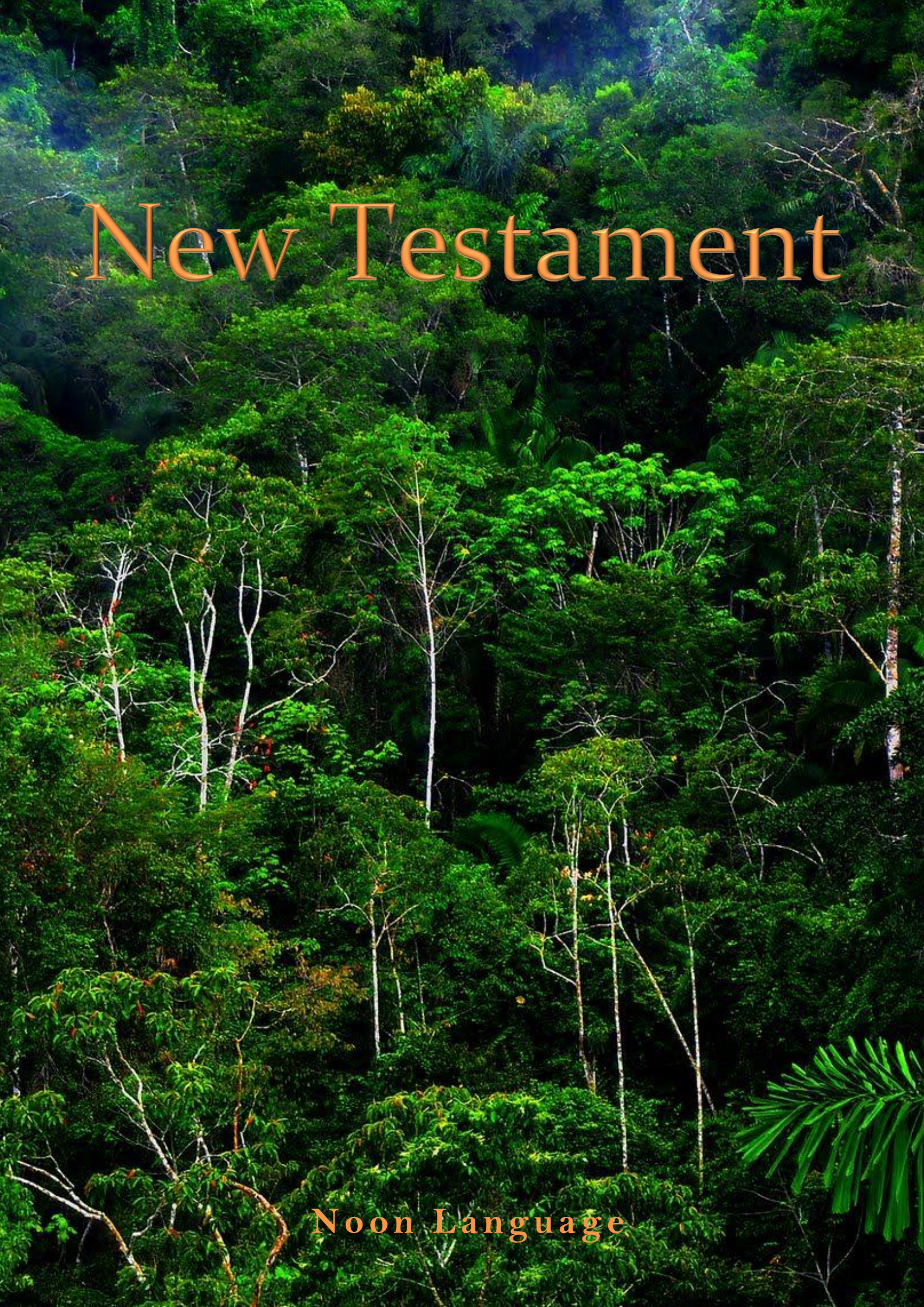

New Testament

Noon Language

Noon - Bible - New Testament

Mëccëe	3
Marka	74
Lúkkaa	118
Saŋ	192
Tumeen	246
Room	313
1 Korenti	344
2 Korenti	373
Galaat	391
Efees	402
Filiip	413
Koloos	420
1 Tesalonik	427
2 Tesalonik	433
1 Timotée	437
2 Timotée	445
Tit	451
Fílemoŋ	455
Yaawúu'caa	457
Saak	478
1 Pee’	486
2 Pee’	494
1 Saŋ	499
2 Saŋ	507
3 Saŋ	508
Yúut	510
Ínohlukoh	513

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Noon - Bible - New Testament
(Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiiliimunkii ki'askii)

Mëccëe

Mëccëe 1

Caasamuncii Yéesu

1Níilii caasamuncii Yéesu Kiristaa, kucaasamunkii Dëwít, ee Dëwít yiima en kucaasamun Abarahamɗa, wërí wii:

2Abaraham límmba Ísaak. Ísaak límmba Yakoop. Yakoop límmba Yúdaa, ya na ɓikëmëeŋkíci

3Yúdaa límmba Farees na Sara, eewɓa teeksee Tama'. Farees límmba Esarom. Esarom límmba Aram.

4Aram límmba Amínadap. Amínadap límmba Naason. Naason límmba Salmoon.

5Salmoon laakka na Rahap Boos. Boos laakka na Rut Yobet. Yobet límmba Yesee.

6Yesee límmba buu' Dëwít. Dëwít laakka na ɓeti Úrí' Salmoon.

7Salmoon límmba Robowaan. Robowaan límmba Abíyaa. Abíyaa límmba Asaf.

8Asaf límmba Yosafat. Yosafat límmba Yoraam. Yoraam límmba Osiyaas.

9Osiyaas límmba Yotaam. Yotaam límmba Akaas. Akaas límmba Esekíyaas.

10Esekíyaas límmba Manasee. Manasee límmba Amoos. Amoos límmba Yosiyaas.

11Yosiyaas límmba Yekoñaas na ɓikëmëeŋkíci ga jamaanaa ɓu-Isarayeeltoolohu na dooli ga kúlkaa Babíloonɗa.

12Ga waa ɓu-Isarayeel toolu Babíloonɗa, Yekoñaas límmba Salaceel. Salaceel límmba Sorobabeel.

13Sorobabeel límmba Abíyút. Abíyút límmba Elíyakím. Elíyakím límmba Aasoo'.

14Aasoo' límmba Sadok. Sadok límmba Akím. Akím límmba Elíyút.

15Elíyút límmba Eleyasaa'. Eleyasaa' límmba Matan. Matan límmba Yakoop.

16Yakoop límmba Yoseef, yʼaal Mariyaama, yaa en eew Yéesu yii ɓaysi Kiristaaniiɗa.

17Iñaa aboh ga Abaraham bi ga buu' Dëwít, laakin kon jamaanu-ɓo' cidaaŋkaah na cinikiis; lëehí'ta iñaa aboh ga buu' Dëwít bi ga daa ɓu-Isarayeel toolohu na dooli ga kúlkaa Babíloonɗa laakin jamaanu-ɓo' cidaaŋkaah na cinikiis, ee ɓaawaagaɓa ga kúlkaa Babíloon bi ga kilímukkaa Kiristaanii, laakin jamaanu-ɓo' cidaaŋkaah na cinikiis.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kilímukkaa Yéesu

18Kilímukkaa Yéesu Kiristaa laakoh anee: Eeci Mariyaama enee jowu Yoseef. Ee balaa ɓa bok túuyaa, Mariyaama ennda na look ga tumeenaa Helaa yisela'í'yaa.

19Yoseef fiilaagari enee ɓo' yijúwí', ee iñaama tah ya waaréeríiri kiwíiñ ga fíkíi ɓuwaa, ya nammbari kiheel kifoñ ee ken yéegoo.

20Lak ya yaa lís kihalaat ga iñaama, dalla kilaak malaakaa Ha'mudii, yaa feeñukki ga ɗuuʸ heeʸ, wo"ari an: - Yoseef, kucaasamunkii Dëwít, kaa niik kiɓeɓ Mariyaama ya en ɓetifu ndaga lookaa ya ɓayɗa meyoh ga tumeenaa Helaa yisela'í'yaa.

21Ya hay kilaak kowu kiʸaal, ee fu teekanka Yéesu, ndaga yërí ʸah kimúsal ɓuwiigari ga baakaa'ciigaɓa.

22Tóoh iñcaama laakka doonaa iñaa Ha'mudii, wo'ee kooroh ga kúuwkaasëldíiga-Koohaaɗa mat.

23Ya wo'ee an: «Oomaa-jowaa ínohoo ʸaal hay ki'en na look, ya laak kowu kiʸaal kaa ʸah kiteeku Emanuweel.» Teekaama wërí en “Kooh yii naruu.”

24Ga waa Yoseef yúudukɗa, ya tummba fodaa daa malaakaa Ha'mudii nakeerikaɗa: ya haydohha ɓetici Mariyaama kaanci.

25Wayee ya ínohhiiri bi ga daa Mariyaama laak kowu kiʸaalɗa, ya teekkaka Yéesu .

Mëccëe 2

Ɓiɓo' ɓilëekí'-hamham ga loo ol hayussa kimalak Yéesu

1Ga waa Yéesu límu ga teeraa Betlee'em ga kúlkaa Yúudée, lakanaa Erooten buu' daamaɗa, laakka ɓiɓo' ɓilëekí'-hamham ga loo ol, ɓa meyoh Peŋku hayussa Yéerúsaleem,

2ɓa meekisohha an: - Yada buurii yaawúu'cii han kilímuɗa? Ɗí hotin ku'olkaagari ga Peŋku ee ɗí hay kijaamukki.

3Ga waa Eroot buuraa kelohkaɗa, ya jaahli"a lool, ya na ɓu-Yéerúsaleem ɓéeɓɓa.

4Ya hídírohha sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa ɓu-dëkaa. Ya meekissaɓa ɗekataa Kiristaanaa jom kilímohuɗa.

5Ɓa taassari an: - Ya jom kilímohu Betlee'em ga kúlkaa Yúudée, ndaga iñii yii yërísëldíiga-Koohaa bídee:

6«Ee fu, Betlee'em, ga kúlkii Yúudée, enndii an kay fu wëñ kijutuut ga dëkcii Yúudée, ndaga ha'-kúlkii ʸah kiníi' ɓu-Isarayeel, heetiigooɗa, meyohan garaa.»

7Waa ennda ɗa, Eroot ɓayya ha'-hamhamcaa ga pet, meekissaɓa wahtaa olaa meʸ siiʸɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Lëehí'ta, ya wossaɓa Betlee'em, wo"aɓa an: - Karat, ɗú meekisoh dijófí' ga loo ku'oomaakaa. Ɗú hotjanaa, yéegalattoo doonaa mi ɓan mi ka'ja kijaamuknee.

9-10Ga waa buuraa wo"a naɓa bi lëehí'ta, ɓa ammba waas. Ee ga waa ɓa en ga waasɗa, ɓa hotissa ku'olkaa ɓa séenee ga Peŋkuɗa. Daa ɓa hotja hen keeñɓa soossa lool. Ku'olkaa kuliyukka ga fíkíiɓa bi ga ɗekataa oomaanaa enohɗa, ja tuukka da.

11Fodaama, ɓa aassa ɗuuɓ kaanfaa. Ɓa hotta ku'oomaakaa na eeci, Mariyaama. Ɓa ɓí"a, jaamukussa ku'oomaakaa. Lëehí'ta ɓa pëkíssa hëmbúcaagaɓa, ɓa e'tari cikëñí'caa: enee wúrúus, cúuraay, na míi' .

12Waa ennda ɗa, Kooh yéegallaɓa ga heeɓ an ɓa hanat kiɓoyukoh ga Eroot. Ɓa ɓoɓkohha waas wiliis ɓaa ɓah kúlɓa.

Yéesu núpídohussa kúlkaa Esípti

13Laakka malaakaaHa'mudii feeñuk Yoseef ga heeɓ, lak ha'-hamhamcaa karuunun, wo"ari an: - Kolka, ɓewaa oomaanii na eeci, núpaa kúlkaa Esípti, ndaga buu' Eroothay kiraasluk oomaanii ki'aplukki. Tesaa daama bi ga daa mi wo'sanndaa yen yiliis.

14Yoseef kolukka ga wek, ɓeɓpa oomaanaa na eeci, ka'neera naɓa kúlkaa Esípti.

15Ya tessa daama bi ga daa Eroot kaanɗa. Fodaama iñaa Ha'mudii wo'ee, koorohha ga kúuwkaa sëldíiga-Koohaaɗa matta. Ya wo'ee an: «Mi ɓayya kowukaagoo ka meyoh kúlkaa Esípti.»

Buu' Eroot aplukka tu'oomaa ga Betlee'em

16Eroot ínohha an ɓuwaa ɓilëekí'-hamhamɓaa ga loo olɗa ɗúkuununndi, ya aylukka lool. Ya dalla ki'ebil ɓisoldaa' Betlee'em na dëkcaa wíilwaɗa, ɓa ap ɓéeɓ tu'oomaa-ɓaaltaa laakin tíkíis tanak aawwa taahay. Ndaga tíkíistaama méeŋngoh na jamaanaa ha'-hamhamcaama wo'seeriɗa.

17Fodaama, iñii yii ee Yérémíi sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa matta. Ya wo'ee an:

18«Laakin koonaakaa kelohuk ga teeraa Ramaa, tikodukoh na tilooyoh timéeskí' taa da. Rasel yërí en na kikoduk towutaagari, ee ya waa'tii ken ɗékóhí'ti, ndaga ta lísissii.»

Yoseef na Mariyaama na Yéesu kúlkohussa Esípti

19Waama, lak buu' Eroot kaanin. Laakka malaakaa Ha'mudii feeñuk Yoseef ga heeɓ, ga kúlkaa Esípti,

20wo"ari an: - Ɓuwaa heelsee ki'ap oomaaniiɗa kaanuunun. Kolka, ɓewaa oomaanii na eeci, ɓoɓkaa kúlkaa Isarayeel.

21Yoseef kolukka, ɓeɓpa oomaanaa na eeci, ya ɓoyukka kúlkaa Isarayeel.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ee daa Yoseef kelohee an Arkelawoos yërí lam Eroot, paamci ga kibuu'kaa kúlkaa Yúudée, ya niikka da kika'. Kooh wo"a nari ga heeʸ, ya ka'neera gohaa Gëlílée.

23Ya dëkka ga teeraa wo'u Nasareetɗa. Fodaama iñaa sëldíiga-Koohcaa wo'ee ga Kiristaaniiɗa matta. Ɓa wo'ee an: «Ya dakantilohsan ga Nasareet.»

Mëccëe 3

Jangataa Saŋ-Bëtís

(Mëccëe 1: 2-8; Lúkkaa 3: 1-18; Tumeen 19: 4; Saŋ 1: 6-8,15-37)

1Ga jamaanaama, Saŋ-Bëtís hayya ga, ya yaa jangat ga ɗuuʸ ëgí'-dúndagaa kúlkaa Yúudée an:

2- Súpítat kipeskiigarúu, ndaga Nguurii ga ɗookɗa deeyin!

3Saŋ yërí en ɓaa Ísayíi sëldíiga-Koohaa wo'ee gari an: «Laakin koonaa-ɓo', kaa en na kiwo' didóolí' ga ëgí'-dúndagaa an: “Waayukɗat Ha'mudii waasii, júwí'ɗatti tuwaas-waastii!”»

4Saŋ ekukee kúltífaa terohu na fënúf geeleem, ya pëkírukka liiɓ-on ga kenohkaa. Ya daanee kiñam pay na kúum.

5Ɓuwaa ɓaa meyoh Yéerúsaleem, na ɓéeɓ kúlkaa Yúudée na ɓéeɓ dëkcaa deeʸ húlúwaa Yúrdeŋɗa, ɓaa hay gari.

6Ɓa ɓaa récuk baakaa'caagaɓa ga fíkíi ɓéeɓ ee Saŋ yaa bëtísi'ɓa ga húlúwaa Yúrdeŋ.

7Daa Saŋ hotee ɓiFërísiyeeŋ naɓiSaduseyeeŋ ɓiyewin ɓaa hay gari kibëtísi'uk, ya wo"aɓa an: - Heet goŋ-saamaancii, ɓii lëdí'túu ɓa iñaa tahanndúu kirëc ga aylukaa Kooh ʸah kihayɗa?

8Kon tumat iñcaa teewohin an ɗú récukin baakaa'ciigarúu.

9Ee kaa abat ga hellúu an: “Abaraham en caasammbíi”. Ndaga mi wo"úu man Kooh mínin kiɓeɓ atohcii cii, ya meʸdoh ga tucaasamun Abaraham!

10Diima deŋ këkúsaa tíimin boscaa tediktaa, kigú' níilcaa. Kon kedikkaa límmbii towu tijófí' tóoh, gúru, jafu ga kiwii.

11Mi, mi bëtísi"úu ga músú kiteewoh an ɗú súpítin kipeskiigarúu. Wayee ɓaa en na kihay ga fenoorooɗa ʸahhúu kibëtísi' na Helaa yisela'í'yaa na ga kiwii. Yërí wëñnjoo kimat: mi jutuutin ga kiɗol ñafa'caagari.

12Kankaa kaa ga yahci ee ya ʸah kifaa' yoonaagari, ya ek tohootaagari ga dapaa; wayee feki'faa, ya hayfa kitëkí' ga kiwiikaa ʸímoo taa'ɗa.

Bëtísaa Yéesu

13Waa ennda ɗa, Yéesu kúlkohha Gëlílée hayya kibëtísi'uknee ga Saŋ ga húlúwaa Yúrdeŋ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Wayee Saŋ tookkii, ya wo"a Yéesu an: - Mi yërí sooluk kihay garaa fu bëtísi"oo, fu nammba garoo kihay!

15Wayee Yéesu loffari an: - Tookaa hen rek, ndaga ɗu jomin kimëtí' iñaa Kooh waa'ɗa. Waa ennda ɗa, Saŋ tookka.

16Daa Yéesu bëtísi'see bi lëehí'ta, ya meʸca músúmaa. Ga saasi asamaanaa lëgísukka, ya hotta Helaa Kooh yaa yoosuk ga ɗookci en fan ho'.

17Laakka koonaakaa meyoh ɗook wo"a an: - Ɓii yii yërí en Kowukiigoo mi keeñukɗa, keeñnjoo soosin gari!

Mëccë̈e 4

Seytaani fí'ta Yéesu

1Waa ennda ɗa, Helaa yisela'í'yaa woocca Yéesu, ɓayyari ga ɗekat, ëgí'-dúndaŋ doonaa Seytaani fí'ti.

2Ga waa Yéesu oo'ta noh-noh cidaaŋkaah-nikiis na wekcaagaca, faf kiyaaɓ ammbari.

3Waa ennda ɗa, Seytaani deeʸca Yéesu kifí'ti. Ya wo"ari an: - En lak fu yërí en Kowukii Koohaa, nakaa atohcii ca súpítuk mbúurú.

4Wayee Yéesu loffari an: - Këyítfaa wo' an: «Ɓo' pesohanndii na mbúurú doŋ, wayee ɓan, na tóoh wo'eenaa meyohin ga kúuw Kooh.»

5Waa ennda ɗa, Seytaani ɓayyari Yéerúsaleem, teeraa wisela'í'waa, yíppari ga ɗook Kaanfaa Kooh,

6wo"ari an: - En lak fu yërí en Kowukii Koohaa, yípukaa kakay, ndaga Këyítfaa wo' an: «Kooh hayyaa kinaki' malaakacaagari, ɓa teeŋngaa ga yahcaagaɓa, doonaa kotfu këftukoo ga atoh.»

7Yéesu loffari an: - Bíduunun ɓan an: «Kaa jéematuk Ha'mudii, Koohyiigaraa.»

8Waa ennda ɗa, Seytaani ɓayissa Yéesu ga ɗook jaŋjaŋ wihóorí', ya teeɓpari dëkcii ga ëldúnaɗa tóoh na ndamaa nguuraagaca,

9wo"ari an: - Mi hayyaa ki'on iñcuma tóohca binaa fu yʸí' ga fíkíiroo, fu jaamukkoonaa.

10Wayee Yéesu wo"ari an: - Nískaa dii Seytaani! Ndaga Këyítfaa wo' an: «Fu yʸí'ɗan Ha'mudii, Koohyiigaraa ee fu jaamukanndi ya doŋ.»

11Waa ennda ɗa, Seytaani hannda Yéesu ki'íis kimma, laakka malaakacaa Kooh hayu ga Yéesu ɓa ɓaa toputu"i.

Yéesu dalla lëgëyaagari ga gohaa Gëlílée

(Marka 1: 14-15; Lúkkaa 4: 14-15)

12Ga waa Yéesu kelohha an Saŋ-Bëtís abuunun ga kasu, ya ka'ta gohaa Gëlílée.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ya yuŋngii ga Nasareet, ya ka'ta kidëknee ga teeraa Kafarnawomen ga gohaa Sabulon na Neftalíi. Teeraama en ga yahaa giiyaa Gëlílée.

14Iñaama laakka fodaama doonaa iñaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa mat. Ya wo'ee an:

15«Ɗú ɓu-Sabulon, ɗú ɓu-Neftalíi; Gohcii deeƴ ga giiyii bi ga ɓakaa hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaaɗa; Fu Gëlílée, kúlkii ɓuwii enussii yaawúu' dëkohɗa!

16Heetii dëkee ga ñúusɗa, hotin lee'laat wiyaak, ɓuwaa dëk ga kúlkaa kiñúusí'kaa kikaan enohɗa, lee'laat hayin gaɓa!»

17Waa ennda ɗa, Yéesu aawwa kijangat an: - Súpítat kipeskiigarúu, ndaga Nguurii ga ɗookɗa deeyin!

Yéesu ɓayya tëelíbée ɓinikiis

(Marka 1: 16-20; Lúkkaa 5: 1-11)

18Yéesu enee na kitíidisuk ga seereenaa giiyaa Gëlílée. Ya hotta ɓo' ɓanak ɓaa bokoh. Enee Simoŋ yaa teeku Pee'ɗa na Andari këmëeŋkíci. Ɓa ɓaa wees mbaal ga giiyaa Gëlílée. Ɓa enee ɓimbaaloh jën.

19Yéesu wo"aɓa an: - Taabukattoo, mi hayyúu kitum ɓimbaaloh ɓo'!

20Ga saasi ɓa foñnja mbaalcaagaɓa, ɓaa taabukki.

21Ga waa Yéesu ka'ta bi ga fíkíi, ya hotta ɓo' ɓanak ɓiliis ɓaa bokoh. Enee towutaa Sebedee: Saak na këmëeŋkíci Saŋ. Ɓa enee ga ɗuuƴ gaal-loocaa na Sebedee paamɓa, ɓaa hëwíraat mbaalcaagaɓa.

22Yéesu ɓayyaɓa; ga saasi, ɓa foñnja paamɓa na gaal-loocaa, ɓaa taabukki.

Yéesu yaa jëgíroh ee ya wëkí' ɗúukoolí'caa

23Yéesu yaa wíil gohaa Gëlílée ɓéeɓwa, yaa jëgíroh ga jaangu-yaawúu'caa, yaa yéegaloh Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Nguuraa ga ɗookɗa, ee ya yaa wëkí' ɗúukoolcaa ɓuwaa ɓéeɓca na ɓéeɓ iñcaa mesik ɓuwaaɗa.

24Teekaagari síwwa ga ɓéeɓ kúlkaa Síríi. Ya yaa komu ɓéeɓ ɓuwaa ɗúukool, ee ɗúukoolcaagaɓa na mesiklaatcaagaɓa bokkii. Ennda ɓuwaa raɓ abee na ɓaa laakee cikeen-keen, na lafañcaa, ya yaa wëkí'ɓa.

25Mbooloo wiyaak waa taabukki: ɓuwaa meyohee gohaa Gëlílée na gohaa Teerucaa Cidaaŋkaahcaa, na teeraa Yéerúsaleem, na gohaa Yúudée, na gohaa hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaaɗa.

Mëccë 5

Jangataa Yéesu ga ɗook jaŋjagaa

1Daa Yéesu hotee mbooloomaa, ya lappa ɗook jaŋjagaa, ya yuŋnga, tëelíbéecaagari hayussa ga yahaaci.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ya aawwaɓa kijëgí' wo'eencii cii:

3- Ɓa yewinin múu', ɓuwii tookuunun ga keeñɓa kinduulkaagaɓa ga fíkíi Koohɗa, ndaga Nguuraa ga ɗookɗa wuuɓa!

4Ɓa yewinin múu', ɓuwii en na kikoduk watiɗa, ndaga Kooh hayɓa kiɗékóhí'!

5Ɓa yewinin múu', ɓuwii yewinin jamɗa, ndaga ɓërí ɣah kilam ëldúna!

6Ɓa yewinin múu', ɓuwii ɗíibuk kipes ga iñaa Kooh nakohɗa, ndaga Kooh hayɓaka kitumi'!

7Ɓa yewinin múu', ɓuwii laakin yërmaandi ga mooroomɓaɗa, ndaga Kooh hay kilaak yërmaandi gaɓa!

8Ɓa yewinin múu', ɓuwii setin keeñɗa, ndaga ɓa hay kihot Kooh!

9Ɓa yewinin múu', ɓuwii saki jam daa ɓa enoh tóohɗa, ndaga ɓa hay kiɓayu ɓitowu Kooh!

10Ɓa yewinin múu', ɓuwii hatalu ga kipesɓa, ndaga kitum iñaa Kooh nakohɗa; Nguuraa ga ɗookɗa wuuɓa!

11Ɗú yewinin múu', binaa mi tah ɗú ɓassi, ɗú hatalsi ga kipessúu, ɗú wo'ɗusi enaama yibóní' yaa en ɓéeɓ ee saboh!

12Leenaa keeñnjúu soosat, ɗú neɓluki, ndaga neehalaagarúu ga ɗookɗa hay kiyak. En ki'enaa, sëldíiga-Koohcaa ɗeɓpúu kihayɗa hatalsee ga kipesɓa fodaama.

Ki'en maraa na lee'laat ga ëldúna

(Marka 9: 50; Lúkkaa 14: 34-35)

13- Ɗú ɓërí en maraamii ëldúna. Binaa maraa safissiinaa, ma ɗaanohsan na ya? Ma laaksisoo jeriñ, ma aamsan ga lëedúu, ɓuwaa togisohma.

14Ɗú ɓërí en lee'laatii ëldúna. Teeraa tawahu ga ɗook tëgël mínoo kiɗaakuk.

15Ken taaloo lampu lí' kanu ga ɗookgaanaa. Wayee fu líkanwa hen doonaa wa mín kilee' ga ɓéeɓ ɓuwaa enu ga túuyaaɗa.

16Kon lee'laatii en garúuɗa jom kimelic fodaama ga fíkíi ɓuwii. Doonaa ɓa mín kihot tumeencaagarúu cijófí'caa, ee ɓa mín kikañ Paammbúu yii en ga ɗookɗa.

Yéesu na Waasaa Móyíis

17- Kaa foogat an mi hay kinís Waasii Móyíis wala iñii sëldíiga-Koohciijëgírohɗa. Kinísca haydohhiiroo, wayee mi hayca kimëtí'si'.

18Mi wo"úuka ee kayoh; en an asamaanii na kakayfii cii lís diinaa, ku'oc jíinoo wala kufíiskaa wëñ kijutuut ga Bíncii Waasii nískoo ga, bi ga daa tóoh laakan.

19Kërí tah, ɓaa fu foñ enaama yíinoo doŋ yaa wëñ kijutuut ga iñcii nakohu kitumɗa, fu jëgí' ɓuwaa kitum fodaamanaa, fu tíksan ɓaa wëñ kijutuut gaNguurii

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

yii ga ɗookɗa. Wayee ɓaa fu taabukca, fu jëgí' ɓuwaa kitum fodaamanaa, fu tíksan ɓo' yiyaak ga Nguurii yii ga ɗookɗa.

20Mi wo"úu man: jëgíroh-waascii na Fërísiyeeŋcii, binaa ɗú wëñnjiiɓa kitaabuk iñaa Kooh nakohɗanaa, ɗú aasoo ga Nguurii yii ga ɗookɗa.

Ki'aylukoh na kijúwoh

21- Ɗú kelohin an wo'see caasamuncaa an: «Kaa laŋ kumuun ɓo'. Ɓaa laŋ kumuun ɓo' ɓéeɓ hay kiɓayu ga waas.»

22Ee mi wo"úu man: Ɓaa ayluk mooroomcinaa, gënin gari ya ɓayu waas. Ɓaa ɓas mooroomci an "Fu enndii dara" ɓéeɓ, gënin gari ya ɓayu ga fíkíi paanaa yaawúu'caa wiyaakwaa. Ɓaa wo"i an "Hafiigaraa líiffii" ɓéeɓ, gënin gari ya jafu ga kiwiikaa safara.

23Binaa book, ɓaa fu tuuk ki'e' Kooh sarah ga loteelaa, ee daama fu níindísuk an mooroomfu amɗinndaa aylookaa,

24foñaa sarahaa daama ga loteelaa. Kara, fu júwohnee na mooroomfu paaʎ. Lëehíraa, ɓoʎka, fu eroh sarahaagaraa.

25Binaa fu laakoh na ɓo', ɗú taam kilayohneenaa, gaawaa nari kijúwoh ga waasaa. En ɗanaa ya tíkooraa ga yah atti'ohaa, yaama tíkkaa ga yah ëlkëetaa, fu tëcu ga kasu.

26Mi wo"úuka ee kayoh; fu meyohoo daama ee fu fayyii iñaa fu laaki'tiɗa bi ga fíftínaa mëeñjohɗa.

Kiɗúk ʎaalfu wala ɓetifu fu faanuk na ɓo' yiliis

27- Ɗú kelohin an wo'see an: «Kaa ɗúk ʎaalfu wala ɓetifu, fu faanuk na ɓo' yiliis.»

28Ee mi, mi wo"úu man: ɓaa fu malak ɓeti mooroomfu bi helfu tes garinaa, fu ɗúkin ɓetifu, fu faanukka na ɓetifaama ga helfu.

29Binaa en lak kuhaskaagaraa ñaabaa tahhaa kitum baakaaraa, lukitaaja fu jafja di'úsaayí'. Iñaa gën garaaɗa wërí en kiñak ɓak wíinoo ga faanfiigaraa loo faanfiigaraa tóohfa jafu ga safara.

30Ee en lak yah-ñaabaagaraa tahhaa kitum baakaaraa, gúraawa, fu jafwa di'úsaayí'. Iñaa gën garaaɗa wërí en kiñak ɓak wíinoo ga faanfiigaraa loo faanfiigaraa tóohfa jafu ga safara.

Yéesu wo"a ga loo kifasi'

31- Laakin iñaa wo'see an: «ɓaa fu foñ ɓetifunaa, eraari jikëyítjaa teewoh an fu fasi'inndi.»

32Wayee mi wo"úu an: ɓéeɓ ɓaa fu foñ ɓetifu, ee enndii an ya ɗúkkaa hen faanukka na ʎaal yiliisaa, fu ekki ga kifaanuk na ɓo' yiliis. Ee ɓaa fu pañ ɓetifaa fasi'u henaa, iñaa kiɗúk ɓetifu fu faanuk na ɓeti filiis.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu wo"a ga loo kiwaatuk

33- Ɗú kelohin ɓan an wo'see caasamuncaa an: «Kaa waatuk sooɓ, wayee iñaa fu waatukin kitum ga fíkíi Ha'mudiinaa, tumaari»;

34wayee mi, mi wo"úu man: Kaa waatat hen dara. Enndii ga teekii ɗook-Kooh, ndaga Kooh yuŋ daama kinguuruk.

35Enndii ga teekii kakayfii ndaga Kooh tum da ditogaa' kotci. Enndii ga teekii Yéerúsaleem, ndaga daama en teeraa buurii yiyaakyii.

36Kaa waatuk ga hafiigaraa ndaga fu mínoo kiyaanaawi' wala kisúusúusí' kufen jíinoo ga.

37Wo'eenndúu en "Eheenaa", enat "Ehee". En ó'óonaa enat "ó'óo". Iñaa ɓaatuk ga ɓéeɓ, meyoh ga Seytaani.

Iñaa Yéesu jëgíroh ga loo ki'ëldúkɗa

38- Ɗú kelohin wo'u an: "Kobot baam fayohsi baam";

39wayee mi, wo"úu an: ɓo' tummbúu iñaa meskinaa, kaa ëldúkat. Binaa ɓo' múttaa pa' ga ŋaamaagaraa ñaabaanaa, eraari wíinoowaa ɓan.

40Binaa ɓo' waa'taa kiɓay waas kite' túrkaagaraanaa, íisɗaari ɓan sibidooraa.

41Binaa ɓo' gítínndaa kitíin gaaf cijúnninaa, tíidaa nari cijúnni-kanak.

42Ɓo' kíimmbaanaa onaari, ee kaa saŋ kilúun ɓaa hayinndaa kilúuduk.

Yéesu nakoh kiwaa' ɓaa saŋngaa

43- Ɗú kelohin wo'u an: «Waaraa ɓaa en fiiliifu, fu saŋ ɓaa waa'tii garaa kihot»;

44wayee mi, mi wo"úu an: Waarat ɓuwii waarussii garúu kihotɗa ee ɓuwii hatallúu ga kipesɗa, ɗú kíimɗíba Kooh.

45Ɗú tumkanaa, ɗú hay ki'en towutii Paamudiigarúu en ga ɗookɗa. Ndaga nohiigari ya oninwa ɓuwii joffii na ɓuwii jofinɗa. Ya towi ga ɗook ɓuwii júwinɗa na ɓuwii júɓpiiɗa.

46Binaa en lak ɗú waa' ɓuwii waa'túuɗa rekaa, neehalii wiida wërí ɗú laakan ga iñaama? Iñaama, bi ga juuticii sah tumsinndi.

47En lak ɗú këñɗohi na ɓo"úu dogaa, ɗú tum ya daama yiyëkí'? Iñaama, bi ga yiifa'cii tumsinndi.

48Kon enat ɓuwaa matin, fodii dii Paammbúu yii ga ɗook matɗa.

Mëccëe 6

Iñaa Yéesu wo' ga loo kisarahohɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1- Binaa ɗú en na kitum iñii Kooh nakohɗanaa, abukat ga kiheel kihotuk bi tah ɗú tumika ga fíkíi ɓuwii ɓéeɓ. Enndiikanaa, ɗú laakanndii neehal wíinoo ga Paammbúu yii ga ɗookɗa.

2Kon binaa fu en na kisarah ɓaa laakoonaa kaa típ han, kiwaa' kiyéeguk, fodaa daa ɓuwaa ɓíinoo jófjófɗuki tumsi ga ɗuuɣ jaangu-yaawúu'caa na mbedicaa, kiheel ɓuwaa ndamɓa. Mi wo"úuka ee kayoh; ɓa laasin neehalaagaɓa kumëeñí'.

3Wayee fu, binaa fu en na kisarah ɓaa laakoonaa, yah-segaagaraa hanat ki'ínoh iñaa yah-ñaabaagaraa tumɗa,

4doonaa sarahaagaraa ɗaakuk, ee paamfu yii hotin ga iñaa ɗaakukinɗa, hayyaaka ki'ík.

5Ee binaa ɗú en na kikíim Koohaa, kaa madat na ɓuwii ɓíinoo jófjófɗukiɗa. Ɓa waari kituuk ɓa kíimi Kooh ga ɗuuɣ jaangu-yaawúu'cii na sal-waascii doonaa ɓéeɓ hotɓa. Mi wo"úuka ee kayoh; ɓa laasin neehalaagaɓa kumëeñí'.

6Wayee fu, fu en na kikíim Koohaa, aasaa túuyaagaraa wëñ kiɗaakuk ga kaanfuɗa, fu laŋ halaa, fu kíim Paamudiigaraa. Ya yaa da, ga ɗekataa wiɗaakukí'waama. En ɗanaa, Paamudiigaraa hotin ga iñaa ɗaakukinɗa hayyaaka ki'ík.

Yéesu yëedí'ta ɓuwaa kikíim Kooh

7- Binaa ɗú en na kikíim Koohaa kaa madat na yiifa'cii, ɗú am ga kiwo' rek ɗú ínohoo kilëehí'. Ɓa fooŋ an ɓa yewin tiwo'aa Kooh tumi'ɓa iñaa ɓa kíimɗa.

8Kaa ëldúkohatɓa. Iñaa ɗú sooluk, balaa sah ɗú kíimmbi Kooh, Paamudiigarúunaa, lak ya ínohinndi haat.

9Kon ɗú jom kikíim Kooh anee: «Paammbíi yii ga ɗookɗa, ɓéeɓ ɓuwii ínohat kisela'kii teekiigaraa,

10Nguuriigaraa le'at dii, Iñaa fu waa'ɗa laakat ga kakay, fodaa ka laak ga ɗookɗa.

11Onaaríi iñaa ɗí jom kiñam ga besii watiɗa.

12Bayalaaríi baakaa'cii ɗí tumiɗa, fodaa ɗí ɓan, ɗí bayalin ɓuwaa tooñnjíiɗa.

13Ee kaa íissíi ɗí keen ga fí' Seytaani, wayee músalaaríi ga sépí'í'-ga-nofii, [ndaga fu yërí laak kinguuruk, fu yërí laak kimín, fu yërí laak ndam, bi taa'. Aameen] .»

14En ki'enaa, binaa ɗú bayal ɓuwii iñcii ɓa tooñirúuɗanaa, Paammbúu yii ga ɗookɗa hayyúu kibayal ɓan.

15Wayee binaa ɗú bayallii ɓuwiinaa, Paammbúu yii ga ɗookɗa ɓan bayaloorúu baakaa'ciigarúu.

Yéesu wo' ga loo ki'oo'

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16- Binaa ɗú en na ki'ooraa, kaa súuñɗukat fodii dii ɓuwii jófjófɗuki tumsiɗa: ɓa api faancaagaɓa kiteeɓ ɓuwaa ɓéeɓ an ɓa oorin. Mi wo"úuka ee kayoh; ɓa laasin neehalaagaɓa kumëeñí'.

17Wayee fu, binaa fu en na ki'ooraa, sëmúluka bi set, fu la'koleñ hafaagaraa,

18doonaa fu teewoo ɓuwaa an fu en na ki'oo'. Paamudiigaraa hotin ga iñaa ɗaakukinɗa doŋ ínohanka. Ee Paamudiigaraa hotin ga iñaa ɗaakukinɗa hayyaaka ki'ík.

Heelat kilaak alalaa ga ɗookɗa

(Lúkkaa 12: 33-34)

19- Kaa nëgírohɗat haffúu alal ga ëldúna. Dii, maasoh na homaak míninwa kilaas, yasohwa, ee lokcii mínin kihay pook kaan, ɓayuwa.

20Namat kinëgírohi' haffúu alal ga ɗook, daa maasoh na homaak mínsoowa kiyasoh ee lokcii mínsoo kihay, pooku kaan, ɓa ɓaywa.

21En ki'enaa, daa alalfu enoh ɓéeɓ, keeñfu waa da ɓan.

Kuhas, lampu ga faan

22- Kuhas kërí en lampii faanfii. Kon binaa dara enndii na kuhasfunaa, faanfaagaraa tóohfa ƴah ga lee'laat.

23Wayee binaa tuhastaagaraa mesikaa, faanfaagaraa ɓéeɓfa en ga ñúus. Kon binaa lee'laatii en garaaɗa ñúusaa, waama ñúus hídan na kitërúus!

Yéesu nakoh ki'óoluk Kooh

24- Ken mínoo kisúrga'uk ga ha'-kaan ɓanak. Faw fu saŋ yíinoo, fu waa' yaa tesɗa; wala fu taabuk yíinoo, fu foñluk yaa tesɗa. Ɗú mínoo ki'atukoh kitop Kooh na kitop hëelís.

25- Iñaama tah mi wo"úu an: kaa ɓítukat ga ñamahaa [wala anahaa] ɗú laakan sooli kipesoh wala yëerícaa ɗú laak sooli ki'ekuk ga faanndúuɗa. Ndaga kipes kërí wëñ kilaak solu ñamah ee faan fërí wëñ yëerí kilaak solu. Enndii ɗee?

26Malkat ga selii púdiɗa. Ɓa sokoo, ɓa píikoo, ɓa laakoo dap, ee Paammbúu yii ga ɗookɗa yii ñëmí'ɓa. Enndii ɗú wëñ selii púdiɗa kilaak solu fúufe?

27Ɓii yiida garúu mín kiɓaat iñaa hín na siñdaa jokon ga kipesci, bi ya ɓítuki ga coonucaagari?

28Kon iñii tahhúu kiɓítuk ya ga iñcaa ɗú ekukan? Malkat ga pëegíi-nduhumfii fimórí'fii ga ëgíriiɗa na ga dii fa kolukiɗa: fa lëgëyoo, fa foliloo.

29Wayee mi wo"úuka, bi ga buu' Salomon na alalaagari tóoh, ya ekukkii kúltícaa hín kimo' na wíinoo ga pëegíi-nduhumcii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

30En lak Kooh yërí mórí' fodaama pëegíi-nduhumfii fimórí'fii ga ëgírii wati, ee kuwisaa fa ɣah kijafu ga kiwii doŋɗanaa, wëñaa ga, ɗú ga kihaffúu, ya ekoorúu bi jofe? Ngëmiigarúu daal dooyyii!

31Kon kaa ɓítukat rek ga kiheel iñaa ɗú ñaman, na iñaa ɗú anan, na iñaa ɗú ekukan.

32Ɓéeɓ iñcuma ɓuwii ga ëldúna ee ínohsoo Koohɗa ɓërí tumi lëgëy kiheelca. Wayee, Paammbúu yii ga ɗookɗa ínohin an ɗú laakin sooli gaca.

33Namat kiɗeɓ kiheel Nguurii [Kooh] na kitum iñaa ya nakohɗa. Ee iñaa tes ɗú laak sooli gaɗa, Kooh hayyúuri ki'e'.

34Kuwis hanattúu kiɓít. Kuwis hay kihëwí' hafwa, ndaga besaa en ɓéeɓ coonufaa gaɗa dooyin ga.

Mëccëe 7

Yéesu wo"a an ken hanat ki'atti' mooroomci

(Lúkkaa 6: 37-38,41-42)

1- Kaa atti'at ken, en ɗanaa Kooh atti'oorúu.

2En ki'enaa, Kooh atti'anndúu fodaa ɗú atti'i ɓimooroommbúuɗa. Ee nataa ɗú natoh ɓuwiiɗa, wërí ɗú natohohsan.

3Iñii tah ya fu malaki ɓolaa en ga kuhaskaa mooroomfu, ee fu mínoo sah kimalaksukoh dúuñii ga kuhaskiigaraaɗa.

4Fu yii fu ɓay dúuñ ga kuhaskiigaraaɗa, fu mín na kiwo' mooroomfu an: «Ísa mi nísí'taa ɓolii en ga kuhaskiigaraaɗa»?

5Fu yii fu jófjófɗuki ga fíkíi ɓuwiiɗa, ɗewaa kinís dúuñii ga kuhaskiigaraaɗa, en ɗanaa fu hay kihot dijófí' bi fu mín kinís ɓolaa ga kuhaskaa mooroomfuɗa.

6Kaa jafɗat baaycaa iñaa setin ga fíkíi Kooh enndiikanaa ɓa mínin kimëeñsuk ga ɗookkúu ɗowussúu. Ee ɓan kaa weesat siimii-pemiciigarúu ga fíkíi mbaamcii, enndiikanaa, ɓa ɣahca kitogisoh doŋ.

Kíimat, heelat, fëekírat, Kooh hayyúu kitaas

(Lúkkaa 11: 5-13)

7- Kíimat, Kooh hayyúu ki'on. Heelat, ɗú hay kihot. Fëekírat, ɗú hay kilëgísɗu.

8En ki'enaa, ɓaa kíim ɓéeɓ, onu; ɓaa heel ɓéeɓ, hot; ee ɓaa fëekí' ɓéeɓ, hay kilëgísɗu.

9Ɓii yiida garúu eran kowukaagari atoh binaa ka kíimmbi mbúurúnaa?

10Wala ya e'ka goŋ binaa ka kíimmbi jënaa?

11Kon dii ɗú hín kibonɗa, en lak ɗú ɓërí mín ki'on towutaagarúu enaama cijófíraa, wëñaa ga Paammbúu yii ga ɗookɗa. Ɓuwaa kíimmbi enaama cijófí'ɗa, ya onooɓacane?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Kon ɓéeɓ iñaa ɗú waa' ɓimooroommbúu tumi'túunaa, ɗú ɓan tumɗatɓari. Waasii Móyíis na iñcaa sëldíiga-Koohcaa wo'ɗa, nakohu iñaama.

Halcaa kanakcaa

(Lúkkaa 13: 24)

13- Aasohat halaa wiɣínwaa. En ki'enaa, halaa ëewdoh ɓo' ga kisaŋku'ɗa agin, ee waasaa aaw gaɗa newin kitaaboh . Yewinin ɓuwaa taam ga waasaama.

14Wayee halaa ëewdoh ɓo' ga kipeskaa leehoo taa'ɗa hatin, ee waasaa aaw gaɗa newoo kitaaboh. Yewinndii ɓuwaa mínwa kihot.

Kedik ínohsohsi ga towutaa ka límɗa

(Lúkkaa 6: 43-44)

15- Watukat haffúu ga ɓuwii tík hafɓa ɓisëldíiga-Kooh ee lak sabohɗa. Ɓa hay garúunaa, ɓa teewoh kiɗooy en fan baal, ee lak ga ɗuuɣ keeñcaagaɓa, ɓa iñcaa ɓigumuu ɓisóotí'.

16Ɗú ínohsohanɓa ga tumeencaagaɓa. Ɓo' mínan na kiɓeen kowu reseŋ ga pëegíi-ñaawaaɓ wala kowu een ga ka'ka'?

17Kedik kijófí'kaa en ɓéeɓ límí towu timórí', wayee kedikkaa ɗúukoolin límí towutaa moroo.

18Kedikkaa jofin mínoo kilím towutaa moroo, ee kedikkaa ɗúukoolin mínoo kilím towu timórí'.

19Kedikkaa límmbii towu tijófí' ɓéeɓ, hay kigúru, jafu ga kiwii.

20Kon fodaama, ɓuwaa tík hafɓa ɓisëldíiga-Kooh ee lak sabohɗa, ɗú ínohsohanɓa ga tumeencaagaɓa.

Ɓuwaa en tëelíbée kayoh-kayohɗa

21- Enndii an ɓéeɓ ɓuwii ɓayiroo «*Ha'mudii, Ha'mudiiɗa» ɓërí aasan gaNguuraa Kooh ga ɗookɗa; ɓii tumi iñii Paammboo yii ga ɗook waa'ɗa ɓërí ɣah ki'aas.

22Besaa Kooh ɣah ki'atti'oh ɓuwii le' bëríinaa, hay kiyewin ɓuwaa wo'anndoo an: «Ha'mudii, Ha'mudii, man ɗí yéegalohee wo'eenaa Kooh ga teekiigaraa. Ɗí kaalla raɓcaa abee ɓuwaaɗa ga teekiigaraa. Ɗí tummba kíntaan ciyewin ga teekiigaraa!»

23Wayee mi hayɓa kilof an: - Mi mosoorúu ki'ínoh, úsaayattoo, ɗú ɓii ɗú meerin kitum iñaa joffiiɗa.

Kaancaa kanakcaa

24- Kon ɓéeɓ ɓaa keloh wo'eenii mi meyoh kiwo'ɗa, ee ya taabukiwa ga tumeencaagarinaa, hay kimëdírohu na ɓo' yiñëeñí' yaa tawah kaanci ga atoh.

25Toɓ wiyewin keennda bi ɓaalcaa líiffa. Wambalaa na uurisaa tapukka ga kaanfaama, fa ɓú'tii ndaga fa yípsee ga atoh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Wayee ɓéeɓ ɓaa keloh wo'eenii mi meyoh kiwo'ɗa, ee ya taabukkiiwa ga tumeencaagarinaa, hay kimëdírohu na ɓo' yiñëkí'-hel yaa tawah kaanci ga ɗook koleñ.

27Toɓ wiyewin keennda bi ɓaalcaa líiffa, wambalaa na uurisaa tapukka ga kaanfaama, fa ɓú'ta, ɓéeɓfa tassa tasar.

28Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' iñcaama, ɓéeɓ ɓuwaa waaru'ussa ga jëgírohaagari.

29En ki'enaa, ya madéeríi na jëgíroh-waascaa. Ndaga ya en kijëgírohaa, ya yërëmoo wo'eenci.

Mëccëe 8

Yéesu wëkí'ta ɓaa ɓay ɗúukool-gaana

(Marka 1: 40-45; Lúkkaa 5: 12-16)

1Daa Yéesu yoosukee jaŋjagaa, mbooloo wiyaak taabukkari.

2Laakka ɓaa ɓay ɗúukool-gaana, ya deeɣca gari, yí"a ga fíkíici, wo"ari an: - Ha'mudii, fu waa'kanaa, fu mínindoo kiwëkí' .

3Yéesu lëríssa yahaagari, le"a ga ɓaa, wo"ari an: - Mi waarinka, waka! Ga saasi, ɓaa wakka ga ɗúukool-gaanaa.

4Lëehí'ta Yéesu wo"ari an: - Abukaa ga kiwo' ɓo' iñii mi tumi'taaɗa, wayee kara, fu teewohnee haffu ga sarahohaa, ee fu tum sarahaa Móyíis nakoh ga kisetkiigaraaɗa. En ɗanaa, iñaama hay kiteeɓ ɓéeɓ an fu setin .

Yéesu wëkí'ta súrgaa soldaaraa yiyaakyaa

(Lúkkaa 7: 1-10)

5Lak Yéesu yaa aas teeraa Kafarnawom, soldaa', yaa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñ, deeɣca gari, kíimmbari

6an: - Kiyaakii, súrgaagoo ɗúukoolin bi mínoo kikoluk, yaa faanukka ga kaan ee sodin lool.

7Yéesu wo"ari an: - Mi hay kika', mi wëkí'ti.

8Ɓaa wo"a Yéesu an: - Ha'mudii, joobinndoo fu aas Kaanndoo, wayee wo'aa wo'een wíinoo rek, súrgaagoo wak.

9Mi ga kihaffoo, mi laakin ɓuwaa hanohhoo ɗook, ee mi laakin soldaa'caa hanohussoo kakay. Binaa mi wo' yii an karanaa, ya ka'; mi wo' yíinoo an hayanaa, ya hay; ee binaa mi wo' súrgaagoo an tumaa iñii yiinaa, ya tummbi.

10Daa Yéesu kelohee wo'eencaama, ya waaru"a ga soldaaraa yiyaakyaa. Ya wo"a ɓuwaa taabukeeriɗa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ga ɓu-Isarayeel, mi mossii kihot ken ɓaa laak ngëmaa hín na wii garoo.

11Ee mi wo"úu an ɓo' ɓiyewin hay kimeyohu meyaa'-noh na aasaa'-noh, ɓa bok kanu na Abaraham, Ísaak na Yakoop gaNguurii yii ga ɗookɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Wayee ɓuwaa jomee ki'aas ga Nguurii yii ga ɗookɗa hay kijafu ga fooh ga ñúusaa, daa kikodukoh na ki'úñoh sís ƴah kilaakɗa.

13Lëehí'ta Yéesu wo"a soldaaraa yiyaakyaa an: - Tíida fu ƴee kaanfu, ka laakohat fodum fu gëmkaɗa. Ga wahtaama siiƴ, súrgaa soldaaraa wakka peleŋ.

Yéesu wëkí'ta payam Simoŋ na ɓiɓo' ɓiyewin ɓiliis

(Marka 1: 29-34; Lúkkaa 4: 38-41)

14Waa ennda ɗa, Yéesu ka'ta kaan Pee', ya laak payam Pee' yiɓeti yii ga ɗook fayaaŋ, ɗúukoolin ee faanfaa tamin jír.

15Yéesu ammbari ga yah, tamohlaataa faanfaa dalla kiƴím, lëehí'ta ya kolukka, ya aawwa kitoputu' Yéesu.

16Ga noh-soosaa, Yéesu haydohɗussa ɓiɓo' ɓiyewin ɓaa raɓ am. Ya kaalla raɓcaa na doolaa wo'eenaagari ee ya wëkí'ta ɗúukoolí'caa ɓéeɓba.

17Fodaama, iñaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa matta. Ya wo'ee an: «Ya ɓewin ga hafci coonuciigaruu, ya koorukin ɗúukoolciigaruu.»

Ɓuwaa waa' kitaabuk Yéesuɗa

(Lúkkaa 9: 57-62)

18Daa Yéesu hotee mbooloomaa wíilinndi, ya ebilla tëelíbéecaagari an: - Ɓu paafat ɓakii giiyii hanoh gaaɗa.

19Laakka jëgíroh-waasaa deeƴ gari, wo"ari an: - Jëgírohii, daa fu ƴah tóoh, mi hayyaa kitaabuk.

20Yéesu wo"ari an: - Tílcii laakuunun ɗúl ee selcii ga asamaanɗa laakuunun taal, wayeeKowukii ɓii laakoo daa ka leeman hafiigari.

21Ɓo' yiliis ga tëelíbéecaagari wo"ari an: - Ha'mudii, onaaroo paaƴ mi ka' ki'acnee paammboo.

22Wayee Yéesu wo"ari an: - Taabukaaroo, fu íis ɓuwaa kaaninɗa ɓa ac ɓuwaagaɓa kaanɗa.

Yéesu tuuki'ta uuris wiyaak

(Marka 4: 34-41; Lúkkaa 8: 22-25)

23Lëehí'ta Yéesu aassa ga gaal-loocaa, tëelíbéecaagari taabussa nari.

24Uuris wiyaak dalla kiyíp ga giiyaa bi dúuscaa caa ƴah ki'úul gaal-loocaa. Wiima lak Yéesu yii neeh.

25Tëelíbéecaa hayussa gari, yúudussari na tifiip an: - Ha'mudii, somaarí, kikaankii kii hayyuu!

26Yéesu wo"aɓa an: - Iñii tahhúu ya kiniik hínɗa? Ɓú daal ngëmiigarúu yëgíssii! Waa ennda ɗa, ya kolukka, gëtta uurisaa na giiyaa, tóoh ennda selew.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ɓa jaahli"a lool, ɓa ɓaa wo' an: - Moo ɓii yii yërí en ɓa bi uurisii sah na giiyii tumsi ga iñaa ya nakohɗa?

Yéesu wëkí'ta ɓo' ɓanak ɓaa raɓ am

(Marka 5: 1-20; Lúkkaa 8: 26-39)

28Ga waa Yéesu le"a ɓakaa giiyaa Gëlílée hanoh gaa, ga kúlkaaGadaraaɗa, ɓo' ɓanak ɓaa raɓ am, meyohussa ga loycaa , gú'ɗukohussari. Ɓuwaama namee kisoot hen bi ken kaañéeríi kikooroh waasaa waama.

29Ɓa aawwa kifiip an: - Fu naríi ya, fu Kowukii Kooh! Kitummbíi iñaa meskin haydohhaa dii ee wahtii le"ii duume?

30Wiima lak ga disam di'úsaayí' laakin yop-mbaam-parki wiyaak waa en na kiníiru daama.

31Raɓcaa am ɓuwaaɗa kíimussa Yéesu an: - En an fu ƴahhíi kikaal ɗí meyoh ga ɓuwii ɓiinaa, ekaaríi ga yop-mbaamaa wúunee!

32Yéesu wo"aɓa an: - Tíidat ɗú aas gaɓa! Raɓcaa meyohussa ga ɓuwaa, aasussa ga mbaamcaa. Ga saasi ɓéeɓ yopaa írkísukohha ɗook jaŋjagaa, wa keennda ga giiyaa, wa muu'ta.

33Ɓuwaa níi'see yopaaɗa núpussa, aasussa teeraa, ɓa ɓéestí'ta tóoh iñaa laakɗa, na iñaa dal ɓuwaa ɓanakɓaa raɓcaa abeeɗa.

34Waa ennda ɗa, ɓéeɓ ɓu-teeraa meyussa kigú'ɗukohnee Yéesu. Daa ɓa hoteeri, ɓa kíimmbari ya meƴ gohaagaɓa.

Mëccë 9

Yéesu wëkí'ta ɓaa lafañin

(Marka 2: 1-12; Lúkkaa 5: 17-26)

1Waa ennda ɗa, Yéesu aassa gaal-loocaa, ya húusissa giiyaa Gëlílée, ya ɓoyukka teeraa ya dëkohɗa.

2Daama ya haydohɗussa ɓaa lafañin ee faanuk ga ɗook gatan. Daa Yéesu hotee ngëmaagaɓa waama, ya wo"a lafañaa an: - Ƴaal, helfu dalat, baakaa'cumgaraa bayaluununndaa.

3Jëgíroh-waascaa ɓaa wo' ga ɗuuƴɓa an: - Ɓii yii ɓasin Kooh!

4Wayee Yéesu ínohha iñaa en ga helcaagaɓa, wo"aɓa an: - Iñii tah ya ɗú laak halaatcum cibóní'cuma ga helciigarúu?

5Kon iñii yiida wëñ kiyooɓ kiwo' lafañii? Kiwo"i an «Baakaa'cumgaraa bayaluununndaanoo», kiwo"i an «Kolka fu tíin»?

6Wayee bi ɗú ínoh an ga ëldúna Kowukii ɓii onuunun kibayal baakaaraa, malkat: Ya wo"a lafañaa an: - Kolka, ɓewaa gataniigaraa, fu ƴee kaanfu!

7Ɓaa kolukka, yaa ƴah kaanci.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Daa ɓuwaa hotee iñaama, ɓa dalla kitíit, ɓa ɓaa ndam Koohyii on ɓo'-súusúus kimín kitum iñaa hínɗa kiyakɗa.

Yéesu ɓayya Mëccëe

(Mëccëe 2: 13-17; Lúkkaa 5: 27-32)

9Yéesu meʸca, yaa ʸah. Ya hotta ɓaa teeku Mëccëe, yugin ga daa ɓuwaa fayohi juutiɗa. Yéesu wo"ari an: - Taabukaaroo! Mëccëe kolukka yaa taabuk Yéesu.

10Laakka bes, Yéesu yuŋnga kiñam ga kaan Mëccëe. Juuti ɓiyewin na ɓiɓo' ɓiliis ɓibóní', hayussa, bokussa na Yéesu kanu, ya na tëelíbéecaagari.

11Fërísiyeeŋcaa hotussa iñaama, wo'ussa tëelíbéecaa Yéesu an: - Iñii tah ya jëgírohiirúu bok kiñam na juuticii na ɓuwii ɓibóní'ɓii ɓii?

12Wayee Yéesu kelohhaɓa, loffaɓa an: - Ɓuwii dara gaa naɓaɗa enndii ɓa laak sooli ga payoh, wayee ɓuwii ɗúukoolɗa ɓërí laak sooli ga.

13Karat, ɗú heel ki'ínoh iñaa wo'eenii wii waa' kiwo'ɗa: «yërmaandi wëñnjoo kineɓloh kisarahoh júu'» , ndaga mi hayyii ëldúna kiɓay ɓuwii tík hafɓa ɓiɓo' ɓijúwí'ɗa, wayee mi hay kiɓay ha'-baakaa'cii.

Yéesu wo"a ga loo ki'oo'

(Marka 2: 18-22; Lúkkaa 5: 33-39)

14Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa Saŋ hayussa ga Yéesu, ɓa meekissari an: - Iñii tah ya ɗí na Fërísiyeeŋcii ɗí oori ee tëelíbéeciigaraa oo'soo?

15Yéesu loffaɓa an: - Ɓedohcaa ha'-kílookkaa, mínan na ki'en keeñɓa newoo ee lak ha'-kílookkaa yaa naɓa? Wayee bes waa hay, waa ha'-kílookkaa hay kiɓewohu ga leelooɓa; le' bëríinaa, tëelíbéeciigoo hay kidalu ki'oo'.

16Ken daafoo píis wi'as ga líil-kúltí, ndaga píisaa wi'aswaa hay kiɓaydoh yen ga líil-kúltaa, wa tum ɗaraa wëñ kiyak.

17Ee ken tumoo biiñ wi'as ga mbúus-oncaa maañin. Enndiikanaa biiñaa lúudaa, mbúuscaa pook, biiñaa aamuk, mbúuscaa yasukoh. Biiñ wi'as kay tumsi ga mbúus-on ci'as, en ɗanaa ca ɓéeɓca ca mín kimaañ.

Kowu ɓaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa na Ɓetifaa le'ee ga Yéesuɗa.

(Marka 5: 21-43; Lúkkaa 8: 40-56)

18Lak Yéesu yaa lís kiwo' fodaama, ɓo' yaa kuliyuk ga yaawúu'caa hayya, ʸí"a ga fíkíici, wo"ari an: - Kowuroo kiɓeti han kikaan diima-diima, wayee hay fu tíkki yahciigaraa ee ka hay kipesis.

19Yéesu kolukka, yaa ʸah na ɓaa, ya taammba na tëelíbéecaagari.

20Laakka ɓetifaa daanee kimeʸdoh ñíf rek iñaa le'in tíkíis tidaaŋkaah na tanak; fa koorohha fenoo, le"a ga pawaa kúltífaa Yéesu,

21ndaga fa wo'ee ga helci an: «Binaa mi le' rek ga kúltífaagarinaa, mi hay kiwak.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Yéesu heelukka, hottari, wo"ari an: - Jowu, helfu dalat, ndaga ngëmumgaraa wëkɗinndaa. Ga wahtaama sii' ɓetifaa wakka.

23Yéesu le"a kaan ɓaa yaama kuliyuk ga yaawúu'caaɗa, ya hotta mbiiwohcaa , ee lak coowaa ɓan ɗúukin pút ga mbooloomaa, ya wo"aɓa an:

24- Meyat fooh! Ku'oomaa-jowukii kaanndii, ja en na kineeh rek. Daama, ɓuwaa ɓaa ciiɓsukki.

25Ɓuwaa meƴdohussa fooh, lëehí'ta Yéesu aassa túuyaa. Ya ammba yahaa ku'oomaa-jowukaa, ja kolukka.

26Iñaa hew yaama síwwa ga ɗuuƴ gohaama ɓéeɓwa.

Yéesu wëkí'ta búumí' ɓanak

27Yéesu meyohha daama, ya yaa ƴah. Laakka búumí' ɓanak ɓaa taabukki ee ɓa ɓaa fiip an: - Kucaasamunkii Dëwít, yërëmaarii!

28Ga waa Yéesu le"a kaanfaa, búumí'caa hayussa gari, ya meekissaɓa an: - Ɓú gëmin an mi mínin kitum iñii ɗú kíimmbooɗane? Ɓa taassa an: - Ee, Ha'mudii, fu míninka.

29Yéesu dalla kile' ga tuhastaagaɓa, wo"a an: - Iñii ɗú kíimɗa laakat fodii ɗú gëmkaɗa.

30Tuhastaagaɓa dalla kilëgísuk, ɓa ɓaa hot. Lëehí'ta Yéesu gëttaɓa, wo"aɓa an: - Watukat! Ken hanatka kiyéeŋ!

31Wayee daa ɓuwaa meyee, ɓa síwi'ta teekaa Yéesu ga gohaama ɓéeɓwa.

Yéesu wëkí'ta ɓaa luuɓ hen

(Lúkkaa 11: 14-15)

32Ga wahtaa búumí'caama meyu kiƴahɗa, Yéesu haydohɗussa ɓaa raɓ am, luuɓlukohhari.

33Yéesu kaalla rawaa, luuwaa aawwa kiwo'. Ɓuwaa waaru"a ga lool, ɓa ɓaa wo' an: - Iñaa man na yii, ken mosoori kihot ga Isarayeel.

34Wayee Fërísiyeeŋcaa ɓa wo'ee an: - Buurii raɓcii, yërí onndi dooli kikaal raɓcii ga ɓuwii.

Yéesu laakka yërmaandi ga mbooloomaa

(Marka 6: 6,34; Lúkkaa 10: 2)

35Yéesu yaa wíil ɓéeɓ teerucaa na dëk-kawcaa, ya yaa jëgíroh ga jaangu-yaawúu'caa, ya yaa jangat ga loo Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Nguuraa Koohɗa. Ya yaa wëkí' ɗúukoolcaa ɓuwaa ɓéeɓca na ɓéeɓ iñcaa mesik ɓuwaaɗa.

36Daa Yéesu hotee mbooloomaa enin nërëm ndaga coonu en fan baalcaa laaksoo níiroh, ya laakka yërmaandi wiyaak gaɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ya dalla kiwo' tëelíbéecaagari an: - Píikii yewinin ee píikohcii caakussii.

38Kon kíimat ha'-píikii ya ɓaat kiwosoh ɓilëgëyoh ga píikiigari.

Mëccëe 10

Yéesu ɓayya apotaa'caagari

1Waa ennda ɗa, Yéesu ɓayya tëelíbéecaagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, ya onndaɓa dooli kimín kikaal raɓ ga ɓuwaa na kiwëkí' ɗúukoolcaa ɓuwaa ɓéeɓca na ɓéeɓ iñaa mesik ɓuwaaɗa.

2Teekcii apotaa'cii ɓidaaŋkaah na ɓanakɓii cërí cii: yaa ɗeɓɗa, Simoŋ yaa ɓaysi Pee'ɗa, na Andari këmëeŋkíci, towutaa Sebedee: Saak na Saŋ këmëeŋkíci,

3Filiip na Bartulëmíi, Toomaa na Mëccëe juutaa, Saak kowukaa Alfee, na Tadee,

4Simoŋselootaa , na Yúdaa Iskariyot yaa onan Yéesu bíiŋɗa.

Yéesu wossa apotaa'caagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa

5Ɓuwaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaama ɓërí Yéesu wosee, ya dígallaɓa an: - Kaa karat gohcaa ɓuwaa enussii yaawúu' dëkohɗa ee kaa aasat teerucaa ga kúlkaa Samaríiɗa.

6Namat kika' ga ɓuwaa ga heetaa Isarayeelmúuyuunun fodii ɓibaalɗa.

7Daa ɗú kooroh ɓéeɓ, yéegalohat an: «*Nguurii yii ga ɗookɗa deeyin, wii dii!»

8Wëkɗat ɗúukoolí'caa, mílísɗat ɓuwaa kaaninɗa, sétírat ɓuwaa gaana'inɗa, kaalat raɓcaa ga ɓuwaa. Ɗú onuunun ee ɗú meekisohussii dara ga, onohat ɓan ee kaa meekisohat dara ga.

9Kaa ɓaydohat dara ga poossúu, enndii wúrúus, enndii hëelís, enndii përëm.

10Kaa ɓaydohat dara ga ɓaawaagarúu, enndii hëmbu, enndii kúltí fisúmíyukaah, enndii ñafa', enndii doo', ndaga lëgëyohaa en ɓéeɓ jomin kiñam .

11Dëk-teeru wala dëk-kawaa ɗú mín ki'aas ɓéeɓ, meekisohat ati laakin ɓo' yilëekí'-haf yaa mínndúu kitook ga kaanci; ɗú dal ga kaanfaama bi ga daa ɗú kolukohan da.

12Ɗú en na ki'aas kaanfaanaa, këñɗat ɓu-kaanfaa an: «Jam namohat narúu!»

13Binaa ɓuwaa dëk ga kaanfaama tookussúunaa, jamaa ɗú kíimɗa yoosukat gaɓa, wayee ɓa tookkiirúunaa jamaa ɗú kíimɗa ɓoƴkat garúu.

14Ee kaan wala teeraa ɗú aasoh, binaa ɗú tookussii da ee wo'eenndúu súkúrukussiinaa, meyohat kaanfaama wala teeraama, ɗú përtuk pëndëlaa ga kotcaagarúuɗa.

15Mi wo"úuka ee kayoh; besaa ƴah ki'atti'ohuɗa le'aa, ɓu-dëkaa Sodom na Gomoo' ɓërí tani'an ɓu-dëkaawaama atti'.

Coonucaa sek tëelíbéecaa Yéesuɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Marka 13: 7-13; Lúkkaa 21: 12-17)

16- Súkúrukat, mi yii wossúu fodii ɓibaal ga leeloo ɓigumuu. Kon taabat na kiteey fodii goŋ ee ɗú lewet fodii ho'.

17Watukat haffúu ga ɓo'-súusúus, ndaga ɓa hayyúu kiɓay paancaa ee ɓa hayyúu kitíp laawoo ga ɗuuʸ jaangucaagaɓa.

18Ɗú hay kiɓayu ga fíkíi gúwernëe'caa na ga fíkíi buu'caa ndaga teekiigoo. En ɗanaa, ɗú en seedi ga fíkíiɓa na fíkíi ɓéeɓ heetcii ga ëldúnaɗa.

19Binaa ɗú ɓayu paancaanaa, helciigarúu dalat ga daa ɗú wo'anɗa na iñaa ɗú ʸah kiwo'ɗa. Iñcaa ɗú ʸah kiwo'ɗa, ɗú e'sanca ga wahtaama siiʸ.

20En ki'enaa, enndii ɗú ɓërí ʸah kiwo' wayee Helii meyoh ga Paammbúuɗa yërí ʸah kiwo' kooroh túuwtiigarúu.

21Yaakmun hay ki'eroh këmëeŋkíci ya tíku kikaan. Paamun hay ki'eroh kowuci ka tíku kikaan. Oomaacaa hay kiɓeɓku keenu ga ɗook paamɓa na eewɓa, aplukɓa.

22Mi hay kitah bi ɓo' ɓiyewin hayyúu kisagu. Wayee ɓaa fu guu'guuluk bi ga daa tóoh leehanaa, fu yaama fu hay kimúc.

23Teeraa ɗú ka', ɗú hatalu ga kipessúu daamanaa, núpat, ɗú ka' teeru wiliis. Mi wo"úuka ee kayoh; ɗú lëehɗoo kiwíil teerucii ga Isarayeelɗa ee Kowukii ɓiihayyii.

24Tëelíbée mínoo kipaaf ɓaa jëgí'tiɗa ee súrga mínoo kipaaf ha'-kaanci.

25Tëelíbée heelat kiman na ɓaa jëgí'tiɗa rek ee súrga heelat kiman na ha'-kaanci rek. En lak ha'-kaadii yërí ɓa ɓay Belsebulaa , wëñaa ga ɓu-kaanci, ɓa ɓaysan na?

Ɓaa cal kiniikɗa

26- Kon kaa niikat ken. Ndaga laakkii iñaa mín kiɗaakuk bi hotukoo ee laakkii iñaa ɓo' mín kiɗaak bi meyʸdohsoo faŋ.

27Iñaa mi wo"úu ga wek, ɓéestíratti ga noh taŋ ee iñaa ɗú mëedíru, yéegalohatti ga leeloo paancaa.

28Kaa niikat ɓuwaa mínu ki'ap faan ee mínsoo ki'ap fítɗa. Namat kiniik ɓaa mín kisaŋku' faan na fít ga safaraɗa.

29Tudiindii' tanak toonohsirii dërëme? Moona déy, jíinoo gata keenoo kakay ee neɓpii Paamudiigarúu.

30Wayee ɗú, bi ga fenfii hafciigarúu sah, tóohfa kíduunun.

31Kon kaa niikat dara, ndaga ɗú, ɗú ɓërí wëñ solu tóoh diindii'cii.

Kitook wala kitaasuk Yéesu

32- Ɓaa fu tookkoo ga fíkíi ɓuwiinaa, mi ɓan mi hayyaa kitook ga fíkíi Paammboo yii ga ɗookɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Wayee ɓaa taasukkoo ga fíkíi ɓuwiinaa, mi ɓan, mi hayyaa kitaasuk ga fíkíi Paammboo yii ga ɗookɗa.

Yéesu haydohhii jam wayee haydoh kihëgískoh

34- Kaa foogat an mi haydoh jam ga ëldúna. Mi haydohhii jam wayee mi haydoh kihëgískoh.

35Mi haydoh kihëgískoh ga díkaanti kowu kiƴaal na paamci, díkaanti kowu kiɓeti na eeci, díkaanti ɓeti na payamci yiɓeti.

36Ɓo', ɓuwaa waaranndii gari kihotɗa, ƴah ɓu-kaanci. Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an:

37- Ɓaa wëñ kiwaa' paamci wala eeci loo mi, ɓaama joobinndi ya en tëelíbéeroo. Ɓaa wëñ kiwaa' kowuci kiƴaal wala kiɓeti loo mi, ɓaama joobinndi ya en tëelíbéeroo.

38Ɓaa koorukkii kuraanaagaritaabukiroonaa, ɓaama joobinndi ya en tëelíbéeroo.

39Ɓaa fu waa kisom kumuunfunaa, fu hayka kiñak bi taa'. Wayee ɓaa mi tahhaa kiñak kumuunfunaa, fu hayka kilaakis.

Yéesu dígohin enaama cinéwí'

40- Ɓaa te"úu ga kaancinaa lakanaa te"oo, ee ɓaa te"oo ga kaancinaa, te' ɓaa wossooɗa.

41Ɓaa te' sëldíiga-Kooh ga kaanci, ndaga ki'en sëldíiga-Koohkaa yaamanaa, ya hay kilaas neehalaa sëldíiga-Kooh jom kilaasɗa. Ee ɓaa te' ɓo' yijúwí' ga kaanci ndaga kijúɓkaa yaamanaa, ya hay kilaas neehalaa ɓaa yijúwí'yaa jom kilaasɗa.

42Luu enee kaas-músú wisóosí' wíinoo doŋ, ɓaa fu onwa ɓo' yíinoo ga tëelíbéeciigoo, yaa ínohoo dara, ndaga dii ya en tëelíbéeroodanaa, mi wo"úuka ee kayoh, fu hay kilaas neehalaagaraa.

Mëccë 11

Saŋ-Bëtís wosohha ga Yéesu
(Lúkkaa 7: 18-35)

1Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' tëelíbéecaagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa iñcaa ya nakɓa kitumɗa, ya kolukohha daama, yaa ƴah ga teerucaa ga gohaaɗa kijëgíroh na kiyéegaloh Hewhewaa winéwí'waa.

2Ga waa Saŋ kelohha ga ɗuuƴ kasaa iñaa Kiristaa tumɗa, ya wossa ga tëelíbéecaagari,

3kimeekis Yéesu an: - Fu yërí en ɓaa jom kihayɗanoo, ɗí sekan ɓo' yiliis?

4Yéesu dalla ɓuwaa kitaas an: - Karat, ɗú ɓéestí'nee Saŋ iñcii ɗú kelohɗa na iñcii ɗú hotɗa:

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5búumí'cii ɓii hot, lafañcii ɓii tíin dijófí', gaanacii ɓii sétíru, ɗekcii ɓii keloh, faraafcii cii mílís, ee nduulcii ɓii yéegalu Hewhewii winéwí'wii.

6Ɓaa mi tahhiiraa kisoof fenoo ga ngëmaagaraanaa, fu yewinin múu'!

7Tëelíbéecaa ɓanakɓaa, daa ɓa soofee, Yéesu aawwa ɓuwaa kiwo' ga loo Saŋ, an: -Ɗú karee kimalaknee ya ga ëgí'-dúndagaa? Pëegíi-përúudúufaa en na ki'eguk ga uurisaane?

8Enndiikanaa, ɗú karee ya kimalaknee? Ɓo' yaa ekuk kúltí cimóríre? Ee sah ɓuwii ekuk kúltí cimórí'ɗa ɓii ga kaancii buu'cii.

9Kon ɗú karee kimalaknee ya daama? Sëldíiga-Koohe? Ee! Mi wo"úuka, ɓaama paafin sah sëldíiga-Kooh.

10Saŋ yërí en ɓaa wo'u ga Këyítfaaɗa an: «Mi yii wos ɓo"oo, yaa ɗëwrukanndaa, kiwaayuki'taa waasum.»

11Mi wo"úuka ee kayoh; ga ɓuwii límukoh ga ɓetiɗa ɓéeɓba, mossii ga kilaak yíinoo yaa wëñ Saŋ-Bëtís kiyak; ee moona déy, ɓaa wëñ kijutuut gaNguuraa yii ga ɗookɗa, yërí wëñ Saŋ-Bëtís kiyak.

12Iñaa aboh ga jamaanaa Saŋ-Bëtís hayohɗa bi diima, Nguurii yii ga ɗookɗa wii soogu na dooli ee ɓuwii meeri ki'ek dooli ga iñaa en ɓéeɓɗa ɓërí heelwa kite', ɓa laakwa.

13En ki'enaa, ɓéeɓ sëldíiga-Koohcaa na Waasii Móyíis yéegalohseera Nguuriima bi ga daa Saŋ hayoh.

14En lak ɗú mínka kitookaa mi wo"úu man Saŋ yaama yërí en Ili, sëldíiga-Koohaa jomee kihayisɗa.

15Ɓaa fu laakin nof kikelohaa súkúruka.

16Ɓuwii jamaanii wati, mi mëdírohanɓa naɓa? Ɓa man na oomaacaa yugu ga paanaa dëkaa ee ɓa wo' mooroomba an:

17«Ɗí mbiiɓɗinndúu ee ɗú hammbii! Ɗí helemin ee ɗú dayukkii.»

18En ki'enaa, Saŋ-Bëtís hayin, ya ñamoo ee anoo fodii ɓuwii, ee ɗú wo' an: «Ya laak raɓ».

19Kowukii ɓii hayin, kii ñam, kii an, ee ɓa wo' an: «Malkat ɓii yii halaat kiñam doŋ na ki'an biiñ ee ya fiiliimunoh na juuticii na tumoh-baakaa'cii.» Wayee iñii kiñaañkii Kooh límiɗa, wërí teewohi an ka júwin.

Dëkcaa sagu kigëmɗa

(Lúkkaa 10: 13-15)

20Waa ennda ɗa, Yéesu keennda ga ɗook teerucaa ya wëñee kitumoh kíntaan ee ɓuwaa súpítséerí kipeskaagaɓaɗa, ya yaa ña'ɓa an:

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

21- Massa ɗú ɓu-Korasee! Massa ɗú ɓu-Betsaydaa! Ndaga kíntaancii tumsee ga ɗuuɣcúuɗa, tumsee ga ɗuuɣ dëkaa Tíi' na waa Sídoŋaa, eneenaa kumëeñí' ɓa koorin ga saaku na wet kiteewoh an ɓa récukin baakaa'ciigaɓa.

22Kërí tah mi wo"úu an besaa atti'ohsanɗa le'aa, ɓu-Tíi' na ɓu-Sídoŋ ɓërí tani'anndúu atti'.

23Ee ɗú, ɓu-teerii Kafarnawom, ɗú yaakaa' an ɗú hay kiɓëwíru bi ga ɗook-Koohe? Ó'óo, ɗú yɣah kiyóoskíru bi ga ɓu-baam. En ki'enaa, kíntaancii tumu ga ɗuuɣcúuɗa, tumsee ga teeraaSodomaa eneenaa wa wii lís bi wati.

24Kërí tah mi wo"úuka, besaa atti'ohsanɗa le'aa, teeraa Sodom wërí tani'anndúu atti'.

Yéesu wo"a na ɓuwaa yóoskírin hafɓaɗa

(Lúkkaa 10: 21-22)

25Ga wahtaama, Yéesu wo"a an: - Buba, mi yii gërëmmbaa, fu, Ha'mudii ɗook na kakay, ndaga iñaa fu ɗaak ha'-hamhamcii na ɓuwii jaginɗa, fu teewinwa oomaacii.

26Kayoh buba, iñaama laakohɗa, ndaga iñaama yërí fu waa' ya laak.

27Paammboo tíkin tóoh ga yahhoo. Ken ínohoo Kowukii enndii Paamudiinaa, ee ken ínohoo Paamudii enndii Kowukii na ɓuwaa Kowukii waa'ɓari kiteeɓɗa naa.

28Hayat garoo ɓéeɓpúu ɗú ɓii ɗú sodin ee ɗú ɓítukohinɗa, mi onndúu íika'.

29Koorukat iñii mi gallúuɗa, ɗú yoon garoo, ndaga mi yewinin jam ee mi yóoskírin haffoo, en ɗanaa fítciirúu laak íika'.

30En ki'enaa, iñii mi gallúuɗa yoowin ee ɗofiigoo mi koo'túuɗa erefin.

Mëccë 12

Yéesu yërí laak bes Sabat

(Marka 2: 23-28; Lúkkaa 6: 1-5)

1Ga bescaama, hídukoh ga bes Sabat, Yéesu kooree ga ɗuuɣ yooncaa lúudin . Lakanaa tëelíbéecaagari yaawuunun, ɓa aawwa kiweel ga boŋcaa , ɓa ɓaa ñam towutaa.

2Laakka Fërísiyeeŋcaa hot iñaama, ɓa wo"a Yéesu an: - Malkaa tëelíbéeciigaraa! Ɓa ɓii tum iñaa Waasii kokohin kitum ga bes Sabat.

3Yéesu dallaɓa kilof an: - Hanaa ɗú jaŋngii iñaa buu' Dëwít tumee bërii lak ya yaawin ya na ɓuwaa taabee nariɗa?

4Ya aassa taalaa Kooh, ya ñammba naɓa ga mbúurúcaa meɣdohɗusee Koohɗa. Moona déy, ya na ɓuwaa taamsee nariɗa, waas onéerii yíinoo gaɓa kiñam ga mbúurúcaama, sarahohcaa doŋ onuca kiñam .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Wala book, hanaa ɗú jaŋngii ga Këyítfaa Waasaa Móyíisan, en ga bes Sabataa sarahohcaa hëyrohu kilëgëy ga Kaanfaa Koohɗa tumu iñaa hoonohu kitum ga besaamaɗa ee iñaama enoo tooñ gaɓa.

6Moona mi wo"úu man laakin dii ɓaa wëñ Kaanfaa Kooh.

7Bíduunun ga Këyítfaa an: «Yërmaandi wëñnjoo kineɓloh kisarahoh júu'» . Binaa ɗú ínohee iñii wo'eenuma waa' kiwo'ɗanaa, eneenaa ɗú daloo ga ɗook ɓuwaa tummbii dara yibóní'.

8En ki'enaa, Kowukii ɓiiërí laak bes Sabat.

Yéesu wëkí'ta ɓaa yahaa ɗooʸkin

(Marka 3: 1-6; Lúkkaa 6: 6-11)

9Yéesu meyohha daama, aassa jaangu-yaawúuraagaɓa.

10Wiima lak laakin daama ɓo' yaa yahaa ɗooʸkin. Fërísiyeeŋcaa enee daamaɗa meekisohha Yéesu an: - Waasiigaruu onohin kiwëkí' ɓo' ga bes Sabate? Fodaama ɓa waaree iñaa ɓa yabohanndi.

11Yéesu taassaɓa an: - Yiida garúu, binaa ya laak baal yíinoo doŋ, ee baalaa keen ga noŋ wihóotí' ga bes Sabataa, ya karoori ki'am meyʸdohhi?

12Ee ɓo' wëñ baal kilaak solu fúuf. Kon Waasii onohin kitumi' ɓo' iñaa jofin ga bes Sabat.

13Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a ɓaa yahaa ɗooʸkinɗa an: - Lërísaa yahiigaraa! Ɓaa lëríssa yahaagari, wa wakka, mannda na wíinoowaa.

14Fërísiyeeŋcaadalla kimeyu, ɓa hídohha kimalak ga daa ɓa tuman bi ɓa apluk Yéesu.

Yéesu yërí en súrgaa Kooh tanukɗa

15Ga waa Yéesu ínohha an Fërísiyeeŋcaa ɓaa heelli ki'ap, ya kolukohha daama. Mbooloo wiyaak taabukkari ee ya wëkí'ta ɓéeɓ ɓuwaa ɗúukool gaɗa.

16Wayee ya ɗíŋngaɓa na wo'een, kihoonohɓa kiwo' ɓaa ya enɗa.

17Iñaa laakohhaɗa, doonaa iñaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa mat, ya wo'ee an: «Kooh wo' an:

18- Súrgiigoo mi tanukɗa yeema. Yii mi keeñuk ee yërí soos keeñnjooɗa. Mi hay kiyóoskí' Heliigoo ga ɗookci, ee ya hay kiteeɓ heetcii ɓéeɓca iñaa en kijúɓɗa.

19Ya heelanndii ñaroh na ken, ee ken kelohanndii koonaaci ga mbedicii.

20Ya weelanndii pëegíi-përúudúufaa leemukin, ee ya yʸímanndii kiwiikaa en na kiɗúuk. Ya tuman fodaama bi ga daa kijúɓ laakohan ndam ga ɗook ëldúna,

21ee ɓéeɓ heetcii tíksan yaakaa' gari.»

Yéesu yabussa kitaam na Seytaani

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Marka 3: 22-30; Lúkkaa 11: 14-20)

22Waa ennda ɗa, Yéesu haydohɗussa ɓaa raɓ am, búumí'tari, luuɓlukohhari, Yéesu wëkí'tari bi ɓaa mínissa kiwo' na kihot.

23Mbooloomaa waaru"a ee ɓéeɓ ɓuwaa ɓaa wo' an: - Ɓii yii enndii kucaasamunkii Dëwít wo'uɗane?

24Daa Fërísiyeeŋcaa kelohsee iñaa wo'u yaama, ɓa wo"a an: - Doolii Belsebul, buurii raɓcii, e' ɓii yiiɗa, wërí onndi kimín kikaali raɓ ga ɓuwii.

25Yéesu ínohha iñaa en ga helɓaɗa, ya dallaɓa kiwo' an: - Kúlkaa hëgískoh ga ɗuuʸka ɓéeɓ aaw ga kiɗúm. Teeru wala kaan hëgískoh ga ɗuuʸcinaa mínoo kituuk.

26Kon binaa Seytaani kaal Seytaaninaa, ya hëgískohin ga ɗuuʸci. Haa baanaa nguuraagari mínan na kituuk?

27Ee en an mi, Belsebul yërí onndoo dooli kikaal rawaa, haa ɓii on ɓuwiigarúu dooli kikaal raɓ ɓa? Kon ɓuwumgarúu, ga kihafɓa, ɓërí atti'anndúu.

28En ki'enaa, en an mi kaali raɓcii na Helii meyoh ga Koohɗanaa, kon Nguurii Kooh le'in bi garúu.

29Wala ɓan, ɓo' mínan na ki'aas kaan ɓaa yaa na doolaagari gík, ya ɓeɓ iñaa yaama laakɗa ee ya ɗewohhii ga kiɓaŋngi paayʸ, doonaa ya han kimín kipook kaanfaa?

30Ɓaa fa'tii naroonaa, heñoh naroo, ee ɓaa nëgírohhii naroonaa, yii tasarsoh.

31Kërí tah mi wo"úuka, baakaaraa ɓo' mín kitum tóoh na ɓaseenaa ɓo' mín kiɓas Kooh tóoh, ya míninca kibayalu, wayee ɓaa fu ɓas Helaa yisela'í'yaa ɓéeɓ, fu bayalsooka.

32Ɓaa fu wo' iñaa moroo gaKowukii ɓiinaa, fu míninka kibayalu, wayee ɓaa fu ɓas Helii yisela'í'yii ɓéeɓ, fu bayalsooka bi taa': enndii dii ga ëldúnanii wii, enndii ga waa en na kihayɗa.

Kedik na towutaa ka límɗa

(Lúkkaa 6: 43-45)

33- Abat an kedik jofaa, líman towu tijófí', kedik ɗúukoolaa líman ɓan towutaa moroo. Kedik ínohohsan ga kowukaa ka límɗa.

34Túuk goŋ-saamaancii! Dii ɗú bonɗa moos, ɗú mínan na kiwo' yijófí'? En ki'enaa, iñaa meyi ga kúuw yërí líif ga keeñ ha'ci.

35Ɓo' yijófí' meyʸdohi enaama cijófí' rek ga keeñaagari líif na yijófí'ɗa; ee ɓo' yibóní' meyʸdohi enaama cibóní' rek ga keeñaagari líif na yibóní'ɗa.

36Mi wo"úu an: besaa atti'ohsanɗa le'aa, ɓéeɓ ɓuwii hay kituuk kilayoh na Kooh ga ɓéeɓ wo'eenaa ɓa mosin kiwo' ee laakoo hafɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37En ki'enaa, ɓaa en ɓéeɓ, ga wo'eencaagaraa, fu e'san kayoh ga wala fu tíku saboh.

Ɓuwaa waa' kihotu kíntaan

(Marka 8: 11-12; Lúkkaa 11: 29-32)

38Waa ennda ɗa, Laakka ɓijëgíroh-waas na ɓiFërísiyeeŋ ɓaa meekis Yéesu an: - Jëgírohii, ɗí waa' kihot fu teeɓpíi kíntaanaa teewoh an fu meyoh ga Kooh!

39Yéesu taassaɓa an: - Ɓuwii jamaanii wati ɓibóní'ɓii ee ooruunun Koohɗa, ɓa waa' kihot kíntaan. Wayee kíntaan wíinoo tookɗusanndiiɓa enndii waa Sonaas,sëldíiga-Koohaanaa.

40En ki'enaa, fodaa daa Sonaas enee noh-noh kaahay na wek-wek kaahay ga lookaa jënaa yiyaakyaaɗa, fodaama Kowukii ɓii hay ki'en ga bos kakay noh-noh kaahay na wek-wek kaahay.

41Besaa atti'ohsanɗa le' bëríinaa, ɓu-teeraa Níníf hay kituuku ga fíkíi ɓuwii jamaanii wati, ɓa ɓúlɓa, ndaga ɓu-Níníf súpítseera kipeskaagaɓa ga waa ɓa keloh jangataa Sonaasɗa; ee malkat, laakin dii ɓaa wëñ Sonaas.

42Besaa atti'ohsanɗa le' bëríinaa, buuraa yiɓetiyaa kúlkoh iñaa hanoh meyaa'-noh ñaamɗa hay kituuk ga fíkíi ɓuwii jamaanii wati, ya ɓúlɓa. Ndaga ya meyohee gohcaa ëldúna wëñ ki'úsaayɗa kisúkúruknee wo'eencaa buu' Salomon líif na hamhamɗa. Ee malkat, laakin dii ɓaa wëñ Salomon.

Raɓ mín kiɓoyukis ga daa ya kaalohseeɗa

(Lúkkaa 11: 24-26)

43- Binaa raɓ meyoh ga ɓo'aa, ya túuti ga ëgíraa ya heeli daa ya íikarukan, wayee waa ya hottii daa ya aasan,

44ya wo' ga helci an: «Mi naman kiɓoyuk kaanfaagoo mi meyoheeɗa.» Binaa ya le' danaa nak, ya laak kaanfaa lak ken gaa ga, paruunun bi setin, hëwíruunun bi jekin.

45Fodaama, ya ɣee kikoo'nee raɓ ɓiyitnaɓanak ɓiliis ɓaa wëñnji kisoot, ɓa aas ga kaanfaa, ɓa dëk ga. Faf ɓaa yaama, ga daa ya madee kuɗewaaɗa, wëñisɗa kiyiis. Ee ɣah kiman fodaama deŋ ga ɓuwii ɓibóní' ɓii jamaanii wati.

Eew Yéesu na ɓikëmëeŋkí Yéesu

(Marka 3: 31-35; Lúkkaa 8: 19-21)

46Lak Yéesu yaa lís kiwo' na mbooloomaa, eeci na ɓikëmëeŋkíci le'ussa, ɓa eemmba fooh ee ɓa soolukeeri.

[47Laakka ɓaa yéegal Yéesu an: - Taasa, eefu na ɓikëmëeŋkífu ɓaa day ga fooh, soolukussaa.]

48Yéesu taassa ɓaa an: - Ɓii yiida en eewwoo? Ɓuwii ɓiida en ɓikëmëeŋkíroo?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

49Ya noonnda, kiteewoh tëelíbéecaagari, wo"a an: - Malkat, eewwoo na ɓikëmëeŋkíroo ɓeema.

50Ɓaa tumi iñaa Paammboo yii ga ɗook waa'ɗa, ɓaa yaama yërí en këmëeŋkíroo yiƴaal wala yiɓeti wala eewwoo.

Mëccë̈e 13

Liiwukaa wo' ga loo sokohaaɗa

(Marka 4: 1-9; Lúkkaa 8: 4-8)

1Ga besaa bërí̈i, Yéesu meyohha kaanfaa ya enoheeɗa, ka'ta yuŋneeraga seereenaa giiyaa Gëlílée.

2Mbooloo wiyaak wíillari bi faf ya nammba ki'aas ga gaal-looci ga ɗuuƴ giiyaa, ya yuŋnga ga. Ɓéeɓ mbooloomaa tuukka ga tewisaa.

3Ya wo"a naɓa enaama ciyewin ga liiwuk fodii liiwukii wii, an: - Enee línoh, ya kolukka yaa ƴah kisoknee.

4Ga daa ya en na kisokɗa, laakka tesohtaa keen ga yahaanaa waasaa: selcaa hayussa, ñamussata say.

5Laakka tesohtaa keen ga ɗekataa yewinin atoh, daa yewinndii kakay. Tesohtaa gaawwa kipaal ndaga lak kakayfaa yewinndii daama.

6Wayee daa nohaa tamee, iñcaa paleeɗa neewwa, ca súɓpa ndaga níilcaagaca abéerí̈i.

7Laakka tesoh tiliis taa keen ga ƴówée-lúp, ta paalla da. Lúpcaa yakka, onndata.

8Ee laakka tesohtaa keen ga ɗekataa laakin dooli. Ta ɓíríssa boŋ. Cii erohha iñaa le'in waas citéemée' ga tesohtaa sokseeɗa, cii cidaaŋkaah-yitniinoo, cii cidaaŋkaah-kaahay.

9Lëehí'ta Yéesu tíkka ga an: - Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

Iñaa tah Yéesu liiwuki ɓuwaa henɗa

(Marka 4: 10-12; Lúkkaa 13: 18-19)

10Tëelíbéecaa deeyussa ga Yéesu, ɓa meekissari an: - Iñii tah ya fu wo"a na ɓuwaa ga liiwuk?

11Yéesu taassaɓa an: - Ɗú ɓërí e'see ki'ínoh kúmpacaa Nguuraa yii ga ɗookɗa. Wayee ɓa, ɓa erussiika.

12En ki'enaa, ɓaa laakin, hay kiɓaatɗu bi ya dóoyí' sëk. Wayee ɓaa laakoo, ki'iñkaa ya ɓayɗa sah, hay kite'u.

13Iñii yii yërí tah mi wo'i naɓa ga liiwuk: ɓa malakin ee ɓa hotoo, ɓa súkúrukin ee ɓa kelohoo, ɓa ínohoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Fodaama iñaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa matta gaɓa. Ya wo'ee an: «Ɗú hay kikeloh dijófí' wayee ɗú ínohanndii dara. Ɗú hay kimalak dijófí' wayee ɗú hotanndii dara.

15En ki'enaa, heetii wii súwin ga keeñ, ɓa lagin nofciigaɓa paraas, ɓa ɗúugin nap, en ɗanaa hasɓa hotoo, nofɓa kelohoo, ee helɓa aboo dara, bi ɓa súpít kipeskiigaɓanaa, mi wëkí'ɓa.»

16Wayee ɗú, ɗú ɓërí yewin múu': hasciigarúu hotin ee nofciigarúu kelohin!

17Mi wo"úuka ee kayoh; yewinin ɓisëldíiga-Kooh na ɓiɓo' ɓijúwí', ɓaa waa'seera lool kihot iñcii ɗú hotɗa ee hotussiica. Ɓa waareera kikeloh iñcii ɗú kelohɗa ee kelohussiica.

Iñii liiwukii sokohii waa' kiwo'ɗa

(Marka 4: 13-20; Lúkkaa 8: 11-15)

18Yéesu wo"a an:- Kon ɗú, súkúrukat iñii liiwukii sokohii waa' kiwo'ɗa:

19Ɓuwii kelohin loo Nguurii Kooh ee ínohsooɗa madu na seereenaa waasaa tesohtaa sokohuɗa: sépí'í'-ga-nofaa hayaa nís Wo'eenaa soku ga keeñɓaɗa.

20Ɓíinoo madu na ɗekataa yewinin atoh pesohpaa sokohuɗa: ɓa keloh Wo'eenii Koohaa, ɓa dallawa kite' na keeñ wisóosí'.

21Wayee ɓa úsaayoo ga ndaga Wo'eenaa Kooh yíppii níil ga keeñcaagaɓa. Fodaama, binaa ɓa en ga coonu wala ɓa sodalu ga kipesɓa ndaga Wo'eenii Koohaa, ɓa gaaw kigúroh nawa.

22Ɓíinoo ɓan madu na ɣówée-lúpaa pesohpaa sokohuɗa: ɓa kelohin Wo'eenii Kooh, wayee halaat ëldúna na kiwaa' kihëpí'kaa aaw ga alal on Wo'eenii Kooh bi wa mínoo kilím yen.

23Ɓuwii ɓíinoo tesɗa madu na ɗekataa kakayfaa laakin dooli pesohpaa sokohuɗa: ɓa keloh Wo'eenii Koohaa, ɓa ínoh iñaa wa waa' kiwo'ɗa. Ɓa límí' Kooh jeriñ, ɓa tum bi pesohpaa meɣdoh: pii towu titéemée', pii towu tidaaŋkaah-yitniinoo, pii towu tidaaŋkaah-kaahay.

Liiwukaa wo' ga loo pëegíi jëmfaaɗa

24Yéesu wo'issaɓa liiwuk wiliis an: - Nguurii ga ɗookɗa man anee: Enee ɓo', ya sokka pesoh pijófí' ga yoonci.

25Laakka ɓaa waa'tii gari kihot hayya ga wek, lak ɓéeɓ ɓuwaa neehuunun, ya sokka pëegíi-jëm ga yoon-tohoonaa, yaa paaf kotci.

26Daa tohootaa kolukee bi ta ɓíríssa, jëmfaa ɓan hannda kihotuk.

27Daa súrgacaa hotee pëegíi-jëmfaa, ɓa ka'ta ga ha'-yoonaa, ɓa wo"ari an: «Kiyaakii, hanaa fu sokéeríi pesoh pijófí' ga yoonfu? Kon tum na pëegíi-jëmfii en ga ɗuuɣgii?»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Ha'-yoonaa taassaɓa an: «Ɓaa waa'tii garoo kihot yërí tum iñaama.» Súrgacaa meekisussari an: «Eneenaa ɗí karoo ɗí ɗoffane?»

29Ha'-yoonaa taassaɓa an: «Ó'óo, mi niik ɗú en na kiɗof jëmfaanaa, ɗú kiɓaydoh tohootaa ga.

30Íisatca bi kipíik le'. Kipíik le'aa, mi hay kiwo' píikohcaa an: ɗewat kiɗof jëmfum, ɗú pokfa ɗof, ɗú tëkí'fa. Lëehíraa ɗú ɗapi'too tohootum ga dapaagoo.»

Liiwukaa wo' ga loo kowu-fúdankaaɗa

(Marka 4: 30-32; Lúkkaa 13: 18-19)

31Yéesu wo'issaɓa liiwuk wiliis an: - Nguurii ga ɗookɗa man na kowu fúdan, kaa ɓo' ɓeɓ sokkaka ga yoonci.

32Kërí wëñ kijutuut ga tesohtii, wayee ka paalaa, kërí wëñ kiyaak ga tediktii línsi ga dë'ɗa. Ka en kedik bi selcaa hayaa taal ga toytaa ka laakɗa.

Liiwukaa wo' ga loo moloŋ-kuunɗa

(Lúkkaa 13: 20-21)

33Yéesu wo'issaɓa liiwuk wiliis an: - Nguurii ga ɗookɗa man na moloŋ-kuunaa kaañohin, ɓeti ɓeɓ, tumwa ga ɗuuɣ kanu kuun, íiswa ga bi ga daa kuuncaa ɓéeɓ kaañohan.

Iñaa tah Yéesu liiwuki ɓuwaa henɗa

(Marka 4: 33-34)

34Iñcaama ɓéeɓca Yéesu wo"aca mbooloomaa ga kiliiwuk. Ya wo'éerí na ɓuwaa ga iñaa enndii liiwuk.

35En ɗanaa, iñaa sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa mat. Ya wo'ee an: «Mi wo'an naɓa ga liiwuk na liiwuk. Mi hayɓa kiyéegal iñcaa ɗaaku, ga iñaa ëldúna saksee bi wati.»

Iñii liiwukii pëegíi-jëmfii waa' kiwo'ɗa

36Waa ennda ɗa, Yéesu tagohha na mbooloomaa, ya ɓoyukka kaan. Daama, tëelíbéecaagari hayussa gari, wo'ussari an: - Lëegísohɗaaríi liiwukaa wo' ga loo pëegíi-jëmfaa ga yoonaaɗa.

37Yéesu taassaɓa an: - Ɓaa sok pesohpaa pijófí'paaɗa yërí en Kowukii ɓii.

38Yoonaa wërí en ëldúna. Pesohpaa pijófí'paa ɓërí en ɓuwii boku ga Nguuraa Koohɗa. Pëegíi-jëmfaa fërí en ɓuwii taam na sépí'í'-ga-nofiiɗa.

39Ɓaa waa'tii kihot ga ha'-yoonaa ee sok pëegíi-jëmfaaɗa, yërí en Seytaani. Píikaa wërí en túki'aa ëldúna, ee píikohcaa ɓërí en malaakacaa Kooh.

40Fodaa daa jëmfaa ɗofu, jafussa ga kiwiikaaɗa, ëldúna túki'aa ɣah kiman fodaama.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

41Ee bëríinaa, Kowukii ɓii hay kiwos malaakacaagari ɓa meʸdoh ga Nguuriigari ɓéeɓ ɓuwii eki ɓimooroomba ga kitum baakaa'ɗa na ɓuwii meeruunun kitum iñaa joffiiɗa.

42Lëehíraa ɓa jafba ga kiwiikaa safara, daa kikodukoh na ki'úñoh sís ʸah kilaakɗa.

43Wayee ɓuwii júwinɗa, hay kimelicu fodii nohii ga ɗuuʸ Nguuraa Paamba. Ɓaa fu laakin noh kikelohaa, súkúruka.

Liiwukaa wo' ga loo alalaa ɗaakseeɗa

44- Nguurii ga ɗookɗa man anee: fodii ɓo' yaa hot alalaa ɗaaku ga ɗuuʸ yoon; ya ɓeɓpawa, ɗaakissawa. Keeñci soossa ga bi, ya ka'ta, toonneera iñaa ya laak ga alalɗa tóoh, ya lommba yoonaama.

Liiwukaa wo' ga loo pemicaaɗa

Yéesu tíkka ga an:

45- Ee ɓan, Nguurii ga ɗookɗa man anee: fodii toonohaa raas pemi cimórí'.

46Daa ya hotee yarak pemi wiséerí', ya ka'ta toonneera iñaa ya laak ga alalɗa tóoh, ya lommba yarak pemaama.

Liiwukaa wo' ga loo mbaal-jënaaɗa

47- Ee ɓan, Nguurii ga ɗookɗa man anee: fodii mbaal-jënaa weesu ga giiʸ, waa am heet jënaa en ɓéeɓ.

48Binaa mbaalaa líifaa, mbaalohcaa nookwa tewisaa, ɓa yuŋ, tanu jëncaa: ɓa nëgíroh jëncaa cijófí'caa ga pañi ee ɓa jaf caa laakoo jeriñɗa.

49Bëríinaa ëldúna túki'anɗa le'aa, ʸah kiman fodaama deŋ: malaakacaa Kooh hay kihayu, ɓa hëgísoh ɓuwii joffiiɗa ga ɓuwii júwinɗa.

50Ɓuwii joffiiɗa, ɓa jafu ga kiwiikaa safara, daa kikodukoh na ki'úñoh sís ʸah kilaakɗa.

51Iñcuma tóohca leerin ga hafcumgarúune? Tëelíbéecaa taassa an: - Ee, leerin!

52Yéesu tíkí'taba ga an: - Kërí tah ɓéeɓ jëgíroh-waas, yaa en tëelíbée ga Nguurii yii ga ɗookɗa, man na ha'-kaadaa meʸdohi ga ɗaakaa' alalaagari enaama ci'as na enaama cimëeñí', ya onoh.

Ɓu-Nasareet tookussii kigëm ga Yéesu

(Marka 6: 1-6; Lúkkaa 4: 16-30)

53Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' liiwukcaa caama, ya meyohha daama,

54ya ka'ta teeraa ya dëkohɗa , ya yaa jëgí' ɓuwaa ga jaangu-yaawúuraadaamaɗa. Ɓéeɓ ɓuwaa súkúrukeeriɗa jaahli'ussa ga lool bi ɓaa wo' an: - Ya ɓewohnee hamhamii wii na kíntaancii ya tumiɗa gada?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

55Hanaa enndii kowukii daayoh-haŋngii? Ati enndii Mariyaama en eeci ee Saak, Yoseef, Simoŋ na Yúdaa enu ɓikëmëeŋkíci?

56Ee ɓikëmëeŋkíci ɓiɓeti enussii ɓéeɓɓa ga ɗuuy'cuune? Iñcii ya mín cii tóohca ya ɓewohca gada?

57Fodaama ɓa eewwari bi ɓa gëmmbii gari. Yéesu nak wo"aɓa an: - Sëldíiga-Kooh waaruunun ga daa en ɓéeɓ bi tessa dëkaa ya meyohɗa, na mbokcaagari.

58Yéesu tummbii kíntaan ciyewin daama ndaga daa ɓa gëmmbii gariɗa.

Mëccëe 14

Kaanaa Saŋ-Bëtís

(Marka 6: 14-29; Lúkkaa 9: 7-9)

1Waama, Eroot, buuraa gohaa Gëlílée kelohha iñaa wo'u ga Yéesuɗa.

2Ya wo"a súrgacaagari an: - Ɓaa yaama, Saŋ-Bëtís yërí. Ya mílís hen ga ɓuwaa kaaninɗa, iñaama yërí onndi dooli kimín kitum kíntaan.

3En ki'enaa, Eroot yërí amlukee Saŋ-Bëtís, ɓaŋlukkari, laŋngari ga kasu. Ee Erojaas, ɓeti këmëeŋkíci Filiip, yërí tahee Eroot kitum iñaama.

4Saŋ nak wo'eeri an: - Waas onndiiraa kiɓeɓ Erojaas ya en ɓetifu!

5Eroot waa'ta ki'apluk Saŋ-Bëtís, wayee ya niikka mbooloomaa, ndaga ɓa tíkee Saŋ sëldíiga-Kooh.

6Bërii lak Eroot en na kihúmbal besaa ya límohuɗa. Kowukaa Erojaas kiɓetikaa hammba ga fíkíi sagaccaa. Hamaa neɓpa Eroot lool

7bi tahha ya waatta an iñaa oomaanaa kíimmbi ɓéeɓ, ya hayyiri ki'on.

8Oomaanaa nak, eeci dígallari, ya meekissa buu' Eroot an: - Haydohɗaaroo hafaa Saŋ-Bëtís dii ga ɗook palaat!

9Keeñaa buuraa leehha tak ga iñaama. Wayee waa ya laasinka kiwo' ga fíkíi ɓuwaa ya nakee hewaaɗa, ee ya waatinkaɗa, ya nakohha an wa e'sat oomaanaa.

10Ya wossa ɓo' kasaa kigú'nee hafaa Saŋ.

11Hafaa Saŋ haydohussa ga palaat, wa erussa oomaanaa, yaama ɓayneerawa ga eeci.

12Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa Saŋ-Bëtís hayussa kiɓeɓ faraaffaagari, acsuneerafa, lëehí'ta ɓa ka'ta, ɓa wo'neera Yéesu iñaa laakɗa.

Yéesu tummba kíntaan ga mbúurú ciyëtúus na jën kanak

(Marka 6: 30-40; Lúkkaa 9: 10-17; Saŋ 6: 1-14)

13Daa Yéesu yéegee kaanaa Saŋ-Bëtís, ya kolkohha daama, ya aassa ga gaal-looci, yaa y'ah daa wéetin. Ɓuwaa yéeŋngaka. Ɓa ɓaa meyoh ga dëkcaa ga yahaanaaɗa, ɓa taabohha na seereenaa giiyaa, ɓaa taabukki na kot.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Daa Yéesu yoosukee ga gaal-loocaa, ya hotta mbooloo wiyaak, ya laakka yërmaandi gaɓa, ya aawwa kiwëkí' ɗúukoolí'caagaɓa.

15Ga waa nohaa soossa, tëelíbéecaa deeyussa gari, wo'ussari an: - Ɗekatii laakoo dara ee Kooh hoowin. Íisaa ɓuwii ɓa aas dëk-kawcii ɓa lomnee iñaa ɓa ñaman.

16Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Calooɓa kika', eratɓa na kihaffúu iñaa ɓa ñaman!

17Ɓa wo"ari an: - Ɗí laak mbúurú ciyëtúus na jën kanak doŋ dii. Yéesu wo"aɓa an:

18- Haydohɗattooca gii.

19Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a ɓuwaa ɓa yuŋ kakay ga pëegíifaa. Ya ɓeɓpa mbúurúcaa ciyëtúuscaa na jëncaa kanakcaa, ya taaginukka ɗook, ya gërëmmba Kooh gaca. Lëehí'ta ya gú'sohhaca, ya e'ta tëelíbéecaa ɓa waroh ɓuwaa.

20Ɓuwaa ɓéeɓɓa ñammba bi ɓa kappa pút, ee iñaa teseeɗa ɓa líifí'ta ga pañi cidaaŋkaah na kanak.

21Ɓuwaa ñameeɗa le'in yʼaal ɓijúnni-yëtúus ee ɓeticaa na oomaacaa kídussii ga.

Yéesu tíinnda ga ɗook giiyaa

(Marka 6: 45-52; Saŋ 6: 15-21)

22Ga waa iñaama paaffa, Yéesu dalla kituukuk tëelíbéecaa ɓa aas ga gaal-loocaa, ɓa ɗëwírukki ɓakaa giiyaa hanoh gaaɗa; hídinaa, ya ga kihafci ya tagoh na mbooloomaa.

23Waa ya tagohha na mbooloomaa, ya lappa ɗook jaŋjagaa, ya wéetta da, yaa kíim Kooh. Wekaa laakki ya tes haŋci daama.

24Wahtaama, lak gaal-loocaa tëelíbéecaa úsaayin ga ɗuuyʼ giiyaa. Wa mínsiséerii ki'aaw fíkii ndaga dúuscaa giiyaa tapukee gawaɗa, ee wa jaanohee na uurisaa.

25Lak leeloo wek paafin ee Kooh wíissii duum, Yéesu yaa tíin ga ɗook músúmaa giiyaa, yaa hay gaɓa.

26Daa tëelíbéecaa hoteeri yaa tíin ga giiyaa, ɓa tíitta lool. Ɓa ɓaa wo' an: - Iñii jíni! Ɓa niikka, ɓa ɓaa fiipoh.

27Yéesu nak gaawwa naɓa kiwo' an: - Yëgísɗat fítciigarúu. Ɓii mi, kaa niikat!

28Waa ennda ɗa, Pee' wo"ari an: - Ha'mudii, en lak fu yërí kayoh-kayohaa, nakaaroo mi tíin ga ɗook músúmii, mi hay garaa.

29Yéesu wo"ari an: - Hay! Pee' dalla kiyoosuk ga gaal-loocaa, ya yaa tíin ga ɗook músúmaa, yaa yʼah ga Yéesu.

30Wayee daa Pee' hotee doolaa uurisaa, ya niikka. Faf ya yaa muu', ya fiippa an: - Ha'mudii, foola!

31Yéesu gaawwa kilërís yah, ammbari, wo"ari an: - Ngëmiigaraa daal dooyyii! Iñii tahhaa kilaak hel kanak ya?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Lëehí'ta, ɓa aassa ɓa ɓanak ga gaal-loocaa, uurisaa dalla kituuk.

33Tëelíbéecaa enee ga gaal-loocaaɗa ɣí'ussa ga fíkíi Yéesu, wo'ussari an: - Fu yërí en Kowukii Kooh kayoh-kayohɗa.

Yéesu wëkí'ta ɓiɗúukooli' ga Genesareet

(Marka 6: 53-56)

34Waa ennda ɗa,Yéesu na tëelíbéecaagari lëehɗussa kihúus giiyaa na gaal-looci, ɓa tee'ta ga kúlkaa Genesareet .

35Ɓuwaa dëk daamaɗa ínohsohussa Yéesu, ɓa yéegalohha hayaagari ga iñaa wíil gohaama tóohɗa, ee ya haydohɗussa ɓéeɓ ɓuwaa ɗúukool gaɓaɗa.

36Ɓa ɓaa kíimmbi ɓan ya onɓa ɓa mín kile' rek ga pawaa kúltífaagari. Fodaama, ɓéeɓ ɓuwaa le'seera gariɗa tóoh, wakussa.

Mëccë 15

Yéesu wo"a na Fërísiyeeŋcaa ga loo baahcaagaɓa

(Marka 7: 1-13)

1Waa ennda ɗa ɓiFërísiyeeŋ na ɓijëgíroh-waas meyohussa Yéerúsaleem, hayussa ga Yéesu, meekisohussari an:

2- Iñii tah ya tëelíbéeciigaraa taabuksoo baahcii caasamuncii? Ndaga ɓa ɣah kiñamaa ɓa tísoo yahciigaɓa fodii dii baahcii nakohkaɗa.

3Wayee Yéesu loffaɓa an: - Haa ɗú, iñii tah ya ɗú taabukoo iñii Kooh nakohɗa? Ɗú am ga baahciigarúu?

4En ki'enaa, Kooh wo' an: «Kelohɗaa paapu na eefu.» Na ɓan an: «Ɓaa fu ɓas paapu wala eefunaa, fu jom ki'apu hen .»

5Wayee ɗú, ɗú jëgíroh an ɓo' mínin kiwo' paamci wala eeci an: «Iñaa mi jomeerúu kitoputu'ohɗa, mi faanɗinwa Kooh sarah.»

6Ɓaa tum iñaamanaa wacin ga iñaa wa'ti ga paamci wala eeciɗa. Ee fodaama ɗú nís iñaa wo'eenaa Kooh nakohɗa, ɗú taabukka kesi baahciigarúu!

7Ɗú, ɗú jófjófɗuk ga hascii ɓuwii. Ísayíi, sëldíiga-Koohaa, hoteerúu moos ee ya wo'ee kayoh ga waa ya wo' ga teek Kooh an:

8«Ɓuwii ɓii, kañii ɓa kañirooɗa eem túuwtii doŋ, ɓa ekkiiroo ga keeñɓa dara dara.

9Ɓa ɓay teekkoo sooɣ, ndaga iñcii ɓa jëgíroh ga teekiigooɗa meyoh ga iñaa ɓo' nakoh» .

Iñcaa líiɓdí ɓo' ga fíkíi Koohɗa

(Marka 7: 14-23)

10Waa ennda ɗa, Yéesu ɓayya ɓuwaa, wo"aɓa an: - Súkú'kattoo ee ɗú ínoh iñii yii bi jof.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Enndii iñaa aasi ga kúuw ɓo' yërí tahiri kilíiɓ ga fíkíi Kooh, wayee iñaa meyohi ga kúuwciɗa yërí tahiri kilíiɓ.

12Tëelíbéecaa nak deeyussa gari wo'ussari an: - Iñaa Fërísiyeeŋcaa keloh fu wo' yaama, fu ínohin an neɓpiiɓa ga keeñe?

13Yéesu taassaɓa an: - Ɓéeɓ kedik, kaa Paammboo yii ga ɗookɗa yíppii, ka hay kiɗofu.

14Íisatɓa, ɓa ɓibúumí', ɓaa en na kinook ɓibúumí' mooroomɓa. Binaa búumí' nook búumí' mooroomcinaa, ɓa ɓanak ɓéeɓɓa ɓa hay kikeen ga noŋ.

15Pee' wo"a Yéesu an: - Lëegísohɗaarí wo'eenaa fu nataal karamɗa.

16Yéesu wo"a an: - Ɗú ɓan, bi wati ɗú laakoo hele?

17Ɗú ínohoo an iñaa aas ga kúuw ɓéeɓ paafi ga look, lëehíraa wa ka' fenoo kaan?

18Wayee iñaa meɣ ga kúuw ɓo' ɓéeɓ meyoh ga keeñaa ee iñaama yërí tahi ɓo' kilíiɓ ga fíkíi Kooh.

19En ki'enaa, halaat cibóní', kilaŋ kumuun ɓo', kiɗúk ɣaalfu wala ɓetifu fu faanuk na ɓo' yiliis, kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, kilok, kipok kiwo', kiyah teek ɓo', ca meyohi ga keeñ.

20Iñcuma cërí líiɓɗi ɓo' ga fíkíi Kooh, wayee kiñam ee fu tíssii yah fodaa daa baahcaa nakohkaɗa tahoo ɓo' kilíiɓ ga fíkíi Kooh.

Ngëmaa ɓetifaa enndii yaawúu'ɗa

(Marka 7: 24-30)

21Waa ennda ɗa Yéesu meyohha daama, ka'ta ɓak dëkaa Tíi' na waa Sídoŋ.

22Laakka ɓetifaa hay gari. Ɓetifaama bok ga ɓu-Kanaa ee fa dëk gohaama. Fa faa fiip an: - Éeɣ Kiyaakii, kucaasamunkii Dëwít, yërëmaaroo! Kowukaagoo kiɓetikaa, laak rawaa amka ee sodalinka lool!

23Wayee Yéesu nammbiiri sah kitaas hen. Tëelíbéecaagari deeyussa gari, kíimussari an: - Fu ɓëgíssinaa en na, ya ɣee? Ya yii taabukkuu, ya fiipi rek!

24Yéesu taassa an: - Mi wosu ki'eem ga baalcii Kooh ga ɓu-Isarayeel múuɣɗa.

25Wayee ɓetifaa hayya, ɣí"a ga fíkíi Yéesu, wo"ari an: - Kiyaakii, hay dímalaaroo!

26Yéesu loffari an: - Kiɓeɓ ñamah oomaa, fu jafi' tubaaytaa, iñaama moroo.

27Ɓetifaa wo"ari an: - Fu wo' kayoh, Ha'mudii. Wayee tubaaytaa mínin kiñam wúunéecaa keeni ga kanukaa ha'muncaagaɓa ñamohiɗa.

28Ga ɗekataama, Yéesu wo"a ɓetifaa an: - Ngëmiigaraa yakin, fu ɓetifii fii! Iñum fu waa'ɗa, Kooh tumɗattaari. Ee kowukaagari dalla kiwak ga wahtaama.

Yéesu wëkí'ta ɓo' ɓiyewin

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Waa ennda ɗa, Yéesu kolkohha ɗekataama ka'ta seereenaa giiyaa Gëlílée. Ya lappa ga ɗook janjagaa daama, ya yuŋnga da.

30Ɓiɓo' ɓiyewin hayussa gari, haydohɗussari ɓiɓéedúkí', ɓibúumí', ɓilafañ, ɓiluuɓ na ɓo' ɓiyewin ɓiliis ɓaa ɗúukool hen. Ɓa faanndaɓa kakay ga kotcaa Yéesu, ya wëkí'taɓa.

31Ɓéeɓ ɓuwaa waaru'ussa ga waa ɓa hot luuɓcaa ɓaa wo', lafañcaa ɓaa tuuk na kotcaagaɓa, ɓéedúkí'caa ɓaa tíin dijófí', búumí'caa ɓaa hot, ee ɓéeɓ aawwa kindam Koohyii ɓu-Isarayeel.

Yéesu ñëmí'ta ɓo' ɓijúnni-nikiis

(Marka 8: 1-10)

32Waa ennda ɗa, Yéesu ɓayya tëelíbéecaagari, wo"aɓa an: - Mi laakin yërmaandi wiyaak ga mbooloomii, ndaga malkat, bes kaahay cee, caa wëe'taa ga an cii, ɓa ɓii naroo, ee diima deŋ ɓa laakoo iñaa ɓa ñaman. Mi waa'tiiɓa kiwo' ɓa ɓoyuk kaanɓa na kiyaaɓ, mi saŋ ɓa tëhlí ga waas.

33Tëelíbéecaa wo'ussari an: - Ñamahaa ɣah kikëpí' ɓuwii ɓii, ɗí ɓewohanwa gada, ga ɗekatii wii laakoo daraɗa?

34Yéesu meekissaɓa an: - Ɗú laak mbúurú cera dii? Ɓa taassa an: - Ciyitnakanak na tujëntaa yewinndii.

35Waa ennda ɗa, ya nakka ɓuwaa ɓa yuŋ kakay.

36Ya ɓeɓpa mbúurúcaa ciyitnakanakcaa na jëncaa, ya gërëmmba Kooh, ya weellaca, ya e'ta tëelíbéecaagari, ɓaama warohhaca ɓuwaa.

37Ɓaa en ɓéeɓ ñammba bi kappa pút, bi tessa. Iñaa teseeɗa ɓa wookkari: ennda ɗaba ciyitnakanak caa líifin muut ga mbúurú na jën.

38Ɓuwaa ñameeɗa enee ɓo' ɓijúnni-nikiis (4.000) ee ɓeticaa na oomaacaa kídussii ga.

39Lëehí'ta Yéesu tagohha na ɓuwaa, ya aassa gaal-looci, yaa ɣah ɓak gohaa Magadaan .

Mëccëe 16

Fërísiyeeŋcaa na Saduseyeeŋcaa waa' kihotu kíntaan

(Marka 8: 11-13; Lúkkaa 12: 54-56)

1Laakka ɓiFërísiyeeŋ na ɓiSaduseyeeŋ ɓaa hay ga Yéesu, kifí'ti. Ɓa meekissari ya tumi'ɓa kíntaanaa teewoh an ya meyoh ga Kooh.

2Yéesu loffaɓa an: - Noh ɣah ki'aas, ɗú hot asamaanaa setaa, ɗú wo'i an: «Kuwis, Kooh hay kitam noh.»

[3En na kím, ɗú hot asamaanii kúnukaa, ɗú wo'i an: «wati, Kooh hay kitoɓ.» Fodaama ɗú mínin kimalaksukoh dii asamaanii madiɗa wayee ɗú mínoo kimalaksukoh iñcii Kooh en na kitum ga wati.]

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ɓuwii jamaanii wati ɓibóní'ɓii ee ooruunun Koohɗa, ɓa waa' kihot kíntaan. Wayee kíntaan wíinoo tookɗusanndiiɓa, enndii waa Sonaasaa . Lëehí'ta Yéesu foñnjaɓa daama, ya yaa yʼah.

Lëwíiraa Fërísiyeeŋcaa na waa Saduseyeeŋcaa

(Marka 8: 14-21; Lúkkaa 12: 1)

5Tëelíbéecaa Yéesu paafussa giiyaa ɓakaa hanoh gaaɗa, ɓa alukka kiɓaydoh mbúurú.

6Yéesu wo"aɓa an: - Watukat, ee abukat ga lëwíiraa Fërísiyeeŋcaa na waa Saduseyeeŋcaa!

7Tëelíbéecaa enussa kiwo' ga díkaantiɓa an: - Dii ɗu ɓaydohhii mbúurúɗa, kërí tah ya wo' iñaama.

8Yéesu ínohha iñaa ɓa en kiwo' ga díkaantiɓaɗa, wo"aɓa an: - Iñii tah ya ɗú wo' ga díkaantirúu an dii ɗú ɓaydohhii mbúurúɗa tah. Ngëmiigarúu daal dooyyii!

9Helciirúu hayyii bi watine? Hanaa ɗú níindísukkii mbúurúcaa ciyëtúuscaa warohsee ɓuwaa ɓijúnni-yëtúusɓaaɗa (5.000)? Pañi cera cërí ɗú wookee ga iñaa teseeɗa?

10Haa mbúurúcaa ciyitnakanakcaa warohsee ɓuwaa ɓijúnni-nikiisɓaaɗa (4.000), ɗaba cera cërí ɗú wookee ga iñaa teseeɗa?

11Tum na ɗú ínohoo an mi wo"iirúu mbúurú kiñam ga wii mi wo"úu an «Abukat ga lëwíiraa Fërísiyeeŋcaa na waa Saduseyeeŋcaa»?

12Fodaama, tëelíbéecaa ɓaa han ki'ínoh an Yéesu wo"iiɓa ki'abuk ga lëwíiraa tumsi ga mbúurúɗa, wayee ya wo'ɓa ki'abuk ga iñcaa Fërísiyeeŋcaa na Saduseyeeŋcaa jëgírohiɗa.

Pee' wo"a an Yéesu yërí en Kiristaanii

(Marka 8: 27-30; Lúkkaa 9: 18-21)

13Yéesu ka'ta bi ga ɓak teeraa Sesaree-Filiip . Daama, ya meekissa tëelíbéecaagari an: - Ɓuwii wo'u an mi, Kowukii ɓii, mi yërí en ɓa?

14Ɓa taassari an: - Laakin ɓuwaa wo' an fu yërí en Saŋ-Bëtís. Ɓíinoo an fu yërí en sëldíiga-Kooh Ili. Ɓíinooɓaa an fu yërí en sëldíiga-Kooh Yérémíi wala yíinoo ga sëldíiga-Koohcii.

15Yéesu meekissaɓa an: - Haa ɗú, ɗú wo' an mi yërí en ɓa?

16Simoŋ-Pee' taassa an: - Fu yërí en Kiristaanii, Kowukii Koohyii en na kipesɗa.

17Waa ennda ɗa Yéesu wo"ari an: - Fu yewinin múu' Simoŋ, kowu Saŋ, ndaga enndii ɓo'-súusúus onndaa ki'ínoh iñuma, wayee Paammboo yii ga ɗookɗa yërí.

18Ee mi, mi wo"aa man: fu yërí en Pee' -- waa' kiwo' atoh -- ee ga ɗook atohuma mi tawahan Jaangiigoo ga. Ee kikaan mínanndiiwa kitëhdoh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Mi hayyaa ki'e' tucëwítaa Nguuraa yii ga ɗookɗa: iñaa fu kokoh ga ëldúna ɓéeɓ, hay kikokohu ga ɗook; ee iñaa fu took ga ëldúna ɓéeɓ, hay kitooku ga ɗook.

20Lëehí'ta Yéesu ɗíŋngaɓa na wo'een ciyëgísí', an ɓa hanat kiwo' ken an yërí en Kiristaanii.

Yéesu yéegalohha kikaankaagari na kimílískaagari

(Marka 8: 31–9: 1; Lúkkaa 9: 22-27)

21Kolkohha daama, Yéesu aawwa kiwo' tëelíbéecaagari faŋ an: - Mi jomin kika' Yéerúsaleem. Daama, ha'-kaancaa na sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa tíkussoo mesiklaat ciyewin. Mi hay ki'apu ee besaa wukaahaywaa tíkan gaɗa, mi hay kimílís.

22Waa ennda ɗa, Pee' nookka Yéesu ga yahaanaa, yaa ña'ti: - Múk Ha'mudii, iñaama Kooh tumoori!

23Wayee Yéesu mëeñsukka, gëtta Pee' an: - Úsaayaaroo, Seytaani! Halaatciigaraa enndii halaatcaa meyoh ga Kooh wayee ca meyoh ga ɓo'. Fu, fu waa'too kikëfít!

Kitaabuk Yéesu

24Lëehí'ta Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Binaa ɓo' waa' kitaam ga fenooroonaa, ya alat hafci, ya kooruk kuraanaagari , ya taabukkoo.

25En ki'enaa, ɓaa fu waa' kisom kumuunfunaa, fu hayka kiñak bi taa'. Wayee ɓaa mi tahhaa kiñak kumuunfunaa, fu hayka kilaakis.

26Ee ɓo' enoh kilaak iñcii ga ëldúna tóohɗa ya, binaa ya na' kiñak kipesci bi taaraa? Ati laakin iñaa ɓo' mín nawa kilaasoh kipeskaagari?

27Kowukii ɓii nak hay kihay ga ndamaa Paamci, ya taam na malaakacaagari. Bëríinaa, ɓaa en ɓéeɓ, ya hayyi kifay iñaa ya tumɗa.

28Mi wo"úuka ee kayoh, ɓiɓo' ga ɓuwii ɓii kaansoo ee ɓa hottii Kowukii ɓii hay ga Nguuraagari.

Mëccë 17

Ndamaa Kooh yoosukka ga Yéesu

1Tíkka ga bes ciyitniinoo, Yéesu taammba na Pee' na Saak na Saŋ këmëeŋkí Saak, ya ɓayyaɓa, ɓa rek daa wéetin, ga ɗook jaŋjaŋ wiyaak.

2Daama, jëmmaagari súpítukka ga fíkíiɓa. Fíkíifaagari faa melic en fan noh, kúltícaagari yaanaawwa ɗer fodii lee'laat.

3Ga ɗekatcaama, tëelíbéecaa ɓaahayɓaa hotussa Móyíis na Ili meyussa ga fíkíiɓa, ɓa ɓaa saawal na Yéesu.

4Pee' dalla kiwo' Yéesu an: - Ha'mudii, dii newin garuu! Fu waa'kanaa, mi yíp taal kaahay dii: wíinoo wuufu, wíinoo wuu Móyíis ee wíinoo wuu Ili.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Lak Pee' yaa lís kiwo' fodaama, laakka yaayeel wimélící' waa hay, úullaɓa. Ee ga ɗuuʸ yaayeelaa, laakka koonaakaa wo' an: - Ɓii yii yërí en Kowukiigoo mi keeñukɗa, keeñnjoo soosin gari, súkúrukatti!

6Daa tëelíbéecaa kelohsee koonaakaa kaama, ɓa ennda nërëm ga kakay, ɓa tíitta lool.

7Wayee Yéesu deeʸca, le"a gaɓa, wo"aɓa an: - Kolkat, kaa tíitat!

8Waa ennda ɗa, ɓa ɓëwí'ta haf, ɓa hotissii ken enndii Yéesu haŋcinaa.

9Daa ɓa enee na kiyoosuk jaŋjagaaɗa, Yéesu: wo"a tëelíbéecaa kiɗíŋɓa an: - Kaa ɓéestírat ken iñii ɗú hot feeñuk garúuɗa, bi ga daa Kowukii ɓiimílísan ga ɓuwaa kaaninɗa.

10Lëehí'ta tëelíbéecaa meekissa Yéesu an: - Iñii tah ya jëgíroh-waascii wo'u an Ili yërí ɗewan kihay paayʸ?

11Yéesu taassaɓa an: - Ee kayoh! Ili ɗewan kihay, ya hëwíraat iñaa en tóoh bi jek.

12Wayee mi wo"úu an Ili hayin kumëeñí' ee ɓuwii ínohsohussiiri, wayee ɓa tummbari iñaa neɓɓa. Fodaama Kowukii ɓii ɓan, ɓa yʸahka ɗa kitum.

13Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa ɓaa han ki'ínoh an Saŋ-Bëtís yërí ya wo'eeɓa.

Yéesu wëkí'ta oomaanaa ɓay cikeen-keen

(Marka 9: 14-29; Lúkkaa 9: 37-43)

14Ga waa Yéesu na tëelíbéecaagari yoosuku jaŋjagaa ɓa hayya bi ga daa mbooloomaa enɗa, laakka ɓaa hay, yʸí"a ga fíkíi Yéesu,

15wo"ari an: - Kiyaakii, yërëmaa kowukiigoo, ya ɓay cikeen-keen ee mesikin gari lool. Leekleek ya keen ga kiwii wala ya keen ga músú.

16Mi haydohinndi ga tëelíbéeciigaraa wayee ɓa mínndiiri kiwëkí'.

17Yéesu wo"ari an: - Cëeyʸ, ɗú ɓuwii wati, ɗú laakoo ngëm ee ɗú tumi iñaa joffii. Mi enan narúu bi kera? Mi múuñɗanndúu bi kera? Haydohɗattoo oomaanaa gii.

18Yéesu gëtta rawaa ya meyoh ga oomaanaa. Rawaa meyʸca, oomaanaa dalla kiwak.

19Lëehí'ta, ga waa ɓa tessa haŋɓaɗa, tëelíbéecaa deeyussa ga Yéesu, meekisussari an: - Iñii tah ya ɗí, ɗí mínndii kikaal rawaama ga oomaanaa?

20Yéesu wo"aɓa an: - Ga dii ɗú yewinndii ngëmɗa, kërí tah. En ki'enaa, mi wo"úuka ee kayoh; binaa ɗú laakee ngëmaa hín na kowu fúdan kijutuutaa, eneenaa ɗú wo' jaŋjagii wii an Kolkohaa dii fu léeruk dúuneenaa, wa tumka. Ee eneenaa dara wooñoorúu.

[21Wayee kikíim Kooh na ki'oo' kërí doŋ mín kiméyí' raɓcaa man ɗa ga ɓo'.]

Yéesu yéegalohissa kikaankaa na kimílískaagari

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Marka 9: 30-32; Lúkkaa 9: 43b-45)

22Wiima lak tëelíbéecaa Yéesu ɓéeɓba ɓaa ga gohaa Gëlílée, Yéesu wo"aɓa an: - Kowukii ɓii hay kitíku ga yah ɓuwii.

23Ɓa hayyi ki'ap wayee ga besaa wukaahaywaa tíkan gaɗa, ya hay kimílís. Tëelíbéecaa nak, keeñcaagaɓa leehha tak ga iñaa ɓa keloh yaama.

Yéesu fayya lempaa meekisohsi ga Kaanfaa Koohɗa

24Yéesu na tëelíbéecaagari hayussa Kafarnawom. Daa ɓa le'ee, ɓuwaa fayuki lempaa Kaanfaa Koohɗa, hayussa ga Pee', meekisohussari an: - Jëgírohiigarúu fayoo lempaa Kaanfii Koohe? Pee' taassa an:

25- Ahaŋ kay, hayaa fayin! Lëehí'ta Pee' aassa kaanfaa, daa ya le'ee Yéesu ɗëwírukkari meekissari an: - Ya Simoŋ, fu ínoh ya ga iñii yii? Ɓuwii ɓiida jom kifay buu'cii ga ëldúnaɗa lempu wala juuti? Ɓuwii dëku ga kúlkiiɗanoo ɓii en sagacɗa?

26Pee' taassa an: - Hanaa sagaccii. Yéesu nak wo"a Pee' an: - Kon ɓuwii dëku ga kúlkiiɗa jomoo dara kifay.

27Wayee waa ɗu waa'tii kiyëngël keeñcaagaɓa, karaa giiyaa fu wees yoos. Jënaa fu ɗewan ki'amɗa, ŋëegísaa kúuwkaa: fu hay ga kihot hanja'-hëelís wíinoo. Ɓewaawa, fu fayɓa lempiigoo ga na wiigaraa.

Mëccë 18

Ɓaa Yéesu wo' an yërí wëñ kiyak ga fíkíi Koohɗa

(Marka 9: 33-37; Lúkkaa 9: 46-48)

1Ga wahtaama, tëelíbéecaa deeyussa ga Yéesu, ɓa meekissari an: - Ɓii yiida wëñ kiyak ga Nguuraa yii ga ɗookɗa?

2Yéesu ɓayya ku'oomaa, tuuki'taja ga leelooɓa,

3ya wo"aɓa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ɗú súpíttii kipeskaagarúu bi ɗú man na tu'oomaanaa, ɗú aasoo ga Nguurii yii ga ɗookɗa taa'.

4Ɓaa wëñ kiyak ga Nguurii yii ga ɗookɗa yërí en ɓaa yóoskírin hafci bi madin na ku'oomaakii jii.

5Ɓaa fu te' ga keeñfu oomaanaa fodii yii ndaga teekiigoonaa, lakanaa fu te"oo mi ga kihaffoo.

Iñcii tumlukohi ɓo' baakaa'ɗa

(Marka 9: 42-48; Lúkkaa 17: 1-2)

6Yéesu tíkka ga an: - Ɓéeɓ ɓaa fu baakaa'lukoh yíinoo ga tu'oomaatii tii ee gëmu garooɗanaa, iñaa gën garaaɗa wërí en fu pokɗu atoh wiyaak ga koonaakaagaraa, fu jafu ga ɗuuy' giiyaa.

7Massa fu ëldúna, ndaga yewinin garaa iñcaa eki ɓo' ga kitum baakaa'. En ki'enaa, mosanndii ga kiñak, wayee massa ɓaa iñcaama koorohan gariɗa!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ɓaa en lak yahaagaraa, wala kotaagaraa wërí tahhaa kitum baakaaraa, gúraawa fu jaf di'úsaayí'. Iñaa gën garaaɗa wërí en fu aas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa na yah wíinoo wala kot wíinoo, loo kilaak yah kanak wala kot kanak ee fu jafu ga kiwiikaa yʼímoo taa'ɗa.

9Ɓaa kuhaskaagaraa tahhaa kitum baakaaraa, nísaaja. Iñaa gën garaaɗa wërí en fu aas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa na kuhas kíinoo loo kilaak tuhas tanak ee fu jafu ga kiwiikaa safara.

10Kaa eewat yíinoo ga tu'oomaatii tii. En ki'enaa, mi wo"úuka,malaakacaagaɓa ga ɗookɗa, besaa en ɓéeɓ ɓa hídoh na Paammboo yii ga ɗookɗa.

[11En ki'enaa, Kowukii ɓii hayin ëldúna kimúsal ɓuwii múuyʼɗa.]

Liiwukaa wo' ga loo baalaa múuyee hotukkaɗa

(Lúkkaa 15: 3-7)

Yéesu tíkka ga an:

12- Ɗú ínoh ya ga iñii yii? Binaa ɓo' laak baal ɓitéemée' ee ya múuyʼluk ga yíinoonaa, ya foñanndii ɓidaaŋkaah-yitnanikiis na ɓiyitnanikiisɓaa ga ɗook jaŋjagaa ɓa níirohuɗa, ya yʼee kiraasnee yaa múuyʼɗane?

13Mi wo"úuka ee kayoh; binaa ya hottinaa, neɓlukaa ya neɓlukan ga yíinoo yaamaɗa, hay kiwëñ kiyak waa ya laakan ga ɓidaaŋkaah-yitnanikiis na ɓiyitnanikiisɓaa múuyussiiɗa.

14Ee Fodaama, Paammbúu yii ga ɗookɗa waa'tii yíinoo múuyʼ ga tu'oomaatii tii.

Binaa mbokfu kerceen tooñaa

Yéesu tíkka ga an:

15- Binaa mbokfu kerceen tooñnjaanaa, kara, fu wéet nari ɗú ɓanak doŋ, fu ña'ti. Binaa ya tookkaa kisúkúrukaa, lak fu laasinndi.

16Wayee binaa ya tookkiiraa kisúkúrukaa, taabaa na ɓo' yíinoo wala ɓo' ɓanak, fu karis gari. Ndaga fodaa daa Këyítfaa wo'ɗa, ga iñaa en ɓéeɓ jomin kilaak ɓo' ɓanak wala ɓaahay ɓaa en seedi ga.

17Wayee binaa ya tookkii kikeloh iñaa ɓa wo'ɗanaa, wo'aaka ɓu-jaangaa . Binaa ya saŋ ɓan kikeloh iñaa ɓu-jaangaa wo'ɗanaa, abohaari fodii yiifa' wala fodii juuti .

Iñaa kokohu na iñaa tooku

18Yéesu tíkka ga an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ɓéeɓ iñaa ɗú kokoh ga ëldúna, hay kikokohu ga ɗook; ee ɓéeɓ iñaa ɗú took ga ëldúna, hay kitooku ga ɗook ɓan .

19Tíkissa ga, mi wo"úu an binaa ɓo' ɓanak garúu, dii ga ëldúna, júwohu ga kikíim Kooh ga iñaa mín ki'en ɓéeɓ, Paammboo yii ga ɗookɗa hayɓari ki'on.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20En ki'enaa, daa ɓo' ɓanak wala ɓaahay hídírukoh ga teekiigoo ɓéeɓ, mi yaa ga leelooɓa.

Kibayaloh ga díkaanti ɓo' na mooroomci

21Waa ennda ɗa, Pee' deeʎca ga Yéesu, meekissari an: - Ha'mudii, mbokkoo yaa dëkkoo kitooñ, mi jommbi kibayal waas cera? Karat bi en waas ciyitnakanake?

22Yéesu taassa Pee' an: - Mi wo"iiraa waas ciyitnakanak doŋ sah, wayee bayalaari waas cidaaŋkaah-yitnakanak bi en waas ciyitnakanak .

Liiwukaa wo' ga loo súrgaa tookkii kibayalohɗa

Yéesu tíkissa ga, liiwukkaɓa an:

23- Kërí tah Nguurii ga ɗookɗa mëdírohu anee: Enee buu', ya waaree súrgacaagari kínɗussi alalaagari ya laakɗa.

24Daa ya dalee kikín, ya haydohɗussa yíinoo yaa ɓayi'ti cadam fay ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah ga noh-noh wíinoo.

25Ɓaa yaama mínndii kifay iñaa ya laaki' buuraaɗa. Buuraa dalla kinakoh ya toonu ñaam ya na ɓetici na towutaagari na tóoh iñaa ya laakɗa. En ɗanaa kobotkaa ëlídu.

26Súrgaa dalla kiʎí' kúrúk ga fíkíi buuraa, kíimmbari an: «Múuñɗaaroo bi ga fíkíi, mi hayyaa kifay tóoh.»

27Buuraa laakka yërmaandi gari, múuñi'tari kobotkaa, íissari, ya yaa ʎah.

28Súrgaa meʎca yaa ʎah. Ya hídohha na húnísci súrga, yaa laakɗeeri cadam fay ɓo' yíinoo ga noh-noh. Ya ŋooyya yaama ga koonaa, yaa booʎ, wo"ari an: «Fayaaroo iñii fu ɓayi'tooɗa.»

29Húnísmunaa ʎí"a kúrúk ga kotcaagari, kíimmbari an: «Múuñɗaaroo bi ga fíkíi, mi hayyaa kifay»;

30wayee ya saŋnga. Ya nammbari kiɓay hen, laŋlukkari ga kasu bi ga daa yaama fayanndi iñaa ya laaki'tiɗa.

31Daa súrga mooroomuncaagari hotsee iñaa laakee yaama, keeñɓa leehha ga tak. Ɓa ka'ta, ɓa ɓéestí'ta buuraa tóoh iñaa hewee yaama.

32Waa ennda ɗa, buuraa ɓaylukka súrgaama, wo"ari an: «Fu súrga yisóotí'! Fu ʎí"ii hen ga fíkíiroo, mi múuñi'taraa kobotkaagaraa ɓéeɓkane?

33Fu ɓan, fu mínéeríi kilaak yërmaandi ga mooroomfu yaama fodaa daa mi laakee yërmaandi garaaɗane?».

34Keeñaa buuraa tammba lool. Ya laŋnga súrgaa ga kasu, ya fítísohu bi ga daa ya fayan kobotkaagari ɓéeɓka.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Yéesu tíkka ga an: - Paammboo yii ga ɗookɗa ɣah narúu kitum fodaama, binaa yaa en ɓéeɓ garúu bayallii mooroomci na keeñaagari ɓéeɓwanaa.

Mëccë̈e 19

Yéesu wo"a ga loo kifasi'

(Marka 10: 1-12)

1Ga waa Yéesu lëehí'ta kijëgíroh iñcaama, ya kolkohha gohaa Gëlílée, ya yaa ɣah dëkcaa bok ga gohaa Yúudée ee hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaaɗa.

2Mbooloo wiyaak taabukkari daama ee ya yaa wëkí' ɓuwaa ɗúukool gaɓaɗa.

3Laakka Fërísiyeeŋcaa hayu bi gari kifí'ti, ɓa meekissari an: - Waasiiruu onin ɣaal kifasi' ɓetici ga iñaa ɓa mín kilaakoh tóohe?

4Yéesu meekissaɓa an: - Hanaa ɗú jaŋngii iñaa bídu ga Këyítfaa Koohɗa: «Ga dalaaraa yii sak tóohɗa tummbaɓa ɣaal na ɓeti»,

5ee Kooh wo"a an: «Kërí tah bi ɣaal hay kifoñ paamci na eeci, ya aboh na ɓetici ee ɓa ɓanak, ɓa en ɓo' yíinoo.»

6Fodaama ɓa enissii ɓanak, wayee ɓa en yíinoo. Kon ɓo' hanat kihëgísoh iñaa Kooh akitohin.

7Fërísiyeeŋcaa meekisohussari an: - Kon iñii tah ya Móyíis nakoh an binaa ɓo' ɣah kifoñ ɓeticinaa, ya onuunun kibín këyít ya e'tija kiteewoh an sëyaa tasin?

8Yéesu taassaɓa an: - Móyíis onndarúu kifasi' ɓeticiigarúu ndaga dii ɗú súɓ ga keeñɗa, wayee enéeríiɗa kuɗewaa.

9Mi wo"úu an: «Binaa ɓo' kaal ɓetici, pañ ɓeti yiliis ee lakanaa enndii an ɓetifaagari ɗúkki hen faanukka na ɣaal yiliisaa, iñaama kiɗúk ɓetici, ya faanuk na ɓeti filiis.»

10Tëelíbéecaa wo'ussari an: - Binaa en an iñaama yërí laak ga díkaanti ɣaal na ɓetinaa, caloo kipañ.

11Yéesu taassaɓa an: - Enndii an ɓuwii ɓéeɓɓa ɓërí mín ki'ínoh iñii wo'u yii. Ɓuwaa Kooh onɓakaɗa doŋ ɓërí mínka.

12En ki'enaa, laakin enaama ciyewin caa mín ɓo' kihoonoh kipañ, laakin ɓuwaa mínsooka ga ki'oomaaɓa, ɓíinoo ɓo' tíkɓaka, ɓíinoo ɓan waarussii ndaga ɓa tanuk Nguuraa Kooh. Jëgíruma ɓaa fu mínwa kitookaa, tooka.

Yéesu barkeella tu'oomaataa

(Marka 10: 13-16; Lúkkaa 18: 15-17)

13Waa ennda ɗa, ɓiɓo' haydohɗussa Yéesu tu'oomaa, ya tík yahcaagari ga ɗookɓa, ya kíimi'ɓa Kooh. Wayee tëelíbéecaa ɓaa ña' ɓuwaa.

14Yéesu wo"aɓa an: - Ísat tu'oomaatii ta hay garoo, kaa hoonohatɓa ndaga Nguurii yii ga ɗookɗa wuu ɓuwii man naɓaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Waa ennda ɗa ya tíkkaɓa yahcaagari, lëehí'ta ya kolkohha daama ya yaa ƴah.

Oomaa-fiilaa yilëekí'-alalyaa

(Marka 10: 17-31; Lúkkaa 18: 18-30)

16Laakka ɓo' yaa deeƴ ga Yéesu meekissari an: - Jëgírohii, mi mín ya kitum yijófí' bi mi laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa?

17Yéesu taassari an: - Iñii tah yah fu meekissoo ga loo yijófí'yaa fu mín kitumɗa? Ɓo' yíinoo doŋ yërí jof. Fu waa' ki'aas ga kipeskaa leehoo taa'ɗanaa, tumaa iñciiWaasii Móyíis nakoh kitumɗa.

18Ɓaa meekissa Yéesu an: - Iñcii ciida nakohu kitum? Yéesu taassa an: - Kaa laŋ kumuun ɓo'; kaa ɗúk ɓetifu wala ƴaalfu, fu faanuk na ɓo' yiliis; kaa lok; kaa seedi' saboh.

19Kelohɗaa paamfu na eefu; fu waa' mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa.

20Oomaa-fiilaa wo"a Yéesu an: - Mi tumin iñcuma tóohca, iñii yiida tessoo kitum?

21Yéesu wo"ari an: - Fu waa' kimëtíraa, kara, fu toon iñaa fu laakɗa tóoh, fu waroh koparaama nduulcii, fodaama fu hay kilaak alalaa leehoo taa' ga ɗook, lëehíraa fu hay, fu taabukkoo.

22Daa oomaa-fiilaa kelohee wo'eenaama, keeñci leehha tak, ya yaa ƴah, ndaga ya enee ɓaa yewinin alal.

23Yéesu dalla kiwo' tëelíbéecaa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ki'aaskaa ha'-alal ga Nguurii yii ga ɗookɗa daal yooɓpii.

24Mi wo'issúu ɓan an, geeleem paaf ga noŋ kúucërí wëñ kiyooɓ daa ha'-alal aasan ga Nguurii Kooh.

25Daa tëelíbéecaa kelohee wo'eenaama, ɓa waaru"a lool, ɓa wo"a an: - Kon baanaa, ɓii mín kimúc ɓa?

26Yéesu malakkaɓa, wo"aɓa an: - Iñaama wooñ ɓo' wayee wooñnjii Kooh.

27Waa ennda ɗa, Pee' dallari kiwo' an: - Malkaa, ɗí, ɗí foñin tóoh, ɗí taabukinndaa, kon ɗí ƴah ya kilaak?

28Yéesu taassa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; bëríinaa Kooh tuukiran ëldúna wiliis wi'as biKowukii ɓii yuŋ kinguuruk ga ndamaagarinaa, ɗú ɓii ɗú ɓidaaŋkaah na kanakɓii taabukkooɗa, ɗú hay kiyuŋ ɓan ga baŋ-buu', ɗú atti' níilcaaIsarayeel cidaaŋkaah na kanakcaa.

29Ee ɓéeɓ ɓuwaa foñ kaanɓa, na ɓiyaakɓa ɓiƴaal na ɓiɓeti, paamɓa, eewɓa, towutaagaɓa wala yooncaagaɓa ndaga teekiigoonaa, ɓa hay kilaasis iñaa wëñɗa waas citéemée' ee ɓa hay kilaak kipeskaa leehoo taa'ɗa.

30Ɓiyewin ga ɓuwii ɗeɓ watiɗa ɓërí mëeñjohan ee ɓiyewin ga ɓuwii mëeñjohɗa ɓërí ɗewan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mëccëe 20

Liiwukaa wo' ga loo lëgëyohcaa bokussii wahtu kiɓewuɗa

Yéesu liiwukissa an:

1- Nguurii ga ɗookɗa nak mëdírohu anee: Enee ha'-kaan, ya koluka ga kímaa teel, ya ɓeɓneera ɓiɓo', ɓaa lëgëyɗanndi ga yoon-biiñaagari.

2Ya júwohha naɓa ga ki'e'ɓa iñaa faysi ga noh-noh wíinooɗa. Lëehí'ta ya ebillaɓa yoonaagari.

3Ya meyissa ga ɓak wahtu yoo'-yoo', ya hotta ɓiɓo' ɓiliis, ɓaa yugu ga paanaa dëkaa, tumussii dara.

4Ya wo"aɓa an: «ɗú ɓan, karat, ɗú lëgëynee ga yoon-biiñaagoo. Mi hayyúu kifay iñaa wa'.»

5Ɓaama karussa. Ha'-yoonaa meƴsissa ga ɓak wahtu cuunoh na ɓan ga wahtu kigoonaluk, ya tumissa fodaama.

6Ya meƴsissa lak nohaa waa soos, ya hotta ɓiɓo' ɓiliis daama, ga paanaa, ya meekissaɓa an: «Ɓú yugoh ya dii noh-noh, ɗú tummbii dara?»

7Ɓa taassari an: «Ken ɓeɓpiiríi kilëgëy hen.» Ya wo"aɓa an: «Kon ɗú ɓan, karat, ɗú lëgëynee ga yoonaagoo.»

8Ga wahtu kiƴút, ha'-yoonaa wo"a ɓaa tuukuk lëgëyaaɗa an: «Ɓayaa lëgëyohcum, fu fayɓa. Dalohaa ga ɓuwum mi mëeñjoh kiɓeɓɗa, fu lëehíroh ga ɓuwum mi ɗeɓ kiɓeɓɗa.»

9Waa ennda ɗa, lëgëyohcaa ɓeɓsee lak nohaa soosinɗa, hayussa. Ɓa fayussa yaa en ɓéeɓ noh-nohaagari wíinoowaa.

10Lëgëyohcaa ɗeɓsee kiɓewuɗa nak, daa ɓa hayee kifayuk, ɓa fooŋnga an ɓa hay kilaas iñaa wëñ. Wayee ɓa ɓan, ɓa fayussa yaa en ɓéeɓ noh-nohaagari.

11Daa ɓa laasee ga, ɓa aawwa kiña' iñaama ga fíkíi ha'-yoonaa,

12ɓa wo"ari an: «Ɓuwii ɓii mëeñjoh kiɓewuɗa lëgëyu wahtu wíinoo doŋ ee fu hídí'ɓa naríi, ɗí ɓii ɗí kooruk coonufii lëgëyii na taangaayii noh-nohɗa!»

13Wayee ha'-yoonaa taassa yíinoo gaɓa an: «Ƴaal, mi tooñnjiiraa kat. Man ɗu júwohee ga cadam noh-noh wíinoo?

14Kon ɓewaa iñii fu laakɗa, fu ƴee. Mi waa' ki'e' ɓii yii mëeñjoh kiɓewuɗa ya hídí' naraa.

15Mi laak alaliigoo, mi mínoo ga kitum iñaa neɓpoone? Wala ati keeñfu mesik ga dii mi jofɗa hen?»

16Waa ennda ɗa, Yéesu tíkka ga an: - Fodaama, ɓuwii mëeñjohɗa ɓërí ɗewan, ɓuwii ɗeɓɗa ɓërí mëeñjohan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waas wukaahaywaa Yéesu yéegaloh kikaankaagari na kimílískaagari

(Marka 10: 32-34; Lúkkaa 18: 31-34)

17Waa ennda ɗa, Yéesu enee ga waas Yéerúsaleem, ya na tëelíbéecaagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, ya ɓayyaɓa haŋ, wo"aɓa an:

18- Súkúrukat, ɗu ɓii ɣah Yéerúsaleem ee Kowukii ɓii hay kitíku ga yah sarahohcaa ɓiyaakɓaa, na jëgíroh-waascaa, ee ɓa hayyi ki'atti' kikaan,

19ɓa tíkki ga yah yiifa'caa , ɓaama ñaawalsohhi, ɓa típpi laawoo, lëehíraa ɓa daaɣci ga kuraa. Ee ga besaa wukaahaywaa tíkan gaɗa, ya hay kimílís.

Iñaa eew towutaa Sebedee kíim Yéesuɗa

(Marka 10: 35-45; Lúkkaa 22: 24-30)

20Waa ennda ɗa, towutaa Sebedee tanaktaa, eewɓa hayya ga Yéesu, ya taam na oomaacaagari, ya ɣí"a ga fíkíici kikíimmbi yen.

21Yéesu meekissari an: - Fu waa' ya? Ya taassa an: - Dígaaroo an binaa fu yuŋ ga Nguuraagaraanaa, oomaciigoo ɓii, yii yugan ga yahfu ñaam, yíinoo ga yahfu seŋ.

22Yéesu taassaɓa an: - Ɗú ínohoo iñii ɗú kíimɗa. Ɗú mínin ki'an kaas-coonii mi ɣah ki'anɗane? Ɓa taassari an: - Ɗí mínin.

23Ya wo"aɓa an: - En ki'enaa, ɗú hay ki'an ga kaasii mi ɣah ki'anɗa, wayee en iñaa aaw ga kiyuŋ ga yahhoo ñaam wala ga yahhoo segaa, enndii mi jomka kiwo'. Ɓuwaa Paammboo waayuki' ɓakcaamaɗa ɓërí ɣahca ki'eru.

24Daa tëelíbéecaa ɓidaaŋkaahɓaa tesɗa kelohee iñaama, ɓa aylukka tëelíbéecaa ɓanakɓaa bokohɗa.

25Waa ennda ɗa, Yéesu ɓayyaɓa, wo"aɓa an: - Ɗú ínohin an ɓuwii en ha'-kúl ga ëldúnaɗa, ɓa teewi ɓuwii an ɓa hanoh ɓéeɓ ɗook ee ha'-doolicii tumlukohi ɓuwii ga iñaa neɓɓa.

26Iñaa manɗa ɣahhiiɗa kilaak ga ɗuuɣcúu. Wayee laak ɓaa waa' ki'en ɓo' yiyaak ga ɗuuɣcúunaa, ya joman ki'en súrgarúu,

27ee ɓaa waa' garúu kikuliyukaa, ya joman ki'en ñaammbúu.

28Fodaama, kiheel súrga tahhii Kowukii ɓii kihay, wayee ka hay ki'en súrga ɓuwii na ki'eroh kumuunci doo ya laas tumuun ɓo' ɓiyewin.

Yéesu wëkí'ta búumí' ɓanak ga teeraa Yéríkóo

(Marka 10: 46-52; Lúkkaa 18: 35-43)

29Daa Yéesu na tëelíbéecaa meɣsee teeraa Yéríkóo, mbooloo wiyaak taabukkari.

30Lak laakin búumí' ɓanak ɓaa yuŋ ga yahaa waasaa, ɓaa sarahtuk. Daa ɓa kelohee an Yéesu yërí en na kipaaf, ɓa aawwa kifiip an: - Ha'mudii, kucaasamunkii Dëwít yërëmaarí!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Ɓuwaa ɓaa ña'ɓa doo ɓa ɗekoh, wayee ɓa ɓaa wëñ kifiip an: - Ha'mudii, kucaasamunkii Dëwít yërëmaaríi!

32Yéesu tuukka, ɓayyaɓa, wo"aɓa an: - Ɓú waa' ya mi tumi'túu?

33Ɓa taassari an: - Ha'mudii, tumɗaaríi bi ɗí mín kihotsis.

34Yéesu laakka yërmaandi wiyaak gaɓa, le"a ga tuhastaagaɓa. Ga saasi ɓa malakka, ɓa ɓaa taabukki.

Mëccë 21

Yéesu aassa teeraa Yéerúsaleem na ndam wiyaak

1Yéesu na tëelíbéecaagari hayussa bi ɓa deeɓca teeraa Yéerúsaleem, ga yahaa dëkaa Betfasee en ga ɓak tëgëlaa Ólíwíyéecaaɗa. Daama Yéesu wossa ga tëelíbéecaagari ɓanak,

2ya wo"aɓa an: - Karat dëk-kawum en ga fíkíirúuɗa. Binaa ɗú le' danaa, ɗú hay kihot baam yileɓ yaa pokuunun, taam na cúmbú', pëkísatɓa, ɗú haydohi'tooɓa.

3Ee binaa ɓo' wo' yen ganaa, taasatti an: «*Ha'mudii laak sooli ga». Ee ga saasi ya hayyúu ki'íis ɗú haydohɓa.

4Iñaama laakka doonaa iñaa sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa mat. Ya wo'ee an:

5«Wo'at ɓu-teeraa Síyoŋ an: - Malkat, buuriigarúu yeema hayi garúu. Ya, ya tíitarukkii ee ya lap ga baam yileɓ, na ga ɗook cúmbú', kowu baam.»

6Tëelíbéecaa ɓanakɓaa karussa, ɓa tummba fodaa daa Yéesu nakeeɓakaɗa.

7Ɓa haydohha baamaa yileɓyaa na cúmbúraa. Ɓa la'ta paltucaagaɓa ga ɗook baamcaa, Yéesu lappa ga ɗookgaa.

8Ɓo' ɓiyewin ga mbooloomaa larussa paltucaagaɓa ga waasaa. Ɓuwaa ɓíinoo ɓaa gú' toytaa tediktaa, ɓaa ɓool tuu'taa, ɓaa la'ta ga waasaa.

9Ɓuwaa hanohee Yéesu fíkíi na ɓuwaa taamsee ga fenoociɗa, ɓéeɓba ɓaa wo' didóolí' an: - Óosaanaa! Ndam aawat ga kucaasamunkii Dëwít! Kooh barkeelat yii hay ga teekii Ha'mudiiɗa! Óosaanaa aaw ga ɗookaa-ɗook.

10Daa Yéesu aasee Yéerúsaleem, tóoh dëkaa yëngëlukka, ɓuwaa ɓaa meekisoh an: - Ɓii yii, ya ɓa?

11Mbooloomaa taassa an: - Sëldíiga-Kooh Yéesu yërí, yii meyoh Nasareet ga gohaa Gëlíléeɗa.

Yéesu kaalla toonohcaa ga ɗuuɓ Kaanfaa Kooh

(Marka 11: 15-19; Lúkkaa 19: 45-48; Lúkkaa 20: 1-8)

12Yéesu aassa Kaanfaa Kooh, ya kaalla ɓéeɓ ɓuwaa enee na kitoon na ɓuwaa enee na kilom daamaɗa. Ya yaa ɓúuk taabulcaa weci'oh-kopa'caa na yugaahcaa toonoh-ho'caa .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Lëehí'ta, ya wo"aɓa an: - Bíduunun ga Këyítfaa an: «Kaanndoo ɣah ki'en kaanfaa kíimohohsan Kooh», wayee ɗú, ɗú tumfa ɗaakkaa' lok .

14Laakka búumí', na ɓéedúkí'caa hay ga Yéesu ga Kaanfaa Kooh, ya wëkí'taɓa.

15Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa aylukussa ga waa ɓa hot enaamacaa cidóoyí'-waa'caa ya tumɗa, ee ɓa hotta ɓan oomaacaa ɓaa fiip ga Kaanfaa Kooh an: «Ndam aawat ga kucaasamunkii Dëwít!»

16Ɓa dalla Yéesu kiwo' an: - Fu kelohin iñii oomaacii wo'ɗane? Yéesu taassaɓa an: - Ee mi keloh ga. Hanaa ɗú mosoo kijaŋ iñii bídu yii an: «Ga túuwtii oomaacii na tii lii'cii, fu meɣdohɗin haffu ga ɣeek-kañ»?

17Lëehí'ta Yéesu foñnjaɓa daama, ya meɣca teeraa, yaa ɣah Bétaníi, ya neehneera daama bi Kooh wíissa.

Yéesu coñnja kedikkaa

(Marka 11: 12-14,20-24)

18Ga kooh-wíisfaa, Yéesu enee na kiɓoyuk teeraa ee lak ya yaawin.

19Ya hotta bos een ga yahaa waasaa, ya ka'ta bi ga bosaa, ee ya hottii dara ga, enndii tuu'taanaa. Waa ennda ɗa, ya wo"a kedikkaa an: - Fu límsisoo kowu bi taa'! Ga saasi, eenaa súɓpa kaw.

20Daa tëelíbéecaa hotee iñaama, ɓa jaahli"a lool, ɓa meekissa Yéesu an: - Tum na kedikkii súɓ ga saasi?

21Yéesu taassaɓa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; binaa ɗú laak ngëm ee ɗú laakkii hel kanak ganaa, ɗú eemoo ga kitum iñii dal kedikkii kiiɗa doŋ, wayee ɗú wo' sah jaŋjagii wii an: «Kolkaa dii fu jafsunee ga giiyaa!» Iñaama laak.

22Binaa ɗú kíim Kooh ee taam na ngëmaa, ɓéeɓ iñaa ɗú meekisohaa, ɗú laakki.

Yéesu meekisohussa ɓaa onndi doolaa ya ɓayɗa

(Marka 11: 27-33; Lúkkaa 20: 1-8)

23Yéesu aassa Kaanfaa Kooh, ya yaa jëgíroh. Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa dëkaa hayussa, ɓa meekissari an: - Iñcii fu tumɗa, fu aɣka gada? Ɓii onndaaca kitumɓa?

24Yéesu taassaɓa an: - Mi ɓan, mi ɣahhúu kimeekis enaama yíinoo doŋ, binaa ɗú taassoo ganaa, mi wo"úu ɓan iñcii mi tumɗa ati mi aɣka gada?

25Saŋ-Bëtís, ɓii yiida woseeri kibëtísi' ɓuwaa? Kooh wala ɓo'-súusúus? Ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: «Binaa ɗu wo' an Kooh yërí woseerinaa, ya hayyuu kilof an: iñii tah ya ɗú gëmmbii ga Saŋ?

26Ee ɗu wo' an ɓuwii ɓërí woseerinaa, ɗu jomin kiniik mbooloomii ga iñaama ndaga ɓa tookin an Saŋsëldíiga-Kooh.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ɓa dalla kitaas Yéesu an: - Ɗí ínohoo! Yéesu loffaɓa an: - Kon baanaa mi ɓan, mi wo'anndiirúu iñcii mi tumiɗa ati mi aʎka gada.

Liiwukaa wo' ga loo towutaa tanaktaaɗa

Yéesu tíkka ga an:

28- Ɗú ínoh ya ga iñii yii? Enee ɓo', ya laakee towu tanak. Ya hayya ga yíinooyaa wo"ari an: «Kowuroo, wati, leenaa kara, fu lëgëynee ga yoon-biiñaagaruu.»

29Kowukaa taassari an: «Mi ʎahhii». Wayee ennda kiis, ya récukka, ya ka'ta yoon.

30Paamudaa hayya ga yukanakyaa ɓan, wo"ari iñaa ya nakee yuɗewaayaaɗa. Kowukaa kukanakkaa wo"a paamudaa an: «Ee, mi yii ʎah buba!» Wayee ya ka'tii.

31Yéesu meekissaɓa an: - Yiida ga towutaa tanaktaa tum iñaa paamci waa'ɗa? Ɓa taassa an: - Yaa ya ɗewohɗa yërí. Yéesu dallaɓa kiwo' an: - Mi wo"úuka ee kayoh; juuticii na faankoh-pakaʎcii ɓërí ɗewanndúu ki'aas ga Nguuraa Kooh.

32En ki'enaa, Saŋ hayin garúu. Ya teeɓparúu waasii wijúwí' wii ee ɗú gëmmbii iñaa ya wo'ɗa. Wayee juuticii na faankoh-pakaʎcii gëmussari. Ee ga iñaa ɗú hot yaama tóoh, tahhii bi ɗú récukka, ɗú gëmmba iñaa ya wo'ɗa.

Liiwukaa wo' ga loo línoh biiñcaa ɓisóotí'ɓaa

(Marka 12: 1-12; Lúkkaa 20: 9-18)

Yéesu wo"a ɓuwaa an:

33- Súkúrukat, mi wo"úu liiwuk wiliis: Enee ha'-yoon, ya yíppa tedik-reseŋ ga yoonci. Ya ɗíŋnga yoonaa, ya acca noŋ ga yoonaa daa towu-reseŋtaa seesohsan. Ya tawahha daa ɓo' mínan kituukoh, tíim yoonaa malaki ga. Lëehí'ta ya sassa ɓilëgëyoh ga yoonaa, ya yaa ʎah kiɓaaɓ.

34Ga waa wahtu kiɓeen yoonaa le'ɗa, ya wossa súrgacaagari ga lëgëyohcaa ga yoonaaɗa, ɓa e'ti iñaa ya laak ga iñaa yoonaa meʎdohɗa.

35Wayee lëgëyohcaa abussa súrgacaa, ɓa feekka yii, ɓa appa yíinooyaa. Yaa tesɗa, ɓa tapisohhari na atoh bi kaannda.

36Ha'-yoonaa wosissa súrga ɓiliis, ɓaa wëñ kiyewin ɓaa ya ɗewee kiwosɗa. Wayee lëgëyohcaa tumussa ɓuwaama fodaa ɓu-ɗewaaɓaa.

37Ha'-yoonaa mëeñjohha kiwos kowukaagari ga lëgëyohcaa. Ya abee ga helci an: «Hanaa ɓa hay ki'on kowukiigoo cée'.»

38Wayee lëgëyohcaa, daa ɓa hotee kowukaa ha'-kaadaa, ɓa wo"a ga díkaantiɓa an: «Yii ʎah kilamɗa yeema, ɗu apatti, ɗu ɓeɓ iñii ya jomee kilamɗa.»

39Ɓa dallari ki'am, ɓa fassari bi meʎca yoonaa, ɓa appari daama.

40Yéesu meekissa ɓuwaa an: - Binaa ha'-yoonaa hayaa, ya ʎah lëgëyohcaama na kitum?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

41Ɓa taassari an: - Ha'-yoonaa hayaa, hay ki'ap lëgëyohcaa ɓisóotí'ɓaa ɓaama, ap wibóní'. Lëehíraa ya ɓeɓ yoonaa, ya e'wa ɓilëgëyoh ɓiliis, ɓaa, binaa kiɓeen le'aa, ɓa e'ti iñaa yoonaa meƴdohanɗa.

42Yéesu wo"aɓa an: - Hanaa ɗú mosoo kijaŋ iñaa bídu ga Këyítfaa an: «Atohaa tawahohcaa jafeeɗa, atohaama enin atoh-koñ. Iñaama yërí Ha'mudii tum, ee enin kíntaan ga hasciiruu.»

43Yéesu tíkka ga an: -Ërí tah mi wo"úu man: Nguurii Kooh hay kite'u ga yahhúu, wa tíku ga yah heet wiliis, waa yʼahwa kilëgëy, meƴdoh jeriñ ga.

44[Ɓaa keen ga ɗook atohaamanaa hay kiweelsukoh ee ɓaa wa keen ga ɗookcinaa, wa hayyi kinapañsoh].

45Daa Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na Fërísiyeeŋcaa kelohsee liiwukcaa Yéesu caama, ɓa ínohha an Yéesu wo' naɓa.

46Ɓa ɓaa heel ki'amluk Yéesu, wayee ɓa niikka mbooloomaa ndaga ɓéeɓ ɓuwaa tookin an Yéesu sëldíiga-Kooh.

Mëccëe 22

Liiwukaa wo' ga loo ɓuwaa ɓaysee kiñamɗa

(Lúkkaa 14: 15-24)

1Waa ennda ɗa, Yéesu liiwukissa ɓuwaa an:

2- Nguurii ga ɗookɗa mëdírohu anee: Enee buu', ya tíklukka cuunoh ga sëycaa kowukaagari.

3Ya wossa súrgacaagari kiɓaynee ɓuwaa ya nakee sëgílookfaaɗa. Wayee ɓaama waarussii kihay.

4Buuraa wosissa súrga ɓiliis ga ɓuwaa ya nakee sëgílookfaaɗa an: «Wo'at ɓuwaa an: ñamahii tíkuunun, mi apin naalciigoo na júu' ɓidúufí'. Tóoh sekɓa, ɓa hayat, ɓa ñam!»

5Wayee ɓuwaa naksee ɓaama abussii faali ga ɓëytohaa. Yaa en ɓéeɓ yaa yʼah soolici: yii ga yoonci, yii ga toonaagari.

6Ɓaa tesɗa abussa súrgacaa buuraa, tóróhírussaɓa, apussaɓa.

7Buuraa kelohhaka, dalla ki'ayluk. Ya ebilla soldaa'caagari ɓa apnee lagoh-kumuuncaa ɓaama, ɓa tëkí' teeraa ɓa dëkohɗa.

8Lëehí'ta ya wo"a súrgacaagari an: «ñamahii sëgílookfii pari'in, wayee fa joobeera ɓuwaa nakseefaɗa.

9Kon nak karat ga mbedicii ga dëkiiɗa, ee ɓaa ɗú hot ɓéeɓ, nakatti ya hay ga sëgílookfii.»

10Súrgacaa karussa ga mbedicaa. Ɓaa ɓa hotin ɓéeɓ, ennda yijófí' ennda yibóní', ɓa wo"ari. Ɓa nëgírohhaɓa, bi túuyaa ñamahaa tofohuɗa líiffa muut na ɓiɓo'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Buuraa aassa túuyaa kihëeɓɗúk ɓuwaa en na kiñamɗa. Ya hotta daama ɓo', yaa ɓayyii kúltí feet.

12Ya meekissari an: «Ƴaal, tum na fu aassa dii ee fu ɓayyii kúltí hew»? Wayee ɓaa laakkii iñaa ya wo'an.

13Waa ennda ɗa, buuraa wo"a súrgacaagari an: «Ɓaa yay, ɓagat yahcaagari na kotcaa, ɗú jaffi ga ñúusaa ga foohɗa: daama kikodukoh na ki'úñoh sís ƴah da kilaak.»

14Yéesu tíkka ga an: - En ki'enaa, ɓuwii ɓayuɗa yewinin, wayee ɓuwii tanuɗa caakkii.

Kifay lempu

(Marka 12: 13-17; Lúkkaa 20: 20-26)

15Waa ennda ɗa, Fërísiyeeŋcaa karussa kihotoh ga ɗuuƴba, kimalak daa ɓa tuman bi ɓa fí' Yéesu ga ɗuuƴ wo'een.

16Lëehí'ta, ɓa wossa ɓiɓo' ga tëelíbéecaagaɓa, ɓa taammba na ɓiɓo' ɓan ga ɓuwaa fa' na buu' Erootɗa, kimeekis Yéesu an: - Jëgírohii, ɗí ínohin an fu wo'i kayoh: fu jëgíroh iñaa Kooh nakoh kayoh-kayohɗa. Fu niikkii ken, ee fu malkirii ɓo' ga daa ya man ga hascii ɓuwiiɗa.

17Kërí tah, wo'aarí halaatfu ga iñii yii: Waasii onohin kifay lempaa Sesaa', buuraa yiyaakyaa ga Roomɗanoo, onohhii ka?

18Wayee Yéesu ínohha nof-moroonaa ɓa na'ɗa, ya wo"aɓa an: - Ɗú ɓii ɗú jófjófɗuki ga fíkíi ɓuwiiɗa! Iñii tah ya ɗú heelloo kifí'?

19Teewattoo hanja' wíinoo ga koparum fayohsi lempuɗa. Ɓa haydohi'tari hanja' wíinoo.

20Yéesu nak meekissaɓa an: - Nataalii wii wuu ɓa na teekii en gaɗa?

21Ɓa taassa an: - Cuu Sesaa', buuraa yiyaakyaa. Daama Yéesu wo"aɓa an: - Kon erat Sesaa' iñaa en yuu Sesaa' ee erat Kooh iñaa en yuu Kooh.

22Daa ɓa kelohee iñaa Yéesu lofɓa yaama, ɓa waaru"a lool, ɓa foñnjari da, ɓa ɓaa ƴah.

Yéesu meekisohussa ga loo kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa

(Marka 12: 18-27; Lúkkaa 20: 27-40)

23Ga besaa bërí, laakka Saduseyeeŋcaa hayu ga Yéesu. Ɓa nak, ɓa gëm an kimílís laakoo.

24Ɓa meekissa Yéesu an: - Jëgírohii, Móyíis wo' an: «Binaa ɓo' kaan ee laakkii kowu na ɓeticinaa, këmëeŋkíci jomin kilam ɓetifaama, ya laaki' yaakci kowu ga» .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Waama, laakee dii garíi ƴaal ɓiyitnaɓanak ɓaa bok paamun na eemun. Yaakkaa pañnja ɓeti, ya kaannda ee laakkii kowu. Ee fodaama këmëeŋkímunaa lammba ɓetifaa.

26Ennda ɗa ga yukanakyaa, na yukaahayyaa bi ga yuyitnakanakyaa.

27Ga waa ɓa kaannda ɓéeɓba, ɓetifaa ɓan tíkka ga.

28Diimaɗa wo'aaríi bëríinaa ɓuwii mílísan ga kikaanɗa, ɓetifaama ƴah ki'en yuuɓa ga ɓiyitnaɓanakɓaa? Ndaga yaa en ɓéeɓ ga ɓiyitnaɓanakɓaa ɓeweerari ɓeti!

29Yéesu taassaba an: - Ɗú wo'in kimúuƴcúu, ndaga ɗú ínohoo iñaa bídu ga Këyítfaaɗa ee ɗú ínohoo daa doolaa Kooh hín kiyakɗa.

30Binaa ɓuwaa kaanɗa mílísunaa, ƴaal pajoo ee ɓeti pajukoo, wayee ɓa pesan madu na malaakacii Kooh enu ga ɗookɗa.

31En iñaa aaw ga kimílískaa ɓuwaa kaanɗanaa, hanaa ɗú mosoo kijaŋ ga Këyítfaa iñaa Kooh wo'eerúu an:

32«Mi yërí en KoohyiiAbaraham, Koohyii Ísaak, Koohyii Yakoop» . Yéesu tíkka ga an: - Kooh yuu ɓuwaa en na kipesɗa, enndii yuu ɓuwaa kaanɗa.

33Ɓéeɓ ɓuwaa kelohsee iñcaa ya wo' caama, waaru'ussa ga jëgírohaagari.

Iñii wëñ kiyak ga iñcii Kooh nakohɗa

(Marka 12: 24-34; Lúkkaa 10: 25-28)

34Daa Fërísiyeeŋcaa yéegee an Yéesu ɓúlin Saduseyeeŋcaa, ɓa dalla kihídoh ga ɗekataama.

35Laakka jëgíroh-waasaa bok gaba, ya waaree kimalaksukoh Yéesu, ya meekissari an:

36- Jëgírohii, iñii yiida kuliyuk ga iñcii Waasii Móyíis nakohɗa?

37Yéesu taassari an: - «Fu waaran Ha'mudii, Koohyiigaraa na keeñaagaraa tóoh, na kipeskaagaraa tóoh, na helaagaraa tóohwa.»

38Wuma wërí wëñ kiyak ee wërí kuliyuk ga iñcii Kooh nakohɗa.

39Ee wii wërí en wukanakwii man nawaɗa: «Fu waaran mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa.»

40Ɓéeɓ Waasaa Móyíis na ɓéeɓ iñcaa sëldíiga-Koohcaa jëgírohɗa kú'uk ga iñcii kanakcii cii nakohuɗa.

Iñaa Kiristaanii jom ga buu' Dëwítɗa

(Marka 12: 35-37; Lúkkaa 20: 41-44)

41Wiima lak Fërísiyeeŋcaa hídírukohuunun daama, Yéesu meekissaba an: - Ɗú ínoh ya ga Kiristaanii? Ya kucaasamun ɓa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Ɓa taassa an: - Ya kucaasamun buu' Dëwít!

43Yéesu wo"aɓa an: - Kon tum na Dëwít, ga waa ya líif na Helaa yisela'í'yaaɗa, ɓayyari “Ha'mudii”? En ki'enaa, Dëwít ga kihafci wo'in an:

44«Kooh, Ha'mudii wo"a Ha'mudiigoo an: “Yugohaaroo yah-ñaam bi ga daa mi tuman ɓuwii saŋngaaɗa ditogaa' kotfu ”.»

45Waa Dëwít ɓay Kiristaanii “Ha'mudii”, kon tum na bi Kiristaanii mín ki'en kucaasamun Dëwít?

46Laakkii gaɓa yíinoo yaa mínndi kitaas wo'een wíinoo sah. Ee aboh ga besaa bërí, ken kaañissiiri kimeekisohis yen.

Mëccë 23

Yéesu nakoh kiwatuk jëgíroh-waascaa na Fërísiyeeŋcaa

(Marka 12: 38-39; Lúkkaa 11: 43,46; 20: 45-46)

1Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a mbooloomaa na tëelíbéecaagari an:

2- Jëgíroh-waascii na Fërísiyeeŋcii ɓërí tuuk ga kotcaa Móyíis, kijëgíroh na kiteewoh iñii nakohu kitumɗa.

3Kon nak, ɓéeɓ iñaa ɓa wo"úunaa, tumatti, ɗú taabukki. Wayee kaa ëldúkohatɓa ga iñcii ɓa tumiɗa. En ki'enaa, ɓa wo'i hen ee ɓa tumoo.

4Ɓa poki ɗof ciɓítí' [caa ken hatinoo], ɓa sëfca ga yúukcii ɓuwii ee ɓa ga kihafɓa, ɓa tookoo jokonɓa yëngëluk ga ki'amɗohɓaca.

5Iñaa ɓa tum tóoh ɓa heeli ɓuwii hotɓa. Fodaama, ɗaakaa'-këyítcaa pokkusi, kiteewoh an ɓa abin Koohɗa, ɓa tumica ca en ciyaak. Ee símba'caa ga kúltícaagaɓaɗa, ɓa tumica ca en cihoo'ta.

6En ga hewaa, ɓa waari kihanoh fíkíi, ee ga ɗuuy jaanguciiruu, ɓa heeli kiyuŋ ga fíkíi.

7Ɓa en ga paancaanaa, ɓa waari kikëñɗu yah kanak ee ɓa waari ɓuwii ɓayiɓa «Jëgírohii».

8Wayee ɗú, kaa heelat kiɓayu «Jëgírohii.» Ɗú laak jëgíroh yíinoo doŋ ee ɓéeɓpúu, ɗú ɓimbok.

9Dii ga ëldúna, kaa ɓayat ken «Paamudii». Paamudiigarúu ya yíinoo doŋ ee yërí en yii ga ɗookɗa.

10Ee ɓan kaa heelat kiɓayu «Ha'-kaadii». Ɗú laak ha'-kaan yíinoo doŋ ee yërí enKiristaanii.

11Yaa wëñ garúu kiyakɗa, enat súrgarúu.

12Ɓéeɓ ɓaa ɓëwí' hafcinaa, hay kiyóoskíɗu, ee ɓaa yóoskí' hafcinaa, hay kiɓëwíru.

Yéesu hassa jëgíroh-waascaa na Fërísiyeeŋcaa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Marka 12: 40; Lúkkaa 11: 39-42,44,52; 20: 47)

13Yéesu wo"a an: - Massa, ɗú jëgíroh-waascii na ɗú Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa! Ɗú ɓii laŋ halii Nguurii yii ga ɗookɗa, ɗú hoonoh ɓuwii ki'as. Ɗú ga kihaffúu, ɗú aasanndii ee ɗú íisanndii ɓuwii waa' ki'aasɗa ɓa aas.

[14Massa, ɗú jëgíroh-waascii na ɗú Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa! Ɗú te'in iñaa laak ga kaan ɓeticaa ƴaalcaagaɓa lísussiiɗa ee ɗú taabi ga na kikíim-Koohkaa ínohoo kileeh, an doonaa ɗú tíku ɓiɓo' ɓijófí'. Kërí tah atti'aa Kooh ƴahhúu ki'atti'ɗa wërí wëñan kimesik].

15Massa, ɗú jëgíroh-waascii na ɗú Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa. Ɗú ɓii wíil daa en tóoh ga ɗook kakay na ɗuuƴ giiƴ, kiheel kilaak luu enee tëelíbée yíinoo, yaa gëm fodii garúu. Ee ɗú laassi kilaakaa, ɗú tummbi ɓo' safara yaa wëñnjúu kibon waas kanak.

16Massa ɗú ɓii ɗú waa' kikuliyuk ee ɗú búuminɗa! Ɗú wo' an «Binaa ɓo' waat ga Kaanfaa Koohaa, waatukaama taabukoori, wayee binaa ya waat ga wúrúusaa en ga Kaanfaa Koohɗanaa, wa taabukki.»

17Ɗú dofin, ɗú búumin. Iñii wëñ kilaak solu ya? Wúrúusaa en ga Kaanfaa Koohɗanoo Kaanfaa Kooh tah wúrúusaa kisela'ɗa?

18Ee ɓan, ɗú wo' an: «Binaa ɓo' waat ga loteelaaga ɗuuƴ Kaanfaa Koohɗanaa, waatukaama taabukoori, wayee binaa ya waat ga sarahcaa ga loteelaa ga Kaanfaa Koohɗanaa, wa taabukki.»

19Búumí'cii! Iñii wëñ kilaak solu ya: Sarahcaanoo loteelaa tah sarahaa kisela'ɗa?

20Ɓaa waat ga teekaa loteelaanaa, ya waatin ga loteelaa ee ya waatin ɓan ga tóoh sarahcaa en ga ɗookgaaɗa.

21Ɓaa waat ga teekaa Kaanfaa Koohaa, ya waatin ga Kaanfaa Kooh ee ya waatin ɓan ga Kooh yaa dëk daɗa.

22Ɓaa waat ga teekii asamaaniinaa, ya waatin ga baŋ-buuraa Kooh ee ya waatin ɓan ga Kooh yaa yuŋ gaɗa.

23Massa ɗú, Jëgíroh-waascii na ɗú, Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa. Ɗú meƴdohɗi Kooh sarah bi ga sah ɓakaa wudaaŋkaahwaa ga iñcii línsi fodii naanaa, basaaɓ na saaɓsaaɓ , wayee ɗú saganohin iñcii jëgírohu ee cërí wëñ kilaak solu ga Waasii Móyíisɗa: ennda kijúɓ, kiyewin yërmaandi na kitaabuk Kooh. Iñcaama cërí ɗú jomee kitum ee iñcaa cíinoo hanat kisaganohu.

24Ɗú ɓii ɗú waa' kikuliyuk ee ɗú búuminɗa, ɗú síri capalaƴ ee ɗú oni geeleem.

25Massa ɗú, Jëgíroh-waascii na ɗú, Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa! Ɗú tísi bi ga bíiŋcii kaascii na cii tanutii wayee ga ɗuuƴgii ɗú líifí'ca na halaat kilok na halaatciigarúu cibóní'cii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ɗú Fërísiyeeŋcii ɓibúumí'ɓii! Ɗewat kitís ɗuuʏgii kaascii ee fodaama bíiŋcaa hay kiset ɓan.

27Massa ɗú, Jëgíroh-waascii na ɗú, Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa. Ɗú man na loycaa yaanaawɗu hen. Ca morin ga fooh ee lakanaa ɗuuʏgaanaa líif na ʏoh ɓo' ɓikëení' na nopilaat.

28Fodaama ɓuwii hoti garúu ɓiɓo' ɓijúwí' ee lakanaa ga ɗuuʏ keeñciigarúu, ɗú líif na kijófjófɗuk na kibon.

29Massa ɗú, Jëgíroh-waascii na ɗú, Fërísiyeeŋcii jófjófɗukiɗa. Ɗú hayyanaa, ɗú tawahi loycii sëldíiga-Koohcii, ɗú mórí' loycii ɓuwii ɓijúwí'ɓii,

30ee ɗú wo'i an: «Ɗí maasohee jamaanaa ɓicaasammbíinaa, ɗí taaboo naɓa ga daa ɓa ap sëldíiga-Koohcaaɗa.»

31Ɗú wo' iñaamanaa, kon ɗú tookin an ɗú ɓërí en tucaasamuntii ɓuwaa apsee sëldíiga-Koohcaaɗa.

32Kon nak iñcaa ɓicaasammbúu daleeɗa, ɗíidohatca bi mat.

33Goŋcii! Heet goŋ-saamaancii! Tum na ɗú halaat kirëc ga safara?

34Ërí tah, súkúrukat, mi hay garúu kiwosoh ɓisëldíiga-Kooh, ɓiha'-hamham na ɓuwaa ínohuunun Këyítfii. Ɗú hay ki'ap ɓii, ɗú daayʏ ɓíinoo ga kuraa, ɗú típ ɓíinooɓaa laawoo ga jaangu-yaawúu'caagarúu, ɗú sodaliɓa teeru bi ga teeru.

35Fodaama ñífaa ɓuwaa ɓijúwí'ɓaa apseeɗa hay kikípuk ga ɗookkúu, aboh ga ñífaa Abeel yijúwí'yaa bi ga ñífaa Sakarí kowukaa Barakíi, kaa ɗú apee ga díkaanti ɗekataa wisela'í'waa na daa sarahcaa tëkí'siɗa .

36Mi wo"úuka ee kayoh; iñaa laakee yaama hay kikípuk ga hafcii ɓuwii jamaanii wati.

Yéesu hassa Yéerúsaleem

(Marka 13: 34-35)

37- Éeyʏ, ɗú ɓu-Yéerúsaleem, ɗú ɓii ɗú lagi tumuuntii sëldíiga-Koohcii, ee ɗú tapisohi na atoh bi ɗú ap ɓuwii Kooh wos garúuɗa! Waas cera cërí mi heellúu kinëgíroh fodaa daa pabu nëgírohi towutaagari ga fíldoo paɓcaagariɗa, ee ɗú tookkiika?

38Kon nak, kaanfiigarúu hay ɗa kifoñu ɗúŋ.

39En ki'enaa, mi wo"úu man aboh ga diima ɗú hotsisanndiiroo bi ga daa ɗú wo'an an: «Kooh barkeelat yii hay ga teekii Ha'mudiiɗa!»

Mëccë 24

Yéesu yéegalohha an Kaanfaa Kooh hay kiɓúru

(Marka 13: 1-12; Lúkkaa 21: 5-6)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Yéesu meʸca Kaanfaa Kooh, ee ga daa ya enee na kiʸahɗa, tëelíbéecaagari deeyussa gari kiteeƀpi tawahcaa Kaanfaa Kooh ga daa ca hín kimo'ɗa.

2Yéesu wo"aƀa an: - Man ɗú hotin ga iñciima tóohca! Mi wo"úuka ee kayoh; tesanndii dii sah atoh wíinoo waa tíkískohan na mooroomwa, tóoh hay kiƀú'.

Iñcii ʸah kilaak balaa ëldúna túki'aa

(Marka 13: 3-13; Lúkkaa 21: 7-19)

3Wiima lak Yéesu yugin ga ɗook tëgëlaa Ólíwíyéecaa, tëelíbéecaagari hayussa gari ƀa haŋƀa, meekisohussari an: - Wo'aaríi, iñcuma ʸah kilaak kera, ee mandargii wiida ʸah kiteewoh kihayiskaagaraa na kitúkí'kaa ëldúna?

4Yéesu taassaƀa an: - Watukat, ken hanattúu kiɗúk.

5En ki'enaa, ƀo' ƀiyewin hay kihayohu teekiigoo, ƀa wo'i an: «Mi yërí en Kiristaanii», ee ƀa hay kiɗúk ƀo' ƀiyewin.

6Ɗú hay kikeloh yëngël heñ, wala an heñ laakin ga ɗekat. Leenaa kaa tíitat ndaga iñcaama jomin kilaak, wayee enndii an ëldúna le'in kitúkí'.

7En ki'enaa, kúl hay kiƀewuk, keen ga ɗook kúl mooroomci, ee nguu' hay kiƀewuk, keen ga ɗook nguu' mooroomci; a' hay kilaak ee kakayfii hay kiyëngëluk ga ɗekat ciyewin.

8Iñcaama tóoh ʸah kiman na dalaaraa mesiklaatcaa ga kimatuk ƀetiɗa.

9Fodaama ƀiƀo' hayyúu kitík ga yah buu', doonaa ɗú sodalu ga kipessúu, ee ɗú hay ki'apu. Heetcii ga ëldúnaɗa tóohca hayyúu kisagu ndaga teekiigoo.

10Ga jamaanaama, ƀo' ƀiyewin hay kifoñu ngëmaagaƀa, ƀa toonohi ga díkaantiƀa ee ƀa sagohi.

11Hay kilaak ƀo' ƀiyewin ƀaa tíkan hafƀa ƀisëldíiga-Kooh ee lak saboh. Ɓa hay, ƀa ɗúk ƀo' ƀiyewin.

12Yibóní' hay kiwëñ kisíw tah bi kiwaaroh nëewísuk ga keeñ ƀo' ƀiyewin.

13Wayee ƀaa fu guu'guuluk bi ga daa tóoh leehanaa, fu yaama fu hay kimúc.

14Hewhewii winéwí'wii wii wo' ga Nguurii Koohɗa hay kiyéegalohu ga ëldúna tóoh doonaa heetcii ƀéeƀ laasu ga. Lëehíraa ëldúna han kitúkí'.

Coonucaa ciyaakcaa ʸah kilaakɗa

(Marka 13: 14-23; Lúkkaa 21: 20-24)

Yéesu tíkka ga an:

15- Binaa ɗú hot ƀaa Dañeel, sëldíiga-Koohaa yéegalohee ee wo'u «yi'araamí'yaa pooki kúlɗa» , ya tuuk ga ɗekataa wisela'í'waa gaKaanfaa Koohɗa -- ee ƀaa fu jaŋ iñii yiinaa, ínohaaka ga!--

16ƀuwaa iñaama laakan gohaa Yúudéeɗa, ƀa núpat, ƀa ʸee ɗook jaŋjaŋcaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ɓaa iñaama laakanndi yugin ki'íikaruk ga ɗook taahaagariɗa, hanat kisek kiyoosuk kiɓeɓ yen ga ɗuuy' túuy'ci.

18Ee ɓaa iñaama laakanndi yooncaaɗa, hanat kiɓoyuk kaan kiɓeɓnee kúltífaagari.

19Massa ɓeticaa, bescaama laakanɓa na look, na ɓaa ensan na kiɓëpí'ɗa.

20Kíimat Kooh, ati iñcaama hídohoo ga wahtu ñiin wiméeskí' wala ga bes Sabat;

21ndaga meskilaatcaa dalan ɓuwaaɗa hay kiyak yakaa wëe'taa ga wii, mossii kilaak iñaa manɗa aboh ga waa Kooh sak ëldúnaɗa bi wati. Ee iñaa madan ɗa laaksisanndii bi taa'.

22Ee binaa newéeríi Kooh ya nëewís bescaa caamanaa, enaa ken múcoo. Wayee ɓuwii ya tanukɗa tah bi ya hayca kinëewís.

23Kon binaa ɓo' wo"úu an: «Malkat, Kiristaanii yii dii!» wala «Malkat ya yaa daa!» Kaa gëmat.

24En ki'enaa, ɓiɓo' hay kikoluk, ɓa tík hafɓa Kiristaa na ɓisëldíiga-Kooh ee lak saboh. Ɓa tumi kíntaan na enaama cidóoyí'-waa' kiɗúk sah, enee an mínukinaa, ɓuwaa Kooh tanukɗa.

25Mi yéegallúu diimaɗa balaa dara hewanaa.

26Kon binaa ɓo' wo"úu an: «Malaknat, Kiristaanaa yaa ga ëgí'-dúndagaa!» Kaa karat da. Wala «Malkat yeema ɗaakukka!» Kaa gëmat.

27En ki'enaa, fodaa melic eni mareet aboh meyaa'-noh bi ga aasaa'-nohɗa, fodaama kihaykii Kowukii ɓii y'ahɗa kiman.

28Daa mídi enoh, suulcaa hídohsan da.

Kowukii ɓii hay kihayis

(Marka 13: 24-27; Lúkkaa 21: 25-28)

29- Coonucaa ga bescaamaɗa paafaa, nohii dal kiñúusí', ñiidii íis kilee', ee olcii hay kiɗëegískoh ɗook-Kooh ca keen ee iñcaa en ga asamaanɗa tóoh hícukoh.

30Fodaama, mandargaa Kowukii ɓii hay kihotuk ga asamaan, ee ɓéeɓ heetcii ga ëldúnaɗa kodukohi; ɓa hay kihot Kowukii ɓii ga ɗuuy' yaayeelcii, ka yoosuki, taam na dooli na ndam wiyaak.

31Mbiiwaa wiyaakwaa hay kitípu, Kowukii ɓii wos malaakacaagari ɓa hídíroh ɓuwaagari ya tanuk ee enu ga topaa'cii ëldúna cinikiisciiɗa.

Jagaa tediktaa teewohɗa

(Marka 13: 28-31; Lúkkaa 21: 29-33)

32- Malkat iñii een jëgí'túu ga iñaamaɗa. Binaa toytaa kedikkaa ne' kine' bi, ee tuu'taa dal kitapisaa, ɗú ínoh an lah deeyin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Fodaama ɓan, binaa ɗú hot iñcaama tóohaa, ínohat an Kowukii ɓii deeyin, ya le'in halii.

34Mi wo"úuka ee kayoh; bi ɓuwii wati kaanu ɓéeɓɓanaa, iñcaama tóoh hay kilaak.

35Asamaanii na kakayfii hay kifaay wayee wo'eenndoo faayoo múk.

Paamudii doŋ ínoh besaa ëldúna leehanɗa

36- En loo iñaa aaw ga besaa wala wahtaa iñaama laakohanɗa, ken ínohoowa. Enndii malaakacaa ga asamaanɗa, ee enndii sah Kowukii. Paamudii doŋ ínohwa.

37Iñaa laakee ga jamaanaa Noweeɗa hay kilaakis fodaama ga hayii Kowukii ɓii.

38Ndaga balaa músúmaa miyewinmaa Kooh towee, ma úulla ɓuwaa ga jamaanaa Noweeɗa, ɓuwaa enee ga kiñam na ki'an, ɓa pajohi, ɓa onohi towutaagaɓa kipañ bi ga besaa Nowee aas gaalaa wiyaakwaaɗa.

39Ɓuwaa, helɓa mossii ga kika' bi ga daa Kooh towoh músúmaa miyewinmaa úulee ɓuwaaɗa, ma ɓayyaɓa ɓéeɓɓa. Fodaama ɓan hayii Kowukii ɓii ɣahɗa kiman.

40Le' bëríinaa, ɣaal ɓanak ɓaa enu ga yooncaa, yíinoo hay kiɓewu, yíinooyaa foñu.

41Ɓeti ɓanak ɓaa en na ki'o' ga oraaraa, yíinoo hay kiɓewu, yíinooyaa foñu.

42Kon kaa neehat, ndaga ɗú ínohoo besaa Ha'mudiigarúu ɣah kihayɗa.

43Ínohat iñii yii bi jof: binaa Ha'-kaan ínohee wahtaa lok ɣah kihay kaanci ga wekɗanaa, eneenaa ya neehoo, ya íis kaanci fa pooku.

44Kërí tah, ɗú ɓan, waayukat, ndaga Kowukii ɓii hayan ga wahtaa ɗú fooganndii.

Liiwukaa wo' ga loo súrgacaa ɓanakɓaaɗa

(Lúkkaa 12: 41-48)

Yéesu tíkka ga an:

45- Kon ɓii yiida en súrgaa tookɗin ha'-kaanci ee ya ñaañin? Yërí en yaa ha'-kaanci tíkan ga fíkíi súrgacaagari, doo ya e'ɓa yaa en ɓéeɓ iñaa ya jom kiñamɗa binaa wahtaa le'aa.

46Ya yewinin múu', súrgaama, binaa ha'-kaadaagari ɓoyuk, laakki ga lëgëyaamanaa.

47Mi wo"úuka ee kayoh; ha'-kaanci hayyi kitík ga ɗook iñcaa ya laakɗa tóoh.

48Wayee binaa súrgaa yibóní'yaama wo' ga helaagari an: «Ha'-kaanndoo kolukkii kihay»,

49bi tah, ya en ga kifeek ɓimooroomci súrga, ya en ga kiñam na kilaal rek na anoh-anohcaanaa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

50ha'-kaadaa súrgaama hay kihay ga besaa ya fooganndii na wahtaa ya ínohanndii.

51Ha'-kaadaa hayyi kifeek doo' ciméeskí', ya wa'ti iñaa sek ɓuwaa jófjófɗukiɗa, daa kikodukoh na ki'úñoh sís ɣah kilaakɗa.

Mëccëe 25

Liiwukaa wo' ga loo oomaa-jowucaa ɓidaaŋkaahɓaaɗa

Yéesu liiwukissa ɓuwaa an:

1- Kon Nguurii Kooh ga ɗookɗa ɣah kimëdírohu anee: enee oomaa-jowu ɓidaaŋkaah, ɓa ɓeɓpa lampucaagaɓa, ɓa ka'ta kitëebíluknee ha'-kílookkaa.

2Ga oomaa-jowucaama, ɓiyëtúusɓaa enussa ɓiɓo' ɓilóhóyí'-hel, ɓiyëtúusɓaa tesɗa enussa ɓilëekí'-hel.

3Ɓaa lohoyin helɗa ɓewussa lampucaagaɓa ee ɓa halaattii kiɓaydoh dúuleen .

4Wayee ɓaa laakin helɗa sorussa dúuleen ga bíteel, ɓa ɓaydohha na lampucaagaɓa.

5Ha'-kílookkaaëewí'ta kihay, faf ɓéeɓɓa ɓa pëní'ukka, ɓa aawwa kineeh.

6Ga leeloo wek, laakka koonaakaa kelohuk didóolí' an: «Ha'-kílookkii hayin, meyat ɗú tëebílukki!»

7Ɓéeɓ oomaa-jowucaama dalla kiyúuduku, ɓa ɓaa waayuk lampucaagaɓa.

8Oomaa-jowucaa ɓilóhóyí'-helɓaa wo'ussa ɓilëekí'-helɓaa an: «Lampuciigaríi cii ɣím, onattíi ga dúuleeniigarúu.»

9Ɓilëekí'-helɓaa taasussaɓa an: «Ó'óo, mínukoo; iñii ɗí ɓayɗa dooyoorii narúu. Namat kika' ga toonohaa, ɗú lomi'nee haffúu.»

10Ɓaama nak karussa kilomnee dúuleen, ha'-kílookkaa hayohhaɓa fenoo. Oomaa-jowucaa pari'eeɗa taabussa na ha'-kílookkaa, ɓa aassa túuyaa cuuníin sëgílookfaa tofohuɗa, halaa lagussa.

11Ennda kiis, oomaa-jowucaa ɓíinooɓaa le'ussa, ɓa ɓaa ɓëytoh an: «Kiyaakii, kiyaakii, lëgísɗaaríi!»

12Wayee ha'-kílookkaa taassaɓa an: «Mi wo"úuka ee kayoh; mi ínohoorúu!»

13Yéesu tíkka ga an: - Kon kaa neehat, ndaga ɗú ínohoo besaa ee ɗú ínohoo wahtaa Kowukii ɓii hayanɗa.

Liiwukaa wo' ga loo súrgacaa ɓaahayɓaa foñɗusee kopa'ɗa

Yéesu liiwukissa an:

14- Ee ɓan Nguurii Kooh ɣah kimëdírohu na ɓo', yaa enee na kiɣah kiɓaaɓ. Ya ɓayya súrgacaagari, ya díŋkaanndaɓa alalaagari,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15yaa en ɓéeɓ iñaa ya hatinɗa: yíinoo ya e'tari hanja'-wúrúus ciyëtúus; yaa tík gaɗa, kanak; yukaahayyaa, wíinoo. Ya yaa ʸah kiɓaaɓ.

16Yaa e'see hanja'-wúrúuscaa ciyëtúuscaaɗa dalla kika', lëgëyya ga koparaa bi ya laakka hanja'-wúrúus ciyëtúus ciliis.

17Yaa e'see kanakcaaɗa, ka'ta, tummba fodaama ya laakka kanak ciliis.

18Wayee yaa e'see hanja' wíinoo doŋɗa, ka'ta acca noŋ ga kakay ɗaakka koparaa ha'-kaanci ga.

19Tíkka ga iñaa maañ, ha'-kaadaa súrgacaa meyohha kiɓaaɓ. Ya ɓaylukkaɓa ki'ínoh yaa en ɓéeɓ iñaa ya tum ga koparaaɗa.

20Súrgaa e'see hanja'-wúrúuscaa ciyëtúuscaaɗa hayya, deeyʸca, meyʸdohha hanja'-wúrúus ciyëtúus ciliis, wo"a an: «Kiyaakii, fu ereeroo hanja'-wúrúus ciyëtúus. Mi lëgëyya ga. Uuna, ciyëtúus ciliis cee.»

21Ha'-kaadaagari wo"ari an: «Waw guureway, fu súrga yijófí' ee fu go'. Fu enin go' ga iñaa yewinndii, mi hayyaa ki'e' fu kuliyuk ga yiyewin. Hay fu bok kineɓluk na ha'-kaanfu.»

22Súrgaa e'see hanja'-wúrúus kanakɗa hayya, deeyʸca meyʸdohha kanak ciliis, wo"a an: «Kiyaakii, fu ereeroo hanja'-wúrúus kanak. Mi lëgëyya ga. Uuna, kanak ciliis cee.»

23Ha'-kaadaagari wo"ari an: «Waw guureway fu súrga yijófí' ee fu go'. Fu enin go' ga iñaa yewinndii, mi hayyaa ki'e' fu kuliyuk ga yiyewin. Hay fu bok kineɓluk na ha'-kaanfu.»

24Lëehí'ta súrgaa e'see hanja'-wúrúus wíinoo doŋɗa hayya, deeyʸca wo"a an: «Kiyaakii, mi ínoheera an fu ɓo' yisúwí' ga keeñ: fu píiki daa fu sokkii ee fu nëgírohi daa fu faa'tii.

25Mi niikee hen, kërí tah mi acca ga kakay mi ɗaakka kopariigaraa ga. Uuna, fu laasin yenfu.»

26Ha'-kaanci taassari an: «Fu súrga yibóní' ee fu sagoh-coonu. Fu ínoheera an mi píiki daa mi sokkii ee mi nëgírohi daa mi faa'tii.

27Fu jomee kiwútíroh hëelísiigoo hen. Eneenaa mi hayaa, mi laaswa na iñaa wa límɗa.»

28Ha'-kaadaa wo"a súrgacaagari an: «Diima, te'at hanja'-wúrúusumgari ɗú e'wa yum ɓay cidaaŋkaahɗa.

29En ki'enaa, ɓaa laakin hay kiɓaatɗu bi ya dóoyí' sëk, wayee ɓaa laakoo, ki'iñkaa ya ɓayɗa sah hay kite'u.

30Súrguma laakoo jeriñɗa jafatti ga fooh, ga ñúusaa, daa kikodukoh na ki'úñoh sís ʸah kilaakɗa.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atti'aa mëeñjohɗa

Yéesu tíkka ga an:

31- Bëríinaa Kowukii ɓii taaban na malaakacaagari ɓéeɓɓa, ya hay ga ɗuuɗ ndamaagarinaa, ya hay kiyuŋ ga baŋ-buuraagari.

32Ɓéeɓ heetcii hay kihídírukohu ga fíkíici. Lëehíraa, ya hëgísoh ɓuwii kom kanak fodaa daa níiroh hëgísohi baal na pe'ɗa.

33Ɓuwii júwinɗa, ya hanohi'ɓa yah-ñaabaagari ee ɓii júwussiiɗa ya hanohi'ɓa yah-segaagari.

34Fodaama, Buuraa hay kiwo' ɓuwaa hanohhi yah-ñaamɗa an: «Ɗú ɓii Paammboo barkeelinɗa, hayat ɗú ɓeɓ iñii ɗú jom kilam ga nguurii waayukɗuseerúu ga iñaa ëldúna saksee bi watiɗa.

35Mi yaaweera, ɗú onndaroo mi ñammba. Mi píleera, ɗú onndaroo mi annda. Mi eneera sagac, ɗú ɗapparoo.

36Mi teseeɗa dúŋ, ɗú ekkaroo kúltí. Mi ɗúukooleera, ɗú hayyaroo kihaltuk. Mi laŋseera ga kasu, ɗú hayyaroo kiwaak.»

37Fodaama ɓuwaa ɓijúwí'ɓaa hayyi kitaas an: «*Ha'mudii, ɗí hoteeraa kera lak fu yaawin, ɗí onndaraa fu ñam? Ɗí hoteeraa kera lak fu pílin, ɗí onndaraa fu an?

38Ɗí hoteeraa kera lak fu sagac, ɗí ɗapparaa? Ɗí hoteeraa kera lak fu tesin dúŋ, ɗí ekkaraa kúltí?

39Ɗí hoteeraa kera lak fu ɗúukoolin wala fu laguunun ga kasu, ɗí hayyaraa kiwaak?»

40Buuraa hayɓa kitaas an: «Mi wo"úuka ee kayoh; kotaa en ɓéeɓ, waa ɗú moseera kidímal yíinoo ga ɓuwiigoo ɓii wëñ kijutuutɗa, mi yërí ɗú tumɗeeka.»

41Lëehíraa Buuraa hay kiwo' ɓuwaa hanohhi yah-seŋɗa an: «Úsaayattoo, ɗú ɓii Kooh cojinɗa. Aawat kiwiikaa ɗímoo taa' fetɗusee Seytaani ya na malaakacaagariɗa!

42Mi yaaweera ee ɗú onndiiroo mi ñam. Mi píleera ee ɗú onndiiroo mi an.

43Mi eneera sagac ee ɗú ɗappiiroo. Mi teseeɗa dúŋ ee ɗú ekkiiroo kúltí. Mi ɗúukooleera, mi laŋseera ga kasu ee ɗú haltukkiiroo.»

44Ɓaama ɓan, hayyi kitaas an: «Ha'mudii, ɗí hoteera kera lak fu yaawin wala lak fu pílin, wala lak fu sagac, wala lak fu tesɗa dúŋ, wala lak fu ɗúukoolin, wala lak fu laguunun ga kasu ee ɗí dímalliiraa?»

45Buuraa hayɓa kitaas an: «Mi wo"úuka ee kayoh; kotaa en ɓéeɓ, waa ɗú sageera kidímal yíinoo ga ɓuwii ɓii wëñ kijutuutɗa, mi yërí ɗú saŋɗeeka kitumi' ɓan.»

46Fodaama, ɓuwaa ɓaama hay kiɓayu ga ngee'caa leehoo taa'ɗa, ee ɓuwaa júwinɗa ɓayu ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mëccëe 26

Sarahohcaa na jëgíroh-waascaa pokohussa Yéesu nof

(Marka 14: 1-2; Lúkkaa 22: 1-2; Saŋ 11: 45-53)

1Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' iñcaa ya waaree ɓuwaa kelohɗa, ya wo"a
tëelíbéecaagari an:

2- Ɗú ínohin an tes ga bes kanak feetii Paakii le', ee Kowukii ɓii hay kitíku ga yah
ɓuwii sagoh nariɗa, ka daayu ga kuraa.

3Wiima lak Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa yaawúu'caa hídírukohuunun ga
kaan Kayíf, ha'-kaadaa sarahohcaa ɓiyaakɓaa,

4ɓa júwohha ga ki'am Yéesu ndaŋ, ee ken yéegoo, ɓa aplukki.

5Ɓa wo"a nak an: - Ɗu hanatka kitum ga besaa feetaa, enndiikanaa iñaama hay
kihaydoh coow wiyaak ga ɗuuy' ɓuwii.

Laakka ɓetifaa íif la'koleñ ga hafaa Yéesu

(Marka 14: 3-9; Saŋ 12: 1-8)

6Daa Yéesu enee ga dëkaa Bétaníi ga kaan Simoŋ yaa gaana'eeɗa,

7laakka ɓetifaa hay gari, ɓay kujúlúŋkaa hëwrohu atohaa wo'u Albataa'ee ja líifin
na la'koleñ wiséerí'. Ɓetifaa íiffa la'koleñaa ga hafaa Yéesu, lak yaama yaa ñam.

8Daa tëelíbéecaa hotee iñaama, ɓa aylukka, ɓa ɓaa wo' an: - Kiyasohkuma jeriñ
ya?

9Ɓo' míneerawa moos kitoon kopa' wiyewin, wa dímalohu nduulcii!

10Yéesu ínohha iñaa ɓa wo'ɗa, ya wo"aɓa an: - Ɗú sodaloh ɓetifii ya? Iñii ya
tumi'tooɗa jekin.

11Nduulcii, ɗú ɓii naɓa besaa en ɓéeɓ , wayee mi, mi y'ahhii narúu ki'en dii besaa
en ɓéeɓ.

12Ɓetifii leef la'koleñ ga faanfiigoonaa, ya tumka kiwaayuk loyaagoo .

13Mi wo"úuka ee kayoh; ga daa Hewhewii winéwí'wii wii mín kiyéegalohu ga
ëldúna tóoh, iñii ɓetifii fii tumɗa hay kiɓéestíru, ee ɓuwaa hayyika kiníindísukoh.

Yúdaa tookka kitoon Yéesu

14Waa ennda ɗa, yíinoo ga ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, ee ya teeku Yúdaa Iskariyot,
ka'ta ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa,

15ya wo"aɓa an: - Mi tík Yéesu ga yahhúunaa ɗú fayanndoo hín na? Sarahohcaa
ɓiyaakɓaa kídussa hanja'-hëelís cidaaŋkaah-kaahay , ɓa e'tari.

16Iñaa aboh ga wahtaama, Yúdaa yaa heel besaa ya jekelukan bi ya mín kitík
Yéesu ga yahɓa.

Yéesu ñammba cuuníinfaa Paakaa na tëelíbéecaagari

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Marka 14: 12-21; Lúkkaa 22: 7-14,21-23; Saŋ 13: 21-30)

17Ga besaa ɗeƀ ga feetaa ñamsi mbúurúcaa laakoo lëwíi'ɗa, tëelíbéecaa Yéesu hayussa, ƀa meekissari an: - Fu waa' gada ɗí waayukɗineeraa ñamahii Paakii?

18Yéesu taassaƀa an: - Karat teeraa ga díw, ɗú wo"i an: «Jëgírohii wo' an: “Wahtiigoo le'in ee mi ƴah kipaakoh kaanfu, mi na tëelíbéeciigoo”.»

19Tëelíbéecaa tumussa iñaa Yéesu nakeeƀaɗa, ƀa waayukka Paakaa.

20Ga noh-soosaa, Yéesu yuŋnga kiñam na tëelíbéecaagari ƀidaaŋkaah na ƀanakƀaa.

21Lak ƀa ƀaa ñam, ya wo"aƀa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; yíinoo garúu hayyoo kitoon .

22Tëelíbéecaa, keeñƀa leehha ga tak, ƀa ƀaa meekissi yíinoo yíinoo an: - Ha'mudii, mi yëríne?

23Yéesu taassa an: - Yii bok naroo ki'ek yah ga kankiiɗa, yërí ƴahhoo kitoon.

24Kowukii ƀiikii ga waas kikaan fodaa daa Këyítfaa wo'ka gariɗa, wayee massa ƀaa yaama ƴah kitoon Kowukii ƀiiɗa. Ɓaama límséeríinaa, iñaama gënee gari.

25Yúdaa, yii toon Yéesuɗa meekissari an: - Jëgírohii, mi yëríne? Yéesu taassari an: - Fu wo'inka!

Cuuníinfaa fisela'í'faa Yéesu ñam na apotaa'caagariɗa

(Marka 14: 22-26; Lúkkaa 22: 15-20; 1 Korenti 11: 23-25)

26Yéesu ƀeƀpa mbúurú lak ƀa ƀaa ñam, ya gërëmmba Kooh, lëehí'ta ya weellawa, e'tawa tëelíbéecaa, wo"aƀa an: - Ɓewat ɗú ñam, iñii yii faanfiigoo fërí!

27Lëehí'ta ya ƀeƀpa kaas-biiñ, ya gërëmmba Kooh, lëehí'ta ya e'tawa tëelíbéecaa, wo"aƀa an: - Anat ga ɗú ƀéeƀpúu,

28ndaga iñii yii ñífiigoo wërí, ñífii pok kifiiliimunkiigarúu na Koohɗa , ee wa aamɗu ƀo' ƀiyewin doonaa ƀa bayalu baakaa'caagaƀa.

29Mi wo"úuka, aboh ga wati, mi ansisoo anahii wii meyoh ga kedik-biiñɗa bi ga besaa mi anan narúu biiñaa wi'aswaa ga Nguuraa Paammbooɗa.

30Waa ennda ɗa, ƀa ƴeekka ƴeek-Kañcaa , lëehí'ta ƀa ka'ta tëgëlaaÓlíwíyéecaa.

Yéesu yéegalohha an Pee' hayyi kitaasuk

(Marka 14: 27-31; Lúkkaa 22: 31-34; Saŋ 13: 36-38)

31Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Ga wekii wati, ƀéeƀpúu ɗú hay kinúp ɗú foñnjoo. En ki'enaa, bíduunun ga Këyítfaa an: «Mi hay ki'ap níirohaa, ee baalcaa yopaa hay kitasaarukohu.»

32Yéesu tíkka ga an: - Wayee binaa mi mílísaa, mi hayyúu kiɗëwíruk Gëlílée.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Pee' dallari kiwo' an: - Luu enee an ɓuwii tesɗa tóoh hay kinúpu foñussa, mi, mi
núpoo mi foññjaa.

34Yéesu taassari an: - Mi wo"aaka ee kayoh, ga wekii wati doŋ sah, bi siik-pabu
kodaa, fu hayyoo kitaasuk waas kaahay.

35Wayee Pee' wo"ari an: - Mi taasukooraa múk, luu enee an mi joman kikaan
naraa. Tëelíbéecaa ɓéeɓba dalla kiwo' fodaama.

Yéesu kíimmba Paamci ga Getsemanee

(Marka 14: 32-42; Lúkkaa 22: 39-46)

36Wa ennda ɗa, Yéesu na tëelíbéecaagari karussa ɗekataa wo'uGetsemanee , ya
wo"a tëelíbéecaagari an: - Yugat dii, mi paaf fíkíi kikíim Kooh.

37Ya ɓayya Pee' na towutaa Sebedee tanaktaa, ɓa taam nari. Keeñci dalla kileeh,
ya yëecírukka fíw.

38Ya dallaɓa kiwo' an: - Keeñnjoo leehin bi mi yii kaanan. Tesat dii naroo ee kaa
neehat.

39Ya ka'ta bi ga fíkíi, ya ƴí"a, yíppa púk kakay, yaa kíim Kooh an: «Buba, en lak
mínukinaa, úsaayɗaa kaas-coonii wii garoo. Wayee hanat ki'en fodaa daa mi
waa'ɗa wayee enat fodaa daa fu waa'ɗa.»

40Ya sooffa ga tëelíbéecaa ɓaahayɓaa, ya laakkaɓa ɓaa neeh, ya wo"a Pee' an: -
Kon ɗú mínndii kiwíisoh luu enee sah wahtu wíinoo, waa ɗú yugan naroone?

41Kaa neehat ee kíimat Kooh doonaa ɗú keenoo ga fíraa Seytaani. Ɓo' daal,
keeñaa waarin wayee faanfaa tookkii.

42Ya úsaaysissaɓa kotaa kukanakkaa, ya yaa kíim Kooh anee: «Buba, en lak kaas-
coonii wii mínoo kipaaf, ee an mi jomwa ki'an henaa, kon iñaa fu waa'ɗa laakat.»

43Ya soofissa gaɓa, ya laakkaɓa ɓaa neeh ndaga lak hascaagaɓa abin pëní.

44Ya foñissaɓa daama, ya úsaayissa daa karam, ee kotaa kukaahaykaama, ya yaa
kíim na wo'eencaa caca.

45Waa ennda ɗa, ya soofissa ga tëelíbéecaa, ya wo"aɓa an: - Ɓú ɓii lís kineeh na
ki'íikaruke? Wahtii le'in kimma, Kowukii ɓii kii ƴah kitíku ga yah tumoh-
baakaa'cii.

46Kolkat, ɗu ƴee! Malkat yii ƴahhoo kitoonɗa yii deeƴ.

Yéesu abussa

(Marka 14: 43-50; Lúkkaa 22: 47-53; Saŋ 18: 3-12)

47Lak Yéesu yaa lís kiwo', Yúdaa Iskariyot yaa bok ga tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na
ɓanakɓaaɗa dalla kile'. Laakka ɓo' ɓiyewin ɓaa taam nari, ɓayuunun kalaɓ, na
doo'. Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa yaawúu'caa ɓërí woseeɓa.

48Yii on Yéesu bíiŋɗa eree ɓuwaa lëdí' an: «Ɓaa mi ƴah kifuunɗa yërí ya, abatti.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

49Daa Yúdaa le'ee, ya dalla kideeʎ ga Yéesu wo"ari an: - Hóowíra Ha'mudii! Ya dalla kifuun Yéesu.

50Yéesu loffari an: - Fiilii! Iñii haydohhaaɗa tumaari. Waa ennda ɗa, ɓuwaa taam na Yúdaaɗa deeyussa, tíkussa yah ga Yéesu, abussari.

51Ga ɗekataama, ga ɓuwaa taabee na Yéesuɗa, yíinoo dalla kiɗol kalaɓfaagari, típpafa súrgaa ha'-kaadaa sarahohcaa ɓiyaakɓaa, ɓaydohha nofaa.

52Wayee Yéesu wo"ari an: - Íkaa kalaɓfiigaraa ga huuwii, ndaga ɓaa fu dëk ga kiɓewi' ɓo' kalaɓ ɓéeɓ kalaɓ apanndaa.

53Hanaa fu ínohoo an mi mínin kikíim Paammboo dímal ee ga saasi ya wosohhoo malaakacaa wëñ ɓijúnni-daaŋkaah-kanak (20.000) , ɓa heñohi'toone?

54Wayee baanaa iñaa bídu ga Këyítfaaɗa tuman na bi wa mat? En ki'enaa, fa wo'in an tóoh jomɗa kilaakoh.

55Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a mbooloomaa an: - Mateera ga ɗú hayyoo ki'am, ɗú taam na kalaɓcii na doo'cii, man na ɓuwaa dawuk tumoh-kofeele? Mi enee ga Kaanfaa Kooh besaa en ɓéeɓ, mi jëgírohi ee ɗú mossiiroo ki'am.

56Wayee iñii yii ɓéeɓ laakin doonaa iñaasëldíiga-Koohcaa wo'ee, bídussa ga Këyítfaaɗa, mat. Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa ɓéeɓɓa foñussari ɓaa núp.

Yéesu ɓayussa ga fíkíi atti'ohaa

(Marka 14: 53-65; Lúkkaa 22: 66-71; Saŋ 12: 13-14,19-24)

57Ɓuwaa abee Yéesuɗa ɓayussari kaan Kayíf, ha'-kaadaa sarahohcaaɓiyaakɓaa, ga daa jëgíroh-waascaa na yaakcaa hídírukohseeɗa.

58Pee' yaa taabukki di'úsaayí' bi ga hëtaa kaanfaa sarahohaa yiyaakyaa kuliyukɗa. Ya aassa bi ga ɗuuyʎ, ya yuŋnga na súrgacaa ki'ínoh daa iñaama mëeñjohanɗa.

59Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ɓéeɓ ɓuwaa bok ga paanaa yaawúu'caa wiyaakwaaɗa, ɓaa heel wo'eenaa ɓa pokɗan Yéesu bi ɓa mínndi ki'apluk.

60Wayee ɓa hottii, hídaa daa ɓo' ɓiyewin hayseera daama kipoki'ti kiwo'ɗa. Ɓo' ɓanak mëeñjohha kihay,

61wo'ussa an: - Ɓii yii wo' an: «Mi mínin kipook Kaanfaa Kooh, mi tuukirisfa ga bes kaahay.»

62Ha'-kaadaa sarahohcaa kolukka wo"a Yéesu an: - Fu taasoo dara ga iñii ɓuwii ɓii yammbaaɗane?

63Wayee Yéesu taassii. Ha'-kaadaa sarahohcaa meekissari an: - Ga Kooh yii laak kipesɗa, wo"aaríi ati fu yërí en Kiristaanii, Kowukii Kooh.

64Yéesu taassari an: - Fu wo'inka. Ee sah mi wo"úu an, iñaa aboh diima, ɗú hay kihot Kowukii ɓii yuŋ, hanoh yah-ñaabaa Kooh yii wëñ ɓéeɓ dooliɗa, ee ɗú hayyi kihot ga ɗuuyʎ yaayeelcii asamaan, ya yoosuki .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

65Daama, Ha'-kaadaa sarahohcaa ɗa'ta kúltícaagari ndaga ki'ayluk, ya wo"a an: - Ɓasin Kooh! Ɓu enohis seedi ya? Ɓéeɓpúu ɗú keloh ga, ɓasin Kooh.

66Ɓú ínoh ya ga? Ɓa taassa an: - Yii kay, jom ki'apu hen!

67Waa ennda ɗa, ɓa aawwari kitoos ga fíkíi, ɓa ɓaa dúukisohhi, ɓíinoo ɓaa mútti pa'caa,

68ɓa ɓaa wo"i an: - Fu Kiristaanii, líiruka, wo'aarí ɓii feekkaaɗa?

Pee' taasukka Yéesu

(Marka 14: 66-72; Lúkkaa 22: 56-62; Saŋ 18: 15-18,25-27)

69Pee' nak, lak ya yuŋnga ga fooh, ga hëtaa kaanfaa ha'-kaadaa sarahohcaa, laakka súrga yiɓeti yaa deeɗ gari, wo"ari an: - Fu ɓan fu enee na Yéesu, ɓaama dëk Gëlíléeɗa!

70Wayee Pee' taasukka ga fíkíi ɓéeɓ, wo"a an: - Mi ínohoo iñii fu waa' kiwo'ɗa!

71Lëehí'ta, ya kolukka yaa yah ɓak hal-kaadaa. Laakka súrga yiliis yiɓeti yaa hotti, wo"a ɓuwaa enee daamaɗa an: - Ɓii yii enee na Yéesu Nasareet!

72Pee' waatukka, taasukissa an: - Mi ínohoo ɓaa yaama!

73Ennda kiis, ɓuwaa enee daamaɗa deeyussa gari, wo'ussari an: - Fu ɓan, fu joman kibok gaɓa, ndaga dii fu wo'iɗa teewohin ga dii fu meyohɗa.

74Daama, Pee' ennda ga kicojuk na kiwaatuk, ya taasuuka an: - Mi ínohoo ɓaa yaama! Ga saasi siik-pabaa konnda.

75Pee' níindísukka iñaa Yéesu wo'eeri an: «Bi siik-pabu kodaa, fu hayyoo kitaasuk waas kaahay.» Pee' dalla kimeɗ yaa koduk mooncaa leehoo.

Mëccëe 27

Yéesu ɓayussa ga fíkíi Pílaat

(Marka 15: 1; Lúkkaa 23: 1-2; Saŋ 18: 28-32)

1Ga kímaa cuut, sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa yaawúu'caa, ɓéeɓɓa hídohussa kimalak daa ɓa tuman bi ɓa apluk Yéesu.

2Ɓa ɓaŋlukkari, ɓa ɓayyari, ɓa tíkkari ga yah Pílaat gúwernëeraa.

Kikaankaa Yúdaa

(Tumeen 1: 18-19)

3Ga waa Yúdaa, yaa toonee Yéesuɗa, ínohha an Yéesu tíkuunun kikaan, ya récukka iñaa ya tumeeɗa, ya ka'ta ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa dëkaa ki'íkɓa hanja' hëelíscaa cidaaŋkaah-kaahaycaa ɓa fayeeriɗa.

4Ya wo"aɓa an: - Mi tumin baakaa' ndaga mi erohin ɓaa tummbii dara, ya apunee. Ɓa taassari an: - Waassíi wíinoo gaa ga! Fu yërí ínoh!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Yúdaa jaffa koparaa ga ɗuuʸ Kaanfaa Kooh, ya meʸca, ya ka'ta kipokuk ní' ga koonaakaa ya harukka.

6Sarahohcaa ɓiyaakɓaa balawussa koparaa, ɓa wo"a an: - Koparii wii jomoo ki'atukohu na wii Kaanfii Kooh ndaga wa lomohsee ñíf ɓo'.

7Ɓa hídohha, ɓa júwohha ga kiɓeɓ koparaa, ɓa lomohwa yoonaa «hëwíroh-kataanaa.» Ga yoonaama, ɓa enohwa kimín ki'ac ɓuwaa en sagac ga dëkaaɗa, binaa ɓo' kaan gaɓanaa.

8Kërí tah bi ga wati yoonaama ɓaysi “yoonaa ñífaa”.

9Fodaama iñaa Yérémíi, sëldíiga-Koohaa wo'eeɗa matta. Ya wo'ee an: «Ɓa ɓeɓpa hanja'-hëelíscaa cidaaŋkaah-kaahaycaa, ee wërí en cadamfaa ɓu-Isarayeel tookee kifay gariɗa,

10ɓa ekkaca ga kilom yoonaa “hëwíroh-kataanaa” fodaa daa Ha'mudii nakeerookaɗa.»

Yéesu ɓayussa ga Pílaat, gúwernëeraa

(Marka 15: 2-5; Lúkkaa 23: 3-5; Saŋ 18: 33-38)

11Waa ennda ɗa, Yéesu ɓayussa ga fíkíi gúwernëeraa, yaama meekissari an: - Fu yërí en buurii yaawúu'ciine? Yéesu taassari an: - Fu yii wo'ka.

12Wayee ya taassii dara ga iñcaa sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa yaawúu'caa yabeeriɗa.

13Pílaat wo"ari an: - Iñcii fu yabu ɓéeɓcaɗa, fu kelohincane?

14Wayee Yéesu taassiiri ga wíinoo gaca. Iñaama jaahalla gúwernëeraa lool.

Yéesu tíkussa kikaan

(Marka 15: 6-15; Lúkkaa 23: 13-25; Saŋ 18: 39–19: 16)

15Ga feet Paakaa en ɓéeɓ gúwernëeraa méyí'ɓa ɓo' yíinoo ga ɓuwaa abu ga kasuɗa, yaa mbooloomaa waa'ɗa.

16Waama lak laakin ɓaa abu ga kasu, ya teeku Barabaas ee ɓéeɓ ínohinndi.

17Pílaat meekissa mbooloomaa hídírukohee daamaɗa an: - Ɗú waa' mi méyí'túu Barabaasoo Yéesu yii teeku Kiristaaniiɗa?

18En ki'enaa, Pílaat ínoheera an ki'iñaan tah ɓa haydohha Yéesu gari.

19Ɓetici wosohha gari, wiima lak ya yii yuŋnga ga daa atti'ohsiɗa, kiwo"i an: «Watukaa ki'ek haffu ga loo ɓuyum yijófí'yuma, ndaga wekama mi heeyin gari ee mi sodeera lool ga heeyaa.»

20Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa yaawúu'caa sorussa ɓuwaa nof, ɓa meekis Pílaat ya meʸdohi'ɓa Barabaas ee ya apluk Yéesu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Wayee Pílaat meekissa mbooloomaa an: - Yiida ga ɓuwii ɓanakɓii ɓii yërí ɗú waa' mi méyí'túu? Ɓa taassa an: - Barabaas!

22Pílaat meekissaɓa an: - Kon Yéesu yii teeku Kiristaaniiɗa mi tumanndi na? Ɓéeɓɓa taassa an: - Daayaari ga kuraa!

23Wayee Pílaat meekisissaɓa an: - Ya tum ya yibóní'? Wayee ɓa ɓaa wëñ kifiip didóolí' an: - Daayaari ga kuraa!

24Ga waa Pílaat ínoh an ya mínoo dara ga, ndaga coowaa waa wëñ kiɓaatuk, ya heella músú, ɓuuñukka ga fíkíi mbooloomaa, ya wo"a an: - Duuroo wíinoo gaa ga ñífii ɓii yii; ɗú ɓërí ínoh.

25Ɓéeɓ mbooloomaa taassa an: - Ee laa wa kípukat ga haffíi na ɗook towutiigaríi.

26Waa ennda ɗa, Pílaat méyí'taɓa Barabaas, lëehí'ta ya ríplukka Yéesu, ya erohhari kidaayunee ga kuraa.

Soldaa'caa ɓaa ñaawal Yéesu

(Marka 15: 16-20; Saŋ 19: 2-3)

27Waa ennda ɗa soldaa'caa gúwernëeraa paafdohha Yéesu ɗuuɣ kaanfaa gúwernëeraa, ɓa nëgírohha soldaa'caa fodaa gaɓaɗa ɓéeɓɓa, ɓa wíillari.

28Ɓa ɗolla kúltícaagari, ɓa ekkari kúltí filiis fiyo'oh cor .

29Ɓa te'ta iñaa man na baanu-buu' ee teru na lúp, ɓa ekkariwa ga hafaa. Ɓa e'tari doo'-barah ya ammba ga yahaa ñaabaa, lëehí'ta ɓa yí"a ga fíkíici, ɓaa ñaawalsohhi: - Pesa buurii yaawúu'cii!

30Ɓa ɓaa toossi, ɓa te"a doo'-barahaa, ɓa ɓaa feekkiwa ga haf.

31Ga waa ɓa lëehí'tari kiñaawalsoh, ɓa ɗolla kúltífaa fiyo'ohfaa, ɓa ekissari kúltícaagari, lëehí'ta ɓa ɓayyari kidaayɣnee ga kuraa.

Yéesu daayussa ga kuraanaa

(Marka 15: 21-32; Lúkkaa 22: 26-43; Saŋ 19: 17-27)

32Ga waa ɓa en na kiyɣahɗa, ɓa hídukohha na ɓo' yiyɣaal yaa dëk teeraa Síreen ee teeku Simoŋ. Ɓa gítínndari kiníkuk kuraanaa Yéesu yɣah kidaayohuɗa.

33Ɓa ka'ta bi ga ɗekataa wo'u Golgotaa, wërí en «loon-haf».

34Ɓa e'ta Yéesu biiñaa atukohu na enaama yi'ëeyí' en fan gít. Daa ya yɣoohee biiñaa, ya saŋngawa ki'an.

35Ɓa daayɣcari ga kuraa, ɓa yípohha tidoo' kiwaroh kúltícaagari.

36Lëehí'ta ɓa yuŋnga daama, ɓa ɓaa watukki.

37Ɓa daayɣca kuhaanga tíimmba hafaa Yéesu kiteewoh iñaa tah ya apuɗa. Ɓa bínnda ga an: «Ɓii yii yërí en Yéesu buurii yaawúu'cii.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Ɓa daaʸca ɓan ga yahaaci tumoh-kofeel ɓanak: yii hanohhari yah-ñaam, yíinoo ga yah-seŋ.

39Ɓuwaa kooree daama ɓaa paafɗa, ɓaa këkít haf,

40ɓa ɓaa ɓassi an: - Aca! Fu yii fu wo' an fu ʸah kipook Kaanfaa Kooh ee fu tawahisfa ga bes kaahayɗa, somaa haffu. En lak fu en Kowukii Koohaa, yoosukaa ga kuraanii!

41Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa na yaakcaa yaawúu'caa ɓan, ɓaa ñaawalsohhi, ɓaa wo' an:

42- Ya somin ɓuwaa ɓíinoo ee ya mínoo hafci kisom. An yërí en buurii ɓu-Isarayeele? Kon ya yoosukat diima-diima ga kuraanii ɗí hot, ɗí gëm gari.

43Ya tíkee yaakaa'ci ga Kooh. En lak Kooh keeñukinndinaa, ya músalatti diima ndaga yërí wo' an ya Kowu Kooh.

44Bi ga tumoh-kofeelcaa ɓanakɓaa daaʸsee ga kuraanaa fodaa gariɗa ɓaa ɓassi fodaama ɓan.

Kaanaa Yéesu

(Marka 15: 33-41; Lúkkaa 23: 44-49; Saŋ 19: 28-30)

45Ga wahtaa nohaa tuuk ga ɗookɗa, bi ga wahtu kigoonaluk, Kooh ñúussa kërúus ga kúlkaa tóoh.

46Ee ga wahtu kigoonaluk, Yéesu lessa koonaa kiyaak an: - Élí, Élí, lema sabaktani? (Wërí en an: «Koohyiigoo, Koohyiigoo, iñii tah ya fu foñnjoo?»)

47Ga ɓuwaa enee daamaɗa, laakka ɓuwaa daa ɓa keloheeri, ɓa dalla kiwo' an: - Ya yii ɓay Ili!

48Yíinoo gaɓa dalla kifool, ɓeɓpa epoos, pokkawa ga siñdaa doo', ñoonndawa ga biniiga', e'ta Yéesu ya ɗuuyʸwa.

49Ɓuwaa ɓíinoo nak ɓaa wo' an: - Íisat rek ɗu malak ati Ili hayyi kihay kisom ati na!

50Wayee Yéesu lesissa koonaa kiyaak, ya lëehɗukka.

51Ga wahtaama, rídóonaa wiyaakwaa poksee ga Kaanfaa Kooh, kún ɗekataa wëñ kisela'ɗa dalla kiɗa' kom kanak, aboh ɗook bi ga kakay. Kakayfaa faa yëngëluk, atohcaa caa ɓëlgískoh.

52Loy ciyewin lëgísukka, faraaf ɓo'-Kooh ciyewin mílíssa ga ɓuwaa kaaninɗa.

53Ɓa tessa da bi ga daa Yéesu mílísohɗa, ɓa ɓaa han ki'aas Yéerúsaleem, teeraa wisela'í'waa, ɓa feeñukka ga ɓo' ɓiyewin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

54Soldaaraa kuliyuk ga ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa, na ɓuwaa taabee nari kiwatuk Yéesuɗa hotussa daa kakayfaa yëngëluɗa na iñcaa laak caama, ɓa tíitta lool, ɓa ɓaa wo' an: «Kayoh-kayohɗa, ɓii yii enee Kowu Kooh!»

55-56Ɓeti ɓiyewin enee daama, ceelussa palah ɓaa malak.Mërí-Malleen, Mërí eew Saak na Yoseef na eew towutaa Sebedee. Ɓeticaama ɓërí meyohee na Yéesu gohaa Gëlílée ee ɓa toputu'iri.

Yéesu ɓayussa loycaa

(Marka 15: 42-47; Lúkkaa 23: 50-56; Saŋ 19: 38-42)

57Ga noh-soosaa ɓo' yilëekí'-alal, yaa dëk Arímatee ee teeku Yoseef, hayya. Ya bokee ga tëelíbéecaa Yéesu ɓan.

58Ya ka'ta ga Pílaat, ya meekissari faraaffaa Yéesu. Pílaat nakohha ya erufa.

59Yoseef ɓeɓpa faraaffaa, múullafa ga píis perkaal wi'as mac.

60Ya faanneerafa ga loy wi'as waa ya yotɗee hafci ga atoh, ya pírgínnda atoh wiyaak ga kúuwkaa loyaa, ya yaa ɓah.

61Mërí-Malleen na Mërí yaa yíinooyaa lak ɓa yugin, jaanohuunun na loyaa.

Ɓaa watukee loyaa Yéesuɗa

62Ga kooh-wíisfaa tík ga besaa waayukaa Sabatɗa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa na Fërísiyeeŋcaa hayussa ga Pílaat.

63Ɓa wo"ari an: - Kiyaakii, ɗí níindísukin an ɓaa yaama wo'oo kayohɗa, wo'eera lak ya yaa lís kipes an: «Tík ga bes kaahayaa mi hay kimílís»,

64kon ebilaa ɓiɓo' ɓa watuk loyaa dii bi ga bes kaahay. Enndiikanaa tëelíbéecaagari mínin kikaru ɓa lok faraaffaa, ɓa wo' ɓuwii an: «Ya mílísin ga ɓuwaa kaaninɗa.» Ee baanaa sabohfii tíkan gaɗa wëñan fiɗewaafaa kiyak.

65Pílaat taassaɓa an: - Soldaa'cum ɓooma, ɓayatɓa, ɗú watuki' haffúu loyaa daa ɗú waa'.

66Ɓa ka'ta kimalak ga daa loyaa manɗa, ɓa tummba lëdí' ga atohaa laŋwaɗa doonaa ɓaa le' ga tóoh ɓo' ínoh. Ɓa foñnja soldaa'caa daama, ɓaa watukwa.

Mëccë 28

Yéesu mílíssa ga kikaankaa

(Marka 16: 1-10; Lúkkaa 24: 1-12; Saŋ 20: 1-10)

1Teel ga kímaa dímaasaa, lak besaa Sabat paafin, Mërí yaa dëk Makdalaaɗa na Mërí yaa yíinooyaa, karussa kimalaknee loyaa Yéesu.

2Kakayfaa dalla kiyëngëluk didóolí', laakka malaakaa Kooh yoosukoh asamaan, ya pírgínnda atohaa wiyaakwaa lagohsee loyaaɗa, ya yuŋnga ga ɗook gaa.

3Ya mannda na melic kilee', kúltífaagari yaanaawwa ɗer fan perkaal.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ɓuwaa watukee loyaaɗa, tíitussa bi ɓaa kaanan.

5Wayee malaakaa wo"a ɓeticaa an: - Kaa tíitat, mi ínohin an ɗú raas Yéesu yaa daaʎsee ga kuraanaaɗa.

6Ya enissii dii. Ya mílísin fodaa ya wo'eekaɗa. Hayat gii, ɗú malak dii ya faanseeɗa.

7Gaawat kika', ɗú wo'nee tëelíbéecaagari an: Yéesu mílísin ga ɓuwaa kaaninɗa. Ya ɗëwírukinndúu Gëlílée, ɗú hotohnanndi daama. Kon iñuma yërí mi ʎaheerúu kiwo'.

8Ɓeticaa gaawussa kimeʎ loyaa. Ɓa tíiteera wayee keeñɓa sooseera lool ɓan. Ɓa ɓaa fool kiyéegal tëelíbéecaa Yéesu iñaa hewɗa.

9Balaa ɓa le'anaa, Yéesu hídohha naɓa, wo"aɓa an: - Mi yii këñí'túu. Ɓeticaa deeyussa gari, ŋuluucukussa ga kotcaa, ɓaa jaamukki.

10Waa ennda ɗa Yéesu wo"aɓa an: - Kaa tíitat! Karat, ɗú wo'nee tëelíbéecaagoo an ɓa karat Gëlílée: ɓa hotohnanndoo daama.

Ɓéestíraa soldaa'caa

11Ga wii ɓeticaa en na kiʎahuɗa, ga soldaa'caa naksee kiwatuk loyaa Yéesu acohseeɗa, laakka gaɓa ɓaa ɓoyuk teeraa, ɓa ɓéestí'ta sarahohcaa ɓiyaakɓaa tóoh iñcaa laakeeɗa.

12Sarahohcaa ɓiyaakɓaa dalla kihídírukohu na yaakcaa yaawúu'caa, ɓa júwohha ga ki'e' soldaa'caama hëelís wiyewin,

13ɓa wo"aɓa an: - Ɓú karaa, wo'at an tëelíbéecaa ɓaa yaama ɓërí hay ga wek, ɓa lokka faraaffaagari lak ɗí ɓaa neeh.

14En ɗanaa gúwernëerii yéeŋkanaa ɗí hay nari kimín kiwo' bi dara hokoorúu ga.

15Soldaa'caa ɓewussa koparaa, ɓa tummba fodaa daa ɓa wo'seeɗa. Fodaama, ɓéestíraama síwwa ga ɗuuʎ yaawúu'caa ee bi wati ka kii lís kiwo'u.

Yéesu wossa tëelíbéecaagari ga heetcii ga ëldúnaɗa tóoh

(Marka 16: 14-18; Lúkkaa 24: 36-49; Saŋ 20: 19-23; Tumeen 1: 6-8)

16Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa Yéesu ɓidaaŋkaahɓaa na yíinooyaa karussa Gëlílée, ga jaŋjagaa Yéesu ebileeɓaɗa.

17Daa ɓa hotee Yéesu, ɓa yʎí"a, ɓa ɓaa jaamukki. Wayee laakka gaɓa ɓuwaa laak hel kanak ga iñaa ɓa hotɗa.

18Yéesu deeʎca gaɓa, wo"aɓa an: - Ga ɗook na dii ga kakay, Paammboo erinndoo dooli ga tóoh.

19Kon karat ga ɓéeɓ heetcii ga ëldúnaɗa, ɗú tumɓa ɓitëelíbéeroo. Bëtísi'atɓa ga teekii Paamudii, wii Kowukii na wii Helii yisela'í'yii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Yëedíratɓa kitaabuk ɓéeɓ iñcii mi nakkúu kitumɗa. Ee mi, mi yii narúu besaa en ɓéeɓ, bi ga daa ëldúna túki'an.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Marka

Marka 1

Jangataa Saŋ-Bëtís

(Mëccëe 3: 1-12; Lúkkaa 3: 1-18; Saŋ 1: 6-9,15-30)

1*Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu Kiristaa, Kowukii Koohɗa, daloh anee:

2Fodaa daa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa bín ga Këyítfaaɗa; Kooh wo' da an: «Mi yii wos ɓo"oo, yaa ɗëwrukanndaa, kiwaayuk waasumgaraa.

3Laakin koonaa-ɓo', kaa en na kiwo' didóolí' ga ɗuuɣ ëgí'-dúndagaa an: Waayukɗat Ha'mudii waasii, júwí'ɗatti tuwaas-waastii!»

4Ɓaama ennda Saŋ. Ya hayya, yaa bëtísi' ɓuwaa ga ëgí'-dúndagaa. Ya yaa jangat an ɓuwaa súpítat kipeskaagaɓa, ɓa bëtísi'u, en ɗanaa baakaa'caagaɓa bayalu.

5Kúlkaa Yúudée tóoh na ɓuwaa dëk Yéerúsaleemɗa ɓaa meɣ ɓaa aaw gari. Ɓa ɓaa récuk baakaa'caagaɓa ga fíkíi ɓéeɓ ee Saŋ yaa bëtísi'ɓa ga húlúwaa Yúrdeŋ.

6Saŋ ekukee kúltífaa terohu na fënúf geeleem, ya pokukka liiɓ-on ga kenohkaa . Ya daanee kiñam payɣ na kúum.

7Ya jangatee an: - Laakin ɓaa en na kihay ga fenooroo ee yërí wëñnjoo kiyak fúuf. Mi jutuutin sah ga kiɗaal kipëkís liiɓcaa ñafa'caagari.

8Mi, mi bëtísi'inndúu ga músú; ya nak, ya bëtísi'anndúu ga Helaa yisela'í'yaa.

Saŋ bëtísi"a Yéesu ga músúmaa

9Waa ennda ɗa, Yéesu meyohha dëkaa Nasareet ga gohaa Gëlílée, ya hayya, Saŋ bëtísi"ari ga húlúwaa Yúrdeŋ.

10Ga daa Yéesu en na kimeɣ ga músúmaaɗa, ya hotta asamaan lëgísukka. Helaa Kooh, fodii ho', yaa yoosuk ga ɗookci.

11Laakka koonaakaa meyoh ɗook Kooh, wo"a an: - Fu yërí en Kowukiigoo mi keeñukɗa. Keeñnjoo soosin garaa .

Fíraa Seytaani na Yéesu

(Mëccëe 4: 1-11; Lúkkaa 4: 1-13)

12Ga saasi, Helaa yisela'í'yaa woocca Yéesu, ɓayyari ɗekat, ëgí'-dúndaŋ. Ya ennda da bes cidaaŋkaah-nikiis.

13Waa ya en daama, Seytaani íiséeríiri kifí'. Yéesu enee daama na rapcaa ee malaakacaa ɓaa toputu"i.

Yéesu dalla kijangat ga gohaa Gëlílée

(Mëccëe 4: 12-17; Lúkkaa 4: 14-15)

14Yéesu ka'ta gohaa Gëlílée, wiima lak Saŋ abuunun ga kasu . Ya yaa jangat ga gohaama Hewhewaa winéwí'waa meyoh ga Koohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ya wo'ee an: - Wahtii le'in ee Nguuraa Kooh deeyin. Súpítat kipeskiigarúu, ɗú
gëm Hewhewii winéwí'wii!

Yéesu ɓayya mbaaloh ɓinikiis

(Mëccë 4: 18-22; Lúkkaa 5: 1-11; Saŋ 1: 35-43)

16Daa Yéesu kooree ga seereenaa giiyaa Gëlíléeɗa, ya hotta mbaaloh ɓanak:
Simoŋ na Andari këmëeŋkíci, ɓa ɓaa wees mbaal ga giiyaa.

17Yéesu wo"aɓa an: - Taabukattoo, mi hayyúu kitum ɓimbaaloh ɓo'.

18Ga saasi, ɓa foñnja mbaalcaagaɓa, ɓa ɓaa taabukki.

19Ya ka'ta bi ga fíkíi, ya hotta towutaa Sebedee: Saak na Saŋ, këmëeŋkíci. Ɓa enee
ga gaal-loocaagaɓa, ɓaa hëwíraat mbaalcaa.

20Yéesu dallaɓa kiɓay; ɓa foñnja Sebedee, paamɓa na lëgëyohcaa ga gaal-loocaa,
ɓaa taabukki.

Yéesu wëkí'ta ɓaa laak raɓ

(Lúkkaa 4: 31-37)

21Yéesu na tëelíbéecaagari le'ussa dëkaa Kafarnawom. Ga besaa Sabat, Yéesu
aassa jaangu-yaawúuraa, ya aawwa kijëgíroh.

22Ɓuwaa waaru'seera lool ga jëgírohaagari, ndaga ya en na kijëgírohaa, ya
yërëmoo wo'eenci fodaa jëgíroh-waascaa.

23Bëríi, laakka ɓaa aas jaangu-yaawúuraagaɓa, ee enee ɓaa laak raɓ. Ya yaa fiip
an:

24- Yéesu Nasareet, fu naríi ya? Fu hayyíi kiɗúbíre? Mi ínohin ɓii fu enɗa. Fu yërí
en ɓii yisela'í'yii meyoh ga Koohɗa!

25Yéesu gëtta rawaa, wo"ari an: - Ɓekoha, fu meyoh ga ɓii!

26Fodaama, rawaa saylukohha ɓaa saylukoh ciméeskí', lessa koonaa kiyaak,
meyohha gari.

27Ɓuwaa enee daamaɗa ɓéeɓɓa jaahli'ussa ga iñaama, bi ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa
an: - Iñii yii man na? Ati jëgíroh wi'as! Ɓii yii wo'i wo'een wíinoo , ee bi ga raɓcii
sah tumsi iñaa ya nakohɗa!

28Meyohha da, teekaa Yéesu dalla kisíw daa en ɓéeɓ ga gohaa Gëlílée.

Yéesu wëkí'ta payam Pee' na ɓiɓo' ɓiyewin ɓiliis

(Mëccë 8: 14-17; Lúkkaa 4: 38-41; Mëccë 4: 23-25)

29Waa ɓa meyoh jaangu-yaawúuraa, ɓa ka'ta kaan ɓiSimoŋ na Andari, taabussa
na Saak na Saŋ.

30Lak payam Simoŋ yiɓeti faanukin, tamoh hen. Yéesu dallaka kiyéegalu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Daa ya le' bi gari, ya ammba yahaa, ɓëwí'tari. Ga ɗekataama faanfaa ƴímmba. Lëehí'ta ya yaa toputu'ɓa.

32Ga noh-soosaa lak nohaa aasin , Yéesu haydohɗussa ɗúukoolí'caa tóoh na ha'-raɓcaa.

33Ee ɓu-dëkaa tóoh nëgírukohusee ga hal-kaanfaama.

34Ya wëkí'ta ɓo' ɓiyewin ɓaa laakin ɗúukoolcaa bokkii. Ya kaalla ɓan raɓ ɓiyewin ga ɓuwaa, ee ya onéeríi raɓcaama kiwo' yen ndaga ɓa ínoheera ɓaa ya enɗa .

Yéesu wíilla Gëlílée

(Lúkkaa 4: 42-44)

35Ga kímaa cuut, lak Kooh lís kiñúus, Yéesu kolukka, ya meƴca yaa ƴah daa wéetin. Daama, yaa kíim Kooh.

36Simoŋ na ɓuwaa ensee nariɗa ɓaa raasussi.

37Daa ɓa hoteeri, ɓa wo"ari an: - Ɓéeɓ ɓuwii ɓii raassaa.

38Ya taassaɓa an: - Ɗu ƴahat ɗekat wiliis, ga dëkcii ga yahaaniiɗa, doonaa mi mín kijangatnee ɓuwaa daamaɗa ɓan. Iñaama yërí tahhoo dii kimeƴ.

39Fodaama, ya wíilla Gëlílée tóoh, yaa jangat ɓuwaa ga jaangu-yaawúu'caa, ee yaa kaal raɓcaa ga ɓuwaa.

Yéesu wëkí'ta ɓaa ɓay ɗúukool gaana

(Mëccë 8: 1-4; Lúkkaa 5: 12-16; Lúkkaa 17: 12-19)

40Laakka ɓo' yaa ɓay ɗúukool-gaana hayya ga Yéesu, ƴí"a ga fíkíici, yaa kíimmbi an: - Fu waa'kanaa, fu míninndoo kiwëkí' .

41Yéesu laakka yërmaandi wiyaak gari. Ya lëríssa yahaagari, le"a ga ɓaa, wo"ari an: - Mi waarinka, waka!

42Ga saasi, ɗúukool-gaanaa meyohha ga ɓaa, ɓaa wakka.

43Lëehí'ta Yéesu dallari ki'ebil, ɗíŋngari na wo'een ciyëgísí'

44an: - Abukaa ga kiwo' ɓo' iñii mi tumi'taaɗa, wayee kara, fu teewohnee haffu ga sarahohaa ee fu tum sarahaa Móyíis nakoh ga kisetkiigaraaɗa. En ɗanaa iñaama hay kiteeɓ ɓéeɓ an fu setin .

45Ɓaa nak meyohha daama, ya ennda ga kiɓéestí' na kilíbaacoh iñaa laakee yaama. Iñaama tahha bi Yéesu mínséeríi ki'aas dëk wíinoo ga fíkíi ɓéeɓ; ya nammba kites ga fooh, ga ɗekatcaa laakoo ken, wayee ɓuwaa ɓaa meyoh daa en ɓéeɓ ɓaa hay gari daama.

Marka 2

Yéesu wëkí'ta ɓaa lafañin

(Mëccë 9: 1-8; Lúkkaa 5: 17-26; Saŋ 10: 31-38)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Bes cera tíkka ga, Yéesu sooffa Kafarnawom. Ɓuwaa yéeŋnga an ya yaa ga kaanfaa .

2Ɓo' ɓiyewin nëgírukohussa ga ɗuuɣ kaanfaa, bi laakissii daa ɓo' tuukan, enndii sah ga fíkíi hal-kaadaa. Ya yaa yéegalɓa wo'eenaa Kooh.

3Ɓiɓo' hayussa gari, haydohɗussi ɓaa lafañin. Ɣaal ɓinikiis ɓërí teembeelussi.

4Ga daa ɓa mínndii gari kideeɣ ndaga mbooloomaa, ɓa nammba kiheel gúl ga cakaraa túuyaa, tíimmba Yéesu ga daa ya eneeɗa. Ɓa yóoskí'ta gatanaa lafañaa faankohɗa ga gúlaama.

5Daa Yéesu hotee ngëmaagaɓa waama, wo"a lafañaa an: - Ɣaal, baakaa'cumgaraa bayaluununndaa.

6Wiima lak laakin jëgíroh-waascaa yuŋ daama. Ɓaa halaat an:

7«Iñii tah ɓii yii kiwo' iñaama ya? Ɓasin Kooh! Ɓii mín kibayal baakaa' ɓa, enndii Kooh dogaa?»

8Yéesu ínohha haat ga helaagari iñaa ɓuwaama halaatɗa. Ya wo"aɓa an: - Iñii tah ya ɗú halaat iñuma ga helciigarúu?

9Kon iñii yiida wëñ kiyooɓ kiwo' lafañii: kiwo"i an «Baakaa'cumgaraa bayaluununndaanoo», kiwo"i an «Koluka fu tíin»?

10Wayee bi ɗú ínoh an ga ëldúna, Kowukii ɓii onuunun kibayal baakaaraa, malkat! Ya wo"a lafañaa an:

11- Mi wo"aaka, kolka, ɓewaa gataniigaraa, fu ɣee kaanfu!

12Daama lafañaa dalla kikoluk, ɓeɓpa gatanaagari, yaa meɣ ga fíkíi ɓéeɓ. Fodaama ɓuwaa tóoh jaahli'ussa ga iñaama, ɓa ɓaa ndam Kooh anee: - Iñaa man na iñii yii, ɗí mosoori kihot!

Yéesu ɓayya Léwí

(Mëccëe 9: 9-13; Lúkkaa 5: 27-32; Kañcaa 25: 8-9)

13Yéesu meyissa ga ɓak giiyaa Gëlílée, ɓo' ɓiyewin ɓaa hay gari, ya yaa jëgí'ɓa.

14Ya enee na kipaaf, ya hotta Léwí, kowu Alfee, yugin ga ɗekataa fayukohsi juutiɗa. Yéesu wo"ari an: - Taabukaaroo! Léwí kolukka, yaa taabukki.

15Lëehí'ta, Yéesu enee na kiñam ga kaan Léwí, ee juuti ɓiyewin, na ɓuwaa júwussii boksee nari kiñam ɓan, ya na tëelíbéecaagari. Ga ɓuwaa taabukussiɗa, yewneera ɓuwaa man ɗa.

16Ga daa jëgíroh-waascaa fa' naFërísiyeeŋcaa hotussi yaa bok kiñam na juuticaa na ɓuwaa júwussiiɗa ɓan, ɓa meekissa tëelíbéecaagari an: - Iñii tah ya, ya bok kiñam na juuticii na ɓuwii júwussiiɗa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Daa Yéesu kelohee iñaama, ya wo"aɓa an: - Ɓuwaa dara gaa naɓa laakussii sooli ga payoh, wayee ɗúukoolí'cii ɓërí laak sooli ga. Mi hayyii ëldúna kiɓay ɓuwii júwinɗa, wayee mi hay kiɓay ha'-baakaa'cii.

Yéesu wo"a ga loo ki'oo'

(Mëccë 9: 14-17; Lúkkaa 5: 33-39)

18Laakka bes, tëelíbéecaa Saŋ na ɓaa Fërísiyeeŋcaa ɓaa oo'. Ɓiɓo' hayya ga Yéesu kimeekissi an: - Iñii tah ya tëelíbéecii Saŋ na ɓii Fërísiyeeŋcii ɓii oo', ee tëelíbéeciigaraa oo'soo?

19Yéesu taassaɓa an: - Ɓedohcaa ha'-kílookkaa mínin ki'ooru ee lak ha'-kílookkaa yaa naɓane? En lakanaa ha'-kílookkaa kaa lís naɓa ki'en, ɓa mínoo ki'oo'.

20Wayee bes waa hay, waa ha'-kílookkaa hay kiɓewohu ga leelooɓa, bëríinaama nak, ɓa hay ki'oo'.

21Ken ɓewoo píis wi'as daafwa ga líil-kúltí. Enndiikanaa píisaa wi'aswaa hay kiɓaydoh yen ga líil-kúltaa, wa tum ɗaraa wëñ kiyak.

22Fodaama, ken tumoo biiñ wi'as ga mbúus-oncaa maañin. Enndiikanaa biiñaa lúudaa, pook mbúuscaa: biiñaa aamuk mbúuscaa yasukoh. Kon biiñ wi'as jom ki'eku ga mbúus-on ci'as!

Yéesu yërí laak bes Sabat

(Mëccë 12: 1-8; Lúkkaa 6: 1-5)

23Enee ga bes Sabat, bëríi Yéesu kooree ga ɗuuy' yooncaa lúudin . Ga daa ɓa kooroheeɗa tëelíbéecaagari dalussa kiweel ga boŋcaa .

24LaakkaFërísiyeeŋcaa wo'u Yéesu an: - Malka! Iñii tahɓa kitum ya iñaa Waasii kokohin kitum ga bes Sabatɗa?

25Yéesu wo"aɓa an: - Hanaa ɗú jaŋngii iñaa buu' Dëwít tumee bëríi lak ya yaawin ee ya laakoo iñaa ya ñaman, ya na ɓuwaa taabee nariɗa?

26Ya aassa taalaa Kooh, waama lak Abíyataa' yërí enee ha'-kaadaa sarahohcaa, ya ñammba mbúurúcaa mey'dohɗusee Koohɗa, ya e'ta ɓuwaa taamsee nariɗa ga ɓan. Ee mbúurúcaama, sarahohcaa doŋ onuca kiñam .

27Yéesu tíki'taɓa ga an: - Ɓo' yërí tah bes Sabat kitumu, enndii bes Sabat tah ɓo' kisaku.

28Iñaama tah kon, bi Kowukii ɓiiërí laak bes Sabat ɓan.

Marka 3

Yéesu wëkí'ta ɓaa yahaa ɗooy'kin

(Mëccë 12: 9-14; Lúkkaa 6: 6-11)

1Laakka bes, Yéesu karissa jaangu-yaawúuraa. Lak laakin ɓaa en daama, ɓay yahaa ɗooy'kin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ɓuwaa ensee daɗa ɓaa malak ga Yéesu, ati ya hay kiwëkí' ɓo' ga bes Sabat, doonaa ɓa mínndi kiyam.

3Yéesu wo"a ɓaa laak yahaa ɗooy'kinɗa an: - Kolka! Hayaa dii ga fíkíi ɓéeɓ!

4Lëehí'ta ya wo"a ɓuwaa ensee daɗa an: - Iñii onohu kitum ga bes Sabat ya? Iñaa jofin wala iñaa moroo? Kisom kumuun ɓo' wala kilaŋ kumuun? Ɓa ennda tii'.

5Yéesu malakkaɓa ɓéeɓɓa na keeñ-tam, iñaama mesikkari ga daa ɓa súɓ ga keeñɗa. Ya wo"a ha'-yahaa an: - Lërísaa yahii! Ɓaa lëríssa, yahaa wakka, mannda ga daa wa eneeɗa.

6Fërísiyeeŋcaameyussa, ɓa dalla kihídoh na ɓuwaa fa' na buu' Erootɗa , kimalak ga daa ɓa tuman bi ɓa apluk Yéesu.

Ɓo' ɓiyewin taabukussa Yéesu

(Mëccëe 12: 15-21; Ísayíi 42: 1-4)

7Yéesu aawwa ɓak giiyaa Gëlílée na tëelíbéecaagari. Mbooloomaa waa meyoh gohaa Gëlílée na waa Yúudée, wa waa taabukki.

8Ɓo' ɓiyewin ɓiliis, daa ɓa kelohsee iñaa ya tumɗa, ɓa ɓaa hay gari ɓan; ɓa meyohsee gohaa Yúudée na dëkaa Yéerúsaleem, na gohaa Ídúmée , na gohcaa hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaaɗa, na iñaa wíil dëkcaa Tíi' na Sídoŋ.

9Ya wo"a tëelíbéecaagari ɓa heeli'ti gaal-looci en ɗanaa ya míni ga ki'aas, doonaa ɓuwaa ñaakoo ga ɗookci.

10En ki'enaa, daa ya enee na kiwëkí' ɓo' ɓiyewinɗa tahha ɓéeɓ ɓaa ɗúukoolin yaa ɓociroh ki'am gari.

11Ee daa raɓcaa hotohussi ɓéeɓ, ɓa y'í'ɗíri, ɓa fiipi an: «Fu yërí en Kowukii Kooh.»

12Wayee Yéesu ɗígiɓa na wo'een ciyëgísí', kihoonohɓa kiwo' ɓaa ya enɗa.

Yéesu tanukka ɓo' ɓidaaŋkaah na ɓanak

(Mëccëe 10: 1-4; Lúkkaa 6: 12-16; Tumeen 1: 13)

13Lëehí'ta, Yéesu lappa ga ɗook jaŋjagaa, ya ɓayya ɓuwaa ya waa'ɗa; ɓa hayya gari.

14Ya tanukka ɓidaaŋkaah na ɓanak, ɓaa ya teek apotaa': ɓa tes nari ee ya wosiɓa kijangatnee;

15ya e'dohhaɓa dooli kikaal raɓ ga ɓuwaa.

16Ɓuwii ɓii ɓërí en ɓidaaŋkaah na ɓanakɓii ya falɗa: Simoŋ (yërí ya teek Pee');

17Saak na këmëeŋkíci Saŋ, towu Sebedee, (ɓaa ya e' teek Boanergesɗa, wërí en «towu ínínŋ»);

18Andari; Filiip; Bartulëmíi; Mëccëe; Toomaa; Saak, kowu Alfee; Tadee; Simoŋ selootaa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19na Yúdaa Iskariyot ennda yaa toonan Yéesuɗa.

Ɓuwaa poki' Helaa yisela'í'yaa yenɗa

(Mëccëe 12: 22-32; Lúkkaa 11: 14-23)

20Yéesu ɓoyukka kaan. Ɓo' ɓiyewin nëgírukohissa daama, bi tahha Yéesu na tëelíbéecaagari mínséeríi sah kiñam.

21Mbokcaa Yéesu kelohuka hen, ɓa ɓaa hayyi ki'amnee, ndaga ɓa wo'ee an hafaagari múuyin.

22Laakka jëgíroh-waascaa meyohsee Yéerúsaleem, ɓaa wo' an: - Belsebul , buurii raɓcii yërí nari! Doolii buurii raɓcii e'tiɗa, wërí tahhi kimín kikaal raɓcii ga ɓuwii!

23Yéesu ɓayyaɓa, liiwukkaɓa anee: - Seytaani mín na kikaal Seytaani?

24Binaa nguu' hëgískoh ga ɗuuɣwanaa, nguuraama mínoo kituuk.

25Ee binaa kaan hëgískoh ga ɗuuɣfanaa, kaanfaama mínoo kituuk.

26Kon binaa Seytaani heñoh na hafci, ee ya hëgískohaa, ya mínoo kilís, ya dal kiɗúm.

27Binaa ɓo' hay ki'aas ga kaan ɓaa yaa na doolaagari gík, ya ɓeɓ iñaa yaama laakɗanaa, ya jommbi kiɓaŋ hen paayɣ, doonaa ya han kimín kipook kaanfaa.

28Mi wo"úuka ee kayoh; ɓo' mínin kibayalu iñaa en tóoh: baakaa'caagari na wo'een-ɓaseecaa ya mínin ki'ek Kooh tóoh.

29Wayee ɓaa fu wo' iñaa moroo ga Helaa yisela'í'yaa ɓéeɓ, fu bayalsoo bi taa', fu koorukan baakaaraama bi taa'.

30Yéesu wo'eeɓa fodaama, ndaga ɓa wo'ee gari an raɓ nari.

Eew Yéesu na ɓikëmëeŋkí Yéesu

(Mëccëe 12: 46-50; Lúkkaa 8: 19-21)

31Eew Yéesu na ɓikëmëeŋkíci le'ussa. Ɓa eemmba fooh, ɓa wosohha kiɓaynee Yéesu.

32Lak ɓo' ɓiyewin yuguunun daama, wíiluununndi. Ɓa wo"ari an: - Taasa, eefu na ɓikëmëeŋkífu ɓaa day ga fooh, soolukussaa.

33Ya taassa an: - Ɓii en eewwoo ɓa? Ɓuwii en ɓikëmëeŋkíroodɗa ɓa?

34Ya weessa has ga ɓuwaa wíilliɗa, ya ennda an: - Malkat, eewwoo na ɓikëmëeŋkíroo ɓeema.

35Ɓaa tumi iñaa Kooh waa'ɗa, ɓaama yërí en këmëeŋkíroo yiɣaal wala yiɓeti, wala eewwoo.

Marka 4

Liiwukaa wo' ga sokohaaɗa

(Mëccëe 13: 1-9; Lúkkaa 8: 4-8)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Laakka bes Yéesu enissa ga kijangat ga seereenaa giiyaa Gëlílée. Mbooloo wiyaak wíillari bi faf ya nammba ki'aas ga looci ga ɗuuɣ giiyaa, ya yuŋnga ga. Mbooloomaa tessa ga tewisaa.

2Ya jëgí'taɓa enaama ciyewin caa taam na liiwuk. Ya wo'eeɓa ga jëgírohaagari an:

3- Súkúrukat! Enee línoh, ya kolukka yaa ɣah kisoknee.

4Ga daa ya en na kisokɗa, laakka tesohtaa keen ga yahaanaa waasaa, selcaa hayussa, ñamussata.

5Laakka tesohtaa keen ga ɗekataa yewinin atoh, daa yewinndii kakay. Tesohtaa gaawwa kipaal ndaga lak kakayfaa yewinndii.

6Ee daa nohaa koluk ga ɗook hen, tëkí'ta iñcaa paaleeɗa, ca súɓpa ndaga níilcaagaca abéeríi.

7Laakka tesohtaa keen ga ɣówée-lúp, ta paalla da. Lúpcaa yakka, dallata ki'on bi ta mínndii kimeɣdoh boŋ.

8Laakka tesohtaa keen ga kakayfaa laakin dooli, ta paalla, ta yakka bi ta ɓíríssa, tummba towu: tii haydohha iñaa le'in waas cidaaŋkaah-kaahay ga tesohtaa sokseeɗa, tii cidaaŋkaah-yitniinoo, tii citéemée'.

9Lëehí'ta ya tíkka ga an: - Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

Iñaa tah Yéesu liiwuki ɓuwaa henɗa

10Daa ya úsaayee mbooloomaa, ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa na ɓuwaa daansee nari kitaamɗa meekissari ga loo liiwukcaama.

11Yéesu taassaɓa an: - Ɗú ɓërí Kooh eree ki'ínoh kúmpafaa Nguuraagari, ee ɓuwii tes ga foohɗa, ɓa kelohan ga liiwuk na liiwuk.

12Doonaa, «Ɓa mín kimalak bi jof ee ɓa hotoo dara, ɓa mín kikeloh bi jof ee ɓa ínohoo dara, en ɗanaa ɓa récukoo baakaa'ciigaɓa bi Kooh bayalɓa!»

13Yéesu wo'sissaɓa an: - Binaa ɗú ínohhii iñii liiwukii wii waa' kiwo'ɗanaa, ɗú mínan na ki'ínoh iñii liiwukcii tesɗa waa' kiwo'ɗa?

14Sokohaa sok wo'eenaa Kooh.

15Ɓíinoo mëdírohu na ɗekataa ga yahaanaa waasaaɗa, ee sokohaa sok wo'eenaa ga ɗuuɣɓa. Bi ɓa laasan kikeloh wo'eenaanaa, Seytaani hay, nís wo'eenaa ɓa sokɗusee ga keeñcaagaɓaɗa.

16Ɓíinoo mëdírohu na ɗekataa sokuunun ee yewinin atoh. Ɓa keloh wo'eenaa Koohaa, haat ɓa safa' gawa kite'.

17Wayee ɓa úsaayoo ga, ndaga wo'eenaa Kooh huuttii ga keeñcaagaɓa. Fodaama, binaa wo'eenaa Kooh tahɓa ki'en ga iñaa newoo, wala ɓa tumu iñaa meskinaa, ɓa gaaw nawa kigúroh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ɓíinoo ɓaa mëdírohu na ƴówée-lúpaa sokuunun. Ɓa hay kikeloh wo'eenaa Kooh,

19wayee halaat ëldúna na kiwaa' kihëpí'kaa aaw ga alal na waareen ciliis abuɓa; iñcaama on wo'eenaa Kooh bi tah wa mínoo kilím yen.

20Ɓíinoo mëdírohu na kakayfaa laakin dooli, soku. Ɓa keloh wo'eenaa Koohaa, ɓa te'wa, ee ɓa laaki' Kooh jeriñ. Ɓii haydoh iñaa le'in waas cidaaŋkaah-kaahay ga iñaa sokseeɗa, ɓii cidaaŋkaah-yitniinoo, ɓii citéemée'.

Liiwukaa wo' ga loo lampuɗa

(Lúkkaa 8: 16-18; Mëccëe 5: 15-16)

21Yéesu wo'issaɓa an: - Ɓo' haydohin lampu lí' kanu gane? Wala ekwa ga fíldoo fayaage? Man lampu líksi hen .

22Laakkii iñaa mín kiɗaakuk bi hotukoo. Ee laakkii iñaa ɓo' mín kiɗaak bi meƴdohsoo faŋ.

23Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

24Ya wo'sissaɓa an: - Malaksukohat iñcii ɗú kelohiɗa. Nataa ɗú natoh ɓuwiiɗa wërí ɗú natohohsan ee ɗú ɓaatɗu ga.

25En ki'enaa, ɓaa laakin, hay kiɓaatɗu; wayee ɓaa laakoo, ki'iñkaa ya ɓayɗa sah hay kite'u.

Liiwukaa wo' ga loo tesohtaaɗa

(1 Korenti 3: 6-7)

26Yéesu tíkissa ga an: - Nguuraa Kooh man na fodii ɓaa sok yoon.

27Ya enat ga kineehi, ya yúuduki, wekoo nohoo, wayee tesohtaa taa paal, taa yak. Ee ya yéegoo dara ga.

28Kakayërí yëkɗi iñaa paal gari tóoh. Aboh ga daa wa paalan, lëehíraa wa ɓírís boŋ, tum towu.

29Yoonaa súwinaa ya aasi ga na kupíikaa'kaagari; ndaga lak kipíik le'in .

Liiwukaa wo' ga loo kowu-fúdankaaɗa

(Mëccëe 13: 31-32,34; Lúkkaa 13: 18-19)

30Yéesu wo'issa an: - Iñii ɗu mín kimëdíroh Nguurii Kooh nawaɗa ya? Wala liiwukii wiida mínwa kiteewoh?

31Wa man na kowu-kedik fodii kowu-fúdan, binaa sokunaa, kërí wëñ kijutuut ga tesohtii tóoh en ga ëldúnaɗa.

32Wayee ka laas kisokunaa, kedik-fúdankaa koluk bi wëñ kiyak iñcii línsiɗa, ee ka laak toy tiyaak taa wëe'taa ga an tii selcii Kooh mínu kitaal ga ɗuuƴ tuu'taagaca.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Ya daanee kiyéegaloh wo'eenaa Kooh na liiwuk ciyewin caa manɗa; hínnda na fodaa daa ɓuwaa mín ki'am ga helcaagaɓaɗa.

34Ya wo'éeríi iñaa enndii liiwuk na ɓuwaa; ee ya wéetta na tëelíbéecaagarinaa, ya ɓëgísiɓa ga liiwukcaa tóoh.

Yéesu tuuki'ta uuris wiyaak

(Mëccë 8: 23-27; Lúkkaa 8: 22-25)

35Besaa bëríi, lak Kooh yaa hooɓ, Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Ɗu paafat giiyii ɓakaa hanoh gaaɗa.

36Waa ɓa tagohha na mbooloomaa, ɓa ɓayya Yéesu ga loocaa ya enoheeɗa. Laakeera ɓan looci ciliis caa taamsee nari.

37Uuris wiyaak dalla kiyíp, dúusaa ɓewukka, waa weesuk ga ɗuuʸ loocaa bi haat waa líif na músú.

38Lak Yéesu yaa neeh ga ɓakaa hanoh bosaa loocaaɗa, tígínkin. Tëelíbéecaagari yúudussari, ɓaa wo"i an: - Jëgírohii! Tumuuntii ɓuwii ɓíttiiraane?

39Ya yúudukka, ya gëtta uurisaa, ya wo"a giiyaa an: - Ɗekoha, fu yeewuk! Uurisaa tuukka, ɗekataa ennda cel.

40Lëehí'ta ya wo"a ɓuwaa an: - Iñii tahhúu kiniik ya? Ɗú gëmmbii garoo bi watine?

41Ɓa tíitta lool ga iñaama ee ɓa ɓaa meekisoh ga leelooɓa an: - Kon ɓii yii yërí en ɓa, bi uurisii sah na giiyii tumsi ga iñaa ya nakohɗa?

Marka 5

Yéesu wëkí'ta ha'-raɓ ga Gerasaa

(Mëccë 8: 28-34; Lúkkaa 8: 26-39)

1Ɓa le"a tewisaa giiyaa Gëlílée wíinoowaa, ga kúlkaa Gerasaa .

2Yéesu yaa yoosuk ga loocaa, laakka ɓaa raɓ am, meyohha ga ɗuuʸ loycaa , yaa gú'ɗukohhi.

3Ya dëkee ga loycaa ee ken mínsiséeríiri kipok, luu enee na ceen.

4Leekleek ya jëengíseera kotcaa, yahcaa poku na ceen, wayee ya gú' ceencaa, ya weel jéeŋcaa. Ken laakéeríi dooli ki'ammbi.

5Wekoo nohoo, ya enee ga ɗuuʸ loycaa na ga jaŋjaŋcaa; ya weleluki, ya gaañi hafci na atoh.

6Daa ya séenee Yéesu, ya yaa fool, ya yí"a ga fíkíici,

7-8Yéesu wo"ari an: - Hel wibóní', meyohaa ga ɓii! Ɓaa ennda ga kifiip didóolí' an: - Yéesu, fu naroo ya, fu Kowukii Kooh yii ga ɗookaa-ɗookɗa? Mi yii kíimmbaa ga teekii Kooh, kaa tummboo iñaa meskin!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Yéesu meekissari an: - Fu teeku na? Ɓaa taassa an: - Mi teeku coogeel, ndaga ɗí yewinin.

10Helaa wibóní'waa kíimee Yéesu doonaa ya meyʼdohoori ga kúlkaa.

11Lakanaa laakin yop-mbaam-parki wiyaak waa na kiníiru ga ɓak jaŋjagaa.

12Raɓcaa kíimmba Yéesu an: - Ëewdohaaríi ga mbaamcii, fu ekkíi gaɓa!

13Ya onndaɓa iñaama. Raɓcaa meyussa ga ɓaa, aasussa ga mbaamcaa; yopaa írkísukka tëgël-tëgëlaa, keennda ga giiyaa: mbaamcaa le'in ɓijúnni-kanak, muurussa ga giiyaa.

14Níirohcaagaɓa núpussa, ɓa wo'neera iñaa hewɗa ga teeraa na dëkcaa cíinoo. Ɓuwaa ɓaa hay kimalak iñaa hewɗa.

15Ɓa hayya bi ga Yéesu, ɓa hotta ha'-rawaa ɓayee coogeelaaɗa yugin, ekkin kúltí, taammba na sagaagari. Ɓa dalla kiniik.

16Ɓuwaa maasohsee iñaa dalee ha'-rawaa na mbaamcaaɗa, ɓéestírussaɓa iñaa laakeeɗa.

17Waa ennda ɗa, ɓuwaa dalla kikíim Yéesu ya meyoh gohaagaɓa.

18Daa Yéesu en na ki'aas loocaa, ɓaa raɓcaa abeeɗa kíimmbari ya onndi kites nari.

19Yéesu onndiirika, wayee wo"ari an: - Ɓoyʼkaa kaanfu, ga ɓu-kaanfu, fu ɓéestí'ɓa tóoh iñii Ha'mudii tumi'taa ga yërmaandii ya laak garaaɗa!

20Ɓaa ka'ta, dalla kiyéegaloh ga gohaa «Teerucaa cidaaŋkaahcaa » iñaa Yéesu tumɗeeri tóohɗa; ee ɓuwaa ɓéeɓɓa jaahli'ussa ga.

Yéesu wëkí'ta ɓeti, mílísi'ta kowukaa Yayros

(Mëccëe 9: 18-26; Lúkkaa 8: 40-56)

21Daa Yéesu soofisee na looci ga tewisaa wíinoowaa, mbooloo wiyaak nëgírukohha ga yahaaci, ga daa ya enee ga tewisaaɗa.

22Laakka ɓo', bok ga ɓuwaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraa, ee teeku Yayros; daa ya hot Yéesu hen, ya yʼí"a ga kotcaagari.

23Ya yaa kíimmbi an: - Kowukaagoo kiɓetikaa kiyʼínkaa kaa yʼah kilëehɗuk; hay tíkaari yahciigaraa doonaa ya wak ee ya pes!

24Yéesu yaa yʼah nari. Ee ɓo' ɓiyewin ɓaa taabukki, ɓaa ñaak ga ɗookci.

25Daama nak, laakeera ɓetifaa daanee kimeyʼdoh ñíf rek, iñaa le'in tíkíis tidaaŋkaah na tanak.

26Ya sodeera lool ga yah payoh ɓiyewin ee iñaa ya laakeeɗa tóoh eemmba ga, wayee onndiiri kitani; hanaa kay ya ɓaatee kikeen.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Daa ya kelohee loo Yéesu, ya aassa ga mbooloomaa, ga fenooci, ya le"a ga kúltífaagari,

28Ndaga ya wo'ee ga ɗuuɣ'ci an: «Binaa mi mínee kile' rek ga kúltíciigarinaa, mi hay kiwak.»

29Ga ɗekataama ñífaa íissa kimeɣ' gari, ee ya yéeŋnga ga faanci an ya wakin.

30Yéesu dalla kiyéeŋ ga hafci an laakin doolaa meyoh gari. Ya móoñsúkka ga leeloo mbooloomaa, meekisohha an: - Ɓii le' ga kúltíciigoo ɓa?

31Tëelíbéecaagari wo'ussari an: - Fu hot ga dii mbooloomii ñaak ga ɗookfuɗa, an fu wo' an: Ɓii le' garoo ɓa?

32Wayee Yéesu yaa malak iñaa wíilliɗa, kihot ɓaa tumee iñaamaɗa.

33Ɓetifaa tíitta bi yaa saak, ndaga ya ínohin iñaa daleeriɗa. Ya hayya, keennda ga kotcaa Yéesu, wo"ari kayohfaa tóoh.

34Yéesu wo"ari an: - Jowu, ngëmumgaraa wëkɗinndaa. Karaa na jam ee wakaa ga iñum mesikkaaɗa.

35Lak Yéesu yaa lís kiwo' fodaama, ɓiɓo' meyohussa kaan ɓaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa, kiwo"i an: - Kowukaagaraa kaanin. Iñii fu ɣ'ah Jëgírohii kisonlukohis gaɗa ya?

36Daa Yéesu kelohee wo'eenaagaɓa, wo"a ɓaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa an: - Kaa niik dara, gëmaa hen rek!

37Ya tookkii ken taam nari, enndii Pee', na Saak na Saŋ, këmëeŋkícinaa.

38Ɓa le' kaan Yayros hen, Yéesu hotta an coowaa yakin, ee ɓuwaa ɓaa looyoh, ɓaa fiipoh didóolí'.

39Ya aassa, wo"aɓa an: - Coowiigarúu wa yak na ɗa? Ɗú looyoh ya? Oomaanii kaanndii, en na kineeh.

40Ɓa ɓaa ciiɓsukki. Waa ennda ɗa, ya méyí'taɓa tóoh ga fooh, ee ya ɓayya paam oomaanaa na eeci na ɓuwaa ɓenseeriɗa. Ya aassa ga daa oomaanaa enoheeɗa.

41Ya ammba oomaanaa ga yahaa, ya wo"a an: - Talita kúm! (Wërí en: «Ku'oomaa-jowu, mi wo"aa, kolka!»)

42Ku'oomaa-jowukaa dalla kikoluk, ja laakee tíkíis tidaaŋkaah na tanak. Ja jaa tíin. Ɓuwaa jaahli'ussa lool ga iñaama.

43Yéesu ɗíŋngaɓa na wo'een ciyëgísí' an ken jomooka kiyéeŋ. Lëehí'ta ya wo"a an ku'oomaakaa onsat ñamah.

Marka 6

Ɓu-Nasareet tookussii kigëm ga Yéesu

(Mëccë 13: 53-58; Lúkkaa 4: 16-30)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Yéesu meyohha daama ka'ta teeraa ya dëkohɗa . Tëelíbéecaagari taabukussari.

2Bes Sabat hayya, ya yaa jëgíroh ga jaangu-yaawúuraa. Ɓo' ɓiyewin daa ɓa súkúrukeeri, jaahli'ussa, ɓa ɓaa wo' an: - Ya ɓewohnee iñcii cii gada? Hamhamii ya ɓay wii, wa man na? Ee tum na kíntaancaa man na cii mín kimeyoh gari?

3Hanaa enndii daayoh haangii, kowukii Mariyaama, yaak ɓiSaak, Yosee, Yúdaa na Simoŋ? Ee ɓikëmëeŋkíci ɓiɓeti enu dii ga ɗuuy'cuune? Fodaama keeñcaagaɓa caa tak gari.

4Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Sëldíiga-Kooh waaruunun ga daa en ɓéeɓ, bi tessa dëkaa ya meyohɗa, na mbokcaagari, na ɓu-kaanci .

5Ya mínndii kitum daama kíntaan wíinoo enndii rek ɓiɗúukooli' ɓaa ya tík yah, ee ɓa wakkaɗanaa.

6Ya jaahli"a ga daa ɓa tookkii kigëmɗa. Lëehí'ta Yéesu yaa wíil ga dëkcaa deey' daamaɗa, ya yaa jëgíroh.

Yéesu wossa apotaa'caagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa.

(Mëccëe 10: 5-15; Lúkkaa 9: 1-6; Lúkkaa 10: 1-20)

7Waa ennda ɗa, ya ɓayya apotaa'caa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, ya yaa wosɓa, ɓa taam ɓanak ɓanak. Ya e'taɓa dooli kikaal raɓ ga ɓuwaa.

8Ya kokohhaɓa an ɓa hanat kiɓaydoh dara ga ɓaawaa, enndii doo' rekaa. Ya wo'eeɓa an: - Kaa ɓayat dara: enndii mbúurú, enndii hëmbu, ee kaa loyukat kopa' ga kenohhúu.

9Wayee ekkat ñafa' ee kaa ɓayat kúltí kanak.

10Lëehí'ta ya wo'issaɓa an: - Daa ɗú le' ɓéeɓ, tesat ga kaanfaa ɗú eksanɗa bi ga daa ɗú kolkohan ɗekataama.

11Ee ga ɗekataa ɗú le' ɓéeɓ, binaa ɓuwaa tookkiirúu ga kaanɓa ee ɓa saŋngúu kisúkúrukaa, leenaa pëertukat pëndëlaa en ga kotcaagarúuɗa ɗú meyoh daama: iñaama hay kiteewoh kimúuy'kaagaɓa.

12Waa ennda ɗa, apotaa'caa karussa, ɓa ɓaa jangat an ɓuwaa súpítat kipeskaagaɓa.

13Ɓa ɓaa kaal raɓ ɓiyewin ga ɓuwaa ee ɓa ɓaa leef dúuleen ga hafcaa ɗúukoolí' ɓiyewin ee ɓa ɓaa wëkí'ɓa.

Kaanaa Saŋ-Bëtís

(Mëccëe 14: 1-12; Lúkkaa 9: 7-9; 3: 19-20)

14Eroot buuraa kelohha iñaa wo'u ga Yéesuɗa, ndaga lak teekaagari síwin daa en ɓéeɓ. Ɓuwaa wo'ee an: - Saŋ yaa bëtísi'ee ɓuwaa ga músúɗa yërí mílís ga ɓuwaa kaaninɗa. Iñaama yërí onndi dooli kimín kitum kíntaan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ɓíinoo wo'see an: - Ɓaa Ili. Ee ɓíinooɓaa an: - Ɓaa, iñaa sëldíiga-Kooh fodii
sëldíigacaa múus.

16Wayee Eroot, daa ya keloheeka, wo"a an: - Saŋ-Bëtís yaa mi gú'lukee hafaaɗa
yërí mílís!

17Eroot yaama, ga kihafci, yërí nakohee ki'amluk Saŋ-Bëtís, ya ɓaŋlukkari,
laŋngari ga kasu. Erojaas, ɓeti këmëeŋkíci Filiip , yaa ya te' ya pañnjariɗa, yërí
tahee Eroot kitum iñaama.

18Lak Saŋ-Bëtís wo'ee Eroot an: «Waas onndiiraa kifaan ɓeti këmëeŋkífu ya en
ɓetifu!»

19Ërí tah Erojaas ammba Saŋ-Bëtís ayluk, waa'tari ki'apluk. Wayee ya
mínéeríika,

20ndaga Eroot niikeera Saŋ-Bëtís, lak ya ínohin an Saŋ-Bëtís enin ɓaa júwin ee
sela'in.Ërí tah ya somiri ee besaa ya keloh wo'eenaagari ɓéeɓ, helaagari
yëngëluk ee kokohhii ɓan bi hayaa ya safa' ga kisúkúrukki.

21Erojaas laakka besci, bëríi lak Eroot en na kihúmbal besaa ya límohuɗa. Eroot
nakka ɓuwaa ɓiyaakɓaa en nari ga jalaaɗa, ɓuwaa kuliyuk ga soldaa'caagariɗa na
lamancaa ga Gëlíléeɗa.

22Kowukaa kiɓetikaa Erojaas aassa kaa ham; hamaa neɓpa Eroot lool, na ɓuwaa
ya nakee hewaaɗa. Buuraa wo"a oomaa-jowaa an: - Meekisohaaroo iñaa neɓpaa,
mi hayyaari ki'e'.

23Ya waatta ga fíkíici an: - Iñaa fu meekisohoo ɓéeɓ mi e'taari, luu enee kiɗa'
kúlkiigoo ga le'nii mi e'taa ɓakii wíinoowii.

24Oomaanaa meʸca, meekisneera eeci an: - Mi kíimanndi ya? Yaama taassari an: -
Hafaa Saŋ-Bëtís.

25Ya gaawwa kisoof ga buuraa kiwo"i an: - Eraaroo diima-diima hafaa Saŋ-Bëtís
ga ɗook palaat .

26Keeñaa buuraa leehha tak ga iñaama. Ya mínndii oomaanaaka kisagi', ndaga
daa ya wo'eeka ga fíkíi ɓuwaa ya nakee hewaaɗa, ee na daa ya laasinka kiwaatɗa.

27Ya dalla kiwos soldaa' yíinoo, nakkari kihaydoh hafaa Saŋ-Bëtís. Soldaaraa
ka'ta, gú'neera hafaa Saŋ-Bëtís ga kasaa,

28ya haydohi'tariwa ga palaat. Ya e'tawa oomaa-jowaa ee oomaa-jowaa e'neerawa
eeci.

29Daa tëelíbéecaa Saŋ-Bëtís kelohsee iñaama, ɓa hayya kiɓeɓ faraaffaagari,
acsuneerafa ga loycaa.

Yéesu tummba kíntaan ga mbúurú ciyëtúus na jën kanak

(Mëccëe 14: 13-21; Lúkkaa 9: 10-17; Saŋ 6: 1-14)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Apotaa'caa Yéesu nëgírukohussa ga yahaaci, ɓaa ɓéestí'ti iñaa ɓa tumeeɗa na iñcaa ɓa jëgíroheeɗa tóoh.

31Yéesu wo"aɓa an: - Hayat gii ɗu ƴee daa wéetin, ɗú íikaruk jutuut. Yéesu wo'eeɗa ndaga lak ɓuwaa yewneera kika' na kihay gaɓa bi sah ɓa laakéeríi jot kiñam.

32Ɓa aassa kon ga gaal-loocaa ɓa haŋɓa, kika' daa wéetin.

33Ɓo' ɓiyewin hotuɓa daa ɓa na kiƴahɗa, ínohsohussaɓa. Ee ɓuwaa ɓaa meyoh ga dëkcaa tóoh, ɓaa fool na kot kiɗëwírukɓa ga daa ɓa aawɗa.

34Daa Yéesu yoosukee ga gaal-loocaa, ya hotta mbooloo wiyaak, ya laakka yërmaandi gaɓa ndaga ɓa madee na baalcaa laakoo níiroh . Ya ennda ga kijëgí'ɓa enaama ciyewin.

35Tëelíbéecaa hayussa ga Yéesu lak nohaa waa soos, kiwo"i an: - Ɗekatii laakoo dara ee nohii wii soos,

36Íisaa ɓuwii ɓa aas yopcii na dëk-kawcii ga yahaaniiɗa, ɓa lomnee iñaa ɓa ñaman.

37Yéesu taassaɓa an: - Eratɓa na kihaffúu iñaa ɓa ñaman. Wayee ɓa wo"ari an: - Ɗí karat kilomnee mbúurú iñaa le' denariyon citéemée'-kanak, ee ɗí e'ɓa ɓa ñame?

38Yéesu meekissaɓa an: - Ɗú ɓay mbúurú cera? Malaknat! Ɓa laakka iñaa lee'ɓa ga, ɓa hayya, ɓa wo"ari an: - Mbúurú ciyëtúus na jën kanak cërí ɗí laak.

39Fodaama, ya nakkaɓa kiyugi' mbooloomaa kakay ga pëegíifaa fihiiliifaa; ɓa nëgírukoh kom kom.

40Ɓa yuŋnga, ɓa warukohha waa', cii ɓo' ɓitéemée', cii ɓo' ɓidaaŋkaah-yëtúus.

41Ya ɓeɓpa mbúurúcaa ciyëtúuscaa na jëncaa kanakcaa, ya taaginukka ɗook, ya gërëmmba Kooh gaca. Lëehí'ta ya gú'sohhaca, ya e'ta tëelíbéecaa ɓa waroh ɓuwaa. Fodaama ɓan ya warohha jëncaa kanakcaa ga ɓuwaa tóoh.

42Ɓuwaa ɓéeɓba ñammba bi ɓa kappa pút,

43ee pañi cidaaŋkaah na kanak líifɗussa ga na iñaa tesee ga mbúurú na jënɗa .

44Ga ɓuwaa bokee kiñam mbúurúcaaɗa laakeera ƴaal ɓijúnni-yëtúus.

Yéesu tíinnda ga ɗook giiyaa

(Mëccëe 14: 22-33; Saŋ 6: 16-21)

45Ga waa iñaama paaffa, Yéesu dalla kituukuk tëelíbéecaagari ɓa aas ga gaal-loocaa, ɓa ɗëwírukki ɓakaa giiyaa hanoh gaa, ga ɓak dëkaa Betsaydaa; hídinaa, ya ga kihafci ya tagoh na mbooloomaa.

46Waa ya tagohha naɓa bi lëehí'ta, ya lappa ɗook tëgëlaa, yaa kíim Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

47Ga waa wekaa le"a, lak loocaa tëelíbéecaa waa ga leeloo giiyaa, Yéesu tesee haŋci doŋ ga tewisaa.

48Yéesu hotta an tëelíbéecaa laakseera coonu kitíidi' loocaa ndaga ɓa jaanohee na uurisaa. Waa Kooh wíisanaa, ya kolukka yaa ƴah gaɓa, tíin hen ga ɗook giiyaa. Ya ka'ta bi ya yaa waa'ɓa kipaaf.

49Daa ɓa hotti yaa tíin ga ɗook giiyaa, ɓa fooŋnga an iñaa enndii ɓo'. Ɓa ɓaa fiipoh.

50Ɓéeɓɓa hotsee gari ee ɓa tíitta lool. Ga ɗekataama, Yéesu dalla naɓa kiwo' an: -Yëgísɗat fítciigarúu, ɓii mi, kaa niikat.

51Lëehí'ta ya yaa ƴah gaɓa, aassa gaɓa ga loocaa. Uurisaa tuukka. Ɓa, ga kihafɓa waaru'ussa lool ga iñaama,

52ndaga en ki'enaa ɓa mínéeríi ki'ínoh iñaa kíntaanaa ga mbúurúcaa waa' kiwo'ɗa, ndaga daa ɓa yëgísí' keeñcaagaɓaɗa.

Yéesu wëkí'ta ɓiɗúukooli' ga Genesareet

(Mëccëe 14: 34-36)

53Waa ennda ɗa,Yéesu na tëelíbéecaagari lëehɗussa kihúus giiyaa na gaal-looci, ɓa tee'ta ga kúlkaa Genesareet; daama ɓa yóoskí'ta loocaa.

54Ɓa ɓaa meƴ ga loocaa rek ɓuwaa ɓaa ínohsoh Yéesu;

55ɓuwaa wíilla gohaama tóoh ee ga ɗekataa ɓa keloh an ya yaa da ɓéeɓ, ɓa ennda ga kiɓeɓ ɗúukoolí'caa ga gatancaa, kiɓay daama.

56Ga daa ya aasoh ɓéeɓ, ennda ga dëkcaa ga kawaa, ga teeraa wala ga tukaantaa en ga ëgíraaɗa, ɓuwaa faansi ɗúukoolí'caa ga paancaagaɓa. Ee ɓaa kíimmbi ya onɓa ɓa mín kile' rek ga pawaa kúltífaagari. Fodaama ɓuwaa le'ee gariɗa tóoh, wakussa.

Marka 7

Yéesu wo' na Fërísiyeeŋcaa ga loo baahcaagaɓa

(Mëccëe 15: 1-9; Lúkkaa 11: 37-41)

1Fërísiyeeŋcaa na ɓijëgíroh-waas, ɓaa meyoh Yéerúsaleem, ɓa hídírukohha ga yahaa Yéesu.

2Ɓa hotta ga tëelíbéecaagari ɓaa en na kiñam na yahcaa settii, waa' kiwo' an ɓa tísukkii fodaa daa baahcaagaɓa nakohkaɗa.

3Waama Fërísiyeeŋcaa na iñaa enin yaawúu' ɓéeɓ, ɓa ñamoo ee ɓa tíssii yahcaa bi jof , fodaama ɓa taabukee baahcaa caasamuncaa.

4Ee binaa ɓa meyoh toonaaraanaa, ɓa ñamoo ee ɓa tísukkii paaƴ. Ɓa laakin ɓan baah ciliis caa ɓa taabuk fodii tísaa kaascaa, na tataataa, na këwdíi'caa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Fodaama, Fërísiyeeŋcaa na jëgíroh-waascaa meekisohussari an: - Iñii tah ya tëelíbéeciigaraa taabukussii baahcii caasamuncii, ɓa ñami na yahcaa settii?

6Yéesu taassaɓa an: - Ɗú, ɗú jófjófɗuk ga hascii ɓuwii! Ísayíi, sëldíiga-Koohaa hoteerúu moos ee ya wo'ee kayoh ga waa ya bín ga teek Kooh an: «Ɓuwii ɓii, kañii ɓa kañiroodɗa, eem túuwtii doŋ, ɓa ekkiiroo ga keeñɓa.

7Ɓa ɓay teekkoo sooɗ ndaga iñcii ɓa jëgíroh ga teekiigoodɗa meyoh ga iñaa ɓo' nakoh.»

8Lëehí'ta, ya tíkka ga an: - Ɗú íisin kitum iñaa Kooh nakoh, ɗú taabuk baah ɓo'!

9Ya enissa an: - Ɗú laakin hel ga kikoom day iñaa Kooh nakoh ee ɗú taabuki baahciigarúu.

10Ndaga Móyíis wo'ee an: «Kelohɗaa paapu na eefu.» Ya tíkka ga an: «Ɓaa fu ɓas paapu wala eefunaa, fu jom ki'apu hen .»

11Wayee ɗú, ɗú jëgíroh an binaa ɓo' wo' paamci wala eeci an «Iñaa mi jomeerúu kitoputu'ohɗa enin Korban » (wërí en an wa sarahuunun Kooh),

12ɗú nak ɓaama kitumɗoo paamci dara, wala eeci.

13Fodaama, baahciigarúu ɗú lamɗa cërí nislukohhúu wo'eenaa Kooh. Ee yewinin iñcaa ɗú tumi man fodaama.

Iñii líiɓɗi ɓo' ga fíkíi Koohɗa

(Mëccëe 15: 10-20)

14Waa ennda ɗa, Yéesu ɓaysissa ɓuwaa, ya wo"aɓa an: - Súkú'kattoo ɓéeɓpúu, ee ɗú ínoh iñii yii bi jof:

15laakkii iñaa kúlkoh fooh, aas ga ɓo', bi tah ya líiɓ ga fíkíi Kooh, wayee iñaa meyoh ga keeñci yërí líiɓɗi ɓo'.

[16Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!]

17Ya foñnja ɓuwaa, ya aassa kaan. Tëelíbéecaagari meekisohussari ya lëegísohɓa wo'eenaa ya nataal waama.

18Ya wo"aɓa an: - Ɗú ɓan, ɗú laakoo hel hene? Ɗú ínohoo an laakkii iñaa kúlkoh fooh, aas ga ɓo', bi tah ya líiɓ ga fíkíi Kooh?

19Ndaga fu ñam yenaa iñaama aasirii ga keeñaagaraa, wayee aawi ɗuuɗ lookaagaraa, lëehíraa, wa ka' fenoo kaan.

(Fodaama, Yéesu teewohee an ñamahaa en ɓéeɓ onohuunun kiñam.)

20Ya wo'issa an: - Iñaa meyoh ga keeñ yërí tah ɓo' kilíiɓ ga fíkíi Kooh.

21Halaatcii cibóní'cii meyoh ɗuuɗ, ga keeñ ɓo': cërí haydoh kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, kilok, ki'ap ɓo',

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22kiɗúk ƴaalfu wala ɓetifu fu faanuk na ɓo' yiliis, kiwaa' kihëpí', kiɓay nof-moroo, kiñaañukoh mooroomfu, kiŋalaañuk, ki'iñaan, kiɗooɓ ɓo', kimaruk na kidófdófɗuk.

23Iñcii cimoroocii ciima tóoh kúlkoh ɗuuƴ ɓo', ee cërí tah ɓo' kilíiɓ ga fíkíi Kooh.

Ngëmaa ɓetifaa enndii yaawúu'ɗa

(Mëccëe 15: 21-28)

24Yéesu meyohha daama, ka'ta ɓak dëkaa Tíi'. Ya ennda ga kaan fíinoo daama, ee ya waaréeríi ɓo' yéeŋka. Wayee ya mínéeríi kiɗaakuk iñaa maañ.

25Laakka ɓo' yiɓeti, kowukaagari kiɓetikaa laakee raɓ. Daa ya kelohha ɓuwaa ɓaa wo' ga loo Yéesu, ya yaa hay, ya le"a, keennda ga kotcaagari.

26Ɓetifaa faama enee Gerek, baahkohee Fenísíi ga Síríi. Ya kíimmba Yéesu ya meƴdoh rawaa ga kowukaagari.

27Yéesu wo"ari: - Íisa paaƴ bi oomaacaa kapu. Kiɓeɓ ñamah oomaa, fu jafi' tubaaytaa,iñaama moroo.

28Ɓetifaa taassari an: - Iñaama kayoh, Ha'mudii. Wayee tubaaytaa ga yahaa kankaaɗa, ɓa ñam wúunée-mbúurúcaa oomaacaa ɓúukɗa.

29Waa ennda ɗa, Yéesu wo"ari an: - Wo'eenum fu wo' wuma tahin bi, kara, rawaa meyohin ga kowukaagaraa.

30Ee ga waa ya le"a kaanci, ya laakka oomaanaa leemukin ga ɗook fayaaŋfaa, rawaa meyohin gari.

Yéesu wëkí'ta ɓaa ɗekin, luuwin

(Mëccëe 15: 29-31)

31Yéesu kolkohha ɓak dëkaa Tíi', meƴca dëkaa Sídoŋ. Ya koorohha ga ɗuuƴ gohaa teerucaa cidaaŋkaahcaa, ya sooffa ɓak giiyaa Gëlílée.

32Ya haydohɗussa ɓaa ɗekin ee luuwin. Ɓuwaa kíimmbari ya tíkki yahcaagari.

33Ya wéetneera nari, úsaayya ɓuwaa, ya ekka tujokontaagari ga ɗuuƴ nofcaa ɓaa, ya toossa, tumi'tari mitoosmaa ga perimpaa.

34Lëehí'ta ya taaginukka ɗook, ya údí'ta yen ga kakay, ya wo"a an: - Effata! (wërí en: «Lëgíska!»)

35Haat nofcaa ɓaa lëgísukka, perimpaa lógískohha, ya yaa wo' dijófí'.

36Yéesu ɗíŋnga ɓuwaa an ɓa hanatka kiɓéestíroh. Wayee ya wëñi ɓuwaa kiɗígaa, ɓuwaa wëñi ɗa kiyéegaloh.

37Ɓuwaa waaru'seera bi hëppa ee ɓaa wo' an: - Iñaa ya tum ɓéeɓ jekin, ee ya onin sah ɗekcii kikeloh na luuɓcii, ɓa wo'!

Marka 8

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu ñëmí'ta ɓo' ɓijúnni-nikiis

(Mëccëe 15: 32-39)

1Waama ɓo' ɓiyewin nëgírukohisee daama ee ɓa laakéeríi iñaa ɓa ñaman. Yéesu ɓayya tëelíbéecaagari, wo"aɓa an:

2- Mi laakin yërmaandi wiyaak ga mbooloomii, ndaga malkat, bes kaahay cee, caa wëe'taa ga an cii, ɓa ɓii naroo, ee diima deŋ ɓa laakoo iñaa ɓa ñaman.

3Binaa mi wo'ɓa ɓa ɓoyuk kaanɓa na kiyaawaa, ɓa mínin kitëehlí' ga waas, ndaga ɓíinoo, dii ɓa meyohɗa úsaayin.

4Tëelíbéecaagari taasussari an: - Mbúurúcaa ƴah kikëpí' ɓuwii ɓii meyohan gada, ga ɗekatii wii laakoo daraɗa?

5Yéesu meekissaɓa an: - Ɗú laak mbúurú cera? Ɓa taassa an: - Ciyitnakanak.

6Waa ennda ɗa, ya nakka ɓuwaa kiyuŋ kakay. Ya ɓeɓpa mbúurúcaa ciyitnakanakcaa. Ya gërëmmba Kooh, ya weellaca, ya e'ta tëelíbéecaagari ɓa warohca ɓuwaa. Ɓa warohhaca ɓuwaa tóoh.

7Ɓa laakeera ɓan tujën. Ya gërëmmba Kooh gaca, lëehí'ta ya nakohhaca kiwaroh ɓan.

8Ɓaa en ɓéeɓ ñammba bi kappa pút, bi tessa. Iñaa teseeɗa ɓa wookkari: ennda ɗaba ciyitnakanak ga mbúurú na jën.

9Ɓuwaa le'seera ɓijúnni-nikiis (4.000). Ga waa iñaama leehha, Yéesu tagohha naɓa.

10Ya dalla ki'aas ga loocaa na tëelíbéecaagari, ɓa ɓaa ƴah ɓak gohaa Dalmanutaa .

Fërísiyeeŋcaa waa' kihotu kíntaan

(Mëccëe 16: 1-4)

11Fërísiyeeŋcaa le'ussa, ɓa ɓaa coowoh na Yéesu. Ɓa eneeri na kifí'. Ɓa meekissari ya tumi'ɓa kíntaanaa teewoh an ya meyoh ga Kooh.

12Yéesu íikka hëes, wo"a an: - Iñii tah ya ɓuwii wati waaru kihot kíntaan? Mi wo"úuka ee kayoh; ɓuwii wati, ken teewooɓa kíntaan.

13Lëehí'ta Yéesu tagohha naɓa, yaa ƴah. Ya aasissa loocaa kipaaf ɓakaa giiyaa wíinoowaa.

Lëwíiraa Fërísiyeeŋcaa na waa Eroot

(Mëccëe 16: 5-12)

14Tëelíbéecaa Yéesu alussa kiɓaydohu mbúurú. Ɓa laakee mbúurú wíinoo doŋ naɓa, ga loocaa.

15Yéesu ɗíŋngaɓa an: - Watukat, ee abukat ga lëwíiraa Fërísiyeeŋcaa na caa ɓuwaa fa' naErootɗa!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Tëelíbéecaa enussa ga kiwo' ga díkaantiɓa an: - Dii ɗu laakoo mbúurúɗa këří tah ya wo' iñaama.

17Yéesu ínohha iñaa ɓa en kiwo' ga díkaantiɓaɗa, wo"aɓa an: - Iñii tah ya ɗú wo' an: dii ɗú laakoo mbúurúɗa këří tah? Bi wati helciirúu hayyiine? Helciirúu aboo darane? Ɗú yëgísí' keeñciirúu ya?

18Man ɗú laakin has, ati ɗú hotoo? Ɗú laakin nof, ati ɗú kelohoo? Ee hanaa ɗú níindísukoo:

19ga waa mi weeli' ɓuwaa ɓijúnni-yëtúusɓaa mbúurúcaa ciyëtúuscaaɗa, ɗú wookee pañi cera, caa ɗú líifɗee na mbúurúcaa teseeɗa? Ɓa taassa an: - Cidaaŋkaah na kanak .

20Yéesu meekisissaɓa an: - Haa ga waa mi weeli' ɓuwaa ɓijúnni-nikiisɓaa (4.000) mbúurúcaa ciyitnakanakcaaɗa, ɗú wookee ɗaba cera, caa ɗú líifɗee na mbúurúcaa teseeɗa? Ɓa taassa an: - Ciyitnakanak .

21Ya wo"aɓa an: - Ee helciirúu hayyii bi watine?

Yéesu wëkí'ta búumí' ga Betsaydaa

(Marka 10: 46-52; Saŋ 9: 1-11)

22Yéesu na tëelíbéecaagari karussa Betsaydaa. Ɓuwaa haydohha búumí' ga Yéesu, ɓa kíimmbari kile' ga ɓaa.

23Yéesu ammba búumíraa ga yahaa, ya meɣca dëkaa nari. Lëehí'ta ya tumi'tari mitoos ga hascaa, ya tíkkari yahcaagari, ya meekissari an: - Fu yii hot yene?

24Ɓaa malakka hascaa, wo"a an: - Mi hot ɓiɓo'; iñcii man na tedik, ee cii tíin.

25Yéesu le'issa yahaagari ga hascaa ɓaa. Búumíraa malakka ɣiic, ya wakka, ya yaa hot weceŋ.

26Waa ennda ɗa, Yéesu ebilla ɓaa kaanci, ya wo"ari an: - Kaa aas sah dëkii.

Pee' wo"a an Yéesu en Kiristaanii

(Mëccë 16: 13-20; Lúkkaa 9: 18-21; Saŋ 6: 67-71)

27Yéesu ka'ta na tëelíbéecaagari ga dëkcaa wíil teeraa Sesaree-Filiipɗa. Ga waasaa, ya meekissa tëelíbéecaa an: - Ɓuwii wo'u an mi yërí en ɓa?

28Ɓa taassari an: - Laakin ɓuwaa wo' an fu yërí en Saŋ-Bëtís. Ɓíinoo an fu yërí en sëldíiga Ili. Ɓíinooɓaa an fu bok ga sëldíiga-Koohcii .

29Ya meekissaɓa an: - Haa ɗú, ɗú wo' an mi yërí en ɓa? Pee' taassari an: - Fu yërí en Kiristaanii .

30Yéesu ɗíŋngaɓa na wo'een ciyëgísí' an ɓa hanat kiwo' na ken ga loo iñaa aaw gari.

Yéesu yéegalohha kikaankaagari na kimílískaagari

(Mëccë 16: 21-28; Lúkkaa 9: 22-27)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Lëehí'ta Yéesu yaa ínohlukohɓa an: - Kowukii ɓii jom kikooroh ga mesiklaat ciyewin. Ha'-kaancaa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa, na jëgíroh-waascaa waa'sanndii kihotu gari. Ya hay ki'apu ee bes kaahay tík ganaa, ya hay kimílís.

32Iñaama Yéesu wo'eeri faŋ, ɗaakéeríi dara ga. Pee' nak nookka Yéesu ga yahaanaa, ya yaa ña'ti.

33Wayee Yéesu mëeñsukka, malakka tëelíbéecaagari, gëtta Pee' an: - Úsaayaaroo, Seytaani! Halaatciigaraa enndii halaatcaa meyoh ga Kooh wayee ca meyoh ga ɓo'.

Kitaabuk Yéesu

(Lúkkaa 14: 25-33; Mëccë 16: 24-28; Lúkkaa 12: 8-9)

34Lëehí'ta, Yéesu ɓayya mbooloomaa na tëelíbéecaagari, wo"aɓa an: - Ɓaa waa' kitaam ga fenooroonaa, ya alat hafci, ya tíkat hafci kuraanaagari, ya taabukkoo.

35Ndaga ɓaa fu waa' kisom kumuunfunaa, fu hayka kiñak, wayee ɓaa mi tahhaa kiñak kumuunfu ga ëldúna, mi naHewhewii winéwí'wiinaa, fu hay kipes bi taa'.

36Ɓo' enoh kilaak iñcii ga ëldúna tóohɗa ya, binaa ya na' kiñak kipesci bi taaraa?

37Ati laakin iñaa ɓo' mín nawa kilaasoh kipeskaagari?

38Ɓuwii wati dëku ga ki'oo' Kooh na kitum baakaa'. Ga ɗuuyʼɓa, ɓaa mi enndaa kaci ga, mi na wo'eenndoonaa, fu hay ki'en kaci ɓan ga Kowukii ɓii, besaa ya hayan bëríi ga ndamaa Paamci, ya na malaakacaa ɓisela'í'ɓaa.

Marka 9

1Yéesu wo'issaɓa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ɓiɓo' ga ɓuwii ɓii kaansoo ee ɓa hottii Nguuraa Kooh yoosuk, taam na doolaagari.

Ndamaa Kooh yoosukka ga Yéesu

(Mëccë 17: 1-13; Lúkkaa 9: 28-36; 2 Pee' 1: 16-18)

2Tíkka ga bes ciyitniinoo, Yéesu taammba na Pee', Saak na Saŋ, ya ɓayyaɓa, ɓa rek daa wéetin, ga ɗook jaŋjaŋ wiyaak. Daama jëmmaagari súpítukka ga fíkíiɓa.

3Kúltícaagari yaanaawwa ɗer bi caa melic, yaanaawlaataa wëe'taa ga an wii laakkii naawohaa en ga ëldúna mín ɗa kisétí' kúltí .

4Tëelíbéecaa hotussa Ili na Móyíis meyussa ga fíkíiɓa, ɓa ɓaa saawal na Yéesu.

5Pee' dalla kiwo' Yéesu an: - Jëgírohii, dii newin garuu. Eneenaa ɗí hëwí' mbaa' kaahay dii: wíinoo wuufu, wíinoo wuu Móyíis, ee wíinoo wuu Ili.

6Pee' ínohéeríi sah iñaa ya wo'anɗa ndaga kitíit kihëpí', ya na tëelíbéecaa tesɗa.

7Laakka yaayeelaa hay, úullaɓa. Ee ga ɗuuyʼ yaayeelaama, laakka koonaakaa koluk an: - Ɓii yii yërí en Kowukiigoo mi keeñukɗa, súkúrukatti!

8Ga saasi, ga daa tëelíbéecaa malaku iñaa wíilɓaɗa, ɓa hotsissii ken naɓa, enndii Yéesu dogaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Daa ɓa enee na kiyoosuk ga jaŋjagaaɗa, Yéesu ɗíŋnga tëelíbéecaa an: - Kaa ɓéestírat ken iñii ɗú hotɗa, bi ga daa Kowukii ɓii mílísan ga ɓuwaa kaaninɗa.

10Tëelíɓéecaa abussa wo'eenaama, ee ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Iñii ya waa' kiwo' ga «kimílís ga ɓuwaa kaaninɗa» ya?

11Lëehí'ta ɓa meekissa Yéesu an: - Iñii tah ya jëgíroh-waascii wo'u an Ili yërí ɗewan kihay paaʸ?

12Ya taassaɓa an: - Ee, Ili ɗewan kihay, ya hëwíraat iñaa en tóoh bi jek. Wayee iñii tah ya, Këyítfaa Kooh wo' ɓan an Kowukii ɓii hay kikooroh ga mesiklaat ciyewin, ee ya hay kisagu?

13Mi nak, mi wo"úu man Ili hayin kumëeñí'. Ɓuwii tumuununndi iñaa neɓɓaɗa, fodaa daa Këyítfaa Kooh bín ga iñaa aaw gariɗa.

Yéesu wëkí'ta oomaanaa laak raɓ

(Mëccëe 17: 14-21; Lúkkaa 9: 37-43)

14Waa ɓiYéesu soofussa ga tëelíbéecaa ɓíinoo, ɓa hotta ɓiɓo' ɓiyewin wíiluununɓa ee jëgíroh-waascaa ɓaa coowoh naɓa.

15Daa mbooloomaa hotee Yéesu, iñaama bettaɓa. Ɓa ɓaa fool gari kikëñí'ti.

16Ya meekissaɓa an: - Ɓú en na kiwo' ya naɓa?

17Laakka ɓo' yiʸaal meʸca ga ɓuwaa, wo"a Yéesu an: - Jëgírohii, mi haydohɗeeraa kowuroo kiʸaal, raɓ nari. Rawii luuɓlukohi hen.

18Ga daa oomaanaa mín ki'enoh tóoh, ya mínndi da kiɓúuk. Ya fetalli kakay dal, kúuwkaa oomaanaa kúuwi, ya úñohi síscaa, ya súwoh kas. Mi kíimin tëelíbéeciigaraa ɓa kaal rawii ga oomaanii ee ɓa mínndiika.

19Yéesu wo"aɓa an: - Cëeʸ, ɗú ɓuwii wati ee ɗú laakoo ngëmɗa, mi enan narúu bi kera? Mi múuñɗanndúu bi kera? Haydohɗattoo oomaanaa. Ya haydohɗussari.

20Oomaanaa yaa hot Yéesu rek, rawaa ga ɗuuʸciɗa yaa saylukohhi didóolí', oomaanaa dalla kikeen, yaa pírgínuk ga kakayfaa, kúuwkaa kaa kúuw.

21Yéesu meekissa paamunaa an: - Iñii yii ammbi kera? Paamunaa taassa an: - Ammbi ga waa ya en oomaaɗa bi wati.

22Ee leekleek rawum ɓúukki ga ɗuuʸ kiwii na ga ɗuuʸ músú, ya waariri ki'ap. Wayee en lak fu mínin yen ganaa, yërëmaarí, fu amɗohhíi!

23Yéesu taassari an: - An fu wo' an «En lak fu míninaa?» Iñaa en ɓéeɓ mínukin ga ɓaa fu gëm ga Kooh.

24Ga saasi paam oomaanaa dalla kiwo' didóolí' an: - Mi gëmin! Amɗohaaroo ga dii ngëmiigoo dooyyiiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Yéesu hotta ga daa ɓuwaa ɓaa fool kihay kilaayʼɗa, ya gëtta rawaa an: - Fu rawii, fu yii fu haydoh kiɗek na kiluuɓɗa, mi nakkaa, meyohaa ga oomaanii ee kaa le'is gari bi taa'!

26Rawaa meyʼca ga oomaanaa na tiweeleeluk, ya yaa saylukohhi didóolí'. Oomaanaa mannda na ɓaa kaan hen, bi ɓo' ɓiyewin daama ɓaa wo' an: «Kaanin».

27Wayee Yéesu ammbari ga yahaa, koluki'tari, oomaanaa tuukka.

28Lëehí'ta Yéesu aassa kaan. Lak tëelíbéecaagari doŋ enu nari, ɓa meekissari an: - Iñii tah ya ɗí, ɗí mínéeríi kikaal rawaama ga oomaanaa?

29Yéesu taassaɓa an: - Kikíim Kooh kërí doŋ mín kiméyí' raɓcaa manɗa ga ɓo'.

Yéesu yéegalohsissa an ya hay kikaan ee ya hay kimílís

(Mëccëe 17: 22-23; Lúkkaa 9: 43b-45; Marka 8: 31-33)

30Yéesu na tëelíbéecaagari meyohussa daama, ɓa koorohha ɗuuyʼ gohaa Gëlílée. Yéesu waaréeríi ɓo' yéeŋ daa ya enohɗa,

31ndaga ya enee na kijëgí' tëelíbéecaagari. Ya wo'eeɓa an: - Kowukii ɓii hay kitíku ga yah ɓuwii. Ɓa hayyi ki'ap wayee ya kaan bi tík ga bes kaahayaa, ya hay kimílís.

32Wayee tëelíbéecaa ínohséeríi iñaa wo'eenaama waa' kiwo'ɗa, ee ɓa kaañéeríirika kimeekisoh.

Ɓaa Yéesu wo' an yërí wëñ kiyak ga fíkíi Koohɗa

(Mëccëe 18: 1-5; Lúkkaa 9: 46-48; Marka 10: 35-45; Filiip 2: 5-11)

33Yéesu na tëelíbéecaagari le'ussa Kafarnawom. Ga ɗuuyʼ kaanfaa, Yéesu meekissa tëelíbéecaa an: - Ɓú nookohee ya ga waasii?

34Ɓa ɗekka, ndaga ga waasaa, ɓa enee na kinookoh an yaa wëñ kiyak gaɓaɗa, ɓa?

35Waa ennda ɗa, Yéesu yuŋnga, ya ɓayya ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, ya wo"aɓa an: - Binaa ɓo', fu waa' kikuliyuk ga yenaa, fu jom ki'en ga fenoo ɓéeɓ, fu en súrga ɓuwaa tóoh.

36Lëehí'ta ya ɓeɓpa ku'oomaa, tuuki'taja ga leelooɓa. Ya ɓeɓpaja, yugi'taja ga kotcaagari, ya wo"a an:

37- Ɓaa fu te' ga keeñfu oomaanii fodii yii ndaga teekiigoonaa, lakanaa fu te"oo, mi ga kihaffoo. Ee ɓaa fu te"oonaa, fu te"iiroo mi yii yii rek, wayee fu te' ɓan ɓaa wossooɗa.

Ɓaa kaalee raɓ ga teekaa Yéesuɗa

(Lúkkaa 9: 49-50)

38Saŋ wo"a Yéesu an: - Jëgírohii, ɗí hotin ɓaa en na kikaal raɓ ga ɓuwaa ee ga teekfu. Ɓí waa'tarika kihoonoh ndaga ya bokkii garuu.

39Yéesu loffari an: - Kaa hoonohattika, ndaga laakkii ɓaa mín kitum kíntaan ga teekkoo, ee ga saasi ya aaw kiwo' iñaa moroo garoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Ɓaa lebirohhii naruu, fa' naruu.

41Mi wo"úuka ee kayoh; ɓéeɓ ɓaa onndúu kaas-músú ki'an ga teekiigoo ndaga dii ɗú en ɓuuroo mi Kiristaaniiɗanaa, ɓaama ñakoo fayaagari.

Kitagoh na iñcii tumlukohi ɓo' baakaa'ɗa

(Mëccëe 18: 6-9; Lúkkaa 17: 1-2; 1 Korenti 8: 9-13; 9: 24-27)

Yéesu wo'issa an:

42- Wayee ɓaa baakaa'lukoh tu'oomaatii tii gëmu garooɗanaa, iñaa gën ga ɓaamaɗa wërí en ya pokɗu atoh wiyaak ga koonaakaa, ya jafu ga ɗuuɣ giiyaa.

43Ɓaa en lak yahaagaraa wërí tahhaa kitum baakaaraa, gúraawa. Iñaa gën garaaɗa wërí en fu aas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa na yah wíinoo, loo kilaak yah kanak ee fu ka' safara, ga kiwiikaa ɣímooɗa.

[44]

45Ɓaa en lak kotaagaraa wërí tahhaa kitum baakaaraa, gúraawa. Iñaa gën garaaɗa wërí en fu aas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa na kot wíinoo loo kilaak kot kanak ee fu jafu ga safara.

[46]

47Ee binaa ɓaa en lak kuhaskaagaraa kërí tahhaa kitum baakaaraa, nísaaja. Iñaa gën garaaɗa wërí en fu aas ga Nguuraa Kooh na kuhas kíinoo loo kilaak tuhas tanak ee fu jafu ga safara.

48Daama «cëgíncaa ñamsi faanɗa kaansoo ee kiwiikaa ɣímoo taa'.»

49En ki'enaa, ɓaa en ɓéeɓ hay kiɗaanu na kiwii .

50Maraa jofin, wayee binaa maraa safissiinaa, ma ɗaanohsan na ya? Madat na maraa ga ɓimooroommbúu . Laakat jam ga díkaantirúu.

Marka 10

Yéesu wo"a ga loo kifasi'

(Mëccëe 19: 1-12; Lúkkaa 16: 18; Room 7: 1-3; 1 Korenti 7: 10-16)

1Yéesu meyohha daama, aawwa dëkcaa bok ga gohaa Yúudée ee hanoh húlúwaa Yúrdeŋɗa gaaɗa. Ɓuwaa ɓiyewin haysissa, nëgírukohussa ga yahaaci. Ee ya enissaɓa kijëgí' fodaa ya meereeka kitumɗa.

2Laakka Fërísiyeeŋcaa hayu bi gari kifí'ti, ɓa meekissari an: - Waasiiruu onin ɣaal kifasi' ɓeticine?

3Yéesu meekissaɓa ɓan an: - Móyíis nakeerúu ya kitum?

4Ɓa taassa an: - Móyíis oneera ɣaal kibín këyít kiteewoh an sëyaa tasin ee ya foñ ɓetici.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Yéesu nak wo"aɓa an: - Móyíis bínɗinndúu iñaa ya nakkúu yaama ndaga dii ɗú súɓ ga keeñɗa.

6Wayee ga kiɗewaa, ga waa Kooh sak ëldúnaɗa «Ya tummba ɓo', yʼaal na ɓeti .

7Kërí tah bi yʼaal hay kifoñ paamci na eeci, ya aboh na ɓetici,

8ee ɓa ɓanak, ɓa en ɓo' yíinoo» . Fodaama ɓa enissii ɓanak, wayee ɓa en yíinoo.

9Kon ɓo' hanat kihëgísoh iñaa Kooh akitohin.

10Waa ɓa le"a kaan, tëelíbéecaa meekisussa Yéesu iñaa aaw ga iñaama.

11Ya taassaɓa an: - Binaa ɓo' kaal ɓetici, pañ ɓeti yiliisaa, ya ɗúkin ɓetifaagari fiɗewaafaa, ya faanukka na ɓeti filiis.

12Fodaama ɓan, binaa ɓeti foñ yʼaalci, pajuk ga yʼaal yiliisaa, ya ɗúkin yʼaalaagari yiɗewaayaa, ya faanukka na yʼaal yiliis.

Yéesu barkeella tu'oomaataa

(Mëccëe 19: 13-15; Lúkkaa 18: 15-17)

13Ɓiɓo' haydohɗussa Yéesu tu'oomaa, ya tík yahcaagari ga ɗookɓa. Wayee tëelíbéecaa ɓaa ña' ɓuwaama.

14Daa Yéesu hotee iñaama, keeñci tammba ga, ya wo"a tëelíbéecaa an: - Íisat tu'oomaatii, ta hay garoo! Kaa hoonohatɓa ndaga Nguurii Koohwuu ɓuwii man naɓaɗa.

15Mi wo"úuka ee kayoh; ɓaa fu tookkii Nguurii Kooh fodii ku'oomaanaa, fu aasoo ga.

16Lëehí'ta ya ɓeɓpa oomaacaa, ya tíkka yaa en ɓéeɓ yah, barkeellaɓa.

Ha'-alal waa' ki'aas ga Nguuraa Kooh

(Mëccëe 19: 16-30; Lúkkaa 18: 18-30)

17Daa Yéesu enee na kimeʼ kiʼahɗa, laakka ɓo' yiʼaal yaa hay gari na jaa', ya yʼí"a ga fíkíici, meekissari an: - Jëgírohii yijófí'yii, mi tuman na bi mi laak ɓakkoo ga kipeskaa leehoo taa'ɗa?

18Yéesu wo"ari an: - Iñii tah ya fu wo' kijof garoo? Ken joffii, enndii Kooh rekaa.

19Fu ínohin iñii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa: «Kaa laŋ kumuun ɓo'; kaa ɗúk ɓetifu wala yʼaalfu, fu faanuk na ɓo' yiliis; kaa lok; kaa seedi' saboh; kaa tooñ mooroomfu; kelohɗaa paamfu na eefu.»

20Ɓaa taassari an: - Jëgírohii, mi taabukin iñciima tóoh ga ki'oomaaroo bi wati.

21Yéesu malakka ɓaa, waa'tari. Ya wo"ari an: - Laakin iñaa tesohhaa kitum: kara, toonnaa iñaa fu laakɗa tóoh, fu onwa nduulcii. Fodaama fu hay kilaak alal ga ɗook. Lëehíraa haya, fu taabukkoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ɓaa nak enee ɓo' yiyéwíní' alal, ee daa ya kelohee wo'eenaama, ya súuñɗukka lool, keeñci leehha ga tak, ya yaa ƴah.

23Yéesu malakka ɓuwaa wíilliɗa, wo"a tëelíbéecaagari an: - Ki'aaskaa ha'-alal ga Nguurii Kooh daal, yoowanndii!

24Tëelíbéecaa Yéesu waaru'ussa lool ga wo'eencaagari. Ee ya tíkissa ga an: - Ɓiƴaay, ki'aas ga Nguurii Kooh daal yooɓpii!

25Geeleem paaf ga noŋ kúuc, këri wëñ kiyooɓ daa ha'-alal aasan ga Nguurii Kooh.

26Tëelíbéecaa wëñussa kiwaaru'u. Ɓa ɓaa meekisoh ga díkaantiɓa an: - Kon baanaa, ɓii mín kimúc ɓa?

27Yéesu malakkaɓa, wo"a an: - Iñaama wooñ ɓo', wayee wooñnjii Kooh, ndaga iñaa en ɓéeɓ mínkin ga Kooh.

28Pee' nak dalla kiwo' an: - Malka, ɗí, ɗí foñin tóoh, ɗí taabukinndaa.

29Yéesu taassari an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ɓaa mi tahhaa kifoñ, mi na Hewhewii winéwí'wii, kaan wala ɓikëmëeŋkímun ɓiƴaal na ɓiɓeti, wala ɓiyaakmun ɓiƴaal na ɓiɓeti, eemun wala paamun wala towu, wala yoon,

30fu hay kilaak dii, iñaa wëñ iñcaama bes citéemée': kaan ciyewin, na ɓikëmëeŋkímun ɓiƴaal na ɓiɓeti na ɓiyaakmun ɓiƴaal na ɓiɓeti, ɓi'eemun, towu na yoon ciyewin. Iñcaama taaban na kihatalu ga ngëm; ee fayuraa fu laak kipeskaa leehoo taa'ɗa.

31Ɓiyewin ga ɓuwii ɗeɓ watiɗa ɓërí mëeñjohan ee ɓiyewin ga ɓuwii mëeñjohɗa ɓërí ɗewan.

Waas wukaahaywaa Yéesu yéegaloh kikaankaagari na kimílískaagari

(Mëccë 20: 17-19; Lúkkaa 18: 31-34)

32Waa ennda ɗa, ɓa ammba waasaa aaw Yéerúsaleemɗa. Yéesu hanohee fíkíi. Tëelíbéecaagari, helcaagaɓa daléerí dara ee ɓuwaa ɓíinoo taamsee ga fenoociɗa niikussa. Yéesu ɓaysissa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa haŋ, ya yaa wo'ɓa iñaa ƴahanndi kidalɗa.

33Ya wo'eeɓa an: - Súkúrukat, ɗu ɓii ƴah Yéerúsaleem, ee Kowukii ɓii hay kitíku ga yah sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa. Ɓa hayyi ki'atti' kikaan, ɓa tíkki ga yah yiifa'caa.

34Ɓaama hayyi kiñaawalsoh, ɓa toossohhi, ɓa típpi laawoo, ɓa appi. Lëehíraa, bes kaahay tík ganaa ya mílís.

Yéesu taassa Saak na Saŋ

(Mëccë 20: 20-28)

35Saak na Saŋ, towutaa Sebedee, deeyussa ga Yéesu, wo'ussari an: - Jëgírohii, ɗí waa' fu tumi'tíi iñii ɗí ƴahhaa kikíimɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Yéesu meekissaɓa an: - Ɗú waa' ya mi tumi'túu?

37Ɓa taassa an: - Binaa fu en ga ndamaagaraanaa, onaarí ɗí mín kiyuŋ ga yahaafu, yii hanoh yahfu ñaam, yíinoo hanoh yahfu seŋ.

38Yéesu wo"aɓa an: - Ɗú ínohoo iñii ɗú meekisohɗa. Ɗú mínin ki'an ga kaas-coonii mi ʏah ki'anɗane, wala kibëtísi'uk ga mesiklaat fodii dii mi ʏah kibëtísi'ukɗane?

39Ɓa taassa an: - Ee ɗí mínínka. Yéesu wo"aɓa an: - En ki'enaa, ɗú hay ki'an ga kaasii mi ʏah ki'anɗa ee ɗú hay kibëtísi'uk ga mesiklaat fodii dii mi ʏah ga kibëtísi'ukɗa.

40Wayee en iñaa aaw ga kiyuŋ ga yahhoo ñaam wala ga yahhoo segaa, enndii mi jomka kiwo'. Ɓuwaa Kooh waayuki' ɓakcaamaɗa ɓërí ʏahca ki'eru.

41Daa tëelíbéecaa tesɗa kelohsee iñaama, ɓa dalla ki'ayluk Saak na Saŋ.

42Yéesu dallaɓa kiɓay, wo"aɓa an: - Ɗú ínohin an, ɓuwii tíku ha'-kúl ga ëldúnaɗa, ɓërí teewi ɓuwii an ɓa hanoh ɓéeɓ ɗook , ee ha'-doolicii tumlukohi ɓuwii ga iñaa neɓɓa.

43Iñaa manɗa hanat ɗa kilaak ga ɗuuʏcúu. Wayee laak ɓaa waa' ki'en ɓo' yiyaak ga ɗuuʏcúunaa, ya joman ki'en súrgarúu,

44ee ɓaa waa' garúu kikuliyukaa, ya joman ki'en ñaam ɓuwaa tóohɓa.

45En ki'enaa, kiheel súrga tahhiiKowukii ɓii kihay, wayee ka hay ki'en súrga ɓuwii, na ki'eroh kumuunci doo ya laas tumuun ɓo' ɓiyewin.

Yéesu wëkí'ta búumíraa teeku Bartímée

(Mëccë 20: 29-34; Lúkkaa 18: 35-43)

46Yéesu na tëelíbéecaagari le'ussa Yéríkóo. Waa ɓa meyoh ga teeraama na ɓiɓo' ɓicaakí', laakka búumíraa teeku Bartímée, kowu Tímée, yugin ga yahaanaa waasaa, yaa sarahtuk.

47Daa ya kelohee an Yéesu Nasareet yaa hay, ya yaa fiip an: - Yéesu, kucaasamunkii Dëwít, yërëmaaroo!

48Ɓuwaa ɓaa ña'ti, an doo ya ɗekoh. Wayee ya yaa wëñ kifiip an: - Kucaasamunkii Dëwítóo, yërëmaaroo!

49Yéesu tuukka, wo"a an: - Ɓayatti. Ɓuwaa ɓayya búumíraa, ɓa ɓaa wo"i an: - Dëlɗaa heliigaraa, kolka, ya yii ɓayyaa.

50Búumíraa dalla kijaf paltaagari, ya kolukka bërít, yaa hay ga Yéesu.

51Yéesu meekissari an: - Fu waa' ya mi tumi'taa? Búumíraa taassari an: - Jëgírohii, tumɗaaroo bi mi mín kihot.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

52Yéesu wo"ari an: - Tíida, ngëmiigaraa wëkɗinndaa. Ga saasi búumíraa mínnda kihot, lëehí'ta ya yaa taabuk Yéesu ga waasaa ya am kiɣahɗa.

Marka 11

Yéesu aassa teeraa Yéerúsaleem na ndam wiyaak

(Mëccëe 21: 1-11; Lúkkaa 19: 28-40; Saŋ 12: 12-19)

1Waa Yéesu na tëelíbéecaagari deeyussa Yéerúsaleem, ɓa enee ga yahaa dëkaa Betfasee na waa Bétaníi, en ga ɓak tëgëlaa Ólíwíyéecaaɗa, Yéesu wossa ɓo' ɓanak ga tëelíbéecaagari,

2wo"aɓa an: - Karat dëkum en ga fíkíirúuɗa. Ɗú aasi danaa, ɗú hoti cúmbú'-baamaa ɓo' lappii duum, pokuunun daama. Pëkísatti, ɗú haydohhi dii.

3Ee binaa ɓo' meekissúu an: «Iñum ɗú tum yuma ya?», Taasatti an: «*Ha'mudii yërí laak sooli ga. Ee ya hayyi kiwosoh dii diima-diima.»

4Tëelíbéecaa karussa, ɓa laakka cúmbú'-baam ga mbedaa, pokuunun ga fooh ga yahaa hal-kaan daama. Ɓa pëkíssari.

5Ɓiɓo' ga ɓuwaa ensee daamaɗa wo'ussa tëelíbéecaa an: - Ɗú tum ya yuma? Iñii tah ya ɗú pëkís cúmbúrii?

6Ɓa taassa ɓuwaa fodaa daa Yéesu nakeeɓaɗa. Ɓuwaa íisussaɓa, ɓa ɓaa hay.

7Ɓa haydohi'ta Yéesu cúmbúraa, ɓa tíkka paltucaagaɓa ga ɗookgaa, Yéesu lappa .

8Ɓiɓo' ɓiyewin ɓewussa paltucaagaɓa, larussaca ga ɗook waasaa. Ɓíinoo, ɓaa gú' toy ga tediktaa ga yooncaaɗa, ɓa ɓaa ɓool tuu'taa, ɓaa la'ta ga waasaa .

9Ɓuwaa hanohsee Yéesu fíkíi na ɓuwaa taamsee ga fenoociɗa, ɓéeɓba ɓaa wo' didóolí' an: - Óosaanaa! Kooh barkeelat yii hay ga teekii Ha'mudiiɗa!

10Kooh barkeelat Nguurii en na kihayɗa, Nguurii caasammbíi Dëwít! Óosaanaa aaw ga ɗookaa-ɗook!

11Yéesu le"a Yéerúsaleem, ya aassa Kaanfaa Kooh. Ga waa ya malakka bi jof, tóoh iñaa laak daamaɗa, ya yaa ɣah Bétaníi na tëelíbéecaagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, lak Kooh yaa hooɓ.

Yéesu coñnja kedikkaa

(Mëccëe 21: 18-19)

12Ga kooh-wíisfaa, Yéesu na tëelíbéecaa meyohussa Bétaníi, laak Yéesu yaawin.

13Ya séennda di'úsaayí' eenaa kífin. Ya ka'ta kimalak ati ya hay kihot towu ga. Wayee waa ya deeɣca kedikkaa, ya hottii dara ga, enndii tuu'taanaa. Waama lak ñiidaa een laaki towuɗa le"ii.

14Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a kedikkaa an: - Ken ñamsisoo kowukaa meyoh garaa, bi taa'! Tëelíbéecaa kelohussa ga iñaama.

Yéesu kaalla toonohcaa ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 21: 12-17; Lúkkaa 19: 45-48; Saŋ 2: 13-22)

15Yéesu na tëelíbéecaagari le'ussa Yéerúsaleem. Daa Yéesu aasee Kaanfaa Kooh, ya yaa kaal ɓuwaa ensee na kitoon na ɓuwaa ensee na kilom daamaɗa. Ya yaa ɓúuk taabulcaa weci'oh-kopa'caa, na yugaahcaa toonoh-ho'caa .

16Ee ya íiséerii ken kiɓay yen na kikooroh nawa ga ɗuuyʼKaanfaa Kooh.

17Lëehí'ta ya yaa jëgí'ɓa fodii dii: - Bíduunun ga Këyítfaa Kooh an: «Kaanndoo teeksan kaanfaa heetcii tóoh kíimohohsan Kooh»? Wayee ɗú, ɗú tumwa ɗaakkaa' lok!

18Daa sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa yéeŋsee iñaa laakee yaama, ɓa niikkari ndaga lak ɓuwaa tóoh waaru'uunun ga jëgírohaagari. Fodaama, ɓa ɓaa heel daa ɓa tuman bi ɓa apluk Yéesu.

19Ga waa nohaa soossa, Yéesu na tëelíbéecaagari meyohussa teeraa.

Kedikkaa coñseeɗa súɓpa

(Mëccë 21: 20-22; Saak 2: 16-18; 1 Saŋ 5: 14-15)

20Ga daa Yéesu na tëelíbéecaagari koorohsee ga kímaa cuutɗa, ɓa hotta eenaa Yéesu cojeeɗa súwin kaw bi ga níilcaa.

21Pee' níindísukka iñaa laakeeɗa, ya wo"a Yéesu an: - Jëgírohii, malka, eenii fu cojeeɗa súwin.

22Yéesu wo"aɓa an: - Gëmat ga Kooh.

23Mi wo"úuka ee kayoh; Binaa ɓo' wo' jaŋjagii wii an: «Kolkohaa dii, fu jafuk ga ɗuuyʼ giiyʼ», ya hay kitookɗu iñaama, binaa ya laakkii hel kanak ga, ee ya gëm an iñaa ya wo'ɗa hay kilaakaa.

24Kërí tah mi wo"úu man: Ɗú en ga kikíim Kooh ya onndúu yenaa, gëmat an ɗú laasin ga, en ɗanaa ɗú hay kitookɗu iñaa ɗú kíimɗa.

25Ee bëríinaa ɗú tuuk kikíim Kooh ɓéeɓ, en lak ɗú abin mooroommbúu aylukaa, bayalatti, doonaa Paammbúu yii ga ɗookɗa bayallúu ɓan tooñciigarúu.

[26]

Yéesu meekisohussa ɓa onndi doolaa ya ɓayɗa

(Mëccë 21: 23-27; Lúkkaa 20: 1-8)

27Yéesu na tëelíbéecaa soofussa Yéerúsaleem. Ee ga daa Yéesu enee na kitíidisuk ga Kaanfaa Koohɗa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa, jëgíroh-waascaa na yaakcaa hayussa gari.

28Ɓa meekissari an: - Iñcii fu tumɗa, fu ayʼca ga ɓa? Ɓii onndaa dooli kimínca kitum ɓa?

29Yéesu taassaɓa an: - Mi hayyúu kimeekisoh enaama yíinoo ɓan. Ɗú taassoo ganaa, mi wo"úu iñcii mi tumɗa ati mi ayʼca ga ɓa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Ɓii yiida wosee Saŋ kibëtísi' ɓuwaa? Kooh wala ɓo'-súusúus? Taasattoo?

31Wayee ɓa ennda ga kiwo' ga díkaantiɓa an: - Binaa ɗu taas an Kooh yërí woseerinaa, ya hay kiwo' an «Iñii tah ya ɗú gëmmbii ga Saŋ?»

32Ee binaa ɗu wo' an ɓuwii ɓërí woseerinaa… Ɓa niikeera mbooloomaa ndaga ɓéeɓɓa tíksee Saŋ sëldíigaa Kooh.

33Waa ennda ɗa, ɓa taassa Yéesu an: - Ɓí ínohoo. Yéesu wo"aɓa an: - Haa, mi ɓan, mi wo'oorúu iñcii mi tumiɗa ati mi aƴca ga ɓa?

Marka 12

Liiwukaa wo' ga loo línoh biiñcaa ɓisóotí'ɓaaɗa

(Mëccëe 21: 33-46; Lúkkaa 20: 9-19; Ísayíi 5: 1-7)

1Lëehí'ta Yéesu yaa liiwukɓa an: - Enee ɓo', ya yíppa tedik-reseŋ ga yoonci. Ya ɗíŋnga yoonaa, ya acca nogaa towu-reseŋtaa seesohsan. Ya tawahha daa ɓo' mínan kituukoh, tíim yoonaa, malaki ga. Lëehí'ta ya ɓeɓpa ɓilínoh, sassaɓa kilëgëy ga yoonaa, ya yaa ƴah kiɓaaɓ.

2Ga waa kiɓeen le"a, ya wossa súrga ga línohcaa ga yoonaaɗa, ɓa kommbi ɓakci ga iñaa ɓa ɓeenɗa.

3Wayee ɓa ammba súrgaa, ɓa feekkari, ɓa kaallari yah ɓuucuuc.

4Ha'-yoonaa wosissa súrga yiliis gaɓa. Ɓa feekkari ga haf, ɓa ɓaa ɓassohhi.

5Ha'-yoonaa wossissa yukaahay, ɓa appari, ee ɓa tummba fodaama súrga ɓiyewin ɓiliis: ɓa feekka ɓii, ɓa appa ɓii.

6Ha'-yoonaa tesoheeri kowuci kíinoo, kaa ya waarin lool. Ya mëeñdohhari kiwos gaɓa, ee ya halaatta an: «Hanaa ɓa hay ki'on kowuroo cée'.»

7Wayee línohcaama ɓaa wo' ga leelooɓa an: «Yii ƴah kilamɗa yeema, hayat ɗu appi ee ɗu lam yoonii.»

8Ɓa ammba kowukaa, ɓa appaka, ɓa jaffa faraaffaa ga fenoo yoon-biiñaa.

9Yéesu meekissa ɓuwaa an: - Haa ha'-yoonaa tuman na? Ya hay kihay, ya ap línohcaa, ya ek ɓiɓo' ɓiliis ga yoonaa.

10Man ɗú jagin wo'eenaa Kooh bídu ga Këyítfaa an: «Atohaa tawahohcaa jafeeɗa, atohaama enin atoh-koñ.

11Iñaama yërí Ha'mudii tum ee enin kíntaan ga hasciiruu!»

12Ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa ɓaa heel ki'am Yéesu ndaga ɓa ínohha an Yéesu liiwukeeɓa ga wo'eenaama. Wayee ɓa kaañéerii mbooloomaa; ɓa íissari, ɓaa ƴah.

Lempu jomin kifayune?

(Mëccëe 22: 15-22; Lúkkaa 20: 20-26)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Laakka Fërísiyeeŋcaa ebilu na ɓuwaa fa' na Erootɗa ga Yéesu, kifí'ti ga ɗuuɣ wo'een.

14Ɓa hayyari kiwo' an: - Jëgírohii, ɗí ínohin an fu wo' kayoh, ee fu niikkii ken, ndaga fu malkirii ɓo' ga jëmmaagari, wayee fu jëgíroh Waas-Kooh kayoh-kayohɗa. Wo'aaríi, waasii onohin kifay buu' Sesaa' lempune? Ɗí jomin kifay wala ɗí jomoo kifay?

15Wayee Yéesu ínohha helaagaɓa ɓa ɗaakɗa, ya wo"aɓa an: - Iñii tah ya ɗú waa'too kifí'? Haydohɗattooëelís denariyon wíinoo, mi malak.

16Ɓa haydohha ga wíinoo. Yéesu meekissaɓa an: - Nataalii wii wuu ɓa, na teekii en gaɗa? Ɓa taassa an: - Cuu Sesaa'.

17Daama, Yéesu wo"aɓa an: - Kon erat Sesaa' iñaa Sesaa' laak, ɗú e' Kooh iñaa Kooh laak. Ɓa waaru"a lool ga iñaa Yéesu taasɓa yaama.

Yéesu meekisohussa ga loo kimílískaa ɓuwaa kaanɗa

(Mëccë 22: 23-33; Lúkkaa 20: 27-40)

18Laakka Saduseyeeŋcaa hayu ga Yéesu. Ɓa nak, ɓa wo' an kimílís laakoo ga ɓuwaa kaanɗa . Ɓa meekissa Yéesu anee:

19- Jëgírohii, Móyíis nakeeruu kitum iñii yii: «Binaa ɓo', yaakci kaan ee lak foñnjii ɓetici na kowaa, ya jomin kilam ɓetifaama ee ya laaki' yaakci kowu ga.»

20Waama, laakee ɣaal ɓiyitnaɓanak ɓaa bok paamun na eemun. Yaakkaa pañnja, kaannda ee ya laakkii kowu.

21Yukanakyaa pañnja ɓetifaa ee laakkii nari kowu, ya kaannda. Yukaahayyaa ennda ɗa.

22Ee ɓiyitnaɓanakɓaa ɓéeɓɓa faanussari ɓeti ee laakkii ken gaɓa yaa foñ kowu nari. Ga waa ɓa kaannda ɓéeɓɓa, ɓetifaa ɓan tíkka ga.

23Diimaɗa wo'aaríi, bëríinaa ɓuwii mílísan ga kikaanɗa, ɓetifaama ɣah ki'en yuuɓa? Ndaga yaa en ga ɓéeɓ ga ɓiyitnaɓanakɓaa tumeerari ɓeti.

24Yéesu taassaɓa an: - Ɗú wo'in kimúuɣcúu ee iñaa tahkaɗa, dii ɗú ínohoo iñaa bídu ga Këyítfaaɗa ee ɗú ínohoo daa doolaa Kooh hín kiyakɗa.

25Binaa ɓuwaa kaanɗa mílísunaa, ɣaal pajoo ee ɓeti pajukoo, wayee ɓa pesan madu namalaakacii Kooh enu ga ɗookɗa.

26En iñaa aaw ga kimílískaa ɓuwaa kaanɗanaa, hanaa ɗú mosoo kijaŋ këyítfaa Móyíis bín ga daa ya wo' ga loo bos-dútúkaa abee kiwiiɗa? Kooh wo' Móyíis an: «Mi yërí en KoohyiiAbaraham, Koohyii Ísaak na Koohyii Yakoop» . Yéesu tíkka ga an:

27Kooh enndii yuu ɓuwaa ɣah kikaanɗa wayee yuu ɓuwaa ɣah kipesɗa. Ɗú ɓii ga kimúuɣ kiyaak.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iñii wëñ kiyak ga iñcii Kooh nakohɗa

(Mëccë 22: 34-40; Lúkkaa 10: 25-28; Room 13: 8-10)

28Laakka jëgíroh-waasaa keloh ga daa ɓa en na kiwo'ɗa, ya hotta an taasaa Yéesu taas Saduseyeeŋcaaɗa júwin, ya deeƴca gari, meekissari an: - Iñii yiida kuliyuk ga iñcii nakohu kitumɗa?

29Yéesu taassari an: - Wii wërí ɗeɓ: «*Ɓu-Isarayeelóo súkúrukat! Ha'mudii, Koohyiigaruu, yërí rek en Ha'mudii.

30Fu waaran Ha'mudii, Koohyiigaraa na keeñaagaraa tóoh, na kipeskaagaraa tóoh na helaagaraa tóoh, ee na doolaagaraa tóoh.»

31Ee wii wërí en wukanakwii. «Fu waaran mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa.» Laakoo iñaa nakohu, ee wëñ kanakcuma kiyak.

32Jëgíroh-waasaa wo"a Yéesu an: - Jofin, Jëgírohii! Iñii fu wo'ɗa, kayoh: Ha'mudii yërí rek en Kooh, ee laakoo Kooh yiliis enndiirinaa .

33Kiwaa' Kooh na keeñaagaraa tóoh na helaagaraa tóoh na doolaagaraa tóoh, ee ɓan kiwaa' mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa, wërí wëñ kiyak júuraa hoosu, tëkí'ɗu Kooh, na kitumi' Kooh sarahaa mín ki'en ɓéeɓ.

34Yéesu hotta an ɓaa taasohin na hel, ya wo"ari an: - Fu úsaayyii ga Nguurii Kooh. Waa ennda ɗa, ken kaañissiiri kimeekisis yen.

Iñii Kiristaanii jom ga buu' Dëwítɗa

(Mëccë 22: 41-46; Lúkkaa 20: 41-44)

35Ga daa Yéesu jëgírohee ga ɗuuƴ Kaanfaa Koohɗa, ya meekisohee an: - Jëgíroh-waascii mín na kiwo'u an Kiristaanii kucaasamun Dëwít?

36Ndaga Dëwít ga kihafci, ga waa ya líif na Helaa yisela'í'yaaɗa, ya wo'in an: «Kooh, Ha'mudii wo"a Ha'mudiigoo an: Yugohaaroo yah-ñaam, bi ga daa mi tuman ɓuwii saŋngaaɗa ditogaa' kotfu» .

37Dëwít, ga kihafci, ɓay ɓaama «Ha'mudii»: Kon tum na bi Kiristaanii mín ki'en kucaasamun rek ga Dëwít?

Kaa tumat fodii jëgíroh-waascii

(Mëccë 23: 17-36; Lúkkaa 20: 45-47)

Mbooloo wiyaak waa súkúruk Yéesu ee iñaama neɓpaɓa ga keeñ.

38Yéesu jëgíreeɓa an: - Abukat ga kitum fodii jëgíroh-waascii. Ɓa waari kitíidisuk na kúltí ciyaak. Ɓa en ga paancaanaa, ɓa waari kikëñɗu yah kanak.

39Ga ɗuuƴjaangu-yaawúu'caa, ɓa heeli kiyuŋ ga fíkíi; ee en ga hewaa, ɓa waari kihanoh fíkíi.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Ɓa te'i iñaa laak ga kaan ɓeticaa ɣaalcaagaɓa lísussiiɗa; ee ɓa maañi ga kikíim Kooh, an doo ɓuwaa fooŋ an ɓa júwin. Atti'aa Kooh atti'anɓaɗa wërí wëñan kimesik.

Sarahaa ɓetifaa laakoo daraɗa

(Lúkkaa 21: 1-4)

41Lëehí'ta Yéesu yuŋnga, ëewrukohha na iñaa sarahcaa te'ohsi ga Kaanfaa Koohɗa. Ya malakee ga daa ɓuwaa enee na kiɓúuk kopa'caa ga ɗuuɣgaaɗa. Ha'-alal ɓiyewin ɓaa ɓúuk da kopa' ciyewin.

42Laakka ɓan ɓetifaa hay, laakoo dara ee ɣaalci kaanin. Ya ekka daama tuhanja'-hëelís tanak, taa le'oo dërëm .

43Yéesu ɓayya tëelíbéecaagari, wo"aɓa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ɓetifii laakoo dara fii erohin iñaa ken ɓúukkiiri ga te'aa'-sarahii.

44Ndaga ɓéeɓba onoh ga iñaa ɓa wëñí'ɗa, wayee ya, ga kinduulci, ya erohin tóoh iñaa ya laakeeɗa, tóoh iñaa ya jomee kipesohɗa.

Marka 13

Yéesu yéegalohha an Kaanfaa Kooh hay kiɓú'

(Mëccë 24: 1-2; Lúkkaa 21: 5-6)

1Yéesu enee na kimeɣ Kaanfaa Koohɗa, laakka ga tëelíbéecaagari yaa wo"i an: - Jëgírohii, malkaa dii atohcii mo'ɗa, na dii tawahcii yakɗa!

2Yéesu taassari an: - Fu hotin ga tawahcii ciyaakcii ciine? Tesohanndii dii sah atoh wíinoo waa tíkiskohan na mooroomwa, tóoh hay kiɓú'.

Iñii ɣah kihew balaa ëldúna túki'aa

(Mëccë 24: 3-14; Lúkkaa 21: 7-19)

3Yéesu yuŋnga ga ɗook tëgëlaa Ólíwíyéecaa, óowrúkohha na Kaanfaa Kooh. Ga daa ɓa wéetee nari daamaɗa, Pee', Saak, Saŋ na Andari meekisohussari an:

4- Wo'aarí, iñaama laakan kera, ee mandargii wiida teewohan an iñcii cii ɓéeɓca jomin kilaak?

5Yéesu kon yaa wo'ɓa an: - Tumat ndaŋ doo ken ɗúkoorúu.

6Ɓiɓo' ɓiyewin hay kikoorohu teekkoo, ɓa wo'i an: «Mi yërí en Kiristaanii!» Ee ɓa hay kiɗúk ɓo' ɓiyewin.

7Binaa ɗú keloh yëngël heñ wala an heñ laakin ga ɗekataa, kaa tíitat, ndaga iñcaama jomin kilaak, wayee lak ëldúna le"ii kitúkí' duum.

8En ki'enaa, kúl hay kiɓewuk, keen ga ɗook kúl mooroomci, ee nguu' hay kiɓewuk, keen ga ɗook nguu' mooroomci; kakayfii hay kiyëngëluk ga ɗekat ciyewin ee a' hay kilaak. Iñaama ɣah kiman na dalaaraa mesiklaatcaa ga kimatuk ɓetiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Wayee ɗú, tumat ndaŋ ga haffúu. Ɓú hay kiɓayu paancaa yaawúu'caa, ɗú hay kirípu na ngee' ga ɗuuy' jaangu-yaawúu'caa. Mi hay kitah bi ɗú hay kituukɗu ga fíkíi ha'-nguu'cii na ga fíkíi buu'cii, doonaa ɗú tuukukHewhewii winéwí'wii ga fíkíiɓa.

10Hewhewii winéwí'wii jomin kiyéegalohu paay' ga heetcii tóoh.

11Binaa ɗú abu kiɓayunaa, helciirúu dalat ga iñaa ɗú joman kiwo'ɗa, ee wo'at rek iñaa Kooh onanndúu kiwo' ga wahtaama sii'ɗa, ndaga enndii ɗú y'ah kiwo', wayee Helaa yisela'í'yaa.

12Yaakmun hay ki'eroh këmëeŋkíci ya tíku kikaan. Paamun hay ki'eroh kowuci ka tíku kikaan. Oomaacaa hay kiɓeɓku, keenu ga ɗook paamɓa na eewɓa, aplukɓa .

13Mi hay kitah bi ɓo' ɓiyewin hayyúu kisagu. Wayee ɓaa fu guu'guuluk bi ga daa tóoh leehanaa, fu yaama fu hay kimúc.

Ɓo' hay kison bi hëp

(Mëccë 24: 15-28; Lúkkaa 21: 20-24)

14- Bëríinaa ɗú hotan ɓaa wo'u "yi'araamí'yaa pooki kúlɗa" aas ga daa ya jomoo ki'aasɗanaa -- ee ɓaa fu jaŋ iñii yiinaa, tumaa ndaŋ!-- Ɓuwaa iñaama laakan Yúudéeɗa, ɓa núpat ɓa aaw jaŋjaŋcaa.

15Ɓaa iñaama laakanndi yugin ki'íikaruk ga ɗook taahaagariɗa, hanat kisek kiyoosuk kiɓeɓ yen ga ɗuuy' túuy'ci,

16ee ɓaa iñaama laakan yooncaaɗa, hanat kiɓoyuk kaan kiɓeɓnee kúltífaagari.

17Massa ɓeticaa bescaama laakanɓa na look, na ɓaa ensan na kiɓëpí'ɗa!

18Kíimat Kooh ati iñcaama hídohoo ga wahtu ñiin wiméeskí' .

19Ndaga ga bescaama, mesiklaatcaa dalan ɓuwaaɗa hay kiyak yakaa wëe'taa ga an wii, mossii kilaak iñaa man ɗa, aboh ga waa Kooh ɗeɓ kisak ëldúnaɗa bi wati, ee iñaa madan ɗa laakisanndii bi taa' .

20Ee binaa newéeríi Ha'mudii ya nëewís bescaamanaa, eneenaa ken múcoo, wayee ɓuwaa ya tanɗa tahha bi ya nëewíssaca.

21Kon binaa ɓo' wo"úu an: «Malkat, Kiristaanii yii dii!» wala «Malkat, ya yaa daa!» Kaa gëmat.

22En ki'enaa, ɓiɓo' hay kikoluk, ɓa tík hafɓa Kiristaa na ɓisëldíiga-Kooh ee lak saboh. Ɓa tumi kíntaan na enaama cidóoyí'-waa' kiɗúk sah, enee an mínukinaa, ɓuwaa Kooh tanukɗa.

23Watukat haffúu, mi yéegalinndúu tóoh balaa dara hewanaa.

Kowukii ɓii hay kihayis

(Mëccë 24: 29-31; Lúkkaa 21: 25-28)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24- Wayee ga bescaama, lak coonucaa ɓuwaa dayanɗa paafin, nohii dal kiñúusí', ñiidii íis kilee',

25tu'oltaa hay ɗëegískoh asamaan ta keen, ee tóoh iñcii en ga asamaaniiɗa hícukoh .

26Fodaama Kowukii ɓii hay kihotu ga ɗuuʸ yaayeelcii, ka yoosuki ee ka taam na dooli wiyaak na ndam .

27Ya hay kiwos malaakacaa ɓa nëgíroh ɓuwaa ya tan, enu ga ɓakcii cinikiiscii ga ëldúnaɗa, aboh ga dii kakayfii dalohɗa bi ga daa fa eemoh .

Jagaa tediktaa teewohɗa

(Mëccë 24: 32-35; Lúkkaa 21: 29-33)

28- Malkat iñii een jëgí'túu ga iñaamaɗa. Binaa toytaa kedikkaa ne' kine' bi, ee tuu'taa dal kitapisaa, ɗú ínoh an lah deeyin.

29Fodaama ɓan, binaa ɗú hot iñcaama ca laakaa, ínohat an Kowukii ɓii deeyin, ya le'in halii.

30Mi wo"úuka ee kayoh; bi ɓuwii wati kaanu ɓéeɓɓanaa, iñcaama tóoh hay kilaak.

31Asamaanii na kakayfii hay kifaay wayee wo'eenndoo faayoo múk.

Paamudii doŋ ínoh besaa ëldúna leehanɗa

(Mëccë 24: 36-44)

32- En loo iñaa aaw ga besaa wala wahtaa iñaama laakohanɗa, ken ínohoowa. Enndii malaakacaa ga asamaanɗa, ee enndii sah Kowukii. Paamudii doŋ ínohwa.

33Watukat, kaa neehat ndaga ɗú ínohoo wahtaa Kowukii ɓii yʸah kihayɗa.

34Iñaama madan na fodii ɓo' yaa en na kiyʸah kiɓaaɓ: Ya meyʸ kaanci, ya tíkfa ga yah súrgacaagari. Ya e' yaa en ɓéeɓ iñaa ya jom kilëgëyɗa. Ya nak ɓaa yʸah kituuk ga hal-kaadaaɗa kineeh kiwatuk.

35Kon kaa neehat ndaga ɗú ínohoo ati ha'-kaanfii hayan kera. Ati yʸah lak Kooh hoowin, ati ga leeloo wek, ati lak siikaa kodin, ati ga kím.

36Binaa ya en jalañ ga fíkíirúunaa, ya hanattúu kibet lak ɗú ɓii neeh.

37Iñii mi wo"úu yii, mi wo'ka ɓaa en ɓéeɓ, kaa neehat!

Marka 14

Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa ɓaa pokoh Yéesu nof

(Mëccë 26: 1-5; Lúkkaa 22: 1-2; Saŋ 11: 45-53)

1Bes kanak tesee ga, balaa feetaa Paak le' na feetaa ɓuwaa ñami mbúurúcaa laakoo lëwíi'ɗa . Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa ɓaa heel daa ɓa tuman bi ɓa am Yéesu ndaŋ ee ken yéegoo, ɓa aplukki;

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2ndaga ɓa wo'ee an: - Ɗu hanatka kitum ga besaa feetaa, enndiikanaa hay kihaydoh coow wiyaak ga ɗuuy' ɓuwii.

Laakka ɓetifaa íif la'koleñ ga hafaa Yéesu

(Mëccë 26: 6-13; Saŋ 12: 1-8; Lúkkaa 7: 36-50)

3Daa Yéesu enee ga Bétaníi, ga kaan Simoŋ yaa gaana'eeɗa, laakka ɓetifaa aas gaɓa, lak ɓaa ñam. Ɓetifaa ɓayee kujúlúŋkaa hëwrohu na atohaa wo'u albataa'. Kujúlúŋkaa tum la'koleñ wiséerí', waa koocussii ee hëwrohu na kedikkaa wo'u naa'. Daa ya pookee kúuwkaa kujúlúŋkaa, ya aammba la'koleñaa ga hafaa Yéesu.

4Ga ɓuwaa en daamaɗa, laakka ɓuwaa ayluk ga iñaama, ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Laak ya jeriñ kiyasoh la'koleñii wii foduma?

5Ɓo' míneerawa kitoon iñaa wëñ denariyon citéemée'-kaahay, ee kopa'caama eru nduulcii! Ɓa ɓaa coow ga ɗook ɓetifaa.

6Wayee Yéesu wo"a an: - Ísatti yas. Ɗú sodalohhi ya? Iñii ya tumi'tooɗa jekin.

7Ndaga nduulcii, ɗú ɓii naɓa besaa en ɓéeɓ , ee ɗú mínɓa kitumi' iñaa jekin wahtaa ɗú waa'ka ɓéeɓ, wayee mi y'ahhii narúu ki'en dii besaa en ɓéeɓ.

8Ɓetifii tumin iñaa ya mínɗa: Ya ɗëwírukin kileef la'koleñ ga faanfiigoo, en waayukaa loyaagoo .

9Mi wo"úuka ee kayoh; ga daa Hewhewii winéwí'wii wii mín kiyéegalohu ɓéeɓ, ga ëldúna, iñii ɓetifii yii tumɗa hay kiɓéestíru ee ɓuwaa hayyika kiníindísukoh.

Yúdaa tookka kitoon Yéesu

(Mëccë 26: 14-16; Lúkkaa 22: 3-6)

10Waa ennda ɗa, yíinoo ga ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, Yúdaa Iskariyot, ka'ta ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa kiwo'ɓa kitoon Yéesu.

11Daa ɓa kelohee iñaa ya wo'ɗa, keeñcaagaɓa soossa ga, bi ɓa díŋngari hëelís. Yúdaa yaa heel besaa ya jekelukan bi ya mín kitík Yéesu ga yahɓa.

Yéesu ñammba feetaa Paak na tëelíbéecaa

(Mëccë 26: 17-25; Lúkkaa 22: 7-14,21-23; Saŋ 13: 1-30)

12Ga besaa ɗeɓ ga feetaa ñamsi mbúurúcaa laakoo lëwíi'ɗa ee bërí tubaaltaa hoossi fodii sarah Paakɗa, tëelíbéecaa Yéesu meekisohussari an: - Fu waa' gada ɗí ka'taa kiwaayuki' ñamahii Paak?

13Yéesu ɓayya ɓo' ɓanak ga tëelíbéecaagari, wossaɓa an: - Karat teeraa, ɗú hay kihídoh na ɓaa koorukin kujataa músú, laa taabukatti,

14ee daa ya y'ah ki'aasohɗa, wo'at ha'-kaanfaa an: «*Ha'mudii meekisoh an: Túuyii mi y'ah kiñamoh Paakɗa wada, mi na tëelíbéeciigoo?»

15Ee ya hayyúu kiteeɓ túuy' wiyaak waa hanoh ɗook, waa hëwruunun bi tóoh jekin. Ɗú waayukan ñamahcaa ɗu ñamanɗa ga ɗekataama.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Tëelíbéecaa karussa, le'ussa teeraa, ɓa laakka tóoh fodaa daa Yéesu wo'eeɓakaɗa. Ɓa hëwí'ta ñamahaa Paak.

17Ga noh-soosaa, Yéesu le"a na ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa.

18Daa ɓa yugee daama ɓaa ñamɗa, Yéesu wo"a an: - Mi wo"úuka ee kayoh; yíinoo garúu ee yii ñam naroo, hayyoo kitoon.

19Tëelíbéecaa, keeñɓa leehha ga iñaama ee ɓa ɓaa meekissi yíinoo yíinoo an: - Mi yëríne?

20Yéesu taassaɓa an: - Yíinoo garúu ɗú ɓidaaŋkaah na ɓanakɓii, ee bok naroo ki'ek yah ga kankiiɗa, yërí ya.

21En ki'enaa, Kowukii ɓii, kii ga waas kikaan fodaa daa Këyítfaa wo'ka gariɗa , wayee massa ɓaa yaama ƴah kitoon Kowukii ɓiiɗa! Ɓaama límséeríinaa, iñaama gënee gari!

Cuuníinfaa fisela'í'faa Yéesu ñam na apotaa'caagariɗa

(Mëccë 26: 26-30; Lúkkaa 22: 15-20; 1 Korenti 11: 23-25; 1 Korenti 10: 16-17)

22Lakanaa ɓaa ñam, Yéesu ɓeɓpa mbúurú, ya gërëmmba Kooh, lëehí'ta ya weellawa, ya e'tawa tëelíbéecaa, wo"aɓa an: - Uunat, faanfiigoo fërí fa.

23Lëehí'ta ya ɓeɓpa kaas-biiñ, ya gërëmmba Kooh, lëehí'ta ya e'taɓawa, ɓéeɓɓa annda ga.

24Ya wo"aɓa an: - Ñífiigoo wërí wa, ñífii pok kifiiliimuukiigarúu na Kooh , ee wa aamɗu ɓo' ɓiyewinɗa.

25Mi wo"úuka ee kayoh; mi ƴahissii múk ki'anis anahaa meyoh ga kedik-reseŋ bi ga besaa mi anan biiñaa wi'aswaa gaNguuraa Kooh.

26Waa ennda ɗa, ɓa ƴeekka ƴeek-Kañcaa , lëehí'ta ɓa ka'ta tëgëlaa Ólíwíyéecaa.

Yéesu yéegalohha an Pee' hayyi kitaasuk

(Mëccë 26: 31-35; Lúkkaa 22: 31-34; Saŋ 13: 36-38)

27Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Ɓéeɓpúu, ɗú hay kinúp ɗú foñnjoo, ndaga bíduunun ga Këyítfaa an: «Mi hay ki'ap níirohaa, ee baalcaa tasarsukohu.»

28Yéesu tíkka ga an: - Wayee binaa mi mílísaa, mi hayyúu kiɗëwíruk Gëlílée.

29Pee' wo"ari an: - Luu enee an ɓuwii tesɗa tóoh hay kinúpu, foñussaa, mi, mi núpoo mi foñnjaa.

30Yéesu taassari an: - Fu, mi wo"aaka ee kayoh, ga wekii wati doŋ sah, bi siik pabu kon bes kanakaa, fu hayyoo kitaasuk waas kaahay.

31Wayee Pee' ɓewissa didóolí' an: - Mi taasukooraa múk, luu enee an mi joman kikaan naraa. Ee tëelíbéecaa ɓéeɓɓa ɓaa wo' fodaama.

Yéesu kíimmba Paamci ga Getsemanee

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 26: 36-46; Lúkkaa 22: 40-46)

32Lëehí'ta Yéesu na tëelíbéecaa karussa ɗekataa wo'u Getsemanee , ee ya wo"a
tëelíbéecaagari an: - Yugat dii, mi ka' kikíim Kooh.

33Ya ɓayya Pee', Saak na Saŋ, ɓa taam nari. Faanfaagari faa dal kinúp, ya
yëecírukka,

34ya wo"aɓa an: - Keeñnjoo leehin bi mi yii kaanan. Tesat dii ee kaa neehat.

35Ya ka'ta bi ga ɓak fíkíi, ya le"a kakay, yaa kíim an wahtaama úsaayyi, enee an
mínkinaa.

36Ya wo'ee an: - Abaa Buba, iñaa en ɓéeɓ mínkin garaa, úsaayɗaa kaas-coonii wii
garoo! Wayee hanat ki'en iñaa mi waa' wayee iñaa fu waa'ɗa laakat.

37Ya sooffa ga tëelíbéecaa, ya laakkaɓa ɓaa neeh, ya wo"a Pee' an: - Simoŋ, fu yii
neehe? Fu mínndii kiwíisoh luu enee sah wahtu wíinoone?

38Kaa neehat ee kíimat Kooh doonaa ɗú keenoo ga fíraa Seytaani. Ɓo' daal keeñaa
waarin wayee faanfaa tookkii.

39Ya úsaaysissaɓa daa karam, yaa kíim na wo'eencaa caca.

40Ya soofissa gaɓa, ya laakkaɓa ɓaa neeh ndaga lak hascaagaɓa abin pëní. Ee ɓa
ínohéeríi iñaa ɓa wo'anndi.

41Ga waa ya soofis ga waasaa wukaahaywaaɗa, ya wo"aɓa an: - Ɓú ɓii lís kineeh
na ki'íikaruke? Dooyin! Wahtii le'in. Malkat, Kowukii ɓii kii ƴah kitíku ga yah
ɓuwii waa'tii Koohɗa.

42Kolkat, ɗu ƴee! Malkat, yii ƴahhoo kitoonɗa, yii deeƴ.

Yéesu abussa

(Mëccë 26: 47-56; Lúkkaa 22: 47-53; Saŋ 18: 3-12)

43Ga saasi, lak Yéesu yaa lís kiwo', Yúdaa Iskariyot, yaa bok ga ɓidaaŋkaah na
ɓanakɓaaɗa le"a. Laakka ɓuwaa taabu nari, ɓayuunun kalaɓ na doo'. Sarahohcaa
ɓiyaakɓaa, jëgíroh-waascaa na yaakcaa yaawúu'caa ɓërí woseeɓa.

44Yii on Yéesu bíiŋɗa eree ɓuwaa lëdí' mandarga an: «Ɓaa mi ƴah kifuunɗa, yërí
ya. Abatti, ɗú ɓayyi ee ɗú watukki bi jof.»

45Daa Yúdaa le' hen, ya deeƴca ga Yéesu, wo"a an: - Jëgírohii! Lëehí'ta ya fuunnda
Yéesu.

46Fodaama, ɓuwaa ɓíinoo tíkussa yah ga Yéesu, abussari.

47Ɓo' ga ɓuwaa enee daamaɗa ɗolla kalaɓfaagari, típpafa súrgaa ha'-kaadaa
sarahohcaa, gú'ta nofaa.

48Yéesu wo"aɓa an: - Mateera ga ɗú hayyoo ki'am, ɗú taam na kalaɓcii na doo'cii,
man na ɓuwaa dawuk tumoh-kofeele?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

49Mi enee ga ɗuuʸcúu besaa en ɓéeɓ, mi jëgírohee ga ɗuuʸ Kaanfaa Kooh, ee ɗú mossiiroo ki'am. Wayee iñii yii laak, doonaa iñaa Këyítfaa wo'eeɗa mat.

50Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa ɓéeɓba foñussari ɓaa núp .

51Laakka oomaa-fiilaa taabukki, ɓayee úuf rek ga faanci. Ɓuwaa ɓaa heelli ki'am,

52ya foñnja úufaa naɓa, ya yaa saan faan ɓuucuuc.

Yéesu ɓayussa paanaa wiyaakwaa

(Mëccë 26: 57-68; Lúkkaa 22: 54-55,63-71; Saŋ 18: 13-14,19-24)

53Ɓuwaa ɓayya Yéesu ga ha'-kaadaa sarahohcaa, ga daa sarahohcaa ɓiyaakɓaa, ha'-kaancaa na jëgíroh-waascaa hídohseeɗa.

54Pee' yaa taabukki di'úsaayí' bi ga ɗuuʸ hëtaa kaanfaa ha'-kaadaa sarahohcaa. Daama, ya yuŋnga na súrgacaa, yaa yoonuk.

55Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ɓuwaa bok ga paanaa yaawúu'caa wiyaakwaaɗa tóoh ɓaa heel wo'eenaa ɓa pokɗan Yéesu bi ɓa mínndi ki'apluk wayee ɓa hottii.

56En ki'enaa, ɓo' ɓiyewin pokɗuseerari wo'een, wayee iñcaa ɓa wo'eeɗa taabéerí .

57Laakka ɓuwaa koluk kipoki'ti iñii wii:

58- Ɗí kelohin yaa wo' an: «Mi hay kipook Kaanfii Kooh, fii hëwrohu na yah ɓo'ɗa, ee mi tawah filiis ga bes kaahay, faa hëwrohsanndii na yah ɓo'.»

59Wayee ga iñaama sah wo'eencaagaɓa taabéerí.

60Waa ennda ɗa, ha'-kaadaa sarahohcaa kolukka ga fíkíi ɓéeɓ, meekissa Yéesu an: - Fu taasoo dara ga iñii ɓuwii ɓii yammbaaɗane?

61Wayee Yéesu taassii, ɗekohha cel. Ha'-kaadaa sarahohcaa meekisissari an: - Fu yërí en Kiristaaniine, Kowukii Kooh yii laak ndamɗane?

62Yéesu taassa an: - Ee, mi yërí ya, ee ɗú hay kihot Kowukii ɓii yuŋ, hanoh yah-ñaabaa Kooh yii wëñ ɓéeɓ dooliɗa, ee ɗú hayyi kihot ya taam na yaayeelcii asamaan ya yoosuki .

63Daama, ha'-kaadaa sarahohcaa ɗa'ta kúltífaagari ndaga ki'ayluk, ya wo"a an: - Ɗu laakis ya sooli ga wo'een seedi?

64Ɓéeɓpúu ɗú keloh ga, ɓasin Kooh. Ɗú ínoh ya ga? Ɓuwaa ɓéeɓ tíkussa Yéesu saboh ee ɓa wo"a an ya jomin ki'apu.

65Laakka ɓuwaa dalu kitoos ga ɗook Yéesu, ɓa kúnnda fíkíifaanaa, ɓa dúukiri ee ɓa wo'iri an: - Líiruka, wo'aa ɓii feekkaaɗa? Ee súrgacaa abussari, ɓaa mútisohhi na pa'caa.

Pee' taasukka Yéesu

(Mëccë 26: 69-75; Lúkkaa 22: 56-62; Saŋ 18: 15-18,25-27)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

66Daa Pee' enee ga hëtaa ga kakayɗa, laakka mbíndaanaa hay, bok ga ɓuwaa lëgëyi' ha'-kaadaa sarahohcaaɗa.

67Ya hotta Pee' yaa yoonuk, ya malakkari, wo"a an: - Fu ɓan, fu enee na Yéesu Nasareet .

68Wayee Pee' taasukka an: - Fu wo' ya? Mi ínohoo iñii fu waa' kiwo'ɗa. Lëehí'ta ya kolukka, meyohha hëtaa, yaa aaw ɓak halaa. Siik-pabu konnda.

69Wayee mbíndaanaa hottari, dalissa kiwo' ɓuwaa enee daamaɗa an: - Ɓii yii bok gaɓa!

70Pee' taasukissa. Ga fíkíi jutuut, ɓuwaa enee daamaɗa wo'sissa Pee' an: - Fu jom kibok gaɓa, ndaga fu ɓan, fu kúlkoh Gëlílée.

71Daama Pee' yaa en ga kicojuk na kiwaat an: - Mi ínohoo ɓaa ɗú wo"oo yaama.

72Ga ɗekataama, siik-pabu konnda kodaa wukanakwaa. Pee' níindísukka iñaa Yéesu wo'eeriɗa, an: «Balaa siik pabu kon bes kanakaa, fu hayyoo kitaasuk waas kaahay.» Pee' ennda ga kikoduk .

Marka 15

Yéesu ɓayussa ga fíkíi Pílaat

(Mëccë 27: 1-2,11-14; Lúkkaa 23: 1-5; Saŋ 18: 28-38)

1Ga kímaa cuut, sarahohcaa ɓiyaakɓaa, yaakcaa yaawúu'caa, jëgíroh-waascaa na ɓuwaa tes boku ga paanaa yaawúu'caa wiyaakwaaɗa, hídohussa kituuki' yen ga iñaa aaw ga Yéesu. Ɓa poklukkari, ɓa ɓayyari, tíkussari ga yah Pílaat.

2Pílaat meekissa Yéesu an: - Fu Yërí en buurii yaawúu'ciine? Yéesu taassari an: - Fu yii wo'ka.

3Sarahohcaa ɓiyaakɓaa yabussa Yéesu ga enaama ciyewin.

4Pílaat meekisissa Yéesu an: - Fu taasoone? Man fu keloh ga iñcii ɓa yammbaaɗa!

5Wayee Yéesu taasissii, iñaama jaahalla Pílaat.

Yéesu tíkussa kikaan

(Mëccë 27: 15-26; Lúkkaa 23: 13-25; Saŋ 18: 39–19: 16)

6Ga feet Paakaa en ɓéeɓ, Pílaat méyí'ɓa ɓo' yíinoo ga ɓuwaa abu ga kasuɗa, yaa mbooloomaa waa'ɗa.

7Waama, lak laakin ɓaa en ga kasu, teeku Barabaas, ya na ɓuwaa taabee nariɗa. Ɓa apee ɓo' ga heñaagaɓa na nguuraa Roomɗa.

8Mbooloomaa lappa bi ga kaan Pílaat, ɓa meekissari ya tumi'ɓa iñaa ya meereeɓa kitumi'ɗa.

9Pílaat meekissaɓa an: - Ɗú waa' mi méyí'túu buurum yaawúu'ciine?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ya wo'ee iñaama ndaga ya ínoheera an kisootukoh Yéesu tahee bi sarahohcaa ɓiyaakɓaa tíkussari ga yahci.

11Wayee sarahohcaa ɓiyaakɓaa ɓaa obis ɓuwaa ɓa wo' Pílaat ya nami'ɓa kiméyí' Barabaas.

12Pílaat ɓeɓsissa daa karam an: - Kon mi tuman na, na ɓii ɗú teek buurii yaawúu'ciiɗa?

13Ɓa ɓaa fiipis an: - Daayaari ga kuraa!

14Pílaat meekissaɓa an: - Iñii yibóní'yii ya tumɗa ya? Wayee ɓa ɓaa wëñ kifiip didóolí' an: - Daayaari ga kuraa!

15Pílaat waaree kisóosí' keeñcaa ɓuwaa, ya méyí'taɓa Barabaas; lëehí'ta ya feeklukka Yéesu na karawaas, ya erohhari kidaayʼsunee ga kuraa.

Soldaa'caa ɓaa ñaawalsoh Yéesu

(Mëccëe 27: 27-31; Saŋ 19: 2-3)

16Soldaa'caa ɓayussa Yéesu ga ɗuuyʼ kaanfaa ha'-kúlkaa (wërí en ga Peretuwaaraa), ɓa nëgírohha soldaa'caa fodaa gaɓaɗa ɓéeɓba.

17Ɓa ekka Yéesu kúltí fiyo'oh cor, ee ɓa tíkí'tari ga hafaa iñaa fodii baanu-buu', terohu na lúp, wíillawa.

18Lëehí'ta ɓa ɓaa këñí'ti an: - Pesa, buurii yaawúu'cii!

19Ee ɓa feekiri ga haf na doo', ɓa toosi ga ɗookci, ee ɓa yʼí'i ga fíkíici fodii ɓaa ɓa e' cée'.

20Waa ɓa lëehí'tari kiñaawalsoh fodaama, ɓa nísí'tari kúltífaa fiyo'ohfaa, ɓa ekissari kúltícaagari. Lëehí'ta ɓa ɓayyari fooh, kidaayʼneeri ga kuraa.

Yéesu daayussa ga kuraanaa

(Mëccëe 27: 32-44; Lúkkaa 23: 26-43; Saŋ 19: 17-27; Galaat 3: 13)

21Soldaa'caa gítínussa ɓaa wo'u Simoŋ ee dëk Síreen, paam ɓi'Ëlíksaan na Rufus , kiníkuk kuraanaa Yéesu. Lak ya en na kipaaf, ya meyoh yooncaa.

22Ɓa ɓayya Yéesu bi ga ɗekataa wo'u Golgotaa, wërí en «Loon-haf».

23Ɓa e'tari biiñaa atukohu na mëkín kedikkaa wo'u míi'ɗa , wayee ya saŋnga.

24Ɓa daayʼcari ga kuraanaa, ɓa warohha kúltícaagari, ɓa yípee tukiisii ki'ínoh iñaa ɓaa en ɓéeɓ laakanɗa.

25Enee ga wahtu yoo'-yoo' ga waa ɓa daayʼci ga kuraanaaɗa.

26Iñaa bínsee ga ɗook kuraanaa ee ɓéestí' iñaa tahhi ki'apuɗa enee: «Buurii yaawúu'cii».

27Ɓa daayʼca ga kuraa fodaagari tumoh-kofeel ɓanak, yii ga yahci ñaam, yíinoo ga yahci seŋ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

[28]

29Ɓuwaa kooree daama ɓaa paafɗa, ɓaa këkít haf, ɓaa ɓassi an: - Aca! Fu yii fu wo' an fu ƴah kipook Kaanfaa Kooh ee fu tawahisfa ga bes kaahayɗa ,

30somaa haffu, fu yoosuk ga kuraanii!

31Sarahohcaa ɓiyaakɓaa ɓan na jëgíroh-waascaa, ga ɗuuƴba, ɓaa ñaawalsoh Yéesu an: - Ya músalin ɓuwii ɓíinoo ee ya mínoo hafci kimúsal!

32Ya Kiristaanii, buurii ɓu-Isarayeel, ya yoosukat kimma ga kuraanii ati ɗí mín kihot ee ɗí gëm! Ɓuwaa daayƴsee ga kuraa fodaa Yéesuɗa, ɓaa ɓassi ɓan.

Kaanaa Yéesu

(Mëccë 27: 45-56; Lúkkaa 23: 44-49; Saŋ 19: 28-37)

33Ga wahtaa nohaa tuuk ga ɗookɗa, bi ga wahtu kigoonaluk, Kooh ñúussa kërúus ga kúlkaa tóoh.

34Ee ga wahtu kigoonaluk, Yéesu lessa koonaa didóolí' an: - Élóyí, Élóyí, lema sabaktani? (Wërí en: «Koohyiigoo, Koohyiigoo, iñii tah ya fu foñnjoo?»)

35Ga ɓuwaa enee daamaɗa, laakka ɓuwaa, daa ɓa keloheeri ɓa dalla kiwo' an: - Súkúrukat, yii ɓay Ili!

36Yíinoo gaɓa foolla, ɓeɓpa epoos, ñoonndawa ga biniiga', ya pokkawa ga siñdaa doo', lëehí'ta ya noonndawa Yéesu ya ɗuuƴwa , ee yaa wo' an: - Íisat rek ɗu malak ati Ili hayyi kihay kiyóosí' ati na!

37Wayee Yéesu lessa koonaa kiyaak, lëehɗukka.

38Rídóonaa wiyaakwaa poksee ga ɗuuƴ Kaanfaa Kooh, kún ɗekataa wëñ kisela'ɗa dalla kiɗa' kom kanak, aboh ga ɗook bi ga kakay.

39Soldaaraa yiyaakyaa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa ee tuukee ga fíkíi Yéesuɗa, daa ya hotee ga kaanaa Yéesu waama, wo"a an: - Kayoh-kayohɗa, ɓii yii enee Kowu Kooh!

40Laakeera ɓan ɓeticaa ensee di'úsaayí', ɓaa malak ga. Mërí-Malleenbokee gaɓa, na Salomee na Mërí eew ɓiSaak yijutuut na Yosee.

41Ɓeticaama ɓërí taamsee na Yéesu ee ɓaa toputu'ussi ga waa ya en ga Gëlíléeɗa. Laakeera daama ɓan ɓeti ɓiyewin ɓiliis ɓaa taamsee nari Yéerúsaleem.

Yéesu ɓayussa loycaa

(Mëccë 27: 57-61; Lúkkaa 23: 50-56; Saŋ 19: 38-42)

42Ga besaa waayukaa feetaa, ennda goonataa besaa Sabat, lak Kooh yaa hooɓ,

43Yoseef ee dëk teeraa Arímatee , hayya. Iñaa ɓo' yiyaak ga ɓuwaa bok ga paanaa yaawúu'caa wiyaakwaaɗa. Ee ya ɓan ya sekeeNguuraa Kooh. Ya laakka fít kika' ga Pílaat kimeekisohhi faraaffaa Yéesu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

44Kiteel kikaankaa Yéesu betta Pílaat. Ya ɓaylukka kon soldaaraa yiyaakyaa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa, kimeekissi ati Yéesu maañin kikaan.

45Daa soldaaraa taaseeri ga iñaama, ya onnda Yoseef kiɓeɓ faraaffaa.

46Yoseef lommba píis fodii mëlíkaan, yóoskí'ta Yéesu ga kuraanaa, múullari ga píisaa, lëehí'ta faanneerari ga noŋ-loyaa yotu ga atoh. Lëehí'ta ya pírgínnda atoh wiyaak, laŋnga halaa loyaa.

47Mërí-Malleen na Mërí eew ɓiYoosee ɓaa malak ga daa Yéesu ekohuɗa.

Marka 16

Yéesu mílíssa

(Mëccëe 28: 1-8; Lúkkaa 24: 1-12; Saŋ 20: 1-10; Kañcaa 16: 8-11; Tumeen 2: 23-32; 1 Korenti 15: 1-28)

1Ga waa besaa Sabat paaffa, Mërí-Malleen, Salomee na Mërí eew Saak lomussa la'koleñ ki'éeñí'nee faraaffaa Yéesu.

2Cuut ga kímaa besaa ɗeɓ ga siminaaɗa, lak nohaa waa meƴ, ɓa ɓaa ƴah loycaa.

3Ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Ati ɓii ƴahhuu kipírgíni' atohaa ga halaa loyaa, bi úsaayɗa ɓa?

4Wayee daa ɓa malak hen, ɓa hotta an atohaa enee wiyaakaa-yaak waama, pírgínuunun bi hanohin yahaa.

5Ɓa aassa loyaa Yéesu. Ɓa hotta oomaa-fiilaa ekuk kúltí fihoo'ta ee fiyaanaaw ɗer, yugin ga ɓakaa hanoh yah-ñaamɗa. Ɓa tíitta.

6Wayee oomaa-fiilaa wo"aɓa an: - Ƙaa tíitat. Ɗú heel Yéesu Nasareet, ɓaa daayƴsee ga kuraanaaɗa. Mílísin! Ya gaa dii. Malkat, ɗekatii ya faanohseeɗa weema.

7Wayee karat, ɗú wo'nee Pee' na tëelíbéecaa tesɗa an ya ɗëwírukinndúu Gëlílée, ɗú hotnanndi daama, fodaa daa ya wo'eerúukaɗa .

8Ɓeticaa meƴca loyaa, ɓaa núp. Ɓaa saak ndaga kitíit. Ee ɓa wo"ii ken dara ndaga kiniik.

Yéesu teewukohha ga Mërí-Malleen

(Mëccëe 28: 9-10; Saŋ 20: 11-18; Lúkkaa 24: 9-45)

[9Waa Yéesu mílíssa ga kímaa besaa ɗeɓ ga siminaaɗa, ya ɗeɓpa kiteewukoh ga Mërí-Malleen yaa ya nísee gari raɓcaa ɓiyitnaɓanakɓaaɗa.

10Mërí-Malleen yaama ka'taka kiɓéestí' ɓuwaa enee nariɗa, ya laakkaɓa ɓaa feekoh haf, ɓa ɓaa looyoh.

11Waa ɓuwaama kelohu an Yéesu yaa pes ee Mërí-Malleen hotinndiɗa, ɓa gëmmbiiri.

Yéesu teewukohha ga tëelíbée ɓanak

(Lúkkaa 24: 13-35)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Tíkíssa ga, Yéesu teewukohha ga ɓo' ɓanak ga tëelíbéecaa, na jëmma wiliis, lak ɓa meyin dëkaa ɓaa ƴah.

13Ɓa ɓoyukka kiyéegalka tëelíbéecaa tesɗa, wayee ɓa gëmmbiiɓa ɓan.

Yéesu teewukohha ga tëelíbéecaa ɓidaaŋkaahɓaa na yíinooyaa

(Mëccëe 28: 16-20; Lúkkaa 24: 36-49; Saŋ 20: 19-23; Tumeen 1: 6-8)

14Yéesu mëeñdohha kiteewukoh ga tëelíbéecaa ɓidaaŋkaahɓaa na yíinooyaa, lak ɓa en na kiñam. Yéesu ña'taɓa ga daa ɓa gëmmbiiɗa, na daa ɓa yëgís ga keeñ bi ɓa tookkii kigëm wo'eencaa ɓuwaa hotti, lak ya mílísinɗa.

15Lëehí'ta ya wo"aɓa an: - Wíilat ëldúna tóoh, ɗú jangatnee Hewhewii winéwí'wii ga ɓuwii ɓéeɓba.

16Ɓaa gëm garoo ee ya bëtísi'unaa, hay kimúc, wayee ɓaa gëmmbiinaa hay ki'atti'u kikaan.

17Ee kíntaancii cii cërí taabukan ɓuwii gëmanɗa: ga teekkoo, ɓa hay kikaal raɓcaa ga ɓuwaa, ɓa hay kiwo' lak ci'as.

18Luu ɓa abee goŋ ga yahcaagaɓa, ɓa an ndom, dara dalooɓa. Ɓa hay kitík yahcaagaɓa ga ɗúukoolí'caa, ee ɓaama hay kiwak.

Yéesu ɓoyukka ga Kooh

(Lúkkaa 24: 50-53; Tumeen 1: 9-11)

19Waa Yéesu, Ha'mudii, lëehí'ta kiwo' naɓa fodaama, ya ɓëwírussa, aawwa asamaan, ee ya yugohneera Kooh ga yah-ñaabaagari .

20Tëelíbéecaa karussa daa en ɓéeɓ kijangatnee Hewhewaa winéwí'waa. Ha'mudii yaa lëgëy naɓa ee teewohha na kíntaancaa taam gaɗa, an wo'eenaa Kooh kayoh. Aameen.]

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lúkkaa

Lúkkaa 1

Iñii tah Lúkkaa kibínďa

1Fiilii Tewoofíil, Ɓo' ɓiyewin daluunun kibín tóoh iñaa laakee dii ga ďuuyʼcíiďa.

2Ɓa ɓéestí'ka fodaa daa ɓuwaa maasohsee iñaama wo'seeka na kúuwɓaďa, ga waa iñaama dal, ee ɓa enee yéegalohcaa wo'eenaa Kooh.

3Kërí tah, Kiyaakii, mi ɓan waa mi heella bi jof wëe'wëeraa ga iñaa laakeeďa tóoh, aboh ga dalaaraa, helloo ka'ta ga kiɓéestí'taaca ga bín wíinoo wíinoo.

4Fodaama fu ínoh bi jof an iñii fu jëgíruďa, kayoh fiyaak.

Malaakaa yéegalohha kilímukkaa Saŋ

5Waama lak Eroot en buu' ga kúlkaa Yúudée. Laakka sarahohaa teeku Sakarí, bokee ga lagaa sarahohcaa ensee na Abíyaaďa. Ɓetici teeksee Ilisabeet ee bokee ga gíiraa Aaron.

6Sakarí na ɓetici Ilisabeet júɓseera ɓéeɓɓa ga fíkíi Kooh, ɓa taabuki ga daa gënďa Waas-Kooh na iñaa ya nakohďa.

7Wayee ɓa laakéeríi kowu ndaga Ilisabeet mínéeríi kilaak, ee ɓa ɓanak, ɓa ensee yaak.

8Laakka bes, Sakarí enee na kitum lëgëy-sarahohaagari ga fíkíi Kooh, lak ɓuwaa ya bok naɓaďa, ɓërí hëyrohee kitum bëríi.

9Ga baahaa sarahohcaa, ɓa daani kiyíp tudoo' ki'ínoh ɓaa iñaama hídan gariďa. Iñaa hínnda ga Sakarí, ya jommba ki'aas ďuuyʼ Kaanfaa Kooh ga ďekataa wëñ kisela'ďa, kitëkí' cúuraayaa.

10Ɓiɓo' ɓiyewin enussa ga fooh, ɓaa kíim Kooh daama ga wahtaa cúuraayaa taaluďa.

11Waa ennda ďa, laakka malaakaa Kooh meyʼ ga fíkíi Sakarí, tuukohha iñaa hanoh yah ñaabaa ďekataa tëkírohsi cúuraayďa.

12Daa Sakarí hoteeri hen, fítaagari tuukka tek, ya tíitta tír.

13Wayee malaakaa wo"ari an: - Kaa niik dara Sakarí, iñaa fu kíimďa Kooh tookďinndaari: Ɓetifu Ilisabeet hayyaa kilaaki' kowu kiyʼaal, ee fu teekanka Saŋ.

14Keeñfu hay kisoos gari lool, ee ɓo' ɓiyewin hay kineɓluku ga kilímukkaagari.

15Ndaga ya hay ki'en ɓo' yiyaak ga fíkíi Ha'mudii. Ya yʼahhii anoh, enndii biiñ enndii anahaa laallukohi ɓo', ee aboh ga daa ya enan sah ga lookaa eeciďa, ya hay kilíif na doolaa Helaa yisela'í'yaa.

16Ya hay kitah bi ɓu-Isarayeel ɓiyewin gëmaatu ga Ha'mudii en Koohyiigaɓaďa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ya hay kitíin ga fíkíi Kooh, líif na hel na doolaa sëldíiga Ili ɓayeeɗa. Ya júwohí' paamuncaa na towutaa, ya haydoh keeñ sagoh-taycii ga halaat cijúwí'; fodaama ya waayuki' Ha'mudii ɓuwaa sekanndiɗa .

18Sakarí loffa malaakaa an: - Mi ínohan iñaama na? Ndaga mi gu'gi, ee ɓetiroo ɓan yakakin.

19Malaakaa taassari an: - Mi yërí en Gëbíríyeel. Mi en ga fíkíi Kooh, kitum iñaa ya nakohɗa. Ya woseeroo kiwo"aa na kiyéegallaa Hewhewii winéwí'wii wii.

20Diima fu hay kiluuɓ, fu mínanndii kiwo' bi ga daa iñii mi wo'ɗa laakan, ndaga fu gëmmbii wo'eeniigoo ɣah kilaakoh ga wahtaagawaɗa.

21Waama, lak ɓuwaa ensee na kikíim Kooh ga foohɗa ɓaa sek Sakarí daama. Ɓa jaahli"a ga daa ya tes iñaa maañin ga ɗekataa wisela'í'waa ga ɗuuɣ Kaanfaa Koohɗa.

22Ga waa ya meɣca, ya mínndii naɓa kiwo' ee ɓa ínohha an ya hot yen ga ɗekataa wisela'í'waa. Ya tessa luuɓ, ee ya wo'i naɓa na yahcaa.

23Waa bescaa Sakarí jomee kihëyroh ga Kaanfaa Koohɗa leehha, ya ɓoyukka kaanci.

24Bes cera tíkka ga, ɓetici Ilisabeet ennda na look. Ya ɗaakukka ñiin ciyëtúus ga kaanci. Ya wo'ee ga ɗuuɣci an:

25«Iñii yii, Kooh tumi'toori: Ya malkinndoo bi ya nísinndoo ga iñaa enee kaciroo ga ɗuuɣ ɓuwiiɗa.»

Malaakaa yéegalohha kilímukkaa Yéesu

26Waa lookaa Ilisabeet laak ñiin ciyitniinooɗa, Kooh wossa malaakaGëbíríyeel ga teeraa Nasareet, ga gohaa Gëlílée.

27Ya wossari ga oomaa-jowaa onohu kipañ ga oomaa-fiilaa teeku Yoseef, kucaasamun Dëwít. Oomaa-jowaa teeku Mariyaama.

28Malaakaa aassa kaan Mariyaama, wo"ari an: - Jam namohat naraa, fu yii Ha'mudii teeɓ kijofkiigariɗa! Ya yii naraa.

29Daa Mariyaama kelohee iñaa malaakaa wo' yaama, fítaagari tuukka tek. Ya yaa wo' ga helaagari an: «Këñɗohuma waa' yee kiwo'e?»

30Malaakaa wo"ari an: - Mariyaama, kaa niik, fu newin Kooh.

31Diima, fu hay ki'en na look, fu laak kowu kiɣaal, fu teekka Yéesu.

32Ya hay kiyak ga fíkíi ɓuwii ee ya teeksan Kowukii yii ga ɗookaa-ɗookɗa. Ha'mudii en Koohɗa hayyi kitum buu' fodaa caasamci Dëwít.

33Ya ɣah buurii ɓu-kaan Yakoop bi taa' ee nguuraagari leehoo taa'.

34Mariyaama loffa malaakaa an: - Iñaama mínan na ki'en? Mi ínohoo ɣaal.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Malaakaa taassari an: - Helii yisela'í'yii hay kiyoosuk ga ɗookfu ee doolaa meyoh ga Kooh yii ga ɗookaa-ɗookɗa úullaa fodii sëegúu. Kërí tah oomaanii ɣah kilímuɗa ɣah kiɓayu yisela'í'yii, Kowukii Kooh.

36Malka, mbokfu Ilisabeet, ya ɓan, yaa na look, kowu kiɣaal, ga kiya'ɓuci. Ɓaa wo'see an mínoo kilaak kowuɗa, yaa ga ñiin ciyitniinoo wati.

37Ndaga dara wooñnjii Kooh.

38Mariyaama wo"a an: - Mi en ñaamii Ha'mudii. Iñii fu wo' garooɗa, laakohat ɗa. Malaakaa tagohha nari, yaa ɣah.

Mariyaama ka'ta kiɓaaɓ Ilisabeet

39Ga wahtaama, Mariyaama ɓewukka, yaa gaaw kiɣah ga ɓak gohaa Yúudée wiyéwní' jaŋjaŋwaa, ga teeru wíinoo daama.

40Ya aassa kaan Sakarí, ya këñí'ta Ilisabeet.

41Kowukaa ga lookaa Ilisabeetɗa yëngëlukka ga ɗuuɣci ga wahtaa Ilisabeet keloh këñɗohaa Mariyaama. Ilisabeet líiffa na Helaa yisela'í'yaa.

42Ee ya yaa wo' didóolí' an: - Kooh wëñnjaa kibarkeel ga ɓeticii ɓéeɓba ee ya barkeelin kowukii fu ɣah kilaakɗa!

43Mi yërí en ɓa, bi eew Ha'mudiigoo, hay kaanndoo?

44Ndaga malka, daa mi kelohee këñɗohiigaraa hen rek, kowukii dalla kiyëngëluk ga lookiigoo ndaga kisafa'.

45Fu yewinin múu', fu yii fu gëmin an iñaa yéegalohu ga teekaa Ha'mudiiɗa, hay ɗa kilaakoh.

Mariyaama ɣeekka Kooh

46Mariyaama dalla kiwo' an: - Fítiigoo ɓéeɓwa wii kañ kiyakkii Ha'mudii,

47ee keeñnjoo soosin ga Kooh, Músalkaatiigoo.

48Ndaga ya malkinndoo, mi ñaamiigari ee mi enndii daraɗa. Aboh ga diima, ɓuwii wati na ɓaa hayanɗa, bi taa' wo'san garoo ɓaa yewinin múu'.

49Ndaga Kooh yii laak dooliɗa tumɗinndoo enaama yiyaak. Teekiigari sela'in.

50Ee ya hay kiyërëm ɓuwaa niikussi fodii Koohɗa, bi taa'.

51Ya tumin enaama ciyaak na dooli yahci: ya aañin ɓuwaa tíku hafɓa ga ɗookɗa.

52Ya kaalin buu'caa ga nguuraa ɓa enohɗa, ee ya ɓëwí'ta ɓuwaa enussii daraɗa.

53Ya erin ɓuwaa yaaɓɗa enaama cinéwí' bi dooyin, ee ya ɓoyɣkidohin ha'-alalcaa yah ɓuucuuc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

54-55Ya hayin ki'amɗoh ɓu-Isarayeel, súrgaciigari: ya allii múk kiteewoh yërmaandaagari ga Abaraham na ɓuwaa meyoh gariɗa bi taa'a fodaa daa ya dígeeka caasamuncaagaruuɗa.

56Mariyaama tessa na Ilisabeet iñaa le'in ñiin kaahay, lëehí'ta ya ɓoyukka kaanci.

Kilímukkaa Saŋ-Bëtís

57Wahtaa Ilisabeet jomee kilaakoh kowuɗa le"a, ya laakka kowu kiƴaal.

58Ɓuwaa dëk nariɗa na mbokcaagari yéegussa an Ha'mudii, teewinndi yërmaandi wiyaak, ee ɓéeɓba ɓaa neɓluk ga iñaama nari.

59Waa ku'oomaakaa límukka bi laakka bes ciyitnakaahay, ɓuwaa hayyaja kigú'. Ɓa waareeja ki'e' teekaa paamci, Sakarí.

60Wayee eemunaa loffa an: - Ó'óo, ja teeksan Saŋ.

61Ɓa wo"ari an: - Man laakoo mbokfu yaa ɓay teekuma!

62Ɓuwaa meekisohha paamunaa na yahcaagaɓa, ya wo'ɓa daa ya waa' kiteek kowukaagariɗa.

63Sakarí nakka ɓuwaa, ɓa haydohi'ti haanga wibídaah, ya bínnda an: «Teeku Saŋ.» Ɓuwaa ɓéeɓba jaahli'ussa ga iñaama.

64Ga ɗekataama, perimpaa Sakarí lógísukka, ya mínnda kiwo' fodaa múus, ya yaa kañ Kooh.

65Ɓuwaa dëk nari ga dëkaaɗa tíitussa ga iñaama, ee ɓuwaa ɓaa ɓéestíroh iñaa laakee yaama ga ɗuuƴ jaŋjaŋcaa ga gohaa Yúudée tóohɗa.

66Ɓaa iñaama aasin nofci ɓéeɓ, ammbaka ga helci ee ya yaa wo' an: - Ku'oomaakii jii ƴah ɓee? En ki'enaa, doolaa Ha'mudii, enee nari.

Sakarí ƴeekka Kooh

67Sakarí, paam ku'oomaakaa líiffa na Helaa yisela'í'yaa. Ya yaa jangat fodii sëldíiga-Kooh an:

68- Ha'mudii, Koohyii ɓu-Isarayeel, kañsat, ndaga ya hayin kiɓaaɓ na kilaassuu, ɗu ɓuwiigari.

69Ya wosinnduu Músalkaat yiyaak, yaa bok ga níilaa buu' Dëwít, súrgaagari.

70Ya yéegaloheera iñaama kimëeñí', koorohhawa ga túuwtaa sëldíigacaagari ɓisela'í'ɓaa ensee waamaɗa:

71Ya dígohee an ya hayyuu kimúsal ga ɓuwii sagoh naruuɗa na ga yah ɓuwii waarussii garuu kihotɗa.

72Fodaama ya teeɓ caasamuncaaruu yërmaandaagari, ee ya allii kifiiliimunkaagari kisela'í'kaa na ɓuunciɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

73Kooh dígee caasammbuu Abaraham,

74an ya hayyuu kimeʏdoh ga yah ɓuwii enu naruu kilebirohɗa, doonaa ɗu mínndi kijaamuk fodaama, na fít wiyëgísí'.

75Doonaa ɗu sela' ee ɗu júɓ ga fíkíici besaa Kooh onnduu kipes ɓéeɓ.

76Fu nak, kowuroo, fu ʏah sëldíigii Koohyii ga ɗookaa-ɗookɗa, ndaga fu ʏah kiɗëwíruk Ha'mudii, fu waayuki'ti waasiigari ya ʏah kihayohɗa,

77na ki'ínohlukoh ɓuwiigari an waasaa ʏahɓa kimúsalɗa kooroh ga kibayalkaa ɓa bayalsan baakaa'caagaɓaɗa.

78Koohyiiruu yewinin yërmaandi, kërí tah bi ya hay kiyóoskí' ga ɗookkuu lee'laataa meyoh ɗook man na lee'laataa nohaa en na kimeʏ.

79En ɗanaa ya léerí' ɓuwaa tesu ga ñúusii ee ɓa dëk ga kinúp kikaanɗa, ya níi' kotcaagaɓa, ëewdohca ga waas jam.

80Oomaanaa yaa yak ga faan na hel. Ya tessa ga ɗekat, ga ëgíraa, bi ga daa ya meʏ, ya teewukohha ga fíkíi ɓu-Isarayeel.

Lúkkaa 2

Kilímukkaa Yéesu ga Betlee'em

(Mëccëe 1: 18-25)

1Ga waama, buuraa yiyaakyaa wo'u Ógís nakohha an ɓuwaa en ga kúlkaagari tóohɗa, ɓa bídukat bi ya ínoh ga daa ɓa hínɗa.

2Bídukaama wërí ɗeɓ kilaak ee wa enee ga waa Kíríñús nguurukee ga gohaa Síríiɗa.

3Ɓaa en ɓéeɓ yaa ʏah kibíduknee ga teeraa ya meyohɗa.

4Yoseef ɓan ɓeɓkohha ga teeraa Nasareet ga gohaa Gëlílée, ya yaa ʏahBetlee'em, teeraa buu' Dëwít límohuɗa, ga gohaa Yúudée. Iñaa tahkaɗa, ya Yoseef, ya bok ga níilaa buu' Dëwít.

5Ya ka'ta daama kibíduknee, ya taammba na jowujaagari, Mariyaama, lak na look.

6Wahtaa Mariyaama jomee kilaak kowuɗa le"a lak ɓa ɓaa ga Betlee'em.

7Ya laakka kowu kiʏaal, ennda saawaagari. Ya múulla kulii'kaa, faanndaja ga ɗuuʏ mbalka ndaga lak ga daa ɓuwaa yuŋɗusee ga kaancaaɗa líifin, ee ɓa laakéeríi daa ɓa enan.

Malaakaa yéegalla níirohcaa

8Ga ëgíraama, laakeera níirohcaa neehsee ga yopcaa.

9Laakka malaakaaKooh meʏ gaɓa. Ndamaa Kooh yoosukka ga ɗookɓa, ennda fodii melic, wíillaɓa. Ɓa tíitta tír.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Wayee malaakaa wo"aɓa an: - Kaa niikat, ndaga mi haydohi'túu Hewhew wijófí' waa ɣah ki'en neɓlaat ga ɓuwii ɓéeɓɓa:

11wati , ga teeraa buu' Dëwít límohuɗa, laakin Músalkaataa límuki'túu, yërí en Kiristaanii, Ha'mudii.

12Ee ɗú ínohsohanndi ga mandargii wii: ɗú hay kilaak daama kulii'kaa múuluunun, faanu ga ɗuuɣ mbalka.

13Ga ɗekataama, laakka malaaka ɓiyewin ɓaa meyoh ɗook hayussa ga yaama, ɓa taammba ɓéeɓɓa, ɓaa kañ Kooh anee:

14«Ndam aawat ga Kooh ga ɗookaa-ɗook, ee ga kakay jamaagari enat na ɓuwaa ya tanɗa!»

Níirohcaa karussa Betlee'em

15Waa ennda ɗa, malaakacaa tagohussa na níirohcaa, ɓaa ɓoyuk ɗook-Kooh. Níirohcaa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Ɗu ɣahat kon bi ga Betlee'em, ɗu hot iñaa laak daama ee Ha'mudii, hayeeruuka kiyéegalɗa.

16Ɓa gaawwa da kika', laakussa Mariyaama na Yoseef daama ee kulii'kaa faanuunun ga mbalkaa.

17Waa ɓa hottaja, ɓa hannda kiɓéestí' iñaa malaakaa wo'eeɓa aaw ga ku'oomaakaaɗa.

18Ɓéeɓ ɓuwaa kelohsee iñaa níirohcaa ɓéestí'seeɗa, jaahli'ussa ga.

19Mariyaama nak ammba iñcaama tóoh ga helaagari ee ya yaa halaat ga.

20Lëehí'ta níirohcaa ɓoɣkussa yopcaa, ɓaa ndam Kooh, ɓaa kañnji ndaga iñaa ɓa kelohɗa, na iñaa ɓa hotɗa. Iñcaama tóoh laakee fodaa daa malaakaa wo'eeɓakaɗa.

Yéesu ɓayussa ga teekaagari

21Waa ku'oomaakaa límussa bi laakka bes ciyitnakaahay, ja gúrussa, ɓa e'tari teekaa Yéesu. Teekaa waama wërí malaakaa erohee lak Mariyaama enndii na look duum.

Yéesu teewohsuneera ga Kaanfaa Kooh

22Besaa kisétí'sirukkaa Mariyaama le"a fodaa daa Waasaa Móyíisnakohkaɗa, Yoseef nari ɓayussa ku'oomaakaa teeraa Yéerúsaleem gaKaanfaa Kooh, kiteewohhi ga Ha'mudii;

23ndaga bídu ga Waasaa Ha'mudii, an: «Kowu kisaaw kiɣaal kaa límu ɓéeɓ faanɗusat Kooh.»

24Ɓa tummba sarah ɓan fodaa iñaa Waasaama nakohɗa: «Ho'-mbarfat ɓanak wala ho'-húul ɓanak ɓiɣín.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Laakeera waama ga Yéerúsaleem, ɓaa teeku Simewoŋ. Ɓaa yaama júweera ee kelohɗeera Kooh ee ya sekee ɓaa ʏah kihay kinaas coonucaa ɓu-Isarayeelɗa. Helaa yisela'í'yaa taabee nari

26ee ya ínohlukoheerari ga heeʏ an ya kaanoo ee ya hottii Kiristaanaa Ha'mudii, wosohɗa.

27Helaa yisela'í'yaa ɓayyari bi ga Kaanfaa Kooh, hídohha lak paam Yéesu na eeci haydohuununndi daama kitum iñaa Waasaa nakoh gariɗa.

28Simewoŋ ɓeɓpari ga yahcaagari, ya yaa kañ Kooh an:

29- Cic Kooh, diima iñaa fu dígoheeɗa laakin. Fu mínin ki'íis súrgiigaraa ya kaan na jam.

30Ndaga mi hotin na tuhastiigoo kimúckii meyoh garaaɗa,

31ee kimúckiima, fu waayukka ga fíkíi ɓuwii ɓéeɓba:

32Kërí en lee'laataa tahanndaa ki'ínohuk ga ɓuwii ga ëldúnaɗa tóoh, ee kërí onan ndam ɓu-kaanfu, Isarayeel.

33Paam Yéesu na eew Yéesu jaahli'ussa ga iñaa Simewoŋ wo'ee ga oomaanaaɗa.

34Simewoŋ barkeellaɓa, wo"a Mariyaama eew Yéesu an: - Malka, ɓii yii hay kitah ɓiɓo' ɓiyewin ga Isarayeel sooyu ga fíkíi Kooh ee ɓo' ɓiyewin hay kimúcu. Ya hay ki'en mandargaa Kooh teewoh ee ya hay kisagu ga ɗuuʏ ɓuwii.

35Ee fodaama, ya hay kiméyí' halaatcaa ɗaakuk ga keeñcaa ɓiɓo' ɓiyewin. Fu nak, Mariyaama, fu hay kilaak mesiklaat ciyaak ga keeñfu bi man na jípíl maaŋngaa.

36Laakeera ɓan sëldíiga-Kooh yiɓeti, yaa teeku Aana. Paamci teeksee Fanuwel ee bok ga níilaa ɓu-kaan Asee'. Ya ya'ɓu'eera lool. Ya enin tíkíis tiyitnatanak na ʏaalaa ya pajukee gari ga ki'oomaa-jowuciɗa.

37Lëehí'ta, waa ʏaalaa kaannda, ya pajukissii. Ya tessa ɗa bi ga tíkíistaa tidaaŋkaah-yitnataahay na tinikiistaa ya laakɗa. Aana tagohéeríi Kaanfaa Kooh. Wekoo nohoo, ya enee ga kijaamuk Kooh: ya oori, ya kíimi Kooh.

38Daa ya hídukohee ga iñaama, ya yaa gërëm Kooh ga ku'oomaakaa. Ee ya yaa ɓéestírukoh ku'oomaakaa ga ɓéeɓ ɓuwaa seku daa Kooh laasohan ɓu-Yéerúsaleemɗa.

Paam Yéesu na eeci ɓoyʏkussa Nasareet

39Paam Yéesu na eew Yéesu mëtírussa kitum iñcaa Waasaa Ha'mudii, nakohɗa, lëehí'ta ɓa sooffa Nasareet, teeraa ɓa dëkohɗa ga gohaa Gëlílée.

40Ku'oomaakaa nak, jaa yak, jaa wëñ kilaak hel, ja jaa yewin hamham ee jaa neɓloh Kooh.

Yéesu han ki'aas Kaanfaa Kooh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

41Kíiskaa en ɓéeɓ, paam Yéesu na eew Yéesu daansee kikaru Yéerúsaleem ga feetaa Paak.

42Ga waa Yéesu laakka tíkíis tidaaŋkaah na tanak, ɓa ka'ta nari feetaa fodaa daa baahaa nakohkaɗa.

43Ga waa feetaa leehha, ɓa ɓaa ɓoyuk, wayee Yéesu, ku'oomaa-ƴaalkaa, tessa ga Yéerúsaleem ee paamci na eeci ínohussii dara ga.

44Ɓa tíinnda iñaa hín na noh-noh wíinoo ee ɓa fooŋnga rek an Yéesu yii ga ɗuuƴ ɓuwii ɓa taam naɓaɗa. Lëehí'ta ɓa ɓaa en ga kiraassi ga ɗuuƴ ɓuwaa bokoh naɓaɗa na ɓuwaa ɓa ínohɗa.

45Wayee ɓa hottiiri. Ɓa ɓoyukka kon kiraassi bi ga Yéerúsaleem.

46Ga besaa wukaahaywaa, ɓa hottari ga ɗuuƴ Kaanfaa Kooh: ya yugin ga leeloo jëgíroh yaawúu'caa, ya yaa súkúrukɓa ee ya yaa meekisɓa.

47Ɓéeɓ ɓuwaa súkúrukseeriɗa lëƴseera ga kiñaañkaagari na iñcaa ya taaseeɓaɗa.

48Paamci na eeci hotussi hen, ɓa waaru"a; eeci meekissari an: - Kowuroo, iñii tah ya fu tummbíi iñii yii? Mi na paapu ɗí jaahli'eera lool ga dii ɗí eneeraa na kiraasɗa.

49Ya loffaɓa an: - Ɗú raaseeroo doo ya? Ɗú ínohéeríi an mi jom ki'en ga kaanfii Paammboo hene?

50Wayee ɓa ínohhii iñaa ya waareeɓa kiwo'ɗa.

51Lëehí'ta Yéesu sooffa naɓa Nasareet ee ya yaa kelohi'ɓa. Eeci ammba iñcaama tóoh ga helaagari ee ya yaa halaat ga.

52Yéesu nak yaa en yaak, hamhamaagari waa ɓaatuk, ee ya yaa wëñ kineɓloh Kooh na ɓuwaa.

Lúkkaa 3

Jangataa Saŋ-Bëtís

(Mëccëe 3: 1-12; Marka 1: 1-8; Saŋ 1: 19-28)

1Iñii yii laakee ga kíiskaa kudaaŋkaah na kuyëtúuskaa ga nguuraa buuraa yiyaakyaa teeku Tíbee'ɗa. Lak Poos-Pílaat yaa nguuruk ga kúlkaa Yúudée, ee Eroot nguurukee ga gohaa Gëlílée, ee këmëeŋkíci Filiip nguurukee ga gohaa Ítúrée na waa Tarakonit, Lisañas nguurukee ga Abíleen.

2Ee ɓan lak Aan na Kayíf ɓërí kuliyukee ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa. Waama Kooh wo"a na Saŋ, kowukaa Sakarí, ga ɗuuƴ ëgíraa.

3Waa ennda ɗa, Saŋ ka'ta ga dëkcaa wíil húlúwaa Yúrdeŋɗa tóohca. Ya yaa jangat an ɓuwaa súpítat kipeskaagaɓa, ɓa bëtísi'u, en ɗanaa baakaa'caagaɓa bayalu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Fodaama, iñaa bínsee ga këyítfaa Ísayíi, sëldíiga-Koohɗa laakka, ndaga ya wo'ee an: «Laakin koonaa-ɓo' kaa en na kiwo' didóolí' ga ɗuuɣ ëgí'-dúndagaa an: Waayukɗat Ha'mudii waasii, júwí'ɗatti tuwaas-waastii!

5Cúl-cúl hay ki'úubu, jaŋjaŋ na tëgël hay kihídírohu; waascii ɗeegiskohɗa hay kiyólóhɗu, waascii na yëltí-yëltíciiɗa hay kileeñu.

6En ɗanaa, ɓaa en ɓéeɓ hay kihot kimúckaa meyoh ga Koohɗa.»

7Ɓuwaa ɓaa hay ga Saŋ doo ya bëtísi'ɓa. Ya yaa wo'ɓa an: - Heet goŋ-saamaancii, ɓii lëdí'túu ɓa iñaa tahanndúu kirëc ga aylukaa Kooh yah kihayɗa?

8Kon tumat iñcaa teewohin an ɗú récukin baakaa'ciigarúu, ee kaa dalat kiwo' an: «*Abaraham en caasammbíi.» Ndaga mi wo"úu man Kooh mínin kiɓeɓ atohcii cii ya meyɗoh ga tucaasamun Abaraham!

9Diima deŋ ɓan këkúsaa tíimin boscaa tediktaa, kigú' níilcaa. Kon kedikkaa límmbii towu tijófí' tóoh, gúru, jafu ga kiwii.

10Mbooloomaa meekissari an: - Kon ɗí jom ya kitum?

11Ya loffaɓa an: - Ɓaa fu laak kúltí kanakaa, laa warohaa na ɓaa laakoo, ee ɓaa fu laak iñaa fu ñamanaa, tumaa fodaama.

12Juuticaa hayussa ɓan kibëtísi'u, ɓa meekissa Saŋ an: - Jëgírohii, ɗí jom ya kitum?

13Ya loffaɓa an: - Kaa meekisohat ɓuwii iñaa wëñ iñaa nguuraa nakohɗa.

14Laakka ɓan soldaa'caa meekissi an: - Ɗí ɓan, ɗí jom ya kitum? Ya wo"aɓa an: - Kaa te'at hëelís ken na dooli wala ga poki' ɓo' iñcaa laakkii, wayee eemat ga fayaagarúu.

15Ɓuwaa ɓaa sek ga Saŋ, ndaga ɓaa en ɓéeɓ foogee an heyna Saŋ yërí enKiristaanii.

16Wayee Saŋ wo"a ɓuwaa ɓéeɓɓa an: - Mi, mi bëtísi"úu ga músú, wayee ɓaa wëñnjoo kiyak fúuf yaa hay: mi jutuutin sah ga kipëkís liiɓcaa ñafa'caagari. Ya bëtísi'anndúu ga Helaa yisela'í'yaa na ga kiwii.

17Kankaa kaa ga yahci, kifaa' yoonaagari, ya ek tohootaa ga dapaagari; wayee feki'faa, ya hayfa kitëkí' ga kiwiikaa yímoo taa'ɗa.

18Fodaama, na jëgíroh ciyewin ciliis caa manɗa, Saŋ yaa yéegal ɓuwaa Hewhewaa winéwí'waa.

19Wayee Eroot buuraa Gëlílée, ga waa ya te'Erojaas ɓeti këmëeŋkíci, ya pokkariɗa, Saŋ ña'tari ga na enaama cibóní' ciyewin ciliis caa buuraa tumee.

20Wayee Eroot ɓaatissa kitum iñaa wëñ kisepi': ya amlukka Saŋ ga kasu.

Saŋ bëtísi"a Yéesu

(Mëccëe 3: 13-17; Marka 1: 9-11)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ga waa ɓuwaa ɓéeɓɓa ñoodussa ga músúmaa, Yéesu ñoodussa ga ɓan. Waa ya ñoodussa bi ya meƴca, ya yaa kíim Kooh. Ga wahtaama, ɗook-Kooh lëgísukka.

22Helaa yisela'í'yaa yoosukka ga ɗookci fodii iñaa man na ho'. Laakka koonaakaa kelohuk, meyoh ɗook-Kooh an: «Fu yërí en kowuroo ee mi waarinndaa. Keeñnjoo soosin garaa.»

Níilaa ɓiYéesu

(Mëccë 1: 1-17)

23Ga waa Yéesu dal kimeƴ ga fíkíi ɓuwaa, ya laakeera tíkíistaa le' tidaaŋkaah-kaahay. Ɓuwaa abee an yërí en kowu Yoseef yaa enee kowu Helíɗa.

24Helí ennda kowu Mataat, Mataat kowu Léwí, Léwí kowu Melki, Melki kowu Yanay, Yanay kowu Yoseef,

25Yoseef kowu Matacas, Matacas kowu Amoos, Amoos kowu Nahum, Nahum kowu Esli, Esli kowu Nagay,

26Nagay kowu Maat, Maat kowu Matacas, Matacas kowu Simi', Simi' kowu Yooseek, Yooseek kowu Yoodaa,

27Yoodaa kowu Yohanan, Yohanan kowu Resa, Resa kowu Sorobabeel, Sorobabeel kowu Salceel, Salceel kowu Nérí,

28Nérí kowu Melki, Melki kowu Adi, Adi kowu Kosam, Kosam kowu Elmadam, Elmadam kowu Ee',

29Ee' kowu Yéesu, Yéesu kowu Eliyesee', Eliyesee' kowu Yoorim, Yoorim kowu Mataat, Mataat kowu Léwí,

30Léwí kowu Simewoŋ, Simewoŋ kowu Yúdaa, Yúdaa kowu Yoseef, Yoseef kowu Yonam, Yonam kowu Elíyakím,

31Elíyakím kowu Meleyaa, Meleyaa kowu Menna, Menna kowu Matata, Matata kowu Natan, Natan kowu Dëwít,

32Dëwít kowu Yesee, Yesee kowu Yobet, Yobet kowu Boas, Boas kowu Sala, Sala kowu Naason,

33Naason kowu Amínadap, Amínadap kowu Atmin, Atmin kowu Arni, Arni kowu Esarom, Esarom kowu Peres, Peres kowu Yúdaa,

34Yúdaa kowu Yakoop, Yakoop kowu Ísaak, Ísaak kowu Abaraham, Abaraham kowu Tera, Tera kowu Nakoo',

35Nakoo' kowu Sérúk, Sérúk kowu Rewu, Rewu kowu Pelek, Pelek kowu Ebee', Ebee' kowu Sala,

36Sala kowu Kaynam, Kaynam kowu Arapaksat, Arapaksat kowu Seem, Seem kowu Nowee, Nowee kowu Lamek,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Lamek kowu Metusela, Metusela kowu Henok, Henok kowu Yaret, Yaret kowu Mahalaleel, Mahalaleel kowu Kaynam,

38Kaynam kowu Enos, Enos kowu Set, Set kowu Aadama, Aadama kowu Kooh.

Lúkkaa 4

Seytaani fí'ta Yéesu

(Mëccë 4: 1-11; Marka 1: 12-13)

1Ga waa Yéesu líiffa na Helaa yisela'í'yaa, ya meyohha húlúwaa Yúrdeŋ. Helaa yisela'í'yaa wooccari, ɓayyari ga ɗekat, ëgí'-dúndaŋ.

2Daama ya ennda da bes cidaaŋkaah-nikiis, caa wëe'taa ga an cii, Seytaani yaa fí'ti. Ya ñammbii dara ga ɗuuɣ bescaama. Ga waa bescaama paaffa, kiyaaɓ ammbari.

3Waa ennda ɗa, Seytaani wo"ari an: - En lak fu en Kowukii Koohaa, nakaa atohii wii wa súpítuk mbúurú, fu ñam.

4Yéesu loffari an: - Këyítfaa wo' an: «Ɓo' pesohanndii na mbúurú doŋ.»

5Seytaani ɓayyari ga ɗekat wikërí' ɗook, ya teeɓpari ga saasi dëkcii ga ëldúnaɗa tóoh.

6Lëehí'ta ya wo"ari an: - Mi hayyaa ki'on kinguuruk ga ɗook dëkciima tóoh na kilaak ndamaa nguuraagaca: mi eruunun iñaama tóoh ee mi míninwa ki'e' ɓaa neɓpoo.

7Kon fu, binaa fu yí' ga fíkíiroonaa, iñaama tóoh fu hayyi kilaak.

8Yéesu loffari an: - Këyítfaa wo' an: «Fu yí'ɗan Ha'mudii, Koohyiigaraa, ee fu jaamukanndi ya doŋ.»

9Lëehí'ta Seytaani ɓayyari Yéerúsaleem, yíppari ga ɗook Kaanfaa Kooh, ya wo"ari an: - En lak fu en Kowukii Koohaa yípukaa kakay;

10ndaga Këyítfaa wo' an: «Kooh hayyaa kinaki' malaakacaagari, ɓa sommbaa.»

11Ee ɓan: «Malaakacaa teeŋngaa ga yahcaagaɓa, doonaa kotfu këftukoo ga atoh.»

12Yéesu loffari an: - Këyítfaa wo' an: «Kaa jéematuk Ha'mudii, Koohyiigaraa.»

13Ga waa Seytaani lëehí'ta kifí' Yéesu ga ɓakaa en ɓéeɓ, ya úsaayya Yéesu, ya yaa sek bes wiliis.

Yéesu ɓoyukka Gëlílée

(Mëccë 4: 12-17; Marka 1: 14-15)

14Yéesu líiffa na Helaa yisela'í'yaa, ɓoyukka Gëlílée. Teekaagari síwwa ga gohaama tóohwa.

15Ya yaa jëgíroh ga ɗuuɣ jaangu-yaawúu'caa daamaɗa ee ɓuwaa ɓéeɓ ɓaa kañnji.

Yéesu kaalussa ga jaangu-yaawúu' ga Nasareet

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccëe 13: 53-58; Marka 6: 1-6)

16Yéesu ka'ta Nasareet, teeraa ya yakohɗa. Ga besaa Sabat, ya aassajaangu-yaawúuraa fodaa daa ya meereeka kitumɗa. Ya kolukka kijaŋ Këyítfaa Kooh.

17Ya erussa Këyítfaa sëldíiga Ísayíi. Ya lëríssafa, ya le"a bi ga ɗekataa bídu an:

18«Helii meyoh ga Ha'mudiiɗa, wii ga ɗookkoo ndaga ya tanukinndoo kihaydoh Hewhewii winéwí'wii ga ɓuwii laakooɗa. Ya wosinndoo kiyéegal ɓuwii abuɗa an ɓa hay kirëc na kiwo' ɓuwii hascii búumɗa an ɓa hay kihotis, ɓuwii en na kitogisohuɗa an ɓa hay kilaak hafɓa;

19Ya nakinndoo kiyéegaloh kíiskii Ha'mudii ƴah kiteewoh an ɓuwaa neɓlohinndi.»

20Lëehí'ta Yéesu ponnda Këyítfaa, ya íkkafa ɓaa ɗaakifaɗa, ya yuŋnga. Ɓuwaa enee ga jaangaaɗa ɓéeɓba yípussari hascaa.

21Daama, ya yaa wo'ɓa an: - Wati, wo'eenii ga Këyítfii ɗú han kikelohɗa laakohin ga dii wa wo'ɗa.

22Ɓaa en ɓéeɓ yaa wo' iñaa morin ga Yéesu, ee ɓa jaahli"a ga wo'eencaa cinéwí'caa ya meƴdoh ga kúuwkaagariɗa. Ɓa ɓaa wo' an: - Ɓii enndii kowu Yoseefe?

23Yéesu wo"aɓa an: - Wóorinndoo an ɗú hayyoo kicah an: «Payohii, wëkíraa haffu!» Ɓú hayyoo kiwo' ɓan an: «Ɓí yéegin iñcaa fu tum ga Kafarnawomɗa tóohca; tumaa caa manɗa dii ga dëkii fu meyohɗa.»

24Lëehí'ta, ya ɓaatta ga an: - Mi wo"úuka ee kayoh; laakkii sëldíiga-Kooh yaa te'u ga dëkaa ya meyohɗa.

25Ee mi yii wo'issúu ɓan kayoh-kayohɗa: níindískat iñaa laakee waama ga jamaanaa sëldíiga Ili, lak Kooh enin karaŋ iñaa le'in tíkíis taahay na caban ee a' wiyaak laakka ga kúlkaa tóoh, mi wo"úuka laakka waama ga kúlkaa Isarayeel ɓeti ɓiyewin ɓaa ƴaalcaagaɓa kaanin;

26wayee Kooh ebillii Ili ga yíinoo gaɓa, ya dímalɓa. Ya nammbari ki'ebil ga yíinoo yaa enndii yaawúu' ee dëk teeraa Sareptaa ga gohaa Sídoŋɗa.

27Ga Isarayeel ɓan, ga jamaanaa sëldíiga Ilisee, laakeera gaana ɓiyewin, wayee yíinoo gaɓa wëkɗuséeríi, enndii Naamaan yaama dëk Síríiɗanaa. Ya enndii yaawúu'.

28Ɓuwaa enee ga ɗuuƴ jaangaaɗa ɓéeɓba, daa ɓa kelohee wo'eencaama, keeñcaagaɓa tammba lool.

29Ɓa kolukka, ɓa meƴdohhari teeraa, ɓa jíitallari bi ga ɗook jaŋjagaa, ga daa teeraa Nasareet yípohseeɗa, doo ɓa ye"i ga írkísaa, ya keen kakay.

30Wayee Yéesu koo'ta ga leelooɓa, ya yaa paaf.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu wëkí'ta ɓaa laak raɓ

(Marka 1: 21-28)

31Yéesu ka'ta teeraa Kafarnawom ga gohaa Gëlílée. Ga bes Sabat ya yaa jëgí' ɓuwaa.

32Ɓuwaa waaru'seera lool ga jëgírohaagari ndaga ya yërëméeríi wo'eenci.

33Ga ɗuuʸ jaangu-yaawúuraa, laakeera ɓaa raɓ yisóotí' am enee daama, ya yaa les koonaa kiyaak an:

34- Éeʸ! Yéesu-Nasareet, fu naríi ya? Kiɗúmí'tíi kërí haydohhane? Mi ínohin ɓii fu enɗa: fu yërí en ɓii yisela'í'yii meyoh ga Koohɗa.

35Yéesu gëtta rawaa, wo"ari an: - Ɓekoha, fu meyoh ga ɓii. Daama, rawaa ɓúukka ɓaa kakay, ga leeloo ɓuwaa ɓéeɓɓa, ya meyʸca gari ee tummbiiri dara iñaa meskin.

36Ɓuwaa ɓéeɓɓa jaahli'ussa, ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: «Cii wo'een ca yee? Ɓii laakin dooli kinak raɓcii ɓa meyoh ga ɓuwaa ee na wo'een wíinoo rek ɓa meyʸ.»

37Fodaama teekaa Yéesu waa síw ga gohaama tóohwa.

Yéesu wëkí'ta payam Simoŋ na ɓiɓo' ɓiliis

(Mëccë 8: 14-17; Marka 1: 29-34)

38Yéesu kolkohha jaangu-yaawúuraa, ya ka'ta kaan Simoŋ. Lak payam Simoŋ yiɓeti ɗúukoolin bi faanfaa tamin jír. Ɓa kíimmba Yéesu ya dímalɓa ga.

39Ya híilla ga ɗookci, ya gëtta tamohlaataa faanfaa; tamohlaataa meyʸca, ga saasi ya kolukka, ya aawwaɓa kitoputu'.

40Ga waa nohaa aassa, ɓaa laakin ɗúukoolí' ɓéeɓ ee ga daa ya mín kiman tóoh, haydohhari ga Yéesu. Ya tíkka yahcaagari ga ɗook yaa en ɓéeɓ gaɓa, ee ya wëkí'taɓa.

41Raɓcaa ɓan ɓaa meyoh ga ɗúukoolí' ɓiyewin na tifiip an: - Fu yërí en Kowukii Kooh. Wayee yaa gëtɓa, ya hoonohhaɓa kiwo' iñaa aaw gari, ndaga lak ɓa ínoheera an yërí en Kiristaanii.

Yéesu yaa jangat ga kúlkaa Yúudée

(Marka 1: 35-39)

42Kooh yaa wíis, Yéesu yaa meyʸ teeraa Kafarnawom yaa yʸah ga daa wéetin. Mbooloomaa waa raassi. Waa ɓa le"a bi gari, ɓa waa'tari kitëhdoh doo ya tagohoo naɓa.

43Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Mi jomin kiyéegaloh ɓan ga teerucii cíinoo Hewhewii winéwí'wiiNguurii Kooh, ndaga iñaama yërí tah Kooh wossaroo ga ëldúna.

44Fodaama, Yéesu ennda ga kiyéegaloh Hewhewaa winéwí'waa ga ɗuuʸjaangu-yaawúu'caa en ga kúlkaa Yúudéeɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lúkkaa 5

Yéesu ɓayya tëelíbéecaa ya ɗeɓ kitanukɗa.

(Mëccë 4: 18-22; Marka 1: 16-20)

1Laakka bes lak Yéesu yaa ga seereenaa giiyaa Senesareet, mbooloomaa wíillari bi wa waa ñaak ga ɗookci ndaga kisúkúruk wo'eenaa Kooh.

2Ya hotta ga seereenaa giiyaa gaal-looci kanak; laakka mbaalohcaa yoosukoh gaca, ɓa ɓaa tís mbaalcaagaɓa.

3Ya aassa ga gaal-loocaa wíinoowaa en wuu Simoŋɗa; Yéesu wo"ari kiɓay gaal-loocaa wa úsaay seereenaa giiyaa jutuut. Yéesu yuŋnga ga loocaa ya yaa jëgí' mbooloomaa.

4Ga waa ya lëehí'ta kijëgíroh, ya wo"a Simoŋ an: - Ɓayaa loocii bi ga ɗekataa músúmaa huutin, ɗú wees mbaalii, ɗú aaw kimbaal.

5Simoŋ taassari an: - Kiyaakii, ɗí lëgëyin wekii ɓéeɓwa ee ɗí ammbii dara, wayee ga wo'eenfu mi haywa kiwees.

6Ɓa weessa mbaalaa, ɓa ammba jën ciyewin bi mbaalaa waa ɗa'.

7Waa ennda ɗa, ɓa ɓaa kalay ɓuwaa taam naɓa ee ɓa enee ga loocaa wíinoowaaɗa, ɓa hayɓa kidímal. Ɓaama hayussa, ɓa líifí'ta loocicaa kanakcaa na jën bi ca caa waa' kinuu'.

8Daa Simoŋ-Pee' hotee iñaama, ya yí"a ga fíkíi Yéesu, ya wo"a an: - Ha'mudii, meyaa garoo ndaga mi iñii ha'-baakaa'.

9Simoŋ wo'ee fodaama ndaga ya na ɓuwaa taabee nariɗa jaahli'seera lool ga jëncaa ciyewincaa ɓa amɗa.

10Bi ga Saak na Saŋ, towutaa Sebedee boku na Simoŋ lëgëyaaɗa jaahli'seera ga ɓan. Wayee Yéesu wo"a Simoŋ an: - Kaa niik dara. Kimma, ɓiɓo' ɓërí fu mbaalan.

11Waa ennda ɗa, ɓa soofdohha gaal-loocicaagaɓa tewisaa, ɓa foñnja tóoh, ɓa ɓaa taabuk Yéesu.

Yéesu wëkí'ta ɓaa gaana'in

(Mëccë 8: 1-4; Marka 1: 40-45)

12Laakka bes lak Yéesu yaa ga teeru wíinoo ga gohaa Gëlílée, ɓaa gaana'in bi faanfaa gomin hayya. Daa ya hotee Yéesu, ya lí'ukka ga fíkíici, ya kíimmbari an: - Kiyaakii, fu waa'kanaa fu mínindoo kiwëkí'.

13Yéesu lëríssa yahaagari, le"a ga ɓaa, wo"ari an: - Mi waarinka, waka. Ga saasi ɗúukool-gaanaa nísukka ga ɓaa.

14Lëehí'ta Yéesu hoonohhari kiwo' ɓo' iñaa aaw gari. Ee ya wo"ari an: - Kara, fu teewukohnee ga sarahohaa, fu tum sarah ga kisetkiigaraa fodaa daa Móyíis nakohkaɗa, en ɗanaa, iñaama hay kiteeɓ ɓéeɓ an fu setin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Wayee iñaama kokohhii bi teekaa Yéesu waa wëñ kisíw. Ɓiɓo' ɓiyewin ɓaa nëgírukoh ga yahaaci, kisúkúruk wo'eencaagari ee ya wëkí'ɓa ga ɗúukoolcaagaɓa.

16Ee Yéesu ka'ta daa wéetinaa, ya kíimi Kooh da.

Yéesu wëkí'ta ɓaa lafañin

(Mëccëe 9: 1-8; Marka 2: 1-12)

17Laakka bes, Yéesu enee na kijëgíroh. ƁiFërísiyeeŋ na ɓijëgíroh-waas ee meyohu dëk-kawcaa ga gohaa Gëlílée, na ga gohaa Yúudée na teeraa Yéerúsaleem ensee daama, yuguunun ga yahaaci. Doolaa Kooh, Ha'mudii, taabee na Yéesuɗa, waa onndi kiwëkí' ɗúukoolí'caa.

18Ɓiɓo' le"a, haydohu ga ɗook gatan ɓaa lafañin, ee ɓa ɓaa heelli ki'ek ga ɗuuƴ kaanfaa bi Yéesu hotti.

19Wayee ɓa hottii ga daa ɓa paafdohanndi ndaga mbooloomaa wiyewinwaa. Ɓa lappa nari ga ɗook túuyaa, ɓa heella gúl ga cakaraa , ɓa yóoskí'tari na gatanaagari ga leeloo ɓuwaa ga fíkíi Yéesu.

20Daa Yéesu hotee ngëmaagaɓa waama, ya wo"a lafañaa an: - Ƴaal, baakaa'cumgaraa bayaluununndaa.

21Jëgíroh-waascaa na Fërísiyeeŋcaa ɓaa halaat ga ɗuuƴɓa, ɓaa wo' an: «Ɓii yii ya ɓa, ya ɓasi Kooh? Ɓii mín kibaal baakaa' ɓa, enndii Koohaa?»

22Wayee Yéesu ínohha halaatcaagaɓa, wo"aɓa an: - Iñii tah ya ɗú laak halaatcuma ga helciigarúu?

23Kon iñii yiida wëñ kiyooɓ kiwo' lafañii: kiwo"i «Baakaa'cumgaraa bayaluununndaanoo», kiwo' an: «Koluka, fu tíin»?

24Wayee bi ɗú ínoh an ga ëldúna, Kowukii ɓiionuunun kibayal baakaaraa -- ya wo"a lafañaa an: -- Mi wo"aaka, kolka, ɓewaa gataniigaraa fu ƴee kaanfu!

25Ga saasi lafañaa kolukka ga fíkíi ɓuwaa ɓéeɓɓa, ɓeɓpa gatanaa ya faankoheeɗa, yaa ndam Kooh, ya yaa ƴah kaanci.

26Ɓéeɓ ɓuwaa waaru'ussa, ɓaa ndam Kooh, ɓa jaahli"a bi ɓaa wo' an: «Ɗí hotin wati iñaa mosoo kilaak ga fen.»

Yéesu ɓayya Léwí

(Mëccëe 9: 9-13; Marka 2: 13-17)

27Lëehí'ta, Yéesu meƴca, ya hotta juuti, yaa teeku Léwí, yugin ga ɗekataa fayohsi juutiɗa. Ya wo"ari an: - Taabukaaroo!

28Léwí íissa tóoh, kolukka yaa taabukki.

29Léwí tíkɗee Yéesu ñamah cijófí' ga kaanci. Juuti ɓiyewin na ɓiɓo' ɓiliis bokussa naɓa kanu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Fërísiyeeŋcaa na jëgíroh-waascaa fa' naɓaɗa ɓaa ña'sukoh, ɓa wo"a tëelíbéecaa Yéesu an: - Iñii tah ya ɗú bok kiñam na ki'an na juuticii na ɓuwii júwussiiɗa?

31Yéesu kelohhaɓa, loffaɓa an: - Ɓuwaa dara gaa naɓa laakussii sooli ga payoh, wayee ɓuwaa ɗúukoolin ɓërí laak sooli ga.

32Mi hayyii ga ëldúna kiɓay ɓuwii júwinɗa wayee mi hay kiɓay ha'-baakaa'cii doo ɓa súpít kipeskiigaɓa.

Yéesu wo"a ga ooreenaa

(Mëccë 9: 14-17; Marka 2: 18-22)

33Ɓiɓo' wo'ussa Yéesu an: - Tëelíbéecii Saŋ na ɓii Fërísiyeeŋcii oo'si leekleek ee ɓa kíimi Kooh, wayee ɓiigaraa ñami hen, ɓa ani.

34Yéesu loffaɓa an: - Ɓú mínin ki'oo'lukoh ɓedohcii ha'-kílookkii lakanaa ha'-kílookkii yii naɓane?

35Wayee bes hay kihay, ha'-kílookkaa hay kiɓewohu ga díkaantiɓa, bescaama nak ɓa hay ki'oo'.

36Yéesu liiwukkaɓa ɓan: - Ken ɗaroo píis ga kúltí fi'as, daafwa ga líil-kúltí. Fu tumkanaa, fu hay kiɗa' kúltífaa fi'asfaa ee píisaa wi'aswaa nísohu gafaɗa taabohanndii na líil-kúltífaa.

37Fodaama, ken tumoo biiñ wi'as, waa dal kilúun, ga mbúus-oncaa maañin. Fu tumkanaa, biiñaa pook mbúus-oncaa: biiñaa aamuk, ee mbúuscaa yasukoh.

38Kon biiñ wi'as jom kitumu ga mbúus-on ci'as!

39Ee ken waaroo ki'an biiñ wi'as binaa ya meyoh ki'an ga wimëeñí'waanaa; ndaga ya wo'i an wimëeñí'waa wërí wëñ kineɓ.

Lúkkaa 6

Yéesu yërí laak bes Sabat

(Mëccë 12: 1-8; Marka 2: 23-28)

1Laakka bes Sabat, Yéesu koorohee ga ɗuuɣ yoonaa lúudin. Tëelíbéecaagari ɓaa weel ga boŋcaa , ɓaa ɓoliñ towutaa ga yahcaagaɓa, ɓaa ñam.

2Laakka Fërísiyeeŋcaa wo'uɓa an: - Iñii tah ya ɗú tum iñii Waasii kokohin kitum ga bes Sabat?

3Yéesu loffaɓa an: - Hanaa ɗú jaŋngii iñaa Dëwít tumee ga waa ya yaaɓ, ya na ɓuwaa taabee nariɗa?

4Ya aassa ga taalaa Kooh, ya ɓeɓpa ga mbúurúcaa meɣdohɗusee Koohɗa, ya ñammba ga, ya e'ta ɓuwaa taamsee nariɗa ga. Ee mbúurúcaama sarahohcaa doŋ onuca kiñam .

5Lëehí'ta Yéesu wo'issaɓa an: - Kowukii ɓiiërí laak bes Sabat.

Yéesu wëkí'ta ɓaa yahaa ɗooɣkin

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 12: 9-14; Marka 3: 1-6)

6Laakissa bes Sabat, Yéesu ka'ta jaangu-yaawúuraa, ya yaa jëgíroh. Laakka daama ɓo', yaa yahaa ñaabaa ɗooɣkin.

7Jëgíroh-waascaa naFërísiyeeŋcaa ɓaa malak ga Yéesu, ati ɓa hayyi kihot ya wëkí' ɓo' ga bes Sabat, doonaa ɓa laak iñaa ɓa yabohanndi.

8Wayee Yéesu ínohha halaatcaagaɓa, ya wo"a ɓaa yahaa ɗooɣkinɗa an: - Kolka, fu tuuk dii ga fíkíi ɓéeɓ! Ɓaa kolukka, tuukka.

9Lëehí'ta, Yéesu wo"a ɓuwaa an: - Mi meekissúu ati ga bes Sabat Waas onoh kitum iñaa jofin wala iñaa moroo, kisom kumuun ɓo' wala kilaŋ kumuun?

10Ya malakka ɓéeɓ ɓuwaa wíilliɗa, ya wo"a ha'-yahaa an: - Lërísaa yahiigaraa! Ɓaa lëríssa, yahaa dalla kiwak, mannda ga daa wa eneeɗa.

11Wayee ɓuwaa ɓíinoo ensee daɗa líifussa muut na tam-keeñ, ɓa ɓaa malak ga díkaantiɓa iñaa ɓa tuman Yéesu.

Yéesu tanukka ɓo' ɓidaaŋkaah na ɓanak ga tëelíbéecaagari

(Mëccë 10: 1-4; Marka 3: 13-19)

12Ga bescaama, Yéesu ka'ta jaŋjaŋcaa kikíim Kooh, ya tessa wekaa ɓéeɓwa kikíim Kooh.

13Ga waa Kooh wíissa, ya ɓayya tëelíbéecaagari, ya tanukka ga ɓo' ɓidaaŋkaah na ɓanak, ya teekkaɓa ɓi'apotaa':

14Simoŋ (yaa ya teek Pee'ɗa) na këmëeŋkíci Andari, Saak na Saŋ, Filiip na Bartulëmíi,

15Mëccë na Toomaa, Saak kowu Alfee na Simoŋ selootaa ,

16Yúdaa kowu Saak na Yúdaa Iskariyot, yaa onan Yéesu bíiŋɗa.

Yéesu yaa jëgí' mbooloomaa ee yaa wëkí' ɗúukoolí'caa

(Mëccë 4: 23-25)

17Yéesu yoosukka jaŋjagaa na apotaa'caagari bi ga ndëneeraa, ga daa ɓo' ɓiyewin ga tëelíbéecaagari enoheeɗa. Laakeera daama ɓan mbooloo wiyaak waa meyohee kúlkaa Yúudée na teeraa Yéerúsaleem, na gohcaa ɓopukoh na giiyaaɗa: Tíi' na Sídoŋ.

18Ɓa hayeeri kisúkúruk, ee ya wëkí'ɓa ga ɗúukoolcaagaɓa. Ɓuwaa raɓ amɗa wëkɗussa.

19Ɓaa en ɓéeɓ yaa heel kile' gari, ndaga dooli meyohi gari, wa wëkɗiɓa ɓéeɓɓa.

Yéesu wo"a ga ɓuwaa en ga mesiklaat na ɓuwaa en ga neɓlaatɗa

(Mëccë 5: 1-12)

20Lëehí'ta Yéesu malakka tëelíbéecaagari, ya wo"a an: - Ɗú yewinin múu', ɗú nduulcii ndaga Nguuraa Kooh wuurúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ɗú yewinin múu', ɗú ɓii ɗú yaaɓ watiɗa ndaga ɗú hay kikap. Ɗú yewinin múu', ɗú ɓii ɗú koduk watiɗa ndaga ɗú hay kiyʼen.

22Ɗú yewinin múu' moos, binaa Kowukii ɓii tah bi ɓuwii sagussúu, ɓa kaallúu ga ɗuuyʼba ɓa ɓassúu, ɓa taasuk teekcaagarúu.

23Iñaama laakaa, laa neɓlukat, ɗú koltuki, ɗú hami ndaga neehal wiyaak waa sekkúu ga ɗook-Kooh. Ɓicaasamɓa sodalseesëldíiga-Koohcaa fodaama.

24Wayee nak, massa ɗú, ha'-alalcii ndaga ɗú laasin ɓakkúu.

25Massa ɗú ɓii ɗú kapin watiɗa ndaga ɗú hay kiyaaɓ. Massa ɗú ɓii ɗú yʼen watiɗa, ndaga ɗú hay ki'en ga coonu ee ɗú hay kikoduk.

26Massa way, binaa ɓuwii wo' garúu iñaa jofinaa, ndaga ɓicaasamɓa tumsee fodaama na ɓuwaa tíkee hafɓa ɓisëldíiga-Koohɗa ee lak sabohɗa.

Yéesu nakoh kiwaa' ɓaa saŋngaa

(Mëccëe 5: 38-48; 7: 12a)

27Yéesu tíkka ga an: - Wayee ɗú ɓii ɗú súkúrukkooɗa, mi wo"úu an: waarat ɓuwii heñohsirúuɗa, tumɗat ɓuwii saŋngúuɗa iñaa jofin.

28Kíimat Kooh ya barkeel ɓuwii cojirúuɗa ee kíimɗat ɓuwii sodalirúuɗa.

29Binaa ɓo' feekkaa ga ŋaamaa, eraari wíinoowaa ɓan. Binaa ɓo' te' sabadooraagaraanaa, kaa sagi'ti túrkaa ɓan.

30Ɓaa kíimmbaa yen ɓéeɓ, laa onaari; ee ɓaa te' iñaa en yuufunaa, kaa te'siswa.

31Fodaa daa ɗú waa' ɓimooroommbúu tumi'túuɗa, laa tumɗatɓa iñaa manɗa.

32Binaa en lak ɗú waa' ɓuwii waa'túuɗa rekaa, ndamii wiida wërí ɗú laakan ga iñaama? Bi ga ɓuwii júwussiiɗa sah waa'sin ɓuwaa waa'ɓaɗa.

33Ee binaa en lak ɓuwii tumɗirúu yijófí'ɗa ɓërí rek ɗú íki' iñaa jofinaa, ndamii wiida wërí ɗú laakan ga iñaama? Bi ga ɓuwii júwussiiɗa sah tumsinka.

34Ee binaa en lak ɓuwaa ɗú yaakaa' an ɓa hayyúu kifayɗa ɓërí rek ɗú wútíranaa, ndamii wiida wërí ɗú laakan ga iñaama? Bi ga ɓuwii júwussiiɗa sah wútí'sin ɓuwaa man naɓaɗa, lëehíraa ɓa laas iñaa hín na iñaa ɓa wútírohɗa.

35Kon waarat ɓuwii saŋngúuɗa, tumɗatɓa yijófí', erohat ee kaa séentukat dara ga, en ɗanaa neehalaagarúu hay kiyak ee ɗú yʼah towutii Kooh yii ga ɗookaa-ɗookɗa, ndaga Kooh jofin ga ɓuwii tookkiiri kigërëm ga iñcaa ya tumi'ɓaɗa.

36Líifat na yërmaandi fodii dii Paammbúu Kooh líif na yërmaandiɗa.

Yéesu wo"a an ken hanat ki'atti' mooroomci

(Mëccëe 7: 1-5)

37Yéesu tíkka ga an: - Kaa atti'at ken, en ɗanaa Kooh atti'oorúu. Kaa tamat ken, en ɗanaa Kooh tamoorúu. Bayalat ɓimooroommbúu en ɗanaa Kooh hayyúu kibayal.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Onohat en ɗanaa Kooh hayyúu ki'on: ɗú hay kinatɗu yen, ɗú go'ɗu yewin, yëngëlu bi ɗeguk, líif bi aamuki, ndaga nataa ɗú natoh ɓuwiiɗa wërí ɗú natohohsan.

39Lëehí'ta, Yéesu liiwukkaɓa anee ɓan: - Búumí' mín kinook búumí' mooroomcine? Baanaa ɓéeɓba ɓa ɓanak, ɓa keenanndii ga noge?

40Tëelíbée mínoo kipaaf ɓaa jëgí'tiɗa, wayee tëelíbéenaa mat ga jagaagarinaa hay kile' ga jëgírohaagari.

41Iñii tah ya fu malaki ɓolaa en ga kuhaskaa mooroomfu, ee fu mínoo sah kimalaksukoh dúuñii en ga kuhaskiigaraaɗa?

42Fu yii fu hottii dúuñii en ga kuhaskiigaraaɗa, fu mínan na kiwo' mooroomfu an: «Fiilii, íisa mi nísí'taa ɓolii en ga kuhaskiigaraa»? Fu yii fu jófjófɗuki ga fíkíi ɓuwiiɗa, ɗewaa kinís dúuñii en ga kuhaskiigaraaɗa, en ɗanaa fu hay kihot dijófí' bi fu mín kinís ɓolaa en ga kuhaskaa mooroomfuɗa.

Yéesu jëgírohha ga kedik na towutaa ka límɗa

(Mëccëe 7: 16-20; 12: 33-35)

43Yéesu tíkka ga an: - Kedik kijófí' límoo kowukaa moroo ee kedikkaa ɗúukoolin límoo kowukaa morin.

44Kedikkaa en ɓéeɓ ínohohsan ga towutaa ya laakɗa: ken ɓeenoo towu een ga ka'ka' ee ken ɓeenoo towu reseŋ ga pëegíi-ñaawaaɓ.

45Ɓo' yijófí' tumi iñaa jofin, ndaga iñaama rek yërí ya ɗaak ga keeñaagari. Ɓo' yibóní' tumi iñaa bonin ndaga iñaama rek yërí ya ɗaak ga keeñaagari. Ee ɓo', iñaa ya meƴdohi ga kúuwciɗa, wërí líif ga keeñci.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo kaancaa kanakcaaɗa

(Mëccëe 7: 24-27)

46Yéesu tíkka ga an: - Ɗú ɓayohhoo ya «*Ha'mudii, Ha'mudii» ee iñii mi nakirúuɗa ɗú tumoori?

47Ɓaa hay garoo ɓéeɓ ee ya súkúruki wo'eenciigoo ee ya taabukica ga tumeenaagari, mi hayyúu kiwo' ɓaa ya mëdírohu nariɗa:

48Ɓaa yaama mëdírohu na ɓaa enee na kitawah kaan; ya acca bi huutta, ya daɓpa atoh, ya yíppa kaanfaa ga ɗookgaa. Toɓ wiyewin keennda bi ɓaalaa líiffa, wambalaa tapukka ga kaanfaa ee mínndiifa kiɓúuk ndaga tawahaa kaanfaa yëgíseera.

49Wayee ɓaa keloh ee taabukkii wo'eenciigoo ga tumeenaagari, ɓaa yaama mëdírohu na ɓaa tawah kaan, yíppafa ga ɗook kakay ee accii dara. Waa wambalaa tapukka ga kaanfaa faama, ga saasi, fa ɓú'ta ee kaanfaa ɓéeɓ yasukohha.

Lúkkaa 7

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu wëkí'ta súrgaa soldaaraa yiyaakyaa
(Mëccëe 8: 5-13)

1Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' iñcaa ya waaree ɓuwaa kelohɗa, ya ka'ta teeraa Kafarnawom.

2Daama laakeera soldaaraa yiyaakyaa kuliyuki ga heñɗa. Ɓaa yaama laakeera súrga, yaa ya keeñukin, lakanaa súrgaa ɗúukoolin bi yaa ɣah kilëehɗuk.

3Ga daa soldaaraama kelohee iñaa wo'u ga loo Yéesuɗa, ya wossa ga yaakcaa yaawúu'caa kikíimmbi ya hay kiwëkí' súrgaagari.

4Ɓuwaa wosseeɗa hayussa ga Yéesu, ɓa tuukki'tari tek, ɓa wo"ari an: - Ɓii wossíi garaaɗa, calin kidímal,

5ndaga ya waarin ɓu-dëkiigaríi, ee yërí tawah jaangu-yaawúuraagaríi.

6Waa ennda ɗa Yéesu yaa ɣah naɓa. Ga waa ɓa deeɣca kaanfaa, soldaaraa yiyaakyaa wosissa ga fiiliimuncaagari, ɓa wo' Yéesu an: - Kiyaakii, kaa sodal haffu, ndaga joobinndoo fu aas kaanndoo,

7iñaama yërí tah bi mi wo' an joobinndoo mi hay na kihaffoo kihídohnee naraa. Wayee wo'aa wo'een wíinoo rek, súrgiigoo wak.

8Ndaga mi ga kihaffoo, mi laakin ɓuwaa hanohhoo ɗook ee mi laakin soldaa'caa hanohussoo kakay. Binaa mi wo' yii an karanaa, ya ka'; mi wo' yíinoo an hayanaa, ya hay; ee binaa mi wo' súrgaagoo an tumaa iñii yiinaa, ya tummbi.

9Daa Yéesu kelohee wo'eencaama, ya waaru"a ga soldaaraa yiyaakyaa. Ya mëeñsukka ga mbooloomaa taabukeeriɗa, ya wo"a ɓuwaa an: - Mi wo"úu man, bi ga ɗuuɣ Isarayeel sah mi mossii kihot ɓaa laak ngëmaa hín na wii garoo.

10Lëehí'ta ɓuwaa soldaaraa woseeɗa ɓoyukussa kaanfaa. Ɓa laakka súrgaa ɗúukooleeɗa wakin peleŋ.

Yéesu mílísi'ta kowukaa ɓaa ɣaalaa kaanin

11Lëehí'ta Yéesu ka'ta teeraa wo'si Nayinɗa. Tëelíbéecaagari na ɓo' ɓiyewin taamsee nari.

12Ga waa ɓa deeɣca aasaaraa dëkaa, ya hotta ɓuwaa ɓaa ɣah ki'acnee faraaf. Ɓaa kaanɗa, enee kowu kíinoo ga eeci; ee eemunaa, ɣaalaa kaanin. Laakeera ɓo' ɓiyewin ga dëkaa, ɓaa taam na ɓetifaa ga waas acaa'caa.

13Daa Yéesu Ha'mudii hotee eemunaa, ya laakka yërmaandi wiyaak gari, ya wo"ari an: - Kaa koduk!

14Lëehí'ta, Yéesu deeɣca, le"a ga ñoyaa ɓuwaa abohɗa, ɓa tuukka. Yéesu wo"a an: - Oomaa-fiilii, mi nakkaa, kolka!

15Ɓaa kaaneeɗa kolukka, yuŋnga yaa aaw kiwo'. Yéesu íkkari eemunaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ɓuwaa ɓéeɓba tíitussa ga iñaama ee ɓa ɓaa kañ Kooh, ɓa ɓaa wo' an: - Sëldíiga-Kooh yiyaak hotukin ga ɗuuɣcuu, ee Kooh hayin kiɓaaɓ ɓu-kaanci.

17Iñaa aaw ga Yéesu yaa ɓéestírukohu ga kúlkaa Yúudée ɓéeɓ na iñaa wíilwaɗa.

Saŋ-Bëtís wosohha ga Yéesu

(Mëccë 11: 2-19)

18Tëelíbéecaa Saŋ ɓéestírussari iñcaa Yéesu tumeeɗa tóohca. Ya ɓayya ɓanak gaɓa,

19ya wossaɓa ga Yéesu, Ha'mudii, kimeekissi an: «Fu yërí en ɓaa jom kihayɗanoo ɗí sekan ɓo' yiliis?»

20Ga waa ɓa ka'ta bi ga Yéesu, ɓa wo"ari an: - Saŋ-Bëtís yërí wossíi garaa kimeekissaa ati fu yërí en ɓaa jom kihayɗa wala ɗí sekan ɓo' yiliis.

21Ga wahtaama sii', Yéesu wëkí'ta ɓo' ɓiyewin ga ɗúukoolcaagaɓa, na ga iñaa mesikɓaɗa, ya kaalla raɓcaa ga ɓuwaa ee búumí' ɓiyewin, ya onndaɓa kihot.

22Ya dalla ɓuwaa kitaas an: - Karat ɗú ɓéestí'nee Saŋ iñcii ɗú hotɗa, na iñcii ɗú kelohɗa: búumí'cii ɓii hot, lafañcii ɓii tíin dijófí', gaanacii ɓii sétíru, ɗekcii ɓii keloh, faraafcii cii mílís, nduulcii ɓii yéegalu Hewhewii winéwí'wii.

23Ɓaa mi tahhiiraa kisoof fenoo ga ngëmaagaraanaa, fu yewinin múu'!

Iñaa Yéesu wo' ga Saŋɗa

24Ga waa ɓuwaa Saŋ woseeɗa karussa, Yéesu aawwa kiwo' mbooloomaa iñaa aaw ga Saŋ, an: - Ɗú karee kimalaknee ya ga ëgí'-dúndagaa? Pëegíi-përúudúufaa en na ki'eguk ga uurisaane?

25Enndiikanaa ɗú karee ya kimalaknee? Ɓo' yaa ekuk kúltí cimóríre? En ki'enaa, ɓuwii ekuk kúltí cimórí' ee dëku ga iñaa newinɗa, ɓii ga kaancii buu'cii.

26Kon ɗú karee kimalaknee ya daama? Sëldíiga-Koohe? Ee! Mi wo"úuka, ɓaama paafin sah sëldíiga-Kooh.

27Saŋ yërí en ɓaa wo'u ga Këyítfaaɗa an: «Mi yii wos ɓo"oo, yaa ɗëwrukanndaa, kiwaayuki'taa waasum.»

28Yéesu tíkka ga an: - Mi wo"úuka, ga ɓuwii límukoh ga ɓetiɗa ɓéeɓba, laakkii ga yaa wëñ Saŋ kiyak, wayee ɓaa wëñ kijutuut ga Nguuraa Koohɗa yërí wëñ Saŋ kiyak.

29Ɓéeɓ ɓuwaa súkúrukeeriɗa, bi ga juuticaa tookussa an Kooh júwin, ee Saŋ bëtísi"aɓa.

30Wayee Fërísiyeeŋcaa na jëgíroh-waascaa sagussa Saŋ bëtísi'ɓa, fodaama ɓa teewohee an ɓa faali"ii iñaa Kooh waari'ɓaɗa.

31Yéesu tíkka ga an: - Kon ɓuwii jamaanii wati, mi mëdírohanɓa na ɓa? Ɓa man na ɓa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ɓa man na oomaacaa yugu ga paanaa dëkaa, ɓíinoo ɓaa wo' ɓimooroomɓa an: «Ɗí mbiiɓɗinndúu ee ɗú hammbii! Ɗí helemin ee ɗú kodukkii!»

33Ndaga Saŋ-Bëtís hayin, ya ñamoo ee anoo fodii ɓuwii, ee ɗú wo' an: «Ya laak raɓ».

34Kowukii ɓii hayin, kii ñam, kii an, ee ɗú wo' an: «Malkat ɓii yii halaat kiñam doŋ na ki'an biiñ ee ya fiiliimunoh na juuticii na tumoh-baakaa'cii.»

35Wayee ɓéeɓ ɓuwii took kiñaañkii Koohɗa ínohuunun an ka júwin.

Yéesu bayalla ɓetifaa júɓpii ga kaan Simoŋ Fërísiyeegaa

36Laakka Fërísiyeegaa ɓay Yéesu kiñamnee nari. Yéesu ka'ta kaanfaa Fërísiyeegaa, ya yuŋnga kiñam.

37Lak laakin ga teeraa ɓeti, yaa júɓpii. Daa ya yéegee an Yéesu yaa ñam ga kaanfaa Fërísiyeegaa, ya haydohha kujúlúŋkaa líifin na la'koleñ, jaa hëwrohu na atohaa wo'u albataa' .

38Ya tuukohha Yéesu fenoo, ga kotcaagari. Ya yaa koduk bi yaa tóoyí' kotcaa Yéesu na mooncaagari. Lëehí'ta, ya yaa moos kotcaa na fenfaagari, ya yaa fuunca, ee ya yaa leefca la'koleñ.

39Daa Fërísiyeegaa ɓayee Yéesu kiñamɗa hotee iñaama, ya yaa wo' ga helci an: «Ɓii yii enee sëldíiga-Koohaa, eneenaa ya hay ki'ínoh ɓii en ɓetifii le' gariɗa ati ya ɓa: eneenaa ya hay ki'ínoh an ɓii yii ɓetifaa júɓpii.»

40Yéesu taassa wo"a Fërísiyeegaa an: - Simoŋ, laakin iñaa mi waa'taa kiwo'. Simoŋ taassa an: - Jëgírohii, wo'a!

41Yéesu wo"a an: - Enee ɓo' ɓanak, ɓaa laaki' ɓo' kobot: yíinoo ɓayɗeeri denariyoncitéemée'-yëtúus, yíinooyaa cidaaŋkaah-yëtúus.

42Ya múuñí'taɓa ɓéeɓɓa ɓanakɓaa ndaga lak ɓa mínéeríiri kifay. Kon yiida wëñanndi kiwaa' ga ɓuwaa ɓanakɓaama?

43Simoŋ taassa an: - Mi fooŋ man yaa múuñɗu kobotfaa wëñ kiyakɗa, yërí. Yéesu wo"ari an: - Fu wo'in kayoh.

44Lëehí'ta Yéesu mëeñsukka ga ɓetifaa, wo"a Simoŋ an: - Fu hotin ɓetifii fiine? Ya tísɗinndoo kotciigoo na mooncíigari, ya moosɗinndooca na fenfiigari. Wayee fu, mi aasin kaanfu ee fu e'tiiroo músú kitís kotciigoo.

45Fu gatanukkiiroo fu fuunndoo, wayee iñaa mi aasee dii, ya íissii kifuun kotciigoo.

46Fu leeffii sah dúuleen wi'éeñí' ga hafiigoo, wayee ya, ya leefin la'koleñ ga kotciigoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

47Kërí tah mi wo"aa man kiwaa'kii kiyaakkii en gariɗa kërí teewoh an baakaa'ciigari ciyewincii bayaluunun. Wayee ɓo', kiwaa'kaagari jutuutaa, lakanaa bayalu jutuut.

48Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a ɓetifaa an: - Baakaa'cumgaraa bayaluunun.

49Ɓuwaa boksee nari kanuɗa ɓaa wo' ga helcaagaɓa an: «Ɓii yii ya ɓa, bi ya bayalli sah baakaa'?»

50Wayee Yéesu wo'issa ɓetifaa an: - Ngëmumgaraa músalinndaa, karaa na jam.

Lúkkaa 8

Ɓeticaa taamsee na Yéesuɗa

1Lëehí'ta, Yéesu yaa ka' ga dëk-teerucaa na dëk-kawcaa, yaa jangat ee yaa yéegaloh Hewhewaa winéwí'waa Nguuraa Kooh. Tëelíbéecaagari ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa taamsee nari,

2na ɓiɓeti, ɓaa wëkɗusee ga raɓ na ɗúukool ciliis: enee Mërí ee ɓaysi Mërí Makdalaa , yaa raɓ ɓiyitnaɓanak meƴdohsee gariɗa;

3Saan, ɓeti Húusas tuukkoh-alalaa buu' Eroot; Súsaan na ɓeti ɓiyewin ɓiliis ɓaa dímalsee Yéesu na tëelíbéecaagari ga iñaa ɓa laakɗa.

Liiwukaa wo' ga loo sokohaaɗa

(Mëccë 13: 1-9; Marka 4: 1-9)

4Mbooloo wiyaak hídírukohha ee ga dëk-teeraa en ɓéeɓ ɓuwaa ɓaa meyoh ga kihay ga Yéesu, ya wo"a liiwukii wii:

5- Enee línoh, ya ka'ta kisoknee tesohtaagari. Ga daa ya en na kisokɗa laakka tesohtaa keen ga ɗook waasaa, kotcaa togisohhata, selcaa ñammbata.

6Laakka tesohtaa keen ga ɗekataa yewinin atoh, ta taa paal, ta súɓpa ndaga ta laakéeríi tooylaat.

7Laakka tesoh tiliis taa keen ga ɗook yƴówée-lúp, ta paaldohha na lúpcaa, lúpcaa onndata.

8Ee laakka tesohtaa keen ga kakayfaa laakin dooli, ta paalla, ta yakka, ta meƴdohha boŋ. Bogaa en ɓéeɓ towu titéemée'. Waa ya lëehí'ta kiliiwuk fodaama, ya wo"a ga ɗook an: - Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

Iñii tah Yéesu liiwuki ɓuwaa henɗa

(Mëccë 13: 10-17; Marka 4: 10-12)

9Tëelíbéecaa Yéesu meekissari iñaa liiwukaama waa' kiwo'ɗa.

10Ya taassaɓa an: - Ɗú ɓërí e'see ki'ínoh kúmpacaa Nguuraa Kooh. Wayee ɓuwii tesɗa ɓa kelohan ga liiwuk na liiwuk, doonaa «ɓa mín kimalak ee ɓa hotoo dara, ɓa mín kikeloh ee ɓa ínohoo dara.»

Yéesu ɓéestí'ta iñaa liiwukaa waa' kiwo'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 13: 18-23; Marka 4: 13-20)

11Yéesu wo"aɓa an: - Iñii yii yërí liiwukii waa' kiwo': pesohpaaërí en wo'eenaa Kooh.

12Ɓuwii ɓíinoo madu na ɗookgaanaa waasaa tesohtaa keenohɗa. Ɓa kelohin wo'eenii Kooh, wayee Seytaani hayinaa, nísiwa ga keeñcaagaɓa doo ɓa gëmoo bi ɓa mín kimúc.

13Ɓíinoo madu na ɗekataa yewinin atohɗa, ɓërí en ɓuwaa, binaa ɓa keloh wo'eenaa Koohaa, ɓa safa' gawa kite', wayee ɓa íisoo wo'eenaa yíp níil ga keeñcaagaɓa; ngëmaagaɓa maañoo, ee Seytaani jéematukiɓanaa, ɓa tagohi nawa.

14Tesohtaa keen ga ɣówée-lúpcaaɗa, teewoh ɓuwaa kelohsin wo'eenaa Kooh, wayee halaat na alal na neɓlaat ëldúna abuɓa ga kipesɓa; iñcaama on wo'eenaa Kooh bi ɓa mínoo kimat fodii pohoopaa ɓay bogaa lúudin.

15Tesohtaa keen ga kakayfaa laakin dooliɗa, teewoh ɓuwaa keloh wo'eenaa Kooh ee ɓa amwa na keeñ wijófí', wijúwí' ee ɓa yëgís ga bi ɓa tumi fodaa pohoopaa ɓay boŋ wijófí'.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo lampuɗa

(Marka 4: 21-25)

16Yéesu wo"a an: - Ken taaloo lampu, lí' kanu ga, wala tofwa ga fíldoo fayaaŋ, wayee fu líkanwa hen doonaa ɓuwaa aas túuyaaɗa, hot lee'laataa.

17Iñaa ɗaakuk ɓéeɓ hay kihotuk ee iñaa apoh kúmpa ɓéeɓ hay ki'ínohu ee hay kimeɣdohu faŋ.

18Malaksukohat book ga dum ɗú súkúrukiɗa, ndaga ɓaa laakin hay kiɓaatɗu; wayee ɓaa laakoo, iñaa ya fooŋ an ya laakinɗa sah hay kite'u gari.

Eew Yéesu na ɓikëmëeŋkí Yéesu

(Mëccë 12: 46-50; Marka 3: 31-35)

19Eew Yéesu na ɓikëmëeŋkí Yéesu hayussari kimalaknee. Wayee ɓa mínndii kile' bi gari ndaga mbooloomaa.

20Laakka ɓaa yéegal Yéesu an: - Eefu na ɓikëmëeŋkífu ɓaa day, ga fooh, ɓa waa'taa kihot.

21Wayee Yéesu taassaɓa ɓéeɓɓa an: - Eewwoo na ɓikëmëeŋkíroo ɓërí en ɓuwaa súkúruki wo'eenii Kooh ee ɓa taabukiwa ga tumeencaagaɓa.

Yéesu tuuki'ta uuris wiyaak

(Mëccë 8: 23-27; Marka 4: 35-41)

22Laakka bes Yéesu aassa na tëelíbéecaagari ga gaal-looci, ya wo"aɓa an: - Ɓu paafat giiyii ɓakaa hanoh gaaɗa. Ɓa ɓaa ɣah.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Yéesu neehha lak ɓa ɓaa ƴah ga ɗuuƴ giiyaa. Uuris wiyaak dalla kiyíp ga giiyaa, músúmaa maa soruk ga loocaa bi waa waa' kilíif ee tumuuntaagaɓa taa waa' ga ki'eem.

24Ɓa deeƴca ga Yéesu, ɓa yúunndari an: - Jëgírohii, Jëgírohii, kikaankii kii hayyuu! Yéesu yúudukka, gëtta uurisaa na dúuscaa, ca seemmba, ɗekataa ennda cel.

25Lëehí'ta Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Ngëmumgarúu naroo ɗa wada? Wayee ɓa tíitta, ɓa waaru"a lool, ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Moo, ɓii yii ya ɓa? Ya ebili sah uurisii na músúmii ee ca kelohɗiri!

Yéesu wëkí'ta ha'-raɓ ga Gerasaa

(Mëccë 8: 28-34; Marka 5: 1-20)

26Yéesu na tëelíbéecaagari teerussa ga gohaa Gerasaa ëewrukoh na gohaa Gëlíléeɗa.

27Yéesu yaa yoosuk ga gaal-loocaa, laak ɓo' yaa dëk-teeraa, yaa gú'ɗukohhi. Ɓaama enee ha'-raɓ. Iñaa ya gëƴ ki'ekuk kúltí maañin lool ee ya dëkéeríi ga kaan, ya dëkee ga loycaa.

28Daa ya hotee Yéesu hen, ya fiippa, ya jafukka ga kotcaa Yéesu, ya wo"a didóolí' an: - Fu naroo ya, Yéesu, fu Kowukii Kooh yii ga ɗookaa-ɗookɗa? Mi kíimmbaa hen, kaa tummboo iñaa meskin.

29Iñaama, ɓaa wo'eeri ndaga Yéesu ebilee rawaa kimeyoh gari. Rawaama yewneerari kiɓúuki, en ɗanaa ɓuwaa tëhdohiri, yahcaa poku na ceen, ɓa jëengí kotcaa. Wayee ya gú' ceencaa, ya weel jéeŋcaa ee rawaa ëewdohiri ëgíraa.

30Yéesu meekissari an: - Fu teeku na? Ya taassa an: - Mi teeku coogeel. Ya wo'ee iñaama ndaga raɓ ɓiyewin ɓërí abeeri.

31Raɓcaa ɓaa kíim Yéesu an ya hanatɓa kiye' ga ɓu-baam .

32Lakanaa laakin yop-mbaam-parki wiyaak waa en na kiníiru daama ga jaŋjagaa. Raɓcaa kíimussa Yéesu ya onɓa ki'aas ga mbaamcaama. Ya onndaɓa iñaama.

33Raɓcaa meyussa ga ɓaa, aasussa ga mbaamcaa. Yop-mbaamaa írkísukohha jaŋjagaa, keennda ga giiyaa, wa muu'ta.

34Daa níirohcaa hotee iñaa laak yaama, ɓa núppa, ɓaa ɓéestí' iñaa hewɗa ga teeraa na dëk-kawcaa.

35Ɓuwaa karussa kimalaknee iñaa hewɗa. Ɓa ka'ta bi ga Yéesu, ɓa laak ɓaa raɓcaa meyoh gariɗa yugin kakay ga kotcaa Yéesu, ekukin kúltí, taabin na sagaagari. Ɓa dalla kiniik.

36Ɓuwaa hotee iñaa laakɗa ɓaa ɓéestí'ɓa ga daa ha'-rawaa wëkɗuseeɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Waa ennda ɗa ɓéeɓ ɓuwaa en ga gohaa Gerasaaɗa kíimussa Yéesu ya úsaayɓa ndaga lak ɓa tíitin lool. Yéesu aasissa ga gaal-loocaa kiʸah.

38Ɓaa raɓcaa meyohee gariɗa kíimmba Yéesu ki'íissi ya taam nari. Wayee Yéesu onndiirika, ya wo"ari an: - Ɓoʸkaa kaanfu ee fu ɓéestí' tóoh iñaa Kooh tumi'taaɗa.

39Ɓaa ka'ta ga ɗuuʸ teeraa tóoh kiyéegalohnee iñaa Yéesu tumi'tiɗa.

Yéesu wëkí'ta ɓeti, mílísí'ta kowukaa Yayros

(Mëccë 9: 18-26; Marka 5: 21-43)

40Yéesu ɓoyukka tewisaa wíinoo, mbooloomaa tëebílukkari, ndaga ɓéeɓ sekeeri.

41Daama, laakka ɓaa hay gari. Ya teeku Yayros ee kuliyukee gajaangu-yaawúu'caa. Ya yʸí"a ga kotcaa Yéesu, ya kíimmba Yéesu ya hay kaanci,

42ndaga kowukaagari kiɓetikaa ka kíinoo doŋ ya laakɗa kaa yʸah kilëehɗuk. Ka jom kilaak tíkíis tidaaŋkaah na tanak. Ga daa Yéesu enee na kiyʸahɗa, ɓuwaa ɓaa ñuupuk gari bi ya yaa yʸah kipa'.

43Laakeera daama ɓetifaa meyʸdohee ñíf iñaa le'in tíkíis tidaaŋkaah na tanak. Iñaa ya laakeeɗa tóoh leehha ga payohcaa ee yíinoo gaɓa mínndiiri kiwëkí'.

44Ya koorohha fenoo, le"a ga pawaa kúltífaa Yéesu: Ga saasi ñífaa aamki gariɗa gú'ta.

45Daama Yéesu meekisohha an: - Ɓii le' garoo ɓa? Waa ɓaa en ɓéeɓ yaa taasuk, Pee' wo"ari an: - Jëgírohii, man ɓuwii wíiluununndaa ee ɓii ñuupuk garaa!

46Wayee Yéesu tíkka ga an: - Ɓo' le'in garoo kay, ndaga mi yéegin an laakin doolaa meyohee garoo.

47Ga waa ɓetifaa ínohha an ya mínsiséeríi kiɗaakuk, ya yaa saak, yaa hay. Ya jafukneera ga kotcaa Yéesu. Ya ɓéestí'ta ga fíkíi ɓuwaa ɓéeɓɓa iñaa tahee bi ya le"a ga kúltífaa Yéesuɗa na daa ya wak ga saasiɗa.

48Yéesu wo"ari an: - Jowu, ngëmumgaraa músalinndaa. Karaa na jam.

49Lak Yéesu yaa lís kiwo' fodaama, laakka ɓaa meyoh kaanfaa Yayros, wo"a yaama an: - Kowukaagaraa kiɓetikaa kaanin, calissiiraa kisonlukohis Jëgírohii ga.

50Wayee Yéesu, daa ya kelohee iñaama, wo"a Yayros an: - Kaa niik dara, gëmaa hen rek ee ka hay kipes.

51Ga waa Yéesu le"a kaanfaa, enndii Pee', Saŋ, Saak, eew ku'oomaakaa na paamunaanaa, ya tookkii ɓo' yiliis aas nari.

52Ɓuwaa ɓéeɓɓa ɓaa looyoh, ɓaa fiipoh didóolí' ndaga ku'oomaakaa. Yéesu nak wo"aɓa an: - Íisat kodukeenii, oomaanii kaanndii wayee ya en na kineeh.

53Daama ɓuwaa ɓaa ciiɓsukki ndaga ɓa ínoheera an oomaanaa kaanin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

54Wayee Yéesu ammbari ga yahaa, lëehí'ta ya wo"a didóolí' an: - Oomaanii, koluka!

55Fodaama fítaa ku'oomaakaa íkukka ga, ya kolukka ga saasi. Lëehí'ta, Yéesu nakohha oomaanaa eru ñamah.

56Paam ku'oomaakaa na eeci waaru'ussa lool, wayee Yéesu ɗíŋngaɓa an ken hanat ɓo' kiwo' iñaa laakee yaama.

Lúkkaa 9

Yéesu wossa apotaa'caa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa

(Mëccëe 10: 5-15; Marka 6: 7-13)

1Yéesu nëgírohha tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa, ya e'taɓa dooli na kimín kikaal raɓcaa ɓéeɓba ga ɓuwaa, na kiwëkí' ɗúukoolí'caa.

2Lëehí'ta ya wossaɓa kiyéegaloh Nguuraa Kooh na kiwëkí' ɗúukoolí'caa.

3Ya wo"aɓa an: - Ɗú en na kiƴahaa, kaa ɓaydohat dara; hanat ki'en doo' wala hëmbu, wala ñamah, wala kopa'. Ee kaa ɓayat yaa en ɓéeɓ kúltí kanak.

4Túuyaa ɗú aasoh ɓéeɓ, tesat da bi ga daa ɗú kolkohan daama.

5Ee binaa ɓuwaa sagussúu kitook ga kaancaagaɓanaa, meyat dëkaa waama, yëekírukat pëndëlaa ga kotcaagarúuɗa. Iñaama hay kiteewoh kimúuƴkaagaɓa.

6Tëelíbéecaa karussa, ɓa koo'ta ga dëk na dëk, ɓa ɓaa yéegaloh Hewhewaa winéwí'waa ee ɓaa wëkí' ɗúukoolí'caa ga daa en ɓéeɓ.

Eroot jaahli"a ga iñaa wo'u ga Yéesuɗa

(Mëccëe 14: 1-12; Marka 6: 14-29)

7Eroot, buuraa gohaa Gëlílée, yéeŋnga iñaa heweeɗa tóoh. Ya jaahli"a ga ndaga laakeera ɓuwaa wo'ee an: - Saŋ yërí mílís ga ɓuwaa kaanɗa.

8Ɓíinoo an: - Ili yërí hay. Ɓíinooɓaa an: - Yíinoo ga sëldíiga-Koohcaa waama yërí mílís.

9Wayee Eroot wo"a an: - Saŋ, mi gú'lukka hafaa. Kon ɓii mi keloh ya wo'ɗu iñcuma ɓéeɓcaɗa ya ɓa? Ga iñaama ya aawwa kiheel kihot Yéesu.

Yéesu tummba kíntaan ga mbúurú ciyëtúus na jën kanak

(Mëccëe 14: 13-21; Marka 6: 30-44; Saŋ 6: 1-14)

10Apotaa'caa ɓoƴkussa, ɓa ɓéestí'ta Yéesu tóoh iñcaa ɓa tumeeɗa. Ya wo"aɓa ɓa taam nari, ya ka'ta naɓa daa wéetin, ga ɓak teeraa wo'u Betsaydaa.

11Daa ɓuwaa yéegeeka, ɓa taabukkari. Yéesu íissaɓa ɓa hay, lëehí'ta ya yaa wo'ɓa ga iñaa aaw ga Nguuraa Kooh, ee ya yaa wëkí' ɓuwaa sooluk kipayuɗa.

12Tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa deeyussa ga Yéesu lak Kooh yaa hooɓ, wo'ussari an: - Íisaa ɓuwii ɓa aas dëk-kawcii na yopcii ga yahaaniiɗa, ɓa heelnee daa ɓa neehan na iñaa ɓa ñaman ndaga ɗekatii ɗu enohɗa laakoo dara.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Wayee Yéesu loffaɓa an: - Eratɓa na kihaffúu iñaa ɓa ñaman. Wayee ɓa taassa an: - Ɗí laakkii iñaa wëñ mbúurú ciyëtúus na jën kanak. Hanaa ɗí ka' kilomnee ñamahcaa kap ɓuwii ɓii ɓéeɓba.

14En ki'enaa, laakeera daama iñaa le' ƴaal ɓijúnni-yëtúus. Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Yuŋɗatɓa, ɓa nëgírukoh kom kom, ɓuwaa le' ɓidaaŋkaah-yëtúus.

15Ɓa tummba fodaama. Ɓa yugi'taɓa ɓéeɓba.

16Yéesu ɓeɓpa mbúurúcaa ciyëtúuscaa na jëncaa kanakcaa, ya taaginukka ɗook, ya gërëmmba Kooh gaca. Lëehí'ta ya gú'sohhaca, ya e'ta tëelíbéecaa ɓa waroh ɓuwaa.

17Ɓuwaa ɓéeɓba ñammba bi ɓa kappa pút, ee pañi cidaaŋkaah na kanak wookussa ga iñaa teseeɗa.

Pee' wo"a an Yéesu yërí en Kiristaanii

(Mëccë 16: 13-19; Marka 8: 27-29)

18Laakka bes, lak Yéesu enee na kikíim Kooh haŋci ee tëelíbéecaagari ensee nari daama. Ya meekissaɓa an: - Ɓuwii wo'u an mi yërí en ɓa?

19Ɓa taassa an: - Laakin ɓuwaa wo' an fu yërí en Saŋ-Bëtís, ɓíinoo an fu yërí en Ili, ɓíinooɓaa ɓan an fu sëldíigaa mílís hen ee bok ga sëldíiga-Koohcaa waama.

20Ya meekissaɓa an: - Haa ɗú, ɗú wo' an mi yërí en ɓa? Pee' taassa an: - Fu yërí en Kiristaanii Kooh wosɗa.

Yéesu yéegalohha an ya hay kikaan ee ya mílís

(Mëccë 16: 20-28; Marka 8: 30–9: 1)

21Yéesu ɗíŋngaɓa na wo'een ciyëgísí' an ken hanat kiwo' iñaa aaw ga.

22Doo ya hanndaɓa kiwo' an: - Kowukii ɓii jomin kikooroh ga mesiklaat ciyewin. Ha'-kaancaa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa, na jëgíroh-waascaa waa'sanndii gari kihot, ya hay ki'apu ee besaa wukaahaywaa tíkan ga kikaankaagariɗa, ya hay kimílís.

Kitaabuk Yéesu

23Lëehí'ta Yéesu wo"a ɓuwaa ɓéeɓba an: - Binaa ɓo' waa' kitaam ga fenooroonaa, ya alat hafci, ya kooruk kuraanaagari besaa en ɓéeɓ, ya taabukkoo.

24Ndaga ɓaa fu waa' kisom kumuunfunaa fu hayka kiñak bi taa'; wayee ɓaa mi tahhaa kiñak kumuunfunaa, fu hay kipes bi taa'.

25Ee kilaak iñcii ga ëldúnaɗa tóoh jeriñan ɓo' ya, en lak ya ñak hafcinaa wala ya saŋku'aa?

26Ndaga ɓaa mi enndaa kaci mi na wo'eeniigoonaa, fu hay ki'en kaci ga Kowukii ɓiibëríinaa ya hayan ga ndamaagari na waa paamci na waa malaakacaaɓisela'í'ɓaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Mi wo"úuka ee kayoh; ɓiɓo' ga ɓuwii ɓii kaansoo ee ɓa hottii Nguurii Kooh.

Ndamaa Kooh yoosukka ga Yéesu

(Mëccëe 17: 1-8; Marka 9: 2-8)

28Ga waa Yéesu wo"a wo'eencaama bi tíkka ga iñaa le' bes ciyitnakaahay, ya wo"a Pee', Saŋ na Saak ɓa taam nari, ya lappa naɓa ga ɗook jaŋjagaa kikíim Kooh.

29Ga daa Yéesu enee na kikíim Koohɗa, fíkíifaagari ennda filiis ee kúltícaagari yaanaawwa ɗer bi caa melic.

30Ga ɗekataama, laakka ɓo' ɓanak ɓaa meƴ ga ɗuuƴ ndamaa Kooh ee ɓa ɓaa saawal nari: enee Móyíis na Ili.

31Ɓa ɓaa saawal nari ga iñaa aaw ga kikaankaagari ƴah kilaak ga Yéerúsaleemɗa.

32Lak Pee' na ɓuwaa ya taam naɓaɗa ɓaa ga pëní fiyaak. Wayee ga waa ɓa yúudukɗa, ɓa hotta ndamaa Yéesu na ɓuwaa ɓanakɓaa tuuksee nariɗa.

33Ga wahtaa ɓuwaama enu na kitagohu na Yéesuɗa, Pee' wo"a Yéesu an: - Jëgírohii, dii newin garuu. Ɗu yípat dii taal kaahay: wíinoo wuufu, wíinoo wuu Móyíis ee wíinoo wuu Ili. Pee' ínohéeríi iñcaa ya wo'ɗa.

34Lak Pee' yaa lís kiwo' fodaama, laakka yaayeelaa hay, úullaɓa. Tëelíbéecaa tíitussa ga waa ɓa en na ki'aas ga ɗuuƴ yaayeelaaɗa.

35Ee ga ɗuuƴ yaayeelaa laakka koonaakaa wo' an: - Ɓii yii yërí en Kowukiigoo mi tanukɗa. Súkúrukatti.

36Ga waa koonaakaa lëehí' kiwo'ɗa, tëelíbéecaa hotsee Yéesu rek daama. Ɓa ɗekohussa na iñaama, ee ga wahtaama ɓa ɓéestí'tii ken iñaa ɓa hoteeɗa.

Yéesu wëkí'ta oomaanaa laak raɓ

(Mëccëe 17: 14-18; Marka 9: 14-27)

37Ga besaa tík gaɗa, Yéesu na tëelíbéecaa yoosukussa ga jaŋjagaa, mbooloo wiyaak hayyari kitëebíluknee.

38Ga ɗuuƴ mbooloomaa laakka ɓaa en na kifiip an: - Kiyaakii, mi kíimmbaa, malakɗaaroo kowukiigoo ndaga mi laakka doŋ!

39Leekleek raɓ ɓúukki, ya aawi kifiip. Rawii saylukohiri, kúuwkaa kúuwi; ya sodalli lool ee ya gaawoori ki'íis.

40Mi kíimin tëelíbéeciigaraa ɓa kaal rawii wayee ɓa mínndii.

41Yéesu taassa an: - Ɗú, ɓuwii wati, ɗú ɓii ɗú laakoo ngëm ee ɗú tumi iñaa joffiiɗa, mi enan narúu bi kera? Mi múuñɗanndúu bi kera? Haydohaa kowukiigaraa dii.

42Daa oomaanaa deeyee, rawaa fetallari kakay, yaa saylukohhi didóolí'. Wayee Yéesu gëtta rawaa, wëkí'ta oomaanaa. Lëehí'ta ya íkkari paamci.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

43Ɓéeɓ ɓuwaa waaru'ussa ga yaklaataa doolaa Kooh.

Yéesu yéegalohissa an ya hay kikaan ee ya mílís

(Mëccë 17: 22-23; Marka 9: 30-32)

Ɓuwaa ɓéeɓ waaru'ussa ga tóoh iñcaa Yéesu tumeeɗa, ya wo"a tëelíbéecaagari an:

44- Súkúrukat dijófí' iñii mi ɣahhúu kiwo' yii: Kowukii ɓii hay kitíku ga yah ɓuwii.

45Wayee ɓa ínohhii iñaa wo'eenaama waa' kiwo'ɗa, ndaga wo'eenaa man na cah gaɓa, bi ɓa mínndii ki'ínoh iñaa wa waa' kiwo'ɗa ee ɓa kaañnjiiri kimeekisoh iñaa aaw ga wo'eenaama.

Ɓaa Yéesu wo' an yërí wëñ kiyak ga fíkíi Koohɗa

(Mëccë 18: 1-5; Marka 9: 33-37)

46Tëelíbéecaa Yéesu enussa ga kinookoh ga ɗuuɣba ki'ínoh ɓaa wëñ kiyak gaɓaɗa.

47Yéesu ínohha iñaa ɓa halaatɗa, ya ɓeɓpa ku'oomaa, tuuki'taja ga yahaaci.

48Lëehí'ta ya wo"aɓa an: - Ɓaa fu te' oomaanii yii ga teekiigoonaa, lakanaa fu te"oo, mi ga kihaffoo; ee ɓaa fu te"oonaa, fu te' ɓaa wossooɗa ɓan; ndaga ɓaa wëñ garúu kijutuut ɓéeɓpúuɗa yërí en yaa wëñ kiyakɗa.

49Saŋ ɓeɓpa wo'eenaa, wo"a an: - Kiyaakii, ɗí hotin ɓaa enee na kikaal raɓ ga ɓuwii ga teekiigaraa ee ɗí waa'tarika kihoonoh ndaga ya bokkii garuu.

50Yéesu loffari an: - Kaa hoonohattika, ndaga ɓaa lebirohhii naruunaa, fa' naruu.

Ɓu-Samaríi sagussa Yéesu aas dëkaagaɓa

51Ga waa wahtaa Yéesu jomee kikolkoh ëldúna, ya lap ɗook-Kooh le"a, ya tuukka tek ga kika' Yéerúsaleem.

52Ya wossa ɓiɓo' ɓa ɗëwírukki. Ga waa ɓuwaa karussa, ɓa aassa dëk-kaw ga gohaa Samaríi, kiheeli' Yéesu ga daa ya dalan.

53Wayee ɓu-dëkaa sagussa Yéesu aas da, ndaga ya aawee Yéerúsaleem.

54Daa tëelíbéecaa Yéesu, Saak na Saŋ hotee iñaama ɓa wo"a an: - Ha'mudii, fu waarin ɗí nak kiwii, ka yoosuk asamaan, ka ɗúbí'ɓane?

55Wayee Yéesu mëeñsukka gaɓa, yaa ña'ɓa .

56Lëehí'ta ɓa ɓaa ɣah dëk-kaw wiliis.

Ɓaa waa' kitaabuk Yéesunaa

(Mëccë 8: 19-22)

57Yéesu na tëelíbéecaagari ensee ga waas, laakka ɓaa wo"i an: - Daa fu ɣah tóoh, mi hayyaa kitaabuk.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

58Yéesu wo"ari an: - Tílcii laakuunun ɗúl ee selcii ga asamaanɗa laakuunun taal, wayeeKowukii ɓii laakoo daa ka leeman hafiigari.

59Yéesu wo"a ɓo' yiliis an: - Taabukaaroo. Yaama taassari an: - Ha'mudii, onaaroo paayˇ mi acnee paammboo.

60Wayee Yéesu wo"ari an: - Ísaa ɓuwaa kaaninɗa ɓa ac ɓuwaagaɓa kaanɗa, ee fu, tíida fu yéegalohnee Nguuraa Kooh.

61Ɓo' yiliis wo'issari an: - Ha'mudii, mi hayyaa kitaabuk, wayee onaaroo paayˇ mi taŋkohnee na ɓu-kaanndoo.

62Yéesu loffari an: - Ɓaa en na kilín, am mësíin, heeluki fenoocinaa, ɓaa yaama mínoo kilëgëy ga Nguuraa Kooh.

Lúkkaa 10

Yéesu wossa tëelíbée ɓidaaŋkaah-yitnaɓanak na ɓanak

1Ga waa iñaama paaffa, Yéesu tannda ɓo' ɓidaaŋkaah-yitnaɓanak na ɓanak ɓiliis ee ya wossaɓa ɓanak ɓanak, ɓa kuliyukki ga teerucaa ɓéeɓca na ɗekatcaa ya jomee kika' na kihafciɗa tóohca.

2Ya wo"aɓa an: - Píikii yewinin ee píikohcii caakussii. Kon, kíimat ha'-píikii ya ɓaat kiwosoh ɓilëgëyoh ga píikiigari.

3Tíidat! Mi yii wossúu fodii tupe' ga ɗuuyˇ ɓigumuu.

4Kaa ɓaydohat kopa', hëmbu wala ñafa' ee kikëñɗoh hanattúu kifaan ga waas.

5Kaanfaa ɗú mín ki'aas ɓéeɓ, këñɗohat paayˇ an: «Jam namohat narúu!».

6Binaa ɓo' jam en daamanaa, jamaa ɗú kíimi'tiɗa hay kiyoosuk gari; ee ɓo' jam enndii danaa, jamaa aaw garúu.

7Yugat ga kaanfaa faama, ɗú ñami ɗú ani iñcaa ɗú e'sanɗa ndaga lëgëyohaa en ɓéeɓ jomin kifayu. Kaa taabat kaan na kaan.

8Teeraa ɗú aasoh ɓéeɓ ee ɓuwaa tookussúu danaa, ñamat iñcaa ɗú teeɓsanɗa.

9Wëkírat ɗúukoolí'caa enu ga teeraamaɗa, ɗú wo' ɓu-dëkaa an: «*Nguurii Kooh deeyinndúu».

10Wayee teeraa ɗú aasoh ee ɗú tookussii danaa, meyat ga mbedicaa ɗú wo' an:

11«Ɗí ɓii përtuk sah ki'íkkúu pëndëlii dëkiigarúu ñaak ga kotciigaríiɗa, wayee ínohat gaka an Nguurii Kooh deeyinndúu.»

12Lëehí'ta Yéesu tíkka ga an: Mi wo"úuka, besaa yˇah ki'atti'ohuɗa le'aa, ɓu-Sodom ɓërí tani'an ɓu-dëkaa waama.

Dëkcaa sagu kigëmɗa

(Mëccë 11: 20-24)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13- Massa ɗú, ɓu-Korasee! Massa ɗú, ɓu-Betsaydaa! Ndaga kíntaancii tumsee ga ɗuuʸcúuɗa tumsee ga ɗuuʸ dëkaa Tíi' na waa Sídoŋaa eneenaa kumëeñí' ɓa ekukin saaku, ɓa yuŋ ga wet kiteewoh an ɓa récukin baakaa'ciigaɓa.

14Kërí tah besaa atti'ohsanɗa le'aa, ɓu-Tíi' na ɓu-Sídoŋ ɓërí tani'anndúu atti'.

15Ɓú, ɓu-Kafarnawom, ɗú yaakaa' an ɗú hay kiɓëwíru bi ga ɗook-Koohe? Ó'óo, ɗú yʸah kiyóoskíɗu bi ga ɓu-baam.

16Ya wo'issa tëelíbéecaagari an: - Ɓaa súkúrukkúunaa lak súkúrukkoo ee ɓaa saŋngúu kite'aa lakanaa saŋngoo kite'. Ee ɓaa saŋngoo kite'aa lakanaa saŋ kite' ɓaa wossooɗa.

Tëelíbéecaa Yéesu woseeɗa ɓoyʸkussa

17Tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah-yitnaɓanak na ɓanakɓaa ɓoyʸkussa lak keeñba soosin seɓ, ɓa wo"a an: - Ha'mudii, ga teekiigaraa, bi ga raɓcaa tookɗuununndíi!

18Yéesu wo"aɓa an: - Mi hotee ga Seytaani ga waa ya ɗëegískoh ɗook en fan melicɗa.

19Malkat! Mi oninndúu dooli kikoo' ga ɗook goŋcii na dagalcii, na kinapañsoh dooli Seytaani ee dara mínoo yen garúu.

20Ga iñaama kaa neɓlukat ga dii raɓcii tookɗuununndúuɗa wayee neɓlukat ga dii teekciigarúu bíduunun ga ɗook-Koohɗa.

Yéesu ndammba Kooh paamci

(Mëccë 11: 25-27; 13: 16-17)

21Ga saasi, ga tumeenaa Helaa yisela'í'yaa, Yéesu líiffa na keeñ wisóosí', ya ndammba Kooh Paamci an: - Buba, Ha'mudii ɗook na kakay, mi yii gërëmmbaa ga dii fu teewin ɓuwii ínohsoo daraɗa iñaa fu ɗaak ha'-hamhamcii na ɓuwii jaginɗa. Ee, Buba, iñaama laakohɗa ndaga neɓpaa hen fu waa'taka.

22Paammboo erinndoo iñaa en ɓéeɓ. Ken ínohoo Kowukii enndii Paamudiinaa; ee ken ínohoo Paamudii enndii Kowukii na ɓuwaa Kowukii waa'ɓari kiteewaa.

23Lëehí'ta ya mëeñsukka ga tëelíbéecaagari ya wo"aɓa haŋɓa doŋ an: - Ɓa yewinin múu' ɓuwii hasciigaɓa hot iñcii ɗú hotɗa,

24ndaga mi wo"úu man sëldíiga-Kooh na buu' ɓiyewin waaruunun kihot iñcii ɗú hotɗa na kikeloh iñcii ɗú kelohɗa wayee ɓa hottiica ee ɓa kelohhiica.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo ɓaa dëkee Samaríiɗa

25Laakka jëgíroh-waas yaa waaree kimalaksukoh Yéesu, ya kolukka, meekissari an: - Jëgírohii, iñii yiida mi jom kitum bi mi laas ɓakkoo ga kipeskaa leehoo taa'ɗa?

26Yéesu loffari an: - Iñii yiida bídu ga Waasiiruu? Fu am ya ga iñaa fu jaŋ gaɗa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ɓaa taassa an: - Fu waaran Ha'mudii Koohyiigaraa, na keeñaagaraa tóoh na kipeskaagaraa tóoh na doolaagaraa tóoh na helaagaraa tóoh ee ɓan fu waaran mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa.

28Yéesu wo"ari nak an: - Ee, iñum fu taasɗa júwin. Tumaa iñaama, fu pes bi taa'.

29Wayee jëgíroh-waasaa waaree kilaak kayoh, ya dalla kimeekis Yéesu an: - Ɓii yiida en mooroommboo?

30Daama Yéesu loffari an: - Laakee yʼaalaa meyohee teeraa Yéerúsaleem, yaa yʼah teeraa Yéríkóo. Ya hídukohha ga ɓigúroh-waas. Ɓa te"a iñaa ya ɓayeeɗa tóoh, ɓa feekkari bi yaa yʼah kikaan, ɓa foñnjari ɗa, ɓaa yʼah.

31Laakka sarahohaa kooroh waasaama. Daa ya hotee ɓaa, ya ɗeeŋnga di'úsaayí', yaa yʼah kotci.

32Laakka ɓan ɓo', ee iñaa Léwít, le"a daama. Daa ya hotee ɓaa, ya ɗeeŋnga di'úsaayí', yaa yʼah kotci.

33Wayee laakka ɓaa dëk kúlkaa Samarí, yaa enee ga waas kiɓaaɓ, ya hayya bi ga yahaa ɓaa, ya laakka yërmaandi wiyaak gari, ga waa ya hottiɗa.

34Ya ɓaatta kideeyʼ ga ɓaa, tummba dúuleen na biiñ ga gaañcaa, ya múullaca. Ya tíkkari ga baamaagari ya lapeeɗa, ɓayyari ga ɗekataa sagac daliɗa ee ya toputu"ari dijófí'.

35Ga kooh-wíisfaa, ya meyʼdohha hëelís denariyon kanak, e'ta ha'-ɗekataa, wo"ari an: - Mi yii yʼah ee toputu'aari dijófí'. Binaa fu tum gari iñaa wëñɗanaa, mi yërí yʼahhaawa ki'ík mi ɓoyʼkoh diinaa.

36Yéesu meekissa jëgíroh-waasaa an: - Ga ɓuwaa ɓaahayɓaa ɓaama, yiida gaɓa teewoh ki'en mooroom ɓaa gúroh-waascaa feekeeɗa?

37Jëgíroh-waasaa taassa an: - Yaa teewoh kilaak yërmaandi gariɗa, yërí. Yéesu nak wo"ari an: - Tíida, ee fu ɓan, tumaa fodaama.

Yéesu aassa kaan ɓiMarta na Mërí

38Lak Yéesu yaa ga waas na tëelíbéecaagari, ya aassa dëk-kaw. Daama, laakka ɓetifaa teeku Marta, ɓayya Yéesu kaanci.

39Marta laakeera këmëeŋkímun, yaa teeku Mërí. Yaama yugee ga kotcaa Ha'mudii, yaa súkúruk jëgírohaagari.

40Marta nak, lak lëgëycaa ɗuuyʼ waañaa hëpin gari, ya hayya ga Yéesu, wo"ari an: - Ha'mudii, dii Mërí foñnjoo na lëgëyii tóohɗa, enndiiraa darane? Wo'aari kay ya amɗohhoo!

41Ha'mudii taassari an: - Wari fu ɓan Marta, fu ɓítukin lool ga enaama ciyewin.

42Wayee yen yíinoo doŋ yërí laak solu. Mërí tanukin ɓakaa gënɗa ee ken te'oowa gari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lúkkaa 11

Yéesu yëedírohha kikíim Kooh

(Mëccëe 6: 9-13; 7: 7-11)

1Laakka bes, Yéesu enee na kikíim Kooh ga ɗekat. Ga waa ya lëehí'ta, yíinoo ga
tëelíbéecaagari wo"ari an: - Ha'mudii, yëedíraarí kikíim Kooh fodaa Saŋ
yëedíreeka tëelíbéecaagariɗa.

2Yéesu wo"aɓa an: - Binaa ɗú en na kikíimaa, wo'at anee: «Buba, ɓéeɓ ínohat
kisela'kii teekiigaraa; Nguuriigaraa le'at dii.

3Onaarí besaa en ɓéeɓ iñaa ɗí jom kiñamɗa.

4Bayalaarí baakaa'ciigarí, ndaga ɗí, ga kihaffí, ɗí bayalin ɓuwaa tooñnjíiɗa. Ee
kaa íissí ɗí keen ga fí' Seytaani.»

5Yéesu wo'issaɓa an: - Enee an yíinoo garúu laak fiiliimun, ya ka' gari ga leeloo
wek kiwo"i an: «Fiilii, lúudaaroo mbúurú kaahay.

6Laak fiiliiroo yíinoo yaa hay kiɓaaɓ ga kaanndoo ee mi laakoo dara iñaa mi
eranndi.»

7Ee yaama taassi ga ɗuuy' túuyaagari an: «Kaa tangalloo! Diima deŋ ɗí tëckin ee
mi na ɓu-kaanndoo ɗí faanukin. Mi mínissii kikoluk ki'e'taa mbúurú.»

8Mi wo"úu man, luu enee an ya kolukkii e'ti mbúurú ndaga daa ɓa en
ɓifíiliimunɗa, ennaa ya hay kikoluk e'ti iñaa ya soolukɗa tóoh ndaga daa yaama
ɗuucuk ga kikíimkaaɗa.

9Mi nak, mi wo"úu an: kíimat, Kooh hayyúu ki'on. Heelat, ɗú hay kihot. Fëekírat,
ɗú hay kilëgísɗu.

10En ki'enaa, ɓaa kíim ɓéeɓ, onu; ɓaa heel ɓéeɓ, hot; ee ɓaa fëekí' ɓéeɓ, hay
kilëgísɗu.

11Paamudii yiida garúu eran kowuci goŋ binaa ka kíimmbi jënaa?

12Wala ya e'ka dagal binaa ka kíimmbi wakaa?

13Kon ga dii ɗú hín kibonɗa, en lak ɗú ɓërí mín ki'on towutaagarúu enaama
cijófíraa, wëñaa ga Paamudii ga ɗookɗa. Ɓuwaa kíimmbi Helaa yisela'í'yaaɗa, ya
onooɓayane?

Yéesu yabussa kitaam na Seytaani

(Mëccëe 12: 22-30; Marka 3: 22-27)

14Laakka bes, Yéesu enee na kimey'doh ga ɓo' rawaa luuɓlukohhi. Daa rawaa
meyee, luuwaa aawwa kiwo' ee ɓuwaa waaru'ussa.

15Wayee laakka gaɓa ɓuwaa wo' an: - Belsebul, buurii raɓcii, yërí onndi dooli
kikaal raɓcii ga ɓuwii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Laakka ɓo' ɓiliis ɓaa waareeri kimalaksukoh. Ɓa meekissari ya tumi'ɓa
kíntaanaa teewoh an ya meyoh ga Kooh.

17Wayee Yéesu ínohha halaatcaagaɓa ya wo"aɓa an: - Kúlkaa hëgískoh ga ɗuuɣ'ka
ɓéeɓ, aaw ga kifaay. Túuɣ'caa ɓú'sukoh waa en ɓéeɓ ga ɗook mooroomci.

18Kon binaa Seytaani hëgískoh ga ɗuuɣ'cinaa, nguuraagari tuman na bi wa lísi
kituuk? Ndaga ɗú wo' an Belsebul yërí onndoo dooli kikaal raɓ ga ɓuwii.

19En lak an mi, Belsebul yërí onndoo dooli kikaal rawaa, haa ɓii on ɓuwiigarúu
dooli kikaal raɓ ɓa? Kon ɓuwumgarúu, ga kihafɓa, ɓërí atti'anndúu.

20En ki'enaa, en an mi kaali raɓcii na doolii Koohaa, kon Nguurii Kooh le'in bi
garúu.

21Binaa ɓaa laakin dooli ee ɓayin ganaay watuk kaancinaa, lak alalaagari ɓéeɓ
lewin.

22Wayee ɓaa wëñnji kilaak dooli hayaa, sooŋngi, mínndi, te' ganaaycaa ya
yaakaa'lukeeɗa tóoh, waroh iñcaa ya ɓewoh gariɗa.

23Ɓaa fa'tii naroonaa, heñoh naroo; ee ɓaa nëgírohhii naroonaa, yii tasarsoh.

Raɓ mín kiɓoyukis ga daa ya kaalohseeɗa

(Mëccëe 12: 43-45)

24- Binaa raɓ meyoh ga ɓo'aa, ya túuti ga ëgíraa, ya heeli daa ya íikarukan, wayee
waa ya hottii daa ya aasan, ya wo' ga helci an: «Mi naman kiɓoyuk kaanfaagoo mi
meyoheeɗa.»

25Binaa ya le' danaa nak ya laak kaanfaa paruunun bi setin, hëwíruunun bi jekin.

26Fodaama ya ɣ'ee kikoo'nee raɓ ɓiyitnaɓanak ɓiliis ɓaa wëñnji kisoot; ɓa aas ga
kaanfaa, ɓa dëk ga. Faf ɓaa yaama, ga daa ya madee kuɗewaaɗa, wëñisɗa kiyiis.

Iñaa wëñ kineɓ ga kipesɗa

27Laak Yéesu yaa wo' fodaama, laakka ga ɗuuɣ' mbooloomaa ɓetifaa wo' ga ɗook
an: - Ɓetifaa ɓayeeraa ga lookaagari, ɓëpí'taraa ga ɓíiɓcaagariɗa yewinin múu'!

28Wayee Yéesu taassari an: - Wo'aa kay an ɓuwaa súkúruki wo'eenaa Kooh ee ɓa
taabukiwaɗa, ɓërí yewin múu'!

Ɓuwaa waa' kihotu kíntaan

(Mëccëe 12: 38-42)

29Lak ɓo' ɓiyewin nëgírukohuunun ga yahaa Yéesu, ya aawwa kiwo' an: - Ɓuwii
jamaanii wati, ɓiɓo' ɓibóní'. Ɓa waa' kihot kíntaan, wayee kíntaan wíinoo
tookɗusanndiiɓa, enndii waa Sonaasaa.

30Ndaga fodaa daa Sonaas enee mandarga ga ɓu-Nínífɗa, fodaama ɓan Kowukii
ɓii ɣ'ah mandarga ga ɓuwii wati.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Besaa atti'ohsanɗa le' bëríinaa, buuraa yiɓetiyaa kúlkoh iñaa hanoh meyaa'-noh ñaamɗa hay kituuk ga fíkíi ɓuwii jamaanii wati, ya ɓúlɓa. Ndaga ya meyohee gohcaa ëldúna wëñ ki'úsaayɗa kisúkúruknee wo'eencaa buu' Salomon líif na hamhamɗa. Ee malkat, laakin dii ɓaa wëñ Salomon!

32Besaa atti'ohsanɗa le' bëríinaa, ɓu-teeraa Níníf hay kituuku ga fíkíi ɓuwii jamaanii wati, ɓa ɓúlɓa ndaga ɓu-Níníf súpítseera kipeskaagaɓa ga waa ɓa keloh jangataa Sonaasɗa; ee malkat laakin dii ɓaa wëñ Sonaas.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo lampu na kuhasɗa

(Mëccëe 5: 15; 6: 22-23)

33Yéesu liiwukka anee: - Ken taaloo lampu, faanwa ga daa ɗaakukin, [wala lí' kanu ga ɗookgaa] , wayee fu líkanwa ga ɗook doonaa ɓuwaa aasɗa hotu lee'laataa.

34Kuhaskiigaraa kërí en lampii faanfiigaraa. Binaa dara enndii na kuhasfunaa, faanfaagaraa tóohfa eni ga lee'laat. Wayee binaa kuhasfu wakkiinaa, faanfaagaraa eni ga ñúus ɓan.

35Kon watukaa lee'laatum en ga ɗuuʸfuɗa, wa ñúusí'.

36Kon binaa faanfu tóohfa en ga lee'laat ee laakkii ɓak wíinoo waa en ga ñúusaa, ɓéeɓfa yʸah ki'en ga lee'laat, man na fodaa daa lampu lée'ɗíraa lañɗa.

Yéesu hassa Fërísiyeeŋcaa na jëgíroh-waascaa

(Mëccëe 23: 1-36; Marka 12: 38-40)

37Ga waa Yéesu wo"a bi lëehí'ta, laakka Fërísiyeegaa ɓayyi kicuunohuk ga kaanci. Yéesu aassa, yuŋnga kiñam.

38Fërísiyeegaa waaru"a ga waa ya hot Yéesu yuŋnga kiñam ee tísukkii paayʸɗa.

39Wayee Yéesu Ha'mudii wo"ari an: - Ɗú, Fërísiyeeŋcii, ɗú man anee, ɗú tísi bi ga bíiŋcaa kaascii na tanutii, wayee ɗuuyʸcúu líif na halaat kilok na halaat cibóní'.

40Ɗú ɓërí lohoyʸ hel! Kooh yaa hëwí' iñaa hanoh foohɗa, enndii ya hëwí' iñaa hanoh ɗuuyʸɗa ɓane?

41Sarahohat iñaa en ga keeñnjúuɗa, en ɗanaa iñaa en ɓéeɓ hay garúu kiset.

42Massa ɗú, Fërísiyeeŋcii! Ɗú tumi sah sarah fodii ɓakaa wudaaŋkaahwaa ga naana na nduu', ee ɓan ga iñcii tóoh línsi ga dë'ɗa, wayee ɗu saganohin kijúɓ na kiwaa' Kooh: iñiima yërí ɗú jomee kitum ee iñcaa cíinoo hanat kisaganohu .

43Massa ɗú, Fërísiyeeŋcii! Ndaga ɗú waari kiyuŋ ga fíkíi ga ɗuuyʸ jaangu-yaawúu'caa ee ɗú waari kikëñɗu yah kanak ga paancaa.

44Massa ɗú! Ndaga ɗú man na loyaa ken tummbii mandarga ga, ɓuwaa tíinsi ga ɗook gaa, ee ínohsoo gaka bi tahɓa kilíiɓ ga fíkíi Kooh!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

45Laakka jëgíroh-waas yíinoo yaa wo"i an: - Jëgírohii, binaa fu wo' ɗanaa, fu ɓassíi ɓan!

46Yéesu loffari an: - Massa ɗú, jëgíroh-waascii! Ɗú ɓan, ɗú koori ɓuwii ɗofcaa ɓa hatinoo, ee ɗú tookoo jokonndúu jíinoo le' ga.

47Massa ɗú! Ɗú hayaa ɗú mó'ɗi loyciisëldíiga-Koohcii, ee ɓipaammbúu apeeɓa.

48Fodaama ɗú teewohin an ɗú taabin ga iñcaa ɓicaasammbúu tumeeɗa, ndaga ɓa apin sëldíiga-Koohcaa, ee ɗú ɓii mórí' loyciigaɓa!

49Kërí tah Kooh ga hamhamaagari, wo"a an: «Mi hay gaɓa kiwosoh ɓisëldíiga-Kooh na ɓiyéegaloh; ɓa hay ki'ap ɓíinoo, ɓa hatal ɓíinooɓaa ga kipesɓa.»

50Iñaama yërí tahan bi ñífaa sëldíiga-Koohcaa ɓéeɓ aamsee ga waa ëldúna saku bi watiɗa hay kikípuk ga hafcii ɓuwii wati,

51aboh ga ñífaa Abeel bi ga ñífaa Sakarí yaa apsee ga díkaanti daa sarahcaa tëkí'siɗa na ɗekataa wisela'í'waa . Ee mi yërí wo"úuka, iñaa laakee yaama hay kikípuk ga hafcii ɓuwii wati!

52Massa ɗú, jëgíroh-waascii, ɗú nísin kucëwíikaa lëgísi halaa tahi ɓo' ki'ínohɗa: ɗú, ga kihaffúu, ɗú aasoo ee ɓaa waa' ki'aas ɓéeɓ ɗú kokohhi.

53Ga waa Yéesu meyoh daamaɗa, jëgíroh-waascaa naËrísiyeeŋcaa ɓaa tamoh ga ɗookci ee ɓa ɓaa meekissi iñaa en tóoh:

54ɓa ɓaa heelli kifí' doonaa ya ëldoh bi ɓa balaɓ yen ga wo'eenaagari.

Lúkkaa 12

Yéesu hoonohha tëelíbéecaagari kijófjófɗuk fodiiËrísiyeeŋcaa

(Mëccë 10: 26-27)

1Lak waama, ɓuwaa nëgírukohsee iñaa le'in ɓo' ɓijúnni ciyewin bi ɓíinoo ɓaa toŋ ga ɓimooroomɓa. Yéesu wo"a paaɣ na tëelíbéecaagari an: - Abukat ga jíkiiËrísiyeeŋcii en kijófjófɗuk en fan kuuncaa kaañohinɗa.

2Laakkii iñaa mín kiɗaakuk bi hotukoo ee laakkii iñaa ɓo' mín kiɗaak bi meɣdohsoo faŋ.

3Kërí tah iñaa ɗú mín kiwo' na wek ɓéeɓ, hay kikelohuk ga noh taŋ, ee iñaa ɗú mín kimëedíroh ga ɗuuɣ túuyaa ɗaakukin ɓéeɓ, hay kiyéegalohu ga leeloo paancaa.

Ɓaa cal kiniikɗa

(Mëccë 10: 28-31)

4Yéesu wo'issa an: - Mi wo' narúu, ɗú ɓii ɗú en fiiliimunciigooɗa: kaa niikat ɓuwii api faanfii ee paaf iñaamanaa, ɓa mínsoo kitumis dara yiliis.

5Mi hayyúu kiwo' ɓaa ɗú jom kiniikɗa: niikat ɓaa wëe'taa ga an yii, ap bi lëehíraa, mín kijaf ga safara. Ee, mi wo"úuka ɓaa yaama yërí ɗú jom kiniik!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6«Tudiindii' tiyëtúus toonohsirii dërëm kanake? Moona déy, Kooh alukkii jíinoo gata.

7Bi ga fenfii ga hafciigarúuɗa sah, tóohfa kíduunun. Kon kaa niikat dara, ndaga ɗú wëñ solu tóoh diindii'cii.

Iñaa Yéesu wo' ga loo ƀuwaa tookki na ƀuwaa taasukkiɗa

(Mëccëe 10: 32-33; 12: 32; 10: 19-20)

8Yéesu tíkka ga an: - Mi wo"úuka: ƀéeƀ ƀaa fu tookkoo ga fíkíi ƀuwiinaa, mi Kowukii ƀii, mi hayyaa kitook ga fíkíi malaakacaa Kooh.

9Wayee ƀaa fu taasukkoonaa, fu hay kitaasku ga fíkíi malaakacaa Kooh.

10Ɓéeƀ ƀaa fu wo' iñaa moroo ga Kowukii ƀiinaa, fu hay kibayalu, wayee ƀaa fu ƀas Helaa yisela'í'yaa ƀéeƀ, fu bayalsooka.

11Binaa ɗú ƀayu ki'atti'u ga jaangu-yaawúu'caa wala ga fíkíi atti'ohcaa na ga fíkíi ƀuwaa kuliyuki ga nguuraaɗanaa, helciigarúu dalat ga daa ɗú taasan ga iñaa ɗú yabuɗa na iñaa ɗú wo'anɗa.

12Ndaga Helaa yisela'í'yaa, ga wahtaama, hay ki'ek garúu iñaa ɗú joman kiwo'ɗa.

Liiwukaa wo' ga loo ha'-alalaa taabuk kilaak doŋɗa

13Laakka ga mbooloomaa ƀaa wo' Yéesu an: - Jëgírohii, wo'aa yaakkoo ya waroh naroo iñaa ɗí lamɗa.

14Yéesu taassari an: - Moo ƴaalii yii, ƀii yiida falloo ki'atti"úu wala kiwarohhúu alalaagarúu?

15Lëehí'ta ya wo"a ƀuwaa an: - Watukat ee abukat ga kiwaa' kilaak, ndaga kilaak alal ƀayyii kipes ƀo' luu alalaa yewin yewin.

16Ya wo"aƀa kon liiwukii wii: - Enee ƀo' yaa laakin alal, ya laakka yoon ee yooncaa laaƀpa lool.

17Ya yaa halaat ga helaagari an: «Mi tuman na ee mi laakoo daa mi ɗapan iñcii mi píikɗa?»

18Lëehí'ta ya wo"a an: «Iñii yii yërí mi tuman: mi ƀúran dapciigoo henaa, mi tawah ciliis, caa wëñ kiyak, en ɗanaa mi nëgíroh tohootiigoo ga tóoh na iñcii mi laakɗa tóohca.

19Lëehíraa, mi wo' haffoo an: Mbë', fu laakin alal wiyewin waa míninndaa kiƀay tíkíis tiyewin. Íikaraa faanfiigaraa, fu ñami, fu ani, fu mbúumbaayuki.»

20Wayee Kooh wo"ari an: «Fu yërí lohoƴ hel! Ga wekii wati sah sah kipesfu hay kileeh. Kon iñcii fu waayukɗee haffuɗa tóohca, ƀii ƴahca kilaak ƀa?»

21Yéesu tíkka ga an: - Iñaama yërí dalan ƀaa fu nëgírohi' haffu alal ee Kooh hottii kilaak-alalfu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tëelíbéecaa Yéesu jomu kiyaakaaru ga Kooh

(Mëccë 6: 25-34)

22Lëehí'ta Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Iñaama tah mi wo"úu an: Kaa halaatat ga ñamahaa ɗú laakan sooli ga kipesohɗa wala yëerícaa ɗú laak sooli ki'ekuk ga faanndúuɗa.

23Ndaga kipes kërí wëñ kilaak solu ñamah ee faan fërí wëñ kilaak solu yëerí.

24Malkat ga hëekërúucii, ɓa sokoo, ɓa píikoo, ɓa laakoo dap-kaan, ɓa laakoo dap fenoo kaan wayee Kooh yaa ñëmí'ɓa. Ee ɗú wëñ selii solu fúuf!

25Ɓii yiida garúu mín kiɓaat iñaa hín na siñdaa jokon ga kipesci bi ya ɓítuki ga coonucaagari?

26En lakanaa iñaama doŋ ɗú mínoo kitum dara ganaa, ɗú ƴah ya kihalaat ga iñcaa cíinoo?

27Malkat ga pëegíi-nduhumfii fimórí'fii ga ëgíriiɗa: fa lëgëyoo ee fa foliloo. Wayee mi wo"úuka, bi ga buu' Salomon na alalaagari tóoh ekukkii kúltícaa hín kimo' na wíinoo ga pëegíi nduhumcii.

28En lakanaa Kooh yërí mórí' fodaama pëegíi-nduhumfii fimórí'fii ga ëgírii wati, ee kuwisaa fa ƴah kijafu ga kiwii doŋɗanaa, wëñaa ga, ɗú ga kihaffúu, ya ekoorúu bi jofe? Ngëmiigarúu daal dooyyii!

29Kaa halaatat rek ga kiheel iñaa ɗú ñaman na iñaa ɗú anan.

30Iñciima tóohca ɓuwii ga ëldúna ee ínohsoo Koohɗa ɓërí tumi lëgëy kiheelca, wayee ɗú, Paammbúu yii ga ɗookɗa ínohin an ɗú laakin sooli ga.

31Namat kiheelNguuraa Kooh, iñaa tes ɗú laak sooli gaɗa, Kooh hayyúuri ki'e'.

Heelat kilaak alalaa ga ɗookɗa

(Mëccë 6: 19-21)

32Yéesu wo'issa an: - Ɗú, yopiigoo wiƴínwii, kaa niikat ndaga newin Paammbúu ya bokdohhúu ga Nguuraagari .

33Toonat iñum ɗú laakɗa, ɗú erohwa sarah. Heelɗat haffúu nafa'caa magatoo, alalaa leehoo taa' ga ɗook-Kooh: daama lok mínoo gaca kilaas ee maasoh mínooca kiyasoh.

34Ndaga daa alallúu enoh ɓéeɓ, keeñnjúu waa da ɓan.

Súrgacaa Yéesu jom kineehu kimalak

35Yéesu tíkíssa ga an: - Pëkírukat bi yëgís ɗíŋ, ɗú taal lampucumgarúu, ɗú seki.

36Ee madat na súrgacaa en na kiseku ha'-kaanɓa, yaa ƴah kimeyoh cikílook, bi ɓa mínndi kilëgísi', ya le'i ee fëekíri halaanaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ɓa yewinin múu' súrgacaama, binaa ha'-kaanfaagaɓa hayaa, laakanɓa lak ɓaa lís kineeh kimalak! Mi wo"úuka ee kayoh; ya hay kipëkíruk, ya yugi'ɓa kiñam ee ya taam gaɓa ya nori'ɓa ɓa ñam.

38Luu ya hayee ga leeloo wek wala iñaa paafɗa sah, binaa ya laakɓa lak neehussii ɓéeɓ, ɓa yewinin múu'.

39Ínohat iñii yii bi jof: binaa ha'-kaan ínohee wahtaa lokaa hayanɗanaa, eneenaa ya hay kiwatuk ee íisoo kaanfaagari fa pooku.

40Ɗú ɓan, waayukat, ndaga Kowukii ɓii hayan ga wahtaa ɗú fooganndii.

Liiwukaa wo' ga loo súrgacaa ɓanakɓaa

(Mëccë 24: 45-51)

41Pee' dalla kimeekis Yéesu an: - Ha'mudii, fu wo' naríi ga liiwukumanoo, fu wo' na ɓuwii ɓéeɓba ɓan?

42Ha'mudii taassari an: - Kon ɓii yiida yërí en súrgaa tookɗin ha'-kaanci ee teeyin? Yërí en yaa ha'-kaanci tíkan ga fíkíi súrgacaagari, doo ya e'ɓa yaa en ɓéeɓ iñaa ya jom kiñamɗa, binaa wahtaa le'aa.

43Ya yewinin múu', súrgaama, binaa ha'-kaadaagari ɓoyuk, laakki ga lëgëyaamanaa.

44Mi wo"úuka ee kayoh; ha'-kaanci hayyi kitík ga ɗook iñcaa ya laakɗa tóoh.

45Wayee binaa súrgaama wo' ga helaagari an: «Ha'-kaanndoo kolukkii kihay», bi tah ya en ga kifeek súrgacaa ɓiƴaalɓaa na ɓiɓetiɓaa, ya en ga kiñam na ki'an na kilaal rek,

46ha'-kaadaa súrgaama hay kihay ga besaa ya fooganndii na wahtaa ya ínohanndii: ya hayyi kifeek doo' ciméeskí', ya wa'ti iñaa sek ɓuwaa saŋ kigëmu Koohɗa.

47Súrgaa ínohin iñaa ha'-kaanci waa'ɗa ee ya saŋ kipari', ya tum iñaa ya nakuɗanaa, ya hay kirípu ngee' ciyewin.

48Wayee súrgaa ínohoo iñaa ha'-kaanci waa'ɗa ee tumi iñaa tahanndi kifeeku, yaama súrga feeksan ngee' cijutuut. Ɓaa onu yewin ɓéeɓ hay kimeekisohu yewin, ee ɓaa eru kiɗaak iñaa yewinin ɓéeɓ hay kimeekisohu iñaa yewinin.

Yéesu tahin ɓuwaa kihëgískoh

(Mëccë 10: 34-36)

49Yéesu tíkka ga an: - Kiwiiërí mi hayee kihaydoh ga ëldúna, ee dii mi waaree ka am kimëeñí'ɗa!

50Wayee mi jomin kiñooduk ga mesiklaat, ee ka ɓítinndoo moos bi ga daa iñaama laakohanɗa!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

51Ati ɗú fooŋ an mi haydoh jam ga ëldúna? Ó'óo, mi wo"úuka, mi haydoh kihëgískoh.

52Diima deŋ ɓo' ɓiyëtúus ɓaa bok hal hay kihëgískohu, ɓaahayɓaa keenu ga ɗook ɓanakɓaa tesɗa ee ɓanakɓaama keenu ga ɗook ɓaahayɓaa.

53Ɓuwaa hay kihëgískohu: paamun keen ga ɗook kowuci kiʸaal ee kowukaagari kiʸaalkaa keen ga ɗookci, eemun keen ga ɗook kowuci kiɓeti ee kowukaagari kiɓetikaa keen ga ɗookci, payamun yiɓeti keen ga ɗook ɓeti kowuci ee ɓetifaa kowukaagari keen ga ɗookci .

Kimalaksukoh iñcii en na kilaak watiɗa

(Mëccëe 16: 2-3)

54Yéesu wo'ee mbooloomaa ɓan an: - Binaa ɗú hot húy kolukoh aasaa'-nohaa, ɗú aawi kiwo' an: «Kooh hay kitoɓ», ee iñaama laak.

55Ee binaa ɗú yéeŋ uuris wëpoh ɓakii hanoh meyaa'-noh yah-seŋɗanaa, ɗú aawi kiwo' an: «wati Kooh hay kitam noh», ee kërí laaki.

56Ɗú, ɓii ɗú jófjófɗuki ga fíkíi ɓuwiiɗa! Ɗú mínin kimalaksukoh iñcii meyi ga asamaan na ga kakayɗanaa; haa tum na ɗú mínoo kimalaksukoh iñii hew watiɗa?

Heelaa kijúwoh na ɓaa fu coowoh nari

(Mëccëe 5: 25-26)

57Yéesu wo'issa an: - Iñii tah ya ɓan ɗú malaksukohoo na kihaffúu iñaa júwin?

58Binaa fu laakoh na ɓo' bi ɗú taam kiʸee ga buuraa, leenaa gaawaa nari kiɓëgískoh ga waasaa, fodaama ya le'noo naraa ga atti'ohaa, yaama tíkkaa ga yah ëlkëetaa ee ëlkëetaa tëccaa ga kasu.

59Mi yéegallaa man, fu meyohoo daama ee fu fayyii iñaa fu laaki'tiɗa tóoh, bi ga fíftínaa mëeñdohɗa.

Lúkkaa 13

Súpítat kipeskiigarúu wala ɗú saŋku'

1Ga wahtaama, laakka ɓuwaa hay ga Yéesu kiɓéestí'ti ɓuwaa Pílaataplukee ee boksee ga ɓu-Gëlílée, lak ɓa en na kitumi' Kooh sarahɗa.

2Yéesu taassaɓa an: - Ɗú fooŋ an binaa ɓuwaa bok ga Gëlílée ɓaama apu fodaamanaa, iñaama waa' kiteewoh an ɓa enee ha'-baakaa'caa wëñ kiyak ga ɓu-Gëlílëeɗa tóohe?

3Mi wo"úu man ó'óo. Wayee binaa ɗú súpíttii kipeskiigarúunaa, ɗú hay kisaŋku' ɓéeɓpúu fodaama.

4Haa ɓuwaa ɓidaaŋkaah na ɓiyitnaɓaahayɓaa tawahaa wihoo'tawaa ga Sílowee keenee ga ɗookɓa, appaɓaɗa; ɗú fooŋ an ɓërí wëñee kitum baakaa' ga ɓu-Yéerúsaleem ɓéeɓɓane?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Mi wo"úu man ó'óo. Wayee, binaa ɗú súpíttii kipeskiigarúunaa, ɓéeɓpúu ɗú hay kisaŋku' fodaama.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo eenaa laakoo towuɗa

6Lëehí'ta Yéesu wo"aɓa liiwukii wii: - Enee ɓo', yaa laakee bos een ga ɗuuʸ yoonci. Ya ka'ta kiɓeennee ga towutaa, wayee ya hottii dara ga.

7Ya wo"a súrgaagari an: «Tíkíis taahay tee, taa mi hayi kiheel towu ga eenii wii, ee mi hotoo dara ga. Gúraawa! Iñii tahan ya wa ñami kakayfii sooʸ?»

8Wayee súrgaa wo"ari an: «Kiyaakii, íissisaawa kíiskii wíis bi mi ac bosii bi wíil, lëehíraa mi tum kotol ga.

9Heyʸna fayuuraa wa hay kitum towu. Límmbiinaa, fu gú'lukwa.»

Yéesu wëkí'ta ɓetifaa túurukin ga bes Sabat

10Ga bes Sabat, Yéesu enee na kijëgíroh ga ɗuuʸ jaangu-yaawúu'.

11Laakeera daama ɓetifaa raɓ am, ekkari ɗúukool iñaa le' tíkíis tidaaŋkaah na tiyitnataahay; ya ñogukka ee mínissii kiyoloh.

12Daa Yéesu hotee ɓetifaa, ya ɓayyari, wo"ari an: - Ɓetifii, fu múcin ga ɗúukooliigaraa.

13Lëehí'ta, Yéesu tíkka ɓetifaa yahcaagari; ga saasi ɓetifaa yolohha, ee ya ennda ga kikañ Kooh.

14Wayee, ɓaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa, keeñci tammba lool ga daa Yéesu wëkíree ɓo' ga bes Sabatɗa, ya dalla ɓuwaa kiwo' an: - Bes ciyitniinoo cii ga, caa ɓo' jom ga kilëgëy. Hayat kon kiwëkɗu ga bescaama wayee hanat ki'en ga bes Sabat!

15Ha'mudii loffari an: - Ɗú jófjófɗuki hen ga fíkíi ɓuwii! Ɓii yiida garúu, en ga bes Sabataa, pëkísoo enohfaagari wala baamaagari ga daa ya sawoheeriɗa, ya ɓayyi ki'ëní'nee?

16Haa ɓetifii fii bok ga níilaa Abaraham ee Seytaani ɓageeri iñaa le'in tíkíis tidaaŋkaah na tiyitnataahayɗa, ya jométeríi kiɓëgísu ga bes Sabat hene?

17Daa Yéesu wo'ee fodaama, ɓuwaa eneeri na kiheñohɗa líifussa na kaci. Wayee mbooloomaa ɓéeɓwa neɓlukka lool ga tumeencaa Yéesu laakoo ga fenɗa.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo kowu-fúdankaaɗa

(Mëccë 13: 31-32; Marka 4: 30-32)

18Yéesu wo"a an: - Iñii Nguurii Kooh man nawaɗa ya? Iñii mi mín nawa kimëdírohɗa ya?

19Wa man na kowu-fúdankaa ɓo' ɓeɓ, sokka ga dëraagari; ka paalla, ka ennda kedik kiyaak bi selcaa taalussa ga toytaa ka laakɗa.

Liiwukaa Yéesu wo' ga loo kuuncaa kaañohinɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 13: 33)

20Yéesu wo'issaɓa an: - Iñii mi mëdírohan Nguurii Kooh nawaɗa ya?

21Wa man na moloŋ-kuunaa ɓeti ɓeɓ, tumwa ga ɗuuʸ kanu kuun, íiswa ga bi ga daa kuuncaa ɓéeɓ kaañohan.

Kuhalkaa jiyʸínjaa jërí aaw ga Nguuraa Kooh

(Mëccë 7: 13-14,21-23)

22Yéesu kooree ga dëk-teerucaa na ga dëk-kawcaa, ya jëgírohi, lak ya aawee ɓak Yéerúsaleem.

23Laakka ɓaa meekissi an: - Kiyaakii, ɓo' ɓijutuut rek ɓërí yʸah kimúc ga ɓuwiine? Yéesu taassari an:

24- Guu'guulukat, ɗú aasoh halaa wiyʸínwaa, ndaga mi wo"úuka, ɓiɓo' ɓiyewin hay kiheelu ki'aas ee mínsanndiika.

25Bëríinaa ha'-kaanfii kolukan, ya laŋ halaagari ee ɗú en ga fooh, ɗú aaw kifëekí' halaa na kiwo' an: «Kiyaakii, lëgísɗaarí.» Ya hayyúu kitaas an: «Mi ínohoo dii ɗú meyohɗa!»

26Daama, ɗú hayyi kiwo' an: «Ɗí bokin naraa kiñam na ki'an ee fu jëgírohin ga mbedicaa teerucaagarí.»

27Wayee ya hayyúu kiwo'is an: «Mi ínohoo dii ɗú meyohɗa. Úsaayattoo ɓéeɓpúu, ɗú ɓii, ɗú meerin kitum iñaa joffiiɗa!»

28Daama kikodukoh na ki'úñoh sís yʸah kilaak. Ɗú hot Abaraham na Ísaak na Yakoop na sëldíiga-Koohcaa ɓéeɓba ga ɗuuʸ Nguuraa Kooh, ee lak ɗú faanuunun ga fooh.

29Ɓiɓo' hay kimeyohu ga ɓakcii ga ëldúnaɗa tóoh, ɓa bok kanu ga Nguuraa Kooh.

30Ee fodaama, ɓíinoo ga ɓuwii mëeñdohu watiɗa, yʸahu ga fíkíi ee ɓuwii ɓíinoo kuliyuku watiɗa, yʸahu ga fenoo.

Yéesu yéegalohha kipookkaa Yéerúsaleem

(Mëccë 23: 37-39)

31Ga wahtaama, laakka Fërísiyeeŋcaa hayu ga Yéesu wo'ussari an: - Kolkohaa dii fu yʸee ɗekat wiliis ndaga buu' Eroot waa'taa ki'apluk.

32Ya taassaɓa an: - Tíidat, ɗú wo' ɓaama ñaañ bi fan bodaaɗa an: «Mi yii ga kikaal raɓ ga ɓuwii na kiwëkí' ɗúukoolí' wati na kuwis ee besaa wukaahaywaanaa, mi hay kilëehí'.»

33Wayee mi jomin kitíin waasiigoo wati, kuwis na paaf-kuwis, ndaga sëldíiga-Kooh jomoo ki'apu ga daa enndii Yéerúsaleem.

34- Éeyʸ, ɗú ɓu-Yéerúsaleem, ɗú ɓii ɗú lagi tumuuntii sëldíiga-Koohcii, ee ɗú tapisohi na atoh bi ɗú ap ɓuwii Kooh wos garúuɗa! Waas cera cërí mi heellúu

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

kinëgíroh fodaa daa pabu nëgírohi towutaagari ga fíldoo paɓcaagariɗa, ee ɗú tookkiika?

35Kon nak, Kooh hay kifoñluk dëkumgarúu. Ee mi wo"úu man ɗú hotsisanndiiroo bi ga besaa bërí ɗú wo'an: «Fu yii fu hay ga teekii Ha'mudiiɗa, fu barkeelin.»

Lúkkaa 14

Yéesu wëkí'ta ɗúukoolí' ga bes Sabat

1Ga bes Sabat, bërí Yéesu karee kiñam ga kaan ɓo' yíinoo ga ɓuwaa kuliyuk ga Fërísiyeeŋcaaɗa. Ɓuwaa ensee daamaɗa enussa yëŋ gari.

2Laakka ɓaa tuuk ga fíkíici ɓay ɗúukool soonuk.

3Yéesu dalla kimeekis jëgíroh-waascaa na Fërísiyeeŋcaa an: - Waasiiruu onohin kiwëkí' ɓo' ga bes Sabat wala onohhiika?

4Ɓuwaa ɗekohussa cel. Yéesu dalla kile' ga ɓaa, wëkí'tari. Lëehí'ta Yéesu íissari yaa ƴah.

5Waa ennda ɗa, Yéesu wo"aɓa an: - Yiida garúu, binaa kowuci wala enohci keen ga ɗuuƴ ne'aa, ya gaawoori kimeƴdoh, luu enee ga bes Sabat?

6Ɓa laakkii iñaa ɓa lofanndi ga wo'eenaama.

Kihanoh fíkíi ga hew na kinakoh hew

7Yéesu malaksukohha ga daa sagaccaa heelsee rek kihanoh fíkíiɗa, yaliiwukkaɓa an:

8- Binaa fu ɓayu kiñam ga hewaa, kaa ka' fu yugohnee fíkíi. Ndaga mín ki'en ɓaa wëñnjaa teek ɓayuunun da.

9Ee ɓaa ɓayyúu kiñam, ɗú ɓanakɗa, mínin kihay wo"aa an: «Íisɗaari ɗekatum.» Fodaama, fu hay kika' na kaci, fu yugohnee fenoo.

10Wayee binaa fu ɓayu kiñam ga hewaa, kara, fu yugohnee fenoo doonaa ɓaa nakkaa hewaaɗa hayaa, wo"aa an: «Fiilii, yugohaa fíkíi.» En ɗanaa iñaama hay ki'en ndam ga fíkíi ɓéeɓ ɓuwaa fu bok naɓa kiñamɗa.

11Ndaga ɓéeɓ ɓaa fu ɓëwí' haffunaa, fu hay kiyóoskíɗu, ee ɓaa fu yóoskí' haffunaa, fu hay kiɓëwíru.

12Lëehí'ta Yéesu wo"a ɓaa ɓayeeri kiñamɗa ɓan an: - Binaa fu ɓëytoh cuunoh wala cuuníinaa, kaa ɓay fiiliimuncaagaraa wala ɓikëmëeŋkífu wala ɓuunfu, wala ɓuwaa dëk naraa ee laakuunun alalɗa; enndiikanaa, ɓa ga kihafɓa, ɓa mínndaa kiɓay kiñam ɓan, ee fodaama fu ëlídu iñaa fu tumee gaɓaɗa.

13Wayee binaa fu ɓëytoh kiñam jamaa, namaa kiɓay nduulcaa na ɓuwaa Kooh nëeɓsinɗa na lafañcaa na búumí'caa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Fu tumkanaa keeñfu hay ga kisoos, ndaga iñaama, ɓa mínooraari ki'ëlín. Kooh hayyaari ki'ëlín bëríinaa kimílískaa ɓuwii júwinɗa.

Liiwukaa wo' ga loo ɓuwaa ɓaysee kiñamɗa

(Mëccë 22: 1-10)

15Laakka yíinoo ga sagaccaa ensee daamaɗa, ga waa ya kelohha wo'eencaa caama, ya wo"a Yéesu an: - Ɓaa yaama ƴah kibok kiñam ga Nguuraa Koohɗa, yewinin múu'!

16Yéesu liiwukkari an: - Enee ɓo', ya tíklukka cuunoh fiyaak, ɓaylukka ɓiɓo' ɓiyewin ɓa hay kiñam.

17Ga waa cuunohfaa pari'ɗa, ya wossa súrgaagari kiɓaynee ɓuwaa nakseeɗa an: «Hayat gii, cuunohfaa pari'in diima.»

18Wayee yaa en ɓéeɓ yaa tok sooli fodaa mooroomci. Yaa súrgaa ɗewohɗa wo"a an: «Mi lom yoon ee mi jominwa kimalaknee. Mi kíimmbaa hen fu bayalloo ga.»

19Yaa tík gaɗa wo'issari an: «Mi lom naal ɓidaaŋkaah ee mi jominɓa kitagatnee. Mi kíimmbaa hen fu bayalloo ga.»

20Yiliis ɓan wo'issari an: «Mi han kipañ ɓeti, kërí tah mi mínanndii kihay.»

21Súrgaa ɓoyukka, wo"a ha'-kaanci iñaa ya taasuɗa. Ha'-kaanfaa aylukka, wo"a súrgaa an: «Karaa diima-diima ga paancii na mbedicii ga teeriiɗa fu haydoh nduulcii na ɓuwaa Kooh nëewísinɗa, búumí'cii na lafañcii.»

22Ennda kiis, súrgaa hayya, wo"ari an: «Kiyaakii, iñaa fu nakoheeɗa tumuunun wayee daa ɓo' mín kiyuŋ lís kilaak.»

23Ha'-kaanfaa wo'sissa súrgaa an: «Meyaa dëkii, fu ka' ga waascii, na ga ɗíŋ-ɗíŋcii, fu gagal ɓuwaa ɓa hay doo kaanndoo líif.»

24Mi wo"úuka, yíinoo ga ɓuwaa mi ɗewee kiɓay kiñamɗa ƴoohoo ga cuunohfiigoo!

Iñaa ɓo' jom kitum binaa ya waa' ki'en tëelíbée Yéesunaa

(Mëccë 10: 37-38)

25Mbooloo wiyaak taabee na Yéesu. Yéesu mëeñsukka ga ɓuwaa, wo"aɓa an:

26- Binaa ɓo' hay garoo ee mi gënëlliiri paamci wala eeci, ɓetici wala towutaagari, ɓiyaakci na ɓikëmëeŋkíci ɓiƴaal wala ɓiɓeti, wala hafci sahaa, ɓaa yaama mínoo ki'en tëelíbéeroo.

27Ɓaa fu koorukkii kuraanaagaraa, fu taabukkoonaa, fu mínoo ki'en tëelíbéeroo.

28En ki'enaa, yiida garúu, binaa ya waa' kihëwí' tawah wihoo'tanaa, ɗewoo kiyuŋ paayƴ, ya malak iñaa jom kika' ga tawahaaɗa tóoh, doo ya ínoh ati iñaa ya laakɗa hay kidooy kimëtí' lëgëyaa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Enndiikanaa, binaa ya dal kiyíp tawah ee ya mínndiiwa kilëestíraa, ɓéeɓ ɓuwaa hotanwaɗa hay ki'enu ga kiñaawalli

30an: «Malkat ɓii yii dalin kitawah ee mínndiiwa kilëestí'.»

31Ee ɓan buurii yiida, binaa ya ƴah kiheñohnee na buu' yiliisaa, ɗewoo kiyuŋ paaƴ, ya malak ati ya hay kimín, na ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah, kileŋkoh na buuraa taam na ɓiɓo' ɓijúnni-daaŋkaah-kanak?

32Ya mínndiinaa, ya wos ɓo' ga buuraama, en lak ya lís nari ki'úsaayohaa, kimeekissi iñaa ya tuman bi ɓa mín kijúwohɗa.

33Fodaama deŋ, ɓaa en ɓéeɓ garúu, fu mínndii kifoñ tóoh iñaa fu laakɗa fu taabukkoonaa, fu yaama, fu mínoo ki'en tëelíbéeroo.

Maraamaa laakoo saflaat

(Mëccë 5: 13; Marka 9: 50)

34Yéesu tíkka ga an: - Maraa jofin. Wayee binaa maraa safissiinaa, ma ɗaanohsan na ya?

35Ma laaksisoo jeriñ ga kakayfii, ma mínoo ki'en kotol. Ma jafsan ga lëedúu. Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

Lúkkaa 15

Baalaa múuyee ee hotukkaɗa

(Mëccë 18: 12-14)

1Juuticaa na ɓuwaa ɓíinoo júwussiiɗa deeyussa ɓéeɓba ga Yéesu kisúkúrukki.

2Fërísiyeeŋcaa na jëgíroh-waascaa ɓaa jambat ga díkaantiɓa an: - Ɓii yii tookin kiyuŋ na ɓuwii júwussiiɗa ee ya ñami naɓa!

3Ga ɗekataama, Yéesu liiwukkaɓa an:

4- Yiida garúu binaa ya laak baal ɓitéemée', ee ya múuƴluk yíinoo ganaa, ya foñoo ɓidaaŋkaah-yitnanikiis na ɓiyitnanikiisɓaa, ɓa tes ga ëgíraa? Lëehíraa ya ka' kitëebí'nee yaa múuƴɗa, bi ga daa ya hotanndine.

5Ee binaa ya hottinaa, ya túŋkulukki na keeñ wisóosí'.

6Ee ya le' kaancinaa, ya ɓay fiiliimuncaagari na ɓuwaa dëk nariɗa, ya wo'ɓa an: «Neɓlukat naroo, ndaga mi hotin baalaagoo, yaa múuyeeɗa.»

7Fodaama, mi wo"úuka, binaa ha'-baakaa' yíinoo récuk baakaa'caagarinaa, ga iñaama, ɗook-Kooh hay kiwëñ ki'en ga húmbal loo ɓiɓo' ɓidaaŋkaah-yitnanikiis na ɓiyitnanikiis ɓaa júwin ee laakussii sooli ga kirécuk baakaa'caagaɓa. Mi wo"úuka,malaakacaa Kooh hay kiwëñ kineɓluku binaa ha'-baakaa' yíinoo rek récuk baakaa'caagarinaa loo ɓo' ɓidaaŋkaah-yitnanikiis na ɓiyitnanikiis ɓaa júwin ee laaksoo sooli ga kirécuk baakaa'.

Koparaa múuyee ee hotukkaɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Yéesu tíkka ga an: - Wala ɓetifii fiida ɓan, binaa ya laak hëelís cidaaŋkaah ee múuyʼluk wíinoo ganaa, taaloo lampu, ya paruki, raasi dijófí' bi ga daa ya hotanwa?

9Binaa ya hotwanaa, ya ɓay húnísmuncaagari na ɓeticaa dëku nariɗa, ya wo'ɓa an: «Neɓlukat naroo ndaga mi hotin hëelísaagoo múuyeeroɗa.»

10En fodaamanaa mi wo"úuka man, malaakacaa Kooh hay kineɓluku ga daa ha'-baakaa' yíinoo rek récukin baakaa'caagariɗa.

Kowukaa múuyee ee hotukkaɗa

11Yéesu wo'issa an: - Enee ɓo' yaa laak towu tanak tiyʼaal.

12Yaa wëñ ki'en oomaaɗa wo"a paamci an: «Buba, eraaroo iñii mi joman kilaak ga alaliigaraaɗa.» Waa ennda ɗa, paamudaa warohha towutaa tanaktaa alalaagari.

13Tíkka ga bes cera, kowukaa kiyʼínkaa toonnda iñcaa ya e'seeɗa tóohca, yaa yʼah kúl ki'úsaayí'. Daama ya enukohha ga iñaa neɓpi bi ya yasohha hëelísaa tóohwa.

14Ga waa ya yasohha iñaa ya laakeeɗa tóohwa, a' wiyaak laakka ga kúlkaa kaama, ee kibúŋ kiméeskí' daɓpari.

15Ya ka'ta kisúrga'uk ga ɓo' ga gohaama. Yaama nakkari kiníi' mbaam-parki ga yooncaa.

16Helci eneera ga kiñam ga yiikcaa mbaamcaa e'siɗa wayee ken onéeríiri ga.

17Daama, ya malakka helci, ya wo"a an: «Bilëgëyoh ɓera ɓërí enu ga kaan paammboo, ɓa ñami bi ɓa tésdí', ee mi en dii, mi kaani na a'!

18Mi hay kikoluk, mi ɓoyuk ga buba, mi wo"i an: Buba, mi baakaarin ga fíkíi Kooh ee mi tooñinndaa.

19Mi jomissii kiɓayu kowufu. Kon abohaaroo fodii yaa en ɓéeɓ ga lëgëyohciigaraa.»

20Ya kolukka, yaa ɓoyuk kaan paamci. Ga daa ya enee na kihay di'úsaayí'ɗa, paamudaa séenndari, laakka yërmaandi wiyaak gari, ya yaa fool kihídohnee nari, gatawukkari, fuunndari.

21Kowukaa dallari kiwo' an: «Buba, mi baakaarin ga fíkíi Kooh ee mi tooñinndaa, mi jomissii kiɓayu kowufu.»

22Wayee paamudaa wo"a súrgacaagari an: «Gaawat kihaydoh sibidooraa wëñ kimo'ɗa, ɗú ekkiwa, ekatti kipii ga jokon na ñafa' ga kotcii.

23Haydohat ɗoonaa ɗú yafaleeɗa, ɗú appi, ɗu aaw kiñam na kimbúumbaayuk,

24ndaga kowukiigoo ɗú hot kii kaaneera ee soofsin ga kipes, ka múuyeera ee ka hotukin.» Fodaama, ɓa dalla kimbúumbaayuk.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Waama lak kowukaa ɓaa kisaawkaa kaa ga yooncaa. Daa ka hayee bi ka deeʎca kaanfaa, ka kelohha típcaa na tiʎeektaa.

26Ka ɓayya yíinoo ga súrgacaa, meekissari iñaa hewɗa.

27Yaama wo"ari an: «këmëeŋkífu yërí hay, ee paapu apɗinndi ɗoonaa yafalseeɗa, ndaga daa ya hotsinndi na jamɗa.»

28Kowukaa kisaawkaa dalla ki'ayluk, saŋnga ki'aas kaanfaa. Paamci meʎca, kíimmbari ya aas.

29Wayee kowukaa wo"a paamci an: «Malka, tíkíis tiyewin tee, taa mi lëgëyi'taa, mi mosoo kikëldúk wo'eenfu ee fu mosooroo sah ki'on kupe', mi mbúumbaayuk na fiiliimunciigoo.

30Wayee kowukiigaraa kii, ga wii ka hayɗa, ya yii ya yasohin alalaagaraa na cagacaaɗa, fu apɗinndi ɗoonaa yafalseeɗa.»

31Paamudaa dalla kitaas an: «Kowuroo, fu yii naroo besaa en ɓéeɓ, ee iñaa mi laak tóoh yuufu.

32Wayee ɗí jomee kimbúumbaayuk hen na kineɓluk ndaga këmëeŋkífu yii yii kaaneera ee soofsin ga kipes, ya múuyeera ee ya hotukin.»

Lúkkaa 16

Enee tuukukoh-alal

1Yéesu wo'issa tëelíbéecaagari an: - Enee ha'-alalaa laakee ɓaa tuukɗiri ga iñaa ya laakɗa. Tuukukohaama ëpírohussa ga ha'-alalaa an ya yaa yasoh alalaagari.

2Ha'-alalaa ɓaylukka tuukkohaagari, wo"ari an: «Iñii mi keloh wo'u garaaɗa ya ya? Teewaaroo iñum fu tum ga lëgëyiigaraaɗa, ndaga diimaɗa, fu ʎahissii kituukuk alaliigoo.»

3Tuukukohaa wo"a ga helci an: «Mi tuman na ga dii kiyaakii ʎahhoo kinís ga kituukuk alaliigariɗa? Hanaa kilín kakayfii, wayee mi laakoo doolaa gawa, ee kisarahtuk, mi rúusinka.

4Mi ínohin iñaa mi ʎah kitum bi laak ɓuwaa ɓewussoo ga kaanɓa, binaa mi kaalu ga lëgëyiigoonaa!»

5Waa ennda ɗa, ya ɓaylukka yíinoo yíinoo, ɓéeɓ ɓuwaa ɓayɗee ha'-kaanci kobotɗa. Ya wo"a yaa ɗeɓɗa an: «Fu laaki' ha'-kaanndoo hín na?»

6Yaama taassa an: «Hëndíraan dúuleen citéemée'.» Ya wo"ari an: «Ɓewaa këyít-kobotfiigaraa, fu gaaw kiyuŋ, fu bín cidaaŋkaah-yëtúus.»

7Lëehí'ta ya wo"a yaa tík gaɗa an: «Haa fu, fu laaki' ha'-kaanndoo hín na?» Yaama taassa an: «Saaku citéemée' ga beli.» Tuukukohaa wo"ari an: «Këyít-kobotfiigaraa fee, bídaa cidaaŋkaah-yitnakaahay.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ha'-alalaa kañnja tuukukohaagari júɓpiiɗa ndaga kiñaañkaa ya tumɗa. Ndaga ɓuwii waa' ëldúna doŋɗa wëñ kiyúuduku ga iñcaa ɓa tumi ga díkaantiɓaɗa loo ɓuwii boku ga lee'laataa meyoh ga Kooh.

9Yéesu tíkka ga an: - Ee mi, mi wo"úu an: pokat kifiiliimun na alal ëldúna, en ɗanaa, bëríinaa ɗú laakissii daranaa, ɗú ɗapu ga kaancaa dëkohsan bi taa'ɗa.

10Ɓaa fu en go' ga enaama cijutuut, fu hay ki'en go' ɓan ga enaama ciyewin; ee ɓaa fu júɓpii ga enaama cijutuut, fu júwoo ɓan ga enaama ciyewin.

11Kon binaa ɗú júɓpii ga kituukuk alal ëldúnanaa, ɓii díŋkaananndúu alalaa wiwóorí'waa ɓa?

12Ee binaa ɗú enndii go' ga iñaa enndii yuurúunaa, ɓii ƴahhúu ki'e' iñaa en yuurúu ɓa?

13Ken mínoo ki'en súrga ha'-kaan ɓanak. Faw fu saŋ yíinoo, fu waa' yaa tesɗa; fu taabuk yíinoo, fu foñluk yaa tesɗa. Ɗú mínoo ki'atukoh kitop Kooh na kitop hëelís.

Yéesu taassa Fërísiyeeŋcaa ga loo Waasaa Móyíis

(Mëccë 23: 23-28; 5: 17-20)

14Fërísiyeeŋcaa, na waareen hëelísaagaɓa, súkúrukussa tóoh iñcaa Yéesu wo'ɗa, ee ɓa ɓaa ƴensirukohhi.

15Yéesu wo"aɓa an: - Ɗú ɓërí en ɓuwii tíksi hafɓa ɓiɓo' ɓijúwí' ga hascii ɓuwiiɗa, wayee Kooh ínohin iñii en ga keeñciigarúuɗa. Ndaga iñcii ɓuwii tík fodii iñaa yakinɗa, sepi'in ga fíkíi Kooh.

16Móyíis na këyítcaa sëldíiga-Koohcaa bínseeɗa cërí teewohee Waasaa Kooh bi ga jamaanaa Saŋ hayohɗa. Iñaa aboh ga hayaa Saŋ waama,Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Nguurii Koohɗa yéegalohuunun, ee ɓaa en ɓéeɓ yaa tum doolici ga kiheel ki'aas ga Nguuraa Kooh.

17Ee kiɓewoh dii asamaanii na kakayfii wëñ kiyooɓ kinís kufíis jíinoo rek ga Bíncii Waasii.

18Ɓéeɓ ɓaa fu kaal ɓetifu, fu pañ ɓeti filiisaa, fu ɗeegin waas fu yaa faanuk na ɓeti filiis, ee ɓaa fu pañ ɓetifaa ƴaalaa kaalli henaa, fu ɗeegin waas fu yaa faanuk na ɓeti mooroomfu.

Ha'-alalaa na nduulaa teeku Lasaa'ɗa

19Enee ɓo' yilëekí'-alal, yaa daanee ki'ekuk kúltí cimórí' caa seerin, ee besaa en ɓéeɓ ya tumi ga kaanci mbúumbaay ciyaak.

20Laakeera ɓo', enee nduul ee teeksee Lasaa', ya daanee kifaanuk ga hal-kaadaa ha'-alalaa, faanfaagari tóoh líifee na puus.

21Helci teseera lool ga kiñam iñcaa wúunee ga kankaa ha'-alalaa ñamoheeɗa; ee wëñaa ga baaycaa hayunaa ɗeewsi puuscaagari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ga waa nduulaa kaannda, malaakacaa Kooh ɓayussari ga yahaa Abaraham. Ha'-alalaa ɓan kaannda, acussa.

23Ha'-alalaa enee ga coonu ciyaak ga ɗekataa ɓuwaa kaanin ɗaakuɗa. Ya ɓëwí'ta hascaagari, ya hotta Abaraham di'úsaayí' na Lasaa' ga yahaaci.

24Ya yaa ɓayyi didóolí' an: «Cica Abaraham, yërëmaaroo, fu wos Lasaa' ya ñoon siñdaa jokonjiigari ga músú ee ya tóoyíri'too perimpiigoo ndaga mi yii kaanan ga kiwiikii.»

25Wayee Abaraham taassari an: «Kowuroo, níindískaa an fu laasin neɓlaatfu ga kipeskaagaraa ga ëldúnaɗa ee Lasaa' enee ga iñaa meskin ɓan. Diimaɗa nak, ya yii dii kilaas jamiigari, wayee fu, fu yii ga coonu.

26Ee ɓaatta ga, ga díkaantiríi narúu laakin noŋ wiyaak, doonaa fodaama, ɓuwaa waaran kikolkoh dii karu garúu mínsanndiika ee ɓan ken mínoo kikolkoh garúu hay dii.»

27Ha'-alalaa wo"ari an: «Kon, mi kíimmbaa, cica Abaraham, fu wos Lasaa' kaan paammboo,

28ndaga mi laakin këmëeŋkímun ɓiyëtúus. Eneenaa ya karaa, ya wo'ɓa an ɓa hanat kiman ga daa mi madeeɗa, en ɗanaa ɓa ɓan, ɓa hayoo ga ɗekatii wii líif na coonuɗa.»

29Abaraham taassari an: «wo'eencaa Móyíis na caa sëldíiga-Koohcaa caa na këmëeŋkímuncaagaraa, ɓa súkúrukatca!»

30Ha'-alalaa wo"ari an: «Iñaama dooyoo, cica Abaraham. Wayee binaa enee an ɓaa mílís ga kikaan yërí ka' gaɓanaa, eneenaa ɓa hay kisúpít kipeskaagaɓa.»

31Wayee Abaraham loffari an: «Binaa ɓa súkúrukkii Móyíis na sëldíiga-Koohcaanaa, luu enee an ɓaa mílís ga kikaan yërí ka' gaɓa, tahoo bi ɓa took iñaa yaama wo'anɓaɗa.»

Lúkkaa 17

Yéesu nakoh kibayaloh baakaa' na kigëm

(Mëccë 18: 21-22; Marka 9: 42)

1Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Iñaa ekan ɓo' ga kitum baakaa' ñakanndii, wayee massa ɓaa iñaama koorohan gariɗa!

2Kipoku atoh wiyaak ga koonaa ya jafu ga giiyaa, kërí gën gari loo ya tah bi jíinoo ga tu'oomaatii tii keen ga baakaa'.

3Kon watukat haffúu! Binaa mbokfu tooñaa, ñaraari ee binaa ya récukkanaa, bayalaari.

4Binaa ya tooñnjaa waas ciyitnakanak ga bes wíinoo ee kotaa en ɓéeɓ ya hayyaa kiwo' an: «Mi récukinka», leenaa bayalaari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Apotaa'caa Yéesu wo'ussa Ha'mudii an: - Ɓaataarí ngëm.

6Ha'mudii wo"a an: - Binaa ɗú laakee ngëmaa hín na kowu fúdan dogaa, eneenaa ɗú hay kimín kiwo' kedikkii kii an: «Ɗofuka, fu yípuknee ga giiyaa!» ee eneenaa ka tum iñaa ɗú wo'ɗa.

Iñaa súrga jom kitumɗa

7Yéesu wo'sissa an: - Ɓii yiida garúu, binaa ya laak súrgaa líndîri wala yaa níi'ɗîri, ee súrgaa meyoh yooncaanaa ya wo"i an: «Deeya, fu yuŋ kiñam»?

8Man ya namiri kiwo' an: «Tíkɗaaroo cuuníin, fu pëkíruk, fu tumi'too mi ñam, mi an, bi mi lëehíraa fu ga kihaffu, fu han kiñam, fu an.»

9Ha'-kaadaa laakɗîn súrgaagari gërëm ndaga daa ya tum iñaa en lëgëyciɗane?

10Ɗú ɓan, binaa ɗú tum iñaa en lëgëyyúuɗanaa, leenaa wo'at an: «Ɗí ɓisúrga doŋ, ɗí tum iñaa ɗí jomee kitumɗa.»

Yéesu wëkí'ta ɓo' ɓidaaŋkaah ɓaa gaana'in

11Lakanaa Yéesu enee na kiƴah Yéerúsaleem, ya koorohha díkaanti gohaaSamarí na waa Gëlílée.

12Daa ya enee na ki'aas ga dëk-kaw wíinoo daamaɗa, laakka ɓo' ɓidaaŋkaah ɓaa gaana'in, hayussa ga fíkíici. Ɓa ceella palah .

13Ɓa ɓaa wo"i didóolí' an: - Yéesu, kiyaakii, yërëmaarí!

14Daa Yéesu hoteeɓa, wo"aɓa an: - Karat, ɗú teewohnee haffúu ga sarahohcaa . Ga wii ɓa en na kiƴahɗa, ɓa wakka ga waas.

15Yíinoo gaɓa, daa ya hotee an ya wakin, ya yaa ɓoyuk ga kotcaagari, yaa ndam Kooh didóolí'.

16Ya keennda ga kotcaa Yéesu, yíppa púkaa kakay, yaa gërëm Yéesu. Ɓaa yaama dëkee kúlkaa Samarí.

17Yéesu wo"ari an: - Enndii ɓidaaŋkaahɓaa ɓéeɓɓa ɓërí wak hanaa? Haa ɓiyitnanikiisɓaa ɓíinoo ɓada?

18Ɓal ɓii yii ee enndii yaawúu'ɗanaa, laakkii yíinoo gaɓa yaa ɓoyuk kigërëm Kooh!

19Lëehí'ta Yéesu wo"a ɓaa an: - Kolka fu ƴee, ngëmumgaraa músalinndaa.

Iñii laakan binaa Kowukii ɓii haysisaa

(Mëccëe 24: 23-28,36-41)

20Fërísiyeeŋcaa meekissa Yéesu besaa Nguurii Kooh ƴah kihayɗa. Yéesu taassaɓa an: - Nguurii Kooh ƴahhii kihay fodii iñaa ɓaa en ɓéeɓ hotan wa hayi, bi le'.

21Ken wo'anndii an: «Malkat, weema!» wala «Wa wúunee!» ndaga ínohat an Nguurii Kooh wii ga leeloorúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Lëehí'ta Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Bes hay kihay, ɗú hay kiwaa' kimaasoh luu enan bes wíinoo ga bescaa hayaa Kowukii ɓii, wayee ɗú maasohanndiiwa.

23Ee ɗú hay kiwo'u an: «Ya yaa dúunee wala ya yii dii!». Kaa karat ee kaa foolat da.

24Ndaga fodii dii melic eni tareet, léerí' asamaan, aboh ɓakii wii, top ga ɓakaa wíinoowaaɗa, Kowukii ɓii madan ɗa bëríinaa ya haysanaa.

25Wayee Kowukii ɓii jom kiɗeɓ kison hen paaɣ, ee ya sagu ga ɓuwii wati.

26Iñaa laakee ga jamaanaa Noweeɗa hay kilaaksis fodaama ga jamaanii hayii Kowukii ɓii.

27Ɓuwaa ensee ga kiñam na ki'an, kipañ na kipajuk bi ga besaa bëríi Nowee aasoh ga gaal-giiyaa wiyaakwaaɗa: Kooh hannda kitoɓ músú miyewin, ma taakka ga kakayfii tóoh bi onnda ɓéeɓ.

28Fodaama ɓan, ɣah kiman na iñaa hewee ga jamaanaa Lotɗa: ɓuwaa ensee ga kiñam na ki'an, kilom na kitoon, kilín na kitawah.

29Wayee besaa bëríi Lot meɣ dëkaa Sodomɗa, Kooh toɓpa kiwii na atohcaa tamin ga ɗook dëkaa, tëkí'taɓa ɓéeɓɓa.

30Iñaa manɗa yërí laakan bëríinaa Kowukii ɓii teewukohsisan ga ɓuwiiɗa.

31Besaa bëríi, ɓaa fu en ga ɗook cakaraa túuyaagaraa ee fu laak yen ga ɗuuɣ túuyaanaa, kaa yoosuk kiɓeɓneeca. Fodaama ɓan ɓaa fu en na kilëgëy ga yooncaanaa, kaa ɓoyuk kaan.

32Níindísukat iñaa dalee ɓeti Lotɗa!

33Ɓaa fu heel kisom kipesfunaa, fu hayka kiñak, wayee ɓaa fu ñakkanaa, fu hayka kilaas.

34Mi wo"úuka, wekaa bëríi, ɓo' ɓanak ɓaa bok fayaaŋ: yíinoo hay kiɓewu, yíinooyaa foñu.

35En ɓeti ɓanak ɓaa bok ki'o': yíinoo hay kiɓewu, yíinooyaa foñu.

[36]

37Tëelíbéecaa meekissari an: - Ha'mudii, iñaama ɣah gada kilaakoh? Yéesu taassaɓa an: - Daa mídi enoh, daama ɓan suulcaa hídohsan da.

Lúkkaa 18

Liiwukaa wo' ga loo atti'ohaa na ɓetifaaɗa

1Yéesu wo'issaɓa liiwukii wii, kiteeɓɓa an ɓa jom kidëk ga kikíim Kooh ee ɓa hanat kisoof fenoo ga:

2- Enee atti'oh ga dëk-teeru, yaa niikéeríi Kooh ee ya yéegéeríi ken.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Laakeera ɓan ga dëk-teeraama ɓetifaa ƴaalci kaanin. Fa hayee leekleek ga atti'ohaa kiwo"i an: «Eraaroo kayoh ga ɗook ɓii tooñnjooɗa.»

4Atti'ohaa saŋnga iñaa maañ. Lëehí'ta ya wo"a ga helci an: «Luu enee an mi niikkii Kooh ee mi yéeŋngii ɓo',

5ga dii ɓetifii fii onndiiroo jamɗa, mi namanndi ki'e' kayoh. Enndiikanaa, ya hay kilísi kihay bi faf mi kap ga.»

6Ha'mudii tíkka ga an: - Ɗú kelohin iñaa atti'ohaa yibóní'yaa wo' yaamaɗa!

7Haa Kooh eranndii ɓuwaa ya tanukɗa kayoh, ɓa ɓaa ɓa fiipi dímal gari wekoo nohooɗane? Ya hayɓa kiseklukohe?

8Mi wo"úuka, ya hayɓa kigaaw ki'e' kayoh. Wayee binaa Kowukii ɓii hayisaa, ya hay kilaak ga ëldúna ɓuwaa gëm garine?

Liiwukaa wo' ga loo Fërísiyeegaa na juutaaɗa

9Yéesu wo'issa liiwukii wii, ëewdohhawa ga ɓuwaa tíksee hafɓa ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíi Kooh ee ɓa tíkkii ken ɓo':

10- Enee ɓo' ɓanak, ɓa ka'ta Kaanfaa Kooh kikíimnee Kooh; yíinoo eneeFërísiyeeŋ, yíinooyaa enee juuti.

11Fërísiyeegaa tuukka, yaa kíim Kooh ga ɗuuƴci anee: «Fu Kooh, mi gërëminndaa ga dii fu tummbiiroo mi man na ɓuwii ɓíinoo loksi, tumsi iñaa júɓpii, faanuksi na ɓeti jaambuu', wala ɓan fodii juutii yii.

12Siminaa en ɓéeɓ, mi oori ga bes kanak, ee iñaa mi laak ɓéeɓ, ɓakaa wudaaŋkaahwaa mi tumwa sarah.»

13Juutaa nak ceella palah ee kaañéeríi sah kihíilsuk kimalak ɗook-Kooh, wayee ya yaa típ keeñaa ndaga kirécuk, ee yaa wo' an: «Cëy Kooh, yërëmaaroo, mi ha'-baakaa'.» Yéesu tíkka ga an:

14- Mi wo"úuka, ga waa ɓaa yaama soof kaanciɗa, Kooh tookeera an ya júwin, wayee Kooh tookkii Fërísiyeegaa. Ndaga ɓéeɓ ɓaa fu ɓëwí' haffunaa, fu hay kiyóoskíru; ee ɓaa fu yóoskí' haffunaa, fu hay kiɓëwíru.

Yéesu barkeella tu'oomaataa

(Mëccëe 19: 13-15; Marka 10: 13-16)

15Ɓiɓo' haydohɗussa Yéesu tu'oomaa, ya tík yahcaagari ga ɗookta. Daa tëelíbéecaa hotsee iñaama, ɓa ɓaa ña' ɓuwaa.

16Wayee Yéesu haydohlukka tu'oomaataa, wo"a an: - Íisat oomaacii ɓa hay garoo! Kaa hoonohatɓa ndaga Nguurii Kooh wuu ɓuwii man naɓaɗa.

17Mi wo"úuka ee kayoh; ɓaa fu tookkii Nguuraa Kooh fodii ku'oomaanaa, fu aasoo ga.

Ha'-alal waa' ki'aas ga Nguuraa Kooh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 19: 16-30; Marka 10: 17-31)

18Laakka ɓo' yaa kuliyuk ga yaawúu'caa, meekissa Yéesu an: Jëgírohii yijófí'yii, mi tuman na bi mi laak ɓakkoo ga kipeskaa leehoo taa'ɗa?

19Yéesu wo"ari an: - Iñii tah ya fu wo' kijof garoo? Ken joffii, enndii Kooh rekaa.

20Fu ínohin iñii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa: «Kaa ɗúk ɓetifu wala ƴaalfu, fu faanuk na ɓo' yiliis, kaa laŋ kumuun ɓo', kaa lok, kaa seedi' saboh, kelohɗaa paamfu na eefu.»

21Ɓaa taassari an: - Mi taabukin iñcuma tóoh, ga ki'oomaaroo bi wati.

22Ga waa Yéesu kelohha iñaama, ya wo"ari an: - Laakin iñaa tesohhaa. Toonaa iñcaa fu laakɗa tóoh, fu waroh nduulcii koparaama, fodaama fu hay kilaak alalaa leehoo taa' ga ɗook-Kooh, lëehíraa fu hay, fu taabukkoo.

23Daa ɓaa kelohee wo'eencaama, keeñci leehha lool ndaga ya enee ha'-alal yiyaak.

24Yéesu hottari ya safarissii dara, wo"a an: - Ki'aas ha'-alal ga Nguuraa Kooh daal yooɓpii.

25Geeleem paaf ga noŋ kúucërí wëñ kiyooɓ ki'aaskaa ha'-alal ga Nguurii Kooh.

26Ɓuwaa súkúrukeeriɗa wo'ussa an: - Kon baanaa ɓii mín kimúc ɓa?

27Yéesu wo"aɓa an: - Iñaa wooñ ɓo' wooñnjii Kooh.

28Pee' dalla kiwo' an: - Malka, ɗí, ɗí foñin tóoh, iñaa ɗí laakeeɗa, ɗí taabukinndaa.

29Yéesu loffaɓa an: - Mi wo"úuka ee kayoh; ɓaa Nguurii Kooh tahhaa kifoñ kaanfu, ɓetifu, ɓikëmëeŋkífu wala ɓiyaakfu, eefu wala paapu wala towutaagaraanaa,

30fu hay kilaak yewin ga ëldúnaanii wati ee kuwisaa fu laak kipeskaa leehoo taa'ɗa.

Waasaa wukaahaywaa Yéesu yéegaloh kikaankaagari na kimílískaagariɗa.

(Mëccë 20: 17-19; Marka 10: 32-34)

31Yéesu ɓayya tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa haŋ, wo"aɓa an: - Malkat, ɗu ɓii ƴah Yéerúsaleem, ga daa wëe'taa ga dii tóoh iñaa sëldíiga-Koohcii bínsee ga loo Kowukii ɓiiɗa laakohan.

32Ndaga ya hay kitíku ga yah yiifa'caa gëmussii ga Koohɗa, ɓa ñaawalsohiri, ɓa ɓasiri, ɓa toossohiri.

33Ɓa hayyi kitíp laawoo, ɓa lëehíraa, ɓa appi. Ee bes kaahay tík ganaa, ya mílís.

34Wayee tëelíbéecaa ínohussii dara ga iñaama, ndaga iñaa wo'eencaagari waaree kiwo'ɗa ɗaakkee gaɓa hen, ee ɓa ínohéerii iñaa Yéesu enee na kiwo'ɗa.

Yéesu wëkí'ta búumí' ga Yéríkóo

(Mëccë 20: 29-34; Marka 10: 46-52)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Daa Yéesu hayee bi deeʸca Yéríkóo, laakka búumíraa yuŋ ga yahaanaa waasaa, yaa sarahtuk.

36Ya kelohha coowaa mbooloomaa enee na kipaafɗa, ya meekisohha iñaa hewɗa.

37Ya yéegalussa an Yéesu Nasareet yërí en na kipaaf.

38Daama, ya yaa fiip an: - Éeʸ Yéesu, kucaasamunkii Dëwít, yërëmaaroo!

39Ɓuwaa hanohsee fíkíi mbooloomaaɗa ɓaa ña'ti, wayee ya yaa wëñ kifiip an: - Kucaasamunkii Dëwítóo, yërëmaaroo!

40Yéesu tuukka, nakohha an ya haydohɗussi. Ga waa búumíraa hayya bi gari,

41Yéesu meekissari an: - Fu waa' ya mi tumi'taa? Búumíraa taassari an: - Ha'mudii, tumɗaaroo bi mi mín kihotsis.

42Waa ennda ɗa Yéesu wo"ari an: - Mínsisaa kihot! Ngëmiigaraa músalinndaa.

43Ga saasi, búumíraa mínnda kihot, ee ya yaa taabuk Yéesu, ya yaa ndam Kooh. Daa ɓuwaa hotee iñaama, ɓéeɓɓa ɓaa ndam Kooh ɓan.

Lúkkaa 19

Yéesu aassa kaan Sakee

1Yéesu aassa Yéríkóo, ya koorohha ɗuuyʸ teeraa yaa yʸah.

2Laakeera daama ɓaa teeku Sakee, yërí kuliyukee ga juuticaa, ee ya laakeera alal wiyewin.

3Ya heella kihot ɓaa en Yéesuɗa, ya mínndiika ga mbooloomaa ndaga ya enee ɓo' yilohoyʸ.

4Fodaama ya foolla, kuliyukka ga fíkíi, lappa ga kedik kiyaak, en ɗanaa ya hot Yéesu ndaga ya jomee kikooroh daama.

5Ga waa Yéesu hayya bi le"a daama, ya taaginukka, wo"ari an: - Sakee, yoosuka gaaw, ndaga wati mi yʸah kidal ga kaanfu.

6Sakee gaawwa kiyoosuk, safa'ta lool ga ki'ek Yéesu kaanci.

7Wayee ɓéeɓ ɓuwaa hotee iñaamaɗa ɓaa jambat an: - Malkat, Yéesu ka' kisagacuknee ga kaan ɓaa júɓpii!

8Sakee nak kolukka, wo"a Ha'mudii an: - Ha'mudii, malka, mi hay kiwaroh nduulcii ɓakii alaliigoo wíinoowii, ee en lakanaa mi ɗúkeera ɓo' mi ñammba hëelíscinaa, mi hayyi ki'ík iñaa hín ɗa waas cinikiis.

9Yéesu wo"a gari an: - Ɓu-kaanfii fii músaluunun wati, ndaga ɓii yii ɓan kucaasamunAbaraham.

10En ki'enaa, Kowukii ɓii hay dii kiɓay na kimúsal ɓuwii múuyʸɗa.

Liiwukaa wo' ga loo súrgacaa buuraa foñɗee kopa'ɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccëe 25: 14-30)

11Yéesu wo'issa na ɓuwaa súkúrukee wo'eencaamaɗa. Lak ya deeyin Yéerúsaleem ee ɓaa en ɓéeɓ foogee an Nguuraa Kooh ƴah kiyoosuk ga wahtaamaa.

12Yéesu liiwukkaɓa, dallaɓa kiwo' an: - Enee ɓo' yilëekí'-teek, ya enee na kiƴah kiɓaaɓ ga kúl ki'úsaayí', kifalu buu' daama. Lëehíraa, ya ɓoyuk kúlɓa.

13Balaa ya karaa, ya ɓayya ga súrgacaagari ɓidaaŋkaah, ya warohhaɓa hanja'-wúrúus cidaaŋkaah, yaa en ɓéeɓ wíinoo, ya wo"aɓa an: «Lëgëyat ga koparum bi ga daa mi hayan.»

14Wayee ɓu-kúlkaagari waa'séeríi gari kihot, ɓa wossa ɓiɓo' ga fenooci, kiwo' an: «Ɗí waa'tii ɓuum yuma buu'.»

15Wayee ya falussa buu', ya ɓoyukka kúlɓa. Ya ɓaylukka súrgacaa ya foñɗee kopa'ɗa, ki'ínoh yaa en ɓéeɓ iñaa ya laakɗa.

16Yaa ɗeɓ kihayɗa wo"a an: «Kiyaakii, hanja'-wúrúusaa fu ereerooɗa, límin cidaaŋkaah ciliis.»

17Buuraa wo"ari an: «Waaw guureway, waa fu enin go' ga iñaa yewinndii, mi hayyaa ki'e' fu kuliyuk ga teeru cidaaŋkaah.»

18Lëehí'ta yukanakyaa hayya, wo"a an: «Kiyaakii, hanja'-wúrúusaa fu ereerooɗa límin ciyëtúus.» Buuraa wo"a yaama an:

19«Fu ɓan mi hayyaa ki'e' fu kuliyuk ga teeru ciyëtúus.»

20Lëehí'ta, súrga yiliis hayya, wo"a an: «Kiyaakii, hanja'-wúrúusiigaraa wee, mi loyeewa hen ga líil, mi ɗaakka.

21Mi niikeeraa hen ndaga fu ɓo' yisúwí' ga keeñ, fu ɓewi iñaa fu faanndii ee fu píiki iñaa fu sokkii.»

22Buuraa wo"ari an: «Súrgii yibóní'yii, mi hayyaa ki'atti' ga wo'eenciigaraa. Fu ínoheera an mi súwin ga keeñ, mi ɓewi iñaa mi faanndii, mi píiki iñaa mi sokkii.

23Kon iñii tah ya fu wútírohi'tiiroo hëelísiigoo? Eneenaa mi ɓoyukaa, mi mínwa kilaas na iñaa wa límɗa.»

24Lëehí'ta ya wo"a ɓuwaa enee daamaɗa an: «Te'at hanja'-wúrúusumgari, ɗú e'wa yum ɓay cidaaŋkaahcumɗa.»

25Ɓuwaa wo"ari an: «Kiyaakii, man ya yii na hanja'-wúrúus cidaaŋkaah.»

26Ya taassa an: «Mi wo"úuka, ɓaa laakin hay kiɓaatɗu, wayee ɓaa laakoo, ki'iñkaa ya ɓayɗa sah hay kite'u.

27Ee nak ɓuwii sagohee naroo ee waa'séeríi mi en buu'ɓaɗa, haydohatɓa dii, ɗú apɓa ga fíkíiroo.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu aassa Yéerúsaleem na ndam wiyaak

(Mëccëe 21: 1-11; Marka 11: 1-11; Saŋ 12: 12-19)

28Ga waa Yéesu wo"a fodaama, ya kuliyukka ga fíkíi mbooloomaa kiʸah Yéerúsaleem.

29Ga waa ya deeʸca dëkaa Betfasee na waa Bétaníi ga ɓak tëgëlaa wo'u tëgëlaa Ólíwíyéecaaɗa, ya wossa ɓanak ga tëelíbéecaagari, ya wo"aɓa an:

30- Karat dëk-kawum ga fíkíirúuɗa. Binaa ɗú le' danaa, ɗú hay da kilaak cúmbú'-baamaa pokuunun, ee ken mosoori kilap. Pëkísatti, ɗú haydohhi dii.

31Ee binaa ɓo' meekissúu an: «Ɗú pëkísohhi ya?» Taasatti an: «Ha'mudii yërí laak sooli ga.»

32Ɓuwaa wosseeɗa karussa, ɓa laakka da tóoh fodaa daa Yéesu wo'eeɓakaɗa.

33Lakanaa ɓa ɓaa pëkís cúmbú'-baamaa, ha'muncaa wo'ussaɓa an: - Ɗú pëkísoh cúmbúrii ya?

34Ɓa taassa an: - Ha'mudii laak sooli ga.

35Waa ennda ɗa, ɓa haydohi'ta Yéesu cúmbúraa, ɓa la'ta paltucaagaɓa ga ɗook cúmbúraa, ɓa lëpí'ta Yéesu ga.

36Ga daa ya enee na kiʸahɗa, ɓuwaa ɓaa la' paltucaagaɓa ga ɗook waasaa.

37Ga wii ɓa yoosuk írkísaa tëgëlaa Ólíwíyéecaa bi ɓa ɓaa deeʸ Yéerúsaleemɗa, iñaa en tëelíbée tóoh yaa kañ Kooh didóolí', na keeñ wisóosí' ndaga tóoh kíntaancaa ɓa hot Yéesu tumɗa.

38Ɓa ɓaa wo' an: «Ha'mudii barkeelat buurii hay ga teekiigariɗa! Jam laakat ga ɗook-Kooh ee ndam aawat ga Yaa ga ɗookaa-ɗookɗa!»

39Laakka Fërísiyeeŋcaa ensee ga mbooloomaa, wo'ussa Yéesu an: - Jëgírohii, ɗekohɗaa tëelíbéeciigaraa.

40Yéesu taassaɓa an: - Mi wo"úuka, binaa ɓa ɗekohaa, atohcii cërí ʸah kitum coow!

Yéesu yaa koduki' ɓu-Yéerúsaleem

41Ga waa Yéesu hayya bi deeʸca teeraa Yéerúsaleem, ee ya tíkka kuhasci gawa, ya yaa koduki' ɓu-dëkaa

42an: - Ɗú ɓan, enee an sah ɗú ínohee wati iñii mínndúu ki'on jamɗanaa! Wayee diima deŋ, iñaama ɗaakukin ga hasciigarúu, ɗú mínoori kihot.

43Ndaga bessúu waa hay, waa ɓuwii sagoh narúuɗa gúranndúu, ɓa gekkúu, ɓa sooŋngúu ga ɓakaa en ɓéeɓ.

44Ɓa hayyúu kiɗúbí', ɗú na dëkumgarúu, ɓa foñɗoorúu sah atoh wíinoo waa tíkuk ga mooroomwa, ndaga jamaanii Kooh hayyúu kiɓaaɓɗa, ɗú ínohhiiwa!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu ga ɗuuy' Kaanfaa Kooh

(Mëccëe 21: 12-17; Marka 11: 15-19; Saŋ 2: 13-22)

45Yéesu aassa Kaanfaa Kooh ee ya yaa kaal toonohcaa en daamaɗa,

46ya wo"aɓa an: - Bídu ga Këyítfaa Kooh an: «Kaanndoo y'ah ki'en kaanfaa kíimohohsan Kooh.» Wayee ɗú, ɗú tumfa ɗaakkaa' lok.

47Yéesu enee ga kijëgíroh besaa en ɓéeɓ ga Kaanfaa Kooh. Ɓuwaa kuliyuk ga sarahohcaaɗa, jëgíroh-waascaa, bi ga ɓuwaa ɓiyaakɓaa ga dëkaaɗa heelseeri ki'ap.

48Wayee ɓa hotéeríi daa ɓa tuman, ndaga daa ɓuwaa ɓéeɓ líksee helɓa ga Yéesu, ɓa ɓaa súkúrukkiɗa.

Lúkkaa 20

Yéesu meekisohussa ɓaa onndi sañsañɗa

(Mëccëe 21: 23-37; Marka 11: 27-33)

1Laakka bes, ga daa Yéesu enee na kijëgí' ɓuwaa ga ɗuuy' Kaanfaa Kooh, na kiyéegaloh Hewhewaa winéwí'waaɗa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa, na yaakcaa hayussa,

2ɓa meekissari an: - Wo'aaríi iñcum fu tumɗa fu ay'ca ga ɓa? Ɓii onndaaca kitum ɓa?

3Yéesu taassaɓa an: - Mi ɓan, mi hayyúu kimeekis yen yíinoo. Wo'attoo:

4Bëtísaa Saŋ tumeeɗa, meyohee ga Kooh wala ga ɓo'-súusúus?

5Wayee ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Binaa ɗu taas an: «Meyohee ga Koohaa», ya hayyuu kilof an: «Iñii tah ya ɗú gëmmbii ga Saŋ?»

6Ee ɗu wo' an: «Meyohee ga ɓo'-súusúusaa», ɓuwii ɓéeɓɓa hayyuu kitapisoh na atoh bi ɗu kaan ndaga wóorinɓa an Saŋ eneesëldíiga-Kooh.

7Ɓa taassari an: - Ɗí ínohoo ɓaa wa meyohee gariɗa.

8Yéesu loffaɓa an: - Kon baanaa, mi ɓan, mi wo'anndiirúu iñcii mi tumɗa ati mi ay'ca gaɓa.

Liiwukaa wo' ga loo línoh biiñcaa ɓisóotí'ɓaa

(Mëccëe 21: 33-46; Marka 12: 1-12)

9Lëehí'ta, Yéesu yaa liiwuk ɓuwaa anee: - Enee ɓo', yíppa tedik-reseŋ ga yoonci. Ya ɓeɓpa ɓilínoh, sassaɓa kilëgëy yoonaa. Ya ka'ta kiɓaaɓ iñaa maañin ga ín.

10Ga waa yoonaa lúunɗa, ya wossa súrga ga línohcaa ɓa e'ti ɓakci ga iñaa yoonaa mey'dohɗa. Wayee línohcaa feekussa súrgaa, kaalussari yah ɓuucuuc.

11Ha'-yoonaa wosissa súrga yiliis. Yaama ɓan, línohcaa feekussari, ɓasussari, kaalussari yah ɓuucuuc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ya wossissa súrga yukaahay; yaama ɓan, ɓa gaañsohhari, jafussari ga fooh.

13Ha'-yoonaa wo"a ga helci an: «Moo, mi tuman na? Hanaa mi wosan kowukiigoo mi keeñukɗa, heyʼna ɓa hayyi ki'on cée'.»

14Wayee ga waa línohcaa hotussa kowukaa kaa hay, ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: «Yii jom kilamɗa yeema hayi; ɗu apatti, en ɗanaa ɗu lam yoonaa.»

15Ɓa meyʼdohhari yoonaa, ɓa appari. Yéesu meekissaɓa an: - Haa ha'-yoonaa tuman ɓuwaama na?

16Ya hay kihay, ya ap línohcaa, ya ek ɓiɓo' ɓiliis ga yoonaa. Daa ɓuwaa kelohee wo'eencaa Yéesu caama, ɓa wo"a an: - Taris! Iñaama hanat kilaak múk!

17Wayee Yéesu yíppaɓa has, wo"aɓa an: - Kon wo'eenii wii bídu ga Këyítfaa Koohɗa, wa waa' ya kiwo': «Atohaa tawahohcaa jafeeɗa, atohaa waama, enin atoh-koñ!»

18Ɓaa keen ga ɗook atohaamanaa hay kiweelsukoh ee ɓaa wa keen ga ɗookcinaa, wa hayyi kinapañsoh.

Lempu jomin kifayune?

(Mëccëe 22: 15-22; Marka 12: 13-17)

19Ga wahtaama, jëgíroh-waascaa na sarahohcaa ɓiyaakɓaa ɓaa heel kitík yah ga Yéesu, ndaga ɓa ínoheera an ya wo'ee naɓa ga liiwukaagari, wayee ɓa niikka ndaga ɓuwaa.

20Waa ennda ɗa, ɓa ɓeɓpa ɓiɓo', ebilussaɓa ga Yéesu ee ɓa ɓaa malak gari. Ɓuwaama tumussa hafɓa fodii ɓuwaa júwin doonaa ɓa mín kifí' Yéesu ga wo'een, fodaama ɓa on ɓuwaa wosseeɓaɗa iñaa ɓa ɓayohan Yéesu ga waas, buu' tík yah gari.

21Ɓuwaama wo'ussa Yéesu an: - Jëgírohii, ɗí ínohin an iñcii fu wo'ɗa na iñcii fu jëgírohɗa júwin, ee fu fa'tii na ken wayee fu jëgíroh kayoh ga iñaa Waas-Kooh nakohɗa.

22Wo'aaríi, ɗí jomin kifay Sesaa', buuraa yiyaakyaa lempu wala ɗí jomoo?

23Wayee Yéesu ínohha iñaa ɓa heelɗa, wo"aɓa an:

24- Teewattoo hëelís denariyon wíinoo, Nataalii wii na teekii en gaɗa cuuɓa? Ɓa taassari an: - Cuu buu' Sesaa'.

25Daama Yéesu taassaɓa an: - Kon en ɗanaa, erat Sesaa' iñaa Sesaa' laak, ɗú e' Kooh iñaa Kooh laak.

26Ɓa mínndiiri kifí' ga wo'een ga fíkíi ɓuwaa. Hanaa kay lofaa Yéesu lofɓaɗa nammbaɓa kibet, ɓa ennda tii'.

Yéesu meekisohussa ga loo kimílískaa ɓuwaa kaanɗa

(Mëccëe 22: 23-33; Marka 12: 18-27)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Laakka Saduseyeeŋcaa hayu ga Yéesu. Ɓa ɓaa, ɓa sagin an laakin kimílís ga ɓuwaa kaanɗa. Ɓa meekissari

28an: - Jëgírohii, Móyíis nakeeruu kitum iñii yii: «Binaa ɓo', yaa pajin ee laakin këmëeŋkímun, kaan ee lak foñnjii ɓetici na kowaa, këmëeŋkímunaa jomin kilam ɓetifaama, ya laaki' yaakci kowu ga.»

29Waama laakee ɓ'aal ɓiyitnaɓanak, ɓaa bokee paamun na eemun. Yaakkaa pañnja ɓeti, kaannda ee laakkii kowu.

30Yukanakyaa pañnja ɓetifaa,

31lëehí'ta, yukaahayyaa tíkka ga. Ennda ɗa ga ɓiyitnaɓanakɓaa ɓéeɓba. Ɓa kaannda ee ken foñnjii kowu.

32Ga waa ɓéeɓba leehha, ɓetifaa kaannda ɓan.

33Kon bëríinaa ɓuwii mílísan ga kikaanaa ɓetifaama ɓ'ah yuu ɓa? Ndaga yaa en ɓéeɓ ga ɓiyitnaɓanakɓaa tumeerari ɓeti.

34Yéesu taassaɓa an: - Ɓuwii ga jamaanii watiɗa pañsin ee pajuksin.

35Wayee ɓuwaa joommbiiɓa kibok ga ɓuwaa ɓ'ah kimílísɗa, na kipes ga jamaanii hayanɗa pañsoo ee pajuksoo.

36Ɓa mínsisanndii kikaan ee ɓa pesan madu namalaakacaa, ɓa ɓitowu Kooh ndaga ɓa límuk ga kikaan.

37Móyíis ga kihafci teewohin an ɓuwaa kaanɗa hay kimílísu. Ga jangataa wo' ga loo pëegíifaa abee kiwiiɗa ya ɓay Ha'mudii «Koohyii Abaraham, Koohyii Ísaak na Koohyii Yakoop ». Yéesu tíkka ga an:

38Kon nak Kooh enndii yuu ɓuwaa kaanɗa wayee yuu ɓuwaa pesɗa, ndaga ga Kooh kipeskaa kaa ga ɓaa en ɓéeɓ.

39Waa ennda ɗa, laakka jëgíroh-waascaa wo' Yéesu an: - En ki'enaa, Jëgírohii, iñii fu wo'ɗa kayoh.

40Ɓa wo'ee iñaama ndaga ɓa kaañsiséeríiri kimeekisohis dara.

Iñaa Yéesu wo' ga loo díkaantici na Dëwítɗa

(Mëccë 22: 41-46; Marka 12: 35-37)

41Yéesu wo'issaɓa an: - Ɓuwii mín na kiwo'u an Kiristaanii kucaasamun Dëwít?

42Ndaga Dëwít ga kihafci wo'in ga Këyítfaa Kañcaa an: «Kooh wo"a Ha'mudiigoo an: Yugohaaroo yah-ñaam,

43bi ga daa mi tuman ɓuwii saŋngaaɗa ditogaa' kotfu.»

44Fodaama Dëwít ɓayyi «Ha'mudii». Kon Kiristaanii mín na ki'en ɓan kucaasamun Dëwít?

Yéesu hoonohha tëelíbéecaagari kitum fodaa jëgíroh-waascaa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccë 23: 1-36; Marka 12: 38-40)

45Lak ɓuwaa ɓéeɓ ɓaa súkúruk Yéesu, ya wo"a tëelíbéecaagari an:

46- Abukat ga kiman na jëgíroh-waascii safaru ga kitíidisuk na kúltí ciyaak, na kikëñɗu yah kanak ga paancaa; ɓa heeli kiyugoh fíkíi ga ɗuuɣjaangu-yaawúu'caa, na kiyugoh fíkíi en ga hewaa.

47Ɓa ɗúuri alalcaa ɓeticaa ɣaalcaagaɓa lísussiiɗa, ee ɓa kíimi kíim-Koohaa ínohoo kileeh, doo ɓuwaa fooŋ an ɓa ɓiɓo' ɓijúwí'. Atti'aagaɓa wëñan kimesik!

Lúkkaa 21

Sarahaa ɓetifaa laakoo daraɗa

(Marka 12: 41-44)

1Yéesu ɓëwí' hascaagari hen, ya hotta ha'-alalcaa ɓaa ek sarahcaagaɓa ga iñaa sarahcaa te'ohsi ga Kaanfaa Koohɗa.

2Ya hotta ɓan ɓetifaa laakoo ee ɣaalci kaanin, yaa ek ga ɗuuɣgaa tudërëm tanak.

3Yéesu dalla kiwo' an: - Mi wo"úuka ee kayoh; en ki'enaa ɓetifii laakoo fii ee ɣaalci kaaninɗa ekin iñaa wëñ iñii ɓuwiima ɓéeɓba ekɗa.

4Ndaga ɓuwiima ɓéeɓba tumu sarah ga iñaa ɓa wëñí'ɗa, wayee ɓetifii fii ga kinduulci, ya erohin tóoh iñaa ya jomee kipesohɗa.

Yéesu yéegalohha an Kaanfaa Kooh hay kiɓú'

(Mëccë 24: 1-2; Marka 13: 1-2)

5Laakka ɓiɓo' ɓaa enee na kiwo' ga loo Kaanfaa Kooh. Ɓa wo'ee an fa morin lool, na atohcaagari cimórí'caa, na mo'laatcaa tumɗu Kooh daɗa. Wayee Yéesu wo"a an:

6- Bes waa hay, iñii ɗú niiruk yii tesanndii atoh wíinoo waa tíkískoh na mooroomwa; tóoh hay kiɓú'.

Iñcii ɣah kihew balaa ëldúna túki'aa

7Ɓuwaa meekisussa Yéesu an: - Jëgírohii, iñcaama ɣah kilaak kera? Mandargii wiida teewohan an iñcii cii jomin kilaak?

8Yéesu loffaɓa an: - Watukat kiɗúku ndaga ɓo' ɓiyewin hay kihayohu teekkoo, ɓa wo'i an: «Mi yërí en Kiristaanii na: «Wahtii deeyin» wayee kaa taabukatɓa.

9Binaa ɗú keloh yëngël heñ wala an ɓiɓo' ɓaa heñoh kilaak hafɓanaa, kaa tíitat. Ndaga iñcaama jomin kilaak paaɣ, wayee enndii an ëldúna ɣah kitúkí' ga saasi-saasi.

10Lëehí'ta ya tíkka ga an: - Kúl hay kikoluk, keen ga ɗook kúl mooroomci, ee nguu' hay kiɓewuk keen ga ɗook nguu' mooroomci.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Kakayfii hay kiyëngëluk, yëngël wiyaak ee ga ɗekat ciyewin, a' na ɗúukoolcaa karohin hay kilaak. Ee ɓan yen ciyewin caa tíitalohin hay kilaak, mandarga cidóoyí'-waa' hay kimeyoh ga ɗook asamaan.

12Wayee balaa iñcaama tóoh laakaa, ɓuwii hay kitíku yah garúu, ɗú hatalu ga kipessúu, ɗú ɓayu ki'atti'u ga jaangu-yaawúu'caa, ee ɗú hay kitëcu ga kasu. Ɗú hay kiɓayu ga fíkíi buu'caa na ɓuwaa laak nguuraaɗa ndaga teekiigoo.

13Iñaama hayyúu kimín ki'on kituukukkoo.

14Tumat ga helciirúu an ɗú jomoo kihalaat ga iñaa ɗú wo'an ga fíkíi ɓuwaa yabussúuɗa,

15ndaga mi hayyúu ki'e' kiñaañ na wo'eencaa wëe'taa ga an cii yíinoo ga ɓuwaa heñohussúuɗa mínanndii yen ga, wala ɓa mín kisaŋ iñcaa ɗú wo'anɗa.

16Bi ga ɓuwaa límmbúuɗa, na ɓuwaa ɗú bok naɓa eemun na paamunɗa, mbokcaagarúu na fiiliimuncaagarúu hayyúu kitoonu ga buuraa, ee ɓíinoo garúu hay kitíku kikaan.

17Ɓéeɓ ɓuwii waa'sanndii garúu kihot ndaga teekiigoo.

18Wayee kufen jíinoo ɓooyukanndii ga hafciigarúu.

19Kiguu'guuluk kërí tahanndúu kipes.

Yéesu yéegalohha kitaskaa Yéerúsaleem

(Mëccëe 24: 15-21; Marka 13: 14-19)

20- Binaa ɗu hot ɓisoldaa' wíil Yéerúsaleem kúrkúndúlaa, ɗu hay ki'ínoh an waa ɣah kipookisohu.

21Le' bëríinaa, ɓuwaa iñaama laakan gohaa Yúudéeɗa, ɓa núpat ɓa ɣee ɓak jaŋjaŋcaa; ɓuwaa iñaama laakan ɗuuɣ Yéerúsaleemɗa, ɓa úsaayat daama, ee ɓuwaa iñaama laakan dëk-kawcaaɗa ɓa hanat ki'aas teeraa.

22Ndaga bescaa ciméeskí'caa caama cërí Kooh ɣah kikoroh ɓu-Isarayeel doonaa tóoh iñcaa bínsee ga Këyítfaaɗa laak.

23Massa ɓeticaa bescaama laakanɓa na look, na ɓaa ensan na kiɓëpí'ɗa, ndaga ɓu-dëkaama hay ki'enu ga coonu fiyaak ee aylukaa Kooh hay kiyoosuk ga ɗook ɓuwaama.

24Ɓa hay ki'apu na kalaɓ, ɓa abu ñaam ga leeloo heetcii ga ëldúnaɗa tóoh, ee yiifa'caa hay kimókí' Yéerúsaleem bi daa nguuraagaɓa daamaɗa leehan.

Kowukii ɓii hay kihayis

(Mëccëe 24: 29-31; Marka 13: 24-27)

25Yéesu tíkka ga an: - Hay kilaak mandargacaa hotuk ga nohii, ga ñiidii, na ga olcii. Ga kakayfii, ɓuwii hay kilëyu lool ndaga kitíit ga yëngëlaa giiyii na dúusciigari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ɓiɓo' hay kikaanu na kitíit ndaga kihalaat ga iñaa ƴah kidal ëldúnaɗa, ndaga iñcii laak ga ɗook asamaanɗa tóohca hay kihíciskoh.

27Fodaama, Kowukii ɓii hay kihotu, ka yoosuki ga ɗuuƴ yaayeelcii ee ka taam na dooli na ndam wiyaak.

28Binaa iñcuma dal kilaakaa, leenaa yolohat, ɗú taaginuk ɗook, ndaga lak ɗú hayin kimúsalu.

Jagaa tediktaa teewohɗa

(Mëccë 24: 32-35; Marka 13: 28-31)

29Yéesu liiwukissa ɓuwaa anee: Malkat ga een na tediktii tíinoo:

30Binaa ɗú hot ca dal kitapisaa, ɗú ga kihaffúu, ɗú ínoh an lahum deeyin.

31Fodaama ɓan, binaa ɗú hot iñcaama ca laakaa, ínohat an Nguurii Kooh deeyin.

32Mi wo"úuka ee kayoh; bi ɓuwii wati kaanu ɓéeɓɓanaa, iñcaama tóoh hay kilaak.

33Asamaanii na kakayfii hay kifaay wayee wo'eenndoo faayoo múk.

Yéesu nakoh kiwatuk

34- Watukat haffúu; kaa líkat helciigarúu ga kiñam na ki'an kihëpí' na halaat ëldúna, enndiikanaa besaa bërí hayyúu kibet lool,

35fodii mbëp; wa hayan ɗa ga ɗook ɓuwii tóoh enu ga ëldúnaɗa.

36Kon kaa neehat, ɗú kíimi Kooh wahtaa en ɓéeɓ, doonaa ɗú laak dooli kisaan ga iñcaa ƴah kihay caama, ee ɗú mín kituuk ga fíkíi Kowukii ɓii.

37En na nohaa, Yéesu jëgírohi ga ɗuuƴ Kaanfaa Kooh, wayee wekaa le'aa ya ƴee kineehnee ga tëgëlaa wo'u tëgëlaa Ólíwíyéecaa.

38Ee ga kím cuut ɓuwaa ɓéeɓ hayya gari ga Kaanfaa Kooh kisúkúrukki.

Lúkkaa 22

Sarahohcaa na jëgíroh-waascaa pokohussa Yéesu nof

(Mëccë 26: 1-15; Marka 14: 1-2; Saŋ 11: 45-53)

1Lak feetaa Paak ee ñamohsi mbúurúcaa tumoo lëwíi'ɗa deeyin.

2Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa ɓaa heel daa ɓa tuman bi ɓa apluk Yéesu ee ken yéegoo ndaga ɓa kaañéerí ɓuwaa.

Yúdaa tookka kitoon Yéesu

(Mëccë 26: 14-16; Marka 14: 10-11)

3Fodaama Seytaani aassa Yúdaa, yaa ɓaysi Iskariyotɗa ee bokee ga tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa.

4Yúdaa ka'ta, hotohneera na sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ɓuwaa kuliyuk ga pokkoh-liiɓcaa ga Kaanfaa Koohɗa, ga daa ya tuman bi ya tík Yéesu ga yahɓaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Keeñɓa soossa ga bi ɓa díŋngari kopa'.

6Yúdaa tookka, yaa heel besaa ya jekalukan, ya tík Yéesu ga yahɓa ee mbooloomaa yéegooka.

Yéesu nakohha kiwaayukɗu ñamahaa Paakaa

(Mëccëe 26: 17-25; Marka 14: 12-21; Saŋ 13: 21-30)

7Besaa hewaa mbúurúcaa tumoo lëwíi'ɗa ee tubaaltaa apsi ga kitík cuuníinfaa ñamsi ga Paakɗa le"a,

8Yéesu wossa Pee' na Saŋ, wo"aɓa an: - Karat, ɗú waayukɗinee haffuu cuuníinfii Paak.

9'Ba meekissa Yéesu an: - Fu waa' ɗí waayukneefa gada?

10Yéesu taassaɓa an: - Súkúrukat, binaa ɗú aas teeraanaa, hay kilaak ɣaalaa hídukoh narúu, kooruk kujataa músú. Taabukatti bi ga ɗuuɣ kaanfaa ya aasanɗa,

11ee ɗú wo' ha'-kaanfaama an: Jëgírohii meekisoh an túuyaa ya ñamohan Paak, ya na tëelíbéecaagariɗa wada?

12Fodaama, ya hayyúu kiteeɓ túuɣ wiyaak waa hanoh ɗook ee hëwíruunun bi jekin; ɗú waayukan ñamahcaa ga ɗekataama.

13'Ba ka'ta, ɓa laakka tóoh fodaa daa Yéesu wo'eeɓakaɗa, ɓa aawwa kon kiwaayuk ñamahaa Paak.

Cuuníinfaa fisela'í'faa Yéesu ñam na apotaa'caagariɗa

(Mëccëe 26: 26-30; Marka 14: 22-26; 1 Korenti 11: 23-25)

14Waa wahtaa le"a, Yéesu yuŋnga kiñam na apotaa'caa.

15Ya wo"aɓa an: - Helloo teseera lool ga kibok narúu kiñam cuuníinfii Paakii wii balaa mi sodalunaa!

16Ndaga mi wo"úuka; mi ɣahissiifa múk kiñamis bi ga daa iñaa fa waa' kiwo'ɗa matan bëríinaa Kooh tuukiran Nguuraagariɗa.

17Waa ennda ɗa, ya ɓeɓpa kaas-biiñ, gërëmmba Kooh ga, lëehí'ta ya wo"a an: - Uunat, ɗú warohwa,

18ndaga mi wo"úuka, aboh ga wati mi ansisoo anahaa meyoh ga kowu reseŋ bi ga daa Kooh tuukiran Nguuraagari.

19Lëehí'ta ya ɓeɓpa mbúurú, ya gërëmmba Kooh ga, ya weelsohhawa, ya e'taɓawa an: - Iñii yii faanfiigoo, mi eroh ndaga ɗú. Tumat iñii yii, ɗú níindísukohiroo.

20Waa ɓa lëehí'ta kiñamɗa ya ɓeɓpa kaas-biiñ, tummba fodaama an: - Iñii yii, kifiiliimunkii ki'askii Kooh narúu ee poku na ñífiigoo aamɗussúuɗa.

21Wayee malkat ɓii ɣahhoo kitoonɗa yii ekoh naroo yah dii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22En ki'enaa, Kowukii ɓii hay kikaan fodaa daa Kooh na' gakaɗa, wayee massa ɓaa toonndi yaama!

23Waa ennda ɗa, apotaa'caa ɓaa heel ki'ínoh ga ɗuuyʼɓa, ɓaa yʼah kitum iñaamaɗa.

Ɓaa Yéesu wo' an yërí wëñ kiyakɗa

24Laakka daama nookoh ga díkaanti apotaa'caa ki'ínoh yaa ɓa halaat an yërí wëñ kiyak gaɓaɗa.

25Yéesu wo"a an: - Buu'cii ga ëldúnaɗa nguuruksi ga ɗook ɓuwaa ɓa laakɗa, ee ɓuwaa tíki yah ga ɗook ɓuwaamaɗa waa'si kiɓayu «ɓuwaa tumsi yijófí' rek.»

26Wayee iñaama enndii ɗa garúu. Hanaa kay yaa wëñ ki'en yaak garúuɗa joman kiman na yërí wëñ ki'en oomaa; ee yaa en ga fíkíinaa joman kiman na súrga.

27En ki'enaa, yaa yuŋ ga kankaa kiñamɗa, na yaa enndi na kinori'ɗa; ɓanakɓaama, yiida wëñ ga kiyak? Man yaa yuŋ ga kankaa kiñamɗa yërí ya, enndii ɗane? Mi nak, mi yii ga díkaantirúu fodii súrga.

28Ɗú, ɗú ɓërí en ɓuwaa dëkee kitaam naroo ga coonucii mi dayeeɗa.

29Ee fodaa daa paammboo onndoo kinguurukɗa, mi oninndúu kinguuruk naroo fodaama.

30Fodaama ɗú bokan naroo kiñam na ki'an ga daa mi yʼah kinguurukɗa ee ɗú yugan ga paancaa ki'atti' níilcaa ɓu-Isarayeelcidaaŋkaah na kanakcaa.

Yéesu yéegalohha an Pee' hayyi kitaasuk

(Mëccëe 26: 31-35; Marka 14: 27-31; Saŋ 13: 36-38)

31Yéesu wo"a an: - Simoŋ, Simoŋ! Malka: Seytaani kíim an ɗú onussi ya lassúu fodii ɓaa las tohoo.

32Wayee mi kíimɗinndaa Kooh doonaa ngëmum fu laak garooɗa leehoo. Ee binaa fu ɓoyʼkis garoonaa, leenaa ɓaataa dooli ɓuwaa fu bok naɓa ngëmɗa.

33Pee' wo"ari an: - Ha'mudii, mi pari'in ki'en naraa bi ga kitëcu ga kasu wala ki'apu.

34Yéesu taassari an: - Pee', mi wo"aa an bi siik-pabu kon watinaa fu hay kitaasuk ki'ínohhoo bi en waas kaahay.

Iñcaa Yéesu wo' tëelíbéecaagari an ɓa jomin kikoluk gacaɗa

35Lëehí'ta Yéesu wo"aɓa an: - Ga waa mi wossúu ee ɗú ɓaydohhii kopa', hëmbu wala ñafa'ɗa, ɗú ñakeera yene? Ɓa taassa an: - Ɗí ñakéeríi dara.

36Ya wo'issa an: - Diimaɗa nak, ɓéeɓ ɓaa fu laakin hëelísaa, ɓewaawa, ee ɓaa fu laakin hëmbaa ɓewaawa ɓan; ee ɓaa fu laakoo kalawaa, toonaa paltufaagaraa fu lom kalaɓ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ndaga mi wo"úuka, iñaa wo'u ga Këyítfaa an: «Ya kíduunun ga tumoh-kofeelciiɗa» hay kilaak garoo. Ee iñaa wo'u aaw garoo yaama yii ƴah kilaak.

38Tëelíbéecaa wo'ussari an: - Ha'mudii, kalaɓ kanak cee. Ya loffaɓa an: - Dooyin ɗa.

Yéesu yaa kíim Kooh ga tëgëlaa Ólíwíyéecaa

(Mëccë 26: 36-46; Marka 14: 32-42)

39Yéesu meƴca teeraa, ya ka'ta tëgëlaa Ólíwíyéecaa, fodaa daa ya meereeka kitumɗa. Tëelíbéecaagari taabussa nari.

40Ga waa ya le"a ɗekataa, ya wo"aɓa an: - Kíimat Kooh doonaa ɗú keenoo ga fíraa Seytaani.

41Lëehí'ta ya úsaayya iñaa hín na wéesée-atoh, ya ƴí"a, yaa kíim Kooh

42an: - Buba, en lak fu waarinkanaa, úsaayɗaa kaas-coonufii fii garoo. Wayee hanat ki'en iñaa mi waa'ɗa wayee iñaa fu waa'ɗa laakat.

[43Waa ennda ɗa, laakka malaakaa Kooh meƴ gari, ɓaattari dooli.

44Hídaa ga daa keeñci leehɗa tóoh, Yéesu yaa ɓaat kiwëñ kikíim Kooh. Anagaagari mannda na ñífaa en na kisíit kakay.]

45Waa ya kíimmba Kooh bi ya lëehí'taɗa, ya kolukka, ya ɓoyukka ga tëelíbéecaagari. Ya laakɓa ɓaa neeh ndaga lak keeñɓa neɓpii.

46Ya wo"aɓa an: - Ɗú neeh ya? Kolkat, ɗú aaw kikíim Kooh doonaa ɗú keenoo ga fíraa Seytaani.

Yéesu abussa

(Mëccë 26: 47-56; Marka 14: 43-50; Saŋ 18: 3-11)

47Lak Yéesu yaa lís kiwo', ɓo' ɓiyewin meƴca jalañ. Yúdaa yaa bok ga tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaaɗa, hanohee fíkíi. Ya hayya ga Yéesu kifuunndi.

48Daama, Yéesu wo"ari an: - Yúdaa, fu toon Kowukii ɓii na kifuunndine?

49Ga waa ɓuwaa taabee na Yéesuɗa hotussa iñaa ƴah kilaakɗa, ɓa meekissari an: - Ha'mudii, ɗí ƴoɓsohatɓa na kalawe?

50Yíinoo gaɓa meƴdohha kalaɓfaagari, ƴoɓpa súrgaa ɓaa kuliyukee ga sarahohcaa ɓiyaakɓaaɗa, gú'ta nofaa ñaabaa.

51Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Íisat, dooyin. Ya le"a ga nofaa ɓaa, wa íkukka ga daa wa eneeɗa.

52Lëehí'ta Yéesu wo"a sarahohcaa ɓiyaakɓaa, na ɓuwaa kuliyuk ga soldaa'caa ga Kaanfaa Koohɗa na yaakcaa yaawúu'caa hayseeri ki'amɗa an: - Mateerarúu kihay na kalaɓ na doo' fodii ɓuwaa dawuk tumoh-kofeele?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

53Mi enéeríi narúu besaa en ɓéeɓ ga ɗuuʸ Kaanfaa Koohe? Ee ɗú tíkkii yah garoo. Wayee wahtii wii wuurúu, ɗú na doolii laak wekɗa.

Pee' taasukka Yéesu

(Mëccëe 26: 57-58,69-75; Marka 14: 53-54,66-72; Saŋ 18: 12-18,25-27)

54Ɓa ammba Yéesu, ɓa ɓayyari kaanfaa sarahohaa kuliyuk ga sarahohcaa ɓiyaakɓaaɗa. Pee' yaa taabukɓa di'úsaayí'.

55Kiwii taalseera ga leeloo hëtaa kaanfaa, Pee' hayya, yuŋnga ga ɗuuʸ ɓuwaa wíilkaɗa.

56Laakka súrga yiɓeti yaa hot Pee' ga lee'laataa kiwiikaa. Ya yíppari hascaa, wo"a an: - Ɓii yii ɓan enee nari!

57Wayee Pee' taasukka an: - Mi ínohoori de, ɓetifii fii!

58Ennda kiis, laakka ɓo' yiliis yaa hotti, wo"ari an: - Fu ɓan fu bok gaɓa! Wayee Pee' taassa ɓaama an: - Mi bokkii gaɓa de, yʸaalii yii!

59Tíkka ga iñaa le' wahtu, ɓo' yiliis yëgíssa ga wo'eenaagari an: - Wóorin an ɓii yii enee nari, ndaga ya kúlkoh Gëlílée.

60Wayee Pee' loffari an: - Mi ínohoo iñum fu waa' kiwo'ɗa, yʸaalii yii. Ga ɗekataama, wii ya lëehɗan kiwo'aa, siik-pabu konnda.

61Ha'mudii heelukka, yíppa Pee' hascaa. Pee' níindísukka iñaa Ha'mudii wo'eeriɗa an: «Bi siik-pabu kon watinaa, fu hayyoo kitaasuk waas kaahay.»

62Ya meyʸca kaanfaa, yaa koduk mooncaa leehoo.

Yéesu ñaawalussa, feekussa

(Mëccëe 26: 67-68; Marka 14: 65)

63Waa ennda ɗa, ɓuwaa ensee na kiwatuk Yéesuɗa, ɓaa ñaawalli, ɓaa feekki.

64Ɓa pokka hascaagarinaa, ɓa meekisiri an: - Líiruka, ɓii feekkaaɗa ɓa?

65Ɓa ɓaa íifi wo'een ciliis cisépí'í'.

Yéesu ɓayussa paanaa wiyaakwaa

(Mëccëe 26: 59-66; Marka 14: 55-64; Saŋ 18: 19-24)

66Ga waa Kooh wíisɗa, yaakcaa yaawúu'caa na sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa hídohussa. Ɓa ɓaylukka Yéesu ga fíkíi paanaa wiyaakwaama.

67Ɓa meekissari an: - Fu yërí en Músalkaatiine? Wo'aarí! Yéesu loffaɓa an: - Binaa mi wo"úukanaa, ɗú gëmanndiiroo,

68ee binaa mi meekissúu yenaa, ɗú taasanndiiroo ga.

69Wayee iñaa aboh diima, Kowukii ɓii yʸah kiyuŋ ga yah-ñaabaa Kooh yaa wëñ ɓéeɓ dooliɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

70Ɗuwaa ɓéeɓ meekisohussari an: - Kon fu yërí en Kowukii Koohe? Ya taassaɓa an: - Ɗú wo'inka an mi yërí.

71Ɗa dalla kiwo' an: - Ɗu laakis ya sooli ga wo'een seedi? Ɗu kelohin ga kúuwci na kihaffuu!

Lúkkaa 23

Yéesu ɓayussa ga fíkíi Pílaat

(Mëccë 27: 1-2,11-14; Marka 15: 1-5; Saŋ 18: 28-38)

1Waa ennda ɗa, ɓu-paanaa ɓéeɓɓa kolukussa, ɓayussa Yéesu ga Pílaat.

2Daama, ɓa ennda ga kipoki'ti wo'eencaa an: - Ɗí laak ɓii yii, yii hícísoh kúlkii: ya hoonohi ɓuwii kifay buu' Sesaa'lempu, ee ya wo' an ya en Kiristaa, buu'.

3Pílaat meekissa Yéesu an: - Fu yërí en buurii yaawúu'ciine? Yéesu taassari an: - Fu wo'inka.

4Pílaat wo"a sarahohcaa ɓiyaakɓaa na mbooloomaa an: - Mi hottii iñaa ɓii yii tum bi cal buu' tík yah gari.

5Wayee ɓa wëñnja kiyëgís ga wo'eenaagaɓa an: - Ya yii yëngël ɓu-dëkii na iñcii ya en na kijëgírohɗa ga ɗuuy' kúlkii Yúudée. Ya dalohnee gohaa Gëlílée, ya hayin bi dii.

Yéesu ɓayussa ga fíkíi Eroot

6Daa Pílaat kelohee wo'eencaama, ya meekisohha an: - Ɓii yii dëk Gëlíléene?

7Ee waa ya ínohha an Yéesu meyoh gohaa Eroot en buu' gaɗa, ya ebilohha kiɓay Yéesu ga Eroot, lak Eroot yaa ga Yéerúsaleem ga bescaama.

8Daa Eroot hotee Yéesu, ya safa'ta lool; ndaga ya waareera kihot Yéesu kimëeñí' ndaga iñcaa ya kelohee ɓuwaa wo'ee ga Yéesuɗa, ee ya waareera kihot Yéesu tum kíntaan.

9Ya meekissari yen ciyewin, wayee Yéesu taassiiri.

10Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na jëgíroh-waascaa ensee daama, ɓaa poki' Yéesu kiwo' ga daa ɓa wëñ kimín.

11Eroot na soldaa'caagari tíkussii Yéesu ɓo', ee ɓaa ñaawalsohhi, lëehí'ta Eroot nakohha ki'ek Yéesu kúltí fimórí', ya ebilohha kiɓoyukidoh Yéesu ga Pílaat.

12Eroot na Pílaat ga daa ɓa sagoheeɗa tóoh, enussa ɓifiiliimun bërii.

Yéesu atti'ussa kikaan

(Mëccë 27: 15-30; Marka 15: 6-19; Saŋ 18: 39–19: 16)

13Pílaat hídírohha sarahohcaa ɓiyaakɓaa, na ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa, na iñaa en yaawúu' tóoh,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14ya wo"aɓa an: - Ɗú ɓërí haydoh ɓii yii garoo, ɗú wo' an ya en na kihícisoh kúlkii. Mi meekisinndi ga fíkíirúu ee mi hottii gari yen yíinoo ga iñcii ɗú yammbiɗa.

15Ee Eroot ɓan hottii dara gari, ndaga ya íkinnduuri. Kon ɓii yii tummbii yen yíinoo yaa cal ya tíku kikaan.

16Mi hay kitëmóhí' faanci, mi íissi ya ƴee.

[17]

18Wayee ɓuwaa ɓéeɓba bokussa kifiip an: - Apaa ɓuum yuma, ee fu lëgísi'tíi Barabaas!

19Barabaas tëcsee ga kasu ndaga ya bokee ga heñaa na nguuraa Room laakee ga teeraaɗa ee ya apee ɓo'.

20Pílaat ɓaatta kiwo'is na ɓuwaa ndaga ya waaree ki'íis Yéesu.

21Wayee ɓaa fiip didóolí' an: - Daayaari ga kuraa! Daayaari ga kuraa!

22Pílaat wo'issa naɓa kotaa kukaahaykaa an: - Ɓii yii tum ya yibóní'? Mi hottii dara gari iñaa tahan kumuunci hín ga. Kon mi hay kitëmóhí' faanci, mi íissi ya ƴee!

23Wayee ɓa súɓpa ga rek, ɓa ɓaa fiip ga daa ɓa wëñ kimín an Yéesu daayƴsat ga kuraa. Tifiiptaa ɓuwaa wëñnja dooli:

24Pílaat dalla kiwo' an ya hayɓa kitumi' iñaa ɓa meekisohɗa.

25Ya méyí'taɓa ɓaa ɓa meekisohee ee tëcsee ga kasu ndaga kiheñoh nguuraa Room na ki'ap ɓo'ɗa. Lëehí'ta, ya tíkka Yéesu ga yahɓa, ɓa tum gari iñaa ɓa waa'.

Yéesu daayussa ga kuraanaa

(Mëccë 27: 32-44; Marka 15: 21-32; Saŋ 19: 17-27)

26Ga daa ɓa enee na kiɓay Yéesuɗa, ɓa hídohha na ɓo' yiƴaal yaa meyoh yooncaa, teeku Simoŋ ee dëk Síreen. Ɓa ammbari, ɓa tíkkari kuraanaa, ya taam ga fenoo Yéesu.

27Mbooloo wiyaak ga ɓu-dëkaa taabussa ga fenoo Yéesu, na ɓan ɓiɓeti ɓaa ensee ga kilooyoh, ɓaa fiipoh ndaga Yéesu.

28Yéesu mëeñsukka gaɓa wo"aɓa an: - Ɗú, ɓeticii ɓu-Yéerúsaleem, kaa kodukattoo! Kodukat haffúu na towutiigarúu!

29Ndaga bes waa hay, waa ɓuwii wo'an an: «Ɓeticii mínsoo kilaak kowu na ɓii mosoo ki'en na look ee mosoo kiɓëpí'ɗa déy, yewinuunun múu'!».

30Le' bëríinaa, ɓuwii hay kiwo' jaŋjaŋcaa an: «Ɓúrat ga ɗookkíi!» ɓa wo' tëgëlcaa an: «Úubattíi!»

31Kon, en lak kedik ki'iilii kërí tumu aneenaa, haa kisúwí'kaa ƴah na kitumu?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ɓa ɓaydoheera tumoh-kofeel ɓanak ɓaa jomee kidaayu ga kuraa fodaa Yéesu.

33Ga waa ɓa le"a bi ga ɗekataa teeku «Loon-hafɗa », ɓa daayʼca Yéesu ga kuraa daama, ɓa daayʼca ɓan tumoh-kofeelcaa ɓanakɓaa, yaa en ɓéeɓ ga kuraa; yii hanohha Yéesu yah-ñaam, yíinoo hanohhari yah-seŋ.

34Yéesu wo"a an: - Buba, bayalaaɓa ga ndaga ɓa ínohoo iñii ɓa tumɗa. Ɓa yípohha tudoo' kiwaroh kúltícaa Yéesu.

35Mbooloomaa tuukka waa malak. Ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa ɓaa ñaawalsoh Yéesu an: - Ya músalin ɓiɓo', kon ya músalat hafci en lakanaa yërí en Músalkaatii, yii Kooh tanɗanaa!

36Soldaa'caa ɓan ɓaa ñaawalsohhi; ɓa deeyʼca gari, ɓa e'tari biiñ wipiriiki',

37ɓa wo"ari an: - En lak fu yërí en buurii yaawúu'ciinaa, somaa haffu!

38Laakka ɓan iñaa bídu ga kuraanaa, tíimmba hafaa Yéesu an: «Ɓii yii yërí en buurii yaawúu'cii.»

39Yíinoo ga tumoh-kofeelcaa daayu ga kuraanaaɗa, yaa ɓas Yéesu, yaa wo"i an: - Hanaa enndii fu en Kiristaanii? Somaa haffu, fu sommbíi ɓan!

40Wayee yíinooyaa, yaa ña'ti, yaa wo"i an: - Hanaa fu niikkii Kooh, fu yii fu tíku kikaankii ya tíkuɗa?

41Kikaankii ɗu tíkuɗa koo' ga waas, ndaga ɗu fayu iñcaa cibóní'caa ɗu tumeeɗa, wayee ya, ya tummbii dara iñaa bonin.

42Lëehí'ta ya wo"a Yéesu an: - Yéesu, leenaa níindísukaaroo, bëríinaa fu hayan ga nguuriigaraanaa.

43Yéesu taassari an: - Mi wo"aaka ee kayoh: wati fu yʼah ki'en naroo ga aljana.

Kaanaa Yéesu

(Mëccë 27: 45-56; Marka 15: 33-41; Saŋ 19: 28-30)

44-45Ga ɓak mídí, nohaa ɗaakukka, ñúus wiyaak laakka ga ɗuuyʼ kúlkaa ɓéeɓ, abohha ga wahtaama bi ga wahtu kigoonaluk. Rídóonaa ɗaak ɗekataa wisela'í'waa ga Kaanfaa Koohɗa, ɗa'ta ga le'naa.

46Yéesu fiippa didóolí' an: - Buba, mi yii tík fítiigoo ga yahfu. Daa Yéesu wo'ee wo'eencaama, ya lëehɗukka.

47Soldaaraa yiyaakyaa kuliyuki ga heñɗa hotta iñcaa heweeɗa, yaa kañ Kooh an: - Wóorin an ɓii yii enee ɓo' yijúwí'.

48Ɓéeɓ ɓuwaa hayee ga mbooloo wiyaak kilaayʼ ga iñaa heweeɗa, ga waa ɓa hotta iñaa laakɗa, keeñɓa leehha ga, ɓa ɓaa típ keeñcaa, ɓa ɓaa ɓoyuk kaanɓa.

49Fiiliimuncaa Yéesu, na ɓeticaa meyohee nari gohaa Gëlílée bi daamaɗa, ceelussa palah, ɓaa malak ga iñaa hewɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu ɓayussa loycaa

(Mëccë 27: 57-61; Marka 15: 42-47; Saŋ 19: 38-42)

50-51Laakeera daama ɓaa teeku Yoseef, ya dëkee Arímatee, teeru yaawúu'. Ɓaa yaama enee ɓo' yijófí', ɓo' yijúwí' ee ya abeera yaakaa' lool ga kihaykaa Nguuraa Kooh. Ya bokee ga paanaa atti'ohcaa wiyaakwaa, wayee ya júwohéerii na atti'ohcaa ga iñcaa ɓa abee kitum na iñcaa ɓa tumeeɗa.

52Ya ka'ta ga Pílaat, ya meekissari faraaffaa Yéesu.

53Fodaama, ya yóoskí'ta faraaffaa ga kuraanaa, ya múullafa ga píis fodii mëlíkaan, lëehí'ta ya faanndafa ga noŋ-loyaa yotu ga atoh wiyaak, daa ken mossii ga kifaanu.

54Iñaama enee ga besaa waayukaa feetaa, lak Sabat waa ƴah kidal.

55Ɓeticaa daansee kitaam na Yéesu, iñaa aboh ga gohaa Gëlílée bi daamaɗa, taabukussa Yoseef; ɓa malakka loyaa, na daa faraaffaa Yéesu faanu gaɗa.

56Lëehí'ta ɓa sooffa kihëwí'nee cúuraaycaa na la'koleñcaa tumsan ga faraaffaa Yéesuɗa. Ga ɗuuƴ besaa Sabat, ɓa íikarukka fodaa daa Móyíis nakohkaɗa.

Lúkkaa 24

Yéesu mílíssa

(Mëccë 28: 1-10; Marka 16: 1-8; Saŋ 20: 1-10)

1Teel ga kímaa besaa tík ga besaa Sabatɗa, ɓeticaa karussa loycaa, ɓa ɓaydohha cúuraaycaa na la'koleñcaa ɓa hëwíreeɗa.

2Ɓa laak atohaa lagohsee loyaaɗa pírgínuunun di'úsaayí'.

3Ɓa aassa ɗuuƴ loyaa wayee ɓa laakkii faraaffaa Yéesu, Ha'mudii, daama.

4Ga dii ɓa enee daama na kijaahli'ɓaɗa, laakka ƴaal ɓanak ɓaa ekuk kúltí cimélící', meyussa gaɓa jalañ.

5Ɓeticaa tíitussa lool, híilussa kakay. Ɓuwaa ɓanak ɓaa wo'ussaɓa an: - Ɗú raas ɓaa en na kipes ya ga leeloo ɓuwaa kaaninɗa?

6Ya gaa dii; mílísin. Níindísukat iñaa ya wo'eerúu lak ya lís ga Gëlíléeɗa.

7Ya wo'eerarúu an: «*Kowukii ɓii, jomin tíku ga yah ha'-baakaa'caa, ya daayu ga kuraa, ya kaan, ya mílís ga besaa wukaahaywaa .»

8Daama, ɓa níindísukka wo'eencaa Yéesu.

9Ɓa kolkohha loycaa, ɓa ɓéestí'neera tóoh iñaama tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na yíinooyaa, na ɓéeɓ ɓuwaa tesɗa.

10Ɓeticaa ensee Mërí yaa dëk Makdalaaɗa, Saan na Mërí eew Saak. Ɓeticaa ɓíinoo taamsee naɓaɗa ɓéestírussa apotaa'caa fodaama ɓan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Wayee ɓa ammba wo'eencaama fodii wo'een heeyoh, ee ɓa saŋnga kigëm iñaa ɓeticaa wo'ɗa.

12Pee' nak, kolukka yaa fool bi ga loyaa; ga waa ya le"a, ya hëeɓɗukka, ya hotta daama lëmíicaa múulsee ga faraaffaaɗa. Ya jaahli"a ga iñaa laakee yaama, ya yaa ɓoyuk kaanci.

Yéesu feeñukka ga tëelíbée ɓanak ga waas Emayus

(Marka 16: 12-13)

13Ga besaa bërí, laakka ɓo' ɓanak ga tëelíbéecaa Yéesu ɓaa enee na kiʸah dëk-kawaa teeku Emayus. Wa úsaayohin na Yéerúsaleem iñaa hín na wahtu kanak ga kitíin.

14Ɓa ɓaa saawal ga loo ɓéeɓ iñcaa laakee ga bescaamaɗa.

15Ee ga dii ɓa enee na kiwo', na kisaawalɗa, Yéesu sah-sah daɓpaɓa, taammba naɓa.

16Wayee ɓa ínohsohhiiri ndaga lak man na hascaagaɓa kúnuk hen.

17Yéesu meekissaɓa an: - Ɗú en na kisaawalukoh ya ga waasii? Daama ɓa tuukka, keeñɓa leehha tak.

18Yíinoo gaɓa ee teeku Kelewopaas, loffari an: - Hanaa fu doŋ fu dëk Yéerúsaleem ee fu yéeŋngii iñcii hewee ga bescii ciiɗa!

19Yéesu meekissaɓa an: - Iñii hewee ya? Ɓa taassari an: - Hanaa iñaa aaw ga Yéesu Nasareet! Ya enee sëldíiga-Kooh yiyaak ga fíkíi Kooh na ga fíkíi ɓuwii ɓéeɓɓa: tumeencaagari yakeera ee wo'eencaagari laakeera dooli.

20Wayee sarahohciigaríi ɓiyaakɓii na ɓuwii kuliyuk garíiɗa ɓayussari waas doo ya atti'u kikaan, ee ɓa daayinndi ga kuraa.

21Ɗí yaakaareera an yërí en ɓaa yʸah kilaas ɓu-Isarayeelɗa. Wayee ɓaatta ga iñaama, wati wërí en besii wukaahaywii, iñaa iñcaama laakee bi wati.

22En ki'enaa, laakin ɓeticaa boku garíi, ee ɓa tahin hafciigaríi kikúnuk. Ga kím cuut, ɓa karin bi ga loyaa

23ee ɓa hottii faraaffaa Yéesu daama. Ɓa ɓoyukka, kiwo"íi an ɓa hotin sah malaakacaa feeñukɓa, wo'ussaɓa an Yéesu yaa pes .

24Laakka ɓiɓo' ga ɓuwaa ensee naríiɗa ɓaa ka' bi ga loyaa, ɓa laakka tóoh fodaa daa ɓeticaa wo'eekaɗa, wayee Yéesu ga kihafci, ɓa hottiiri.

25Yéesu dallaɓa kiwo' an: - Ɗú daal, ɗú ɓërí lohoʸ hel ee ɗú ɓërí yéeh ga kigëm iñcaa sëldíiga-Koohcaa yéegaloheeɗa!

26Hanaa Kiristaanii jométeríiɗa kison, balaa ya aas ga ndamaagarine?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Lëehí'ta, Yéesu lëegísohi'taɓa iñaa wo'see gari ga Këyítfaaɗa tóoh, daloh ga
këyítcaa Móyíis bídeeɗa bi ga caa sëldíiga-Koohcaa ɓéeɓɓa.

28Ga waa ɓa hayya bi ɓa deeʸca dëkaa ɓa ʸahoheeɗa, Yéesu tummba en fan ɓaa
ʸah kipaaf fíkíi.

29Wayee ɓa tëhdohhari, ɓa wo"ari an: - Tesaa naríi ndaga nohii soosin ee wekii
wii hay. Ya aassa kon, ya tessa naɓa.

30Ya yuŋnga naɓa kiñam, ya ɓeɓpa mbúuraa, ya gërëmmba Kooh ga; lëehí'ta, ya
weellawa, e'taɓawa.

31Waa ennda ɗa, hascaagaɓa kúnísukka, ɓa hanndari ki'ínohsoh; wayee ga saasi,
Yéesu ennda meles ga fíkíiɓa, ɓa hotissiiri.

32Ɓa ɓaa wo' kon ga díkaantiɓa an: - Laakéeríi fodii keeñ-soos wiyaak ga
ɗuuʸcuu, ga wii ya en na kiwo' naruu ga waasaaɗa, ee ya yaa lëegísohi'tuu iñcaa
bídu ga Këyítfaaɗane?

33Ɓa dalla kikoluk, ɓaa soof Yéerúsaleem. Ɓa laakka daama tëelíbéecaa
ɓidaaŋkaahɓaa na yíinooyaa, lakanaa hídírukohuunun na ɓuwaa ɓíinoo taamsee
naɓaɗa, ɓaa wo'ɓa an:

34- Ha'mudii mílísin kayoh-kayohɗa! Simoŋ hotinndi!

35Ee tëelíbéecaa ɓanakɓaa ɓaa ɓéestí' ɓuwaa iñaa hewee ga waasaaɗa na daa ɓa
ínohsohee Yéesu ga waa ya weel mbúuraa kiñamɗa.

Yéesu feeñukka ga tëelíbéecaagari

(Mëccë 28: 16-20; Marka 16: 14-18; Saŋ 20: 19-23; Tumeen 1: 6-8)

36Lak ɓa ɓaa lís kiwo', Yéesu ga kihafci meyʸca jalañ ga leelooɓa, këñí'taɓa an: -
Jam enat narúu.

37Ɓa yëecírukka, tíitussa lool ndaga ɓa foogee an ɓa hot raɓ.

38Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Iñii tah hafciirúu kimúuʸ ya bi ɗú laaki hel kanak ga
iñii ɗú hotɗa?

39Malkat yahciigoo na kotciigoo: ɓii mi sah-sah! Le'at garoo ɗú malak, ndaga raɓ
ɓayoo faan ɓayoo ʸoh fodii dii ɗú hot mi ɓayɗa.

40Ga waa ya wo"a iñaama, ya teeɓpaɓa kotcaagari na yahcaa.

41Wayee ga daa keeñɓa sooseeɗa ee ɓa jaahli'aɗa ammbaɓa bi ɓa mínndii kigëm
bi wati. Yéesu meekissaɓa an: - Ɗú laakin iñaa ɓo' ñaman diine?

42Ɓa e'tari jën wi'útu

43Ya ɓeɓpawa, ñammbawa ga fíkíiɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

44Lëehí'ta ya wo"aɓa an: - Ga wii mi en narúuɗa, mi wo'eerúu an ɓéeɓ iñaa wo'uunun garoo ee bíduunun ga këyítfaa Waasaa Móyíis, na këyítfaa sëldíiga-Koohcaa, na këyítfaa Kañcaa jomeera kilaak.

45Waa ennda ɗa, Yéesu lëgísi'taɓa helcaagaɓa doonaa ɓa ínoh iñaa bídu ga Këyítfaaɗa,

46ya wo"a ɓa an: - Iñii yii yërí bídu: Kiristaanii hay ki'en ga coonu, lëehíraa ya mílís ga ɓuwaa kaanɗa, ga besaa wukaahaywaa,

47ee daloh ga Yéerúsaleem, ɓuwii ga ëldúnaɗa tóoh jomin kijangatu, bi ɓa súpít kipeskaagaɓa, ɓa bayalu baakaa'caagaɓa ga teekii Kiristaanii.

48Ɗú ɓërí en seedi ga iñcuma ɓéeɓca.

49Ee mi, mi hay kiwosoh garúu iñaa Paammboo dígoheeɗa; wayee ɗú, tesat ga dëkii bi ga daa ɗú úulsan na doolaa meyoh ɗook-Koohɗa.

Yéesu ɓoyukka ga Kooh

(Marka 16: 19-20; Tumeen 1: 9-11)

50Lëehí'ta Yéesu meyʼdohha tëelíbéecaagari teeraa, ɓa ka'ta bi ga ɓak dëkaa Bétaníi. Daama, ya ɓëwí'ta yahcaagari, ya barkeellaɓa.

51Ee ga dii ya enee naɓa kibarkeelɗa, ya yaa tagoh naɓa, ya ɓëwírussa aawwa ɗook-Kooh.

52Tëelíbéecaa nak, yʼí'ussa ga fíkíici ɓaa gërëm Kooh, lëehí'ta ɓa ɓoyukka Yéerúsaleem na keeñ wisóosí'.

53Ee besaa en ɓéeɓ, ɓa eni ga Kaanfaa Kooh, ɓa kañi Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saŋ

Saŋ 1

Yéesu yërí en lee'laatii ëldúna

1Ga dalaaraa ëldúna, Wo'eenaa eneera; ee ɓaa en Wo'eenaaɗa enee na Kooh ee ya en Kooh.

2Ya enee na Kooh ga dalaaraa.

3Iñaa Kooh tum tóoh, kooroh gari. Laakkii iñaa en ee koorohhii gari.

4Kipes meyoh gari ee kipeskaaërí enee lee'laatii ɓuwii.

5Lee'laataa melicin ga ɗuuɣ ñúusii, ee ñúusii te"iiwa.

6Laakka ɓaa Kooh wos, ya teeksee Saŋ.

7Ya hayya fodii seedi, kiwo' iñaa ya ínoh ga lee'laataaɗa, en ɗanaa ya tah ɓéeɓ kigëm.

8Ɓaa yaama enndii yërí en lee'laatii wayee ya jomee kiseedi' lee'laatii.

9Lee'laataama wërí en lee'laatii wikayohwii, wa hay ëldúna kiléerí' ɓaa en ɓéeɓ.

10Ɓaa en Wo'eeniiɗa enee ga ëldúna; ee Kooh hëwí'ta ëldúna koorohha gari; wayee ɓu-ëldúna ínohsohhiiri.

11Ya hayin ga ɓuunci, wayee ɓa tookkiiri.

12Wayee ɓuwii tookkiɗa, ɓii gëm ga teekiigariɗa, ya oninɓa ki'en ɓitowu Kooh.

13Ɓa enin ɓitowu Kooh, enndii fodii ɓaa límuk ga ɓo', wayee Kooh yërí onɓa kipeskaa ki'askaama.

14Wo'eenaa ennda ɓo', ya hayya dëkka naruu, líiffa na ndam na kayoh. Ɗu hotin ndamiigari, ee ndamaama wërí en ndamaa, ya, Kowu kíinoo ga Paamudii, ya ɓewoh ga paamciɗa.

15Saŋ seedi"ari, yéegalohha iñii yii didóolí' an: - Yërí mi wo'eerúu ga waa mi wo' an: «ga fenooroo laakin ɓaa en na kihay ee yërí wëñnjoo kilaak solu, ndaga balaa minaa, lak ya enin.»

16Ɓéeɓpúu ɗú laasin ga yërmaandiigari leehooɗa, ɗú ɓii barkeeluk ga rek.

17Iñcii Kooh nakoh kitumɗa, koorohca ga Móyíis, wayee yërmaandii na kayohfiigari, Yéesu Kiristaa haydohca.

18Ken mosoo kihot Kooh, wayeeKowukii Kooh laak doŋ ee en Kooh, ee en ga yahaa Paamudiiɗa, teewinnduuri.

Jangataa Saŋ-Bëtís

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Yaawúu'caa ga Yéerúsaleemɗa wosussa ɓisarahoh na ɓiLéwít kimeekis Saŋ-Bëtís an: - Fu yërí en ɓa? Iñii yii yërí Saŋ seedi'.

20Ya wo"a faŋ ee ɗaakkii dara ga, ya wo"a ga fíkíi ɓéeɓ an: - Mi enndii Kiristaanii .

21Ɓa meekissari an: - Kon fu yërí en ɓa? Fu yërí en Ili, sëldíiga-Koohaane? Saŋ taassaɓa an: - Ó'óo, mi enndiiri. Ɓa meekissari an: - Fu yërí en sëldíiga-Koohii jom kihayɗane? Saŋ taassaɓa an: - Ó'óo.

22Waa ennda ɗa, ɓa wo"ari an: - Kon wo'aarí ɓii fu enɗa, ndaga ɓuwaa wossíiɗa, ɗí jomin kilaak iñaa ɗí wo'anɓa. Fu wo' ya ga haffu?

23Saŋ taassaɓa an: - Mi yërí en koonaakii ɓii en na kiwo' didóolí' ga ɗuuy' ëgí'-dúndagii an: Yólóhɗat waasii Ha'mudii y'ah kikoorohɗa! Iñaama yërí Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo'ee.

24Laakeera ɓiFërísiyeeŋ ga ɓuwaa wossee ga Saŋɗa .

25Ɓa meekissari an: - Waa fu enndii Kiristaanii, fu enndii Ili, fu enndii sëldíiga-Koohii jom kihayɗa, kon iñii tah ya fu bëtísi'i ɓuwii?

26Saŋ taassaɓa an: - Mi, mi bëtísi"úu ga músú, wayee laakin ɓaa en ga ɗuuy'cúu, yaa ɗú ínohoo.

27Ya hay ga fenooroo ee joobinndoo sah kipëkís liiwaa ñafaraagari.

28Iñii laak yii hewee ga dëk-kawaa Bétaníi hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaa, ga ɗekataa Saŋ bëtísi'ohee ɓuwaaɗa.

Yéesu yërí en Kubaalkii Kooh

29Ga kooh-wíisfaa, Saŋ hotta Yéesu yaa hay gari, ya wo"a ɓuwaa an: - Kubaalkii Kooh jee, yii hay kinís baakaa'cii ɓuwii ga ëldúnaɗa.

30Yërí en ɓaa mi wo'eeɗa. Mi wo'ee gari an: «Ga fenooroo, laakin ɓaa en na kihay ee yërí wëñnjoo kilaak solu, ndaga balaa minaa, lak ya enin.

31Mi ga kihaffoo, mi ínohéeríi ɓaa enndiɗa, wayee mi hayin ëldúna kibëtísi' ga músú doonaa ya ínohuk ga ɓu-Isarayeel .»

32Ga iñaama, Saŋ seedi"a an: - Mi hotin Helaa yisela'í'yaa yoosukohha asamaan en fan ho', yammba ga ɗookci.

33Mi ínohéeríi ɓaa enndiɗa, wayee Kooh yaa wossoo kibëtísi' ga músúɗa, yërí wo'eeroo an: «Fu hay kihot Helaa yisela'í'yaa yoosukoh asamaan yam ga ɗook ɓo'. Ɓaa yaama yërí y'ah kibëtísi' ga Helaa yisela'í'yaa.»

34Saŋ tíkka ga an: - Iñaama mi hotinndi, ee mi seedi' an ɓii yii yërí en Kowukii Kooh.

Tëelíbéecaa Yéesu ɗeɓ kilaakɗa

35Ga kooh-wíisfaa, Saŋ enissa daama, ya na tëelíbée ɓanak ga ɓaagari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Daa ya hotee Yéesu yaa paaf, ya malakkari bi maañnja, ya wo"a an: - Malkat, yii en Kubaalkii Koohɗa, yeema!

37Tëelíbéecaa Saŋ ɓanakɓaa kelohussa wo'eenaama, ɓa taabukka Yéesu.

38Yéesu heelukka, ya hotta an ɓa ɓaa taabukki, ya meekissaɓa an: - Ɗú heel ya? Ɓa wo"ari an: - Rabí, fu dëk gada? «Rabí» wërí en «Jëgírohii».

39Yéesu taassaɓa an: - Hayat, ɗú hot. Waa ennda ɗa, ɓa ka'ta, ɓa hotta daa ya dëkɗa. Enee ga ɓak wahtu kilaagis na noh-soos. Ɓa ennda nari iñaa tes ga besaa bëríiɗa .

40Yíinoo ga ɓuwaa ɓanakɓaa kelohsee wo'eenaa Saŋ, taabukussa Yéesuɗa, enee Andari, këmëeŋkí Simoŋ-Pee'.

41Andari ɗeɓpa kika' ga Simoŋ, yaakci sah-sah, wo"ari an: - Ɗí hotin Mesíinii . «Mesíi» wërí en «Músalkaataa Kooh falɗa»: Kiristaanii .

42Waa ennda ɗa, ya ɓayya Simoŋ ga Yéesu. Yéesu malakka Simoŋ bi maañnja, wo"ari an: - Fu en Simoŋ, kowu Saŋ. Fu teeksan Kefaas . «Kefaas» ga ki'Arameyee wërí en «Pee'-atoh».

Yéesu ɓayya Filiip na Natanayeel

43Ga kooh-wíisfaa, Yéesu ɓewukka kiɣah gohaa Gëlílée, ya hotta Filiip, ya wo"ari an: - Taabukaaroo!

44(Filiip kúlkohee Betsaydaa, dëkaa Andari na Pee' dëkohɗa.)

45Lëehí'ta, Filiip ka'ta ga Natanayeel, wo"ari an: - Ɗí hotin ɓaa wo'see ga Këyítfaa Waasaa Móyíisɗa, yaa sëldíiga-Koohcaayéegaloheeɗa. Yéesu yërí, kowu Yoseef, ga teeraa Nasareet.

46Natanayeel wo"ari an: - Nasareete? Enaama yijófí' mínin daama kimeyohe? Filiip wo"ari an: - Haya, fu hot.

47Yéesu hotta Natanayeel yaa hay gari, ya dalla kiwo' gari an: - Kowu Isarayeel kayoh-kayohɗa yeema! Ya laakoo caahan.

48Natanayeel meekissari an: - Fu ínohohhoo gada? Yéesu taassari an: - Balaa Filiip ɓayyaanaa, mi hotee garaa lak fu yaa ga bosaa eenaa.

49Natanayeel wo"a Yéesu an: - Jëgírohii, fu yërí en Kowukii Kooh, fu yërí en buurii ɓu-Isarayeel.

50Yéesu loffari an: - Dii mi wo"aa an mi hotee garaa ga bosaa eenaaɗa tahhaa kigëme? Fu hay kihot enaama ciliis caa wëñ kiyak!

51Lëehí'ta Yéesu tíkka ga an: - Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka. Ɗú hay kihot asamaanii lëgísuk,malaakacaa Kooh lapi ɗook asamaan ee ɓa yoosuki kakay ga Kowukii ɓii.

Saŋ 2

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sëgílookfaa enee ga Kanaaɗa

1Bes kanak tíkka ga hewhewcaama, sëgílook laakka ga teeraa Kanaa, ga gohaa Gëlílée. Eew Yéesu enee daama.

2Yéesu ɓan nakseera sëgílookfaa, ya na tëelíbéecaagari.

3Ga ɗuuɣ hewaa, biiñaa leehha, eeci wo"ari an: - Ɓa laakissii biiñ!

4Yéesu taassari an: - Ya'ɓu, mi naraa ga ya, ee wahtiigoo le"ii duum?

5Eew Yéesu wo"a súrgacaa ga kaanfaaɗa an: - Iñaa ya wo"úunaa, tumatti!

6Laakeera daama tataa-atoh tiyitniinoo tiyaak, taa yaawúu'caa tumee músú ga, kisétí'sirukoh ga fíkíi Kooh. Ee kaa en ɓéeɓ míneera kitum iñaa le' líita' citéemée' ga músú.

7Yéesu wo"a súrgacaa an: - Ne'at músú ga tataatii bi ta líif! Ɓa ne"ata bi ta líiffa muut.

8Waa ennda ɗa, Yéesu wo"aɓa an: - Diimaɗa, hafat ɗú ɓayi' ɓaa tuukuk sëgílookfiiɗa. Ɓa ɓayi'tari ga.

9Ɓaa tuukuk sëgílookfaaɗa ɣoohha músúmaa súpítu biiñɗa. Ya ínohéeríi daa biiñaa meyohɗa, wayee súrgacaa hafee músúmaaɗa ínohseera iñaa laakɗa. Ɓaa tuukuk sëgílookfaaɗa ɓayya ha'-sëgílookfaa,

10wo"ari an: - Ɓuwii ɗewi kihafoh biiñii wineɓlaatwii, binaa ɓuwaa an bi faancaa tamohaa, ɓa mëeñdoh kihafoh waa tesohin kineɓɗa. Fu nak, fu ɗaakin biiñii wëñ kineɓɗa bi ga wahtii wii.

11Kíntaanaama wërí Yéesu ɗeɓ kitum, ee enee ga Kanaa ga gohaa Gëlílée. Fodaama ya teewohha ndamaagari ee tëelíbéecaa gëmussa gari.

12Waa ennda ɗa, Yéesu ka'ta teeraa Kafarnawom, ya na eeci na këmëeŋkímuncaagari ɓiɣaalɓaa na tëelíbéecaagari. Ɓa tessa daama bi sammba kimaañ.

Yéesu ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh

(Mëccëe 21: 12-13; Marka 11: 15-17; Lúkkaa 19: 45-46)

13Lakanaa Paakaa yaawúu'caa deeyin, Yéesu ka'ta Yéerúsaleem.

14Ya laakka ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh ɓuwaa enu na kitoon enoh, kitoon baal na kitoon ho'. Ya laakka weci'oh-kopa'caa daama ɓan, laruunun.

15Ya ɓeɓpa ní', ya hëwí'ta leraw ga, ya kaallaɓa ɓéeɓba ɓa meɣ Kaanfaa Kooh, ɓa na baalcaagaɓa na enohcaagaɓa. Ya tasarsohha koparaa weci'ohcaa, ya petisohha la'caagaɓa.

16Ya wo"a toonoh ho'caa an: - Meɣdohat iñcii cii dii! Kaa tumat kaanfii Paammboo ditoonaa'!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Tëelíbéecaagari dalla kiníindísuku iñaa bídu ga Këyítfaaɗa an: «Éeɣ Kooh, waarii mi waa' kaanfiigaraaɗa. Ee kiwaa'kiima kii ëbí'too fodii kiwii.»

18Waa ennda ɗa, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa wo'ussari an: - Tumaa Kíntaan, fu teeɓpíi an fu ga kayoh ga iñii fu tum yii!

19Yéesu loffaɓa an: - Ɓúrat Kaanfii Kooh, tík ga bes kaahayaa mi ɓëwí'fa.

20Yaawúu'caa wo'ussari an: - Kitawah Kaanfii Kooh fii tumin tíkíis tidaaŋkaah-nikiis na tiyitniinoo ee fu, an fu ɣahfa kiɓëwíris ga bes kaahaye?

21Wayee nak Kaanfaa Kooh Yéesu wo'eeɗa, faanfaagari fërí.

22Kërí tah ga waa Yéesu mílíssa ga ɓuwaa kaanɗa, tëelíbéecaagari níindísukussa an ya wo'eera iñaa yaama. Ɓa gëmmba kon iñaa bídu ga Këyítfaaɗa na wo'eencaa Yéesu wo'eeɓaɗa.

Yéesu ínohin ɓéeɓ iñaa en ga keeñ ɓo'ɗa

23Ga feetaa Paakaa Yaawúu'caa, Yéesu enee ga Yéerúsaleem. Daa ɓiɓo' ɓiyewin hotsee kíntaancaa ya tumeeɗa, ɓa gëmmba gari.

24Wayee Yéesu, ya ga kihafci, óolukéeríiɓa ndaga ɓéeɓɓa ya ínoheeraɓa dijófí'.

25En ki'enaa, Yéesu soolukéeríi ɓo' wo"i yen ga ɓo'-súusúus, ndaga ya ga kihafci, ya ínohin iñaa en ga keeñ ɓaa en ɓéeɓ.

Saŋ 3

Yéesu saawalla na Níkodeem

1Laakeera ɓo' yaa bokee ga Fërísiyeeŋcaa. Ya teeksee Níkodeem ee ya bokee ga ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa.

2Ya hayya ga Yéesu ga wek, ya wo"ari an: - Jëgírohii, ɗí ínohin an Kooh yërí wossaa kijëgí'tíi. En ki'enaa, ken mínoo kitum kíntaancii fu tumiɗa enndii an Kooh taam narinaa.

3Yéesu taassari an: - Kayoh-kayohɗa mi wo"aaka: Ken mínoo kihot Nguurii Kooh enndii an ya límukis henaa.

4Níkodeem meekissari an: - Ɓaa kasohin límukisan na? Ya mínan na kiɓoyukis lookaa eeci, ya límukis?

5Yéesu taassari an: - Kayoh-kayohɗa mi wo"aaka: ɓaa fu límukkii ga músú na Helaa Koohaa, fu mínoo ki'aas ga Nguuraa Kooh.

6Iñaa límuk ga ɓo', iñaa ɓo' ee iñaa límuk ga Helaa Kooh iñaa hel.

7Kaa jaahli' ga dii mi wo"aa an «Ɗú jomin kilímukisɗa».

8Uurisii, daa neɓwanaa wa wëp ëewruk da. Fu kelohi gawa ee fu ínohoo daa wa meyoh, fu ínohoo daa wa aaw. Man fodaama ga ɓéeɓ ɓaa límuk ga Helaa Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Waa ennda ɗa, Níkodeem meekissari an: - Iñaama mín na ki'en?

10Yéesu taassari an: - Fu, fu jëgíroh yiyaak ga ɗuuɣ heetii Isarayeel ee fu ínohoo iñcumane?

11Kayoh-kayohɗa mi wo"aaka: ɗí wo' iñaa ɗí ínoh ee ɗí ɓéestí' iñaa ɗí hotin, wayee ɗú, ɗú gëmmbii iñii ɗí seedi'ɗa.

12Mi wo' narúu ga iñaa aaw ga ëldúna, ɗú gëmmbiiroonaa, binaa mi wo' narúu ga iñaa aaw ga Koohaa ɗú mínanndoo na kigëm?

13Ken mosoo kikolkoh ëldúna ya lap asamaan, enndii Kowukii ɓiiyoosukoh asamaanɗanaa.

14Fodaa daa Móyíis ɓëwíree goŋ-përëmaa ga ëgí'-dúndagaa doonaa ɓaa en ɓéeɓ hotwaɗa, fodaama ɓan mi, Kowukii ɓii, mi ɓëwí'san ɗa.

15En ɗanaa ɓaa gëm garoo ɓéeɓ laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

16Ndaga Kooh waa' ɓu-ëldúna hen bi, ya erohha Kowukiigari ya laak doŋɗa, doonaa ɓéeɓ ɓaa fu gëm gakanaa, fu saŋku'oo, wayee fu laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

17En ki'enaa, Kooh wossii Kowukiigari ga ëldúna ki'atti' ɓu-ëldúna, wayee ya woska ka músal ɓu-ëldúna.

18Ɓaa gëm ga Kowukii, atti'soo. Wayee ɓaa gëmmbii gakanaa, yaama atti'uunun kumëeñí' ndaga ya gëmmbii ga teekii Kowukii Kooh, kii ya laak doŋɗa.

19Ee ya ɣah ki'atti'u ga iñii yii: Lee'laatii hayin ëldúna, wayee ɓuwii, ñúusii gënëlɓa lee'laatii, ndaga ɓa tumi yibóní'.

20Ɓaa tumi yibóní', waa'tii kihot ga lee'laatii ee ya deeyoo ga, ndaga ya niik tumeencaagari cibóní'caa wíiñuk.

21Wayee ɓaa tumi iñaa en kayoh, deeyi ga lee'laatii. En ɗanaa, lee' ga fíkíi ɓéeɓ an iñcaa ya tumɗa, ya taam ga na Kooh.

Saŋ wo"a an Yéesu yërí wëñnji kiyak

22Ga waa iñaama paaffa, Yéesu ka'ta na tëelíbéecaagari gohaa Yúudée. Ya ennda naɓa daama bi sammba kimaañ, ya yaa bëtísi' ɓuwaa.

23Saŋ-Bëtís ɓan bëtísi'ee ga Aynoŋ, ga yahaa teeraa Salím. Ɗekataama yewineera músú ee ɓuwaa ɓaa hay gari daama, ya yaa bëtísi'ɓa.

24Waama, lak Saŋ lagussii ga kasu duum.

25Iñaama haydohha nookoh-wo'een ga díkaanti tëelíbéecaa Saŋ na yaawúu' yíinoo, ga loo baah kisétí'siruk ga fíkíi Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ɓa ka'ta ga Saŋ, ɓa wo"ari an: - Jëgírohii, ɓaa yaama enee naraa ga ɓakaa hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaa, ee fu seedi'eera yen gariɗa, diima nak ya yaa bëtísi' ee ɓéeɓ ɓuwii ɓii ƴah gari.

27Saŋ taassaɓa an: - Ken mínoo kilaak dara, enndii an Kooh yërí onndirinaa.

28Ɓú ga kihaffúu, ɗú míninndoo kiseedi' an mi wo'eera an: «Mi enndii Kiristaaniiwayee mi wosu kiɗëwírukki.»

29Kílook kuu ha'-kílook. Fiiliimunii ha'-kílookkii, yii deeyi ga yahaaci súkúrukiriɗa, keeñci soosin lool ga kikeloh koonaakiigari. Keeñnjoo hín ɗa kisoos, ee diimaɗa wa soosin bi matin sëk.

30Ya, ga kihafci, teekiigari jom kiwëñ kisíw ee wiigoo aaw kiƴím.

Yii meyoh ɗookɗa yërí hanoh ɓéeɓ ɗook

31Yii meyoh ɗookɗa yërí hanoh ɓéeɓ ɗook. Ɓaa meyoh ëldúna, bok ga ɓu-ëldúna ee ya wo'i wo'een ëldúna. Ɓaa meyoh ɗook ga Kooh yërí hanoh ɓéeɓ ɗook.

32Ya wo' iñaa ya hotɗa na iñaa ya kelohɗa ee ken gëmmbii iñii ya seedi'ɗa.

33Ɓaa gëm iñii ya seedi'ɗanaa, lak teewohin an Kooh wo'i kayoh.

34En ki'enaa, ɓaa Kooh wosɗa, wo'i wo'eencaa meyoh ga Kooh, ndaga Kooh sorinndi bi líifin na Helaa yisela'í'yaa.

35Paamudii waarin Kowukii ee tíkin tóoh ga yahci.

36Ɓaa fu gëm ga Kowukiinaa fu laasin ga kipeskaa leehoo taa'ɗa. Ee ɓaa fu saŋ kigëm ga Kowukiinaa, fu laasanndii ga kipeskaa leehoo taa'ɗa ee aylukaa Kooh dëkan ga ɗookfu.

Saŋ 4

Yéesu saawalla na ɓetifaa dëk Samarii

1Fërísiyeeŋcaa kelohussa ɓéestíraa an Yéesu yërí wëñí' Saŋ tëelíbée, ee yërí wëñ Saŋ kibëtísi' ɓiɓo'.

2(En ki'enaa, Yéesu na kihafci bëtísi'éeríi ken, tëelíbéecaagari rek ɓërí bëtísi'ee ɓuwaa).

3Daa ɓéestíraama le'ee ga Yéesu, ya kolkohha gohaa Yúudée, ya yaa ɓoyuk gohaa Gëlílée.

4Ga waa ya en na kiƴahɗa, ya húusohha gohaa Samarii.

5Yéesu le"a kon teeru wíinoo daama ga gohaa Samarii. Teeraama teeku Síkaa' ee en ga yahaa yoonaa Yakoop onee Yoseef, Kowukaagariɗa.

6Ne'aa Yakoop enee daama. Daa Yéesu tíidee bi ya sonnda, ya dalla kiyuŋ ga píndaa ne'aa. Enee ga ɓak mídí.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Laakka ɓetifaa dëk Samaríi hay kine' ga ne'aa. Yéesu wo"a ɓetifaa an: - Onaaroo músú, mi an!

8(Lakanaa tëelíbéecaa Yéesu karuunun teeraa kilomnee iñaa ɓa ñaman.)

9Ɓetifaama ee dëk Samaríiɗa, taassa Yéesu an: - Fan na? Fu, fu Yaawúu', fu kíimmboo músú ki'an, mi yii mi bok ga ɓu-Samaríiɗa?

(Ɓetifaa wo'ee iñaama ndaga yaawúu'caa na ɓu-Samaríi haɓséeríi ga ku'on pe'.)

10Yéesu taassa ɓetifaa an: - Fu ínohee iñaa Kooh onohi ee fu ínohee ɓii kíimmbaa músúɗanaa, eneenaa fu ga kihaffu, fu kíimanndi, ya onndaa ga músúmaa onohi kipesɗa.

11Ɓetifaa wo"a Yéesu an: - Kiyaakii, fu laakoo hoc ee ne'ii huutin. Fu ɓewohan músúmaa onohi kipesɗa gaɗa?

12Ne'ii wii caasammbíi Yakoop aci'tíiwa. Ya na kihafci, ya annda ga. Towutaagari na júuraagari anussa ga ɓan. Fu, fu halaat an fu wëñnji kilaak solune?

13Yéesu taassari an: - Músúmii ne'ii wii, ɓaa an ganaa hay kilís kipíl.

14Wayee ɓaa an ga músúmaa mi eranndiɗa, pílsisoo taa'. Hanaa kay, músúmaa mi ɣahhi ki'onɗa ɣah kuhaalaa músú ga ɗuuɣci, kaa onohan kipeskaa leehoo taa'ɗa.

15Ɓetifaa wo"a Yéesu an: - Kiyaakii, onaaroo músúmaama, en ɗanaa mi pílsisoo ee calsisooroo kihay bi ga dii, kine' músú.

16Yéesu wo"ari an: - Kara! Ɓaynaa ɣaalfu, fu hayis dii.

17Ɓetifaa taassa Yéesu an: - Mi laakoo ɣaal! Yéesu wo"ari an: - Fu wo' an fu laakoo ɣaalaa, fu wo' kayoh.

18En ki'enaa, fu laakeera ɣaal ɓiyëtúus. Ee yii fu en nari diimaɗa enndii ɣaalfu. Kon iñii fu wo'ɗa kayoh.

19Ɓetifaa wo"a Yéesu an: - Kiyaakii, mi hotin an fu sëldíiga-Kooh.

20Wo'aaroo ɓii en ga kayoh ɓa? Caasamunciigarí jaamuksee Kooh ga ɗook jaŋjagii wii. Wayee ɗú, yaawúu'cii, ɗú wo' an ɗekataa jom kijaamukohu Koohɗa en ga Yéerúsaleem.

21Yéesu wo"ari an: - Ɓetifii, gëmaa iñii mi ɣahhaa kiwo'ɗa. Wahtu waa hay, waa ɗú karoo ga jaŋjaŋ ee ɗú karoo Yéerúsaleem kijaamuk Paamudii.

22Ɓú, ɓu-Samaríi, ɗú jaamuki Kooh ee ɗú ínohoori. Ɓí yaawúu'cii, ɗí ínohin ɓii ɗí jaamukiɗa, ndaga kimúckii meyoh ga yaawúu'cii.

23Wayee wahtii wii hay ee weema sah. Diimaɗa ɓuwii jaamuk Paamudii kayoh-kayohɗa, jaamuksanndi ga hel na ga daa ya man kayoh-kayohɗa. En ki'enaa, ɓuwaa jaamuki fodaamaɗa ɓërí Paamudii heel.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Kooh, Hel. Ee ɓuwii jaamukiriɗa ɓa jommbi kijaamuk na hel na ga daa ya man kayoh-kayohɗa.

25Ɓetifaa wo"a Yéesu an: - Mi ínohin an Músalkaataa Kooh falɗa ee ɓaysi Kiristaaɗa, hay kihay. Binaa ya hayaa, ya hayyíi kilóogísoh tóoh.

26Yéesu wo"ari an: - Mi yërí, mi yii mi wo' naraaɗa.

27Ga wahtaama, tëelíbéecaa Yéesu le'ussa. Ɓa jaahli"a lool ga daa ɓa laak Yéesu yaa saawal na ɓetiɗa. Wayee laakkii yíinoo gaɓa yaa kaañnji kimeekis an: «Fu meekisoh ya?» wala «Fu waa' ya gari?»

28Waa ennda ɗa, ɓetifaa foñnja kujataakaagari daama, foolla teeraa, wo"a ɓuwaa an:

29- Hayat ɗú malak! Mi hídohin na ɓo', yaa wo'inndoo tóoh iñaa mi mosin kitum. Enndii Kiristaanii moose?

30Fodaama, ɓuwaa ɓaa meyoh teeraa ɓaa hay ga Yéesu.

31Tummba lak tëelíbéecaa ɓaa gítín Yéesu an: «Jëgírohii, ñama kay!»

32Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Laakin ñamah waa mi ñaman, ee ɗú ínohoowa.

33Tëelíbéecaa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Hanaa laak ɓaa haydohi'ti ñamah.

34Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Ñamahhoo wërí en mi tum iñaa neɓ ɓaa wossooɗa, ee mi lëstí' iñii ya nakkooɗa.

35Ɓú wo'i ga kihaffúu an: «tes ga ñiin cinikiis kipíik le'e»? Wayee mi wo"úu an: «malkat dijófí', ndaga yooncii súwin haat ee sek píikoh.

36Píikohii laasin fayaagari ee ya yii nëgíroh boŋcii en ɓuwii ƴah kipes bi taa'ɗa. En ɗanaa ɓaa sokeeɗa na ɓii ƴah kipíikɗa boku kineɓluk.»

37Cahii wo'in kayoh ga daa wa wo' an: «Yii sokaa, yii píik.»

38Mi wosinndúu kipíik yoonaa ɗú línndii. Ɓiɓo' ɓiliis ɓërí sodee ga ee ɗú, ɗú ñammba ga anagaagaɓa.

39Ɓiɓo' ɓiyewin ga teeraa waama ga Samaríiɗa, gëmussa ga Yéesu ndaga wo'eenaa ɓetifaa wo'ɓa an: «Iñaa mi mosin kitum tóoh ya wo'inndoori.»

40Ërí tah ɓu-teeraa Samaríi, daa ɓa hayee bi ga Yéesu, ɓa ɓaa kíimmbi, ya tes naɓa. Yéesu tessa daama bes kanak.

41Ɓuwaa gëm ga Yéesu ndaga wo'eencaagari ya ga kihafciɗa, wëñnja kiyewin.

42Ɓa ɓaa wo' ɓetifaa an: - Enndii an iñii fu wo"íiɗa tah bi ɗí gëm gari, wayee ɗí ga kihaffíi, ɗí súkúrukinndi. Ee ɗí gëmin an Yéesu yërí en Músalkaatii ëldúna sah-sah.

Kíntaanaa wukanakwaa Yéesu tum ga Kanaaɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

43Yéesu tummba bes kanak ga ɗekataama, lëehí'ta ya kolkohha daama yaa ɣah gohaa Gëlílée.

44En ki'enaa, ya ga kihafci, ya wo'eera an: «Laakkiisëldíiga-Kooh, yaa onu cée' ga dëkaa ya meyohɗa.»

45Ga waa ya le' Gëlíléeɗa nak, ɓuwaa teerukussari dijófí', ndaga ɓa ɓan, ɓa kareera Yéerúsaleem ga hewaa Paakaa yaawúu'caa ee ɓa hotin ɓéeɓ iñcaa ya tumee daama ga feetaaɗa.

46Waa ennda ɗa, ya ka'sissa teeraa Kanaa ga gohaa Gëlílée. Daama dërí ya súpítee músúmaa ma ennda biiñ. Wiima, lak laakin ga Kafarnawom, ɓo' yaa lëgëyi' buu'. Ɓaama, kowukaagari kiɣaalkaa kërí ɗúukoolee.

47Daa ya kelohee an Yéesu meyohin gohaa Yúudée, hayin gohaa Gëlílée, ya ka'ta gari. Ya kíimmbari ya hay Kafarnawom kiwëkí' kowukaagari ɗúukoolin bi kaa ɣah kikaanɗa.

48Yéesu wo"ari an: - Enndoo kat ɗú hottii kíntaan na mandarga cidóoyí'-waaraa, ɗú gëmoo taa'!

49Wayee ɓaa wo"ari an: - Kiyaakii, hay ɗu gaaw kiɣee bi kowukaagoo kaanaa!

50Yéesu wo"ari an: - Kara, kowukaagaraa wakin, kaa pes! Ɓaa gëmmba iñaa Yéesu wo"iɗa, ya yaa ɣah.

51Ga daa ya en na kiɓoyuk kaanciɗa, súrgacaagari ɓaa hay kihídoh nari, ɓa wo"ari an: - Kowukaagaraa wakin, kaa pes.

52Ya meekissaɓa wahtaa ɓa hotee kitani ga kowukaagariɗa. Ɓa taassari an: - Enee wútúwaa, ga wahtu cuunoh; tamohlaataa faanfaa ɣím ga.

53Paam oomaa-ɣaalaa dalla ki'ínoh an wahtaama siiɣ wërí Yéesu wo'eeri ga an: «Kowukaagaraa wakin, kaa pes.» Meyoh daama, ya gëmmba ga Yéesu, ya na ɓu-kaanci ɓéeɓba.

54Wiima wërí en kíntaanii wukanakwii Yéesu tum, ga waa ya meyoh gohaa Yúudée ya ka'ta Gëlíléeɗa.

Saŋ 5

Yéesu wëkí'ta ɓaa lafañin

1Ga bescaa tík gaɗa, yaawúu'caa laakussa feet ee Yéesu ka'ta Yéerúsaleem.

2Ga teeraama nak, laakeera mbalka músú waa ɓookkohsi ga yahaa halaa teeku «halaa baalcaaɗa». Mbalkaama wo'si ga ki'Ebërëe «Betsataa». Mbaa' ciyëtúus cërí yípu, wíillawa.

3Ga fíldoo mbaa'caama, ɗúukoolí' ɓiyewin faanuksee daama: ɓibúumí', ɓiɓéedúkí' na ɓilafañ. [...]

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Laakeera daama ɓo' yiƴaal, yaa iñaa ya ɗúukoolee tumin tíkíis tidaaŋkaah-kaahay na tiyitnataahay.

6Yéesu hottari lak ya faanukin ee ya ínohha an ɗúukoolaagari maañin lool, ya meekissari an: - Fu waarin kiwake?

7Ɗúukoolíraa taassa Yéesu an: - Kiyaakii, mi laakoo ken ɓaa ekanndoo ga mbalkii binaa músúmii yëngëlukaa. Wahtaa mi jéem ki'aas ga tóoh, ɓo' yiliis ɗeɓpoo ki'aas.

8Yéesu wo"ari an: - Kolka, ɓewaa gataniigaraa fu tíin.

9Ga saasi ɓaa wakka. Ya ɓeɓpa gatanaagari, ya yaa tíin.

Yaawúu'caa tapukohussa na lafañaa

Bëríinaa iñii laakohɗa nak enee bes Sabat.

10Yaawúu'caa wo'ussa ɓaa wëkɗuseeɗa an: - Wati bes Sabat ee Waas onndiiraa kikooruk gataniigaraa!

11Ɓaa taassaɓa an: - Aa', ɓaa wëkí'tooɗa kat yërí wo"oo an: «Ɓewaa gataniigaraa, fu tíin.»

12Ɓa meekissari an: - Haa, ɓaa yaama wo"aa an «ɓewaa gataniigaraa fu tíinɗa» ya ɓa?

13Wayee ɓaa wëkɗuseeɗa ínohéeríi ɓaa wëkí'tiɗa, ee lak Yéesu múuyin ga ɗuuƴ ɓuwaa enee daamaɗa.

Doolaa Yéesu ɓewoh ga Koohɗa

14Ga waa iñaama paaffa, Yéesu hídohha na ɓaa ya wëkɗeeɗa ga Kaanfaa Kooh, ya wo"ari an: - Man diima fu wakin. Kaa tumis baakaa', doonaa iñaa wëñ yii kiyiis dalooraa.

15Ɓaa ka'ta, wo'neera yaawúu'caa an Yéesu yërí wëkí'ti.

16Iñaama tahha bi yaawúu'caa ekussa Yéesu pee' ga kumuun ndaga daa ya wëkɗin ɓo' ga bes Sabatɗa.

17Wayee Yéesu ñaassaɓa perem an: - Paammboo yii lís kilëgëy, mi ɓan, mi yii lëgëy.

18Iñaa Yéesu wo' yaama wëñnja kitah bi yaawúu'caa tuukka ga kiheelli ki'ap. Ndaga ya eemmbii ga kikëldúk iñaa Waasaa onoh kitum ga bes Sabatɗa, wayee ya wo' ɓan an Kooh Paamci, ee ya tum Kooh mooroomun.

19Yéesu ɓaatta ga, wo"aɓa an: - Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: Kowukii mínoo dara kitum ka ga kihafci rek. Iñaa ka hot Paamudii tumiɗa doŋ yërí ya tumi. Ɓéeɓ iñaa Paamudii tumiɗa, Kowukii tumiri ɓan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20En ki'enaa, Paamudii waarin Kowukii ee iñaa ya tum na kihafci tóoh, ya teeɓka. Ee sah, Paamudii hay kiteeɓ Kowukii enaama ciyaak ciliis caa ka ɣah kitum ee ɗú hay gaca kijaahli.

21En ki'enaa, fodaa daa Paamudii kolukɗì ɓuwii kaanin ee ya pési'ɓaɗa, fodaama deŋ Kowukii pésɗì ɓaa neɓpi.

22Paamudii nak atti'oo ken, wayee ya erin Kowukii ki'atti' ga tóoh.

23En ɗanaa ɓéeɓ e' Kowukii cée' fodaa ɓa e' Paamudii cée'ɗa. Ɓéeɓ ɓaa e'tii Kowukii ɓii céeraa, lak e'tii Paamudii wos Kowukiiɗa cée'.

24Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: ɓaa súkúruk wo'eenciigoo ee ya gëm ga ɓaa wossooɗanaa, ya laasin ga kipeskaa leehoo taa'ɗa. Ɓaama atti'soo, ya kolkohin ga kikaan ya aasin haat ga kipes.

25kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: wahtu waa hay ee sah wa le'in haat. Wahtaama wërí ɓuwii kaaninɗa ɣah kikelohu koonaakii Kowukii Kooh. Ee ɓuwaa kelohankaɗa hay kipesu bi taa'.

26En ki'enaa, fodaa daa Paamudii laak kipeskii ya ga kihafciɗa, ya erin Kowukii ka laak kipeskii ga kihafka fodaama.

27Ee ya onin Kowukii kimín ki'atti' ga tóoh ndaga kaërí en Kowukii ɓii.

28Dara hanattúu ga kijaahal ndaga wahtu waa hay, waa ɓéeɓ ɓuwii kaninɗa hay kikelohu koonaakaagari.

29Ɓa meyoh ga daa ɓa enohɗa: ɓuwaa tumee iñaa jofinɗa, mílísu, ɓa laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa. Ɓuwaa tumee iñaa joffiiɗa nak, ɓa mílís, ɓa atti'u kikaan bi taa'.

30- Mi ga kihaffoo rek, mi mínoo dara kitum. Mi atti'i ga dii mi hot Paamudii teewirooɗa. Ee mi atti'aa, júwi hen, ndaga mi heellii kitum iñaa mi waa', wayee ɓaa wossooɗa, iñaa ya waa'ɗa yërí mi heel kitum.

Iñcii seedi' doolaa Yéesu ɓayɗa

31Yéesu tíkka ga an: - Binaa enee an mi yërí en seedi haffoonaa, eneenaa iñii mi seedi'ɗa tuukoo ga fen.

32Wayee laakin ɓo' yiliis yaa seedi"oo ee mi ínohin an iñii ya seedi' garooɗa tuukin.

33Ɗú wosin ɓiɓo' ga Saŋ-Bëtís, ya seedi"a kayohfii.

34Mi wo' iñuma doonaa Kooh músallúu, ndaga mi ga kihaffoo, enndii sah an mi laakin sooli ga iñaa ɓo'-súusúus seedi'an garoo.

35Saŋ enee fodii lampaa taaluunun, wa lee'ɗì, ee ɗú tookka kineɓluk jutuut ga lee'laataagariɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Mi nak, mi seedi'ɗuunun seedaa wëñ kiyak waa Saŋ: seedaama wërí en tumeenciigoo, cii Paamudii onndoo kitumɗa. Cërí seedi"oo ee ca teewoh an Paamudii yërí wossoo.

37Ee ɓan Paamudii wossooɗa, ya ga kihafci, ya seedi'in yen garoo. Ɗú mosoo kikeloh koonaakaagari ee ɗú mosoo kihot fíkíifaagari.

38Ɗú ammbii wo'eeniigari ga keeñnjúu ee iñaama yërí teewoh an ɗú gëmmbii ga ɓii ya wosɗa.

39Ɗú ɓii heel ki'ínoh iñaa Bíncaa cisela'í'caa wo'ɗa ndaga ɗú yaakaa' an cërí ʏahhúu ki'on kipeskaa leehoo taa'ɗa, ee sah Bíncii cisela'í'cii ciima, ca wo' iñaa aaw garoo.

40Moona déy, ɗú waa'tii kihay garoo, ɗú laas kipeskaa leehoo taa'ɗa.

41Mi heellii kilaak ndamaa meyoh ga ɓo'-súusúus.

42Ee sah mi ínohinndúu: kiwaa' Kooh gaa ga keeñciigarúu.

43Mi, mi hay ga teekii Paammboo ee ɗú tookkiiroo wayee ɓo' yiliis hay ga teekcinaa, ɗú hayyi kitook.

44Ɗú wëñi kiwaa' kindamoh ga ɗuuʏcúu ee ɗú heeloo ndamaa meyoh ga Kooh haŋci doŋɗa. Kon ɗú mínanndoo na kigëm?

45Kaa foogat an mi yërí ʏahhúu kiyam yen ga fíkíi Paammboo. Móyíis yii ɗú lík yaakaa'túu gariɗa yërí ʏahhúu kiyam.

46En ki'enaa, ɗú gëmee Móyíis kayoh-kayohɗanaa, eneenaa ɗú hayyoo kigëm ɓan, ndaga ya seedi'in garoo ga Këyítfaa.

47Wayee waa ɗú gëmmbii iñaa Móyíis bín yaama ga Këyítfaaɗa, ɗú tuman na bi ɗú gëm iñcii mi wo'ɗa?

Saŋ 6

Yéesu tummba kíntaan ga mbúurú ciyëtúus na jën kanak

1Waa ennda ɗa, Yéesu paaffa ɓakaa giiyaa Gëlílée hanoh gaaɗa. Giiyaama wo'si ɓan giiyaa Tíbéeríyaat.

2Ɓo' ɓiyewin taabukeeri ndaga kíntaancaa ɓa hot ya tumee ga ɗúukoolí'caa, ɓa wakkaɗa.

3Yéesu lappa ga ɗook jaŋjaŋ daama, ya yuŋnga da na tëelíbéecaagari.

4Wiima lak feetaa Paakaa yaawúu'caa deeyin.

5Yéesu malak hen, ya séennda mbooloo wiyaak waa hay gari. Ya meekissa Filiip an: - Mbúurúcaa mínan ɓuwii ɓii ɓéeɓ kiñëmí'ɗa, ɗu lomohnanca gada?

6Yéesu wo'ee iñaama kimalaksukoh Filiip doŋ. En ki'enaa, ya ga kihafci, ya ínoheera iñaa ya na' kitumɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Filiip taassari an: - Luu enee an ɓaa en ɓéeɓ ƴaak-mbúurú wíinoo, fay ɓo' ɓitéemée'-kanak ga noh-noh wíinoo mínoo kilom iñaa ñëmí' ɓuwii ɓéeɓɓa.

8Laakka ɓo' yiliis ga tëelíbéecaagari, yaa teeku Andari, ee këmëeŋkí Simoŋ-Pee', wo"a Yéesu an:

9Laakin ku'oomaa-ƴaalkaa en dii, ja ɓayin mbúurú-lorsu ciyëtúus na jën kanak. Wayee ɓuwii, dii ɓa yewinɗa, iñcaama ca paƴɓa ya?

10Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Wo'atɓa, ɓa yuŋ ɓéeɓɓa. Ɗekataa paaleera pëegíi fiyewin. Ɓéeɓ ɓuwaa dalla ga kiyuŋ. Ƴaalcaa enee daamaɗa, jomin kile' ɓijúnni-yëtúus (5.000) .

11Yéesu ɓeɓpa mbúurúcaa, ya gërëmmba Kooh gaca, ya warohhaca ɓuwaa yugee daamaɗa. Ya tumissa fodaama na jëncaa, ya e'ta yaa en ɓéeɓ iñaa ya sooluk gaɗa.

12Ga waa ɓéeɓ ñammba bi kappa, Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Nëgírohat iñcii tesɗa, en ɗanaa dara aamsukohoo.

13Tëelíbéecaa nëgírohussa iñcaa tesɗa. Ɓa líifí'ta pañi cidaaŋkaah na kanak ga iñaa tes ga mbúurú-lorsucaa ciyëtúuscaa ɓuwaa ñameeɗa.

14Daa ɓuwaa hotee kíntaanaa Yéesu tum waama, ɓa wo"a an: «Ɓii yii yërí en kayoh-kayohɗa sëldíiga-Koohii jomee kihay ëldúnaɗa.»

15Yéesu ínohha an ɓuwaa hay kihayu, abussi na dooli kifalli buu'. Ya foñnjaɓa daama, ya lokukka, ɓoƴkissa haŋci jaŋjagaa.

Yéesu tíinnda ga ɗook giiyaa

(Mëccë 14: 22-33; Marka 6: 45-52)

16Ga waa nohaa soosɗa, tëelíbéecaa Yéesu yoosukussa jaŋjagaa bi ga seereenaa giiyaa.

17Ɓa aassa gaal-looci, ɓa ɓaa ƴah Kafarnawom ga ɓakaa giiyaa hanoh gaaɗa. Lakanaa Kooh hoowin ee Yéesu daɓpiiɓa duum.

18Uuris wiyaak yíppa ga ɗook giiyaa bi dúuscaa caa koluk.

19Ga waa ɓa folla ga ɗuuƴ giiyaa iñaa le' kíloomeet ciyëtúus aawwa ciyitniinooɗa, ɓa hotta Yéesu yaa tíin ga ɗook músúmaa, ya yaa hay gaɓa ga gaal-loocaa. Daa ɓa hotee iñaama, ɓa dalla kitíit.

20Yéesu nak wo"aɓa an: - Kaa tíitat, ɓii mi!

21Ɓa waa'ta ya aas ga gaal-loocaa, wayee ga wahtaama gaal-loocaa tee'ta ga daa ɓa waaree kiyoosukohɗa.

Mbooloomaa ga kíntaanaa mbúurúcaaɗa waa raas Yéesu

22Ga kooh-wíisfaa, mbooloomaa tesee ga ɓakaa giiyaa hanoh gaaɗa, hotta an gaal-looci wíinoo doŋ enee daama. Ɓa ínoheera an Yéesu aassii na tëelíbéecaa ga gaal-loocaama, tëelíbéecaa ka'see haŋɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Laakka nak gaal-looci ciliis caa meyohee teeraa Tíbéeríyaat. Gaalcaama tee'ta ga ɗekataa Yéesu, Ha'mudii, gërëmohee Kooh ga mbúuraa mbooloomaa ñameeɗa.

Yéesu yërí en ñamahii onohi kipesɗa

24Ɓuwaa hotussa an Yéesu enissii daama naɓa ee tëelíbéecaagari ɓan enussii da. Ɓa dalla ki'aas ga gaal-loocicaa meyohee teeraa Tíbéeríyaatɗa, ɓa ɓaa ɓ'ahhi kimalaknee ga teeraa Kafarnawom.

25Ɓa laakneera Yéesu ɓakaa giiyaa hanoh gaaɗa, ɓa meekissari an: - Jëgírohii, fu hay dii kera?

26Yéesu taassaɓa an: - kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: ɗú raassoonaa, enndii an ɗú ínohin kíntaancii mi tumɗa, iñii ca waa' kiwo'ɗa, wayee ɗú raassoo ndaga mbúurúcaa ɗú ñamee bi ɗú kappa pútɗa.

27Kiheel ñamahaa mínin kiyasukoh hanat ki'en lëgëyyúu, wayee tumat lëgëy kiheel ñamahaa yasukohoo ee onohi kipeskaa leehoo taa'ɗa. Ñamahaama nak, Kowukii ɓiikërí ɓ'ahhúuwa ki'on. En ki'enaa, yërí Kooh, Paamudii tanuk, e'tari doolaa meyoh gari, ga iñaa en ɓéeɓ.

28Waa ennda ɗa, ɓa meekissari an: - Kon ɗí jom ya kitum lëgëy kimëtí' iñcii Kooh sek garíiɗa?

29Yéesu taassaɓa an: - Iñii Kooh sek garúu ee ɗú jom kilëgëyɗa yërí en an ɗú gëm ga ɓii ya wosɗa.

30Ɓa wo"ari an: - Tumaa Kíntaan, ɗí hotwanaa ɗí gëm garaa! Iñii fu tumɗa ya?

31Ga ëgí'-dúndagaa ɓicaasammbíi enseeɗa, ɓa ñamee ñamahaa wo'see maan ee Kooh toɓɗeeɓawa, fodaa daa Këyítfaa wo'kaɗa. Fa wo' an: «Ya onndaɓa ñamahaa meyoh ɗook asamaan, ɓa ñammba.»

32Wayee Yéesu taassaɓa an: - kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: enndii Móyíis yërí onndúu ñamahii meyohee ɗook asamaanɗa. Paammboo, ga kihafci yërí onndúu ñamahii wukayoh-kayohwii meyoh ɗook asamaanɗa.

33En ki'enaa, ñamahii Kooh onohɗa wërí en wii yoosukoh ɗook asamaanɗa, ee on ɓu-ëldúna kipesɗa.

34Ɓa dallari kiwo' an: - Kon Kiyaakii, dëkaaríi ki'on ga ñamahaama rek.

35Yéesu wo"aɓa an: - Mi yërí en ñamahii onohi kipesɗa. Ɓaa hay garoonaa, yaawanndii bi taa', ee ɓaa gëm garoonaa pílanndii bi taa'.

36Wayee mi wo'inndúuka: ɗú hotinndoo ee tahhii bi ɗú gëm.

37Ɓéeɓ ɓuwii Paamudii onndooɗa, hay kihayu garoo. Ee ɓaa hay garoonaa, mi kaaloori múk.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Ndaga mi yoosukohhii ɗook asamaan kitum iñaa neƀpoo, wayee ƀii wossooɗa, iñaa ya waa'ɗa yërí mi hay kitum.

39Ee ƀii wossooɗa iñii yii yërí ya waa' wa laak: ya waa' an ƀuwii ya tík ga yahhooɗa, yíinoo múuyoo ga. Ee mi mílísi'ƀa ga besaa mëeñjohɗa.

40En ki'enaa, iñii yii yërí Paamudii waa': ya waa' an ƀéeƀ ƀaa hottoo, mi Kowukii ee gëm garoonaa, laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa, ee mi hayyi kimílísi' ga bëríinaa ëldúna túki'anɗa.

41Yaawúu'caa nak ƀaa ña'sukoh iñaa aaw ga Yéesu ndaga daa ya wo' an: «Mi yërí en mbúurii yoosukoh ɗook asamaanɗa.»

42Ɓa ƀaa wo' an: - Ɓii yii, hanaa enndii Yéesu, kowu Yoseef? Ɓu ínohoo eeci na paamci hene? Ya mín na kiwo' diima an: Mi yoosukoh ɗook asamaan?

43Yéesu taassaƀa an: - Íisat kiña'sukoh ga ɗuuʸcúu.

44Ken mínoo kihay garoo ee Paamudii wossooɗa híi'tiiri ga. Ee ƀaama, mi ga kihaffoo, mi hayyi kimílísi' bëríinaa ëldúna túki'anɗa.

45Sëldíiga-Koohcaa bíduunun wo'eenii wii: «Kooh hayƀa ƀéeƀ kijëgí'.» Fodaama nak, ƀéeƀ ƀaa súkúruk wo'eenii Paamudii ee te'wanaa, hay garoo kihay.

46Enndii an laakin ƀaa mos kihot Paamudii. Yii meyoh ga Koohɗa doŋ yërí hot Paamudii.

47Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka, ƀaa gëm garoonaa laakin kipeskaa leehoo taa'ɗa.

48Mi, mi yërí en mbúurii onohi kipesɗa.

49Ga ëgí'-dúndagaa, ƀicaasammbúu ñamsee ñamahaa wo'see maanɗa, ee hoonohhiiƀa kikaan.

50Mbúurii yoosukoh ɗook asamaanɗa wërí en wii: ƀaa ñamwanaa kaananndii bi taa'.

51Mi, mi yërí en mbúurii yoosukoh ɗook asamaan ee onohi kipesɗa. Ɓaa ñam ga mbúurii wiimanaa hay kipes bi taa'. Mbúurii mi ʸah ki'erohɗa, faanfiigoo fërí, mi erohfa doonaa ƀu-ëldúna pes bi taa'.

52Ga iñaama, yaawúu'caa enussa ga nookoh witamóhí', ƀaa wo' an: - Ɓii yii mínannduu na ki'e' faanfiigari kiñam?

53Yéesu wo"aƀa an: - kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: binaa ɗú ñammbii faanfii Kowukii ƀii, ɗú anndii ñífiigarinaa, kipeskii enndii garúu.

54Ɓaa ñam faanfiigoo, an ñífiigoonaa laakin kipeskaa leehoo taa'ɗa, ee mi, mi hayyi kimílísi' ga besaa mëeñjohɗa,

55ndaga faanfiigoo en ñamahii wukayoh-kayohwii ee ñífiigoo wërí en anahii wukayoh-kayohwii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

56Ɓaa ñam faanfiigoo, an ñífiigoonaa, ya yii dëkka garoo ee mi yii dëkka gari.

57Paamudii wossooɗa yii pes ee mi ɓewoh kipes gari. Fodaama, ɓaa ñam faanfiigoonaa hay kiɓewoh kipes garoo.

58Kon mbúurii yoosukoh ɗookɗa wooma. Wa manndii na mbúuraa caasamuncaa ñameeɗa. Ɓa, ɓa kaanin, wayee ɓaa ñam mbúurii wiinaa, hay kipes bi taa'.

59Wo'eencii ciima cërí Yéesu wo'ee ga waa ya jëgíroh ga jaangu-yaawúuraa ga Kafarnawomɗa.

Tëelíbée ɓiyewin foñussa Yéesu

60Ɓo' ɓiyewin ga tëelíbéecaa Yéesu, daa ɓa kelohee iñaa ya wo' yaama, wo'ussa an: - Wo'eenii wii, wa ɓít na ɗa? Ɓii mín ɓa kiyuŋ súkúrukiwa?

61Yéesu ínohha ga kihafci an tëelíbéecaa ɓaa ña'sukoh iñaa ya wo' yaama, ya wo"aɓa an: - Keeñnjúu neɓpii ga iñii mi wo"úuɗa hene?

62Haa binaa ɗú hot Kowukii ɓii ɓoyuk ga daa ka ɗewee ki'enɗanaa?

63Helii meyoh ga Koohɗa wërí onohi kipes. Ɓo' na kihafci mínoo dara. Wo'eencii mi wo"úuɗa kúlkoh ga Helaa meyoh ga Koohɗa ee cërí onohi kipes.

64Ee bi wati, laakin ɓiɓo' garúu ɓaa saŋ kigëm. En ki'enaa, Yéesu, ga kihafci, ga waa ya dalɗa, ya ínoheera ɓuwaa gëmmbiiɗa ee ya ínoheera yaa ƴahhi kitoonɗa.

65Lëehí'ta Yéesu tíkka ga an: - Iñaama tah mi wo"arúu an ken mínoo garoo kihay, enndii an Paamudii onndikanaa.

66Kolkoh daama, ɓiyewin ga tëelíbéecaa Yéesu foñussari, ɓa íissa nari taam.

67Waa ennda ɗa Yéesu meekissa tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa an: - Haa ɗú ɓan, ɗú waa'tii kiƴahe?

68Simoŋ-Pee' taassari an: - Ha'mudii, ɗí ƴahan ga ɓa? Fu yërí ɓay Wo'eencii onohi kipeskaa leehoo taa'ɗa.

69Ɗí, ɗí gëmin ee ɗí ínohin an fu, fu yërí en Ɓii yisela'í'yii meyoh ga Koohɗa.

70Yéesu taassaɓa an: - Enndii mi tanukkúu, ɗú ɓidaaŋkaah na ɓanakɓiine? Moona déy yíinoo garúu iñii ɓo' Seytaani.

71Yúdaa, kowukaa Simoŋ Iskariyot yërí laak wo'eenaa Yéesu wo' waama. Yúdaa yiima ee bok ga tëelíbéecaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaaɗa yërí ƴah kitoon Yéesu.

Saŋ 7

Këmëeŋkímuncaa Yéesu gëmussii gari

1Waa ennda ɗa, Yéesu yaa wíil gohaa Gëlílée. En ki'enaa, ya waaréeríi kitoŋ kotci ga kúlkaa Yúudée ndaga ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa heelseeri ki'ap.

2Lakanaa hewaa yaawúu'caa wo'u feetaa mbaa'caaɗa deeyin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Këmëeŋkímuncaagari wo'ussari an: - Kolkaa dii hen, fu ka' kúlkaa Yúudée doonaa tëelíbéecaagaraa ɓan hotu kíntaancii fu tumiɗa.

4Ɓo', iñaa ya tumiɗa, ya ɗaakoori en lak ya waa' kisíwaa. Waa fu karin bi fu yii tum kíntaancaa hín na cii, teewukohaa hen, ɓéeɓ hottaa.

5En ki'enaa, ɓikëmëeŋkíci ga kihafɓa, gëmséeríi gari.

6Yéesu taassaɓa an: - Wahtiigoo le"ii duum, wayee en ɗúnaa, wahtaa en ɓéeɓ jofin.

7Ɗú, ɓu-ëldúna mínoorúu kisaŋ, wayee mi, ɓa saginndoo ndaga mi wo' an tumeencaagaɓa joffii.

8Ɗú, karat feetaa, mi, mi ƴahhii feetaama paaƴ ndaga wahtiigoo le"ii duum.

9Yéesu wo"aɓa iñaama, lëehí'ta ya tessa ga Gëlílée.

Yéesu ka'ta hewaa feetaa mbaa'caa

10Ga waa këmëeŋkímuncaa Yéesu karussa, Yéesu ɓan lokukka, ka'ta feetaa ee ken yéeŋngiiri.

11Ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa ɓaa raassi ga ɗuuƴ hewaa, ɓaa meekisoh an: - Ya ya da?

12Ga ɗuuƴ mbooloomaa, ɓuwaa enussa ga ɗóowí' iñaa aaw gari rek. Ɓii ɓaa wo' an: «Ɓaa ɓo' yijófí'» Ɓíinoo an: «Ó'óo, ɓaa ëewdoh ɓuwii ëgíraa.»

13Wayee ken kaañéeríi kiwo' ga ɗook iñaa aaw gari ndaga ɓéeɓ niiksee ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa.

14Lakanaa feetaa karin bi le'in le'naa, Yéesu ka'ta Kaanfaa Kooh, ya yaa kijëgíroh.

15Yaawúu'caa jaahli'ussa ga iñcaa ya jëgírohɗa, ɓa ɓaa wo' an: - Waa ya jaŋngii, tum na bi ya ínoh iñii Këyítfii wo'ɗa fodii dii?

16Yéesu taassaɓa an: - Iñii mi jëgírohɗa, meyohhii garoo, wayee meyoh ga Kooh yii wossooɗa.

17Ɓaa waarin kitum iñaa Kooh nakohɗa hay ki'ínoh ati iñii mi jëgírohɗa meyoh ga Kooh ati mi hay kiwo'i' haffoo ga teekkoo.

18Ɓaa wo'i hafci ga teekci ɓéeɓ, heel kilaak teek. Wayee ɓaa heel iñaa onan ɓaa wossiɗa kilaak teek, ɓaama wo'i kayoh ee saboh gaa gari.

19Enndii Móyíis yërí e'túu Këyítfaa Waasaane? Ee yíinoo garúu taabukkii iñaa fa nakohɗa. Iñii tah ya ɗú heelloo ki'ap?

20Ɓuwaa taassari an: - Fu déy Seytaani aaskinndaa! Ɓii heellaa ki'ap ɓa?

21Yéesu taassaɓa an: - Ɗú hot dii mi tum kíntaan wíinoo doŋɗa, ɓéeɓpúu iñaama meskinndúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Malkat, Móyíis haydohin kigúruk ga ɗuuʸcúu, enndii sah an ka kolkoh gari ndaga ka meyoh ga caasamuncaa ɓiɗewaaɓaa; ee ɗú gúrin ɓo' ga bes Sabat.

23En lak ɗú mínin kigú' oomaa ga bes Sabat ndaga kisaŋ kiɗeeŋWaasii Móyíisaa, iñii tah ya ɗú aylukkoo ndaga dii mi wëkɗin ɓo' ñëm ga bes Sabat?

24Kon íisat ki'atti' ee ɗú malkoo bi jof, wayee atti'at ga kayoh.

Ɓuwaa ɓaa nookoh ati Yéesu yërí en Kiristaanii

25Laakka ɓuwaa dëk Yéerúsaleem, ɓa ɓaa wo' iñaa aaw ga Yéesu an: - Enndii ɓii yii yërí ɓa heel ki'ap hanaa?

26Malakat, yeema wo'i ga fíkíi ɓéeɓ, ee ken wo"iiri dara. Ɓuwii kuliyuk garuuɗa, ati kayoh-kayohɗa ɓa took hen an yërí en Kiristaanii?

27En ɓii yiinaa déy, ɗí ínohin dii ya kúlkohɗa, wayee Kiristaanii ʸah kihayaa, ken ínohanndii daa ya kúlkohanɗa.

28Wiima lak Yéesu yaa jëgíroh ga ɗuuʸ Kaanfaa Kooh, ya dalla kiwo' didóolí' an: - Ɗú wo' an ɗú ínohinndoo ee ɗú ínohin daa mi kúlkohɗane? Moona déy mi hayi'tii haffoo, mi wosu hen, ee ɓaa wossooɗa wo'i kayoh wayee ɗú ínohoori.

29Mi nak, mi ínohinndi, ndaga mi meyoh gari ee yërí wossoo.

30Waa ennda ɗa, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa ɓaa heel ki'am Yéesu, wayee yíinoo gaɓa, yahci le"ii gari ndaga lak wahtaa Yéesu le"ii duum.

31Ee ga mbooloomaa nak, ɓo' ɓiyewin gëmussa gari. Ɓa ɓaa wo' an: - Binaa Kiristaanii hayaa, ya hay kitum kíntaancaa paaf cii ɓii yii tumɗane?

Ɓuwaa watuki Kaanfaa Koohɗa wosussa ki'am Yéesu

32Laakka Fërísiyeeŋcaa keloh iñaa ɗóowí'see ga ɗuuʸ mbooloomaa aaw ga Yéesuɗa. Waa ennda ɗa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa hotohussa na Fërísiyeeŋcaa, wosussa ɓiɓo' ga ɓuwaa watuki Kaanfaa Koohɗa ki'amneeri.

33Yéesu dalla kiwo' an: - Mi yii narúu dii ee ensoo bi maañ. Lëehíraa mi ʸee ga ɓaa wossooɗa.

34Ɗú hayyoo kiraas, wayee ɗú hotanndiiroo, ee ɗú mínoo kika' ga daa mi ʸah ki'enɗa.

35Ga iñaama, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Ya ʸah gada kika' daa ɗu mínoori da kilaak? Ya ʸah kilaaknee yaawúu'caa tasaarukoh ga ɗuuʸ Gerekcaaɗane? Ati ya ʸah kijëgí'nee Gerekcaa?

36Wo'eenii ya wo' wii an «Ɗú hayyoo kiraas wayee ɗú hotanndiiroo, ee ɗú mínoo kika' ga daa mi ʸah ki'enɗa», wa waa ya kiwo'?

Músúmaa onohi kipesɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ga besaa mëeñjoh ga hewaa feetaa mbaa'caa ee wërí wëñ kilaak solu ga feetaaɗa, Yéesu tuukka ga fíkíi mbooloomaa, ya wo"a ga ɗook an: - Ɓaa fu pílaa, hayaa garoo, fu an.

38«Ɓaa gëm garoo ɓéeɓ húlúɓ-músúmaa onohi kipesɗa, hay kihaal ga ɗuuɣci» fodaa daa Këyítfaa wo'kaɗa.

39Ga wo'eenaama Yéesu wo'ee Helaa yisela'í'yaa ɓuwaa gëm gari yʼah kilaasɗa. En ki'enaa, ga wahtaama, lakanaa Helaa yisela'í'yaa erohussii ndaga lak Kooh e'tii Yéesu ndam duum.

Mbooloomaa hëgískohha ndaga Yéesu

40Laakka ɓiɓo' ga mbooloomaa, daa ɓa kelohee wo'eencaa Yéesu, ɓa wo"a an: - Ɓii yii kayoh-kayohɗa yërí en sëldíiga-Koohii sekuɗa!

41Ɓíinoo an: - Kiristaanii yërí! Wayee ɓíinooɓaa wo"a an: - Kiristaanii mínin kimeyoh Gëlíléene?

42Këyítfaa wo"ii an Kiristaanii jom kibok ga níilaa buu' Dëwít, ee ya yʼah kilímu ga Betlee'em, teeraa Dëwít dëkeeɗane?

43Ga iñaama mbooloomaa dalla kihëgískoh ndaga Yéesu.

44Laakka ga ɓuwaa, ɓiɓo' ɓaa waa'ti ki'am. Wayee yíinoo gaɓa yahci le"ii gari.

Ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa sagussa kigëm ga Yéesu

45Ɓuwaa watuki Kaanfaa Kooh ee ɓa wossee ki'am Yéesuɗa, ɓoyukussa ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ga Fërísiyeeŋcaa. Daa ɓa le'ee, ɓaama meekissaɓa an: - Iñii tah ya ɗú haydohhiiri?

46Ɓa taassa an: - Wo'eencaa ɓaa yaama wo'ɗa, ken mosoo kimeyʼdoh wo'eencaa manɗa ga kúuwci.

47Fërísiyeeŋcaa abussa yah ga kúuw, wo'ussaɓa an: - Haa bi ga ɗú ɓan, ɗú bok ga ɓuwii ëewdohu ëgíraaɗane?

48Ɓdú hotin ɓo' yíinoo ga ɓuwii kuliyuk ga Waasiigaruu wala ga Fërísiyeeŋcii yaa gëm garine?

49Man ɓuwii ínohsoo dara ga Waasii Móyíisɗa ɓërí gëm gari. Ɓuwaama ɓéeɓɓa, aylukaa Kooh waa ga ɗookɓa.

50Waa ennda ɗa, Níkodeem, yíinoo ga Fërísiyeeŋcaa ee ya moseera kika' ga Yéesu, wo"aɓa an:

51- Waasiigaruu oninnduu kitík ɓo' kikaan ee lak ɗu súkúrukkiiri ee ɗu ínohoo ati ya tum ya yibóníre?

52Fërísiyeeŋcaa loffari an: - Fu ɓan, fu nam kidëk Gëlíléenoo ya? Malkaa Këyítcaa dijófí', fu hay kihot an sëldíiga-Kooh yíinoo meyohoo Gëlílée.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

53[Waa ennda ɗa, ɓaa en ɓéeɓ yaa ɓoyuk kaanci.

Saŋ 8

Ɓetifaa ɗúkee ƴaalci, faanukka na ƴaal yiliisɗa

1Yéesu aawwa tëgëlaa Ólíwíyéecaa.

2Ga kooh-wíisfaa, ga kímaa cuut, ya ɓoyukka Kaanfaa Kooh. Ɓéeɓ ɓuwaa hayussa gari, ya yuŋnga, ya yaa jëgí'ɓa.

3Daama, jëgíroh-waascaa na Fërísiyeeŋcaa haydohussa gari ɓetifaa betu lak enee na kifaanuk na ɓaa enndii ƴaalci. Ɓa tuuki'tari ga leeloo ɓuwaa,

4ɓa wo"a Yéesu an: - Jëgírohii, ɓetifii fii betu lak yaa faanuk na ɓaa enndii ƴaalci.

5Ee gaWaasii, Móyíis nakoh an ɓetifaa tum iñaamanaa jom kitapu na atoh bi ya kaan. Fu nak, fu wo' ya ga?

6Iñaama ɓa wo'eeri kifí' Yéesu doonaa ɓa laak iñaa ɓa yabohanndi. Wayee Yéesu ɗëelɗukka, yaa fíis ga kakayfaa na jokonjaagari.

7Ɓa ɓaa ɓaat kimeekisoh, Yéesu yolohha, wo"aɓa an: - Yaa en garúu ee mossii kitum baakaa'ɗa, ɗewat kiwees ɓetifii atoh.

8Ya ɗëelɗukissa, ya enissa ga kifíis kakayfaa.

9Daa ɓa kelohee wo'eenaama, ɓa ɓaa ɗóokisuk yíinoo yíinoo, ɗewoh ga ɓuwaa wëñ ki'en yaakɗa. Tessa Yéesu na ɓetifaa, lak fa lís kituuk ga daa fa gíwohseeɗa.

10Yéesu yolohha, meekissa ɓetifaa an: - Ɓetifii, ɓada ɓuwii yabeeraaɗa? Ken atti"iiraa kikaane?

11Ɓetifaa taassa an: - Ha'mudii, ken atti"iiroo kikaan. Yéesu wo"ari an: - Mi ɓan mi atti"iiraa kikaan. Tíida, ee iñaa aboh diima, kaa tumis baakaa'.]

Yéesu yërí en lee'laatii ɓu-ëldúna

12Yéesu ëewrukissa ga mbooloomaa, wo"a an: - Mi, mi yërí en lee'laatii ëldúna. Ɓaa taabukkoonaa tíinsisoo múk ga ñúus, ee ya hay kilaas ga lee'laataa onohi kipesɗa.

13Fërísiyeeŋcaa dallari kiwo' an: - Fu, fu en seedi haffu, kon iñii fu seedi'ɗa tuukkii fen.

14Yéesu loffaɓa an: - Hídaa ga dii mi seedi' haffooɗa tóoh, iñii mi seedi'ɗa tuukin, ndaga mi ínohin dii mi kúlkohɗa ee mi ínohin dii mi ƴahɗa; ɗú nak, ɗú ínohoo dii mi kúlkohɗa ee ɗú ínohoo dii mi ƴahɗa.

15Ɗú, ɗú atti'i atti'een ɓo'-súusúus, ee mi, mi atti'oo ken.

16Mi nak, mi na' ki'atti'aa, atti'aagoo kooran ga waas ndaga mi enoo haŋngoo ga, mi ƴah ga na Paamudii wossooɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Bíduunun ga Këyítfaa Waasii an ɓo' ɓanak boku wo'een ga kiseedi'aa, lak iñaa ɓa seedi'ɗa tuukin.

18Mi nak, mi seedi' haffoo ee Paamudii wossooɗa ɓan seediroo.

19Ɓa meekissari an: - Ya da Paamfu? Yéesu loffaɓa an: - Ɗú ínohoo ken garíi, enndii mi enndii Paammboo. Enee an ɗú ínohinndoonaa, ennaa ɓan ɗú ínoh Paammboo.

20Wo'eenciima Yéesu wo'eeca lakanaa ya yaa kijëgíroh ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh. Ya enee ga yahaa ɗekataa ekohsi sarahcaaɗa. Ken hayyiiri ki'am ndaga lak wahtaagari le"ii duum.

Yéesu yéegalohha kiɣahkaagari ga Paamudiiɗa

21Yéesu wo'issaɓa an: - Mi yii ɣah ee ɗú hayyoo kiraas, wayee ɗú kaanan ga kibaakaa'kii ɗú enukohɗa. Mi, dii mi ɣahɗa, ɗú mínoo da kika'.

22Waa ennda ɗa, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caa ɓaa wo' an: - Ga dii ya wo'an: «Mi, dii mi ɣahɗa, ɗú mínoo da kika'», mbaa enndii an ya ɣah kiharuk?

23Yéesu wo"aɓa an: - Ɗú, ɗú bok ga ɓu-kakay, wayee mi, mi bok ga ɓu-ɗook. Ɗú bok ga ëldúnaanii wii, wayee mi bokkii ga ëldúnaanii wii.

24Kërí tah, mi wo"úu man ɗú kaanan ga baakaa'ciigarúu. En ki'enaa, ɗú gëmmbii an mi, mi yërí enaa , ɗú kaanan ga baakaa'ciigarúu.

25Ɓa meekissari an: - Fu, fu yërí en ɓa? Yéesu taassaɓa an: - Mi dëk ga kiwo"úuka ga dalaaraa bi ga wati.

26Mi mínin garúu kiwo' enaama ciyewin ee mi mínin ki'atti' garúu enaama ciyewin. Ee ɓaa wossooɗa ɓo'-kayoh, ee mi yéegal ɓu-ëldúna iñaa mi ɓewoh gariɗa.

27Ɓa ínohhii an Yéesu wo'eeɓa loo Paamudii.

28Yéesu nak wo"aɓa an: - Ɗú ɓëwí' Kowukii ɓii ga ɗook bëríinaa, ɗú hay ki'ínoh an mi, mi yërí en. Ee ɓan ɗú hay ki'ínoh an mi tumoo dara ga kihaffoo, wayee iñii mi wo'ɗa Paamudii lëdí'toori.

29Ɓii wossooɗa, yii naroo. Ya foñnjiiroo mi tes haŋngoo ndaga mi tumi iñaa neɓpi rek.

30Daa ya wo'ee fodaama, ɓo' ɓiyewin gëmmba gari.

Kowukii Kooh yërí on ɓuwii kilaak hafba

31Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a yaawúu'caa gëmee gariɗa an: - Binaa ɗú dëk kitaabuk iñii mi jëgírohɗanaa, iñaama hay kiteewoh an ɗú ɓitëelíbéeroo kayoh-kayohɗa.

32Fodaama ɗú hay ki'ínoh kayohfii ee kayohfii hayyúu ki'on kilaak haffúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Ɓa taassari an: - Ɗí, ɗí bok ga níilaa Abaraham ee ɗí mosoo ki'en ñaam ken. Kon fu mínndíi na kiwo' an ɗí hay kilaak haffíi?

34Yéesu taassaɓa an: - kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: ɓaa fu tumin baakaa' ɓéeɓ fu ñaam-baakaa'.

35Ñaam dëkoo kibok ga kaanfaa ya enohɗa, wayee kowu boki ga bi taa'.

36Kon binaa en an Kowukiiërí onndúu kilaak haffúunaa, ɗú hay kilaak haffúu kayoh-kayohɗa.

37Mi ínohin an ɗú bok ga níilii Abaraham wayee ɗú manndii nari. Iñii mi jëgírohɗa ɗú tookkiiri ga keeñnjúu,ërí tah ɗú heelloo ki'ap.

38Mi, iñii mi hot ga Paammbooɗa yërí mi wo'. Ɗú nak, iñaa ɗú keloh ga paammbúuɗa yërí ɗú tumi.

39Ɓa taassari an: - Abaraham yërí en Paammbíi. Yéesu loffaɓa an: - Ɗú enee ɓitowu Abaraham kayoh-kayohɗanaa, eneenaa ɗú taaban kotcaagari.

40Mi, mi wo'irúu kayohfii mi ɓewoh ga Koohɗa, ee diima ɗú heelloo ki'ap. Abaraham mosoo kitum iñaa manɗa.

41Ɗú kay, ɗú taam kotcii paammbúu . Ɓa loffari an: - Ɗí enndii towutaa laaksoo paamun. Ɗí laakin Paamun yíinoo ee yërí en Kooh.

42Yéesu wo"aɓa an: - Binaa enee an Kooh Paammbúunaa, eneenaa ɗú waa'too, ndaga mi meyoh ga Kooh ee yërí tahhoo kihay dii. Hayiigoo diiɗa meyohhii garoo wayee yërí wossoo.

43Iñii tah ya ɗú ínohoo iñii mi wo"úuɗa? Ɗú nam kimínoo kisúkúruk wo'eenciigoo hen,ërí tah.

44Seytaani yërí en paammbúu, ee ɗú waa' kitum iñaa neɓ paammbúu yaama. Ga dalaaraa bi wati, ya mos ki'en ɓaa lagi kumuun ɓo'. Ya mosoo kituuk ga kayoh ndaga kayoh paallii gari. Ya en na kikaak sabohaa, madi na ya ɓapka hen, ndaga ya kaakoh-saboh ee saboh límukoh gari.

45Wayee mi, mi wo'i kayoh, ee iñaama tah ɗú gëmmbiiroo.

46Yiida garúu mín kiseedi' an mi tumin baakaa'? Ee en an mi wo' kayohaa, iñii tah ya ɗú gëmmbiiroo?

47Ɓaa Kooh laak, súkúruki wo'eencii Kooh. Wayee ɗú, ɗú súkúrukooca, ndaga Kooh laakkiirúu.

Yéesu ɗeɓ Abaraham

48Yaawúu'caa wo'ussa Yéesu an: - Binaa ɗí wo' an fu samariteŋ ee fu taam na Seytaaninaa, ɗí wo"ii kayohe?.

49Yéesu taassaɓa an: - Mi taammbii na Seytaani. Mi on Paammboo cée' ee ɗú, ɗú onndiiroo cée'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

50Mi, mi heeli'tii haffoo ndam, ɓo' yiliis yërí heeli'too iñaama ee yërí yʼah ki'atti'.

51kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: ɓaa fu am wo'eenndoonaa, fu ínohanndii kikaankaa bi taa'ɗa.

52Yaawúu'caa dallari kiwo' an: - Kimma kimma, ɗí ínohin an fu taam na Seytaani. Abaraham kaanin,sëldíiga-Koohcaa ɓan kaanuunun, ee fu, fu wo' an: «Ɓaa fu am wo'eenndoonaa, fu kooroo ga kikaan bi taa'.»

53Paammbíi Abaraham, fu wëñnji kilaak solu hene? Ya, ya kaanin ee sëldíiga-Koohcaa ɓan kaanuunun. Fu tík haffu ɓa?

54Yéesu taassaɓa an: - Binaa mi heeli' haffoo ndamaa, ndamaama enndii tús. Paammboo yërí yʼahhoo ki'e' ndam, ya yii ɗú wo' an yërí en Koohyiigarúu.

55En ki'enaa, ɗú ínohoori, wayee mi, mi ínohinndi. Binaa mi wo'ee an mi ínohoorinaa, eneenaa mi yʼah kaakoh-saboh fodii garúu. Wayee mi, mi ínohinndi ee mi abin wo'eeniigari.

56Paammbúu Abaraham, keeñci soossa seɓ ga daa an ya hay kihot kihaykiigoo ëldúnaɗa . En ki'enaa, ya hotinka, ee ya neɓlukka ga.

57Yaawúu'caa dallari kiwo' an: - An ya? Fu laakkii sah tíkíis tidaaŋkaah-yëtúus, an fu hotin Abaraham!

58Yéesu taassaɓa an: - kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: balaa Abaraham hay ëldúnanaa lak mi yërí en .

59Daama, ɓa dalla kibalaɓ atoh, kitapisohhi. Wayee Yéesu múuyʼca ga ɗuuyʼ ɓuwaa, ya meyʼca Kaanfaa Kooh.

Saŋ 9

Yéesu wëkí'ta yʼaalaa límu na kibúum

1Daa Yéesu enee na kipaaf, ya hotta ɓo' yaa límu na kibúum.

2Tëelíbéecaagari meekisohussari an: - Jëgírohii, ɓii yii límu na kibúum. Baakaa'ciigari kommbikanoo, caa ɓuwaa límmbiɗa?

3Yéesu taassaɓa an: - Enndii baakaa'ci wala baakaa' ɓuwaa límmbiɗa kommbika. Ya enin búumí' doonaa Kooh mín kiteewoh tumeencaagari ga ɓii.

4Waa ɗu ɓii ga noh, ɗu jomin kitum iñii ɓii wossoo nakkoo kitumɗa. Ndaga wekaa waa hay waa ken mínanndii kilëgëy dara.

5En lak mi yii lís ga ëldúnanaa, mi yërí en lee'laatii ëldúna.

6Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' fodaama, ya toossa kakay, ya tóoyí'ta kakayfaa na mitoosmaa. Ya leeffa ga tuhastaa búumíraa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7ya wo"ari an: - Kara, fu sëmúluknee ga músúmaa mbalkaa Sílowee . Wo'eenaama waa' kiwo' «Wosuunun». Búumíraa ka'ta, sëmúlukneera. Ya ɓoyukka lak hascaagari hotin say.

8Ɓuwaa deeyoh nari kaanɗa na ɓuwaa ínoheeri ga kisarahtukɗa ɓaa wo' an: - Caɓ! Hanaa enndii ɓii yugee diine kisarahtukɗa kay?

9Ɓii ɓaa wo' an: - Yërí sah-sah. Ɓíinoo ɓaa wo' an: - Ó'óo, enndiiri, ɓa man hen. Wayee ɓaa, ga kihafci wo"a an: - Mi yërí kay!

10Ɓuwaa meekissari an: - Tum na bi fu mínnda kihot?

11Ya taassa an: - Ɓaa teeku Yéesu yërí tóoyí' kakay, ya leeffa ga tuhastiigoo, ya wo"aroo an: «Karaa mbalkaa Sílowee, fu sëmúluknee ga músúmaa.» Mi ka'ta, mi sëmúlukka, tuhastiigoo hotta.

12Ɓa meekissari an: - Yada ɓaa yaama? Ya taassa an: Mi ínohoo daa ya enɗa!

Fërísiyeeŋcaa meekisohussa ɓaa búumeeɗa

13Ɓuwaa ɓayya búumíraa wëkíruɗa ga Fërísiyeeŋcaa.

14Wiima, lak Yéesu tóoyɗee kakayfaa ga bes Sabat, ya tummba bi hascaa búumíraa hotta.

15Iñaama tah, Fërísiyeeŋcaa ɓan meekisohussa ɓaa yaama iñaa tumsee bi ya mínnda kihotɗa. Ya wo"aɓa an: - Ya tumɗeeroo kakay fitóoyí' ga hasciigoo, mi sëmúlukka, mi dalla kihot.

16Laakka ga Fërísiyeeŋcaa, ɓaa wo' an: - Ɓii tum iñii yiiɗa, meyohhii ga Kooh, ndaga ya faali"ii bes Sabat. Wayee ɓíinoo wo"a an: - Ɓo' mín na kiteewoh mandargacaa man na cii en lak ya tumoh-baakaaraa? Kihëgískoh laakka ga díkaantiɓa.

17Fërísiyeeŋcaa meekisohussa ɓaa wëkíruɗa an: - Fu nak, fu ínoh ya ga ɓii tah hasciigaraa kihotɗa? Ya taassa an: - Iñaa sëldíiga-Kooh!

18Ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa tookséeríi kigëm an ɓaa ɓa hot yaama enee búumí'. Ɓa ɓayneera ɓuwaa límmbiɗa,

19ɓa meekissaɓa an: - Ɓii yii yërí en kowukiigarúu ɗú wo' an límu na kibúumɗane? Kon tum na bi ya yii mín kihot diima?

20Ɓuwaa lím búumíraaɗa taasussa an: - Ɗí ínohin an kowurí ee ya límu na kibúum.

21Wayee daa ka en bi ya mínin kihotɗa, iñaama ɗí ínohoo dara ga. Ɓaa wëkí' hasciigariɗa, ɗí ínohoori. Meekisatti: ya enin yaak, ee ya mínin hafci kiwo'i'.

22Ɓuwaa lím búumíraa wëkíruɗa wo'see iñaama kiniik ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa. Ndaga yaawúu'caa yéegohseera ga an, ɓéeɓ ɓaa fu seedi' an Yéesu yërí en Kiristaaniinaa, ɓa kaallaa jaangaagaɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Iñaama tah ƃuwaa lím búumíraaɗa wo'ussa an «ya enin yaak, meekisatti».

24Fërísiyeeŋcaa ƃayussa ƃaa enee búumí'ɗa kotaa kukanakkaa, wo'ussari an: - Wo'ɗaa Kooh rek! Ɗí ínohin an ƃaa yaama tumoh-baakaa'.

25Ɓaa wëkíruɗa taassa an: - Ya en tumoh-baakaaraa, mi ínohhii dara ga. Wayee iñaa mi ínohɗa yërí en an mi búumeera ee diima mi yii hot.

26Fërísiyeeŋcaa meekissari an: - Ya tumeeraa ya? Ya tumee na bi hasciigaraa mínnda kihot?

27Búumíraa wëkíruɗa taassaƃa an: - Mi ɗewinndúuka kiwo' ee ɗú súkúrukkiiroo. Ɗú waa' ya ga kikeloh mi wo'is? Hanaa ɗú ƃan ɗú waa' ki'en ƃitëelíbéeci?

28Ɓa ƃaa ƃassi, wo'ussari an: - Fu yërí en tëelíbéeci kay? Wayee ɗí, ɗí tëelíbée Moyís.

29Ɗí ínohin an Kooh wo'in na Moyís, wayee ƃii yii, ɗí ínohoo sah dii ya meyohɗa.

30Ɓaa taassaƃa an: - Iñaama, en ki'enaa dooyin waa'. Ɗú ínohoo dii ya meyohɗa ee moona déy, yërí tum bi hasciigoo hotin!

31Ɗu ínohin an Kooh tookɗoo tumoh-baakaa'. Wayee ya tookɗi ƃéeƃ ƃaa onndi cée' ee tum iñaa ya waa'ɗa.

32Ken mosoo kikeloh daa ƃo' wëkí' ƃo', yaa límu na kibúum.

33Ɓii yii meyohéeríi ga Koohaa eneenaa mínoo dara kitum.

34Ɓa taassari an: - Fu límu múlúŋ mút ga baakaa', an fu waa'tíi kijëgí'! Waa ennda ɗa, ƃa kaallari fooh.

Búumí' ga hel

35Yéesu yéeŋnga an Fërísiyeeŋcaa kaaluunun ƃaa ya wëkíreeɗa fooh. Daa Yéesu hídohee nari, Yéesu meekissari an: - Fu gëmin ga Kowukii ƃiine?

36Ɓaa taassa an: - Ha'mudii, ƃaama ya ƃa, mi gëm gari?

37Yéesu wo"ari an: - Kon book fu hotinndi, ndaga ƃii wo' naraaɗa yërí!

38Ɓaa wo"a Yéesu an: - Ha'mudii, mi gëmin garaa! Fodaama ya ƴí"a ga fíkíi Yéesu.

39Lëehí'ta Yéesu wo"ari an: - Mi hay ëldúna doonaa ëldúna laak atti': en ɗanaa búumí'cii hot lañ ee ƃuwii en na kihotɗa búumu tërúus.

40Laakka Fërísiyeeŋcaa ensee daama nari. Daa ƃa kelohee iñaa Yéesu wo'ɗa, ƃa meekissari an: - Kon ɗí ƃan, ɗí iñcii búumíre?

41Yéesu taassaƃa an: - Ɗú enee ƃibúumíraa eneenaa ɗú enoo ƃitumoh-baakaa'! Wayee ɗú wo' an: «Ɗí hotin», kërí tah ɗú tes ƃitumoh-baakaa'.

Saŋ 10

Liiwukaa wo' ga loo níirohaa yijófí'yaaɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yéesu liiwukka an:

1- kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: Ɓaa aas ngídii baalcii ee koorohhii halii wayee këldúkoh diliisaa, ɓaama iñaa lok, iñaa gúroh-waas.

2Wayee ɓaa aasoh haliiɗa, yërí en níirohii baalcii.

3Ɓaa neehi yopaa kiwatuk baalcaaɗa hayyi kilëgísi' halaa ee baalcaa kelohsin koonaaci. Ya ɓay baalcii en ɓuuciɗa, yaa en ɓéeɓ ga teekaagari, ya meʸdohɓa fooh.

4Binaa ya meʸdoh baalcaagari ɓéeɓɓanaa, ya kuliyuk ga fíkíi, ɓa taabukiri ndaga ɓa ínohin koonaakaagari.

5Baalcaa taabukanndii múk ɓaa ɓa ínohoo, ɓa namanndi kinúp hen kay ɓa úsaayyi ndaga ɓa ínohoo koonaakaagari.

6Yéesu liiwukkaɓa fodaama, wayee ɓa ínohéeríi iñaa ya waaree kiwo'ɗa.

7Yéesu wo'issaɓa an: - kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: mi yërí en halii ngídii baalcii.

8Ɓuwaa ɗeɓpoo kihayɗa, ɓéeɓɓa ɓilok na ɓigúroh-waas, wayee baalcaa súkúrukussiiɓa.

9Mi yërí en halii. Ɓaa aas, kooroh garoonaa hay kimúc. Ya hay kimín ki'aasi, ya meyi ee ya hay kihot iñaa ya líifɗohan lookci.

10Lok nak, kilok, ki'ap, na kiyah doŋ haydohiri. Mi nak, mi hay doonaa ɓuwii laak kipes ee ɓa laakka bi dooy sëk. Yéesu tíkí'ta Fërísiyeeŋcaa ga an:

11- Mi yërí en níirohii yijófí'yii. Níiroh yijófí' erohi kumuunci hen ndaga baalcaagari.

12Wayee ɓaa enndii níiroh, laakkii baalcaa ee kopa' doŋ tahhi kiníi'. Ya hoti gumuu hayinaa, ya dal kinúp, ya foñ baalcaa, gumuufaa am ga baalcaa, tasaaroh yopaa.

13Níirohaama núpin ndaga kopa' tahhi kiníi' ee baalcaa ɓíttiiri.

14-15Mi yërí en níirohii yijófí'yii. Fodii dii Paamudii ínohhoo ee mi ínohinndiɗa, fodaama ɓan, mi ínohin baalciigoo, ee baalciigoo ínohinndoo. Ee ɓan, mi hay ki'eroh kumuunkiigoo ndaga baalciigoo.

16Mi laakin ɓan baal ɓiliis ɓaa enussii ga ngídii wii ee mi jominɓa kihaydoh. Ɓa hay kisúkúruk iñaa mi wo'ɗa. Fodaama ɓa en yop wíinoo, níirohii en yíinoo.

17Paamudii waarinndoo ndaga mi hay ki'eroh kumuunkiigoo, mi laasiska.

18En ki'enaa, ken mínoo kiɓeɓ kumuunkiigoo. Newanndoo hen mi erohka. Mi laakin dooli ki'eroh kumuunkiigoo na kilaasiska. Iñuma yërí Paammboo nakkoo kitum.

19Wo'eencaa Yéesu wo' caama haydohissa kihëgískoh ga ɗuuyʸ yaawúu'caa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ɓiyewin gaɓa, ɓaa wo' an: - Ɓii yii taam na Seytaani, ŋalaañkin! Ɗú en ya dii ɗú súkúrukiri?

21Wayee ɓuwaa ɓíinoo, ɓaa wo' an: - Ɓaa taam na Seytaani wo'oo wo'eencii cii de! Ee sah, Seytaani mín na ki'on búumí' kihot?

Yaawúu'caa sagussa kigëm Yéesu

22Hídukoh ga jamaanu fiyoon, laakka feet ga Yéerúsaleem waa yaawúu'caa feeti kiníindísuk besaa ɓa díŋkaanee Kooh Kaanfaagariɗa .

23Yéesu enee ga Kaanfaa Kooh, ya yaa tíidísuk ga ɗekataa wo'u «Ruumaa Salomonɗa .»

24Yaawúu'caa dalla kihayu, wíilussari, ɓa wo"ari an: - Fu íisanndíi ga kúmpafii bi kera? En an fu yërí en Kiristaaniinaa, wo'aaríika bi lee' lañ.

25Yéesu taassaɓa an: - Iñaa mi wo'eerúuka kera? Wayee ɗú gëmmbiiroo. Iñcii mi tumi ga teekii Paammbooɗa cërí seedi"oo.

26Wayee ɗú gëmmbiiroo ndaga ɗú bokkii ga baalciigoo.

27Baalciigoo súkúruksin iñaa mi wo'ɗa. Mi ínohinɓa ee ɓa ɓii taabukkoo.

28Mi onɓa kipeskaa leehoo taa'ɗa, ɓa saŋku'oo múk ee ken te'ooɓa ga yahhoo.

29Iñii Paammboo e'tooɗa yërí wëñ kiyak iñaa en ɓéeɓ ee ken mínoo kite' dara ga yah Paamudii .

30Mi na Paamudii, ɗí wíinoo.

31Daama nak, yaawúu'caa balawissa atoh kitapisoh Yéesu bi ya kaan.

32Yéesu dallaɓa kiwo' an: - Mi tumin ga fíkíirúu enaama ciyewin cijófí', caa Paamudii onndoo kitum. Wiida ga tumeencaama tah bi ɗú waa'too kitapisoh atoh bi mi kaan?

33Yaawúu'caa wo"ari an: - Tumeen wijófí' tahhii bi ɗí waa'taa kitapisoh atoh, wayee dii fu ɓas Koohɗa tah. Ndaga fu ɓo' doŋ ee fu waa' haffu kitík Kooh.

34Yéesu taassaɓa an: - Bíduunun ga Këyítfaa waasiigarúu an Kooh wo'in an: «Ɗú ɓikooh».

35Ɓuwaa Kooh ëewdoh wo'eenaama gaɓaɗa ya teekɓa ɓikooh ee iñaa Këyítfaa wo'ɗa ken mínoori kinís.

36Mi, Kooh yërí tanukkoo, wossaroo ëldúna. Kon ɗú mín na kiwo' an mi ɓasin Kooh ga dii mi wo' an mi kowu Koohɗa?

37En lak mi tummbii iñcii Paammboo nakkooɗanaa, kaa gëmattoo.

38Wayee en lak mi tumcanaa, luu enee an ɗú waa'tiiroo kigëm sah, gëmat tumeenciigoo, en ɗanaa ɗú ínoh píŋ an Paamudii yii garoo ee mi yii ga Paamudii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Daama, ɓa ɓaa heelis ki'am Yéesu, wayee ya rëccaɓa.

40Waa ennda ɗa, Yéesu karissa ɓakaa hanoh húlúwaa Yúrdeŋ gaaɗa, ga daa Saŋ bëtísi'ohee ɓuwaaɗa, ya ennda daama.

41Ɓo' ɓiyewin hayussa gari ee ɓa ɓaa wo' an: - Saŋ déy tummbii kíntaan wíinoo, wayee ɓéeɓ iñaa ya wo'ee ga ɓii yiiɗa enee kayoh.

42Waa ennda ɗa ɓo' ɓiyewin daama gëmussa ga Yéesu.

Saŋ 11

Lasaa', fiilii Yéesu kaannda

1Laakka ɓaa keen ɗúukool. Ya teeksee Lasaa' ee dëkee Bétaníi, dëk-kawaaMërí na Marta dëkohɗa.

2(Mërí yiima yërí en yaa leefee la'koleñaa ga kotcaa Ha'mudii, ya moossaca na fenfaagariɗa. Këmëeŋkíba Lasaa' yërí ɗúukoolee.)

3Yaakmuncaa Lasaa ɓanakɓaa ɓiɓetiɓaa wosohussa ga Yéesu kiwo"i an: - Ha'mudii, fiiliifu ɗúukoolin.

4Daa Yéesu kelohee iñaama, ya wo"a an: - Ɗúukoolaa Lasaa' waama, ɓayoo kumuunci, wayee wa ɣah kiteewoh ndamii Kooh, ee doonaa Kowukii Kooh laak Ndam ga.

5Marta na këmëeŋkíci Mërí na Lasaa' ensee ɓuwaa Yéesu waarin.

6Yéesu ɓaatta kiyuŋ bes kanak ga ɗekataa ya enoheeɗa ee lak ya yéegin an Lasaa' ɗúukoolin.

7Lëehí'ta ya wo"a tëelíbéecaagari an: - Ɗu ɓoyukat Yúudée.

8Tëelíbéecaagari taassari an: - Jëgírohii, maañnjii dara, yaawúu'caa heelseeraa kitapisoh na atoh bi fu kaan ee an fu waa' kiɓoyukis daama!

9Yéesu wo"aɓa an: - Hanaa noh-noh wíinoo tumirii wahtu cidaaŋkaah na wahtu kanak? Binaa ɓo' tíin na nohaa, ya këftukoo, ndaga ya hoti lee'laatii ga ëldúnaaɗa.

10Wayee binaa ɓo' tíin na wekaa, hay kikëftuk ndaga ya taammbii na lee'laat.

11Lëehí'ta, ya tíkka ga an: - Fiiliiruu Lasaa' neehin, mi hay kika', mi yúunneeri.

12Tëelíbéecaa taassa an: - Ha'mudii, en lak ya neeh henaa, ya hay kitani.

13Yéesu wo'ee kikaankaa Lasaa', wayee tëelíbéecaagari fooŋsee an ya wo' pëní-fayaaŋ.

14Yéesu dallaɓa kiwo' faŋ an: - Lasaa' kaanin,

15laakkiiroo da, wayee ɗú tah ka newohharoo ɗa, en ɗanaa ɗú gëm garoo. Ɗu ɣahat kon bi gari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Waa ennda ɗa, Toomaa yaa wo'u Síisaaɗa, wo"a tëelíbéecaa ɓíinoo an: - Ɗu ɓan, ɗu karat na Jëgírohii, ɗu kaannee nari!

Yéesu yërí en kimílískii, ennda kipeskii

17Ga waa Yéesu le'ɗa, ya laak Lasaa' acuunun bi laakin bes cinikiis.

18Bétaníi en ga yahaa Yéerúsaleem, ee ca úsaayohin iñaa le' kíloomeet kaahay.

19Lak yaawúu' ɓiyewin hayuunun ga Marta na Mërí kicolukɓa ga këmëeŋkíɓa yaa kaanɗa.

20Daa Marta kelohee an Yéesu hayin, ya meƴca kitëebílukki, wayee Mërí yuŋnga ga kaanfaa.

21Marta dalla kiwo' Yéesu an: - Ha'mudii, fu enee diinaa, eneenaa këmëeŋkíroo kaanoo.

22Wayee bi diima sah, mi ínohin an tóoh iñaa fu kíim Koohaa, onndaari.

23Yéesu wo"a Marta an: - Këmëeŋkífu hay kimílís.

24Marta taassa an: - Mi ínohin an ya hay kimílís besaa ɓuwaa mílísan bërii ga besaa mëeñjohɗa.

25Yéesu wo"ari an: - Mi en kimílís, mi en kipes. Ɓaa gëm garoonaa, luu ya kaanee, ya hay kipes.

26Ee ɓaa pes gëm garoo tóoh, kaanoo múk. Fu gëmin iñume?

27Marta taassa an: - Ee Ha'mudii, mi gëmin dijófí' an fu yërí en Kiristaanii, Kowukii Kooh, yii jomee kihay ëldúnaɗa.

Yéesu kodukka

28Daa Marta lëehɗee kiwo' fodaama, ya yaa ƴah kiɓaynee Mëríkëmëeŋkíci. Ya le"a, móodí'tari an: - Jëgírohii yii dii, ee ya meekisohhaa.

29Daa Mërí kelohee iñaama, ya dalla kikoluk, yaa ƴah ga Yéesu.

30Wiima lak Yéesu aassii dëkaa duum, wayee ya lísee kites ga ɗekataa Marta hayeeri kitëebílukɗa.

31Yaawúu'caa wéetalsee Mërí ga kaanfaaɗa, daa ɓa hotee Mërí kolukka, yaa íisuk fooh, ɓa ɓaa taabukki. Ɓa foogee an ya ƴah loyaa kidayuknee daama.

32Daa Mërí le'ee ɗekataa Yéesu enoheeɗa, ya hottari, ya ƴí"a ga kotcaagari, wo"a Yéesu an: - Ha'mudii, fu enee diinaa eneenaa këmëeŋkíroo kaanoo.

33Daa Yéesu hotee Mërí yaa koduk, ya na yaawúu'caa taabee nariɗa, faanci púnnda keeñci leehha,

34ya meekissaɓa an: - Ɗú ac Lasaa' gaɗa? Ɓa taassari an: - Ha'mudii, haya fu hot.

35Daama Yéesu kodukka.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Waa ennda ɗa, yaawúu'caa ɓaa wo' an: - Malkat dii ya hídeeri kiwaa'ɗa.

37Wayee laakka gaɓa ɓaa wo' an: - Ya yii ya onee búumíraa kihotɗa, ya mínéeríi ɓan kitum bi Lasaa' kaanoone?

Lasaa' ɓoƴkissa ga kipes

38Waa ennda ɗa, ɓaatissa ga, keeñaa Yéesu wëñnja kileeh, ya yaa ƴah loyaa. Loyaa enee nogaa yotu ga jaŋjagaa ee atoh wiyaak lagussa ga kúuwkaa.

39Yéesu wo"a an: - Nísat atohii! Marta, yaak yii kaanɗa, wo"ari an: - Ha'mudii, ya jomin kidal ki'ot ndaga tumin bes cinikiis caa ya en ga ɗuuƴ loyii.

40Yéesu taassari an: - Mi wo'éeríiraa an binaa fu gëmaa, fu hay kihot ndamii Koohe?

41Ɓa níssa atohaa. Yéesu ɓëwí'ta hascaagari ɗook asamaan, wo"a an: - Paamudii, mi gërëminndaa ga dii fu súkúrukinndooɗa.

42Mi ínohin an fu súkúrukinndoo besaa en ɓéeɓ. Wayee ɓuwii wíilloo ɓii ɓërí tah mi wo' iñii yii, doonaa ɓa gëm an fu wossoo.

43Daa Yéesu lëehɗee kiwo' iñaama, ya fiippa koonaa ga ɗook an: - Lasaa', meyaa fooh!

44Lasaa' meƴca fooh, kotcaagari na yahcaa múuluunun na lëmíi, fíkíifaa kúnukin na úuf. Yéesu wo"a ɓuwaa an: - Múulísatti, ɗú íissi ya ƴee!

Yaawúu'caa ɓaa pokoh noh ki'apluk Yéesu

(Mëccëe 26: 1-5; Marka 14: 1-2; Lúkkaa 22: 1-2)

45Yaawúu' ɓiyewin ga ɓaa hayee kaan Mërí ee hotsee iñaa Yéesu tumee yaamaɗa , gëmussa gari.

46Wayee laakka gaɓa ɓaa ka' ga Fërísiyeeŋcaa, ɓéestí'taɓa iñaa Yéesu tumeeɗa.

47Waa ennda ɗa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa naFërísiyeeŋcaa dalla kiɓëytoh paanaa wiyaakwaa. Ɓa wo"a an: - Ɓii yii kat, iñii ya tum ga kíntaanɗa hëpin. Ɗu tuman na?

48Binaa ɗu íissi ga iñii ya enukohɗanaa, ɓéeɓ hay gari kigëm, ee baanaa ɓu-Room hay kikeenu ga ɗookkuu, ɓa pook Kaanfaa Kooh, ɓa tas heetiigaruu!

49Kayíf, yíinoo gaɓa ee kíisci laakki lak yërí enee ha'-kaadaa sarahohcaa, dalla kiwo' an: - Ɗú daal, ɗú ínohoo iñii laakɗa.

50Ɗú hottii an iñaa gën garúuɗa yërí en ɓo' yíinoo kani' ɓéeɓ kúlkiine? Fodaama heetii ɗúboo ɓéeɓwa.

51En ki'enaa, iñaa Kayíf wo' yaama meyohéeríi gari. Ya yërí enee ha'-kaadaa sarahohcaa kíisci, ee fodii sëldíiga-Kooh ya wo"a an Yéesu jomin kikaan ndaga heetaagari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

52Enndii an Yéesu jomee kikaani' heetaagari doŋ, wayee ɓan ya jomee kikaan, doonaa ya hídíroh ɓéeɓ towutii Kooh tasarukoh ga ëldúnaɗa, ee ɓa en heet wíinoo.

53Aboh ga besaa bërí, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa abussa an ɓa hay ki'apluk Yéesu.

54Iñaama tahha Yéesu íissa kikari na kihayi ga ɗuuʸ yaawúu'caa, ɓéeɓ hotiri. Ya nammba kika' teeraa Efarayím ga gohaa hanoh ɓak ëgí'-dúndagaaɗa. Ya ennda daama na tëelíbéecaagari.

55Waama lak feetaa Paakaa Yaawúu'caa deeyin, ɓo' ɓiyewin meyohussa gohcaa ɓa dëkohɗa, karussa Yéerúsaleem kisétí'siruk, balaa feetaanaa.

56Ɓa ɓaa raas Yéesu, ee ga ɗuuʸ Kaanfaa Kooh ɓa enoheeɗa, ɓa ɓaa meekisoh ga díkaantiɓa an: - Ɗú ínoh ya ga? Ya hayanndii feetiine?

57Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na Fërísiyeeŋcaa nakohsee an laak ɓaa ínoh daa Yéesu enohɗanaa, ya le'dohatka gaɓa, en ɗanaa, ya abu.

Saŋ 12

Mërí leeffa la'koleñ ga kotcaa Yéesu

1Yéesu ka'ta Bétaníi, ga daa Lasaa', yaa ya mílísɗee dëkohɗa, lak tes ga bes ciyitniinoo Paakaa yaawúu'caa le'.

2Ya tíkɗussa cuuníin daama. Marta yërí norohee ee Lasaa' bokee ga ɓuwaa bok na Yéesu kanuɗa.

3Waa ennda ɗa, Mërí ɓeɓpa iñaa hín na le'-líita' ga la'koleñ wiséerí' waa koocussii ee hëwrohu kedikkaa wo'u naa'. Ya íiffawa ga kotcaa Yéesu, lëehí'ta ya yaa moosca na fenfaagari. Kaanfaa ɓéeɓ eeñnja ban na ngetaa la'koleñaa.

4Wayee Yúdaa Iskariyot, yíinoo ga tëelíbéecaa Yéesu ee yërí naranndi ki'on bíiŋɗa, wo"a an:

5- La'koleñuma mínéeríi kitoonu kopa' wiyewin, wa sarahohu ɓuwii laakooɗane?

6Yúdaa wo' iñaamanaa enndii an helci karee ga ɓuwaa laakooɗa, wayee ya enee lok. Yërí ɗaakee nafa-hëelísaagaɓa ee iñaa aasi gaɗa, ya daanee ga kiloki hen.

7Yéesu nak wo"a an: - Íisaa ha'ci! La'koleñii wii wërí ya ɗëwí' ee wa aaw besaa mi yʸah ki'eku ga loyaaɗa.

8Ɓuwii laakooɗa, ɓa yʸah narúu dii besaa en ɓéeɓ. Wayee mi, mi yʸahhii narúu ki'en dii bi taa'.

Yaawúu'caa pokohussa nof ki'apluk Lasaa'

9Ɓo' ɓiyewin ga yaawúu'caa yéegussa an Yéesu yaa ga Bétaníi, ɓa ɓaa yʸah daama. Ee en ki'enaa kihot Yéesu rek ɓayéeríiɓa daama, wayee ɓa waaree kihot ɓan Lasaa' yaa Yéesu mílísɗeeɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Sarahohcaa ɓiyaakɓaa júwohussa kon ga ki'apluk Lasaa' ɓan,

11ndaga ya yërí tah yaawúu' ɓiyewin foñussaɓa, gëmussa ga Yéesu.

Yéesu aassa teeraa Yéerúsaleem na ndam wiyaak

(Mëccëe 21: 1-11; Marka 11: 1-11; Lúkkaa 19: 28-40)

12Ga kooh-wíisfaa, ɓo' ɓiyewin ga ɓaa hay feetaa Paakɗa yéegussa an Yéesu yaa hay teeraa Yéerúsaleem.

13Ɓa dalla kiheel soo'soo', ɓa meʸca teeraa kihídohnee nari, ɓa ɓaa wo' didóolí' an: - Óosaanaa! Kooh barkeelat ɓii hay ga teekii Ha'mudiiɗa, buurii Isarayeel!

14Fodaa daa bídu ga Këyítfaaɗa, Yéesu ɓeɓpa cúmbú'-baam, ya lappa ga ɗookgaa. En ki'enaa, Këyítfaa wo' an:

15«Kaa tíitat ɗú, ɓu-Síyoŋ , Buuriigarúu yeema hayi, ya lap cúmbú'-baam.»

16Ga wahtaa iñcaama laakɗa, tëelíbéecaa Yéesu ínohséerii iñaa ca waaree kiwo'ɗa. Wayee ga waa Kooh e' Yéesu ndam ga tóohɗa, ɓa níindísukka iñcaa aaw gari, bínsee ga Këyítfaa ee ɓa ínohha an iñcaama tóoh laakin gari.

17Ɓéeɓ ɓuwaa maasohee ga waa Yéesu wo' Lasaa' kimeʸ loyaa, ya mílísi'tariɗa, seedi'ussa iñaa ɓa hoteeɗa.

18En ki'enaa, lak ɓo' ɓiyewin kelohuunun an Yéesu tumin kíntaanaa waama,ërí tah ɓa hayya kihídohnee nari.

19Fërísiyeeŋcaa nak ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Ɓú hotine, ɗu mínoo dara ga, malkat ɓéeɓ ɓuwii ɓii taabukki.

Laakka Gerekcaa waa'see kihot Yéesu

(Mëccëe 16: 21-28)

20Laakeera ɓiGerek ga ɓuwaa hayee Yéerúsaleem, ga feetaa yaawúu'caa, kijaamuk Koohɗa.

21Ɓa ka'ta ga Filiip. Filiip yaama dëkee Betsaydaa, dëk-kaw ga gohaa Gëlílée. Ɓa wo"ari an: - Kiyaakii, ɗí waaree kihot Yéesu!

22Filiip ka'ta wo'neeraka Andari. Ɓa taammba ɓa ɓanak, ɓa wo'neera Yéesu.

23Yéesu wo"aɓa an: - Wahtii le'in, wii Kowukii ɓii yʸah kilaas ga ndamiigariɗa.

24kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: binaa kupesoh keen ga kakay, ja kaanndiinaa, ja tesan kupesoh. Wayee binaa ja kaanaa, ja hay kilím towu tiyewin.

25Ɓaa fu keeñuk kipesfunaa, fu hayka kiñak bi taa'. Wayee ɓaa fu líkkii helfu ga kipeskiigaraa doŋ ga ëldúnaɗanaa, fu hay naka kites, fu pes bi taa'.

26Ɓaa waa'too kisúrga'ukaa, ya taabukattoo, ee daa mi enohɗa, súrgaagoo ɓan yʸah da. Ɓaa súrga'uk garoonaa Paammboo hayyi ki'on cée'.

Yéesu wo"a ga loo kikaankaagari

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Mëccëe 16: 24-27)

Yéesu tíkka ga an:

27- Diima deŋ heliigoo hícukohin. Haa mi wo'an ya? Mi wo'an an: «Paamudii, músalaaroo ga coonucii ɣahhoo kidal ga wahtiimane?» Múk! Man kikoo' ga coonucii ga wahtiimaɗa tahhoo kihay.

28Paamudii, eraa teekiigaraa ndam! Waa ennda ɗa, laakka koonaakaa meyoh ɗook-Kooh, wo"a an: - Mi erinwa ndam kumëeñí' ee mi haywa ki'e'sis ndam.

29Ga mbooloomaa enee daama ee kelohsee koonaakaaɗa, laakka ɓuwaa wo' an: - Iñaa ínínŋ! Ɓíinoo an: - Malaaka wo' nari!

30Wayee Yéesu wo"aɓa an: - Enndii haffoo tah koonaakuma kikelohuk, wayee ɗú ɓërí tahka kikelohuk.

31Diima deŋ wahtii ëldúna ɣah ki'atti'ohuɗa le'in. Diimanaa buurii yibóní'yii tík yah ga ëldúnaɗa kaalu ga fooh.

32Ee mi, binaa mi ɓëwíru, mi tíim kakayfiinaa, mi hay kinook ɓuwii ɓéeɓɓa, ɓa hay garoo.

33Yéesu wo'ee iñaama, kiteewoh daa kikaankaagari ɣah kimanɗa .

34Mbooloomaa taassari an: - Ɗí jaŋ ga Këyítfaa Waasiigaríi an Kiristaanii pesan bi taa'. Kon fu mín na kiwo' an Kowukii ɓii jomin kiɓëwíru ka tíim kakayfii? Ɓii en Kowukii ɓii yaama, ya ɓa?

35Yéesu wo"aɓa an: - Lee'laatii wii lís ki'en narúu, wayee ɣahissii kimaañ. Tíidat, waa lee'laatii wii narúu, en ɗanaa wek betoorúu, ñúus ammbúu. Ɓaa tíin ga ñúus ínohoo daa ya aawoh.

36Gëmat ga lee'laatii waa wa wii narúu, en ɗanaa ɗú en ɓiɓo' lee'laat. Daa Yéesu wo'eeɓa iñaama bi lëehí'ta, ya kolukka yaa ɣah, ya ɗaakukkaɓa.

Yaawúu'caa sagussa kigëm ga Yéesu

37Kíntaancaa Yéesu tum ga fíkíi yaawúu'caaɗa, ga daa ca hín kiyewinɗa tóoh, tahhii bi ɓa gëmmba gari.

38Fodaama, iñaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaawo'eeɗa matta. Ya wo'ee an: «Ha'mudii, ɓii gëm iñii ɗu yéegalohɗa ɓa? Ha'mudii teeɓ ɓa dooliigari?»

39Ee iñaa tah ɓa mínndii kigëmɗa, Ísayíi wo'issa ga an:

40«Kooh búumí'ta hascaagaɓa, ya yëgísí'ta keeñcaagaɓa, doonaa ɓa hotoo na hasɓa, ee ɓa ínohoo ga keeñɓa.» Kooh tíkka ga an: En ɗanaa, ɓa súpítoo kipeskaagaɓa, mi wëkí'ɓa.

41Ísayíi wo"a iñaama ndaga lak ya hotin ndamaa Yéesu, ee ya wo'ee iñaa aaw gari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Wiima sah, lak ga ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa, ɓiyewin gaɓa gëmseera ga Yéesu. Wayee ɓa kaañnjii kiseedi' ngëmaagaɓa ndagaFërísiyeeŋcaa. Ɓa niikee kikaalu ga jaangu-yaawúuraa

43En ki'enaa, gërëmaa meyoh ga ɓo'-súusúus gënëlɓa gërëmaa meyoh ga Kooh.

Wo'eencii Yéesu cërí ƴah ki'atti' ɓuwii

44Waa ennda ɗa, Yéesu wo"a ga ɗook an: - Ɓaa gëm garoonaa, ya gëmmbii, eemmba garoo doŋ, wayee ya gëm ga ɓaa wossooɗa.

45Ɓaa hottoonaa, hotin ɓaa wossooɗa.

46Mi en lee'laat ee mi hayin ëldúna doonaa ɓéeɓ ɓaa gëm garoonaa dëksisoo ga ñúus.

47Ɓaa keloh wo'eenciigoo ee ya ammbiicanaa, enndii mi ƴahhi ki'atti'. En ki'enaa, ki'atti' ëldúna haydohhiiroo, wayee mi hay kimúsal ëldúna.

48Ɓaa saŋngoo ee tookkii wo'eenciigoonaa, atti'ohaagari tuukin tek. Yërí en wo'eenii mi jëgírohɗa, ee bëríinaa ëldúna túki'anɗa wërí ƴahhi ki'atti'.

49Ndaga mi wo"ii ga teekkoo wayee Paamudii wossooɗa yërí nakkoo ga kihafci iñii mi jom kiwo' na iñii mi jom kijëgírohɗa.

50Ee wóorinndoo hël an iñii ya nakohɗa wërí onohi kipeskaa leehoo taa'ɗa. Kërí tah jëgírohiigoo, mi tumwa fodaa daa Paamudii nakkooka kitumɗa.

Saŋ 13

Yéesu tíssa kotcaa tëelíbéecaagari

1Enee ga besaa balaa Paakaa yaawúu'caa. Yéesu ínoheera an wahtaa ya jom kikolkoh ëldúna, ya ɓoyuk ga Paamciɗa le'in. Ya mosee kiwaa' ɓuunci ga ëldúna ee ya waa'taɓa bi ga daa ya kaanoh.

2Yéesu enee na kicuuníinuk na tëelíbéecaagari. Seytaani, lakanaa tumin kumëeñí' ga keeñaa Yúdaa Iskariyot, kowukaa Simoŋ, halaat kitoon Yéesu.

3Yéesu ínoheera an ya meyoh ga Kooh ee ya ƴah kiɓoyukis gari. Ee ɓan ya ínoheera an Kooh, Paamudii tíkin tóoh ga yahci.

4Fodaama ya kolukka ga cuuníinfaa, ya ɗolla kúltífaagari hanoh ɗookɗa, ya ɓeɓpa úuf, pëkírukka.

5Lëehí'ta ya íiffa músú ga kanu, ya yaa tís kotcaa tëelíbéecaagari, ee ya yaa moosca na úufaa ya pëkírukeeɗa.

6Daa ya le' bi ga Simoŋ-Pee', yaama wo"ari an: - Fu Ha'mudii, fu tísi'too kotciigoone?

7Yéesu loffari an: - Iñii mi tum yii, fu ínohoori diimaɗa, wayee fu ínohanndi ga iñii aaw fíkíiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Pee' wo"ari an: - Kitísi'too kotciigoone? Múk! Yéesu loffari an: - Mi tísi'tiiraacanaa, fu boksisoo naroo ga dara.

9Simoŋ-Pee' wo"ari an: - En ɗanaa Ha'mudii, kaa eem ga kitís kotcii rek, wayee tísaa yahcii na hafii ɓan.

10Yéesu wo"ari an: - Ɓaa ɓookkin, soolukkii kitísuk, enndii kotcaa rekaa, ndaga lak ya setin wic. Ɗú nak, ɗú setin wayee enndii ɓéeɓpúu.

11(Yéesu ínoheera ɓaa ʎahhi kitoonɗa, kërí tah ya wo"a an «ɗú setin wayee enndii ɓéeɓpúu.»)

12Ga waa ya lëehí'taɓa kitísi' kotcaaɗa, ya ekkissa kúltífaagari, ya yugissa kiñam, wo"aɓa an: - Iñii mi tumi'túuɗa, ɗú ínohinndine?

13Ɗú, ɗú ɓayiroo «Jëgírohii», ɗú ɓayiroo «Ha'mudii», ee ɗú wo' kayoh ndaga mi yërí.

14Kon en lak mi Ha'mudii, mi Jëgírohii, mi tísi'túu kotaa, ɗú ga kihaffúu, yaa en ɓéeɓ ɓan jomin mooroomci kitísi' kot.

15Mi teewinndúu waas, doonaa fodii dii mi tumi'túuɗa ɗú tumɗa ɓan.

16Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: súrga wëñoo kilaak solu ha'-kaanci ee ɓaa wosu hen wëñoo kilaak solu ɓaa wossiɗa.

17Ɗú ínohin iñaama. Kon binaa ɗú taabukkanaa, ɗú hay kiyewin múu'.

18Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an: - Enndii ɗú ɓéeɓpúu, ɗú tahhoo kiwo'. Mi ínohin ɓuwaa mi tanukɗa. Wayee iñii Këyítfaa wo' yii jomin kilaak: «Ɓaa bokee naroo kanuɗa, oninndoo bíiŋ.»

19Mi yii wo"úuka diimaɗa balaa iñaama laakaa, en ɗanaa binaa wa laakaa ɗú ínoh an “mi en ɓii mi enɗa.”

20Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: ɓaa fu took ɓaa mi wosɗanaa, fu tookkoo ɓan mi ga kihaffoo. Ee ɓaa fu tookkoonaa, fu took ɓaa wossooɗa ɓan.

21Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' fodaama, keeñci leehha tak, ya wo"a faŋ an: - Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka: yíinoo garúu hayyoo kitoon.

22Tëelíbéecaa ɓaa malakoh, ndaga ɓa ínohéeríi ɓaa Yéesu wo' nariɗa.

23Yíinoo ga tëelíbéecaa, yaa Yéesu keeñukɗa, lak yaa ga yahaaci.

24Simoŋ-Pee' kalayyari kiwo"i, ya meekisoh ɓaa Yéesu wo' nariɗa.

25Tëelíbéenaa tobinukka ga Yéesu, meekissari an: - Ha'mudii, ɓaama ya ɓa?

26Yéesu taassari an: - Mi hay kiñoon ʎaak-mbúurú ga ñamahii, ee ɓaa mi eranwaɗa, yërí ya. Yéesu dalla kiɓeɓ ʎaak-mbúuraa, ñoonndawa ga ñamahaa, e'ta Yúdaa, kowukaa Simoŋ Iskariyot.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Daa Yúdaa ñam mbúuraa hen rek, Seytaani aassa gari. Yéesu wo"ari an: - Iñum fu ɣah kitumɗa, gaawaa ga!

28(Wayee laakkii yíinoo ga ɓuwaa bokee nari kiñamɗa yaa ínoh iñaa tah Yéesu wo"ikaɗa.

29Yúdaa yërí enee ɗaakoh-koparaagaɓa.Ërí tah, laakka tëelíbéecaa fooŋ an Yéesu wossi kilomnee iñaa ɓa sooluk ga hewaa, wala kisarahnee ɓuwaa laakoo daraɗa.)

30Yúdaa ɓeɓpa ɣaak-mbúuraa Yéesu ereeriɗa, ya dalla kimeɣ. Waama lak Kooh hoowin.

Yéesu dígalla apotaa'caa enaama yi'as

31Ga waa Yúdaa meɣca, Yéesu wo"a an: - Diima Kowukii ɓii laakin ndam ee ndamii Kooh laakɗa kooroh gari,

32[ee binaa ndamaa Kooh laakɗa kooroh garinaa], Kooh ɓan hayyi kindam na kihafci ee ya hayka kitum diima diima.

33Biɣaay, kitessoo narúu maañissii. Ɗú hayyoo kiraas, wayee iñaa mi wo'ee yaawúu'caaɗa yërí mi wo"úu diima: Dii mi aawɗa, ɗú mínoo da kika'.

34Diimaɗa, mi dígallúu iñii yi'asyii yii: waarohat ga díkaantirúu. Fodii dii mi waa'túuɗa, ɗú ɓan, ɗú jom ɗa kiwaaroh ga díkaantirúu.

35Binaa ɗú waarohaa, iñaama hay kiteeɓ ɓéeɓ an ɗú ɓitëelíbéeroo.

Yéesu yéegalohha an Pee' hayyi kitaasuk

(Lúkkaa 22: 31-34; Marka 14: 27-31; Mëccë 26: 31-35)

36Simoŋ-Pee' meekissa Yéesu an: - Ha'mudii, fu ɣah gada? Yéesu taassari an: - Daa mi en na kiɣahɗa, fu mínooroo da kitaabuk diimaɗa, wayee paaf fíkíi, fu hayyoo da kitaabuk.

37Simoŋ-Pee' wo"ari an: - Ha'mudii, iñii tah ya mi mínooraa kitaabuk diimaɗa? Mi tuukin tek ga ki'eroh kumuunkiigoo ndaga fu.

38Yéesu taassari an: - Fu tuukin ga ki'eroh kumuunkiigaraa ndaga mine? Kayoh-kayohɗa mi wo"aaka: bi siik-pabu kodaa, fu hayyoo kitaasuk waas kaahay.

Saŋ 14

Yéesu yërí en waasii ëewruk ga Paamudiiɗa

Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an:

1Kaa jaahli'at! Ɗú gëmin ga Kooh, gëmat garoo ɓan.

2Kaan Paammboo yewinin didëkaa'. Ee iñaama laakéeríinaa, eneenaa mi wo'oorúu an mi yii ɣahhúu kiwaayukɗinee daa ɗú enan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ee mi ka' mi waayuki'túu ɗekataanaa, mi hay kihayis mi ɓeɓpúu ga yahaaroo, doonaa daa mi enaa, ɗú ɓan ɗú en da.

4Ɗú ínohin waasii ëewruk ga dii mi ɣahɗa.

5Toomaa wo"ari an: Ha'mudii, ɗí ínohoo dii fu aawɗa, ɗí mínan na ki'ínoh waasii?

6Yéesu taassari an: - Mi yërí en waasii, mi en kayoh, mi en kipeskii. Ken mínoo kika' ga Paamudii ee koorohhii garoo.

7Enee an ɗú ínohinndoonaa, eneenaa ɗú ínohin Paammboo ɓan. Diima deŋ ɗú ínohinndi ee ɗú hotinndi.

8Filiip wo"a Yéesu an: - Ha'mudii, teewaarí Paamudii ee iñaama hayyí kidooy.

9Yéesu taassari an: - Mi enin narúu yimëeñí', ee bi wati Filiip, fu ínohooroone? Ɓaa hotinndoonaa, hotin Paamudii. Kon iñii tah ya fu wo' an: «Teewaarí Paamudii?»

10Fu gëmmbii an mi yii ga Paamudii ee Paamudii yii garoone? Wo'eencii mi wo"úuɗa meyohhii garoo. Wayee Paamudii dëk garooɗa, yërí tum lëgëyiigari.

11Mi wo"úu man: mi yii ga Paamudii ee Paamudii yii garoonaa, gëmattoo. Luu enndii dara, ɗú gëm sah ndaga tumeencii ɗú hotɗa.

12Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka, ɓaa gëm garoonaa, ya ɓan hay kimín kitum iñcii mi tumiɗa, ya hay kitum sah caa wëñɗa, ndaga mi yii ɣah ga Paamudii.

13Ee ɓéeɓ iñaa ɗú kíim ga teekiigoonaa mi hayyi kitum, en ɗanaa Kowukii teewoh ndamii Paamudii laakɗa.

14Binaa ɗú kíimmboo yen ga teekkoonaa, mi tummbi.

Yéesu dígohha Helaa yisela'í'yaa

Yéesu wo"a tëelíbéecaagari an:

15- Binaa ɗú waa'toonaa, ɗú hay kitaabuk iñcii mi nakoh kitumɗa.

16Ee mi, mi hay kikíim Paamudii ya onndúu ɓo' yiliis yaa amɗohanndúu, yaa enan narúu bi taa'.

17Ɓaa yaama, yërí en Helaa yisela'í'yaa teewohi kayohɗa. Ɓu-ëldúna mínsoori kite', ndaga ɓa mínoori kihot, ee ɓa ínohoori. Wayee ɗú, ɗú ínohinndi, ndaga ya dëk narúu ee ya yii garúu bi taa'.

18Mi foñanndiirúu fodii tubaayu, mi hay kiɓoyukis garúu.

19Tesin ga jutuut ɓu-ëldúna hotsisanndiiroo, wayee ɗú, ɗú hayyoo kihot, ndaga mi yii pes ee ɗú ɓan ɗú hay kipes.

20Besaama le' bërínaa, ɗú hay ki'ínoh an mi yii ga Paammboo, ɗú ínoh an ɗú ɓii garoo ee ɓan mi yii garúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ɓaa waarinndoo yërí en ɓaa am iñaa mi nakoh ee taabukiwaɗa. Ɓaa waa'toonaa, Paammboo hayyi kiwaa', mi ɓan, mi hayyi kiwaa', ee mi teewoh haffoo gari.

22Yúdaa, ee bokkii na Yúdaa Iskariyot, wo"ari an: - Ha'mudii, mín na ki'en an fu ƴah kiteewoh haffu garíi ɗí haŋngíi, ee an fu ƴahhii kiteewukoh haffuu ga ɓu-ëldúna tóoh?

23Yéesu taassari an: - Binaa ɓo' waa'toonaa, hay ki'am ga keeñci iñaa mi wo'. Ee Paamnboo hayyi kiwaa', mi na Paammboo ɗí hay gari ee ɗí dëk ga kaanci.

24Ɓaa waa'tiiroo, aboo iñaa mi wo'. Ee iñii ɗú keloh mi wo' yii meyohhii garoo wayee meyoh ga Paamudii wossooɗa.

25Mi wo'inndúu iñuma, waa mi yii lís narúu ki'en.

26Lëehíraa, ɓaa ƴahhúu ki'amɗoh ee yërí en Helaa yisela'í'yaa Paammboo ƴah kiwosoh ga teekiigooɗa hayyúu kijëgí' tóoh ee ya hayyúu kiníindís tóoh iñcaa mi wo'eerúuɗa.

27Mi yii foñi'túu jam. Jamiigoo wërí mi onndúu. Mi onndiirúuwa fodii dii ɓu-ëldúna onohiwaɗa, kaa lëyat ee kaa niikat.

28Ɗú kelohin mi wo'inndúu an: «Mi yii ƴah ee mi hay kiɓoyukis garúu.» Binaa ɗú waareeroonaa, ɗú neɓluk ga dii mi en na kiƴah ga Paamudiiɗa, ndaga Paamudii yërí wëñnjoo kiyak.

29Mi wo'inndúuka diimaɗa, balaa iñcaama laakaa. En ɗanaa ca laak bëríinaa, ɗú gëmmboo.

30Saawalloo narúu hoo'sanndii ndaga sépí'í'-ga-nofii, yii tík yahci ga ëldúnaɗa, yii hay. En ki'enaa, ya mínoo dara garoo.

31Wayee mi tum fodii dii ya nakkoo kitumɗa. En ɗanaa, ɓu-ëldúna mín ki'ínoh an mi keeñukin Paamudii, Kolkat, ɗu meyohat dii, ɗu ƴee!

Saŋ 15

Kedik na toytaagari

Yéesu tíkka ga an:

1- Mi yërí en kedik-biiñkii kukayohkii, ee Paammboo yërí en yii líni kedik-biiñkiiɗa.

2Koykaa jok garoo, ee límmbii tóoh, ya hayka kigú'. Wayee koykaa lím towaa, ya hayka kipaas bi set doonaa ka wëñ ɗa kilím.

3Ɗú nak, ɗú sétíruunun haat ndaga iñcii mi jëgí'túuɗa.

4Enat naroo wíinoo fodii dii mi en narúu wíinooɗa. Fodaa daa koy kedik, ka jokukkii ga kedikkaa, ka haŋka doŋ, ka mínoo kilím towuɗa, ɗú ɓan, ɗú madan fodaama binaa ɗú enndii wíinoo naroonaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Mi yërí en kedik-biiñkii, ɗú ɓërí en toytii. Ɓaa en wíinoo naroo ee mi en wíinoo nariɗa man na kedikkaa lím towu tiyewin; wayee ɗú enndii naroonaa ɗú mínoo dara kitum.

6Ɓaa enndii naroo wíinoonaa, hay kijafu ga fooh fodii toy tiƴowuu, ta súɓ. Lëehíraa, ta nëgírohu, ta jafu ga kiwii, ta aaw kitak.

7Binaa ɗú en wíinoo naroo ee wo'eenciigoo yëgís ga ɗuuƴcúunaa, kíimat iñaa neɓpúu, ɗú hayyi ki'onu.

8Iñaa en ndam ga Paammbooɗa wërí en an ɗú man na kedikkaa lím towu tiyewin ee iñaama yërí teewohan an ɗú ɓitëelíbéeroo.

9Fodaa daa Paammboo waa'tooɗa, mi ɓan mi waa'túuɗa. Dëkat ga kiwaarohkii mi teeɓpúuɗa.

10Binaa ɗú am iñcii mi nakkúuɗanaa, ɗú hay kidëk ga kiwaarohkii mi teeɓpúuɗa, fodaa daa mi abee iñaa Paammboo nakeeroo ee mi yii dëkka ga kiwaarohkii ya teeɓpooɗa.

11Mi wo"úu iñcuma doonaa keeñ-soosii en narooɗa en garúu ee ɗú líif na keeñ-soos.

12Iñii yii yërí mi nakkúu: Waarohat ga díkaantirúu fodii dii mi waa'túuɗa.

13Laakkii kiwaarohkaa yak bi le' ga ki'onoh kumuunfu ndaga ɓifiiliifu.

14Ɓú ɓifiiliiroo binaa ɗú tum iñii mi nakkúuɗanaa.

15Mi ɓaysisoorúu ga teekii súrga, ndaga súrga ínohoo dara ga iñaa ha'-kaanci tumi. Mi ɓayyúu ga teekii fiilii, ndaga mi oninndúu ki'ínoh ɓéeɓ iñaa mi ɓewoh ga Paammbooɗa.

16Enndii ɗú ɓërí tanndoo, wayee mi, mi tanndúu. Mi fallarúu, mi wossarúu ɗú ka' ee ɗú tum fodii kedikkaa límí towu, towutaa leehoo. Kërí tahan bi ɓéeɓ iñaa ɗú kíim Paamudii ga teekiigoonaa, ya hayyúuri ki'on.

17Iñii mi nakkúuɗa yërí en kiwaaroh ga díkaantirúu.

Ɓu-ëldúna hay kisagu ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa

18Yéesu tíkka ga an: - Binaa ɓu-ëldúna sagussúunaa, ínohat an ɓa saginndoo balaa ɗúnaa.

19Enee an ɗú bok ga ëldúnanaa, eneenaa ëldúna hayyúu kiwaa' ndaga ya waarin iñaa en yuuci. Wayee ɗú, ɗú bokkii ga ëldúna. Mi, mi tanukinndúu ga ɗuuƴba. Kërí tah ɓu-ëldúna saŋngúu.

20Níindísukat iñii mi wo'eerúuɗa: «Súrga wëñoo kilaak solu ha'-kaanci». En an mi, ɓa hatalinndoo ga kipesaa, ɗú ɓan, ɓa hayyúu kihatal ga kipes. En an ɓa abin iñii mi jëgírohɗanaa, ɓa hay ki'am iñcaa ɗú ƴahɓa kijëgí'ɗa ɓan.

21Mi hay kitah, ɓa tíkkúu iñcuma tóoh ndaga ɓa ínohoo ɓii wossooɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Enee an mi hayyii, enee an mi wo"ii naɓanaa, eneenaa baakaa' tíkkoo gaɓa. Wayee diima, baakaa'ciigaɓa laakoo lay.

23Ɓaa saŋngoonaa, sagin Paammboo ɓan.

24Enee an mi tummbii ga ɗuuʼɓa iñaa ken mosoo kitumaa, eneenaa ɓa, baakaa' tíkkoo gaɓa. Wayee diima, ɓa hotin iñcii mi tumɗa, ee ɓa saginndíi, mi na Paammboo.

25Wayee iñaama laakin ee fodaama iñii yii bídu ga Këyítfaa Waasaa Móyíisɗa matin: «Ɓa saginndoo ee ɓa tíkkiika ga fen.»

26Mi hayyúu kiwosoh ga teekii Paamudii ɓaa amɗohanndúu. Yërí en Helaa teewohi kayoh ee kúlkoh ga Paamudiiɗa. Ya hayaa, ya hay kiseedi' iñaa aaw garoo.

27Ee ɗú ɓan, ɗú hay ki'en seediroo ndaga ɗú enee naroo aboh ga dalaaraa.

Saŋ 16

1Yéesu tíkissa ga an: - Mi wo'inndúu iñuma doonaa ɗú foñoo ngëmiigarúu.

2Ɓú hay kikaalu ga jaanguciigaruu. Ee sah wahtu waa hay, waa ɓuwaa apanndúuɗa fooŋsan an ɓa en na kijaamuk Kooh ga iñaama.

3Iñaama ɓa hayyi kitum ndaga ɓa ínohoo ken garíi, enndii mi enndii Paamudii.

4Mi wo"úu iñuma diima doonaa wahtaama le'aa, ɗú níindísuk an mi wo'eerarúuka.

Iñcaa Helaa yisela'í'yaa ʼah kitumɗa

Yéesu ɓaatta ga wo"a tëelíbéecaagari an:

- Iñuma mi wo"iirúuri ga wii ɗú dal naroo ɗa ndaga lak mi enee narúu.

5Diimaɗa mi yii ʼah ga ɓaa wossooɗa ee yíinoo garúu meekissiiroo an: «fu ʼah gada?».

6Keeñnjúu leehin tak ndaga iñii mi yéegallúuɗa.

7Moona mi wo"úu kayoh: iñaa gën garúu wërí en mi ka'. En ki'enaa, mi ka'tiinaa, ɓaa ʼahhúu ki'amɗohɗa hayoo. Wayee binaa mi karaa nak, mi hayyúuri kiwosoh.

8Ee binaa ya hayaa, ya hay kiɓúl ɓu-ëldúna ga iñaa en baakaa', ga iñaa en kijúɓ na ga iñaa en ki'atti'kaa Koohɗa.

9Ya hayɓa kiɓúl ga an ɓa ɓaa ga baakaa' wiyaak ndaga dii ɓa gëmmbii garooɗa.

10Ya hayɓa kiɓúl ga an mi ɓo' yijúwí' ndaga dii mi yii ʼah ga Paamudii ee ɗú hotsisanndiirooɗa.

11Ya hayɓa kiɓúl ga an Kooh yërí laak ki'atti' ndaga ga dii yii tík yah ga ëldúna atti'uunun kumëeñí'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Mi lís kitesoh enaama ciyewin caa mi jommbúu kiwo', wayee ɗú hatinooca diima.

13Binaa Helaa teewohi kayohɗa hayaa, ya hayyúu kiníi' ga tóoh iñaa en kayoh. En ki'enaa, iñcaa ya ɣah kiwo'ɗa meyohanndii gari, wayee ya wo'anndúu ɓéeɓ iñcaa ya keloh ga Paamudiiɗa ee ya hayyúu kiyéegal iñcaa ɣah kilaak ga fíkíiɗa.

14Ya hay kiteewoh ndamii mi laakɗa ndaga ya ɓewan ga iñaa mi laak, ya yéegallúuri.

15Ɓéeɓ iñaa Paamudii laak, yuuroo. Kërí tah mi wo"úu an Helaa yisela'í'yaa ɓewan ga iñaa mi laak, ya yéegallúuri.

Keeñcaa tëelíbéecaa hay kileeh ee ca hay kimëeñjoh kisoos

16Yéesu wo'issa tëelíbéecaagari an: - Tesin ga jutuut ɗú hotsanndiiroo, ee tík ga jutuutaa ɗú hayyoo kihotis.

17Ga tëelíbéecaagari, laakka ɓaa dalu kiwo' ga díkaantiɓa an: - Ya waa'tuu ya kiwo' duma an: «Tesin ga jutuut ɗú hotsisanndiiroo ee tík ga jutuutaa ɗú hayyoo kihotis?» Ee ɓan ya wo'in an: «Mi yii ɣah ga Paamudii.»

18Ɓa tíkissa ga an: «Jutuutaa ya wo' waama, wa ya? Iñii ya waa' kiwo'ɗa daal ɓo' ínohoori.»

19Yéesu ínohha an ɓa waa'ti kimeekis, ya wo"aɓa an: - Ɗú ɓii meekisoh ga díkaantirúu kiwaa' ki'ínoh iñii mi wo' an: «Tesin ga jutuut ɗú hotsanndiiroo ee tík ga jutuutaa ɗú hayyoo kihotis.»

20Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka, ɗú hay kikoduk, ɗú fiipohi, wayee ɓu-ëldúna ɣah kineɓluku. Ɗú, keeñnjúu hay kileeh tak, wayee keeñ-leehaama hay kisúpítuk keeñ-soos.

21Ɓeti en na kilaak kowaa keeñci leehi hen tak ndaga lak wahtu ki'en ga coonu le'in gari. Wayee binaa ya laak kowaa, ya dal ki'aluk mesiklaatcaa ndaga lak keeñci soosin ga daa ya haydohin ɓo'-súusúus ëldúnaɗa.

22Ɗú ɓan, dii ɗú enaa dii watiɗa, keeñnjúu leehin tak, wayee mi hayyúu kihotis, ee bërínaa, keeñnjúu hay kisoos seɓ. Keeñ-soosaama, ken mínanndiiwa kinaas garúu.

23Besaama hay bërínaa, ɗú meekisissooroo dara. Kayoh-kayohɗa mi wo"úuka, ɓéeɓ iñaa ɗú kíim Paamudii ga teekiigoonaa, ya hayyúuri ki'on.

24Bi diima, ɗú kíimmbii dara ga teekiigoo. Kíimat ee ɗú hay ki'onu, en ɗanaa ɗú líif na keeñ-soos.

Yéesu laakin ndam ga ɗook ëldúna

Lëehí'ta Yéesu wo"a **tëelíbéecaa an**:

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25- Iñcuma tóohca mi wo"úuca ga liiwuk. Wahtu waa hay, waa mi wo'sanndii narúu ga liiwuk, wayee mi ɣah narúu kiwo' bi lee' lañ ga iñaa aaw ga Paamudii.

26Besaama hay bëríinaa, ɗú ɣah kikíim Paamudii ga teekiigoo. Ee mi wo"iirúu man mi ɣahhúu kikíimi' Paamudii.

27En ki'enaa, Paamudii ga kihafci waarinndúu ndaga ɗú waarinndoo ee ɗú gëmin an mi meyoh gari.

28Mi meyoh ga Paamudii mi hayin ëldúna. Diimaɗa, mi yii meyoh ëldúna, mi ɣee ga Paamudii.

29Tëelíbéecaagari dallari kiwo' an: - Malka, fu yii wo' naríi bi lee' kimma, diima fu liiwukissii.

30Ɗí hotin kimma an soolukkii fu meekisu iñaa ɓo'-súusúus halaat ga helci. En ki'enaa, fu ínohin iñaa en tóoh. Kërí tah ɗí gëmin an fu meyoh ga Kooh.

31Yéesu taassaɓa an: - Kon ɗú gëmin kimmane?

32Wahtii deeyin, ee wa weema sah, wii ɗú ɣah kitasaarukoh, yaa en ɓéeɓ ɣee ga kotci, ɗú foñnjoo haŋngoo. Wayee mi tessii haŋngoo ndaga Paamudii yii naroo.

33Mi wo'inndúu iñuma doonaa ɗú laak jamaa meyoh garoo. Ɗú hay kilaak coonu ciyaak ga ëldúna, wayee guu'guulukat ndaga mi laakin ndam ga ɗook ëldúna.

Saŋ 17

Yéesu kíimmba Kooh

1Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' fodaama, ya taaginukka ɗook-Kooh, ya wo"a an: - Paamudii wahtii le'in. Teewohaa ndamii Kowukiigaraa, en ɗanaa Kowukii ɓan teewoh ndamiigaraa.

2Ndaga fu oninndi dooli ga ɗook ɓuwii ɓéeɓɓa, doonaa ɓéeɓ ɓuwii fu tík ga yahciɗa ya onɓa kipeskaa leehoo taa'ɗa.

3Kipeskaa leehoo taa'ɗa kërí en an ɓa ínohhaa, fu yii fu doŋ fu en Koohyii yukayohyiiɗa ee ɓa ínoh Yéesu Kiristaa, yii fu wosɗa.

4Mi teewohin ndamiigaraa ga ëldúnaɗa, ee mi lëehɗin lëgëyaa fu ereeroo kitumɗa.

5Diimaɗa nak, Paamudii, eraaroo ndam ga yahaafu, waa mi laakee ga yahaafu lakanaa ëldúna sakussii duumɗa.

Yéesu kíimi'ta tëelíbéecaagari Kooh

Yéesu tíkka ga an:

6- Ɓuwii fu ɓewoh ga ɓu-ëldúna, fu tíkkaɓa ga yahhooɗa, mi ínohlukohinɓa teekiigaraa. Ɓa enee ɓuufu, fu tíkkaɓa ga yahhoo, ee ɓa abin wo'eenfu.

7Ɓa ínohin diima an iñaa fu oninndoo tóoh meyoh garaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Wo'eencaa fu ereerooɗa, en ki'enaa mi erinƀaca ee ƀa te'inca. Wóorinƀa píŋ an mi kúlkoh garaa ee ƀa gëmin an fu yërí wossoo.

9Mi kíimi'ƀa. Mi kíimi'tii ƀu-ëldúna, wayee mi kíimi' ƀuwii fu tík ga yahhooɗa, ndaga ƀuufu.

10Ɓéeƀ iñaa mi laak, yuufu ee ƀéeƀ iñaa fu laak, yuuroo, ee ndamii mi laakɗa hotukin gaƀa.

11Mi bokissii ga ƀu-ëldúna, wayee ƀa, ƀa ƀii ga ëldúna, ee mi, mi yii hay garaa. Paamudii yisela'í'yii, somaaƀa na doolum teekumgaraa, wum fu e'tooɗa, doonaa ƀa en wíinoo fodii dii mi naraa ɗu en wíinooɗa.

12Ga waa mi en naƀa ga ëldúnaɗa, mi someeƀa na dooliigoo en ga teekiigaraaɗa, teekii fu onndooɗa. Mi níirin ƀuwii fu onndooɗa ee yíinoo gaƀa múuʸcii, enndii yaa jomee kisaŋku'ɗanaa. Fodaama iñaa Këyítfaa wo'eeɗa matta.

13Ee diimaɗa, mi yii ƀoyuk garaa. Iñcuma mi wo'ca, waa mi yii lís ki'en ga ëldúna, doonaa mi líifí'ƀa na keeñ wisóosí', wii meyoh garooɗa.

14Mi erinƀa wo'eenciigaraa ee ƀu-ëldúna saguununƀa, ndaga ƀa bokkii ga ëldúna, fodii dii mi ƀan mi bokkii ga ëldúnaɗa.

15Mi kíimmbiiraa fu ƀewohƀa ëldúna, wayee mi kíimmbaa fu músalƀa ga Seytaani.

16Ɓa bokkii ga ëldúna fodii dii mi ƀan, mi bokkii ga ëldúnaɗa.

17Sokaa kayohfiigaraa ga keeñciigaƀa doonaa ƀa eroh hafƀa garaa. Wo'eeniigaraa wërí en kayoh.

18Fodii dii fu woseeroo ga ëldúnaɗa, mi ƀan mi wosƀa fodaama.

19Ɓërí tah mi eroh haffoo garaa bi matin sëk, doonaa ƀa eroh hafƀa garaa ndaga kayohfii.

20Mi kíimi'tii doŋ tëelíbéeciigoo wati, wayee mi kíimɗin ƀan bi ga ƀuwaa yʸah garoo kigëm ndaga wo'eencaagaƀaɗa.

21Paamudii, mi kíim doonaa ƀéeƀ en wíinoo. Ɓa enat wíinoo naruu fodii dii fu en wíinoo naroo ee mi en wíinoo naraaɗa. Ɓa enat wíinoo doonaa ƀu-ëldúna gëm an fu yërí wossoo.

22Mi erinƀa ndamii fu e'tooɗa, doonaa ƀa en wíinoo fodii dii ɗu en wíinooɗa.

23Mi en ga ɗuuyʸƀa fodii dii fu en ga ɗuuyʸcooɗa, doonaa ƀa en wíinoo seŋis, en ɗanaa ƀu-ëldúna ínoh an fu yërí wossoo ee fu waarinƀa fodii dii fu waa'tooɗa.

24Paamudii, mi waa' daa mi yʸahɗa, ƀuwii fu onndooɗa, ƀa en daama ƀan naroo, en ɗanaa ƀa hot ndamii mi laakɗa, wii fu e'tooɗa. Ndaga fu waarinndoo balaa ëldúna sakunaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Paamudii, fu yii fu júwinɗa, ɓu-ëldúna ínohsooraa, wayee mi, mi ínohinndaa. Ɓuwii ɓii nak ínohuunun an fu yërí wossoo.

26Mi oninɓa ki'ínohhaa ee mi hayyaa kiɓaat ki'ínohlukoh gaɓa, en ɗanaa, kiwaa'kiigaraa naroo ɗa le' bi gaɓa ee mi ga kihaffoo, mi en ga ɗuuɓa.

Saŋ 18

Yéesu abussa

(Mëccëe 26: 47-56; Marka 14: 43-50; Lúkkaa 22: 47-53)

1Yéesu kíimmba Kooh fodaama bi ya lëehí'ta, ya koolukka na tëelíbéecaagari, ɓa ka'ta ɓakaa húlúwaa Sederon hanoh gaaɗa. Daama laakeera yoon-dëraa en da, ya aassa da na tëelíbéecaagari.

2Yúdaa ɓan, yaa ɓahhi kitoonɗa lak ínohin ɗekataama ndaga Yéesu yewineera kika' daama, ya na tëelíbéecaagari.

3Yúdaa nak ka'ta da, taam na ɓisoldaa' na ɓiɓo' ga ɓuwaa watuki ga Kaanfaa Koohɗa, ɓaa sarahohcaa na Fërísiyeeŋcaa ebilee ɓa taam nariɗa. Ɓa ɓayya ga yahɓa lúsee-kiwii, lampu, na kalaɓ.

4Lak Yéesu ínohin iñaa ɓahhi kidalɗa, ya hídohneera naɓa, meekissaɓa an: - Ɗú raas ɓa?

5Ɓa taassari an: - Ɗí raas Yéesu Nasareet! Yéesu wo"aɓa an: - Mi yërí en Yéesu! Wiima lak Yúdaa yii toon Yéesuɗa, yeema tuukka ɓan na soldaa'cii.

6Daa Yéesu wo'eeɓa an «Mi yërí», ɓa sooffa fenoo, keenussa kakay.

7Yéesu meekisissaɓa an: - Ɗú raasɓa? Ɓa taassa an: - Ɗí raas Yéesu Nasareet!

8Yéesu wo"aɓa an: - Mi wo'inndúu an mi yërí. En lak ɗú raassoonaa íisat ɓuwii ɓii ɓa ɓee.

9Iñaama laakka ee fodaama iñaa Yéesu wo'eeɗa matta. Ya wo'ee an: «Buba, yíinoo ga ɓuwii fu tík ga yahhooɗa saŋku"ii.»

10Simoŋ-Pee', lak ɓayin kalaɓ, ya ɗollafa, típpafa súrgaa ha'-kaadaa sarahohcaa, gú'ta nofaa ñaabaa. Súrgaama teeksee Malkus.

11Yéesu dalla kiwo' Pee' an: - Íkaa kalaɓfiigaraa ga huuwii. Kaas-coonii Paamudii e'tooɗa mi jommbiiwa ki'an hene?

Yéesu ɓayussa kaan Aan

12Waa ennda ɗa, soldaa'caa na yaa kuliyuk gaɓaɗa na ɓuwaa yaawúu'caa watuki Kaanfaa Koohɗa, abussa Yéesu, pokussari.

13Ɓa ɗeɓpari kiɓay kaan Aan . Aan yaama yërí en payam Kayíf. Kayíf nak, kíisci laakki lak yërí en ha'-kaadaa sarahohcaa.

14Kayíf yaama nak, yërí onee yaawúu'caa hel, wo"aɓa an iñaa gënɗa yërí en an ɓo' yíinoo kani' ɓéeɓ kúlkii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pee' taasukka Yéesu

(Mëccëe 26: 69-70; Marka 14: 66-68; Lúkkaa 22: 55-57)

15Simoŋ-Pee' na ɓo' yiliis ga tëelíbéecaa taabukussa Yéesu. Tëelíbéenaama, ha'-kaadaa sarahohcaa ínoheerari kërí tah ya mínnda ki'aas na Yéesu hëtaa kaanfaa ha'-kaadaa sarahohcaa.

16Wayee Pee' tessa ga fooh ga yahaa hal-kaadaa. Waa ennda ɗa, tëelíbéenaama ha'-kaadaa sarahohcaa ínohinɗa, meʸca, ka'ta ga ɓetifaa tuukee daama kiwatuk hal-kaadaaɗa, ya saawalla nari, ya ekka Pee' ɗuuʸ.

17Súrgaa yiɓetiyaa yaama tuukee kiwatuk hal-kaadaaɗa dalla kimeekis Pee' an: - Fu ɓan, fu bokkii ga tëelíbéecii ɓii yiine? Pee' taassari an: - Ó'óo, mi bokkii ga de!

18Wiima lak Kooh soosin, kërí tah súrgacaa na ɓuwaa watuki Kaanfaa Kooh ensee daamaɗa fetussa kiwii, ɓaa yoonuk. Pee' enee daama naɓa, yaa yoonuk ɓan.

Ha'-kaadaa sarahohcaa meekissa Yéesu

(Mëccëe 26: 59-66; Marka 14: 55-64; Lúkkaa 22: 66-71)

19Ha'-kaadaa sarahohcaa meekissa Yéesu ga loo tëelíbéecaagari na ga loo jëgírohaagari.

20Yéesu taassari an: - Mi wo'ee hen ga fíkíi ɓéeɓ. Besoo bes mi jëgírohee ga ɗuuʸ jaangu-yaawúu'caa na ga ɗuuʸ Kaanfaa Kooh, ga daa yaawúu'caa ɓéeɓ hídohohseeɗa. Mi mosoo kiɗaakuk mi wo' yen.

21Kon fu meekissoo ya ga iñaama? Meekisaa ɓuwaa súkúrukeeroɗa iñaa mi wo'ɓaɗa. Ɓa ga kihafɓa, ɓa ínohin dijófí' iñaa mi, mi wo'ɗa.

22Daa Yéesu wo'ee iñaama, yíinoo ga ɓuwaa watuki Kaanfaa Kooh ee ensee daamaɗa leŋngari pa', wo"ari an: - Fu lofan sarahohii yiyaakyii fodumane?

23Yéesu taassari an: - En lak wo'eeniigoo júɓpiinaa, wo'aa iñaa júɓpii gaɗa. Wayee en an iñii mi wo'ɗa júwinaa fu feekohhoo ya?

24Waa ennda ɗa, Aan nakohha Yéesu ɓayu, na ɓaŋcaa ga yahcaa, ga Kayíf, ha'-kaadaa sarahohcaa.

Pee' taasukissa Yéesu

25Wiima lak Simoŋ-Pee' yii lís diima, yii yoonuk, laakka ɓaa wo"i an: - Fu ɓan, fu bokkii ga tëelíbéecaa ɓaa yaamane? Wayee Pee' taasukka an: - Múk, mi bokkii ga.

26Wiima ɓan, ga súrgacaa ha'-kaadaa sarahohcaa, laakka ga yíinoo ee bokoh na ɓaa Pee' gúree nofaaɗa. Ya wo"a Pee' an: - Mi hotéeríiraa nari ga ɗuuʸ yoon-dëraane?

27Pee' dalla kitaasukis. Ya yaa lëehí' kiwo' rek, laakka siik-pabaa kon.

Yéesu ɓayussa ga fíkíi Pílaat

(Mëccëe 27: 1-2,11-14; Marka 15: 1-5; Lúkkaa 23: 1-5)

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Lëehí'ta, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa ɓewohussa Yéesu ga Kayíf, ɓa ɓayyari kaanfaa gúwernëe' ɓu-Room. Enee ga kím cuut. Ɓa ga kihafɓa, ɓa aassii ɗuuɣ kaanfaa doonaa, ga iñaa baahaagaɓa nakohɗa, ɓa líiwoo ee ɓa mín kibok ga hewaa feetaa Paakaagaɓa.

29Iñaama tah, Pílaat, gúwernëeraa nammba kimeɣ gaɓa ga fooh, meekissaɓa an: - Ɓii yii, iñii ɗú yabohhiɗa, ya ya?

30Ɓa taassari an: - Ya enéeríi tumoh-kofeelaa, ɗí haydohoori garaa.

31Pílaat wo"aɓa an: - Ɓayatti, ɗú atti"i na kihaffúu, ga dii Waasiigarúu nakohɗa. Wayee yaawúu'caa loffari an: - Ɓí onussii ki'atti' ɓo' kikaan!

32Iñaama laakka ee fodaama iñaa Yéesu wo'ee ga loo daa kikaankaagari ɣah kimanɗa jomee ɗa kilaak. Ya yéegalohee daa kikaankaagari ɣah kimanɗa.

33Waa ennda ɗa, Pílaat ɓoyukka ɗuuɣ kaanfaa, ya ɓaylukka Yéesu. Ya meekissari an: - An fu yërí en buurii yaawúu'ciine?

34Yéesu taassari an: - Iñum fu wo' yuma, fu yërí halaati' haffu kanoo ɓiɓo' ɓiliis ɓërí wo"aaka garoo?

35Pílaat loffari an: - Mine, mi nam ki'en yaawúure? Heetiigaraa na sarahohcii ɓiyaakɓaa ɓërí kalaami"aa garoo. Fu, fu tum ya?

36Yéesu taassari an: - Nguuriigoo enndii nguu' ëldúnanii wii. Binaa nguuriigoo enee nguu' ëldúnanii wiinaa, eneenaa súrgaciigoo hay kiheñohu doonaa mi tíksoo ga yah ɓuwii kuliyuk ga yaawúu'ciiɗa. Wayee ó'óo, nguuriigoo enndii nguu' dii, ga ëldúna.

37Pílaat dallari kimeekis an: - Kon fu iñii buu'? Yéesu taassari an: - Fu yii wo'ka: mi iñii buu'. Ee iñii tahhoo kilímu ee mi hayin ëldúnaɗa wërí en kiseedi' kayohfii. Ɓéeɓ ɓaa bokin ga kayohfii, súkúruk wo'eenndoo.

38Pílaat wo"ari an: - Kayoh, fa ya?

Yéesu atti'ussa kikaan

(Mëccëe 27: 15-31; Marka 15: 6-20; Lúkkaa 23: 13-25)

Waa ennda ɗa, Pílaat meyissa ga yaawúu'caa ga fooh, ya wo"aɓa an: - Mi ga kihaffoo, mi hottii ga ɓii yii enaama yíinoo yaa cal ki'atti'u kikaan.

39Diima nak, waa enin baah garúu, ga hew Paakaa en ɓéeɓ mi lëgísi'túu ɓo' yíinoo ga kasu, ɗú waa' mi lëgísi'túu buurii yaawúu'ciine?

40Daama, ɓa enissa kifiip didóolí' an: - Ó'óo, hanat ki'en yuma, ɗí waa' Barabaas! Barabaas yaama enee tumoh-kofeel yiyaak.

Saŋ 19

1Waa ennda ɗa, Pílaat nakohha Yéesu ɓewu, ya ɓayu, ya rípu na ngee'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Soldaa'caa tíki'ta Yéesu ga haffa iñaa man na fodii baanu-buu' ee terohu na lúp. Ɓa ekkari kúltí fiyo'oh cor.

3Ɓa deeʸca garinaa, ɓa këñɗiri an: - Pesa, buurii yaawúu'cii! Tíkka ga ɓa ɓaa feekki.

4Pílaat meyissa fooh, wo"a yaawúu'caa an: - Súkúrukat! Mi hayyúuri kihaydohi fooh doonaa ɗú ínoh an mi hottii ga ɓii yii enaama yíinoo yaa cal ki'atti'u kikaan.

5Yéesu dalla kimeʸ fooh, ɓayin ga hafaa baanaa hëwrohu na lúpɗa ee ya ekukin kúltífaa fiyo'ohfaa. Pílaat wo"aɓa an: - Ɓuum yooma!

6Ee daa sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ɓuwaa watuki Kaanfaa Kooh hotee Yéesu rek, ɓa ɓaa fiip an: - Daayaari ga kuraa! Daayaari ga kuraa! Pílaat taassaɓa an: - Ɓayatti, ɗú daayʸci ga kuraa na kihaffúu, ndaga mi, mi hottii gari enaama yíinoo yaa cal ya atti'u kikaan.

7Yaawúu'caa loffari an: - Ɗí, ɗí laakin waas, ee ga iñaa waasiima nakohɗa, ya jom ki'apu hen ndaga ya tík hafci Kowu Kooh.

8Daa Pílaat kelohee wo'eencaa caama, ya wëñnja da kitíit.

9Ya ɓoyukka ɗuuyʸ kaanfaa, ya meekissa Yéesu an: - Fu kúlkoh gada? Wayee Yéesu taassiiri hen sah.

10Waa ennda ɗa, Pílaat wo"ari an: - Fu saŋ naroo kiwo'e? Hanaa fu ínohoo an mi míninndaa ki'íis fu yʸee, ee ɓan mi míninndaa kidaayʸluk ga kuraa?

11Yéesu taassari an: - Fu mínalooroo dara enndii an Kooh yërí onndaakanaa. Kërí tah ɓaa tíkkoo ga yahfuɗa yërí wëñnjaa kiyëkí' baakaa'.

12Ga ɗekataama, Pílaat yaa heel ki'íis Yéesu, wayee yaawúu'caa ɓaa fiip didóolí' an: - Binaa fu íis ɓii yii rekaa fu enndii fiiliimun buu' Sesaa'. Ɓaa tík hafci buu' ɓéeɓ, lak sagohin na buu' Sesaa'.

13Daa Pílaat kelohee wo'eencaama, ya meyʸdohha Yéesu fooh, ya yuŋnga ga bagaa ya yugohi ki'atti'ɗa, ga ɗekataa tawahu na atoh ciyaak ee wo'si ga ki'Ebërëe "Gabata" .

14Besaa bëríi enee besaa goonataa Paakaayaawúu'caa, ee enee ga ɓak mídí. Pílaat wo"a yaawúu'caa an: - Buurumgarúu yooma!

15Wayee ɓaa fiip didóolí' an: - Ya kaanat, ya kaanat! Daayaari ga kuraa! Pílaat wo"aɓa an: - Buuriigarúu, mi daayatti ga kuraane? Sarahohcaa ɓiyaakɓaa taasussa Pílaat an: - Ɗí laak buu' yíinoo kep ee yërí en buu' Sesaa'.

16Waa ennda ɗa, Pílaat tíkka Yéesu ga yahɓa ɓa daayʸneeri ga kuraa .

Yéesu daayussa ga kuraa

(Mëccëe 27: 32-44; Marka 15: 21-32; Lúkkaa 23: 26-43)

Soldaa'caa abussa Yéesu ɓa ɓaa yʸah nari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Yéesu koorukka kuraanaagari na kihafci, meƴca teeraa kiƴah ɗekataa teeku Loon-haf ee wërí en ga ki'Ebërëe Golgotaa.

18Daama soldaa'caa daayussa Yéesu ga kuraanaa. Ɓa daaƴca ɓan ɓo' ɓanak ɓiliis ga yahaaci, yaa en ɓéeɓ ga Kuraa: yii hanohhari yah-ñaam, yíinoo hanohhari yah-seŋ. Yéesu ennda ga le'naa.

19Pílaat bínlukka yen ga kuhaanga, ja daayussa ga ɗook kuraanaa Yéesu. Iñii yii yërí bínsee ga: «Yéesu Nasareet, buurii yaawúu'cii.»

20Iñaa bídu ga kuhaangakaaɗa, yaawúu' ɓiyewin jagussawa ndaga ɗekataa waama Yéesu daayohu ga kuraaɗa enee ga yahaa teeraa, ee lak kaahay cërí bínsee ga kuhaangakaa: ki'Ebërëe, kiLateŋ na kiGerek.

21Sarahoh-yaawúu'caa ɓiyaakɓaa wo'ussa Pílaat an: - Kaa íis iñaa yaama bídu an «buurii yaawúu'cii», wayee bínsat an: «ɓii yii wo' an: Mi yërí en buurii yaawúu'cii.»

22Pílaat loffaɓa an: - Iñaa mi bínɗa, mi bídinndi.

23Ga waa soldaa'caa lëehírussa kidaaƴ Yéesu ga kuraanaa, ɓa ɓeɓpa kúltícaagari warohussaca kom cinikiis, soldaaraa en ɓéeɓ ɓeɓpa kom wíinoo. Lëehí'ta ɓa ɓeɓpa kúltífaagari fiyaakfaa ya tíki ga ɗookɗa. Fa ñëekírussii hen ee fa en píis wíinoo, aboh ɗook bi ga kakay.

24Ɓa wo"a ga díkaantiɓa an: - Ɗu hanatfa kiɗa', ɗu yípohat tudoo' ki'ínoh ɓaa laakanfaɗa. Iñaama laakka ee fodaama iñaa Këyítfaa wo'eeɗa matta. Fa wo'ee an: «Ɓa warohha kúltícaagoo, ɓa yípohha tudoo' ga kúltífaagoo fiyaakfaa.» Ee iñaama deŋ yërí soldaa'caa tum.

25Eew Yéesu, ya na këmëeŋkíci yiɓeti na Mërí, ɓeti Kelewopaas na Mërí-Malleen, tuuksee ga yahaa kuraanaa Yéesu.

26Daa Yéesu hotee eeci, ee tëelíbéenaagari ya keeñukɗa tuukin ga yahaa yaama, ya wo"a eeci an: «Ɓetifii, kowukumgaraa kooma.»

27Lëehí'ta ya wo"a tëelíbéenaa an: «Eefu yooma». Aboh ga besaa bëríi, tëelíbéenaa yaama haydohha Mariyaama ya dëk nari ga kaanci.

Kikaankaa Yéesu

(Mëccë 27: 45-56)

28Waa ennda ɗa, lak Yéesu ínohin an tóoh matin kimma, ya wo"a an: - Mi pílin. Fodaama iñaa bídu ga Këyítfaaɗa matta.

29Laakeera daama kujataakaa líifin muut na biiñaa piriikin. Soldaa'caa ɓewussa epoosaa ɓa ñoon ga biniiga', ɓa maaŋngawa ga dooraa meyoh ga kedikkaa wo'u Isoop, ɓa tobinndawa ga kúuwkaa Yéesu.

30Daa Yéesu ɗuuyee ga biiñaa wipiriiki'waa, ya wo"a an: - Tóoh matin. Lëehí'ta ya feekka haf, kaannda.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hëbúusaa Yéesu gúlussa na núɓ

31Wiima lak yaawúu'caa ɓaa ga besaa waayukaa Sabat. Ɓa waaréeríi Sabataama laak faraafcaa ga kuraacaa. Wëñaa ga Sabataa waayuku waama yakeera lool gaɓa . Ɓa dalla kika' ga Pílaat ɓa kíimmbari, kotcaa ɓuwaa daayu ga kuraaɗa weelu ee faraafcaa yóoskíru.

32Waa ennda ɗa soldaa'caa hayussa ga ɓuwaa daayu na Yéesu ga kuraaɗa, ɓa weella kotcaa yaa ɓa ɗeɓ gari kile'ɗa, ɓa paaffa ga yukanakyaa.

33Daa ɓa le'ee ga Yéesu, ɓa weellii kotcaagari, ndaga ɓa hotta an ya kaanin kumëeñí'.

34Wayee laakka ga soldaa'caa yíinoo yaa gúl hëbúusaa Yéesu na núɓ. Ga saasi ñíf na músú caa soon ga gaañaa.

35Ɓii seedi' iñii yiiɗa tík hasci ga hen ee iñii ya seedi'ɗa kayoh. Ya ga kihafci, ya ínohin an iñaa ya wo'ɗa kayoh. Ya seedi'inka doonaa ɗú ɓan, ɗú gëm.

36Iñaama laakka ee fodaama iñii bídu ga Këyítfaaɗa matta. Bídu ga an: «Wíinoo ga ɣohcaagari weelsanndii.»

37Ee laakin ɓan daa bídu diliis ga Këyítfaa an: «Ɓa hay kimalaki ga ɓaa ɓa gúlee hëbúusaagariɗa.»

Yéesu ekussa ga loyaagari

38Waa ennda ɗa, Yoseef yaa dëk teeraa Arímateeɗa, kíimmba Pílaat ya onndi kiɓeɓ faraaffaa Yéesu. Yoseef enee tëelíbée Yéesu, wayee ya ɗaakukeeka hen, ndaga ya niikee ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa. Pílaat onndari ya ɓeɓ faraaffaa. Ya dalla kihay, ya ɓeɓpa faraaffaa Yéesu.

39Níkodeem ɓan taammba na Yoseef. Níkodeem yaama yërí en ɓaa karee ga Yéesu ga wek kisaawalnee nariɗa. Ya ɓaydohha iñaa le' kílóo cidaaŋkaah-kaahay ga cúuraay mún waa hícowu míi' na alowees .

40Ɓa ɓanak, ɓa ɓeɓpa faraaffaa Yéesu. Ɓa múullafa na lëmíi, ɓa tumdohha ga cúuraayaa wi'éeñí'waama fodaa daa yaawúu'caa tumi ɓa ɣah ki'ac faraafɓanaa.

41Ga yahaa ɗekataa Yéesu daayohseeɗa, laakeera yoon-dëraa en daama. Ee ga ɗuuɣ yoon-dëraama laakeera loy wi'as waa yotu ga atoh, waa ken mosoo ga ki'eku.

42Wiima, waa lak yaawúu'caa ensee ga besaa waayukaa Sabat, ee ɓan loyaa deeyeera daama, ɓa ekka faraaffaa Yéesu ga.

Saŋ 20

Loyaa en wiɓuucuuc

(Mëccë 28: 1-18; Marka 16: 1-8; Lúkkaa 24: 1-12)

1Dímaasaa ga kímaa cuut, lak Kooh wíissii duum, Mërí-Malleen ka'ta loyaa Yéesu. Ya hotta atohaa lagohsee loyaaɗa, nísuunun.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ya dalla ki'íisuk na jaa', yaa ɣah ga Simoŋ-Pee' na tëelíbéenaa yíinoo Yéesu keeñukeeɗa. Ya wo"aɓa an: - Ha'mudii ɓewohuunun ga loyaagari ee ɗí ínohoo ga daa ya ɓayuɗa.

3Pee' bëtta na tëelíbéenaa yíinooyaa, ɓaa fool kimalaknee loyaa.

4Ɓa ɓanak ɓéeɓba ɓaa fool, wayee tëelíbéenaa yíinooyaa wëñnja Pee' kigaaw, ya ɗeɓpa Pee' kile' loyaa.

5Daa ya hëeɓɗuk hen ya hotta lëmíicaa faanuunun ga kakay, wayee ya aassii.

6Simoŋ-Pee' yaa taabee ga fenoociɗa hannda kile'. Daa Pee' aas hen, hotta lëmíicaa faanuunun kakay,

7na lëmíinaa baanu'see ga hafaa Yéesuɗa. Lëmíinaama, lak atukohussii na cíinoocaa, wa ponsee hen, faanussa haŋ ga ɗekat wíinoo daama.

8Waa ennda ɗa, tëelíbéenaa yíinoo yaa ɗewee kile' loyaaɗa hannda ki'aas ɓan. Ya hotta, ya gëmmba.

9[En ki'enaa, iñaa Këyítfaa yéegalohee an Yéesu jomin kimílís ga ɓuwaa kaaninɗa leeréerii ga hafcaa tëelíbéecaa duum].

10Lëehí'ta tëelíbéecaa ɓoyɣkussa kaanɓa.

Yéesu feeñukka ga Mërí-Malleen

(Mëccë 28: 9-10; Marka 16: 9-11)

11Mërí nak tuukka ga yahaa loyaa ga fooh, ya yaa koduk. Daa ya enee na kikodukɗa, ya híilla kihëeɓɗúk loyaa,

12ya hotta malaaka ɓanak ɓaa ekkuunun kúltí ciyaanaaw ɗer, yuguunun ga daa faraaffaa Yéesu faanseeɗa: yíinoo ga daa hafaa hanoheeɗa, yíinoo ga daa kotcaa hanoheeɗa.

13Malaakacaa meekissari an: - Ɓetifii, fu koduk ya? Ya taassaɓa an: - Ɓa ɓewin faraaffii Ha'mudiigoo ee mi ínohoo ga daa ɓa faanndiɗa.

14Daa ya enee na kiwo' iñaama, ya heelukka, ya hotta Yéesu tuukin, wayee ya ínohsohhiiri.

15Yéesu meekissari an: - Ɓetifii, fu koduk ya? Fu raas ɓa? Mërí fooŋnga an ɓaa watuki yoon-dëraaɗa yërí, ya wo"ari an: - Kiyaakii, en lak fu yërí ɓeɓpinaa, wo'aaroo ga daa fu faanndiɗa, mi ka', mi koo'neeri.

16Yéesu wo"ari an: - Mërée! Mërí mëeñsukka, dalla kiwo' ga ki'Ebërëe an: - Rabúní! (Wërí en Jëgírohii).

17Yéesu wo"ari an: - Kaa tëhdohhoo ndaga mi ka'tii ɗook ga Paamudii duum. Wayee kara, fu wo'nee tëelíbéecaagoo an mi yii ɣah ɗook ga Paammboo, yii en Paammbúuɗa, ga Koohyiigoo, yii en Koohyiigarúuɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Waa ennda ɗa, Mërí-Malleen ka'ta ga tëelíbéecaa, wo"aɓa an: - Mi hotin Ha'mudii! Lëehí'ta ya ɓéestí'taɓa iñaa Yéesu wo'eeriɗa.

Yéesu feeñukka ga tëelíbéecagari

19Ga noh-soosaa dímaasaa ya mílíseeɗa, tëelíbéecaa tëcukussa ga túuyaa ɓa hídírukoheeɗa, ndaga ɓa niikee ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa. Daama, Yéesu hayya, tuukka ga leelooɓa, këñí'taɓa an: - Jam namohat narúu!

20Ga waa ya wo"a fodaama, ya teeɓpaɓa yahcaagari na hëbúusaagari. Keeñaa tëelíbéecaa soossa bi ndaga daa ɓa hotin Ha'mudiiɗa.

21Yéesu wo'issaɓa an: - Jam namohat narúu! Fodii dii Paamudii wossooɗa, mi ɓan mi wossúuɗa.

22Ga waa ya wo"a fodaama, ya fúrissa ga ɗookɓa, wo"aɓa an: - Te'at Helii yisela'í'yii.

23Ɓéeɓ ɓuwaa ɗú bayalan baakaa'caagaɓaɗa, ɓa hay kibayalu; wayee ɓuwaa ɗú bayalanndii baakaa'caagaɓaɗa, ɓa bayalsanndii.

Yéesu feeñukka ga Toomaa

24Toomaa, yaa ɓaysi Dídímɗa ee ya bok ga apotaa'caa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaaɗa, maaséerí ga waa Yéesu hay gaɓaɗa.

25Tëelíbéecaa tesɗa wo'ussari an: - Ɗí hotin Ha'mudii. Wayee Toomaa loffaɓa an: - Enndii an mi tík kuhassoo ga mëegée-poontucaa ga yahcaagariɗa, ee mi jiip jokonndoo ga, mi ek yahhoo ga hëbúusaagarinaa, mi gëmoo.

26Tíkka ga bes ciyitnakaahay, tëelíbéecaa hídírukohissa ga ɗuuɣ kaanfaa ee Toomaa enee naɓa. Lak halcaa tëcuunun wayee Yéesu hayya tuukka ga leelooɓa këñí'taɓa an: - Jam namohat narúu!

27Lëehí'ta, ya wo"a Toomaa an: - Tíkaa jokonjiigaraa, dii, ga yahciigoo, fu malak. Ekaa yahiigaraa ga hëbúusiigoo. Íisaa kiwedi', fu gëm!

28Toomaa dalla kiwo' anee: - Ha'mudiigoo ee Koohyiigoo!

29Yéesu wo"ari an: - Dii fu hottooɗa tahhaa kigëm. Ɓa yewinin múu' ɓuwii gëmin ee hotussiirooɗa!

30Yéesu tummba ga fíkíi tëelíbéecaagari kíntaan ciyewin ciliis, caa bídussii ga Këyítfii fii.

31Kíntaancii en ga Këyítfii fiiɗa nak, ca bídu ga doonaa ɗú gëm an Yéesu yërí en Kiristaanii, Kowukii Kooh; ee ɗú gëm garinaa, ɗú hay kilaak kipes ga teekci.

Saŋ 21

Yéesu tummba kíntaan ga kimbaal jën

1Ga waa iñaama paaffa, Yéesu feeñukissa tëelíbéecaagari ga seereenaa giiyaa Tíbéeríyaat . Ya feeñukeeɓa fodii dii:

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Simoŋ-Pee' na Toomaa yaa ɓaysi Dídímɗa na Natanayeel yaa meyoh Kanaa ga gohaa Gëlíléeɗa na towutaa Sebedee na tëelíbée Yéesu ɓanak ɓiliis ensee daa díinoo.

3Simoŋ-Pee' wo"aɓa an: - Mi yii yʼah kimbaalnee jën. Ɓa taassari an: - Ɗí ɓan ɗí hay naraa kitaam. Ɓa ka'ta, ɓa aassa ga gaal-loocaa, wayee wekaa bërí, ɓa ammbii dara.

4Lak Kooh yaa yʼah kiwíis, Yéesu tuukka ga tewisaa giiyaa, wayee tëelíbéecaa ínohsohussiiri.

5Yéesu wo"aɓa an: - Ɓiyʼaay, mbaa ɗú abin yen? Ɓa taassari an: - Ó'óo!

6Ya wo"aɓa an: - Weesat mbaalii ga ɓakii hanoh gaal-loocii yah-ñaamɗa, ɗú hay ki'am jën. Waa ennda ɗa, ɓa weessa mbaalaa, mbaalaa líiffa muut na jën bi ɓa mínissiiwa kimeyʼdoh músúmaa.

7Tëelíbéenaa Yéesu keeñukeeɗa, wo"a Pee' an: - Ha'mudii yërí! Daa Simoŋ-Pee' kelohee wo'eenaa an: «Ha'mudii yërí», ya ekukka kúltífaagari ndaga ya tesee faan fút, ya jafukka ga músúmaa.

8Tëelíbéecaa ɓíinooɓaa ɓaa hay na gaal-loocaa, ɓaa nook mbaalaa líifin na jënɗa. Ɓa úsaayéerii, ndaga díkaanti daa ɓa eneeɗa na tewisaa jom meeta' citéemée'.

9Ga waa ɓa yoosukka ga tewisaaɗa, ɓa hotta daama kiwiikaa taaluunun, tíkuunun jën ga ɗookgaa, na mbúurú ga yahaanaa.

10Yéesu wo"aɓa an: - Haydohat ga jëncii ɗú han ki'amɗa.

11Pee' dalla ki'aas ga gaal-loocaa, kinook mbaalaa bi ga tewisaa, lak wa líifin na jën. Jëncaa enee citéemée' na cidaaŋkaah-yëtúus na kaahay, ciyaak. Ee ga daa jëncaa hín kiyewinɗa tóoh, mbaalaa ɗa'tii.

12Yéesu wo"aɓa an: - Deeyat ɗú ñëkítuk! Wayee yíinoo ga tëelíbéecaa kaañnjiiri kimeekis, «fu yërí en ɓa?» Ndaga ɓa ínoheera an Ha'mudii yërí.

13Yéesu deeyʼca, ɓeɓpa mbúuraa, warohhaɓawa. Ya tumissa fodaama na jënaa.

14Ennda kotaa wukaahaywaa, waa Yéesu feeñuk tëelíbéecaagari ga iñaa ya mílísee ga ɓuwaa kaaninɗa.

Yéesu na Pee': Pee' fu waarinndoone?

15Ga waa ɓa lëehí'ta kiñëkítuk, Yéesu meekissa Simoŋ-Pee' an: - Simoŋ, kowu Saŋ, fu wëñ ɓuwii ɓii kikeeñukkoone? Simoŋ taassari an: - Ee, Ha'mudii, fu ínohin an mi waarinndaa. Yéesu wo"ari an: - Níiraa tubaaltiigoo .

16Kotaa wukanakwaa, Yéesu meekissari an: - Simoŋ, kowu Saŋ, fu keeñukinndoone? Pee' taassari an: - Ee, Ha'mudii, fu ínohin an mi waarinndaa. Yéesu wo"ari an: - Enaa níirohii baalciigoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Kotaa wukaahaywaa Yéesu meekissari an: - Simoŋ, kowu Saŋ, fu waarinndoone? Keeñaa Pee' neɓpii ga daa Yéesu meekissi bi ennda waas kaahay an «fu waarinndoone?» Ya taassari an: - Ha'mudii, fu yii fu ínohin iñaa en ɓéeɓɗa, fu ínohin an mi waarinndaa! Yéesu wo"ari an: - Níiraa baalciigoo.

18Kayoh-kayohɗa mi wo"aaka: ga kifiilfu, fu pokɗee haffu geñu, fu kari daa neɓpaa, wayee binaa fu gu'gi'aa, fu hay kiɓëwí' yahciigaraa, ɓo' yiliis poki'taa geñu, ɓayyaa ga daa fu waa'tii kika'.

19Yéesu wo'ee iñaama kiteewoh daa kikaankaa Pee' yʼah kiman, ee Kooh eru ndam gaɗa. Lëehí'ta Yéesu wo"a Pee' an: - Taabukaaroo!

Yéesu wo"a yen ga tëelíbéenaa ya keeñukɗa

20Pee' heeluk hen, ya hotta tëelíbéenaa Yéesu keeñukɗa, yii hay ga fenooɓa. Tëelíbéenaama yërí tobinukee ga fasaafaa Yéesu, ga waa ɓa ñam cuuníinfaa fisela'í'faaɗa ee yërí meekiseeri an: «Ha'mudii, ɓii yʼahhaa ki'on bíiŋɗa, ya ɓa?».

21Daa Pee' hotti hen, ya meekissa Yéesu an: - Ha'mudii, haa yii fu ínoh ya gari?

22Yéesu taassari an: - Mi waa' ya pes bi ga daa mi haysanaa, waasfu ya ga? Fu kay, taabukaaroo rek!

23Wo'eenaama síwwa ga ɗuuyʼ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa an tëelíbéenaama kaananndii bi taa'. En ki'enaa, Yéesu wo'éerí Pee' an: «tëelíbéenaama kaananndii», wayee ya wo'eeri an: «Mi waa' ya pes bi ga daa mi haysanaa, waasfu ya ga?»

24Tëelíbéenaama yërí seedi' iñcuma, ya bínndaca, ee ɗí ínohin an iñii ya seedi'ɗa kayoh.

25Yéesu tumin enaama ciyewin ciliis. Enee an ca ɓéestíru hen wíinoo wíinoo ga këyítaa, mi foogin an, eneenaa ɓéeɓ këyítcaa bínsan caama hawanndii sah ga ëldúna.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tumeen

Tumeen 1

Balaa Yéesu tagoh na apotaa'caanaa

1Fiilii Tewoofíil, ga këyítfaa mi ɗeƀ kibínɗa, mi ƀéestírin tóoh iñaa Yéesu tum, na iñaa ya jëgíroh aboh ga dalaaraa,

2bi ga besaa Kooh ƀëwí'ti, ya lappa asamaanɗa, lakanaa ga doolaa Helaa yisala'í'yaa, ya nakin apotaa'caa ya tanukɗa kitum iñcaa ƀa jom kitumɗa.

3Ga waa ya kolkoh ga coonucaagariɗa, ya hayya gaƀa na mandarga ciyewin caa teewoh an ya yaa pes: iñaa le' bes cidaaŋkaah-nikiis, ya yaa teewukoh gaƀa ee ya yaa wo'i naƀa ga loo Nguuraa Kooh.

4Laakka bes, ya yuŋnga naƀa kiñam, ya dígallaƀa an: - Kaa úsaayat Yéerúsaleem, wayee sekat iñaa Paamudii dígohee ee ɗú keloheeka ga kúuwrooɗa.

5En ki'enaa, Saŋ bëtísi'ee ga músú, wayee tes cijutuut ga fíkíi, ɗú hay bëtísi'u ga Helaa yisela'í'yaa.

Yéesu lappa ɗook asamaan

6Apotaa'caa nak hídírukohussa daama, ƀa meekissa Yéesu an: - Ha'mudii, fu y'ah kituukiris Nguurii Isarayeel diimaɗane?

7Yéesu taassaƀa an: - Ɗú onussii ki'ínoh jamaanaa, wala wahtaa Paamudii y'ah kituuki' Nguurii Isarayeelɗa. Paamudii abin wahtaama na kihafci.

8Wayee hay kilaak doolaa soruk garúu, waa meyoh ga Helaa yisela'í'yaa y'ah kiyoosuk ga ɗookkúuɗa. Fodaama, ɗú en seediroo ga teeraa Yéerúsaleem, na ƀéeƀ gohaa Yúudée na waa Samaríi, bi ga topaaraa ëldúna.

9Ga waa Yéesu lëehí'ta kiwo' iñaamaɗa, ƀa ƀaa malak gari ya yaa ƀëwíru ɗook asamaan, laakka yaayeelaa hay, kúnndari ga hascaagaƀa.

10Lakanaa ƀa ƀaa lís kitaaginuk asamaan ga daa Yéesu en na kiy'ahɗa, ƀo' ƀanak ƀaa ekuk kúltí ciyaanaaw, meyussa jemeet ga yahaaƀa,

11wo'ussaƀa an: - Ɗú, ƀu-Gëlílée, ɗú tuukoh ya dii ɗú taaginuki asamaanii? Yéesu yiima, ƀëwíru aaw asamaanɗa haysisan fodii dii ɗú hotti yii y'ah asamaanɗa.

Yúdaa lofirohussa na Macaas

12Waa ennda ɗa, apotaa'caa meyohussa tëgëlaa wo'u tëgëlaaÓlíwíyéecaaɗa, ƀa ƀoyukka teeraa Yéerúsaleem. Ee ɗekataama úsaayoh na Yéerúsaleem iñaa hín na tíidee ƀo' ga bes Sabat .

13Ga waa ƀa le"a Yéerúsaleem, ƀa lappa túuyaa hanoh ɗook ga taahaaɗa, daa ƀa meeree kihídírukohɗa. Ɓa enee Pee', Saŋ, Saak na Andari, Filiip na Toomaa, Bartulëmíi na Mëccëe, Saak kowukaa Alfee na Simoŋ selootaa na Yúdaa kowukaa Saak.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɓéeɓɓa bokussa hel, ɓa ɓaa boki kikíim Kooh saycaa en tóoh: Mariyaama eew Yéesu, ɓiɓeti ɓiliis na këmëeŋkímuncaa Yéesu, ensee daama ɓan.

15Ga bescaama, ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa hídírukohussa, ɓa le'eera ɓo' ɓitéemée' na ɓo' ɓidaaŋkaah-kanak. Pee' kolukka ga leelooɓa, wo"a an:

16- Mbokcii, iñaa Helaa yisela'í'yaa yéegalohee ga Këyítfaa Kooh, koorohhawa ga kúuw Dëwít, ga loo Yúdaa yaa kuliyukee ga ɓuwaa abee Yéesuɗa, yërí jomee kilaak.

17Yúdaa bokee garíi ee ya laakeera lëgëyci ga iñaa ɗí naksee kitumɗa.

18Yúdaa nak, koparaa ya faysee ga baakaaraa ya tumeeɗa, ya lommba yoon ga, ya keennda da, hafaa kuliyuk: ya pookka, liilcaa aamukka.

19Ɓéeɓ ɓu-Yéerúsaleem yéegussa iñaa laakeeɗa, bi tahha ɓa teekka yoonaama ga lakaagaɓa «Hakeldamak», wërí en «yoonaa ñífaa».

20Bíduunun fodaama ɓan ga Këyítfaa Kañcaa an: «Kaanfaagari tesat ɗa danɗaŋ ee ken hanat ga kidëk» Ee ɓan bíduunun an: «Ɓo' yiliis línat sasaagari.»

21Laakin ɓuwaa taabee naríi besaa en ɓéeɓ ga wii Yéesu, Ha'mudii en na kipes ga leelooríiɗa,

22iñaa aboh ga waa Saŋ bëtísi'i bi ga besaa Kooh ɓewohhi ga leelooríi, ya lappa asamaanɗa, yíinoo ga ɓuwaama jomee naríi kitaam kiseedi' kimílískaa Yéesu.

23Ɓo' ɓanak tanussa: Yoseef yaa teeku Barsabaas ee ɓaysi Yustusɗa, na Macaas.

24Lëehí'ta ɓéeɓ ɓuwaa kíimmba Kooh anee: - Ha'mudii, fu yii fu ínoh keeñcii ɓuwii ɓéeɓɓaɗa, teewaarí ɓaa fu tanuk ga ɓuwii ɓanakɓii ɓii,

25ya ɓeɓ sasaa Yúdaa foñ ga lëgëy ki'apotaa'kii ee ya ka'ta ga ɗekataa en wuuciɗa.

26Fodaama ɓa yípohhaɓa tudoo' kitan yíinoo gaɓa ee iñaa hínnda ga Macaas. Ya atukohussa ga apotaa'caa ɓidaaŋkaah na yíinooyaa.

Tumeen 2

Helaa yisela'í'yaa yoosukka ga apotaa'caa ga besaa Pantakot

1Ga waa besaa Pantakot le'ɗa, ɓéeɓ ɓuwaa gëminɗa hídírukohussa ga ɗekat wíinoo.

2Dalla kilaak ríi' wiyaak waa meyoh asamaan en fan uuris wiyaak waa keen, wa líiffa muut ga kaanfaa ɓa enoheeɗa.

3Daama ɓa hotta iñcaa man na perem-kiwii meɣca ga fíkíiɓa, ca hëgískohha, ca warukohha ga ɗook yaa en ɓéeɓ gaɓa.

4Ɓéeɓɓa líifussa na Helaa yisela'í'yaa, ɓa aawwa kiwo' lak ciliis fodaa daa Helaa yisela'í'yaa onɓa kiwo'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Wiima lak ga Yéerúsaleem, laakeera yaawúu' ɓigëmí' Kooh, ɓaa enee daama ee ɓa meyohee ga dëkcii tóoh en ga ëldúnaɗa.

6Ga coowaa ɓa keloh waama, dëkaa tóoh hídírukohha, ɓuwaa jaahli"a lool ndaga yaa en ɓéeɓ yaa keloh apotaa'caa ɓaa wo' ga lakaagari ya ɓapɗa.

7Ɓa waaru"a lool ee iñaa bettaɓa bi ɓa ɓaa wo' an: - Hanaa ɓéeɓ ɓuwii en na kiwo' ɓii enussii ɓu-Gëlílée book?

8Tum na yaa en garuu ɓéeɓ kelohi iñii ɓa wo'ɗa ga lakaagari ya ɓapɗa?

9Ga ɗuuʸcuu dii, laakin ɓuwaa meyohu kúlkaa Partes, kaa Medes na kaa Elaamít. Laakin ɓuwaa dëk Mesopotamíi, gohaa Yúudée na waa Kapadoos, waa Pom na waa Aasíi,

10waa Fírígíi na waa Pamfílíi, waa Esípti, na waa Síreen en ga Líbíiɗa, na ɓuwii meyohu Room dëku diiɗa.

11Ɓéeɓ, ennda Yaawúu'cii na ɓuwii aas ga Waasiigaɓaɗa, ɓu-Keret na Araapcii, ɗu ɓii kelohɓa ɓa ɓii yéegaloh tumeencii Kooh ciyaakcii ga lakciigaruu.

12Ɓa waaru"a lool ee hafcaagaɓa kúnukka bi ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Iñii yii ya yee?

13Ee ɓuwaa ɓíinoo ɓaa ñaawal ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa an: - Ɓuwii ɓii kapuun biiñ!

Jangataa Pee' ga bëríinaa Pantakot

14Waa ennda ɗa, Pee' kolukka na apotaa'caa ɓidaaŋkaah na yíinooyaa, ya dalla kiwo' na ɓuwaa ga ɗook an: - Ɗú, Yaawúu'cii, na ɓéeɓpúu ɗú ɓii ɗú dëk Yéerúsaleemɗa, foñat noffúu ga iñii mi yʸah kiwo'ɗa.

15En ki'enaa, yoo'-yoo' doŋ wërí le', kon ɓuwii ɓii laalussii hen fodii dii ɗú fooŋkaɗa.

16Wayee iñii laak yii, yërí Soweel,Sëldíiga-Koohaa yéegalohee an:

17«Kooh wo' an: Ga bescii yʸah kimëeñjohɗa, mi hay kiso' Helii meyoh garooɗa ga ɗook ɓaa en ɓéeɓ; towutaagarúu tiʸaaltaa na tiɓetitaa hay ki'enu ɓisëldíigaroo, oomaacii hay mín kihot iñcaa le"ii duum ee gu'gicii hay kilaak iñcaa feeñukɓa ga heeʸ.

18Ee ga bescaama, mi hay kiso' Helii meyoh garooɗa ga ɗook súrgacaagoo ɓiʸaalɓaa na ɓiɓetiɓaa, ee ɓa hay ki'enu ɓisëldíigaroo.

19Mi hay kitum enaama cidóoyí' waa' ga ɗook ga asamaan na kíntaan dii ga kakay: hay kilaak fodii ñíf, na kiwii na iifiilaa ɗúuk pútúl en fan yaayeel.

20Nohii hay kiñúus tërúus ee ñiidii hay kiyo'oh fodii ñíf, balaa besiiHa'mudii hayanɗa le'aa, besaa wiyaakwaama líif na ndamɗa.

21Bëríinaa, ɓéeɓ ɓaa fu kíim ga teekii Ha'mudiinaa, fu hay kimúc.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Pee' tíkka ga an: - Ɗú, ɓu-Isarayeel, súkúrukat iñii mi ƴahhúu kiwo'ɗa: Yéesu Nasareetenee ɓaa Kooh teeweerúu an ya taabee nari. En ki'enaa, Kooh tummba kíntaan na mandarga ci dóoyí'-waa', caa kooroh gari ee tummbaca ga ɗuuƴcúu, fodii dii ɗú ínohkaɗa, ɗú ɓéeɓpúu.

23Ɓaa yaama tíkussa ga yahhúu fodaa daa Kooh waareeka ee waayukeeka kumëeñí'ɗa. Ɗú koorohha ga yah yiifa'cii, ɗú appari,

24wayee Kooh mílísi'tari, ɓëgíssari ga mesiklaatcaa ga kikaanɗa. En ki'enaa, kikaan mínéeríiri kiɓaŋ.

25Ee Dëwítwo'ee ga iñaa aaw ga Yéesu an: «Mi dëkee kihot Ha'mudii ga fíkíiroo, ee ya yii ga yahaaroo doonaa ken mínooroo kiɓúuk.

26Kërí tah keeñnjoo soosin, ee ƴeekcii meyoh kúuwrooɗa teewohinka, ee ɓan faanfiigoo ga daa fa faanohsanɗa abin yaakaa'

27Ndaga Ha'mudii, fu foñanndii fítiigoo tes ga daa ɓuwaa kaanin enohɗa, ee fu íisanndii ɓiigaraa yisela'í'yii nop ga ɗuuƴ loy.

28Fu teewinndoo waasaa ëewdoh ɓo' ga kipesɗa, ee fu hay kisóosí' keeñnjoo ndaga fu yii ga yahaaroo.»

29Pee' tíkka ga an: - Mbokcii, mi míninndúu kiwo' yiléerí' ga loo caasammbuu Dëwít: ya kaanin, acuunun ee bi wati loyiigari wii lís ki'en dii.

30Buu' Dëwít nak eneesëldíiga-Kooh ee ya ínoheera an Kooh díginndi, waatta an hay kilaak ga níilaa tucaasamuntaagari yaa lamanndi ga Nguuraagari, en buu'.

31Dëwít maañeera ki'ínoh an Kiristaanii hay kimílís, kërí taheeri kiwo' an: «Kooh foñnjiiri ga daa ɓuwaa kaanin enohɗa, ee faanfaagari noppii ga ɗuuƴ loy.»

32Yéesu, yaa mi wo"úu yaama, Kooh mílísɗinndi ga ɓuwaa kaaninɗa ee ɗí ɓéeɓpíi ɗí tíkin hassíi ga.

33Yéesu, Kooh ɓëwí'tari, yugi'tari ya hanohhi yah-ñaam, ya laassa ga Helaa yisela'í'yaa Paamudii dígoheeɗa, ya yoosuki'ta Helaa ga ɗookkíi ee iñaama yërí en iñii ɗú hotɗa na iñii ɗú kelohɗa.

34En ki'enaa, Dëwít mosoo kilap ga Kooh ee ya ga kihafci wo'in an: «Kooh, Ha'mudii wo' Ha'mudiigoo an: “Yugohaaroo yah-ñaam,

35bi ga daa mi tuman ɓuwii saŋngaaɗa ditogaa' kotfu.” »

36Pee' enissaɓa an: - Ɓéeɓpúu, ɗú ɓu-Isarayeel ínohat gaka an: Yéesu yaa ɗú daayee ga kuraanaaɗa yërí Kooh tum Ha'mudii na Kiristaanii!

37Daa ɓuwaa kelohee jangataama, fítcaagaɓa gú'ta kërít, ɓa meekissa Pee' na apotaa'caa ɓíinooɓaa an: - Mbokcii, ɗí jom ya kitum?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Pee' taassaɓa an: - Súpítat kipeskiigarúu, yaa en ɓéeɓ bëtísi'uk ga teekii Yéesu Kiristaa, doonaa ɗú bayalu baakaa'cumgarúu, en ɗanaa Kooh onndúu Helii yisela'í'yii.

39En ki'enaa, iñaa Ha'mudii, Koohyiigaruu dígoheeɗa aawee garúu na towutaagarúu na ɓéeɓ ɓuwaa úsaayin, ɓéeɓ ɓuwaa Kooh ɣah kinook ga hafciɗa.

40Pee' yaa nookɓa, yaa daasɓa na wo'een ciliis ciyewin an: - Tookat Kooh músallúu, ɗú meyoh ga ɓuwii ɓibóní'ɓii ga jamaanii watiɗa.

41Ɓéeɓ ɓuwaa took wo'eencaa Pee'ɗa, bëtísi'ussa. Ga besaa bërí, iñaa le' ɓo' ɓijúnni-kaahay ɓaatukka ga tëelíbéecaa.

42Ɓa tookka coonu ga kisúkúruk jëgírohcaa apotaa'caa eroheeɗa, ɓa ennda wíinoo, ɓa boki ñamah na kikíim Kooh.

Ki'abohkaa laakee ga ɗuuɣ ɓuwaa ɗeɓ kigëm ga Yéesuɗa

43Ɓaa en ɓéeɓ, fítaa yabee hen ndaga iñcaa cidóoyí'-waa'caa apotaa'caa tumeeɗa.

44Ɓéeɓ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa enussa wíinoo, ɓa bokka ga iñaa en tóoh.

45Ɓa toonnda iñaa ɓa laakɗa, ɓa warohha ga díkaantiɓa, yaa en ɓéeɓ na iñaa ya soolukɗa.

46Ɓa dëkee ga kihídírukoh ga Kaanfaa Koohbesaa en ɓéeɓ. Ɓërí bokee kiñam ga kaancaagaɓa, ee ñamsee ñamahcaa na keeñ wisóosí', ee na keeñ wi'éréfí'.

47Ɓa kañi Kooh, ee ɓéeɓ ɓuwaa ɓíinoo waa'taɓa. Ee besaa en ɓéeɓ Kooh yaa ɓaat ga lagaagaɓa ɓuwaa múcin.

Tumeen 3

Pee' na Saŋ wëkɗussa ɓaa lafañ hen

1Laakka bes Pee' na Saŋ ɓaa ɣah Kaanfaa Kooh, kikíim Kooh; enee ga wahtu kigoonaluk, wahtaa ɓuwaa kíimi Koohɗa.

2Laakeera ɓo' yaa límdohu na kilafañ, besaa en ɓéeɓ ya haydohu ga kúuw-halkaa Kaanfaa Kooh, wo'si “halaa wimórí'waa”, ya yuŋ daama, ya sarahtuki ga ɓuwaa aasi Kaanfaa Koohɗa.

3Daa ya hotee Pee' na Saŋ ɓaa ɣah ki'aas Kaanfaa Kooh, ya lëríssaɓa yah, ɓa sarahhi.

4Ɓa yíppari has, lëehí'ta Pee' wo"ari an: - Malkaarii!

5Lafañaa yaa malakɓa dijófí', ndaga ya foogee an ɓaama ɣahhi kisarah yen.

6Pee' nak wo"ari an: - Mi laakoo hëelís, mi laakoo wúrúus, wayee mi hayyaa ki'e' iñii mi laakɗa: Ga teekii Yéesu Kiristaa Nasareet, koluka fu tíin!

7Lëehí'ta Pee' ammbari ga yahaa ñaabaa ɓëwí'tari. Ga saasi kotcaa yëgíssa gík, puuguluɣcaa hatinndari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ya ennda bërít tuukka, aawwa kitíin. Ya aassa na apotaa'caa Kaanfaa Kooh, ya yaa tíin, ya yaa koltuk, ya yaa kañ Kooh.

9Ɓéeɓ ɓuwaa hottari ya yaa tíin, ya yaa kañ Kooh.

10Ga waa ɓa ínohsohha an yërí enee na kisarahtuk ga halaa Kaanfaa Kooh, ɓa waaru"a ga lool.

Jangataa Pee' ga ɗuuy Kaanfaa Kooh

11Ɓaa lafañeeɗa tagohissii ga fenoo Pee' na Saŋ. Ɓéeɓ ɓuwaa waaru'ussa ga lool, ɓa ɓaa fool kilaakneeɓa ga ɗekataa teeku «Tíidískaaraa Salomonɗa».

12Daa Pee' hotee iñaama, ya wo"a mbooloomaa an: - Ɗú ɓu-Isarayeel, iñii han kilaak yii jaahallúu ga ya? Ɗú malkohhíi ya en fan dooliríi wala kiniik Kooh onndíi kitíinlukoh ɓii yii?

13Kooh yaaAbaraham, yaa Ísaak, yaa Yakoop, yaa caasamuncaarúu teewohin ndamaa Yéesu, súrgaagari. Ee ɗú ga kihaffúu ɗú ɓërí tooneeri, ɗú taasukkari ga fíkíiPílaat ee lak sah yaama ɓeɓkinndi ki'íis.

14Ɓaa yisela'í'yaa ee yijúwí'yaa ɗú taasukkari, ɗú nammba kikíim Pílaat ya mey dohi'túu ga kasaa ɓaa lagi kumuun ɓo'.

15Fodaama, ɗú aplukka ɓaa laak kipesɗa, wayee Kooh mílísi'tari ga leeloo ɓuwaa kaaninɗa ee iñaama ɗí enin seedi ga.

16Doolaa teekaa Yéesu na gëmii ɗí gëm gariɗa wërí on ɓii yii ɗú hot ee ɗú ínohsohinɗa, dooli kituuk. Kigëm ga Yéesu onndi kiwak peleŋ fodii dii ɗú ɓéeɓpúu ɗú hotkaɗa.

17Diimaɗa mbokcii, mi ínohin an iñaa ɗú tum yaama, ɗú na ɓuwaa kuliyuk garúuɗa, ki'ínohoo tah ɗú tummbi.

18Kooh nak mëtí'ta fodaama iñaa ya yéegalohee kooroh ga kúuw sëldíigacaagariɗa. Ya wo'ee anKiristaanaagari hay kikoo' ga coonu.

19Kon súpítat kipeskiigarúu, ɗú ɓoy kidoh haffúu ga Kooh doonaa Kooh sétí'túu ga baakaa'cumgarúu.

20En ɗanaa, Ha'mudii hay kihaydoh jamaanu ki'íikaruk, ya wosoh Yéesu,Kiristaanii ɗú díŋsee kumëeñí'ɗa.

21Wayee diimaɗa, Yéesu jom kites ga asamaan bi ga daa Kooh hëwí'san tóoh en yi'as, fodaa ya yéegaloheeka kumëeñí' koorohha ga túuwtaa sëldíigacaagari ɓisela'í'ɓaaɗa.

22Ee Móyíis wo"eera an: «Ha'mudii Koohyiigarúu hay kiwosoh garúu sëldíiga-Kooh, fodiigoo, yaa bok narúu heet. Iñaa ya wo"úu tóoh, leenaa súkúrukatti.

23Ɓéeɓ ɓaa fu tookkii kisúkúruk sëldíiga-Koohaamanaa fu hay kimey dohu ga ɓuwaa Kooh, fu apu.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Ɓéeɓ sëldíiga-Koohcaa wo'see ga iñaamaɗa, aboh ga Samiyeel bi ga ɓíinooɓaa tík gariɗa, ɓa yéegalohee iñii hew yii diimaɗa.

25Iñaa Kooh dígohee koorohha ga sëldíigacaagariɗa enee wuurúu ee ɗú laakin ɓak ga kifiiliimunkaa Kooh pokee na caasamuncaagarúuɗa, ga waa ya wo' Abaraham an: «Mi hay kibarkeel heetcii ga ëldúnaɗa tóoh ee koorohan ga tucaasamuntaagaraa.»

26Fodaama Kooh ɓeɓpa súrgaagari, wossari kibarkeellúu, ya foñlukoh ɓaa en ɓéeɓ tumeencaagari cibóní'caa ya tumiɗa ee Kooh ɗeɓka garúu.

Tumeen 4

Pee' na Saŋ ɓayussa ga fíkíi paanaa wiyaakwaa

1Pee' na Saŋ, lak ɓaa lís kiwo' na ɓuwaa, laakka sarahohcaa hayu gaɓa taabu na ɓaa kuliyukee ga ɓuwaa watuksi Kaanfaa Koohɗa naSaduseyeeŋcaa.

2Keeñɓa tamee ga daa ɓa hot Pee' na Saŋ ɓaa jëgí' ɓuwaa, ɓa ɓaa yéegalɓa an kimílískaa Yéesu tahin bi ɓuwaa kaanɗa hay kimílísu.

3Ɓa ammba Pee' na Saŋ lagussaɓa ga kasu bi ga kooh-wíisfaa ndaga lak Kooh hoowin.

4Ɓo' ɓiyewin ga ɓuwaa kelohsee wo'eencaa apotaa'caaɗa gëmussa. Fodaama ga ɓuwaa gëmɗa tóoh, yʼaalcaa jomeera kile' ɓo' ɓijúnni-yëtúus.

5Ga kooh-wíisfaa, ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa, yaakcaa, na jëgíroh-waascaa hídírukohussa ga Yéerúsaleem.

6Aan, ha'-kaadaa sarahohcaa na Kayíf, Saŋ na Ëlíksaan, na ɓéeɓ ɓuwaa bok ga gíiraa ha'-kaadaa sarahohcaaɗa, ensee daama.

7Ɓa nakohha kihaydoh Apotaa'caa ga fíkíiɓa, ɓa meekissaɓa an: - Ɗú kooroh ga doolii wiida wala ga teekii wiida bi ɗú mín wëkí' ɓii yii?

8Ga ɗekataama Pee' líiffa na Helaa yisela'í'yaa, loffaɓa an: - Ɗú yaakcii, na ɓuwii kuliyuk ga heetciiɗa,

9waa ɗú ɓayyíi wati kitaas waas ga yijófí'yaa ɗí tumi' lafañaaɗa na daa ɗí kooroh bi ya wakkaɗa,

10kon ínohatka ɗú ɓéeɓpúu na ɓéeɓ heetii Isarayeel an ɗí kooroh ga teekaa Yéesu Kiristaa Nasareet, yaa ɗú apee ga waa ɗú daayʼci ga kuraanaa ee Kooh mílísi'tari ga ɓuwaa kaaninɗa. Yéesu yaama yërí tah bi ɓii yii wak ya tuuk dii ga fíkíirúu.

11Yéesu yërí en ɓaa Bíncaa cisela'í'caa wo' gari an: «Atohaa, tawohohcaa jafeeɗa -- ee wo'u narúu -- mëeñjohin ki'en atoh-koñaa túuyaa.»

12Enndii garinaa, kimúc laakoo ga fen diliis. En ki'enaa, laakoo teek wiliis ga ëldúna waa Kooh e' ɓo'-súusúus ee wa mín ɓuwii kimúsal.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɓuwaa atti'i ga paanaa wiyaakwaaɗa, waaru'ussa ga daa Pee' na Saŋ kaañu wo'eencaagaɓaɗa, ee iñaama bettaɓa ndaga ɓa ínohin an Pee' na saŋ jagussii. Ɓa hotta an ɓa bok ga ɓuwaa taabee na Yéesuɗa.

14Wayee daa ɓa hotee ɓan ɓaa wëkɗuseeɗa tuukin ga yahaa Pee' na Saŋ, ɓa laakissii iñaa ɓa wo'an.

15Waa ennda ɗa, ɓa ebilla apotaa'caa kimeƴ paanaa atti'ohsiɗa paaƴ, ɓa awwa kihotoh ga díkaantiɓa.

16Ɓa ɓaa wo'an: - Ɓuwii ɓii ɗu tumanɓa na? En ki'enaa, wóorin an ɓuwii ɓii tumuunun kíntaan wiléerí'. Ɓéeɓ ɓu-Yéerúsaleem yéeguununka ee ɗu mínooka kisaŋ.

17Ɓu hëwëlatɓa, ɗu hoonohɓa kiwo' na ɓo' ga loo teekii Yéesu, en ɗanaa, iñuma wëñoo ɗa kisíw ga ɗuuƴ ɓuwum.

18Waa ennda ɗa, ɓa ɓaylukka Pee' na Saŋ, ɓa kokohhaɓa ɓa íis yas kiwo' loo Yéesu wala kijëgíroh ga teekaagari.

19Wayee Pee' na Saŋ loffaɓa an: - Wo'at rek! Iñii yiida wëñ kijúɓ ga fíkíi Kooh? Kikeloh wo'eenndúunoo, kikeloh wo'eenci?

20Wayee ɗí ga kihaffíi nak, ɗí mínoo ki'íis kiyéegaloh iñaa ɗí hot na iñaa ɗí kelohɗa.

21Atti'ohcaa ɓiyaakɓaa hëwëlussaɓa, ɓa íissaɓa ndaga ɓa laakéeríi daa ɓa kooran bi ɓa sodalɓa ee lak ɓuwaa ɓéeɓɓa ɓaa kañ Kooh ga iñaa laakee yaama.

22Ɓaa Pee' na Saŋ wëkɗee na kíntaanɗa wëñɗeera tíkíis tidaaŋkaah-nikiis.

Ɓuwaa gëminɗa enussa ga kikíiim-Kooh

23Ga waa Pee' na Saŋ íisuɗa, ɓa ɓaa ƴah ga ɓuwaa ɓa taabi naɓaɗa, ɓa ɓéestí'taɓa tóoh iñcaa sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa wo'eeɓaɗa.

24Ga waa ɓuwaa súkúrukussa iñaa ɓéestíru yaama, ɓa bokka ɓéeɓɓa kikíim Kooh anee: - Cic Kooh, fu yërí sak asamaanii, na kakayfii, na giiyii na tóoh iñcii en gaɗa.

25Fu yërí kooroh ga tumeencaa Helaa yisela'í'yaa fu tummba wo'eencii cii ga kúuwkaa caasammbíi Dëwít, súrgafu an: «Iñii tah ya coow koluk ga ɗuuƴ heetcii? Iñii tahɓa kipokoh nof ya ga iñcaa mínoo kilaak?

26Buu'cii ga ëldúnaɗa na ɓuwii kuliyuk ga heetcii ga ëldúnaɗa ɓeɓkuunun ee ɓa enin wíinoo kiheñoh Kooh, Ha'mudii na buuraa ya falɗa.»

27En ki'enaa, wëerin an Eroot na Poos-Pílaat na ɓu-Isarayeel na heet ciliis hídírukohuunun ga teerii wii kiheñoh Yéesu súrgiigaraa yisela'í'yii fu fal buu'ɗa.

28Fodaama ɓa mëtí'si"a tóoh iñaa fu natee kitum kumëeñí' ee ga dooliigaraa fu onndawa kimín ki'en.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Ee diimaɗa Ha'mudii malkaa ga dii ɓa sooŋngíiɗa; onaaríi, ɗí súrgaciigaraa kiyéegaloh Wo'eeniigaraa na fít wiyëgísí' gík.

30Lërísaa yahiigaraa doonaa ɓiɓo' wëkɗu, ee kíntaan na enaama cidóoyí'-waa' laak ga teekii Yéesu, súrgiigaraa yisela'í'yii.

31Ɓuwaa ɓaa lëehí' kikíim Kooh, ɗekataa ɓa eneeɗa waa yëngëluk, ɓa líiffa ɓéeɓɓa na Helaa yisela'í'yaa, ee ɓa ɓaa yéegaloh Wo'eenaa Kooh na fít wiyëgísí'.

Ɓu-Yéerúsaleemɓaa gëminɗa atukohussa alalcaagaɓa

32Ɓéeɓ ɓuwaa gëmɗa bokussa keeñ wíinoo na hel. Yíinoo gaɓa wo'éeríi an iñaa ya laakɗa ya eemdohwa ga hafci rek, wayee ɓéeɓ iñaa ɓa laakɗa, ɓa atukoheeri hen, en wíinoo.

33Apotaa'caa ɓaa seedi' ga daa ɓa wëñ kimín kimílískaa Yéesu, Ha'mudii ee Kooh taammba naɓa ga tóoh.

34Ken ñakéeríi dara gaɓa. Ɓéeɓ ɓuwaa laakee yoon wala kaanɗa, toonussaca, ɓa haydohha cadamfaa,

35ɓa e'tafa apotaa'caa, lëehíraa koparaa warohu ɓuwaa, yaa en ɓéeɓ na iñaa ya soolukɗa.

36Laakeera ɓan ɓaa teeku Yoseef, ya iñaa Léwít ee límohu Sipa'. Ɓaa yaama apotaa'caa teekeeri Barnabaas, wërí en «ɓii daasi ɓuwiiɗa». Ɓaa yaama laakeera yoon,

37ya toonnda yoonci haydohha cadamfaa, ya tíkkafa ga yah apotaa'caa.

Tumeen 5

Sabohfaa Anañaas ya na ɓetici Safíraa

1Laakka nak ɓaa teeku Anañaas, ee ɓetici teeku Safíraa. Ya toonnda ga kakayfaagaɓa.

2Ya pokohha nof ɓan na ɓetici, ya tëhdohha ɓan ga koparaa yoonaa toonohuɗa, lëehí'ta ya e'neera apotaa'caa iñaa tesɗa.

3Waa ennda ɗa, Pee' wo"ari an: - Anañaas, iñii tah ya Seytaani te' keeñfu, fu kaakin Helii yisela'í'yii saboh ee fu tëhdohin ga koparaa fu toonoh yoonaaɗa.

4Yoonaa tesee danaa, wa tesi'tiiraa dane? Waa fu toonndawa, koparaa enndii wuufune? Kon iñii fu waa' kitum yii fu mínndi na kihalaat ga helfu? Fu kaakkii ɓo'-súusúus saboh wayee Kooh yërí fu kaak saboh.

5Daa Anañaas kelohee wo"eencaama, ya kennda kakay, ya dalla kikaan. Ɓéeɓ ɓuwaa yéeŋsee iñaamaɗa, tíitussa lool.

6Oomaa-ɣaalcaa kolkussa, múulussa faraaffaa, ɓayussafa ki'acnee.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Tíkka ga iñaa le' wahtu kaahay, ɓeti Anañaas aassa, lak ya yéeŋngii dara ga iñaa laakɗa.

8Pee' meekissari an: - Wo'aaroo, cadamfii yoonii ɗú tooneeɗa tóoh fërí fiine? Ɓetifaa taassari an: - Ee, enee cadamfuma.

9Pee' wo"ari an: - Ɓú mín na kipokoh nof kiheel kiɗúk Helii Ha'mudii? Súkúruka! Ɓuwum ka'see ki'ac ɓaalfuɗa ɓooma ga halii, ee ɓa hayyaa kiɓay, fu ɓan.

10Ga saasi ɓetifaa keennda kakay ga kotcaa Pee', fa kaannda. Daa oomaa-ɓaalcaa aasee, ɓa laakki kaanin. Ɓa ɓayyari, acsuneerari ga yahaa ɓaalci.

11Ɓéeɓ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, na ɓéeɓ ɓuwaa yéegee iñcaa laak caamaɗa, tíitussa lool.

Apotaa'caa tummba kíntaan ciyewin ga Yéerúsaleem

12Apotaa'caa ɓaa tum ga leeloo ɓuwaa kíntaan ciyewin na enaama cidóoyí' waa'. Ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa mee'seera kihídírukoh ga ɗekataa teeku «Tíidískaaraa Salomonɗa».

13Ken ga ɓuwaa ɓíinoo tesɗa kaañéeríi kika' gaɓa, ee nak ɓéeɓ ɓuwaa wo'ee gaɓa yijúwí'.

14Yewinnda lool ɓiɓaal na ɓiɓeti ɓaa gëm ga Ha'mudii, ɓa ɓaatukka ga ɓuwaa gëminɗa, fodaama mbooloomaa waa wëñ kiyak.

15Ka'ta bi ɗúukoolí'caa ɓaa meɓdohu ga mbedicaa, ɓii faanu ga gatan wala basaŋ doonaa Pee' kooroh danaa heɓna sóogúufaagari mín ki'úul yíinoo gaɓa, ennda ga yii wala ga yay, ɓa wak.

16Ɓiɓo' ɓiyewin ɓaa meyoh ga dëkcaa wíil Yéerúsaleemɗa, ɓaa haydoh ɓiɗúukooli' na ɓuwaa raɓ am ee ɓéeɓɓa ɓaa wëkɗu.

Apotaa'caa abussa ga kasu

17Waa ennda ɗa, ha'-kaadaa sarahohcaa na ɓéeɓ ɓuwaa taam nariɗa, ennda ɓuwaa bok ga Saduseyeeŋcaa, iñaadohussa apotaa'caa, ɓa koluki'taɓa.

18Ɓa amlukka apotaa'caa, ɓa laŋlukkaɓa ga kasaa ɓéeɓ tëcohsiɗa.

19Wayee ga wekaa, laakka malaakaa Ha'mudii hay, lëgíssa halcaa kasaa, meɓdohhaɓa, wo"aɓa an:

20- Karat Kaanfaa Kooh, daama ɗú jangat ɓuwaa ɓéeɓ iñaa aaw ga loo kipeskii ki'askiiɗa.

21Apotaa'caa tumussa fodaa daa ya nakohɗa. Kooh yaa wíis ga kímaa teel, ɓa aassa Kaanfaa Kooh, ɓa aawwa kijëgíroh. Ha'-kaadaa yaawúu'caa hayya, ya na ɓuwaa taam nariɗa, ɓa ɓëytohha ɓéeɓ paanaa wiyaakwaa, waa ɓéeɓ ɓuwaa kuliyuk ga heetii ɓu-Isarayeel hídohiɗa, lëehí'ta ɓa wosohha kikoo'nee apotaa'caa ga kasaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Soldaa'caa karussa, wayee daa ɓa le'ee kasaa, ɓa hottii apotaa'caa ga túuɣcaa ɓa lagohseeɗa, ɓa ɓoyukka ɓa ɓéestí'taɓa an:

23- Ɗí laak kasaa laguunun bi jofin, soldaa'caa tuukuunun ga halcaa, wayee daa ɗí aasee, ɗí lëgíssa daa ɓa lagohseeɗa, ɗí hottii ɓo' da.

24Yaa kuliyuk ga soldaa'caa ga Kaanfaa Koohɗa na sarahohcaa ɓiyaakɓaa, daa ɓa kelohee wo'eencaa caama, ɓa jaahli"a lool ɓa ɓaa meekiskoh iñaa mín kidal apotaa'caaɗa.

25Waa ennda ɗa, laakka ɓaa hay wo"aɓa an: - Ɓuwaa ɗú lagee ga kasaaɗa, man ɓaa ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh, ɓaa jëgí' ɓuwaa.

26Ɓaa kuliyuk soldaa'caa ga Kaanfaa Koohɗa taammba na ɓuwaagari, ɓa koo'neera apotaa'caa ee kinookoh laakkii ga ndaga ɓa niikee ɓuwaa tapisohɓa na atoh.

27Ga waa ɓa haydohhaɓa, ɓa yugi'taɓa ga fíkíi atti'ohcaa ɓiyaakɓaaɗa ha'-kaadaa sarahohcaa meekissaɓa an:

28- Ɗí hoonohéeríirúu kijëgíroh ga teekaa ɓaa yaamane? Ee malkat, Yéerúsaleem tóoh gomin na iñcum ɗú jëgírohiɗa, ee ɗú waa'tíi kikoo' daal kikaankaa ɓaa yaama!

29Pee' na apotaa'caa tesɗa loffaɓa an: - Kooh yërí jom kitaabuku wayee enndii ɓo'-súusúus.

30Yéesu yaa ɗú apee ga waa ɗú daayci ga kuraanaaɗa, Koohyii ɓicaasammbíi mílísi'tari.

31Ee yërí Kooh ɓëwí', yugi'tari hanohha yah-ñaabaagari, ya fallari ya en buu' na Músalkaat doonaa ya on heetii ɓu-Isarayeel kimín kisúpít kipeskaagaɓa en ɗanaa ɓa bayalu baakaa'caagaɓa.

32Ɗí ɓërí en seedi ga iñcaa laakee caama, ɗí na Helii yisela'í'yii Kooh on ɓuwaa taabukiriɗa.

33Daa ɓu-paanaa kelohee wo'eencaama, ɓa aylukussa bi ɓaa saak, ɓa waa'ta ki'ap apotaa'caa.

34Wayee laakka Fërísiyeegaa teeku Gamaliyeel, ya enee jëgíroh-waas ee ɓéeɓ oneerari cée'. Ya kolukka, ya tuukka ga leeloo paanaa, ya nakohha apotaa'caa meyɣdohu fooh paayɣ.

35Lëehí'ta, ya wo"a an: - Ɗú ɓu-Isarayeel, watukat iñii ɗú yɣah kitum ɓuwii ɓiiɗa.

36Ɗú níindísukaa ga iñaa maañnjii dara, laakeera ɓaa wo'u Tëdaas; enee dii. Ya tíkee hafci ɓo' yiyaak ee iñaa le' ɓo' ɓitéemée'-nikiis taabukkari. Waayee daa ya apsee, ɓéeɓ ɓuwaa taabukeeriɗa tasaarukohussa, gaama eemmba daama.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ga fenooci, ga wahtaa ɓuwii kínsee ki'ínoh daa ɓa hídeeɗa, ɗú hotissa dii Yúdaa yaa dëkee Gëlíléeɗa. Ya nookka ɓo' ɓiyewin ga fenooci. Wayee daa ya apsee, ɓéeɓ ɓuwaa taabukeeriɗa tasaarukohussa.

38Diima deŋ mi wo"úu an: waassúu hanat ga ɓuwii ɓii ki'en. En lakanaa iñcii ɓa jëgírohɗa wala iñcii ɓa enukohɗa meyoh ga ɓo'-súusúusaa, ɓa hay kitasoh.

39Wayee en lak ca meyoh ga Koohaa, ɗú mínooca kihoonoh kituuk. Kon kaa ekat haffúu ga kiheñoh Kooh. Ɓu-paanaa tookussa iñaa Gamaliyeel wo'ɗa.

40Ɓa ɓayya apotaa'caa, ɓa ríplukkaɓa, lëehí'ta ɓa hoonohhaɓa kiwo' ga teekaa Yéesu, lëehí'ta ɓa íissaɓa ɓaa ƴah.

41Apotaa'caa meyohussa daa atti'ohsiɗa, ɓaa ƴah na keeñ wisóosí' ndaga daa Kooh atti'in an ɓa matin kitóróhɗu ndaga teekaa Yéesuɗa.

42Ee besaa en ɓéeɓ ɓa ɓaa ka' Kaanfaa Kooh na ɗuuƴ kaancaa, ɓa ɓaa lís kijëgíroh na kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu, yii en Kiristaaniiɗa.

Tumeen 6

Ɓo' ɓiyitnaɓanak tanussa ki'amɗoh apotaa'caa

1Waama lak tëelíbéecaa Yéesuɗa ɓaa wëñ kiɓaatuk. Yaawúu'caa laksi kiGerekɗa ɓaa ña'sukoh loo iñaa yaawúu'caa laksi ki'Ebërëe tumiɗa. Ɓa ña'sukohee an ɓeticaa bok gaɓaɗa, ee ƴaalɓa kaaninɗa, daanee ki'aluku hen ga dúndaa warohsi besaa en ɓéeɓɗa.

2Apotaa'caa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa hídírohussa ɓéeɓ tëelíbéecaa, ɓa wo"aɓa an: - Ɗí íis kiyéegaloh wo'eenii Kooh, ɗí am ga kiwaroh ñamah enndii iñaa gën.

3Kërí tah, Mbokcii, namat kitan ga ɗuuƴcúu ƴaal ɓiyitnaɓanak, ɓaa ínohohu ga kijúɓ, ɓaa líifin na Helii yisela'í'yii ee laakuunun hel, ɗí sasɓa kitum lëgëyaama.

4En ɗanaa ɗí ga kihaffíi, ɗí ëewruk ga kikíim Kooh na kiyéegaloh wo'eeniigari.

5Ɓéeɓ ɓuwaa gëmɗa tookussa iñaa wo'u yaama. Waa ennda ɗa, ɓa tannda Iceen, ɓo' yigëmí' Kooh ee líifin na Helii yisela'í'yii, Filiip, Porokoo', Níkanoo', Tímoŋ, Parminaas, na Níkulaa yaa límohu Añcoosɗa ee enee yiifa' kuɗewaa, ya aassa ga waasaa yaawúu'caaɗa.

6Lëehí'ta, ɓa haydohhaɓa ga apotaa'caa. Ɓaama tíkussaɓa yah ga haf, kíimɗussaɓa Kooh.

7Wo'eenaa Kooh waa wëñ kisíw, ee ga Yéerúsaleem, tëelíbéecaa ɓaa wëñ kiɓaatuk, ee sarahoh ɓiyewin gëmussa ga Yéesu.

Iceen abussa

8Kooh barkeella Iceen, líifí'tari na dooli, ya yaa tum enaama cidóoyí'-waa' na kíntaan ciyaak ga ɗuuƴ ɓuwaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Laakka ɓiɓo' ɓaa júwohéeríi na Iceen ee ɓa bokee ga jaangu-yaawúuraa "ñaamcaa laak hafɓaɗa", ɓa enee ɓiyaawúu', ee ɓa meyohee Síreen, Aleksandarí, Sílísíi na Aasíi. Ɓa ɓaa tëesɗoh wo'een na Iceen.

10Wayee, ɓa mínéeríi yen ga wo'eencaagari ndaga ya wo'ohee kiñaañkaa Helaa yisela'í'yaa oneeriɗa.

11Ɓa neehalla ɓiɓo' doonaa ɓaama wo' an: - Ɗí kelohin ya wo'in wo'een cisépí'í' ga Móyíis na ga Kooh.

12Fodaama ɓa tahha bi yaakcaa dëkaa, jëgíroh-waascaa na ɓu-dëkaa, kolukussa ɓa keennda ga ɗook Iceen, ɓa ammbari, ɓayussari paanaa wiyaakwaa.

13Ɓa ɓaydohha ɓan seedicaa ɣah Iceen kipoki' kiwo', wo'ussa an: - Kaanfii Kooh fisela'í'fii na Waasii Móyíis, ɓii yii dëk kiwo' wo'een cisépí'í' gaca.

14Ɗí kelohinndi yaa wo' an Yéesu Nasareet hay kiɓú' Kaanfii Kooh, ya súpít baahcii Móyíis foñi'tuuɗa.

15Ɓéeɓ ɓuwaa enee ga paanaa wiyaakwaaɗa yípussa Iceen has, ɓa hotta fíkíifaagari faa melic en fan fíkíi malaaka.

Tumeen 7

Jangataa Iceen

1Wa ennda ɗa, ha'-kaadaa sarahohcaa meekissa Iceen an: - Iñcii fu wo'ɗuɗa kayohe?

2Iceen taassa an: - Ɗú, mbokciigoo, súkú'kattoo. Koohyii laak ndamɗa feeñukka caasammbuu Abaraham ga kúlkaa Mesopotamíi lak ya ka'tii kidëknee teeraa Haran duum.

3Kooh wo"ari an: «Meyohaa kúlkiigaraa, fu foñ ɓuunfu, fu ka' kúlkaa mi teewanndaaɗa.»

4Waa ennda ɗa, Abaraham meyohha kúlkaa ɓu-Kaldee, ya ka'ta dëkneera teeraa Haran. Ya ennda daama bi ga daa paamci kaanoh. Kooh ɓewohhari daama, paafdohhari dii ga kúlkii ɗú dëkoh watiɗa.

5Kooh onndiiri kilaak kakay fíinoo dii, enndii sah iñaa hín na pataŋ-kot, wayee ya díŋngari kilaak kúlkii, ɓu-níilaagari lamuka gari. Wiima nak lak Abaraham laakkii sah kowu.

6Iñii yii yërí Kooh wo'eeri: «ɓu-níilaagaraa hay kidëku ga kúlkaa enndii kuuɓa ee daama ɓa hay ki'abu ñaam, ɓa sodalu iñaa le' tíkíis titéemée'-nikiis.»

7Kooh nak tíkka ga an: «Heetaa ɣahɓa ki'am ñaamɗa, mi Kooh, mi haywa ki'atti. Lëehíraa ɓa hay kikúlkoh daama, ee ɓa ɣahhoo kijaamukoh dii ga ɗekatii wii.»

8Wa ennda ɗa, Kooh pokohha kifiiliimunna Abaraham ee kigúrukërí en mandargaa kifiiliimunkaa kaama. Fodaama, ga waa kowuci Ísaak límuɗa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Abaraham gú'tari ga besaa wu-yitnakaahaywaa tík gaɗa. Ísaak tummba fodaama, ya gú'ta kowuci Yakoop, Yakoop ɓan gú'ta ɓicaasammbuu, towutaagari tidaaŋkaah na tanaktaa kuliyuk ga heetii Isarayeelɗa.

9Caasamuncaagaruu ɓaama iñaadohussa këmëeŋkíɓa Yoseef, ɓa toonndari ya ɓayu kúlkaa Esípti ki'en ñaam. Wayee Kooh taabee nari,

10ya músallari ga coonucaagari. Kooh onndari kineɓloh Farawoŋ, buuraa Esípti, ya onndari ɓan kilaak hamham ga fíkíici. Yaama fallari ki'en gúwernëeraa kúlkaa Esípti na kituukuk kaanci ɓéeɓfa.

11Wa ennda ɗa, a' wiyaak laakka ga ɓéeɓ kúlkaa Esípti na kaa Kanaa. Araa mesikka lool bi ɓicaasammbuu laakissii iñaa ɓa ñaman.

12Ga waa Yakoop keloh an beli laakin ga kúlkaa Esíptiɗa, ya wossa ɓicaasammbuu daama bes.

13Kotaa kukanakkaa ɓa ka' daɗa, Yoseef tummba bi yaakmuncaagari ínohsohussari. Fodaama Farawoŋ ínohha ɓuwaa en mbokcaa Yoseefɗa.

14Lëehí'ta, Yoseef wosohha kikoo'nee mbokcaagari ɓéeɓɓa na paamci Yakoop: ennda ɓo' ɓidaaŋkaah-yitnaɓanak na ɓiyëtúus.

15Yakoop nak toolukka kúlkaa Esípti, ya dëkka daama bi ga daa ya kaanohɗa. Ɓicaasammbuu ɓan kaanohu daama.

16Faraafcaagaɓa ɓayussa Síkeem, acussa ga loyaa Abaraham lomee na kopa'ci ga towutaa Emoo' ga Síkeemɗa.

17Ga waa jamaanaa Kooh jomee kimëtí' dígaa ya waatee díŋnga Abarahamɗa deeɣca, heetiigari ɓaatukka, waa wëñ kilaw ga kúlkaa Esípti,

18bi ga daa buu' yiliis falukohɗa. Buuraama nak ínohéeríi Yoseef.

19Buuraama ɗúkka heetiigaruu, ya sodalla ɓicaasammbuu, ya gítínndaɓa kijaf towutaagaɓa doonaa ta pesoo.

20Móyíis límu ga jamaanaama, ja ennda ku'oomaakaa neɓlohin Kooh. Ja ɓayussa ga kaan paamci na eeci ñiin kaahay.

21Ga waa ja jafuɗa, kowukaa Farawoŋ kiɓetikaa balaɓpaja, ya ko'taja fodii kowuci.

22Fodaama Móyíis korussa ga hamhamaa ɓu-Esípti, ee ya ennda ɓo' yilëekí'-solu ndaga wo'eencaagari na tumeencaagari.

23Ga waa Móyíis laak tíkíis tidaaŋkaah-nikiisɗa, helci ka'ta ga kiwaaknee ɓu-Isarayeel, mbokcaagari.

24Ya hotta daama ɓo' ga ɓu-Esípti yaa en na kisodal ɓo' yíinoo ga ɓu-Isarayeel, yaa feekki. Ya lúukiɗohhari, ya ëldúki'tari, appa ɓaa bok ga ɓu-Esíptiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Ya foogee an mbokcaagari hay ki'ínoh an Kooh waa' kikooroh gari, ya músalɓa, wayee ɓaama ínohhii iñaama ga.

26Ga kooh-wíisfaa, ya hotta ɓo' ɓanak ga ɓu-Isarayeel ɓaa enee na kiheñoh, ya waa'taɓa kijúwohi', ya wo"aɓa an: «ɓiʸaay, ɗú heñoh ya, ee ɗú ɓimbok?»

27Yaa jekelukee mooroomciɗa nak tappa Móyíis yah woo"ari an: «Ɓii fallaa buu' na atti'oh ga ɗookkíi ɓa?

28Fu waa'too ki'ap fodaa fu apee wútúwaa ɓaa bok ga ɓu-Esíptiɗanee?»

29Daa Móyíis kelohee wo'eencaa caama, ya núppa, ya ɗaakukneera ga kúlkaa Majaan. Ya ennda da bi ya laakka towu tanak daama.

30Tíkka ga tíkíis tidaaŋkaah-nikiis, laakka malaakaa Kooh feeñukki ga ëgí'-dúndagaa ga yahaa jaŋjagaa Sínayíiɗa, ga ɗuuʸ kiwii, kiwiikaa enee na kitak ga ɗuuʸ dútúk.

31Móyíis dalla kijaahli' ga iñaa ya hotɗa, ya yaa deeʸ kimalak bi jof, wayee ya kelohha koonaakaa Ha'mudii, kaa wo"i an:

32«Mi yërí en Koohyii ɓicaasamfu, Koohyii Abaraham, Koohyii Ísaak, Koohyii Yakoop.» Daama, Móyíis yaa saak ndaga kitíit, ya kaañissii kiɓëwí' has kimalak.

33Ha'mudii tíkka ga, wo"ari an: «ɗolaa ñafa'ciigaraa ndaga ɗekatii fu togohɗa ɗekat wisela'í'.

34Mi hotin coonufaa heetaagoo enukoh ga kúlkaa Esíptiɗa. Mi kelohin ti'íintaagaɓa,ërí tah mi yoosukin kisomɓa. Diimaɗa, hay mi wossaa kúlkaa Esípti.»

35Móyíis yaama, yërí mbokcaagari taasukee, ɓa wo"ari an: «ɓii fallaa buu' na atti'oh ɓa?» Yërí Kooh wosee ya kuliyuk ga heetaa ya laasɓa, koorohha ga malaakaa Kooh feeñukee Móyíis ga dútúkaaɗa.

36Móyíis na kihafci, yërí meʸdoh ɓu-Isarayeel kúlkaa Esípti ya tummba enaama cidóoyí'-waa' na kíntaan ga kúlkaa Esípti, ga waa ɓa paaf giiyaa wiyo'ohwaa, na ga waa ɓa kooroh ëgí'-dúndagaa ɓa tummba ga iñaa le'in tíkíis tidaaŋkaah-niikiisɗa.

37Móyíis yërí wo'ee ɓu-Isarayeel an: «Kooh hayyúu kimeʸdohi' ga heetiigarúu sëldíiga-Koohaa man naroo.»

38Ga waa mbooloomaa nëgírukoh ga ëgí'-dúndagaaɗa, yërí enee ɓan ga díkaanti ɓicaasammbuu na malaakaa Kooh wo'ee nari ga jaŋjagaa Sínayíiɗa, ee ya laassa ga wo'eencaa Kooh onohi kipesɗa, ki'e'tuuca.

39Ɓicaasammbuu sagussa kitaam ga wo'een Móyíis, ɓa foñnjari, helɓa ɓoyukka Esípti.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Ɓa nakka Aaron an: «Tíɓɗaarii koohcaa kuliyukan ga fíkíirii, ndaga Móyíis, yaa meʸdoheerii kúlkaa Esíptiɗa ɗí ínohoo iñaa dalliɗa.»

41Waa ennda ɗa, ɓa tíɓpa ɗoon, ɓa tummba yenɓa koohɓa, ɓa tummba sarah ga nataalaama. Keeñɓa soossa lool ga iñaa ɓa tíɓ na yahɓa yaama.

42Kooh úsaayyaɓa, foñnjaɓa ɓaa jaamuk nohii, ñiidii na olcii ga asamaanɗa fodii koohɓa. Ee iñaama sah-sah yërí bídu ga këyítfaa sëldíiga-Koohcaa an: «Ɗú, heetii Isarayeel, ga wii ɗú tum sarah júu'caa na sarah ciliis iñaa le' tíkíis tidaaŋkaah-nikiis ga ëgí'-ɗundagaaɗa, ɗú tumɗeeroocane?

43Múk, ɗú koorukee taalaa Molok yaa ɗú tík Kooh haffúuɗa, na nataalaa ku'olkaa Reefaan yaa ɗú tík Koohɗa ɓan. Nataalcaama ɗú ɓërí hëwíreeca, ɗú ɓaa jaamukca. Kërí tah, mi hayyúu kitool, mi ɓayyúu daa wëñ teeraa Babíloonki'úsaay.»

44Iceen tíkka ga an: - Taalaa ɗaakohsee Bíncaa cisela'í'caa teewoh kifiiliimunkaa Kooh na ɓicaasammbúuɗa, ɓa taabee nawa ga ɗuuʸ ëgí'-dúndagaa. Taalaama, Móyíis hëwíreewa fodaa daa Kooh teeweeriwaɗa: en ki'enaa, ya nakee Móyíis kihëwí'wa, ya taabuk ga daa ya hot lëdírussiɗa.

45Taalaama, ɓicaasammbuu ɓaa hayee ga fenoociɗa laasussa gawa. Ɓa taammba nawa bi ga kúlkaa ɓa te'ee ga heetcaa Kooh kaalee ga fíkíiɓaɗa, lak Yosúwée yërí kuliyukee ga fíkíiɓa. Wa tessa daama bi ga jamaanaa Buu' Dëwít.

46Dëwít neɓlohha Kooh, ya kíimmba Kooh kiyípi'ti kaan daa tucaasamuntaa Yakoop jaamukohanndi.

47Wayee Salomon yërí mëeñjoh kitawahi' Kooh kaanfaa.

48Koohyii ga ɗookaa-ɗookɗa nak dëkoo ga kaanfaa ɓo' hëwí' na yahci. Ee fodaa daa sëldíiga-Koohaa bínkaɗa, Ha'mudii wo' an:

49«Asamaanii wërí en baŋ-buuriigoo, kakayfii ennda ditogaa' kottoo. Kon ɗú tawahɗanndoo kaan fa man na? Wala ɗú heeli'too daa mi dëkohan da man na?

50Iñcuma ɓéeɓca, hanaa enndii yahhoo hëwí'ca?»

51Iceen wo'issa atti'ohcaa an: - Ɗú ɓërí yëgís ga haf ee keeñciigarúu na nofciirúu ɗú laginca pat ga kikelohi' Kooh. Besaa en ɓéeɓ ɗú en na kilebiroh Helii yisela'í'yii, ɗú taam ɓicaasammbúu.

52Laakin sëldíiga-Kooh yíinoo rek yaa ɓicaasammbúu hatallii ga kipese? Ɓa appa sëldíiga-Koohcaa ɗeɓ kiyéegaloh kihaykaa yijúwí'yiiɗa. Ee watifii wati ɗú onin yijúwí'yii bíiŋ, ɗú apinndi.

53Ɗú laasin ga Waasii Kooh eroh, koorohha ga malaakacaaɗa, wayee ɗú taabukkiiwa. Iceen tapisohussa na atoh bi kaannda.

54Daa ɓu-paanaa wiyaakwaa kelohee wo'eencaa Iceen caama, keeñcaagaɓa caa oñ ndaga ki'aylukki, ɓa ɓaa ɗowuk.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

55Wayee, Iceen ga kihafci nak, líiffa na Helaa yisela'í'yaa; ya taaginukka asamaan, ya hotta ndamaa Kooh, ya hotta Yéesu ɓan tuukin hanohha yah-ñaabaa Kooh,

56Iceen wo"a an: - Malkat, mi hotin asamaanii lëgísukin, Kowukii ɓii tuukin hanoh yah-ñaabii Kooh.

57Daa ɓa kelohee wo'eencaama, ɓa dalla kipookoh na tifiip, lagussa nofcaagaɓa, ɓa ísukka waas kíinoo mílíp ga ɗookci.

58Ɓa fassari bi ɓa meʸca nari teeraa, ɓa aawwari kitapisoh na atoh ki'appi. Ɓuwaa neehalsee ki'en seedi'ɗa, súukussa kúltícaagaɓa kakay ga kotcaa oomaa-fiilaa teeku Sóolɗa.

59Ga daa ɓa enee Iceen kitapisoh na atoh tóohɗa, Iceen yaa kíim Kooh an: - Yéesu, Ha'mudii, te'aa fítiigoo.

60Lëehí'ta, ya ʸí"a, lessa koonaa ga ɗook an: - Ha'mudii, kaa taabukɓa baakaarii wii! Daa ya wo'ee iñaama, ya kaannda. Kaanaa Iceen waama, Sóol fareera ga.

Tumeen 8

Ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa Sóol hatallaɓa ga kipesɓa

1-2Kaanaa Iceen waama, Sóol fareera ga. Laakka ɓiɓo' ɓigëmí' Kooh ɓaa ɓeɓ faraaffaa Iceen, ɓa accafa, ee ɓa kodukka lool kaanaa Iceen. Ga besaa bërii Iceen apuɗa, ɓuwaa gëmu ga Yéesu ee enu ga Yéerúsaleemɗa dalussa kihatalu ga kipesɓa, hatal wiméeskí'. Ɓéeɓ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa tasaarukohussa ga gohcaa Yúudée na caa Samarii bi tessa apotaa'caa doŋ.

3Wayee Sóol ga kihafci, keennda ga ɗook ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, ki'íslukohɓa ngëmaagaɓa. Ya yaa aas ga kaancaa, ya yaa am ɓuwaa gëminɗa, ɓetoo ʸaaloo, ya yaa laŋɓa ga kasu.

4Ɓéeɓ ɓuwaa tasaarukohseeɗa nak, ɓaa wíil ga ɗuuʸ kúlkaa, ɓa ɓaa yéegaloh Hewhewii winéwí'wii.

Filiip yéegalohha Hewhewii winéwí'wii ga gohaa Samarii

5Fodaama Filiip ka'ta gohaa Samarii, ga teeru wíinoo daama, ya yaa yéegaloh Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Kiristaa, Músalkaatii dígohseeɗa.

6Ɓuwaa ga dëkaaɗa tóohɓa aawussa kisúkúruk Filiip ndaga kíntaancaa ɓa keloh ee ɓa hot ya tumiɗa, ɓa gëmmbari.

7En ki'enaa, raɓ ɓiyewin meyohussa na tifiip tiyaak ga ɓuwaa ɗúukoolinɗa, ee lafañ ɓiyewin na ɓeedukí' ɓiyewin wëkɗussa ɓan.

8Fodaama keeñ-soos wiyaak laakka ga teeraama.

9Wiima lak ga teeraama, laakin ɓaa ɗeɓ da ki'en, ya teeku Simoŋ ee ya enee luhusoh. Ɓu-Samarii waaru'eera ga iñcaa ya tumeeɗa. Ya tíkee hafci ɓo' yilëekí'-solu,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10ee ɓéeɓ, oomaanoo, yaakoo súkúrukeera iñcaa ya wo'iɗa. Ɓa wo'ee gari an: - Ɓii yii yërí en doolii Kooh, wii wo'u an wa doŋ wa mínɗa.

11Ɓa ɓaa súkúrukki dijófí' ndaga ya maañinɓa kiwaaru'i ga luhuscaa ya tumiɗa.

12Wayee daa Filiip yéegalohee Hewhewii winéwí'wii wo' ga looNguuraa Kooh na ga loo Yéesu Kiristaaɗa, ɓéeɓ ɓuwaa, ɓetoo ƴaaloo gëmmba, ɓa awwa kibëtísi'uk;

13bi ga Simoŋ luhusohaa sah gëmmba, ya bëtísi'ussa. Ya aawwa kitaabuk Filiip rek. Ya waaru"a lool ga kíntaancaa na enaamacaa cidóoyí'-waa'caa ya hot Filiip tumiɗa.

14Apotaa'caa ga Yéerúsaleemɗa nak, kelohussa an ɓu-gohaa Samaríite'uunun Wo'eenaa Kooh ga keeñɓa. Ɓa wossa Pee' na Saŋ daama.

15Daa Pee' na Saŋ le'see da, ɓa kíimi'ta ɓuwaama Kooh, ɓa laas ga Helii yisela'í'yii.

16En ki'enaa, lak Helii yisela'í'yii yoosukkii ga yíinoo gaɓa duum, ɓa eemee ga kibëtísi'u ga teekii Yéesu, Ha'mudii.

17Waa ennda ɗa, Pee' na Saŋ tíkussaɓa, yaa en ɓéeɓ yah ga haf, doo ɓa ɓaa han kilaas ga Helii yisela'í'yii.

18Simoŋ hotta an Helii yisela'í'yii yoosukin ga ɗook ɓuwaa ga waa apotaa'caa tíkɓa yah ga hafɗa. Ya waa'ta kineehal Pee' na Saŋ hëelís,

19wo"a an: - Onattoo ɓan kimín iñuma ɗú tumiɗa, doonaa ɓaa mi tík yah ga haf ɓéeɓ ya laas ga Helii yisela'í'yii.

20Wayee, Pee' loffari an: - Koparumgaraa saŋku'at ee fu saŋku'uk nawa. Iñaa Kooh onoh, fu fooŋ an fu mínndi kilom na hëelíse?

21Fu laakoo wa' na ɓak ga iñii yii ndaga keeñiigaraa júɓpii ga fíkíi Kooh.

22Kon hebukaa jafaa halaatumgaraa wibóní' wuma dúuƴ, fu aaw kikíim Ha'mudii, en ɗanaa ya bayallaa halaatumgaraa wibóní' wuma, en an mínukinaa!

23En ki'enaa, mi hotin an fu líif na ki'iñaan ee fu ñaam-baakaa'.

24Simoŋ dalla kitaas an: - Kíimɗattoo Ha'mudii na kihaffúu, en ɗanaa iñcii ɗú wo'ɗa wíinoo gaca dalooroo.

25Pee' na Saŋ, ga waa ɓa seedi"a, ɓa yéegalohha Wo'eenii Ha'mudii bi ɓa lëehí'ta, ɓa ɓaa ɓoyuk Yéerúsaleem; ee ga waasaa, ɓa ɓaa yéegaloh Hewhewii winéwí'wii ga dëk ciyewin ga gohaa Samaríi.

Filiip bëtísi"a ɓaa dëk Ecoopíi ga waas Gaasaa

26Laakka bes, malaakaa Ha'mudii wo"a Filiip an: - Koluka, fu ka' ɓak iñaa hanoh meyaa'-noh yah-seŋɗa, fu taam waasaa meyoh Yéerúsaleem aaw Gaasaaɗa. Waasaama koorohsussii diimaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Filiip dalla kikoluk yaa ɣah. Ya hídohha na ɓo' yiɣaal yaa meyoh kúlkaa Ecoopíi, ɓaa nak enee ɓaa yóomɗu hen. Ee ɓaa yërí en tuukkoh-alalaa buuraa Ecoopíi yiɓetiyaa wo'si Kaandaasɗa. Ya karee Yéerúsaleem kijaamuk Kooh,

28ee ya enee kiɓoyuk kaanɓa. Ɓaa, lak yugin ga sareetaagari yaa jaŋ Këyítfaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa bínɗa.

29Helaa yisela'í'yaa wo"a Filiip an: - Gaawaa kitíin fu daɓ sareetaa waanee.

30Filiip foolla, daɓpa sareetaa, ya kelohha ɓaa yaa jaŋ ga Këyítfaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa bínɗa, ya meekissari an: - Iñii fu jaŋɗa, fu ínohin yen ga sahe?

31Ɓaa taassa an: - Mi laakkii ɓaa lóogísohɗanndoowanaa, mi tuman na bi mi ínoh iñii wa waa' kiwo'ɗa? Lëehí'ta ya wo"a Filiip kilap ga sareetaa, ya yuŋ ga yahaaci.

32Kuɗekatkii ya enee na kijaŋ ga Këyítfaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaaɗa enee kii: «Fodii baal, ya ɓayussa ki'apunee, fodii kubaalkaa fiippii ga fíkíi ɓaa enndi na kinenɗa, fodaama, ya lëgíssii kúuwci.

33Ya torohɗussa ee ken onndiiri kayoh. Kumuunci laguunun ee ya foñnjii lam.»

34Ɓaa kúlkoh Ecoopíiɗa, meekissa Filiip an: - Wo'aaroo en neɓpaanaa, sëldíiga-Koohaa wo' loo ɓa dii? Wo' na hafcinoo, wo' ga ɓo' yiliis?

35Waa ennda ɗa, Filiip ɓeɓpa wo'eenaa, ya abohha ga iñaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo' yaama, ya yaa lóogísohi'ti Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesuɗa.

36Daa ɓa en na kiɣahɗa, ɓa le"a ga ɗekataa taakin músú, lëehí'ta ɓaa wo"a Filiip an: - Man músú mee, iñii kokohan ya mi bëtísi'u?

[37Filiip wo"ari an: - En an fu gëmin ga keeñiigaraa ɓéeɓwanaa, fu mín kibëtísi'u. Ɓaa wo"ari an: - Mi gëmin an Yéesu Kiristaa yërí en Kowukii Kooh.]

38Ga saasi, ɓaa dalla kinakoh sareetaa tuukiru, Filiip na ɓaa yoosukussa ga ɗuuɣ músúmaa, Filiip bëtísi"ari.

39Daa ɓa meɣ músúmaa hen, Helii Ha'mudii bëffa Filiip, ɓaa kúlkoh Ecoopíiɗa hotissiiri. Wayee ɓaa yaa ɣah waasci na keeñ wisóosí'.

40Filiip nak, meɣneera teeraa Asot, ya yaa yéegaloh Hewhewii winéwí'wii; ya taammba teeru na teeru, bi ga daa ya le'oh teeraa Sesareeɗa.

Tumeen 9

Sóol gëmmba ga Yéesu

(Tumeen 22: 6-16; 26: 12-18)

1Wiima lak Sóol yii lís kidíguk ki'ap tëelíbéecaa Ha'mudii, ya ka'ta gaha'-kaadaa sarahohcaa kikíimmbi, këyítfaa ya teewohan ga ɓuwaa kuliyuk ga jaangu-yaawúu'caa ga teeraa Damaasɗa,

2en ɗanaa ɓuwaa ya laak daama ee boku ga waasii Ha'mudiiɗa, ennda ɓeti, ennda ɣaal, ya amɓa, ya haydohɓa Yéerúsaleem.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Lak ya yaa ga waas Damaas, ee ya deeyin teeraa, dalla kilaak lee'laataa meyoh asamaan: wa ennda mareet ga ɗookci, bi wíillari.

4Ya keennda kakay. Ya kelohha koonaa, kaa wo"i an: - Sóol! Sóol, iñii tah ya fu hatalloo ga kipes?

5Ya taassa an: - Kiyaakii, fu yërí en ɓa? Koonaakaa wo"ari an: - Mi yërí en Yéesu yii fu hatal ga kipesɗa.

6Wayee koluka nak, fu aas ɗuuy̕ teerum. Daama, fu hay kiwo'u iñaa fu jom kitumɗa.

7Ɓuwaa taabee nariɗa tuukussa, tíitussa bi ɓa mínoo kiwo', ɓa kelohee ga koonaakaa wayee ɓa hottii ɓo'.

8Sóol kolukka, wayee ga daa hascaagari buulɗa tóoh, ya hotissii dara. Ɓa ammbari ga yah, kile'dohhi teeraa Damaas.

9Tummba bes kaahay, caa ya hotoo, ya ñammbii, ya anndii.

10Wiima, lak laakin ga teeraa Damaas tëelíbéenaa teeku Anañaas, Ha'mudii feeñukkari ga heey̕ wo"ari an: - Anañaas! Anañaas taassa an: - Mi yee, Ha'mudii.

11Ha'mudii wo"ari an: - Karaa diima-diima kaan Yúdaa, ga waasaa wo'u waasaa wiyólóhí'waaɗa, fu meekisoh ɓaa teeku Sóol ee meyoh teeraa Taarsaɗa. Ya yaa da, ee diima deŋ yaa kíim Kooh.

12Ya hotin ga heey̕ ɓaa teeku Anañaas, aassa gari ga kaanfaa, tíkkari yah ga haf doonaa ya hotis.

13Anañaas nak wo"a an: - Ha'mudii, mi kelohin ga ɓo' ɓiyewin iñcaa cibóní'caa ɓaa yaama tum ɓuwaagaraa ga Yéerúsaleemɗa.

14Ee sah ya hayin dii, taam na doolaa sarahohcaa ɓiyaakɓaa onndi, kiɓay ɓéeɓ ɓuwii en na kikíim ga teekfuɗa.

15Wayee, Ha'mudii wo"ari an: - Karaa hen rek, ɓaa yaama mi yërí tanukki kijeriñukohhi, ya le'doh teekiigoo ga fíkíi ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa, fíkíi buu'cii, na fíkíi ɓu-Isarayeel.

16Mi hayyi kiteeɓ na kihaffoo ɓéeɓ coonucaa ya jom kiday̕ ndaga teekiigooɗa.

17Waa ennda ɗa, Anañaas ka'ta, ya aassa kaanfaa. Ya tíkka Sóol yahcaagari, wo"ari an: - Sóol, mbokiigoo, Yéesu, Ha'mudii yaa feeñukeeraa ga waasaa fu koorohee kihay diiɗa, yërí wossoo garaa en ɗanaa fu hotis, ee fu líif na Helii yisela'í'yii.

18Ga saasi, iñcaa man na wëesée-jën keenohha hascaa Sóol, ya hotissa. Waa ennda ɗa, ya kolukka bëtísi'ukka.

19Lëehí'ta ya ñammba, ya mínnda kituuk.

Sóol yaa jëgíroh Hewhewii winéwí'wii ga Damaas

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waa ennda ɗa, Sóol tessa na tëelíbéecaa Yéesu ee dëku teeraa Damaasɗa, bi sammba kimaañ.

20Ya sekkii iñaa maañ, ya aawwa kijangat ga ɗuuy'jaangu-yaawúu'caa an Yéesu yërí en Kowukii Kooh.

21'Béeɓ ɓuwaa kelohee iñaa Sóol wo' yaama, waaru'ussa bi ɓaa wo' an: - Caɓ! Hanaa enndii ɓii yii yërí enee ga Yéerúsaleem, yaa hatal ga kipes ɓuwii gëm ga Yéesuɗa? Enndii ki'am ɓuwii gëm ga Yéesu, na kiɓayɓa Yéerúsaleem ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa haydoheeri diine?

22Sóol nak wëñnja ɗa kiyëgís ga jangataagari. Yaawúu'caa dëku Damaasɗa, laakussii iñaa ɓa wo'anndi ndaga ya teeweeɓa hen bi lee'ta an Yéesu yërí en Kiristaanii.

23Ka'ta bi maañnja, yaawúu'caa hotohussa ga díkaantiɓa ki'ap Sóol,

24wayee Sóol yéeŋnga iñaa bok ga. Wekoo, nohoo ɓa ɓaa watuk, bi ga halcaa teeraa, doonaa ɓa mínndi ki'ap.

25Waa ennda ɗa, tëelíbéecaa Yéesu Sóol jëgíreeɗa ɓayussari ga wek, ɓa ekkari ga Kosu, yoolussari ga fenoo míiraa dëkaa doonaa ya mín kisaan.

Sóol ka'ta Yéerúsaleem

26Sóol le"a Yéerúsaleem, ya waa'ta kitaam na tëelíbéecaa Yéesuɗa, wayee ɓéeɓ niikkari ndaga ɓa gëméeríi kayoh-kayohɗa an ya enin tëelíbée Yéesu.

27Waa ennda ɗa, Barnabaas ɓeɓpari, ɓayyari ga Apotaa'caa. Ya ɓéestí'taɓa daa Sóol hotee Ha'mudii ga waasaa, ee Ha'mudii wo"a nariɗa, na daa ya daanee kijëgíroh ga teekaa Yéesu ga Damaasɗa.

28Aboh ga besaa bërí, Sóol taammba naɓa, ɓa ɓaa kari, ɓa ɓaa hayi ga ɗuuy' Yéerúsaleem, ɓa ɓaa jëgíroh ga teekii Ha'mudii ga fíkíi ɓéeɓ.

29Ya yaa ka' ga Yaawúu'caa laksi kiGerekɗa, ya yaa saawal naɓa, wayee ɓaama waa'seeri ki'ap.

30'Buwaa gëm ga Yéesuɗa, daa ɓa yéegeeka, ɓa ɓayya Sóol teeraa Sesaree. Ya meyohha daama, ya yaa y'ah waa Tarsa.

31Fodaama, ɓuwaa gëmu ga Yéesu dëku ga gohaa Yúudée, waa Gëlílée, na waa Samaríiɗa hannda kilaaku jam. 'Buwaa ɓaa wëñ kiyëgís ga ngëmaa, ɓa niikka Ha'mudii ga kipesɓa, ee Helaa yisela'í'yaa amɗohhaɓa, ɓaa wëñ kiɓaatuk.

Pee' wëkí'ta Aynee ga teeraa Lídaa

32Wiima lak Pee' yaa wíil daa en ɓéeɓ. Laakka bes, ya ka'ta teeraa Lídaa, ga ɓuwaa en ɓuu Kooh daamaɗa.

33Ya laakka daama ɓaa teeku Aynee. 'Baama lak faanukin tíkíis tiyitnataahay, ndaga ya lafañee hen.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Pee' wo"ari an: - Aynee, Yéesu Kiristaa yërí wëkí'taa, koluka fu lari' haffu fayaaŋfiigaraa. Ga saasi Aynee kolukka.

35Daa ɓéeɓ ɓu-Lídaa na ɓéeɓ gohaa Sarom hotseeri, ɓa súpítta kipeskaagaɓa ɓa gëmmba ga Ha'mudii.

Pee' mílísi'ta Tabítaa

36Wiima, ga teeraa Yopee, lak laakin ɓetifaa teeku Tabítaa ee fa gëmin ga Yéesu. Teekaama wo'si «Dorkaas» ga kiGerek: wërí en «Nuuh». Ɓetifaama dëkee ga kitum enaama yijófí' na kidímal ɓuwaa laakooɗa.

37Ga bescaama, ɓetifaa keennda ɗúukool, fa kaannda. Fa ɓookussa, lëehí'ta fa faanussa ga túuyaa hanoh ɗook ga taahaaɗa.

38Tëelíbéecaa Yéesu ee dëku Yopeeɗa, lak yéeguunun an Pee' yaa ga Lídaa. Lídaa na Yopee úsaayohussii dara. Ɓa wossa ɓo' ɓanak ga Pee' kiwo"i an: «Dímalaaríi, fu gaaw kihay garíi.»

39Pee' taammba naɓa ga saasi. Daa ya le'ee, ɓa ɓayyari túuyaa faraaffaa faanohuɗa. Ɓéeɓ ɓeticaa ɓiƴaalɓa kaanin ee ɓa ɓihúnís Tabítaaɗa, hayussa gari na tilooyoh. Ɓa ɓaa teeɓpi mariñee'caa na kúltícaa Tabítaa daanee kiñëekí' ga waa ya pesohɗa.

40Pee' meƴdohhaɓa ɓéeɓɓa fooh, ya ƴí"a, kíimmba Kooh. Lëehí'ta ya mëeñsukka ga faraaffaa, wo"a an: - Tabítaa, kolka! Tabítaa malakka, ee daa ya hotee Pee' hen, ya kolukka, yuŋnga.

41Pee' ammbari ga yah, dímallari ya koluk. Lëehí'ta Pee' ɓayya ɓuwaa gëmuunun Kooh enu daɗa, na ɓeticaa ɓiƴaalɓa kaaninɗa; ɓa hayya, ya teeɓpaɓa Tabítaa, lak mílísin.

42Iñaa hew yaama síwwa ga teeraa Yopee ee ɓo' ɓiyewin gëmussa ga Ha'mudii.

43Waa ennda ɗa, Pee' tessa ga Yopee bi maañnja ga kaan ɓo', yaa teeku Simoŋ ee ya iñaa tíyoh-on.

Tumeen 10

Korney hotta malaakaa Kooh ga heeƴ

1Laakeera ga teeraa Sesaree ɓaa teeku Korney. Ya kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga lagaa soldaa'caa ɓu-Room wo'si «Ítalíiɗa».

2Ɓaa yaama enee ɓo' yigëmí' Kooh ee niikeera Kooh ya na ɓu-kaanci ɓéeɓɓa. Ya yewineera kidímal yaawúu'caa laaksooɗa ee ya tagohéeríi na kikíim Kooh.

3Laakka bes, ga wahtu kigoonaluk, iñaa ammbari fodii heeƴ, ya hotta faŋ malaakaa Kooh feeñukki, wo"ari an: - Korney!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Korney ennda hascaagari jak ga malaakaa, ya dalla kitíit, meekissari an: - Kiyaakii, iñii laak ya? Malaakaa wo"ari an: - Kooh tookin iñii fu kíimmbiɗa ee ya hotin dii fu amɗohi ɓuwii laakooɗa.

5Diima nak wosaa ɓiɓo' Yopee, ga ɓaa teeku Simoŋ ee ɓaysi Pee'.

6Ya yaa ga kaan ɓaa teeku Simoŋ, yaa tíyi on ee kaanci faa ga yahaa giiyaa.

7Ga waa malaakaa wo'ee nari ka'ɗa, Korney ɓayya ga súrgacaagari ɓanak, na soldaa' yigëmí' Kooh ga ɓaa ya kuliyukɗa.

8Ya ɓéestí'ta tóoh iñaa heweeɗa, lëehí'ta, ya wossaɓa teeraa Yopee.

9Ga kooh-wíisfaa, lak ɓuwaa Korney woseeɗa ɓaa ga waas ee ɓa deeyin teeraa Yopee. Wiima lak Pee' lapin ɗook taahaa kaan Simoŋ, tíyoh-odaa, kikíim Kooh ga wahtu cuunoh.

10Kiyaaɓ daɓpari, ya waa'ta kiñam. Lakanaa ya yaa tíkɗu cuunoh, iñaa ammbari fodii heeƴ,

11ya hot Asamaan lëgískin, iñaa man na píis wiyaak, waa abu ga siñdaacaa cinikiiscaa waa yoosuk, meyoh asamaan.

12Ga ɗuuƴ píisaama, heet rawaa en ɓéeɓ waa ga: ennda ha'-kot cinikiis, ennda ɓii fasukiɗa, ennda heet selaa en ɓéeɓ.

13Laakka koonaakaa wo' Pee' an: - Pee' kolka, fu ap, fu ñam!

14Pee' taassa an: - Múk, Ha'mudii, mi mosoo kiñam iñaa tabin na iñaa settii ga fíkíi Kooh.

15Koonaakaa wo'issa kotaa kukanakkaa an: - Iñaa Kooh wo' an setin ga fíkíici, kaa tíkwa iñaa tabin.

16Iñaama, ennda ɗa waas kaahay, lëehí'ta ga saasi píisaa lappa asamaan.

17Lak Pee' jaahli'in ee yaa lís kiraas ga helci ati iñaa ya hot yaama waa' ya kiwo'. Wahtaama nak ɓuwaa Korney woseeɗa le'ussa, ɓa meekisohha bi ɓa le"a kaan Simoŋ, ɓa tuukka ga hal-kaadaa.

18Ɓa ɓëytohha, ɓa meekisohha an: - Simoŋ yii wo'u Pee'ɗa en ga kaanfii fiine?

19Pee' nak, lak yaa lís kihalaat ga iñaa ya hotɗa, Helaa yisela'í'yaa dallari kiwo' an: - Ɓo' ɓaahay ɓee ee soolukussaa.

20Kolka fu yoosuk fu taam naɓa ee kaa laak hel kanak ga, ndaga mi yërí wosɓa.

21Pee' yoosukka, ka'ta ga ɓuwaa, wo"aɓa an: - Mi yërí en ɓii ɗú waa' kihotɗa. Iñii enee kottúu ya?

22Ɓa taassari an: - Korney, yaa kuliyuk ga soldaa'caaɗa, yërí wossíi. Ya enin ɓaa júwin ee niikin Kooh, ee ɓéeɓ yaawúu'cii seedi'inka gari. Laak malaakaa Kooh dígalli kiɓaylukkaa fu ka' kaanci, ya súkúrukkaa ga iñaa fu jommbi kiwo'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Waa ennda ɗa, Pee' paafdohhaɓa ɗuuʸ kaanfaa, ya néehí'taɓa daama bi Kooh wíissa. Ga kooh-wíisfaa, Pee' tíkukka ga waas, yaa ʸah naɓa. Laakeera ɓiɓo' ɓaa ɓenndi ga ɓuwaa gëmu ga Yéesu ee dëku Yopeeɗa.

24Ga besaa tík gaɗa, ya le"a teeraa Sesaree. Wiima nak, lak Korney hídírohin ɓu-kaanci na fiiliimun-kumuuncaagari, ɓii sekki.

25Ga waa Pee' en na ki'aas kaanfaaɗa, Korney hayya, kihídohnee nari, ya jafukka kakay ga kotcaagari, yʸí"a ga fíkíici.

26Wayee Pee' ammbari, yaa ɓëwí'ti, wo"ari an: - Kolka Korney! Mi ɓan, mi ɓo' doŋ fodii garaa.

27Lëehí'ta Pee' yaa saawal nari bi ɓa aassa kaanfaa. Pee' nak hotta ɓuwaa ga ɗuuʸ kaanfaa, hídírukohuunun ɓiyewin.

28Ya dalla kiwo' an: - Fodii dii ɗú ínohkaɗa, ɓaa en yaawúu' hoonohuunun ki'aboh na ɓaa enndii yaawúu' ee hoonohuunun ki'aas kaaanci. Wayee Kooh teewinndoo, mi na kihaffoo, an Ken jomoo kiwo' ɓo' an kitaam nari tabin wala an ya settii.

29Kërí tah mi laakkii hel kanak ga kihay dii ga wii ɗú ɓaylukkooɗa. Kon diimaɗa soolii enee ya?

30Korney taassa an: - Laakin bes kaahay ga wati, ga wahtii ɗu kíimohi Kooh ga kigoonaluk ɗu enoh wii sii'ɗa, mi enee dii ga kaanndoo, mi yaa kíim Kooh. Mi yéeŋngiinaa, mi hotta ɓo' yaa ekukin kúltí cimélící', meyin mël ga fíkíiroo,

31ɓaa wo"aroo an: «Korney, Kooh tookɗinndaa iñaa fu kíimeeriɗa, ee ya hotin ga dii fu took kidímal ɓuwii laakooɗa.

32Diima nak, wosaa ɓiɓo' teeraa Yopee, ga ɓo' yaa teeku Simoŋ ee ɓaysi Pee'. Ya yaa ga kaan ɓo' yaa teeku Simoŋ, iñaa tíyoh-on ee kaanci faa ga yahaa giiyaa.

33Ga saasi mi wosohharaa kikoo'nee, ee ga dii fu hayinɗa, iñii fu tumɗa jofin. Kon ɗí ɓéeɓpíi ɗí ɓee ga fíkíi Kooh kisúkúruk ɓéeɓ iñii Ha'mudii nakkaa kiwo"íiɗa.»

Jangataa Pee' ga kaan Korney

34Waa ennda ɗa, Pee' ɓeɓpa wo'eenaa, wo"a an: - Diima, mi ínohin kayoh-kayohɗa an Kooh tík ɓuwii ɓa wíinoo ga fíkíici.

35En ki'enaa, ɓéeɓ ɓaa fu niikki, ee fu tumi iñaa júwin ga fíkíicinaa, ga heetaa fu mín kibokoh ga ëldúna tóoh, fu neɓlohinndi.

36Ya wosohin wo'eenaagari ga ɓu-Isarayeel, ya yéegalohha ga ɗuuyʸba Hewhewii winéwí'wii haydoh jam kesiɗa, koorohha ga Yéesu Kiristaa, yii en Ha'mudii ɓuwii ɓéeɓ ga ëldúnaɗa.

37Ga iñaa tík ga waa Saŋ ɓëytoh ɓuwaa kibëtísi'ukneeɗa, ɗú ínohin iñaa hewee, síwwa ga kúlkaa Yúudée ɓéeɓ ee dalohee gohaa Gëlíléeɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Yéesu Nasareet yaama, Kooh faleeri, so'tari doolaa meyoh ga Helii yisela'í'yii, ya yaa wíil daa en ɓéeɓ kitum enaama cijófí', ya yaa wëkí' ɓéeɓ ɓuwaa Seytaani laakee dooli ga ɗookɓaɗa ndaga Kooh taabee nari.

39Ɗí nak, ɗí seedi'in ɓéeɓ iñaa ya tum ga kúlkaa yaawúu'caa na ɓan ga Yéerúsaleemɗa. Ɓa appari ga waa ɓa daayʼci ga kuraanaaɗa.

40Wayee ga besaa wukaahaywaa tík gaɗa, Kooh mílísi'tari, onndari kifeeñuk.

41Ya feeñukkii nak ga ɓuwii ɓéeɓɓa wayee enee ga ɓuwaa Kooh tanukee balaa bëríinaa, ɓa en seediɗa: ennda ɗí ɓii, ɗí bokin nari kiñam na ki'an ga waa ya mílís ga ɓuwaa kaaninɗa.

42Yéesu yaama, yërí ebillíi kijangat ga ɗuuyʼ heetii yaawúu'cii na kiseedi' an Kooh yërí falli ki'atti ɓuwii pesɗa na ɓuwii kaaninɗa.

43Sëldíiga-Koohcaa ɓéeɓɓa seedi'uunun ga Yéesu an: ɓéeɓ ɓaa fu gëm garinaa, ga doolaa teekaagari, fu hay kibaylu baakaa'caagaraa.

Helaa yisela'í'yaa yoosukka ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa

44Lakanaa Pee' yaa lís kiwo' fodaama, Helaa yisela'í'yaa yoosukka ga ɗook ɓéeɓ ɓuwaa enee na kisúkúruk wo'eenaagariɗa.

45Yaawúu'caa gëm ga Yéesu ee taamsee na Pee'ɗa, jaahli'ussa lool ga daa Helaa yisela'í'yaa Kooh onohɗa yoosukin ɓan ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa.

46En ki'enaa, ɓa kelohee ɓuwaa ɓaa wo' lak ciliis ee ɓa ɓaa kañ kiyakkaa Kooh. Waa ennda ɗa, Pee' dalla kiwo' an:

47- Ɓo' mínin ɓuwii ɓii kihoonoh kibëtísi'u ga músú ee lak fodii garuu, ɓa laasin ga Helii yisela'í'yiinee?

48Fodaama ya ebilohha ɓa bëtísi'u ga teekii Yéesu Kiristaa. Lëehí'ta ɓa kíimmbari ya tes naɓa bi sam kimaañ.

Tumeen 11

Pee' ɓéestí'ta ɓuwaa gëm ga Yéesu dëku Yéerúsaleemɗa iñaa ya tumɗa

1Waa ennda ɗa, apotaa'caa na mbok-kerceencaa enu ga gohaa Yúudéeɗa kelohussa an bi ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa sah laasuunun ga wo'eenaa Kooh.

2Ga waa Pee' ɓoyuk Yéerúsaleemɗa nak, yaawúu'caa gëm ga Yéesuɗa ɓaa ña'ti an:

3- Iñii tah ya fu aas kaancaa ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa bi sah fu ñam naɓa?

4Daama nak Pee' awwaɓa kiɓéestí' wíinoo wíinoo tóoh iñaa heweeɗa.

5Ya wo"aɓa an: - Laakee bes mi enee na kikíim Kooh ga teeraa Yopee, iñaa ammbaroo fodii heeyʼ, mi hotta enaama waa yoosukoh asamaan, waa hay kakay mannda na píis wiyaak, waa abu ga siñdaacaa cinikiiscaa, wa hayya bi garoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Mi malakka ɗuuɣgaa dijófí' mi hotta ga raɓ, ha'-kot nikiiscii na raɓ luufcii na ɓii fasukiɗa, na selcii.

7Waa ennda ɗa, mi kelohha koonaakaa wo"oo an: «Pee' kolka, fu ap, fu ñam.»

8Wayee mi taassa an: «MúkHa'mudii, ndaga iñaa tabin kiñam na iñaa settii ga fíkíifu mosoo ki'aas kúuwroo.»

9Koonaakaa wo'issa ga asamaan kot kukanak an: «Iñaa Kooh wo' an setin, kaa tíkwa iñaa tabin.»

10Iñaa tummba ɗa bi ennda waas kaahay, lëehí'ta tóoh ɓoɣkidohussa asamaan.

11Ga wahtaama siiɣ, laakka ɓo' ɓaahay ɓaa hayu kaanfaa ɗí enoheeɗa. Ɓa meyohee teeraa Sesaree ee ɓa wossee garoo.

12Helii yisela'í'yii wo"aroo kika' naɓa ee mi hanat kilaak hel kanak ga. Fodaama mbok-kerceencii ɓiyitniinooɓii ɗú hot ɓii taabussa naroo bi ga kaan Korney.

13Korney nak ɓéestí'taríi an laak malaakaa Kooh hayee gari ga kaanci, wo"ari an: «Wosohaa teeraa Yopee kikoo'nee Simoŋ yaa teeku Pee'ɗa.

14Ya hayyaa kiwo' wo'eencaa onanndaa kimúc, fu na ɓu-kaanfu ɓéeɓba.»

15Daa mi dal naɓa kiwo' hen rek, Helii yisela'í'yii yoosukka ga ɗookɓa fodaa ya yoosukee ga ɗookkuu ga dalaaraaɗa.

16Ga saasi, mi níindísukka wo'eenaa Ha'mudii wo'ee an: «Saŋ bëtísi'ee ga músú, wayee ɗú, ɗú yah kibëtísi'u ga Helii yisela'í'yii.»

17Kon, waa Kooh yërí onɓa Helii yisela'í'yii fodii dii ya oneeruuwa ga waa ɗu gëm ga YéesuKiristaa, Ha'mudiiɗa, mi mínee ɓa ki'en bi mi kokoh Kooh kitum iñaa ya waa'ɗa.

18Daa ɓuwaa kelohee wo'eencaama, ɓa laakissii iñaa ɓa wo'an ee ɓa ɓaa kañ Kooh an: - Kon kay kayoh, Kooh onin bi ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa kisúpít kipeskiigaɓa, doonaa ɓa laas ga kipeskii kukayohkii.

Jaangu tuukɗussa ga teeraa Añcoos

19Kihatal ga kipeskaa laakee, ga waa Iceen kaanɗa, tahha ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa wesohha daa en ɓéeɓ. Ɓa ka'ta bi ga gohaa Fenísíi na waa Sípa' giiyaa wíilɗa, na waa Añcoos, ɓa ɓaa yéegaloh wo'eenaa Kooh wayee ɓa eemdoheewa ga yaawúu'caa doŋ.

20Wayee nak laakeera gaɓa ɓuwaa meyohsee Sípa' na teeraa Síreen, ɓaa ka' Añcoos kiyéegalohnee ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu Kiristaa, Ha'mudiiɗa.

21Doolaa Ha'mudii taammba naɓa bi ɓo' ɓiyewin gëmussa ee ɓa súpítta kipeskaagaɓa, ɓa gëmmba Ha'mudii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ɓuwaa gëm ga Yéesu ee dëku Yéerúsaleemɗa kelohussa iñaa laakɗa, ɓa wossa Barnabaas Añcoos.

23Ga waa ya le'ɗa, ya hotta daa Kooh hín kibarkeel ɓuwaamaɗa, keeñci soossa ga lool. Ya yaa daasɓa ɓéeɓɓa ɓa taabuk ngëmaa ɓa laak ga Ha'mudiiɗa na keeñ wiyëgísí'.

24Barnabaas nak enee ɓo' yijófí', yaa líifin na Helii yisela'í'yii na ngëm ɓan. Fodaama, ɓiɓo' ɓigëñ gëmussa ga Ha'mudii.

25Waa ennda ɗa, Barnabaas ka'ta teeraa Tarsa kikoo'nee Sóol.

26Daa ya hoteeri, ya haydohhari Añcoos. Ɓa ɓanak, ɓa tummba kíis kimúlúŋ ga ɗuuɗ tëelíbéecaa Yéesu ee enu ga Añcoosɗa, ee ɓa jëgí'ta ɓo' ɓigëñ. Ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa ɗeɓ kiɓayu «ɓikerceen» ga teeraa Añcoos.

27Ga bescaama, laakka sëldíiga-Koohcaa meyohu Yéerúsaleem, hayussa Añcoos.

28Yíinoo gaɓa, ee teeku Agabus, Helii yisela'í'yii ínohlukohhari an a' wiyaak hay kilaak ga ëldúna tóoh, ya yéegalohha ka. En ki'enaa, araama laakka hídukoh lak buu' Kólóot yërí nguurukee ga jamaanaama.

29Waa ennda ɗa, mbok-kerceencaa ga Añcoosɗa júwohussa ga kiwosoh dímal ga mbok-kerceencaagaɓa enu ga gohaa Yúudéeɗa, yaa en ɓéeɓ ga iñaa ya mín ki'erohɗa.

30Ennda iñaa ɓa tumɗa: ɓa wosohha ga yaakcaa ga jaangucaa ga Yúudéeɗa iñcaa ɓa onohɗa, Barnabaas na Sóol ɓayuca.

Tumeen 12

Saak apussa, Pee' lagussa ga kasu

1Ga jamaanaama, Eroot, buuraa ennda ga kisodal ɓiɓo' ga kerceencaa.

2Ya gú'lukka na kalaɓ hafaa Saak, yaak Saŋ.

3Daa ya hotee an iñaa ya tumɗa neɓlohin yaawúu'caa, ya amlukka Pee' ɓan. Iñaama hídukohee ga feetaa yaawúu'caa ñamohi mbúurúcaa tumsoo lëwíi'ɗa.

4Daa ya amlukee Pee', ya laŋngari ga kasu, ya tuuki'ta laŋ cinikiis ga soldaa', ca hëyrohhi kiwatuk: lagaa en ɓéeɓ soldaa' ɓinikiis. Ya waaree Paakaa paafaa ya ɓayyi ga fíkíi ɓuwaa, ɓa atti"i.

5Fodaama, Pee' yaa watuku ga kasaa ee kerceencaa enussa ga kikíimi'ti Kooh ga daa ɓa wëñ kimínɗa.

Pee' meɗohussa ga kasaa

6Buu' Eroot tuukee ga kiɓay Pee' ga fíkíi ɓuwaa ya atti'u. Wayee ga wekaama ee kooh-wíisfaa ya jomee ki'atti'ohuɗa, Pee' enee na kineeh ga díkaanti soldaa' ɓanak, ee lak yahcaagari pokuunun gaɓa na ceen kanak. Ga kúuw-halkaa kasaa, laakka soldaa'caa tuuk da kiwatuk.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Laakkamalaakaa Ha'mudii meʎ mël ga fíkíici, túuyaa lee'ta lañ. Malaakaa fëekí'ta Pee' ga hëbúusaa, yúunndari, wo"ari an: - Kolka gaaw! Ceencaa poksee ga yahcaa Pee'ɗa, keennda.

8Malaakaa wo'issari an: - Pëkírukka, fu ekuk ñafa'ciigaraa. Pee' tummba ɗa. Malaakaa tíkka ga an: - Ekukaa kúltífiigaraa, fu taam ga fenooroo.

9Pee' taammba ga fenoo malaakaa, meʎca kasaa. Ya gëméerí sah an iñaa malaakaa tum yaama laakin kayoh-kayohɗa, ya foogee an iñaa heeʎ.

10Fodaama ɓa paaffa soldaa'caa ɓa ɗeɓ gaɓa kile'ɗa, ɓa paaffa ɓaa tík gaɗa, ɓa le"a hal-pewiñaa ëewruk teeraaɗa. Halaa lëgíssa hafwa ga fíkíiɓa, ɓa meʎca, ɓa taammba mbedi ɓaa ʎah. Malaakaa ennda mes, foñnjari.

11Ga ɗekataama, Pee' hannda ki'ínoh iñaa laakɗa, ya wo"a an: - Mi ínohin kimma, kayoh-kayohɗa Ha'mudii yërí wos malaakii garoo, ya músalinndoo ga yah Eroot na ɓéeɓ iñaa yaawúu'caa waaree dallooɗa.

12Fodaama tóoh lee'ta ga hafaagari, ya yaa ʎah kaan Mërí, eew Saŋ yaa ɓayʎsi Markaɗa, lak laakin ɓo' ɓiyewin ɓaa hídírukoh daama, ɓaa kíim Kooh.

13Pee' fëekí'ta ga hal-kaadaa, laakka súrga yiɓeti yaa teeku Root, hayya kimalak.

14Daa ya ínohsohee koonaakaa Pee', keeñci soossa ga bi ya lëgíssii sah halaa, wayee ya nammba kifool hen kiyéegalnee ɓuwaa ga ɗuuʎɗa an: - Pee' yërí, yaa tuukka ga halaa, ga fooh.

15Ɓa wo"ari an: - Hanaa fu dof hen! Wayee ya yëgíssa ga an iñaa kayoh. Ɓa dalla kiwo' an: - Kon Malaakaagari yërí.

16Pee' nak líssa kifëekí' ga halaa. Daa ɓa lëgísee, ɓa hotta an yërí ya, ɓa waaru"a.

17Pee' múuffa yah ga kúuw kiɗékóhí' ɓuwaa, ya ɓéestí'taɓa daa Ha'mudii tum bi meʎdohhari ga kasaaɗa. Lëehí'ta ya wo"aɓa an: - Karat ɗú yéegalka Saak na mbok-kerceencaa tesɗa. Lëehí'ta ya meʎca, yaa ʎah ɗekat wiliis.

18Ga waa Kooh wíisɗa, soldaa'caa lëyussa lool, ɓa ɓaa meekisoh iñaa mín Pee' kidalɗa.

19Eroot ebilohha kiraasnee Pee', wayee ken hottiiri. Ya ɓaylukka soldaa'caa, ya meekissaɓa daa ɓa tumee bi Pee' saanndaɗa, lëehí'ta ya nakohhaɓa ki'ap. Waa ennda ɗa Eroot meyohha gohaa Yúudée, ka'ta teeraa Sesaree, ya ennda daama bi sammba kimaañ.

Kaanaa buu' Eroot

20Wiima lak buu' Eroot aylukohin na ɓu-Tíi', na ɓu-Sídoŋ. Ɓuwaama júwohussa ga kika', ɓa malakneeri. Ɓa ɗúkohha na Balastus, yaa tuukuk túuyaa buuraaɗa, ya dímalɓa ga. Waa ennda ɗa, ɓa kíimmba Eroot kijúwoh naɓa ndaga dúndaagaɓa tóoh meyohee kúlkaa buuraa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ga waa besaa ɓa abeeɗa le"a, Eroot ekukka kúltí-buu'faagari, ya kerukka ga baŋ-buuraagari, ya yaa jangat ɓuwaa.

22Ɓuwaa ɓaa fiip an: - Laak Kooh yaa en na kiwo', enndii ɓo'-súusúus doŋ wo' naruu!

23Ga wahtaama siiʸ, laakka malaakaa Ha'mudii mík Eroot ndaga daa ya e'tii Kooh ndamɗa. Laakka nasucaa soogu lookaa, ɓaa ñammbi, ya kaannda.

24Waa ennda ɗa wo'eenaa Kooh waa wëñ kisíw, tëelíbéecaa ɓaa wëñ kiɓaatuk.

25Barnabaas na Sóol nak, ga waa ɓa lëehí' kitum lëgëyaagaɓa ga Yéerúsaleemɗa, ɓa ɓoyʸkissa ee ɓa ɓaydohha Saŋ, yaa ɓaysi Markaɗa.

Tumeen 13

Kooh wossa Barnabaas na Sóol

1Ga Añcoos nak laakeera ɓisëldíiga-Kooh na ɓijëgíroh-waas ga ɓuwaa gëmu ga Yéesu enu daamaɗa. Enee ɓuwii ɓii: Barnabaas, Simewoŋ ee ɓaysi Súusúus, Lusiyus yaa dëk teeraa Síreenɗa, Manayeen yaa bokee kikoruk naEroot, gúwernëeraaɗa, na Sóol.

2Laakka bes, ɓa enee na kijaamuk Ha'mudiiɓa ɓaa oo', Helii yisela'í'yii wo"aɓa an: - Faanɗattoo haŋ Barnabaas na Sóol, ɓa tum lëgëyaa tah mi ɓayohɓaɗa.

3Waa ennda ɗa, ɓa lëestí'ta ki'oo' na kikíim Kooh, ɓa tíkka Barnabaas na Sóol yah ga haf, ɓa íissaɓa, ɓa ɓaa yʸah.

Barnabaas na Sóol karussa Sipa'

4Fodaama Helaa yisela'í'yaa wossa Barnabaas na Sóol kika' dëkaa wo'u Selësíi, ɓa aasohha gaal-giiyʸ daama, ɓa ɓaa yʸah Sípa' dëkaa giiyaa wíilɗa.

5Ga waa ɓa le"a Salamín, ɓa aawwa kiyéegaloh wo'eenaa Kooh ga ɗuuyʸjaangu-yaawúu'caa. Saŋ-Marka taabee naɓa ki'amɗohɓa ga lëgëyaa.

6Ɓa húussa dëkaa giiyaa wíilɗa bi ɓa meyʸneeraa teeraa Paafos. Daama, ɓa hídohha na luhusohaa teeku Baa'-Yéesu. Ya enee yaawúu' ee tíkee hafcisëldíiga-Kooh.

7Ya bokee ga ɓuwaa taabi na Sersíyus Polus yaa enee gúwernëe' ga teeraaɗa. Sersíyus Polus yaama nak enee ɓo' yilëekí'-hel. Ya ɓaylukka Barnabaas na Sóol ndaga ya waaree kikeloh wo'eenaa Kooh.

8Wayee Baa'-Yéesu ee ɓaysi ɓan Elímaas, luhusohaaɗa (teekaa wërí en iñaama ga kiGerek) aawwaɓa kiheñoh, yaa heel ki'ëewdoh gúwernëeraa ga iñaa enndii kigëm ga Yéesu.

9Waa ennda ɗa, Sóol ee ɓaysi ɓan Poolɗa líiffa na Helaa yisela'í'yaa, yíppari has,

10wo"ari an: - Fu Elímaas, fu líif na saboh na kibon ee fu kowu Seytaani mat. Fu waa'tii kihot ga iñaa júwin. Fu íisoo Waasii Kooh wijúwí'wii fu kalañsohiɗane?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Ínohaa an diima deŋ yahii Ha'mudii hayin kidal ga ɗookfu. Fu hay kibúum, fu tes ɗa bi maañ, fu hotoo nohii. Ga saasi, hascaa Elímaas ñúussa, ya búummba yaa túut ga ɓakaa en ɓéeɓ kisëesí' ɓaa nookanndi.

12Gúwernëeraa nak, daa ya hotee iñaa laak yaama, dalla kigëm ga Yéesu. En ki'enaa, ya waaru'eera lool ga iñaa ya jëgíru ga loo Ha'mudii yaama.

Pool jangatta ga Añcoos Písídíi

13Waa ennda ɗa, Pool na ɓuwaa taabee nariɗa aasohussa gaal-giiɣ ga teeraa Paafos, ɓaa ɣah teeraa Persi ga kúlkaa Pamfílíi. Saŋ-Marka nak tagohha naɓa daama, yaa ɓoyuk Yéerúsaleem.

14Ɓa nak, ɓa meyohha teeraa Persi, ɓa abissa waasaagaɓa, ɓaa ɣah bi ɓa le"a Añcoos Písídíi. Laakka bes, ɓa aassa jaangu-yaawúuraa en daamaɗa ga bes Sabat, ɓa yuŋnga.

15Laakka iñaa jagu ga Këyítfaa Waasii Móyíis na faa sëldíiga-Koohcaa; lëehí'ta ɓuwaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa nakka ɓiɓo' kiwo' Pool na Barnabaas an: -Mbokcii, en laakin iñaa ɗú waa' kiwo' kidaas mbooloomiinaa, ɗú míninnndi kiwo'.

16Waa ennda ɗa, Pool kolukka, ya ɓëwí'ta yah, ɓuwaa een paaɣ, ya wo"a an: -Ɗú ɓu-Isarayeel na ɗú, heetcii cíinoo ee jaamuki Koohɗa, súkú'kattoo.

17Koohyii Isarayeel heetiigaruu yërí tanukee ɓicaasammbuu. Ya tapisi'ta heetii ga waa wa en ga ín, ga kúlkaa Esíptiɗa. Tíkka ga, ya meɣdohhawa kúlkaa Esípti na dooli yahci.

18Ee ga ɗuuɣ ëgí'-dúndagaa ɓicaasammbuu enoheeɗa, Kooh toputu"aɓa iñaa le' tíkíis tidaaŋkaah-nikiis.

19Waa ennda ɗa, ya ɗúbí'ta heet ciyitnakanak ga kúlkaa Kanaa, ya e'ta ɓu-Isarayeel heetiigari kúlkaama.

20Ee ɓa lamin ka iñaa jomin kile' tíkíis titéemée'-nikiis na tidaaŋkaah-yëtúus. Tíkka ga, ya e'taɓa ɓi'atti'oh ɓaa kuliyukanɓa bi ga daa Samiyeel, sëldíiga-Koohaa hayohɗa.

21Waa ennda ɗa, ɓa kíimmba Kooh ya onɓa buu'. Kooh nak, onndaɓa Sawúl, kowu Kíis ee bokee ga geñaa Beesamee. Sawúl nguurukka bi ennda tíkíis tidaaŋkaah-nikiis.

22Lëehí'ta, Kooh níssa Sawúl ga nguuraa, ya falla Dëwít ya en buuraa ɓicaasammbuu. Kooh seedi"a ga buu' Dëwít an: «Mi hotin ga Dëwít kowu Yesee ɓaa neɓlohinndoo ee ya ɣah kimëtí' ɓéeɓ iñaa mi waa'.»

23Ee fodaama, Kooh meɣdohɗin ɓu-Isarayeel Músalkaat ga níilaa buu' Dëwít fodaa ya dígoheekaɗa, ennda Yéesu.

24Ee balaa Yéesu hayaa, Saŋ-Bëtís enee ga kijangat, ya yaa ɓëytoh ɓéeɓ ɓu-Isarayeel kisúpít kipeskiigaɓa, ɓa bëtísi'uk.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Bi ga daa kikaanci deeʏɗa, Saŋ lísee kiwo' an: «Ɗú fooŋ an mi yërí en ɓa? Mi enndii ɓii ɗú sekɗa. Ɓaama yii hay ga fenooroo ee kipëkís liiɓcaa ñafa'caagari sah joobinndoo.»

26Pool wo'issa an: - Ɗú mbokciigoo, ɗú ɓii ɗú en tucaasamuntii Abaraham, na ɗú ɓii ɗú en dii ɗú jaamuki Koohɗa, wo'eenii wii onohi kimúcɗa, ɗu ɓërí tah Kooh wosohwa.

27En ki'enaa, ɓu-Yéerúsaleem na ɓuwaa kuliyuk gaɓaɗa ínohséeríi ɓaa Yéesu enɗa ee wo'eencaa sëldíiga-Koohcaa ɓa jagee ga bes Sabataa en ɓéeɓɗa ɓan, ɓa ínohéeríi iñaa ca waa' kiwo'ɗa. Ee fodaama, ga waa ɓa tíkki kikaanɗa, ɓa mëtí'ta wo'eencaa sëldíiga-Koohcaa.

28Hídaa ɓan ga daa ɓa hottii dara iñaa cal ɓa tíkki kikaanɗa, ɓa kíimmba Pílaat, ya aplukki.

29Ga waa ɓa mëtí' kitum tóoh iñcaa Bíncaa cisela'í'caa wo' ga loo Yéesuɗa, ɓa yóoskí'tari ga kuraanaa, ɓa ekkari ga ɗuuʏ loyaa.

30Wayee Kooh mílísi'tari ga ɓuwaa kaaninɗa.

31Ɓuwaa taabee nari, aboh ga gohaa Gëlílée bi ga Yéerúsaleemɗa, ga waa ya mílísɗa ya feeñukkaɓa bes ciyewin, ee ɓéeɓ ɓuwaama wati ɓërí en seedi ga fíkíi heetii.

32Ee ɗí, ɗí hay kiyéegallúu Hewhewii winéwí'wii wii an:

33Iñaa Kooh dígee ɓicaasammbuuɗa ya tumɗinnduuri, ɗu, tucaasamuntiigaɓa, ga waa ya mílísi' Yéesu fodaa daa ka bídu ga Këyítfaa kañcaa fukanakfaaɗa an: «Fu yërí en Kowukiigoo, mi enin Paamfu wati.

34Kooh yéegaloheera an ya hay kimílísi' Yéesu, ee Yéesu ɓoyʏkisissoo ga loy.» Iñaama yërí ya wo'ee an: «Mi hayyúu ki'e' iñcaa cisela'í'caa mi dígee Dëwít, ee ca calin kigëmɗa.»

35Ee ga ɗekat wiliis, ga këyítfaa, ya wo'issa an: «Fu tookanndii ɓiigaraa yisela'í'yii nop ga ɗuuʏ loy.»

36Dëwít, ga jamaanaagari, enee súrga Kooh, ya tummba iñaa Ha'mudii waareeɗa, ya kaannda, ya acussa ga yahaa ɓicaasamci, ee faanfaagari nopin ga ɗuuʏ loy.

37Wayee ɓaa Kooh mílísi'ɗa, faanfaagari noppii ga ɗuuʏ loy.

38-39Kon mbokcii, ínohat gaka an yërí tah ɗú yéegalussa an baakaa'caagarúu bayaluununndúu. Ɓéeɓ ɓaa gëm gari, Kooh hayyi ki'aboh ɓo' yijúwí', ee iñaama Waasaa Móyíis mínoori.

40Kon watukat iñcaa sëldíiga-Koohcaa wo'eeɗa keen ga ɗookkúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

41«Ɗú hot gane, ɗú ɓii ɗú ɓëwíri haffúuɗa, hebukaa ɗú tíit ɗú aaw kinúp, ndaga
mi hay kitum ga ɗuuɣ kipessúu iñaa wëe'taa ga an yii ɗú ɓéestíruwanaa, ɗú
gëmoo.»

42Ga waa Pool na Barnabaas meyu jaangu-yaawúuraaɗa, ɓuwaa kíimmbaɓa ɓa
ɓoɣkis kijëgíroh wo'eenaa waama ga bes Sabataa tík gaɗa.

43Ga waa ɓuwaa tasohɗa, yaawúu' ɓiyewin na ɓo' ɓiyewin ɓiliis ɓaa niikin Kooh
ɓedussa Pool na Barnabaas. Ga ɗuuɣ saawalaagaɓa, Pool na Barnabaas ɓaa
daasɓa doonaa ɓa wëñ kitík yaakaa'ɓa ga kijofkaa Kooh teeɓɓaɗa.

44Ga bes Sabataa tík gaɗa, iñaa wëñ kiyewin ga ɓu-teeraaɗa, hídírukohussa
kisúkúruk Wo'eenii Ha'mudii.

45Daa yaawúu'caa hotee ɓuwaa ɓiyewinɓaa, ɓa líiffa na keeñ-tam, ɓa taammba ga
iñaa Pool jëgírohɗa ɓaa nís, ɓa ɓaa ɓassi.

46Waa ennda ɗa, Pool na Barnabaas laakussa fít kiwo'ɓa an: - Ɗú ɓërí jomee
kiɗeɓ kiyéegalu wo'eenii Kooh. Waa ɗú saginwa kite', ɗú atti'in haffúu an
kipeskaa leehoo taa'ɗa joobinndúu. Kërí tah ɗí ɓii ɣah ga ɓuwaa enussii
yaawúu'ɗa

47En ki'enaa, iñii yii yërí Yéesu, Ha'mudii ebillíi: «Mi falinndaa ki'en leerii heetcii,
doonaa fu le'doh kimúckii bi ga daa ëldúna topohɗa.»

48Ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa safarussa ga wo'eenaa ɓa kelohɗa, ɓa ɓaa kañ Kooh
ga wo'eencaagari ee ɓéeɓ ɓuwaa jom kilaas kipeskaa leehoo taa'ɗa gëmussa.

49Wo'eenii Ha'mudii waa wëñ kisíw ga ɗuuɣ kúlkaa ɓéeɓka.

50Wayee yaawúu'caa hícísohussa helcaa ɓeticaa ɓilëekí'-teekɓaa ga dëkaa ee
niikuunun Koohɗa, na yaakcaa dëkaa. Ɓa sodalla Pool na Barnabaas ga kipesɓa,
kaalussaɓa kúlkaa.

51Ɓaama përtukaɓa pëndëlaa kotcaa ga dëkaagaɓa, lëehí'ta ɓaa ɣah Íkoñom.

52Tëelíbéecaa ga teeraa Añcoosɗa, keeñɓa soossa, ɓa líiffa na Helaa yisela'í'yaa.

Tumeen 14

Pool na Barnabaas karussa Íkoñom

1Pool na Barnabaas tumissa ga Íkoñom fodaa ɓa tumee ga Añcoos Písídíiɗa.
Laakka bes, ɓa aassa jaangu-yaawúuraa en daamaɗa, ɓa ɓaa jangat bi ɓo' ɓiyewin
ga yaawúu'caa na ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa gëmussa ga Yéesu.

2Wayee yaawúu'caa sagu kigëm ga Yéesuɗa yasohussa helcaa ɓuwaa enussii
yaawúu'ɗa bi ɓa ekkaɓa ga kisaŋ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa.

3Hoonohhii bi Pool na Barnabaas maañussa ga Íkoñom, ɓa ɓaa jangat na fít
wiyëgísí' ndaga ɓa óolukeera Ha'mudii. Ee Ha'mudii nak onndaɓa kimín kitum

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

kíntaan na enaama cidóoyí'-waa'. Fodaama, ya yaa teewoh an iñaa apotaa'caa jangat aaw ga kijofkaagariɗa kayoh.

4Ɓu-teeraa Íkoñom júwohsissii, ɓa hëgískohha: ɓii fa'ta na yaawúu'caa, ɓíinoo farussa na apotaa'caa.

5Yaawúu'caa na ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa, na ɓuwaa kuliyuk gaɓaɗa tuukussa ga kisodal Pool na Barnabaas, na kitapisohɓa atoh bi ɓa kaan.

6Wayee daa ɓa yéegeeka, ɓa ka'ta kisomuknee ga teerucaa ga gohaa Líkawooníiɗa, ennda Lísta', Derbe na iñaa wíil daamaɗa.

7Daama ɓan, ɓa aawwa kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesuɗa.

Pool na Barnabaas ga teeraa Lísta'

8Laakeera ga Lísta, ɓo' yiƴaal yaa yugee daa díinoo rek mínoo kituuk, ya límdohu na kilafañ ee mosoo kitíin na kotci.

9Laakka bes, ya enee na kisúkúruk jangataa Pool. Pool yíppari has, hotta an ngëmaa ɓaa laak ga Yéesuɗa míninndi kimúsal,

10ya wo"ari didóolí' an: - Kolka, fu tuuk tek ga kotciigaraa! Ɓaa dalla ki'en bërít, tuukka, yaa tíin.

11Daa mbooloomaa hotee iñaa Pool tum yaama, ɓa ɓaa wo' didóolí ga lakaa ɓu-Líkawooníi an: - Koohcii súpítukuunun ɓo', yoosukuunun garuu.

12Ɓa teekka Barnabaas Sës, ɓa teekka Pool Ermes ndaga Pool yërí laakee wo'eenaa.

13Laakeera ga yahaa halaa teeraa kaanfaa ɓa jaamukohi Sës, Koohyaagaɓa. Ɓaa tumɗi Sës sarah ga kaanfaaɗa haydohha, ga kúuw-halcaa, naal-kuuy, yaa líkuunun enaama cimórí' caa taam na sapuus. Ya na mbooloomaa, naalcaama ɓa waareeɓa ki'ap kitumi' Barnabaas na Pool sarah.

14Daa Barnabaas na Pool yéegee iñaama, ɓa ɗa'sohha kúltícaagaɓa kiteewoh an ɓa fa'tii ga, ɓa íisukka ga mbooloomaa ɓaa fiipɓa an:

15- Héey, ɓiƴaay, ɗú ƴah ya kitum yuma? Ɗí ga kihaffíi, ɗí ɓiɓo' doŋ fodii garúu. Ɗí hay dii kiyéegallúu Hewhewii winéwí'wii, ɗú foñ iñcii cii laakoo jeriñɗa, ɗú mëeñsuk, ɗú ëewdoh haffúu ga Koohyii en na kipesɗa, yii sak asamaanii, kakayfii, giiyii na ɓéeɓ iñcii en gaɗa.

16Kuɗewaa, ya íisee heetcii, waa en tóoh waa taabuk waasaagari.

17Moona déy, ya dëk ga kitum enaama cijófí', kiteewoh ɓaa ya enɗa: yërí onirúu towii meyohi asamaanɗa, ɗú laak gëñ iñaa ɗú ñaman, ya sóosí' keeñnjúu.

18Hídaa ga iñaa ɓa wo'ɓa yaama tóoh, apotaa'caa laakussa coonu fiyaak kinís mbooloomaa ga kitumi'ɓa sarah.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Waa ennda ɗa, laakka yaawúu'caa meyohu teeraa Añcoos Písídíi na waa Íkoñom, nookussa ɓuwaa ga hafɓa, lëehí'ta ɓa tapisohha Pool na atoh ki'appi, ɓa fassari bi meyussa nari teeraa, ɓa foogee an ya kaanin.

20Wayee, ga waa ɓuwaa gëm ga Yéesu hayu, gíwussariɗa, ya kolukka, ya aassa teeraa. Ga kooh-wíisfaa, ya taammba na Barnabaas, ɓa ka'ta teeraa Derbe.

Pool na Barnabaas ɓoyƴkussa teeraa Añcoos Písídíi

21Pool na Barnabaas yéegalohussa Hewhewii winéwí'wii ga teeraa Derbe. Ɓa laakka tëelíbée Yéesu ɓiyewin daama. Lëehí'ta, ɓa ɓoyukka teeraa Lísta', waa Íkoñom na waa Añcoos Písídíi.

22Ɓa ɓaa yëgísí' keeñcaa ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, ɓa ɓaa daasɓa ɓa yëgís ga ngëmaa. Ɓa wo'ee an: «Ɗu jomin kikooroh ga coonu ciyewin paayƴ, ɗu han ki'aas ga Nguuraa Kooh.»

23Ga jaangaa en ɓéeɓ, ɓa tannda ga ɓiɓo' ɓaa kuliyukan ga ɓuwaa. Lëehí'ta, ɓa kíimmba Kooh, ɓa oo'ta, ɓa díŋkaanndaɓa Ha'mudii, yii ɓa gëm gariɗa.

24Ga waa ɓa meyoh daamaɗa, ɓa koorohha gohaa Písídíi, ɓa ka'ta waa Pamfílíi.

25Ɓa yéegalohha wo'eenii Kooh ga teeraa Persi, lëehí'ta ɓa hayya teeraa Atalíi ga daa gaal-giiyƴcaa teeriɗa.

26Ɓa aassa gaal-giiyƴ daama, ɓa ɓaa ɓoyuk teeraa Añcoos Síríi, daa ɓa díŋkaanohsee ga kijofkaa Kooh ɓa tum lëgëyaa ɓa meyoh kimëtí'ɗa.

27Ga waa ɓa le'ɗa, ɓa hídírohha ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, ɓa ɓéestí'taɓa tóoh iñcaa Kooh tum koorohha gaɓaɗa. Ɓa ɓéestí'taɓa ɓan daa ɓuwaa enussii yaawúu' aasu ga ngëmaaɗa.

28Ɓa tessa na ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa bi sammba kimaañ.

Tumeen 15

Saawal laakka ga Yéerúsaleem ga loo kerceencaa enussii yaawúu'ɗa

1Laakka ɓiɓo' ɓaa meyoh gohaa Yúudée hayussa Añcoos Síríi. Ɓa aawwa kijëgí' ɓuwaa gëmin ga Yéesuɗa an: «Binaa ɗú gúrukkii fodaa daa Waasaa Móyíis nakohkaɗanaa, ɗú mínoo kimúc.»

2Pool na Barnabaas leŋkohussa naɓa, laakussa naɓa ñaroh witamóhí' ga iñaama. Waa ennda ɗa, ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa abussa an Pool na Barnabaas na ɓiɓo' ɓaa bok gaɓa jomuunun kika' Yéerúsaleem ga apotaa'caa na ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa Yéesu en daamaɗa, ɓa wo' ga iñaama.

3Ɓu-jaangaa Añcoos erussaɓa iñaa ɓa sooluk ga ɓaawaagaɓaɗa, ɓa ɓaa ƴah. Ɓa koo'ta gohaa Fenísíi na waa Samaríi, ɓa ɓaa ɓéestí' daa ɓuwaa enussii yaawúu' aasu ga kigëm ga Yéesuɗa. Iñaa laak yaama, soossa keeñ ɓéeɓ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ga waa ɓa le' Yéerúsaleemɗa, ɓu-jaangaa na apotaa'caa na ɓuwaa kuliyuk ga jaangaaɗa teerukkaɓa. Lëehí'ta, ɓa ɓéestí'taɓa tóoh iñcaa Kooh tum kooroh gaɓaɗa.

5Wayee, laakka ɓiɓo' gaFërísiyeeŋcaa ee gëmuunun ga Yéesu, ɓaa koluk, wo'ussa an: - Ɓuwaa enussii yaawúu' ɓaama ee gëmu ga Yéesuɗa jomuunun kigúruk, ee ɓa wo'u kitaabuk iñaa Waasii Móyíis nakoh kitumɗa.

6Apotaa'caa na ɓuwaa kuliyuk ga jaangaaɗa hídírukohussa kimalak iñaama.

7Ga waa ɓa nookohha ga iñaama bi maañnja, Pee' dalla kikoluk, wo"a an: - Mbokcii, fodii ɗú ínohkaɗa iñaa Kooh tanukeeroo ga díkaantirúu maañin. Ya tanukeeroo kiyéegal ɓuwii enussii yaawúu'ɗa Hewhewii winéwí'wii, doonaa ɓa kelohwa ee ɓa gëm gari.

8Ee Kooh yii ínohin iñaa en ga keeñ ɓaa en ɓéeɓɗa, teewohin an ya tookinɓa ga waa ya onɓa Helii yisela'í'yii fodaa ya oneeruuriɗa.

9Ee laakkii kitansoh kíinoo kaa Kooh tum ga díkaantiruu naɓa. Ee ɓa setɗin keeñcaagaɓa ndaga ngëmaa ɓa laak gariɗa.

10Kon iñii tah ya ɗú waa' Kooh kitooñ ga kikoo' ɓuwii enussii yaawúu' gëmu gariɗa ɗofcaa, ennda ɗu, ennda ɓicaasammbuu, ɗu mosooca kimín kikooruk.

11Ee sah, ɗu yaawúu'cii ɗu gëmin an ɗu múcin ndaga yërmaandaa Yéesu, ee ɓa ɓan, ɓa gëm iñaama.

12Waa ennda ɗa, mbooloomaa ennda cel. Buwaa ɓaa súkúruk Pool na Barnabaas, ɓaama ɓaa ɓéestí'ɓa kíntaancaa na enaamacaa cidóoyí'-waa'caa Kooh tumee, kooroh gaɓa ga leeloo ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa.

13Ga waa ɓa lëehí' kiwo'ɗa, Saak tíkka ga an: - Súkúrukat mbokcii!

14Simoŋ ɓéestírinndúu daa ga dalaaraa, Kooh hayya ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa, ya tanukka ga ɗuuyʼɓa heetaa enan wuuci.

15Ee iñii ya wo'ɗa taabohin na iñaa sëldíiga-Koohcaa wo'eeɗa ndaga bíduunun ga këyítfaa an:

16«Iñii yii paafaa, mi hay kihayis ee mi hay kitawahis kaanfii Dëwít, fii ɓúreeɗa, mi hay kihëwíris iñii lís ga kitesɗa, mi tuukirisfa.

17Fodaama, iñii tes ɓo' ga ëldúnaɗa aaw kiraas Ha'mudii ee ɓan bi ga ɓéeɓ heetcii mi tanuk ca en cuurooɗa aawsan kiraas Ha'mudii.

18Iñaama yërí Ha'mudii wo', ee ya mëtí'si iñaa ya waayukee kitum ee ínohukin kumëeñí'ɗa.»

19Saak tíkka ga an: - Tahin bi mi ga kihaffoo, mi am an ɗu hanat kisodal ɓuwaa enussii yaawúu' ɓaama mëeñsukuunun ɓa ɓii gëm ga Koohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Wayee hoonohoo ɗu bínɓa ɓan, ɗu wo'ɓa an: ɓa hanat kiñam koynohkaa sarahohu ga koofcaa, ɓa abuk ga kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, ɓa abuk ɓan ga kiñam koynoh júuraa apu ee ñífaa aamussii, wala ki'an ñíf.

21En ki'enaa, daloh ga cosaan bi ga wati, laakin ga teeraa en ɓéeɓ ɓiɓo', ɓaa jëgírohi iñaa Waasii Móyíis nakoh kitumɗa, bes Sabataa en ɓéeɓ ga jaangu-yaawúu'cii.

Këyít bídussa wosohussa Añcoos ga kerceencaa enussii yaawúu'ɗa

22Waa ennda ɗa, apotaa'caa na ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa Yéerúsaleemɗa na ɓéeɓ kerceencaa daamaɗa júwohussa an ɓa hay kitan ɓiɓo' ga ɗuuyʼɓa, ɓa wosɓa Añcoos, ɓa taam na Pool na Barnabaas. Ɓa tannda Yúdaa ee ɓaysi Barsabaas, na Sílaas. Ɓa ɓanak ɓéeɓɓa, ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa oneeraɓa cee'.

23Ɓa e'taɓa këyít, ee iñii yii yërí bídu ga an: «Ɗú mbokciigaríi dëku Añcoos, Síríi na Sílísíiɗa, ɗú ɓii ɗú enndii yaawúu'ɗa, ɗí ɓii këñí'túu ɗí apotaa'cii na ɓuwii kuliyuk ga jaangii Yéerúsaleemɗa.

24Ɗí kelohin an laakin ɓuwaa meyohu dii, hayuunun garúu. Ɓa ɓum jaahallúu, ɓa ɓum hícoh helcumgarúu na wo'eencumgaɓa ee ɗí nakkiiɓa ka.

25Kërí tah ɗí ɓéeɓpíi ɗí júwohin, ɗí tanin ɓiɓo' ɓaa ɗí wos garúu. Ɗí akitohinɓa na Pool na Barnabaas, fiiliimunciigaríi,

26ɓii erohin kumuunɓa ndaga teekii YéesuKiristaa, Ha'mudiigaruuɗa.

27Kon ɗí ɓii wosoh garúu Yúdaa na Sílaas, ɓa wo"úu iñii ɗí bín ga këyítfiiɗa.

28En ki'enaa, Helii yisela'í'yii yii naríi, ɗí waa'tiirúu dara kitík yiɓítí', enndii iñcii ɓo' mínoo kifoñ ciinaa:

29kaa ñamat koynohkaa tumu sarah ga koofcaa, kaa anat ɓan ñíf wala kiñam koynoh júuraa apu hen ee ñífaa aamussii, ee kaa faanukat na ɓaa en ɓéeɓ. Binaa ɗú watuk iñcaamanaa, ɗú hay kitum yijófí'. Kijaammu-jaammu!»

30Waa ennda ɗa, ɓuwaa tansee wosussaɗa ɓaa yʼah Añcoos. Ga waa ɓa le'ɗa, ɓa hídírohha ɓéeɓ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, lëehí'ta, ɓa e'taɓa këyítfaa.

31Fa jagussa ee ɓuwaa ɓéeɓɓa keeñɓa soossa ga iñaa bídu ga këhítfaa yaama ee daasinɓa ga ngëmɗa.

32Yúdaa na Sílaas ga kihafɓa, ensee ɓisëldíiga-Kooh. Ɓa saawalla na ɓuwaa bi maañnja, kidaasɓa na kiɓaatɓa dooli ga ngëmaagaɓa.

33Ɓa tessa daama bi sammba kimaañ, lëehí'ta, Ɓuwaa íisussaɓa ɓa ɓoyuk na jam ga ɓuwaa woseeɓaɗa.

34[Wayee Sílaas nak ɓoyukkii, ya tessa ga Añcoos.]

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Pool na Barnabaas ɓan tesussa ga Añcoos, ee ɓa ɓanak taabussa na ɓiɓo' ɓiyewin ɓiliis, ɓaa jëgíroh, ɓaa yéegaloh Hewhewii winéwí'wii en wo'eenii Ha'mudiiɗa.

Pool na Barnabaas hëgískohussa kitaam

36Ga besaa tík gaɗa, Pool wo"a Barnabaas an: - Ɗu ka'sat, ɗu wíil tóoh teerucaa ɗu yéegalohee wo'eenii Ha'mudii gacaɗa, ɗu waaknee mbokcaa gëmuunun ga Yéesu enu daɗa.

37Barnabaas nak, waa'ta kiɓaydoh Saŋ yaa ɓaysi Markaɗa,

38wayee Pool tookkii Marka taam naɓa ndaga daa yaama foñeeɓa ga teeraa Pamfílíi, taabissii naɓa ga lëgëyaa ɓa enee na kitumɗa.

39Ɓa nookohha ga iñaama bi faf ɓa hëgískohha. Barnabaas taammba na Marka, ɓa aassa gaal-giiƴ, ɓaa ƴah kúlkaa Sipa'.

40Pool nak tanukka kitaam na Sílaas. Mbok-kerceencaa díŋkaanohhaɓa ga kijofkaa Ha'mudii, ɓa ɓaa ƴah.

41Ya wíilla gohaa Síríi na waa Sílísíi, ya yaa daas ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, ɓa yëgís ga ngëmaa.

Tumeen 16

Tímotée taammba na Pool na Sílaas

1Waa ennda ɗa, Pool ka'ta Derbe, lëehí'ta ya paaffa bi ga Lísta'. Daama laakeera ɓaa gëmin ga Yéesu ee teeku Tímotée. Tímotée yaama, eeci enee yaawúu' gëmmba ga Yéesu ee paamci enee Gerek.

2Ya nak, mbok-kerceencaa dëku Lísta' na Íkoñomɗa hotsee kijúɓ gari.

3Pool waa'ta ya taam nari. Ya ɓayyari kon, gú'tari ndaga yaawúu'caa dëk ga gohaamaɗa. En ki'enaa, ɓéeɓba ínohseera an paam Tímotée iñaa Gerek .

4Ga ɗuuƴ teerucaa ɓa kooroheeɗa, Pool na Sílaas ɓaa yéegaloh iñcaa apotaa'caa na ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa Yéerúsaleem amɗa, ɓa nakkaɓa kitaabukca.

5Fodaama, kerceencaa ɓaa wëñ kiyëgís ga ngëmaa ee ɓa ɓaa wëñ kiɓaatuk besaa en ɓéeɓ.

Helii yisela'í'yii wo"a Pool kika' Maseduwaan

6Pool na Sílaas ɓaa wíil ga gohaa Fírígíi na waa Galaat ndaga lak Helii yisela'í'yii hoonohinɓa kiyéegaloh wo'eenii Kooh ga gohaa Aasíi.

7Ga waa ɓa ka' bi ɓa deeƴca gohaa Mísíiɗa, ɓa waa'ta ki'aas gohaa Bítíníi wayee Helii Yéesu onndiiɓa ka.

8Waa ennda ɗa, ɓa húussa ga gohaa Mísíi, ɓaa ƴah Torowaas.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Laakka bes ga wek Pool hotta ga heeʸ ɓo' yaa dëk Maseduwaan. Ɓaa tuukin ga fíkíici yaa kíimmbi an: «Hayaa Maseduwaan, fu sommbíi!»

10Daa Pool hotee iñaama ga heeʸ, ga saasi ɗí tummba tóoh kika' Maseduwaan ndaga lak wëerinndíi an Kooh yërí ebillíi kiyéegalohnee Hewhewii winéwí' wii daama.

Lídíi gëmmba ga Yéesu ga teeraa Filiip

11Waa ennda ɗa, ɗí aassa gaal-giiʸ ga teeraa Torowaas, ɗí yolohha Samotaraas dëkaa giiyaa wíilɗa. Ga kooh-wíisfaa, ɗí ka'ta bi ga Neyapólís.

12Kolkohha daama, ɗí ka'ta Filiip, teeraa wëñ kilaak solu ga gohaa Maseduwaan ɓu-Room te'ɗa. Ɓí yuŋnga ga teeraama bi sammba kimaañ.

13Ga besaa Sabat, ɗí meʸca teeraa, ɗí ka'ta seereenaa húlúwaa ndaga lak ɗí foogin an daama jomin kilaak ɗekataa yaawúu'caa jaamukohi Kooh. Laakeera ɓeticaa hídírukohu da, ɗí yuŋnga naɓa, ɗí saawalla naɓa.

14Ga ɓeticaama, laakeera yaa teeku Lídíi ee meyohee teeraa Tíyaatíi'. Ya enee toonoh píis, píiscaa súupu ciyo'oh ee seerin, ee ya niikeera Kooh. Ya yaa súkúrukkíi dijófí' ndaga lak Ha'mudii lëgísin keeñaagari, en ɗanaa ya gëm wo'eencaa Pool.

15Ya bëtísi'ussa, ya na ɓu-kaanci, lëehí'ta ya wo"aríi an: - Hayat, ɗú sagacukkoo ga kaanndoo en an ɗú tookin kayoh-kayohɗa an mi gëmin ga Ha'mudiinaa. Faf ya ekkaríi ga kika' kaanci.

Pool na Sílaas lagussa ga kasaa teeraa Filiip

16Laakka bes, ɗí enee na kiʸah ɗekataa kíimohsi Koohɗa, ɗí hídohha na súrga yiɓeti yaa raɓ am, onndari kimín kilíiruk. Kilíiruk kaama haydohɗeera ha'-kaancaagari kopa' wiyewin.

17Ya yaa taabukkíi, mi naPool, ya yaa fiip didóolí' an: - Ɓuwii ɓii ɓërí en súrgacii Kooh yii ga ɗookaa-ɗookɗa. Ɓa hay kiyéegallúu waasii onohi kimúcɗa!

18Ya tummba iñaama bes ciyewin. Ka'ta bi Pool kappa ga, ya dalla kimëeñísuk, wo"a rawaa an: - Ga teekii Yéesu Kiristaa, mi ebillaa fu meyoh ga ɓetifii! Ga saasi rawaa meʸca ga súrgaa yiɓetiyaa.

19Daa ha'-kaancaa súrgaa yiɓetiyaa hotee an ɓa abissii yaakaa' kilaakis dërëm gari, ɓa ammba Pool na Sílaas, ɓa fítísohhaɓa bi ga paanaa dëkaa ga fíkíi atti'ohcaa.

20Ɓa tuuki'taɓa ga fíkíi ɓu-Room ɓaa kuliyuk ga dëkaaɗa, ɓa ëpírohha an: - Ɓuwii ɓii ɓiyaawúu' ee ɓa ɓii hícísoh dëkiigaruu.

21Ɓa ɓii jëgíroh dii baahcaa waasiigaruu hoonohinnduu kitook, hoonohinnduu kitaabuk, ɗu ɓu-Room.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Mbooloomaa ɓan taammba naɓa ga, ɓa keennda ga ɗook Pool na Sílaas. Atti'ohcaa nakohha kiɗol kúltícaa Pool na caa Sílaas ee ɓa rípu na ngee'.

23Ga waa ɓa ríppaɓa na ngee' bi faancaa ílohha, ɓa laŋngaɓa ga kasaa. Ɓa wo"a ɓaa watuki kasaaɗa ya foñ helci gaɓa dijófí'.

24Daa ɓaa watuki kasaaɗa wo'see iñaama, ya laŋneeraɓa ga túuyaa hanoh ɗuuʸ ga kasaaɗa, ya ekkaɓa jéeŋ ga kotcaa.

25Ga ɓak leeloo wek, Pool na Sílaas ɓaa kíim Kooh, ɓaa kañnji na kiʸeek. Ɓuwaa ɓíinoo abu ga kasaa naɓaɗa ɓaa súkúrukɓa.

26Waas kíinoo kakayfaa yëngëlukka bi tawahaa kasaa waa yëngëluk. Ɓéeɓ halcaa kasaa dalla ki'en kúpít lëgísukka, ee jéeŋcaa pokohsee ɓuwaa abu ga kasaaɗa cëpísukka.

27Ɓaa watuki kasaaɗa tíitta ga pëní, yúudukka; daa ya hotee halcaa kasaa lëgískin gëpít, ya dalla kiɗol kalaɓfaagari, ya yaa yʸah kiharuk, ndaga ya foogee an ɓuwaa laŋsee ga kasaaɗa ɓéeɓɓa núpuunun.

28Wayee Pool fiippari didóolí' an: - Túuk kaa tumka; ɗí ɓéeɓpíi ɗí ɓee!

29Ɓaa watuki kasaaɗa dalla kimeekisoh lampu, íisukka ɗuuʸ kasaa na jaa', ya keennda kakay ga kotcaa Pool na Sílaas, ya yaa saak.

30Waa ennda ɗa, ya meyʸdohhaɓa kasaa, ya meekissaɓa an: - Tiyaatii, mi jom ya kitum bi mi kimúc?

31Pool na Sílaas taassari an: - Gëmaa ga Yéesu Ha'mudii, fu hay kimúc, fu na ɓu-kaanfu.

32Pool na Sílaas nak yéegalussari wo'eenii Ha'mudii, ya na ɓéeɓ ɓuwaa dëk ga kaanciɗa.

33Ga wahtaama siiʸ ga wekaa, ɓaa watuki kasaaɗa taammba na Pool na Sílaas, ya tíssa gaañcaagaɓa, lëehí'ta ya bëtísi'ukka ga saasi, ya na ɓu-kaanci ɓéeɓɓa.

34Ya ɓayya Pool na Sílaas kaanci, tofi'taɓa kanu. Keeñci soossa lool ya na ɓu-kaanci ndaga daa ɓa gëmin ga Koohɗa.

35Ga waa Kooh wíisɗa, atti'ohcaa ɓu-Room ga dëkaaɗa wosussa ɓiɓo' kiwo' ɓaa watuki kasaaɗa, an: - Íisaa Pool na Sílaas ɓa yʸee'!

36Ɓaa watuki kasaaɗa yaa fool kiyéegal Pool an: - Atti'ohcaa nakuununndoo ki'íissúu ɗú yʸee'. Kon diimaɗa, ɗú mínin kimeyʸ ɗú yʸee' na jam.

37Wayee Pool wo"a ɓuwaa wosseeɗa an: - Ɓa feeklukinndíi ga fíkíi ɓéeɓ, ɗí koo'tii ga ki'atti'u ee ɗí bok ga ɓu-Room; lëehí'ta, ɓa laŋngaríi ga kasu. Diimaɗa nak ɓa waa' kilokuk ɓa íissíi ee ken yéegoo. Múk mínoo ki'en, ɓa hayat na kihafɓa ɓa meyʸdohhíi!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Ɓuwaa wosseeɗa karussa, wo'ussa atti'ohcaa ɓu-Room ga dëkaaɗa wo'eenaama. Daa ɓa ínohee an Pool na Sílaas boku ga ɓu-Room, ɓa tíitta.

39Ɓa hayyaɓa kibayaluknee na kihafɓa, ɓa meƴdohhaɓa kasaa; ɓa kíimmbaɓa ɓa meƴ dëkaagaɓa.

40Pool na Sílaas meyussa kasaa, ɓa ka'ta kaan Lídíi. Ɓa laak kerceencaa daama, ɓa daassaɓa ga ngëmaa, lëehí'ta ɓa ɓaa ƴah.

Tumeen 17

Pool na Sílaas karussa teeraa Tesaloník

1Pool na Sílaas koorussa teeraa Amfípólís na waa Apolínii, ɓa ka'ta teeraa Tesaloník. Daama Lak yaawúu'caa laakuunun jaangu da.

2Fodaa ya meeree ka kitumɗa, Pool ka'ta jaangu-yaawúuraa. Ya tíkísohha bes Sabat kaahay, caa ya saawali na ɓuwaa ga loo Bíncaa cisela'í'caa.

3Ya yaa lóogísohi'ɓaca, ya yaa teeɓɓa ga iñaa Bíncaa wo'ɗa an: «*Kiristaanii jomee kikaan, tík ganaa ya mílís.» Kiristaanaama, yërí en Yéesu yii mi yéegaloh diiɗa.

4Laakka ga yaawúu'caa, ɓuwaa gëm iñaa Pool na Sílaas wo'ɗa, ɓa taabukkaɓa. Fodaama ɓan, laakka ɓiGerek ɓigëñ ɓaa niikin Kooh, na ɓeti ɓilëekí'-teek ɓiyewin ɓaa hay taabukussaɓa.

5Waayee kisiis kiyaak ammba yaawúu'caa ɓíinoo, ɓa hídírohha ga wílíilkohcaa ga mbedicaaɗa, ɓa nëgírohha mbooloo wiyaak, ɓa hícísohha teeraa, ɓa íisukka kaan Saasoon ki'amnee Pool na Sílaas, ɓa ɓayɓa ga fíkíi ɓu-teeraa.

6Ɓa hottiiɓa daama, ɓa nammba ki'am Saasoon na ɓimbok-kerceen ɓiliis, ɓayussaɓa ga atti'ohcaa ga teeraaɗa, ɓa ɓaa fiip an: - Ɓuwaama hícísohuunun ëldúna tóohwa ee diima nak ɓa le'in dii.

7Saasoon ɗapinɓa ga kaanci. Ɓa ɓéeɓɓa nak, ɓa tumi iñcii saafaadukoh na iñii buu' Sesaa' nakohɗa ee ɓa wo' an laakin buu' yiliis yaa teeku Yéesu.

8Wo'eencaama púdí'ta faancaa ɓuwaa na caa atti'ohcaa ga teeraaɗa.

9Saasoon, ya na ɓuwaa ɓaysee nariɗa, ɓa tíkussa kifay kopa' doonaa ɓaa han ki'íisu.

Pool na Sílaas karussa teeraa Beree

10Daa wekaa le'ee, mbok-kerceencaa amɗohha Pool na Sílaas, ɓa ka' teeraa Beree. Ga waa ɓa le' teeraa Bereeɗa, ɓa ka'ta jaangu-yaawúuraa.

11Yaawúu'caa ga teeraa Bereeɗa wëñussa ɓaa ga teeraa Tesaloníkɗa kiwaa' ɓo'. Ɓa safa'ta ga kite' Wo'eenaa Kooh ga keeñɓa, ee besaa en ɓéeɓ ɓa jagi Bíncaa cisela'í'caa kiheel ki'ínoh ati iñaa Pool jëgírohɗa taabin naca.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ɓo' ɓiyewin gaɓa gëmussa ga Yéesu, ee ga Gerekcaa laakka ɓeti ɓilëekí'-teek ɓiyewin na ƴaal ɓiyewin ɓan ɓaa gëm ga Yéesu.

13Daa yaawúu'caa Tesaloník kelohsee an Pool yaa yéegaloh Wo'eenii Kooh ga teeraa Beree, ɓa ka'ta daama ɓan, ɓa aawwa kiheel coow na kihícisoh helcaa ɓuwaa.

14Ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa gaawussa kiɓay Pool giiyaa, ya aas gaal-giiƴ daama, ya ƴee'. Sílaas na Tímotée nak tesussa ga Beree.

15Ɓuwaa naksee kiɓay Poolɗa ɓedussari bi ga Ateen, lëehí'ta ɓaa ɓoyuk Beree. Pool ɓëyrohhaɓa kiwo' Sílaas na Tímotée, ɓa dawukki ga iñaa wëñ kigaaw.

Pool ga teeraa Ateen

16Ga waa Pool en na kisek Sílaas na Tímotée ga teeraa Ateenɗa, keeñci leehha ga daa ya hot dëkaa líifin na nataalcaa ɓa tík koohɓaɗa.

17Ya ka'tajaangu-yaawúuraa, ya yaa saawal na yaawúu'caa na ɓuwaa ɓíinoo enussii ɓiyaawúu', ee niikuunun Koohɗa. Ee besaa en ɓéeɓ, ya yaa saawal na ɓuwaa ya hídohi naɓa ga paanaa dëkaa.

18Laakeera daama ɓijëgíroh ɓaa wo'u ɓi'Épíkuriyeŋ na ɓi'Estóyísiyeŋ , ɓaa daanee kisaawal na Pool. Ɓii wo'ee an: - Moo jawulii yii, ya waa' ya kiwo'? Ɓíinoo an: - Man na ya en na kiyéegaloh koohcaa ɗú ínohoo! En ki'enaa, Pool yéegalohee loo Hewhewii wo' ga loo Yéesu na loo kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa.

19Waa ennda ɗa, ɓa taammba nari, ɓa ɓayyari ga paanaagaɓa wo'si Ayeropaasɗa , ɓa wo"ari an: - Ɗí waa' fu wo"íi iñaa lee' ga iñii yi'asyii fu jëgírohɗa,

20ndaga fu tangalinndíi na wo'eencaa ken ínohoo, ee ɗí waa' ki'ínoh iñii ca wo'ɗa.

21En ki'enaa, ɓu-Ateen na sagaccaa dëku teeraaɗa tumsee rek lëgëy kisúkúruk na kiɓéestí' hewhew.

22Pool nak dalla kituuk ga fíkíi ɓuwaa enee ga paanaa Ayeropaas, wo"a an: - Ɗú, ɓu-Ateen, mi hotin an en ngëmaa ɗú laakinwa lool sah.

23En ki'enaa, wii mi tíidísuk ga teeriigarúu, mi yaa malaksukoh iñcii ɗú jaamukiɗa, mi hotin wíinoo gaca waa bídu an: «wuu Koohyii ɗí ínohooɗa.» Iñaa ɗú jaamuki yaama ee ɗú ínohooriɗa, yërí mi hayyúu kiyéegal.

24Kooh yii sak ëldúnaɗa na ɓéeɓ iñcii gaɗa, yii en Ha'mudii asamaanii na kakayfiiɗa, dëkoo ga kaanfaa yah ɓo'-súusúus hëwí'.

25Ya soolukkii ɓan ɓo'-súusúus tumi'ti yen. En ki'enaa, yërí oni ɓéeɓ ɓuwii kumuun, ki'íik na ɓéeɓ iñcaa tík gaɗa.

26Ya kooroh ga ɓo' yíinoo, ya sakka ɓéeɓ heetcii, ya onndaɓa kidëk daa en ɓéeɓ ga ëldúna, ya hëgísohi'taɓa jamaanucii laakiɗa, ya fíisi'taɓa teki'tii dii ɓa jom kidëkohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ya tummba iñaama, doonaa fodii ɓaa en na kisëmëemí', ɓuwii aawwi kiheel kihot; ee en ki'enaa, ya úsaayyii yíinoo garuu.

28En ki'enaa, yërí onnduu kipes, kika', na kihay na ki'en ga ëldúna, ee bídohciigaruu wo'uunun an ɗu ɓitowuci ɓan

29Kon, waa ɗu ɓërí en towutiigari, ɗu jomoo kifooŋ an Kooh man na nataal wúrúus, wuhëelís, wala atoh, waa ɓo'-súusúus pes bi morin ga kineɓ helci.

30Kooh malakissii kiñak ki'ínohkaa ɓuwii kuɗewaa. Diimaɗa ɓaa en ɓéeɓ daa ya enoh tóoh ya yii ɓayyi, ya súpít kipeskaagari.

31En ki'enaa, ya abin bes, waa ya ɣah ki'atti' ɓéeɓ ɓu-ëldúna ee kooran waas. Ya tanukin ɓaa ɣah ki'atti'ɗa. Iñaama ya teewinwa ɓéeɓ ga waa ya mílísi' ɓaa yaama ga kikaanɗa.

32Daa ɓa kelohee Pool meɣdohha ga kúuwci loo kimílís ga kikaan, ɓa aawwari kiñaawal. Ɓíinoo wo'ussari an: - Bes kiliisaa, ɗí súkúrukkaa ga iñum fu wo' yuma.

33Waa ennda ɗa, Pool meɣca yaa ɣah.

34Moona, laakka gaɓa ɓuwaa gëm iñaa ya wo'ɗa, ɓa taabukkari: ennda fodii Dëníis yaa bokee ga ɓu-paanaa wo'si Ayeropaasɗa na ɓetifaa teeku Damaríis na ɓiɓo' ɓiliis ɓaa taabee naɓa.

Tumeen 18

Pool ka'ta teeraa Korenti

1Waa ennda ɗa, Pool kolukohha teeraa Ateen, ya ka'ta teeraa Korenti.

2Ya hídohha daama na yaawúu', yaa teeku Akílaas. Akílaas límohu gohaa Pom ee lak ya hanee kimeyoh kúlkaa Ítalíi, ya na Pírísíl, ɓetici, ndaga Kólóot buuraa yiyaakyaa kúlkaa Room yërí nakohee an yaawúu'caa ɓéeɓɓa meyat teeraa Room.

3Pool nak ka'ta gaɓa, ee waa ya bok naɓa lëgëy kihëwí' mbaa'-on, ya dëkka naɓa, ɓa taammba kilëgëy.

4Bes Sabataa en ɓéeɓ Pool ka' jaangu-yaawúuraa ya jangati, kiheel kinook yaawúu'caa na ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa ga ngëmaa.

5Sílaas na Tímotée meyohussa teeraa Maseduwaan, ɓa hayya, laakussa Pool teeraa Korenti. Pool nak ëewrukka kiima ga kiyéegaloh wo'eenii Kooh, ya yaa yéegal yaawúu'caa an kayoh-kayohɗa, Yéesu yërí en Kiristaanii.

6Yaawúu'caa nak ɓaa heñohhi, ɓa aawwari kiɓas, Pool përtukka pëndëlaa kúltícaagari , ya wo"aɓa an: - Binaa ɗú saŋku'aa, ínohat an ɗú ɓërí tík haffúuka. Mi, mi setin ga wic. Diimaɗa mi yii ɣah ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa.

7Ya kolkohha daama, ya ka'ta kaan Títíyus Yustus, ɓo' yiniiki'-Kooh ee kaanfaagari deeyoh na jaangu-yaawúuraa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Kíríspus yaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa, gëmmba ga Ha'mudii, ya na ɓu-kaanci ɓéeɓba, na ɓiɓo' ɓiyewin ga ɓu-teeraa Korenti, ɓaa súkúrukee Poolɗa, gëmussa ga Yéesu ɓan, ɓa bëtísi'ussa.

9Laakka wekaa Ha'mudii feeñuk Pool ga ɗuuʸ heeʸ, wo"ari an: - Ka niik dara, wo'a, kaa ɗekoh.

10Kaa niik dara ndaga mi yii naraa, ee ken mínoo kitík yahci ga ɗookfu. En ki'enaa, ɓo' ɓiyewin dii ga teerii wii ɓuuroo.

11Waa ennda ɗa, Pool yuŋnga ga teeraa Korenti kíis na caban, ya yaa jëgíroh Wo'eenii Kooh.

12Ga jamaanaa Galíyoŋ enoh gúwernëe' ga gohaa Akayɗa, yaawúu'caa ɓéeɓba kolukɗussa Pool, ɓa ammbari, ɓa ɓayyari daa atti'ohsiɗa.

13Daama, ɓa yammbari an: - Ɓii yii heel ki'ek ɓuwii ga kijaamuk Kooh na kitaabuk Kooh ee iñii ya jëgírohɗa taammbii na iñii Waasii Móyíis nakohɗa.

14Pool waa'ta kitaas, wayee Galíyoŋ dalla kiwo' yaawúu'caa an: - Súkú'kattoo ɗú yaawúu'cii! Enee an ya tum kofeel wala iñaa boninaa, eneenaa mi hayyúu kisúkúruk.

15Waa ɗú nookoh loo wo'een, loo teek na loo waasumgarúu, gaama guurúu, mi yʸahhii ga ki'aas.

16Waa ennda ɗa, ya meʸdohhaɓa daa atti'ohsiɗa.

17Daama nak, ɓa keennda ga ɗook Sosten, yaa kuliyuk ga jaangu-yaawúuraaɗa, ɓa ɓaa feekki ga fíkíi daa atti'ohsiɗa, wayee iñaama dara ɓíttii Galíyoŋ ga.

Pool ɓoyukka teeraa Añcoos

18Waa ennda ɗa, Pool tessa ga teeraa Korenti iñaa maañ. Lëehí'ta, ya taŋkohha na kerceencaa daamaɗa, ya aassa gaal-giiʸ kiʸah kúlkaa Síríi, ya taammba na Pírísíl na Akílaas. Balaa ya karaa, ya nenukka hafaagari ga teeraa Keŋkeree ndaga lak iñaa ya dígohee na Kooh ya waatukkaɗa leehin .

19Ga waa ɓa le' teeraa Efeesɗa, Pool tagohha na ɓuwaa ya taabee naɓaɗa, ya taammba haŋci. Ya ka'ta jaangu-yaawúuraa kisaawal na yaawúu'caa.

20Ɓaama kíimmbari kites naɓa wayee ya saŋnga.

21Ga wii ya taŋkoh naɓaɗa, ya wo"aɓa an: - Neɓ Koohaa, mi hay kiɓoyuk dii kiwaakneerúu. Ya aassa gaal-giiʸ ga Efees, ya ka'ta teeraa Sesaree.

22Waa ennda ɗa, ya paaffa Yéerúsaleem kikëñí' kerceencaa enu daamaɗa, lëehí'ta ya ka'ta Añcoos Síríi.

23Ya ennda daama bi sammba kimaañ, lëehí'ta yaa yʸah. Ya koorohha gohaa Galaat ya paaffa waa Fírígíi, ya yaa daas mbok-kerceencaa ɓéeɓba, ngëmaagaɓa wëñ kiyëgís.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apoloos ka'ta teeraa Efees na waa Korenti

24Laakka yaawúu' yaa teeku Apoloos ee límohu teeraa Aleksandarí, ya hayya teeraa Efees. Ya enee ɓo' yiyúudúkí' ee ya ínoheera Bíncaa cisela'í'caa dijófí' ɓan.

25Ya jëgí'seera Waasii Ha'mudii, ee ya safareera lool ga kiwo' loo Yéesu. Iñaa ya jëgírohee gariɗa júweera lool, wayee ya ínohee bëtísaa Saŋ-Bëtís.

26Ya yaa jangat na fít wiyëgísí' ga ɗuuɣ jaangu-yaawúuraa. Daa Pírísíl na Akílaas kelohsee iñaa ya jangatɗa, ɓa ɓayyari ya taam naɓa, ɓa lóogísohi'tari Waasii Kooh bi wëñnja gari kilee'.

27Ya nak, helci ennda ga kika' gohaa Akay. Mbok kerceencaa daamaɗa ɓaatussari kidaas ga iñaama. Ɓa bínnda ɓuwaa gëm ga Yéesu enu daamaɗa këyít kiwo'ɓa ɓa ammbi dijófí'. Daa ya le'ee daama, Kooh amɗohhari bi ya laaki'ta ɓuwaa gëmu ga Yéesu daamaɗa jeriñ wiyaak.

28Ya ɓúlla yaawúu'caa ga fíkíi ɓéeɓ, ee ya koorohee ga Bíncaa cisela'í'caa, kiteeɓba an Yéesu yërí en Kiristaanii.

Tumeen 19

Pool ka'ta teeraa Efees

1Wiima lak Apoloos yaa ga Korenti, Pool koorohha gohcaa kúlkaa na jaŋjaŋcaaɗa, lëehí'ta ya hayya teeraa Efees. Ya hotta ɓimbok-kerceen daama, meekissaɓa an:

2- Ga wii ɗú gëm ga Yéesuɗa, ɗú laaseera ga Helii yisela'í'yiine? Ɓa taassari an: - Ɗí mossii kikeloh wo'u an Helii yisela'í'yii yii ga.

3Pool meekissaɓa an: - Kon ɗú laas ga bëtísii wiida? Ɓa taassari an: - Ɗí laas ga bëtísaa Saŋ-Bëtís tumeeɗa.

4Pool wo"aɓa an: - Ee; Saŋ bëtísi'ee ɓuwaa tookee kisúpít kipeskaagaɓaɗa, ee ya wo'ee ɓu-Isarayeel kigëm ga ɓaa yɗah kihay ga fenoociɗa. Ɓaama nak Yéesu yërí.

5Ga waa ɓa keloh wo'eenaamaɗa, ɓa bëtísi'ukka ga teekii Yéesu,Ha'mudii.

6Pool tíkkaɓa yah ga haf ee Helii yisela'í'yii dalla kiyoosuk ga ɗookɓa. Ɓa ɓaa wo' ga lak ciyewin caa bokkii, ɓa ɓaa jangat wo'eencaa meyoh ga Kooh.

7Ɓuwaa enee daamaɗa jomeera kile' ɓo' ɓidaaŋkaah na ɓanak.

8Waa ennda ɗa, Pool ka'ta jaangu-yaawúuraa, ee daama iñaa le' ñiin kaahay ya yaa jangat na fít wiyëgísí', ya wo'ee loo Nguurii Kooh, ya yaa heel kigëmlukoh ɓuwaa súkúrukeeriɗa.

9Wayee laakka gaɓa ɓaa yëgís ga haf, ɓa saŋnga kigëm, ɓaa ñaawal Waasii Ha'mudii ga fíkíi ɓuwaa ɓéeɓba. Waa ennda ɗa, Pool foñnjaɓa, ya ɓayya tëelíbéecaa Yéesu, ee besaa en ɓéeɓ, ya yaa jëgí'ɓa ga ekoolaa ɓaa wo'si Tíranusɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Pool jëgírohha da bi ennda tíkíis tanak ee fodaama ɓéeɓ ɓuwaa dëk gohaa Aasíiɗa, ennda yaawúu'caa, ennda ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa kelohussa Wo'eenii Ha'mudii.

Kíntaancaa laakee ga teeraa Efeesɗa

11Waa ennda ɗa, Kooh yaa tum kíntaan cidóoyí'-waa' ga Efees koorohha ga Pool.

12Fodaama ɓuwaa ɓaa ɓeɓ gúree-píis wala úuf, caa mosin kile' ga faanfaa Pool, ɓa ɓaa tíkca ga ɗúukoolí'caa. Ee fodaama ɓuwaa ɓaa wak, raɓcaa ɓaa meyoh gaɓa.

13Laakeera yaawúu'caa enee kiwíil daa en ɓéeɓ kikaal raɓ ga ɓuwaa. Fodaama, ɓa jéemmba kikooroh teekaa Yéesu, ɓa kíimi' ɓuwaa raɓ amɗa. Ɓa wo'ee raɓcaa an: - Ga teekii Yéesu Pool yéegalohɗa, mi ebillúu kimeyoh ga ɓii!

14Iñaama, ɓaa wo'si Sefaa ee bokee ga sarahohcaa yaawúu'caa ɓiyaakɓaaɗa, towutaagari tiyitnatanaktaa daanseeraka kitum.

15Wayee, ga waa ɓa tummbaka, rawaa taassaɓa an: - Mi ínohin Yéesu mi ínohin ɓaa en Poolɗa, Wayee ɗú, ɗú ɓërí en ɓa?

16Ɓaa rawaa abeeɗa dallaɓa kisooŋ, wëñnjaɓa dooli, gaañsohhaɓa, ɗa'sohha kúltícaagaɓa, ɓa meƴca kaanfaa, ɓa núppa.

17Ɓu-teeraa Efees ɓéeɓɓa yéegussa iñaa laak yaama. Yaawúu'caa na ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa, ɓéeɓɓa tíitussa, teekaa Yéesu, Ha'mudii erussa cée' wimëtí'.

18Ɓiyewin ga ɓuwaa gëmɗa hayussa, wo'ussa faŋ ga fíkíi ɓéeɓ iñcaa ɓa enukoheeɗa.

19Ɓiyewin ga ɓuwaa daanee kiluhusɗa, haydohussa këyítcaa ɓa luhusoheeɗa, ɓa nëgírohhaca jal wíinoo, ɓa tëkí'taca ga fíkíi ɓéeɓ. Cadamfaa këyítcaama karin ga júnnicaa leehoo.

20Fodaama, ga doolaa Ha'mudii, wo'eenaa Kooh waa wëñ kisíw ee doolaagawa waa wëñ kihotuk.

Coow kolukka ga Efees

21Ga waa iñcaama paafɗa, Pool ammba ga helci kika' Yéerúsaleem, ya kooroh gohaa Maseduwaan na waa Akay. Ya wo'ee ga helci an binaa mi le' daamanaa, mi jomin kika' Room ɓan.

22Ya wossa ɓanak ga ɓuwaa ya taabi naɓaɗa. Ɓuwaa ensee Tímotée na Erasti. Ya ga kihafci nak, ya tessa ga gohaa Aasíi bi sammba kimaañ.

23Jamaanaama, coow wiyaak kolukka ga Efees ndaga Waasii Ha'mudii yéegalohu daamaɗa.

24Laakee tíwoh hëelísaa teeku Dímitiriyus, ya tíwee tunataal-hëelístaa mandarga kaanfaa ɓa jaamukohi Artémísɗa. Tunataaltaama nak, haydohɗeerari, ya na ɓuwaa lëgëy gariɗa hëelís wiyewin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Laakka bes, ya hídírohha ƀuwaa lëgëyi gariɗa na ƀo' ƀiliis ƀaa tumi lëgëy kitíƀ nataal fodaa gaƀaɗa, ya wo"aƀa an: - Ɓiƴaay, ɗú ínohin an iñii ɗú laak ga alalɗa meyoh ga lëgëyiiruu wii.

26Diimaɗa nak, ɗú hotin ee ɗú kelohin iñcii Pool en na kitumɗa. Ya wo' an koohcaa ƀo' hëwí' na yahci enndii Kooh kayoh-kayoh. Ya nookin ƀo' ƀiyewin ga kigëm iñaama, ee ya eemmbii naka dii ga Efees, wayee gohaa Aasíi ƀéeƀ gomin ga.

27Iñaama eemanndii ga kiƀúuk kitíƀ-nataalkiiruu rek, wayee mín kika' bi ga kiƀúuk teekii kaanfii Artémís, koohyii yiƀetiyii yiyaakyii. Ee koohyii yiima Aasíi ƀéeƀ na tóoh ëldúna jaamukiri. Kon nak teekiigari jomoo ɗa kiƴím.

28Daa ƀuwaa kelohee wo'eencaama, ƀa líiffa na tam-keeñ, ƀa ƀaa fiip an: - Artémísyii ƀu-Efees yakin!

29Díkaantaama ƀéeƀ dëkaa hícísukohha. Ɓa ammba Gayus na Arístarka ƀaa dëk Maseduwaan ee taamsee na Poolɗa, ƀa ƀaa ƴah naƀa paanaa ƀu-teeraa.

30Pool nak waa'ta kimeƴ ga ƀuwaa, wayee ƀuwaa gëm ga Yéesuɗa íisussiiri ya ka'.

31Bi ga sah ƀiƀo' ga fiiliimuncaagari kuliyuk ga nguuraa ga gohaa Aasíiɗa, wosohussa gari kiwo"i ya watuk kitoŋ kotci ga paanaa ƀu-teeraa.

32Ga wahtaama, ƀuwaa hídírukohee daamaɗa hícísukohussa, coowaa ennda cúr ga ɗuuƴƀa. Ɓii fiipi aneenaa, ƀii fiipi an. Ɓiyewin gaƀa sah ínohséeríi iñaa tah ƀuwaa hídírukoh daamaɗa.

33Ëlíksaan nak, yërí yaawúu'caa kuliyukɗee ga fíkíiƀa ga hídohaama. Ɓiƀo' ga ƀuwaa hídírukohee daamaɗa ƀéestírussari iñaa laakɗa. Ya ƀëwí'ta yah kiwaa' kilayohi' ƀuwaama ga fíkíi mbooloomaa.

34Wayee daa ƀa ínohee an ya iñaa yaawúu', ƀa taammba ƀéeƀƀa ƀa aawissa kifiip. Ɓa fiipin iñaa le' wahtu kanak an: - Artémísyii ƀu-Efees yakin!

35Ɓaa dëkaa tíku ga yahciɗa yërí mëeñjoh kimín kiƴím ƀuwaa doo ƀa han kiɗekoh. Ya wo"aƀa an: - Ɗú ƀu-Efees, ƀii yiida ínohoo an kaanfii Artémís yiyaakyii en ga teeriigaruu ee nataaliigari keenoh asamaanɗa en ƀan ga teeriigaruu?

36Ɗú ínohin an ken nookohhii iñaama. Kon enat tek, ee kaa gaawtukat bi ɗú tum iñaa bokkii ga.

37Ɓuwii ƀii ɗú haydohinƀa dii ee moona ƀa ƀeƀpii dara ga kaanfii Artémís, ee ƀa ƀassiiri.

38En Dímitiriyus na ƀuwii taam nariɗa, ƀa laakoh na ƀo'aa, ƀa karat waas: Laakin bescaa tanu ki'atti, na ƀuwaa atti'i iñcaama.

39En laak enaama ciliis caa ɗú waa' kipayƴɗunaa, bes ki'atti' le'aa, ca malaku.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Ɗu watukkiinaa, ɗu hay kitíku ɓuwaa hícísohi mbooloo ndaga iñii laak watiɗa, ee ɗu mínanndii dara kiwo' ga iñaa tah coowii wii. Ga waa ya lëehí'ta kiwo' fodaama, ya wesohha ɓuwaa.

Tumeen 20

Pool ka'ta Maseduwaan na Geres

1Ga waa coowaa enee ga Efees seemɗa, Pool hídírohha ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, ya ɓaattaɓa kidaas ga ngëmaa, lëehí'ta ya taŋkohha naɓa, yaa ƴah Maseduwaan.

2Ya taammba gohaama, ya daassa ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa ga ngëmaa.

3Ya kolkohha daama, ya ka'ta kúlkaa Geres, ya tummba daama ñiin kaahay. Ga waa ya ɓewuk kika' kúlkaa Síríiɗa, ya kelohha an yaawúu'caa pokohuunun nof ki'appi, ya nammba ɓoyuk hen, ya koorohha Maseduwaan.

4Ɓuwaa taabee nariɗa ensee Sopatee', kowukaa Pírus ee ya meyohee Beree, Arístarka na Sokondus ɓaa meyoh Tesaloníkɗa, Gayus yaa meyoh Derbeɗa, Tímotée, Tísík na Torofím ɓaa meyohee gohaa Aasíiɗa.

5Ɓa ɗëwírukka, ɓa sekneerarii ga teeraa Torowaas.

6Ɗí nak, ga waa hewaa mbúurúcaa tumoo lëwíi' paafɗa, ɗí aasohneera gaal-giiƴ teeraa Filiip, ɗí foolla ga giiƴ bes ciyëtúus, ɗí laakneeraɓa teeraa Torowaas. Ɗí tummba daama bes ciyitnakanak.

Pool mílísi'ta Etíkus ga teeraa Torowaas

7Ga noh-soosaa gaawaa, ɗí hídírukohha kiñam cuuníinfaa Ha'mudii. Poolnak jomee kikolukoh daama ga kooh-wíisfaa. Ya aawwa kijëgí' ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa, ya ammba kiwo' na ɓuwaa bi ga leeloo wek.

8Ɗí hídírukohee ga túuyaa hanoh ɗook ga taahaaɗa, ɗí taalla lampu ciyewin.

9Laakka oomaa-ƴaalaa teeku Etíkus ee ya yugee ga kímícaa falanteeraa. Ya ka'ta hëndëŋ na pëní, wiima lak Pool yii lís kiwo'. Ga ɗuuƴ pënífaa, ya dalla rëc, ɗëegískoh ɗook taahaa wukaahaywaa ɓa eneeɗa, ya keennda kakay. Ya ɓëwíru hen, lak kaanin.

10Pool yoosukka, híilla gari, ɓeɓpari, wo"a an: - Kaa jaahli'at, ya yii pes!

11Waa ennda ɗa Pool lapissa, ya warohha mbúuraa , ñammba. Lëehí'ta, ya aawissa kijangat bi ga daa Kooh wíisɗa, ya taŋkohha naɓa, yaa ƴah.

12Oomaa-ƴaalaa nak ɓedussa kaanɓa lak wíisohin wecen ee helcaa ɓuwaa dalla gari lool.

Pool kolkohha Torowaas ka'ta Mílée

13Ɗí nak, ɗí aassa gaal-giiƴ, ɗí ɗëwírukka Pool teeraa Asos, ya wo'ee an ɗí kihídohan nari daama, ɗí ɓaydohhi ndaga ya waaree kitíin hen bi daama.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ga waa ya laakkíi teeraa Asosɗa, ɗí aassa gaal-giiʸ daama, ɗí ɓaa ʸah bi ɗí le"a teeraa Mítíleen.

15Ɗí ɓaa ʸahis bi ɗí laŋnga na Síyóo ga kooh-wíisfaa. Ga besaa tík gaɗa, ɗí le"a Samoos, ee besaa tíkis gaɗa, ɗí le"a teeraa Mílée.

16Pool abee an ya ʸah kiroombuk Efees hen, ya tuukoo da, en ɗanaa ya maañoo ga gohaa Aasíi ndaga ya gaawtukee kitum tóoh, en mínukaa, ya le' Yéerúsaleem balaa besaa Pantakot.

Pool taŋkohha na ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa ga Efeesɗa

17Ga waa ɗí tee' ga Míléeɗa, Pool wosohha kiɓayluk ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa Yéesu ga Efeesɗa.

18Ɓaama hayussari kitaas, ya wo"aɓa an: - Ɗú ínohin dijófí' daa mi madee narúu ga wii mi en narúu, aboh ga besaa mi ɗeɓ kitoŋ kottoo ga gohii Aasíiɗa.

19Mi jaamukee Ha'mudii hen taammba na kiyóoskí' haffoo, taammba na ki'aam moon, mi dayʸca ɓan coonu, caa yaawúu'caa pokoheeroo nofɗa.

20Mi ínohin an mi mossoorúu kiɗaak dara iñaa míninndúu kijeriñ. Mi yéegaleerúu wo'eenii Kooh, mi jëgí'tarúu ga fíkíi ɓéeɓ na ga ɗuuyʸ kaancii.

21Mi mosoo ki'íis kiɓay yaawúu'cii na ɓéeɓ ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ɓa súpít kipesɓa, ɓa gëm ga Kooh, ɓa gëm ga Yéesu, Ha'mudiigaruu.

22Diimaɗa nak, mi yii ʸah Yéerúsaleem, Helii yisela'í'yii yërí híi'too ga ee mi ínohoo iñaa sekkoo daɗa.

23Wayee mi ínohin daal an teeraa mi aas tóoh Helii yisela'í'yii yéegalloo an kasu na coonu caa sekkoo.

24Mi nak, en kipeskiigoonaa mi ɓítukkii gaka ee mi tíkkiika iñaa yakin. Lebiriigoo tóoh, wërí en kile' ga dii mi aawɗa, mi mëtí' sasii Yéesu, Ha'mudii nakkooɗa, ee wërí en kiyéegalohHewhewii winéwí'wii haydoh yërmaandii Kooh laak garuuɗa.

25Diimaɗa nak, mi ínohin an ɗú ʸahissiiroo kihotis. Mi koorin garúu ɓéeɓpúu, mi yaa jangattúu loo Nguurii Kooh.

26Ërí tah mi wo"úuka wati: ɓaa fu saŋku'aa, ínohaa an fu yërí tík haffuka.

27En ki'enaa, mi yéegalinndúu ɓéeɓ iñaa Kooh sek garuuɗa.

28Kon watukat haffúu dijófí', ɗú watuk ɓan yopii Helii yisela'í'yii díŋkaanndúu kiníi'ɗa. Fodii ɓiníiroh, toputu'at jaangii Kooh laaki' hafci, koorohha ga kikaankaa Kowukaagariɗa.

29Mi ínohin an mi kolukoh diinaa, hay kilaak ɓuwaa madu na gumuucaa yaawuunun, ɓa aas ga ɗuuyʸcúu kitasaaroh yopii Kooh.

30Hay kilaak ɓuwaa boku garúu ɓa koluk, ɓa aaw kijëgíroh saboh kesi, kiheel ɓuwaa taabukanɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Kon watukat, ɗú níindísuk an tíkíis taahay tee, taa wekoo, nohoo mi ñari yaa en ɓéeɓ garúu bi ki'aam moon sah maasiroo ga.

32Diimaɗa mi tíkinndúu ga yah Kooh, ya, na Wo'eeniigari barkeellúu; yërí laak doolaa onannduu kiyëgís ga ngëmii ee ya onndúu kilam iñcii ya faani' ɓan ɓuwiigariɗa.

33Mi mosoo kiɗíibuk kilaak hëelís, wúrúus wala kúltí ken.

34Ɗú ga kihaffúu, ɗú ínohin an yahciigoo cërí onndoo kipaƴ sooliciigoo na cii ɓuwii taabi naroodɗa.

35Mi teewinndúu ga tóoh an ɗu jom kilëgëy fodaama kidímal ɓuwii laakoodɗa. Ɗu níindísukat iñaa Yéesu, Ha'mudii ga kihafci wo'eeɗa an: «Keeñ wëñi kisoos ga ki'onoh loo kite'.»

36Ga waa Pool wo"a fodaama bi ya lëehí'ta, ya ƴí"a naɓa ɓéeɓɓa, ya kíimmba Kooh.

37Waa ennda ɗa, ɓéeɓɓa ɓaa koduk, ɓa gatawukkari, ɓaa fuunndi.

38Iñaa tahee keeñɓa kileehɗa wërí en daa Pool wo'ɓa an ɓa hotsanndiiriɗa. Lëehí'ta, ɓa ɓedohha naríi bi ga gaal-giiyaa.

Tumeen 21

Pool na ɓuwaa taabee nariɗa ɓaa ƴah Yéerúsaleem

1Ɗí tagohha na ɓuwaa ɓedohee naríiɗa, ɗí aassa gaal-giiƴ, ɗí yolohha Koos, dëkaa giiyaa wíilɗa. Ga kooh-wíisfaa, ɗí ka'ta gohaa Root, ɗí meyohha daama, ɗí ka'ta teeraa Pataraa.

2Daama ɗí hotta gaal-giiƴ waa aaw gohaa Fenísíi, ɗí aassa ga, ɗí ɓaa ƴah.

3Ga waa ɗí ka' bi ɗí séennda Sípa'ɗa, ɗí koorohhawa yah-ñaam, ɗí ëewrukka ɓak gohaa Síríi. Ɗí tee'ta ga Tíi' ndaga gaalaa jomee kiyóoskí' sëfaa wa ɓayeeɗa daama.

4Ɗí hotta daama ɓitëelíbée Yéesu, ɗí ennda naɓa bes ciyitnakanak. Helii yisela'í'yii yéegallaɓa iñaa ƴah kihewɗa. Ɓa wo"a Pool an ya hanat kika' Yéerúsaleem.

5Ga waa bescaa ciyitnakanakcaa matɗa, ɗí kolukissa kiƴah. Ɓuwaama ɓéeɓɓa ɓedussaríi, ɓa na ɓeticaagaɓa na towutaagaɓa bi ɗí meƴca teeraa. Daama ɗí ƴí"a ɓéeɓpíi ga seereenaa giiyaa, ɗí kíimmba Kooh.

6Lëehí'ta, ɓéeɓpíi ɗí taŋkohha, ɗí nak, ɗí aassa ga gaal-giiyaa, ɓa, ɓa ɓaa ɓoyuk kaanɓa.

7Ɗí kolkohha Tíi', ɗí lëstí'ta ɓaawaagaríi ɗí kooroh giiƴɗa ga waa ɗí le' Potolemayís. Ɓuwaa enu ga teeraama gëmu ga Yéesuɗa ɗí ka'taɓa kikëñí'nee. Ɗí hoowukka, ɗí neehha.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ga kooh-wíisfaa, ɗí kolkohha daama, ɗí ka'ta teeraa Sesaree. Ga waa ɗí le"a, ɗí ka'ta kaan Filiip, ɗí dalla daama. Filiip nak enee ɓaa yéegalohi Hewhewii winéwí'wii ee ya bokee ga ɓuwaa ɓiyitnaɓanakɓaa tansee ga Yéerúsaleemɗa .

9Ya laakeera towu tinikiis tiɓeti, taa onohussii kipañ ee Kooh oneeraɓa kiyéegaloh wo'eenaa meyoh gari.

10Lak ɗí enin daama bes ciyewin, Laakka sëldíiga-Koohaa teeku Agabus meyoh kúlkaa Yúudée.

11Ya hayya garíi daa ɗí eneeɗa, ya ɓeɓpa iñaa Pool pëkíruki ga kenohciɗa, ya pokukka kotcaa na yahcaa, wo"a an: - Iñii yii yërí Helii yisela'í'yii wo': «Ɓii laak pëkírukaahii-wiiɗa, yaawúu'caa ga Yéerúsaleemɗa hayyi kiɓagu fodii dii, lëehíraa ɓa tíkki ga yah ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa.

12Ga waa ɗí keloh iñaamaɗa, ɗí na ɓuwaa enee daamaɗa ɗí sarahtukka Pool ya ool kika' Yéerúsaleem.»

13Wayee Pool taassaríi: - Ɗú tum ya yii, ɗú yahi keeñiigoo? Mi saŋngii kiɓagu rek, wayee mi tookin sah bi ga kikaan ga Yéerúsaleem ndaga teekii Yéesu, Ha'mudii.

14Waa ɗí mínndiiri kihoonoh kika', ɗí íissari, ɗí wo"a an: Iñaa Ha'mudii waa'ɗa laakat!

15Ɗí ennda daama bi sammba kimaañ, ɗí ɓewukka, ɗí ka'ta Yéerúsaleem.

16Laakka ga tëelíbéecaa Yéesu, ɓaa dëku teeraa Sesaree, ɓa taammba naríi, ɓa ɓayussaríi kaan Monason, yaa ɗí jomee kidal ga kaanciɗa. Monason meyohee Sípa', ya bokee ga tëelíbéecaa Yéesu ɗeɓɗa.

Pool ka'ta kaan Saak

17Ga waa ɗí le' Yéerúsaleemɗa, ɓéeɓ ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa teerukussaríi na keeñ wisóosí'.

18Ga kooh-wíisfaa, Pool taammba naríi kaan Saak ee ɓéeɓ ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa Yéerúsaleemɗa hídírukohsee daama ɓan.

19Pool Këñɗohha naɓa bi lëehí'ta, ya ɓéestí'ta wíinoo wíinoo tóoh iñcaa Kooh tum ga ɓuwaa enussii yaawúu' koorohha gariɗa.

20Waa ennda ɗa, ɓuwaa súkúrukee Poolɗa ɓaa kañ Kooh. Lëehí'ta, ɓa ɓaa wo' an: - Mbok, fu ínohin an yaawúu' ɓiyewin ga yaawúu'cii gëmuunun ga Yéesu ee ɓa lís kiyëgís ga Waasii Móyíis.

21Ɓa kelohin an ɓéeɓ yaawúu'cii en ga índa, fu jëgíriɓa kifoñ iñcii Waasii Móyíis nakohɗa, ki'íis kigú' towutaagaɓa na ki'íis kitaabuk baahcii yaawúu'cii.

22Ɗu tuman na ee ɓa hay kiyéeŋ an fu hayin?

23Kon namaa kitum iñcii ɗí ɣahhaa kiwo'ɗa. Laakin ga ɗuuɣcíi ɓo' ɓinikiis ɓaa waatukin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Taabaa naɓa, ɗú bok naɓa kisétí'siruk fodii dii Waasii Móyíis nakohkaɗa. Fu fayi'ɓa iñaa jom kisarahohuɗa tóoh, ɓa nenuk kiteewoh an waataagaɓa leehin . Fodaama, ɓéeɓ hay ki'ínoh an iñcii fu wo'ɗuɗa dara laakkii ga, ee ɓéeɓɓa ɓa hay kiwo' an fu lís kitaabuk iñcii Waasii Móyíis nakohɗa.

25Ɓuwaa enussii yaawúu' ee gëmu ga Yéesuɗa ɗí ɓëyrohin gaɓa kiwo'ɓa iñii ɗí am yii, an ɓa abuk kiñam koynohkaa tumu sarah ga koofcaa, ɓa abuk ɓan ga ki'an ñíf, kiñam koynoh júuraa apu ee ñífaa aamussii na kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ.

26Ga kooh-wíisfaa Pool taammba na ɓuwaa ɓinikiisɓaa, ya bokka naɓa kisétí'siruk, lëehí'ta ya aassa Kaanfaa Kooh, doonaa ya wo' besaa kisétí'sirukkaa leehanɗa, ennda fodii wahtaa ɓaa en ɓéeɓ mínan kitumɗu sarahɗa.

Pool abussa

27Lak bescaa ciyitnakanakcaa nakohu kisétí'sirukɗa caa ɣah kimat. Laakka yaawúu'caa meyohu gohaa Aasíi, ɓa hayya Yéerúsaleem. Ɓa hotta Pool ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh, ɓa hícísohha ɓuwaa, ɓa ammbari,

28ɓa ɓaa fiip an: - Foolat ɓu-Isarayeel! Ɓii jëgírohi daa en ɓéeɓ kiheñoh heetiigaruu, Waasii Móyíis na Kaanfii Kooh fiiɗa, yee! Ya ekin sah ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ga Kaanfii Kooh bi tahin ɗekataa wisela'í'waa kilíiɓ.

29Ɓa wo' iñaamanaa, daa ɓa hotee Pool ga teeraa, taabin na Torofím yaa meyoh teeraa Efeesɗa tah ka. Ɓa foogee nak an Pool ekinndi ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh.

30Coowaa ennda cúr ga ɗuuɣ dëkaa, daa en tóoh ɓo' yaa meyoh da. Ɓa ammba Pool, ɓa fassari bi meɣca Kaanfaa Kooh, ga saasi ɓa laŋnga halcaa.

31Lak ɓa ɓaa heel ki'ap Pool, ha'-kaadaa soldaa'caa yéegalussa an ɓéeɓ Yéerúsaleem hícísukohin.

32Ga saasi, ya hídírohha soldaa'caa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa na soldaa'caagaɓa, ya íisukka mbooloomaa. Daa ɓuwaa hotee ha'-kaadaa na soldaa'caa taam nariɗa, ɓa íissa kifeek Pool.

33Waa ennda ɗa ya deeɣca ga Pool ammbari, ya nakohha kiɓaŋngi na ceen kanak. Lëehí'ta ya meekisohha ɓaa ya ennda na iñaa ya tumɗa.

34Wayee ga ɗuuɣ mbooloomaa ɓii fiipi aneenaa, ɓii fiipi an. Faf ha'-kaadaa soldaa'caa mínndii ki'ínoh dara ga iñaa hewɗa ndaga coowaa. Waa ennda ɗa, ya nakohha kiɓay Pool ga ɗuuɣ kaanfaa soldaa'caa.

35Ga waa Pool ka' bi ya dalla kilap eskalicaaɗa, soldaa'caa nammbari kiteembeel hen ndaga lak mílti-míltaa hëpin.

36En ki'enaa, mbooloomaa wërí taabukee Pool, wa waa fiip an: - Ya kaanat!

Pool taassa ga iñaa ya yabuɗa

37Ga wahtaa Pool ɣah ki'eku ga Kaanfaa soldaa'caaɗa, ya kíimmba ha'-kaadaa an: - Mi mínin naraa kiwo' jutuute? Ha'-kaadaa taassari an: - Caɓ! Man fu lak kiGerek!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Kon fu enndii ɓaa meyohee Esípti yaama hícísohee ɓuwii, ya haydohha coow wiyaak ga dëkii, ya ɓaydohha tumoh-kofeel ɓijúnni-nikiis ga ëgí'-dúndagaane?

39Pool taassari an: - Mi iñii yaawúu', mi límohu Tarsa, teeru wilëekí'-teek ga gohaa Sílísíi. Mi kíimmbaa fu onndoo kiwo' na ɓuwii.

40Ha'-kaadaa soldaa'caa onndari. Waa ennda ɗa, Pool tuukka ga eskalicaa, lëríssa mbooloomaa yah, ɓuwaa ennda cew; ya wo"a naɓa ga ki'Arameyee an:

Tumeen 22

1- Ɗú, mbokciigoo, diima súkúrukat mi taassúu ga iñii ɗú yammbooɗa.

2Daa ɓa kelohee Pool yaa wo' naɓa ga ki'Arameyee, ɓa wëñnja ɗa ki'een. Pool tíkka ga an:

3- Mi yaawúu', mi límohu Tarsa ga gohaa Sílísíi, wayee mi korukoh dii ga teerii wii. Gamaliyeel ga kihafci yërí jëgí'too bi mi ínohha ar waasii ɓicaasammbuu. Mi Safareera lool ga kitaabuk iñaa Kooh nakoh, fodii dii ɗú ɓéeɓpúu ɗú taabukika watiɗa.

4Ɓuwaa gëmee ga waasii Ha'mudiiɗa, mi dëkee ga kihatalɓa ga kipes, mi ka'ta bi mi laŋnga kumuun ga; mi abin ɓiƴaal na ɓiɓeti mi laŋngaɓa ga kasu.

5Ha'-kaadii sarahohcii na yaakcii dëkii ɓéeɓɓa mínuunun kiseedi' an mi wo' kayoh. En ki'enaa, mi ɓewohee këyítcaa oneeroo kimín kika' Damaas, mi am yaawúu'caa gëm ga Yéesu enu daamaɗa gaɓa, fodaama mi ka' Damaasaa, mi amɓa, mi haydohɓa dii, ɓa koru.

Pool ɓéestí'ta iñaa tahhi kigëm ga Yéesuɗa

(Tumeen 9: 1-19; 26: 12-18)

6Pool tíkka ga an: - Lak mi yaa ga waas, bi mi deeyin teeraa Damaas, ga wahtu cuunoh, dalla kilaak lee'laat wiyaak waa meyoh asamaan, wa ennda mareet ga ɗookkoo bi wíillaroo.

7Mi keennda kakay, mi kelohha koonaakaa wo' naroo an: «Sóol! Sóol! Iñii tah ya fu hatalloo ga kipes?»

8Mi meekisohha an: «Kiyaakii, fu yërí en ɓa?» Koonaakaa taassaroo an: «Mi yërí, YéesuNasareet, yii fu hatal ga kipesɗa.»

9Ɓuwaa taamsee naroo ɗa hotsee ga lee'laataa faŋ, wayee ɓa kelohéeríi ga koonaakaa ɓaa enee naroo kiwo'ɗa.

10Mi meekisohha an: «Ha'mudii, mi jom ya kitum?» Ha'mudii wo"aroo an: «Koluka fu ka' Damaas, fu le' daamanaa, fu hay kiwo'u ɓéeɓ iñaa fu jom kitumɗa.»

11Mi hotsiséeríi ndaga lak meliclaataa lee'laataa búumɗinndoo. Ɓuwaa mi taabee naɓaɗa abussaroo ga yah, ɓa ɓayyaroo Damaas.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Laakeera ga teeraa Damaas, ɓaa teeku Anañaas ee ya enee ɓo' yigëmí' Kooh. Ya taabukeera iñii Waasii Móyíis nakohɗa ee ɓéeɓ yaawúu'caa ga teeraaɗa oneerari cée'.

13Ya hayya garoo, ya deeʸcaroo, wo"aroo an: «Sóol, mbokiigoo, hotsisa!» Ga saasi tuhastaagoo malakka, mi hottari.

14Ya tíkka ga an: «Koohyii ɓicaasammbuu tanukinndaa kumëeñí' doonaa fu ínoh iñii ya waa'ɗa, doonaa fu hot ɓaa en yijúwí'yaa ee ya haŋci doŋɗa, fu keloh konaakaagari.

15Fu nak, fu yërí ʸah ki'en seedici ga fíkíi ɓuwii ɓéeɓ, fu yéegalɓa ɓéeɓɓa iñii fu hotɗa na iñii fu kelohɗa.

16Kon diimaɗa fu sekis ya? Koluka, fu bëtísi'uk, fu kíim Yéesu, Ha'mudii fu set ga baakaa'ciigaraa.»

Pool ɓéestí'ta ga daa ya wosu ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa

17Waa ennda ɗa, mi ɓoyukka Yéerúsaleem. Lak mi enee na kikíim Kooh ga Kaanfaa Kooh, iñaa ammbaroo fodii heeʸ.

18Mi hotta Ha'mudii, ya wo"aroo an: «Gaawa, fu meʸ Yéerúsaleem diima-diima ndaga ɓu-teerii wii tooksanndii iñii fu yah garoo kiseedi'ɗa.»

19Mi taassari an: «Ha'mudii, ɓa ínohin dijófí' an mi taabee ga jaangu-yaawúu'cii, mi yaa am ɓuwii gëm garaaɗa, mi lagiɓa ga kasu, mi feekiɓa.

20Iceen yaa enee seedifuɗa, apu ga fíkíiroo. Mi ga kihaffoo, mi fareera ga iñaa ɓa tumee yaama ee mi yërí amɗeeɓa kúltícaagaɓa.»

21Waa ennda ɗa, Ha'mudii wo"aroo an: «Karaa hen rek ndaga mi ʸahhaa kiwos ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa.»

Pool wo"a an ya bok ga ɓu-Room

22Ɓuwaa súkúrukussa Pool bi ga daa ya wo'oh wo'eencaamaɗa, daama nak, ɓa aawissa kifiip didóolí' an: - Yii ɓo' meʸdohatti éldúnaanii wii, ya jomoo kipes!

23Ɓa ɓaa wëñ kifiip, ɓa ɓaa ɗol kúltícaagaɓa ɓaa jaf, ɓa ɓaa kësël kakayfaa ga ɗook.

24Waa ennda ɗa, ha'-kaadaa soldaa'caa nakohha Pool eku ɗuuʸ kaanfaa soldaa'caa ya rípu na ngee', bi ya wo' iñaa tah ɓuwaa fiipi fodaama ga fenoociɗa.

25Ga waa soldaa'caa ɓaŋngari na liiɓ bi ɓaa ʸahhi kifeek, Pool wo"a soldaaraa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñ tuukee daamaɗa an: - Ɗú onuunun kifeek ɓa bok ga ɓu-Room ee lak ya atti'ussii paaye?

26Daa soldaaraama kelohee iñaama, ya foolla ga ha'-kaadaa soldaa'caa, ya wo"ari an: - Fu ínohin iñii fu ʸee kitumɗa sahe? Man ɓii bok ga ɓu-Room!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ha'-kaadaa soldaa'caa dalla kihay ga Pool, meekissari an: - Wo'aaroo, fu bok ga ɓu-Roome? Pool taassari an: - Ee, mi bok ga!

28Ha'-kaadaa wo"ari an: - Mi ga kihaffoo, kibokkiigoo ga ɓu-Room mi lomohka yiséerí'. Pool wo"ari an: - Mi déy, mi límohu ga hen.

29Ga saasi ɓuwaa waa'seeri kifeek ya wo'ɗa, íisussari. Ha'-kaadaa soldaa'caa, daa ya ínohee an ya bok ga ɓu-Room ee ya ɓaŋlukinndi na ceenɗa, ya tíitta.

Pool ɓayussaa paanaa yaawúu'caa

30Ga kooh-wíisfaa, ha'-kaadaa soldaa'caa waa'ta ki'ínoh iñaa lee' ga iñaa yaawúu'caa yam Poolɗa, ya nakohhari kiɓëgís, ya ebilohha kiɓëytoh sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ɓéeɓ paanaa yaawúu'caa wiyaakwaa, ɓa hídoh. Ya haydohlukka Pool, ya tuuki'tari ga fíkíiɓa.

Tumeen 23

1Waa ennda ɗa, Pool yíppa ɓu-paanaa yaawúu'caa has, ya wo"a an: - Ɗú mbokciigoo, dii mi koo' ga kipessoo ga díkaantiroo na Koohɗa, helloo dalin ga bi ga wati.

2Anañaas, ha'-kaadaa sarahohcaa dalla kiwo' ɓuwaa tuukee ga yahaa Poolɗa ɓa këɓpi ga kúuw.

3Pool nak wo"ari an: - Na cii fu man na míiraa yaanaawɗu henɗa, fu, Kooh ƴahhaa kifeek. Fu yuŋ dii ki'atti"oo ga iñaa waas nakoh, fu nakoh mi feeku ee waas hoonohinka!

4Ɓuwaa enee ga yahaa Poolɗa, wo'ussari an: - Mon fu ɓasin ha'-kaadii sarahohcii, sarahohii-Kooh yiyaakyii!

5Pool taassaɓa an: - Mbokcii, mi ínohéerí an ha'-kaadii sarahohcii yërí. En ki'enaa, bíduunun ga Këyítfaa an: «Ɓaa kuliyuk ga heetiigaraa, fu jomoori kiwo' yibóní'.»

6Pool ínoheera an ɓuwaa hídírukohee daamaɗa, ɓii ensee ɓiSaduseyeeŋ, ɓíinoo ensee ɓiFërísiyeeŋ. Ya tuukka ga leeloo paanaa wiyaakwaa, ya wo"a didóolí' an: - Ɗú mbokcii, mi iñii Fërísiyeeŋ ee mi kowu Fërísiyeeŋ. Dii mi abin yaakaa' fodii garúu ga kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa tah mi haydohussa dii ki'atti'u.

7Daa ya wo'ee iñaama rek, nookoh dalla kilaak ga díkaanti Fërísiyeeŋcaa na Saduseyeeŋcaa, faf ɓuwaa hídírukohee daamaɗa hëgískohussa kom kanak.

8En ki'enaa, Saduseyeeŋcaa abu an ɓaa kaanin mílísoo, malaakalaakoo ee raɓ laakoo. Fërísiyeeŋcaa nak gëmuunun an iñcuma tóohca laakin.

9Waa ennda ɗa, coowaa kolukka cúr. Laakka jëgíroh-waascaa koluk ee boku ga fërísiyeencaa, ɓa wo"a didóolí' an: - Iñii ɓii yii wo'ɗa ɗí hottii yibóní' ga. Mínin ki'en jíni wala malaaka wo' nari!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ñarohaa wëñnja ɗa kitamoh. Ha'-kaadaa soldaa'caa niikka ɓuwaa seelsoh Pool, kërí tah ya ebilla soldaa'caa kiyoosuk ga ɗuuʎ ɓuwaa, ɓa meʎdohhi ga leelooɓa, ɓa ɓoʎkidohhi kaanfaa soldaa'caa.

11Ga wekaa tík gaɗa, Ha'mudii feeñukka Pool, wo"ari an: - Ɓaataa kiyëgísɗuk, fu seedi'inndoo dii ga Yéerúsaleem ee fu jominndoo kiseedi' ga Room ɓan.

Yaawúu'caa pokohussa nof ki'ap Pool

12Ga kooh-wíisfaa ga kímaa, yaawúu'caa pokohussa nof ki'ap Pool; ɓa waatta an dara aasanndii kúuwɓa, enndii an ɓa appi hen paayaa.

13Ɓuwaa waatukee iñaamaɗa wëñin ɓo' ɓidaaŋkaah-nikiis.

14Ɓa ka'ta ga sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa dëkaa, ɓa wo"aɓa an: - Ɗí waatin an ɗí ñamanndii, ɗí ananndii enndii an ɗí ap Pool hen paayaa.

15Diima nak, ɗú, pokohat nof na ɓu-paanaa wiyaakwaa, ɗú tum fodii an ɗú waa' kimalkaat iñaa aaw ga Pool bi lee' lañ, ɗú kíim soldaaraa yiyaakyaa ya haydohi'túuri. Ɗí ga kihaffíi nak ɗí hayyi kitërëwuk ki'appi bi ya le' diinaa.

16Kutaanamunkaa Pool nak kelohha an yaawúu'caa ʎah kitërëwuk Pool ki'appi. Ya ka'ta kaanfaa soldaa'caa, ya aassa, ya yéegallaka Pool.

17Pool ɓayya yíinoo ga soldaa'caa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa, wo"ari an: - Ɓayaa oomaa-ʎaalii yii ga ha'-kaadaa soldaa'caa, ya laak iñaa ya ʎahhi kiwo'.

18Waa ennda ɗa, soldaaraa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa taammba na oomaa-ʎaalaa, ɓayyari ga ha'-kaadaa, ya wo"ari an: - Pool yaa lagu ga kasaaɗa yërí ɓayyoo, ya wo"aroo an mi haydoh oomaa-ʎalii yii garaa, an ya laak iñaa ya ʎahhaa kiwo'.

19Ha'-kaadaa soldaa'caa ammba oomaa-ʎaalaa, nookkari, ɓa úsaayya ɓuwaa, ya meekissari an: - Fu ʎahhoo ya kiwo'?

20Kutaanamunkaa Pool wo"ari an: - Yaawúu'caa pokohuunun nof kikíimmbaa fu ɓay Pool paanaa wiyaakwaa. Ɓa ʎah kitum fodii ɓuwaa ʎah kimalkaat loo Pool bi lee' lañ.

21Fu nak kaa gëmɓa. En ki'enaa, iñaa wëñin ɓo' ɓidaaŋkaah-nikiis gaɓa waayukuunun kitërëwuk Pool ki'appi. Ɓa waatukin an ɓa ñamanndii, ɓa ananndii, enndii an ɓa appi hen paayaa. Ɓa sek fu took doŋ.

22Ha'-kaadaa soldaa'caa wo"ari an: - Ee, kaa wo' ken an fu yéegalinndoo iñaa bok ga. Lëehí'ta ya íissa oomaa-ʎaalaa yaa ʎah.

Pool ɓayussa Sesaree ga Filiksi, gúwernëeraa

23Waa ennda ɗa, ha'-kaadaa soldaa'caa ɓayya ga soldaa'caagari ɓanak ɓaa kuliyuk ɓo' ɓitéemée' ga heñ, ya wo"aɓa an: - Hídírohat soldaa' ɓitéemée'-kanak ɗú tuuk ga kiʎah Sesaree. Ɗú taam ɓan na soldaa' ɓidaaŋkaah-yitnakanak ɓaa lap pënís

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

na soldaa' ɓitéemée'-kanak ɓiliis ɓaa ɓay núɓ. Ɗú ɣah kikolkoh dii noh-soos ga wahtu cuuníin ɗú ɣee'.

24Ɗú heeli' Pool pënís ɓan, ɗú ɓayyi ga Filiksi, gúwernëeraa ee dara hanatti ki'oc.

25Ya bínnda këyít, wo"a ga an:

26«Filiksi, gúwernëerii yiyaakyii, mi Kolot Lísiyas mi yërí bínndaa këyítfii fii, ee mi yii këñí'taa ga.

27Ɓii mi wosohhaa yii, yaawúu'cii diiɗa ɓërí abeeri ee ɓa waareeri ki'ap. Mi sooŋngaɓa, mi na soldaa'cii, mi te"ari ga yahɓa ga waa mi ínoh an ya bok ga ɓu-Roomɗa.

28Mi waa'ta ki'ínoh iñaa ɓa yammbiɗa, mi ɓayyari paanaa yaawúu'caa wiyaakwaa.

29Mi hotin nak an iñcii ɓa yammbiɗa aaw ga loo waasiigaɓa ee mi hottii dara iñaa ya tum bi cal ya tíku kikaan wala ya lagu ga kasu.

30Mi kelohha an yaawúu'cii pokohuunun nof ki'appi,ërí tah mi wosohhari garaa ga saasi. Ɓuwii yammbiɗa, mi wo'inɓa ɓa hay garaa, ɓa wo' iñaa ɓa yammbiɗa.»

31Soldaa'caa ɓewussa Pool, fodaa ɓa naku kaɗa, ɓa ɓayyari ga wek bi ga teeraa Antípatiriis.

32Ga kooh-wíisfaa, soldaa'caa tíinseeɗa, ɓoyʼkussa kaanfaa soldaa'caa, ɓa íissa Pool na soldaa'caa lapsee pënísɗa, ɓa paaf nari.

33Ga waa soldaa'caa lap pënís le'u Sesareeɗa, ɓa e'ta gúwernëeraa këyítfaa, ɓa tíkka Pool ga yahci.

34Gúwernëeraa jaŋnga këyítfaa, ya meekisohha gohaa Pool meyohɗa. Daa ya ínohee an ya meyoh gohaa Sílísíi,

35ya wo"ari an: - Bi mi meekissaa daranaa, ɓuwaa yabussaaɗa hayu. Waa ennda ɗa, ya nakohha Pool ɗaaku ga kaanfaa buu' Eroot en daamaɗa.

Tumeen 24

Iñcaa Tertilus yam Poolɗa

1Tíkka ga bes ciyëtúus, Anañaas, ha'-kaadaa sarahohcaa taammba na ɓiyaak ga yaawúu'caa na Tertilus yaa tum lëgëy kilayohɗa, ya hayya teeraa Sesaree. Ɓa ka'ta ga Filiksi gúwernëeraa kikalaami Pool.

2Pool ɓayussa, Tertilus dalla kiwo' an: - Fu Filiksi, gúwernëerii yijófí'yii, dii fu tíidi' dëkiiɗa na iñcii ci'ascii fu haydoh ga nguuriigaraaɗa onin heetii kilaak jam wimëtí' ee keeñnjíi soosin garaa.

3Ɗí hotinka ga daa en tóoh na ga iñaa en ɓéeɓ ee ɗí ɓii gërëmmbaa dijófí'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Mi waa'tiiraa ki'am na tiwo' tihëpí'ërí tah mi hay kilóhóyí' wo'eenii. Mi kíimmbaa ga kijofkiigaraa fu súkúrukkíi jutuut.

5Tertilus tíkka ga an: - Ɗí hotin an ɓii yii, ɓo' yibóní' ga ɗuuɣ ɓuwii. Ya haydoh kihëgískoh ga ɗuuɣ yaawúu'cii ga ëldúnaɗa tóohɓa; yërí kuliyuk ga ɓuwum taabuk iñii jëgírohu meyoh Nasareetɗa .

6Karin bi ya jéemmba kilíiwí' Kaanfaa Kooh,ërí tah ɗí ammbari. [Ɗí waareeri ki'atti,

7wayee Lísiyas, ha'-kaadaa soldaa'caa hayya, te"ari na dooli ga yahhíi.

8Ya ebillaríi kihay garaa.] . Binaa fu meekissinaa, fu ga kihaffu fu hay ki'ínoh an iñii ɗí yammbiɗa kayoh.

9Waa ennda ɗa, yaawúu'caa taamsee na Tertilusɗa yëgíssa ga an iñaa Pool yabuɗa kayoh.

Layaa Pool ga fíkíi Filiksi

10Waa ennda ɗa, gúwernëeraa eŋnga Pool haf ya wo' ɓan. Pool nak dalla kiwo' an: - Kiyaakii, mi ínohin an fu enin atti'oh ga heetiigaríi tíkíis tiyewin,ërí tah mi hay kilayi' haffoo na hel widëlí'.

11Binaa fu malaksukohaa, fu hay kihot an iñaa mi karee Yéerúsaleem kijaamuk Kooh bi ga wati, paaffii bes cidaaŋkaah na kanak.

12Ee ken hottii daa mi nookoh kiwo' na ɓo' wala kihícisoh ɓuwaa, ennda ga Kaanfaa Kooh, ga jaangu-yaawúu'caa wala ga ɗuuɣ teeraa.

13Ɓuwii ɓii mínsoo kiwo' dara yiléerí' ga iñcii ɓa yammboo diima diimaɗa.

14Enaama yíinoo déy mi míninndi kitook ga fíkíifu: Mi, mi jaamuk Koohyii ɓicaasammbíi, mi taabukka waasii wi'aswii ɓa wo' an sabohɗa. Hoonohhii bi mi gëmin ɓan ɓéeɓ iñaa Waasii Móyíis nakohɗa na ɓéeɓ iñaa sëldíiga-Koohcaa bínɗa.

15Mi abin yaakaa' ga Kooh ee ɓa, ɓa laakin yaakaaraama ɓan. Ee wërí en an ɓuwii ɓijúwí'ɓii na ɓuwii júwussiiɗa tóoh hay kimílísu.

16Ërí tah daa mi enoh tóoh mi heel kipes na hel widëlí' ga fíkíi Kooh na ga fíkíi ɓuwii.

17Mi enin ga ëgírii tíkíis tiyewin taa mi hayyii Yéerúsaleem.Ërí tahhoo dii kihay mi haydohi ɓu-heetiigoo dímal kopa' na kitumi' Kooh sarah ga kaanfaagari.

18En ki'enaa, mi enee ga ɗuuɣ Kaanfaa Kooh, ee lak mi en na kisétí'siruk fodii dii yaawúu'cii tumsikaɗa. Ken enndii da ee coow kolukkii da.

19Laakeera daama nak yaawúu'caa meyohsee gohaa Aasíi. En ki'enaa, yaawúu'caa ɓaama meyohsee gohaa Aasíiɗa ee hotseeroɗa, ɓërí jomee kituuk dii ga fíkíifu ɓa yammboo en lak ɓa laakin iñaa ɓa taabukohanndoonaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Kon nak yaawúu'cii enu dii ee boku ga paanaa yaawúu'caa wiyaakwaaɗa, ɓa wo'at kofeelkaa mi tum ga waa mi tuukiru ki'atti'u ga paanaa wiyaakwaaɗa.

21Ɓa laakoo iñaa ɓa yabohanndoo, enndii wo'eenii wii mi wo' didóolí' ga fíkíiɓaɗa an: «Dii mi gëmin ga kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa tah mi haydohu ki'atti'u ga fíkíirúu wati.»

22Filiksi nak, lak wo'uunun dijófí' loo waas kerceen, ya ke'ta atti'aa bi bes wiliis, ya wo"a an: - Binaa Lísiyas, ha'-kaadaa soldaa'caa hayaa, mi malakis iñum akitohhúuɗa.

23Waa ennda ɗa, Filiksi nakka soldaaraa kuliyuki ɓo' ɓitéemée' ga heñɗa kiɗaak Pool ga kasaa, wayee ya íisu ya féeh ee fiiliimuncaagari míniri kihay kitoputu'.

Filiksi tíkísohha kisaawal na Pool

24Ga bescaa tík gaɗa, Filiksi hayya ya na ɓetici, Durusíl. Durusíl nak iñaa yaawúu'. Ya ɓaylukka Pool kisúkúrukki, yaama wo"i yen ga loo kigëm ga Yéesu Kiristaa.

25Wayee daa Pool wo'ee bi le"a ga loo enukeen wijúwí' na loo kimín ki'abuk, na loo atti'aa ƴah kimëeñjohɗa. Filiksi, gúwernëeraa dalla kitíit, ya íissa Pool ya wo"ari an: - Diimaɗa, fu mínin kika' kimma, wati hayɗa kidooy. Mi kolukaa mi hayyaa kiɓayis.

26Ya foogee an Pool hayyi ki'e' hëelís, kërí tah leekleekaa ya ɓayluk Pool kisaawal nari.

27Waa ennda ɗa, tíkíis tanak tíkka ga, laakka gúwernëe' yiliis yaa faluk ee teeku Poosiyus Festus. Filiksi ga kihafci, kiwaa' iñaa neɓ yaawúu'caa doŋ tahee bi ya íissa Pool ga kasaa.

Tumeen 25

Pool kíimmba ya ɓayu ga buuraa Room

1Waa ennda ɗa, Festus, gúwernëeraa hayya gohaa ya ƴah kinguurukohɗa. Ya tummba daama bes kaahay, ya meyohha gohaa Sesaree ya ka'ta Yéerúsaleem.

2Sarahohcaa ɓiyaakɓaa na ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caaɗa,

3hayussa kikalaami' Pool gari. Ɓa kíimmbari, ya dímalɓa, ya haydoh Pool Yéerúsaleem. En ki'enaa, ɓa pokohee nof kitërëwuk Pool ga waas, ɓa appi.

4Wayee Festus, gúwernëeraa taassaɓa an Pool yaa lagussa ga kasaa Sesaree, ee ya ga kihafci ya en na kiɓoyuk daama ga iñaa maañnjii.

5Ya tíki'taɓa an: - Laakin garúu ɓuwaa mín kituukuk iñaamanaa, ɓa taabat naroo, ɓa kalaami' Pool en lak ya tumin iñaa moroonaa.

6Festus, gúwernëeraa tum ga Yéerúsaleem bes ciyitnakaahay aawwa cidaaŋkaah doŋ, lëehí'ta ya ɓoyukka Sesaree. Ga kooh-wíisfaa, ya ka'ta paanaa atti'ohsiɗa, ya nakohha kihaydoh Pool.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Daa Pool hay hen, yaawúu'caa meyohee Yéerúsaleemɗa wíilussari, ɓa yammbari enaama cibóní' ciyewin. Wayee ɓa mínéeríi ga kiwo' iñaa lee'.

8Pool nak layohi'ta hafci, wo"a an: - Mi tooñnjii ken: enndii ga Waasii yaawúu'cii; enndii ga Kaanfaa Kooh; enndii ga Sesaa'.

9Festus nak waaree kitum iñaa neɓ yaawúu'caa, ya dalla kiwo' Pool an: - Fu waarin kiɓoyuk Yéerúsaleem fu atti'u ga fíkíiroo ga iñcii fu yabuɗane?

10Pool dallari kitaas an: - Múk, mi yii tuukka dii ga fíkíi paanii buu' Sesaa' jommboo ki'atti'ɗa, ee mi atti'ohsan dii. En yaawúu'ciinaa, mi tummbiiɓa dara yibóní', ee fu ga kihaffu, fu ínohinka ga moos.

11Enee an mi tooñ hen wala mi tum iñaa cal mi tíku kikaanaa, eneenaa mi sagoo kikaan. Wayee en lak iñcii ɓuwii ɓii yammbooɗa enndii kayohaa, waas onndii ken kitíkkoo ga yahɓa. Mi kíim kipaafdohu ga buu' Sesaa'.

12Waa ennda ɗa, Festus, gúwernëeraa ka'ta, hotohha na ɓuwaa taabi nariɗa, lëehí'ta ya wo"a Pool an: - Fu waa' kipaafdohu ga buu' Sesaa', kon fu hay kika' ga buu' Sesaa'.

Festus ɓéestí'ta buu' Agírípaa loo Pool

13Ga besaa tík gaɗa, buu' Agírípaa na Berenís, këmëeŋkíci yiɓeti hayussa gohaa Sesaree kikëñí' Festus, gúwernëeraa.

14Ee lak ɓa hay ki'en daama bes ciyewin, Festus nak ɓéestí'ta buuraa loo Pool, wo"ari an: - Laakin ɓaa en dii, gúwernëe' Filiksi yërí foñeeri ga kasu.

15Ga waa mi ka' Yéerúsaleemɗa, sarahohcaa ɓiyaakɓaa na yaakcaa yaawúu'caa, hayussa kikalaami"i garoo, ɓa kíimmbaroo an mi tíkatti kikaan.

16Mi taassaɓa an ki'eroh ɓo' ya apu ee lak ɓaa tuukkii na ɓuwaa yammbiɗa, ya layoh ga iñcaa ya yabuɗa, iñaama taammbii na iñaa ɓu-Room mee' kitumɗa.

17Waa ennda ɗa, ɓa taammba naroo ɗí hayya dii ga Sesaree. Mi nak, mi sekkii iñaa maañ. Kooh yaa wíis rek, mi ka'ta paanaa atti'ohsiɗa, mi nakohha kihaydoh ɓaa yaama abu ga kasaaɗa.

18Ɓuwaa kalami'eeriɗa, ga waa ɓa hayya, ɓa yammbiiri wíinoo ga iñcaa mi halaateeɗa.

19Ɓa nookoh iñaa aaw ga loo waasiigaɓa na loo ɓaa teeku Yéesu ee kaaninɗa, Pool nak yëgísin ga an Yéesu yaa pes.

20Mi nak, mi laakkii iñaa mi wo'an ga iñaama. Kërí tah mi wo"a Pool kika' Yéerúsaleem ya atti'unee daama.

21Wayee Pool kíimmba ya paafdohu ga buu' Sesaa' ndaga ya bok ga ɓu-Room. Waa ennda ɗa, mi ebilohha ya ɗaaku ga kasu bi ga daa mi mínanndi kiwosoh ga buu' Sesaa'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Agírípaa dalla kiwo' Festus an: - Mi ɓan mi waarinndi kisúkúruk, ya wo' mi keloh. Festus taassari an: - Kuwis-kuwisɗa, fu hayyi kisúkúruk, ya wo' fu keloh.

Pool ga fíkíi Agírípaa na ga fíkíi Berenís

23Ga kooh-wíisfaa nak, Agírípaa na Berenís, këmëeŋkíci hayussa na sañsi ciyaak, ɓa taam na ɓiɓo' ɓilëekí'-teek. Ɓa aassa ga taahaa atti'ohsiɗa na soldaa'caa ɓiyaakɓaa na ɓuwaa kuliyuk ga teeraaɗa. Festus ebilohha Poolhaydohu.

24Lëehí'ta, Festus wo"a an: - Buu' Agírípaa, na ɓéeɓpúu ɗú ɓii ɗú en diiɗa, ɓii ɗú hot yii, ɓéeɓ heetii yaawúu'cii hayuunun garoo kiña'sukoh iñaa aaw gari. Ɓa hayin garoo ga Yéerúsaleem, ɓa hayin dii ɓan, ɓa ɓaa fiip ga ɗookkoo an ya jomissii kipes.

25Mi ga kihaffoo nak, mi hotin an ya tummbii enaama yíinoo yibóní', yaa cal ya tíku kikaan. Diimaɗa, ya nak ya kíim kipaafdohu ga buuraa ɓu-Room, kërí tah mi abin an mi hayyi kiwosoh gari.

26Mi nak mi laakkii dara yiléerí' ga looci yaa mi mínan kibín buu' Sesaa'. Mi haydohhari ga fíkíirúu, ee wëñaa ga fíkíifu, buu' Agírípaa; en ɗanaa, ya meekisunaa, heyʼna mi laak kimma iñaa mi bídanndi.

27En ki'enaa, mi halaat an kiwosoh Room ɓaa abu ga kasu, ee ken mínoo kiwo' yiléerí' ga iñcaa ya yabuɗa, iñaama enndii halaat.

Tumeen 26

Layaa Pool ga fíkíi Agírípaa

1Waa ennda ɗa, buu' Agírípaa wo"a Pool an: - Fu mínin kiwo' kimma, fu layohi' haffu. Pool nak lëríssa yahaagari, wo"a an:

2- Buu' Agírípaa, keeñnjoo soosin wati kituuk ga fíkíifu, mi layohi' haffoo ga tóoh iñcii yaawúu'cii yammbooɗa.

3En ki'enaa, fu ínohin dijófí' ɓéeɓ baahcii yaawúu'cii na iñcii en saawalɓaɗa. Mi kíimmbaa fu súkúrukkoo dijófí'.

4Yaawúu'cii ɓéeɓɓa ínohsin dii mi koo' ga kipeskiigoo, aboh ga ki'oomaarooɗa. Ɓa ínohin daa mi madee kuɗewaaɗa, ennda ga ɗuuyʼ heetiigoo, ennda ga Yéerúsaleem.

5Ɓa maañinndoo ki'ínoh, ee ɓa mínin kiseedi', ɓa tookkanaa, an mi bok ga Fërísiyeeŋcii; ee ɓuwaama, daa ɓa taabuki Waasii Móyíisɗa wëñ kiɓít.

6Wati nak, mi yii atti'u ndaga dii mi yaakaarin an Kooh hay kimëtí' iñaa ya dígee ɓicaasammbuuɗa.

7Dígaama, níilcii cidaaŋkaah na kanakcii heetiigaruu yaakaaruunun kihotwa wa mat, kërí tah ɓa jaamuki Kooh wekoo nohoo. Buu' Agírípaa, kiyaakaa' dígaama tah yaawúu'cii kalaami'ussoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Iñii tah ya ɗú yaawúu'cii ɗú tum ga helciigarúu an Kooh mínoo kimílísi' ɓuwaa kaaninɗa?

9Mi ga kihaffoo sah mi tumee ga helloo an daa ka mín kiman tóoh mi jomin kiheñoh teekii Yéesu Nasareet.

10Ee iñaama yërí mi enukohee ga Yéerúsaleem. Mi lagin ga kasu ɓo'-Kooh ɓiyewin, ee sarahohcaa ɓiyaakɓaa ɓërí oneeroo kitum iñaama. Binaa ɓa ʎah ki'apunaa, mi fareera ga.

11Leekleek, mi taabee ga jaangu-yaawúu' na jaangu-yaawúu', mi feeklukiɓa kiheeliɓa kimeʎdoh ga ngëmaagaɓa ga Yéesu. Mi sageeɓa hen bi mi daaneeɓa kidawuk bi ga dëkcaa wëñ ki'úsaayɗa, kisodalɓa.

Pool ɓéestí'ta iñaa tahhi kisúpít kipesɗa

12Fodaama, laakka bes, mi enee na kiʎah Damaas, lak sarahohcaa ɓiyaakɓaa eruununndoo dooli ki'am ɓuwaa gëmu ga Yéesuɗa.

13Buu' Agírípaa, wiima lak mi yaa ga waas Damaas. Ga ɓak mídí, mi hotta lee'laat waa meyoh asamaan. Meliclaataa gawa wërí wëñ nohii kimelic, wa ennda mareet bi wíillaroo mi na ɓuwaa mi taabee naɓaɗa.

14Ɗí ɓéeɓpíi, ɗí keennda kakay, mi dalla kikeloh koonaakaa wo' naroo ga ki'Arameyee an: «Sóol, Sóol, iñii tah ya fu hatalloo ga kipes? Fu tum haffu, fu man na baamaa tap dooraa ha'mudaagari feekkiɗa» Mi meekissari an:

15«Kiyaakii, fu yërí en ɓa?» Ha'mudii taassaroo an: «Mi yërí en Yéesu yii fu hatal ga kipesɗa.

16Wayee kolka, fu tuuk ga kotciigaraa, mi wo"aa iñii tah mi feeñukkaaɗa. Mi tanukinndaa fu en súrgaroo, fu seedi"oo ga fíkíi ɓuwii, ga iñcii fu hot watiɗa na ciliis caa mi ʎahhaa kiteeɓ.

17Mi hayyaa kisom ga heetii yaawúu'cii na ɓuwii enussii yaawúu'ɗa.

18Mi wossaa gaɓa, fu lëgísi'ɓa hasciigaɓa, fu ɓewohɓa ga ñúusii fu haydohɓa ga lee'laatii. Fu ɓewohɓa ga yah Seytaani, fu ëewdohɓa ga Kooh, mi bayalɓa baakaa'ciigaɓa, en ɗanaa ɓa gëm garoonaa mi wa' ɓa ga iñcii ɓuwii Kooh ʎah kilamɗa.»

19Kon nak buu' Agírípaa, mi taabuk iñcii Koohyii feeñukkoo teeɓpooɗa.

20Ee sah mi ɗeɓ kijëgí' ɓu-teeraa Damaas na ɓu-teeraa Yéerúsaleem. Lëehí'ta, mi paaffa ga ɓu-kúlkaa Yúudée ɓéeɓka, mi mëeñjohha ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa. Mi yéegallaɓa an ɓa jomin kisúpít kipeskaagaɓa, ɓa ëewdoh hafɓa ga Kooh ee ga tumeencaagaɓa ɓa teewoh kayoh-kayohɗa an ɓa súpítin kipes.

21Iñaama yërí tah yaawúu'cii abussaroo ga Kaanfaa Kooh, ɓa ɓaa heelloo ki'ap.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Kooh músalinndoo, mi yii lís kipes bi ga besii wati. Mi yii seedi' ga fíkíi ɓuwii, ennda oomaa ennda yaak. Iñcii mi jëgírohɗa ɗeeŋngii iñaa sëldíiga-Koohcaa na Móyíis yéegalohsee an ca hay kilaakɗa:

23an Kiristaanii hay kidayʼ coonu ciméeskí', ee yërí yʼah kiɗeɓ kimílís ga ɓuwaa kaaninɗa, ya yéegal heetiigaruu na heetcii cíinoo lee'laatii onoh kipesɗa.

Pool yaa nook Agírípaa ga ngëmaa

24Lak Pool yaa eemmba daama ga layohaagari, Festus, gúwernëeraa dallari kifiip an: - Way way Pool fu dofin! Jagiigaraa wihëpí'wii mëeñísin hafiigaraa yʼaay!

25Pool nak taassari an: - gúwernëe' Filiksi mi doffii déy. Iñii mi wo'ɗa ɓéeɓwa kayoh ee laakin haf.

26Buu' Agírípaa sah ínohin iñii mi wo'ɗa, kërí tah mi kaañ kituuk mi wo'ka ga fíkíici. Ɓéeɓ iñciima, wíinoo gaca appiiri kúmpa ndaga laakkii caa tumu ga rúkku.

27Buu' Agírípaa, fu gëmin iñaa sëldíiga-Koohcaa wo'ɗane? Ee, mi ínohin an fu gëmin ga.

28Waa ennda ɗa, Agírípaa buuraa wo"a Pool an: - Tes ga jutuut fu tummboo kerceen!

29Pool taassa an: - Yéeh, maañ, Kooh tumat, mi wo"ii fu doŋ wayee bi ga ɓéeɓ ɓuwii súkúrukkooɗa, ɗú laakneeroo ga iñii mi enukohɗa bi tes kiɓagu na ceen.

30Waa ennda ɗa, buu' Agírípaa na Festus, gúwernëeraa na Berenís na ɓéeɓ ɓuwaa enee daamaɗa, kolkussa ɓaa yʼah.

31Ga waa ɓa en na kiyʼahɗa, ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Ɓii yii tummbii enaama yíinoo yibóní' yaa cal ya tíku kikaan wala kilagu ga kasu.

32Buu' Agírípaa nak dalla kiwo' Festus, gúwernëeraa an: - Enéeríi dii ya kíim kipaafdohu ga buu' Sesaa'ɗanaa ennaa ya mínin ki'íisu, ya yʼee'.

Tumeen 27

Pool ekussa ga gaal-giiyʼ kiɓayu Room

1Waa ennda ɗa, ɓa ammba bes ki'ekkíi ga gaal-giiyʼ, ɗí ɓayu Kúlkaa Ítalíi.Pool na ɓo' ɓiliis, ɓaa amsee ga kasu fodaa gari tíkussa ga yah Húliyus, ha-kaan ga soldaa'caa ɓu-Room wo'u «Soldaa'caa buu' Sesaa'ɗa».

2Ɗí aassa ga gaal-giiyaa meyoh teeraa Adaramit ee wa aawee dëkcaa Aasíi en ga yahaa giiyaaɗa, ɗí ɓaa yʼah ga giiyʼ. Arístarka, ee dëk teeraa Tesaloník ga gohaa Maseduwaanɗa taabee narí.

3Ga kooh-wíisfaa, ɗí tee'neera ga teeraa Sídoŋ, Húliyus ennda ɓo' yijófí' ga Pool. Ya onndari kimín kika' ga fiiliimuncaagari doonaa ɓa mínndi kitoputu'.

4Ga waa ɗí meyoh daama, ɗí taabohha na dëkaa Sípa' giiyaa wíilɗa kisúnuk uurisaa ndaga lak ɗí jaanoh nawa hen.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Lëehí'ta ɗí koorohha giiyaa ga gohaa Sílísíi, aawwa waa Pamfílíi, ɗí tee'neera teeraa Miraa ga gohaa Lísíiɗa.

6Daama, Húliyus soldaaraa yiyaakyaa hotta gaalaa meyoh Aleksandarí aaw Ítalíi, ya ekkaríi ga.

7Ɗí tumin ga giiʸ bes ciyewin caa gaalaa foolee ndaŋ. Ga wii ɗí ka' bi ɗí laŋneera na teeraa Kímítɗa, lak ɗí dayin coonu fiméeskí', ɗí mínndii kitee' daama. Uurisaa nak onndiiríi ki'aaw fíkíi ga ɓakaama, ɗí nammba kikooroh Salomee en ɗanaa ɗí paafoh ɓakaa Keret súnúkin ga uurisaaɗa.

8Ɗí taabohha giiyaa daama bi ɗí le"a ɗekat waa wo'si «Diteeraa' diwóorí'», en ga yahaa teeraa Laseeɗa.

9Ga wii ɗí le' daamaɗa lak ɗí maañin ga waas lool, ee kifoolis ga giiʸ wëerissii, ndaga lak ooraa yaawúu'caa ga seekɗa paafin. Kërí tah, Pool wo"a na ɓuwaa, kiyéegalɓa an:

10- Ɓiʸaay, mi hotin an ɓaawiigaruu wii wëerissii, ɗu aaw fíkíinaa. Mi wo'issiirúu an gaalii na iñii wa sëfɗa hay kiyasukoh, wayee tumuuntiiruu sah mínin ga kihín.

11Wayee soldaaraa yiyaakyaa ɓu-Room ammbii faali ga iñaa Pool wo'ɗa, ya nammba kisúkúruk iñaa fóolíroh-gaalaa na ha'-gaalaa wo'ɗa.

12Ɓaatta ga ɗekataa gaalaa teeroh waama newoo ki'enoh na lah, kërí tah iñaa wëñ kiyewin ga ɓuwaaɗa júwohussa ga kikolkoh daama, ɗí paaf, en mínukinaa, bi ga Fenísíi, ɗekat wiliis ga Keret waa ɓo' mínin kiteeroh bi seek wíis. Ɗekataama nam kijaanoh na aasaa'-noh.

Uurisaa wiyaak yíppa ga giiyaa

13Waa ennda ɗa, uuris wihídí', waa kolkoh yah-ñaam meyaa'-noh, aawwa kiwëp, kërí tah ɓa ammba yaakaa' an ɓa hay kimín kika' bi ɓa tee' ga Fenísíi. Ɓa ponnda ní'caa pokohsee gaalaaɗa, ɓa taammba giiyaa, ɓa riisukka Keret, ɓa ɓaa yʸah.

14Wayee maañnjii dara, uurisaa wiyaakwaa teeku Erakilíyoŋɗa dalla kiwëpoh tëgëlcaa Keret, wa ennda mílíp ga ɗookkíi.

15Uurisaa jíitalla gaalaa, ken mínissiiwa kitëhdoh, ɗí íissawa, waa yʸah ɗuuyʸ.

16Ɗí yolohha Kódaa, kudëk jijutuut, ja súnndaríi ga uurisaa. Fodaama, ɗí mínnda kijekeluk gaal-loocaa taamdohsi na gaal-giiyaaɗa. Ɗí lëpí'tawa ga gaalaa ee ɗí sonnda ga lool.

17Ga waa ɗí lebirohha bi ɗí lëpí'tawa, ɗí ŋaawwa gaalaa na ní' doonaa wa tasoo, lëehí'ta ɗí yóoskí'ta dúuñaa wiyaakwaa poksi ga fenoo gaalaaɗa kinóowís gaawlaataa ndaga ɗí niikee uurisaa ye' gaalaa bi ɗí paafnee tewisaa teeraa Sírta.

18Ga kooh-wíisfaa lak uurisaa waa lís kiyëngël gaalaa didóolí', kërí tah ɗí aawwa kijaf iñaa gaalaa sëfeeɗa ga giiyaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ga besaa tík gaɗa, ɓuwaa fóolíri gaalaaɗa na kihafɓa jafussa paŋkaahcaa enee ga gaalaaɗa ga giiyaa.

20Ɗí tumin bes ciyewin ga giiy' caa ɗí hottii noh, ɗí hottii ol. Uurisaa yíppa rek ínohoo ki'íis, ka'ta bi ɗí abissii yaakaa' kimúc.

21Wiima lak ɓuwaa ensee ga gaal-giiyaaɗa tumuunun iñaa maañ ee ken ekkii ñamah ga kúuwci. Pool dalla kikoluk, tuukka ga leelooɓa, wo"aɓa an: - Ɓiy'aay, ɗú súkúrukee wo'eenndoonaa, eneenaa ɗú kolukohoo Keret ee iñcii tóoh yasukoh cii laakoo.

22Wayee diimaɗa mi nakkúu kiyëgísɗuk. En ki'enaa, laakoo yíinoo garúu yaa kumuunci hídan ga, hanaa gaalii doŋ yahan.

23En ki'enaa, wekama, Koohyii laakkooɗa ee mi en súrgaciɗa wosinmalaakaagari garoo,

24ya wo"aroo an: «Pool kaa niik ndaga fu jomin kika' bi fu tuuk ga fíkíi buu' Sesaa'. Kooh oninndaa, ya hay kisom tumuuntii ɓuwii fu taam naɓaɗa ɓéeɓba ga giiyaa.»

25Kon ɓiy'aay, yëgísɗukat, mi abin yaakaa' ga Kooh ee dii ya wo"ookaɗa y'ahɗa kilaak deŋ.

26En ki'enaa, ɗu hay kihín ga dëk, waa giiyii wíil.

27Ga wekaa wudaaŋkaah na wu-nikiiswaa, lak uurisaa waa líssíi kimeeɓ ga ɗuuy' giiyaa. Ga leeloo wek, ɓuwaa lëgëyi ga gaal-giiyaaɗa manɓa na ɗí deeyin kilaas kakay,

28ɓa yoolla ní' kimalak huutlaataa, ennda meeta' cidaaŋkaah-kaahay na ciyitnakanak. Ɓa ka'ta bi ga fíkíi, ɓa yoolissa ni'aa, ennda meeta' cidaaŋkaah-kanak na ciyitnakaahay.

29Ɓa niikka gaal-giiyaa tapuk ga atoh, ɓa dalla kiwees bóoy cinikiis kidot gaal-giiyaa ga fenoo, lëehí'ta ɓa yuŋnga ɓaa cúŋ daa Kooh wíisan.

30Ɓuwaa lëgëyi ga gaal-giiyaaɗa waa'see kinúp ɓa foñ gaalaa, ɓa tummba fodii an ɓaa waa' kidot gaal-giiyaa ga iñaa hanoh fíkíiɗa, ɓa yóoskí'ta gaal-loocaa taamdohsi na gaal-giiyaaɗa.

31Wayee Pool wo"a soldaaraa yiyaak an: - Binaa ɓuwii ɓii tesussii ga gaal-giiyiinaa, ɗú múcoo.

32Soldaaraa dalla kigú' ní'caa pokohsee kiyool gaal-loocaaɗa, wa keennda ga giiyaa, dalla kinuu'.

33Lakanaa ɓa ɓaa sek Kooh wíis, Pool wo"a ɓuwaa an: - Laakin bes cidaaŋkaah na cinikiis ga wati caa ɗu yuŋ ɗu ñammbii dara.

34Kon diimaɗa mi wo"úu kiñam. En ki'enaa, ɗú waa' kimúcaa ɗú jomin kiñam, ee mi wo'issúu an gëmattoo: yíinoo garúu kufenci ɓooyukanndii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Ga waa ya wo"a fodaama bi ya lëehí'ta, ya ɓeɓpa mbúurú, ya gërëmmba Kooh ga fíkíi ɓéeɓ, ya weella mbúuraa yaa ñam.

36Waa ennda ɗa, ɓéeɓ ɓuwaa helcaagaɓa hannda kidal, ɓa aawwa kiñam ɓan.

37Ɓéeɓpíi ɗí enee ɓo' ɓitéemée'-kanak na ɓidaaŋkaah-yitnaɓanak na ɓiyitniinoo ga gaalaa.

38Daa ɓa ñamee bi ɓa kappa, ɓa aammba belaa gaalaa ɓayeeɗa ga giiyaa doonaa wa eref.

39Ga waa Kooh wíissa, ɓuwaa lëgëyi ga gaal-giiyaaɗa séennda kucolli-kakay na tewis wayee ɗekataama ɓa ínohoowa. Ɓa waa'ta kitee'nee gaalaa daama, en mínukaa.

40Ɓa pëkíssa iñcaa dotohsi gaalaaɗa, ɓa foñnjaca ga giiyaa. Ɓa gú'ta ní'caa pokohsee dooraa fëeliri gaalaaɗa ɓan, ɓa lëríssa píisaa wiyaak hanohi fíkíi gaalaaɗa doonaa uurisaa mín kiye' gaalaa ɓa ɣee tewisaa.

41Gaalaa nak koorohha ga daa músúcaa hídoh, wa looppa ga kakayfaa jaluk daamaɗa. Púkaa gaalaa yíppa, wa tuukka tek. Fenoogaanaa gaalaa nak aawwa kiɣëwísuk ndaga dúuscaa giiyaa tapukee ga na dooli.

42Soldaa'caa waarussa ki'ap ɓuwaa amseeɗa ndaga ɓa niikee laak gaɓa ɓaa fiiy ga giiyaa, ɓa núp.

43Wayee soldaaraa yiyaakyaa, lak waarin kisom Pool, ya kokohhaɓa kitum iñaa ɓa amɗa. Ya ebilla ɓuwaa mínin kifiiyɗa ɓa ɗeɓ kijafuk ga músúmaa, ɓa fiiy bi ga tewisaa.

44Ya wo"a ɓuwaa ɓíinoo mínsoo kifiiyɗa ɓa taam ga, ɓa ëbíluk ga haangacaa yëwísukoh ga gaalaaɗa wala póokéecaa gaalaa. Fodaama ɓéeɓ meɣca bi ga kakayfaa ee dara ocukkii gaɓa.

Tumeen 28

Pool ga kúlkaa Malta, giiyaa wíilɗa

1Ga waa ɗí somolukohha ɓéeɓpíi ga giiyaa na jam, ɗí ɓaa han ki'ínoh an dëkaama ɗí enoh, giiyaa wíilɗa teeku Malta.

2Ɓu-dëkaama teewussaríi kijof kiyaak. Ɓa feti'taríi kiwii kiyoonuk ndaga lak Kooh yaa toɓ ee fiyoonfaa yakin lool.

3Pool balaɓpa móofí'-sookooñ kijaf ga kiwiikaa. Laakka goŋ-saamaanaa meyoh gawa ndaga tamohlaataa kiwiikaa, ñaakkari ga yah.

4Daa ɓuwaa hotee gogaa yoolin ga yahaa Pool, ɓa ɓaa wo' ga díkaantiɓa an: - Ɓii yii jom ki'en apoh-ɓo' sah-sah. Hídaa ga dii ya somalukohin ga kikaan ga giiyiiɗa tóoh, kikaan líssi kitaabuk.

5Pool nak wícca gogaa ga kiwiikaa ee dara dalliiri.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Ɓuwaa sekka kihot ya úus bëm wala ya keen dal, ya kaan; wayee ga waa ɓa sekka bi maañnja, ee ɓa hottii dara dallii, ɓa abissa halaat wiliis, ɓa ɓaa wo' an: - Ɓii yii iñii Kooh!

7Ga yahaa daa ɗí eneeɗa, laakeera daama yoon wiyaak waa ɗíguunun, yoonaama Púbílíyus, yaa kuliyuk ga dëkaama giiyaa wíilɗa, yërí laakwa. Ya teerukkarí ga kaanci, ya mínohharí sagac iñaa le' bes kaahay.

8Wiima lak paam Píbílíyus, síbíru na bíirtañi faaninndi ga fayaaŋ. Pool nak, ka'tari kiwaak, ya kíimmba Kooh, tíkkari yahcaagari, wëkí'tari.

9Waa ennda ɗa, ɗúukoolí'caa ɓíinoo ga dëkaama giiyaa wíilɗa hayussa ga Pool, ya wëkí'taɓa ɓan.

10Ɓu-dëkaama giiyaa wíilɗa, iñaa en ɓéeɓ ɓa tumi'taríiri, ee ga waa ɗí koluk kiƴahɗa, ɓa eewallarí tóoh iñaa ɗí jom kisooluk ga ɓaawaaɗa.

Pool le"a teeeraa Room

11Ɓí ennda ga Malta ñiin kaahay; ɗí hannda ki'aas gaal-giiyaa kúlkohee Aleksandarí ee wa ɓay nataalcaa Kastoo' na Poluksiɗa . Wa lahee ga kúlkaama giiyaa wíilɗa.

12Waa ennda ɗa, ɗí tee'ta ga teeraa Sírakus, ɗí tummba daama bes kaahay.

13Ɓí kolkohha daama ɗí aasissa ga gaal-giiyaa bi ɗí le"a teeraa Resíyóo. Ga kooh-wíisfaa, uurisaa waa wëp. Ga besaa wukanakwaa tík gaɗa ɗí hannda kile' Púsool.

14Ɓí hotta ɓuwaa gëmuunun ga Yéesu ga teeraama. Ɓa nak, ɓa kíimmbarí kites naɓa bes ciyitnakanak. Lëehí'ta, ɗí ammba waas Room.

15Kerceencaa dëku Roomɗa kelohussa an ɗí ɓaa hay, ɓa hayyarí kitëebíluk bi ga «Marsaa Apíyus» na ɓan bi ga «Túuƴ-íika'caa kaahaycaa». Daa Pool hoteeɓa ya gërëmmba Kooh ee helci dalla.

16Ga waa ɗí le' Roomɗa, Pool onussa kidëk ga kaan haŋci ya na soldaa' yíinoo yaa watukanndi.

Pool aawwa kijangat ga teeraa Room

17Tíkka ga bes kaahay Pool ɓaylukka ɓuwaa kuliyuk ga yaawúu'caa dëku Roomɗa. Daa ɓa hídírukohee, ya wo"aɓa an: - Mbokcii, mi abuunun ga teeraa Yéerúsaleem, mi tíkussa ga yah ɓu-Room, ɓaa kuliyuk ga dëkaaɗa ee lak mi laakohhii dara na heetiigaruu ee mi ɗeeŋngii baahcii ɓicaasammbuu.

18Ga waa ɓa meekissaroo ki'ínoh kayohfaaɗa, ɓa waa'taroo ki'íis ndaga ɓa hottii dara iñaa mi tum bi cal mi tíku kikaan.

19Wayee yaawúu'caa sagussa. Mi nak, mi kíimmba kipaafdohu ga Sesaa', buurii ɓu-Room, ya atti"oo. Mi waa'tii kiyam heetiigoo ga dara.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Iñaama tah mi kíimmba kihotoh narúu bi mi saawal narúu. En ki'enaa, ɗu ɓu-Isarayeel, iñii ɗu am yaakaa' gariɗa yërí tahhoo kiɓagu na ceen.

21Ɓuwaa taassari an: - Ɗí ga kihaffíi, ɗí laassii këyít fíinoo faa meyoh kúlkaa Yúudée wo' ga loofu ee laakkii yíinoo ga mbokcaagaríi daama, yaa hay dii kiɓéestí yibóní' garaa.

22Ɗí nak, ɗí waarinndaa kisúkúruk, fu wo"íi iñum fu halaatɗa. En ki'enaa, ɗí ínohin an waasum fu taabukɗa yewinin ɓuwaa wo'i yibóní' gawa.

23Ɓa ammba bes wiliis waa ɓa hídohan. Besaa bëríi, ɓa hayya ɓiyewin bi ɓa wëñnja ga waa ɓa ɗeɓ kihayɗa. Saawalaagaɓa daloh ga kímaa bi ga noh-soosaa. Pool wo"aɓa iñaa ya gëmɗa, ya yéegallaɓa Nguuraa Kooh, ya koorohha ga iñaa bídu ga Këhítfaa Waasii Móyíisɗa na caa wo'eencaasëldíiga-Koohcaa, ya yaa heelɓa kiɓúl, ɓa gëm ga Yéesu.

24Ɓii gëmussa iñaa Pool wo'ɗa, ɓíinoo sagussa kigëm.

25Ga waa ɓa waa' kitagoh na Poolɗa, lakanaa ɓa júwohhii ga ɗuuɓa bi wati. Pool nak tíkka ga wo"aɓa an: - Helii yisela'í'yii daal wo'ee na ɓicaasammbúu kayoh ga waa ya wo' koorohha ga kúuwkaa Ísayíi, sëldíiga-Koohaaɗa.

26Ya wo'ee an: «Karaa ga heetaama, fu wo'ɓa an: Ɗú hay kisúkúruk dijófí' wayee ɗú ínohanndii dara. Ɗú hay kimalak dijófí' wayee ɗú hotanndii dara,

27En ki'enaa, heetii wii nam kitúl keeñ hen. Ɓa lagin nofciigaɓa, ɓa ɗúugin hasciigaɓa, doonaa ɓa hotoo na hasɓa, ɓa kelohoo na nofɓa, Ee ɓan ɓa ínohoo ga keeñɓa En ɗanaa, ɓa ëewrukoo garoo, mi Kooh, bi mi wëkí'ɓa.»

28Pool tíkka ga an: - Ínohat gaka an Hewhewii winéwí'wii onohi kipesɗa yéegalohuunun bi ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ee ɓa, ɓa hay kisúkúruk.

[29Ga waa Pool wo' wo'eencaama bi ya lëehí'taɗa, yaawúu'caa ɓaa ɓah, ɓa ɓaa weeraanti ga ɗuuɓa.]

30Iñaa le' tíkíis tanak Pool eninta ga kaanfaa ya fayi faama ee ɓéeɓ ɓuwaa hayeeri kiwaakɗa laakeeri daama.

31Ya yaa yéegaloh Nguurii Kooh, ya yaa jëgíroh loo Yéesu Kiristaa, Ha'mudii na fít wiyëgísí' ee ken mossiirika kihoonoh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Room

Room 1

Këñďoh

1Mi Pool, mi súrga Yéesu Kiristaa, mi yërí bínndúu këyítfii fii ďú ɓu-Room. Kooh yërí ɓayyoo ki'en apotaa'ci, mi faanďussari haŋ kiyéegalohneeHewhewii winéwí'wii.

2Hewhewii winéwí' wiima nak, Kooh dígoheerawa kumëeñí' ga Këyítfaa ee koorohee ga túuwtaa sëldíigacaagari.

3-4Wa wo' loo Kowukiigari, Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu. Ga kiɓo'-súusúuskaagari, ya límukoh ga níilaa buu' Dëwít, ee ga Helaa yisela'í'yaa, Kooh ga doolaagari teewohha an ya Kowuci ga waa ya mílísďu ga ɓuwaa kaaninďa.

5Kooroh gari nak, Kooh onndaroo ki'en apotaa', doonaa ga teekii Kiristaanii mi nook heetcii ga ëldúnaďa tóohca, ca gëm gari, ca taabuk iñaa nakohu kitumďa.

6Dú ɓu-Room, ďú bok ga, ndaga Kooh ɓayinndúu kibok na Yéesu Kiristaa.

7Kon mi bínndúu këyítfii fii ďú ɓéeɓpúu. Ínohat an ďú neɓlohin Kooh ee ya ɓayinndúu ďú en ɓuuci. Kooh, Paamudiigaruu na Yéesu Kiristaa, Ha'mudii barkeelattúu ee ɓa onndúu jam.

Pool waa' kika' Room kiwaaknee kerceencaa en daamaďa

8Kon bi mi dalaa, mi ďewan kigërëm Koohyiigoo garúu ɓéeɓpúu paaʸ, ee kooroh ga Yéesu Kiristaa ndaga síwin daa en ɓéeɓ ga ëldúna an ďú gëmin gari.

9Kooh ínohin an mi wo' kayoh, ya yii mi jaamuki ga keeñnjoo ga kiyéegaloh Hewhewii winéwí' wii wo' ga loo Kowukiigariďa. Ya ínohin an wahtaa en tóoh helloo ka' garúu.

10Ee mi dëk ga kikíimmbi ya onndoo hal en neɓpinaa, mi mínndúu kihay kiwaaknee.

11En ki'enaa, mi waarin garúu kihay lool bi mi le'doh garúu barkicii Helii yisela'í'yii onohiďa, en ďanaa ngëmiigarúu wëñ kiyëgís.

12Mi waa' kiwo' sah man, ďu ɓéeɓpuu, ďu daasoh ga ngëmii ďu bok kilaakďa.

13Mbokciigoo, ínohat an bes ciyewin mi abinndúu kihay kiwaaknee, wayee bi wati mi laakkii hal. Mi waarin nak kihay kilëgëy ga ďuuyʸcúu, bi jeriñ meyʸ ga, fodaa daa mi tum ga ďuuyʸ ɓuwaa ga dëkcaa cíinooďa.

14Kooh sasinndoo kilëgëy, kon mi jomin kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii ga ɓéeɓ ɓuwii. Mi haywa kiyéegalohnee ga ɓuwaa helcaa yúudukin ga ëldúnaďa, bi ga ɓaa helcaa yúudukkiiďa. Mi haywa kiyéegalohnee ga ɓuwaa jaginďa na ɓuwaa jagussiiďa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Iñaama tah mi waarin lool kihay kiyéegalohwa garúu ɓan, ɗú ɓii ɗú en ga Roomɗa.

Doolaa laak ga ɗuuɣ Hewhewii winéwí'wiiɗa

16En ki'enaa, mi safarin ga kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii. Doolii Kooh wërí en ga ɗuuɣwa, wa músali ɓéeɓ ɓuwii gëm ga Yéesu Kiristaaɗa, ennda yaawúu'cii ga iñaa ɗeɓɗa, tíkka ga ɓii enndii yaawúu'ɗa.

17Hewhewii winéwí'wii wiima teewoh daa Kooh tíki ɓiɓo', ɓaa gëm kesi ga Yéesu Kiristaa, ɓa en ɓiɓo' ɓijúwí ga fíkíiciɗa. Iñaama waa' kiwo' an waas wiliis laakoo. Ee fodaama, ka bídu ga Këyítfaa an: «Ɓaa gëmaa, Kooh hayyi ki'aboh fodii ɓo' yijúwí' ga fíkíici, ee ya pesan kayoh-kayohɗa.»

Ɓuwii ɓéeɓba tumuunun baakaa'

18En ki'enaa, Kooh teewohin bi leerin, aboh ga ɗook an ya aylukin ndaga ɓuwii faali'iiri ee ɓa júɓpii. Ɓa úubin kayohfii na kijúɓpiikiigaɓa.

19Kooh hayɓa ki'atti' ndaga waasii ɓa jom kikooroh bi ɓa ínoh Koohɗa leerin ga hafɓa, Kooh teewinɓawa bi leerin lañ.

20En ki'enaa, doolii Kooh leehoo taa'ɗa na dii ya manɗa nam ki'en iñcaa hotukoo na kuhas. Wayee ga iñaa ya sakee ëldúna bi wati, fu malak ga iñcii ya sakɗanaa, hel míninndaaca kiteeɓ. Kon nak ɓuwii laakoo lay ga fíkíici.

21Ɓuwii ínohuunun Kooh ee ɓa erussiiri ndam ee ɓa gërëmmbiiri fodaa daa ɓa jommbika kitumi'ɗa. Iñcii ɓa halaati ëewdohɓa ëgíraaɗa cërí múuyí'ɓa ee keeñciigaɓa búumin, ɓa enin ga ñúus.

22Ɓa tík hafɓa ɓuwaa ñaañuunun ee ɓa ɓidof kesi.

23Ɓa aawwii kijaamuk Kooh yii laak ndam ee kaanooɗa, ɓa nammba ki'aaw kijaamuk nataal ɓo'-súusúus yii kaaninɗa, sel, júu', na fasukohcii.

24Ërí tah, Kooh foñinɓa ga iñaa neɓɓa, ɓa enukohin ga iñcaa moroo, ɓa ɓii tum ga faanciigaɓa iñcaa apohin kaci.

25Ɓa jafin kayohfii Kooh, ɓa taabuk saboh. Ɓa aawin kijaamuk na kitaabuk iñcii Kooh sakɗa, ɓa foñnja Kooh yii sak tóohɗa. Ya kañsat bi taa'! Aameen.

26Ërí tah Kooh foñohinɓa ga tumeencumgaɓa ci'apohí' kacicaa ɓa ɗuucukohɗa. Ɓeticiigaɓa foñuunun ɣaalcii, ɓa faanuki kiɣaal na ɓeti ga díkaantiɓa.

27Ɣaalcii ɓan tumsin fodaama, ɓa faanuki kiɓeti na ɣaal ga díkaantiɓa, ee faanɓa tamoh rek kifaanuk na ɓimooroomɓa. Ɣaal tumi na ɣaal mooroomci iñaa joffii, fodaama ɓa nooki ga ɗookɓa fayaa gën ga kimúuɣkaagaɓa kaamaɗa.

28Waa ɓa tookkii ki'ínoh Kooh, Kooh foñohinɓa na hel-ŋalaañukohaagaɓa waama ee ɓa dëk ga kitum iñaa tumkoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Keeñɓa líif na kijúɓpii, kibon, kiwaa' kihëpí' na kisoot. Ɓa halaati ki'iñaan doŋ, ki'ap ɓo', kiñaroh, kiñaañukoh ɓo', ki'óolukoo ken, kiɗooɓ ɓo',

30kiyah teek ɓo', kisagoh na Kooh, kiñak kikoruk, kiɓëwí' hafɓa, kindamuk, kimoroo ga nof, kitookoo kikelohi' paamun na eemun.

31Ɓa laakoo hel, ɓa enndii go', ɓa waa'tii ken, ɓa laakoo yërmaandi ga ken.

32Ɓa ínohin dijófí' daa Kooh ʏah kitum ɓuwaa man fodaamaɗa. Ɓuwaa tumi iñcaamaɗa, Kooh hayɓa ki'atti' kikaan ee hoonohhii bi wati ɓa dëk ga kitum iñcaa. Ɓaatta ga, ɓa fa' na ɓuwaa tumi iñcaamaɗa.

Room 2

Kooh ʏah ɓuwii ki'atti ga yijúwí'

1Kon nak, fu yii fu atti'i mooroomfuɗa, na ɓaa fu mín ki'en tóoh, ínohaa an fu laakoo lay ga fíkíi Kooh. Ndaga iñaa fu atti'oh mooroomfu an ya tummbiɗa, fu ɓan fu tumiri. Kon nak fu ɓúukin haffu, fu yii fu atti' mooroomfuɗa.

2Ɗu ínohin ɓéeɓpuu an atti'aa Kooh atti' ɓuwaa tumi iñcaamaɗa koo' ga waas.

3Fu yii fu atti'i mooroomfu ga iñcaa ya tumiɗa, ee fu ga kihaffu fu tumicaɗa, fu fooŋ an Kooh abohanndiiraakane?

4Mín ki'en sah an fu faali'oo Kooh ndaga daa ya jofin lool, ee ya míninndaa kimúuñi' ee ya gaawtukoo. Fu ínohoo moos an ya teeɓpaa kijofaa, ya waa' fu hot iñaama, fu súpít kipesfune?

5Wayee fu yaama fu yëgís ga haf kak, fu saŋ kisúpít kipeskaagaraaɗa, fu yaa nëgíroh ga ɗookfu aylukaa Kooh bi ga besaa ya ʏah ki'atti' ɓéeɓɗa, ee kooran ga waas.

6Le' bëríinaa, ɓaa en ɓéeɓ Kooh hayyi kifay iñaa ya lëgëyɗa.

7Ɓuwii taabuk kitum yijófí'ɗa, ɓa waa' kilaas ndamaa meyoh ga Koohɗa, ɓa neɓloh Kooh, kipesɓa leehoo ee fodaama Kooh hayɓa ki'on ɓa pes nari bi taa'.

8Wayee ɓuwaa ɓíinoo, ga kiwaa'ti kiheñoh rek, ɓa onnda kayohfaa bíiŋ, ɓa ɓaa tumi ga iñaa joffii. Ɓuwaama nak, Kooh hayɓa ki'ayluk, saŋku'ɓa.

9Ɓéeɓ ɓuwii tumi yibóní'ɗa hay kikeenu ga coonu ciméeskí' ee ɗewohan ga yaawúu'cii, tík ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ɓan.

10Wayee ɓuwii tumi yijófí'ɗa Kooh hayɓa ki'on ndam, ya hay kiwo' yijófí' gaɓa, ya hayɓa ki'on jam. Ya hay kitum fodaama, ɗewoh ga yaawúu'ciinaa, tík ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa.

11Ɓuwii ɓéeɓ ɓa wíinoo ga fíkíi Kooh.

12Ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ínohsoo iñii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa. Ɓa keeni ga kitum iñaa joffii anee rek. Ɓa nak, ɓa hay ki'atti'u ɓa saŋku'uk, wayee

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

atti'aagaɓa ayukanndii ga Waasii Móyíis. Ɓuwii ínohu iñii Waasii Móyíis nakoh ee ɓa këldúkiwaɗa, atti'aagaɓa ayukan ga Waasii Móyíis.

13Kooh ʸahhii ken ki'aboh ɓo' yijúwí' ga fíkíici ndaga daa ɓaama eem rek ga kisúkúruk iñaa Waasii Móyíis nakoh kitumɗa. Ɓaa taabukin iñcii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa, yërí Kooh ʸah ki'aboh fodii ɓo' yijúwí' ga fíkíici.

14En ki'enaa, ɓuwii enussii yaawúu' ee ínohsoo Waasii Móyíisɗa, binaa ɓa tum iñcii Waasii Móyíis nakohɗanaa, man na ɓa laakca ga ɗuuyʸɓa luu enee an ɓa hottiica.

15Fodaama ɓa teewohin an iñcaa ɓa tumi ee Waasaa nakohɗa bídu ga keeñcaagaɓa. Helɓa tookin iñaama ee ɓan halaatcaagaɓa, cíinoo hayaa yabiɓa ga yen, wala somiɓaɗa, teewohinka.

16Bes waa hay, halaatcii ɗaakuk ga ɗuuyʸ keeñciiɗa hay kimeyʸdohu faŋ ee Kooh hay ki'atti' ɓuwii kooroh ga Yéesu Kiristaa. Iñaama, Hewhewii winéwí'wii mi yéegalohɗa, wërí wo'ka.

Yaawúu'cii taabukussii iñaa Waasii Móyíis nakoh kitumɗa

17Fu nak, fu yii fu taas ga teekii yaawúu'ɗa, fu ayuk ga Waasii Móyíis, fu maruki ga iñaama an fu ɓo' Kooh.

18Kon fu ínohin iñaa Kooh waa'ɗa, ee Waasii Móyíis jëgírinndaa tóoh iñaa laakin solu.

19Fu fooŋ an fu ɓayin tuhas ee fu yërí ʸah kinook búumí'cii. Fu fooŋ an fu yërí en lee'laatii ɓuwii enu ga ñúusɗa.

20Fu fooŋ an fu yërí jom kijëgí' ɓuwii ínohsoo daraɗane? Fu fooŋnga ɓan an fu yërí jom kijëgí' ɓéeɓ ɓuwii han ki'aas ga ngëmiiɗa, ndaga fu yaakaa' an waasii oninndaa kilaak kayoh ga tóoh na ki'ínoh tóohe?.

21Kon fu yii fu jëgíri ɓuwii ɓíinooɗa, iñii tah ya fu jëgíroo haffu? Fu jaŋngati ɓuwii ɓíinoo an ɓa hanat kilok. Kon iñii tah ya fu loki?.

22Fu wo'i ɓuwii an ken hanat kiɗúk ɓetici wala ʸaalci, ya faanuk na ɓo' yiliis. Kon iñii tah ya fu tumika? Fu wo' an fu gëmmbii ga koof, kon iñii tah ya fu kolukaa fu loki iñcaa ɓuwaa sarahohi ga koofcaaɗa?

23Fu ndamuk ki'ínoh iñii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa, wayee fu tooñ Kooh, ndaga iñcii fu tumiɗa taammbii ga iñaa Waasaama nakohɗa.

24En ki'enaa, bíduunun ga Këyítfaa fodaama an: «Ɗú yaawúu'cii, ɗú ɓërí tah ɓuwii enussii yaawúu'ɗa wo'si ga teekii Kooh iñaa joffii» .

25En ki'enaa, kigúruk jofin en lak fu taabukin iñii Waasii Móyíis nakohɗanaa. Wayee fu taammbii ga iñii Waasiima nakohɗanaa kigúrukkaagaraa laakoo jeriñ.

26Ɓaa gúrukkii, binaa taabuk iñii Waasii Móyíis nakoh kitumɗanaa, hídaa ga daa ya gúrukkiiɗa tóoh, Kooh hayyi kikíndoh ga ɓuwaagari .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ínohaa an ɓaa gúrukkii ee ya taabuki dijófí' iñii Waasii nakohɗa, hayyaa ki'atti' fu yii fu en yaawúu', fu gúrukin, fu laasin ga iñcaa këyítcaa Waasii Móyíis nakoh ee fu taabukoocaɗa.

28En ki'enaa, ki'en yaawúu' enndii iñaa hotuki ga ɓo' ee kigúruk kayoh-kayohɗa enndii mandargaa hotuki ga faanɗa.

29Ki'en yaawúu' kayoh-kayohɗa, eni ga ɗuuɣ keeñ, ee kigúruk kayoh-kayohɗa, këří en kigúrukkaa Helii yisela'í'yii tumi ga keeñɗa, enndii kigúrukkaa bídu ga këyítɗa rek. Yaawúu', yaa man fodaama, Kooh yëří ɣahhi kindam wayee enndii ɓo'-súusúus.

Room 3

Kijúɓ na ki'en go' kuu Kooh

1En fodaamanaa, kon ki'en yaawúu' ɓaat ya ga ɓo'? Kigúruk laaki' ɓo' ya jeriñ?

2Daa mín ki'en tóoh, jeriñaa gaɗa yakin. Ee waa kuliyuk gaɗa, wëří en ga dii wo'eenii Kooh ɗewee kiwosohu gaɓaɗa.

3En ki'enaa, laakin gaɓa, ɓaa enndii go'. Diima nak ya? Ki'enndii-go'kaagaɓa kaama mín kihoonoh Kooh ki'en gore?

4Múk, iñaa ɓo' jom ki'amɗa kay, wëří en an Kooh dëk ga kayoh ee ɓo'-súusúus dëk na saboh. Fodaama, ka bídu ga Këyítfaa an: «Kijúɓkiigaraa hotukan ga wo'eencii fu meɣdoh ki'atti' ɓuwiiɗa, ee ɓaa fu atti' ɓéeɓ, fu laak kayoh ga ɗookci» .

5En an kijúɓpiikiigaruu teewohi an Kooh júwinaa, ɗú wo' ya ga iñaama? Ɗú wo' an, binaa Kooh íif aylukaagari ga ɗookkuunaa lak ya júɓpii hene? En ki'enaa, iñii yii mi wo"i fodii ɓuwii wo'ikaɗa.

6Múk, iñaama mínukoo. Haa en an Kooh júɓpiinaa ya mínan na ki'atti' ɓu-ëldúna?

7Hay kilaak ɓuwaa wo' an, «En sabohfiigoo on kayohfii Kooh kiwëñ kisíw na kilaak ndamaa, iñii tah ya mi lísi kitíku tumoh-baakaa'?»

8Ɓíinoo hay kika' bi ɓa wo' an: «Ɗu tumat yibóní' en ɗanaa yijófí' mín ga kimeɣ.» Laakin ɓuwaa poki'tíi kiwo' an ɗí jëgíroh iñaama. Ɓuwaa wo' iñaamaɗa, Kooh hayɓa ki'atti' ee kooran ga waas.

Ɓo' yijúwí' laakoo

9Kon, ɗu jom ya kiwo'? Ɗu yaawúu'cii ɗu ɓërí gën ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ga fíkíi Koohe? Múk! En ki'enaa, ɗu teewohin an yaawúu'cii na ɓuwii enussii yaawúu'ɗa tóoh, ɓéeɓɓa ɓiñaam-baakaa'.

10Iñii yii yëří bídu ga Këyítfaa an: «Laakoo ɓo' yijúwí', enndii sah yíinoo

11Laakoo ɓaa laak hel, yíinoo heellii ki'ínoh Kooh,

12Ɓéeɓɓa foñuunun Waasii Kooh, ɓéeɓɓa sooyuunun. Laakoo ɓo' yaa tumi yijófí', enndii sah yíinoo .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Golgolciigaɓa en fan loyaa úbísukin, peremciigaɓa ɓeedukin ga kiɗúk ɓo', wo'eencii meyi ga kúuwɓaɗa soot fan daŋa' goŋ.

14Túuwtiigaɓa líif na coñ na wo'een cibóní' doŋ.

15Kotɓa gaaw ga ki'apnee ɓo' rek.

16Daa ɓa kooroh tóoh, ɓuwaa fiipohi. Ɓa soki kofeel.

17Ɓa ínohoo waasaa haydohi jam.

18Kiniik Kooh paallii fen ga keeñɓa. »

19Ɓu ínohin an tóoh iñaa Waasii Móyíis wo'in, wo' aaw ga ɓuwii jomwa kitaabukɗa. En ɗanaa ken laakoo iñaa ya wo'an, ee ken ga ëldúna laakoo lay ga fíkíi Kooh.

20Kërí tah laakanndii ken ɓaa abohsan ɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh ga kitaabuk Waasii Móyíis. Waasii Móyíis, en ki'enaa, on ɓuwii ki'ínoh rek an ɓa tumin baakaa'.

Kigëm ga Yéesu onoh kijúɓ ga fíkíi Kooh

21Diimaɗa nak, Kooh teewin ɓuwii daa ɓa jom kikooroh bi ɓa abohu ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici ee enoo ga Waasii Móyíis. Iñaama, Waasii Móyíis nasëldíiga-Koohcaa teewohseeraka.

22Kooh aboh ɓuwii ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici ndaga ga dii ɓa gëm ga Yéesu Kiristaaɗa. Ɓéeɓ ɓuwii gëmɗa ya abohɓaɗa, ndaga ɓuwii ɓéeɓ, ɓa wíinoo ga fíkíici.

23En ki'enaa, ɓéeɓ ɓuwii ɓërí tum baakaa', ee ɓa meʸdohin hafɓa ga ndamaa Kooh.

24Wayee Kooh, ga yërmaandaagari, onndaɓa ki'en ɓiɓo' ɓijúwí', ee ya meekissiiɓa dara ga. Ya koorohhaka ga Yéesu Kiristaa, yaa ɓëgísɓa ga baakaa'ɗa.

25Kooh erohhi fodii sarah júwohi'tuu na hafci, ya sétí' na ñífaa ya aamɗa baakaa'cii ɓuwii gëminɗa. Sarahaama teewoh an Kooh mos kijúɓ. Ya taabukéeríi ɓuwaa baakaa'caa ɓa tumee kuɗewaaɗa,

26ndaga ya gaawtukéeríi dara ga. Diima nak ya teewohin bi leerin an ya júwin ee ɓaa gëm ga Yéesunaa, ya hayyaa ki'aboh ɓo' yijúwí' ga fíkíici.

27Kon laakin iñaa ɓo' bakukohan ga fíkíi Koohe? Dara! Haa iñii tahkaɗa ya? Iñaa tahkaɗa wërí en an iñaa wëñ kilaak soluɗa enndii iñcii ɗu tumi fodaa waas nakohkaɗa, wayee kigëm ga Yéesu.

28En ki'enaa, Ɓu mínin kiwo' an Kooh abinnduu ɓo' ɓijúwí' ga dii ɗu gëmin ga Yéesuɗa, wayee ya abohhiiruu ɓo' ɓijúwí' ndaga dii ɗu tumin iñaa Waasaa Móyíis nakohɗa.

29Wala book Kooh nam ki'en Kooh yuu yaawúu'cii doge? Kooh enndii Kooh yuu ɓuwii enussii yaawúu'ɗa hene? Ahaŋ kay, Kooh yuu ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ɓan!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Kooh yíinoo doŋ yërí laak, ee ya yërí abohi yaawúu'cii ɓiɓo' ɓijúwí ga fíkíici ndaga ngëmaa ɓa ɓayɗa, ee ya aboh ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici ndaga ngëmaa ɓa ɓayɗa ɓan.

31Ngëmii ɗu laak ga Yéesuɗa nëewís Waasii Móyíis hene? Múk, hanaa kay ɗu namwa kiyëgísí' ga iñaa wa enɗa.

Room 4

Iñaa tah Kooh aboh Abaraham ɓo' yijúwí'ɗa

1Kon, ɗu ɓeɓ caasammbuu Abarahamaa, ga kiɓo'kaagari, iñii yiida yërí ɗú mín kiwo' ga looci?

2Enee an Kooh abeeri ɓo' yijúwí' ndaga iñcaa ya tumeeɗanaa, eneenaa Abaraham mín kilaak iñaa ya ndamukan ga. Wayee ya mínéerí kindamuk ga fíkíi Kooh.

3En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Abaraham gëmmba ga Kooh, ee ga iñaama Kooh abohhari ɓo' yijúwí'.»

4Mon ɗú ínohin an ɓaa lëgëyaa laas fayaagari. Iñaa ya fayu yaama enndii iñaa ya onu hen, wayee ya laas anagaagari.

5Ɓo' yaa ga, ya tíkkii yaakaa'ci ga kitum iñaa júwin wala iñaa júɓpii, wayee ya gëmin ga Kooh, yii mín ki'aboh ɓo', yaa faali'ii Kooh fodii ɓo' yijúwí' ga fíkíiciɗa. Ngëmaagari waama hay kitah bi Kooh abohhi ɓo' yijúwí'.

6Dëwít ɓan wo'ee iñaama ga loo daa Kooh abohi ɓo', ɓo' yijúwí' ga fíkíici ee ya malakoo ga iñcaa ɓaa tumiɗa: ɓaa manɗa, yewinuunun múu'.

7Ya wo'ee an: Yewinin múu' ɓuwaa Kooh bayal tooñcaagaɓa ee nísin baakaa'caagaɓaɗa.

8Yewinin múu' ɓuwaa Kooh malakkii baakaa'caagaɓaɗa.

9Kiyewin-múu'kaama, Dëwít wo'eeɗa, kuu ɓuwii gúrukɗa ɓa haŋɓane? Ɓuwii gúrukussiiɗa bokussii gane? Ahaŋ kay, ɗu han kiwo' karam an Kooh abohha Abaraham ɓo' yijúwí' ndaga Abaraham gëmee gari hen.

10Kon ga waa Kooh aboh Abaraham ɓo' yijúwí'ɗa, laak Abaraham gúrukinoo, gúrukkii? Mon lakanaa ya gúrukkii duum.

11Kigúrukkaa Abaraham tumeeɗa enee mandargaa teewoh an ya gëmin ga Kooh kumëeñí' ee Kooh abohinndi ɓo' yijúwí' kumëeñí'. Iñaama nak yërí tah Abaraham en caasamunii ɓuwii gúrukkii ɓéeɓba ee gëmuunun ga Koohɗa. Ee fodaa Abaraham, Kooh abohin ɓuwii ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici.

12Ee ɓan Abaraham, caasamun ga ɓuwii gúrukuunun ee ɓa eemmbii ga kigúruk doŋɗa. Ee ɓa gëmin ɓan fodaa daa Abaraham gëmee kuɗewaa lak ya gúrukkii duumɗa.

Ɓuwii gëm ga Yéesuɗa ɓërí ɣah kilaas ga iñaa Kooh dígohɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Kuɗewaa Kooh díŋnga Abaraham na tucaasamuntaagari an ya hayɓa ki'on ɓa lam ëldúna. Iñaama Kooh dígohéeríiri ndaga Abaraham taabukeeWaasii Móyíis, wayee dígohhi daa Abaraham gëmin gari ee ya Kooh abohinndi ɓo' yijúwí' ga fíkíiciɗa.

14Enee an ɓuwii taabuk iñcii Waasii Móyíis nakohɗa ɓërí ɣah kilaas ga iñaa Kooh dígohɗanaa, kon eneenaa ɓuwii gëm ga Koohɗa, gëmsan sooɣ ee eneenaa iñaa Kooh dígohɗa enan sooɣ ɓan.

15En ki'enaa, waasii wërí fet aylukaa Kooh ga ɗook ɓuwii taabuksoo iñaa wa nakoh kitumɗa. Ee daa waas gaa ga, kiɗeeŋ waas laakoo daama.

16Fodaama iñaa Kooh dígohɗa, kigëm doŋ kërí onohiwa. Kooh yërí onoh iñaama ee ya sekkii fay ga. Iñaa dígohu yaama ɓéeɓ tucaasamuntii Abaraham tërí laakwa. Eemmbii ga ɓuwii taabuk iñii Waasii Móyíis nakohɗa doŋ, wayee le'in bi ga ɓuwii ɓíinoo gëmu ga Kooh, fodaa caasammbuu Abaraham gëmeeɗa.

17Fodaama, bíduunun ga Këyítfaa, Kooh wo"a (Abaraham) an: «Mi tuminndaa caasamun heet ciyewin.» Yërí en caasammbuu ga fíkíi Kooh, yii ya gëm gari, ya yii mílísɗi ɓuwii kaaninɗa ee saki iñaa mosoo kilaakɗa.

18Abaraham gëmmba ga Kooh, ammba yaakaa' gari ee lak sah ɓuwii ɓíinoo foogu an yaakaa' leehin. Ee fodaama ya ennda caasamunii heet ciyewin fodaa Kooh wo'eerikaɗa an: «Tucaasamuntiigaraa hínsan anee kiyewin.»

19Ee ga wahtaa Kooh wo'ohhi iñaamaɗa, lak Abaraham deeyin kilaak tíkíis titéemée'. Ya ínoheera an ya kasohin ee Saaraa ɓetici mínoo kilaak kowu, wayee ya líssa ki'am yaakaa' ga Kooh an yaama hay kitum iñaa ya díŋngiɗa.

20Ya ínoheera an ya hay kilaas ga iñaa Kooh díŋngiɗa ee ya laakkii hel kanak ga iñaama. Ngëmaagari nammbari kiɓaat sah dooli ga waas Kooh ee ya yaa kañi Kooh.

21Wóoreerari an Kooh laakin dooli kitum iñaa ya díŋngiɗa.

22Iñaama tah Kooh abohhari ɓo' yijúwí' ga fikíici.

23Wayee wo'eenaama bídu ga këyítfaa an: «Ya abohussa ɓo' yijúwí'ɗa», bídussii wa eemmba gari.

24Wa bíduunun, paaffa bi garuu, ɗu ɓii ɗu gëmin ga Kooh yii mílísi' Yéesu, Ha'mudiigaruu ga kikaanɗa.

25Yéesu yaama erohsee ya apussa ndaga baakaa'ciigaruu. Lëehí'ta Kooh mílísi'tari en ɗanaa Kooh abohhuu ɓo' ɓijúwí'.

Room 5

Yéesu onin ɓo' kijúwoh na Kooh

1Kon nak Kooh abohinnduu ɓiɓo' ɓijúwí', ndaga ngëmii ɗu laakɗa. Diimaɗa, ɗu laakin nari jam ee kooroh ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Yërí onnduu kilaas ga yërmaandii Kooh ɗu enoh wati, ee kooroh ga ngëmii ɗu laakɗa. Yërmaandaa waama ɗu aasin ga ee keeñnjuu soosin ga ndaga ɗu yaakaarin kibok ga ndamaa Kooh.

3Eemmbii ga iñaama doŋ: luu ɗu enee ga coonu, keeñnjuu soosin ndaga ɗu ínohin an coonu fërí tíwi kilaak keeñ ga ɓo'.

4Kilaak keeñ kërí oni ɓo' kimín kiyëgís ngëm ga fíkíi coonu. Kiyëgís ngëm ga fíkíi coonu kërí ɓaati yaakaa'.

5Ee yaakaaraagaruu waama tasoo múk, ndaga kiwaa'kaa Kooh tum ga keeñciigaruu, koorohha ga Helii yisela'í'yii, ya onnduuɗa.

6En ki'enaa, kuɗewaa, ga wii ɗu míni'tii haffuu daraɗa, Kiristaanii hayya ga wahtaa Kooh waaroheekaɗa, kaani'taruu, ɗu ɓii ɗu faali"iiriɗa.

7En ki'enaa, wóo'tii an ɓo' tookin ki'eroh kumuunkaagari ndaga mooroomci yiliis, luu enee an ya ɓo' yijúwí'. Heyʼna, enee an ɓaa jofin díiraa mínin kitah ɓo' waa' ki'eroh kumuunci.

8Kooh nak teewohin an ya waarinnduu fodii dii: Kiristaanii erohin kumuunci ndaga haffuu, ee wiima lak ɗu lís ɓitumoh-baakaa'.

9Waa Kiristaanii yërí aam ñífaagari fodii sarah ee fodaama Kooh abohinnduu ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici, wëñaa ga aylukaa Kooh hayanɗa, Kiristaanii músalooruu gawa moose?

10Ee ga wii ɗu en ɓuwaa sagoh na Koohɗa, Kooh júwohi'taruu na hafci, koorohha ga kikaankaa Kowukaagari. Wëñaa ga, waa ɗu júwohin nari diimaɗa, kipeskaa Kowukaagari onooruu kimúce? Ahaŋ kay.

11Ee ɓaatta ga iñaama, ɗu mínin kima'koh Kooh kooroh ga Yéesu, Ha'mudiigaruu, ndaga ya yërí onnduu kijúwoh diima na Kooh.

Aadama mëdírohu na Yéesu

12Ɓo' yíinoo doŋ yërí haydoh baakaa' ga ëldúna ee Aadama yërí. Baakaa' nak wërí haydoh kikaan. Fodaama kikaan tíkukka ga ɓaa en ɓéeɓ, ndaga ɓéeɓ ɓuwii tumin baakaa'.

13En ki'enaa, baakaa' enee ga ëldúna, lakanaa Kooh yóoskí'tii Waasii Móyíis duum. Ga jamaanaa Móyíis, Kooh abohéerii ɓuwaa baakaa'caagaɓa.

14Moona déy iñaa aboh ga jamaanaa Aadama bi ga jamaanaa Móyíis, kikaan tíkukee ga ɗook ɓéeɓ, bi ga sah ɓuwaa baakaarussii fodaa Aadama yaa sagee kitum iñaa Kooh nakoheeɗa. Aadama nak enee lëdí' ga ɓaa jomee kihayɗa,

15wayee yërmaandaa Kooh onnduuɗa wóotírohin na baakaaraa Aadama tumɗa. En an baakaaraa ɓaa yaama, ya doŋ ya tumɗa tahin ɓo' ɓiyewin kikaanaa, wëñaa ga yërmaandaa Kooh, na iñaa ya onoh ee meekisohhii dara ga, koorohha ga ɓo' yíinoo doŋ, ennda Yéesu Kiristaaɗa, le'anndii bi dooy ga ɓiɓo' ɓiyewine?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Iñii Kooh onohɗa wóotírohin na iñcii límuk ga baakaaraa waama ɓo' yíinoo doŋ tumɗa. En ki'enaa, baakaaraa wíinoo waama Aadama tumɗa, atti'aa límuk gaɗa lëgíssa kisaŋku' ga ɓéeɓ. Wayee hídaa ga dii baakaa'cii ɓuwii hín kiyewinɗa tóoh, Kooh, ga yërmaandaagari, onohin kijúɓ ga fíkíici.

17En ki'enaa, ga baakaaraa ɓo' yíinoo doŋ tumɗa, kikaan laakin dooli ga ɓuwii ndaga iñaa ya tum yaama. Wayee ga Yéesu Kiristaa doŋ, ɓuwii laakin yewin ga Kooh: ya teeɓɓa yërmaandi widóoyí', ya onɓa kijúɓ ga fíkíici. Ga Yéesu kon, ɓa pesan ee ɓa ƴah ɓibuu' nari.

18Fodaama, ga baakaaraa ɓo' yíinoo doŋ tum, kikaan tíkukka ɓéeɓ ɓuwiiɗa, fodaama ɓan, enaama yíinoo yijúwí' yërí ɓo' tum, ya ɓëgíssa ɓuwii ga kikaankaa ɓageeɓaɗa, ya onndaɓa kipes.

19Fodaama daa Aadama rek saŋɗee Kooh bi tahin ɓéeɓ enuunun ɓitumoh-baakaa'ɗa, fodaama Yéesu Kiristaa kelohɗin Kooh bi tahin Kooh hay ki'aboh ɓo' ɓiyewin ɓiɓo' ɓijúwí'.

20Waasaa Móyíis hayya, en ɗanaa, baakaa' mín kiyewin, ee daa baakaa' yewinoh tóoh, yërmaandaa Kooh wëñ ɗa kihoom ɓan.

21Ee fodaa daa baakaa' haydohee kikaan, ka tíkukka ga ɗook ɓuwiiɗa, fodaama yërmaandaa Kooh hay kitíkuk ga ɓéeɓ ɓuwii onɓa kijúɓ ga fíkíici, ee fodaama ɗu laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa, kooroh ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

Room 6

Ɗu enin ɓuwaa kaanin na Yéesu ee ɓa ɓii pes nari

1Kon ɗu wo'an ya diima? Ɗu enukohan ga kibaakaa' doonaa yijófí'yaa Kooh waari'tuuɗa wëñ ki'aamuk ga ɗuuƴcuune?

2Mínoo ki'en kay! Ɗu man na ɓuwaa kaanin ee baakaa' laakissii dooli ga ɗookɓa. Kon mínan na ki'en baakaa' lísi kikuliyuk ga kipessuu?

3Ɗú ínohin moos an ga waa ɗú bëtísi'u, ɗú ennda wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa, ɗú teewohee ɓan an ɗú bokin nari kikaan.

4Kon kooroh ga bëtísaama, ɗu enin ɓuwaa kaanin nari, ɗu acdohussa nari, doonaa Kooh Paamudii mílísi'tuu ga kikaan fodaa ya mílísi' Kiristaa ga dooli ndamciɗa. Ee fodaama ɗu ɓan, ɗu laak kipes ki'as, kaa ɗu aasohan.

5Ee waa ɗu enin wíinoo na Kiristaanii ga waa ɗu kaan nariɗa, ɗu hay ki'en nari wíinoo ɓan ga kimílískaagaari.

6Ínohat an daa ɗu madee ga kipessuu kuɗewaaɗa, Kooh daayƴdohinwa na Yéesu Kiristaa ga kuraanaa ya kaanohɗa, doonaa ya ɗúbí'doh faan-baakaa'faa ɗu ɓayeeɗa, ee fodaama ɗu ensisoo ñaam-baakaa'.

7Ndaga ɓaa kaanin, baakaa' laakissii dooli ga ɗookci.

8Waa ɗu kaanin na Kiristaanii, ɗu gëmat ɓan an ɗu hay kipes nari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9En ki'enaa, ɗu ínohin an Yéesu Kiristaa mílísin ga kikaan, ya ƴahissii kikaan. Ee kikaan ga kihafci laakissii dooli ga ɗookci.

10Ya hëgískohin na baakaa' bi leehha ga waa ya kaanɗa. Diimaɗa ya yii pes ee ya pesi' Kooh bi taa'.

11Ee fodaama ɗú ɓan, abat an ɗú man na ɓuwaa kaanin ee baakaa' laakissii dooli ga ɗookkúu, ɗú ínoh ɓan an ɗú ɓii pesi' Kooh bi taa', ndaga ɗú en wíinoo na Yéesu Kiristaa.

12Kon, kaa tooksat ki'en ñaam-baakaa', sagat kikeen ga iñcii cibóní'cii faanciigarúu aaw kikaan meekisohiɗa.

13Kaa tooksat kilëgísi' baakaa' hal ga haffúu, waa tumlukohirúu iñaa joffii. Namat ki'eroh haffúu ga Kooh, waa ɗú enin ɓuwaa kaanin bi mílísuunun. Erohat haffúu bi leeh tak gari, en ɗanaa, ya ëewdohhúu ga kitum yijúwí'.

14En ki'enaa, baakaa' laaksisoo dooli ga ɗookkúu ndaga ɗú ayukissii ga iñaa Waasii Móyíis nakohɗa, wayee ɗú ayuk ga yërmaandaa Kooh.

Ɗu dëkat ga kitum yijúwí'

15Kon diimaɗa ɗu jom ya kiwo'? Ɗu wo'at an ɗu ayukissii ga Waasii Móyíis, wayee ɗu ayuk ga yërmaandaa Kooh. Kon luu ɗu baakaaree, iñaama enoo darane? Ó'óo kay!

16Mon ɗú ínohin an binaa ɗú e' ɓo' haffúunaa, ɗú abi an ɗú hayyi kitaabuk, ee fodaama ɗú en ñaamci. Kon binaa baakaa' wëñnjúu doolinaa, lak ɗú enin ñaam gawa, ee fodaama wa ëewdohhúu ga kikaan. Ee, en an Kooh yërí ɗú taabukaa ɗú enan ñaamci ee ya hayyúu ki'aboh ɓiɓo' ɓijúwí'.

17Mon kuɗewaa ɗú enee ñaam-baakaa', ee diimaɗa ɗú namin kitaabuk Kooh. Fodaama ɗú ɗaakin ga keeñnjúu kayohfii ɗú jëgíruɗa. Ɗu gërëmat Kooh ga iñaama.

18Kooh nísinndúu ga kiñaam-baakaa'kaa ɗú enoheeɗa ee ɗú enin ñaamci doonaa kipessúu en kipes kijúwí'.

19Iñii yii, mi wo"i man na dii ɓuwii wo'iɗa ndaga helciigarúu gaawoo ki'am yen. Kuɗewaa, ɗú erohee faanciigarúu hen, ca ennda ñaam iñaa moroo na iñaa júɓpii ee límí'tarúu kesi iñaa joffii. Kon diimaɗa, erohat faanciigarúu, ca en ñaam iñaa júwin, doonaa kipessúu en iñaa sela'in.

20Kuɗewaa, ga waa ɗú lís ki'en ñaam-baakaa'ɗa, waassúu enéerí ga kitaabuk yijúwí'.

21Ɗú laak ya ga iñcaa cibóní'caa ɗú tumee kuɗewaaɗa ee wati ca enin kaci garúu? Iñcaama déy, kikaan doŋërí ca haydohi.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Diimaɗa nak Kooh ɓëgísinndúu ga ki'en ñaam-baakaa' ee ɗú enin ɓiñaamci. Kon neehalaa ɗú laas ga iñaamaɗa wërí en an ɗú sela'í' kipeskiigarúu, ee mëeñjohaa, ɗú laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

23Fayaa baakaa' wërí en kikaan; Kooh nak, iñaa ya onoh ee meekissii ken dara gaɗa wërí en kipeskaa leehoo taa' ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

Room 7

Waasii Móyíis tíkukissiiruu

1Mbokcii, ɗú ínohin iñii mi ƴahhúu kiwo'ɗa. Ɗú ínohin dijófí' an waas tíkuki ɓo' lakanaa ya yaa lís kipes.

2Malkat ga ɓetifaa en na kipajuk: en an ƴaalci yaa lís kipesaa, waas ebilli kites nari bi ga daa yaama kaanan. Wayee binaa ƴaalaa kaanaa, lak ya ɓëgísukin ga waasaa ebileeri kites nariɗa.

3Kon ya aboh na ƴaal yiliis, ee lak ƴaalci ya lís kipesaa, ya hay kitíku ɓetifaa ɗúki ƴaalci, faanuki na ɓo' yiliis. Wayee binaa ƴaalci kaanaa, lak ya ɓëgísukin ga waasaama; ya mínin ki'aboh na ƴaal yiliis ee ya tíksoo ɓetifaa ɗúk ƴaalci, faanuk na ƴaal yiliis.

4En garúu fodaama ɓan mbokci: kooroh ga kikaankaa Kiristaanii, ɗú kaandohha nari, kon Waas tíkukissiirúu. Ɗú ɓuu ɓo' yiliis, ee ɓaama yërí mílís ga kikaankaa doonaa kipeskiigaruu límí' Kooh jeriñ.

5Kuɗewaa, ga wii ɗu en na kipes ga rek iñaa neɓ kumuunnduuɗa, iñcii cibóní'cii Waasii Móyíis yúun garuuɗa cërí yëngëlee faanciiruu ee ca límí'taruu kikaan.

6Kuɗewaa, Waasii Móyíis abeeruu fodii ñaam, diimaɗa ɗu man na ɓuwaa kaanin gawa, wa tíkukissiiruu. Diimaɗa nak ɗu taabuk kijaamuk-Kooh ki'as fodii dii Helii yisela'í'yii teeɓpuukaɗa, wayee enissii fodaa daa, kuɗewaa, Waasii Móyíis nakoheekaɗa.

Waasii Móyíis wërí teewoh iñii en baakaa'ɗa

7Kon ɗu jom ya kiwo'? An Waasii Móyíis wërí haydoh baakaare? Múk! Wayee Waasii Móyíis wërí onndoo ki'ínoh iñii en baakaa'ɗa. En ki'enaa, Waasii Móyíis wo'éerí an: «Kaa ɗíibuk kilaas enaama mooroomfunaa», eneenaa mi ínohoo baakaaraa en ga kiɗíibuk enaama ɓo'ɗa.

8Baakaa' nak heel hal ga iñaama Kooh nakoh kitumɗa, wa hayya ga ɗuuƴ keeñiigoo, wa yúunnda ga ɗuuƴcoo halaat kiɗíibuk kilaas tóoh iñaa neɓ kumuun ɓo'. En ki'enaa, waas laakéeríinaa, eneenaa baakaa' enoo.

9Kuɗewaa, mi, ga wii mi ínohéerí iñii nakohu kitumɗa, mi yërí enee na kipes; wii mi ínohha iñcii Móyíis nakohɗa nak, baakaa' wërí ɓewee kipes ga ɗookkoo,

10ee mi nammba kikaan. Fodaama iñaa nakohu kitum ee jomeeroo ki'on kipesɗa, ekkaroo kikaan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11En ki'enaa, baakaa' heella hal ga iñaa Kooh nakoh kitumɗa, ɗúkkaroo ee apparoo kooroh ga iñaama nakohu kitumɗa.

12Kon Waasii Móyíis sela'in ee iñaa Kooh nakohɗa sela'in, júwin, jofin.

13Kon iñaa yijófí'yaa yaama ekkoo ga kikaane? Múk! Baakaa' kay wërí tumka, doonaa daa wa manɗa mín kihotuk. Wa kooroh ga iñaa yijófí'yaa yaama, wa ekkaroo kikaan. Fodaama wa kooroh ga iñaa nakohu kitumɗa, wa wëñnja ɗa kibon.

Iñii ɓo' waari kitumɗa mínoori kitum

14Ɓu ínohin an Waasii Móyíis meyoh ga Kooh. Mi nak, mi ɓo'-súusúus, mi toonuunun fodii ñaam ga baakaa'.

15Mi ínohoo dara ga iñcii mi tumiɗa. En ki'enaa, mi tumoo iñcii mi waari kitumɗa, mi nami kitum cii mi waaroo kitumɗa.

16Waa iñcii mi tumiɗa, mi waa'tiica, kon mi tookin an Waasii Móyíis jofin.

17Kon binaa mi tum iñaa mi waa'tii kitumaa, enndii mi tayka, wayee baakaarii en ga ɗuuɣcooɗa wërí tumlukohhoo ka.

18Mi ínohin an enaama yijófí' laakoo ga ɗuuɣcoo, mi waa' kiwo' ga kipes faanndoo. En ki'enaa, kiwaa' kitum yijófí' kii garoo, wayee mi mínooka kimëtí'.

19Mi tumoo yijófí'yii mi waari kitumɗa, wayee mi tumi yibóní'yii mi waa'tiiɗa.

20Binaa mi tum iñaa mi waa'tii kitumaa, enndii mi tumlukoh haffooka, wayee baakaarii en ga ɗuuɣcooɗa wërí ekkoo ga.

21Iñii yii yërí mi hot ga haffoo: wahtaa mi waa' kitum iñaa jofin tóoh, yibóní' yërí tuukukiroo tek.

22Waasii Kooh newinndoo lool ga ɗuuɣcoo.

23Wayee mi hotin an laakin waas wiliis waa en ga faanndoo ee wërí lebirohi na iñii heliigoo teeɓpooɗa. Wa tummboo ñaam ga waas baakaa', wii en ga faanndooɗa.

24En ki'enaa, massa mi! Ɓii músalanndoo ga faanfiigoo fii ëewdohhoo ga kikaanɗa ɓa?

25Mi yii gërëm Kooh ndaga mi laakin ɓaa músalanndoo ee yërí en YéesuKiristaa, Ha'mudiigaruu. Ga helloo mi abin an mi tookin Waasii Kooh, wayee ga kiɓo'-súusúussoo mi taabuk waas baakaa'.

Room 8

Kipeskii Helii yisela'í'yii oni ɓuwiiɗa

1Kon diimaɗa, ɓuwii en wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa, atti'soo kikaan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2En ki'enaa, Waasii Helii yisela'í'yii oniraa kipes ga ki'enfu wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa ɓëgísinndaa ga waas baakaa' na kikaan.

3Iñaa Waasii Móyíismínéeríi kitum, ndaga dii ɓo'-súusúus laakoo dooli tah wa mínéeríikaɗa, Kooh tuminndi. Ya tumwa ga waa ya wos Kowukaagari ëldúna, ka ɓayya faanciigaruu, ɗu, tumoh-baakaa'cii, doonaa ka nísí'tuu baakaa'ciigaruuɗa. Fodaama, Kooh atti"a kikaan baakaaraa en ga ɓo'-súusúusɗa.

4Ya tuminka doonaa kooroh ga iñaamanaa, ɗu tum bi mat iñaa Waasiigari nakohɗa, ɗu íis kon kitaabuk waasaa ɗu sak na kihaffuuɗu wayee ɗu taam ga Waasii Helii yisela'í'yii.

5Ɓuwii pesi ga iñaa neɓ faanɗa taabuksi neɓlaat-kumuunɓa doŋ, wayee ɓuwii pesi ga iñaa neɓ Helii yisela'í'yiiɗa taabuksi Helii yisela'í'yii rek.

6Kidëk ga kitaabuk neɓlaat-kumuun, ëewdohi ɓo' ga kikaan doŋ, ee kidëk ga kitaabuk iñaa neɓ Helii yisela'í'yii onohi kilaas ga kipeskii kukayohkii na ki'en ga jam.

7Ɓuwii tíku helɓa ga kitaabuk neɓlaat-kumuunɓaɗa sagohuunun na Kooh. Ɓa tookoo kitum iñaa Kooh nakoh ee ɓa mínooka hen sah.

8Ɓuwii taabuk neɓlaat-kumuunɓaɗa mínsoo Kooh kineɓloh.

9Ɗú nak, ɗú pesissii ga kitaabuk neɓlaat-kumuunndúu, ɗú pes ga kitaabuk Helii yisela'í'yii, ndaga Heliima wii dëkka ga ɗuuɣ keeñciigaruu. Ɓaa laakkii Helii Kiristaanii ga ɗuuɣ keeñaagarinaa, enndii yuu Kiristaanii.

10Ee binaa en an Kiristaanii yii ga keeñnjúunaa, kayoh faanciigarúu aawan ga kikaan rek ndaga dii ɗú tumin baakaa'ɗa, wayee Heliigari oninndúu kipes ndaga dii ɗú abohuunun ɓo' yijúwí' ga fíkíiciɗa.

11Ee ɓan, waa Helii Kooh mílísi' Yéesu Kiristaa ga kikaanɗa, ɗú dëkɗinwa ga keeñnjúu kayoh-kayohɗa, wóorin an Kooh yiima hay kimílísi' faanciirúu kaaninɗa ɓan kooroh ga doolii Heliigari dëk ga ɗuuɣcúuɗa.

12Kon, waa en fodaama, ɗú mbokciigoo, laakin iñaa wa'tuu, wayee enndii ga iñaa neɓ faan bi ɗu pesi ga iñaa neɓ kumuunnduu.

13Binaa ɗú pes ga kitaabuk iñaa neɓ faanaa, ɗú hay kikaan. Wayee binaa ɗú lëgísi' Helii yisela'í'yii hal ga haffúunaa, ɗú hay kitagoh na kitum iñcii cibóní'cii ɗú tumiɗa, ee fodaama ɗú laas ga kipeskii kukayohkii.

14Ɓéeɓ ɓuwii Helii Kooh níi'ɗa, ɓa ɓitowu Kooh.

15Heliima Kooh onndúuɗa tumoorúu ñaam, ee wa hay kitah ɗú niiksoo dara, wa ɣahhúu kitum ɓitowu Kooh. Wa hayyúu kimín ki'on kiɓay Kooh: «*Abaa, Paammboo!»

16Helii Kooh wiima wërí oniruu ki'ínoh ga keeñnjuu kayoh-kayohɗa an ɗu ɓitowu Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ee waa ɗu ɓitowu Kooh, ɗu hay kilam ga iñcaa cijófí'caa ya faani'tuuɗa; ee iñcaama, ɗu na Kiristaanii ɗu hayca kilam. En an ɗu bok nari kidayʼ coonunaa ɗu bokan nari ɓan ga ndamaa ya laakɗa.

Kooh hayyuu ki'on ndam wiyaak kuwis

18Mi foogin an coonucii ɗu en na kidayʼ watiɗa, enndii dara ga fíkíi ndamaa Kooh yʼahhuu ki'on kuwisɗa.

19En ki'enaa, ëldúnaanii Kooh sakɗa, besoo bes, wa wii sek Kooh teewoh ndamii towutiigari.

20Ëldúnaaniima Kooh sakɗa, wii taabuk waasaa ëewdohwa ídaa ee wa tayyiika. Kooh yërí tíkwa iñaama, wayee hoonohhii wa abin yaakaa',

21ndaga bes waa hay, Kooh hay kiɓëgís ëldúnanii ya sakɗa ga doolii saŋku'wa, ammbawa ñaamɗa. Ee fodaama wa laak hafwa, wa eku ɓan ga ndamaa towutii Kooh.

22En ki'enaa, ɗú ínohin an bi wati, ëldúnaanii Kooh sakɗa lís ga mesiklaat fodii ɓetifaa en na ki'íin ndaga coonucaa ga kilaak kowuɗa.

23Mesiklaataama keenndii rek ga ëldúnaanii kesi, wa keenin bi ga ɗookkuu ɗu ɓii ɗu laasin ga Helii yisela'í'yii, ennda iñaa ya ɗeɓ ki'onohɗa; ɗu ɓii íin ga keeñciiruu ee ɗu ɓii ga kisek besaa Kooh yʼahhuu kitum ɓitowuciɗa ee ya ɓëgísannduu ga kikaanɗa.

24En ki'enaa, Kooh músalinnduu wayee ɗu taam ga na ki'am yaakaa'. Ee fu hot iñaa fu yaakaaraa, iñaama ensisoo yaakaa'. Iñaa fu hotin, fu lísan na kiyaakaa' gari?

25Wayee waa iñaa ɗu yaakaa'ɗa ɗu hottiiri duum, kon ɗu jommbi kisek hen, ɗu guu'guuluk ga iñaama.

26Fodaama ɓan, Helii yisela'í'yii hayinnduu ki'amɗoh ndaga ɗu laakoo dooli. En ki'enaa, ɗu ínohoo daa kikíim Kooh eniɗa. Helii ga kihafci kíimi'tuu Kooh ga ɗuuyʼci, fodii ɓaa en na ki'íin wo'eenaa wo'koo na kúuw.

27Kooh yii ínohin iñaa en ga keeñ ɓaa en ɓéeɓɗa, ínohin ɓan iñaa Helii yisela'í'yii meekisohɗa, ndaga wa kíimɗi ɓuwii en ɓuu Koohɗa daa Kooh waarohkaɗa.

28Ɗu ínohin an ɓuwii waa' Koohɗa, ennda ɓuwii ya nook ga hafci kitaabuk iñaa ya nakohɗa, iñaa hew gaɓa tóoh Kooh hay ki'ek yahci ga bi ɓa ɓewoh yijófí' ga.

29En ki'enaa, ɓuwaa ya tanuk kumëeñí'ɗa, ya ɗaakɗin hafciɓa, doonaa ɓa en fodii Kowukiigari, ee fodaama, ka en saawii ɓo' ɓiyewin ga oomaacii.

30Ɗuwaama ya ɗaaki' hafciɗa, ya nookinɓa ɓan ɓa hay gari; ee ɓuwaa ya nook ɓa hay gariɗa, ya abohinɓa ɓan fodii ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici; ee ɓuwaa ya aboh fodii ɓiɓo' ɓijúwí'ɗa, ya erinɓa ndam ɓan.

Kiwaa'kii Kooh waa'tuuɗa laakoo daa ka eem

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

31Kon waa enin ɗa, ɗu yʼah ya kiwo' yiliis? Waa Kooh taam naruu, ɓii yiida mín yen garuu?

32Ya yaa, ya saŋngii Kowukaagari ka koo' ga coonu ndaga ɗu ɓéeɓpuu ɗu tah ya erohhakaɗa, kon ya na Kowukaagari, ya tumɗooruu iñaa en tóohe?

33ʼBuwaa Kooh tanuk ga hafciɗa, ɓii yiida mínan ɓuwaama kiyam yen? Kooh yërí abohɓa ɓiɓo' ɓijúwí'.

34ʼBii yiida mínɓa ki'atti' kikaan? Kiristaanii, ga kihafci, kaanin, wëñaa ga Kooh mílísɗinndi; ya yugin, hanohin Kooh yah-ñaabaagari ee ya yaa kíimi'tuu Kooh.

35Ee ɓii mínan ki'aas ga díkaantiruu na Kiristaanii bi hëgísohhuu na kiwaa'kiigariɗa ɓa? Yʼah coonu ciméeskíroo yʼah kitíit, ati kihatalluu ga kipes, wala a', kinduul wala iñaa mín kihídí' kumuun ɓo' ga, wala kikaan?

36En ki'enaa, iñii daliruuɗa yërí bídu ga Këyítfaa an: «Kím bi noh aas, ɗí ɓii apu ndaga fu, ɗí ɓii malaku fodii baalcaa ëewdohu kihoossunee.»

37Wayee ga iñaa dalluu tóoh, yiima waarinnduuɗa tum bi ɗu meyʼ ga na ndam wiyaak.

38En ki'enaa, wëerinndoo an enndii kikaan, enndii kipes, enndii malaakacii, enndii cii na kinguurukɗa, enndii wati, enndii kuwis, enndii ha'-dooli,

39enndii doolaa en ga ɗook, enndii waa en ga kakayɗa, wala yen yiliis yaa saku hen, laakoo dara iñaa mínnduu kihëgísoh na kiwaa'kii Kooh teeɓpuu ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruuɗa.

Room 9

Heetii Isarayeel Kooh tanukɗa

1Ga dii mi en wíinoo na Kiristaaniiɗa, iñii mi wo'ɗa kayoh fiwóorí', mi wo"ii saboh. Heliigoo taaboh na Helii yisela'í'yiiɗa teewinndoo an mi wo' kayoh.

2Keeñnjoo leehin tak ee mi korukin coonucaa leehoo.

3Calalinndoo sah Kooh coñnjoo mi hëgískoh, mi ga kihaffoo, na Kiristaanii, en ɗanaa mbokciigoo mi bok naɓa heetɗa múcu.

4ʼBuwaama ɓërí en ɓu-Isarayeel ee Kooh tuminɓa ɓitowuci, ya teewinɓa ndamiigari, ya pokohin naɓa kifiiliimun, ya erinɓa Waasii Móyíis, ya teewinɓa dii ya jom kijaamukuɗa, ee ya díginɓa .

5ʼBa límukoh ga caasamuncaagaɓa meyoh ga níilaa Abarahamɗa; ee Kiristaanii, ga kiɓo'kaagari, límuk ga ɓuwaama, ya yii ya en Koohyii hanoh ɓéeɓ ɗookɗa. Ndam aawat gari bi taa'. Aameen.

6Mi waa'tii kiwo' an iñaa Kooh dígee ɓu-Isarayeelɗa, ya tummbiiri. En ki'enaa, enndii an towutaa Isarayeel ɓéeɓta boku ga heetaa Kooh tanukɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ee ɓan, enndii an ɓéeɓ ɓuwaa bok ga níilaa Abarahamɗa, ɓitowuci. En ki'enaa, Kooh wo'ee Abaraham an: «Tucaasamuntaa mi dígeeraaɗa meyohsan ga geñaa Ísaak.»

8Iñaama waa' kiwo' an, towutaa límukoh ga ɓo' rek tahhii ta en towu Kooh. Towutaa en tuu Koohɗa, tërí en taa límukoh ga dígaa Kooh dígee Abarahamɗa .

9Iñii yii nak yërí Kooh dígee Abaraham, an: «Wahtii wii gaac, mi hay garaa kihayis ee laakan ɓetifu Saaraa laakin kowu kiʸaal.»

10Ee eemmbii ɗa; enissa fodaama na Rebekaa. Ya laakka na caasammbuu Ísaak síis, ɓaa bok paamun yíinoo.

11-12Kooh wo"ari an: «yaakkaa hay kisúrga'uk ga këmëeŋkímunaa.» Wii Kooh wo' iñaama lakanaa ɓa límussii ee ɓa tummbii yibóní', ɓa tummbii yijófí' duum. Iñaama Kooh tummbari kimëtí iñaa ya natin kitum, ya teewohha an ya tanuki ga daa neɓpi, ee ya malakoo ga iñcaa cijófí'caa ɓo' tumi wayee ga ɓayaa ya ɓayyiɗa.

13Iñaama yërí bídu ga Këyítfaa, Kooh wo' an: «Mi tanukka Yakoop, mi sagi'ta Esawuu.»

14Ɗu yʸah ya kiwo' ga iñaama? Ɗu wo'an an iñaa Kooh tumɗa júɓpiine? Mínoo ɗa ki'en.

15En ki'enaa, Kooh wo'ee Móyíis an: «Mi laakan yërmaandi ga ɓaa mi waa' kiyërëm, mi jofan ga ɓaa mi waa' kijof gari.»

16Kooh tanuk ɓo'aa, enndii an ɓaa yërí waarika wala yërí lëgëyika, wayee Kooh ga kihafci yërí laaki yërmaandi gari.

17Ndaga bidu ga Këyítfaa an Kooh wo' buuraa ɓu-Esípti an «Mi falinndaa buu' doonaa kooroh garaanaa, mi teewoh kiyakkiigoo ee teekiigoo síw daa en tóoh ga ëldúna.»

18Fodaama, Kooh laaki yërmaandi ga ɓaa neɓpi ee ya yëgísɗi keeñ ɓaa neɓpi.

19Ɓo' hayyoo kimeekis an: «Waa ken mínoo dara ga iñaa Kooh waa', kon ya na ɓuwii ga ya?»

20Mi nak, mi wo' an fu, ɓo'-súusúus, fu nam ki'en ɓa bi fu weeraanti'i na Kooh? Kataa mín kiwo' ɓaa tawahkaɗa an: «Iñii tah ya fu tawahhoo fodii dii»?

21Man tawahoh kataa mínin kitum ga ban iñaa neɓpi: ga yʸooŋ-banaa wa wíinoo, ya mínin ga kihëwí' kataa-túuyʸ kimo'ta na ɓan kataakaa foñsi ga fooh .

22En an Kooh waaree kiteewoh aylukaagari na doolaagari, ya tookka kon kimúuñi' iñaa maañ, ɓuwii tahee aylukaagari, ee kisaŋku' jomeeɓa ga kilaakɗa;

23ee ɓan, en an ya waaree kiteewoh daa ndamaagari hín kiyak ga ɗookkuu, ɗu ɓuwii ya laakin yërmaandi gaɓa, ee ya waayuki'ɓa kilaas ga ndamaagariɗa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24ɗu ɓéeɓpuu, ɗu ɓërí Kooh nook ga hafci. Ya eemmbii ga kinook yaawúu'cii doŋ ga hafci, wayee ɓan ɓuwii enussii yaawúu'ɗa.

25Fodaama, ya wo"aka ga Këyítfaa Osee, sëldíiga-Koohaa an: «Ɓuwaa kuɗewaa enéeríi ɓuuroɔɗa, mi hayɓa kiwo' ɓuunndoo. Heetaa kuɗewaa soosɗéeríi keeñnjooɗa, mi haywa kiwo' heetii soos keeñnjooɗa.

26Daa ɓa wo'ohseera an ɓa enndii heetiigoo tóoh, ɓa hay da kiwo'u towutii Kooh yii en na kipesɗa.»

27Ísayíi, sëldíiga-Koohaa, ga ɓakci, yéegaloheera ga looɓa an: «Luu enee an ɓu-Isarayeel, ɓa yewin hen bi ɓa hídin na tukakaytaa en ga giiyaaɗa, ɓijutuut gaɓa, ɓërí ɣah ga kimúc.

28En ki'enaa, Ha'mudii hay kitum bi mat, ga ëldúna, iñaa ya wo'ɗa ee yah kigaaw hen.»

29Ee fodaa Ísayíi yaama wo'eeka kumëeñí'ɗa an: «Binaa Kooh, yii hanoh ɗookɗa múuñɗéeríi ɓiɓo' ga heetiigaruunaa, ennaa ɗu ɗúbin fodaa ɓu-teeraa Sodom, ɗu man na ɓu-teeraa Gomoo'.»

Hewhewii winéwí'wii ga fíkíi ɓu-Isarayeel

30Kon ɗu aban ya kimma? Iñii yii: ɓuwii enussii yaawúu' heelséeríi Kooh abohɓa ɓiɓo' ɓijúwí'ɗa, Kooh abohhaɓa ɓiɓo' ɓijúwí'. Ee ngëmaa ɓa laak gaKiristaaniiɗa onɓaka.

31Wayee ɓu-Isarayeelɓaa heelee Kooh abohɓa ɓiɓo' ɓijúwí' ga daa ɓa taabuk Waasiiɗa, laakussii iñaama ga.

32Iñii tah ya ɓa laakkiika? Ɓa tíkee yaakaa'ɓa ga tumeencaagaɓa, ɓa saŋnga kigëm ga Kooh. Ɓa tapukka ga atohaa këfíti ɓo'ɗa,

33fodaama, Kooh wo' ga Këyítfaa an: «Mi hay kiyíp ga teeraa Síyoŋ atohaa ɓuwaa këfítukohan, ee wërí ɓúukanɓa. Wayee ɓaa fu gëm gawanaa, yaakaaraagaraa tasoo múk» .

Room 10

1Mbokcii, iñii mi waa' ga keeñnjoo ee mi kíim Kooh gaɗa, wërí en an ɓuwii mi bok naɓa heetɗa, ɓa múc.

2Kayoh, mi mínin kiseedi' an ɓa kaantukohin ga kijaamuk Kooh, wayee kikaantukohkiigaɓa, ɓa taammbii ga na hel.

3Ɓa ínohoo daa koorohsi bi ɓo' mín kijúɓ ga fíkíi Koohɗa, ɓa heella kituuki' waas waa ɓa koorohan ga kihafɓa. Ga iñaama, ɓa tooki'tii Kooh ga iñaa ya tum kijúwí'ɓaɗa.

4En ki'enaa, Waasii Móyíis top ga wii Kiristaahayɗa; en ɗanaa ɓéeɓ ɓaa gëmin mín ki'abohu ɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kimúckii kii ga ɓéeɓ ɓaa gëm ga Yéesu

5Iñii yii yërí Móyíis bín ga loo iñaa tahi Kooh ki'aboh ɓuwii ɓiɓo' ɓijúwí', ee kooroh ga Waasii Móyíisɗa. Ya bín an: «Ɓaa taabuk Waasii ga ɓéeɓ iñii wa nakohɗanaa, pesan gawa.»

6Wayee ga daa kigëm ga Kiristaa onohi kijúɓ ga fíkíi Koohɗa, iñii yii yërí wo'u ga an: «Kaa wo' ga helfu an: Ɓii yiida ƴah kilap ɗook asamaan?» Waa' kiwo': kiɓewohnee da Kiristaanii, ya yoosuk?

7Kaa wo' ɓan an: «Ɓii yiida ƴah kiyoosuk daa ɓuwaa kaanin enohɗa?» Waa' kiwo': kikólkí' Kiristaanii ga ɓuwaa kaninɗa, ya hay?

8Këyítfaa wo' ya kon ga kijúɓ? Iñii yii: «Wo'eenii Kooh, wii ga yahaafu, wa wii ga kúuwkiigaraa na ga keeñiigaraa» . Wo'eenii wiima wërí en wii ɗí yéegal ɓuwii an ɓa gëmat ga Yéesuɗa.

9Ɓéeɓ ɓaa fu wo' ga kúuwfu, ga fíkíi ɓuwii, an Yéesu yërí en Ha'mudii, ee fu gëm ga keeñaagaraa an Kooh mílísɗinndinaa, Kooh hayyaa kimúsal.

10En ki'enaa, ɓaa gëm ga Yéesu ga keeñaagarinaa, Kooh hayyi ki'aboh ɓo' yijúwí' ga fíkíici; ee ɓaa wo' ga kúuwci an Yéesu yërí en Ha'mudiinaa, Kooh hayyi kimúsal.

11Iñaama yërí Këyítfaa wo' an: «Ɓéeɓ ɓaa fu gëm garinaa, ya oorooraa múk.»

12Fodaama laakoo kigënantiloh an, yii yaawúu', yii enndii yaawúu'. Ɗu ɓéeɓpuu, ɗu bok ga Ha'mudii, ee ya tumɗi bi dooy ɓéeɓ ɓuwii kíimiri dímalɗa.

13Bíduunun ga Këyítfaa an: «Ɓéeɓ ɓaa fu ɓay Ha'mudii kikíim dímalaa, ya hayyaa kimúsal.»

14Iñaama yërí laak. En ki'enaa, binaa ɓuwii gëmussii garinaa, ɓa kooran gada bi ɓa mín kifool gari kikíim dímal? Ɓa tuman na bi ɓa mín kigëm gari, ee ɓa kelohhii teekiigari wo'u? Ɓa tuman na bi ɓa keloh teekiigari, ee laakkii ɓaa yéegalohwa?

15Kon ɓuwaa yéegalohan teekiigari meyohan gada, ee laakkii ɓuwaa wosu. Moona Këyítfaa wo'in an: «Malkat ga dii keeñcii ɓuwii soos ga hayii ɓuwii hay kiyéegaloh Hewhew cinéwí'ɗa.»

16Wayee nak enndii ɓuwii ɓéeɓɓa ɓërí keloh Hewhewii winéwí'wii, taabukussawa. Ísayíi, sëldíiga-Koohaa wo' an: «Ha'mudii, moo ɓii yiida gëm ga iñii ɗu yéegalohɗa?»

17Kon kigëm meyoh ga kisúkúruk Hewhewii winéwí'wii yéegalohuɗa ee Hewhewaama en Wo'eenaa Kiristaanii.

18Wayee mi wo' an ɓa kelohhii Hewhewii winéwí'wii hene? Ahaŋ kay! Ɓa kelohinwa dijófí'. En ki'enaa, Këyítcaa wo'in an: «Toonaataagaɓa kelohukin daa en ɓéeɓ ga ëldúna ee wo'eenɓa le'in bi ga topaaraa ëldúna.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Kon mi meekisohis an ɓu-Isarayeel ínohsoo kayoh-kayohɗane? Ahaŋ kay! Kooh ɗeweera kiwo', koorohha ga kúuwkaa Móyíis, an: «Mi hay kitum bi, ɗú siisoh ɓuwaa enussii heet duumɗa, mi obis aylukkúu ga ɓiɓo' ɓiliis ɓaa laakoo hel.»

20Ísayíi, sëldíiga-Koohaa kaañnja kiwo' ga iñaa Kooh nakki kiwo'ɗa an: «Ɓuwaa heelséeríiroo kihotɗa, hotuununndoo. Ee mi teewohin haffoo ga ɓuwaa tíkséeríi helɓa garooɗa.»

21Wayee ga iñaa aaw ga loo ɓu-Isarayeel, Kooh wo' an: «Noh noh, mi yii lërís yahiigoo heetaa wëe'taa ga an wii, wa kelohoo kiwo' ee wa yëgísin ga haf.»

Room 11

Kooh foñnjii heetii ɓu-Isarayeel

1Kon mi meekisoh an, ati Kooh foñin heetiigari? Mínoo ɗa ki'en! En ki'enaa, mi ga kihaffoo, mi bok ga ɓu-Isarayeel, kucaasamun Abaraham, ga geñaa Beesamee.

2Kooh foñnjii heetiigari ya tanukee kumëeñí'ɗa. Mon ɗú ínohin iñaa bidu ga Këyítfaa, ga loo Ili, sëldíiga-Koohaaɗa. Ya ña'sukohee ga fíkíi Kooh loo ɓu-Isarayeel. Ya wo'ee an:

3«*Ha'mudii, ɓuwii ɓii apuunun sëldíiga-Koohciigaraa, ɓa pookin loteelcaa ɗí tumohɗeeraa sarahɗa. Diimaɗa, mi doŋ mi tes ɓaa taabukkaa ee ɓa waa'too ki'ap ɓan.»

4Kooh ga kihafci wo"ari an: «Fu tessii haŋfu, mi faanɗin haffoo ɓo' ɓijúnni-yitnaɓanak ɓaa jaamukussii Baal ».

5Wati, iñaama ɓan man fodaama garuu. Ɓiɓo' ɓii ga, ɓaa tesin, ee Kooh tanukɓa ga yërmaandaagari.

6Ee en Kooh waa'ɓa hen, tanukkaɓanaa, kon enndii an, ga iñaa ɓa tumɗa tah ya tanukkaɓa. Enee an Kooh tanuki ɓuwii ga iñaa ɓa lëgëyɗanaa, eneenaa kiwaa'kii ya waari ɓo'ɗa ensisoo ga yërmaandi.

7Kon ɗu wo'at an ɓu-Isarayeel hotussii iñii ɓa heelɗa, wayee ɓiɓo' ga ɗuuɓa ɓaa Kooh tanuk, hotuununwa. Ɓaa tesɗa nak enussa ɓuwaa yëgísuunun ga keeñ.

8Fodaa ka bídu ga Këyítfaa an: «Kooh nëenɗin helciigaɓa, kúnin hasciigaɓa, lagin nofciigaɓa ee iñaama bi ga wati.»

9Dëwít ɓan cojeeraɓa an: «Ñamahcii ɓa ñamiɗa abatɓa fodii dii fí' abi júu'ɗa. Ɓa ñafukat kakay ee Kooh íifɓa mesiklaat.

10Kooh búumɗatɓa, ɓa hotsisoo, ɓa dëkat ga mesiklaat bi bíiŋciigaɓa daa' kakay bi taa'» .

11Kon mi meekisohis an, ga wii yaawúu'cii këfítukuɗa, ɓa keeneera bi ɓa le"a kakaye? Mínoo ɗa ki'en! Keenii ɓa keenɗa nak lëgísi' ɓuwii enussii yaawúu'ɗa hal bi ɓa mín kimúc. Ee fodaama, iñaama tahin yaawúu'cii kisiis.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ee en an ɓa lëgísɗin ɓu-ëldúna hal ga Kooh ee dii ɓa keeninɗa laakɗin ɓuwii ɓíinoo enussii yaawúu'ɗa jeriñaa, haa bëríinaa ɓéeɓ ɓu-Isarayeel ɓoʎkidohan hafɓa ga Koohaa, jeriñaa hídan na kiyak?

Kooh músalin ɓan ɓuwii enussii yaawúu'ɗa

13Ɗú ɓii ɗú enndii yaawúu'ɗa, mi wo' narúu kimma. Mi yërí en ɓii Kooh wos ee ya ebilli ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa. Kon mi am an lëgëyii ya sassoo kitumɗa laakin solu lool garoo.

14Mi yii tumwa nak, doonaa kisiis am ɓuwii mi heetukoh naɓaɗa, ee heyʎna fodaama, laak ɓuwaa hay, Kooh músalɓa.

15Ga waa Kooh foñ yaawúu'ciiɗa, ya lëgíssa hal fodaama, doonaa heetcii ga ëldúnaɗa tóoh júwoh nari. Kon binaa ya haydohis ɓu-Isarayeelaa, iñaama moos madanndii na kimílískaa ɓuwaa kaaninɗane?

16En ki'enaa, fu gú' ga mbúuraa, fu faani' Koohwa sarahaa, iñaa tes ga mbúuraaɗa tóoh enin yuu Kooh. Ee fodaama ɓan, binaa fu e' Kooh níil kedikkaa, toytaa tóoh enin tuuci ɓan.

17Heetii Isarayeel man na kedik-ólíwíyéekaa yípu hen, ee laakka toytaa ɓëjísu ga. Fu nak ga dii fu enndii yaawúu'ɗa, fu man na koy kedik-ólíwíyéekaa ɓaɓ ga ëgíraa; ka jokussa daa toytaa ɓëjísohuɗa, ee fodaama fu mínin kiñam na toytaagaka ga muluyʎmaa níilaa kedikkaa haydohɗa.

18Kon kaa ndamuk ga fíkíi toytaa kedikkaama Kooh ɓëjísɗa. Ee luu enee an helfu waa ga kindamuk, kaa al múk an enndii fu ɓay níilaa, wayee níilaa wërí ɓayyaa.

19Fu nak, fu hay kiwo' an: «Toytaama ta ɓëjísu hen, mi, mi jokussa ga daa ta eneeɗa.»

20Kayoh, Kooh foñnja yaawúu'cii en toytaa yʎowu taamaɗa, ndaga ɓa gëmmbii gari. Fu nak, ya tummbaraa ga ɓakaa yaawúu'caa ndaga fu gëmin gari. Wayee nak, kaa ɓëwí' haffu ndaga iñaama. Namaa kiniik Kooh.

21En an Kooh yërí múuñí'tii yaawúu'caama en toytaa kedikkaa yʎowuɗanaa, fu fooŋ an ya hayyaa kimúuñi', fu yii fu enndii yaawúu' ee fu yërí en koykii joku ga kedikkiiɗane?

22Kon fu hotin ga dii Kooh hín kijof na dii aylukiigari manɗa. Buwii këfítuk, keenussaɗa, ya tamohin ga ɗookɓa. Fu nak, ya teeɓparaa kijof. Kon dëkaa ga kijofkiigari, enndiikanaa ya hayyaa kiɓëjís fodii koy kedik.

23Ee yaawúu'cii, ɓa took kigëm ga Koohaa, Kooh hayɓa kijokis ga daa ɓa enee kuɗewaa, ga kedikkaaɗa. Kooh mínínɓa da kijokis.

24Wayee fu yii fu enndii yaawúu'ɗa, fu madee na koy kedik-ólíwíyéekaa paɓ ga ëgíraaɗa. Ka yʎowussa, ka jokussa ga kedik-ólíwíyéekaa yípu henɗa. Fu ínohin an iñaama yooɓpii kilaak. Yaawúu'cii nak ɓërí en toytii kedik-ólíwíyéekii yípu

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

henɗa. Kon wëñan kiyooƀ ga Kooh, ya ƀewista, ya jokista ga kedik-ólíwíyéekaa kaama yípu hen ta ƀëjísohseeɗa.

Heetii Isarayeel ƀéeƀwa hay kimúc

25Mbokcii, laakin iñaa en kúmpa garúu ee mi jominndúuri kiwo', doonaa ɗú íis haffúu kitík ƀuwaa ínohin iñaa en tóoh. Laakin ga ƀu-Isarayeel ƀuwaa bi wati saguunun kigëm ga Kooh. Iñaama hay kilaak bi ga bëríinaa ƀéeƀ ƀuwii enussii yaawúu', Kooh tanukɗa, aassan ga ngëmii.

26Daama nak, Kooh hay kimúsal ƀéeƀ heetii Isarayeel. Iñaama, yërí bídu ga Këyítfaa an: «Ɓaa ɣah kiƀëgís ƀuwiiɗa, meyohan Síyoŋ , ya hay kitum bi, ga kaan Yakoop, laakanndii ƀaa saŋ kijaamuk Kooh.»

27Kooh wo"a an: «Mi hayƀa kibayal baakaa'caagaƀa, ee iñaama yërí teewohan kifiiliimunkaa mi pokoh naƀaɗa.»

28Binaa ɗu ƀeƀ loo Hewhewii winéwí'wiinaa, yaawúu'cii saguununwa kite', ee fodaama ƀa ennda ƀuwaa sagohin na Kooh. Iñaama lëgísi'tarúu hal ga Kooh. Ɓu wo' ga kitanukkii Kooh tanuk yaawúu'ciiɗanaa, ƀa en ƀuwaa ya keeñukin ndaga caasamuncaagaƀa.

29Ɓéeƀ ƀaa Kooh tanuk, barkeellari, ya laakoo hel kanak ga ƀaa yaama.

30En ki'enaa, ɗú ƀuwii enussii yaawúu'ɗa, kuɗewaa, ɗú saŋnga kitaabuk Kooh, wayee diima, ga dii yaawúu'cii sagu kitaabuk Koohɗa, oninndúu kilaas ga yërmaandii Kooh.

31Yah ƀan fodaama naƀa. Diima deŋ, ƀa sagin kitaabuk Kooh ga dii ya laak yërmaandi garúuɗa, en ɗanaa, ƀa ƀan, ƀa mín kilaas kimma ga yërmaandaagari.

32Kon Kooh lagin ƀéeƀ ƀuwii rap, ga kisaŋngi kitaabuk, en ɗanaa ya teeƀ ƀuwii ƀéeƀƀa yërmaandaagari.

Kiyakkaa Kooh

33Ga dii Kooh hín kiyakɗa moos! Ga dii hamhamiigari hín kiyakɗa ee tóoh iñaa ya ínohin laaskooɗa! Ɓii mín ki'ínoh helci bi leeh takɗa ƀa? Ɓii mín kitëebí' iñaa ya nat kitumɗa ƀa?

34«En ki'enaa, ƀii ínoh iñaa Ha'mudii halaatɗa ƀa? Ɓii mínndi ki'on hel ƀa?

35Wala ƀan, ƀii e' Kooh yen ƀa, bi an Kooh jominndika ki'ík?»

36En ki'enaa, tóoh meyoh gari; ya yërí tum tóoh ee tóoh eni'ti. Ndam aawat gari bi taa'! Aameen.

Room 12

Kipes ki'as ga iñaa Kooh nakoh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Mbokcii, waa fodaama Kooh teewinnduu yërmaandaagari ya laak garuuɗa, mi kíimmbúu ɗú eroh haffúu fodii sarahaa en na kipes, waa sela'in ee neƀlohin Kooh. Iñaama yërí en kijaamuk kimëtí'kaa Kooh sek garúuɗa.

2Kaa heelat ki'en ƀuwaa taabuki baahcii ëldúnaɗa. Tookat Kooh e'túu halaat ciliis ci'as doonaa ya súpít keeñciigarúu. En ɗanaa ɗú mín ki'ínoh iñaa Kooh waa', ennda iñaa jofin na iñaa neƀpi ee wa mat.

3Ga iñii Kooh onndoo kooroh ga kijofkaagariɗa, ƀaa en ƀéeƀ garúu mi wo"i iñii yii: Kaa tíkat haffúu ga daa ɗú le"ii, yaa en ƀéeƀ mínat ki'ínohsoh daa Kooh hanohi'ti, ee ya lëgëy taam ga na ngëmaa Kooh wa'tiɗa.

4Iñaama man na faan ƀo'-súusúus. Cée'cii ga faanɗa yewin ee wíinoo bokkii na mooroomwa lëgëy.

5Fodaama, ɗu ƀii ɗu bok ga Kiristaaɗa, luu ɗu yewin yewin, ɗu enin faan fíinoo ga dii ɗu en wíinoo nariɗa. Ee ƀéeƀpuu, ɗu enin wíinoo, yaa en ƀéeƀ ga mooroomci, fodii cée'cii en ga faan ƀo'-súusúusɗa.

6Kooh warohin iñcii ya onnduu kimínɗa daa neƀpi. Iñcii ya onnduuɗa bokkii. Ɓaa Kooh oninndaa ki'en sëldíigacinaa, tumaa iñaama ee fu taam ga na ngëmii.

7Ɓaa Kooh onndaa kimín ki'amɗoh ƀuwiinaa, amɗoha. Ɓaa Kooh onndaa kimín kijëgí' ƀuwiinaa, jëgíroha.

8Ɓaa Kooh oninndaa kimín kidígalohaa, dígaloha dijófí'. Ɓaa Kooh oninndaa keeñ ki'onohaa, onohaa na keeñ wisóosí'. Ɓaa Kooh oninndaa kikuliyuk ga ƀuwiinaa, taabaa ga na keeñ. Ɓaa Kooh oninndaa kilaak yërmaandi kidímalohaa, taabaa ga na keeñ wisóosí'.

9Waarat ƀimooroommbúu ga ɗuuy keeñnjúu, ee ka hanat ki'eem ga kúuwkii rek. Núpat iñaa bonin ee ɗú ñaak ñap ga yijófí'.

10Waarohat ga díkaantirúu na keeñciigarúu ƀéeƀ, fodaa ƀuwaa bokoh. Ɓocirohat kiwaaroh ga díkaantirúu.

11Kaantukohat ee kaa yówírat yahhúu! Lëgëyɗat Ha'mudiiee ekat keeñciirúu ƀéeƀca ga.

12Ɓú abin yaakaa' ga iñcii Kooh dígohɗa, kon keeñnjúu soosat seƀ. Binaa ɗú en ga coonunaa, tookatfa kikooruk. Dëkat ga kikíim Kooh rek.

13Warohat iñcii ɗú laakɗa na ƀuwii enu ƀuu Koohɗa ga soolicaagaƀa, ɗú toputu' dijófí' sagaccaa haysi ga kaancaagarúuɗa.

14Ɓuwii hatalirúu ga kipesɗa, kíimɗatƀa Kooh. Kíimat Kooh barkeelƀa; kaa kíimat ya coñƀa.

15Bokat kineƀluk na ƀuwii enu ga neƀlaatɗa; Bokat kikoduk na ƀuwii enu na kikodukɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Bokat hel ɗú en wíinoo. Kaa ɓëwírat haffúu, wayee tookat kijutuuti haffúu. Kaa tíkat haffúu ɓuwaa wëñ kilaak hel.

17Ɓo' tummbúu iñaa joffiinaa, kaa ëldattika. Namat kiheel kitum iñaa jofin ga fíkíi ɓéeɓ.

18Tumat iñaa ɗú mín tóoh bi ɗú dëk na ɓéeɓ ɓuwii ga jam, en mínukaa.

19Mbokciigoo mi keeñukɗa, kaa ëldúkat ga yibóní'yaa ɓo' tummbúu, wayee íisat Kooh payʼka ga aylukaagari. En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa, Ha'mudii wo' an: «Mi yërí laak ki'ëldúk, mi yʼah ki'ík yaa en ɓéeɓ, iñaa cal iñaa ya tumɗa.»

20Ya wo'in ɓan an: «Binaa ɓo', yaa waa'tii garaa kihot, yaawaa, onaari iñaa ya ñaman. Binaa ya pílaa, onaari músú, ya an. Fu tum iñaamanaa, ya hay laak kaci fiyaak ga.»

21Kaa íisat kibon wëñnjúu dooli, wayee ga kijofkaa ɗú tumɗa, laakat ndam ga ɗook kibon.

Room 13

Kikelohi' ɓuwii Kooh kuliyuki'ɗa

1- Ɓaa en ɓéeɓ jomin kikelohi' ɓuwii kuliyuk ga nguu'ciiɗa. En ki'enaa, laakoo nguu', waa meyohii ga Kooh; ɓéeɓ cii laakɗa, Kooh yërí yípca.

2Kon ɓéeɓ ɓaa fu saŋ kikelohi' ɓuwii tíku ga fíkíiɗanaa, fu heñoh iñaa Kooh tuuki'. Ee ɓaa fu heñoh iñaamanaa, waas hay kidal ga ɗookfu.

3Ɓaa tumi iñaa jofin jomoo kiniik ɓuwii ga nguuriiɗa; ɓaa tumi iñaa joffii yërí jomɓa kiniik. Kon ɗú waa' kiniikoo ɓuwaamanaa, tumat iñaa jofin, en ɗanaa ɓa hayyúu kikañ.

4En ki'enaa, ɓa lëgëyi' Kooh, ee iñaama onndaa jam. Wayee binaa fu tum iñaa joffiinaa, fu jomin kitíit, ndaga enndii sooyʼ Kooh onndaɓa kimín kiko'. Ɓa ɓisúrga Kooh ee ɓërí laak kiyóoskí' aylukaa Kooh ga ɗook ɓuwii tumi iñaa joffiiɗa.

5Kërí tah ɗu jom kikelohi' ɓuwii kuliyukɗa hen. Ee enndii rek kiniik aylukaagaɓa, wayee ka en iñaa dal helluu.

6Kërí tah ɓan ɗú jomin kifay lempu. Ínohat an ɓuwii Kooh e' lëgëy kifayuk lempuɗa, ɓa lëgëyi' Kooh ee ɓa jomin kimëtí' sasaa Kooh nakɓa waama.

7Erat yaa en ɓéeɓ iñaa ya jom ki'eruɗa. Ɓaa ɗú jom kifay lempunaa, fayattiwa. Ɓaa ɗú jom kifay juutinaa, fayattiwa. Ɓaa ɗú jom ki'e' céeraa, erattiwa. Ɓaa ɗú jom ki'e' ndamaa, erattiwa.

Waarohat ga díkaantirúu

8Kaa laakɗat ken kobot, enndii kobot kiwaaroh dogaa. Ɓéeɓ ɓaa fu waa' mooroomfunaa, fu wacohin na Waasii Móyíis.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9En ki'enaa, Kooh nakohin an: «Kaa ɗúk ʎaalfu wala ɓetifu fu faanuk na ɓo' yiliis, kaa ap ɓo', kaa lok, kaa ɗíibuk kilaak iñaa en yuu mooroomfu.» Iñcuma nakohuɗa, na caa tesɗa tóoh, ca cii ga wo'eenii wii an: «Waaraa mooroomfu fodii fu waa' haffuɗa.»

10Ɓaa waarin mooroomci, tumoori iñaa meskin. Kon binaa fu waa' mooroomfunaa, fu tumin iñaa Waasii Móyíis nakoh kitumɗa bi matin.

Kiwaayuk kihayiskii Ha'mudii

11Kon tumat fodaama. En ki'enaa, ɗú ínohin jamaanii ɗu enohɗa. Wahtii ɗú jom kiyúudukohɗa le'in. Wahtii Kooh ʎahhuu kimúsalohɗa wëñin kideeʎ. Wa úsaayissii fodaa ga wii ɗu han ki'aas ga ngëmiiɗa.

12Wekii wii ʎah kileeh ee Kooh yii ʎah kiwíis. Ɗu foñat iñcii tumsi ee ca ɗaakuki henɗa, ɗu ganaayuk lee'laatii Kooh e'tuu kiheñohohɗa.

13Kon ɗu tíidat yijúwí' fodii ɓaa tíin na noh taŋ. Ɗu hanat kiliiluk ga kiñam na ki'an, ɗu hanat kifaanuki na ɓaa en tóoh na kiŋalaañuk, ɗu hanat kiñarohi, ɗu hanat ki'iñaadoh ga díkaantiruu.

14Wayee nak, madat na Yéesu Kiristaa,Ha'mudii, ee kaa taabukat neɓlaat-kumuunndúu ga iñcii ka waa'ɗa rek.

Room 14

Onohat cee' ga díkaantirúu

1Tookat ga ɗuuʎcúu ɓaa ngëmaagari yëgísissii duum ee kaa ñarohat nari ga halaatcaa ya laakɗa.

2Laakin ɓaa halaat an ya mínin kiñam ñamahaa en tóoh. Ee ɓaa ngëmaagari yëgíssii duum nak halaat an ya ñaman iñcii línsi ga dë'ɗa rek.

3Ɓaa ñami iñaa en tóoh jomoo ki'eew yaa ñamoo iñaa en tóoh, fodaa gariɗa. Ee ɓaa ñamoo iñaa en tóoh hanat ki'atti ɓaa ñami iñaa en tóohɗa, ndaga Kooh ga kihafci tookinndi.

4Fu nak, fu tík haffu ɓa, bi fu atti'i súrga jaambuu'? Waa ya am lëgëyaagari, waa ya foñlukwa tóoh, ya dígohka na ha'-kaanci. Ee sah ya hay ki'am lëgëyaagari ndaga Ha'mudiilaakin doolaa amlukohanndiwa.

5Laakin ɓuwaa halaat an laakin besaa gën bescii cíinoo ga fíkíi Kooh. Ee ɓíinoo halaatu an bescii tóoh, ca wíinoo. Ɓaa en ɓéeɓ ínohat dijófí' iñaa ya halaatɗa ee ya am ga.

6Kon ɓo' halaat an laakin bes, waa gën cíinoocaanaa, ya tumka kijaamuk Ha'mudii. Ɓaa tanuk kiñam iñaa en tóoh, ya tumka kijaamuk Ha'mudii ee ya gërëmi Kooh ga iñaama. Ɓaa tanuk kiñamoo iñaa en tóoh, ya tumka ɓan kijaamuk Ha'mudii ee ya gërëmi Kooh ga iñaama.

7Yíinoo garuu pesi'tii hafci ee yíinoo garuu ʎahhii kikaani' hafci.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8En ki'enaa, binaa ɗu pesaa, ɗu pesi' Ha'mudii, ee ɗu kaanaa ɓan, ɗu kaani' Ha'mudii. Kon waa ɗu pes, waa ɗu kaan, ɗu ɓuu Ha'mudii.

9Iñaama yërí tah Kiristaanii kaannda, ya mílíssa doonaa ya en Ha'mudii ɓuwii kaaninɗa na Ha'mudii ɓuwii en na kipesɗa.

10Kon fu, fu yërí en ɓa bi fu atti"i mooroomfu? Ee fu ɓan, fu yërí en ɓa bi fu eewi mooroomfu? Ɗu ɓéeɓpuu, ɗu hay kituuk ga fíkíi Kooh, ya atti"uu.

11Bíduunun ga Këyítfaa, Ha'mudii wo"a an: «Ga dii mi yii pes ee kayohɗa, mi wo' an ɓéeɓ ɓuwii hay kiyí'u ga fíkíiroo ee yaa en ɓéeɓ hay kiwo' faŋ ga kúuwci an mi yërí en Kooh.»

12Fodaama ɓaa en ɓéeɓ garuu hay kilayohi hafci ga fíkíi Kooh, ga tóoh iñaa ya mos kitum.

Kaa ek mooroomfu ga kitum baakaa'

13Kon ɗu íisat ki'atti' mooroommbuu. Namat kiguu'guuluk ga kiwatuk kitum iñaa mín mbokkúu kerceen kikëfít, wala tahanndi kikeen ga yibóní'.

14Dii mi en wíinoo na Yéesu, Ha'mudiiɗa tahinndoo ki'ínoh ee wëerinndoo an laakoo ñamahaa tabin kiñam. Wayee binaa ɓo' am an yen tabin kiñamaa, iñaama tam kiñam gari.

15Binaa fu ek mooroomfu coonu ndaga iñaa fu ñamiɗanaa, lakanaa fu waarissiiri. Kaa ek mooroomfu ya saŋku' ndaga iñaa fu ñamiɗa. Ya ɓan, Kiristaanii kaanɗinndi.

16Iñaa ɗú am an jofin garúu, hanat kilím ɓasee ga ɗookkúu.

17En ki'enaa, kibok ga Nguurii Kooh deeyohhii dara na ñamah wala anah. Kibok ga Nguurii Kooh wërí en kitaabuk iñaa júwin, kiheel jam na kineɓluk, ee iñcaama, Helii yisela'í'yii yërí onohica.

18Ɓaa jaamuki Kiristaanii fodaama hay kineɓloh Kooh ee ɓuwii ɓan hay kiwo'u an ya jofin.

19Kon nak, ɗu heelat kitum iñaa haydohi jam ga díkaantiruu na iñaa yëgísɗan ngëmaa yaa en ɓéeɓ garuu.

20Iñii fu ñamiɗa hanat kikalañsoh lëgëyii Kooh. Kayoh, laakoo ñamahaa líiɓ ga fíkíi Kooh. Wayee ɓaa fu ñam ñamahaa tahan mooroomfu kikeen ga yibóníraa, fu tumin iñaa joffii.

21Iñaa gënɗa, wërí en an kaa ñam koynoh, kaa an sangara ee kaa tum dara yiliis yaa ekan mooroomunfu ga kitum baakaa'.

22Iñaa fu gëm ga loo iñaamaɗa, eemdohaari ga díkaantifu na Kooh. Ya yewinin múu', ɓaa helci dalin ga iñcaa ya tumiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ɓo' am ga helci an ya jomoo kiñam iñii yii, binaa ya ñamwanaa, ya tumin baakaa'. En ki'enaa, tumeenaa taammbii na ngëm ɓéeɓ iñaa baakaa'.

Room 15

Kikuliyuki' iñaa neɓ mooroomfu

1Ɓu ɓii ɗu yëgísin ga ngëmiiɗa, ɗu jomin kikooruk ɓuwii ngëmiigaɓa yëgíssiiɗa ee ɗu jomoo kiɗëwí' iñaa neɓ garuu doŋ.

2Ɓaa en ɓéeɓ garuu heelat kitum iñaa newin mooroomci ee jofin gari, doonaa yaama mín kiwëñ kiyëgís ga ngëmaagari.

3En ki'enaa, Kiristaanii mosoo kiheel iñaa neɓpi. Iñii yii bíduunun ga Këyítfaa an: «Ɓaseecaa ɓuwaa ɓaseeraaɗa, fu Kooh, ca keenin ga ɗookkoo.»

4Ɓéeɓ iñaa bínsee kuɗewaa ga Këyítfaaɗa, bínsee kijëgí'tuu doonaa wa yóodí'tuu kimúuñ ee wa daas keeñciigaruu bi ɗu mín kilaak yaakaa' ga iñaa Këyítfaa wo'ɗa.

5Koohyii onohi kimúuñ ee daasi keeñcii ɓuwiiɗa onattúu kijúwoh yaa en ɓéeɓ na mooroomci fodaa Yéesu Kiristaa waa'kaɗa.

6Fodaama, ɓéeɓpúu ɗú bok koonaa kíinoo, ɗú yʼeeki, ɗú kañi Kooh, Paamudii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

Kiristaa hayi' yaawúu'cii na ɓuwii enussii yaawúu'ɗa

7Yaa en ga ɓéeɓ tookat mooroomci fodaa daa Yéesu Kiristaa tookkúuɗa, doonaa ɓuwii e' Kooh ndam.

8En ki'enaa, iñii mi waa'túu kiwo'ɗa wërí en an Kiristaanii tummba hafci súrga yaawúu'cii kiteeɓba an Kooh wo'oo, lëehíraa ya nís iñaa ya wo'ɗa. Ya hayya kon kimëtí' iñaa Kooh dígee ɓicaasamɓaɗa.

9Ya hayin ɓan doonaa ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ndamu Kooh ga yërmaandaagari, fodaa këyítfaa wo' kaɗa an: «Ërí tah, mi hay kiwo' faŋ ga leeloo heetcii ɓéeɓca an fu Kooh ee mi hay kiyʼeek kiyakkii teekiigaraa.»

10Bíduunun diliis ga Këyítfaa an: «Heetcii ɓéeɓca, neɓlukat na heetii Kooh tanukɗa.»

11Ya wo'issa diliis an: «Ɓéeɓpúu, ɗú heetcii, ndamat Ha'mudii. Ɓuwii ɓéeɓba ndamatti.»

12Ísayíi, sëldíiga-Koohaa ɓan wo'in an: «Hay kilaak ɓaa límukan ga níilaa Yesee. Ya hay ki'en buurii heetcii ɓéeɓca, ee ca tíkan yaakaa'ɓa gari.»

13Koohyii onohi yaakaa'ɗa sóosírat keeñnjúu seɓ, ya onndúu jam wimëtí' sëk ndaga ɗú gëmin gari. Fodaama, keeñnjúu líif muut na yaakaa', waa meyoh ga doolaa Helaa yisela'í'yaa.

Iñii tah Pool bínnda ɓu-Room këyítfii fiiɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Mbokcii, mi ga kihaffoo mi ínohin an ɗú jofin lool, wëerinndoo dijófí' an ɗú ínohin tóoh kayohfii ee ɗú mínin kijëgíroh wo'eenii Kooh.

15Wo'eencii mi binndúuɗa, en laak ɓítin kikelohaa, dara tahhiika, hanaa kiwaa'túu kiníindís rek iñaa ɗú ínohin haat. Mi tumka ga iñii Kooh onndoo, ga kijofkiigari,

16mi ennda súrga Yéesu Kiristaa ga ɗuuɣ ɓuwii enussii yaawúu'ɗa. Ya faanndaroo haŋ kitum lëgëy kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, doonaa ga tumeenii Helii yisela'í'yii, ɓuwii enussii yaawúu'ɗa enu fodii sarahaa newin Kooh.

17Kon waa mi yii ga yah Yéesu Kiristaa, mi safarin ga lëgëyii Kooh nakkoo kitumɗa.

18Mi kaañoo kiwo' yen yiliis yaa enndii iñii Yéesu Kiristaa tum koorohha garooɗa. Ya kooroh garoo, kihaydoh ɓuwii enndii yaawúu'ɗa, ɓa taabuk Kooh: Iñaama ya tuminndi kooroh ga wo'eencii mi wo'iɗa na iñcii mi tumiɗa.

19Ya tumin kíntaan na mandarga ciyewin ee Helii yisela'í'yii teewohin dooliigari. Mi yéegalohin Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu Kiristaaɗa daa en ɓéeɓ ga leeloo ɓuwii, aboh ga teeraa Yéerúsaleem bi ga gohaa Ílírii.

20Mi mos kiwaa' kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii ga ɗekatcaa ɓuwaa en daama mossoo kikeloh loo Kiristaaniiɗa. Mi waaréeríi kitawah yen ga ɗook lëgëy ɓiɓo' ɓiliis.

21Fodaama, mi ɗeeŋngii dara ga iñaa bídu ga Këyítfaaɗa an: «Ɓuwaa ken mosooɓa kiyéegal iñaa aaw gari hayussi kihot. Ee ɓuwaa mosoo kikeloh loociɗa hay ki'ínohu iñaa laakɗa.»

Iñii tah Pool waa' kika' Roomɗa

22Kërí tah, waas ciyewin binaa mi waa'túu kihay kiwaak rekaa, mi hayoo.

23Diimaɗa nak, lëgëyiigoo dii ga gohcii ciiɗa leehin. Tíkíis tiyewin tee, taa helloo lík ga kihay kiwaakneerúu rek,

24ee mi waareeka binaa mi en na kiɣah kúlkaa Espaañaa. Mi koo' dumanaa, mi warinndúu kihot ee ɗú amɗohhoo ga ɓaawaama; keeñnjoo ɓan hay kisoos ga ki'en narúu jutuut balaa mi paafaa.

25Wayee diima deŋ, mi ɣah Yéerúsaleem kidímal ɓuwaa Kooh enu daamaɗa.

26Ɓuwaa Kooh enu ga kúlkaa Maseduwaan na kaa Akayɗa hídírohuunun hëelís kiwosoh ɓuwaa Kooh enu ga Yéerúsaleem, laaksoo daraɗa.

27Ɓa ga kihafɓa, ɓërí halaat iñaama ee jofin ɓa dímal ɓuwaama. Kooroh ga yaawúu'cii, Kooh barkeelin ɓuwii enussii yaawúu'ɗa, ɓa laasin ga ngëmii. Kon kerceencii enussii yaawúu'ɗa jomuunun kiwa' kerceencii enu yaawúu'ɗa ga alalciigaɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Kon binaa mi lëehí' kitum lëgëyiigoo, mi ɓay dímalaa aaw ga kerceencaa enu ga Yéerúsaleemɗanaa, mi hay kika' kúlkaa Espaañ ee mi koorohan garúu duma.

29Mi ínohin an binaa mi hay garúunaa, Kiristaanii hayyúu kibarkeel lool ga iñaama.

30Mbokcii, ɗu ɓéeɓpuu ɗu gëm ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ee Helii yisela'í'yii tumin kiwaaroh ga díkaantiruu. Kon mi kíimmbúu ɗú amɗohhoo ga kikíim Kooh,

31en ɗanaa mi ka' kúlkaa Yúudéenaa, ɓuwaa enu daama ee gëmussii ga Kiristaaniiɗa, sodalsooroo lool. Kíimat Kooh doonaa dímalaa waama mi ʸah kiɓayi' ɓuwaa Kooh enu ga Yéerúsaleemɗa, ɓa tookwa.

32Fodaama, neɓ Koohaa, mi hay kihay garúu na keeñ wisóosí', mi íikaruk jutuut ga ɗuuʸcúu.

33Mi kíim, Koohyii laak jamɗa, ya enat narúu ɓéeɓpúu! Aameen.

Room 16

Pool këñí'ta ɓu-Room

1Kon mi yii díŋkaanndúu Febe, mbok-kerceennduu yiɓeti, ee en súrga ga jaangaa Keŋkeree.

2Ya yum hay garúu, ee leenaa abatti bi jof ga teekiiHa'mudii fodaa daa ɓo'-Kooh jom ki'abuɗa. Amɗohatti ɓan ga ɓéeɓ iñaa ya sooluk. En ki'enaa, ya amɗohin ɓo' ɓiyewin, bi ga mi yii yii sah.

3Ɗú këñíri'too Pírísíl na Akílaas ɓiʸaaɓumgoo duma ɗí bok kilëgëy ga teekii Yéesu Kiristaa.

4Ɓa ɓanak, ɓa karin bi ɓa waa'ta kitoon tumuunɓa ndaga mi. Mi yii gërëmɓa ga iñaama. Ee enndii mi haŋngoo doŋ: ɓéeɓ jaangucii ɓuwii enussii yaawúu'ɗa gërëminɓa ɓan.

5Mi yii këñí' ɓan ɓuwii ga jaangii hídírukohsi ga ɗuuʸ kaancaagaɓa kikíim Koohɗa. Mi yii këñí' Epaynet, yii mi keeñukinɗa: ya yërí ɗeɓ kigëm ga Kiristaanii ga gohaa Aasíi.

6Mi yii këñí' Mërí ga: ya yaama, ya sodin lool garúuɗa.

7Mi yii këñí' ɓan ɓu-kaanndoo Andoroníkus na Yúníyaas, ɓa ɓii mi bokee naɓa kilagu ga kasuɗa. Ga apotaa'cii, ɓa enin ɓuwaa neɓlohin ɓuwii lool ee ɓa deɓpoo sah kigëm ga Kiristaanii.

8Mi yii këñí' Ampílíyatus, yii mi keeñukinɗa ga fíkíi Ha'mudiiɗa.

9Mi yii këñí' Irbee yii ɗí bok nari kilëgëy ga teekii Kiristaaniiɗa, ya na Estakis yii mi keeñukinɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Mi yii këñí' Apeeles, yum teewohin bi matin sëk ngëmaa ya laak ga Kiristaaniiɗa. Mi yii këñí' ɓan ɓu-kaan Arístobil.

11Mi yii këñí' mbokkoo Herodíyoŋ na ɓan ɓu-kaan Narsís, ɓa ɓuu Ha'mudii.

12Mi yii këñí' ɓan Tirifeen ya na Tirifoos ee ɓa bok kilëgëy ga teekii Ha'mudiiɗa. Mi yii këñí' Persís, yum mi keeñukinɗa. Ya ɓan ya sodin lool ga kilëgëyi' Ha'mudii.

13Mi yii këñí' Rifis, ya yum ya en súrga yiyaak ga Ha'mudiiɗa, ya na eeci, ee en eemun garooɗa ɓan.

14Mi yii këñí' Asinkirit, ya na Felegon na Ermes, Patorowaas, Ermas na ɓéeɓ mbok-kerceencaa enu naɓa daamaɗa.

15Mi yii këñí' Fílolok na Súlí, Nere na këmëeŋkíci yiɓeti Olimpas na ɓan ɓéeɓ ɓuwum Kooh enu naɓa daamaɗa.

16Këñɗohat ga díkaantirúu, ɗú mígínoh haf, kiteewoh an ɗú ɓërí bokoh. Ɓuwii ga jaangucii Kiristaaniiɗa ɓéeɓba ɓëyrohuununndúu këñí'.

Watukat kiɗeeŋ iñaa waas kerceen nakoh

17Ɓú mbokciigoo, mi kíimmbúu hen, leenaa watukat ɓuwii heñoh kinís iñcum ɗú jëgíruɗa ee fodaama ɓa haydohi kihëgískoh ga ɗuuɣcúu na kiye"úu ga waas wibóní'. Kaa aaskohat na ɓuwaama.

18Ɓuwaa manɗa, tumussii lëgëyii Kiristaanii Ha'mudiigaruu nakohɗa, ɓa tum iñaa neɓba. Ɓa yahi ɓuwii hen ee ɓa neɓ kúuw en fan kúum. Fodaama nak, ɓa ɗúki ɓuwii hoorussii helɗa.

19Ɓú ga kihaffúu nak, ɓéeɓ ínohin an ɗú taabukin iñii Ha'mudiigaruu nakoh kitumɗa. Kon ínohat an keeñnjoo soosin lool garúu. Wayee nak, mi waarin ɗú taam na hamham widóoyí' ga ki'ínoh iñaa jofin, ɗú tumiri ee ɗú aaskohoo na yibóní'.

20En ɗanaa, Kooh yii onohi jamɗa, diimanaa ya napañsoh Seytaani ga fíldoo kotciigarúu, ɗú laak dooli ga ɗookci. Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu barkeelattúu.

21Tímotée, yii taam naroo kilëgëyɗa, yii këñí'túu ga, ya na ɓuwii bokoh naroo enu diiɗa: Lusiyus, Yaasoon na Sosipatoros.

22Mi nak, Tertiyus, mi bídi' Pool këyítfii fii ee ga teekii Ha'mudii, mi yii këñí'túu ga.

23Gayus yii këñí'túu ga ɓan. Mi yii ennda ga kaanci, ee ɓéeɓ ɓu-jaangii Yéesu haysi kikíim Kooh dii ga kaanci ɓan. Erasti, yii ɗaak hëelísii teeriiɗa ɓan yii këñí'túu ga, ya na mbokkuu Kartus.

[24Yéesu, Ha'mudiigaruu barkeelattúu ɗú ɓéeɓpúu.]

Pool kañnja Kooh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

[25Kon, ɗu kañat Kooh. Ya yërí laak doolaa wëñannduu kiɓaat kiyëgís ga ngëmiiɗa. Ee iñaama yërí mi wo'i, mi en na kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu Kiristaaɗanaa. Kooroh ga Hewhewii winéwí'wiima, Kooh ínohlukohha ɓéeɓ kúmpafaa ya ɗaakee kumëeñí',

26ee diimaɗa, ya teewohinfa faŋ. Fodaa daa Koohyii leehoo, nakoheekaɗa, fa koorohha ga këyítcaa sëldíiga-Koohcii. Fodaama iñaa ɗaakkee yaama yéegalohuunun ga ɓéeɓ heetcii, doonaa ɓa gëmwa, ɓa taabukwa.

27Ndam aawat ga Kooh, yii ya haŋci doŋ, ya laak hamhamɗa, kooroh ga Yéesu Kiristaa bi taa'! Aameen.]

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Korenti

1 Korenti 1

Këñďoh

1Mi Pool, Kooh, ga iñaa ya waa', yërí ƃayyoo ki'en apotaa' Yéesu Kiristaa. Mi yërí bínndúu këyítfii fii, mi na Sosten mbokiigaruu,

2ďú, ƃu-jaangii Kooh ga teerum Korentiďa, ďú ƃii ďú en ƃuu Kooh kooroh ga Yéesu Kiristaaďa, ďú ƃii ďú ƃayu ki'en heetiigari wisela'í'wiiďa na ƃéeƃ ƃuwii daa en tóoh ƃa ƃayi teekii Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruuďa. Yéesu yiima yërí en Ha'mudiigaƃa, ennda Ha'mudiigaruu.

3Mi yii kíim Kooh Paamudiigaruu, ya na Yéesu Kiristaa Ha'mudii, ƃa barkeellúu, ƃa onndúu jam.

Kooh barkeelinnduu kooroh ga Yéesu

4Mi dëk kigërëm Koohyiigoo ga loorúu ndaga dii ya barkeelinndúu kooroh ga Yéesu Kiristaaďa.

5En ki'enaa, kooroh ga Yéesu Kiristaa, Kooh oninndúu kihóomí' ga iñaa en tóoh, ennda ƃéeƃ iñaa aaw ga loo kijangat na tóoh iñaa aaw ga loo ki'ínoh.

6Iñii ďí yéegaloh ga loo Kiristaaniiďa enin iñaa yëgísin ga keeñciigarúu

7Kërí tah, Kooh barkeelinndúu, ďú matďin ga tóoh iñcii ya onohďa, ďú ƃii ďú en na kisek wahtaa Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu feeñan ga ndamaagariďa.

8Kiristaanii ga kihafci, yërí ƴahhúu ki'on kiyëgís ga ngëmii bi ga siñdaanaa, doonaa ken laakoo iñaa ya wo'an garúu yibóní', bëríinaa Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu hayisanďa.

9Kooh iñaa ya dígoh tóoh, tummbi, ya yii ya ƃayyúu ki'en wíinoo na Kowukiigari, Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruuďa.

Kihëgískohkii laak ga Jaangaa Korentiďa

10Mbokcii, ga Teekii Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu, mi kíimmbúu, ƃéeƃpúu júwohat ďú am wo'een wíinoo ee kihëgísukoh hanat kilaak ga díkaantirúu. Enat wíinoo seŋis, ďú bok hel, ďú bok halaat.

11En ki'enaa, ďú mbokciigoo, ƃu-kaan Kelowee wo'uununndoo an ďú eni ga kinookoh ga díkaantirúu.

12Mi waa' kiwo' an, yaa en ƃéeƃ garúu yii wo' fodii dii: yii an «Mi, mi bok ga Pool», yaa an «Mi, mi bok ga Apoloos», yúu an «Mi, mi bok ga Pee' », yúunee an «Mi, mi bok ga Kiristaanii.»

13Ďú fooŋ an Kiristaanii hëgískoh hene? Ati mi yërí daay'see ga kuraanaa ndaga ďú? Wala ati ďú bëtísi'see ga teekaa Pool?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Mi gërëmin Kooh ga dii mi bëtísi"ii yíinoo garúu enndii Kirispus na Gayus rekaa.

15Kon ken mínoo kiwo' an ɗú bëtísi'u ga teekiigoo.

16Ahaŋ kay, mi yërí bëtísi' ɓan Estefanaas na ɓu-kaanci. Paaf danaa, mi níindísukkii kibëtísi' ɓiɓo' ɓiliis.

17En ki'enaa, Kiristaanii wossiiroo kibëtísi', wayee ya wossoo kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii ee mi ayukoo ga wo'een caa meyoh ga ki'ínoh ɓo'-súusúus. Fodaama, kikaankaa Yéesu ga kuraanaa enoo sooɣ.

Kiñaañkii Kooh na dooliigari

18En ki'enaa, kiyéegaloh an Kiristaanii kaanin ga kuraanaa, ɓuwii aaw ga kisaŋku'ɗa tíku iñaama kidof. Wayee ɗu ɓii Kooh músalinɗa, ɗu hot doolii Kooh ga jangataama.

19Bídu ga Këyítfaa an, Kooh wo' an: «Mi hay kiɗúbí' kiñaañkii ñëeñí'cii, mi fëeyí' helcii ɓuwii toon kilaak helɗa.»

20Kon ñëeñí' laak gada? Ɓaa jagin laak gada? Ɓaa ínohin kiwo' laak gada ga ëldúnanii wii? Hanaa Kooh teewohhii an kiñaañ ɓo'-súusúus iñaa kidof?

21Kooh, ga kiñaañkaagari, tummba bi ɓu-ëldúna mínndiiri ki'ínoh kooroh ga kiñaañkaagaɓa. Iñaama tah kon ya koorohha ga wo'eenii ɗí yéegaloh ɓuwii abohwa kidofɗa, kimúsal ɓuwii gëman gawaɗa.

22Yaawúu'cii meekisohu kitumɗu kíntaan, ɓuwii enussii yaawúu'ɗa heelu ki'ínoh.

23Wayee ɗí, ɗí yéegaloh Kiristaanii daayu ga kuraaɗa. Iñaama kofeel ga yaawúu'cii ee ɓuwii enussii yaawúu'ɗa tíkuka kidof.

24Wayee ɓuwii Kooh ɓay ga hafciɗa, ennda yaawúu', ennda ɓaa enndii yaawúu', ɓa am an Kiristaanii yërí en doolii Kooh, yërí en kiñaañkii Kooh.

25Iñii Kooh tum kooroh ga Kiristaa ee ɓuwii tík kidofɗa yërí wëñ kilúun kiñaañ ɓo'-súusúus. Ee iñaama Kooh tumee ɓuwii tíkwa kilaakoo dooliɗa paafin dooli ɓo'-súusúus.

26Mbokcii, malakat ɓii ɗú eneeɗa, ɗú ɓii ɗú laasin ga ɓëytohii Koohɗa: yewinndii garúu ɓuwaa ɓu-ëldúna tík ɓiɓo' ɓiñëeñí', wala ɓiɓo' ɓilëekí'-dooli, wala ɓuwaa límukoh ga yɗoh wiyaak.

27Ó'óo, man iñii ɓu-ëldúna tík kidofɗa, yërí Kooh ɓeɓ kikaci'i' ɓuwii ɓu-ëldúna tík an ɓa ɓërí ínohɗa. Ee ɓan, iñaa ɓu-ëldúna tík kilaakoo dooliɗa yërí Kooh ɓeɓ kikaci'i' ɓuwii ɓu-ëldúna tík an ɓa ɓërí laak dooliɗa.

28Ee, Kooh ɓewin iñii tíku yijutuut ga ëldúna, eewuunun ee enndii tús ga ëldúnaɗa, kiɗúbí' iñii ɓu-ëldúna tík yilëekí'-soluɗa.

29Kooh tummba iñaama doonaa ken laakoo iñaa ya ndamukan ga fíkíici.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Kooh yërí tum ɗu ennda wíinoo na Yéesu Kiristaa. Ee kooroh gari, Kooh oninnduu kiñaañ, ya abohinnduu ɓiɓo' ɓijúwí, tuminnduu ɓiɓo' ɓisela'í', músalinnduu ga baakaa'.

31Ërí tah, fodaa ka bídu ga Këyítfaaɗa, wo'u an: «Ɓaa waa' kindamuk ga yenaa, ya ndamukatti ga Ha'mudii .»

1 Korenti 2

Dii Pool yéegaloh Kiristaanii daaʸsee ga kuraanaaɗa

1Mbok-kerceencii, wii mi hay kúllúu mi ga kihaffoo, kiyéegallúu kúmpafii ga Koohɗa, mi toonndiirúu kimín kiwo' na kiwëñ ki'ínoh.

2En ki'enaa, mi abéeríi kiwo' narúu ga dara yiliis enndii iñaa aaw ga Yéesu Kiristaa dogaa, yii daaʸsee ga kuraanaaɗa.

3Mi sah, ga wii mi en ga díkaantirúuɗa, mi laakéeríi dooli, mi saakee hen lool sah ndaga kiniik Kooh.

4Wo'eenaagoo na iñaa mi jaŋngateeɗa ayukéeríi ga kimín kiwo', kaa meyoh ga kiñaañ ɓo', wayee ayukee ga doolaa Helii yisela'í'yii teewukohee ga ɗuuʸ iñcii mi wo'ɗa.

5En ɗanaa, ngëmiigarúu ayukoo ga kiñaañkaa meyoh ga ɓo'-súusúus, wayee ayukan ga doolii Kooh.

Ki'ínohkii meyoh ga Koohɗa

6Moona déy, kiñaañërí ɗí jangat ee ɓuwii ngëmiigaɓa matinɗa, ínohuunun gaka. Kiñaañkii kiima meyohhii ga ëldúnaanii wii, ee enaamacii en na kinguuruk ga ëldúnaanii wiiɗa ínohsooka, ca cii ca aaw ga kisaŋku'ukɗa.

7Kiñaañkii Kooh enee kúmpa ga ɓuwiiɗa ërí ɗí jangat. Bi ëldúna sakunaa lak Kooh waayukin kumëeñí' iñaa ya yʸah kitumɗa bi ɗu mín kibok nari ga ndamaagari.

8Enaamacii en na kinguuruk ga ëldúnaaniiwiiɗa ínohsoo kiñaañkii kiima, ndaga eneenaa ɓa daayooHa'mudii líifin na ndamɗa ga kuraanaa.

9Fodaa Këyítfaa wo'kaɗa an: «Iñaa has mosoo kihot, nof mosoo kikeloh, ɓo'-súusúus mosoo kihalaat, iñaama yërí Kooh waayukɗee ɓuwii waa'tiɗa.»

10En ki'enaa, ɗu ɓërí Kooh teeɓ iñaama, kooroh ga Heliigari. Helii wiima nak hotin iñaa en tóoh bi ga iñcaa wëñ kihuut ga halaatcaa Koohɗa.

11Ɓo'-súusúus iñaa en gariɗa, ɓii yiida mínndi ki'ínoh enndii helaa en gari, ya ga kihafciɗanaa? Fodaama ken mínoo ki'ínoh iñaa en ga Kooh enndii Helii Kooh dogaa.

12Ɗu ga kihaffuu, ɗu laassii helaa meyoh ga ëldúna wayee ɗu laas Helii meyoh ga Koohɗa, en ɗanaa ɗu mín ki'ínoh iñcii Kooh onnduu ga kijofkiigariɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Iñcii Kooh onndíi ciima, ɗí jëgírohhiica kooroh ga wo'een, caa meyoh ga kiñaañ ɓo'-súusúus wayee ca meyoh ga wo'een, caa meyoh ga Helii yisela'í'yii. Fodaama, iñcii meyoh ga Helii Koohɗa cërí ɗí yéegaloh ga ɓuwii ɓay Helaagariɗa.

14Ɓaa ɓay halaat ɓo'-súusúus kesi mínoo kitook iñcii meyoh ga Helii Koohɗa. Ca eni gari wo'een dof. Ya mínooca ki'ínoh ndaga Helii Kooh yërí onohica ki'ínoh.

15Ɓaa ɓay Helii Kooh nak mínin ki'ínoh iñaa en tóoh, wayee ya ga kihafci, ɓuwaa ɓíinoo mínoo ki'ínoh iñaa ya halaatɗa.

16En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Ɓii mín ki'ínoh iñaa Ha'mudii halaatɗa ɓa, bi ya míniri ki'on hel?» Ɗí ga kihaffíi nak, ɗí ɓay halaatii Kiristaanii.

1 Korenti 3

Súrgacii jaangii Kiristaa

1Mi nak mbokcii, mi mínndii narúu kiwo' fodii ɓaa wo' na ɓuwaa taam na Helii Kooh. Wayee mi wo"a narúu fodii ɓaa wo' na ɓuwaa taabuku iñaa neɓ kumuunɓa, fodii tulii' ga ngëmii ga Kiristaaniiɗa.

2Ërí tah, mi ɓëpí'tarúu miismii rek, mi e'tiirúu ñamahii wiyëgísí'wii ndaga lak ɗú hatinoowa. Ee sah bi wati ɗú hatinoowa,

3ndaga ɗú lís kipes fodii ɓuwaa taabuk neɓlaat-kumuun. Waa ki'iñaan na kiñaroh cii lís kilaak ga díkaantirúu, ɗú mínan na kiwo' an ɗú líssii kitaabuk neɓlaat-kumuun, ee ɓadukeeniigarúu enndii ɓadukeen ɓo'-súusúus kesi?

4Binaa ɗú aaw kinookoh, ɓii an: «Mi, mi bok ga Pool», ɓíinoo an: «Mi, mi bok ga Apoloos», iñaama enndii ɓadukeen ɓo'-súusúus kesee?

5Ee sah, ɓii en Apoloos ɓa? Ɓii en Pool ɓa? Ɗí, ɗí súrga Kooh kep, ee ɗú kooroh garíi hen, ki'aas ga ngëmii. Yaa en ɓéeɓ garíi tum lëgëyaa Ha'mudii sassiɗa.

6Mi, mi yípin kedikkii, Apoloos soollaka, wayee Kooh yërí yëkí'ka.

7Kon nak, ɓii yípɗa na yii soolɗa enussii dara, Kooh yii yëkɗi kedikkiiɗa yërí en tóoh.

8Yii yípɗa na yii soolɗa ɓërí hín wem. Yaa en tóoh Kooh neehalanndi ga coonufaa ya dayɗa.

9En ki'enaa, ɗí ɓërí taam kilëgëyi' Kooh, ee ɗú ɓërí en yooniigari, ɗú ennda ɓan tawahii Kooh en na kiyípɗa.

10Ga iñii Kooh onndoo ga kijofkiigariɗa, mi enin tawahohaa setin yah, mi yípin larii tawahii ee ɓo' yiliis yii tawah ga ɗookgaanii. Kon nak, ɓaa en ɓéeɓ watukat dijófí' daa ya tawahiɗa

11Larii tawahii wa wíinoo ee YéesuKiristaa yërí. Laakissii la' wiliis waa mín kiyípu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ga ɗook lariima nak laakin ɓuwaa en na kitawah ga na wúrúus, ɓii na hëelís, ɓii na siimii cimórí', ɓii na haanga, ɓii na booɓ, ɓii na baaŋ.

13Ga besaa bërí ëldúna ɣah ki'atti'uɗa, iñaa ɓo' lëgëyin tóoh hay kihotuk, meɣdohu faŋ. En ki'enaa, besaama ɣah fodii kiwii, kaa ɓaa en ɓéeɓ, lëgëyaagari hay ga kikoo'dohu, kimalak daa wa hín kimanɗa.

14Ɓaa iñaa fu tawah ga ɗook laraaɗa kiwiikaa mínndii dara ganaa, fu hay kilaas neehal.

15Wayee nak, ɓaa iñaa fu tawahɗa takaa, fu hay kiñak neehalaagaraa. Fu hay kimúc ee fu madan na ɓaa rëcoh ga kiwiikaa.

16Ɗú ínohoo an ɗú ɓërí en Kaanfii Kooh ee Helii Kooh yii dëkka garúune?

17Ɓaa fu ɗúbí' Kaanfii Koohaa, Kooh hayyaa kiɗúbí' ndaga Kaanfii Kooh sela'in ee Kaanfiima, ɗú ɓërí.

18Ken hanat hafci kiɗúk. Binaa laak garúu ɓaa tík hafci ñëeñí' ga fíkíi ɓu-ëldúna, ya namat kay kitook kitíku dof ga fíkíiɓa, en ɗanaa, ya en ɓaa ñaañin ga fíkíi Kooh.

19En ki'enaa, iñii ɓu-ëldúna tík kiñaañɗa iñaa kidof ga fíkíi Kooh. Bíduunun ga Këyítfaa an: «ɓuwii toon kiñaañɗa, Kooh ɓúukinɓa, koorohha ga helcaa ɓa la' ga kihafɓaɗa.»

20Bíduunun ɓan an: «Ha'mudii ínohin halaatcaa ñëeñí'caa, ya ínohin an ca en sooɣ.»

21Kon nak, ken hanat kindamukoh ɓo'-súusúus. Ɗú ɓërí laak tóoh:

22ennda Pool, ennda Apoloos, ennda Pee' , ennda ëldúna, ennda kipeskii, ennda kikaankii, ennda iñcii laak diimaɗa, ennda iñcaa ɣah kihayɗa, tóohca ɗú ɓërí laakca.

23Ee Kiristaanii yërí laakkúu, Kooh laakka Kiristaanii.

1 Korenti 4

Ɓuwii enu apotaa' Kiristaaniiɗa

1Kon ɗú jommbíi ki'aboh ɓisúrga Kiristaanii rek, ɗí tuukuk lëgëy ki'ínohlukoh ɓuwii kúmpafii en ga Koohɗa.

2En ki'enaa, ɓaa tuukuk lëgëy ɓo', iñaa ya meekisuɗa wërí en kitum lëgëyaagari bi júɓ fodaa ya nakukaɗa.

3Mi ga kihaffoo, waa ɗú atti"oo, wala mi ɓayu paanaa atti'ohsiɗa, dara ɓíttiiroo ga. Mi nak, mi atti'oo haffoo ɓan.

4En ki'enaa, heliigoo yammbiiroo ga dara wayee iñaama tahhii mi wo' an mi júwin.Ha'mudii yërí doŋ jommboo ki'atti'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Kon nak kaa atti'at ken ee wahtii Ha'mudii amɗa le"ii. Sekat bi Ha'mudii hayis. Yërí ƴah kiléerí' iñcii ɗaakuk ga ñúusiiɗa, ya meƴdoh faŋ halaatcii ɗaaku ga keeñciiɗa. Fodaama, ɓaa en ɓéeɓ Kooh hayyi kikañ, kañaa wa' gari.

6Mbokcii, mi wo' iñcuma garoo na ga Apoloosaa, nam ki'en mi waa'túu kiyúun. En ɗanaa, ɗú malak garíinaa, ɗú ínoh iñii liiwukii wii waa' kiwo'ɗa an «Eemat ga iñaa bídu ga këyítfaaɗa.» Kon ken garúu hanat kiɓëwí' hafci ya fa'ta na yiinaa, ya yóoskí' yaa tesɗa.

7En ki'enaa, fu wóotíroh na ɓuwii ga ya? Iñii yiida fu laak ee enndii Kooh onndaari? Waa Kooh yërí onndaa iñcii fu laakɗa, fu ndamuk ya ga en fan fu yërí on haffu?

8Kon daal, ɗú laakin tóoh iñaa ɗú sooluk! Kon daal ɗú dóoyírin! Ɗú foñinndíi, kon ɗú aasin ga kibuu' haat! Dii ɗí waaree ɗú en ɓibuu' kayoh-kayohɗa ee ɗí bok narúu kinguurukɗa!

9Ee sah, manndoo na ɗí apotaa'cii, Kooh ɓewinndíi, ya hanohi'taríi fenoo ɓuwii, ɗí en ɓuwaa jom ki'apu, ɓéeɓ malaki ga, ɗí en ƴensirukaah ga fíkíi ëldúna, fíkíi malaakacii na fíkíi ɓéeɓ ɓuwii.

10Ɗí, ɗí ɓërí tíku dofcii ndaga Kiristaanii, ɗú, ɗú ennda ñëeñí'cii an ɓërí en wíinoo na Kiristaaniiɗa. Ɗí, ɗí ɓërí en ɓuwii laakoo dooliɗa; ɗú, ɗú ennda ɓuwii an ɓërí laak dooliɗa. Ɗú, ɗú ɓërí en ɓuwii eru cée'ɗa, ɗí nak, ɗí ennda ɓuwii faali'ussiiɗa.

11Bi ga wahtii ɗu enohɗa, ɗí ɓii yaaɓ, ɗí ɓii píl, ɗí laakoo iñaa ɗí ekukan, ɗí ɓii feeku ee ɗí dëk ga kiwíil.

12Iñaa ɗí ñaman, ɗí lëgëyiri na yahciigaríi. Binaa ɓiɓo' ɓassíinaa, ɗí kíimi'ɓa yijófí'. Binaa ɗí hatalu ga kipesaa, ɗí tookka.

13Ɓuwii wo'i garíi yibóní', wayee ɗí wo'i naɓa wo'een cinéwí'. Ga fíkíi ɓuwii, ɗí ɓërí en caluuscii ëldúna, ɗí ɓërí en baycii ëldúna.

Towutii Pool ga ngëmiiɗa

14Mi bínndiirúu iñcuma kikaci'i'túu, wayee mi bínca kiyúunndúu, ɗú ɓii mi aboh ɓitowuroo ga ngëmii, taa mi keeñukinɗa.

15En ki'enaa, luu ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah yóodíreerúu kitaabuk Kiristaanii, ɗú laakkii paamun ɓiyewin. Mi en paamudii haydohhúu ga Yéesu Kiristaaɗa, kooroh ga Hewhewii winéwí' wii mi yéegallúuɗa.

16Kon mi kíimmbúu, tumat fodiigoo.

17Ërí tah mi wosohhúu Tímotée yii mi aboh fodii kowuroo ga ngëmiiɗa, mi keeñukinndi ee ya júwin ga fíkíi Ha'mudii. Ya hayyúu kiníindís dii kipeskiigoo man ga waasii Kiristaanii, ee iñaama yërí en iñii mi jëgíroh daa en ɓéeɓ ga jaanguciiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Laakin ga ɗuuʸcúu ɓuwaa en na kiɓëwí' yúuk, ɓa fooŋ an mi hayisanndii kiwaakneerúu.

19Wayee neɓ Ha'mudiinaa, diimanaa mi hayyúu kiwaaknee bi mi ínoh, ɓuwaama en na kindamukɗa, ati ɓa wo' túuwtaagaɓa doŋ wala laakin iñaa ɓa mín.

20En ki'enaa, kibok ga Nguurii Kooh enndii kiwo' na kúuw kesi onohika wayee kimínkaa meyoh gariɗa onohika.

21Iñii gënëllúu ya? Mi hay garúu, mi taam na kifeekoh, wala mi hayan, mi tam na keeñ kiwaaroh na kiɗúkoh narúu?

1 Korenti 5

Ɓadukeenaa wibóní'waa kerceencaa Korenti

1Giliis gee ɓan: ɓuwii keloh an laakin ga ɗuuʸcúu kibonkaa hotuk, kaa wëe'taa ga an kii ɓuwii ínohsoo Koohɗa sah tumsooka. Wo'u kon an laakin garúu yaa tum ɓeti paamci ɓeti,

2ee an ɗú ndamukoh iñaama. Keeñnjúu jomee ga kileeh hen ee ɓaa tum iñaamaɗa ɗú kaalli ga díkaantirúu.

3Mi nak, luu en an mi gaa narúu duma, heliigoo wii narúu duma. Kon man na mi yii ga díkaantirúu ee ɓaa tum iñaa yibóní'yaamaɗa mi atti'inndi haat.

4Mi nakinndúu ga teekii Yéesu Ha'mudiigaruu, hídírukohat, mi ʸah ga díkaantirúu ga hel ee doolii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ʸah naruu kitaam.

5Ɓaama, tíkatti ga yah Seytaani, en ɗanaa faanfaagari ɗúbíru, ee fodaama fítaagari mín kimúc ga bëríinaa Ha'mudii hayisanɗa.

6Ɓú laakoo iñaa ɗú ndamukohan. Ɓú ínohin liiwukii wii an: «Moloŋ-kuun wijutuut, waa kaañohin dooyin kikaañohi' kuuncaa tóohca.»

7Kon sétírat haffúu ga moloŋ-kuunii wimëeñí'wii en baakaa'ɗa, en ɗanaa ɗú set wic, ɗú man na kuun ci'as caa tummbii moloŋ-kuun. En ki'enaa, Kiristaa apuunun ga kuraanaa, ya ennda baal-sarahiigaruu ga Paakii.

8Kon ɗu húmbalat Paakiigaruu ee hanat ki'en na mbúuraa tumin moloŋ-kuun wimëeñí', wii en kimoroo ga nof na kisootɗa, wayee enat na mbúuraa en kiset keeñ na kitum iñaa en kayohɗa.

9Mi bídeerarúu këyít, mi wo"arúu an kaa bokat dara na ɓuwaa faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa.

10Wo'eeniigoo aawéerí nak ga ɓuwii ga ëldúna faanuksi na ɓaa en ɓéeɓɗa, wala ɓii waari kigooñ iñaa en tóoh ga hafɓaɗa, lokcii wala ɓuwii jaamuki tuu'ɗa. Ɓuwiima, ɗú na' naɓa kibokoo ga daranaa, ɗú meyan ëldúna hen.

11Mi waareerúu kiwo' an: Kaa bokat dara na ɓuwaa tíku hafɓa kerceen ee ɓa faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa, ɓii waari kigooñ iñaa en tóoh ga hafɓaɗa, ɓii aamuki

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

koofɗa, ɓii ɓasi mooroomɓaɗa, ɓii dëk ga kilaalɗa, ɓii lokiɗa. Ɓaa man fodaama kaa bokat nari sah kiñam.

12-13Ɓuwii enussii kerceenɗa mi yërí jomɓa ki'atti'e? Ó'óo, Kooh yërí ƴahɓa ki'atti'. Wayee ɗú, ɗú jomin ki'atti' ɓuwii ɗú bok naɓa jaanguɗa. En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Ɓii yibóní'yii, meƴdohatti ga díkaantirúu.»

1 Korenti 6

Kilayoh ga díkaanti ɓikerceen

1Mbokcii, binaa yíinoo garúu laakoh na mbok-kerceen mooroomcinaa, ya mínan na kikëldúk ɓuwii en ɓuu Koohɗa, ya ka' ki'atti'u ga ɓuwaa júwussii ga fíkíi Kooh?

2Kon, ɗú ínohoo an ɓuwii en ɓuu Koohɗa ɓërí ƴah ki'atti' ëldúnane? Waa ɗú ɓërí ƴah ki'atti' ëldúna, iñii hoonohhúu ki'atti' iñcaa ciƴíncaa caama ya?

3Hanaa ɗú ínohoo an bi ga sah malaakacii ɗu ɓërí ƴahɓa ki'atti'? Kon ki'atti' iñcii ga ëldúnaɗa mínannduu na kitëh?

4Ee kat, laakohaa man fodaama, en ga díkaantirúunaa, ɗú ɓeɓnee ɓiɓo', ɓaa jaangii abohɓa ɓuwaa enndii dara, ɓa atti"úu?

5Mi wo' man iñaama jominndúu ki'ap kaci. Hanaa kay laakin ga ɗuuƴcúu ɓo' yíinoo yaa ínohin yen book, yaa mín ki'atti' mbok-kerceen ɓanak ɓaa laakoh?

6Kon morin moos kerceen na mooroomci, ɓa laakoh bi ɓa ka'nee sah ga fíkíi atti'ohcaa gëmussii ga Yéesuɗane?

7En ki'enaa, kilayoh ga díkaantirúu kërí ɗeɓ kiteewoh an ɗú keenin jac. Kitooñu fu múuñ, kilokɗu fu múuñ enndii kërí gën kilayoh na mooroomfune?

8Ee eemmbiiɗa sah, ɗú ga kihaffúu, ɗú ɓërí tooñi, ɗú ɓërí loki ee ɗú tumi mbokkúuka.

9Kon ɗú ínohoo an ɓuwii júwussiiɗa boksanndii ga ɓuwaa ƴah kilam Nguuraa Koohɗane? Kon ken hanattúu kiɗúk. Ɓuwii faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa, ɓuwii aamuki koofɗa, ɓuwii ɗúki ƴaalɓa na ɓetiɓa ɓa faanuki na ɓo' yiliisɗa, ƴaalcii faanuki kiɓeti na ƴaal mooroomɓaɗa, na ɓuwaa tumka lëgëyɗa,

10lokcii, ɓuwii waari kigooñ iñaa en tóoh ga hafɓaɗa, ɓuwii dëk ga ki'anɗa, ɓuwii ɓasi mooroomɓaɗa, gúroh-waascii, ɓéeɓ ɓuwaama boksanndii ga ɓuwaa ƴah kilam Nguuraa Koohɗa.

11Ɓiyewin garúu madee fodaama kuɗewaa, wayee ɗú setɗussa ga baakaa'ciigarúu, ɗú faanɗussa Kooh haŋ doonaa ɗú en ɓuuci, ɗú abohussa ɓo' ɓijúwí' ga fíkíi Kooh, kooroh ga teekii Yéesu Kiristaa, Ha'mudii, na ga Helii Koohyiigaruu.

Erat Kooh Ndam ga faanciigarúu

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Laakin ƃuwaa wo'i an: «Iñaa neƃpoo tóoh mi tum.» Kayoh, wayee enndii tóoh jof garúu. Mi mín kiwo' an: «Iñaa neƃpoo tóoh mi tum», wayee, mi ƴahhii ki'íis haffoo, mi en ñaam iñaa en tóoh.

13Ɗú wo'in ƃan an: «ñamah eni' look, ee look eni' ñamah.» Kayoh, ee Kooh hayca kiɗúbí' ca kanak tóohca. Faan nak, enohussii kifaanuk na ƃaa en ƃéeƃ. Faanfii eni' Ha'mudii ee Ha'mudii eni' faanfii.

14Kooh yii mílísi' Ha'mudii ga kikaankaaɗa, Koohyii yiima yërí ƴahhuu kimílísi' ƃan ga kikaankaa, kooroh ga dooliigari.

15Ɗú ínohoo an faanciigarúu iñcii cée' ga faanfii Kiristaa hene? Mi hay kiƃeƃ moos cée' ga faanfii Kiristaanii, mi tumwa cée' ga faan faankoh-pakaye? Múk, mi tumooka.

16Kon ɗú ínohoo an ƃaa fu faanuk na faankoh-pakayaa, fu enin nari faan fíinoone? En ki'enaa, ga loo ƃeti na ƴaal, bíduunun ga Këyítfaa an: «Ɓa ƃanak, ƃa ƴah faan fíinoo» .

17Wayee ƃaa en wíinoo na Ha'mudiinaa, lak enin nari wíinoo ga hel.

18Kon núpat kifaanuki na ƃaa en ƃéeƃ. Ɓéeƃ baakaa' wiliis, waa ƃo' tum laakohhii dara na faanfaagari, wayee ƃaa faanuki na ƃaa en ƃéeƃ ya tumin iñaa joffii ga faanfaagari.

19Kon ɗú ínohoo an faanfiigarúu fërí en Kaanfii fisela'í'fii Helii yisela'í'yii dëkohɗane? Heliima en garúuɗa, Kooh yërí onndúuwa. Ɗú, ɗú laakkii haffúu.

20Kooh eroh cadam fiyaak, ya laassarúu. Kon, na faanciigarúu, erat Kooh Ndam.

1 Korenti 7

Iñii Pool taas ga loo sëyɗa

1Diimaɗa ɗu paafat ga iñcaa ɗú bídeeroo, ɗú meekissaroocaɗa. Iñaa gën ga ƴaalɗa wërí en ya le'oo ga ƃeti.

2Kikeen ga yibóní' nam kiyooƃ hen bi, iñaa gënɗa wërí en ƴaalaa en ƃéeƃ laak ƃetici, ƃetifaa en ƃéeƃ laak ƴaalci.

3Ƴaal jomin kitum iñaa wa'ti ga díkaantici na ƃetici ee ƃeti ƃan jomin kitum iñaa wa'ti ga díkaantici na ƴaalci.

4Ɓeti laakkii faanfaagari, ƴaalci yërí laak. Ƴaal ƃan laakkii faanfaagari, ƃetici yërí laak.

5Yíinoo gaƃa jomoo mooroomci kihoonoh hafci, enndii an ƃa júwoh ga hen, ƃa tum fodaama ee enoo ga iñaa maañ, lak ƃa waa' kikíim Koohaa. Wayee gaama paafaa, ƃa taabaatat ƃa sëy. Enndiikanaa, ƃa mínsanndii ki'abuk ee Seytaani mín ga kikooroh, fí'ƃa.

6Iñii mi wo' yii mi tookin ya tumu, wayee mi gítínndii ken ga.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7En ki'enaa, enee ga iñaa gënëlloonaa, ɓéeɓ tuman fodiigoo. Wayee nak ɓaa en ɓéeɓ na iñaa Kooh onndiɗa. Yii Kooh onndi iñii yii, yii Kooh onndi iñaa yay.

8Ƴaalcii laaksoo ɓetiɗa na ɓeticii ɓiƴaalɓa kaaninɗa, iñii mi wo'ɓa ee gën gaɓaɗa wërí en an ɓa tum fodiigoo, ɓa tesɗa.

9Wayee en lak ɓa mínoo ki'abukaa, ƴaal pajat ɓeti pajuk. En ki'enaa, kipañ na ki'en ga pañ, kërí gën kitak.

10Ɓuwii en ga kipañ wala kipajukɗa mi wo'ɓa iñii yii: Ɓetifaa pajukin jomoo kitagoh na ƴaalci. En ki'enaa, enndii mi ebilohka na kihaffoo, wayeeHa'mudii yërí.

11Ee binaa fa tagoh narinaa, fa jomoo kipajukis wala book fa júwohisat na ƴaalci. Ƴaal ɓan jomoo kifoñ ɓetici.

12Iñii mi ƴah kiwo' yiiɗa nak enndii Ha'mudii ebilohhi wayee mi yërí wo'ka: Binaa ƴaalaa en kerceen laak ɓetifaa enndii kerceenaa, ee ɓetifaa took kites narinaa, ya jomoo ɓetifaa kifoñ.

13Fodaama ɓan, ɓetifaa en kerceen laak ƴaalaa enndii kerceen ee ƴaalaa took kites narinaa, ya jomoo kitas ɓan.

14En ki'enaa, ƴaalaa enndii kerceen Kooh tookinndi ndaga daa fa taam na ɓetifaa en kerceenɗa, ee ɓetifaa enndii kerceen Kooh tookinfa ndaga daa fa taam na ƴalaa en kerceenɗa. Enndii fodaamanaa, towutaagaɓa madan na towu yiifa', ee wiima lakanaa Kooh tookinta.

15Wayee nak ɓaa enndii kerceen waa' kitagoh na ɓaa ya pajoh nari en kerceenɗanaa, yaama íisatti ya ƴee'. Iñaama laakaa, yaa en kerceenɗa, ennda ƴaalaa ennda ɓetifaa, ya laakin hafci. En ki'enaa, Kooh ɓayyúu kipes ga jam.

16Fu ɓetifii en kerceenɗa, fu ínohoo ati eneenaa fu hay kitah ƴaalfu kimúc, ee fu ƴaalii en kerceenɗa ɓan, fu ínohoo ati eneenaa fu hay kitah ɓetifu kimúc.

Kaa súpítat kipessúu

17Paaf ga iñiimanaa, ɓaa en ɓéeɓ lísat kitaabuk kipeskaa Ha'mudii onndiɗa, kipeskaa ya enohee ga wii Kooh ɓayyi ga hafciɗa. Iñaama yërí mi ebiloh ga ɓéeɓ jaangucii.

18Ɓaa, wii Kooh ɓayyaa ga hafci, laakkaa lak fu gúrukinaa, kaa heel kiɗaak mandargaa teewoh an fu gúrukinɗa. Ɓaa, wii Kooh ɓayyaa ga hafci, laakkaa lak fu gúrukkiinaa, kaa gúruk.

19Kigúruk na kigúrukkii tóoh laakoo solu. Iñii laak soluɗa wërí en kitum iñaa Kooh nakohɗa.

20Ɓaa en ɓéeɓ lísat kitaabuk iñaa ya enee ga wii Kooh ɓayyi ga hafciɗa.

21Ɓaa, wii Kooh ɓayyaa ga hafci laakkaa lak fu ñaam, iñaama hanattaa kiɓít. Wayee fu hot halaa onanndaa kilaak haffunaa, wa onattaa kisaan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22En ki'enaa, ɓaa fu en ñaam ee Ha'mudii ɓayinndaa ga hafcinaa, fu yaama, Ha'mudii oninndaa kilaak haffu. Fodaama ɓaa fu enndii ñaam ee Ha'mudii ɓayinndaa ga hafcinaa, fu yaama, fu ñaam Kiristaanii.

23Kooh lomohinndúu cadam fiyaak; kon kaa enat ñaam ɓo'-súusúus.

24Mbokcii, ɓaa en ɓéeɓ, ga fíkíi Kooh ya lísat ga iñaa ya enukohee, ga wii Kooh ɓayyi ga hafciɗa.

Ɓuwii enussii ga kipañ wala kipajukɗa

25Diimaɗa kon, mi hayyúu kitaas ga loo ɓuwii mosoo kile' ga ɓeti wala ɣaalɗa. Enndii nak Ha'mudii ebilohka, wayee mi ɣah kiwo' halaattoo. Ee ɗú jominndoo ki'óoluk ndaga Ha'mudii ga yërmaandiigari yërí onndoo halaatiima.

26Mi, mi foogin an gënin ga ɣaal, ya tes ɗa, ya aasoo ga ɓeti ndaga conucii ga jamaanii watiɗa.

27En fu laakin ɓetinaa kaa heelfa kifoñ, en fu laakoo ɓetinaa tesaa ɗa.

28Binaa fu pañ ɓanaa, fu tummbii baakaa'. Ee oomaa-jowu pajukaa, ya tummbii baakaa'. Wayee ɓuwii aas ga sëyɗa, ɓa hay kilaak coonu besaa en ɓéeɓ, ee iñaama yërí mi sagi'túu.

29Ɓú mbokcii, iñii yii yërí mi waa'túu kiwo'. Iñii tesɗa yewinissii. Aboh ga watinaa, ɣaalcii pajinɗa, ɓa madat ga kipesɓa fodii ɓuwaa pañnjii;

30ɓuwii kodukɗa, ɓa madat na ɓuwaa kodukkii; ɓuwii en na kiɣenɗa, ɓa madat na ɓuwaa ɣenndii; ɓuwii lomiɗa, ɓa madat na ɓuwaa laakkii iñaa ɓa lomɗa;

31ɓuwii jeriñukohi iñcii cijófí'cii ga ëldúnaɗa, ɓa madat na ɓuwaa mosooca kijeriñukoh. Iñaama enat fodaama, ndaga ëldúnaanii wii ga dii wa manɗa, ɣahissii kimaañ.

32Mi waa' ɗú ɓëgísuk ga halaat ëldúna. Ɣaalaa pañnjii, líki helci ga iñaa aaw ga loo Ha'mudii, ya heeli kineɓloh Ha'mudii.

33Wayee ɓaa pajin líki helci ga enaama ëldúna, ya heeli kitum iñaa tahan ɓetici wëñnji kiwaa'.

34Fodaama, ya warukoh ga enaama kanak caa ɓítinndi. Ɓetifaa pajukkii ɓan wala ooma-jowu, líki helci ga iñaa aaw ga loo Ha'mudii doonaa ya en yuu Ha'mudii ga ɓéeɓ iñaa ya tum na iñaa ya halaat. Ee ɓetifaa pajukinɗa nak líki helci ga enaama ëldúna, ya heeli iñaa tahan ɣaalci wëñnji kiwaa'.

35Mi wo' iñuma ki'amɗohhúu rek, enndii an mi waa'túu ki'ek ga gagal. Mi waa' rek kipessúu en ga daa gënɗa ee ɗú eroh haffúu tóoh ga lëgëyii Ha'mudii.

36Kon ɗu paafat kimma ga loo oomaa-fiil, yaa pokin jowu. Binaa helci lík lool ga jowujaa ee ya halaat an ya mín kitum iñaa bokkii ga ee ya am an ɓa jom kipajoh henaa, ɓa pajohat: ya tummbii baakaa'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Wayee ɓan ya mínin ki'am bi yëgís ga keeñci an ya pajanndii ee ya faanukanndii na jowujaa. En lak iñaa ya am yaama yëgísin ga keeñci, ken gítínndiiri ga ee ya abin hafci ga jowujaanaa: ya tumin iñaa jof.

38Fodaama, ɓaa pañ ɓeti tumin iñaa jof ee yaa pañnjiiɗa nak tumin iñaa wëñ kijof.

39Ɓetifaa pajukin lísan ga pajaa en lak rek an yʼaalci yaa lís kipesaa. Yʼaalaa kaanaa nak, ya mín kipajukis ga ɓaa neɓpi, wayee enat ga kerceen fodaagari.

40Wayee nak ga halaattoo, ya wëñan kineɓluk binaa ya tesɗanaa ee mi foogin an mi taam na Helii Kooh ga halaatuma.

1 Korenti 8

Kiñam koynoh kaa tumu sarah ga koof

1Diimaɗa ɓan, mi hayyúu kitaas ga iñum ɗú meekissoo ga loo koynohkaa tumu sarah ga koofɗa. Kayoh sah, ɗu ɓéeɓpuu, ɓaa en ɓéeɓ garuu laakin iñaa ya ínoh. Ki'ínoh nak eki ɓo' ga kiɓëwí' hafci, kiwaaroh tahi ngëm kiyëgís.

2Ɓaa fooŋ an ya ínohin yen tóoh, lak ki'ínohkaagari le"ii ga daa ka jomee kile'ɗa.

3Ɓaa waarin Kooh, Kooh ínohinndi.

4Kon ga loo iñuma ɗú meekissoo an ati koynohkaa tumu sarah ga koof jomin kiñamu wala jomooɗa, mi taassúu an: «koof enndii dara ga ëldúna ee Kooh yíinoo doŋ yërí laak»

5En ki'enaa, iñcaama ɓuwii tík Kooh na Ha'mun ga asamaan na ga ëldúnaɗa, ca yewinin.

6Wayee en garuunaa, Kooh yíinoo doŋ yërí laak: yërí en Paamudii, yii sak iñaa en tóoh ee ɗu ayʼ kipessuu gari. Ee ɓan Ha'mun yíinoo doŋ yërí lak: yërí en Yéesu Kiristaa, ya yii tóoh saku koorohha gari ee yërí en kipessuuɗa.

7Wayee nak enndii kerceencii ɓéeɓba ɓërí ínoh kayohfiima. Ɓíinoo, koofcaa ɓa aamukeeɗa meyʼcii ga hafcaagaɓa bi diima. Saycaa ɓa ñam koynoh sarah tóoh madi ɓa na, ɓa bokidohuunun ga sarahaa tumu waama ee helcaagaɓa hícískoh, ɓa fooŋ an ɓa tumin yisépí'í'.

8Ñamah moos deeyʼdohooruu ga Kooh: kiñammbii ga, nëewísoo dara garuu ee kiñam ga, ɓaatoo dara garuu.

9Wayee nak watukaa iñaa dal helfu fu tumiɗa wa en iñaa ekan ɓuwaa ngëmaagaɓa yëgíssiiɗa ga kitum baakaa'.

10En ki'enaa, ɓaa ngëmaagari yëgíssii, hottaa fu yii fu ínohin kayohfiiɗa ga ɗekataa aamukohsi koofɗa. Fu bokin kanu na ɓuwaa aamuki koofɗanaa, iñaama mínoori ki'ek ga ki'aaw kiñam koynohkaa sarahu ga koof fodiigaraane?

11Fodaama, mbok-kerceenaama, ngëmaagari yëgíssiiɗa, ki'ínoh-kayohkiigaraa tahinndi kisaŋku'uk ee lakanaa ya ɓan, Kiristaanii kaanɗinndi ga kuraanaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Fu tum baakaa' fodaama, fu tooñ mbok-kerceenaa ngëmaagari yëgíssii, fu yah helaagarinaa, ínohaa an Kiristaanii yërí fu tooñ.

13Ërí tah, koynohkaa mi mín kiñam tóoh, ka na' ki'ek mbok-kerceen ga kitum baakaaraa, mi íisanka hen bi taa', doonaa mi ekoo mbokkoo-kerceen ga kitum baakaa'.

1 Korenti 9

Pool foñin tóoh iñaa ya jomee kilaak ga lëgëy ki'apotaa'kaagari.

1Enndii mi laak haffoone? Mi enndii apotaa' hene? Mi hottii Yéesu,Ha'mudiigaruune? Ɗú límukohhii ga lëgëyii Ha'mudii mi enukohɗane?

2Luu enee an laakin ɓuwaa tookussiiroo apotaa', garúu, mi apotaa'. En ki'enaa, enii ɗú enin wíinoo na Ha'mudiiɗa teewohin kayoh-kayohɗa an mi apotaa'.

3Iñii yii yërí mi layi' haffoo kitaas ɓuwii yammbooɗa:

4Ati ɗí jomoo ki'eru ñamah na anah?

5Ɗí jomoo kiɓaydoh ɓetifaa ɗí pañ ee en kerceen fodii dii apotaa'cii ɓíinoo, ɓa na këmëeŋkímuncii Ha'mudii na Pee' , ɓa tumika ɗane?

6Ati mi na Barnabaas ɗí ɓanak rek ɗí ɓërí jom ki'anaŋ kilaak iñaa ɗí pesohan?

7Soldaarii yiida mos kiɓay hafci ga poosci? Ɓii yiida yípan kedik, ka límaa ya jomoo kimay' ga towutaa? Wala níirohii yiida níiran yop ee an ya jomoo kile' ga miismaa ya teniɗa?

8Kaa foogat an iñii mi wo'ɗa mi ɓewohhi kesi ga iñciima ɓuwii hot ca tumsiɗa. Waasii Móyíis ɓan wo"ii iñaamane?

9En ki'enaa, bídu ga an: «Kaa súum kúuwkaa enohfaa en na kiyon belaaɗa.» Wo'eenama, enoh tah Kooh kiwo'wane?

10Ɗu ɓërí tah Kooh wo' iñaama man? Ehee, ɗu ɓërí tah iñaama kibídu. Fodaama línoh jomin ki'am yaakaa' ga iñaa ya línɗa ee yonoh jomin ki'am yaakaa' kilaak ɓakci ga iñaa ya yonɗa.

11Ɗí nak, ɗí sokin garúu enaama cijófí', caa meyoh ga Helii yisela'í'yii. Kon binaa ɗí laas ga iñaa ɗú lëgëy ga yahhúuɗanaa, iñaama hëpin ga iñaa ɗí jom kisek garúuɗane?

12Waa laakin ɓiɓo' ɓaa laak iñaama garúu, enndii ɗí jomeeɓa ka kiwëñ kilaak garúu fúufe? Moona déy, iñaa ɗí jom kilaak garúu yaama ɗí taabukkiiri. Wayee ɗí kooruk tóoh doonaa laakoo enaama yíinoo yaa hoonohan kitíin lëgëyii kiyéegaloh Hewhewii winéwí' wii.

13Ɓuwaa lëgëyi ga Kaanfaa Koohɗa, man ɗú ínohin an ɓa ɓewohi iñaa ɓa pesohi ga iñcaa ɓuwaa haydohi daamaɗa; ɓuwaa tum lëgëy-sarahohɗa, ɓa laasi ɓakɓa ga iñcaa tumsi sarah daamaɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Fodaama, Ha'mudii nakoh an ƃuwii tum lëgëy kiyéegalohHewhewii winéwí'wiiɗa, ƃa pesat ƃan ga lëgëyaa ƃa tum waama.

15Wayee iñcaama mi jom garúu kilaakɗa, mi taabukkii wíinoo gaca. Ee mi bínndii iñii yii kiwaa' ɗú tumi'too yen. Ken mínoo kite' garoo iñaama mi bakukohiɗa: kikaan gënëllooka.

16En ki'enaa, mi laakoo iñaa mi ƴah kindamuk ga kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii. Wa en sas garoo waa mi sasu, ee massa haffoo binaa mi yéegalohhii Hewhewii winéwí'wiinaa.

17Enee an mi na kihaffoo, mi yërí tanuk kitumkanaa, eneenaa mi mín kiséentuk fay ga. Wayee, waa mi tíkuka hen, wa enin sas waa mi eru kitum.

18Kon fayiigoo gaɗa wërí en ya? Hanaa kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, mi meekisohoo dara ee mi ɗíibukoo kilaas iñaa ƃuwii yéegalohiwa jom ga kilaakɗa.

19En ki'enaa, mi laak haffoo, mi enndii ñaam ken. Wayee mi tumin haffoo ñaam ƃaa en ƃéeƃ doonaa mi mín kinook iñaa wëñ gaƃa kiyewinɗa gaKiristaanii.

20Binaa mi en ga ɗuuƴ yaawúu'ciinaa, mi eni yaawúu' doonaa mi nookƃa. Hídaa ga dii mi aƴcii kipessoo ga Waasii Móyíisɗa tóoh, binaa mi en ga ɗuuƴ ƃuwii aƴ kipesƃa ga Waasii Móyíisɗanaa, mi tumi haffoo fodii ƃaa ayuk gawa doonaa mi nookƃa.

21Fodaama, binaa mi en na ƃuwii ayussii kipesƃa ga Waasii Móyíisɗanaa, mi eni fodii ƃaa aƴcii kipesci ga Waasii Móyíis doonaa mi nookƃa. Moona déy, enndii an mi faali"ii Waasii Kooh; nam ki'en an mi aƴ kipessoo ga waasii Kiristaanii.

22Mi en na ƃuwaa ngëmaagaƃa yëgíssiinaa, mi tumi fodii ƃaa ngëmaagari yëgíssii, doonaa mi nookƃa. Fodaama mi madi ga fíkíi ƃaa en ƃéeƃ fodaa daa mi laakki ya manɗa, ee mi tum tóoh bi laak gaƃa ƃaa múc.

23Iñcaama tóohca, mi tumca ndaga Hewhewii winéwí'wii, doonaa mi ƃan, mi laak ga iñcii cinéwí'cii wa onohiɗa.

24Ɗú ínohin dijófí' an en ga kifool kiɗewirohaa, ƃéeƃ foolohcaa ƃërí fooli, wayee yíinoo rek yërí ƃayan ndamaa. Foolat kon jaaraa onanndúuwa kiƃeƃ.

25Foolohaa en ƃéeƃ, en na kitagat faanfaagarinaa, hoonohi' hafci enaama ciyewin. Ya tumi iñaama kiheel ndamaa maañoo, wayee ɗu, ɗu tumi fodaama kiheel ndamaa ƴah bi taa'.

26Mi nak, mi fooli fodaama, mi leeloo kifool; mi lebirohi fodaama, mi leeloo kifeek;

27faanfiigoo, mi onoofa jam, mi tumifa iñaa neƃpoo, enndiikanaa mi hay kiyéegal ƃuwii Hewhewii winéwí'wii bi leehaa, mi dal kijafu ga fooh.

1 Korenti 10

Pool nak ƃu-Korenti kiwatuk ki'aamuk koof

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Mbokcii, mi waa' ɗú níindísuk iñaa hewee ga caasamuncaagaruuɗa: man ɓa ɓéeɓɓa, ɓa enee ga fíldoo yaayeelaa kuliyukee waasaagaɓaɗa, ee ɓa ɓéeɓɓa ɓa paaffa giiyaa gaa.

2Daama, ga fíldoo yaayeelaa na ga ɗuuʸ giiyaa, man na ɓéeɓɓa ɓa bëtísi'ussa ki'en wíinoo na Móyíis.

3Ɓéeɓɓa, ɓa bokka kiñam ñamah wíinoo waa Kooh oneeɓaɗa.

4Ɓéeɓɓa, ɓa bokka ki'an ɓan ga músúmaa Kooh oneeɓaɗa. En ki'enaa, ɓa ɓéeɓɓa, ɓa anee ga músúmaama Kooh meʸdohee ga atoh, waa ɓedeeɓaɗa. AtohaamaKiristaanii yërí.

5Moona déy, iñaa wëñ kiyewin gaɓaɗa pesséeríi ga iñaa neɓ Kooh, kërí tah ɓa ɓoolukka yíinoo yíinoo ga ɗuuʸ ëgí'-dúndagaa.

6Iñcaama laakka doonaa ɗu malak gacanaa, ɗu watuk kitaabuk neɓlaat-kumuun cibóní' fodaa gaɓa.

7Ɗú jomin ɓan kiwatuk ki'aamuk koof fodaa ɓíinoo gaɓa tumee kaɗa. Bídu ga Këyítfaa an: «ɓuwaa yuŋnga, ɓa aawwa kiñam na ki'an, lëehí'ta ɓa kolukka, ɓa aawwa ki'ëeñjoh.»

8Watukat ɓan kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ fodaa ɓíinoo gaɓa tumee kaɗa: ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah-kanak na ɓijúnni-kaahay (23.000) kaanussa ga bes wíinooɗa.

9Ɗu watukat kitooñ Ha'mudii fodaa ɓíinoo gaɓa tumeeka ee goŋcaa ɗoɓpaɓa, ɓa kaanndaɗa.

10Watukat kiña'sukoh iñaa aaw ga Kooh fodaa ɓíinoo gaɓa tumeeka ee malaakaa Kooh saŋku'iɗa ɗúbí'taɓaɗa.

11Kofeelcaama dalla ɓicaasammbuu doonaa ɗu malak gacanaa ɗu watuk, ee ca bídussa doonaa ca yúunnduu ɗu ɓii ɗu en na kipes ga jamaanucii mëeñjohɗa.

12Kon nak, ɓaa fu fooŋ an fu yëgísin gík ɓéeɓ watuka, enndiikanaa fu hay kikeen.

13Laakkii coonufaa tíkukkúu, faa ɓiɓo' ɓiliis koorukkiifa. Iñaa Kooh dígoh tóoh tummbi, ee ya íisanndiirúu ɗú tíku coonufaa paaf daa doolicaagarúu eem. Saycaa coonu tíkukkúu tóoh, Kooh waayuki'túu ɓan halaa ɗú rëcohan en ɗanaa ɗú yëgís ga fíkíi coonucaama.

14Kon, ɗú ɓii mi keeñukinɗa, úsaayat tóoh iñaa en koof.

15Mi ínohin an mi wo' na ɓuwaa laakin hel, kon iñuma mi wo"úuɗa malakatti bi jof.

16Kaasii wibarkéelí'wii tah ɗu gërëmi Koohɗa, saycaa ɗu anwa tóoh, enndii wërí teewoh ñífii Kiristaanii aamuki'tuu tah ɗu en wíinoo nariɗane? Ee mbúuriima ɗu weeli kiñamɗa, enndii wërí teewoh faanfii Kiristaanii sarahohu tah ɗu en wíinoo nariɗane?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Mbúurú wíinoo wërí laak, ee hídaa ga dii ɗu yewinɗa tóoh, ɗu en faan fíinoo, ndaga ɗu ɓéeɓpuu ɗu ɓërí boki kiñam ga mbúurii wa wíinooɗa.

18Malakat ga heetaa Isarayeel, binaa ɓa tum sarahaa, ɓuwaa ñami koynohkaa sarahaaɗa, ɓa enirii wíinoo na Koohe?

19Mi waa' ya kiwo' daama? Koynohkaa tumu sarahɗa, ka na kooffaa tóoh, ca laak jeriñ hene?

20Ó'óo, mi waa' kay kiwo' an sarahcaama tumu ga koofcaaɗa, en ki'enaa ca aawi ga seytaanicii, wayee aawiri ga Kooh. Ee nak, mi waa'tii ɗú bok dara na seytaanicii.

21Ɗú mínoo ki'an kaasii Ha'mudii, ɗú an ɓan kaasii seytaanicii. Ɗú mínoo kiñam ga kankii Ha'mudii, ɗú ñam ɓan ga kankii seytaanicii.

22Ati ɗu waa' ki'ayluki' Ha'mudii? Ati ɗu fooŋ an ɗu wëñnji dooli?

Tumat tóoh bi Kooh laak ndam

23Kayoh an «Iñaa neɓ ɓo' tóoh, mínndi kitum», wayee enndii tóoh jof kitum. Iñaa neɓ ɓo' tóoh, mínndi kitum, wayee enndii iñaa en tóoh yëgísɗi ɓuwii ga ngëmiigaɓa.

24Ken hanat kiheel rek iñaa gën gari, wayee ya heelat ɓan iñaa gën ga mooroomci.

25Ɓéeɓ iñaa toon ga marsi, ɗú mínindi kiñam ee kaa meekisohat ki'ínoh yen ga, en ɗanaa ɗú yahoo hel ken.

26En ki'enaa, Këyítfii wo' an: «Kakayfii na ɓéeɓ iñcii en gaɗa, cuu Ha'mudii».

27Binaa ɓaa gëmmbii ga Yéesu, ɓayyúu kiñam ee ɗú took kikaraa, iñaa ɗú tofɗu tóoh ñamat ee kaa meekisohat ki'ínoh yen ga, en ɗanaa ɗú yahoo hel ken.

28Wayee ɓo' wo"úu an: «Koynohkii meyoh ga kii tumsee sarah ga kooffaaɗa», kaa ñamatka ndaga ɓaa yéegalinndúuka yaama, kisaŋ hel ken yah ga iñaamaɗa.

29Mi wo' loo kiyah helaa, enndii waa garúu tahhoo kiwo' wayee waa gari. En ki'enaa, mi mínin kitum iñaa neɓpoo, wayee mi ƴahka ya kitumoh mi yahi hel ɓo' yiliis bi ɓaama atti'iroo ga tumeencaagoo caama.

30Iñaa mi ñam ee mi gërëmin Kooh gawaɗa, iñii tah ya ɓo' ƴeeroo kiñaawal ga ñamahaama mi gërëmoh Kooh gawaɗa.

31Kon, waa ɗú ñam, waa ɗú an, ɓéeɓ iñaa ɗú mín kitum, ndamaa Kooh hotukat ga.

32Kaa tumat dara iñaa tahan kiɓúuk ɓuwii ga baakaa', ennda ga yaawúu'cii, ennda ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa, ɓéeɓ ɓu-jaangii Kooh.

33Tumat fodiigoo: ga iñaa en tóoh, mi guu'guuluki ga kitum iñaa neɓ ɓuwii ɓéeɓɓa. Mi heeloo iñaa gën garoo rek, mi heeli iñaa gën ga ɓiɓo' ɓiyewin, doonaa ɓa múc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Korenti 11

[1]Taabukattoo ga iñii mi tumiɗa, fodii dii mi ɓan, mi taabuk Kiristaaɗa.

Ekuk ɓeti na ƴaal ga ɗuuƴ jaangu

[2]Mi yii kañnjúu ga dii ɗú ɓii níindísukkoo ga iñaa en tóohɗa na ga dii ɗú abin yah kanak ga iñcii mi jëgí'túuɗa.

[3]Wayee nak, mi waarin ɗú ínoh iñii yii: Ga ƴaaloo ƴaal, Kiristaanii en hafaa. Ga ɓeti nak ƴaal yërí en hafaa ee ga Kiristaanii Kooh yërí en hafaa.

[4]Ɓéeɓ ƴaal, yaa en na kikíim Kooh wala kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh, binaa ya ekuk baanunaa lak ya e'tii Kiristaa yii en hafɗa, cée'.

[5]Ee ɓeti, binaa fa en na kikíim Kooh wala kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh, ya tes haf ɓuucuucaa, lak fa e'tii ƴaal yii en hafɗa, cée': fa man na ɓetifaa húusukin.

[6]Kon, binaa ɓeti mísoorukkiinaa, fa namat kinenuk hen. Ee waa kihúusuk wala kinenuk iñaa kaci ga ɓeti, kon ya mísoorukat hen.

[7]En ki'enaa, ƴaal jomoo ki'úul hafaagari ndaga ya nataal Kooh ee yërí teewoh ndamii Kooh. Ɓeti nak, yërí teewoh ndamii ƴaal.

[8]En ki'enaa, Kooh ɓeɓpii ga ɓeti ya sakka ƴaal, wayee ya ɓeɓ ga ƴaal, ya sakka ɓeti.

[9]Enndii ƴaal yërí Kooh sak ndaga ɓeti. Ɓeti yërí Kooh sak ndaga ƴaal.

[10]Iñaama tah, ɓeti jomin ki'úul yen ga hafaagari, kiteewoh an ƴaal en hafaa, ee ɓan, ndaga malaakacii.

[11]Moona déy, ga enii ɗu en wíinoo na Ha'mudiiɗa, ɓeti mínoo kika' haŋci ya foñ ƴaal ee ƴaal mínoo kika' haŋci foñ ɓeti.

[12]En ki'enaa, daa ɓeti ɓewohu ga ƴaal sakussaɗa, ƴaal ɓan límukohi ga ɓeti ee ɓa ɓanak, ɓa meyoh ga Kooh.

[13]Malakat ga haffúu rek, jekin moos ɓeti kíimi Kooh, ya tes haf ɓuucuuce?

[14]Ɗú malak ga dii ëldúna en ɗanaa, ɗú hay kihot an kiɓay fen fihóorí' enndii ndam ga ƴaal.

[15]Ee ga ɓeti nak, iñaama ndam gari. En ki'enaa, fen fihóorí' eru ɓeti kikún hafaagari.

[16]Binaa laak ɓaa waa' kinookoh ga iñcumanaa, ya ínohat an ɗí tumoo giliis gaa ɗal guma ee ɓuwii ga jaangii Koohɗa tumoo iñaama ɓan.

Cuuníinfii Ha'mudii

[17]Ga iñii mi ƴah kiwo' yii nak, mi kañorúu ga: hídohcii laaki ga díkaantirúuɗa ëewdohhiirúu fíkíi ga waasii wayee ca ɓaatirúu kisoofdoh fenoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ee sah, ga iñaa mi ɗeƀ kikelohɗa, an: saycaa ɗú hídoh kikíim Kooh tóoh, kihëgískoh laak ga díkaantirúu ee iñaama mi saminndi kigëm.

19En ki'enaa, kihëgískohkum ga díkaantirúuɗa jom kilaak hen, doonaa ƀuwii ga díkaantirúu yëgísin gíkɗa, ƀa hotuk.

20Kon binaa ɗú hídírukohaa, ɗú mínoo kiwo' an cuuníinfii Ha'mudii fërí ɗú en na kiñam.

21En ki'enaa, saycaa ɗú hídoh kiñam tóoh, ƀaa en ƀéeƀ gaawtuki kiñam kanukaagari. Kërí tah laaki garúu ƀuwaa ñammbii ee lak ƀíinoo ƀaa laal.

22En lak kiñam na ki'an doŋ hídírohhúunaa, ɗú mínoo ki'eem ga kaancaagarúune? Iñii tah ya ɗú faali"ii ƀu-jaangii Kooh? Iñii tah ya ɗú kikaci'lukohi ƀuwii hóomí'tiiɗa? Ɗú waa' mi wo"úu ya? Mi kañattúu ga iñaamane? Múk, mi kañoorúu!

23En ki'enaa, mi jëgí'túu iñaa mi ƀewoh ga Ha'mudiiɗa an: ga wekaa Yéesu, Ha'mudii tíku ga yah ƀuwaa sagohee nariɗa, ya ƀeƀpa mbúurú,

24ya gërëmmba Kooh gawa, ya weelsohhawa, ya wo"a an: «Wii wërí en faanfiigoo erohu ndaga ɗúɗa; tumat iñuma, ɗú níindísukohiroo.»

25Fodaama ƀan, ga waa ƀa lëehí'ta, ya ƀeƀpa kaas-biiñ, ya wo"a an: «Wii wërí teewoh kifiiliimunkii ki'askii Kooh pok na ƀuwiigari, kooroh ga ñífiigoo ɣah ki'aamu ndaga ɗúɗa. Saycaa ɗú an ga tóoh, tumat ka kiníindísukkoo.»

26Saycaa ɗú ñam ga mbúuriima, ɗú an ga kaas biiñiima tóoh, lak ɗú yéegaloh kikaankii Ha'mudii ee iñaama ɣah bi ga daa ya hayan.

27Kon nak, ƀéeƀ ƀaa fu ñam ga mbúurii Ha'mudii, wala fu an ga kaasiigari ee fu e'tiiri cée' ganaa, ínohaa an fu tooñin faanfii Ha'mudii, fu tooñin ñífiigari.

28Kon ƀaa en ƀéeƀ malaksukohat hafci dijófí', lëehíraa ya han kiñam ga mbúuriima, ya an ga kaasiima.

29Ɓaa fu ñam ga mbúuriima, fu an ga kaasiima, ee fu halaattii ga faanfii Ha'mudiinaa, ínohaa an fu nookin aylukaa Kooh ga ɗookfu.

30Iñaama tah kiɗúukool na kihiiboon yewin garúu, bi ƀiyewin garúu kaanin.

31Wayee nak binaa ɗu ɗewoh ga kimalaksuk haffuunaa, Kooh atti'ooruu.

32Ee binaa Ha'mudii atti"uu watinaa, ya ennduu na kiko' doonaa bëríinaa ya ɣah ki'atti' ƀuwii ƀibóní'ƀii kikaanɗa, ɗu bokidohsoo ga.

33Kon mbokcii, binaa ɗú hídírukoh kiñam cuuníinfaa Ha'mudiinaa, yaa en ƀéeƀ sekat mooroomci.

34Laak yaa yaaƀ lool garúunaa, ya ñamat ga kaanci paaɣ, doonaa hídohciigarúu enoo iñaa tahan Kooh atti"úu. Iñcum tes mi jom kilóogísohɗa, binaa mi hay dumanaa, mi malakca.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Korenti 12

Iñcii Helii yisela'í'yii onohiďa

1Mbokcii, ďu hay ga loo iñcii Helii yisela'í'yii onohiďanaa, mi waa'tii dara appúu kúmpa ga.

2Ɗú ínohin an, kuďewaa, ga wii ďú pes ga kiyiifa'ďa, ďú nooksee fodii búumí', ďú ɓaa jaamuk koof, iñcaama mínoo kiwo'ďa.

3Kërí tah, mi waarin ďú ínoh iñii yii dijófí': ɓaa taam na Helii Kooh, wo'oo an Yéesu araamin. Ken mínoo kiwo' ɓan an Yéesu yërí en Ha'mudii, enndii an Helii yisela'í'yii yërí onndika kiwo'aa.

4Iñcii Helii yisela'í'yii onohiďa, ca wóotírohin, wayee Helii onohicaďa ya yíinoo.

5Iñcii sasohu kitumďa, ca wóotírohin, wayee Ha'mudii sasohcaďa ya yíinoo.

6Iñcii Kooh oni ɓuwii kitumďa, ca wóotírohin, wayee ya yii ya mínlukoh ɓéeɓ kitum iñaa en tóohďa, ya yíinoo.

7Fodaama, ɓaa en ɓéeɓ garuu laakin iñaa Helii yisela'í'yii onndi ki'amďoh ɓéeɓ ɓuwii gëminďa.

8Yii, Helii onndi kiñaañ ga kiwo'; yay, Heliima onndi kilaak hel ga kiwo'.

9Heliima onnda ɓo yiliis kilaak ngëm wiyëgísí'; Heliima wa rekďa, wa onnda ɓan ɓo' yiliis kiwëkí' ďúukoolí';

10yiliis yaa, Heliima onndi kimín kitum kíntaan. Ɓo' yiliis, Heliima onndari kiyéegaloh Wo'eenaa meyoh ga Koohďa; yiliis, Heliima onndari kimín ki'ínohsoh iñaa meyoh ga Helii Kooh na iñaa meyoh ga helcii cibóní'cii. Ɓo' yiliis, Heliima onndi kiwo' lakcaa ɓo'-súusúus kelohooca; yiliis, Heliima onndi kilóogísoh lakcaama.

11Heliima onohi iñciima tóohcaďa, ya yíinoo doŋ. Yaa en ɓéeɓ ya wa'taa iñaa bokkii na waa mooroomfu, fodaa ya waarohkaďa.

Jaangii mëdírohu na faan ɓo'-súusúus

12En ki'enaa, faan fa fíinoo, wayee cée'cii en gaďa yewinin. Cée'cii ɓéeɓca nak, ga dii ca hín kiyewinďa tóoh, ɓéeɓca cërí bok ennda faanfii fa fíinoo. Man fodaama ga Kiristaanii.

13Ɗu ɓéeɓpuu, ďu bëtísi'u ga Heliima en wíinooďa, kibok ki'en faan fíinoo ga Kiristaanii: ennda yaawúu', ennda ɓaa enndii yaawúu', ennda ñaam, ennda ɓaa enndii ñaam, ďu ɓéeɓpuu ďu bokin ki'ëníru ga Heliima.

14En ki'enaa, faan enndii cée' wíinoo, wayee ca yewinin.

15Binaa kot wo' an: «Waa mi enndii yah, mi bokkii ga faanfii», iñaama enndii kayoh. Ki'enndii yah, hoonohoowa ki'en cée' ga faanfii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ee binaa nof wo' an: «Waa mi enndii kuhas, mi bokkii ga faanfii», iñaama enndii kayoh. Ki'enndii has hoonohoowa ki'en cée' ga faanfii.

17Binaa ɓo', faanfaagari ɓéeɓfa enee tóoh hasaa, eneenaa ya mínan na kikeloh? Ee ɓo', faanfaagari enee tóoh nofaa, eneenaa ya mínan na ki'éeñɗuk?

18Kooh nak, cée'cii ga faanfiiɗa, waa en tóoh ya hanohɗinwa ga daa ya waarohwaɗa.

19Binaa faanfii ɓéeɓfa enee tóoh cée' wíinoo dogaa, eneenaa wo'soo faan.

20En ki'enaa, cée'cii ga faanɗa yewinin wayee ɓéeɓca cërí bok ennda faanfii.

21Kon, kuhas mínoo kiwo' yah an: «Mi laakkii sooli garaa!». Ee haf mínoo kiwo' kotcii an «Mi laakkii sooli garúu!».

22Iñaama sah mínoo kilaak. Cée'cii ga faanfii ee ɗu am an ca wëñ kilaakoo dooliɗa, ca laakin solu wiyaak.

23Cée'cii en ga faanfii ee ɗu tíkkii daraɗa, cërí ɗu wëñ ki'e' cée'. Fodaama, cii en ga faanfii ee ca moroo kiwo'ɗa, toputu'si hen bi jof.

24Ee cée'cii en ga faanfii ee ca hotukinɗa, soolukkii kitoputu' iñaa hínɗa. En ki'enaa, Kooh sakin faan ya tummba bi cée'cii tíkussi daraɗa, ca wëñ ki'eru cée'.

25Ya tumin iñaama, en ɗanaa kihëgískoh laakoo ga díkaanti cée'cii faanfii, wayee waa en ɓéeɓ amɗoh caa tesɗa.

26Binaa laak iñaa mesik cée' wíinoo ga faanfiinaa, ɓéeɓ cée'cii tesɗa yéeŋ mesiklaataama. Ee binaa cée' wíinoo ga faanfii eru ndamaa, ɓéeɓ cée'cii tesɗa cërí boki nawa kineɓluk.

27Ɗú ɓéeɓpúu, ɗú ɓërí en faanfii Kiristaa, ee ɓaa en ɓéeɓ garúu ya cée' ga faanfii fiima.

28Kooh fal ɓuwii ga jaangii fodaama: ya kuliyuki' apotaa'cii, ya tíkka sëldíiga-Koohcii ga, ya tíkissa jëgírohcii ga. Lëehí'ta ɓuwii ya on kimín kitum kíntaanɗa tíkka ga, ɓii ya on kimín kiwëkí' ɗúukoolɗa tíkka ga, ɓii ya on kimín kidímalohɗa tíkka ga, ɓii ya on kimín kikuliyuk mboolooɗa tíkka ga, ɓii ya on kimín kiwo' lakcaa ɓo'-súusúus kelohooɗa han ga kitík.

29Man enndii ɓéeɓ en apotaa'? Man enndii ɓéeɓ en sëldíiga-Kooh? Man enndii ɓéeɓ mín kijëgíroh? Man enndii ɓéeɓ mín kitum kíntaan?

30Man enndii ɓéeɓ mín kiwëkí' ɗúukool? Man enndii ɓéeɓ mín kiwo' lakcaa ɓo'-súusúus kelohoo? Man enndii ɓéeɓ mín kilóogísoh lakciima?

31Kon, kaantukohat kilaas ga iñcii Helii yisela'í'yii onohi wëñ kiyakɗa. Diimaɗa nak, mi hayyúu kiteeɓ waas wiliis waa gën waascii tóohca.

1 Korenti 13

Kiwaaroh wëñ kiyak iñaa en tóoh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Luu enee an mi mínin kiwo' ɓéeɓ lakcii ɓuwii na ɓan caa malaakacaa, binaa mi waa'tii ɓuwiinaa, lak mi enndii dara. Mi man na jëelëelaa en na kitíp wala hanaa en na kitíp ee ca newoo ga nof.

2Luu enee an Kooh oninndoo kiyéegaloh wo'eenaa meyoh gari, mi ínoh kúmpafaa en tóoh, mi laak hel ga iñaa en tóoh, mi laak ngëm wiyëgísí' waa onanndoo kimín kitool jaŋjaŋ sah, en an mi waa'tii ɓuwiinaa, lak mi enndii dara.

3Luu mi warohee ɓéeɓ alaliigoo ɓuwii laakooɗa, mi eroh ɓan faanfiigoo, fa tëkíru; binaa mi waa'tii ɓuwiinaa, iñaama laakɗooroo jeriñ wíinoo.

4Kiwaaroh taam na kimúuñɗoh, kiwaaroh taam na kijof ga mooroomfu, kiwaaroh taammbii na ki'iñaan, ka taammbii na kindamuk, ka taammbii na kiɓëwí' haffu.

5Ɓaa waarin ɓo' aasoo ga iñaa apohin kaci, ya heeloo rek iñaa gën gari haŋci, gaawoo ki'ayluk, aboo aylook.

6Ɓaa waarin ɓo' safaroo ga iñaa júɓpii wayee safari ga iñaa en kayoh.

7Ɓaa waarin ɓo' múuñɗi ɓéeɓ hen ga tóoh, ya laaki ngëm ga iñaa en tóoh, ya laaki yaakaa' ga iñaa en tóoh, ya tooki kikooruk iñaa en tóoh.

8Kiwaaroh faayoo. Kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh hay kileeh bes; kiwo' lakcaa ɓo'-súusúus kelohoo hay kileeh bes; kilaak hel hay kileeh ɓan.

9En ki'enaa, ɗu ínohoo bi mat ee wo'eencii meyoh ga Kooh ɗu yéegalohiɗa, ɗu wo'ooca bi mat.

10Wayee iñaa matinɗa hay bërínaa, iñaa mattii leeh.

11Wii mi en oomaaɗa, wo'eenndoo enee wo'een oomaa, halaattoo enee halaat oomaa, helloo enee hel oomaa. Ga dii mi enin yaakɗa, mi foñin iñaama oomaa enukohiɗa.

12Watifii wati, ɗu ëlmísi hen fodii ɓaa malak ga seetufaa lee'tii. Wayee bes waa hay, ɗu hay kihot jemeet ga hasciigaruu. Watifii wati ɓan, iñii mi ínohɗa mattii, wayee bes waa hay, mi hay ki'ínoh bi mat fodii dii Kooh ínohhooɗa.

13Diimaɗa nak, enaamacii kaahaycii cii cërí lísan kilaak bi taa', ennda: ngëm, yaakaa' na kiwaaroh; ee wii wëñ ga kiyakɗa wërí en kiwaaroh.

1 Korenti 14

Kiwo' ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoowa na kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh

1Kon díirukat kiwaa' mooroommbúu. Kaantukohat kilaas ga iñcii Helii yisela'í'yii onohiɗa, wëñaa ga kiyéegaloh wo'eenii meyoh ga Kooh.

2En ki'enaa, binaa ɓo' wo' ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, ya wo"ii na ɓuwii, wayee ya wo' na Kooh kep, ndaga ken ínohoo iñaa ya wo'ɗa. Ya wo' wo'eencaa en kúmpa, caa Helii yisela'í'yii onndi kiwo'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Wayee ɓaa yéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh, wo' na ɓuwii kiyëgísí' ngëmaagaɓa, kidaasɓa na kidëlí' helcaagaɓa.

4Ɓaa wo' ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoo, ya ɓaat kiyëgísí' ngëmaagari ga hafci. Ɓaa yéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh, ya yëgísí' ngëmaa ɓu-jaangaa ɓéeɓba.

5Mi waarin ɗú ɓéeɓpúu ɗú wo' lakcaa ɓo'-súusúus kelohoo, wayee mi wëñ kiwaa' ɗú yéegaloh wo'een, caa meyoh ga Kooh. En ki'enaa, ɓaa yéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh ga lakaa ɓuwaa kelohin, yërí wëñ ɓuwaa kilaaki' jeriñ loo ɓaa wo' ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoo, wala book ya lóogísoh iñaa ya wo'ɗa, en ɗanaa, ya on ɓéeɓ ɓu-jaangaa kiyëgís ga ngëmaagaɓa.

6Mbokcii, binaa mi hay garúu, mi wo' narúu lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, jeriñii wiida mi laakɗanndúu? Iñaa gënɗa kay, wo'eenaa mi wo'an narúuɗa ínohlukohhúu iñaa Kooh teeɓpoo, wa ínohlukohhúu yen, wa yéegallúu wo'eenaa meyoh ga Kooh wa kijëgí'túu.

7Malakat ga iñcii típsiɗa, fodii mbiiɓ na riiti: binaa típaagaca koo'tii waasaa, ɓo' mínan na ki'ínoh iñaa mbiiwaa wo'ɗa wala riitaa?

8Ee ɓan kúlúɓ, binaa típussii bi lee', ɓuwaa ínoh iñaa laakɗanaa, ɓii meyanɓa kiheñohnee?

9Fodaama ɓan, ɗú wo' lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, ɓuwaa tuman na bi ɓa ínoh iñaa ɗú wo'ɗa? Madan na ɗú wo' ga uurisii rek.

10Lakcii ga ëldúnaɗa, ga dii ca hín kiyewinɗa tóoh, waa en ɓéeɓ gaca laakin ɓuwaa laakiwa.

11Binaa ɓo' wo' lak ee mi kelohoowanaa, ɓaa wo' lakaaɗa mi man gari fodii ɓaa meyoh ín ee ya man garoo ɓan fodii ɓaa meyoh ín.

12Kon nak, ɗú ɓii ɗú kaantukoh ga kilaas ga iñcii Helii yisela'í'yii onohiɗa, namat kiheel kiwëñí' ga iñaa yëgísɗan ngëmii ɓu-jaangii.

13Ërí tah, ɓaa wo' lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, ya kíimat Kooh onndi kimín kilóogísoh iñaa ya wo'ɗa.

14Binaa mi kíim Kooh ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, keeñaagoo waa ga iñaa mi kíimɗa, wayee helaagoo gaa ga.

15Kon mi jom na kitum? Mi kíim Koohaa, mi kíimanndi na keeñiigoo ee mi kíimaanndi ɓan heliigoo en ga iñaa mi wo'ɗa. Mi ƴeek Koohaa, mi ƴeekanndi na keeñiigoo ee mi ƴeekanndi ɓan heliigoo en ga iñaa mi wo'ɗa.

16Fu en na kigërëm Kooh na keeñaagaraa doŋ, fu wo' ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, ɓaa en daama ee en sagac ga iñaamaɗa mínan na kiwo' «Aameen» ga iñaa fu wo'ɗa ee lak ya ínohoo iñcaa fu wo'ɗa?

17En ki'enaa, fu gërëmin Kooh bi jofin, wayee yii en daama ee sagac ga iñaamaɗa, ngëmaagari, fu ɓaattiiwa kiyëgísí'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Mi gërëmin Kooh ga dii mi wëñnjúu ɓéeɓpúu kiwo' lakaa ɓo'-súusúus kelohooɗa,

19wayee ga ɗuuy' jaangu, kiwo' toonaa tiyëtúus taa ɓo' mín ki'ínoh gënëlloo kiwo' toonaa tijúnni-daaŋkaah (10.000) ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoo.

20Mbokcii, ɗú en na kihalaat ga yenaa, kaa ɓayat hel oomaa. Iñaa aaw ga yibóní', madat na oomaa ga, wayee en ga iñaa aaw ga kihalaataa, enat yaak.

21Bíduunun ga Këyítfaa an: «*Ha'mudii wo' an: Mi hay kiwo' na heetaama ga lakaa ɓa ínohoo, kooroh ga kúuw ɓuwaa meyoh ín, wayee bi wati ɓa y'ahhiiroo kisúkúruk» .

22Kon, binaa ɓo' wo' lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, enndii ɓuwaa gëminɗa tahka, wayee iñaama teeɓ ɓuwaa gëmmbiiɗa an Kooh waa'tii naɓa kiwo'. Wayee binaa ɓo' yéegaloh wo'eenaa meyoh ga Koohaa, enndii ɓuwaa gëmmbiiɗa tahka, wayee iñaama en kiteeɓ ɓuwaa gëminɗa an Kooh waarin naɓa kiwo'.

23Kon binaa ɓu-jaangaa ɓéeɓɓa hídírukoh, ɓéeɓ aaw kiwo' ga lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, ɓuwaa enu sagac ga iñaama, wala ɓuwaa gëmmbii duum aasu garúunaa, ɓa wo'anndii an ɗú nam kidof hene?

24Ee binaa ɓéeɓ aaw kiyéegaloh wo'eencaa meyoh ga Koohaa, ɓaa gëmmbii duum wala ɓaa en sagac ga iñaama aas garúunaa, iñaa ya keloh ɓéeɓ wo'ɗa hayyi ki'on kihot baakaaraagari ee ya ínoh an ya atti'uunun.

25Fodaama, iñcaa ɗaakukee ga keeñciɗa, ya mey'dohca faŋ. Daama ya hay kiy'í', ya yíp púk, ya jaamuk Kooh ee ya wo' ga fíkíi ɓéeɓ an kayoh-kayohɗa Kooh yii ga leeloorúu.

Daa ɗú tíinɗan jaangiiɗa

26Kon mbokcii, iñii yiida jom kilaak? Binaa ɗú hídoh, yii jom kiy'eek Kooh, yii kijëgíroh, yíinoo kiwo' iñaa Kooh teeɓpi, yiliis kiwo' lakaa ɓo'-súusúus kelohoo, yiliisyaa kilóogísoh wo'eenaama. Iñcaama tumsat kiɓaat kiyëgísí' ngëmaa ɓuwaa.

27Binaa laak ɓuwaa y'ah kiwo' lakaa ɓo'-súusúus kelohoonaa, ɓo' ɓanak wo'at. Yewin bi yewinaa ɓaahay wo'at ee enat yíinoo yíinoo, laak ɓaa lóogísohi.

28Laakkii ɓaa lóogísohanaa, ɓa hanat kiwo' dara ga fíkíi mbooloomaa, ɓa wo'at ga helɓa eem ga díkaantiɓa na Kooh.

29Binaa laak ɓuwaa y'ah kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Koohaa, enat ɓo' ɓanak wala ɓaahay ɓaa wo'an ee ɓíinoo malaksukoh iñaa ɓa wo'ɗa ati kayoh.

30Wayee ɓo' yiliis yaa en daama, laak iñaa Kooh teeɓpinaa, yaa en na kiwo'ɗa, ɗekohat.

31'Dú ɓéeɓpúu ɗú mín kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh, wayee enat yíinoo yíinoo, en ɗanaa ɓéeɓ mín kijaŋ yen ga wo'eenaa ɗú wo'ɗa ee daasɓa ga ngëmaagaɓa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ɓuwii yéegalohi wo'eenaa meyoh ga Koohɗa matuunun ga daa ɓa tíidiri iñiima Helii yisela'í'yii onɓa kitumɗa.

33En ki'enaa, Kooh enndii Kooh logoh-logoh wayee ya Kooh jam. Ɓú jom kitum fodii ka tumsi ga ɗuuɣ tóoh jaangucii ɓuwii en ɓuu Koohɗa,

34binaa ɗú hídírukohaa, ɓeticum ɓa ɗekohat. En ki'enaa, ɓa onussii da kiwo', ɓa jom ki'íis tóoh ga yah ɣaalcum fodaa ka bídu gaWaasaa Móyíisɗa.

35Binaa ɓa waa' ki'ínohaa, ɓa sekat bi ɓa le' kaan, ɓa meekis ɣaalɓa. Ɓeti tuuk ga jaangu wo'i, iñaama jekkii.

36Ɓú fooŋ an wo'eenii Kooh límukoh garúune? Ati ɗú fooŋ an ɗú doŋ ɗú ɓërí laas gawa?

37En laakin garúu ɓaa tík hafci an ya sëldíiga-Kooh, wala an ya yii na Helii yisela'í'yiinaa, ya jomin kitook an iñii mi bínndúu yii yërí Ha'mudii nakoh.

38Ee binaa laak ɓaa tookkii iñii mi wo'ɗanaa, ya ínohat an Kooh tookkiiri ɓan.

39Kon mbokcii, kaantukohat ga kiyéegaloh wo'eenaa meyoh ga Kooh wayee kaa hoonohat ken kiwo' lakaa ɓo'-súusúus kelohoo.

40Iñaa ɗú tum tóoh, tumatwa daa wëñ kimo' ee hanat kilaak logoh-logoh.

1 Korenti 15

Kimílískaa Kiristaanii

1Mbokcii, mi enndúu na kiníindís Hewhewii winéwí'wii mi yéegaleerúu, ɗú laassawa ee ɗú abin gawa bi wiyëgísinɗa.

2Hewhewiima wërí onanndúu kimúc binaa ɗú am wa bi yëgís fodaa mi yéegaleerúuwaɗanaa. Binaa ɗú ammbiiwa ɗanaa, ngëmiigarúu enin sooɣ.

3Mi ɗeɓpúu kijëgí' iñaa mi ga kihaffoo mi laaseeɗa, ee wërí en an:Kiristaanii kaanin ndaga baakaa'ciigaruu fodaa ka bídu ga Këyítfaaɗa,

4ya acussa, ee ga besaa wukaahaywaa ya mílíssa ga ɓuwaa kaaninɗa fodaa ka bídu ga Këyítfaaɗa.

5Waa ennda ɗa, ya feeñukka Pee', tíkka ga ya feeñukkaa ɓéeɓ apotaa'caa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa.

6Tíkíssa ga, ga waas kíinoo ya feeñukka ga tëelíbéecaagari iñaa wëñ ɓiɓo' ɓitéemée'-yëtúus (500). Ga ɓuwaama, laakin ɓuwaa kaan ga wayee iñaa wëñ gaɓaɗa yii lís kipes.

7Lëehí'ta, ya feeñukka Saak, tíkka ga, ya feeñukka apotaa'caa ɓéeɓɓa.

8Ga ɓuwii ya feeñukɗa, mi yërí mëeñjoh ga, mi yii mi man na liiraa mattiiɗa.

9En ki'enaa, mi yërí hanoh fenoo ga apotaa'cii ɓéeɓɓa. Joobinndoo sah kiɓayu apotaa', ndaga mi dëkee ga kihatal ga kipes ɓu-jaangii Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Wayee Kooh ga kijofkiigari yërí onndoo ki'en ƀii mi en ɗa, ee kijofkii ya teeƀpooɗa enndii sooʼ. Ee sah, mi lëgëyin iñaa paaf iñii apotaa'cii ƀíinoo lëgëyɗa. Wayee nak enndii mi, kijofkii Kooh taam naroo ɗaërí lëgëyka.

11Waa en mi, waa en apotaa'cii tesɗa, Hewhewiima wërí ɗí en na kiyéegaloh, ee wërí ɗú gëm.

Ƀuwii kaaninɗa hay kimílísu ƀan

12Waa ɗí yéegaloh an Kiristaanii mílísin ga ƀuwaa kaaninɗa, mín na ki'en laak garúu ƀuwaa wo' an kimílís laakoo?

13En an kimílís laakoonaa, ya Kiristaanii ƀan mílíssii.

14Ee en an Kiristaanii mílíssiinaa, iñii ɗí yéegalohɗa dara gaaga ee ngëmiigarúu enin ƀuucuuc.

15Ee ƀan, ɗí seedi'ɗin Kooh iñaa laakkii ndaga ɗí yéegaloh an ya mílísɗin Kiristaanii ee lak ya mílísi'tiiri, waa an ƀuwaa kaaninɗa mílísanndii.

16En ki'enaa, en an ƀuwii kaaninɗa mílísanndiinaa, ya Kiristaanii ƀan mílíssii.

17Ee en Kiristaanii mílíssiinaa, ngëmiigarúu enin sooʼ ee ɗú ƀii lís kikooruk baakaa'ciigarúu.

18Ee en fodaamanaa, ƀéeƀ ƀuwii kaanu na ngëmaagaƀa ga Kiristaaniiɗa níili'uunun.

19En an yaakaarii ɗu laak ga Kiristaaɗa eem ga kipeskiigaruu ga ëldúna rekaa, laakkii ƀo'-súusúus yaa cal kiyërëm bi paaffuu.

20Kayohfii nak fërí en an Kiristaanii lëgísin halaa kimílís, ee fodaama ya teewohin an ƀuwaa kaaninɗa hay kimílísu.

21En ki'enaa, ƀo' yíinoo yërí haydoh kikaan, fodaama ƀo' yíinoo yërí haydoh kimílís ƀan.

22Fodii dii ƀuwii ƀéeƀƀa hay kikaan ndaga dii ƀa en wíinoo na Aadamaɗa, fodaama ƀan, ƀéeƀ ƀuwii en wíinoo na Kiristaaniiɗa, ƀa hay kiƀoyukis kipes,

23wayee ƀaa en ƀéeƀ na wahtaagari: Kiristaanii lëgísin halaa, mílísin, ee bëríinaa ya hayisanɗa ƀuwii en ƀuuciɗa mílísu.

24Lëehíraa, kileeh ëldúna tík ga: Kiristaanii hay kiɗúbí' ƀéeƀ iñcii ga díkaanti ɗook na kakayɗa, ƀéeƀ cii en na kinguuruk ga ëldúnaɗa, ƀéeƀ cii laakin dooli ga ëldúnaɗa, lëehíraa ya ík Kooh Paamudii nguurii.

25En ki'enaa, Kiristaanii jom kinguuruk bi ga daa ya togan ga ɗook ƀéeƀ ƀuwii sagoh nariɗa.

26Ee kikaanërí en iñii sagoh na ƀuwii mëeñjoh kiɗúbíruɗa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27ndaga bidu ga Këyítfaa an: «Ya togin ga ɗook tóoh.» Wayee leerin an wo'eeniima an: «ga ɗook tóohɗa», Kooh bokkii ga, ya yii ya onndi kitoŋ ga ɗook tóohɗa.

28Ee binaa Kiristaanii toŋ ga ɗook tóohaa, ya kowukii, ya hay kitík tóoh ga yah Kooh yii oneeri kitoŋ ga ɗook tóohɗa. Fodaama Kooh hay kinguuruk, gom ga tóoh.

29Laakin ɓuwaa bëtísi'uki ga teek ɓuwaa kaaninɗa. En an kimílís laakoonaa, iñaama laak jeriñii wiida? En an ɓuwaa kaaninɗa mílíssanndiinaa, ɓa bëtísi'uki ya ga teek ɓuwaama

30Ee ɗí ɓan, iñii tah ya wahtaa en tóoh, ɗí tooni kumuunndíi ga?.

31Mbokcii, wóorin an kooh-wíisfaa en tóoh mi hídoh na kikaan fodii dii wóorinndoo an mi ndamukohirúu ga dii ɗú en wíinoo na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruuɗa.

32En an heñaagoo ga teeraa Efees na rap-luufcaaɗa eemee ga dii ɓo'-súusúus hotohiwaɗanaa, eneenaa wa jeriñanndoo ya? En lak ɓuwii kaaninɗa mílíssanndiinaa, kon ɗu tumat fodaa ka bídu ga këyítfaaɗa: «Ɗu ñamat, ɗu ani, ndaga kuwis ɗu hay kikaan.»

33Kaa ɗúkat haffúu ga iñaama: taaboh wibóní' yasohin jíku wijófí'.

34Soofdohat helciigarúu kayoh-kayohɗa, ɗú íis kibaakaa'. En ki'enaa, laakin garúu ɓuwaa ínohsoo Kooh. Kon ɗú jomin ga kikaci'!

Faanfaa ɗu mílísohu nafaɗa

35Heyʼna hay kilaak ɓaa meekisoh an: «ɓuwaa kaaninɗa ɓa mílísan na? Ɓa hayisan na faanfaa man na»?

36Ɓaama yërí lohoyʼ hel! Binaa ɓo' sok pesohaa pa jom kikaan hen paayʼ bi pa paalaa.

37Binaa ɓo' en na kisokaa, ya soki pesoh, mín ki'en beli wala pesoh piliis, wayee enndii kedikkaa meyi gaɗaërí ya sokee.

38Lëehíraa, Kooh meyʼdoh ga pesohpaama kedik, ee ka man ga daa ya waa' ka manɗa: pesohpaa en ɓéeɓ na kedikkaa jom ga kimeyʼɗa.

39Iñcii Kooh bínɗa wíinoo bokkii na mooroomci faan. Ɓo'-súusúus faanfaagari man haŋfa, júu' faanfaagari man haŋfa, selcii faancaagaɓa man haŋca, jëncii faancaagaɓa man haŋca.

40Laakin iñcaa bídu en ga asamaan, laakin ɓan caa en ga kakayfii. Caa en ga asamaanɗa meliclaataagaca manndii na meliclaatii cii en ga kakayfiiɗa.

41Nohii meliclaatiigawa man haŋwa, ñiidii meliclaatiigawa man haŋwa, olcii meliclaatiigaca man haŋca. Ee sah ku'olkaa en ɓéeɓ manndii na mooroomci meliclaat.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa ɣah kiman fodaama: faanfii acsi fodii pesohpaa soku, fa nopin, wayee fa mílísaa, fa nopsisoo bi taa';

43fii acsiɗa sepi'in ee mínoo dara, wayee fa mílísɗunaa, fa hay kimo' ee líif na ndam na dooli;

44fii acsiɗa iñaa hotu-faan, wayee fa mílísɗunaa, fa ɣah faanfaa líif na Helaa Kooh. Waa faanfaa en hotu rek laakin, kon faanfaa líif na Helii Kooh laakin.

45Kërí tah, bídu ga Këyítfaa an: «Aadama yii deɓ kisakuɗa enin ɓo' yaa íikin. Aadama yii mëeñjoh en Kiristaaniiɗa nak, enin Helii onohi kipesɗa.»

46Ɓii taam na Helii Koohɗa enndii yërí ɗewi kihay. Ɓii ɓay faanfaa fiɓuucuuc kesiɗa yërí ɗewi paaɣ, lëehíraa, yii líif na Helii Koohɗa han kihay.

47Ɓii ɗeɓ kiwo'uɗa meyoh ga pëndël kakay, wayee ɓii yukanakyii meyoh asamaan.

48Ɓu-ëldúna faanciigaɓa man na faanfii ɓii ɗeɓ, saku na pëndëlɗa ee ɓuwaa ɣah ga asamaanɗa faancaagaɓa madan na faanfii yii meyoh asamaanɗa.

49Fodaama, ɗu nataal Aadama yii saku na pëndël kakayɗa, ɗu hay kinataal ɓan Aadama yaa meyoh asamaanɗa.

50Mbokcii, iñii mi wo"úuɗa wërí en an: faanfaa ɓayin koynoh na ñíf mínoo kilam Nguuraa Kooh ee iñaa nopin mínoo kilam iñaa ɣahhii kinop bi taa'.

51Mi hayyúu kiwo' iñii yii ee en kúmpa garúuɗa an: enndii ɗu ɓéeɓpuu ɗu ɓërí ɣah kikooroh ga kikaan wayee ɗu ɓéeɓpuu ɗu hay kisúpítu.

52Iñaama hay kigaaw en fan kiñëpísiruk. Ɗu hay kisúpítu binaa mbiiwaa mëeñjohanɗa ríiraa. Mbiiwaa ríiraa ɓuwaa kaaninɗa hay kimílísu, ɓa ɓay faancaa nopanndii bi taa'. Ɗu nak, ɗu hay kisúpítu.

53Faanfiigarúu ɣah kinopɗa hay kisúpítu fa en faanfaa nopanndii bi taa', ee faanfiima ɣah kikaanɗa, fa súpítu, fa en faanfaa kaansisoo bi taa'.

54Binaa faanfaa ɣah kinop súpítu faanfaa nopanndii, ee faanfaa ɣah kikaan súpítu faanfaa kaananndiinaa, iñii yii bídu ga Këyítfaaɗa dal kilaak an: «Kooh laakin ndam wimëtí' ga ɗook kikaan, ka ɗúbin» .

55Éeɣ kikaan ndamiigaraa wada? Éeɣ kikaan kútúŋkaagaraa kada?

56Kútúŋkii kikaan kërí en baakaa', ee baakaa' ɓewohi dooliigari ga Waasii Móyíis.

57Kooh kañsat ya yii ya onnduu kilaak ndam ga ɗook kikaanɗa, kooroh ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

58Kon mbokcii mi keeñukinɗa, abat bi yëgís, ɗú tuuk tek ɗú kaantukohat ga lëgëyii Ha'mudii; ínohat an lëgëyii ɗú en na kitumi' Ha'mudiiɗa enoo sooɣ.

1 Korenti 16

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hëelísaa nëgírohu kiwosoh ɓu-jaangaa ga Yéerúsaleemɗa

1Diimaɗa, ɗu paafat ga loo iñcaa jom kinëgírohu kidímal ɓuwaa en ɓuu Kooh ga teeraa Yéerúsaleemɗa. Tumat ɗú ɓan fodaa mi nak ɓuwaa ga jaangucaa ga gohaa Galasíiɗa.

2Dímaasaa en tóoh ɓaa en ɓéeɓ iñaa ya laakiɗa, ya nísat ga ya faan haŋ ga kaanci. En ɗanaa, ken sekoo mi hayaa, iñcaama han kinëgírohu.

3Binaa mi hay dumanaa, ɓuwaa ɗú tananɗa, mi hay kitík kopa'caa ɗú erohanɗa ga yahɓa, mi wosɓa ɓa ɓayca Yéerúsaleem, mi bín këyít ɓa ɓaydoh.

4En sooluk mi ɓan mi karaa, ɓa hay naroo kitaam.

Iñcaa Pool waayuk kitíinɗa

5Mi hay garúu kihay wayee mi koorohan paayˇ gohaa Maseduwaan, ndaga mi jom da kikoo'.

6Mín ki'en mi hayaa, mi en narúu bi sam kimaañ, wala sah mi yuŋ duma bi fiyoonfii paaf. Ee iñaama hayyúu ki'on ɗú amɗohhoo ga ɓaawiigoo bi mi le' daa mi aawɗa.

7En ki'enaa, mi waa'tii rek kikooroh garúu, mi hottúunaa mi paaf. Mi yaakaarin ki'en narúu bi sam kimaañ,Ha'mudii onndookanaa.

8Wayee mi yugan dii ga teerii Efees bi ga hewiiPantakot.

9En ki'enaa, Kooh lëgísɗinndoo hal wiyaak, waa onanndoo kitum lëgëyiigari dii, hídaa dii ɓuwii mi jom naɓa kileŋkoh yewinɗa tóoh.

10Binaa Tímotée le' dumanaa, abatti yah kanak, en ɗanaa keeñci soos, ndaga fodiigoo ya tum lëgëyii Ha'mudii.

11Kon ken hanatti ki'eew. Binaa ya en na kiɓoyukaa, eratti iñaa ya soolukɗa bi ya mín kihay bi garoo. En ki'enaa mi sekki, ya na mbok-kerceencum ɓenndiɗa.

12Apoloos mbok-kerceeniigarúu nak mi daasinndi waas ciyewin kihay garúu ya taam na mbok-kerceencum en na kihayu dumaɗa, wayee ya waa'tiika kitum diimaɗa, hanaa ya koluk ganaa, ya hay.

Iñcii mëeñjoh Pool ebil ɓu-Korenti kitumɗa

13Enat wecen, ɗú am ngëmii bi yëgís. Kaa niikat ee enat gík.

14ˇBéeɓ iñaa ɗú tum taabat ga na kiwaaroh.

15Mbokcii, ɗú ínohin an Estefanaas na ɓu-kaanci ɓërí en ɓuwaa ɗeɓ kigëm ga Yéesu Kiristaa ga ɓéeɓ ɓu-gohaa Akay ee ɓa ɓërí en ɓuwaa erohin hafɓa tóoh ga ki'amɗoh ɓéeɓ ɓuwii en ɓu-Koohɗa. Kon nak mbokcii, mi kíimmbúu,

16kelohɗat ɓuwaa man fodaama, ɓa na ɓéeɓ ɓuwaa taam naɓa ga lëgëyumɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Keeñnjoo sooseera seƀ ga wii Estefanaas, Footinatiis, na Akaykiis hayu garooɗa. Ɓa tumɗinndoo iñaa ki'úsaay hoonohhúu kitumi'tooriɗa

18Ɓa dëlɗin helloo fodaa ƀa dëlíree hellúuɗa. Kon mbokcii, ƀuwaa man fodaama, abatƀa yah kanak.

Taŋkoh

19Ɓu-jaangii ga gohii Aasíiɗa ƀii këñí'túu ga. Akílaas na Pírísíl, ƀa na ƀuwii hídírukohu ga kaanƀaɗa, ƀii këñí'túu ga dijófí', ga teekaa Ha'mudii onnduu ki'en wíinooɗa.

20Mbok-kerceencii en diiɗa ƀéeƀƀa ƀii këñí'túu ga. Këñɗohat ƀéeƀpúu ɗú mígínoh haf, taam na kiwaaroh.

21Këñɗohii mëeñjohɗa, mi Pool, mi yërí bínwa na yahhoo.

22Laak ƀaa waa'tii Ha'mudiinaa, Kooh cojatti! Maranataa!

23Mi yii kíim Yéesu Kiristaa barkeellúu ƀéeƀpúu.

24Mi waarinndúu ɗú ƀéeƀpúu, ndaga dii ɗu en wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Korenti

2 Korenti 1

Këñďoh

1Mi Pool, Kooh ga iñaa ya waa', yërí ƃayyoo ki'en apotaa' Yéesu Kiristaa. Mi na Tímotée mbokiigaruu, ďí ƃërí bínndúu këyítfii fii, ďú na ƃéeƃ ƃuwii en ƃuu Kooh ga teerii Korentiďa na ƃéeƃ ƃii en ga gohii Akay ƃéeƃwaďa.

2Kooh, Paamudiigaruu, ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, ƃa barkeelaattúu, ƃa onndúu jam.

Kidëlí' hel ga ďuuy coonu

3Ndam aawat ga Kooh yii en Paamudii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruuďa. Yërí en Paamudii líifin na yërmaandiďa ee yërí en Kooh yii dëlíri helciigaruu saycaa en tóohďa.

4Ya yërí dëlíri helciigaríi ga ƃéeƃ coonucii ďí dayiďa, en ďanaa ďí ga ďuuy helaagaríi widëlí'waa waama, Kooh onndíiďa, ďí mín kidëlí' hel ƃiƃo' ƃiliis ƃaa enu ga coonucaa en tóohďa.

5En ki'enaa, fodii dii coonucii ďí dayi ndaga Kiristaanii hín kiyewinďa, Kooh hín ďa kiyewin kidëlí' helciigaríi, kooroh ga Kiristaanii.

6Ďí day coonucii ciimanaa, kidëlí' helciigarúu tah ee ƃan ďú múc. Ee Kooh dëlí' helciigaríinaa, kidëlí' ciigarúu tah. Fodaama ďú hay kilaak dooli kikooruk coonuciima ďí dayiďa ƃan.

7Yaakaarii ďí laak garúuďa yëgísin. En ki'enaa, ga dii ďú bokin naríi kiday coonuďa, ďí ínohin an helciigarúu hay kidëlďu ƃan fodii ciigaríi.

8Mbokcii, ínohat an ďí dayin coonu ciméeskí' ga gohaa Aasíi. Coonucaama ƃítee ga ďookkíi hen bi wëñnjaríi dooli; ďí laakséeríi sah yaakaa kipes.

9Ďí abeera kon ga haffíi an ďí hay ki'apu. Iñaama enee kiteeƃpíi an ďí jomoo kilík yaakaa'tíi ga haffíi, wayee ďí jom kilík yaakaa' ga Kooh, yii mílísi' ƃuwii kaaninďa.

10Kooh yiima yërí sommbíi ga kikaankaama ee ya hayyíi kiƃaat kisom. Ďí líkin yaakaa'tíi gari an, ya hayyíi kilís kisom.

11Ďú ga kihaffúu, ďú hayyíi ki'amďoh ga dii ďú kíimďiríi Koohďa. Fodaama ƃo' ƃiyewin hay kigërëm Kooh ga daa ya hay kitaas ga iñcaama ďú kíimďanndíi gariďa.

Pool óolí'ta ƃaawaagari kiyah Korentiďa

12Iñii yii nak yërí ďí ndamukoh: helciigaríi dalin ga an, ga fíkíi ëldúna, wëñaa ga, ga fíkíirúu, ďí taabin ga kot cijúwí', ee ďí taam ga na keeñ wimórí'. Iñciima meyoh ga Kooh. Kipes fodaama ayukkii ga kiñaañkiigaríi, wayee Kooh ga kijofkaagari, yërí onndíika kimín.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13En ki'enaa, iñii ɗí waa'túu kiwo' ga këyítcii ɗí bínndúuɗa paaffii iñum ɗú ínoh ga, wum ɗú jaŋfaɗa; laakkii yen yiliis yaa ɗaakuk ga. Mi yaakaarin an ɗú hay ki'ínoh bi jof iñii yii,

14yii, diima deŋ ɗú ínoh ga jutuutɗa: bëríinaa Yéesu Ha'mudii haysanɗa, ɗú hayyíi kindamukoh fodii dii ɗí ɓan, ɗí ndamukohanndúuɗa.

15-16Mi gëmee iñaama hen bi mi ammba an, mi en kiƴah gohaa Maseduwaanaa, mi koorohan garúu paaƴ, ee mi en na kiɓoyukaa, mi koorohis garúu. Fodaama keeñnjúu soos waas kanak. Ee ɓan ɗú amɗohhoo kika' kúlkaa Yúudée.

17Ati iñaa mi abee kitum yaama lúudéeríi garoo hen? Mi am kitum yenaa, mi kuliyuki'ti halaateen ɓo'-súusúus ga, bi mi wo'i wo'een kanak «Ehee» na «Ó'óone»?

18Kooh ínohin an wo'eenaa ɗí wo'eerúuɗa bokéeríi ki'en «Ehee» na «Ó'óo»,

19ndaga Yéesu Kiristaa,Kowukii Kooh ɗí yéegalohee ga ɗuuƴcúu, mi na Sílaas na Tímotéeɗa, bokkii ki'en «Ehee» na «Ó'óo»: ya mos ki'en «Ehee» rek.

20En ki'enaa, ya yërí en «Ehee» ga ɓéeɓ iñcii Kooh dígohɗa. Kon ɗu wo'i «Aameen» ga teekii Kiristaanii ki'e' Kooh ndam.

21Kooh ga kihafci, yërí onndíi, ɗí narúu, kiyëgís ga Kiristaanii; ya ɓan, yërí tanukkuu ga lëgëyaagari,

22ya tummba garuu mandargaa teewoh an ɗu ɓuuci; ya so'ta Heliigari yisela'í'yii ga keeñciigaruu en iñaa dëlí' helluu ga tóoh yijófí'yii ya faani'tuuɗa.

23Mi nak, Kooh míninndoo kiseedi', ee mi waatin ga kumuunndoo: mi waaréeríirúu ki'ek coonu, kërí tah mi hayissii Korenti.

24Ɗí hayyii garúu kitoonndúu dooli kilëdí'túu ga dii ngëmiigarúu jom kimanɗa, ndaga ngëmii ɗú laakɗa yëgísin. En ki'enaa, ɗí waa'túu ki'amɗoh doonaa keeñnjúu soos seɓ.

2 Korenti 2

1Iñaama tah mi ga kihaffoo, mi abin an mi ɓoyuksanndii garúu. Mi saŋngúu kikom iñaa léehɗisan keeñnjúu.

2En ki'enaa, binaa mi léehí' keeñnjúunaa, laaksanndii ɓaa sóosíran keeñiigoo, ndaga lak ɗú ɓéeɓpúu keeñnjúu leehin tak.

3Iñaama tah mi bínndarúu fodaama ee mi waaréeríi, ɓuwaa jomee kisóosí' keeñnjooɗa, ɓa léehí'wa. Wëerinndoo an, iñaa sóosí' keeñnjoo wërí sóosí' keeñnjúu ɓan, ɗú ɓéeɓpúu.

4Wii mi bínndúuɗa, mi enee ga coonu ciméeskí', keeñnjoo leehha tak, mooncaagoo caa íifuk. Mi bínndiirúu kilëehí' keeñnjúu, wayee mi bínndúu doonaa ɗú ínoh dii kiwaa'kii mi waa'túu hín ki'aŋɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kibaal ɓaa tooñin

5Laak garúu yaa léehí' keeñcum ɓuwumaa, ya tummbiirooka, ya tummbúuka ɗú
ɓéeɓpúu; wala book enndii kiwo' iñaa hëpaa, ya tumka ɓiɓo' garúu.

6Ɓaama, atti'aa ɓuwaa ɓéeɓ tíkkiɗa dooyin ɗa.

7Bayalatti kimma, ɗú dëlí' helci, enndiikanaa keeñci hay kileeh bi hëp.

8Kërí tah, mi kíimmbúu, teewatti an ɗú waarinndi.

9Mi bídeerarúu iñaamakimalaksukohhúu bi mi ínoh ati ɗú hay kitaabuk tóoh iñaa
mi ebiloh.

10Ɓaa tooñ yaama, binaa ɗú bayallinaa, mi ɓan mi bayalinndi. En ki'enaa, en an
laakin iñaa mi bayalan ɓaamanaa, ɗú ɓërí tah mi bayalinndi ga fíkíiKiristaanii.

11Iñaama mi tummbi doonaa Seytaani laakoo hal kiɗúkkuu. En ki'enaa, nofaa ya
poonɗa appii ken kúmpa.

Jaahli'aa Pool ga teeraa Torowaas

12Ga wii mi le' teeraa Torowaas kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii ga
looKiristaaniiɗa, mi hotta an Ha'mudii lëgísɗinndoo hal, mi lëgëy daama.

13Wayee nak helaagoo dallii dara ndaga mi laakkii Tít, mbokaagoo ga ngëmiiɗa
daama. Iñaama tah mi taŋkohha na ɓu-Torowaas, mi nammba kika' gohaa
Maseduwaan.

Ndamii laak ga kitaam na Kiristaaniiɗa

14Ndam aawat ga Kooh, yii dëkkíi ga kiɓaydoh, ɗí bok ga húmbalaa
ndamaa Kiristaanii. Ya koorohi garíi ki'ínohlukoh Kiristaanii daa en tóoh fodii dii
nget la'koleñ wesohiɗa.

15En ki'enaa, en ga Koohaa, Kiristaanii yërí en la'koleñii winéwí'wii eeñ garíi,
wesoh ga ɓuwii aaw ga kimúcɗa, na ɓan ga ɗuuɓ ɓii aaw ga kisaŋku'ɗa.

16Ɓuwii aaw ga kisaŋku'ɗa, wa en gaɓa ngetii kikaankii haydohi kikaanɗa. Ɓii
aaw ga kimúcɗa, wa en gaɓa ngetii kipeskii haydohi kipesɗa. Kon ɓii yiida, ya
haŋci kesi mín kitum lëgëyaama?

17Ɓí manndii na ɓiɓo' ɓiyewin ɓaa ɓewi wo'eenii meyoh ga Koohɗa, ɓa
yéegalohiwa kiheel iñaa ɓa laakan ga. Ɓí, ɗí yéegalohwa na keeñ wimórí' ee ɗí
tumka ga fíkíi Kooh, fodii ɓisúrga Kiristaanii, ndaga Kooh ga kihafci yërí e'tíi
kitum lëgëyiima.

2 Korenti 3

Súrgacii lëgëyi' kifiiliimunkii ki'askiiɗa

1Ɓú fooŋ an ɗí en na kidíŋkaanohis haffíine? Ati ɗú fooŋ an ɗí soolukin, fodii
ɓuwii ɓíinoo, këyítcaa ɗí ɓewohan garúu, wala caa ɗí eranndúu kidíŋkaanoh
haffíi? En ki'enaa, ɗí laakkii sooli ga këyítcaa manɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ɗú ɓërí en këyítfiigaríi fiima; fa bídu ga ɗuuy̕ keeñciigaríi ee ɓéeɓ ínohinfa ee míninfa kijaŋ.

3Leerin an ɗú en këyítfaa faama Kiristaanii bín kidíŋkaanohhíi, ɗí haydohhafa garúuɗa. Këyítfiima bídohussii na laŋka', wayee fa bídohu na Helii Kooh yii laak kipesɗa. Fa bídussii ga atohcaa pesu kibídohuɗa , wayee fa bídu ga ɓo'-súusúus, ga ɗuuy̕ keeñaagari.

4Ɗí wo' fodaama ndaga ɗí óolukin Kooh, koorohha ga Kiristaanii.

5En ki'enaa, ɗí mínoo kiwo' an ɗí ɓërí tum lëgëyaama ga dooliríi, wayee Kooh yërí onndíika kimín kitum.

6Kooh yërí onndíi ki'en ɓisúrga ɓaa en na kiyéegaloh kifiiliimunkii ki'askii. Kifiiliimunkiima enndii kaa bínsee gaWaasii Móyíisɗa, wayee ka kooroh ga Helii yisela'í'yii. En ki'enaa, Bíncii Waasii Móyíis ëewdoh ɓo' ga kikaan, wayee Helii yisela'í'yii onohi kipes.

7Waasii Móyíis bínsee hen ga atohcaa pesu, ee lee'laataa ndamaa Kooh hotukka ga. Fíkíifaa Móyíis melicee hen bi ɓu-Isarayeel mínsiséeríi gafa kimalak. Moona dëy lee'laataama aawee ga kiy̕ím. En lak waasiima ëewdohin ɓuwii ga kikaanɗa wërí hay, taammba na ndamaa hín ɗa kiyakaa,

8ndamii meyoh ga lëgëyii Helii yisela'í'yiiɗa hídan na kiyak?

9Waasii Móyíis teewohee an ɓo'-súusúus tooñin Koohɗa, en an lëgëyiigawa wërí laak ndam fodaamanaa, lëgëyii Helii yisela'í'yii on ɓuwii ki'abohu ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíi Koohɗa, ndamaagawa hídan na kiyak?

10Kon ɓo' mín kiwo' an ndamaa melicee kuɗewaaɗa enndii dara ga fíkíi ndamii en na kimelic wati, ee wëñwa fúufɗa?

11En ki'enaa, kifiiliimunkaama aawee ga kiy̕ímɗa, en lakërí laakee ndam fodaamanaa, kii y̕ah ki'en bi taa'ɗa, ndamaagaka hídan na kiyak?

12Kon ɗí laakin yaakaa' dijófí' ga iñaama,ërí tah ɗí óolukin iñii ɗí tumɗa.

13Ɗí tumoo fodii Móyíis, yaa úulee fíkíifaagari doonaa ɓu-Isarayeel hotoo lee'laataama aawee ga kiy̕ím leehohanɗa.

14En ki'enaa, helcaagaɓa kúnukin, ee bi ga wati, ɓa en na kijaŋ këyítfaa kifiiliimunkaa kuɗewaakaanaa, iñaa úulɓa yaama lísi ga, nísukoo. Iñaa úulɓa yaama nak, nísuki rek ga ɓaa enin wíinoo na Kiristaanii.

15Bi ga wati ɓan, saycaa yaawúu'caa jaŋ Këyítfaa Waasii Móyíis tóoh, laak iñaa kún helcaagaɓa.

16Wayee binaa ɓo' ëewruk ga Ha'mudiinaa, iñaama úulísuk gari.

17Ha'mudii wo'u diiɗa, Helii yërí ee daa Helii Ha'mudii enoh tóoh, kilaak-haffu kaa daama.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ɖu ɓéeɓpuu, ɗu ɓii fíkíiciigaruu úulísukinɗa, fodii ga seetu, ɗu ɓii teewoh ndamii Ha'mudii. Ɖu ɓii súpítuk besaa en ɓéeɓ bi ɗu man na Ha'mudii ee ɗu aasi ga ndam na ndam. Iñaama Ha'mudii en Helii Koohɗa yërí lëgëy ka.

2 Korenti 4

Coonucii laak ga kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wiiɗa

1Kooh, ga yërmaandiigari, yërí sassíi kitum lëgëyiima, kërí tah, ɗí soofoo fenoo ga.

2Ɖí sagin ki'aas ga iñcii tumsi ɗaakuksi ee ca apohin kaciɗa. Ɖí ñaañukohhii ken ee ɓan ɗí kalañsohhii wo'eenii Kooh. Ɖí nami kay kiyéegaloh kayohfii bi lee' lañ, ee ɗí heel ɓéeɓ ɓuwii tookkíi ga keeñciigaɓa ga fíkíi Kooh.

3En lak ɓan Hewhewii ɗí yéegalohɗa kúnukinaa, wa kúnuk ga ɓuwaa aaw ga kisaŋku'ɗa.

4Ɓa enin ɓuwaa gëmmbii ndaga yibóní'yii tík hafci Kooh ga ëldúnaɗa nëenɗin helciigaɓa. Ya tahin bi ɓa mínoo kihot lee'laatii Hewhewii winéwí'wii, wii teewoh ndamii Kiristaanii nataal Kooh sah-sahɗa.

5En ki'enaa, iñii ɗí yéegalohɗa enndii kiɓëwí' haffíi, wayee ɗí ɓëwí Yéesu Kiristaa, bi ɓéeɓ ínoh an yërí en Ha'mudii. Ɖí ga kihaffíi nak, ɗí tum haffíi ɓisúrgarúu ndaga Yéesu.

6Kooh yii wo'ee an: «Lee'laatii melicat ga ɗuuɣ ñúusii» , yërí melicɗi lee'laatiigari ga ɗuuɣ keeñciigaríi, ki'onndíi ki'ínoh lañ ndamiigari melic ga fíkíifii Kiristaaniiɗa.

7Wayee nak, lee'laatiima man na alal, waa eku garíi, ɗí ɓii ɗí yëgíssii fodii kataa-banɗa. Fodaama, hotuk an dooliima widéenawii en garíiɗa meyohhii garíi wayee meyoh ga Kooh.

8Ɖí capuunun ɓakaa en tóoh, wayee ɗí pookisukohhii. Ɖí gekuunun ga ɓakaa en ɓéeɓ wayee hoonohhiiríi kipaaf.

9Ɖí hataluunun ga kipes wayee Kooh foñnjiiríi. Ɖí ɓúukuunun jac ga kakay wayee ɗí yahlukkii.

10Ɖí dëk kikooruk kikaankii Yéesu ga faanciigaríi doonaa ɓan kipeskiigari hotuk ga faanciigaríi.

11Ɖí ɓii ɗí en na kipesɗa, besaa en ɓéeɓ, ɗí hídoh na kikaankii ndaga kitaam na Yéesu, en ɗanaa, kipeskiigari hotuk ga faanciigaríi yʼah kikoo' ga kikaanɗa.

12Fodaama, kikaankii kii sooŋngíi besaa en ɓéeɓ, en ɗanaa, ɗú laas ga kipeskii.

13Ngëmii ɗí laakɗa taabohin na wii ɓii wo' ga Këyítfaaɗa an: «Mi gëmin, kërí tah mi wo"a»; Ee, ɗí ɓan ɗí gëm hen, kërí tahhíi kiwo'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɗí ínohin an Kooh yii mílísi' Yéesu, Ha'mudii ga kikaanɗa, hayyíi kimílísi' ɓan ga dii ɗí en wíinoo na Yéesuɗa. Ya hayyíi kihaydoh, ɗí narúu ɓan, ga yahaaci.

15En ki'enaa, ɗú ɓërí tah ɗí dayi iñaa en tóoh, en ɗanaa, kijofkii Kooh yoosuk ga iñaa wëñ ga ɓuwiiɗa. Ee fodaama, iñii wëñ kiyewin ga ɓuwiiɗa, ɓa gërëmi Kooh, ɓa ʎeeki ndamiigari.

Ayat kipessuu ga ngëm

16Iñaama tah ɗí soofoo fenoo ga dara. Luu enee an faan ɓo'-súusúusfiigarí fii yasukoh ndaŋ-ndaŋ, fítciigarí wëñi ki'en ci'as besaa en ɓéeɓ.

17Coonuciima ɗí dayʎɗa, binaa ɗí mëdírohca na ndamaa ɗí laakan, waa ken mínoo kiwo' daa wa hín kiyak ee waa leehoo taa'ɗanaa, ɗí hay kihot an coonuciima ɓítoo ee ɓan ca hay kipaaf; ee Coonuciima waayuki'tíi ndamaama.

18Iñcaa ɓo' hoti gacaɗa enndii cërí ɗu díiruk, wayee ɗu díiruk caa ɓo' mínoo kihot. Iñaa ɓo' hotin gari leehin, wayee yaa ɓo' mínoo kihotɗa ʎah bi taa'.

2 Korenti 5

1En ki'enaa, ɗu ínohin an faanfiigaruu en taalii ɗu dëkoh dii ga kakayfiiɗa, luu wa ɓúree, Kooh waayukɗinnduu ga asamaan tawah, waa ɗu dëkohan. Kaanfaama hëwírohusii na yah ɓo'-súusúus ee fa ʎah bi taa'.

2Diima deŋ, ɗu ɓii íin ga ɗuuʎ faanfiigaruu fii, ɗu waa' rek Kooh ekkuu faanfiiruu ga asamaanɗa.

3Binaa ɗu ekukfanaa, ɗu enoo ɓuwaa ɓayyii faan.

4Iñaa ɗu wëñ kimaañ ga kipessuu ga ɗuuʎ faanfii ɗu ɓay ga ëldúnaɗa tóoh, ɗu dëkan ga ki'íin ndaga yiɓítí'yii ɗu koorukɗa. Enndii an ɗu waa' kikaan, ɗu meyoh ga faanfii ɗu ɓay ga ëldúnaɗa. Nam ki'en kay an ɗu waa' ki'ekuk faagaruu ga asamaanɗa, doonaa iñii jom garuu kikaanɗa nuu' ga ɗuuʎ kipeskii leehoo taa'ɗa.

5Kooh ga kihafci, yërí sakkuu ɗu aas ga kipeskaama; ya so'ta garuu Heliigari en iñii ya ɗeɓpuu kiwa' ga ɓéeɓ iñcii ya faani'tuuɗa.

6Kon fodaama, saycaa en tóoh, ɗu ɓii am yaakaa'. Ɗu ínohin an, iñaa ɗu wëñ kimaañ kipes ga faanfiigaruu fiima tóoh, ɗu ɓaa úsaay dii ɗu ʎah kidëk na Ha'mudiiɗa.

7En ki'enaa, ɗu tíidoh ngëmii, wayee enndii ga iñaa ɗu hot.

8Ɗu abin yaakaa' wiyaak, ee ɗu wëñ kiwaa' kitagoh na faanfii fiima, ɗu ka' kidëknee ga yahaa Ha'mudii.

9Iñaama tah, waa ɗu pes ga faanfii fii, waa ɗu tagoh nafa, iñaa ɗu díirukɗa yërí en ɗu neɓloh Ha'mudii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Kayoh, ɗu ɓéeɓpuu, ɗu hay kimos kituuk ga fíkíi Ha'mudii, ya atti"uu, ɓaa en ɓéeɓ laas fayaagari ga iñaa ya tum ga kipeskaagari ga faanfaamaɗa: ennda yijófí', ennda yibóní'.

Kiristaa júwohirinnduu na Kooh

11Kon ɗí ínohin iñii en kiniik Ha'mudiiɗa, kërí tah ɗí ɓii heel kinook ɓuwii ga ngëmii. Kooh nak ínohin ɓuwii ɗí enɗa, ee mi yaakaarin an, ga ɗuuɣ keeñnjúu ɓan, ɗú ínohin ɓuwii ɗí enɗa.

12Ɗí heellii kidíŋkaanohis haffíi garúu. Nam ki'en an ɗí waa'túu ki'on iñaa ɗú ndamukohan garíi; en ɗanaa ɗú laak iñaa ɗú lofan ɓuwum malaksoo iñaa en ga keeñɓaɗa, ɓa ndamukohi iñaa hotukin na hasɗa.

13En an ɗí enukoh kidofaa, Kooh tahka, ee ɗí enukoh kiñaañaa, ɗú tahka.

14En ki'enaa, kiwaa'kii Kiristaaniiwaa'tíiɗa kërí laakkíi ga iñaa en tóoh. En ki'enaa, wëerinndíi an, en an ɓo' yíinoo yërí kaani' ɓuwii ɓéeɓɓanaa, kon baanaa ɓuwii ɓéeɓba kaandohuunun.

15Ya kaanin ndaga ɓéeɓ, en ɗanaa, ɓuwii en na kipesɗa, ɓa pessisoo ndaga hafba wayee ɓa pesɗan ɓii yiima kaan, mílíssa ndaga ɓéeɓɗa.

16Kon, diimaɗa, ɗí malakissii ken fodii dii ɓu-ëldúna hotohiɗa. Ee sah, luu enee an Kiristaanii, kuɗewaa ɗí malakoheeri fodii dii ɓu-ëldúna hotohiɗa, diimaɗa, ɗí malakohissiiri fodaama.

17Binaa ɓo' en wíinoo na Kiristaaniinaa, ya enin ɓo' yi'as: iñaa yimëgëtí'yaa karin, yi'as yërí en ga.

18Kooh tumin iñciima tóohca, ya yii ya júwohi'tuu na hafci, kooroh ga Kiristaaniiɗa, ee ya sassíi diima kijangat kijúwohkaagari kaama na ɓuwiiɗa.

19En ki'enaa, Kooh kooroh ga Kiristaanii, ya júwohi'ta ɓu-ëldúna na hafci, ee ya toppiiba ga baakaa'cii ɓa tumɗa. Ya díŋkaaninndíi kiyéegaloh kijúwohkiigari na ɓuwiiɗa.

20Ɗí ɓërí Kiristaanii wos kiwo' ga teekiigari, ee man na Kooh ga kihafci yërí en na kiwo' narúu koorohha garíi. Ɗí ɓii kíimmbúu, ga teekii Kiristaanii, tookat kijúwoh na Kooh.

21Kiristaanii mosoo kilaak baakaa'ɗa, Kooh koorinndi baakaa'ciigaruu. Ya tumin iñaama, doonaa ɗu ɓii ɗu en wíinoo na Kiristaaniiɗa, Kooh abohhuu ɓiɓo' ɓijúwí'.

2 Korenti 6

1Kon ɗí ɓii ɗí taam na Kooh ga lëgëyiiɗa, ɗí ɓii dímalukkúu: barkeelii Kooh barkeellúuɗa hanat ki'en sooɣ.

2En ki'enaa, Kooh wo' ga Këyítfaa an: «Ga wahtaa wa jekohɗa, mi tumi'taraa iñaa fu kíimɗa. Ga besaa mi jommbaa kimúsalɗa, mi foolla ki'amɗohhaa» . Malkat, wahtii wii siiɣ wërí jek ga; wahtii wii wërí en bes kimúc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Lëgëyii Kooh ɗí en na kitumɗa, ɗí waa' ken laakoo dara iñaa ya wo'an ga yibóní'. Kërí tah, ga iñaa mín ki'en tóoh, ɗí waa'tii kitum dara iñaa ekan ɓo' ga kikeen ga baakaa'.

4Ɗí teewohi an ɗí ɓisúrga Kooh ga ɓéeɓ iñaa en tóoh: iñcii ɗí dayʼɗa, ennda mesiklaatcii, coonucii, na kilëyʼkii dawiríiɗa, ɗí koorukica hen taam na kimúuñ kiyaak;

5ɗí feekuunun, ɗí laguunun ga kasu, coow taabukinndíi daa en tóoh ee ɗí gítínuunun ga kitum lëgëy ciméeskí', pëní fayaaŋ joobinndíi, ee ɗí arukin.

6Ɗí teewohi an ɗí ɓisúrga Kooh, ga kiset keeñ, ki'ínoh iñaa en kayoh, kimúuñ, kijof, kitaam na Helii yisela'í'yii, kiwaaroh kayoh-kayohɗa,

7kijangat kayohfii kesi, na kitaam na doolii Koohɗa. Waa ɗí sooŋ, waa ɗí som haffíi, kijúɓ kërí en ganaaycii ɗí ɓayiɗa.

8Ɗí e'sin cée', ɗí ñaawalsin. Ɗí wo'ɗusin yibóní', ɗí wo'ɗusin yijófí'. Ɗí malakohsi kaakoh-saboh ee moona ɗí wo' kayohfii.

9Ɗí tíksi ɓuwaa ken ínohooɓa ee moona déy ɓéeɓ ínohinndíi. Ɗí tíku ɓuwaa tesɓa kikaan ee moona ɗí ɓii lís kipes. Ɗí tíksi iñaa meskin ee moona ɗí apsoo.

10Ɓuwii lëehíri keeñnjíi hen rek ee moona ɗí dëk ga kineɓluk. Ɗí tíku nduul ee moona ɗí onin ɓo' ɓiyewin kihóomí'. Ɗí tíku ɓuwaa laakoo tús ee moona ɗí laakin iñaa en tóoh.

11Ɗú, fiiliimunciigaríi ga teerum Korentiɗa, ɗí wo'in narúu faŋ, ɗí ɗaakkiirúu dara ee ɗí ekinndúu ga keeñnjíi.

12Enndii an ɗí waa'tiirúu, ɗú kay, ɗú ɓërí waa'tiiríi.

13Kon mi wo' narúu fodii ɓaa wo' na ɓitowuci: keeñukattíi fodii dii ɗí keeñukkúuɗa; ekattíi ga keeñnjúu.

Kaa aasukohat na yiifa'

14Kaa aasukohat na ɓuwaa gëmussii ga Yéesu. Ɓuwaama enndii ɓa gën ga kitaaboh. En ki'enaa, kitaabohkii kiida mín kilaak ga díkaanti iñaa júwin na iñaa joffii? Lee'laat mínan na ki'akitukoh na ñúus?

15Mínan na ki'enKiristaanii júwoh na Seytaani? Ɓaa gëm ga Yéesu aasukohan na, na ɓaa gëmmbii gari?

16Kaanfii Kooh mínan na akitohu na koofcii yiifa'cii? En ki'enaa, ɗu ɓërí en Kaanfii Kooh yii laak kipesɗa, fodaa ya ga kihafci ya wo'kaɗa an: «Mi yʼah kidëk naɓa, mi taabi naɓa, mi yërí yʼah ki'en Koohyiigaɓa, ɓa ɓërí yʼah ki'en heetiigoo» .

17Kërí tah, Ha'mudii wo"a an: «Meyat ga díkaantiɓa, ɗú en haŋ. Kaa ɗewat ga dara iñaa settii. Fodaama mi hayyúu kitook ga yahaaroo

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Mi ƴah ki'en paamun garúu, ee ɗú en ɓitowuroo: ennda ƴaal, ennda ɓeti. Iñaama, yërí Ha'mudii mín ga tóohɗa wo'» .

2 Korenti 7

1Kon nak, ɗú ɓii mi keeñukinɗa, waa Kooh díginnduu iñcaama tóoh, ɗu sétírat haffuu ga tóoh iñaa líiɓɗi faan na hel. Ɗu guu'guulukat, kipeskiigaruu sela' bi mat, ee ɗu taam ga na kiniik Kooh.

Iñaa sóosí' keeñaa Poolɗa

2Onattíi ɓak ga keeñciigarúu. Ɗí tooñnjii ken, ɗí yahi'tii ken, ɗí ɗúkkii ken kiñam ga anaŋci.

3Mi wo"ii iñuma kiyammbúu yen. En ki'enaa, mi wo'eera kumëeñí' an ɗú ɓii ga keeñciigaríi waa ɗí kaan, waa ɗí pes.

4Mi óolukinndúu lool ee mi bakukohinndúu lool. Hídaa coonucii ɗí dayiɗa, dii ca hín kiyewinɗa tóoh, helloo dalin lool ee Keeñiigoo soosin seɓ.

5En ki'enaa, ga wii ɗí le' gohii Maseduwaanɗa, faanndíi íikarukkii ga fen, ɗí dayin coonufaa en tóoh: ɗí dëkee ga kileŋkoh na ɓuwii ee ga keeñnjíi ɓan, ɗí enéeríi ga jam.

6Wayee Kooh yii dëlíri helcii ɓuwii abissii yaakaa'ɗa, dëlí'ta hellíi ndaga hayaa Tít.

7Enndii rek ga daa ya hayɗa tah, wayee na ɓan ga daa ɗú dëlírin helaagariɗa. Ya ɓéestírinndíi dii ɗú hínndoo kiɗoorukɗa na dii keeñnjúu hín kirécuk iñaa ɗú tíkeeroodɗa, na ɓan dii ɗú tuukin tek ga kifa'ɗohhoodɗa; ee iñaama tahin keeñnjoo wëñin ɗa kiɓaat kisoos.

8Mi ínohin an, këyítfaa mi bídeerúu kuɗewaaɗa lëehíreera keeñnjúu, ee mi récukkiika. En ki'enaa, mi récukeeraka ndaga mi hoteera daa ka mesikeerúu, luu enee an maañnjiiɗa, wayee diima mi récukissiika.

9Hanaa kay mi neɓluk ga hen sah, ee enndii ga daa keeñnjúu leeheera gaɗa, wayee en ga daa keeñ-leehaama ekinndúu ga kisúpít kipesɗa. Keeñ-leehaama Kooh yërí waareeka. Kon ɗí tooñnjiirúu ga dara.

10En ki'enaa, keeñ-leehaa meyoh ga Kooh haydohi kisúpít kipeskaa ëewdohi ɓo' ga kimúc, ee iñaama laakoo kirécuk. Keeñ-leehaa meyoh ga ëldúna nak límí kikaan.

11Malakat rek keeñ-leehaama meyoh ga Koohɗa, iñaa wa lím garúuɗa: ɗú gaawwa kikoluk, ɗú bayalukka, ɗú récukka, ɗú niikka Kooh, ɗú ɗoorukkaroo, ɗú kaantukohha ga, ɗú ko'ta ɓaa tooñɗa. Ga kihaffúu, ɗú teewohin ga ɓakaa en ɓéeɓ an ɗú setin wic ga iñaama.

12Kon nak, binaa mi bínndúunaa, ɓaa tooñɗa tahhiika, ɓaa tooñuɗa ɓan tahhiika. Mi bínndúu, doonaa, ga fíkíi Kooh, ɗú mín kihot dii ɗú hín kisafa' garíiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Iñaama tah ɗí abin yaakaa'. Ɗí eemmbii rek ga ki'am yaakaa', wayee ɗí neƀlukin lool ga dii keeñaa Tít hín kisoos ndaga daa ƀéeƀpúu, ɗú dëldɗin helciɗa.

14En an mi ndamukoheerarúu ga fíkíicinaa, mi laakkii kaci ga. Fodii ɗí wo'irúu kayoh saycaa en tóohɗa, iñaa ɗí ndamukee Tít ga loorúuɗa enin kayoh.

15Binaa ya níindísuk ga daa ɗú kelohɗeerari ga tóohɗa, na daa ɗú tookeeri ga ɗuuƴcúuɗa, taammba na kiniikki na ki'e'ti cée'ɗanaa, ya wëñirúu ɗa kiwaa'.

16Keeñnjoo nak soosin ga dii mi mín kilaak yaakaa' garúu ga iñaa en ƀéeƀɗa.

2 Korenti 8

Kisafa' ga kidímal ƀuwii Kooh

1Mbok-kerceencii, ɗí waarin ɗú ínoh iñaa kijofkaa Kooh lím ga jaangucaa ga gohaa Maseduwaanɗa.

2Ɓuwaama kooruunun ga coonu ciméeskí' wayee hoonohhii keeñƀa soosee hen seƀ; ee, hídaa kinduulkaagaƀa, daa ka hín kiméeskí'ɗa tóoh, ƀa onohha iñaa hoomin.

3Mi mínin kiseedi' an ƀuwaa, ƀa onohha iñaa ƀa mínɗa bi paaffa sah daa dooliƀa eem ee ƀa sekkii kinaku.

4Ɓa ƀërí nameeríi kitaabuk, ƀaa kíim kibokidohu ga ƀuwaa ƴah kinëgíroh dímalaa aaw ga ƀuwaa en ƀuu Kooh ga Yéerúsaleemɗa.

5Ɓa paafin sah iñaa ɗí séentukee gaƀaɗa. Ɓa ɗeƀ ki'eroh hafƀa ga Ha'mudii paayƴ, tíkka ga, ƀa erohha hafƀa garíi fodaa Kooh waa'kaɗa.

6Tít yërí ɗeƀ kituuki' loo kinëgíroh dímal ga kaanndúu, kërí tah ɗí dímalukkari ya ƀoyukis garúu kilëstí' lëgëyaa wijófí'waa waama.

7Waa ɗú hóomɗin ga iñaa en tóoh, ennda ga ngëmii, ennda ga kimín kiwo', ennda ga ki'ínoh yen, ennda ga kikaantukoh ga iñaa en tóoh, ennda ga kiwaarohkii ɗí teeƀpúu en garúuɗa. Fodaama tumat tóoh ɗú hóomí' ga ki'amɗoh ga dímaluma ƀan.

8Mi enndiirúu na kiwo' iñaa ɗú jom kitumɗa; mi wo' ga loo ƀuwaama ga daa ƀa kaantukohi ga kidímalohɗanaa, mi waa' man, ɗú ƀan, ɗú teewoh kiwaarohkii laak ga díkaantirúuɗa dii ka hín kiwóo'ɗa.

9En ki'enaa, ɗú hotin dii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu hín kijof garuuɗa: ya yii ya enee ƀaa hóomɗin, ya tummba hafci ƀaa laakoo ee ɗú ƀërí calallika. En ɗanaa, kooroh ga kilaakookaagari kaamanaa, ɗú hóomí'.

10Mi wo"úu helloo doŋ ga iñuma: ɗú ƀii kisaah, ɗú ɗewee ƀéeƀ kiwo' an ɗú hay kidímaloh ee ƀan ɗú ɗeƀpa kidímalohɗa, iñaa gën garúuɗa wërí en an ɗú kaantukoh ga,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11ɗú lëstí' lëgëyaama kimma. Keeñaama ekeerúu ki'am iñaama ya tumuɗa, ekattúu ɓan ga kilëstí'wa, ee enat ga iñaa ɗú mín.

12Binaa fu onoh fodaama ee le' keeñaagaraanaa, Kooh hay kitook iñaa fu onohɗa. Ya ínohin an fu laak iñaama ee ya meekisohhii iñaa fu laakoo.

13Wo'ussiirúu an kiwaa' ɓuwii laak tahat bi ɗú en ga sooli rek, wayee ɓéeɓ bokat kihídí'.

14Diima deŋ, ɗú hóomɗin, kon dímalat ɓuwii soolukinɗa; Kooh tum bes ɓa wëñí'túu ee ɗú laak soolinaa, ɓa amɗohhúu, ɓéeɓ bok hídí'.

15Fodaama, ka bídu ga Këyítfaa an: «Ɓaa balawee yewinɗa, hëpɗéeríi ga dara, ee ɓaa balawee jutuutɗa ñakéeríi dara.»

Tít na ɓuwaa taabee nari Korentiɗa

16Ndam aawat ga Kooh yii on Tít, fodii garíi, kitook kikaantukoh ga loorúuɗa.

17Tít tookka iñaa ɗí kíimmbiɗa; ee ya waaree kigaaw kihay garúu hen bi, ya sekkiika kinaku ya kolukka yaa hay.

18Ɗí wosin mbok-kerceen yiliis ya taam nari. Mbokaama, ɓéeɓ jaangucii bakinndi ga lëgëyii kiyéegaloh Hewhewii winéwí' wii ya tumɗa.

19Ɓaatta ga, ɓu-jaangucii ɓërí tanndi ya taam naríi ga ɓaawii ɗí ɣah kika' kiwarohnee iñcii onohuɗa. Lëgëyiima wijófí'wii ɗí tumwa ki'on Ha'mudii ndam na kiteewoh an ɗí waarin ɓuwii ki'amɗoh ga ɓan.

20Ɗí tum iñaama doonaa ken laakoo iñaa ya ñarohanndíi ga dii ɗí tuukuk ga dímalii wihóomí'wii nëgírohuɗa.

21Iñaa ɗí heel tóoh wërí en kitum bi jof ee eemmbii rek ga iñaa newin Ha'mudii wayee ɓan ga iñaa newin ɓuwii .

22Ɗí wosin ɓan mbokkíi yiliis ya taam na ɓuwaama. Ya nak, ɗí malaksukohinndi waas ciyewin ee ɗí hotin an ya tookin kikaantukoh, ee diima deŋ ya wëñin kitook kikaantukoh ndaga ya óolukinndúu dijófí'.

23En ga ɓak Tít na kihafcinaa, ɗí ɓërí taabi, ɗí ɓërí bok kilëgëy ga ɗuuɣcúu. En ga loo mbokcaagaruu ɓaama taam nariɗanaa, ɓu-jaangucii ɓërí wosɓa ee ɓa lëgëy ki'on Kiristaanii ndam.

24Kon teewatɓa an ɗú waarinɓa kayoh-kayohɗa, en ɗanaa ɓu-jaangucaa ɓaama tooku an ɗí laakin kayoh ga dii ɗí ndamukohirúuɗa.

2 Korenti 9

Dímalaa aaw ga ɓuwaa enu ɓuu Kooh ga Yéerúsaleemɗa

1En ga loo dímalaa aaw ga ɓuwaa en ɓuu Kooh ga Yéerúsaleemɗanaa, calissii mi bínndúu ga.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2En ki'enaa, mi hotin an ɗú tookin kidímaloh ga keeñnjúu ee mi ndamukohinndúu ga ɓu-Maseduwaan , mi wo'eeɓa an: «Wii kisaah, laak ɓu-Akay tuukuunun tek ga kidímaloh.» Dum ɗú kaantukoh ga kidímalohɗa yëngëlin ɓiyewin gaɓa.

3Mi yii wosohhúu kon mbok-kerceencum ɓuma ɓa amɗohhúu, en ɗanaa iñaa mi ndamukoheerúu ga loo dímalumaɗa eemoo ga wo'een rek, wayee dímalumgarúu cooki' fodaa mi wo'kaɗa.

4Enndiikanaa, laak ɓu-Maseduwaan ɓaa taam naroo hayu duma, laakussúu ɗú waayukkii daranaa, ɗí hay kilaak kaci ga dii ɗí óolukinndúuɗa; ee mi wo'issii ɓan faa ɗú ɣah ga kiɓewohɗa.

5Kërí tah, mi ammba an gënin mi wos mbok-kerceencum ɓuma, ɓa ɗëwírukkoo garúu, ɓa toputu' iñcaa ɗú dígohee ki'onoh. Fodaama, mi laak dímalaama hídohinaa, iñaama hay kiteewoh an ɗú onoh na keeñnjúu, wayee enndii an ɗú gítínu hen.

Ɓaa sok yewin, píikan yewin

6Ínohat iñii laak yii: ɓaa sok jutuut, píikan jutuut; ɓaa sok yewin, píikan yewin.

7Kon nak, ɓaa en ɓéeɓ erohat iñaa keeñci hatin. Ya hanat kirécuk yen ga ee ka hanat ki'en gítín gari. En ki'enaa, Kooh waarin ɓaa onohi ee taam ga na keeñ wisóosí'.

8Ya míninndúu ɓan kibarkeel bi ɗú hóomí' ga iñaa en tóoh, en ɗanaa ga wahtaa en ɓéeɓ, ɗú laak tóoh iñaa ɗú sooluk kipaɣ sooliciigarúu; ɗú tesi' yewin yaa onanndúu kitum yijófí'yaa mín ki'en tóoh.

9Fodaa ka bídu ga Këyítfaaɗa an: «Ya oni ɓuwii laakooɗa na keeñaagari ɓéeɓwa ee kijofkiigari ɣah bi taa'.»

10Kooh yii oni línoh tesohtaa ya sokan, yii oni ɓuwii iñaa ɓa ñamanɗa, hayyúu ki'on bi dooy fodaama, ɓéeɓ iñcii ɗú soolukɗa, ya límírohca, en ɗanaa, ga kijofkiigarúu ɓiɓo' ɓiliis laasu ga ɓéeɓ iñcaama.

11Ya hayyúu ki'on kihóomí' ga iñaa en ɓéeɓ, doonaa ɗú mín ki'onoh na keeñnjúu ɓéeɓwa, ee ɓiyewin hay kigërëm Kooh ga iñcii ɗí ɣahɓa kiwaroh, ee meyoh garúuɗa.

12En ki'enaa, dímalii ɗú en na kinëgírohɗa, jeriñiigawa eemmbii rek ga kipaɣ soolicii ɓuwii en ɓuu Koohɗa, wayee ɓan, wa hay kitah ɓuwii yewin lool kigërëm Kooh ga iñaama.

13Binaa ɓa malak ga dímalii ɗú nëgíroh aaw gaɓaɗanaa, ɓa hay kigërëm Kooh ga dii ɗú teewoh fodaama an ɗú gëmin ga Hewhewii winéwí'wii ga loo Kiristaaniiɗa. Ɓa hayyi kigërëm ɓan ga dii ɗú tookin ga keeñnjúu kiwaroh naɓa iñcii ɗú laakɗa, ɓa na ɓéeɓ ɓuwii ɓíinoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɓa ɓii kíimi'túu Kooh kiteewoh an ɓa keeñukinndúu lool ndaga dii barkeelii Kooh barkeellúu paafin iñaa en tóohɗa.

15Ndam aawat ga Kooh ndaga iñcaa ya onoh ee ken mínooca kiwo' bi leehɗa.

2 Korenti 10

Pool taas ga iñcaa ya yabu ga lëgëy ki'apotaa'kaagariɗa

1-2Mi Pool, ɓuwii wo' an, mi en narúunaa, mi soos seɓ, ee an mi úsaayyúunaa mi tamoh jír. Mi yii kíimmbúu ga teekii Kiristaa yii lewetin ee jofinɗa, kaa ekattoo ga kitamoh ga ɗookkúu binaa mi hay garúunaa. Laakin garúu ɓuwaa wo' an ɓadukeeniigarí iñaa ɓadukeen ɓo'-ëldúna kesi. Kon nak binaa mi hay bëríinaa, ɓuwaama, mi hay naɓaka kidígoh ee iñaama wëerinndoo.

3Kayoh, ɗí ɓii pes ga kakayfii fodii ɓéeɓ ɓuwii, wayee heñii ɗí en na kiheñohɗa enndii ga dii ɓu-ëldúna heñohiɗa.

4Ganaaycii ɗí ɓay kiheñohɗa meyohhii ga ɓu-ëldúna; ca en ganaaycii cilëekí'-doolicii meyoh ga Koohɗa, ee ca enohu kiɓúuk ɓéeɓ dooli waa yípuk gík nëendi ɓuwiiɗa. Ɗí ɗúbí' halaatcii taabohhii na kayohɗa,

5na ɓan ɓéeɓ kiɓëwí'-haffukaa hoonoh ɓuwii ki'ínoh Kooh, ɗí am níp halaataa mínin ki'en tóoh, ɗí haydohwa ga kikelohi' Kiristaanii.

6Binaa ɗú kelohi'tíi ga tóohaa, ɗí tuukin ga kimókí' ɓéeɓ ɓaa kelohi'tii Kiristaanii.

7Malaksukohat iñcum dum ca laakohɗa. Binaa laak ɓaa wo' ga hafci an ya yuu Kiristaaniinaa, ya ekat ga helci an ɗí ɓan, ɗí ɓuu Kiristaanii fodaagari.

8Ha'mudii kuliyuki'tíi ga fíkíirúu kituuki' ngëmiigarúu, wayee enndii kiɓúukwa; ee luu enee an mi ndamukin ga iñaama bi hëpin, enoo kaci garoo.

9Mi waa'tii kiman na ɓaa heellúu kitíital ga këyítcii mi bídirúuɗa.

10En ki'enaa, laakin ɓuwaa wo'i garoo an: «Iñcii ya wo'i ga këyítcii ya bídiɗa ɓítin ee tamohin, wayee binaa ya en ga ɗuuyˇcuunaa ya laakoo fít ee ya wo'i wo'een heeyoh.»

11Ɓaa wo' iñaama ɓéeɓ, wóoratti an dii wo'eencii ɗí bídi ga këyítcii manɗa, binaa ɗí hay duma bëríinaa, tumeencaagarí yˇah kiman fodaama deŋ.

12Ɗí sah, ɗí kaañoo kihídí' haffíi wala kimëdíroh haffíi na ɓuwaama ndami hafɓaɗa. Ɓa hayaa, ɓa ɓeɓ hafɓa nataah, waa ɓa natan hafɓa gawa, ɓa mëdíroh hafɓa na hafɓa. Iñaama enndii kidof moose?

13Ɗí nak, kindamukkiigarí laakin daa ka eem. Ɗí paafanndii keki'kii sassii Kooh fíisi'tíi, onndarí ɓan kihay bi garúuɗa.

14Enee an sasiigarí le"ii bi garúunaa, ɓo' mín kiwo' an ɗí meyin sasii Kooh fíisi'tíiɗa; wayee wa hayin bi garúu, ɗí bërí ɗewee garúu kihay kiyéegallúu Hewhewii winéwí'wii ga loo Kiristaaniiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Kon ɗí paaffii keki'kii sasii Kooh fíisi'tíi, kindamukoh lëgëyaa ɓiɓo' ɓiliis tumɗa. Hanaa kay ɗí am yaakaa' an ngëmiigarúu hay kiɓaatuk, ee fodaama, ɗí hay kiwëñ kiɓaat kilëgëy ga ɗuuy'cúu wayee hoonohoo ɗí eem ga sasii Kooh fíisi'tíiɗa.

16'Dí hay kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii bi ga dëkcaa paaf kúllúu ee ɗí ndamukanndii ga lëgëyaa Kooh e' ɓiɓo' ɓiliis kitumɗa.

17Bíduunun ga Këyítfaa an: «'Baa waa' kindamuk ga yenaa, ya ndamukatti ga Ha'mudii» .

18En ki'enaa, ɓuwii kañi hafɓaɗa, enndii ɓërí neɓloh Kooh; ɓuwii neɓloh Koohɗa ɓërí en ɓuwii ya kañ na kihafciɗa.

2 Korenti 11

Pool, na ɓuwaa tík hafɓa apotaa'ɗa

1Éey', ɗú míneeroo kimúuñi' mi wo' narúu wo'een dofaa! Ehee, múuñɗattoo kay.

2En ki'enaa, mi waa'túu hen bi mi naalohinndúu ee kiwaa'kii kiima meyoh ga Kooh. Mi onohinndúu ga fiil yíinoo doŋ, enndaKiristaanii; ee mi waarin ɗú pajuki'ti fodii oomaa-jowu, yaa ínohoo y'aal ee setin wic.

3Wayee mi niikin an ɓiɓo' ɓii ɗúkkúu bi ɗú íis kotcaa cijúwí'caa na keeñaa wimórí'waa ɗu taabukohee Kiristaaniiɗa, ɓa ɗúkkúu fodaa daa Aawa íisee hafci, gogaa ɗúkkari na wo'een-sabohcaagari cinéwí'caaɗa.

4En ki'enaa, binaa ɓo' hay garúu kijangattúu loo Yéesu yiliis yaa bokkii na yii ɗí jangattúuɗa, wala ya waa' ɗú te' hel wiliis waa bokkii na yii ɗú laasɗa, wala ya yéegallúu Hewhew winéwí' wiliis waa bokkii na wii ɗí yéegallúuɗanaa, ɓaama ɗú keeñukiri!

5Mi foogin an apotaa'cumgarúu ɓuma ɗú ke' ga ɗook ɓíinooɓumɗa wëñɗohussiiroo dara.

6Luu enee an mi mínoo kiwo' ga mbooloo, enndii an mi ínohoo yen, ee ɗí teewinndúuka ga iñaa en tóoh na ga ɓakaa en tóoh.

7Kayoh sah, wii mi yéegallúu Hewhewii winéwí'wii meyoh ga Koohɗa, mi meekissiirúu dara ga, mi yóoskí'ta haffoo, doonaa ɗú ɓëwíru. Mi tooñin ɓo' ga iñaa mi tum yaamane?

8Mi te'ee, en fan lok, kopa' ɓiɓo' ga jaangu ciliis, kimínndúu ki'amɗoh.

9Wii mi en ga kúllúuɗa, mi laakeera sooli ee mi faanukkii ga dooli ken, ndaga mbok-kerceencaa meyohee gohaa Maseduwaanɗa ɓërí haydohɗeeroo tóoh iñaa mi soolukeeɗa. Ga iñaa en tóoh, mi watukka ki'ayuk ga ɗookkúu ee mi hayka kiwëñ kiwatuk.

10Ga dii wo'eenii ga loo Kiristaanii en kayoh garooɗa, iñii mi y'ah kiwo' yii en kayohɗa. Mi wo' man, iñuma mi ndamukohiɗa, ga ɓéeɓ teerucii ga Akayɗa, ken mínooroo ga kinís.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Iñii tah ya mi wo'ka? Ati mi waa'tiirúu hen? Kooh ínohin an mi waarinndúu.

12Iñii mi tum diimaɗa, mi lísanndi kitum, en ɗanaa, ɓuwum heelu halaa ɓa kooran bi ɓa hídíroh hafɓa naríi wem, ee ɓa ndamuki gaɗa, ɓa laakoo halaama.

13Ɓuwuma tíku hafɓa ɓi'apotaa', ee saboh. Ɓa kaaki ɓuwii saboh ga lëgëyum ɓa tumiɗa. Ɓa ɓay jëmmaa apotaa' Kiristaanii ee lak saboh.

14En ki'enaa, iñaama bettii ken, ndaga Seytaani, ya ga kihafci, leekleekaa ɓay jëmmaa malaakaa taam na lee'laataa Kooh.

15Kon, laakoo dara ɓan iñaa bet ɓo' ga kihot ɓisúrga Seytaani ɓewu jëmma súrgacii tumi yijúwí' ga fíkíi Koohɗa. Ɓuwaama, bëríinaa kipeskaagaɓa leehanɗa, ɓa hay kifayu tumeencaagaɓa caama.

Pool, na coonucii ya dayɗa

16Mi yii wo'issúuka: ken hanattoo kitík dof. Wala book ɗú tíkkoo dofaa, abattoo fodii dof, en ɗanaa, mi ɓan, mi mín kindamuk jutuut.

17En ki'enaa, iñii mi en na kiwo' yii sah enndii iñaa Ha'mudii waa', ee mi ndamuk fodumanaa, mi wo'in wo'een dof.

18Waa ɓiyewin ndamuki fodii ɓuwii ga ëldúnaɗa, mi ɓan, mi hay kindamuk.

19Ɗú ɓii an ɗú laakin helɗa, ɗú ɓërí keeñuki dofcii ee iñaama enndiirúu dara.

20Ɗú tookin ɓiɓo' tummbúu ñaam, ɓa ɗúu'túu, ɓa ɗúkkúu, ɓa eewwúu, ee ɓa múttúu pa'.

21Dii ɗí laakoo dooli kitum fodaamaɗa, apinndoo kaci. Kimma nak, mi hay kiwo' kidof; ɓéeɓ iñaa ɓo' kaañ kindamukoh, mi ɓan mi kaañinndi.

22Man ɓa wo' an ɓa ɓi'Ebërëe? Mi ɓan mi Ebërëe. Man ɓa wo' an ɓa bok ga heetii Isarayeel Mi ɓan mi bok gawa. Man ɓa wo' an ɓa tucaasamun Abaraham? Mi ɓan mi kucaasamun Abaraham.

23Man ɓa wo' an ɓa ɓisúrga Kiristaanii? Diima nak, mi ɣah kiwo' wo'een ɓaa hafaa múuyin mes: mi wëñɓa ki'en súrga Kiristaanii fúuf. Mi wëñɓa kison ga lëgëyiigari, mi wëñɓa kilagu ga kasu, mi wëñɓa kifeeku, mi hídohin na kikaan waas ciyewin.

24Yaawúu'cii rípuununndoo leraw waas ciyëtúus; ee waa hay tóoh, lerawcaa cidaaŋkaah-kaahay na ciyitnanikiiscaa (39)mat.

25Mi rípuunun ngee' waas kaahay , mi tapisohuunun na atoh waas kíinoo, kiwaa'too ki'ap; mi aasin gaal-giiɣ waas kaahay, gaalaa nuu' ga músúmaa; mi tidimin ga músú giiɣ wek-wek wíinoo na noh-noh wíinoo.

26Mi karin kiɓaaɓ waas ciyewin, caa kumuunndoo ɣee ga kihín: ga ɗuuɣ húlúɓcii, ga kihídoh na gúroh-waascii, ga kihídoh na mbokciigoo yaawúu'cii, na ɓan ɓuwii enussii yaawúu'ɗa, ɓaaɓciigoo ga teerucii, ga ëgí'-dúndaŋcii, ga ɗuuɣ giiɣcii, hídohciigoo na ɓuwaa tík hafɓa kerceen ee sabohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Mi koorukin lëgëy ciɓítí' na coonu ciméeskí'; yewinin wekcaa mi neehhii; mi yaaɓpa mi pílla; yewinin iñaa mi oo'; mi fiyoonnda ee mi laakkii iñaa mi ekukan.

28Ee laakin giliis gaa mi wo"ii duum: besaa en tóoh mi halaati ga ɓu-jaangucii ɓéeɓɓa, fodii mi koorukɓa ga hafiigoo.

29Binaa laak garúu ɓaa laakoo doolinaa, mi ɓan, mi yéeŋka ga haffoo. Ɓo' keen ga baakaaraa, keeñnjoo taki ga iñaama hen.

30Binaa mi na' kindamukaa, mi ndamukohan kilaakoo-doolikiigoo.

31Kooh yii laak ndam bi taa'ɗa, yii en Paamudii Yéesu, Ha'mudiiɗa, ínohin an mi wo"ii saboh.

32Ga wii mi en ga teeraa Damaasɗa, gúwernëeraa yugi' buu' Aretaas daamaɗa, tuuki'ta ɓisoldaa' ga tóoh halcaa teeraa, kiheelloo ki'am.

33Wayee laakka ɓiɓo' ɓaa ekussoo ga ɗaba, ɓa paafdohharoo ga gúl wíinoo ga míiraa dëkaa, ɓa yoollaroo kakay. Mi rëcca gari fodaama.

2 Korenti 12

Doolii Kiristaanii dooyin Pool

1Mi jom kindamuk hen sah, luu enee an ka laakoo jeriñ. Hoonohoo mi hay kiɓéestí' iñcii Ha'mudii ínohlukohhooɗa ee mi hotca en fan ga heeyʼɗa.

2Laakin kerceen, yaa mi ínoh . Enee ga tíkíis tidaaŋkaah na tinikiis ga fenoo, ɓaa yaama ɓëwírussa bi ga ɗookaa-ɗook asamaan. (Mi ínohoo ati ya ɓëwí'see na faanfaagari, ati enee en fan ga heeyʼ; Kooh doŋ ínoh).

3-4Mi ínohin daal an ɓaa yaama ɓëwíruunun bi ga daa Kooh enohɗa. (Mi yii wo'iska, mi ínohoo ati ya ɓëwí'see na faanfaagari, ati enee en fan ga heeyʼ; Kooh doŋ ínoh). Daama, ya kelohha wo'een, caa ken mínoo gaca kitaam, ee ɓo'-súusúus onussiica kiwo'.

5Ɓaa man fodaama yërí mi ndamukohan, wayee mi ndamukohoo haffoo, enndii ga kilaakoo-doolikiigoo rekaa.

6Mi waaree kindamukaa, enoo kidof garoo, ndaga eneenaa iñii mi wo'anɗa yʼah kayoh. Wayee mi ndamukanndii ndaga mi waa'tii ken fooŋ garoo iñaa paaf yaa ya hot mi tum, wala yaa ya keloh mi wo'ɗa.

7Kooh waa'tii mi ndamuk ga iñcii cidóoyí'-waa'cii ya teeɓpooɗa. Kërí tah, fodii nes ga faan, ya ekkaroo mesiklaat: yíinoo ga malaakacaa Seytaani nakussa kisodalloo doonaa mi ndamukoo.

8Mi kíimin Ha'mudii waas kaahay, ya níssoo ga coonucaama.

9Ya taassoo an: «Mi yii naraa ee iñaama dooyinndaa. En ki'enaa, kimínkiigoo hotuki ga daa kilaakoo-dooli enoh.» Kon nak, mi ndamukan hen bi jof ga kilaakoo-doolikiigoo, en ɗanaa dooliiKiristaanii yoosuk ga ɗookkoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Kërí tah, mi neƀluki ga dii mi laakoo dooli, mi ƀassi, mi tíksi coonu, mi hatalsi ga kipes, mi tíitalsi ndaga Kiristaaniiɗa. En ki'enaa, mi ka' bi mi laakissii doolinaa, mi laak dooli ga wahtaama.

Iñaa jaahal Pool ga ƀu-Korentiɗa

11Mi wo'in wo'een dof sah ee ɗú ƀërí ekkoo ga. Ee moona ɗú ƀërí jomeeroo kikañ. En ki'enaa, luu enee an mi enndii dara, apotaa'cumgarúu ɗú ke' ga ɗook ƀíinooƀumɗa wëñɗohussiiroo dara.

12Mandarga cidóoyí'-waa'cii na kíntaancii mi tum, ee mi taammba ga na kimúuñ kiyaakɗa, ɗú hotinca; iñcaama teewoh an mi apotaa' Kiristaanii.

13Iñii yiida yërí mi tumi' jaangucii cíinoo ee mi tumi'tiirúu ya? Hanaa ga dii mi faanukkii ga dooliciirúuɗa. Kon, bayalattoo ga iñaa mi tooñnjúu yaama.

14Wii wërí en waasiigoo wukaahaywii mi ƀewuk kihay kiwaakneerúuɗa , ee binaa mi hayaa, mi ƴahhii kifaanuk ga doolirúu. Mi heellúu wayee mi heellii poossúu. En ki'enaa, enndii oomaa laak kinëgíroh hëelís kitoputu' paamun na eewun. Paamun na eewun kay ƀërí laak kitoputu' oomaacii.

15Mi nak, mi tookin ki'eroh iñii mi laakɗa tóoh, na keeñ wisóosí', bi ga sah ki'eroh kumuunkiigoo, ki'amɗohhúu. Mi waa'túu waaraa man fodaamanaa, ɗú jominndoo kitesoh kiwaare?

16Ɗú ínohin kon an mi mosoo ki'ayuk ga ɗookkúu ga dara. Wayee mín kilaak ƀaa wo' an mi ɗúkkúu hen, mi ñaañukohharúu

17Ati mi mosin kiñam doolirúu, kooroh ga yíinoo ga ƀuwii mi wosee garúuɗa?

18Tít, mi yërí wossi kihay garúu ee mi akitohhi na mbok-kerceenuma ɗú ínohinɗa. Tít mosin kifaanuk ga doolirúune? Mi na Tít, enndii ɗí ƀërí bok hel wíinoo, ɗí bokka kotcaa ɗí tíinɗane?

19Ɗú, ɗú maañ kifooŋ an ɗí heel kilaak lay ga fíkíirúu? Múk! Ɗí wo'i' Kooh, ga teekii Kiristaanii. Ee ƀéeƀ iñaama, mbok-kerceencii, kiwaa' ɗú wëñ kiyëgís ga ngëmii tahka.

20Mi niikin, mi hay garúunaa, mi laakkúu ɗú man ga daa newooroo, ee mi, mi man garúu daa newoorúu. Mi niikin kilaakkúu ga kiñaroh, ki'iñaadoh, ki'aylukoh, kiwaa' kiwëñí', kiƀasoh, kicaakooroh, kiƀëwí' haffu na kicoowoh.

21Mi niikin, mi hay dumanaa, Kooh kaci'ɗissoo ga fíkíirúu, keeñnjoo leeh ga ƀiyewin ƀaa enukohee ga kitum baakaa', kitum iñaa settii, kifaanuk na ƀaa en ƀéeƀ na kiŋalaañuk, ee ƀa íissii iñcaama bi watiɗa.

2 Korenti 13

Iñcii Pool mëeñjoh ki'ebilohɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Mi yii ga waasiigoo wukaahaywii mi ƴah kihay kiwaakneerúuɗa. Wo'u ga Këyítfaa an: «Ga iñaa en ɓéeɓ, jomin kilaak ɓo' ɓanak wala ɓaahay ɓaa en seedi ga» .

2Ga waasaagoo wukanakwaa, iñaa mi wo'ee ɓuwii enee ga baakaa' rekɗa, waa mi yii líssúu ki'úsaay, mi yii wo'issúuka diima, ɗú na ɓéeɓ ɓuwii tesɗa: binaa mi hayis garúunaa mi yërëmanndii ken.

3Man ɗú waa' mi teeɓpúu an Kiristaanii yërí wo'i kooroh garoo? Iñaama hay kiwóo'. Kiristaanii enndii ɓaa laakoo dooli ga fíkíirúu, ya teewoh kimínkaagari hen bi matin, ga díkaantirúu.

4En ki'enaa, ga wii ya daayu ga kuraanaaɗa, enee ga kilaakoo-doolici, wayee ga iñaa Kooh mín, ya yii pes kimma. Ɗí ɓan, ɗí enin wíinoo nari ga kilaakoo-dooli, wayee ga iñaa Kooh mín, ɗí hay kipes nari, ee ɗí hayyúuka kiteeɓ.

5Malaksukohat haffúu bi jof, bi ɗú ínoh ati ɗú laakin ngëm; ɗú ga kihaffúu, malkat hellúu. Ɗú ínohoo an Yéesu Kiristaa yii garúune? Wala book, nam ki'en an laakoo garúu iñaa teewoh an Kiristaanii yii narúu?

6Ɗí teewohin dijófí' an Kiristaanii yii naríi ee mi yaakaa' an ɗú hay kihot an kayoh.

7Ɗí ɓii kíim Kooh, ɗú íis kitum iñaa joffii. Iñaama nak, enndii kiwaa' kiteewukoh ga lëgëyiigaríi ga leeloorúuɗa. Ó'óo, nam ki'en an, ɗí waa' ɗú tum yijófí', luu enee an ɗú tíkkiiríi ɓiɓo'.

8En ki'enaa, ɗí laakoo dooli kitëhdoh kayohfii Kooh; iñaa ɗí mínɗa wërí en kilëgëyi'fa.

9Binaa ɗí laakkii dooli, ee ɗú, ɗú laak doolinaa, keeñnjíi soos ga iñaama. Iñii ɗí kíimɗa yërí en ɗú ɓoyukis dijófí' ga ngëmii.

10Iñaama tah mi bínndúu iñcuma tóohca, hídaa ga dii mi líssúu ki'úsaayɗa tóoh. En ɗanaa, binaa mi hay dumanaa, mi soolukoo kitamoh ga ɗookkúu. Ha'mudii hanohɗinndoo ga fíkíirúu kiyëgísí' ngëmiigarúu, wayee enndii kisaŋku"úu.

Taŋkoh

11Kon nak mbokcii, neɓlukat; heelat kiɓoyukis dijófí' ga ngëmii. Ɓaa en ɓéeɓ daasat mooroomci, bokat hel, dëkat ga jam, en ɗanaa, Kooh yii laak kiwaaroh ee laak jamɗa, enan narúu.

12Këñɗohat ga díkaantirúu, ɗú mígínoh haf, kiteewoh an ɗú ɓërí bokoh. Ɓéeɓ ɓuwii en ɓuu Kooh diiɗa, ɓii këñí'túu ga.

13Yéesu Kiristaa, Ha'mudii baarkeelattúu; kiwaarohkii meyoh ga Koohɗa na Helii yisela'í'yii onndúu ki'en wíinooɗa, taabat narúu ɗú ɓéeɓpúu!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galaat

Galaat 1

Pool këñí' ƀu-Galaat

1Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa. Ɓo'-súusúus falliirooka ee ka koorohhii ga ƀo', wayee ka meyoh ga Yéesu Kiristaa na Kooh, Paamudii, Kooh yiima mílísi' Yéesu ga ƀuwaa kaaninɗa.

2Mi na ƀéeƀ mbok-kerceencii enu diiɗa, ɗí ƀii ƀëyrohhúu këñí', ɗú ƀuwii en ga jaangucii ga Galasíiɗa.

3Kooh, Paamudiigaruu na Yéesu Kiristaa, Ha'mudii barkeelattúu, ee ƀa onndúu jam.

4Yéesu Kiristaa, Ha'mudii, erohin kumuunkaagari ndaga baakaa'ciigaruu, en ɗanaa ɗú mín kimúc ga ëldúnaanii ƀuwii wati wibóní'wii fodaa daa Koohyii en Paamudiigaruu waarohkaɗa.

5Ndam aawat ga Kooh bi taa'! Aameen.

Hewhew winéwí' wíinoo doŋ wërí laak

6Ɓú, Kooh yërí tanndúu koorohha ga yërmaandaa Yéesu Kiristaa. Mi jaahli'in lool nak ga dii ɗú onndi bíiŋ haat, ɗú taabukka hewhew winéwí' wiliisɗa.

7En fan hewhew winéwí' wiliis laak hen! Wa laakoo. Ɓiƀo' doŋ ƀërí en na kihícisoh helciigarúu ee ƀa waa' kikalañsoh Hewhewii winéwí'wii wo' ga Yéesu Kiristaaɗa.

8Kon nak, binaa ƀo' yiliis, luu enee ɗí sah, wala malaaka-Kooh, yaa meyoh asamaan, hayyúu kiyéegal hewhew wiliis waa enndii wii ɗí yéegallúuɗanaa, ya saŋku'at.

9Ɓí mosinndúuka kiwo' ee mi yii taabis ga wati: binaa ƀo' yéegallúu hewhew winéwí' wiliis waa bokkii na wii ɗú laas garíiɗanaa, ya saŋku'at.

10Kon diimaɗa, mi heel iñaa neƀ ƀo'-súusúuse? Ó'óo, mi heel kay iñaa neƀ Kooh! Mi heel ƀuwii waa'toone? Binaa mi lísee bi wati kiheel ƀuwii waa'toonaa, eneenaa mi enoo súrga Kiristaanii.

Iñaa tum Pool apotaa'ɗa

11Mbokcii ga ngëmiiɗa, mi waa' ɗú ínoh an Hewhewii winéwí'wii mi yéegalohɗa meyohhii ga ƀo'-súusúus.

12Mi laassiiwa ga ƀo'-súusúus ee ken jëgí'tiiroowa wayee Yéesu Kiristaa na kihafci yërí ínohlukohhoowa.

13En ki'enaa, ɗú kelohin ga dii mi madee kuɗewaa ga waa mi en ga Waasii yaawúu'ciiɗa. Ɓú ínohin daa mi tamohee ga kihatal ga kipesƀa ƀuwaa ga jaangaa Koohɗa, mi yaa tum tóoh kitasaarohƀa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɓuwaa mooroomee naroo ee ɓa yaawúu'ɗa, ɓiyewin gaɓa le'séeríiroo fen ga kitaabuk waasii yaawúu'cii. Ee mi wëñeeɓa kikaantukoh ga kitaabuk iñcii cosaanii ɓicaasammboo nakoh kitumɗa.

15Kooh nak tanukkaroo lak mi límussii duum. Ya ɓayyaroo ga yërmaandaagari, mi en súrgaci.

16Ee ga waa neɓpari ya teeɓparoo Kowukiigariɗa, mi ínohlukohka ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa, mi meekissii ken ki'onndoo hel ga iñaama.

17Ee ɓan mi ka'tii Yéerúsaleem kihotohnee na ɓuwaa ɗeɓpoo ki'en apotaa'ɗa, wayee mi nammba ki'íisuk kúlkaa Arabíi, lëehí'ta mi ɓoyukka teeraa Damaas.

18Tíkka ga tíkíis taahay, mi hannda kika' Yéerúsaleem ki'ínohɗoh na Sefas . Mi ennda nari bes cidaaŋkaah na ciyëtúus.

19Mi hottii apotaa' yíinoo yiliis, enndiirinaa. Mi hotta ɓan Saak këmëeŋkí Ha'mudii.

20Kooh ínohin an iñii mi bínndúu yii enndii saboh.

21Lëehí'ta, mi hannda kika' gohaa Síríi na waa Sílísíi.

22Waama, lakanaa ɓuwaa gëm ga Kiristaa ga kúlkaa Yúudéeɗa mossooroo kihot;

23ɓa kelohee rek ɓuwaa ɓaa wo' an: - Ɓaa yaama hataleeruu ga kipes kiɗewaaɗa, ɓaama déy, wati ya yii yéegaloh ngëmii ya heelee kiɗúbí' ga ɓuwiiɗa.

24Fodaama, ɓa aawwa kikañ Kooh ga dii mi man diimaaɗa.

Galaat 2

Pool ɓoyukka Yéerúsaleem

1Waa ennda ɗa, tíkíis tidaaŋkaah na tinikiis tíkka ga, mi ɓoyukka Yéerúsaleem, mi na Barnabaas. Mi ɓaydohha Tít ɓan.

2Mi ka'ta daama ndaga Kooh yërí ínohlukoheeroo an mi jomin da kika'. Ɓuwaa kuliyuk ga jaangucaamaɗa, mi laakka saawal naɓa ɓa haŋɓa. Mi ɓéestí'taɓa Hewhewii winéwí'wii mi yéegaloh ga ɗuuʸ ɓuwii enussii yaawúu'ɗa. Mi tum iñaama ndaga mi waaréeríi iñaa mi sodee ga kilëgëy na iñii mi lëgëy watiɗa en sooʸ.

3Ee Tít, yii taabee naroo ɗa, ya iñaa Gerek ee ken sah gítínndiiri kigúruk .

4Laakka ga ɗuuʸcíi ɓuwaa tíksee hafɓa ɓimbok-kerceen ee saboh, ɓa abee an ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa jomuunun kigúruku . Ɓuwaama hayee ga ɗuuʸcíi kiɗeñtuk ki'ínoh jamaa ɗí laak ga kitaabuk Yéesu Kiristaaɗa ɓa meʸdohhíi ga. Ee fodaama ɓa ɓoʸkidohhíi ga ki'en ñaam Waasii Móyíis.

5Wayee ɗí onndiiɓa hal ga fen, doonaa kayohfaa ga Hewhewii winéwí'wiiɗa tesi'túu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Laakeera ɓiɓo' ɓaa tíku an ɓërí wëñ kilaak solu. Wayee iñaa ɓa eneeɗa ɓíttiiroo ndaga ɓuwii ɓéeɓɓa wíinoo ga Kooh. Ɓuwaama tíksee an ɓërí wëñ kilaak soluɗa tíkussii wo'een ga lëgëyaagoo.

7Hanaa kay ɓa nam kihot sah an Kooh yërí díŋkaanndoo lëgëy kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii ga ɗuuy ɓuwii enussii yaawúu'ɗafodaa daa ya nak Pee' kiyéegalohwa ga ɗuuy yaawúu'caaɗa.

8En ki'enaa, Kooh yaa tum Pee' apotaa', wossari ga yaawúu'ciiɗa, yërí tummboo apotaa' ɓan, wossaroo ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa.

9Saak na Pee' na Saŋ, ɓii abu ki'en fodii jíp ga jaangiiɗa, tookuunun an Kooh yërí ɓëwí'too, e'taroo kilëgëy iñaama. Ɓa e'taríi kon yah, mi na Barnabaas kiteewoh an ɗí wíinoo. Fodaama ɓéeɓpíi ɗí júwohha ga an, ɗí, ɗí aawan ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa, ɓa, ɓa aaw ga yaawúu'caa.

10Enaama yíinoo doŋ yaa ɓa kíimeerí, yërí en kifoñ hel ga ɓuwaa en ga jaangaagaɓa ga Yéerúsaleem ee laaksoo daraɗa. Ee iñaama mi tuukka ga kitummbi.

Pool ña'ta Pee' ga Añcoos

11Pee' nak hayya teeraa Añcoos, mi tapukohha nari ga fíkíi ɓéeɓ ndaga ya calee kiña' hen.

12En ki'enaa, balaa ɓuwaa Saak wosee Añcoosɗa hayunaa, Pee' daanee kiñami na ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa. Wayee daa ɓuwaama hayee, ya mey'ca ga, ya íissa kiñami naɓa ndaga ya niikee yaawúu'caama gëmu ga Yéesu ee ɓa fa' ga kigúrukkaaɗa.

13Yaawúu'caa tes gëmu ga Yéesuɗa aasussa ga iñaa Pee' enukoh yaama, bi ga Barnabaas sah ɓaydohussa ga kiɗúkohkaagaɓa kaama.

14Daa mi hotee an enukeenaagaɓa waama júɓpii ee taammbii na kayohfii Hewhewii winéwí'wii, mi tapukohha na Pee' ga fíkíi ɓéeɓ, mi wo"ari an: «Fu yii fu en yaawúu' ee fu foñin dii yaawúu' pesiɗa, fu taabukka kipeskii ɓuwii enussii yaawúu'ɗa, fu gítínoh ɓuwii enussii yaawúu'ɗa ya ga kitaabuk kipeskii yaawúu'cii?»

Yéesu músalin yaawúu'cii na ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa

15Ɗí, ɗí límu yaawúu', ɗí enndii ɓitumoh-baakaa' en fan ɓuwii enussii yaawúu'ɗa .

16Wayee nak, ɗí ínohin an ɓo'-súusúus, kigëm ga YéesuKiristaa doŋ tahanndi ki'en ɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh, wayee enndii ki'ayuk ga kitum iñaa Waasii Móyíis nakohɗa. Ɗí nak, ɗí gëmin ga Yéesu Kiristaa doonaa ngëmaagaríi ga Kiristaa waama onndíi ki'en ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíi Kooh, wayee enoo an ɗí ayuk ga kitum iñii Waasii Móyíis nakohɗa. Ndaga ki'ayuk ga kitum iñii Waasii Móyíis nakohɗa tahoo ken ki'en ɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Wayee binaa en an ga dii ɗí heel ki'en ɓo' yijúwí' ga fikíi Kooh, ndaga Kiristaaniiɗa, ɗí nam ki'abu ɓitumoh-baakaa' fodii ɓuwii enussii yaawúu'ɗanaa, waama lak Yéesu yërí amɗohhíi ga kitum baakaare? Múk, iñaama kay mínoo ki'en.

18En ki'enaa, binaa mi ɓúuk Waasii Móyíis, lëehíraa mi ɓoyʼkis, mi tuukiriswanaa, kon mi namin ki'en ɓaa saŋ kitaabuk waas.

19Waasii Móyíis onndoo kilëehɗuk kipes gawa, en ɗanaa mi mín kipes ga iñaa Kooh waa'ɗa . Mi daayʼdohuunun na Kiristaa ga kuraanaa.

20Fodaama, enissii an mi ga kihaffoo mi yërí en na kipes, wayee Kiristaanii yërí en na kipes garoo. Kipeskiigoo wati, fodii ɓo'-súusúus, mi peska ga kigëm ga Kiristaanii, Kowukii Kooh, ka kii ka waa'taroo, bi mi tahhari kitook ki'eroh kumuunkaagariɗa.

21Mi sagoo múk yërmaandaa Kooh, ndaga binaa en an Waasii Móyíis wërí onohi ki'en ɓo' yijúwí' ga fíkíi Koohaa, kon Yéesu Kiristaa kaanin sooyʼ.

Galaat 3

Kitaabuk Waasii Móyíis wala kilaak ngëm ga Yéesu

1Ɗú ɓu-Galaat, ɗú lohoyin hel kat, ɓii móoñís hafciigarúu ɓa? Moona déy, ɗú teewuunun bi leerin lañ ga hasciigarúu Yéesu Kiristaa yaa daayu ga kuraanaaɗa.

2Mi waa' ɗú taassoo ga iñii mi meekissúu yii doŋ: kitaabuk iñii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa kërí onndúu kilaas ga Helii yisela'í'yiinoo, kigëm Hewhewii winéwí'wii ɗú kelohɗa kërí onndúuka?

3Ɗú mín na kilohoyʼ hel fodaama? Dii ɗú dalin mo'-mo' kiyaakaa' ga Helii yisela'í'yiiɗa, ɗú waa' kimëeñjoh kiyaakaa' diima ga dooliciigarúune?

4Kon dii ɗú koo'ɗa tóoh enin sooye? Iñaama mínoo ki'en sooyʼ kay!

5Kooh yóoskí' Helii yisela'í'yii ga ɗookkúu, ya tumi kíntaan ga ɗuuyʼcúunaa, dii ɗu taabuk iñii Waasii Móyíis nakohɗa tah ya tumkanoo, dii ɗú keloh Hewhewii winéwí'wii ɗú gëmmba gaɗa tahka?

6Ɗu malakohatka ga Abaraham. Këyítfaa wo' ga looci an: «Abaraham ayʼca hafci ga Kooh ee Kooh abohhari ɓo' yijúwí' ndaga ngëmaa ya laak gariɗa.»

7Kon ínohat gaka an: ɓuwii gëm ga Koohɗa ɓërí doŋ bok ga níilaa Abaraham.

8Ee sah, balaa daranaa Këyítfaa waayukɗeera ɓéeɓ ɓuwii enussii yaawúu'ɗa an Kooh hayɓa ki'aboh ɓiɓo' ɓijúwí' ndaga ngëmaagaɓa ɓa laakan gariɗa. Kërí tah bíduunun ga Këyítfaa an kuɗewaa Kooh yéegalee Abaraham Hewhewii winéwí'wii wii an: «Mi hay kibarkeel heetcii ga ëldúnaɗa tóohca ee koorohan garaa.»

9Abaraham gëmmba ee Kooh barkeellari. Fodaama ɓéeɓ ɓuwaa gëmɗa Kooh barkeelinɓa fodaa daa ya barkeelee Abarahamɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10En ki'enaa, ɓuwii ayuk ga kitum iñii Waasii Móyíis nakohɗa, ɓa ɓii ga kisaŋku', ndaga Këyítfaa wo' an: «Ɓéeɓ ɓaa dëkkii ga kitaabuk tóoh iñcii bídu ga Waasii Móyíisɗanaa, ɓaama saŋku'at.»

11Ee leerin sah an kitaabuk iñii Waasii Móyíis nakohɗa tahoo ken ki'abu ɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh, waa Këyítfaa wo'in an: «Ɓaa Kooh aboh ɓo' yijúwí' ndaga ngëmaa ya laakɗa hay kipes.»

12Kigëm ga Waasii Móyíis nak bokkii dara na kigëm ga Kooh. Wayee nam ki'en sah an: «Ɓaa taabuk iñcii Waasii Móyíis nakohɗanaa pesan gaca.»

13Waasii Móyíis saŋku'eeraruu ee Kiristaa músallaruu ga, ya tíkukka kisaŋku'kaama ga hafci, waa bídu ga Këyítfaa an: «Ɓéeɓ ɓaa apohu kilíku ga kedik, ɓaama saŋku'at.»

14Ennda fodaama doonaa baarkeelaa Kooh dígee Abaraham, koorohha ga Yéesu Kiristaaɗa le' bi ga ɓuwii enussii yaawúu'ɗa. Ee ɓan, ɗu ɓéeɓpuu, ga ngëmii ɗu laak ga Koohɗa, ɗu laas ga Helii yisela'í'yii ya dígoheeɗa.

Waasii Móyíis na iñcii dígohuɗa

15Mbokcii, malakat ga dii ɓuwii tumiɗa. Kifiiliimunkaa pokohu, binaa ka koo' ga waasaa, ken mínooka kisaŋ ee ken mínoo kiɓaat dara ga.

16Kooh nak dígee Abaraham na níilaagari. Këyítfaa wo"ii an: «na ɓuwaa bok ga níilaagaraaɗa», en fan ɓa ɓiyewin. Wayee ɓo' yíinoo doŋ yërí wo'u: «na níilaagaraa», ee Kiristaanii yërí.

17Kon iñii yii yërí mi waa' kiwo': Kooh ɗewee kipokoh kifiiliimun na Abaraham, ee ka koo'ta waas. Kifiiliimunkaama enin dii tíkíis titéemée'-nikiis na tidaaŋkaah-kaahay (430), Kooh hannda kihaydoh Waasii Móyíis. Kon Waasii Móyíis mínoo kipëkís kifiiliimunkaa kaama, wa nís iñaa Kooh dígoheeɗa.

18En an Waasii Móyíis wërí oni ɓo' kilam ga Koohaa, kon ensissii dígaa Kooh dígoheeɗa onohika. Ee moona déy, Kooh kooroh ga dígaa ya dígee Abarahamɗa, barkeellari.

19Kon Waasii Móyíis wa enohu ya? Wa ɓaatu ga hen doonaa wa teeɓ ɓuwii faŋ iñcii ɓa tumi ee ɓa këldúki iñcii Kooh nakohɗa. Ee iñaama laakan bi ga daa níilii Abaraham Kooh dígoheeɗa hayohan. Waasiima, Kooh yërí yóoskí'wa ga ɓuwii, koorohha ga malaakacaagari, ɓa e'tawa Móyíis yaa enee ga díkaanti Kooh na ɓuwiiɗa.

20Ga loo iñaa dígohseeɗa, ɓuwii hídírohu ga iñaamaɗa ɓa ɓo' yíinoo, ee Kooh yërí wo'u da, kon soolukissii ɓaa tíidan ga díkaantaa.

Iñii tah Waasii Móyíis kihayɗa

21Kon Waasii Móyíis ɗaloh hen na iñcii Kooh dígoheeɗane? Ó'óo kay! Enee an laakin waasaa yóoskíru, waa mín ki'eroh kipes kayoh-kayohɗanaa, eneenaa Kooh ɓewan ɓuwii taabuk Waasii Móyíisɗa ya abohɓa ɓo' ɓijúwí' ga fíkíici.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Wayee Këyítfaa wo'in an ɓuwii ɓéeɓba baakaa' laginɓa pat, en ɗanaa ɓuwii gëm ga Yéesu Kiristaaɗa doŋ ɓërí laasan ga iñaa Kooh dígoheeɗa ee koorohan ga ngëmaa ɓa laakɗa.

23Balaa jamaanaa kigëm ga Yéesu Kiristaa hayanaa, Waasii Móyíis lageeru hen pat, wa waa sek daa Kooh ínohluhannduu kigëmkaama.

24Fodaama Waasii Móyíis wërí níireeruu bi ga daa Kiristaanii hayan, en ɗanaa ga ngëmii ɗu laak gariɗa, Kooh abohuu ɓiɓo' ɓijúwí'.

25Waa kigëm ga Kiristaanii le'in, ɗu soolukissii níirohaa yaama.

26En ki'enaa, ɗú ɓéeɓpúu, ɗú ɓii ɗú gëm ga Yéesu Kiristaa ee ɗú en nari wíinooɗa, ɗú ɓitowu Kooh.

27Ɗú ɓéeɓpúu ɓan, ɗú bëtísi'u ga teekii Kiristaanii, kërí tah, ɗú enin nari wíinoo ga fíkíi Kooh.

28Kon laakissii an yii yaawúu', yii enndii yaawúu'. Laakissii an yii ñaam, yii enndii ñaam. Laakissii ɓan an yii ɓeti, yii ɣaal, ndaga ɗú ɓéeɓpúu ɗú wíinoo ga Yéesu Kiristaa.

29En lak Kiristaanii yërí laakkúunaa, ɗú bok ga níilii Abaraham ee ɗú hay kilam iñaa Kooh dígee Abarahamɗa .

Galaat 4

1Ɗú ínohin kon iñii yii mi wo"úuɗa: ɓaa jom kilam Paamci en ya lís ki'en oomaanaa, luu enee an alalaa tóohwa wuuci, dara wóotírohhiiri na ñaam.

2Ɓiɓo' ɓërí toputu'anndi, ɓa toputu'i iñaa ya laakɗa, bi ga daa jamaanaa paamci wo' an ya mín hafci kiɓayɗa le'an.

3Ee ɗí ɓan, ga wii ɗí en oomaaɗa , ɗí enee ñaam baahcii ëldúna .

4Wayee nak ga waa wahtaa Kooh wo'eeɗa le"a, ya wossa Kowukaagari, ka límukka ga ɓeti, ka hayya ga jamaanaa Waasaa Móyíis,

5doonaa Kowukaa laas ɓuwii aɣ kipesɓa ga Waasii Móyíisɗa. Fodaama ka onndaruu ki'en ɓitowu Kooh.

6Kooh waareeruu kiteeɓ an ɗu ɓitowuci, kërí tah, ya wossa Helaa Kowukaagari ga keeñciigaruu. Helaa waama wërí ɓayiri didóolí an: «*Abaa! Paammboo!».

7Kon fu enissii ñaam, wayee fu kowu. Ee waa fu kowu, Kooh hayyaa ki'on fu lam ga iñcaa ya ɗaaki' towutaagariɗa.

Pool jaahli"a ga ɓu-Galaat

8Kuɗewaa, ɗú ínohéeríi Kooh, ee ɗú daanee kijaamuk fodii ñaam enaama ciliis caa enndii Kooh kayoh-kayohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Wayee diimaɗa, waa ɗú hídohin na Kooh, wala sah waa Kooh hídohin narúu, ɗú mín na kiɓoyukis ga baahcaa caama haydohɗoorúu tús ee ca caloo daraɗa? Iñii tah ya ɗú waa' kiɓoyukis ki'en ñaam gaca?

10Laakin ga bescii, ga ñiincii, ga jamaanucii, wala tíkíistii, caa ɗú am, ɗú tíkkaca enaama cilëekí'-solu.

11Mi niikin man daal iñii mi son garúuɗa tóoh en sooƴ!

12Mbokcii, mi kíimmbúu, tumat fodiigoo, waa mi tumin haffoo fodii garúu . Ɓú mosooroo kitum iñaa mesikkoo.

13Ɓú níindísukaa, wii mi ɗeɓpúu kiyéegal Hewhewii winéwí'wiiɗa, lak mi ɗúukoolin.

14Hídaa daa ɗúukoolii faanfiigoo sodaleerúuɗa tóoh tahhii bi ɗú saŋngaroo ɗú sëbítukkaroo . Wayee fodii malaaka-Kooh, wala sah fodii Yéesu Kiristaa, ɗú ɗapparoo ga ɗuuƴcúu.

15Wada keeñ-soosaa ɗú taabee nawaɗa? Na dii ɗú safareeɗa! Mi mínin kiseedi' garúu an, enee an mínukinaa eneenaa ɗú hay kilukit tuhastiigarúu, ɗú e'toota.

16Kon diima, mi enin ɓaa ɗú waa'tii gari kihot ndaga kayohfii mi wo"úuɗane?

17Ɓuwum enu na kifool ga fenoorúuɗa, nofcumgaɓa moroo. Ɓa heellúu kihëgísoh naroo , en ɗanaa ɗú fooli ga fenooɓa.

18Kikaantukoh ga yen jofin, wayee enat ga yijófí', ee ɓan ka enat besaa en ɓéeɓ. Ka hanat ki'en rek binaa mi en narúunaa.

19Towutiigoo, ɗú tahinndoo ki'enis ga coonu, en fan ɓetifaa en na kimatuk. Ee iñaama ƴah bi ga daa Kiristaanii pesan garúu.

20Dii mi waareerúu kideeƴ diima deŋɗa, bi mi tuuk, mi wo' narúu wo'een wiliisɗa. En ki'enaa, mi ínohoo dii mi tumanndúuɗa.

Iñaa laakee ga díkaanti Agaa' na Saaraaɗa

21Wo'attoo, ɗú ɓii ɗú waa' ki'aƴ kipeskiigarúu ga Waasii Móyíisɗa, ɗú ínohoo iñii wa wo'ɗa hene?

22En ki'enaa, bíduunun ga Këyítfaa anAbaraham laakee towu tanak tiƴaal. Yíinoo, ya laakki na ñaam yiɓeti, yíinooyaa, ya laakki na ɓetifaa enndii ñaam.

23Kowukaa ya laak na ɓetifaa en ñaamɗa límu fodii towutii ɓéeɓta. Wayee kaa ya laak na ɓetifaa enndii ñaamɗa, límu ga kíntaanaa Kooh tum kimëtí iñaa ya dígoheeɗa.

24Laakin yen yiliis yaa ɗaakuk ga wo'eenaama: Ɓeticaama teewoh kifiiliimunoh kom kanak. Kifiiliimunohkaa kíinoo, Kooh pokoheeka na Móyíis ga jaŋjagaa Sínayíi, ee lím towu-ñaam kesi. Ɓeti-ñaamfaa ee teeku Agaa'ɗa fërí teewohka.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Agaa' yërí mandarga janjagaa Sínayíi en ga kúlkaa Arabíiɗa. Ya teewoh Yéerúsaleem yii ga jamaanii diimaɗa. Yéerúsaleem yiima, na ɓuwaa dëk daɗa, ɓa ɓiñaam.

26Wayee kifiiliimunkaa kukanakkaa meƴdoh Yéerúsaleemyaa en ga ɗookɗa . Ya enndii ñaam ee yërí en eewwuu.

27En ki'enaa, Këyítfaa wo' an: «Fu, ɓetifii mínoo kilaak kowuɗa, neɓluka; fu yii fu mosoo ki'ínoh mesiklaat kilaak kowuɗa, kurnuka, ndaga towutaa ɓetifaa foñuɗa tërí wëñan kiyewin taa ɓetifaa en na ƴaalciɗa .»

28Ɗú nak mbokcii, ɗú ɓërí en towutii límu, fodaa Ísaak, ga dígaa Kooh dígohee na Abarahamɗa.

29Kuɗewaa, kowukaa límsee fodii towutii ɓéeɓtaɗa daanee kihatal ga kipes kowukaa límu ga doolii Helii yisela'í'yiiɗa. Ee iñaama bi wati lís kilaak.

30Wayee iñii yiida wo'see Abaraham bídussa ga Këyítfaa an: «Kaalaa ñaamii ya na kowukiigari, ndaga kowukii ñaamii jomoo kibok kilam na kowukii ɓetifii enndii ñaamɗa .»?

31Kon nak mbokcii, ɗu enndii ɓitowu ñaam wayee ɗu ɓitowu ɓetifaa enndii ñaamɗa.

Galaat 5

Watukat ki'enis ñaam

1Kiristaanii ɓëgísinnduu doonaa ɗu laak haffuu kayoh-kayohɗa. Kon nak, yëgísat ga iñii ɗú amɗa ee kaa tookat kiñaam galukis ga ɗookkúu.

2Súkúrukat, mi Pool, mi wo"úu an: binaa ɗú eroh haffúu ga kigúrukaa, iñii Kiristaanii tumi'túuɗa laakɗoorúu jeriñ wíinoo.

3Mi yii wo'iska ɓan an: ɓéeɓ ɓaa eroh hafci ga kigúrukaa, ya joman kitaabuk hen ɓéeɓ iñcii Waasii Móyíis nakoh kitumɗa.

4Ɗú ɓii ɗú heeli ki'abu ɓiɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh, ga kitaabuk Waasii Móyíisɗa, ɗú hëgísohin haffúu na Kiristaanii ee ɗú meƴdohin haffúu ga yërmaandaa Kooh.

5Ɗí ɓii ɗí gëminɗa nak, Helii yisela'í'yii yërí onndíi kiyaakaa' an Kooh hayyíi ki'aboh ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici. Ee iñaama yërí ɗí sek wa gaaw kilaak.

6En ki'enaa, binaa ɓo' en wíinoo na Yéesu Kiristaanaa, iñaa laak soluɗa enndii kigúruk, wala kigúrukkii. Iñaa laak soluɗa wërí en kilaak ngëmaa teewohi tumeencaa taam na kiwaaroh.

7Jaarii ɗú bëteeɗa dii wa jekeeɗa moos! Ɓii pellúu ɓa, hoonohharúu kitaabuk kayohfii?

8Iñaa ɗú gëmlukohu yaama meyohhii ga Kooh, yii ɓayyúu ɗú hay gariɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Wo'uunun an «Moloŋ kuun wijutuut, waa kaañohin, dooyin kikaañohi kuuncaa ɓéeɓca.»

10Moona déy, mi abin yaakaa' garúu ndaga Ha'mudii. Mi ínohin an halaatciigaruu wóotírohanndii ga iñuma. Wayee ɓaa aas ga ɗuuy'cúu, hícohha helciigarúuɗa, ɓaa ya mín ki'en tóoh, Kooh hayyi kisaŋku'.

11Kon mbokcii, mi ga kihaffoo, enee an mi lís kijëgíroh an kigúruk tumsataa, eneenaa mi hatalsoo ga kipes. Kon iñii tah ya mi hatalu ga kipessoo? Kikaankii Yéesu ga kuraanaa mi en kiyéegaloh ee ka newoo ɓuwiiɗa, kërí tahka.

12'Buwiima jaahallúu ga iñaamaɗa, mi wo' man ɓa hanat ki'eem ga kigúruk doŋ, wayee ɓa namat kigú' hen tóoh.

13'Dú nak mbokcii, Kooh ɓayinndúu, ɗú hay gari, en ɗanaa ɗú laak haffúu. Wayee nak, kaa koorohat laakaa ɗú laak haffúu waama, ɗú pesi ga iñaa neɓ kumuunndúu rek. Namat kiwaaroh hen, ɗú dímalohi ga díkaantirúu.

14En ki'enaa, Waasii Móyíis, iñcii wa nakohɗa tóoh matin ga wo'eenii wiwóorí'wii wii: «Waaraa mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa.»

15Ee ɓan binaa ɗú tum fodii júu'cii ga ëgíriiɗa, ɗú ɗowohi, ɗú ñamohi ga ɗuuy'cúunaa, ínohat an ɗú aaw ga kilëehɗoh ga ɗuuy'cúu. Kon watukat iñaama.

Íisat Helaa yisela'í'yaa kuliyuk ga kipeskiigarúu

16Iñii yii yërí mi y'ahhúu kiwo': Íisat Helii yisela'í'yii ya níi' kipeskiigarúu, en ɗanaa, ɗú taabukoo neɓlaat-kumuunndúu.

17En ki'enaa, iñaa neɓ kumuun ɓo'-súusúus bokkii na iñaa Helaa yisela'í'yaa waa', ee iñaa Helaa yisela'í'yaa waa'ɗa wóotírohin na iñaa neɓ kumuun ɓo'-súusúus. Kon nak iñcaa kanakcaa caama mínohsoo, en ɗanaa, enoo an iñaa neɓpúu ɓéeɓ ɗú mínndi kitum.

18Binaa ɗú kuliyuki' Helii yisela'í'yii ga kipeskiigarúunaa,Waasii Móyíis tíkukisoorúu.

19Leerin an ɓaa taabuki neɓlaat-kumuun ga kipesci, tumi iñcii cii: kiŋalaañuk; kiɓay halaat cisépí'í'; kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ;

20kijaamuk koof; na kinaahuk, kimínohoo na mooroomfu, kiñaroh na ki'iñaan, ki'aylukoh, kiwaa' kiwëñí', kihëgískoh, na kifa'ɗoh,

21kiñeeh ɓo', kiliiluk ga ki'an na kiñam, kihaabin na enaama ciliis caa manɗa. Mi ɗeweerarúuka kiwo' ee mi yii wo'issúuka yii: ɓuwaa enukoh iñcaamaɗa boksoo gaNguuraa Kooh.

22Wayee iñcii Helii yisela'í'yii límí ga ɓo'ɗa cërí en: kiwaaroh, kineɓ keeñ, kilaak jam, kiteey, kijof, kilaak yërmaandi ga ɓo' na ki'en go';

23kimo' keeñ na kimín ki'abuk. Ee wóorin an iñcaama Waasii Móyíis saŋngiica.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Ɓuwii en ɓuu Yéesu Kiristaaɗa apuunun ga kuraanaa kiɓo'kaagaɓa taabuki neɓlaat-kumuunɗa, na iñcaa cibóní'caa helɓa líki gaɗa.

25En lak Helii yisela'í'yii yërí onnduu kipesaa ɗu taaban ɓan ga iñaa ya waa'ɗa.

26Kindamukoh hanat kilaak ga díkaantiruu: ɗu Ísat kidiiŋatoh, ɗu íis ki'iñaadoh.

Galaat 6

Ki'amɗoh ga díkaantirúu

1Mbokcii, binaa ɓo' abu ga kitum iñaa joffiinaa, ɗú ɓii ɗú taam na Helii yisela'í'yiiɗa, ɗú ɓërí jommbi kiɓoyukidoh ga kayoh, ɗú taam ga na teey. Ee ɗú, yaa en ɓéeɓ watukat hafci, doonaa dú keenoo ɓan ga fí' Seytaani.

2Ɗú, amɗohat ga díkaantirúu kikooruk ɗofciigarúu. Fodaama, ɗú hay kimëtí' kitum ɓéeɓ iñii waasii Kiristaanii nakohɗa.

3En ki'enaa, binaa ɓo' tík hafci kilaak solu ee lak ya enndii dara, ya ɗúk hafci.

4Ɓaa en ɓéeɓ, malaksukohat iñcaa ya tumiɗa. Ya hot iñaa ya ndamukan ganaa, ya eemdohatka ga hafci, ya hanat kinatuk ga mooroomci.

5Ndaga ɓaa en ɓéeɓ línan sasaagari.

6Ɓaa en na kijëgíru Hewhewii winéwí'wii, warat ɓaa jëgí'tiɗa ga ɓéeɓ iñcaa ya laakɗa.

7Ken hanattúu kiɗúk ga iñii yii: Kooh, ken yapoori. Ee iñaa ɓo' sokaa, píikanndi.

8Ɓaa fu sok iñaa neɓ kumuunfunaa, fu píikan iñaa neɓlaat-kumuun límɗi ɓo'ɗa ee wërí en kikaan. Wayee ɓaa fu sok iñaa Helii yisela'í'yii waa'ɗanaa, fu píikan iñaa Helaa yisela'í'yaa límɗi ɓo'ɗa ee wërí en kipeskaa leehoo taa'ɗa.

9Ɗu hanat kiyówí' yahhuu ga kitum yijófí'. En ki'enaa, binaa ɗu am, ɗu íissiinaa, wahtaa le'aa, ɗu hay kipíik iñaa laakin jeriñ.

10Kon wahtaa ɗu mínka tóoh, leenaa ɗu tumɗat ɓéeɓ iñaa jofin, wëñaa ga ɓuwii ɗu bok naɓa ngëmɗa.

Dígalcii mëeñjohɗa na këñí'cii

11Ɗú hotin bínciigoo, dii ca yakɗa, mi yërí bínca na yahhoo.

12Ɓuwaa gítínsirúu ga kigúrukɗa, ɓa heel kilaak teek ga ɗuuɗ ɓuwii. Iñaa ɓa niik rekɗa wërí en kihatalu ga kipesɓa binaa ɓa yéegaloh kikaankaa Kiristaaniiga kuraanaanaa.

13En ki'enaa, ɓuwaama fa' ga kigúrukɗa, ɓa ga kihafɓa sah taabukussii Waasii Móyíis. Ɓa waa' ɗú gúruk doonaa ɓa mín kibakuk an ɓa tumlukohinndúu iñaama ga faanndúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Mi ga kihaffoo, laakoo enaama yiliis yaa tahanndoo kibakuk, enndii kikaankaa Yéesu Kiristaa,Ha'mudiigaruu ga kuraaɗanaa. Ka tahin bi iñcii ga ëldúnaɗa kaanin garoo ee mi kaanin ga iñcii ga ëldúnaɗa:

15Yii gúrukin wala yii gúrukkii, iñaama laakoo solu. Iñii laak soluɗa wërí en ki'en ɓo' yi'as.

16Ɓéeɓ ɓuwii taabuk iñum mi wo' yuma, na ɓéeɓ ɓuwii en ɓuu Kooh enu Isarayeelyiigariɗa, mi yii Kíimi'ɓa an: Kooh barkeelatɓa, onɓa jam.

17Ee iñii aaw ga fíkíiɗa, ken hanattoo ki'ek coonu. En ki'enaa, ñancii mi ɓay ga faanndooɗa teewohin an mi sodaluunun ndaga Yéesu.

18Mbokcii, yërmaandaa Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu taabat narúuɓéeɓpúu. Aameen.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Efees

Efees 1

Këñďoh

1Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa ee Kooh yërí waa'ka. Mi yërí bínndúu Këyítfii fii, ďú ƀuwii ga teerii Efees en ƀuu Kooh ee gëmuunun ga Yéesu Kiristaaďa.

2Mi yii kíim Kooh Paamudiigaruu, ya na Yéesu Kiristaa,Ha'mudii ƀa barkeellúu, ƀa onndúu jam.

Iñcii cijófí'cii Kooh tumi' ƀuwiigariďa

3Ďu kañat Kooh, yii en Paamudii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruuďa. Ga dii ďu en wíinoo na Kiristaaďa, Kooh barkeelinnduu barkeelaa en ƀéeƀ, waa Helaagari onnduu ee ca laak ga ďookďa.

4Ya tanukinnduu ďu en wíinoo na Kiristaa, lak ya sakkii ëldúna duum, en ďanaa ďu en ƀiƀo' ƀisela'í', ƀaa laakoo sík ga fíkíici. Ga kiwaa'kii ya waa'tuuďa,

5ya ammba kumëeñí' kitanukkuu ďu en ƀitowuci ee kooroh ga Yéesu Kiristaa. Iñaama yërí ya waaree ee yërí neƀpi.

6Kon nak, ďu kañatti ndaga kijofkiigari paafin iñaa en tóohďa: ya jofin garuu ee ya meekissiiruu dara ga ndaga dii ďu en wíinoo na Kowukiigari ya wëñ kikeeñukďa.

7Ya kooroh ga ñífaa Kiristaa aamseeďa, ya laassaruu, ya bayallaruu tooñcaa ďu tooñnjiďa. Fodaama, ya teewinnduu dii kijofkiigari hín kiyakďa.

8Kijofkiima, ya teewinnduuka bi dooyin sëk, ya sorin garuu kiñaañkaa meyoh gari, na ƀan kilaak hel.

9Ya oninnduu ki'ínoh iñaa ya waaree kitum, wa newinndi ee enee kúmpa garuuďa. Iñaama, ya abeeri kumëeñí' ee ya koorohan ga Kiristaa ya tumwa.

10Iñaama ya mëtíran ga wahtaa ya amďa, wërí en an ƀéeƀ iñcii en ga asamaanďa, na ƀéeƀ iñcii en ga kakayfiiďa ya hídírohca wíinoo ee Kiristaa en ƀaa kuliyukcaďa.

11Waa ďí enin wíinoo na Kiristaanii, ďí laakin ƀak ga tóoh iñcii Kooh díŋ heetiigariďa. Kooh tanukeerii kumëeñí' fodaa ya nateeka kitumďa. En ki'enaa, ya tumi iñaa en ƀéeƀ fodaa ya natkaďa na daa ya waa'kaďa.

12Fodaama, ďí ƀii ďí en ƀuwii ďeƀ kilík yaakaa'ƀa ga Kiristaaniiďa, ďí teewoh ndamii Kooh ga kipeskiigarii.

13Ďú ƀan, ga waa ďú kelohha wo'eenii wukayohwii, wii en Hewhewii winéwí'wii músallúuďa, ďú gëmmba ga Kiristaanii ee Kooh tummba mandargaagari garúu. Mandargaama wërí en Helii yisela'í'yii ya dígoheeďa.

14Helii yisela'í'yii yërí en iñii Kooh ďeƀpuu kiwa' ga ƀéeƀ iñcii ya faani'tuuďa, bi ga daa ďu ƀëgískan say ga tóoh iñaa bonin. Kon ďu y'eekat ndamii Kooh laakďa.

Pool Kíimi' kerceencii

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ga iñaama, mi ɓan, mi kelohin ngëmii ɗú laak ga Yéesu Ha'mudiiɗa, na ɓan dii ɗú hín kiwaa' ɓéeɓ ɓuwii enu ɓuu Koohɗa.

16Fodaama, mi dëk ga kigërëm Kooh garúu, ee saycaa mi kíim Kooh tóoh, helloo ka' garúu.

17Mi yii kíim Kooh, yii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu; Paamudii líif na ndamɗa, ya so'túu Helaagari onanndúu kiñaañ, wa teeɓpúu Kooh ee tum bi ɗú ínohhi kayoh-kayohɗa.

18Mi yii kíim ya léerí' helciigarúu doonaa ɗú ínoh yaakaarii ɗú laak ga ɓayii ya ɓayyúu ga hafciɗa. Ɗú ínoh ɓan alalii wiyaakwii laakoo ga fen ya faani' ɓuwii en ɓuuciɗa, dii wa hín kiyakɗa.

19Ee ɗú ínoh ɓan dooliigari lëgëy ga ɗuuʸcuu, ɗu ɓii ɗu gëm gariɗa, dii wa hín kiyakɗa. Ya teewohha dooliigari wiyaakwiima ga daa iñaa wa mín hín kiyakɗa

20ga wii ya mílísi' Yéesu Kiristaa ga ɓuwaa kaaninɗa, ya ɓëwí'tari ɗook asamaan, yugi'tari, hanoh yah-ñaabaagari.

21Daama, Kiristaa hanohɗussa ga ɗook iñcii ga díkaanti ɗook na kakay, ca cii nguuruk, ca kaañukoo, ca laakin dooli ee ca toon dooliɗa. Ya hanohɗussa ga ɗook ɓéeɓ teek, waa ɓo' mín kiɓayohu. Iñaama eemmbii doŋ ga jamaanii diima, wayee bi ga sah jamaanucaa yʸah kihayɗa.

22Kooh erin Kiristaa kinguuruk ga ɗook iñaa en tóoh , ee Kiristaaniima hanoh ɗook ga iñaa en tóohɗa, Kooh erinndi kikuliyuk ga jaangii.

23Jaangii wërí en faanfii Kiristaanii. Kiristaanii yii ga jaangii bi gomin ee Kooh yii gari ɓan bi gomin .

Efees 2

Ɓaa gëm ga Yéesu hay ki'en ɓo' yi'as

1Ɗú nak, kuɗewaa, ɗú enee ɓuwaa kaanin ga fíkíi Kooh ndaga tooñcaa ɗú tooñeeri ee ɗú dëkee ga kitum baakaa' rek.

2Ga ɗuuʸ iñcaama ɗú taabukee kipeskii kibóní'kii ɓuwii ga ëldúna enukohɗa. Ɗú kelohɗee buurii kaañukoo ee nguuruk ga iñcii en ga díkaanti ɗook na kakayɗa. Buuriima yërí en helii wibóní'wii en na kilëgëy diima ga ɗuuʸ ɓuwii saŋ kikelohi' Koohɗa.

3Ɗu ɓéeɓpuu, ɗu bokee ga ɓuwaama ɓan. Waama, ɗu pesee ga iñaa neɓ kumuunnduu, ɗu tumi iñaa faannduu meekisoh na iñaa en ga helluu. Fodaama, ga daa ɗu madeeɗa, ɗu enee ɓuwaa aylukaa Kooh jomee kikípuk ga ɗookɓa, fodaa ɓuwaa ɓaama.

4Kooh nak laakin yërmaandi wiyaak garuu, ee ya waa'tuu hen bi,

5hídaa ga dii ɗu enee ɓuwaa kaanin ndaga tooñcaa ɗu tooñeeriɗa tóoh, ya onndaruu kipesis na Kiristaanii. Ee, kijofkii Kooh onndúu kimúc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Ɗu enin wíinoo na Yéesu Kiristaa, Kooh mílísɗinnduu nari ee ya oninnduu ɗu bok kinguuruk nari ga ɗook asamaan.

7Kooh tumin iñaama doonaa ya teeɓ ɓuwii ga jamaanucii hayanɗa daa yërmaandaagari hín ki'aŋ ee wa laakoo ga fenɗa. Kooh teewohinwa ga kijofkaa ya laak garuu ee kooroh ga Yéesu Kiristaaɗa.

8En ki'enaa, kijofkaa Kooh kërí múlsallúu kooroh ga dii ɗú gëmin gariɗa. Iñaama meyohhii garúu, Kooh yërí onndúuka.

9Enndii tumeenciigarúu tah iñaama kilaak. Kon ken hanat ga kindamuk.

10En ki'enaa, Kooh yërí tummbuu ga dii ɗu manɗa. Ya kooroh ga Yéesu Kiristaa, tummbaruu ɓiɓo' ɓi'as, en ɗanaa kipeskiigaruu líif na tumeen cijófí', caa ya waayuk garuu kumëeñí' doonaa ɗu taabukca.

Kiristaanii tumin ɓuwii ɓéeɓba heet wíinoo

11Ga iñaama, ɗú ɓii ɗú límukohhii yaawúu'ɗa, níindísukat iñaa ɗú enee kuɗewaaɗa. Yaawúu'cii teekussúu haat, ɓa teekka hafɓa ɓuwaa gúrukin, ee ɓa aƴ iñaama ga ku'enaama jijutuut jaa ɓa gú' ga faanɓa.

12Ga jamaanaama, ɗú ínohéeríi Kiristaanii, ɗú bokéeríi ga ɓu-Isarayeel; ɗú enee sagac ga kifiiliimunkaa Kooh pokohee na heetiigari na ɓan iñcaa ya dígeewaɗa. Ɗú laakéeríi yaakaa' wíinoo ga kipessúu, ee ɗú ínohéeríi Kooh, ga dii ɗú enee ga ëldúnaɗa.

13Wayee diimaɗa, ɗú ɓii ɗú úsaayeera Koohɗa, ɗú deeƴdohuunun ndaga dii ɗú enin wíinoo na Yéesu Kiristaa, kooroh ga ñífaa Kiristaa aamseeɗa.

14Kiristaanii, ga kihafci, haydohɗinnduu jam. Ya tuminnduu heet wíinoo: ennda yaawúu', ennda ɓaa enndii yaawúu'. Ya nísin kisagohkaa ɗígee díkaantiruu ga wii ya eroh kumuunkaagariɗa.

15Fodaama, ya këlëembíssaWaasii Móyíis ga iñcaa wa nakohi kitum na kitaabukɗa. Ya hídírohha yaawúu' na ɓaa enndii yaawúu', ɓa ennda ɓo' yíinoo yi'as gari, ee jam laakka.

16Ya kooroh ga kikaankaagari ga kuraanaaɗa, yaawúu' na ɓaa enndii yaawúu', ya júwohirohhaɓa na Kooh; ya ɗúbí'ta kisagoh ga díkaantiɓa, tummbaɓa ɓa en wíinoo.

17Fodaama, Kiristaanii hayin ëldúna kiyéegaloh hewhew jam garúu, ɗú ɓii ɗú úsaayee Koohɗa, hewhew jam ɓan ga ɓuwii deeƴsee gariɗa.

18En ki'enaa, ɗu ɓéeɓpuu, ennda yaawúu', ennda ɓaa enndii yaawúu', Yéesu Kiristaa oninnduu kimín kituuk ga fíkíi Kooh kooroh ga Helii yisela'í'yii ee ya yíinooɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Kon nak, ɗú ɓii ɗú enndii yaawúu'ɗa, ɗú enissii sagac wala ɓuwaa meyoh ín, wayee, ɗú en ɓuwaa bok kidëk na ɓuwii enu ɓuu Koohɗa, ee ɗú bok ga jawootii Kooh.

20Ɗú ekuunun ga tawahii yípu ga ɗook la'-atohiiɗa, ee apotaa'cii na sëldíiga-Koohcii enussa la'-atohiima. Yéesu Kiristaa, ga kihafci, yërí en atoh-koñii tawahii.

21Ya yërí on ɓéeɓ atohcii tawahii kitaaboh; tawahaa koluk, tuuk gík; ee wa ennda kaan fisela'í'faa Ha'mudiituuki'.

22Ɗú ɓan, waa ɗú enin wíinoo na Ha'mudii, ɗú bokidohuunun ga tawahiima, ee ɗú ɓërí en Kaanfiima Kooh kooroh ga Heliigari yisela'í'yii, dëkka gafaɗa.

Efees 3

Lëgëyaa Pool sasu kitumɗa

1Iñaama tah, mi yii kíimi'túu Kooh, mi Pool, mi yii mi lagu ga kasu ga teekii Yéesu Kiristaa, ndaga lëgëyii mi en na kitum ga ɗuuʸcúu ɗú ɓii ɗú enndii yaawúu'ɗa.

2Wóorin an ɗú kelohin iñaa aaw ga lëgëyii Kooh sassoo kimëtí' ga ɗuuʸcúu ee kooroh ga kijofkaagariɗa.

3Kooh teewinndoo, onndaroo ki'ínoh kúmpafaa meyoh gariɗa. Iñaama, laakin iñcaa mi laassúu ga kibín ga ɗook.

4Binaa ɗú jaŋcanaa ɗú hay ki'ínoh yen ga helii mi laak ga kúmpafii ga Kiristaaniiɗa.

5Ga jamaanucaa paafɗa, Kooh onéerí ɓo'-súusúus ki'ínoh kúmpafaama, fodii dii ya hanfa kiteeɓ wati apotaa'ciigari ɓisela'í'ɓii nasëldíigaciigari ee kooroh ga Helii yisela'í'yiiɗa.

6Kúmpafaama fërí en an, ɓuwii enussii yaawúu'ɗa bokidohuunun na yaawúu'cii ga iñcii cijófí'cii Kooh faani' ɓuwii en ɓuuciɗa, ɓa bokka ga faanfii fa fíinoo, ɓa bokin ɓan ga iñaa Kooh dígoheeɗa. Iñaa tahkaɗa wërí en ga dii ɓa enin wíinoo na Yéesu Kiristaa ga wii ɓa gëm ga Hewhewii winéwí'wiiɗa.

7Hewhewii winéwí'wii wiima wërí Kooh, ga kijofkaagari, tummboo súrga kiyéegalohwa, ee ya mínlukohhoo iñaama ga dooliigari mi ɓayɗa.

8Mi wëñ kijutuut ga ɓéeɓ ɓuwii en ɓuu Koohɗa. Moona déy, Kooh tanukinndoo kiyéegaloh, fodii hewhew, ɓuwii enussii yaawúu'ɗa alalii leehoo taa' meyoh ga Kiristaaniiɗa.

9Ya oninndoo fodaama kimeʸdoh faŋ ga ɓéeɓ ɓuwii iñaa ya waayukeeɗa, ya yii ya sak iñaa en tóohɗa. Ee iñaama mos ki'en kúmpa ga ɓéeɓ.

10Diimaɗa nak, iñcii en ga asamaan, ca cii nguuruk ee ca kaañukooɗa, kooroh ga iñaa Kooh tumi' jaangiigariɗa, ca hotta kimma kiñaañkii meyoh ga Koohɗa ga dii ka hín ki'aŋɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Kooh tumin iñaama fodaa ya nateeka kitum lak ëldúna sakussii duum ee ya mëtírinwa kooroh ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

12Kon waa ɗu enin wíinoo na Yéesu Kiristaa ee ɗu gëmin gari, ɗu mínin kituuk ga fíkíi Kooh na hel widëlí'.

13Kërí tah, mi kíimmbúu, kaa halaatat ga coonucii mi en na kidayˇ ndaga ɗú, bi tah ɗú yówí' yahhúu. Coonuciima límí'túu ndam kesi.

Pool kíimi' ɓuwaa gëm ga Yéesuɗa

14Iñaama tah mi yii yí' ga fíkíi Kooh, Paamudii kikíimmbi,

15ya yii ya en cosaanii ɓéeɓ jawootciiɗa: ennda ga asamaan, ennda ga kakayfii.

16Kooh yewinin ndam ee yërí laak iñaa en tóoh. Kon mi yii kíimmbi ya kooroh ga Heliigari yisela'í'yii, ya onndúu dooli wiyaak, waa yëgísɗan ngëmiigarúu.

17Ee kooroh ga ngëmaamaa, Kiristaanii dëk ga keeñciigarúu, ndaga dii ɗú gëm gariɗa. Yípat níil ga ɗuuyˇ kiwaaroh ee ɗú tawah kipessúu ga kiwaarohkiima ga díkaantirúuɗa.

18Fodaama, ɗú na ɓéeɓ ɓuwii en ɓuu Koohɗa, ɗú guu'guuluk ga ki'ínoh dii kiwaarohkii Kiristaanii hín ki'aŋ, kihoo', kika' ɗook na kihuutɗa.

19Ɓú hay kimín ki'ínoh ɓan kiwaarohkiima paafin tóoh iñaa ɓo' mín ki'ínohɗa; ee fodaama Kooh hay kigom garúu bi ɗú líif muut nari.

20Kooh, ga dooliigari en na kilëgëy ga ɗuuyˇcuuɗa, mínin kitum iñaa paaf fúuf, tóoh iñaa ɗu mín kikíim wala sah iñaa ɗu mín kihalaat.

21Ya laakat ndam ga tumeencii ɓuwii ga jaangiiɗa, ee ya laak ndam ga iñaa Yéesu Kiristaa tumɗa, ga jamaanaa mín ki'en ɓéeɓ, bi taa'! Aameen.

Efees 4

Ki'en wíinoo ga Yéesu Kiristaa

1Kon mi yii mi lagu ga kasu ndaga kilëgëyi' Ha'mudiiɗa, mi daassúu, kipeskiigarúu taaboh na kipeskii Kooh ɓayohhúuɗa.

2Dëkat ga kiyóoskí' haffúu, mínat kiɗúkoh na ɓuwum, ɗú took kimúuñ. Ɓaa en ɓéeɓ tookat kimúuñi' mooroomci, taam na kiwaaroh.

3Tumat tóoh bi, ga jamii akitohhúu yaa en ɓéeɓ na mooroomciɗa, ɗú am enii ɗú en wíinoo Helii yisela'í'yii onndúuɗa.

4Faanfii fa fíinoo, Helii yisela'í'yii ya yíinoo, fodaa daa ɓan wa wíinoo yaakaarii laak ga ɓayii Kooh ɓayyúuɗa.

5Ha'mun yíinoo yërí laak, ngëm wíinoo wërí laak ee bëtísi' wíinoo wërí laak.

6Kooh yíinoo yërí laak, ee yërí en Paamudii ɓéeɓ ɓuwii. Yërí hanoh ɓéeɓ ɗook, ya tumeenciigari koorohi ga ɓaa en ɓéeɓ ee ya dëk ga ɓéeɓ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wayee ɓaa en ɓéeɓ garuu laasin iñaa Kooh, ga kijofkaagari, onndiɗa fodaa daa Kiristaa wa' yaa en ɓéeɓɗa.

8Kërí tah, bíduunun ga Këyítfaa ga loo Kiristaanii an: «Ga wii ya en na kilap ɗook asamaanɗa ya ɓaydohin ɓiɓo' ɓaa abuunun Ee ya warohha ɓuwii iñcaa ya onohɗa.» .

9Kon wo'eenii wii an, ya lapin ɗook asamaanɗa, waa' ya kiwo'? Wërí en an ya ɗeɓ kiyoosuk hen bi ga ɗekataa wëñ kihuutɗa.

10Ɓaama yoosukeeɗa yërí lap, hanohha asamaancii ɗook doonaa ya gom ga iñaa en tóoh.

11Yërí on ɓuwii: ɓii, ki'en apotaa'; ɓíinoo, ki'en sëldíiga-Kooh; ɓíinooɓii, ki'en ɓiyéegaloh Wo'eenii winéwí'wii; ɓíinoo ɓiliis, kiníi' jawootii Kooh na ki'en ɓijëgíroh.

12Ya oninɓa iñcaama kiwaayuk ɓuwii en ɓuu Koohɗa doonaa ɓa mëtí' lëgëyaa ɓa tumi Kiristaaniiɗa ga kiɓaat kiyëgísí' ngëmii ɓuwii en faanfii Kiristaaniiɗa.

13Ee iñaama, bi ga daa ɗu ɓéeɓpuu ɗu bokan ki'en wíinoo ga ngëmii na ɓan ki'ínoh Kowukii Kooh, bi ga daa ɗu enan ɓuwaa matuunun, ɗu le' ga daa ɗu tuukan kot cimëtí' fodii cii Kiristaanii.

14Fodaama, ɗu ensisoo tu'oomaa, taa ɓaa koluk kijëgíroh tóoh nookɓa na wo'een-nof-moroocaa gëmlukohiɓa iñaa enndii kayoh, en fan gaal-loocaa dúuscaa gek, uurisaa egisohiwa daa en ɓéeɓɗa.

15Wayee ɗu hay kiwo'i kayoh, taam na kiwaaroh ee ɗu aawi kiyak bi, ga iñaa en tóoh, ɗu madi na Kiristaanii en hafii jaangiiɗa.

16Yërí en ɓii hídíroh ɓéeɓ ɓuwii, ɓa abohha wíinoo fodii cée'cii en ga faan aboh ga tëpísciiɗa. Fodaama, kiwaarohkaa laak ga díkaantiɓaɗa onanɓa kiwëñ kiyak na kiyëgís ga ngëm, binaa yaa en ɓéeɓ tum iñaa wa'tiɗanaa.

Kipeskii ki'askii ga Yéesu Kiristaaɗa

17Iñii yii yërí mi wo"úu ee mi yii seedi'ka ga teekii Ha'mudii an: Ɗú jomissii kipes fodii yiifa'cii taabuki halaatciigaɓa laakoo hafɗa.

18En ki'enaa, helciigaɓa kúnuk hen. Ɓa bokkii ga kipeskii Kooh onohɗa ndaga ɓa ínohoo dara ee ɓa súwin ga keeñ.

19Ɓa laakoo kaci ga dara, ɓa taabuk kibonkaa en tóoh ee ɓa kapoo ga kitum iñaa moroo.

20Ɗú nak, enndii iñaa manɗa yërí ɗú jëgíru ga loo Kiristaanii.

21Man ɗú abin iñaa Yéesu wo' na iñaa ya jëgírohɗa? Ee ɗú ínohin an kayoh.

22Kon ɗú jomin kifoñ kipeskaa ɗú enukohee kuɗewaaɗa. Ɓadukeenaama hewi'in, ee iñcaa cibóní'caa wa meekisohɗa ɗúki ɓo' hen, yasohiri.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ɗú íis Helaa Kooh ga kihafci ya onndúu kiɓay halaat ci'as,

24ɗú ɓay ɓadukeen wiliis wi'as, waa Kooh tum garúu fodaa daa ya manɗa; en ɗanaa, ɗú laak kipeskaa júwin, ee sela'in, kaa límuk ga kayohfii.

25Kon nak íisat kiwo' saboh. Ɓaa en ɓéeɓ garúu wo'at na mooroomci kayoh ndaga ɗu ɓéeɓpuu ɗu en faan fíinoo.

26Binaa ɗú aylukaa, leenaa watukat kikeen ga baakaa'; aylukkúu hanat kihoowuk bi ga noh-soos.

27Kaa onat Seytaani hal garúu.

28Ɓaa lokeeranaa, ya íisat kilok, ya anagohat, ya lëgëy bi jof na kihafci; fodaama ya laak iñaa ya dímalohan ɓuwaa sooluk dímalɗa.

29Kaa meʸdohat wo'eencaa moroo ga kúuwrúu. Kiwo' na' kilaakaa, enat wo'eencaa jofin, caa laakin solu ga ki'on ɓuwii ɓíinoo kiyëgís ga ngëmii, ee fodaama ca haydohi yijófí' ga ɓuwaa kelohicaɗa.

30Kaa léehɗat keeñii Helii yisela'í'yii meyoh ga Koohɗa. En ki'enaa, Heliima, Kooh yërí tummbi garuu, ya en mandarga bi ga besaa Kooh yʸahhúu kiɓëgís ga ɓéeɓ iñaa bonin.

31Kaa abat aylook, kaa tamohat, kaa aylukohat, kaa ñarohat, kaa ɓasohat, meʸdohat kisoot ga díkaantirúu.

32Ɓaa en ɓéeɓ jofat ga mooroomci ee ya teeɓpi kimo' keeñ. Bayalohat ga díkaantirúu fodaa daa Kooh bayallúu ndaga dii ɗú en wíinoo na Kiristaaniiɗa.

Efees 5

Ɗú jom kipes ga lee'laat

1Waa ɗú ɓërí en towutii Kooh keeñukɗa, guu'guulukat kon ga kitum fodaagari.

2Teewohat kiwaaroh ga kipeskiigarúu besaa en ɓéeɓ, fodii diiKiristaanii waa'taruu, ya e'ta Kooh kumuunkaagari ndaga ɗuɗa. Ya erohhaka fodii sarah waa tëkí'si hen ee ngetaa newin Kooh.

3Ɗú bok ga heetii Kooh,ërí tah kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, kitum iñcaa moroo, caa mín ki'en tóoh, wala kiɗíibuk iñaa en yuu mooroomfu, iñcaama jomoo sah ki'en wo'een ga díkaantirúu.

4Jekkii ɓan ɗú meʸdoh ga kúuwrúu wo'eenca korukkii, wala wo'eencaa laakoo haf, wala wo'een-yʸéenɗah cisépí'í'. Namat kay kimeʸdoh wo'eencaa gërëmi Kooh.

5Ee nak, ínohat dijófí' an ɓuwii faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa, ɓuwii tumi iñaa moroo ɗa boksanndii ga nguuraa Kiristaa na Kooh. Ɓuwii gooñi tóoh ga hafɓaɗa ɓan boksanndii ga ndaga man na ɓa jaamuki alalaa ɓa laakɗa.

6Ken hanattúu kiɗúk na wo'eencaa laakoo haf. En ki'enaa, iñcaama cërí tah aylukaa Kooh keeni ga ɗook ɓuwaa saŋngi kikelohi'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ɓuwaa man ɗa, kaa bokat naɓa dara.

8Kuɗewaa, ɗú enee ga ñúus. Diimaɗa, ɗú ɓii ga lee'laat ndaga ɗú enin wíinoo na Ha'mudii. Kon teewohat ga kipessúu an ɗú ɓii ga lee'laat.

9En ki'enaa, lee'laat wërí límí kijofkaa en tóoh, kijúɓkaa en tóoh na kayohfaa en tóoh.

10Kon nak guu'guulukat ga ki'ínohsoh iñaa neɓ Ha'mudii.

11Kaa bokat ga tumeencaa caama laakoo jeriñ, ɓuwaama enukohi ga ñúusɗa. Ɓuwaama sah namatɓa kiwíiñ hen.

12En ki'enaa, ɓéeɓ iñcaama ɓuwii tumi ga kakayɗa nam ki'apoh kaci hen bi ken kaañoo gaca sah kiwo'.

13Wayee binaa ca teewohu fagaa, iñaa ca en kayoh-kayohɗa dal kimeƴ lañ ga lee'laataa.

14En ki'enaa, iñaa faanu ga lee'laat tóoh en iñaa leerin. Kërí tah wo'u an: «Yúuduka, fu yii fu en na kineehɗa, kolukohaa ga leeloo ɓuwii kaaninɗa, ee Kiristaanii hayyaa kiniit na lee'latiigari.»

15Kon malkiskohat bi jof ga dum ɗú en na kipesɗa: hanat ki'en fodii ɓuwaa ñaañnjii, wayee enat fodii ɓuwaa lak kiñaañkaa meyoh ga Kooh.

16Ɗú gaaw kitum tóoh yijófí'yaa Kooh onndúu kimín watiɗa, ndaga jamaanii ɗu enohɗa, ɓuwii yewinin kitumi yibóní'.

17Kon nak kaa enat dof wayee namat ki'ínoh iñii Ha'mudii waa' ɗú tumɗa.

18Kaa laalat ga biiñ: iñaama ƴah kiyasoh kipeskiigarúu. Namat kilíifi na Helii yisela'í'yii.

19Daasohat ga díkaantirúu, ɗú ƴeekɗi Ha'mudii na ɓéeɓ keeñciirúu ƴeek-kañ, ƴeek-bak, na ɓéeɓ ƴeekcaa Helii Kooh onndúu kiƴeek.

20Ga wahtaa en ɓéeɓ, na ga iñaa en tóoh, gërëmat Kooh, Paamudii ga teekii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

21Ɗú ɓii ɗú e' Yéesu Kiristaa cée'ɗa, yaa en ɓéeɓ kelohɗat mooroomci.

Ɓadukeen ga díkaanti ɓeticaa na ƴaalcaagaɓa

22Ɗú ɓeticii, kelohɗat ƴaalciigarúu fodii dii ɗú kelohi' Ha'mudiiɗa.

23En ki'enaa, ƴaal yërí kuliyuk, ɓetici taam ga, fodii dii Kiristaanii kuliyuk ga jaangii en faanfiigariɗa, ee ya yërí en Músalkaatii jaangii.

24Fodii dii jaangii kelohi' Kiristaaniiɗa, ɓeticii jom kikelohi' ɓiƴaalɓa fodaama ga iñaa en tóoh.

25Ɗú ƴaalcii, waarat ɓeticiigarúu fodii dii ɓan Kiristaanii waaree jaangii bi ya erohha kumuunkaagari ndaga waɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ya tumin iñaama, kooroh ga músú na Wo'eeniigari, kisétí'wa, wa en wuu Kooh.

27Ya waa' jaangii, ga fíkíici, wa en jaangaa morin, waa setin wic, waa laakoo sík ee laakoo iñaa jekkii ga. Wayee wa sela', ee wa en waa laakoo dara iñaa ɓo' wo'an ga yibóní'.

28Fodaama ɓan, y'aalcii jomin kiwaa' ɓeticiigaɓa fodaa daa ɓa waa' faanɓaɗa. Y'aal waa' ɓeticinaa, lak ya waa' hafci.

29En ki'enaa, laakoo ɓaa saŋ faanfaagari. Ya namifa kiñëmíri hen, ya toputu'ifa fodii dii ɓan Kiristaanii tumɗi jaangiiɗa.

30Ee ɗu ɓërí en cée'cii faanfiigari.

31Bíduunun an: «Kërí tah y'aal hay kifoñ paamci na eeci, ya aboh na ɓetici, ee ɓa ɓanak, ɓa en faan fíinoo» .

32Wo'eenuma enin kúmpa fiyaak. Ee mi wo' an kërí laak ga díkaanti Kiristaanii na jaangii.

33Moona ka laak fodaama garúu ɓan: y'aalaa en ɓéeɓ waarat ɓetici fodaa daa ya waa' hafciɗa, ee ɓan ɓetifaa en ɓéeɓ onat y'aalci cée'.

Efees 6

Ɓadukeen kowu ga díkaantici na paamci na eeci

1Ɗú oomaacii nak, fodii dii Ha'mudii nakohkaɗa, kelohɗat ɓipaammbúu na ɓi'eewwúu. Iñaama nak yërí jof.

2Bídu ga Këyítfaa an: «Kelohɗaa paapu na eefu.» Iñaama yërí Kooh ɗeɓ ki'ebaloh kitum, waa taam na iñaa ya dígoh ga, wo' an:

3«En ɗanaa, kipesfu neɓ ee fu hoo' kumuun ga ëldúna».

4Ɗú nak paamuncii, kaa tëmírat keeñcii towutiigarúu, wayee koratɓa, ɗú jëgíriɓa fodaa daa Ha'mudii waarohkaɗa.

Ɓadukeen ñaam na ha'munaagari.

5Ɗú ñaamcii, kelohɗat ha'muncaagarúu ga ëldúnaɗa. Niikatɓa, ɗú e'ɓa cée', taam na keeñ wisétí' fodii dii ɗú tumɗi Kiristaaniiɗa .

6Ka hanat ki'en ga daa ɓa malaki garúuɗa tah ɗú tumi lëgëyaagarúu, kiheel ndam ɓo'-súusúus. Wayee lëgëyat fodii ñaam Kiristaanii, fodii ɓaa eki keeñɓa tóoh ga kitum iñaa Kooh waa'.

7Tumat lëgëyumgarúu na keeñ wisóosí'. Hanat ki'en fodii ɓuwaa lëgëyi' ɓo'-súusúus wayee enat fodii ɓuwaa lëgëyi' Ha'mudii.

8Ínohat gaka an, yaa en ɓéeɓ garúu, ennda ñaam, ennda ɓaa enndii ñaam, iñaa ya lëgëy ga yijófí'ɗa, yërí Ha'mudii íkanndi.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ɖú nak, Ha'muncii ñaamcii, tumat fodaama ga díkaantirúu na ñaamcumgarúu. Kaa dígukatɓa. Ɖú ínohin an ennda ɗú, ennda ñaamciigarúu, ɗú ɓërí bok Ha'mun yíinoo, yii en ga asamaanɗa ee ɓéeɓ ɓuwii ɓërí hín ga fíkíici.

Ganaaycii Kooh on kerceencii kiheñoh na Seytaaniɗa

10Iñii mi mëeñjohhúu kiwo'ɗa yërí en an: Ɓaatukat dooli ga Ha'mudii, na ga doolii wiyaakwii en gariɗa!

11Níkukat ganaaycii Kooh e'túuɗa tóohca, doonaa fíraa Seytaani waa'túu kiye'oh tóoh, ɗú tëhhi tëc.

12Ndaga ɗu heñohii na ɓo'-súusúus, wayee ɗu heñoh na iñcii ga díkaanti ɗook na kakay, ca cii nguuruk, ca kaañukoo, ee ca ɓay doolaa ga nguu'caa ga ëldúnaanaama en ga ñúusɗa, na ɓéeɓ hel-nof-moroocii enu ga díkaanti ɗook na kakayɗa.

13Kërí tah nak, ɓewat ganaaycii Kooh e'túuɗa tóohca, en ɗanaa, bescaa ciméeskí'caa hayaa, ɗú mín kitëh yibóní'yii heñohhúuɗa. Ee ɗú heñoh bi ga siñdaanaa, ɗú lís kituuk tek.

14Kon tuukat tek! Ɓewat kayohfii ɗú pëkírukfa ndíŋ ee ɗú ɓeɓ kijúɓ, ɗú tumfa kúltí-pewiñfaa ɗú ekukan kiheñohneeɗa.

15Ɓewat kikaantukohkii ga kiyéegaloh Hewhew winéwí'wii onohi jamɗa, ɗú ekukwa fodii ñafa' ga kotciigarúu.

16Wahtaa en ɓéeɓ na daa en ɓéeɓ, ɓewat ngëmii ɗú laak ga Yéesuɗa, wa en iñaa ɗú ɣímohan ɓescii abin kiwii; cii sépí'í'-ga-nofii weesirúuɗa.

17Ɓewat ɓan kimúckii, ɗú ekukwa fodii baanu-pewiñ ga hafciigarúu ee ɗú ɓeɓ wo'eenii Kooh, wa en kalaɓfii Helii yisela'í'yii.

Pool nakoh kikíim Kooh

18Ga wahtaa en ɓéeɓ, kíimat Kooh ga iñaa en ɓéeɓ, ɗú dímalukiri kooroh ga Helii yisela'í'yii. Kaa neehat ee dëkat ga iñaama, ɗú kíimɗi ɓéeɓ ɓuwii enu ɓuu Koohɗa.

19Kíimɗattoo Kooh ɓan, doonaa saycaa mi lëgís kúuwroo kiwo' tóoh, ya onndoo wo'eencaa mi jom kiwo'ɗa ee mi kaañ kiyéegaloh kúmpafii en ga Hewhewii winéwí'wiiɗa.

20Mi enin ɓaa Kooh wos kiyéegaloh Hewhewiima, luu enee an mi yii ga kasu. Kon kíimɗattoo bi mi kaañwa kiyéegaloh fodaa daa mi jomka kitumɗa.

Taŋkoh

21-22Mi yii wosohhúu Tísík, ya wo"úu tóoh iñii mi enukoh diiɗa na iñii mi tumɗa. Ya mbok-kerceen, yaa mi waarin lool ee ya yii tum dijúwí' lëgëyii Ha'mudii nakohɗa. Ya hayyúu kiwo' iñaa aaw garíi dii, ee ya dëlí' keeñnjúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Kon mi yii kíim Kooh Paamudii ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudii, ɓa on ɓéeɓ mbok-kerceencii jam. Ɓa onndúu kiwaaroh yaa en ɓéeɓ na mooroomci, taam na kigëm ga Yéesu.

24Mi yii kíim Kooh barkeel ɓéeɓ ɓuwii waaruunun Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, ee kiwaarohkaagaɓa kaama laakoo koocɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filiip

Filiip 1

Këñďoh

1Mi Pool na Tímotée, ďí, súrgacii Yéesu Kiristaa, ďí ƀërí bínndúu këyítfii fii, ďú ƀéeƀpúu ďú ƀii ďú en ƀuu Kooh, ďú dëk teerum Filiip ee ďú en wíinoo na Yéesu Kiristaaďa; ďú na ƀuwum kuliyuk ga jaangiiďa na ƀii amďohƀa ga lëgëyiiďa.

2Mi yii kíim Kooh Paamudiigaruu, ya na Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu, ƀa barkeellúu, ƀa onndúu jam.

Pool gërëm Kooh ga kerceencaa ga teeraa Filiip

3Saycaa heliigoo ka' garúu tóoh, mi gërëm Koohyii mi gëmďa.

4Ee saycaa mi kíimi'túu Kooh tóoh, mi taabi ga na keeñ wisóosí',

5ndaga ďú amďohinndoo dijófí' ga kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, aboh ga besaa ďú aas ga ngëmiiďa bi ga wati.

6Iñii yii wóorinndoo: Kooh, yii dalin kitum lëgëyii wijófí' wii wiima ga ďuuy'cúuďa haywa kitumi bi ga daa wa matan ga bëríinaa Yéesu Kiristaa haysanďa.

7Binaa ďú ƀéeƀpúu, mi halaat iñuma garúunaa, mi ëldohhii ndaga mi ekinndúu ga keeñiigoo. En ki'enaa, ďú abin ga lëgëyii Kooh sassoo kitumďa, ee ďú ƀéeƀpúu ďú hotin kijofkiigari ya laak garuuďa. Ɗú ƀii tumka, hídaa dii mi en ga kasuďa, ee ďú ƀii tumka ga dii mi lebiroh kituuki' Hewhewii winéwí'wii, mi yaa jangatwa ga daa mi wëñ kimínďa.

8Ehee! Ɗéeƀpúu, mi waarinndúu lool fodii dii Yéesu Kiristaa waa'tuuďa. Ee iñaama Kooh ínohin an kayoh.

9Iñii yii, yërí mi kíimi'túu Kooh: Mi kíim kiwaarohkii en ga keeñnjúuďa wëñ kiyak, aaw fíkíi, ďú wëñ ki'ínoh kayoh-kayohďa, ee ďú mín ki'ínohsoh iñaa en tóoh.

10Fodaama, ďú hay kimín ki'ínoh iñaa gënďa, doonaa bëríinaa Kiristaanii hayisanďa, ďú en ƀiƀo' ƀisétí', ee ken laakoo iñaa ya wo'an garúu yibóní'.

11Kipeskiigarúu, kooroh ga Yéesu Kiristaa, ka líif na tumeen cijúwí', caa ndaman Kooh ee ca kañiri.

Kipes fodii Kiristaanii

12Mbokcii, mi waa' ďú ínoh an iñii dallooďa nam ki'on Hewhewii winéwí'wii kiƀaat kisíw.

13Karin sah bi ƀéeƀ soldaa'cii watuki kaanfii gúwernëe'ďa na ƀéeƀ ƀuwii ƀíinoo ínohuunun diima an kisúrga'uk gaKiristaanii tah mi lagu ga kasu.

14Ee iñii wëñ kiyewin ga mbok-kerceenciiďa, daa ƀa hotee an mi laguunun ga kasu, ƀa wëñnja ki'amHa'mudii, ee iñaama ƀaattaƀa fít bi ƀa ƀii yéegaloh wo'eenii Kooh ee ƀa niikoo dara ga.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Laakin gaɓa nak ee kayoh, ɓuwaa en na kijangat ga teekiiKiristaanii ee ki'iñaadohhoo na kiheel nookoh ekɓa ga. Ɓíinoo nak, ɓii jangat ee ɓa tumka na keeñ wisétí'.

16Ɓuwii mi mëeñjoh kiwo' ɓii taabu ga na kiwaaroh. Ɓa ínohin an Kooh yërí sassoo kilebiroh kituuki' Hewhewii winéwí'wii.

17Ɓuwii mi ɗeɓ kiwo'ɗa nak, enndii keeñ wisétí' ekɓa ga, wayee ɓa heel kinookoh doŋ. Ɓa halaat fodaama kiɓaattoo coonu ga dii mi en ga kasuɗa.

18Iñaama ɓa tum ga helɓaɗa, waa wa jof, waa wa joffii tóoh, dara ɓíttiiroo ga! Iñii laak soluɗa wërí en an Kiristaanii yii yéegalohu; mi yii neɓluk ga ee mi hay ɗa kiwëñ kineɓluk ga.

19En ki'enaa, wóorinndoo híl an iñcii mi dayɗa onanndoo kimúc ndaga kíimcii ɗú kíimɗiroo Koohɗa na ɓan amɗohii Helii Yéesu Kiristaa amɗohiroo ɗa.

20Mi abin yaakaa' wiyëgísí' an mi kaci'anndii múk ga fíkíi Kooh. Hanaa kay, ennda diimaɗa ee bi taa', waa mi kaan waa mi pes, mi laakan hel widëlí', ee fodaama mi hay kiteewoh kiyakkii ndamii Kiristaanii ga ɓéeɓ kipeskiigoo.

21En ki'enaa, mi ga kihaffoo, Kiristaanii en kipeskiigoo ee kikaan ɓaatanndoo hen.

22Ee en lak mi lís kipesaa, mi mín kiɓaat kilaak jeriñ, kon mi jom ya kitanuk?

23Mi nak, mi laak hel kanak: mi waarin kimeyoh ga kipeskii kii, mi ennee na Kiristaa. Iñaama yërí gën garoo fúuf.

24Wayee iñaa wëñ kilaak soluɗa wërí en mi tes ga ëldúna ndaga ɗú.

25Iñaama wóorinndoo ee mi ínohin an mi hay kites, mi en narúu ɗú ɓéeɓpúu ki'amɗohhúu doonaa ɗú aaw fíkíi ga ngëmii, ee keeñnjúu soos ga ngëmii ɗú laakɗa.

26Fodaama, binaa mi hayis garúunaa, ɗú hay kiɓaat kindamukoh Yéesu Kiristaa ndaga mi.

27Ga iñaa mín kilaak tóoh, pesat fodii dii Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Kiristaa nakoh kaɗa. En ɗanaa, waa mi hayyúu kiwaaknee, waa mi en diliis tóoh, mi hay kimín kikeloh an ɗú bokin hel ee ɗú bokin fít wíinoo kilebiroh kituuki' ngëmii Hewhewii winéwí'wii haydohɗa.

28Mi hay kikeloh ɓan an ɗú niikoo ɓuwii heñohirúuɗa. Iñaama nak hayɓa kiteeɓ an ɓa aaw ga kisaŋku'uk, teeɓɓa ɓan an ɗú, ɗú aaw ga kimúc. Ee iñaama meyoh ga Kooh.

29En ki'enaa, Kooh yërí onndúu, eemmbii rek ga kigëm ga Kiristaanii, wayee bi ga kitook kisodalu ndaga Kiristaanii.

30Fodaama, ɗú naroo, ɗu ɓërí bok lebirii, wa wíinoo ee wa wërí ɗú hotee mi lebirohee kuɗewaa ee wërí ɗú keloh mi lís lebiroh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filiip 2

Kiristaanii yóoskíɗin hafci, Kooh ɓëwí'tari

[1]Man enii ɗú en wíinoo na Kiristaaniiɗa dëlɗin hellúu ga tóoh, kiwaa'kii ya waa'túuɗa daasin keeñnjúu ee Helii yisela'í'yii oninndúu kitaaboh, yaa en ɓéeɓ waa' mooroomci, laak yërmaandi gari.

[2]Kon júwohat ga díkaantirúu, ɗú waaroh, ɗú bok hel, ɗú bok halaat. En ɗanaa, keeñnjoo soos seɓ.

[3]Kaa tumat dara kiheel kikuliyuk ɓimooroommbúu wala kiheel ndamaa enndii tús, wayee namat haffúu kiyóoskí' hen, ɓaa en ɓéeɓ tík mooroomci daa paafin daa ya tík hafciɗa.

[4]Kaa eemat rek ga kiheel iñaa gën garúu, yaa en ɓéeɓ halaatat ga iñaa gën ga mooroomci ɓan.

[5]Ɓayat ɓadukeenaa man na waa Yéesu Kiristaa teeweerúuɗa.

[6]Ya mos ki'en Kooh wayee ya mosoo kinookuk kihín na Kooh.

[7]Wayee ya nammba kifoñ na kihafci tóoh iñaa ya laakeeɗa, ya tummba hafci súrga. Ya mannda na ɓuwii, ee ɓaa hotti tóoh, ínoh an ya ɓay faan ɓo'-súusúus.

[8]Ya yóoskí'ta hafci, ya teewohha kikelohi' Kooh bi ga kikaan, kikaan sah ga kuraanaa.

[9]Kërí tah, Kooh ɓëwí'tari, ya hanohha ɓéeɓ ɗook, ya e'tari teek waa wëñ kiyak teekoo teek.

[10]En ɗanaa, ga teekii Yéesu Kiristaa, ɓéeɓ bok kiʸí' ga fíkíici, ennda ga asamaan, ennda ga kakayfii, ennda ga fíldoo kakayfii,

[11]ee yaa en ɓéeɓ meʸdoh ga kúuwci an Yéesu Kiristaa yërí en Ha'mudii. Fodaama, Kooh, Paamudii laak Ndam.

Sasii kerceencii

[12]Kon nak, ɗú ɓii mi keeñukinɗa, ɗú ɓii saycaa en tóoh ɗú kelohɗeeraroo, ga waa mi en narúuɗa, wëñattoo kikelohi' wati, hídaa ga dii mi enissii narúuɗa tóoh. Lëgëyat kiteewoh an ɗú múcin, taam na kiniik Kooh, na ki'e'ti cée' wiyaak.

[13]En ki'enaa, Kooh yërí lëgëyi ga ɗuuʸcúu, ki'onndúu kimín kiwaa' na kitum iñaa taaboh na iñii ya natɗa.

[14]Iñaa ɗú tum tóoh nak, kaa taabat ga na kicapatuk wala kiña'sukoh.

[15]En ɗanaa, ɗú laakoo sík, ɗú set wic, ɗú en ɓitowu Kooh taa laakoo dara iñaa ɓo' wo'an gaɓa yibóní' ee ɗú kíndohsoo ga ɓuwii ga ëldúna júwussii ee ɓa ɓiɓo' ɓibóní'ɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ɗú jom kimelic ga ɗuuɣ ɓuwii fodii dii olcii melici ga asamaanɗa, ɗú haydohi'ɓa
Wo'eenii onohi kipesɗa. Binaa ɗú tum iñaamanaa, mi hayyúu kimín kindamukoh,
bëríinaa Kiristaanii hayisanɗa. Ee iñaama hay kiteewoh an iñii mi dayɗa na iñcii
mi sonɗa enndii sooɣ.

17Luu enee an mi apsan hen, ñífiigoo aamuk doonaa ngëmii ɗú laak ga Koohɗa
mat, ee mi man na anah waa akitohu na sarah waa tumɗu Kooh, mi neɓlukin ga
iñaama ee mi neɓluk ga narúu ɗú ɓéeɓpúu.

18Ɗú ɓan, neɓlukat fodaama ee ɗú bok naroo kineɓluk.

Pool wo' na ɓu-teeraa Filiip ga loo Tímotée na Epaforodít

19Mi abin yaakaa' kiwosohhúu Tímotée ga iñaa maañanndii, neɓ Yéesu,
Ha'mudiinaa. En ɗanaa helloo mín kidal ga iñaa ya ɣahhoo kiɓéestí' ga loorúuɗa.

20Enndii Tímotéenaa, mi laakoo ken dii ɓaa bok naroo kiɓítuk na kihalaati garúu.

21Ɓii tesɗa tóohɓa, hafɓa wëñɓa kiɓít loo Yéesu Kiristaa.

22Ɗú ga kihaffúu, ɗú ínohin an Tímotée teewohin dii ya hín ki'am bi yëgísin ga
lëgëyii kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii ee ya taabin naroo ga fodii kowu na
paamci.

23Kon, yërí mi am yaakaa' kiwossi garúu, mi laaki iñaa lee'too ga iñii mi
enukohɗanaa.

24Ee mi abin yaakaa' wiyëgísí' an Ha'mudii hayyoo ki'on, mi hayyúu kiwaaknee,
mi ɓan, ga iñaa maañanndii.

25Mi abin an mi jominndúu kiwosohis Epaforodít, mbok-kerceeniigaruu, yii mi
bok nari ga lëgëyii na lebirii kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, ee ɗú woseeri
garoo kihaydohi'too iñaa mi dímalukohanɗa.

26Ya waarin lool kihotissúu ɗú ɓéeɓpúu ee dii ɗú kelohin an ya ɗúukoolee henɗa,
ɓítinndi bi hëpin.

27En ki'enaa, ya ɗúukooleera bi ya deeɣca kikaan. Wayee, Kooh laakka yërmaandi
gari. Ee ya yërëmmbiiri haŋci doŋ, wayee bi ga mi ɓan, doonaa keeñnjoo leehoo
lool.

28Kërí tah, mi wosohhúuri ga iñaa wëñ kigaaw doonaa ɗú hottinaa keeñnjúu soos
ee mi ga kihaffoo helloo mín kidal.

29Kon binaa ya hayaa, toputu'atti na keeñ wisóosí' ee ɗú abohhi fodii mbok-
kerceen ga Ha'mudii. Ɓuwum fodum gariɗa ɗú jominɓa ki'e' cée'.

30Tesee ga jutuut ya kaan ndaga kilëgëyi' Kiristaanii tahka, ee ya tooneera
kumuunkaagari ga wii ya haydohi'too dímalaa, ɗú ga kihaffúu, ɗú mínéeríiroowa
kihaydohi'ɗa.

Filiip 3

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ki'ínoh Yéesu Kiristaa këri laak solu

1Ee diimaɗa mbokcii, neƀlukat ga enii ɗú en wíinoo na Ha'mudiiɗa. Kiwo'issúu iñaama ga bín enndii coonu garoo, ee garúu, iñaama yëri wëñ kiwóo'.

2Watukat haffúu ga baay-baaycii , ga ƀuwiima jëgírohi sabohɗa na ƀii gítínohi an kigúruk bok ga kijaamuk Koohɗa.

3En ki'enaa, ɗu, ɗu ƀëri tum kigúrukkii kukayohkii, enndiiƀa. Ɗu jaamuki Kooh, kooroh ga Heliigari ee ɗu ndamukohi Yéesu Kiristaa. Ɗu líkkii yaakaa'tuu ga ƀo'-súusúus.

4Moona déy, mi ƀan mi míneera kilík yaakaa'too ga fodaama. En an laakin ƀaa fooŋ an ya mín kilík yaakaa'cii ga ƀo'aa, mi jommbika kiwëñ kimín.

5Mi gúru ga besaa wiyitnakaahaywaa mi límohuɗa. Mi bok ga heetiiIsarayeel, ga níilaa Beesamee. Mi iñii Ebërëe ee mi kowu Ebërëe. En ga loo kitaabuk Waasii Móyíisaa, mi enee Fërísiyeeŋ.

6Mi kaantukohee ga hen bi mi ennda kihatal kerceencii ga kipesƀa. En ga loo kitaabuk iñii Waasii Móyíis nakohɗanaa, laakéerí dara iñaa mi ɗeeŋ ga, mi taabukeewa hen ga tóoh.

7Mi abee an iñcaama laakɗinndoo jeriñ, wayee diimaɗa, mi hotohca sooʸ ndaga Yéesu Kiristaa.

8Ee sah eemmbii ga iñcuma doŋ. Iñaa en ƀéeƀ mi abohhi sooʸ ndaga iñii wëñ kijof ga tóoh ee wëri en ki'ínoh Yéesu Kiristaa Ha'mudiigooɗa. Ya yëri tah mi foñin tóoh. Iñcaama tóohca, mi aaminca caluus doonaa mi mín kilaak Kiristaanii,

9ee mi en wíinoo nari bi en seŋis. Mi séentukissii ki'en ƀo' yijúwí', kooroh ga kitaabuk Waasii Móyíis: kigëm ga Kiristaanii këri onndoo kijúƀ. Kijúƀ meyoh ga Kooh ee Kooh oniwa ƀaa gëm gari.

10Iñii mi waa' ga keeñnjooɗa wëri en ki'ínoh Kiristaanii, mi ínoh doolaa mílísí'ti ga ƀuwaa kaaninɗa, mi daʸ coonucaa ya daʸɗa, mi man nari bi ga kikaankaagari.

11En ɗanaa, mi mín kiyaakaa' kimílís ga ƀuwaa kaaninɗa.

Kifool aaw dile'aa'daa

12Mi wo"ii an mi foolin bi ga dile'aa'dii haat, wala an mi laakissii sík. Wayee nak mi yii lís kifool doonaa mi mín kilaas neehalaa, ndaga mi ga kihaffoo, Yéesu Kiristaa laasinndoo kumëeñí'.

13Mbokcii, mi fooŋngii múk an mi laasinwa niip. Enaama yíinoo doŋ yëri ƀíttoo wati: mi nísin ga helloo iñaa paafinɗa, mi yii ëewrukka ga iñii hay ga fíkíiɗa.

14Fodaama, mi yii lís kifool bi mi le' daa mi laasohan neehalaa Kooh faani'tuu ga asamaan ee ya ƀayohhuu ga hafci, kooroh ga Yéesu Kiristaaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Kon ɓéeɓpuu, ɗu ɓii ɗu laakissii síkɗa, ɗu bokat halaat ga iñuma. Wayee laak ɓuwaa ɓay halaataa wóotíroh na iñumanaa, Kooh ga kihafci hayyúuwa kiléerí'.

16Daa ka mín ki'en tóoh, ɗu lísat kitaabuk waasii ɗu abee bi ga watiɗa.

17Mbokcii, ɓéeɓpúu tumat fodiigoo! Ɗí teewinndúu daa jom ki'enɗa. Kon yípat hassúu ga ɓuwii taabuk iñaa ɗí teewoh yaama.

18En ki'enaa, mi yewininndúuka kiwo', ee mi yii wo'issúuka bi mi yii koduk ga sah: yewinin ɓuwaa sagoh na kikeloh iñaa aaw ga loo kikaankaa Kiristaa ga kuraanaaɗa.

19Ɓuwiima ƴah kimëeñjoh ga kisaŋku', ndaga lookciigaɓa cërí ɓa tum Koohyiigaɓa, ɓa ndamukoh iñcii jomeeɓa ki'ap kaciɗa ee ɓa lík helɓa ga enaama ëldúna doŋ.

20Ɓu nak, ɗu bok ga ɓu-asamaan ee ɗu ɓii sek Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu meyoh asamaan hayyuu kimúsal.

21Binaa ya hayisaa, ya hay kisúpít faanfiigaruu laakoo dooliɗa, fa man na faanfiigari laakin ndamɗa, kooroh ga doolaagari tah iñaa en tóoh tooki'tariɗa.

Filiip 4

Iñcii Pool dígal ɓu-Filiipɗa

1Kon, ɗú mbokciigoo mi keeñukɗa, mi ɗoorukinnɗúu bi hëpin. Ɗú ɓërí sóosí' keeñnjoo ee mi ndamukohirúu. Kon, ɗú fiiliimunciigoo, dëkat ki'am bi yëgís ga Ha'mudii fodaama.

2Fu Ewodí, na fu Sintiik, bokat halaat ɗú en wíinoo ga Ha'mudii.

3Fu ɓan, fu yii fu bok ki'am wíinoo naroo ga lëgëyiiɗa , mi kíimmbaa, amɗohaa ɓeticum ɓanak ɓuma. En ki'enaa, ɓa taabin naroo ga lebirii kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, mi na Kilimaa na ɓuwii ɓíinoo taabu naroo ga lëgëyii ee Kooh bídin teekcaagaɓa ga këyítfaa ɓuwaa laak kipeskaa leehooɗa .

4Dëkat kineɓluk ga ki'en wíinoo na Ha'mudii. Mi wo'issúuka, neɓlukat!

5Teewohat kijoffúu ga ɓéeɓ ndaga kihayiskii Ha'mudii deeyin.

6Kaa jaahli'at ga dara, wayee ga iñaa en tóoh, wo'at Kooh sooliciigarúu, ɗú kíimiri, ɗú dímalukiri ee ɓan ɗú gërëmiri.

7Fodaama, jamii Kooh paafin kiñaañ ɓo'-súusúusɗa hay kiníi' keeñciigaruu na halaatciigaruu ca ëewruk ga Yéesu Kiristaa.

8Ee diimaɗa mbokcii, iñii yii yërí mi wo"úu: líkat hellúu ga iñaa en kayoh, iñaa cal ki'e' cée', iñaa júwin, iñaa setin, iñaa calin kiwaa', iñaa ɓo' mínin kitook, iñaa jekin na iñaa calin kigërëm.

9Kon, tumat iñaa ɗú yoodohhi garoo, iñaa ɗú ɓewoh garoo, iñaa ɗú keloh garoo na iñaa ɗú hot garooɗa. En ɗanaa, Kooh yii onohi jamɗa, hay narúu kitaam.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pool gërëm ɓu-Filiip ga iñcaa ɓa onndiɗa

10Keeñnjoo soosin lool ga Ha'mudii ga dii ɗú teewohin an ɗú foñin hellúu garooɗa. Mi ínohin an hellúu eneera ga wayee hal laakéeríi hen.

11Enndii an mi laak sooli ga yen tah mi wo"úu iñuma. En ki'enaa, iñii mi yoonɗa wërí en an, waa mi laak yen, waa mi laakkii dara, keeñnjoo soosin.

12Mi mínin kipes ga kiñak, mi mínin kipes ga kilaak. Ga iñaa en tóoh, ga daa en tóoh, keeñnjoo pookin ga kikap na kiyaaɓ, ga kiyéwíní' na kijutuuti'.

13Mi mínin kitapukoh na coonufaa en tóoh ndaga doolii Kiristaanii onirooɗa.

14Daa ka mín kiman tóoh, ɗú tumin yijófí' ga dii ɗú tuukukinndoo ga coonucii mi enukohɗa.

15Ɗú ɓu-Filiip, ɗú ga kihaffúu, ɗú ínohin gaka an, ga wii mi meyoh gohaa Maseduwaan ee lak mi han kidal kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wiiɗa, laakkii jaangu wíinoo waa tookkoo ki'amɗoh gahëelís enndii wiirúu dogaa.

16Ga wii mi en ga gohaa Tesaloníkɗa sah, ɗú wosohinndoo dímal kipaɣ sooliciigoo ee enndii waas kíinoo doŋ.

17Enndii an mi heel kilaas dímal garúu, wayee mi heel Kooh barkeellúu ee neehalaagarúu wëñ kihoom.

18Mi laasin ga tóoh iñaa ɗú wosoheerooɗa ee sah wa hëpin. Dii en dii mi laakin tóoh iñii mi soolukɗa ndaga Epaforodít haydohɗinndoo iñcaa ɗú onohɗa. Iñcii ɗú onohɗa man garoo fodii nget cúuraay winéwí', sarah, waa Kooh tookin ee wa newinndi .

19Koohyiigoo nak laakin alalaa leehoo taa', waa teewoh ndamaagari, ee kooroh ga Yéesu Kiristaa, ya hay kipaɣ sooliciigarúu ɓéeɓca.

20Ndam aawat ga Kooh, Paamudiigaruu bi taa'! Aameen.

Taŋkoh

21Këñí'ɗattoo ɓéeɓ ɓuwum enu ɓuu Kooh duma ee enu wíinoo na YéesuKiristaaɗa. Mbok-kerceencii enu naroo diiɗa, ɓii këñí'túu ga.

22Ɓéeɓ ɓuwii enu ɓuu Kooh diiɗa, ɓii këñí'túu ga, wëñaa ga ɓii lëgëyi' buu' Sesaa'ɗa .

23Mi yii Kíim Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ya barkeellúu ɓéeɓpúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Koloos

Koloos 1

Këñďoh

1Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa ee Kooh yërí waa'ka. Mi na Tímotée mbokiigaruu ga ngëmiiďa, ďí ƀërí bínndúu këyítfii fii.

2Ďí ƀii këñí'túu, ďú ƀuwii en ƀuu Kooh ga teerii Koloos, ee ďú en mbok-kerceen ƀiwóorí' ga dii ďú enin wíinoo na Kiristaaďa. Mi yii kíim Kooh, Paamudiigaruu barkeellúu, ya onndúu jam.

Pool kíimi' kerceencaa ga teeraa Koloos

3Ďí dëk ga kigërëm Kooh, Paamudii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, saycaa ďí kíimi'túu Kooh tóoh.

4En ki'enaa, ďí kelohin ngëmii ďú laak ga Yéesu Kiristaaďa. Ďí kelohin ƀan dii ďú hín kiwaa' ƀéeƀ ƀuwii enu ƀuu Koohďa.

5Fodaama, iñii ďú yaakaa' kilaas ee Kooh faani'túu ga asamaanďa yërí tah ka. Ee yaakaariima, Wo'eenii wukayohwii en Hewhewii winéwí'wiiďú keloheeďa, wërí ínohlukohhúuwa.

6Hewhewii winéwí'wii wiima le'in bi garúu ee fodaama wa wii wëñ kitas ga ëldúna tóoh. Wa wii laaki' Kooh jeriñ ga ƀuwii ga dii wa en na kisíw rekďa ee wa man ďa garúu ƀan, aboh ga besaa ďú ďeƀ kikeloh Hewhewiima wo' ga kijofkii Koohďa ee ďú ínohhaka kayoh-kayohďa.

7Epafaraas, yii ďí keeñukin ee bok naríi ga lëgëyiiďa, jëgí'túu iñaama. Ya súrga Yéesu Kiristaa yiwóorí', ya eni'túu duma ee ya yum tum lëgëyumgari dumaďa.

8Ya wo'inndíi ƀan kiwaarohkii Helii yisela'í'yii tum garúuďa.

9Ërí tah, ďí ƀan iñaa ďí kelohee loorúu bi wati, ďí dëk ga kíimi'túu Kooh. Ďí kíimiri, ya kooroh ga Helii yisela'í'yii, ya líifí'túu na ƀéeƀ kiñaañ na ki'ínohkaa meyoh gariďa. En ďanaa ďú mín ki'ínoh bi jof iñii ya waa'ďa.

10En ďanaa, ďú mín kipes ga iñaa neƀ Ha'mudii, ďú tumi iñaa ya waa' ga iñaa en tóoh. Ďú tumi tumeen wijófí' waa en tóoh ee ďú wëñi kiƀaat ki'ínoh Kooh.

11Ďí ƀii kíim Kooh ya onndúu dooliigari taam na ndamďa, wa yëgísí'túu, doonaa ga coonufaa mínndúu kitíkuk tóoh, ďú ƀaat kiguu'guuluk na kimúuñ, taam na keeñ wisóosí'.

12Gërëmat Kooh, Paamudii, ya yii ya onndúu kimín kilaak ƀak ga iñcii cijófí'cii ya faani' ƀuwii en ƀuuci, ga nguuraagari taam na lee'laatďa.

13Ya te'innduu ga doolii ñúusii, ya ekkaruu ga nguurii Kowukiigarii ya keeñukďa.

14Kowukiimaërí laassuu, baakaa'ciigaruu bayalussaruu.

Ƀii Kiristaanii enďa na iñii ya tumďa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Kiristaanii yërí nataal Kooh yii hotukoo na hasɗa. Yërí en saawii ee ya hanoh ɗook ga tóoh iñcii sakuɗa.

16En ki'enaa, ɓéeɓ iñcii Kooh sakɗa kooroh gari. Ennda iñcii ga asamaanɗa na cii ga kakayfiiɗa, cii hotukin na cii hotukooɗa, cii en kinguuruk ee ca kaañukooɗa, cii kuliyuk ga tóoh ee ca toon dooliɗa. Kooh sakin tóoh kooroh gari, ee tíkin tóoh ga yahci.

17Balaa dara sakunaa lak ya enin, ee yërí tuuki' iñaa enin tóoh.

18Ya yërí en hafii faanfii; ee jaangii en faanfiima. Ya yërí en dalaarii, yii ɗeɓ kimílís ga ɓuwaa kaaninɗa doonaa ya hanoh ɗook ga tóoh.

19En ki'enaa, neɓ Kooh hen ya líiffa muut ga Kowukiigari.

20Ee kooroh gaka, ya júwohɗin ɓu-ëldúna ɓéeɓba na hafci: ennda ga kakayfii ennda ga asamaan. Ya haydohi'ta ɓéeɓ jam kooroh ga ñífaa Kowukaagari aamuk ga kuraanaaɗa.

21Ɗú ɓan, kuɗewaa, ɗú enee sagac ga Kooh. Ɗú enee ɓuwaa sagoh na Kooh ndaga halaatcaagarúu na tumeencaagarúu cibóní'caa ɗú enukoheeɗa.

22Diimaɗa, Kooh júwohɗinndúu na hafci, kooroh ga kikaankaa Kowukiigari, kii hay, ɓayya faan ɓo'-súusúusɗa. En ɗanaa, Kooh onndúu ki'en ɓiɓo' ɓisela'í' ga fíkíici, ɓaa laakoo sík ee ken laakoo iñaa ya wo'an gaba yibóní'.

23Kon nak, ɗú jom kidëk kigëm ga Yéesu, ɗú am bi yëgís ee ɗú soofoo fenoo ga. Dara hanat kinís ga hellúu yaakaarii meyoh ga Hewhewii winéwí'wii ɗú kelohɗa. Hewhewii winéwí'wii wiima yéegalohu ga ɓaa en ɓéeɓ ga ëldúna, ee mi Pool, mi en súrga kiyéegalohwa.

Lëgëyii Pool sasu kitum ga jaangiiɗa

24Diimaɗa, keeñnjoo soosin ga coonucii mi daɣ ee laakɗinndúu jeriñɗa. Coonuciima mi daɣ ga faanndooɗa, mi ɓaatca ga caa Yéesu dayeeɗa, ee mi tumka ndaga jaangii en faanfiigariɗa.

25Mi enin súrga ga jaangiima kitum sasii Kooh nakkooɗa: ennda kiyéegallúu Wo'eeniigari bi mat sëk.

26Wo'eeniima wërí en kúmpafii ɗaakkee ga ɓéeɓ ga jamaanucii tóoh paafɗa. Wayee diimaɗa, Kooh teewinwa ɓuwii en ɓuuciɗa.

27Ya waareeba ki'ínohlukoh ndamiigari leehoo enee ga kúmpafiima ya faani' ɓéeɓ ɓuwii enussii yaawúu'ɗa. Kúmpafaama fërí fii: Kiristaanii yii garúu ee iñaama oninndúu kilaak yaakaa' kilaas ga ndamii Kooh.

28Kiristaaniima, yërí ɗí jangati ɓaa en ɓéeɓ, yërí ɗí yéegali ɓaa en ɓéeɓ, yërí ɗí jëgíri ɓaa en ɓéeɓ taam na kiñaañkii meyoh ga Koohɗa. En ɗanaa, ɓaa tuuk ga fíkíi Kooh ɓéeɓ en ɓo' yimëtí' ndaga daa ya enin wíinoo na Kiristaaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Iñaama nak yërí tahhoo kison ga kilebiroh. Ee mi lebirohoh doolii Kiristaa onndooɗa. Wa wii lëgëy yiyaak ga ɗuuy'coo.

Koloos 2

Ngëmii ɓu-Koloos enin Pool halaat

1En ki'enaa, ɗú ɓuu teerii Koloos, mi waarin ɗú ínoh lebirii wiméeskí'wii mi enndúu na kilebirohi'ɗa. Mi yii lebirohi' ɓan ɗú ɓuu teerii Lawodísée na ɓan ɓuwum ɓíinoo mosooroo kitík hasɗa.

2Mi lebiroh doonaa Kooh dëlí' hellúu, ɗú waaroh, ɗú en wíinoo, ɗú laak kiñaañ kimëtí'kaa meyoh gari. En ɗanaa ɗú ínoh kúmpafiigari en Kiristaaniiɗa.

3Kiristaaniima yërí en dii ɓéeɓ alalcii en Kiñaañkiima na ki'ínohkiima ɗaakohuɗa.

4Mi wo"úu iñuma, doonaa ken ɗúkoorúu na wo'een cinéwí'.

5Ee luu enee an faanfii gaa narúu, heliigoo wii narúu. Keeñnjoo soosin ga dii mi hot an taabohumgarúu koorin waas ee ɗú yëgísin ga ngëmii ɗú laak ga Kiristaaɗa.

Kipes ga ki'en wíinoo na Kiristaanii

6Kon, waa ɗú tookin an Yéesu Kiristaa yërí en Ha'mudiigarúu, pesat ɗú en wíinoo nari.

7Níilciigarúu ga ngëmiiɗa cii yípussa gari, kipeskiigarúu kii tawahussa gari, ngëmiigarúu wëñ kiyëgís taaboh na iñaa ɗú jëgí'seeɗa. Kon wëñat kigërëm Kooh dijófí'.

8Watukat ɓo' fí'túu ga kiheel hamham, kaa en wo'een ɗúkoh, kaa enndii tús. Hamhamaama kolkoh ga baah ɓo'-súusúus na ga iñcii ga ëldúna laakin dooli ee ca hotukooɗa. Wa meyohhii ga Kiristaanii.

9En ki'enaa, Kooh yii dëkka ga faanfiigari, ya gomin gari.

10Ee ɗú ɓan, dii ɗú enin wíinoo nariɗa, ya gomin garúu, ya yii ya hanoh ɗook ɓéeɓ iñcii en na kinguuruk, na ɓéeɓ iñcii laakin dooli ee hotukooɗa.

11Ɗú enin ɓuwaa gúrukin ndaga dii ɗú enin wíinoo na Kiristaaɗa. Enndii nak gúrukaa kooroh ga yah ɓo'-súusúus, wayee en gúrukaa meyoh ga Kiristaanii, ee wa nísin kiɓo'kiigaruu ëewdohhuu ga kitum baakaa'ɗa.

12Ɗú acuunun nari, ga wii ɗú bëtísi'uɗa, ee ga ki'enndúu wíinoo nari, ɗú mílísin nari ɓan. Iñaama laakin ndaga ɗú gëmin ga doolii Kooh mílísi'ti ga ɓuwaa kaaninɗa.

13Kuɗewaa ɗú enee ɓuwaa kaanin ga fíkíi Kooh ndaga lak ya níssii kiɓo'kiigaruúu ëewdohirúu ga kitooñɗa. Diimaɗa Kooh oninndúu kipesis na Kiristaanii. Ya bayalinnduu tooñcii ɗu tooñnjiɗa ɓéeɓca.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Këyítfaa atti'eeruu ndaga ɗu taabukéeríi iñaa fa nakoh kitumɗa, Kooh níili'ɗinfa. Man na ya daayʼdohinfa ga kuraanaa Kiristaanii.

15Fodaama, Kooh nísin doolii iñcii en ga díkaanti ɗook na kakay en na kinguuruk ee ca kaañukooɗa. Ya wíiñnjaca ga fíkíi ɓéeɓ ɓuwii ga wii ya ɓaŋca na ceenɗa, ya wëti'taca kiteewoh an ya ɓúukinca ga ɗook kuraanaa Kiristaanii.

16Kërí tah, kaa tookat ken ña'túu ga loo ñamah, wala anah, ga loo hew, ga loo baahcii tumsi ga ñiin wi'as, wala ga loo bes Sabat.

17Iñcaama tóohca nataalee hen rek iñii enee na kihayɗa, wayee kayohfii fii ga Kiristaanii.

18Ɓuwii wo' an faan jomin kisodalu, ee ɓan an malaakacii jomin kijaamukuɗa, kaa onatɓa hal ga haffúu ɓa hoonohhúu kilaak ndam. Ɓa ndamuki iñcii ɓa hoti ee an Kooh yërí teeɓɓacaɗa. Ɓa kuliyuki halaat ɓo'-súusúus, ee ca ekɓa ga kiɓëwí' hafɓa.

19Ɓa ammbii ga Kiristaanii en hafii kuliyuk ga faanfiiɗa. Ee moona déy, Kiristaanii yërí toputu'i faanfii ɓéeɓfa, ya onnda cée'cii ga faanfii ɓéeɓca, ki'aboh na tëpíscii na tísíltii, bi fa fii yak fodii dii Kooh waa'ɗa.

20Waa ɗú kaandohin na Kiristaanii bi ɗú ɓëgísukin ga iñcii ga ëldúna laakin dooli ee ca hotukooɗa, iñii tah ya ɗú lís kitaabuk iñii ca nakohɗa, en fan ëldúnaaniima ɓay kipessúu? Ɓú ebilohi an:

21«Kaa ɓewat iñii yii!», «Kaa yʼoohat wii!», «Kaa le'at ga wúunee!»

22Iñciima, ee ɓo' jeriñukohcanaa ca seeyɗa, ca enndii tús. Ɓuwii doŋ ebilohica kitum, ɓa jëgírohica.

23Kayoh, iñcaama nakohu kitumɗa jekin ga kiyóodíroh ɓadukeen wijófí', ndaga ca ebiloh ki'apuk ga kitaabuk baahcii, kiyóoskí' haffu na kisodal faanfu. Ee moona, ca laakoo haf ndaga hoonohoo ɓuwii kitumi iñcii cibóní'cii ɓa enukohiɗa.

Koloos 3

1Waa ɗú bokin kimílísɗu na Kiristaanii, kon heelat kilaak iñcaa en ga ɗookɗa, ga daa Kiristaanii enoh, yugoh yah-ñaabaa Koohɗa.

2Líkat hellúu ga iñcaa en ga ɗookɗa, hanat ki'en ga cii en ga ëldúnaɗa.

3En ki'enaa, ɗú kaanin ee kipeskiigarúu taabin kiɗaaku na Kiristaanii ga Kooh.

4Kiristaanii yërí en kipeskiigarúu ee bëríinaa ya feeñukanɗa, ɗú hay kibok nari kitaam ga ndamaagari.

Kipeskaa kuɗewaa na kipeskii ki'askii

5Kon apat iñcii en garúu ee ca enaama ëldúnaɗa, ennda: kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, kitum iñcaa moroo, kiɓeeduk ga yen, neɓlaat-kumuun cibóní' na kiwaa' kigooñ tóoh ga haffu ndaga iñaama man na kijaamuk alal fodii ɓaa jaamuk Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Iñcaama cërí tah aylukaa Kooh keeni ga ɗook ɓuwaa saŋngi kikelohi'ɗa.

7Ɗú ɓan, ɗú madee ɗa kuɗewaa ga wii ɗú taabuk iñcaama ga kipessúuɗa.

8Diimaɗa nak, foñat ɓéeɓ iñcii cii: ki'ayluk, kitamoh keeñ, kisoot, kiɓas na kimeʏdoh wo'een cibóní' ga kúuwrúu.

9Íisat kiwo' saboh ga díkaantirúu, ndaga ɓaa ɗú enee kuɗewaaɗa, ya na tumeencaagari, ɗú súmi'inndi fodii kúltí,

10ee ɓii yi'asyii, ɗú ekukinndi fodii kúltí fi'as. Ɓiima dëkat rek ki'en yi'as, ka' bi ya ínoh fodii dii Kooh yii sakki ínohɗa, ee ya man nari ɓan.

11Ga iñaama, laakissii solu an yii yaawúu', yii enndii yaawúu', yii gúrukin, yii gúrukkii, yii meyoh ín, yii yúudukkii, yii ñaam, yii enndii ñaam. Kiristaa doŋ laak solu: ya en tóoh ee ya en ga ɓaa en ɓéeɓ.

12Waa Kooh tanukinndúu, ɗú en ɓuuci ee ya keeñukinndúu, laakat yërmaandi ga ɓimooroommbúu, jofat ga ɓaa en ɓéeɓ, yóoskírat haffúu, ɗú yewin jam ee ɗú múuñɗoh.

13Yaa en ɓéeɓ tookat mooroomci, ɗú bayalohi binaa laak ɓaa yen mesikki ga mooroomcinaa. Fodii dii ɓan Ha'mudiibayallúuɗa, ɗú ɓan bayalohat ɗa ga díkaantirúu.

14Ee ga ɗook iñcaama tóohca, waarohat ndaga kiwaarohërí onanndúu ki'en wíinoo seŋis.

15Jamii Kiristaanii níirat keeñciigarúu. En ki'enaa, jamiima wërí Kooh ɓayohhúu ga hafci ɗú ɓéeɓpúu ɗú en fodii cée'caa bok ga faan fíinoo. Kon dëkat Kooh kigërëm.

16Wo'eenii Kiristaanii, ga dii wa hín kihoomɗa tóoh, wa dëkat ga ɗuuʏcúu. Jëgírohat, ɗú daasohi ga ɗuuʏcúu taam na kiñaañkaa Kooh onndúuɗa. ʏeekat Kooh na ɓéeɓ keeñciirúu, ɗú gërëmmbi kooroh ga ʏeek-bak, ʏeek-ndam, na ɓéeɓ ʏeekcaa Helii Kooh onndúu kiʏeek.

17Ee iñaa ɗú mín kitum tóoh, ennda ga wo'een, ennda ga tumeen, enat ga teekii Yéesu Kiristaa, Ha'mudii, ɗú gërëmi Kooh Paamudii, kooroh gari.

Kitaabohkii jom kilaak ga ɗuuʏ jawoot kerceenɗa

18Ɗú ɓeticii, kelohɗat ɓiʏaallúu fodii ɓetifaa en yuu Ha'mudii jom kitum.

19Ɗú ʏaalcii, waarat ɓeticiigarúu ee kaa sootat gaɓa.

20Ɗú oomaacii nak, kelohɗat ɓipaammbúu na ɓi'eewwúu ga iñaa en tóoh. Iñaama yërí Ha'mudii sek garúu.

21Ɗú paamuncii nak, kaa tamohɗat keeñcii towutiigarúu, enndiikanaa, ɓa yah garúu kimeʏ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ɗú ñaamcii nak, kelohɗat ha'munciigarúu ga ëldúnaɗa ga iñaa en tóoh. Hanat ki'en rek ga daa ɓa malaki garúuɗa tah ɗú tumi lëgëyiigarúu kiheel ndam ɓo'-súusúus, wayee kelohɗatɓa, taam na keeñ wisétí' ndaga dii ɗú erin Ha'mudii cée'ɗa.

23Lëgëyaa ɗú mín kitum tóoh, ekat keeñnjúu ga ɓéeɓ fodii lëgëyaa ɗú tumi' Ha'mudii. Hanat ki'en fodii ɗú tumi' ɓo'-súusúus rek.

24Tumat iñaama ndaga ɗú ínohin an ɗú hay kilam ga iñcii cinéwí'cii Ha'mudii faani' ɓuwiigariɗa. Ha'mudii yukayohyii ɗu súrga'ukɗa,Kiristaanii yërí.

25Ɓéeɓ ɓaa tum iñaa joffiinaa nak, Ha'mudii íkanndi yibóní' yaa ya tumɗa. Ee ya ƴahhii kifa'ɗoh ken.

Koloos 4

1Ɗú ha'-ñaamcii, taabat na ñaamciirúu ga iñaa júwin ee koorin waas. Kaa alat an ɗú ɓan, ɗú laakin Ha'mun ga asamaan.

Iñcii Pool mëeñjoh ki'ebil ɓu-koloos kitumɗa.

2Dëkat ga kikíim Kooh, ɗú ek hellúu ga kitaam nari na kigërëmmbi.

3Kíimɗattíi Kooh ɓan, doonaa ya lëgísi'tíi hal ɗí yéegalohi Wo'eeniigari, ɗí jangati kúmpafii ga Kiristaaniiɗa. Kúmpafiima fërí tahhoo kilagu ga kasu.

4Kíimat Kooh doonaa mi mín kijangat kúmpafiima bi lee' lañ fodii dii mi jomka kitumɗa.

5Ɓuwii enussii kerceenɗa, taabat naɓa na hel. Ee binaa ɗú laak hal gaɓanaa, kaa íisat wa paaf.

6Wo'eencaagarúu naɓa enat wo'een cinéwí', caa laak haf. Ɓaa wo' narúu ɓéeɓ mínatti kitaas daa jomɗa.

Taŋkoh

7Tísík, hayyúu kiɓéestí' ɓéeɓ iñaa aaw garoo. Ya mbok-kerceen, yaa mi keeñukin ee ya súrga Ha'mudii yijúwí'. Ya taam naroo ga lëgëyii Ha'mudii.

8Mi wosinndi garúu doonaa ya ga kihafci, ya wo"úu iñii ɗí enukoh diiɗa ee ya dëlí' hellúu.

9Ya ƴah kitaam na Onesím, mbok-kerceen yiwóorí', yaa mi keeñukin ee dëk kúllúu. Ɓa hayyúu kiɓéestí' tóoh iñii laak diiɗa.

10Arístarka yii en naroo ga kasiiɗa, yii këñí'túu ga, ya na Marka yii bokoh na Barnabaasɗa. Marka nak, binaa ya hay garúunaa, tëebílukatti, ɗú toputu'i dijófí' fodaa mi wo'eerúukaɗa.

11Yéesu yii ɓaysi Yustusɗa, yii këñí'túu ga ɓan. Ga yaawúu'cii enu kerceenɗa, ɓuwum ɓaahayɓum ɓuma rek taam naroo ga lëgëyii Nguurii Kooh ee ɓa daasinndoo.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Epafaraas ee dëk kúllúuɗa yii këñí'túu ga. Ya súrga Yéesu Kiristaa ee ya yii kaantukoh ga kikíimi'túu Kooh, doonaa ɗú en kerceen ɓiyëgísí' ga ngëmii, ɓaa tuukuunun ga kitum tóoh iñaa Kooh waa'.

13Mi yii seedi' gari an ya tookin kison lool ndaga ɗú, ɗú na ɓuu teeraa Lawodísée na ɓaa teeraa Yeropolis.

14Fiiliiruu Lúkkaa, payohii, yii këñí'túu ga, ya na Demaas.

15Këñí'ɗattíi ɓéeɓ mbok-kerceencum ga teerum Lawodíséeɗa, ɗú këñíri'tíi Nímfas, ya na ɓéeɓ ɓuwaa gëmin ga Yéesu, hídírukohsi ga kaanciɗa.

16Binaa ɗú jaŋ Këyítfii mi bínndúu fiinaa, tumat tóoh bi ɓu-Laodiíseeɓaa gëminɗa jaŋfa ɓan, ee ɗú jaŋ faa ɗú laasan meyoh gaɓaɗa ɓan.

17Wo'at Arkíp ya tuuk ga lëgëyum Ha'mudii e'tiɗa, en ɗanaa, ya mínwa kitum bi mat.

18Mi Pool, mi yërí bín bíncii cii na yahhoo kikëñí'túu. Kaa alat an mi yii lagussa ga kasu. Mi yii kíim Kooh barkeellúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Tesaloník

1 Tesaloník 1

Këñďoh

1Mi Pool mi yërí bínndúu këyítfii fii, mi na Sílaas na Tímotée. Ɗí ɓii këñí'túu, ďú ɓu-jaangii ga Tesaloník ee bok ki'en wíinoo ga Kooh Paamudii na ɓan ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiiďa. Kooh barkeelattúu, ya onndúu jam.

Kipeskaa na ngëmaa ɓu-Tesaloník laakďa

2Ɗí ɓii gërëm Kooh garúu ɓéeɓpúu besaa en tóoh ee saycaa ďí kíim Kooh ɓéeɓ, ďí ɓaydohhúu ga ɓan.

3Ɗí ɓii níindísuk rek ga fíkíi Kooh, paamudiigaruu, tumeenciigarúu meyoh ga ngëmďa, lëgëyii wiméeskí'wii ďú enukoh ndaga kiwaa' Yéesu Kiristaa, Ha'mudii garuuďa, na ɓan ga dii ďú yëgísin ga yaakaarii ďú laak gariďa.

4Mbokcii, ďí ínohin an Kooh waarinndúu ee ya tanukinndúu ďú en ɓuuci.

5En ki'enaa, ga wii ďí yéegallúu Hewhewii winéwí'wiiďa, eeméeríi ga wo'eenciigaríi kesi, wayee ďí taabee ga na doolii Helii yisela'í'yii oneeríiďa. Ee ďí ínoheera híl an iñaa ďí wo'ďa kayoh. Ga wii ďí en narúu dumaďa, ďú hotin ga dum ďí madee ga ďuuʸcúu ee laaki'tarúu jeriñďa.

6Ɗú nak, ďú taabukkaríi, ďí na Ha'mudii ga dii ďí manďa. Ee ga ďuuʸ coonu ciméeskí', ďú tookka wo'eenii Kooh ee ďú taammba ga na keeñ wisóosí' waa Helii yisela'í'yii onndúuďa.

7Fodaama, ɓuwaa gëmin Yéesu ga gohaa Maseduwaan na waa Akayďa abohussarúu ɓuwaa ɓa mínin kitaabuk, ɓa mëdírohha kipeskaagaɓa na kaa garúu.

8En ki'enaa, Hewhewii wo' ga loo Ha'mudiiďa meyoh garúu, wa tassa ga ďuuʸ ɓéeɓ gohaa Maseduwaan na Akay. Ee eemmbii daama doŋ: ngëmii ďú laak ga Koohďa síwin daa en ɓéeɓ. Kon caloo ďí wo' dara ga.

9Ɗéeɓ ɓuwaa ɓaa ɓéestí'koh tookaa ďú tookkíi ga waa ďí hay dëkumgarúu, na daa ďú foñ koofcaagarúu, ďú aawwa kijaamuk Koohyii yukayohyii en na kipesďa.

10Ee ɓan ďú ɓii sek Kowukiigari yʸah kihayis meyoh asamaanďa. Kërí en Yéesu, yii Kooh mílísi' ga ɓuwaa kaaninďa, ee yërí músalluu ga aylukaa Kooh yʸah ki'íif ga ďook ɓuwiiďa.

1 Tesaloník 2

Lëgëyaa Pool ga teeraa Tesaloníkďa

1Mbok kerceencii, ďú ga kihaffúu, ďú ínohin an hayaa ďí hay garúuďa enndii sooyʸ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ɖú ínohin ɓan an wii ɗí le'an garúunaa, ɗí ɗeɓ kitíku coonu na kiɓasu ga teeraa Filiip, wayee Koohyiigaruu onndarí kikaañ kiyéegallúuHewhewii winéwí'wii meyoh gariɗa ga lebi' wiyaak .

3Iñii ɗí jangattúuɗa enndii saboh wala en iñaa lee'tii, ee ɗí heellii kiɗúk ken.

4Kooh nak yërí malakkíi bi ya óolukkarí, e'tarí kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii. Kon ɗí yéegalohaa, ɗí wo"ii ga iñaa neɓ ɓo'-súusúus, wayee ɗí wo' ga iñaa neɓ Kooh, ya yii ya ínohin iñaa ɗaakuk ga ɗuuɣ keeñciigaruuɗa.

5Ɖú ínohin dijófí' an ɗí mosoo kijay ken ga jangatiigarí ee ɗí mosoo kiheel iñaa ɗí laakan ga; Kooh sah ínohin an iñii ɗí tumɗa júwin;

6ee ennda ɗú ɓu-Tesaloník, ennda ɓuwii tesɗa, ɗí mosoo kiheel ken ndammbíi ga.

7Moona déy, ɗí míneerarúu kigítín ɗú tumi'tíi iñaa en tóoh ndaga ɗí ɓi'apotaa' Kiristaanii. Wayee ɗí tummba ndaŋ narúu mannda na eemunaa toputu'i liiraa ya laak.

8Kiwaa'kii ɗí waa'túuɗa eemmbii rek ga kiyéegallúu Hewhewii winéwí'wii meyoh ga Koohɗa, wayee ɗí tookin sah ki'e'túu haffíi ndaga ɗú enee ga ɗuuɣ keeñnjíi.

9Mbokcii, ɗú níindísukaa ɗú hotin ga lëgëycaa ɗí tumeeɗa na daa ɗí hídee kisonɗa. Wekoo nohoo ɗí enee ga kilëgëy en ɗanaa ɗí sodaloo ken ga kitoputu"í, hídaa daa ɗí eneerúu kiyéegal Hewhewii winéwí'wiiɗa tóoh.

10Ɖú hotin iñaa ɗí tumeeɗa ee Kooh ɓan hotinndi. Ɖú ɓii ɗú gëmin ga Yéesuɗa, ɗí taabee narúu ga iñaa setin, iñaa júwin ee ga iñaa laakoo sík.

11Ɖú ínohin ɓan an ɓaa en ɓéeɓ garúu, ɗí abeeri fodii paamun na towutaagari.

12Ɖí ɓaa onndúu hel, ɗí ɓaa daassúu ee ɗí ebilirúu kipes ga iñaa sóosí' keeñaa Kooh, ya yii ya ɓayyúu ki'aas ga nguuraagari na kibok ga ndamaagariɗa.

13Iñii tah ɗí íisoo kigërëm Koohɗa wërí en an, ga wii ɗú laas ga Wo'eenii Kooh ɗí yéegaleerúuɗa, ɗú dallawa kitook ga keeñnjúu. Ɖú tookkiiwa fodii wo'een ɓo'-súusúus wayee ga iñaa wa en kayoh-kayohɗa, fodii wo'eenaa meyoh ga Kooh. Fodaama, wa wii lëgëy ga ɗuuɣcúu, ɗú ɓii ɗú gëmin ga Yéesuɗa.

14En ki'enaa, mbokcii, ɗú taam ga kotcaa ɓuwaa ga jaangucaa Kooh ga gohaa Yúudée ee enu ɓuu Yéesu Kiristaaɗa. Coonucaa yaawúu'caa tíkeeɓaɗa cërí cii ɓuwiigarúu tíkussúu watiɗa.

15Yaawúu'caama ɓërí apee Yéesu, Ha'mudii, ya na sëldíiga-Koohcaa; ee ɓa ɓërí enndíi na kihatal ga kipes. Ɓa tumi Kooh iñaa newoori ee ɓa sagohin na ɓéeɓ ɓuwii,

16waa ɓa heeliríi kihoonoh kijangat ga ɓuwaa enussii yaawúu'ɗa Wo'eenii Kooh jomɓa kimúsalɗa. Fodaama, ɓa ɓaatin ga baakaa'caa ɓa dëki ga kitumɗa bi matin sëk. Aylukaa Kooh nak mëeñjohin kikípuk ga ɗookɓa.

Pool waa' kihotis ɓu-Tesaloník

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Mbokcii, ɗí nak, ɗí hëgískohin narúu iñaa samin kimaañ, wayee luu enee an ɗu úsaayoh ga has, enndii ga keeñ. Ɗí ɗoorukkúu hen bi ɗí tumin iñaa en tóoh kimínndúu kihotis.

18Ɗí waa'ta kon kihayyúu kiɓaaɓ ee miPool, mi ga kihaffoo, mi jéeminka enndii waas kíinoo, enndii waas kanak, wayee Seytaani galukka ga.

19En ki'enaa, ɗí ɓewohan yaakaa' ga ɓa? Ɗí ɓewohan ga ɓa iñaa sóosí' keeñnjíi, na neehalaa ɗí ndamukohan ga fíkíi Yéesu, Ha'mudii, binaa ya hayisaa? Enndii ɗúne?

20Ahaŋ kay! Ɗú ɓërí en iñaa ɗí ndamukohan, ɗú en iñaa sóosí' keeñnjíi!

1 Tesaloník 3

1-2Këri tah nak, waa ɗí ka'ta bi ɗí mínissii kimúuñ sekeenaama, ɗí nammba kiwos Tímotée, ya hayyúu kihaltuk, ɗí, ɗí tes ga teerii Ateen. Tímotée, ya mbok-kerceen fodiigarii ee ya taabi naríi ga lëgëyii Kooh en kiyéegalohHewhewii winéwí'wii wo' ga loo Kiristaaniiɗa. Ɗí wosinndi garúu, en ɗanaa ya amɗohhúu, ya daassúu ga ngëmumgarúu,

3doonaa coonucii ɗu en na kidayʼɗa tahoo ngëm ken kiyëngëluk. Ɗú ga kihaffúu, ɗú ínohin an coonuciima bok ga iñaa Kooh wa'tuu.

4En ki'enaa, wii ɗí en narúuɗa, ɗí wo'eerarúu kumëeñí' an ɗu hay kihatalu ga kipessuu, ee ɗú ínohin gaka an iñaama yërí laak.

5Kërí tah, waa mi mínsiséeríi kimúuñ sekeenaama, mi wossa Tímotée kihaltukkúu ati ɗú lís kiyëgís ga ngëmumgarúu. Ee lak mi niikee Seytaani fí'túu bi ɓéeɓ iñaa ɗí dayee ga kijëgí'túuɗa en soyʼ.

6Diima nak Tímotée meyohin garúu ɓoyukin garíi, ee ya haydohɗinndíi ɓéestí' winéwí' ga loo ngëmumgarúu na loo kiwaarohkum laak ga díkaantirúuɗa. Ya wo'in an helciigarúu lís kilík garíi ee ɗú waarinndíi kihot lool fodii dii ɗí waa'túu kihotisɗa.

7Kon mbokcii, hídaa ga coonucii na mesiklaatcii ɗu dayʼɗa, ɗú dëlírin hellíi ndaga ngëmum ɗú laakɗa.

8Diima deŋ, ɗí mínin ki'íik hëes, waa ɗú abin bi yëgísin ga Ha'mudii.

9Ɗí mínoo Kooh kigërëm garúu bi dooy ndaga ga dii ɗú hín kisóosí' keeñciigarii ga fíkíici, ya yii ya en Koohyiigaruuɗa.

10Wekoo nohoo, ɗí ɓii kíim Kooh ga daa ɗí wëñ kimín, ya onndíi ɗí mínndúu kihotis ee ɗí mín kijëgíroh iñii tes ga bi ɗú wëñ kiyëgís ga ngëmiigarúu ga Yéesuɗa.

11Kooh, paamudiigaruu ga kihafci, na Yéesu, Ha'mudiigaruu, ɓa waayukɗattíi waasii bi ɗí mín kihay bi garúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ha'mudii onattúu kiwaaroh kiyaak, kidóoyí', yaa en ɓéeɓ na mooroomci, ka tas ga ɓéeɓ ɓuwii. Waarohat kon fodii dii ɗí waa'túuɗa.

13Fodaama, Yéesu Ha'mudiigaruu ɓaatat dooli keeñciigarúu, en ɗanaa, ɗú en ɓiɓo' ɓisela'í', ɓaa laakanndii sík ga fíkíi Kooh, Paamudiigaruu, bëríinaa ya hayisan taam na ɓuwii en ɓuuciɗa.

1 Tesaloník 4

Kipeskaa neɓ Koohɗa

1Kon nak, mbok-kerceencii, ɗú hotin garíi daa ɗú joman kiman bi ɗú neɓloh Kooh. Ee sah ɗú taabuk iñaama. Ɗí ɓii kíimmbúu diima ee ɗí ɓii dímalukkúu ga teekii Yéesu Ha'mudii, wëñat kiguu'guuluk ga iñuma.

2En ki'enaa, ɗú ínohin iñcii ɗí ebillúu kitum ga teekii Yéesu, Ha'mudiiɗa.

3Iñii Kooh waa'ɗa wërí en an ɗú sela': Kon abukat ga kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ.

4Ɓaa en ɓéeɓ garúu mínat ki'am hafci , ya pes ga iñaa sela'in ee tahanndi ki'onu cée'.

5Hanat ki'en neɓlaat-kumuun jíitalli, fodii yiifa'cii, ɓuwaama ínohsoo Koohɗa.

6Ga loo iñuma, kaa tooñ múk mooroomfu ga ɓetici, fu ɗúkiri. Ɗí wo'eerarúuka ee ɗí ɓii wo'issúuka an Ha'mudii hayka ki'ëldúk ga ɗook ɓéeɓ ɓuwaa tumsi iñaamaɗa.

7En ki'enaa, Kooh ɓayyiiruu ga hafci kitaabuk iñaa moroo kitum, wayee ya ɓayyuu doonaa ɗu en ɓuwaa sela'in.

8Ɓéeɓ ɓaa fu saŋ wo'eenii wiinaa, fu saŋngii wo'een ɓo'-súusúus wayee fu saŋ wo'eenii Kooh, ya yii ya onndúu Heliigari yisela'í'yiiɗa.

9En ga loo kiwaaroh ga díkaanti mbok-kerceenaa, caloo ɗí bínndúu ga, ndaga Kooh lëdírinndúu, ɗú ga kihaffúu, kiwaaroh yaa en ɓéeɓ na mooroomci.

10Ee kiwaarohkaama kërí ɗú tíidi ga díkaantirúu na ɓéeɓ mbok-kerceencii ga gohii Maseduwaanɗa. Kon mbokcii, ɗí ɓii daassúu, ɗú wëñ kiɓaat kiguu'guuluk.

11Ekat keeñnjúu ga kipes na jam, aasat ga iñaa en waassúu ee lëgëyat ɗú ɓay haffúu, fodaa daa ɗí nakeerúukaɗa.

12En ɗanaa, ɓuwii enussii kerceenɗa hayyúu ki'on cee' ee ɗú sekoo dara ga ken.

Kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa na kihayiskaa Yéesu

13Mbokcii, ɗí waa'tii ɗú tesɗa ɗú ínohoo dara ga loo ɓuwaa kaaninɗa, doonaa keeñnjúu leehoo ga iñaama fodii ɓuwii ɓiima laaksoo yaakaa'ɗa.

14Waa ɗu gëmin an Yéesu kaanin ee ya mílísin, ɗu gëmat ɓan an ɓuwaa kaanin na ngëmaagaɓa ga Yéesuɗa, Kooh hayɓa kimílísi', ɓa taam na Yéesu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15En ki'enaa, iñii yii yërí ɗí wo"úu ee ɗí ɓewohhi ga iñaa Ha'mudii wo': ɗu ɓii, kihayiskii Ha'mudii laakannduu lak ɗu ɓii lís kipesɗa, ɗu ɗëwírukanndii ɓuwaa kaaninɗa.

16Ɗu hay kikeloh koonaa ka ebiloh yen, ɗu keloh koonaa malaaka ga ɓaa kuliyuk ga malaakacaaɗa, na ríiraa mbiiwaa Kooh wiyaakwaa; ee daama, Ha'mudii ga kihafci hay kiyoosukoh asamaan. Fodaama ɓuwii kaanin ee kikaan laakɓa ga kitaabuk Kiristaaniiɗaɓërí ɗewan kimílís.

17Lëehíraa, ɗu ɓii laakannduu lak ɗu lís kipesɗa, ɗu hay kiɓëwíru naɓa ga ɗook yaayeelcii, ɗu hídohnee na Ha'mudii ga ɗook. Ee fodaama ɗu hay nari ki'en bi taa'.

18Kon nak, ɓaa en ɓéeɓ garúu dëlírat hel mooroomci na wo'eencum cuma.

1 Tesaloník 5

1Kon Mbokcii, en iñaa aaw ga jamaanaa na wahtaa iñcuma ƴah kilaakohɗanaa, caloo ɗí bínndúu ga.

2En ki'enaa, ɗú ga kihaffúu, ɗú ínohin híl an besaa Ha'mudii ƴah kihayisɗa betohan fodii dii lok betohi ga wekɗa.

3Laakan ɓuwii lak ɓa ɓaa wo' an: «Ɗu ɓii ga jam, hel dalin!». Daama, kisaŋku' hay kikípuk waas kíinoo ga ɗookɓa, betɓa fodii dii mesiklaat kimatuk beti ɓetifaa en na lookɗa. Besaama, ken gaɓa mínanndii ga kisaan.

4Wayee nak mbokcii, ɗú enndii ga ñúus bi besaama mínirúu kibet fodii lok.

5En ki'enaa, ɗú ɓéeɓpúu, ɗú ɓitowu lee'laatii ee ɗú tíin na noh. Ɗu enndii ɓuwaa bok ga wekii ee ɗu tíinndii ga ñúus.

6Kon nak, ɗu hanat kineeh fodii ɓuwii ɓíinoo, wayee ɗu neehat kiwatuk, ɗu wíisoh.

7Ɓuwii neehiɗa, neehsi na wek ee ɓuwii laaliɗa, laalsi na wek;

8ɗu nak, ɗu ɓii ɗu bok ga noh taŋɗa, ɗu wíisohat, ɗu ekuk kúltí-pewiñfii en kigëm na kiwaarohɗa, ɗu ekuk ɓan baanu-pewiñii en yaakaarii kimúckiiɗa.

9En ki'enaa, Kooh waa'tiiruu ki'íif aylukaagari, wayee ya waa' ɗu laas ga kimúckii, kooroh ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu,

10ya yii ya kaani'tuuɗa doonaa waa ɗu kaan, waa ɗu pes, ɗu bok kipes nari.

11Kon ɓaa en ɓéeɓ daasat mooroomci ee ɓan ɓaa en ɓéeɓ amɗoh mooroomci kiɓaat ngëmaagari fodii dii ɗú en naka kitum diima deŋɗa.

Iñcii Pool mëeñjoh kinak ɓu-Tesaloníkɗa

12Ɗí ɓii kíimmbúu mbokcii, heelukat ɓuwum Ha'mudii tík ga fíkíirúu ee ɓa yúudirúuɗa, ɓa enukoh lëgëy wiméeskí' ga ɗuuƴcúu;

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13onatɓa cée' wiyaak ee ɗú waa'ɓa dijófí' ndaga lëgëyum ɓa tumiɗa. Yaa en ɓéeɓ
dëkat na mooroomci ga jam.

14Mbokcii, ɗí nakkúuka: ñarat sagoh-coonucum, daasat ɓuwum laakoo fítɗa,
amɗohat ɓuwum laakoo dooliɗa ee ɗú took kimúuñi' ɓaa en ɓéeɓ.

15Watukat ki'ëldúk ga mooroommbúu yibóní'yaa ya tummbúuɗa. Namat kitaabuk
kitum yijófí' besaa en ɓéeɓ, ennda ga díkaantirúu, ennda ga díkaantirúu na ɓéeɓ
ɓuwii.

16Dëkat ga kineɓ keeñ,

17dëkat ga kikíim Kooh,

18ee ga iñaa mín ki'en tóoh, gërëmat Kooh. Iñaama yërí Kooh sek garúu ga
kipeskiigarúu ga YéesuKiristaaɗa.

19Kaa tuukirat lëgëyii Helii yisela'í'yii,

20kaa saganohat wo'eencii sëldíiga-Koohcii,

21namat kimalaksukoh hen ɓéeɓ iñaa ɗú wo'u: iñaa jof gaɗa, ɗú ammbi,

22ee úsaayat ɓéeɓ iñaa bonin.

Taŋkoh

23Kooh yii laak jamɗa, ga kihafci, ya onattúu kisela' kimëtí' sëk, ya níirat tóoh
garúu: ennda helciigarúu, fítciigarúu, faanciigarúu, doonaa dara laakoo sík gaca,
bëríinaa Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu hayisan.

24Kooh yii ɓayyúu ga hafciɗa hay kimëtí' iñaama ndaga iñaa ya wo' tóoh ya
tummbi.

25Mbokcii, ɗú ɓan, kíimɗattíi Kooh.

26Këñɗat ɓéeɓ mbok-kerceencum dumaɗa, ɗú mígínoh hafcumgarúu fodii ɓuwaa
bok eewun na paamun.

27Ga teekii Ha'mudii, mi dímalukkúu ga iñii yii: jagat këyítfii fii ga fíkíi ɓéeɓ
mbok-kerceencum.

28Mi yii kíim, Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu barkeellúu!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tesaloník

2 Tesaloník 1

Këñďoh

1Mi Pool, mi yërí bínndúu këyítfii fii, mi na Sílaas na Tímotée. Ɗí ɓii këñí'túu, ďú ɓu-jaangii ga teerii Tesaloník ee bok ki'en wíinoo ga Kooh Paamudiigaruu na ɓan ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudii.

2Kooh Paamudii na Yéesu Kiristaa, Ha'mudii barkeelattúu, ɓa onndúu jam.

Pool gërëmmba Kooh ga ɓu-Tesaloník

3Mbokcii, ďí mínan Kooh kigërëm garúu besaa en ɓéeɓ, ee júwin ďí tum iñaama, ndaga ngëmiigarúu wii wëñ kiyëgís ee kiwaarohkii ɓaa en ɓéeɓ garúu laak ga mooroomciďa kii wëñ kiɓaatuk garúu ɓéeɓpúu.

4Ee ɓan, ďí safarin kiwo' loorúu ga jaangucii Kooh ndaga ďú ɓii guu'guuluk ee ďú yëgísin ga ngëmiigarúu, hídaa ga dii ďú hatalu ga kipes na mesiklaatcii ďú en na kidayʼ tóohďa.

5Iñaama teewohin an atti'aa Kooh júwin ee wërí teewohan ɓan an Nguurii Kooh tahhúu kisonďa, joommbiirúu.

6En ki'enaa, júwin ga Kooh ya ík ɓuwii sodallúu watiďa coonucii ɓa tíkkúuďa,

7ee ďú ɓii ďú dayʼcaďa, ya onndúu ki'íikaruk, ďú naríi. Iñaama hay kilaak bëríinaa Yéesu, Ha'mudii hotukan ga asamaan, taam na malaakacaagari ɓilëekí'-dooliɓaa,

8ga ďuuyʼ kiwii kiyëeñí', ki'atti ɓuwii ínohsoo Kooh ee sagu kitaabuk Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu, Ha'mudiigaruuďa.

9Ɗuwaama, fayaagaɓa yʼah kisaŋku'ɓa bi taa', ɓa gúrohu na Ha'mudii, ɓa gúrohu na doolaagari onɓa kibok ga ndamaa ya laakďa.

10Iñaama hay kilaak ga besaama ya yʼah kihayisďa. Bëríinaa, ɓuwii enu ɓuuciďa hayyi ki'eru ndam, ee ɓéeɓ ɓuwii gëm gariďa hay gari kiwaaru'. Ɗú ɓan, ďú bok ga ɓuwaama ndaga ďú gëmin wo'eeniigari ďí yéegalohďa.

11Ërí tah, ďí dëk kikíimi'túu Kooh, doonaa Koohyiigaruu tummbúu ɓuwaa ɓëytohiigari naɓa joommbiiɓa, ee ya amďohhúu ga doolaagari doonaa ďú mëtí' ɓéeɓ iñcii cijófí'cii ďú waari kitumďa na cii ďú en na kitum meyoh ga ngëmiigarúuďa.

12Ɗí ɓii kíim iñaama doonaa ɓéeɓ ɓuwii e' teekii Yéesu, Ha'mudiigaruu ndam, kooroh garúu, ee Kooh e'túu ndam kooroh gari. Iñaama hay kilaak ndaga Koohyiigaruu na Yéesu Kiristaa, Ha'mudii barkeelinndúu.

2 Tesaloník 2

Iñcii ďëwírukan kihayiskaa Ha'mudiiďa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Mbokcii, en ga loo kihayiskaa Yéesu, Ha'mudiigaruu, na hídírukohaagaruu ga yahaaciɗanaa, ɗí kíimmbúu iñii yii:

2luu ɗú kelohee ga wo'een sëldíiga-Kooh an besii Ha'mudii le'in, wala ɓo' jangattúuka, wala ɗú teewu këyítfaa bídu an fa meyoh garíi, hafciigarúu hanat kigaaw kikúnuk ga iñaama wala ɗú ƴee ga kitíit.

3Ken hanattúu kiɗúk ga iñaa mín ki'en tóoh. Ínohat an, bi besaama hayaa, kiwedi' Kooh kiyaak hay kilaak ee sépí'í'-ga-nofii aaw ga kisaŋku'ɗa hay kiteewukoh paayƴ.

4Yii lebirohi ee heñohi tóoh iñcii ɓayohu teek Kooh ee jaamuksiɗa, hay kika' sah bi ga kiyuŋ ga ɗuuƴ Kaanfaa Kooh, ee ya teek hafci Kooh.

5Wii mi en ga kaanndúuɗa, man mi wo'eerarúuka, ɗú níindísukkiine?

6Ee ɗú ínohin iñaa ammbi diima deŋ, bi ya teewukohan ga wahtaa Kooh amɗa.

7Doolii sépí'í'-ga-nofii ɗaakuki henɗa wii lëgëy haat, wayee ɓii ammbi, hoonohhi kiteewukohɗa kolukohan dii hen, doonaa ka mín kihotuk.

8Fodaama sépí'í'-ga-nofii hay kihotuk, wayee Yéesu, Ha'mudii hayyi ki'ap na ëpaa meyohan kúuwciɗa, ya ɗúbí'ti na lee'laataa taaban na kihayiskaagariɗa.

9Sépí'í'-ga-nofaa nak, binaa ya teewukohaa, ya hay kitaam na doolaa Seytaani, ya hay kitum kíntaanaa en ɓéeɓ, mandargaa en ɓéeɓ na enaama cidóoyí'-waa' kiheel kiɗúk ɓuwii.

10Ya hay kitum yibóní'yaa en tóoh kiɗúk ɓuwii en na kisaŋku'ɗa. En ki'enaa, ɓa te"ii ga keeñɓa kayohfii jomɓa kimúsalɗa.

11Iñaama tah Kooh tapohhaɓa na doolaa ɗúkohi hen, waa gëmlukohanɓa saboh,

12doonaa ɓéeɓ ɓuwii gëmussii ga kayohfii ee yibóní' rek neɓlohɓaɗa, ɓa atti'u.

Pool ɓëytoh kiyëgís ga ngëmii

13Mbokcii, ɗí mínan Kooh hen kigërëm garúu besaa en ɓéeɓ, ɗú ɓii Ha'mudii waarinndúuɗa. En ki'enaa, Kooh tanukinndúu ga dalaaraa, doonaa ɗú ɗeɓ kimúsalu kooroh ga tumeenaa Helii yisela'í'yii onndúu kisela'ɗa, na ɓan ga ngëmii ɗú laak ga kayohfiiɗa.

14Iñaama yërí Kooh ɓayohhúu, kihay gari, koorohha ga Hewhewii winéwí'wii ɗí yéegaleerúuɗa, doonaa ɗú bok ga ndamaa Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu.

15Kon fodaama, mbokcii, yëgísat ga ngëmiigarúu, ɗú am dijófí' iñcaa ɗí jëgíreerúuɗa: ennda iñaa ɗí wo"úu, ennda iñaa ɗí bínndúu hen.

16Ɗí ɓii kíim, Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, ga kihafci, ya na Kooh, Paamudiigaruu waarinnduuɗa, yii kooroh ga yërmaandaagari, oninnduu iñaa dëlí' helluu bi taa' na ɓan yaakaa' wiyëgísí'ɗa,

17ɓa dëlí' hellúu, ɓa yëgísí'túu ga ɓéeɓ iñaa ɗú tum na iñaa ɗú wo' aaw ga yijófí'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tesaloník 3

Pool nakoh kikíim Kooh

1Kon diimaɗa nak, mbok-kerceencii, kíimɗattíi Kooh doonaa wo'eeniiHa'mudii gaaw kisíw daa en ɓéeɓ, ee wa onu cée' fodii dii ɗú onwa cée'ɗa.

2Kíimɗattíi Kooh ɓan doonaa ya sommbíi ga ɓuwii ɓisóotí'ɓii, ɓibóní'ɓii. Ɗú ínohin an, enndii ɓéeɓ ɓuwii ɓërí gëm ga Ha'mudii.

3Ha'mudii nak, iñaa ya wo' tóoh, tummbi, ya hayyúu ki'on kiyëgís ga ngëmii, ya sommbúu ga yibóní'yii.

4Ya dëlírin hellíi garúu. En ki'enaa, iñcii ɗí nakkúuɗa ɗú ɓii taabukca ee ɗú lísanca kitaabuk.

5Ɗí ɓii kíim Ha'mudii, ya níi' keeñciigarúu ɗú mín kiwaa' Kooh, ee ya onndúu kimúuñ fodaa Kiristaanii.

Kitook kilëgëy

6Mbok-kerceencii, ɗí nakkúu ga teekii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ki'úsaay ɓéeɓ mbok-kerceen, yaa en ga kiwílíiluk ya saŋ kitaabuk iñcii ɗí jëgí'túuɗa.

7Ɗú ga kihaffúu, ɗú ínohin daa ɗú koorohan bi ɗú tum fodii garíi. Ga wii ɗí en narúuɗa, ɗí moséeríi ki'en ga kiwílíiluk.

8Ɗí moséeríi ken kikíim ñamah, Wayee wekoo nohoo, ɗí lëgëyee hen, ɗí sodi, ɗí anagi doonaa ɗí sodaloo ken ga kitoputu"íi.

9Ɗí tumkanaa, enndii an ɗí jomoo kilaas dímal garúu, wayee ɗí waaree ɗú malak garíi, ɗú tum fodaa gari.

10En ki'enaa, ga wii ɗí en narúuɗa, ɗí wo'eerúu iñii yii: Ɓaa saŋ kilëgëyaa, jomoo kiñam ɓan.

11Ɗí wo"úu iñuma ndaga ɗí kelohin an laakin ga ɗuuʸcúu ɓiwílíilkoh, ɓaa lëgëyanndii dara enndii ki'aas ga iñaa waasɓa gaaga rekaa.

12Ɓuwaama, ɗí nakinɓa ga teekii Yéesu Kiristaa, Ha'mudii ee ɗí ɓii daasɓa an ɓa yeewukat ɓa aaw kilëgëy, ɓa ñam iñaa ɓa lëgëy na yahɓa.

13Ɗú nak mbokcii, kaa soofat fenoo ga kitum yijófí'.

14Binaa laak garúu ɓaa saŋ kitaabuk iñii ɗí bín yii ga këyítfiinaa, yéegalohatti, ɗú kíiduk gari doonaa ya kaci.

15Wayee kaa abohatti ɓaa sagoh narúu, namatti kiña' hen ɗú abohhi fodii mbok-kerceen.

Taŋkoh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ɗí ɓii kíimi'túu Ha'mudii laak jamɗa, ya ga kihafci, ya onndúu jam besaa en ɓéeɓ na ga iñaa en tóoh. Ha'mudii taabat narúu ɓéeɓpúu.

17Këñɗohii mëeñjohɗa, mi Pool mi yërí bínwa na yahhoo. Këyítfaa mi bín tóoh, mi lëehɗohifa foduma. Bíncumgoo cërí cuma.

18Mi yii kíim, Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu barkeellúu, ɗú ɓéeɓpúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Tímotée

1 Tímotée 1

Këñɗoh

1Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa. Kooh yii músalluuɗa, ya na Yéesu Kiristaa yii ɗu yaakaa' gariɗa, ɓërí nakkoo ki'en apotaa'.

2Mi yërí bínndaa këyítfii fii, fu Tímotée, fu yii mi aboh fodii kowuroo kayoh-kayoh ga ngëmiiɗa. Mi yii këñí'taa ga ee Kooh, Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa,Ha'mudiigaruu, barkeelattaa, ɓa laak yërmaandi garaa, ɓa onndaa jam.

Kiwatuk ɓuwaa jëgírohi sabohɗa

3Fodaa mi nakeeraaka ga wii mi en na kiƴah gohaa Maseduwaanɗa, tesaa duma ga teerii Efees, doonaa ɓuwum en na kijëgírohu saboh dumaɗa, fu ebilɓa ki'íis iñaama.

4Wo'aaɓa ɓan ɓa íis kitaabuk wo'een ëdít na kikín-caasamunkaa ínohoo kileeh, ee iñcaama haydohi nookoh doŋ. Ca amɗohoo ken ga kituuki' iñii Kooh nat kitum ee kigëm Kooh onohiwa ki'ínohɗa.

5Iñaa límukan ga iñii nakohu yiiɗa, yërí en an ɓa mín kiwaaroh ga díkaantiɓa, kiwaarohkaa meyoh ga keeñ wimórí', kilaak hel widëlí', na kigëm ga Kooh kayoh-kayohɗa.

6Laakin ɓuwaa ɗeeŋ iñcuma, ɓa múuyin, ɓa abin ga iñcaa laakoo haf.

7Ɓa tíkin hafɓa jëgíroh ɓiyaak ga iñaa aaw ga loo Waasii Móyíis wayee ɓa ínohoo tús, enndii iñcii ɓa wo'iɗa, enndii cii ɓa sú'oh ga an cërí en kayohɗa.

8En loo Waasii Móyíisaa, ɗu ínohin an wa jofin, en lak ɗu jeriñukohwa ga iñaa koo' waasaa.

9Ee, ɗu ínohat dijófí' an enndii ɓuwii ɓijúwí'ɓii tah Waasii Móyíis kituukiru, wayee wa tuuki'ɗu ɓuwii tookussiiwa ee ɓa heñohiwaɗa, ɓuwii saŋ kigëmɗa, na ɓuwii dëk ga kitum baakaa'ɗa. Wa tuuki'ɗu ɓuwii faali'ussi iñaa sela'in ee tíkussii Kooh daraɗa, ɓuwii api paamɓa wala eewɓaɗa, ɓuwii laŋsi kumuun ɓo'ɗa.

10Wa tuuki'ɗu ɓan ɓuwii faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa, ƴaal-ɓeticii na ɓuwii tooni ɓiɓo' kitum ñaamɗa, kaakoh-sabohcii, ɓuwii cojuki ëgí'ɗa, na ɓéeɓ iñaa taammbii na jëgírohii wiwóorí'wii,

11wii Hewhewii winéwí'wii haydohɗa. Jëgírohiima taaboh na Hewhewii winéwí'wii Kooh díŋkaanndoo kiyéegalohɗa, wii teewoh ndamii Kooh, yii yewinin múu'ɗa.

Pool gërëmmba Kooh ga yërmaandaa yaama laak gariɗa

12Mi yii gërëm Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, yii onndoo dooli ga lëgëyiigari mi enukohɗa. Mi yii gërëmmbi ga dii ya malakinndoo bi ya óolukkaroo ga lëgëyiigari ya nakkoo kitumɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Mi, kuɗewaa, mi enee ɓaa ɓaseeri, hatalee ga kipes ɓuwii en ɓuuciɗa, na ɓaa sooteera bi hëpin, wayee nak ya laakka yërmaandi garoo. En ki'enaa, mi gëméerí gari, kërí tah mi ínohéerí iñaa mi enukoheeɗa.

14Ha'mudiigaruu yóoskírin garoo yërmaandi wiyaak, ya oninndoo kigëm gari na kiwaa' ɓuwii. Ee kiwaarohkaama kërí paali ga keeñ ɓaa taam na Yéesu Kiristaa.

15Wo'eenii mi ɣah kiwo' wii wóorin ee ɓéeɓ jominwa ki'am dijófí': Yéesu Kiristaa hay ëldúna kimúsal ɓuwii tumi baakaa'ɗa, ee mi Pool, mi yërí kuliyuk gaɓa.

16Wayee nak Kooh laakka yërmaandi garoo: Yéesu koorohha garoo, mi, tumoh-baakaarii wëñ kiyiisɗa, kiteeɓ ɓuwii dii ya hín kimín kimúuñɗa. Ya tum garoo iñaama kiteeɓ ɓéeɓ ɓuwaa gëman gari ee ɓa joman kilaas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

17Ya buurii ɣah kinguuruk bi taa'ɗa, Kooh yii kaananndii bi taa'ɗa, yii has mínoori kihotɗa, yii en Kooh ya haŋci doŋɗa, cée' na ndam aawat gari bi taa'. Aameen.

18Kon nak Tímotée, kowuroo, iñuma yërí mi ebillaa kitum ee taaboh na wo'een sëldíiga-Koohcaa wo'see garaa kuɗewaaɗa. Ayukaa ga iñcuma doonaa ca onndaa dooli kilebiroh bi jof ga lëgëyumgaraa.

19Taabaa ga na kigëm, na hel widëlí'. Laakin ɓuwaa saŋ kitaabuk iñuma, kërí tah ngëmaa ɓa laakeeɗa ɣímin.

20Ɓuwaama, Ímenee na Ëlíksaan boku ga. Mi íisohinɓa na Seytaani doonaa ɓa koruk ee ɓa wo'sisoo yibóní' ga Kooh.

1 Tímotée 2

Iñcii Pool nakoh ga loo kikíim Koohɗa

1Mi ɗewohan ga iñii yii paaɣ: mi nakoh kon kikíimi' ɓuwii ɓéeɓɓa Kooh, kíimat Kooh, ɗú dímalukiri, ɗú gërëmiri gaɓa.

2Ɓú kíimɗì buu'cii na ɓuwii kuliyuk ga fíkíirúuɗa doonaa coow laakoo ga kipessuu, ee ɗu en ga jam, ɗu júɓ ga fíkíi Kooh ga iñaa en tóoh ee ɗu mat ga fíkíi ɓuwii.

3Iñaama yërí jof ee yërí Kooh yii músalluuɗa waa'.

4Ya waa' ɓuwii ɓéeɓɓa múc ee ɓa ínoh kayohfii.

5En ki'enaa, Kooh ya yíinoo doŋ ee ɓo' yíinoo doŋ yërí en ɓaa tuukuk díkaanti Kooh na ɓuwii. Ɓaama, Yéesu Kiristaa yërí.

6Yërí eroh na kihafci kumuunkaagari, ya kaannda kilaas ɓuwii ɓéeɓɓa. Ya teewohha fodaama ga wahtaa Kooh amɗa an Kooh waarin ɓuwii ɓéeɓɓa múc.

7Iñaama tah Kooh tummbaroo jëgíroh na apotaa'. Ya wossaroo kijëgí'nee ɓuwii enussii yaawúu'ɗa iñaa jom kigëmu ee yërí en kayohfiiɗa. Iñii mi wo'ɗa kayoh, enndii saboh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Iñii mi waa'ɗa yërí en an: daa mín ki'en tóoh, ƴaalcaa kíimat Kooh, ɓa ɓëwíri gari yahcaa setin ga tóoh, ee ɓa hanat ki'aylukoh wala kiñaroh.

9Mi waarin ɓan ɓeticum, ɓa ekuk ekukaa koorin waas, waa hídin ee hanat kihëp. Ɓa hanat kihëwíruk bi ɓa', ennda ga dúŋ, wúrúus, siimii wala kúltícaa seerin,

10wayee ɓa hëwíruk bi mo' ga tumeen cijófí', ndaga ɓetifaa wo' an erin Kooh cée' tumi fodaama.

11Ɓeticii, ɓa en na kijëgírunaa, ɓa yeewukat, ɓa korukat ga fíkíi ɓaa jëgí'ɓaɗa.

12Mi onndii ɓeticum kijëgíroh wala kikuliyuk ƴaal ga jaangu. Ɓa laak kiɗekoh.

13En ki'enaa, Kooh ɗeɓ kisak Aadama, tíkka Aawa ga.

14Ee ɓan enndii Aadama yërí Seytaani ɗúkee, wayee ɓetifaa fërí, ee fa fërí ɗeeŋ iñaa Kooh nakohɗa.

15Wayee kilaak-kowukaa tíkukkiɗa hayfa kimúsal binaa fa dëk ga kigëm Kooh, taam na kiwaa' ɓuwii, kijúɓ ga fíkíi Kooh, na ki'eref.

1 Tímotée 3

Ɓaa kuliyuk ga jaangu daa ya jom kimanɗa

1Wo'eenii mi ƴah kiwo' wii wóorin: Binaa ɓo' helci ëewdohhi ga ki'en ɓaa kuliyuk ga jaangunaa, lëgëyaama ya waa' kitumɗa jofin.

2Wayee nak, ya jom ki'en ɓaa laakoo iñaa ɓo' wo'an gari yibóní'. Ya jom ki'eem ga ɓetici doŋ, ya en ɓaa wíisohin, ɓaa mínin hafci ki'am ee onuunun cée'. Ya en ɓaa waarin sagac ga kaanci, ɓaa mínin kijëgíroh Waasii.

3Ya jomoo ki'en ɓaa waarin ki'an, wala ɓaa gaawin kiheñoh, wayee ya jom ki'en ɓaa soosin keeñ ee yewinin jam. Ya jomoo ki'en ɓaa gëmin kopa'.

4Ya jomin kimín kiɓay ɓu-kaanci ɓay wijófí' ee ya ko' towutaagari bi jof ta kelohi'ti ee ta e'ti cée' wimëtí'.

5En ki'enaa, ɓaa mínoo kiɓay ɓu-kaanci bi jof ya mínan na kiɓay jaangii Kooh?

6Ɓaama ɓan jomoo ki'en ɓaa han ki'aas ga ngëmii. Enndiikanaa, mínin ki'en ya ɓëwí' hafci bi hëp ee baanaa Kooh hayyi ki'atti' fodaa ya atti'ee Seytaani ga waa ya ɓëwí' hafciɗa.

7Ee ɓan, ɓuwum enussii kerceenɗa, ɓa jom gari kiseedi' yijófí', en ɗanaa ɓa tíkoori ɓaa laakoo haf ee ya keenoo ga fíraa Seytaani.

Ɓuwaa amɗohi ga jaangaa daa ɓa jom kimanɗa

8Ɓuwum amɗohi ga jaangaaɗa ɓan, ɓa jom ki'en ɓiɓo' ɓiwóorí' ɓaa wo'oo wo'een kanak. Ɓa jomoo ki'an anaa hëpin ee ɓa jomoo kiheel kilaak hëelísga iñaa enndii waas.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ɓa jom kidëk ki'am ga kayohfii yéegalohu ga ngëmiiɗa ee ɓa taam ga na hel widëlí'.

10Ɓuwaama ɓan, ɓa jom kimalaksukohu hen paayˇ. Lëehíraa, laakkii dara yibóní' yaa ɓo' wo'an gaɓanaa, ɓa han kitum lëgëyaama.

11Fodaama ɓan, ɓeticaa amɗohi ga jaangaaɗa, ɓa jom ki'en ɓiɓo' ɓiwóorí', ɓa jomoo kiɗooɓ ɓo', ɓa jomin kiwíisoh, ɓa wóo' ga iñaa en tóoh.

12Ɓuwaama amɗohi ga jaangaaɗa, yaa en ɓéeɓ jom ki'eem ga ɓeti doŋ, ɓa ɓay towutaagaɓa na ɓu-kaanɓa ɓay wijófí'.

13En ki'enaa, ɓuwaama tumsi bi jof lëgëy ki'amɗoh ga jaangaaɗa, ɓa hay ki'onu cée' wiyaak ee ɓa hay kikaañ kituuk ɓa jangat ga loo ngëmii ɗu laak ga Yéesu Kiristaaɗa.

Iñii yiyaakyii ɗaakukee ee Kooh teewohinndiɗa.

14Mi waarinndaa kihay kiwaak ga iñaa maañanndii, wayee këyítfii fii mi bínndaafa,

15doonaa mi yéeh kihayaa, fu ínoh daa ɓuwii en ɓuu Kooh jom kimanɗa, ɓii en jaangii Kooh, yii laak kipesɗa. Ɓuwiima ɓërí en jípii, dii kayohfii yípukohɗa.

16Iñii ɗaakukee ga waasiigaruu ee diima Kooh teewohinndiɗa yakin ee ken mínooka kisaŋ. Iñaama yërí en: Ya hayin, ya mannda fodii ɓo'-súusúus, Helii yisela'í'yii teewohha an ya júwin, malaakacaa hotuununndi, ee ya jangatuunun ga ɗuuyˇ ɓuwii enndii yaawúu'ɗa. Ɓu-ëldúna gëmussa gari, Kooh ekkari ga ndamaagari ga asamaanɗa.

1 Tímotée 4

Ɓuwaa jëgírohi sabohɗa

1Helii Kooh wo'inka bi leerin an: ga jamaanucaa mëeñjohanɗa, hay kilaak ɓiɓo' ɓaa foñan ngëmii, ɓa taabuk halaatcaa ëewdohi ɓo' ga kimúuyˇ na enaamacaa jëgírohu ee meyoh ga hel cibóní'.

2Ɓa hay ki'íis hafɓa ga yah ɓuwii jófjófɗuki ee wo'soo kayohɗa, ɗúkɓa. Ɓuwiima jófjófɗukiɗa nak, helcaagaɓa këenírin bi man na odaa ñaasu na pewiñpaa útu ga kiwii bi yo'ohin cor.

3Ɓa hoonohi ɓuwii kipajoh, ɓa gítínohi an ɓuwii abukat ga kiñam ñamahcii cíinoo. Ee ñamahcaama, Kooh yërí sakca. Kon ɓuwii gëm ga Yéesu ee ínohuunun kayohfiiɗa, mínuununca kiñam, ɓa gërëmmbi gaca.

4Ɓéeɓ iñaa Kooh sakin jofin. Laakoo dara iñaa jom ga kisagu. Ñamat hen rek ɗú taam ga na kigërëm Kooh.

5En ki'enaa, wo'eenaa Kooh, wa na kíimaa ɗu kíimiriɗa onin iñaa en tóoh kisela'.

Súrga Yéesu Kiristaa yijófí'

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Binaa fu jëgí' kerceencum iñcaama tóohcanaa, fu hay ki'en súrga YéesuKiristaa yijófí', súrgaa líif na wo'eencii jëgírohu ga ngëmiiɗa na jëgírohii wukayohwii fu taabukɗa.

7Abukaa ga wo'een ëdítcum laakoo haf ee taammbii na kigëm Koohɗa. Namaa haffu kiméerí' ga kitum iñaa neƀ Kooh.

8Jeriñaa ga kiméerí' haffu ga kiheel dooli faanɗa laakin daa wa eem, wayee jeriñaa ga kiméerí' haffu ga iñaa neƀ Kooh onohin iñaa en tóoh. Ka dígohin kipeskii diima na kipeskaa hayanɗa.

9Wo'eenii mi wo' wii wóorin ee ƀéeƀ jominwa ki'am dijófí'.

10Kërí tah, ɗu apuki, ɗu lebirohi ndaga ɗu lík yaakaa'tuu ga Kooh yii laak kipesɗa, yii músal ƀéeƀ ƀuwiiɗa, wëñaa ga ƀuwii gëminɗa.

11Iñuma yërí fu jom ki'ebiloh kitum ee yërí fu jom kijëgíroh.

12Kaa took ki'eewu ndaga dum fu en oomaaɗa, wayee guu'guulukaa ga ki'en ƀaa kerceencum mínan gari kimalak: ennda ga wo'eencum fu wo'iɗa, ga ƀadukeenumgaraa, ga kiwaa'kum fu waa'ƀaɗa, ga ngëmum fu laakɗa, na ga kiset ga fíkíi Kooh.

13Dëkaa ga kijaŋ Wo'eenii Kooh ga fíkíi ƀéeƀ, fu jangatiƀa, fu jëgíriƀa bi ga daa mi hayan.

14Kaa caahadoh doolum Helii yisela'í'yii onndaaɗa, wii koorohee ga wo'een sëldíiga-Kooh ee yaakcaa tíkkaraa yah ga hafɗa.

15Iñuma tumaari ga helfu, fu ek keeñfu ga tóoh, doonaa ƀéeƀ hot ga dii ngëmiigaraa ƀaatukɗa.

16Malaksukohaa daa fu jom kiman ga kipesfu, fu ínoh iñcaa fu jëgírohiɗa, ee fu dëk ga iñaama rek. En ki'enaa, fu tumkanaa, fu hay kimúc, fu na ƀuwaa súkúrukanndaaɗa.

1 Tímotée 5

Kidaas kerceenaa en tóoh

1Fu wo' na gu'ginaa, kaa gëtti, wayee saawalaa nari fodii ƀaa wo' na paamci. Oomaa-ƴaalcum, abaaƀa fodii ƀikëmëeŋkífu.

2Ɓeticum enuunun yaakɗa, abohaaƀa fodii ƀi'eefu. Oomaa-ƀeticum, fu abohƀa fodii ƀikëmëeŋkífu, ee fu taam ga na keeñ wisétí'.

Ɓeticaa ƴaalƀa kaaninɗa

3Ɓeticaa ƀiƴaalƀa kaanin ee ƀa tes ƀa haŋƀaɗa kayoh-kayohɗa, toputu'aaƀa, fu onƀa cée'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ɓetifaa ƴaalci kaanin ee fa laakin towu wala tucaasamun, oomaacaama, ɓa ɗewat paaƴ kiyoon kiteewoh ngëmaagaɓa ga ɓu-kaanɓa, ɓa ík ɓuwaa límɓaɗa na ɓicaasamɓa iñaa ɓaama tumɗeeɓaɗa. En ki'enaa, iñaama yërí Kooh waa'.

5Ɓetifaa ƴaalci kaanin ee fa tes haŋci, laakoo ɓaa toputu'anndi, fa líkat yaakaaraagari ga Kooh, fa dëk ga kikíim Kooh wekoo nohoo, na kikíimmbi dímal.

6Wayee ɓetifaa ƴaalci kaanin ee fa taabuk iñaa neɓfa rek, faama ɓeti kaanin hídaa ga daa fa en na kipesɗa tóoh.

7Yéegalaaɓa iñuma doonaa ken laakoo iñaa ya wo'an gaɓa yibóní'.

8Binaa ɓo' toputu"ii mbokcaagari wëñaa ga ɓu-kaancinaa, ya taasukin ngëmaagari ee yërí wëñ kiyiis ɓaa gëmmbii ga Yéesu.

9Ɓetifaa ƴaalci kaanin, fa waa' kibok ga ɓeticaa bídu, jaangaa jomɓa kidímalɗanaa, fa jomin kilaak tíkíis tidaaŋkaah-yitniinoo, ee fa en ɓetifaa mos kilaak ƴaal yíinoo.

10Fa jom ki'ínohu ga kitum yijófí': ennda kiko' towutaagari dijófí', kiwaa' sagac ga kaanci, kitísi' sagaccaagari en ɓuu Koohɗa kotcaagaɓa , kidímal ɓuwaa en ga coonuɗa na kitook kison ga ɓéeɓ iñaa jofin.

11Ɓeticum ƴaalɓa kaanin ee ɓa lís oomaaɗa nak, kaa bínɓa, ndaga binaa helɓa ka' ga kilaakis ƴaalaa, ɓa dal ki'íis Kiristaanii.

12Fodaama, Kooh hayɓa ki'atti ndaga daa ɓa foñin iñaa ɓa dígeeriɗa.

13Ee sah eemanndii rek ga iñaama. Ɓa ƴah kimëeñjoh ki'en ɓisagoh-coonu, ɓa aasi ga kaan na kaan, taam na kúuw kihëpí' na kiwaa' ki'ínoh iñaa en tóoh na kiwo' iñaa enndii waasɓa.

14Kërí tah iñaa gënëlloo gaɓaɗa wërí en an ɓa pajukis, ɓa laak towu, ɓa toputu' kaancaagaɓa bi ɓuwaa sagoh naɓaɗa laaksisoo iñaa ɓa síkohanɓa.

15En ki'enaa, laakin gaɓa ɓaa múuyin haat, ɓa ɓaa taabuk Seytaani.

16Ɓéeɓ ɓetifaa gëmin ee fa laakin ga mbokcaagari ɓeticaa ɓiƴaalɓa kaanin, fa amɗohatɓa, fa hanat jaangaa kikoo' ɓeticaama. En ɗanaa, jaangaa hay kimín ëewruk ga ɓeticaa ƴaalɓa kaanin ee ɓa tes ɓa haŋɓaɗa.

Ɓuwaa kuliyuk ga jaangaaɗa

17Ɓuwaa kuliyuk ga jaangaa ee tumuunun lëgëyaagaɓa bi jofɗa, ɓa calin ki'e' cée' waas kanak, wëñaa ga ɓaa enukoh ga kijangat na kijëgíroh rekɗa.

18En ki'enaa, wo'uunun ga Këyítfaa an: «Kaa súum kúuwkaa enohfaa en na kiyon belaaɗa.» Wo'sussa ɓan an: «Lëgëyohaa en ɓéeɓ jomin ki'eru fayaagari.»

19Ga ɓuwaa kuliyuk ga jaangaaɗa, laak yaa yabu yenaa, enndii an ɓo' ɓanak wala ɓaahay ɓërí seedi' an iñaama kayohaa, kaa gëm!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ɓaa kuliyuk ga jaangu, enukoh ga kitum iñaa joffiinaa, ñaraari ga fíkíi ɓéeɓ, doonaa ɓuwaa tesɗa niik kitum fodaagari.

21Mi yii dímalukkaa ga fikíi Kooh, ga fíkíi Yéesu Kiristaa na ga fíkíimalaakacaa ɓisela'í'ɓaa an: guu'guulukaa ga iñcuma. Kaa fa'ɗoh ken ee kaa gënantiloh.

22Kaa gaawtuk bi fu tík ɓo' yah ga haf, ee kaa bokidoh haffu ga yibóní'yaa ɓo' tum. Fu ga kihaffu nak, dëkaa kiset ga iñaa en tóoh.

23Kaa eem ga ki'ani músú doŋ, leenaa anaa biiñ jutuut ndaga look-mesikum ɓúukiraaɗa na dum fu wakooɗa.

24Laakin ɓuwaa, baakaa'caa ɓa tumiɗa hotuki hen faŋ bi ɓa laas ki'atti'u sahaa. Ɓíinoo nak baakaa'caagaɓa hotuki lak karin bi maañin.

25Fodaama, tumeen cijófí' hotuki hen faŋ. Ee luu enee an ca hotukkii faŋ, ca mínoo kidëk kiɗaakuk.

1 Tímotée 6

Ɓuwaa abu ñaamɗa na ha'muncaagaɓaɗa

1Ɓéeɓ ɓuwaa abu ñaam ee gëmuunun ga Yéesuɗa, jom ki'aboh ha'muncaagaɓa fodii ɓuwaa jom ki'eru cée' wimëtí', en ɗanaa teekii Kooh na iñcii ɗu jëgírohɗa, ken laakoo iñaa ya wo'an ga yibóní'.

2Ee ɓan ɓuwaa abu ñaam ee ha'muncaagaɓa gëmuunun ga Yéesuɗa, ɓa hanat ki'am an ɓërí bok ngëm bi tah ɓa faali'ooɓa. Wayee ɓa namatɓa kilëgëyi' ga daa wëñ kigën, ndaga ɓuwaama jeriñuk ga anagaagaɓaɗa, ɓa gëmin ee Kooh waarinɓa.

Sabohcii jëgírohsiɗa na alalii wukayohwii

Iñcuma cërí fu jom ɓuwum kijëgí' ee fu daasiɓa ga.

3Laakin ɓuwaa jëgíroh yen yiliis, ɓa sagin kitaam ga wo'eencii ciwóorí'cii Yéesu KiristaaHa'mudiigaruu jëgírohɗa. Ɓa tookkii iñii ɗu jëgírohi taaboh na ngëmii ɗu laak ga Yéesuɗa.

4Ɓuwaama ɓëwírin hafɓa bi hëpin, ee ɓa ínohoo dara. Ɓa ɓay ɗúukool kinookoh, ee ga kuwo'een jíinoo doŋ ɓa ñarohi ga kiñaroh bi. Iñcaama, ca límí ki'iñaan, kiñaroh, kicaakooroh, kifoogi' ɓo' yibóní',

5kinookohkaa leehoo múk ga díkaanti ɓuwii ɓay nof-moroɗa. Ɓa ínohissii kayoh ee ɓa am ga helɓa an kigëm Kooh kërí onohi kilaak alal.

6Moona déy kigëm iñaa alal wiyaak ga ɓo' en lak ɓaama dooylukohin iñaa ya laakɗanaa.

7En ki'enaa, ɗu hayyii na dara ga ëldúna, ee ɓan ɗu soofanndii na dara.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Kon binaa ɗu laak ñamah, ɗu laak iñaa ɗu ekkanaa, ɗu jomin kidooylukoh iñaama.

9Wayee ɓuwii waa' kilaak alal wiyewinɗa, Seytaani ɗúkinɓa, ɓa ɓagukin ga kiwaa' kilaak iñcaa leehoo, caa newan gaɓa. Iñcaama laakoo haf ee ca joffii. Cërí yahi ɓo', ca ëewdohiri ga kisaŋku'.

10En ki'enaa, kiwaa' hëelís kihëpí' kërí límí enaama yibóní' yaa en ɓéeɓ. Ɓíinoo waaru kilaak hëelís hen bi tah ɓa gëmissii, ee keeñcaagaɓa gúri ga ndaga sooli cihëpí'.

Iñcii Pool mëeñjoh kidíŋkaan Tímotéeɗa

11Kon fu nak, fu Tímotée, fu yii fu en ɓo'-Koohɗa, núpaa iñcaama. Heelaa ki'en ɓo' yijúwí' ga fíkíi Kooh. Taabukaa iñaa ya nakoh, dëkaa ga kigëm gari, waaraa mooroomfu. Tookaa kimúuñ ee fu yewin jam na ɓéeɓ.

12Lebirohaa lebirii wijófí'wii ngëmii meekisohɗa, abaa kipeskii leehoo taa' Kooh ɓayohhaa kilaas gakaɗa. Ngëmaama wërí fu seedi'ee ga fíkíi ɓiɓo' ɓiyewin.

13Fodaama, ga fíkíi Kooh yii on iñaa en tóoh kipesɗa, na ga fíkíi YéesuKiristaa yii ga fíkíi gúwernëe' Poos-Pílaat, seedi"a seedi wimórí'ɗa, mi ebillaa iñii yii:

14taabukaa iñaa mi wo'eeraaɗa, kaa líiɓ ga dara yibóní' ee ken hanat kilaak dara iñaa ya síkohanndaa, bi ga daa Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu feeñukan ga ndamaagari.

15Feeñukaama, Kooh haywa kitum ga wahtaa ya amɗa. Kooh ya haŋci, yërí mín ga tóoh, yërí onohi jam, yërí en Buurii buu'cii, yërí en Ha'mudii ha'muncii.

16Ya haŋci doŋ, yërí kaananndii, ya dëk ga lee'laat waa ken mínoo kideeƴ. Ken mosoori kitík has ee ken mínoori kihot. Yërí laak ndam, ee yërí mín bi taa'; aameen.

17Ha'-alalcii ga ëldúnaɗa, dígalaaɓa, ɓa watuk kiɓëwí' hafɓa. Fu wo'ɓa ɓa hanat kilík yaakaa'ɓa ga alalaa wóo'tii. Ɓa namat kitík yaakaa'ɓa ga Kooh yii oniruu iñaa en tóoh bi dooy ee ɗu neɓlukigaɗa.

18Dígalaaɓa kitum iñaa jofin, ɓa en ɓuwaa yewinɗin tumeen cijófí', ɓa took ki'onoh, ɓa took kiwaroh na ɓuwaa laakooɗa.

19Fodaama, ɓa hay hafɓa kinëgírohi alal wijófí', wiwóorí', waa aaw fayuu', en ɗanaa ɓa mín kilaak kipeskaa kukayohkaa.

20Kon, Tímotée, abaa iñum Kooh díŋkaanndaaɗa dijófí', fu watuk ki'aas ga wo'eencaa laakoo haf ee ca taammbii na ngëmii. Watukaa ɓan ki'aas ga iñcum ɓuwum toon ki'ínoh jëgírohi ga Waasiiɗa ee ca enndii kayohɗa.

21Laakin nak ɓuwaa taabuk iñcuma jëgírohuɗa, kërí tah ɓa ɗeegin ngëmii. Mi yii kíim Kooh ya barkeellúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tímotée

2 Tímotée 1

Këñɗoh

1Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa ee Kooh yërí waa' ka, ya wossaroo kiyéegaloh kipeskii dígussuu, ɗu ɓii ɗu en wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa.

2Mi yërí bínndaa këyítfii fii, fu Tímotée, kowukiigoo mi keeñukɗa. Kooh Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu, ɓa barkeelattaa, ɓa laak yërmaandi garaa, ɓa onndaa jam.

Pool gërëmmba Kooh ga Tímotée

3Mi yii gërëm Kooh, ya yii mi jaamuki na hel widëlí' fodaa daa ɓicaasammboo tumeekaɗa. Wekoo nohoo, wahtaa mi kíim Kooh tóoh, helloo ka' garaa.

4Mi níindísuk moonca fu ɓúukee ga wii mi en na kiʎahɗanaa, mi waa'sissaa kihotis, bi fu mín kisóosí' keeñnjoo.

5Mi yii níindísuk ngëmii wiwóorí'wii fu taam nawaɗa. Ngëmaama mi ɗeɓwa kihot ga Lówís caasamfu yiɓeti na ga Ëníis eefu, ee wóorinndoo an wa wii garaa.

Pool daassa Tímotée

6Kërí tah, mi níindíssaa fu obis fodii kiwii iñii Kooh onndaa kimín ga wii mi tíkkaa yah ga haf kikíimi'taaɗa.

7En ki'enaa, Helii yisela'í'yii Kooh onnduuɗa tumooruu niik, wayee wa en Helaa oniruu dooli na kimín kiwaaroh ga díkaantiruu, na ɓan kimín ki'am haffu.

8Kon nak, kiseedi' Ha'mudiigaruu hanattaa ki'ap kaci, ee mi hanattaa ki'ap kaci ɓan ga dii mi lagu ga kasu ndaga kiseedi"i'ɗa. Namaa sah kitook kisodalu fodiigoo ndagaHewhewii winéwí'wii, fu taam ga na doolii Kooh onndaaɗa.

9Kooh yiima, yërí músalluu, ya ɓayyaruu, ɗu en ɓiɓo'ci ɓisela'í'. Enndii tumeenciigaruu tah ya tummbaka, wayee yërí abeeka kitum ee ya waareeruu kiteeɓ kijofkaagari. Lak ëldúna sakussii duum, ya ammbaruuka kiteeɓ kooroh ga Yéesu Kiristaa.

10Ee diima deŋ wa hotukin ga wii Yéesu Kiristaa, Músalkaatiigaruu hay ëldúnaɗa. Ya ɗúbí'ta kikaan, ee kooroh ga Hewhewii winéwí'wii ya léerí'ta ga ɓuwii kipeskaa kikaan mínoo yen gakaɗa.

11Kiyéegaloh Hewhewiima tah Kooh fallaroo mi ennda yéegaloh, apotaa' na jëgíroh.

12Iñaama tah ɓan mi kooruk mesiklaatcii cii. Wayee mi rúussii ga ndaga ɓii mi gëm gariɗa, mi ínohinndi ee wóorinndoo an ya laakin dooli kiníi' iñii ya díŋkaanndooɗa bi ga besaama Yéesu ʎah ki'atti ɓuwiiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Malkaa ga wo'eencii ciwóorí'cii mi wo"aaɗa, fu taabukca. Abaa bi yëgís ga ngëmii na kiwaarohkii laak ga ki'enfu wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa.

14Abaa iñii yijófí'yii Kooh díŋkaanndaa dijófí', taam na dímalii Helii yisela'í'yii en garuuɗa.

Fítaa Onesifoo' laakɗa

15Fu ínohin an ɓéeɓ ɓu-gohaa Aasíi foñuununndoo ee ɓuwaama, Fígeel na Hermogeen boku ga.

16Ɓu-kaan Onesifoo' nak, mi yii kíim, Ha'mudii laak yërmaandi gaɓa, ndaga Onesifoo' yewineera kidëlí' heliigoo ee dii mi ɓagu na ceenɗa mosoo ki'en kaci gari.

17Ee sah ga wii ya hay Roomɗa, ya nammbaroo ki'aaw kiraas daa en tóoh bi ga daa ya hotohhooɗa.

18Mi yii kíim Ha'mudii onndi kilaas ga yërmaandaagari, ga besaama Yéesu haysisanɗa. Fu, fu wëñ ɓaa en ɓéeɓ ki'ínoh daa ya hídeeroo ki'amɗoh, ga waa mi en ga teeraa Efeesɗa.

2 Tímotée 2

Lebirohat

1Kon Tímotée, kowukiigoo, lísaa kiɓaatuk dooli kooroh ga Kooh, ya yii ya teeɓpuu kijofkiigari ga ki'ennduu wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa.

2Ee iñcaa fu kelohee mi jëgírohi ee ɓo' ɓiyewin seedi'incaɗa, jëgíraaca ɓiɓo' ɓiwóorí', ɓaa ɓa ɓan hayca kimín kijëgí' ɓo' ɓiliis.

3Ɓewaa ɓakfu ga coonucii ɗí en na kiday'ɗa, fu en soldaa' Yéesu Kiristaayijófí'.

4Ɓaa ekuk kisoldaa' ɓítukoo ga enaamacaa ɓuwaa enussii soldaa'ɗa en lak ya waarin kineɓloh ɓaa tahhi ki'ekukɗanaa.

5Ee ɓan ɓaa tum lëgëy kifool laakoo ndam ga en lak ya taammbii ga iñcaa foolaa meekisohɗanaa.

6Línohaa kooruk coonufaa kilín yërí ɗewan kiɓonuk.

7Lëgísaa helfu ga iñcii mi wo"aa cii, en ɗanaa, Ha'mudii hayyaa ki'on ki'ínoh iñaa en ɓéeɓ.

Kipeskaa Pool teewohɗa

8Níindísukaa Yéesu Kiristaa, yii mílís ga ɓuwaa kaaninɗa, yii bok ga níilaa buu' Dëwít, fodii dii Hewhewii winéwí'wii mi yéegaloh wo'kaɗa.

9Hewhewii winéwí'wii wiima wërí tah mi tíku mesiklaat, karin bi ga kiɓagu na ceen fodii tumoh-kofeel, wayee Wo'eenii Kooh ɓagussii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Kërí tah mi tookin kikooruk ɓéeɓ mesiklaatciima ndaga ɓuwii Kooh tanukɗa, doonaa ɓa ɓan, Yéesu Kiristaa músalɓa ee ɓa laak ndam bi taa'.

11En ki'enaa, wo'eencii cii wo'een ciwóorí': «Binaa ɗu kaan narinaa, ɗu hay nari kipes ɓan.

12Ee binaa ɗu guu'guuluk bi leehaa, ɗu hay nari kibok kinguuruk. Wayee binaa ɗu taasukkinaa ya ɓan, ya hayyuu kitaasuk.

13Binaa ɗu tummbii iñaa ɗu dígoh nariɗanaa, ya ga kihafci, ya hay kitum iñaa ya dígoh naruuɗa. En ki'enaa, Kooh mínoo hafci kitaasuk.»

Lëgëyaa neɓ Koohɗa

14Iñcuma cërí fu jom ɓuwum kiníindís. Dímalukaaɓa ga fíkíi Kooh ɓa íis ga kuwo'een jíinoo doŋ ɓa ñaroh ga kiñaroh bi. Iñcaama laakoo haf ee ca ëewdohi ɓuwaa súkúrukicaɗa ga kisaŋku' doŋ.

15Tumaa tóoh bi fu en ɓaa Kooh tookɗin, fodii ɓaa lëgëyaagari enndii kaci gari, yaa jëgírohi bi júɓ Wo'eenii wukayohwii.

16Kaa aas ga wo'eencaa laakoo haf ee taammbii na kigëm Kooh. Ɓuwaa wo'icaɗa ɓa wëñi ki'úsaayoh na Kooh.

17Wo'eencaa ɓa jëgírohiɗa man na puusaa uruk hen, waa línuk kilínuk. Ɓuwaama Ímenee na Fílet boku gaɓa.

18Ɓa ɗeegin Waasii wukayohwii, ɓa ɓum ɗeeŋlukoh ɓiɓo' ɓiyewin ndaga ɓa jëgíroh an kimílískaa ɓuwaa kaaninɗa paafin.

19Wayee ɓuwii gëm kayoh-kayoh ga Koohɗa yëgísuunun ga ngëmiigaɓa en fan la'-atoh wiyëgísí', waa yípohu tawah. La'-atohaama, wo'eencii cii cërí bídu ga an: «Ha'mudii ínohin ɓuwaa en ɓuuciɗa.» Bíduunun ɓan an: «Ɓéeɓ ɓaa ɓay teekii Ha'mudii, úsaayat yibóní'.»

20Ga kaan ha'-alal, enndii rek paŋkaahcaa hëwírohu wúrúus na hëelíslaak da, laakin ɓan caa pesu ga doo' na caa muulohu na ban. Cíinoo lëgëyukohsi ga bes hew jam, cíinoo lëgëyukohsi ga besaa en ɓéeɓ.

21Man fodaama na ɓuwii gëminɗa: binaa ɓo' líiwí'tii hafci ga iñcumanaa, ya man na paŋkaahcaama lëgëyukohsi ga hew jamɗa. Ya ƴah ɓo' yaa faanɗu Kooh haŋ, yaa laakɗan Ha'mudii jeriñ, yaa mínin kitum tóoh iñaa jofin.

22Núpaa kitaabuk neɓlaat-kumuuncum ki'oomaa enukohiɗa. Heelaa ki'en ɓo' yijúwí', fu dëk ga kigëm ga Yéesu, fu waaroh na ɓuwii, fu laak jam na ɓéeɓ ɓuwum wo'i teekii Ha'mudii na keeñ wisétí'ɗa.

23Kaa aas ga wo'een-dofcum laakoo hafɗa ndaga fu ínohin an ca límí ñaroh kesi.

24Súrga Ha'mudii nak jomoo kiñaroh. Ya jom kineɓ kiwo'oh, ya en ɓaa mínin kijëgíroh ee ya took kimúuñ coonucaa ɓuwaa tíkiriɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Ɓuwaa sagi iñcii fu jëgírohiɗa, ɗúkohaa naɓa hen. Mín ki'en Kooh onɓa ɓa súpít halaatcaagaɓa bi ɓa ínoh Wo'eenii wukayohwii.

26Fodaama, helcaagaɓa íkuk gaɓa, ɓa rëc ga fíraa Seytaani ɓageeɓaɗa, ɓa ennda ga iñaa neɓpiɗa.

2 Tímotée 3

Ɓadukeencaa ɓuwaa ɓibóní'ɓaa

1Kon, fu Tímotée, ínohaa iñii yii dijófí': bescaa mëeñjohanɗa yʼah bes ciméeskí'.

2En ki'enaa, ɓuwii ínohsan hafɓa rek, ɓa hay kigëm hëelís lool, ɓa kaañ kindamuk bi hëp, ɓa ɓëwiri hafɓa, ɓa yewin kipok kiwo'. Ɓa kelohanndii wo'een paamɓa na wo'een eewɓa, ɓa gërëmanndii ken, ɓa faali'anndii iñaa sela'in.

3Ɓa hay kisúɓ keeñ, ɓa yërëmanndii ken, ɓa yʼah kidëk ga kiwo' yibóní' ga ɓimooroomɓa, ɓa mínanndii ki'am hafɓa, ɓa hay kisoot bi hëp ee ɓa waaranndii kihot ga yijófí'.

4Ɓa dëkan ga kitoon ɓimooroomɓa, ɓa leelan kibët, ɓa hay hafɓa kiɓëwí' bi ɓa'. Ɓa wëñan kiwaa' iñaa neɓ gaɓa loo Kooh.

5Ɓa teewohan kilaak ngëm ee lak ɓa tookkii ga keeñɓa doolaa ga kigëmɗa. Ɓuwaa man fodaama, úsaayaa gaɓa.

6Ga ɓuwaama nak, laakin ɓaa aasi ga ɗuuyʼ kaancii, kiɗúk ɓeticaa nooyin haf. Ɓeticaama, dooli baakaa' tíkukinɓa ee ɓa taabuk neɓlaat-kumuunaa en tóoh.

7Ɓeticaa man fodaamaɗa ɓan, hídaa kidëkɓa ga kijaŋ tóoh, mínsanndii múk ki'ínoh kayoh.

8Fodaa Sanees na Samberees heñohsee Móyíis kuɗewaaɗa, ɓuwiima ɗúki ɓeticaaɗa ɓii heñoh Kayohfii. Ɓa ɓay hel nof-moroo ee ngëmaagaɓa enndii ngëm.

9Ɓuwaama nak waasɓa úsaayanndii. En ki'enaa, ɓéeɓ ɓuwii hay ki'ínoh an ɓa halaatoo fodaa ka dalee Sanees na Sambereesɗa.

Pool nak Tímotée kiyëgís ga ngëmaa

10Fu nak Tímotée, fu ínohin dijófí' iñii mi jëgírohɗa, na ɓadukeeniigoo, iñii mi heel ga lëgëyii mi tumɗa, ngëmii mi laakɗa, dii mi hín kimín kitook kimúuñɗa, dii mi hín kiwaa' ɓuwiiɗa, dii mi kaañ kiguu'guulukɗa.

11Fu ínohin ɓan dii mi hín kisodalu ga kipessooɗa, na mesiklaatcaa mi dayʼ ga dëkaa Añcoos, waa Íkoñom na waa Lísta'ɗa. Kihatalu ga kipeskii kiida mi dayʼcii dii? Moona tóohca, Ha'mudii músallaroo ga.

12Ee sah ɓuwii waaru kijúɓ ga fíkíi Kooh, ɓa en wíinoo na Yéesu Kiristaaɗa hay kihatalu ga kipesɓa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13wayee nak ƃuwii ƃibóní'ƃii na ƃuwii wíili kiďúk ƃimooroomƃaďa, ƃa ɣah kiwëñ kiďúruk ga kibon. Ƃa yah kimúuyi' ƃuwii wayee ƃa ga kihafƃa, ƃa hay kimúuɣ ƃan.

14Fu nak, abaa bi yëgís ga iñum fu jaŋ ee fu hotin an wa kayohďa. Fu ínohin ƃuwaa jëgí'taawaďa.

15Bíncii cisela'í'cii, fu ínohca ga ki'oomaafu bi ga wati. Ca dooyin kitum garaa hamham, waa ëewdohi ga kimúc ƃéeƃ ƃaa gëmin ga Yéesu Kiristaa.

16Ƃéeƃ Bíncii cisela'í'cii, Kooh híi' ƃo'-súusúus ga kibínca. Ca laakin jeriñ kijëgíroh kayohfii, kiteeƃ ƃo'-súusúus iñcaa ya tumi ee jommbiiďa ki'en, kiko' ƃuwii taammbii ga iñaa jofin, ki'ëewdoh ƃo' ga kipeskaa júwin.

17En ďanaa, ƃaa en yuu Kooh ƃéeƃ hay kimat ee ya hay kimín kitum tóoh iñaa jofin.

2 Tímotée 4

Pool nakoh kijangat Hewhewii winéwí'wii

1Yéesu Kiristaa hay kihayis bes. Ya ɣah buu' ee ya ɣah ki'atti' ƃuwaa kaaninďa na ƃii en na kipesďa. Kon mi yii dímalukkaa ga fíkíi Kooh na ga fíkíi Yéesu Kiristaa:

2jangataa Hewhewii winéwí'wii. Waa neƃ, waa mesik tóoh, jangataa hen rek. Haydohaaƃa ga kayoh, fu ñariƃa, fu daasiƃa, fu jëgíriƃa, taam na kimúuñ.

3En ki'enaa, jamaanu waa hay, waa ƃuwii waaranndii kisúkúruk jëgírohii wukayohwii. Ƃa waaran kikeloh iñaa neƃƃa rek. Ƃa hay hafƃa kiheeli' ƃijëgíroh, ƃaa wo'anƃa iñaa newin.

4Ƃa hay kiďúkúruk kayohfii, ƃa súkúruki wo'een ëdítcii jëgírohuďa.

5Fu nak, taabaa ga na kiwíisoh ga iñaa en tóoh, fu took kikooruk mesiklaat, fu tum lëgëy kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, ee fu tum lëgëyumgaraa Kooh nakkaaďa bi mat.

6En haffoonaa, mi enin anahaa seeyuunun bi ki'an doŋ tes ga ndaga kikaanndoo deeyin.

7Mi lebirohin lebirii bi jofin, mi foolin bi mi topin, mi yii na ngëmiigoo bi wati.

8Diimaďa neehalaa Kooh faani'too ga ndamii mi laak ga kijúƃ ga fíkíiciďa waa sekkoo. Ha'mudii, atti'ohii yijúwí'yii hayyoowa ki'e' bëríinaa ya hayisanďa. Ya eranndiiroowa mi haŋngoo doŋ wayee ƃan ya eran ƃéeƃ ƃuwii neƃluk ga kihotissiďa.

Iñcii Pool mëeñjoh kidíŋkaan Tímotéeďa

9Tumaa tóoh fu hayyoo kiwaaknee ga iñaa wëñ kigaaw.

10Demaas foñinndoo, karin teeraa Tesaloník ndaga kiwaa' enaama ëldúna. Kereseen karin gohaa Galasíi. Tít ƃan karin gohaa Dalmasíi.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Lúkkaa doŋ yërí tes naroo dii. Fu en na kihayaa, ɓaydohaa Marka ndaga ya laakɗinndoo jeriñ lool ga lëgëyii mi enukohɗa.

12Mi wosin Tisik teeraa Efees.

13Fu en na kihayaa, haydohɗaaroo kúltí-soosoosfaagoo mi foñ ga teeraa Torowaas, ga kaan Karposɗa. Haydohɗaaroo ɓan këyítcaagoo, wëñaa ga caa hëwírohu onɗa.

14Ëlíksaan, tíwohaa, tuminndoo mesiklaataa en ɓéeɓ. Wayee Ha'mudii hayyi kifay ɓéeɓ iñcaa cibóní'caa ya tumɗa.

15Kon fu ɓan watukaari ndaga ya dëk kiheñoh ga daa ya mos kimín iñii ɗu jëgírohɗa.

16Waa mi ɗeɓ kika' kilayoh ga fíkíi atti'ohcaaɗa, ken amɗohhiiroo, ɓéeɓ foñnjaroo. Kooh nak hanatɓaka ki'aboh.

17Ha'mudii yërí amɗohhoo, líifí'taroo na dooli, bi mi mínnda kiyéegaloh dijófí' Wo'eeniigari. Ee fodaama ɓéeɓ ɓuwii enussii yaawúu'ɗa mínussawa kikeloh. Ee ɓan Ha'mudii onndaroo kirëc ga kúuw gayindi.

18Ha'mudii hayyoo kidëk kimúsal ga ɓéeɓ iñaa bonin; ee dara ocooroo, ya ekkoo ga nguuraagari ga ɗookɗa. Ndam aawat gari bi taa'. Aameen.

Taŋkoh

19Kon këñí'ɗaaroo Pírísíl, ya na Akílaas, na ɓu-kaan Onesifoo'.

20Erasti, yaa tessa ga teeraa Korenti. Torofím nak ɗúukoolee hen, mi foñnjari ga teeraa Mílet.

21Tumaa tóoh bi fu gaaw kile' dii balaa soosoosii aasaa. Ebulos, Pudensi, Linus, Kolodíyaa na ɓéeɓ mbok-kerceencii diiɗa ɓii këñí'taa ga.

22Mi yii kíim Ha'mudii ya níi' helumgaraa, ya barkeellúu ɗú ɓéeɓpúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tít

Tít 1

Këñďoh

1Mi Pool, mi súrga Kooh ee mi apotaa' Yéesu Kiristaa. Mi sasu kinook ga ngëmii ɓuwii Kooh tanukďa na ki'ínohlukohɓa kayohfii taaboh na ngëmiigaruuďa,

2en ďanaa, ɓa laak yaakaa' kilaas ga kipeskaa leehoo taa'ďa. Kooh yii wo'i kayoh kesiďa dígeeruu kipeskii kiima, lak ëldúna sakussii duum.

3Ga wahtaa Kooh Músalkaatiigaruu amďa, ya onnda Wo'eenaagari ki'ínohuk. Wo'eenaama wërí en iñii ya sassoo kiyéegalohďa.

4Mi yërí bínndaa këyítfii fii, fu Tít, fu yii mi aboh fodii kowuroo kayoh-kayoh ga ngëmii ďu bokďa. Mi yii kíim Kooh, Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa Músalkaatiigaruu, ɓa barkeellaa, ɓa onndaa jam.

Ɓaa kuliyuk ga jaangu

5Mi foñinndaa duma ga kúlkum Keret doonaa fu lëestí' iñcum tes kituuki'ďa, ee fodaa mi nakeeraakaďa, ga teeraa en ɓéeɓ, fu tan ɓuwaa kuliyukan ga jaangaa en daamaďa.

6Ɓaa kuliyuki ga jaangu nak jom ki'en ɓaa laakoo iñaa ɓo' wo'an gari yibóní'. Ya jom ki'eem ga ɓetici doŋ. Towutaagari jomin kigëm ga Yéesu, teekɓa hanat kibokidohu ga iñaa joffii, ee ta kelohi'ti.

7En ki'enaa, ɓaa kuliyuk ga jaangu jom ki'en ɓaa laakoo iñaa ɓo' wo'an gari yibóní' ndaga ya sasu kituukuk lëgëyii Kooh: ya jomoo kiɓëwí' hafci, ya jomoo kiyooɓ ki'ayluk, ya jomoo ki'en anoh, ya jomoo kigaaw kifeekoh, ya jomoo kiheel kilaak hëelís ga iñaa enndii waas.

8Wayee ya jom ki'en ɓaa waarin sagac ga kaanci, ɓaa waarin yijófí'. Ya jom ki'en ɓaa wíisohin, ɓo' yijúwí', ɓaa erin Kooh hafci, ɓaa mínin hafci ki'am.

9Ya jom ki'en ɓaa abin bi yëgísin ga Wo'eenii wukayohwii taabohin na iñii jëgírohuďa. Fodaama, ya hay kimín kidaas ɓuwaa ɓíinoo, kooroh ga jëgírohii wukayohwii wiima, ee ɓan, ya mín kiɓúl ɓuwaa saŋwaďa.

Kiwatuk ɓuwii jëgírohi sabohďa

10En ki'enaa, yewinin ɓuwaa kelohsoo wo'een ken. Ɓa ďúki ɓuwii na wo'eenciigaɓa laakoo hafďa. Ɓuwaama, yaawúu'cii enu kerceenďa wëñu ga kiyewin.

11Ɓuwaama, fu jominɓa kiwo' ɓa laŋ túuwtaagaɓa, ndaga ɓa hícísohi kaan ñeeɓ, ɓa jëgírohi iñaa jomoo ki'en ee kiheel kilaak hëelís ga iñaa enndii waas tahka.

12Laakin ɓo' yaa bok gaɓa ee ya sëldíigaɓa, ya wo'ee an: «Ɓu-Keret mos ki'enu ɓikaakoh-saboh, ɓa ɓijúu' ɓisóotí', ɓa ɓiɓo' ɓisëgí'-coonu, ɓaa liilukin.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɓaa yaama, iñaa ya wo' gaɓaɗa kayoh. Kërí tah, ñaraaɓa ña' citamohí', en ɗanaa, ɓa laak ngëm wukayoh-kayoh,

14ee ɓa íis kitaabuk wo'een ëdítcii yaawúu'cii, na iñcii ɓa ebilohi kitum ee meyoh ga ɓuwaa súugúrukuunun Kayohfiiɗa.

15Ɓaa setin ga fíkíi Kooh, tóoh setin ga fíkíici. Wayee ɓuwii setussii ga fíkíi Kooh ee ɓa gëmmbiiɗa, dara settii ga fíkíiɓa. Halaatcaagaɓa na helcaagaɓa moroo.

16Ɓa tooni ki'ínoh Kooh, wayee tumeencaagaɓa kaakɗinɓa saboh. Ɓa ɓiɓo' ɓi'araami', ɓa kelohoo wo'een ken ee ɓa mínoo kitum dara yijófí'.

Tít 2

Jëgírohii wukayohwii

1Fu nak, jëgírohaa iñaa taabohin na jëgírohii wukayohwii.

2Gu'gicum, wo'aaɓa ɓa en ɓuwaa wíisohin, ɓaa onuunun cée', ɓuwaa taabu na hel, ɓuwaa laakuunun ngëm wiyëgísí', ɓuwaa waaruunun ɓimooroomɓa ee tookuunun kimúuñ.

3Fodaama ɓan, ya'ɓucum, wo'aaɓa ɓa ɓay ɓadukeen ɓaa pes ga iñaa Kooh waa'. Ɓa hanat kiɗooɓ mooroomɓa, ɓa hanat kihaabin ga ki'an, ɓa jom kidígaloh yijófí',

4Fodaama, ɓa yóodí' ɓeticaa han kipajukɗa kiwaa' ƴaalɓa na towutaagaɓa.

5Ɓa yóodí'ɓa kitaam na helɓa na kisaŋ caahan, kitook kitoputu' kaancaagaɓa bi jof, ki'en ɓiɓo' ɓijófí', kikelohi' ƴaalcaagaɓa doonaa ken wo'oo yibóní' ga Wo'eenii Kooh.

6Oomaa-ƴaalcum ɓan, wo'aaɓa, ɓa en ɓuwaa taabi na hel

7ga iñaa en tóoh. Fu ga kihaffu, tumaa yijófí' doonaa fu en ga oomaa-ƴaalcum ɓaa ɓa malakan gari. Jëgírohumgaraa setat, wa laak haf.

8Wo'eencumgaraa enat wo'een kayoh, caa ken mínoo kinís, doonaa ɓuwum sagoh naruuɗa hotoo dara iñaa ɓa wo'an garuu yibóní' ee ɓa líif na kaci.

9Ɓuwum abu ñaamɗa nak, ɓa kelohɗat ha'muncaagaɓa ga iñaa en tóoh. Ɓa heelat kitum iñaa neɓ ha'muncaagaɓa ee ɓa hanatɓa kiwedi'.

10Ɓa hanatɓa kiloki'. Ɓa namatɓa kikelohi' ga tóoh, en ɗanaa ha'muncaagaɓa ɓaama hay ki'e' cée' wiyaak iñii ɗu jëgíroh ga loo Koohyii músalluuɗa.

Kijofkii Kooh onoh kimúc

11En ki'enaa, Kooh teewohin kijofkiigari on ɓéeɓ ɓuwii kimúsaluɗa.

12Kijofkiima jëgí'tuu ki'íis kitaabuk kipes kibóní' na kiwaa' ëldúna ee ga jamaanii ɗu enoh diimaɗa, ɗu ëewruk ga kipes ga iñaa hídin, ga iñaa júwin na kitum iñaa Kooh waa'.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɗu jom kisek fodaama besaa winéwí'waa ɗu yaakaa'ɗa. Besaama wërí Yéesu Kiristaa, Músalkaatiigaruu, yii en Koohyiigaruu wëñ ɓéeɓ, ƴah kihayis taam na ndamɗa.

14Ya ga kihafci, ya erohin kumuunkaagari ndaga ɗu, kimúsalluu ga tóoh yibóní' ee ya tuminnduu heetaa en wuuci, waa setin ee kaantukohi ga kitum yijófí'.

15Iñuma yërí fu jom kijëgíroh, fu daasiɓa, fu ñariɓa, fu taam ga na kimat sëk. Kaa took nak ki'eewu!

Tít 3

Ɓadukeen kerceen

1Níindísaa ɓéeɓ ɓuwaa an ɓa jomin kikelohi' ha'-nguu'cii na ɓuwum tuukukcaɗa , ɓa tooki'ɓa ee ɓa tuuk ga kitum yijófí'yaa en ɓéeɓ.

2Ɓa hanat kiɓas ken, ɓa yewinat jam, ɓa mínat kibayaloh, ɓa teewoh keeñ wimórí' ga ɓéeɓ.

3En ki'enaa, kuɗewaa, ɗu ɓan, ɗu halaatéeríi kayoh, ɗu tookɗéeríi ken, ɗu múuyeera, ɗu enee ñaam ɓéeɓ iñaa neɓ kumuunnduu na iñaa ɗu waa'. Ɗu ínohee kisoot na kiɗíibuk kilaak. Ɗu ɓërí calee kisagu ee ɗu ɓaa sagoh ga díkaantiruu.

4Koohyii músalluuɗa nak teewohha kijofkiigari na kiwaa'kii ya waa' ɓuwiiɗa,

5Ya músallaruu, ee enndii an iñcaa ɗu tumɗa júwin, wayee ya laakee yërmaandi garuu hen. Ee, ya músalinnduu, onndaruu kilímukis ga kipes ki'as koorohha ga músú-bëtísimaa, na Helaa yisela'í'yaa.

6Helii yisela'í'yii yiima, Kooh yoosukɗinndi ga ɗookkuu bi dooyin koorohha ga Yéesu Kiristaa, yii músalluuɗa.

7Fodaama, ga kijofkaa ya teeɓpuuɗa, ya abohharuu ɓiɓo' ɓijúwí' ga fíkíici ee ya onndaruu kilaas ga kipeskaa leehoo taa' ɗu yaakaa'ɗa.

8Iñii yii wo'een wiwóorí', ee mi waarin fu tuuk ga tek, en ɗanaa ɓuwii gëmu ga Koohɗa, ɓa ëewruk ga kitum iñaa jofin. Iñaama jofin ee laakin jeriñ ga ɓuwii.

9Wayee kaa aas ga wo'een-nookohcaa laakoo haf, kaa aas ga kikín-caasamunkaa ínohoo kileeh, kaa ñaroh ee kaa nookoh ga loo Waasii Móyíis. Iñcaama laakoo jeriñ ee ca laakoo solu.

10Ɓaa haydoh kihëgískoh ga ɗuuƴ ɓuwumaa, ñaraari waas kíinoo bi ga waas kanak. Ya íissiinaa, kaalaari ga jaangaa.

11Ɓaa man fodaama, wóorattaa an ya ɗeegin Waasii wukayohwii, ee ya ɗuucuk ga kitum baakaaraa, ya yaa saŋku' hafci.

Taŋkoh

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Mi hayyaa kiwosoh Artemas wala Tísík. Binaa ya le'aa, leenaa tumaa tóoh fu gaaw kihay fu daƀpoo ga teeraa Níkópólís. En ki'enaa, mi am ki'ennee daama binaa soosoosii aasaa.

13Tumaa tóoh, fu amɗoh Senaas, layohohaa, ya na Apoloos, en ɗanaa ƀa ñakoo dara ga ƀaawaagaƀa.

14Ɓuwii bok naruu ngëmɗa ƀan, ƀa guu'guulukat ga kitum yijófí', en ɗanaa, sooliciigaruu wëñ kiƀítohɗa, ɗu mínca kipayʼ. Ee fodaama, kipeskaagaƀa laak jeriñ.

15Ɓéeƀ ƀuwii enu naroo diiɗa, ƀii këñí'taa ga. Këñíraa ƀéeƀ fiiliimuncumgaruu boku naruu ngëm enu dumaɗa. Mi yii kíim Kooh ya barkeellúu ɗú ƀéeƀpúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Fílemoŋ

Fílemoŋ 1

Këñɗoh

1Mi Pool, mi yii mi lagu ga kasu ndaga lëgëyii Yéesu Kiristaaɗa, mi na mbokkuu
Tímotée, ɗí ɓërí bínndaa këyítfii fii, fu Fílemoŋ, fu yii ɗí keeñukin ee fu taam naríi
ga lëgëyiiɗa.

2Ɗí ɓii këñí'taa, fu na ɓan mbokiigaruu yiɓetiyii, Apfíyaa, na Arkíp yii taam naruu
ga lebirii kituuki' ngëmiiɗa, na ɓan ɓuwum gëmin ga Yéesu ee hídírukohsi ga
kaanfuɗa.

3Mi yii kíim Kooh, Paamudiigaruu, ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudii, ɓa barkeellúu,
ɓa onndúu jam.

Pool gërëm Kooh ga Fílemoŋ

4Saycaa mi kíim Kooh tóoh, helloo ka' garaa ee mi gërëmi Koohyii mi jaamukiɗa.

5En ki'enaa, mi kelohin ngëmii fu laak ga Yéesu, Ha'mudiiɗa na dii fu hín kiwaa'
ɓuwii en ɓuu Koohɗa.

6Mi yii kíim Kooh, kibokkii fu bok naríi ngëmɗa laak jeriñ, en ɗanaa ka onndaa
kiwëñ ki'ínoh iñaa yijófí'yaa en tóoh ɗu mín kitumi' Kiristaaɗa.

7Mbokii, en ki'enaa, kiwaa'kii fu waa' ɓuwiiɗa soosin keeñnjoo lool ee dëlɗin
helloo ndaga dii fu yii daas keeñcii ɓuwii en ɓuu Koohɗa.

Pool nak Fílemoŋ yen, aaw ga Onesím

8Ërí tah, laakin iñaa mi waa' fu tumi'too. Ee hídaa ga dii Kiristaaniioninndoo
kimínndaa ki'ebil fu tummbiɗa tóoh,

9mi kíimanndaa hen, ndaga kiwaarohkii en ga díkaantiruuɗa. Mi tumka, mi Pool,
mi gu'gi'in ee mi yii lagussa ga kasu ndaga kilëgëyi' Yéesu Kiristaaɗa.

10Mi kíimmbaa ndaga Onesím , yii mi am fodii kowuroo, ee mi en paamci ga
ngëmii aboh dii ga kasii mi lagohuɗa.

11Kuɗewaa, ya laakɗéeríiraa jeriñ, wayee diimaɗa, ya hayyaa kilaaki' jeriñ lool
fodii ya laaki'too jeriñɗa.

12Ya ga kihafci, mi yii ɓoyʼkidohhi garaa, wayee man na mi ɓoyʼkidoh keeñiigoo
sah-sah.

13Mi waareerari kitëhdoh dii, ga yahaaroo, ya amɗohiroo ga lëgëyaa fu jomee
kitumɗa, waa mi yii lagussa ga kasu ndaga kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii.

14Wayee mi waa'tii kitum dara ee fu taammbii ga, doonaa, iñii yijófí'yii fu
tumɗanndooɗa enoo gítín garaa, wayee wa en iñaa newanndaa hen.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Heyʼna sah, Onesím hëgísohu naraa iñaa maañnjii, doonaa binaa ya ɓoyukis garaanaa, ɗú en bi taa'.

16Ee ya ensisoo fodii ñaam, wayee ya en iñaa gën kiñaam fúuf: ya yʼah mbok-kerceenaa ɓéeɓ keeñukin. Mi ga kihaffoo, ya en iñaama garoonaa, wëñaa ga fu yuma, ndaga ya yuufu ee ya mbokfu ga ngëmii ɗu laak ga Ha'mudiiɗa.

17Kon en an fu abinndoo fiiliifunaa, tookaari ga kaanfu dijófí' fodii enee minaa.

18Ee ɓan, en an ya tooñinndaa wala ya ɓayɗinndaa kobotaa, namaaroo kitaabuk.

19Mi Pool, mi yërí bínndaa iñuma na yahhoo an: «Mi yërí yʼahhaa kifay.» Enndii an mi waa'taa kiníindís an fu ɓayɗinndoo kobot ɓan, ennda fu ga kihaffu.

20Ee, mbok, dímalaaroo ga iñaama ndaga Ha'mudii ɗu bokohɗa ee fu dëlí' helloo ndaga dii ɗu en wíinoo na Kiristaaniiɗa.

21Ga dii mi enndaa na kibínɗa, mi laakin yaakaa' an fu hay kitum iñii mi kíimmbaaɗa. Fu hay kitum sah iñaa paaf iñii mi kíimmbaaɗa.

22Ee ɓan waayukɗaaroo daa mi dëkan. En ki'enaa, mi abin yaakaa' an mi hayyúu ki'íku ndaga Kooh kelohin iñcii ɗú kíimi'tooɗa.

Taŋkoh

23Epafaraas, yii mi bok nari kilagu ga kasii ndaga lëgëyii YéesuKiristaaɗa, yii këñí'túu ga.

24Marka na Arístarka na Demaas na Lúkkaa, ɓii taam naroo ga lëgëyiiɗa, ɓii këñí'taa ga ɓan.

25Mi yii kíim Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, barkeellúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaawúu'caa

Yaawúu'caa 1

Kooh wo'in, kooroh ga Kowukiigari

1Kuɗewaa, Kooh wo"a na ɓicaasammbuu waas ciyewin na ga ɓadukeen ciyewin, caa bokkii kiman, koorohha ga sëldíigacaagari.

2Ee ga jamaanuciima mëeñjohɗa, Kooh wo'in naruu koorohha ga Kowukii. Ya erinka kilam iñaa en tóoh, ee kooroh gari ya sakka ëldúna na tóoh iñcii en gaɗa.

3Ka kërí en meliclaatii ndamii Kooh ee ka kërí teewoh dii ya man kayoh-kayohɗa. Kërí tíidi' iñaa en tóoh kooroh ga wo'eeniigari wilëekí'-dooliwii. Ya sétí'ta ɓuwii ga baakaa'caagaɓa, lëehí'ta ya yuŋnga ga asamaan, hanohha yah-ñaabaa Kooh yii mín ga tóohɗa.

Kowukii Kooh paafin malaakacii

4Kooh tumin, Kowukiigari paafin malaakacii, kërí tah, ya e'taka teek waa wëñ kiyak teekciigaɓa.

5En ki'enaa, Kooh mosoo kiwo' yíinoo ga malaakacii an: «Fu, fu en kowukiigoo, wati mi en Paapu», Ya mosoo kiwo' ɓan yíinoo gaɓa an: «Mi ɣah Paamun gari, ya en kowu garoo» .

6Ee ɓan, wii Kooh wos ëldúna Kowukiigari en saawɗa, ya wo'ee an: «Ɓéeɓ malaakacii Kooh jaamukatti»

7Ga iñaa aaw ga malaakacii, bíduunun ga Këyítfii an: «Ya tumin malaakaciigari, ɓa man na uuris, súrgaciigari, ɓa man na kiwii.»

8Wayee ga loo Kowukii, ya wo' an: «Baŋ-buuriigaraa, fu Kooh, ɣah bi taa' nguuriigaraa, fu tíindíwa ga iñaa júwin.

9Fu warin yijúwí', fu sagin iñaa koo'tii waas. Kërí tah fu Kooh, Koohyiigaraa leefinndaa dúuleen ga haf kifalla, fu en buu'. Iñaama teewoh an, ga ɓéeɓ ɓuwii fu taabi naɓaɗa, fu wëñnji kineɓloh.»

10Ya wo'in ɓan an: «Fu Ha'mudii, fu yërí sak kakayfii ga dalaaraa ee asamaanii fu hëwí'wa na yahfu.

11Iñcuma hay kipaaf ee fu ɣah bi taa'. Kakayfii na asamaanii hay kiñamuk fodii kúltífaa rapin.

12Fu hayca kipon fodii ɓaa pon kúltí; ca hay kisúpítuk fodii kúltífaa líiwin, wayee fu, fu ɣah ya ya.»

13Kooh mossoo kiwo' malaaka yíinoo an: «Hay, yugaa dii fu hanoh yah-ñaabiigoo bi ga daa mi tuman ɓuwii sagoh naraaɗa ditogaa' kotfu.»

14Ɓéeɓ malaakacii, ɓa en rek hel, caa lëgëyi' Kooh ee ya wosɓa ki'amɗoh ɓuwii jom kilaas kimúckiiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaawúu'caa 2

Kimúckii kiyaakkii Ha'mudii yéegalohɗa

1Waa enin fodaama, ɗu jomin kiwëñ kiŋooy ga Wo'eenii ɗu jëgíruɗa, en ɗanaa, ken aawoo ëgíraa.

2En ki'enaa, Wo'eenaa malaakacaa yéegalee ɓicaasammbuuɗa laakka ee ɓéeɓ ɓaa ɗeegeerawa wala kelohɗéeríiwa, Kooh ko'tari.

3Kon ɗu ɓii ɗu kelohin kimúckaa hín na kiima kiyakɗa, binaa ɗu ammbiika bi yëgísaa, ɗu tuman na bi Kooh korooruu. En ki'enaa, Ha'mudiiga kihafci yërí ɗeɓ kiyéegaloh kimúckiima, tíkka ɓuwaa keloh kaɗa onussaruu ki'ínoh an kayoh.

4Kooh koorohha ga mandarga ciyewin, enaama cidóoyí'-waa', kíntaan caa bokkii, ee ca teewoh doolaagari, ya warohhaɓa daa neɓpi iñcii Helii yisela'í'yii onohiɗa, ya teewohha fodaama an ɓa wo' kayoh.

Yéesu Kiristaa paafin malaakacii

5En ki'enaa, enndii malaakacii ɓërí Kooh on kilaak dooli ga ɗook ëldúnanii en na kihay, ɗí wo' gawaɗa.

6Laakin daa bídu ga Këyítfaa an: «Éeɣ Kooh, ɓo'-súusúus nam ya ki'en bi fu foñi hel gari? Ɓo'-súusúus nam ya ki'en bi fu malaki hasfu gari?

7Fu yóoskí'tari ya hanoh fíldoo malaakacii, ee maañnjii fu onndari fodii ɓaa tíku baanu-buu' kilaak ndam na teek.

8Fu oninndi kitík kot ga ɗook iñaa en tóoh.» Ga dii ɗí wo' an: laakoo dara iñaa tes Kooh onndiiri kinguuruk gaɗa. Bi diima, ɗí hottii duum ga daa ɓo' nguuruk ga ɗook iñaa en tóoh.

9Wayee, ɗu hotin an Yéesu yóoskírussa, ya hanohha fíldoo malaakacii ee maañnjii, en ɗanaa, ga yërmaandaa Kooh, ya kaani' ɓéeɓ ɓuwii. Ee ɗu hotin diimaɗa an Kooh oninndi ndam na cée' wiyaak ndaga kikaankaa ya dayɗa.

10En ki'enaa, Kooh yii sak iñaa en tóoh ee yërí am iñaa en tóohɗa waaree kihaydoh towuci tiyewin, ta bok nari ga ndamaagari. Fodaama ɓii jomɓa kilëgísi' halii kimúckiiɗa, ya ammba ki'onndi kimat, kooroh ga coonucaa ya dayanɗa.

11Yéesu, yii on ɓuwii kiset ga baakaa'ciigaɓaɗa, ya na ɓuwii ya on kiset ga baakaa'ɗa, ɓërí bok paamun yíinoo. Kërí tah enndii kaci gari ya ɓayiɓa ɓimbokci.

12Ee ya wo"a an: «Kooh, mi hay kiyéegaloh teekiigaraa ga ɓéeɓ mbokciigoo. Mi hayyaa kikañ ga leeloo mbooloomii ɓuwii jaamukkaaɗa.»

13Ya wo'issa ɓan an: «Mi, mi óolukan Kooh ga tóoh.» Ya wo'issa an: «Mi yeema na oomaacii Kooh onndooɗa.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Oomaaciima, waa ɓa ɓiɓo', Yéesu hayya, tummba hafci ɓo' fodaa gaɓa. En ɗanaa, kooroh ga kikaankaagarinaa, ya ɗúbí' Seytaani, yii ɓay doolii kikaankii tíkukeeɓaɗa.

15Fodaama, ɓuwaama, ga kipesɓa tóohka ɓa madee na ɓa abu ñaam, ndaga kiniik kikaankiiɗa, ya ɓëgíssaɓa.

16En ki'enaa, wëerin an enndii malaakacii ɓërí ya hay ki'amɗoh, wayee ya hay ki'amɗoh tucaasamuntii Abaraham.

17Ërí tah, ya jommba kiman na mbokciigari ga tóoh. En ɗanaa, ya en sarahohii Kooh yiyaakyii laakin yërmaandi ee tookɗinndiɗa, doonaa, ya bayal ɓuwii en ɓuuciɗa baakaa'ciigaɓa.

18Waa ya ga kihafci, ya dayeera coonu ga wii ya fíruɗa, ya mínin ki'amɗoh kimma ɓuwii en na kifíruɗa.

Yaawúu'caa 3

Yéesu paafin Móyíis

1Ërí tah, ɗú ɓuwii en ɓuu Koohɗa, ɗú ɓii Kooh tanukɗa, malakat ga Yéesu yii ɗu gëm an Kooh yërí wossi ee yërí en sarahohii yiyaakyiiɗa.

2En ki'enaa, ya tookɗeera Kooh yii tanukeeri kitum lëgëyaamaɗa fodaa Móyíis tookɗeeri, ya tummba lëgëyaagari bi matta ga ɗuuʼ ɓéeɓ ɓuwaa Kooh wo' ɓu-kaanciɗa.

3Ɓaa tawah kaan, yërí wëñi ki'onu cee' kaanfaa ya tawahɗa. Iñaama tah Yéesu yërí cal ki'e' ndam waa wëñ waa Móyíis eruɗa.

4En ki'enaa, kaanfaa en tóoh, laak ɓaa tawahfa. Ee Kooh yërí tawah iñaa en tóoh.

5Móyíis ga kihafci enee ɓaa kelohɗuseera ga ɗuuʼ ɓéeɓ ɓuwaa Kooh wo' ɓu-kaanciɗa, ya enee súrga rek, yaa sasu kile'doh ga ɓuwaa iñaa Kooh ʼah kiwo' fayuu'ɗa.

6Kiristaanii nak tookɗin Kooh, ya yii ya en Kowukii kuliyukɗu ga fíkíi ɓuwaa Kooh wo' ɓu-kaanciɗa. Ɗu, ɗu ɓërí enan heetiima binaa ɗu am ga iñii ɗu óolukɗa ee ɗu ndamukohi iñii ɗu yaakaa'ɗanaa.

Íikaraa Kooh ʼah ki'on ɓuwii gëminɗa

7Ërí tah, fodaa Helii yisela'í'yii wo'ɗa an: «Wati, binaa ɗú keloh koonaakii Koohaa,

8kaa lagat keeñnjúu fodaa ɓicaasammbúu tumeeka ga ëgí'-dúndagaaɗa: ɓa ɓaa ña'sukoh, ɓa ɓaa malaksukohhi.»

9Kooh wo"a an: Daama, ɓicaasammbúu ɓaa tooñnjoo, ɓa waareeroo kimalaksukoh, hídaa ga daa ɓa hoteera iñcaa mi tumee,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10bi ennda tíkíis tidaaŋkaah-nikiisɗa. Iñaama tah mi aylukkaɓa, mi wo"a an helciigaɓa dëk ga kinaan, ɓa ínohhoo daa mi waa' ɓa ëewrukɗa.

11Mi waatta, lak mi aylukin, an: Ɓa aasoo múk daa mi onanɓa ki'íikarukɗa.

12Mbok-kerceencii, watukat bi yíinoo garúu laakoo keeñ wibóní' bi tah ya gëmoo, ya súugúruk Kooh yii laak kipesɗa.

13Wayee ɓaa en ɓéeɓ namat kidaas mooroomci besaa en tóoh, waa bi wati wo'eenii «Wati» wo'uɗa, wa wii lís kiwo'u, en ɗanaa ken lagoo keeñaagari, baakaa' wëñnji dooli.

14En ki'enaa, ɗu bokan kitaam na Kiristaanii, en an ɗu abin bi yëgísin ga yaakaariima ɗu laakee ga dalaaraaɗa bi ga siñdaanaanaa.

15Bídu ga Këyítfaa an: «Wati, binaa ɗú keloh koonaakii Koohaa, kaa lagat keeñnjúu fodaa ɓicaasammbúu tumeeka, ɓa ɓaa ña'sukoh, ɓa ɓaa malaksukohhiɗa.»

16En ki'enaa, ɓuwii ɓiida ɓërí kelohee wo'eenaa Kooh ee ɓa ɓaa ña'sukoh fodaama? Man enee ɓéeɓ ɓuwaa Móyíis meɣdohee kúlkaa Esíptiɗa!

17Ɓuwii ɓiida ɓërí Kooh aylukee bi ennda tíkíis tidaaŋkaah-nikiis? Man enee ɓuwaa tumee baakaa' ee faraafcaagaɓa keennda ga ëgí'-dúndagaaɗa.

18Ɓuwii ɓiida ɓërí Kooh wo'ee naɓa an ɓa aasoo múk daa ya onanɓa ki'íikaruk? Man enee ɓuwaa sageeri kikelohi'ɗa!

19En ki'enaa, ɗu hotin an ɓa mínndii ki'aas ga kúlkaa Kooh waayukɗeeɓaɗa, ndaga ɓa sagee kigëm hen.

Yaawúu'caa 4

1Kooh díginnduu ki'aas daa ya onannduu ki'íikaruk. Waa dígaama lís bi wati, kon ɗu watukat bi yíinoo garuu aboo an ya tesin ga fenoo.

2Wo'eenii Kooh yéegalsee ɓuwaa enee ga ëgí'-dúndagaaɗa, ɗu ɓan ɗu yéegaluununwa. Wa laaki'tiiɓa jeriñ ndaga ɓa kelohhawa ee ɓa te"iiwa na ngëm.

3Ɗu ɓii ɗu gëminɗa, ɗu hay ki'aas ga daa ya onannduu ki'íikarukɗa. Ga loo íikaraama, Kooh wo'ee an: «Mi waatta lak mi aylukin an: “Ɓa aasoo múk daa mi onanɓa ki'íikarukɗa!”» Íikaraa Kooh wo' waama, ya maañinwa kituuki' ga wii lëgëyaagari mat ga waa ya sak ëldúnaɗa.

4En ki'enaa, ga loo iñaama, laakin daa ka bídu ga Këyítfaa an: «Ga besaa wu-yitnakanakwaa, Kooh íikarukka ga tóoh lëgëyaagari.»

5Kooh wo'sin daama ɓan an: «Ɓa aasoo múk daa mi onanɓa ki'íikaruk.»

6Ɓuwaa ɗewee kikeloh Wo'eenii Koohɗa, ɓa aassii da ndaga ɓa te"iiwa na ngëm. Wayee bi wati, laakin ɓuwaa hay aasu daama.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Tíkíis tiyewin tíkka ga, Kooh abissa bes wiliis, ya teekkawa «Wati»; ya koorohhaka ga kúuw Dëwít, fodaa ka ɗewin kiwo'uɗa an: «Wati, binaa ɗú keloh koonaakii Koohaa kaa lagat keeñnjúu.»

8Enee an Yosúwée onin ɓicaasammbuu ki'aas ga íikaraa, eneenaa Kooh wo'sissoo, ga fenoogaa, iñaa aaw ga loo bes wiliis.

9Kon nak laakin íika', waa faanɗu heetii en wuuci, waa man na waa ya íikarukee ga besaa wu-yitnakanakwaaɗa.

10En ki'enaa, ɓaa aas ga daa Kooh onanndi ki'íikaruk, ya ɓan, ya hay ki'íikaruk ga lëgëyaagari fodaa daa Kooh íikarukee ga waagariɗa.

11Kon, ɗu ɗíibukat ki'aas daama; yíinoo garuu hanat kikeen ndaga kisaŋ kikelohi' Kooh fodaa ɓicaasammbuu tumeeka ga ëgí'-dúndagaaɗa.

12En ki'enaa, Wo'eenii Kooh wii pes ee wa laakin dooli. Wa wërí wëñ kikaañ kalaɓ faa ɓakcaa kanakcaa kaañin. Wa aasi ga ɗuuʸcuu bi ga daa wëñ kihuutɗa, wa le'nee bi ga fítii, helii, tëpíscii na fabuuʸfii. Wa mínin kimeʸdoh faŋ iñaa ɓo' halaat na iñaa ɓo' am kitum ga keeñci.

13Laakoo dara iñaa saku ɗaakuk ga fíkíi Kooh. Ya ga kihafci ya hoti ga iñaa en tóoh ee ɗu ɓéeɓpuu ɗu hay kituuk ga fíkíici, ɗu taas ga iñcii ɗu tumiɗa.

Yéesu yërí en sarahohii yiyaakyii paafin ɓéeɓɗa

14En ki'enaa, ɗu laakin sarahoh yiyaak, yaa paafin ɓéeɓ, ya karin bi tuukin ga fíkíi Kooh ee Yéesu Kowukii Kooh yërí en sarahohiima. Kon ɗu abat bi yëgís ga iñiima en kayoh ɗu gëm gawaɗa.

15Sarahohii yiyaakyii ɗu laakɗa mínin naruu kibok ga ɗuuʸ kilaakoo-doolikiigaruuɗa, ndaga fodii ɗu fí'siɗa, ya ga kihafci, ya fí'seera ga ɓakaa en tóoh, wayee ya tummbii baakaa'.

16Kon, ɗu deeyat na hel widëlí' ga baŋ-buurii Kooh, dii kijof enohɗa, en ɗanaa ɗu laas ga yërmaandiigari na kijofkiigari, ee ya amɗohhuu saycaa ɗu sooluk tóoh.

Yaawúu'caa 5

1En ki'enaa, sarahoh yiyaak yaa en ɓéeɓ tansi ga ɗuuʸ ɓuwaa ee ya ɓewu ki'eni'ɓa súrgaa Kooh, yaa enan ga díkaanti ɓuwaa na Kooh. Yërí laak lëgëy kifaan ga fíkíi Kooh iñcaa ɓuwaa onohiɗa na ɓan kitum sarah kibayaluk baakaa'caagaɓa.

2Waa ya ga kihafci ya mín kikeen ga baakaa', ndaga ya ɓo'-súusúus kesi, ya ínohin dijófí' iñaa dal ɓuwaa ɓíinoo keeni ga baakaa' ee ki'ínohoo tahkaɗa.

3Waa ya ga kihafci ya keenin ga baakaa', ya jomin kitum sarah kibayaluk baakaa'caagari fodaa ya tumika kibayaluk baakaa'caa heetaaɗa.

4Ken mínoo ki'on hafci cée' ki'en sarahoh; Kooh doŋ yërí oni ɓo' wa, fodaa ka enee ga Aaronɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Fodaama, Kiristaanii enndii yërí on hafci céeraama ki'en sarahoh yiyaak, wayee Kooh yërí onndika ga waa ya wo"i an: «Fu, fu en kowukiigoo, wati mi en Paapu.»

6Ya wo'issa diliis ɓan an: «Fu, fu ɣ'ah sarahoh bi taa' ga lagaa Melkisedek.»

7Ga wii ya pes ga ëldúnaɗa, Yéesu enee ga kíimi Kooh, dímalukiri taam na tifiip na moon, ya kíimi Kooh yii míneeri kimúsal ga kikaanɗa. Kooh nak tummba iñaa ya kíimɗa ndaga daa ya kelohɗeeriɗa.

8Hídaa ga daa ya en Kowu Koohɗa tóoh, ya yoonnda kitooki'ti kooroh ga coonucaa ga dayʼɗa.

9Ga waa ya mëtí'ta fodaama, ya ennda ɓaa kimúckii leehoo taa'ɗa meyohan gari, ka yoosuk ga ɓéeɓ ɓuwii kelohi'tiɗa.

10Fodaama Kooh tummbari sarahohii yiyaakyii ga lagaa Melkisedek.

Kofeelkii ga kifoñ ngëmɗa

11En ga loo iñaamanaa, yewinin iñaa ɗí jom ga kiwo'. Wayee kilóogísohi'túuwa enndii iñaa yooɓ ndaga ɗú enndii ɓuwaa gaawin ki'am iñaa ɗú wo'u.

12Ɗú laakeeraa jot widóoyí' ki'en ɓuwaa jëgírohan wati, ee bi wati ɗú lís kisooluk ɓaa yóodíranndúu iñcii ɗeɓsi kijëgíroh ga loo Koohɗa. Ɗú jomee wati kiñam ñamahaa tígin ga look, wayee ɗú lís kisooluk miis, maa ɗú ɓapan.

13Ɓaa ɓapi miis lís oomaa, ya laakoo hel ki'ínohsoh iñaa júwin na yaa júɓpii.

14Ñamah witígí' nak wuu yaakcii, ɓa ɓii ɓa núusohɗin helɓa ga ki'ínohsoh iñaa jofin na yaa joffii.

Yaawúu'caa 6

1Kërí tah, ɗu hanat kimëeñí' haffu ga iñcii ɗeɓsi kijëgírohu ga looKiristaaniiɗa. Ɗu namat ki'ëewruk ga cii yaak jom kijëgíruɗa, ɗu watuk kiɓoyukis ga cii ɗeɓsi kijëgírohuɗa fodii: loo ki'íis tumeencii ëewdoh ɓo' ga kikaanɗa, loo kigëm ga Kooh;

2kijëgírohkii ga loo bëtísi', loo kitík ɓuwii yah ga haf, loo kimílískaa Yéesu ga ɓuwaa kaaninɗa na loo atti'aa mëeñjohɗa.

3Kon ɗu ëewrukat ga iñcii yaak jom kijëgíruɗa, Kooh onnduukanaa.

4-6En ki'enaa, ɓuwii mosin kilaas ga lee'laatii Koohɗa, ɓa ɣ'oohin ga iñcii cijófí'cii meyoh asamaanɗa, ɓa laakin doolaa Helaa yisela'í'yaa, ɓa yéegin ga keeñɓa neɓlaatii Wo'eenii Kooh, na ɓan doolaa ëldúnaanii en na kihayɗa, ee hoonohhii ɓa ɓoyʼkisin ga kipeskaagaɓa kibóní'kaaɗa, laakissii iñaa ɓo' mín kitum kinookɓa bi ɓa súpít kipeskaagaɓa. Ɓuwaama man fodaama, ɓa daayʼsin Yéesu ga kuraanaa, ɓa ɓaslukinndi ga fíkíi ɓéeɓ.

7Binaa kakay ëní' ga toɓcaa tíkísukohi kikeen ga ɗookfaɗa, fa paal iñcaa laakɗin ɓuwaa línfaɗa jeriñaa, Kooh barkeelfa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Wayee binaa fa paal lúp na ñaawaawaa, fa laakoo jeriñ, fa aaw ga kicoju ee fa
mëeñjohan ga kitëkíru.

9Wayee nak mbokcii, ɗú ɓii ɗí keeñukinɗa, luu ɗí wo'ee foduma, wóorinndíi an
ɗú ɓii taabuk waasii wijófí'wii aaw ga kimúcɗa.

10Kooh enndii ɓaa júɓpii; ya mínoo ki'aluk iñcaa ɗú tumɗeeri na kiwaarohkaa ɗú
teeweeri, ga daa ɗú amɗohee ɓuwii en ɓuuciɗa; ee ɗú lísca kitum bi watiɗa.

11Ɗí nak, ɗí waa' ɓaa en ɓéeɓ garúu teewoh kikaantukoh, kaa man fodaama bi ga
siñdaanaa. En ɗanaa, iñii ɗú yaakaa'ɗa laak bi mat sëk.

12Kon, kaa enat sagoh-coonu, wayee taabat ga kotcii ɓuwii guu'guuluk taam na
ngëmɗa, ndaga ɓa ɓërí ƴah kilam iñcii Kooh dígohɗa.

Iñii Kooh dígohɗa wóorin

13Wii Kooh díŋ Abaraham ee ya laakkii ɓaa ya waatan gari wëñnji kiyakɗa, ya
waatta ga hafci, ya wo"a an:

14«Mi hay kitum, fu barkeelan kibarkeel ee tucaasamuntaagaraa yewinan
kiyewin.»

15Fodaama Abaraham yuŋnga yaa sek bi ya laassa iñaa Kooh dígeeriɗa.

16Binaa ɓuwii ɓa en na kiwaataa, ɓa waati ga ɓaa wëñɓa kiyak; ee fodaama ɓa
ayuki ga wóo'laataa ɓaa ɓa waatuk gariɗa, kilëehí' wo'eenaa.

17Kooh nak waaree kiteeɓ ɓuwii jom kilam iñcii ya dígohɗa an ya soofoo fenoo ga
iñaa ya am kitum, kërí tah ya waatta ga hafci.

18Fodaama iñaa Kooh dígoh yaama na waataa ya waat ga hafciɗa enin enaama
kanak caa teewoh an mínoo ki'en Kooh wo' iñaa enndii kayoh. Iñcaama en garuu
iñaa ɓaatannduu kidaas ɗu ɓii ɗu foñin tóohɗa ee ɗu abin bi yëgísin ga iñcii ɗu
yaakaa' kilaasɗa.

19Yaakaariima wërí en jípii fítciigaruu ayukohɗa: wa wóorin ee wa yëgísin. Wa
oninnduu kipaaf rídóonaa kún ɗekataa wëñ kisela'ɗa ee ɗu le' bi ga daa Kooh
enohɗa.

20Ɗekataama, Yéesu kuliyukkuu da ee haffuu tahhi da ki'aas. Ya enin sarahohii
yiyaakyii ƴah bi taa'ɗa, ga lagaa Melkisedek.

Yaawúu'caa 7

Melkisedek, buuraa, sarahohaa

1Melkisedek yaama enee buuraa Saleem, ya ennda ɓan sarahohaa yiyaakyaa
Kooh yii ga ɗookaa-ɗookɗa. Wii Abaraham meyoh ga heñaa ya kaalee buu'caaɗa,
Melkisedek ka'ta kitëebílukki, barkeellari .

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Ya yërí Abaraham eree ɓan komaa wudaaŋkaahwaa ga ɓéeɓ iñcaa ya ɓewohee ga heñaaɗa. Teekii Melkisedek waa' kiwo': «Buurii tíidi yijúwí'.» Ɓaatta ga ya ennda buurii Saleem ee wërí en: «Buurii tíidi jam».

3Melkisedek yiima ken ínohi'tiiri eewun, wala paamun, wala caasamun. Ken ínohoo dara ga loo kilímukci wala loo kikaanci. Ya mëdírohu na Kowukii Kooh ee ya en sarahoh bi taa'.

4Malakat ɓaamaa, daa ya hídee kilaak teek ga ɗuuɓ ɓuwiiɗa. Abaraham, caasammbuu, e'tari komaa wudaaŋkaahwaa ga iñaa wëñ kijof ya te'ee ga ɓuwaa ya heñohee naɓaɗa.

5Ɓuwaa enu sarahoh ga tucaasamuntaa Léwíɗa,Waasaa Móyíis oneeraɓa kimeekisoh komaa wudaaŋkaahwaa ga ɓéeɓ iñaaɓu-Isarayeel laakɗa. Ɓa meekiseewa mbokcaagaɓa, ee moona mbokcaama tucaasamun Abaraham ɓan.

6Melkisedek nak enéerí kucaasamun Léwí, wayee hoonohhii ya laassa ɓakaa wudaaŋkaahwaa ga iñaa Abaraham ɓewohee ga heñaaɗa. Wëñaa ga, ya barkeella ɓaa yaama laasee iñcaa Kooh dígoheeɗa.

7Wóorin an ɓii barkeelɗa yërí wëñ kiyak ɓii barkeeluɗa.

8Ɓuwiima enu tucaasamun Léwí, ee ɓa laasi ɓakaa wudaaŋkaahwaa ga ɓuwaaɗa, ɓa ɓiɓo' ɓaa aaw ga kikaan. Melkisedek nak Këyítfii wo' an ya yii pes.

9Ɓo' mínin kiwo' ɓan an, Léwí, ya yii, tucaasamuntaagari tii laas ɓak wudaaŋkaahɗa, ya ga kihafci sah, ya erin Melkisedek ɓak wudaaŋkaah, kooroh ga Abaraham.

10En ki'enaa, wii Melkisedek tëebíluk Abarahamɗa, lakanaa Léwí límussii duum, wayee ya lísee ga geñaa Abaraham.

Yéesu, sarahoh yiyaak fodaa Melkisedek

11Lëgëy sarahohaa ɓu-kaan Léwí ɓa tumee ga lagaa Aaronɗa, Waasii Móyíis wërí ebiloheewa kitum. Enee an lëgëy-sarahohaama míneera ɓuwaa ki'on kimat ga fíkíi Koohaa, eneenaa soolukan ya sarahoh yiliis, yaa manndii na sarahohcaama, falu ga lagaa Melkisedek?

12En ki'enaa, binaa ki'en-sarahohkaa lofirunaa, Waasaa ɓan jomin kilofiru.

13EeHa'mudiigaruu, yii wo'eencii ciima wo' ga loociɗa, bokee ga níil wiliis waa, yíinoo ga ɓuwaa bok ga níilaamaɗa, mosoo kitum lëgëy-sarahoh.

14En ki'enaa, ɓaa en ɓéeɓ ínohin an Ha'mudiigaruu bok ga níilaa Yúdaa, ee Móyíis mosoo kiwo' loo lëgëy-sarahoh waa aaw ga níilaama.

15Iñii yii yërí ɓaat kiléerí' tóoh: sarahoh yiliis hayin, yaa man na Melkisedek,

16ee ya falussii sarahoh, koorohha ga kilamkaa ga lagaa Léwí fodaa Waasaa Móyíis nakoheekaɗa, wayee ya falu, ayuk ga doolaa kipeskaa dara mínooka kiyasohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17En ki'enaa, seedi'uunun gari an: «Fu, fu ɣah sarahoh bi taa' fodaa Melkisedek.»

18Fodaama, iñaa enee kuɗewaaɗa foñussa ndaga wa laakéeríi dooli ee wa jeriñséeríi dara.

19En ki'enaa, Waasii Móyíis mínoo ki'on ken kijúƀ ga fíkíi Kooh, kërí tah ɗu haydohɗussa yaakaa' wiliis waa gën ee wërí onannduu kideeɣ ga Kooh.

Kiristaanii, sarahohii ɣah bi taa'ɗa.

20Wëñaa ga, ga waa Kooh fal Yéesu sarahohɗa, ya waateera ga iñaama, wayee sarahohcaa ƀíinoo faluunun ee ya tummbii fodaama.

21En ki'enaa, Kooh waatee hen, wo"ari an: «Mi Ha'mudii, mi waatukin, ee mi soofanndii fenoo ga: fu, fu ɣah sarahoh bi taa'.»

22Ga iñaama, Yéesu enin ƀaa tuuki' kifiiliimunkii gën ga ƀuwii ga díkaantiƀa na Koohɗa.

23Ɓaatta ga, ƀuwaa falsee sarahohɗa kuɗewaaɗa yewineera, ndaga kikaan onéeríiƀa kites bi taa'.

24Yéesu nak, waa ya pesan bi taa', ya enan sarahoh bi taa' ƀan.

25Kërí tah, ya mínin kimúsal waas kíinoo, leeh tak, ƀuwii kooroh gari, ƀa deeɣca ga Koohɗa, ndaga ya yii pes bi taa' kikíimi'ƀa Kooh.

26Yéesu yërí en sarahohii gën garuuɗa: ya sela'in, ya ínohoo kitum yibóní', ya laakoo baakaa', ya hëgísohussa na tumoh-baakaa'caa, ya ƀëwírussa ga ɗookaa-ɗook asamaan.

27Ya manndii na sarahohcii ƀiyaakƀii ƀíinoo, ya soolukkii kitum sarah saycaa en tóoh fodii gaƀa kibayaluk baakaa'caagari na ƀan caa mbooloomaa. En ki'enaa ya tumin sarah waas kíinoo kibayaluk baakaa'cii ƀuwii ee bi taa' ga wii ya eroh kumuunkaagariɗa.

28Waasii Móyíis, ƀiƀo' kesi ƀaa mínin kikeen ga baakaa' ƀërí wa falee ƀisarahoh ƀiyaak. Wayee wo'eenii Kooh waatuk, hay ga fenoo Waasii Móyíisɗa, Kowukiigari matin ga tóohɗa kërí wa fal sarahoh yiyaak ee bi taa'.

Yaawúu'caa 8

Kifiiliimunkii ki'askii na kuɗewaakii

1Iñii yii yërí wëñ kilaak solu ga iñii ɗí en na kiwo'ɗa: Ɗu laakin sarahoh yiyaak, yaa yugin ga asamaan, hanoh baŋ-buuraa Kooh yii mín ga tóohɗa yah-ñaam.

2Ya yërí tumi lëgëy-sarahoh ga ɗekataama wisela'í'waa en ga taalii wukayohwiiɗa. Taaliima, ƀo'-súusúus yíppiiwa, Ha'mudii yërí yípwa.

3Sarahoh yiyaak, yaa en tóoh, falu kihaydoh ga fíkíi Kooh iñcaa faanɗu Kooh sarahɗa na kitumi'ti sarah. Kon sarahohiigaruu yiyaakyii ƀan jomin kilaak iñaa ya sarahohan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ya enee dii ga kakayaa, eneenaa ya enoo sarahoh, waa laakin sarahohcaa laak kihaydoh ga fíkíi Kooh iñcaa faanɗussi sarah fodaa Waasaa Móyíis nakohkaɗa.

5Lëgëyii sarahohcii ɓiyaakɓii tumi ga ɗekataa wisela'í'waa ga Kaanfaa Koohɗa nak, wa en nataal na sóogúu ga iñaa tumu ga asamaanɗa. Iñaama tah, ga wii Móyíis ƴah kiyíp taalaama jaamukohsiɗa, Kooh wo"ari an: «Foñaa helfu ga iñii fu ƴah kitumɗa bi tóoh man fodaa mi teeweeraaka ga ɗook jaŋjagaaɗa» .

6Wayee diima, lëgëy-sarahohaa Yéesu sasuɗa wërí wëñ waa sarahohcaa ɓíinoo kiyak fúuf, ndaga ya yërí tíin ga díkaanti Kooh na ɓuwii kipok kifiiliimunkaa gën kaa kuɗewaa. Ee Kooh díginnduu ga kifiiliimunkaama iñcaa gën ga tóohɗa.

7Enee an kifiiliimunkaa kuɗewaakaa laakéerii sík wíinoonaa, eneenaa caloo ka kilofirohu na kukanak.

8Wayee Kooh ña' heetiigari hen ga waa ya wo' an: «Mi Ha'mudii mi wo' an: Bes caa hay, caa mi hay kipok kifiiliimun ki'as na ɓu-Isarayeel, na ɓu-Yúdaa ɓan.

9Kifiiliimunkaama madanndii na kaa mi pokohee na ɓicaasamɓa, bëríinaa mi amɓa ga yahhoo, mi meydohhaɓa kúlkaa Esíptiɗa. Ɓa ga kihafɓa, ɓa ammbii kifiiliimunkaa kaama, kërí tah, mi foñlukkaɓa ɓan.

10Kifiiliimunkii kiima kërí mi ƴah kipokoh na heetii ɓu-Isarayeel, besciima paafaa: Mi hay kiso' iñcii mi ebilohɗa ga helɓa, mi bínca ga keeñɓa. Mi ƴah Koohyiigaɓa ee ɓa ƴah heetiigoo.

11Yíinoo gaɓa soolukanndii kijëgí' ɓaa bok nari kúl, wala mbokci an ya heelat ki'ínoh Ha'mudii. En ki'enaa, lak ɓéeɓ ínohinndoo, daloh ga yaa wëñ kijutuutɗa bi ga yaa wëñ kiyakɗa.

12Mi hayɓa kibayal tooñcaagaɓa ee mi aluk baakaa'caagaɓa.»

13Kooh wo' loo kifiiliimun ki'asaa, lak kaa ya pokee kuɗewaaɗa kasohin ee iñaa kasohin aaw ga kileeh.

Yaawúu'caa 9

Daa Kooh jaamuksee ga kifiiliimunkaa kuɗewaakaaɗa

1Kifiiliimunkaa kuɗewaakaa laakeera iñcaa Kooh ebilohee kitum ga loo daa ɓuwaa jommbi kijaamukɗa. Laakeera ɓan kaan ga ëldúna, faa yípɗuseeri.

2En ki'enaa, laakeera taalaa yípu, hëgísohussa kom kanak. Waa ɗeɓɗa teeku «*Ɗekataa wisela'í'waa». Iñaa tíkohsee lampuɗa, wa na mbúurúcaa faanɗusee Kooh sarahɗa, na palaaŋfaa ca faanohseeɗa, ca enee daama.

3Komaa wukanakwaa teeku «*Ɗekataa wëñ kisela'ɗa», ee enee ga fenoo rídóonaa hëgísoh ɗekatcaa kanakcaaɗa.

4Loteel-wúrúus, waa cúuraaycaa tëkírohsiɗa, wa na gaalaa kifiiliimunkaa ee leefsee na wúrúus bi gommbaɗa, ca enee daama. Kaas-wúrúus waa tum

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñamahaama meyohee asamaan, wo'si maanɗa, na dooraa Aaron tapiseeɗa, na atohcaa bídu wo'eencaa kifiiliimunkaa pokohuɗa eksee ga gaalaama.

5Nataal enaama kanak caa wo'si Serubee ee ca teewoh ndamaa Koohɗa faanussa ga ɗook gaalaa. Sëegúufaa paaɓcaagaca kúnnda daa ñífaa wíssi kibayaluk baakaa'ɗa. Wayee iñcaama, diima caloo ɗu lóogísohca wíinoo wíinoo.

6Iñcaama tóohca, waa en ɓéeɓ faanussa fodaama. Sarahohcaa, saycaa en tóoh, ɓa aas ga ɗekataa ɗeɓɗa kitum lëgëyaagaɓa.

7Ɗekataa tík gaɗa, sarahohaa yiyaakyaa, ya haŋci rek yërí aasi daama, ee eni kíiskaa en tóoh waas kíinoo. Ee ya jomin ki'aam ñíf júu', yaa ya tumi' Kooh sarah kibayaluk baakaa'caagari, na ɓan caa heetaa tum ee ɓa ínohéerí .

8Fodaama, Helii yisela'í'yii teewohha an, waa ɗekataa ɗeɓɗa waa lís kilaak, kon daa koorohsi, ki'aas ɗekataa wëñ kisela'ɗa lëgísukkii duum.

9Iñaama teewoh yen ga jamaanii diima. Ca teewoh an iñcii onohsiɗa, na júu'cii tumɗusi Kooh sarahɗa, ɓaa jaamuki Kooh fodaama, iñaama tahhoori kiset ga fíkíici.

10Ɓéeɓ iñaa nakohu ga loo ñamahcaa, anahcaa, na kiɓookuk kisétíruk, iñaama enee iñcaa Kooh nakee ɓuwaa kitum ki'ëbílkoh rek, bi ga daa ya lofiran tóoh en yi'as.

Kiristaa erohin hafci sarah

11Kiristaanii nak hayin, ennda sarahohii yiyaakyii erohi iñcii cijófí'cii ee diima deŋ ca hotukinɗa. Ya aassa, paaffa bi ga ɗekat waa tumohsi sarah, waa wëñ kilaak solu, wëñnja kimat taaloo taal. Ɗekataama hëwrohussii yah ɓo'-súusúus, ee waa' kiwo' an wa bokkii ga ëldúnaanii wii.

12Ga waa Kiristaanii aas ga ɗekataa wëñ kisela'ɗa, ya aas da waas kíinoo, ee bi taa'. Ya aassii da, ya aammba ñíf súkút wala ñíf naal, ñífaagari ga kihafci wërí ya aam. Fodaama ya laassaruu bi taa'.

13Fodaa ka nakohu ga baahaaWaasaa Móyíisɗa, ñíf súkútcii na cii naalcii, na wetcii meyoh ga enoh ɓitëkíruɗa, ca wísu ga ɓuwii kisétí'ɓanaa, ka eem rek ga faancaagaɓa ɓokituɗa.

14En an iñaama laakohɗanaa, wëñaa ga ñífaa Kiristaanii paafin ñífoo ñífɗa! Ya erohin hafci sarah ga Kooh, waa laakoo sík, kooroh ga doolii Helii yisela'í'yii ƴah bi taa'ɗa. Fodaama ya hay ki'sétí' keeñciigaruu bi ɗu tumsisoo iñcaa ëewdohi ɓo' ga kikaanɗa; en ɗanaa ɗu mín kijaamuk Kooh yii laak kipesɗa.

Ñífii Kiristaa wërí pokohu kifiiliimunkii Kooh na ɓuwiiɗa

15Iñaama tah Kiristaanii ki'en ɓii tíin kifiiliimunkii ki'askii poku ga díkaanti ɓuwii na Koohɗa. En ɗanaa, ɓuwii Kooh haydoh ga hafciɗa mín kilaas ga iñcii cijófí'cii ya díŋɓa kilam bi taa'ɗa. Ɓa míninka kilaak ndaga Kiristaa kaanin ga kuraanaa ee

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

kikaankaa kaama këri ɓëgís ɓuwii ga baakaa'caa ɓa tumee, ga wii ɓa taabuk kifiiliimunkaa kuɗewaakaaɗa.

16Binaa ɓo' bín këyít kiwo' ga daa alalaagari warohsanɗanaa, bi ɓo' tum dara ganaa, jomin kilaak iñaa teewoh an ɓaa bínfaɗa kaanin.

17En ki'enaa, ɓaa bín këyítfaamaɗa kaanaa, iñaa ɓuwaa lam gariɗa han kimín kiwarohu. Wayee, en rek ya lís kipesaa, këyítfaa faama laakoo solu.

18Iñaama tah kifiiliimunkaa kuɗewaakaa bi ka enaa, lakanaa ñíf aamuk hen paaƴ.

19En ki'enaa, Móyíis ɗewoh ga kiyéegaloh, ga fíkíi heetaa ɓéeɓwa, tóoh iñaa Kooh ebilohɗa fodaa ka bídu ga Këyítfaaɗa. Lëehí'ta ya ɓeɓpa ñíf ɗoon yinaal na ñíf súkút, ya akitohha músú ga, weella koy ga kedikkaa teeku Isoop, ya múulla fënúf baal ficógí' ga dooraama, ya wíssa ñífaa ga ɗook Këyítfaa waasaa na ga ɗook heetaa Isarayeel ɓéeɓwa.

20Ya wo"a an: «Wii wërí en ñífii pokohu kifiiliimunkii Kooh narúu ee ɗú jomka ki'amɗa.»

21Móyíis wíssa ɓan ñífaa ga ɗook taalaa, na ga ɗook ɓéeɓ paŋkaahcaa ɓeɓsi binaa ɓuwaa en na kijaamuk Koohaa.

22Ga Waasaa Móyíis, daanaka iñaa en tóoh sétírohsi na ñíf; ee ñíf aamussiinaa, baakaa' bayalohsoo.

Sarahaa Yéesu tumɗa matin

23Iñcii en ga ëldúna ee ca nataal caa en ga asamaan cukayohcaaɗa jomee kisétíru fodaama. Caa en ga asamaanɗa nak meekisoh sarah waa gën waama fúuf.

24En ki'enaa, Kiristaanii aassii ga ɗekat wisela'í', waa ɓo'-súusúus hëwí', ee nataal rek waa ga asamaanɗa, wayee ya aas ga wukayohwaa ga asamaanɗa; en ɗanaa ya tuukuki'tuu diimaɗa ga fíkíi Kooh.

25Ya aassii ga ɗekataa wisela'í'waa waas ciyewin ki'eroh kumuunkaagari, fodaa ga kifiiliimunkaa kuɗewaakaaɗa. En ki'enaa, waama, sarahohaa yiyaakyaa aasee daama na ñíf waa enndii waagari.

26Enee fodaamanaa, ennaa ya hay kidaƴ coonu waas ciyewin, aboh ga iñaa ëldúna saksee bi wati. En ki'enaa, ya erohin hafci sarah waas kíinoo ee bi taa', ga jamaanucii mëeñjohɗa, kinís baakaa'cii ɓuwii.

27Waa ɓaa en tóoh hay kikoo' ga kikaankii waas kíinoo, lëehíraa ya atti'u,

28fodaama Kiristaanii hayin, erohha ñífaagari waas kíinoo kinís baakaa' ɓo' ɓigëñ. Ya hay kihayis waas wukanak, waa enanndii kinís baakaa', wayee enan kimúsal ɓuwii enussi na kisekɗa.

Yaawúu'caa 10

Sarahii Kiristaanii tumɗa haŋwa wërí laak jeriñ

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1En ki'enaa, iñcii Waasii Móyíis teewohɗa ca en sóogúufii iñcii cijófí'cii en na kihayɗa; wa mínoo ki'on ɓuwaa kilaas ga iñcaama kayoh-kayohɗa. Daa ka mín kiman tóoh, ga dii kíiskaa en tóoh, sarahcaa tumsiɗa caca caca, iñaama teewoh an Waasaa Móyíis mínoo ki'on ɓuwii deeyi ga Koohɗa kimat.

2Enee an wa míninkanaa, eneenaa ɓuwaa jaamuki Kooh fodaamaɗa setuunun kumëeñí', ndaga lak ɓa ɗaakissii baakaa' wíinoo ga keeñɓa.

3Wayee nak, sarahcaama ɓa tumi kíiskaa en tóohɗa, cërí níindísohi baakaa'caa ɓuwaa tumiɗa.

4Wóorin an ñíf naal na ñíf súkút mínoo múk kinís baakaa' ga ɓo'.

5Iñaama tah, wii Kiristaanii aas ëldúnaɗa, ya wo"a an: «Júu'caa tumu sarah wala iñcaa faanu sarahɗa, fu wo'issii dara ga, fu hëwíri'taroo faan.

6Sarah júuraa tëkíru hen, wala sarah wiliis waa tumsi ɓan kinís baakaa', wíinoo newissiiraa gaca.

7Ërí tah mi wo' an: Mi yeema, mi hayin kitum iñii fu waa'ɗa, fu Kooh, taaboh na iñaa bídu garoo ga Këyítfaaɗa.»

8Kiristaanii ɗeɓ kiwo' an: «Júu'caa tumu sarah wala iñcaa faanɗusaa sarahɗa, sarah júuraa tëkíru hen, wala sarah wiliis waa tumsi ɓan kinís baakaa', fu waarissiica ee wíinoo newissiiraa gaca.» Moona déy, iñciima tumu fodii dii Waasii Móyíis nakoh kaɗa.

9Tíkka ga, ya wo"a an: «Mi yeema; mi hayin kitum iñii fu waa'ɗa.» Fodaama ya nísin daa Kooh jaamuksee kuɗewaaɗa, ya tuukirin kijaamuk ki'as diima.

10Yéesu Kiristaa tumin iñaa Kooh waareeɗa bi matin. Ya erohin faanfaagari waas kíinoo, fa tumɗussaruu sarah, ee fodaama, ɗu sétíruunun ga baakaa'.

11Sarahohaa mín ki'en tóoh, besaa en ɓéeɓ hay kituuk, tum lëgëyaagari. Ya tumɗi Kooh sarahcaa caca rek, ee ca mínanndii múk kinís baakaa'caa ɓuwaa tumiɗa.

12Kiristaanii nak tum sarah waas kíinoo kinís baakaa'cii ɓuwii, ee wa en sarahaa jeriñaagawa ɣah bi taa'; lëehí'ta ya yuŋnga, hanohha yah-ñaabaa Kooh.

13Diima deŋ, ya yaa sek daama bi ga daa Kooh tuman ɓuwii sagoh nariɗa ditogaa'-kotci.

14En ki'enaa, kooroh ga kumuunkaagari ya erohɗa, ya onnda ɓuwii en ɓuu Kooh setuunun ga baakaa'ɗa kimat ga fíkíi Kooh.

15Iñaama, Helii yisela'í'yii ɓan seedi'ɗinnduuri. En ki'enaa, ya ɗewin kiwo' an:

16«*Ha'mudii wo' an: kifiiliimunkii kii,ërí mi ɣah naɓa kipokoh. Binaa bescaama paafaa, mi hay kitum iñcii mi ebilohɗa ga keeñɓa, mi bínca ga helɓa.»

17Lëehí'ta ya tíkka ga an: «Mi hay ki'aluk baakaa'caagaɓa bi taa', ca na tooñcaagaɓa.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ee binaa baakaa' bayalohunaa, calisoo kifaani' Kooh sarah waa nísanca.

Ɗu deeyat ga Kooh

19Fodaama mbokcii, ɗu hay ki'aas na hel widëlí' ga ɗekataa wëñ kisela'ɗa, ndaga ñífaa Yéesu tumu sarahɗa.

20Ya lëgísɗinnduu waas wi'as, waa onohi kipes, kooroh ga rídóonaa hëgísoh ɗekataa wisela'í'waa na waa wëñ kisela'ɗa; waa kiwo' kooroh ga faanfaagari. En ki'enaa, faanfaagari sarahuɗa fërí lëgís waasaama.

21Fodaama, ɗu laakin sarahoh yilëekí'-solu, yaa hanohɗu ga fíkíi heetii en wuu Koohɗa.

22Kon ɗu deeyat ga Kooh na keeñ wimórí', na ngëm wiyaak, ndaga keeñciigaruu setin wic, ɗu laakissii halaat cibóní', ee faanciigaruu ɓookuunun ga músúmii misétí'mii.

23Kon ɗu abat bi yëgís ga iñcii ɗu yaakaa' ee kayohɗa, ndaga Kooh hay kitum iñcii ya dígohɗa.

24Ɓaa en ɓéeɓ amɗohat mooroomci, ëewdohhi ga kiwaaroh na kitum yijófí'.

25Ɗu hanat kifoñ hídohcii ɗu tumi kikíim Koohɗa, fodii ɓuwii ɓíinoo meeruunun kimaasohoocaɗa. Ɓaa en ɓéeɓ wëñat kidaas mooroomci, wëñaa ga dii ɗu ínohin an besii Ha'mudii deeyinɗa.

26En ki'enaa, binaa ɗu ínoh kayohfii ee ɗu lísi kitum baakaa' ga iñaa neɓpuunaa, laakissii sarah wiliis waa mín kitumu bi baakaa'ciigaruu bayalussuu.

27Iñaama laakaa, ɗu tíitat, ndaga atti'aa ɣah kikeen ga ɗookkuuɗa na kiwiikaa ɣah kitëkí' ɓéeɓ ɓuwii heñoh Koohɗa, cërí sekkuu.

28Ɓéeɓ ɓaa fu këldúk iñii Waasii Móyíis ebilohɗa, ee ɓo' ɓanak seedi' ganaa, fu hay ki'apu ee ken yërëmanndiiraa.

29Ɗú fooŋ an ɓaa faali'iiKowukii Kooh, keeñukkii ñífii pokohu kifiiliimunkii ki'askii onndi kisétíruɗa, ee ya ɓasi Helii yisela'í'yii teeɓpuu kijofkii Koohɗa, ɓaama, atti'aa ya jom kitíkuɗa enndii wërí wëñan kimesike?

30En ki'enaa, ɗu ínohin ɓii wo' an: «Mi yërí laak ki'atti', mi yërí ɣah kifay ɓaa en ɓéeɓ iñaa ya tumɗa.» Ya wo'in ɓan an: «Ha'mudii hay ki'atti' heetiigari.»

31Ɓaa fu keen ga yah Kooh yii laak kipesɗanaa, ati fu ɣah yuuɓa?

32Níindísukat wii ɗu han kilaas ga lee'laatii meyoh ga Koohɗa. Ga bescaama, ɗú enee ga lebi' wiméeskí' na coonu ciyaak.

33Cii ga cii, ɗú ɓassi, ɗú sodalsi ga fíkíi ɓéeɓ; cii ga ciinaa, ɗú amɗohi ɓuwaa enu ga coonu fodaamaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

34En ki'enaa, ɗú bokka na ɓuwaa abu ga kasuɗa coonucaagaɓa, ee ga wii iñcaa ɗú laak te'uɗa, ɗú tookkaka na keeñ wisóosí', ndaga ɗú ínoheera an ɗú laakin alalaa gën, ee alalaama ɣah bi taa'.

35Kon kaa foñat yaakaarii ɗú laakɗa, ndaga neehal wiyaak wii sekkúu ga.

36En ki'enaa, kiguu'guuluk kërí ɗú sooluk, en ɗanaa, binaa ɗú mëtí' kitum iñii Kooh nakohɗanaa, ɗú laas ga iñii ya dígohɗa.

37Fodaa ka bídu ga Këyítfaaɗa an: «Tes ga jutuut, jutuut sah, ɓii jom kihayɗa dal kihay, ee diimanaa ya hay.»

38Kooh wo"a an: «Ɓaa mi aboh ɓo' yijúwí' ndaga ngëmaa ya laakɗanaa hay kipes. Wayee ya soof fenoonaa, keeñnjoo soosanndii gari.»

39Ɓu nak, ɗu bokkii ga ɓuwii enu na kisoof fenoo, aawu ga kimúuɣɗa. Ɓu bok ga ɓii gëmuunun, aawu ga kimúcɗa.

Yaawúu'caa 11

Ngëmaa ɓuwaa múus laakeeɗa

1Kigëm Kooh eni kilaak wóo'-wóo' ga iñaa fu yaakaa'ɗa na ɓan ga iñcii hotukoo na has ee ca laakin sah sahɗa.

2Ngëmiima wërí ɓuwaa múus laakee ee Kooh seedi"a gaɓa yijófí'.

3Kilaak ngëm kërí tah ɗu ínoh an ëldúna, wo'eenaa Kooh wo'eeɗa wërí tah wa laakka, na ɓan ki'ínoh an ëldúnaanii hotuk wii kúlkoh ga waa hotukooɗa.

4Kilaak ngëm kërí tah Abeel tumi'ta Kooh sarahaa gëñ waa Kayee. Ngëmaa Abeel laakee waama wërí tah Kooh abohhari ɓo' yijúwí' ee ya seedi"a an iñcaa ya onohɗa jofin. Ee ngëmaama tah bi, luu enee an ya kaanin, wo'eenaama wii lís kiwo'u.

5Kilaak ngëm kërí tah Henok koo'tii ga kikaan, ya ɓëwírussa ga yahaa Kooh, ee ken hotissiiri ndaga lak Kooh ɓëwírinndi ga yahaaci. En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Wii ya ɓëwí'sanaa, lak ya neɓlohin Kooh.»

6Wayee ɓaa laakoo ngëm, mínoo múk kineɓloh Kooh. Ɓaa waa' kideeɣ ga Koohaa, ya jomin kigëm an Kooh laakin ee ɓuwii heelli ki'ínohɗa, ya yii neehalɓa.

7Kilaak ngëm kërí tah Nowee hëwí'ta gaal-giiɣ wiyaak kisom ɓu-kaanci. Iñcaa Kooh teeweeri ee lak ca hotukkiiɗa ya abohéeríica caahan. Fodaama ya ɓúlla ɓu-ëldúna, ee Kooh abohhari ɓo' yijúwí' ndaga ngëmaagari waama.

8Kilaak ngëm kërí tah Abaraham kelohi'ta Kooh. Waa Kooh ebilli kika' ya dëknee ga kúl, kaa ya ɣah kilam fayuu'ɗa, ya ka'ta ee lak ya ínohoo sah daa ya ɣah kihakɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Kilaak ngëm këri tah ya dëkka ga taal fodii sagac ga kúlkaama Kooh dígeeri kilamɗa. Ísaak kowuci, bi ga Yakoop, kucaasamunkaagari, ɓaa bokee ga dígaa kilam kúlkaamaɗa, dëksee ga taal ɓan.

10Abaraham yaa sek teeraama yípsan ga la'-atoh ciyëgísí', ee Kooh ennda natohaa, na tawahohaaɗa.

11Kilaak ngëm këri tah ɓan, Saaraa, hídaa ga daa ya ya'ɓu'eeɗa tóoh ee ya mínéeríi kilaak kowuɗa, ya laakka kowu ndaga ya gëmeera an Kooh hay kitum iñaa ya dígoheeɗa.

12Fodaama, kooroh ga ƴaal yíinoo ee lak ya kasohin, tucaasamun tiyewin taa hín na olcii ga asamaanɗa, ee ta yewin ɓan en fan tukakaytii en ga yahaa giiyiiɗa límukka.

13Ɓéeɓ ɓuwaama kaanu na ngëmaagaɓa. Ɓa laasséeríi duum ga iñcaa Kooh dígoheeɗa, wayee ɓa séenee gaca di'úsaayí', ɓa lëríssaca yah. Ɓa tookeera an ɓa ɓisagac ga ëldúna, ɓa hay kiɓaaɓ.

14Ɓuwaa wo' fodaamaɗa, ɓa teewohin bi leerin lañ an ɓa lís kiheel kúlkaa ɓa laakɗan hafɓa.

15Binaa helɓa tesee ga kúlkaa ɓa meyoheeɗanaa, eneenaa ɓa hay kilaak halaa onanɓa kiɓoyuk daama.

16Wayee nak, ɓa séentukee kilaak kúlkaa gën: ennda kúlkaa ga asamaanɗa. Iñaama tah Kooh laakkii kaci ga kiɓayu Koohyiigaɓa, ee ya waayuki'taɓa dëk.

17Kilaak ngëm këri tah Abaraham yaa ƴah ki'ap kowuci Ísaak kitumi' Kooh sarah, ee lakanaa Kooh eneeri na kimalaksukoh. Abaraham tuukka tek ga kitumi' Kooh sarah Ísaak, kowukaagari ya laak doŋɗa ee lak Kooh díginndi,

18wo"ari an: «Fu hay kilaak tucaasamuun tiyewin ee koorohan ga Ísaak.»

19Abaraham abee ga helci an Kooh mínin kimílísi' ɓaa kaanin. Këri tah ya laasissa ga Ísaak ee iñaa ennda gari fodii kowukaa mílísɗu hen ga ɓuwaa kaaninɗa.

20Kilaak ngëm këri tah Ísaak barkeella towutaagari, Yakoop na Esawuu kiwaayukɓa ga iñaa en na kihayɗa.

21Kilaak ngëm këri tah, Yakoop wii ya ƴah kikaanɗa, ya barkeella yaa en ɓéeɓ ga towutaa Yoseef. Ya ëbílukka ga dooraagari, ya yaa jaamuk Kooh.

22Kilaak ngëm këri tah, Yoseef wii ya ƴah kikaanɗa, ya wo"a ga loo kimeƴkaa heetaa Isarayeel ga kúlkaa Esíptiɗa, ya nakohha kiɓaydoh faraaffaagari binaa ɓa en na kiƴahaa.

23Kilaak ngëm këri tah wii Móyíis límuɗa, eeci na paamci ɗaakussari ñiin kaahay ndaga ɓa hotee daa oomaanaa hín kimo'ɗa , ee ɓa faali"ii iñaaFarawoŋ ebiloh kitumɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Kilaak ngëm këri tah Móyíis, wii ya ennda yaak ya saŋnga kiwo'u an ya kowu kowukaa Farawoŋ kiɓetikaa.

25Kibok kisodalu na heetaa en wuu Koohɗa wëri gënëlli loo kipesi ga baakaa', ya taabuki neɓlaat-kumuun ee iñaama maañanndii.

26Ya ammba an kisodalu fodaa Kiristaanii iñaa alal, waa wëñ kiyak alalcaa ga kúlkaa Esíptiɗa. En ki'enaa, hasci yípee rek ga neehalaa en na kihayɗa.

27Kilaak ngëm këri tah ya meʸca kúlkaa Esípti ee ya niikkii aylukaa Farawoŋ. Ya ammba bi yëgíssa ee ya ennda ɓaa hot ga Kooh, yii ɓo' mínoo kitík hasɗa.

28Kilaak ngëm këri tah Móyíis húmballa hewaa Paakaa, ya wíssa ñíf ga iñaa hanoh halcaa túuʸcaa ɗookɗa, en ɗanaa malaakaa ɓay kikaankaaɗa le'oo ga saawcaa heetaa Isarayeel.

29Kilaak ngëm këri tah heetaa Isarayeel koo'ta ga ɗuuʸ giiyaa wiyo'ohwaa, tíidussa ga kakay kaw. Ɓu-Esípti ɓaa jéemee kikoo' gaɗa, giiyaa onndaɓa.

30Kilaak ngëm këri tah wii heetaa Isarayeel wíilla teeraa Yéríkóo bi ennda bes ciyitnakanakɗa, míiraa dëkaa ɓú'ta.

31Kilaak ngëm këri tah Rahap, faankoh-pakayaa bokkii kikaan na ɓuwaa ga dëkaa sagee kikelohi' Koohɗa. Iñaa tahkaɗa: ya ɗapee ga kaanci ɓu-Isarayeel ɓaa aasee yoloos ga dëkaa kiheel ki'ínoh iñaa ɓuwaa enukoheeɗa.

32Mi wo'at ya yiliis, waa mi laakanndii jot kiwo' wíinoo wíinoo ga loo Gedewoŋ, Barak, Samson, Yeftee, Dëwít, Samiyeel na sëldíiga-Koohcaaɓíinooɓaa?

33Kilaak ngëm këri tah ɓuwiima, ɓa mínnda kiɓúuk nguu'caa, ɓa tuuki'ta iñaa júwin, ɓa laassa iñaa Kooh dígohɗa. Ɓa múuffa túuwtaa gayindicaa,

34ɓa yʸímmba dooli kiwii kiyaak, ɓa rëcca ga ki'apu na kalaɓ; ga wii ɓa mínissii daraɗa, Kooh onissaɓa dooli; ɓa enee ɓuwaa kaañin heñ, ɓa kaalla ɓuwaa heñohee naɓa meyohsee índa.

35Kilaak ngëm këri tah laakka ɓeticaa hot ɓuwaagaɓa kaanɗa mílísɗussa. Laakka ɓiɓo' ɓaa sodalu bi ɓaa kaanan, wayee ɓa tookkii kisomu, en ɗanaa, ɓa kaan ee ɓa mílísaa, ɓa laas ga kipeskaa leehooɗa.

36Ɓiɓo' ɓiliis tumussa yʸensirukaah, ɓa feekussa, ɓa ɓagussa na ceen, ɓa lagussa ga kasu.

37Ɓii tapisohussa na atoh bi ɓa kaannda, ɓíinoo ɗarussa kom kanak, wala ɓa apussa na kalaɓ. Laakka ɓan ɓaa ensee ga kiwíil daa en ɓéeɓ, ɓa ekukee kúltí-on baal wala on-pe' ndaga ɓa laakéeríi dara iñaa ɓa ekukan; ɓa dëkka kihatalu ga kipes na kisodalu.

38Ɓa joobeera ëldúna, ɓa enee ga kiwíil ga ëgí'-dúndaŋcaa na jaŋjaŋcaa, ɓa dëkee ga noŋcaa atohcaa na cúl-cúlcaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Ɓéeɓ ɓuwaama Kooh seedi"a yijófí' gaɓa ndaga ngëmaa ɓa laakɗa, ee moona ɓa laassii ga iñaa ya dígoheeɗa.

40Waa Kooh waayukɗinnduu iñaa wëñ kiyak fúuf, kon nak jomoo ki'en ya onɓa kimat ee ɗu, ɗu bokoo ga.

Yaawúu'caa 12

Kiguu'guuluk ga ngëmii

1Kon fodaama, waa mbooloomaa hínɗa kiyaak wërí wíilluu ee wa seedi'in ngëmiigawa ga Kooh, ɗu ɓan, ɗu këlëembísukat tóoh ɗof, waa hoonohannduu ki'aaw fíkíi, na ɓan baakaa', wii yoowinnduu kiwíilɗa; ɗu guu'guulukat ga kifool jaarii ɗu naku kifoolɗa.

2Ɗu yípat hasciigaruu ga Yéesu yii onnduu kilaak ngëm, aboh ga dalaaraa bi ga leehaaraa; ya koorukka coonucaa ki'apu ga kuraanaa, ee ya ɓítukkii ga kacifaa en ga kikaankaa kaamaɗa, ndaga lak ya hotin haat keeñ-soosaa ya ɣah ga kilaakɗa. Ee diima deŋ ya yaa yugohha baŋ-buuraa Kooh ɓakaa hanoh yah-ñaamɗa.

3Foñat hellúu gari, ya yii ya tookka kimúuñ, hídaa ga daa tumoh-baakaa'caa hídeeri kiheñohɗa tóoh. En fodaamanaa, ɗú meɣdohoo yaakaa'túu ga, ee ɗú soofoo fenoo.

4En ki'enaa, ɗú ka'tii duum bi ga kikaan ga heñiigarúu na baakaa'ɗa,

5ee ɗú alukin wo'eencii cii Kooh daasoheerúu, ɗú ɓii ɗú en ɓitowuciɗa, an: «Fu kowukiigoo, Ha'mudii, ko'taa ga yenaa, watukaa iñaama, ee ya ña'taanaa, kaa soof fenoo.

6En ki'enaa, Ha'mudii ɓaa ya waarin, ya koriri hen ee ɓaa ya am fodii kowuci, ya feekiri hen.»

7Tookat coonucii ɗú dayɗa; Kooh enndúu na kiko'. En ki'enaa, coonuciima teewoh an ya tíkkúu ɓitowuci. Kowukii kiida, en na paamcinaa, paamci koroori?

8Kooh kori towutiigari hen ɓéeɓta. Kon binaa ya ko'tiirúunaa, lak ɗú enndii ɓitowuci, ɗú en fodii towutaa límu ga iñaa koo'tii waas.

9Ɗu níindísukat paamunciigaruu ga ëldúna: man ɓa koreeruu hen ee ɗu e'taɓa cée'. Kon paamudiigaruu ga asamaanɗa, ɗu jommbi na kihín kikelohi', en ɗanaa ɗu laas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa?

10En ki'enaa, paamuncaagaruu, koraagaɓa naruuɗa maañnjii ee enee ga iñaa ɓa am an wërí júɓ. Kooh nak ko'taruu ga iñaa gën garuu, en ɗanaa ɗu laak ɓak ga kisela'kaagari.

11Binaa ɗu korunaa, ga saasi keeñnjuu soosoo ga, wayee nami ga kileeh hen. Binaa ka' bi ga fíkíinaa, ɓuwaa koru fodaamaɗa ɓa hot jeriñaa koraama: ɓa en ɓo' jam ee ɓa pes ga iñaa júwin.

Iñcii ebilohu na cii jom kiwatuku kitumɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Kon nak, ɓëwírat yahciigarúu neewohindɑ ee ɑ́ú on dooli ɣí'ciigarúu nagaminɑ.

13Hëwí'ɑ́at kotciigarúu waascaa júwin, en ɑ́anaa kotaa yíiwin tíin ganaa ɑ́íidukohoo wayee naman kiwak hen.

14Guu'guulukat ki'en ga jam na ɓaa en ɓéeɓ, na kipes ga iñaa sela'in, ndaga ɓéeɓ ɓaa sela"ii, hotanndii Ha'mudii.

15Watukat, ken hanat kisúugúruk yërmaandaa Kooh laak gariɑ́. Fodii kedikkaa aayin, ka ndomi tediktaa tíinoo ga aaylaataagakaɑ́, watukat laak garúu yaa man fodaama, ya ndom ɓuwii ɓíinoo.

16Watukat, ken hanat kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ. Erat cée' iñcii Kooh cisela'í'cii, ee kaa madat na Esawuu, ya yaa ñamah wíinoo waa ya ñaman tahhi kitoon ki'en-saawkaagariɑ́.

17Ɑ́ú ínohin an, ga waa iñaama paafɑ́, ya waa'ta paamci barkeelli, wayee ya tookɑ́ussiika. Ya mínndii sah paamci kiɓoyukidoh fenoo ga iñaa yaama amɑ́, luu enee an ya kíimeeri iñaama na moon.

18En ki'enaa, ɑ́ú manndii na heetaa Isarayeel deeyee ga jaŋjagaa Sínayíi, ɓo' mín kile' yahci gaɑ́; ɑ́ú hottii kiwiikaa tak ga ɑ́ook gaanaa, yaayeel cisúusúus sí'ís, ñúus tërúus na uurisaa taam na toɓ wiyaakɑ́.

19Ɑ́ú kelohhii ríi' mbiiɓ, ɑ́ú kelohhii ɓan koonaakaa ríi' bi ɓuwaa keloheekaɑ́ sah ɓaa kíim an ka hanat naɓa kiwo'is.

20En ki'enaa, ɓa hatinéeríi iñii yii ebilohseeɑ́ an: «Ɑ́éeɓ ɓaa le' ga jaŋjagiinaa, bi ga júu' sah, tapisohatti na atoh bi ya kaan.»

21Iñaama ɓu-Isarayeel hotee ga jaŋjagaaɑ́ tíitalohee hen bi Móyíis sah wo"a an: «Mi tíitin bi mi yii saak.»

22Ɑ́ú nam sah kideeɣ ga jaŋjagaa Síyoŋ, teeraa Kooh yii laak kipesɑ́, waa en Yéerúsaleem yaa ga asamaanɑ́, daa malaaka-Kooh ɓijúnni júnni enu, ɓaa mbúumbaayukɑ́.

23Ɑ́ú aasin ga mbooloomaa towutaa Kooh enu saaw, ee teekcaagaɓa bíduunun ga asamaanɑ́. Ɑ́ú deeyin ga Kooh yii laak ki'atti' ɓéeɓ ɓuwiiɑ́, ɑ́ú taabin na ɓéeɓ ɓuwii fítciigaɓa setin say ee matin ga fíkíi Koohɑ́.

24Ɑ́ú deeyin ga Yéesu yii tuukuk kifiiliimunkii ki'askiiɑ́, ɑ́ú deeyin ɓan ñífiigari aamu ee iñii yéegalohu gaɑ́ gën iñaa yéegalohsee ga aamaa ñífaa Abeel aamuɑ́.

25Watukat kon kiɑ́úkúruk ɓii wo' narúuɑ́. En an ɓu-Isarayeel ɓaa sagee kikelohi' Móyíis, yaa wo'ee naɓa dii ga ëldúnaɑ́, ɓërí rëcussii ga kisaŋku'aa, wëñaa ga, ɑ́u ɓii ɓii, binaa ɑ́u súugúruk yii wo' naruu, en ga asamaanɑ́.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Koonaakaagari kërí yëngëlee kakayfii kuɗewaa, diimaɗa nak, ya dígoh an: «Mi yëngëlis kimmanaa, eemanndii rek ga kakayfii, wayee mi hay kiyëngël asamaan ɓan.»

27Wo'eenii an: «Mi yëngëlis kimmanaa» teewoh an Kooh hay kiɓewoh dii iñcii saku ee yëngëlkinɗa, en ɗanaa cii yëngëlkooɗa doŋ tesan.

28Kon waa ɗu hay kilaas Nguuraa ken mínoo kiyëngël, ɗu gërëmatti ga iñaama, ɗu súrga'ukki ga daa ya waarohkaɗa ee ɗu e'ti cée', ɗu niikki.

29En ki'enaa, Koohyiigaruu en kiwii, kaa tëkíri hen tóoh iñaa joffii.

Yaawúu'caa 13

Iñaa tahannduu kineɓloh Koohɗa

1Dëkat kiwaaroh yaa en ɓéeɓ na mooroomci; enat ɓuwaa bokoh gaKiristaanii.

2Kaa alat kitoputu' bi jof sagaccaa hay garúu. En ki'enaa, ɓuwaa tumeekaɗa, laakin gaɓa ɓaa toputu'ee ɓimalaaka ga , ee ɓa ínohhii gaka sah.

3Kaa alat ɓuwaa lagu ga kasuɗa, níindísukatɓa bi man na ɗú ɓërí bok kilagu ga kasu. Kaa alat ɓuwaa en na kisodaluɗa, níindísukatɓa bi man na ɗú ɓërí bok kisodalu.

4Ɓaa en ɓéeɓ erat së̈y cée', ee ɓuwaa pajoh, yaa en ɓéeɓ eemat ga mooroomci. Kooh hay ki'atti' ɓuwaa ɗúki ɣaalɓa wala ɓetiɓa ee ɓa faanuki na ɓiɓo' ɓiliisɗa, wala ɓéeɓ ɓuwaa faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa.

5Sagat kiwaa' hëelís kuliyuk ga kipessúu. Eemat ga iñaa ɗú laakɗa, ndaga Kooh ga kihafci wo' an: «Mi íisanndiiraa múk, mi foñanndiiraa bi taa'.»

6Kon ɗu mínin kiwo' na hel widëlí' an: Ha'mudii yërí en ɓii ɣahhoo kisomɗa, mi niikanndii dara. Ɓo' mínndoo ya kitum?

7Kaa alat ɓuwaa kuliyukee ga fíkíirúu kuɗewaa yéegalseerúu Wo'eenii Koohɗa. Malakat ga daa ɓa madee ga kipesɓa bi ga kikaanɓaɗa; gëmat fodaa gaɓa.

8Yéesu Kiristaa, ya ya rek: daa ya madee wútúwaaɗa ya manɗa wati ee ya ɣahɗa kiman bi taa'.

9Kaa íisat ken nëení' helciigarúu na jëgírohcaa en tóoh ee bokkii dara na Wo'eenii Kooh yéegalohuɗa. Iñaa gënɗa wërí en an doolii ɗú laak ga keeñnjúuɗa ɗú mínwa kiɓewoh ga kijofkaa Kooh. Kitaabuk iñcaa ebilohu ga loo ñamah, waa onohu kiñam wala hoonohuɗa, haydohɗoorúu dara.

10Loteelii ɗu laakɗa, ñamahcii en gaɗa, sarahohcaa tumi lëgëy kisarahohkaagaɓa ga taalaa yaawúu'caaɗa onussii ga kiñam.

11Sarahohaa yiyaakyaa haydoh ñífaa júu'caa tumu sarahɗa ga ɗook ɗekataa wisela'í'waa kibayaluk baakaa'caa ɓuwaa, ee faancaa júu'caa tëkíru ga foogaanaa daa ɓa dalɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Iñaama tah Yéesu kaannda ga foogaanaa teeraa kisétí' baakaa'caa ɓuwaa na ñífaagari sah-sah.

13Kon ɗu meyat gari ga foogaanaa daa ɓa dalohɗa, ɗu bok nari kikooruk kacifaagari.

14En ki'enaa, ɗu laakoo dii ga ëldúna teeraa ƴah bi taa', kërí tah ɗu ɓii ga kiheel waa ƴah bi taa'ɗa.

15Kon ɗu koorohat ga Yéesu, ɗu kañ teekii Kooh; iñaama en sarahaa ɗu tumi'tiɗa. Túuwtiigaruu dëkatti kiƴeek ƴeek-kañ,

16ee kaa alat kitum yijófí' na ɓan kidímaloh ga díkaantirúu, ndaga sarahcaa man fodaama cërí neɓloh Kooh.

17Kelohɗat ɓuwii kuliyuk garúuɗa, ɗú taabuk iñcaa ɓa wo"úuɗa. En ki'enaa, ɓa dëk ga kiwatuk fítciigarúu, waa ɓa hay kituuk bes ga fíkíi Kooh kiɓéestí' lëgëyaagaɓa. Kon ɓa mínat kitum lëgëyɓa na keeñ wisóosí'; ka hanat ki'en na kiheeñ ndaga iñaama laakɗanndiirúu jeriñ wíinoo.

18Dëkattíi kikíimi' Kooh. Wóorinndíi an hellíi dalin, waa ɗí tuukin ga ki'enukoh yijúwí' saycaa en tóoh.

19Mi wëñnjúu kikíim iñii yii: kíimɗattoo Kooh bi mi mín kigaaw kiɓoyuk garúu.

Taŋkohii na kíim-Koohii mëeñjohɗa

20Kooh yërí onohi jam. Ya mílísi'ta Yéesu, Ha'mudiigaruu en níirohii yiyaakyii baalciiɗa, ee ñífiigari aamuɗa pokka kifiiliimunkii ƴah bi taa'ɗa.

21Mi yii kíim Kooh yaama, ya onndúu kimín kitum yijófí' ga ɓakaa en tóoh doonaa ɗú mëtí' iñii ya waa'ɗa. Ya tumat garuu iñaa neɓpi, kooroh ga Yéesu Kiristaa, ee ndam aawat gari bi taa'. Aameen!

22Mbokcii, mi kíimmbúu tookat, taam na kimúuñ, wo'eencuma mi bínndúu kidaassúuɗa. En ki'enaa, iñcii mi bínndúuɗa hoo'tii.

23Mi yii yéegallúu an Tímotée mbokiigarúu meyin kasu. Binaa ya teel kile'aa, mi hay nari kitaam, ɗí hayyúu kiwaaknee.

24Këñí'ɗattoo ɓéeɓ ɓuwum kuliyuk ga mbooloomumgarúuɗa, na ɓéeɓ ɓuwum en ɓuu Kooh dumaɗa. Mbokcii en dii ga kúlkii Ítalíiɗa ɓii këñí'túu ga ɓan.

25Mi yii kíim Kooh, ya barkeellúu ɓéeɓpúu.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saak

Saak 1

Këñɗoh

1Mi Saak, mi súrga Kooh mi súrga Yéesu Kiristaa, Ha'mudii. Mi yii këñí' jawootcii
Isarayeel cidaaŋkaah na kanakcii tasarukoh ga ëldúna tóohɗa.

Kiyëgís ngëm ga coonu

2Mbokcii, binaa ɗú keen ga coonu, ga daa ca mín kiman tóoh, leenaa taabat ga na
keeñ wisóosí' seɓ.

3Ndaga ɗú ínohin an coonucaama mínndii yen ga ngëmiigarúunaa, onanwa kiwëñ
kiyëgís.

4Kon teewohat kiyëgís kimëtí' sëk en ɗanaa ɗú síkoo ga dara ee ɗú mat ga tóoh.

5Binaa laak garúu, ɓaa hamhamaagari dooyyiinaa, ya kíimat Kooh hamham, Kooh
hayyiwa ki'on. Ndaga Kooh oni ɓéeɓ, foñoo ken ee ñaroo ken ga.

6Wayee ya en na kikíimaa, ya taabat ga na ngëm ee ya hanat kilaak hel kanak ga,
ndaga ɓaa laak hel kanak man na dúusaa giiyaa uuris ɓëwí' egiwa daa en ɓéeɓ.

7Ɓaa man fodaama hanat kitum helci ga kilaak yen ga Ha'mudii,

8ndaga iñaa ya aasoh tóoh ya laak hel kanak ga, ya egiskohi.

Kinduul na kilaak alal

9Ɓaa en nduul garúunaa ya neɓlukat ndaga Kooh hayyi kiɓëwí',

10ee ha'-alal, ya neɓlukat ɓan ndaga Kooh hayyi kiyóoskí'. En ki'enaa, ha'-alal
lëehɗuki fodii sapuus-pëegíi.

11Nohii kolukaa, wa tam jír, wa tëkí' pëegíifaa, sapuuscaa keen, mo'laataa
pëegíifaa ka'. Ha'-alal, ga ɗuuɣ lëgëyaagari, ɣah kilëehɗuk fodaama.

Coonucii dali ɓo' na iñcii eki ɓo' ga kitum iñaa joffiiɗa

12Ya yewinin múu', ɓaa yëgísin ga coonucaa ya hídohi nacaɗa. Ndaga ya teewoh
kiyëgískaagari na ndam ga ɗuuɣ coonucaamanaa, ya hay kilaas kipeskaa en
neehalaa Kooh díŋ ɓuwaa waarussiɗa.

13Ɓo', binaa helci ka' ga kitum iñaa joffiinaa, ya hanat kiwo' an: «Kooh yërí híi'too
ga.» Ndaga laakoo iñaa híiran Kooh ga kitum iñaa joffii, ee ya ga kihafci, ya híiroo
ken ga kitum iñaa joffii.

14Ɓaa en ɓéeɓ, neɓlaat-kumuunci wërí nookiri, wa ɗúkiri bi ekki ga kitum iñaa
joffii.

15Lëehíraa neɓlaat-kumuun taabukkinaa, wa lím baakaa', ee baakaaraa ka' bi
mataa, wa lím kikaan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ɗú, mbokciigoo mi keeñukɗa, ken hanattúu kiɗúk ga iñii yii.

17Iñaa ɗu onu yijófí' tóoh na ɓéeɓ sërcaa matin, ca yoosukoh ɗook, ca meyoh ga Paamudii en tóoh lee'laatɗa. Ndaga Kooh laak ɓadukeen wíinoo ee ga daa ya hanoh tóoh, ñúus laakoo da.

18Neɓ Kooh hen ya límmbaruu, koorohha ga wo'eenii en kayohɗa, doonaa ɗu en fodaama ɓuwii kuliyuk ga tóoh iñcii ya sakɗa.

Kisúkúruk wo'eenii Kooh na kitum iñaa wa nakohɗa

19Mbokciigoo mi keeñukɗa, foñat hel ga iñii mi wo' yii: ɓaa en ɓéeɓ gaawat ga kisúkúruk wo'eenii Kooh, wayee ya hanat kigaaw kiwo', ee ya hanat kigaaw ki'ayluk.

20Ndaga ɓaa aylukin tumoo iñaa júwin ga fíkíi Kooh.

21Kërí tah meʸdohat ga haffúu ɓéeɓ iñaa líiɓɗan keeñnjúu, na ɓan kisoot kihëpí'. Yóoskíɗat haffúu ga fíkíi Kooh, ɗú took kite' wo'eenii mínndúu kimúsal ee Kooh sok ga keeñnjúuɗa.

22Kaa eemat rek ga kisúkúruk wo'eenii Kooh, ɗú ɗúki haffúu ga iñaama. Wayee tumat iñaa wa nakohɗa.

23Ndaga ɓaa súkúruk wo'eenii Kooh ee tumoo iñaa wa nakohɗa, man na ɓo', yaa malak fíkíifaagari ga seetu, ya hotfa ga daa fa manɗa.

24Ya seetu'uk bi ya lëehíraa, ya yʸee, ya dal ki'al daa ya manɗa.

25Wayee ɓo' yaa ga, yaa heel ki'ínoh dijófí' Waasii Koohwimëtí'wii on ɓuwii kilaas hafɓaɗa. Ya abinwa dijófí' ee foñnjiiwa. Ya eemmbii ga kisúkúruk iñaa wa wo'ɗanaa ya aluk, wayee ya yaa tum iñaa wa nakohɗa. Ɓaa yaama, iñaa ya tumɗa, keeñci hay ga kisoos.

26Ɓaa fu fooŋ an fu taabuk Kooh ee fu mínoo ki'am kúuwfunaa, fu ɗúk haffu: kitaabuk-Koohkaagaraa kaama laakoo jeriñ.

27Kitaabuk-Koohkaa setin ee laakoo sík, ga fíkíi Kooh, Paamudii, kërí en: kihaltuk baayucii na ɓeticii yʸaalciigaɓa kaanin ee enu ga coonuɗa, na ɓan ki'abuk ga iñcii ga ëldúna, líiɓɗi ɓo' ga fíkíi Koohɗa.

Saak 2

Kigënantiloh jomoo kilaak

1Mbokcii, ngëmumgarúu ɗú laak ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu laak ndamɗa, hanat kitaam na kigënantiloh ga díkaantirúu.

2Fodii dii: ha'-alalaa ekuk kúltí cimórí' na kipii-wúrúus ga tokontaa, yërí hay, aassa jaangaagarúu. Laakka nduulaa ekuk líil-kúltí hay, aassa ɓan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Yaa ekuk kúltícaa cimórí'caaɗa, ɗú onndi cée' wiyaak, ɗú wo"i an: «hay, yugaa dii ga fíkíi.» Ee ɗú wo' nduulaa an: «fu, tuukaa hen», Wala «fu, yugaa kakay ga kotciigoo!»

4Iñaama ɗú tummbinaa, lak ɗú gënantilohin ga díkaantirúu ee ɗú atti"ii na keeñ wimórí'.

5Mbokciigoo mi keeñukɗa, súkú'kattoo: ɓuwii tíku nduul ga ëldúnaɗa, Kooh tanukɓa, doonaa ngëmaa ya onɓaɗa dooyɓa alal ee ɓa laas ga Nguurii Kooh díŋ ɓuwii waa'tiɗa.

6Wayee ɗú tíkkii nduul ɓo'! Enndii ha'-alalcii ɓërí hoonohirúu kilaak jame? Enndii ɓërí fasirúu bi ga paancii atti'ohsiɗane?

7Man ɓërí ñaawali teekii Kiristaanii wimórí'wii ɗú ɓayɗa.

8Waasii Nguurii Kooh, fodaa daa bídu ga Këyítfaaɗa, nakoh an: «waaraa mooroomfu fodaa daa fu waa' haffuɗa.» Binaa ɗú taabuk iñaamanaa, ɗú tumin iñaa jofin.

9Wayee binaa ɗú gënantiloh ɓuwiinaa, ɗú tumin baakaa', ee waas tíkkinndúu, ndaga ɗú këldúkin iñaa waas nakohɗa.

10Ërí tah, ɓaa fu taabuk tóoh iñcaa waas nakoh ee fu këldúk wíinoo rek gacanaa, lak waasaa tóoh tíkkinndaa.

11Ndaga Kooh yii wo' an: «Kaa ɗúk ɓaalfu wala ɓetifu, fu faanuk na ɓo' yiliisɗa» yërí wo' an: «Kaa laŋ kumuun ɓo'.» Kon binaa en an fu ɗúkkii ɓaalfu wala ɓetifu, fu faanuk na ɓo' yiliis, wayee fu lagin kumuun ɓo'aa, fu këldúkin iñaa waas nakoh.

12Kon wo'at, ɗú tumi fodii ɓuwaa jom ki'atti'u ga waas, waasaa oni ɓuwii kilaas hafɓaɗa.

13En ki'enaa, ɓaa laakoo yërmaandi ga mooroomci, Kooh atti'oori na yërmaandi; wayee luu Kooh atti' atti', yërmaandaagari mín.

Kigëm jom kitaam na tumeen

14Mbokcii, kiwo' an «mi laakin ngëm» ee ngëmaagaraa taammbii na tumeen, jeriñ ya? Ngëmaama mínin ɓo' kimúsale?

15Fodii dii: ɗú laak mbok yiɓaal wala yiɓeti, yaa laakoo iñaa ya ekukan ee ya laakoo iñaa ya ñaman besaa en ɓéeɓ.

16Laak garúu yaa wo"i an: «Karaa na jam ee fu ekuk faanfu bi ɓít, fu ñami bi fu kap!». Ya wo"i iñaama ee ya e'tiiri iñaa ya soolukɗanaa, laak ya jeriñ?

17Ngëm man fodaama: ngëm kesi taammbii na tumeenaa, wa leeh.

18Heɓna ɓo' hayyoo kiwo' an: «Ɓii laak ngëm, ɓii laakka tumeen.» Wayee mi taasanndi an: «teewaaroo ngëmaa ɓo' mín kilaak ee taammbii na tumeen, mi, mi teeɓpaa ngëm ga tumeen.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Fu gëmin an Kooh ya yíinoo doŋ. Raɓcii ɓibóní'ɓii ɓan gëmuunun iñaama ee ɓa ɓii saak ga ndaga kitíit.

20Fu laakoo hel kat! Fu waa' iñaa teewanndaa an ngëm taammbii na tumeenaa laakoo jeriñe?

21Caasammbuu Abaraham, Kooh abohhi ɓo' yijúwíraa, enndii ga daa ya faanee kowuci Ísaak ga loteelaa kitumi' Kooh sarahɗane?

22Kon fu hotin an ngëmaagari taabee na tumeencaagari. Fodaama ngëmaagari mínnda kimat sëk ndaga tumeencaa taam gaɗa.

23Fodaama iñaa bídu ga Këyítfaaɗa, matta an: «Abaraham gëmin ga Kooh, kërí tah Kooh abohhari ɓo' yijúwí' » Kooh teekkari fiiliici .

24Kon ɗú hotin an Kooh abohi ɓo' an ya júwin, ga tumeencaagari, wayee enndii ga ngëm kesi.

25Enee ɗa ɓan na Rahap, faankoh-pakayaa. Kooh ammbari ɓaa júwin ndaga tumeencaagari . Yërí ekee ɓuwaa ɓu-Isarayeel woseeɗa ga kaanci, ya dímallaɓa kisaadoh ga waas wiliis.

26En ki'enaa, fodaa daa faan, fa íikissiinaa, fa kaanɗa; ngëm ɓan, taammbii na tumeenaa, wa leeh.

Saak 3

Kiwatuk peremfu

1Mbokcii, hanat ki'en ɓaa koluk garúu ɓéeɓ waa' ki'en jëgíroh, ndaga ɗú ínohin an ɗí, jëgírohcii, ɗí wëñan kimesik atti'.

2En ki'enaa, ɗu ɓéeɓpuu ɗu yewinin ki'ëldoh ga iñii yii wala iñaa yaa. Ɓaa ëldohoo taa' ga kiwo', ɓaa yaama ɓo' yimëtí' ee mínin ki'am hafci ga tóoh.

3Ɓu eki lahaɓ ga kúuw pënís doonaa ya tooki'tuu, fodaama ɗu ëewdohhi ñúm daa neɓpuu.

4Malakat ga gaal-giiɣ ɓan: daa wa hín kiyakɗa tóoh ee uuris ɓayiwaɗa, kuwalaŋ jijutuut fóolíriwa. Luu uuris wiyaak ye'eewa, wa aawi ga daa neɓ fóolírohaa.

5Perem manɗa ɓan. Pa enaama yijutuut ga faan ɓo', wayee pa ndamuk kilím enaama ciyaak. Malakat hemet-kiwii. Ja jijutuut ee ja dooyin kitëkí' luuf wiyaak.

6Perem ɓan kiwii. Pa líif na yibóní' kesi. Pa en ga faannduu eeërí líiɓɗifa ɓéeɓfa. Pa tamin na kiwiikaa safara ee pa tëkíri kipeskiiruu ga ëldúnaɗa, aboh ga kilímuk bi ga kikaan.

7Ɓo' laakin hel kitagat heet rawaa en tóoh: ennda rap-luuf, ennda sel, ennda raɓcii fasukiɗa na ɓii ga ɗuuɣ giiɣɗa; ee ya tagattaɓa.

8Wayee perem, ken mínoopa kiko'. Pa enin enaama yibóní' yaa abukoo, ee pa líif na daŋaraa apin.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Perem përí ɗu kañohi Paammbuu Ha'mudii, ee përí ɗu cojohi ɓuwii Kooh sak, mëdí'taɓa na hafciɗa.

10Kúuwkii ka kíinoo, këri meʸdohi wo'een barkeel, na wo'een coñ. Mbokcii, iñaama jomoo ɗa kimín ki'en.

11Músúmaa newin na maa aayin mínan na kihaal ga kuhaalaa jíinoo?

12Mbokcii, een mínan na kilím towu yaawuun wala kedik-reseŋ lím towu een? Fodaama ɓan, kuhaalaakaa meʸdohi músúmaa aayin maraa, meʸdohoo músúmaa newin.

Hamhamaa meyoh ga Koohɗa

13Yiida garúu laak kiñaañ ee ínohin yen? Ga ɓadukeenci wijúwí', ya teewohatka ga tumeencaa teeyin, caa teewoh kiñaañ kimëtí'.

14Wayee en lak keeñnjúu líif na ki'iñaan kiyaak na kinookoh kilaak rekaa, kaa ndamukat kiñaañ ndaga ɗú taammbii ga kayoh.

15Kiñaañkaagarúu kaama meyohhii ɗook, ka kuu ëldúna, kuu ɓo'-súusúus ee ka kuu Seytaani.

16Ndaga daa ki'iñaan na kinookoh kilaak enoh ɓéeɓ, coow na tumeen cibóní'caa en ɓéeɓ caada.

17Wayee ɓaa laak kiñaañkaa meyoh ɗookɗa, ɗeɓ kiset hen paaʸ, ya hannda kiyewin jam, ya teeyya; ya hídírohi hen, ya líifin na yërmaandi, ya límí yijófí'; ya fa'ɗohoo ken ee ya ínohoo kijófjófɗuk.

18Ɓo'-jam daa ya enoh tóoh, ya soki jam da, ee yijúwí' yërí ya píiki ga.

Saak 4

Kifiiliimunoh na ëldúna

1Heñcii na ñarohcii ga ɗuuʸcúuɗa iñii haydohcaɗa ya? Kiwaa' neɓlaat-kumuunkii dëk kiheñoh ga ɗuuʸcúuɗa kërí haydohca.

2Ɓú ɗíibukin yen, ɗú mínoori kilaak ee ɗú hatinin kilaŋ kumuun ɓo' ga. Ɓú kaani na ki'iñaan ee ɗú laakoo iñaa ɗú waa'ɗa, faf ɗú en ga kiñaroh na kiheñoh. Iñaa ɗú waa'ɗa ɗú laakoori, ndaga ɗú kíimoowa Kooh.

3Luu ɗú kíimee Kooh ya onoorúu, ndaga ɗú kíimoo ga daa jomɗa ee ɗú ëewrukkii dara ga, enndii iñaa neɓ kumuunndúu kepaa.

4Ɓú oorin Kooh! Ɓú ínohoo an kifiiliimunoh na ëldúna kërí en kisaŋ Kooh hanaa? Ɓaa fu waa' kifiiliimunoh na ëldúnanaa, fu tumin haffu ɓaa waa'tii Kooh.

5Kaa foogat an Këyítfaa wo' sooʸ. Fa wo' an: «Helaa Kooh tum, wa dëkka garuuɗa, ya waa'wa hen bi ya naalohinwa.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Ee sah kijofkii Kooh teeƀpúuɗa paafin daama, ndaga bíduunun ga Këyítfaa an: «Kooh tookɗoo ƀuwii ƀëwí' hafƀaɗa, wayee ya laakin yërmaandi ga ƀuwii yóoskí' hafƀaɗa.»

7Kon ayat haffúu ga Kooh, ɗú sagi' Seytaani, ya soof fenoo, ya úsaayyúu.

8Deeyat ga Kooh ee ya hay garúu kideeƴ. Ɗú, tumoh-baakaa'cii, sétírat yahhúu ga yibóní', ɗú ƀii ɗú laaki hel kanakɗa, sétírat keeñciigarúu.

9Keeñnjúu leehat, aawat kitoŋ ɗú looyi. Tiƴentiigarúu enat moon, keeñciigarúu soosɗa, ca leehat tak.

10Yóoskírat haffúu ga fíkíi Ha'mudii ee ya hayyúu kiƀëwí'.

Ki'abuk ga ki'atti' mooroomfu

11Mbokcii, ken hanat kiwo' ga mooroomci iñaa bonin. Ɓaa wo' ga mooroomci iñaa bonin wala atti"inaa, ya wo'ɗin Waasii iñaa bonin ee ya atti'inwa. Ee waas, fu atti'wanaa, fu enissii ƀaa taabukwa wayee fu en ƀaa atti'iwa.

12Kooh haŋci doŋ, yërí hëwí' Waasii, ee yërí laak ki'atti'. Ya doŋ yërí mín ƀo' kimúsal, ee ya mín ƀo' kisaŋku'. Haa fu yii fu atti'i mooroomfuɗa, fu tík haffu ƀa?

Watukat kiyéeŋ haffúu

13Súkú'kattoo diima, ɗú ƀii ɗú wo'i an: «Wati wala kuwis, ɗí hay kika' teeru nangam, ɗí tum da kíis. Ɗí toonsuki daama bi ɗí laak kopa'.»

14Ɗú ínohoo dara ga kipessúu, iñaa ka ƴah kuwisɗa! Ndaga ɗú man na eeƀ. Wa kolukaa, maañoo dara wa keen.

15Ɗú jom anee kiwo' kay: «Neƀ Kooh, Ha'mudiinaa, ɗí hay kipes, ɗí hay kitum iñii yii wala iñaa yaa.»

16Wayee ó'óo! Ɗú yéegin haffúu ee ɗú ndamuki rek. Kiyéeŋ haffu fodaama daal, joffii!

17Kon, ƀaa fu ínohin iñaa fu jom kitum yijófí', fu tummbiirinaa, fu koorukin baakaa'.

Saak 5

Iñcii ƴoot ha'-alalciiɗa

1Súkú'kattoo diima, ɗú ha'-alalcii! Aawat kilooy, ɗú weleluki ndaga coonucii sekkúuɗa!

2Alalciigarúu nopin ee kúltíciigarúu maasohin.

3Wúrúusiigarúu na hëelísiigarúu homaakin . Homaakaama hay kiteewoh fodii seedi iñcaa cibóní'caa ɗú tumeeɗa. Ee homaakaama, fodii kiwii, hay kiñam faanciigarúu. Ëldúna, daanaka, leehin ee ɗú ƀii lís haffúu kigari' alal!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Malkat, koparii jomee kifayohu píikohcii lëgëysee ga yoonciigarúuɗa, ɗú tëhdohinwa kak, wa wii fiip rek. Ee jambatcii píikohcii aasin nof Kooh, Ha'mudii wëñ buuroo buu'ɗa.

5Ɗú cattii dara ga ëldúnarúu, ɗú dëk ga mo'laat na neƀlaat rek. Ɗú kapin dút en fan júuraa yafalu hen, ɗú ƀii sek bëríinaa ɗú hoossanɗa.

6Ɓaa tummbii dara, ɗú atti'inndi kikaan, ɗú lagin kumuunci ee ya nookohhii ga.

Múuñat, ɗú seki

7Kon mbokcii, múuñat ɗú seki bi ga daa Yéesu, Ha'mudii haysisan. Malakat ga daa línoh múuñi, aboh ga toƀcaa ɗewi kikeen bi ga daa seek wíisan, kakay eroh towu tilúudí'.

8Ɗú ƀan, múuñat fodaama, ɗú am bi yëgís, ndaga kihayiskii Ha'mudii deeyin.

9Mbokcii, ken hanat kijambatuk ga mooroomci, en ɗanaa Kooh atti'oorúu. Malkat ƀii ʎah ki'atti'ɗa sah yeema ga halii.

10Mbokcii, malkat ga sëldíiga-Koohcaa. Ɓa wo'ee ga teekii Ha'mudii ee ga ɗuuʎ coonucaagaƀa, ƀa múuñee hen. Taabat ga kotcaagaƀa.

11Ínohat an, ɗí wo' an ƀa yewinin múu', ƀuwii yëgís ga ɗuuʎ coonucaagaƀaɗa. Ɗú kelohin iñaa wo'u ga Yoop , ga daa ya tookee kimúuñɗa. Ee ɗú hotin iñaa Kooh, Ha'mudii mëeñjohi kitumi'ɗa, ndaga Kooh, Ha'mudii líif na kijof na yërmaandi.

Kiwaat joffii

12Ee sah mbokcii, kaa waatat múk . Enndii ga teekii ɗook-Kooh, enndii ga teekii kakayfii wala ga enaama yiliis. Ga daa ka mín kiman tóoh, wo'eenndúu en «Eheenaa», enat «Ehee», en «Ó'óonaa» enat «Ó'óo». En ɗanaa Kooh atti'oorúu.

Doolaa laak ga kikíim Koohɗa

13En laakin garúu yíinoo yaa en ga coonunaa, ya kíimat Kooh. En laakin garúu yíinoo yaa en ga jamaa, ya kañat Kooh na tiʎeek.

14En laakin garúu yíinoo yaa ɗúukoolinaa, ya ƀaylukat yaakcaa ga jaangaaɗa. Ɓa kíimi'ti Kooh, ƀa leeffi dúuleen ga teekii Ha'mudii.

15Kíimaama taam na ngëmɗa hay kimúsal ɗúukoolíraa: Ha'mudii hayyi kiwëkí'. Ee en an ya tumin baakaaraa, ya bayaluca.

16Kon ƀaa en ƀéeƀ wo'at baakaa'caagari ga fíkíi mooroomci ee yaa en ƀéeƀ kíimi' mooroomci Kooh, en ɗanaa ɗú wak. Ɓaa júwin kíim Koohaa, kíimaagari waama, doolaagaɗa límin yiyaak.

17Malkat ga Ili, sëldíiga-Koohaa, ya enee ƀo' doŋ fodii garuu. Wayee ga waa ya kíimmba Kooh na ngëm doonaa ya towooɗa, músú keenndii kakay bi laakka tíkíis taahay na caban.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Waa ennda ɗa, ya kíimissa Kooh ya toƀ, Kooh toƀpa, doo kakayfaa, faa han ki'eroh iñaa pesohohsan.

Gíndí'at ƀuwii múuyɗa

19Mbokcii, laak garúu yíinoo yaa ɗeeŋ kayohfii, ee laak garúu yaa gíndi"inaa,

20leenaa níindískat iñii yii: Ɓéeƀ ƀaa fu gíndi tumoh-baakaa' ee lak ya múuyee hen ga waas wibóníraa, fu ƀewohinndi ga waasaama, fu sominndi ga kikaan ee fu hay kitah bi baakaa' ciyewincaa ƀaa yaama tumɗa Kooh bayallica.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Pee'

1 Pee' 1

Këñɗoh

1Mi Pee', apotaa' Yéesu Kiristaa, mi yërí bínndúu këyítfii fii ɗú ƀuwii Kooh tanuk enu sagac ga gohcii ƀa tasaarukohɗa: ennda gohaa Pom, waa Galasíi, waa Kapadoos, waa Aasíi na waa Bítíníi.

2Kooh, Paamudii tanukinndúu kumëeñí' fodaa ya nateeka kitumɗa, doonaa ɗú en ƀuuci ga tumeenaa Helaa yisela'í'yaa, en ɗanaa ɗú kelohi' Yéesu Kiristaa ee ñífaagari aamuɗa onndúu kiset. Mi kíim Kooh barkeellúu bi dooy, onndúu jam wiyewin.

Yaakaarii onoh kipesɗa

3Ɗu kañat Kooh, Paamudii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu. Ga yërmaandaagari wiyaakwaa, ya oninnduu kilímukis ga kipes ki'as, ee ɗu laakin yaakaaraa onohi kipes, ga daa ya mílísi' Yéesu Kiristaa ga kikaankaaɗa.

4Fodaama, ɗú laas ga iñcaa cinéwí'caa Kooh faani'túu ga asamaanɗa. Iñcaama yasukohoo, ca líiwoo, ca neewoo.

5Kooroh ga ngëmii ɗú laakɗa, Kooh hayyúu kiníi' na dooliigari mín ga tóohɗa, bi ga besaa mëeñjoh ya ɣah kiteewoh kimúckiima ya waayuki'túuɗa.

6Keeñnjúu soosin ga yaakaaraama, luu enee an ɗú jomin kikooroh diima ga coonucaa en tóoh. Coonucaama nak maañanndii,

7ca en kimalaksukoh ngëmiigarúu, dii wa hín kiyëgísɗa, fodaa daa wúrúus útsi ga kiwii kimelici'waɗa. Ee ngëmiigarúu wëñ solu fúuf wúrúusaama aaw ga kiyasukoh doŋɗa. En ɗanaa ngëmiigarúu hayyúu ki'on ɗú laak gërëm, ɗú laak ndam, ɗú eru cée', bëríinaa Yéesu Kiristaa feeñukanɗa.

8Ɗú mosoo kihot Yéesu ee moona ɗú waarinndi. Bi wati ɗú hottiiri, ee kokohhii ɗú gëmin gari. Kërí tah ɗú taabin ga na keeñ wisóosí', waa ken mínoo kiwo' na kúuw, waa taam na ndam.

9En ki'enaa, ɗú laasin ga iñii ɗú séentuk ga ngëmii ɗú laakɗa. Iñaama yërí en an fítciigarúu, ca múc.

10Ga loo kimúckiima, sëldíiga-Koohcaa heelussa ki'ínoh na kihalaat ga dijófí', ee ƀa yéegalohha kijofkaa Kooh nareerúu kiteeƀɗa.

11Ɗa ƀaa heel ki'ínoh bi jof jamaanaa iñcaama Helii Kiristaanii ínohlukoheeƀa, ɣah kilaakohɗa, na daa ca ɣah kimanɗa. Heliima taabee naƀaɗa yéegaleeƀa, balaa ka laakaa, coonucaa Kiristaanii na' kidayɗa na ndamaa ɣah ga kitíkɗa.

12Kooh teeƀpaƀa an iñaa ƀa yéegalohee yaama, ƀa ga kihafƀa, aawéerí gaƀa wayee aawee garúu. Diimaɗa, ƀuwii en na kiyéegalohHewhewii

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

winéwí'wiiɗa wo'inndúu iñaama, kooroh ga doolii Helii yisela'í'yii Kooh wosoh, meyoh asamaanɗa. Malaakacii sah waaruunun kitík hasɓa ga iñcaama.

13Kon waayukat haffúu, ɗú wíisoh wecen̓, ɗú lík yaakaa'túu ɓéeɓwa ga iñaa yijófí'yaa Kooh y̓ahhúu ki'on bëríinaa Yéesu Kiristaa feeñukanɗa.

14Enat oomaacaa kelohɗin Kooh. Kaa taabukat neɓlaat-kumuuncaa ɗú enukohee kuɗewaaɗa; lak ɗú ínohhii Kooh duum,

15wayee sela'at hen ga ɓéeɓ kipeskiigarúu fodii dii ɓii ɓayyúu ga hafci sela'ɗa.

16En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Enat ɓuwaa sela'in, ndaga mi, mi sela'in».

17Waa Kooh yii atti'i ɓaa en ɓéeɓ ga iñaa ya tumi ee fa'ɗohoo kenɗa yërí ɗú ɓayi «Buba» ɗú en na kikíimaa, kon nak, ga kipeskiigarúu dii ga ëldúnaɗa, ɗú jominndi ki'e' cée' wiyaak.

18Ɗú ínohin an iñaa ɗú laasohu ga kipeskaa enéerí dara ɗú lam ga ɓicaasammbúuɗa enndii iñaa y̓ah kiyasukoh fodii hëelís wala wúrúus.

19Ó'óo, ɗú laasuunun ndaga ñífaa wilëekí'-soluwaa Kiristaa aamu, fodii sarah kubaalkaa dara nëewísukkiigari ee laakoo sík.

20Kooh tanukinndi kumëeñí', lak ëldúna sakussii duum ee ya onin ɓuwii ki'ínohhi ga jamaanuciima en cii mëeñjohɗa, ndaga ɗú.

21Kooroh gari, ɗú gëmin ga Kooh, yii mílísi'ti ga ɓuwaa kaanin, e'tari ndamɗa. Fodaama, ngëmiigarúu na yaakaariigarúu cii ëewrukka ga Kooh.

22Ga wii ɗú taabuk kayohfiiɗa, fodaama ɗú sétírin fítciigarúu bi ɗú mínin kiwaa' ɓimooroommbúu kayoh-kayohɗa. Kon nak, waarohat kayoh-kayohɗa na keeñciigarúu ɓéeɓca.

23Ɗú límuksin kilímuk ki'as kaa meyohhii ga pesohpaa y̓ah kiyasukoh, wayee ka meyoh ga pesohpaa yasukohanndii. Ee pesohpiima përí en Wo'eenii Kooh onohi kipes ee wa tuukan bi taa'ɗa.

24En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Ɓo'-súusúus man na pëegíi; ndam ɓo'-súusúus man na sapuus-pëegíi. Pëegíi súwin, sapuuscaa keen,

25wayee Wo'eenii Ha'mudii tuukan bi taa'.» Ee wo'eeniima wërí en Hewhewii winéwí'wii ɗú yéegalseeɗa.

1 Pee' 2

Atoh-koñii tawahii Kooh

1Kon foñat tóoh iñaa en kisoot, kiñaañukoh ɓo', kijófjófɗuk, ki'iñaan, kipok kiwo'.

2Fodii lii', ɗíibukat kiɓap ga miismii koocussii en Wo'eenii Koohɗa, en ɗanaa, ma onndúu kiyak bi ɗú múc.

3En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Ɗú hotin dii Ha'mudii hín kijofɗa».

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ha'mudii yërí en atohii en na kipes ɓuwii jafeeɗa wayee Kooh tanukwa ee wa laakin solu gari. Deeyat gari.

5Waa ɗú enin atohcaa en na kipes, ɗú ɓan, deeyat gari doonaa ɗú en tawahii Kaanfii Helii yisela'í'yii dëkohɗa ee ɗú en ɓisarahoh, ɓaa en ɓuu Kooh, kitumi'ti sarahcaa Helii yisela'í'yii onnduuca kitumɗa. Sarahcaama Kooh tookinca kooroh ga Yéesu Kiristaa .

6En ki'enaa, bídu ga Këyítfaa an: «Mi yii yíppa atoh-koñ dii ga Síyoŋ, mi yërí tanukwa ee wa wërí wëñ kilaak solu. Ɓaa gëm gawanaa, yaakaa'fu tasoo múk.»

7Kon ɗú ɓii ɗú gëminɗa, wa erinndúu cée', wayee ɓii gëmmbiiɗa, ɓa ínohat an: «Atohaa tawahohcaa jafeeɗa wërí mëeñjoh ki'en atoh-koñii tawahii» .

8«Wa enin ɓan atohii këfíti ɓuwii, wii ɓúukíɓaɗa.» Wa këfítinɓa ndaga ɓa tookkii kigëm Wo'eenii Kooh, ee iñaama yërí sekeeɓa.

9Wayee ɗú, ɗú en heetii Kooh tanukɗa ya tuminndúu ɓisarahoh na ɓibuu'. Ɗú en heetii wisela'í'wii, heetii ya heeli' hafciɗa, doonaa ɗú yéegaloh tumeencii ciyaakcii . Ya ɓewohhúu ga ñúusii, haydohharúu ga lee'laatii neɓ kiniirukɗa.

10Kuɗewaa, ɗú enéeríi heetii Kooh wayee diimaɗa ɗú enin heetiigari. Kuɗewaa ɗú laaséeríi ga yërmaandii Kooh wayee diimaɗa ɗú laasin gawa.

Kipes fodii súrga Kooh

11Ɗú ɓii mi keeñukinɗa, ɗú man na ɓuwaa kooroh ëldúna hen rek, fodii ɓisagac, kërí tah mi daassúu ga iñii yii: Abukat ga neɓlaat-kumuuncii heñohi fít ɓo'ɗa.

12Ɓadukeenumgarúu ga ɗuuɣ yiifa'cumɗa enat wimórí'. En ɗanaa, luu ɓa pokɗeerúu ki'en ɓitumoh-kofeel, ɓa hotan tumeenciigarúu cijófí'cii, ee ɓa ndami Kooh bëríinaa yaama ɓaawanɓaɗa.

13Ɓéeɓ nguu' waa ɓo'-súusúus mín tuuki' ga ëldúna, kelohɗatwa ndaga Ha'mudii: ennda buurii hanoh ɓéeɓ buu'cii ɗookɗa,

14ennda ɓan gúwernëe'ciigari ya wos kiko' tumoh-kofeelcii na kikañ ɓuwii tumi yijófí'ɗa.

15En ki'enaa, iñii Kooh waa'ɗa wërí en an: ɗú tum iñaa jofin. En ɗanaa ɗú laŋ túuwtii ɓuwii laakoo hel, ínohsoo daraɗa.

16Ɓayat ɓadukeen ɓuwaa laak hafɓa, ee kaa tumat iñaama úuf kikún tumeen cibóní'. Namat ki'en ɓisúrga Kooh.

17Erat ɓuwii ɓéeɓɓa cée', waarat mbok-kerceencii, niikat Kooh ee ɗú e' buurii cée'.

Súrga na ha'mudaagari

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ɗú súrgacii, kelohɗat ha'munciigarúu, ɗú e'ɓa cée' wimëtí' sëk. Hanat ki'eem rek ga ha'muncii ɓijófí'ɓii wala ɓii ɗúkohsi narúu henɗa, wayee bi ga sah ɓii tamohinɗa.

19Kayoh, kikooruk coonucaa ɗú tíku ga iñaa enndii waas ndaga kitaabuk Kooh, ínohat an Kooh ga kijofkaagari onndúuka kimín.

20En ki'enaa, ndamii wiida wërí laak ga kikooruk doo'caa ɗú feekuca ndaga lak ɗú tum iñaa joffii? Wayee binaa ɗú took kikooruk coonu ndaga kitum iñaa jofinaa, ínohat an Kooh ga kijofkaagari yërí onndúu kimín iñaama.

21Iñaama yërí Kooh ɓayohhúu. Kiristaanii ɓan sodin ndaga baakaa'ciigaruu, ee fodaama ya teewinndúu waas waa ɗú kooran, doonaa ɗú taabuk kotcaagari.

22Ya mosoo kitum baakaa' wíinoo ee saboh fíinoo mosoo kimeyoh kúuwci.

23Ya ɓasuunun, ya mossii kitaas na ɓasee. Ya tíkuunun coonu, ya mossii kidíguk ken ki'ëldúk, wayee ya díŋkaanohee hafci ga yah yii ɓay atti'ii wijúwí'wiiɗa.

24Ya koorukka baakaa'ciigaruu ga faanci, ya ɓayyaca, ya ga kihafci ga wii ya kaan ga kuraanaaɗa. En ɗanaa baakaa' mínsisoo yen garuu ee ɗu aas ga kipeskii kijúwí'kii. Ɗú wëkírohu kon ga gaañcaagari.

25En ki'enaa, kuɗewaa ɗú madee na baalcaa múuɣ hen, wayee diimaɗa, ɗú ɓii ëewrukka ga níirohii watuki fítciigarúuɗa.

1 Pee' 3

Ɓeti na ɣaalci

1Ɗú ɓan, ɓeticii, kelohɗat ɣaalciigarúu. En ɗanaa, laak gaɓa yaa gëmmbii Wo'eenii Koohaa, daa ɗú manɗa mínɓa ki'ek ga ngëmii. Iñaama soolukanndii kiwo':

2ɓa malakan rek ga ɓadukeenaagarúu, daa ɗú hín kiset keeñ ee ɗú erinɓa cée'ɗa.

3Kaa heelat rek kimo' ga fooh: ennda kidúguk bi jek, kipokuk ceen-wúrúus na ki'ekuk kúltí cimórí'.

4Wayee heelat kimo'kaa en ga ɗuuɣ keeñ, yasukohooɗa: ennda kilewet na kiyewin jam. Kimo'kaa kaamaërí laak solu ga fíkíi Kooh.

5En ki'enaa, ɓeticaa waama ɓisela'í'ɓaa tíksee yaakaa'ɓa ga Kooh ee tookɗusee ɓiɣaalɓaɗa, iñaama yërí enee kimo'kaagaɓa.

6Madee fodaama ga Saaraa. Ya kelohɗee Abaraham hen bi, ya ɓayeeri Ha'mudaagari. Ɗú ɓan, binaa ɗú tum iñaa jofin ee taammbii na kiniik daranaa, iñaama hay kiteewoh an ɗú tucaasamun Saaraa.

7Ɗú ɣaalcii ɓan, ɓaa en ɓéeɓ ga kipeskaagari na ɓetici, ya jomin kifoñ hel ga an ya hínndii nari dooli. Eratɓa cée' wimëtí' ndaga ɓa hay narúu kibok kilam kipeskaa kukayohkaa Kooh onndúuɗa. En ɗanaa dara honohoorúu kikíimi Kooh bi jof.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kitook kisodalu ga kitum iñaa jofin

8Iñii mëeñjohɗa wërí en ɓéeɓpúu, bokat halaat, ɗú bok keeñ wíinoo. Waarohat ga díkaantirúu fodii ɓuwaa ɓërí bokoh; ɓaa en ɓéeɓ laakat yërmaandi ga mooroomci ee ɓaa en ɓéeɓ yóoskí' hafci.

9Kaa íkat mesiklaat ga mesiklaat ee kaa taasat ɓasee ga ɓasee; namatti kikíimi', Kooh barkeelli. Kooh ɓayohhúu ga hafci iñaama, kibarkeellúu.

10En ki'enaa, bídu ga këyítfaa an: «Ɓéeɓ ɓaa waa' kineɓluk ga ëldúna ee kipesci newaa, ya abat kúuwkaagari ga yibóní', ee perempaagari hanat kiwo' saboh.

11Ya úsaayat yibóní' ee ya tumi yijófí', ya heelat jam ee ya taabukiwa.

12Ya ínohat an Ha'mudii yii yíppa hasciigari ga ɓuwii ɓijúwí'ɓii ee ya yii déekka nofiigari ga iñii ɓa kíimiriɗa. Wayee ɓuwii tumi iñaa boninɗa, Ha'mudii súugúrukinɓa.»

Yaakaa' ga ɗuuɣ kihatalu ga kipes

13Ee sah, ɓii yiida tumanndúu iñaa mesikin binaa ɗú kaantukoh ga kitum yijófíraa?

14Luu enee an ɗú jom kikooruk iñaa meskin ndaga kitum iñaa júwin, ínohat an ɗú yewinin múu'. Kaa niikat ɓuwii ga dara ee ɓan ken hanat kihícoh hellúu.

15Tookat ga keeñnjúu an Kiristaanii sela'in, ee ya haŋci doŋ ya en Ha'mudiigarúu. Tuukat tek ga kitaas ɓéeɓ ɓaa meekisanndúu iñii tah yaakaarii ɗú laakɗa.

16Ee nak taabat ga na teey, ɗú on ɓéeɓ cée', ee ɗú dëlí' hellúu. En ɗanaa ɓuwii pokɗirúu kiwo' ndaga kipeskiigarúu kijúwí'kii ga Kiristaaniiɗa kaci'u ga iñcii ɓa pokɗirúuɗa.

17En ki'enaa, kikooruk mesiklaat ndaga kitum yijófí', en ga iñaa Kooh waaraa, kërí gën kikooruk mesiklaat ga kitum yibóní'.

18Kiristaanii ga kihafci koorin ga mesiklaat waas kíinoo ndaga baakaa'cii ɓuwii. Ya yii ya en ɓo' yijúwí'ɗa, ya kaannda kimúsal ɓuwii júwussiiɗa doonaa ya haydohɓa ga Kooh. Ya apussa, faan ɓo'-súusúusfaagari kaannda, wayee Helii yisela'í'yii onndari kipesis.

19Koorohee ga Heliima, ya ka'ta ga helcaa tëcuk ga ɓu-baamɗa kiyéegalɓa iñaa laakɗa .

20Helcaama cërí en cii sagee kikelohi' Kooh, ga jamaanaa músúmaa miyewinmaa Kooh toweeɗa. Wiima lak Kooh yii múuñ rek, hídoh ga wahtaa Nowee enee na kihëwí' gaal-giiyaa wiyaakwaaɗa. Ɓiɓo' ɓijutuut ɓërí múcee ga músúmaama, ee enee ɓo' ɓiyitnaɓaahay.

21Iñaama yërí mandarga bëtísii ɗú bëtísi'u ga músú wati, onndúu kimúcɗa. Bëtísi' nak, enndii kinís iñaa líiɓ ga faan, wayee nam ki'en kitaas Kooh na hel widëlí'. Ee wa músalinndúu kooroh ga kimílískaa Yéesu ga ɓuwaa kaaninɗa,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

22yii lap ɗook asamaan, hanohha yah-ñaabaa Koohɗa. Malaakacii, iñcii en na kinguuruk ga ɗook ɓuwiiɗa na iñcii laakin dooli ee hotukooɗa, kelohɗinndi.

1 Pee' 4

Kigúroh na baakaa'

1Kon nak, waa Kiristaanii dayeera mesiklaat ga faanfaagari, ɗú ɓan, ɓewat helaa Kiristaa waama, ɗú tumwa ganaay. En ki'enaa, ɓaa day mesiklaat ga faanfaagari gúrohin na baakaa'.

2Kon, aboh diima deŋ, iñii tes ga kipessúu ga ëldúnaɗa hanat ki'en ga iñaa neɓ ɓo'-súusúus wayee enat ga iñaa Kooh waa'.

3En ki'enaa, dooyin sëk ga dii ɗú pesee kuɗewaa ga iñaa neɓ yiifa'ciiɗa: ɗú enee ga kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, kiɗíibuk iñaa en yuu mooroomfu, kilaal kihëpí', kihíp look ga kiñam na ki'an, ki'aamuk koof ki'araamí'.

4Diimaɗa, yiifa'cii lëyuunun ga dii ɗú taabissii naɓa ga kipeskiigaɓa kibóní'kii kiima ɓarinɗa. Kërí tah ɓa ɓii ɓassúu.

5Ɓa hay kituuk bes kitaas ga fíkíi ɓii tuuk ga ki'atti ɓuwii en na kipes na ɓuwii kaaninɗa.

6En ki'enaa, iñaama tah Hewhewii winéwí'wii yéegalohussa ɓan ga ɓuwii diima deŋ kaanuununɗa. Fodaama, luu enee an ɓa atti'uunun kikaan ga faancaagaɓa fodii ɓéeɓ ɓuwii, ga fítcaagaɓa ɓa ɓii pes fodii Kooh.

Ki'amɗoh mooroomfu ga iñaa Kooh onndaa

7Iñaa enin tóoh, jamaanaa wa leehanɗa deeyin. Kon taabat na hel na kiwíisoh, en ɗanaa ɗú mín kikíim Kooh.

8Balaa daranaa, waarohat ga díkaantirúu kiwaaroh kiwóorí' ndaga kiwaaroh kúnin baakaa'caa leehoo.

9Ɓaa en ɓéeɓ tookat mooroomci ga kaanci ee hanat kitaam na kicapatuk.

10Ɓaa en ɓéeɓ garúu laakin iñaa Kooh onndi. Ya ɓewat iñaa ya onuɗa, ya amɗoh ɓuwaa ɓíinoo ga, fodii ɓuwaa tuukuk lëgëy. Fodaama, ɓa tuukuk dijófí' ɓéeɓ iñcii cinéwí'cii Kooh onohɗa.

11Ɓo' en na kijangataa, ya wo'at iñii Kooh wo'ɗa. Ɓaa en na ki'amɗoh ga lëgëyiinaa, amɗohat na doolii Kooh onndiɗa. En ɗanaa, Kooh eru ndam ga iñaa en tóoh, kooroh ga YéesuKiristaa yii laak ndam na dooli bi taa'ɗa. Aameen!

Ɓuwii hatalu ga kipesɓa ndaga Kiristaaɗa

12Ɗú ɓii mi keeñukinɗa, kaa lëyat ga mesiklaatcii citamohí'cii dallúuɗa en fan enndii waas.

13Namat kineɓluk hen, ndaga ɗú ɓeɓ ɓakkúu ga coonucii Kiristaa dayɗa, doonaa bëríinaa ya feeñukan ga ndamaagariɗa, keeñnjúu soos seɓ.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ɖú yewinin múu', binaa ɗú ɓasu ndaga teekii Kiristaaniinaa, ndaga lak Helii Kooh líif na ndamɗa wii dëkka ga ɗuuʸcúu.

15Binaa laak garúu yaa tíku coonunaa, hanat ki'en an lak ya ap ɓo', wala ya lok hen, wala ya tum kofeel, wala an ya aas ga iñaa enndii waasci.

16Wayee en an ki'en kerceen kërí tah ɓo' tíku coonunaa, ya hanat kilaak kaci ga iñaama. Ya namat kay kigërëm Kooh daa ya ɓay teekii kerceenɗa.

17Wahtii ki'atti'kii le'in, ee wa ɗewoh ga ɓuwii en ɓuu Koohɗa. En lak wa daloh garuunaa, kon ɓuwii sagu kigëm ga Hewhewii winéwí'wii Koohɗa, ɓa ʸah na kimëeñjoh?

18Fodaa këyítfaa wo'ɗa: «En lak kimúc ɓo' yijúwí' kërí yooɓpiinaa, kon ɓaa tumi baakaa', faali''ii Koohɗa, ya aaw na?»

19Fodaama, ɓuwii dayu mesiklaat ndaga kitaabuk iñaa Kooh waa'ɗa, ɓa lísat kitum iñaa jofin. Ɓa ayat kipesɓa tóoh ga yii sakɓa ee tumi iñaa ya dígohɗa.

1 Pee' 5

Níirohcii yopii Kooh

1Diimaɗa nak, mi daas ɓuwii ga ɗuuʸcúu en ɓiyaak ga jaangiiɗa. Mi yaak ga jaangii fodii gaɓa. Mi seedi'in coonucaa Kiristaa dayeeɗa ee mi laakin ɓak ga ndamaa ʸah kihotukɗa.

2Níirat yopii Kooh díŋkaanndúuɗa ee ɗú toputu'iɓa. Ee hanat ki'en an ɗú gítínu ga hen wayee enat ga iñaa newinndúu fodaa Kooh waa'kaɗa. Hanat ki'en an kiwaa' hëelís ekkúu ga, wayee enat an ɗú gëm lëgëyaama hen.

3Kaa heelat kilaak dooli ga ɗook ɓuwii Kooh tík ga yahhúuɗa, namat ki'en ɓuwaa yopii Kooh malakan gaɓa.

4Ee binaa yii kuliyuk ga tóoh níirohciiɗa feeñukaa, ɗú hay kilaas ndamii fodii baanu-buu', waa fúrí'anndii.

5Ee ɓan, ɗú oomaacii, kelohɗat ɓuwii en yaak ga jaangiiɗa. Ee ɓéeɓ ɓuwum, yaa en ɓéeɓ yóoskírat hafci ga fíkíi mooroomci ee ekukat iñaama fodii kúltí ndaga bídu ga Këyítfaa an: «Kooh kaalin ɓuwaa ɓëwí' hafɓaɗa, wayee ɓuwaa yóoskí' hafɓaɗa, ya teewinɓa kijofkaagari ».

6Kon yóoskírat haffúu ga fíldoo yahii Kooh wilëekí'-dooliwii. En ɗanaa, ya ɓëwí'túu ga wahtaa ya amɗa.

7Këlëembískat tóoh iñaa ɓítinndúu ga ɗookci ndaga yërí toputu'irúu.

8Wíisohat ee ɗú watuki! Yii heñohirúuɗa, Seytaanii, yii ʸoot en fan gayindifaa en na kimbëmbuk kiheel ɓaa ya seelsohan.

9Abat bi yëgís ga ngëmiigarúu, ɗú tëhhi tëc, ee ɗú ínoh an mbok-kerceenciigarúu tasaarukoh ga ëldúna tóohɗa, coonucaa man ɗa cërí ɓa dayʸ ɓan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɗú hay kiɓaat kiday coonu jutuut, wayee Kooh ga kijofkaagari kiyaakkaa, hayyúu kiɓëwíris, ya onndúu kiyëgís gík, ya ɓaattúu dooli bi dara mínoorúu kiyëngël. Ya ɓayinndúu kibok ga ndamiigari leehoo taa', ndaga dii ɗú enin wíinoo na Kiristaaɗa.

11Ya yërí laak kimín bi taa'. Aameen!

Taŋkoh

12Sílwee, ee ya en garoo mbok-kerceenaa mi óolukin, yërí amɗohhoo bi mi mínndarúu kibín këyítfii fii. Mi bínndúu kidaassúu na kiseedi"úu kijofkii kiwóorí'kii meyoh ga Koohɗa. Abat ga iñaama bi yëgís.

13Ɓu-jaangii ga Babíloon Kooh fal fodii garúuɗa, ɓii këñí'túu ga. Marka yii mi aboh fodii kowu ga ngëmiiɗa, yii këñí'túu ga ɓan.

14Ɓaa en ɓéeɓ mígínohat na mooroomci haf, kifuunndi fodii ɓuwaa bokoh. Jam taabat narúu ɓéeɓpúu, ɗú ɓii ɗú en wíinoo na Kiristaaniiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Pee'

2 Pee' 1

Këñďoh

1Mi Simoŋ-Pee', súrgii na apotaarii Yéesu Kiristaa, mi yërí bínndúu këyítfii fii, ďú ɓii, ďú laakin ngëm ga Koohyiigaruu, Yéesu Músalkaatiigaruu fodii ďí gëm gariďa. Ee iñaama, ya yërí onnduuka ga kijúɓkiigari.

2Waa ďú ínohin Kooh, ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, mi yii kíim ɓa barkeellúu bi dooy, ɓa onndúu jam wiyewin.

Iñii Kooh ɓayoh ɓuwii ga hafciďa

3En ki'enaa, Kooh, ga doolaa ya ɓayďa oninnduu tóoh iñaa ďu laak sooli ga kipes, ee ďu am gari, ndaga ďu ínohin yii ɓayyuu ga ndamaagari na kijofkaagariďa.

4Fodaama, Kooh oninnduu kilaas ga iñcii ciwóorí'cii ee wëñ kiyak ya dígeeruuďa. En ďanaa, kooroh gacanaa ďú rëc ga neɓlaat-kumuuncii posoni kipeskii ɓuwii ga ëldúnaďa, ďú ɓeɓ ɓadukeenaa Kooh.

5Kon ga iñaama, tumat iñaa ďú mín tóoh, ngëmiigarúu taam na ɓadukeen wijófí', ee ɓadukeeniigarúu wijófí'wii wii taabat na ki'ínoh.

6Ki'ínohkiigarúu taabat na kimín ki'abuk, kimín ki'abukkiigarúu taabat na kiguu'guuluk, kiguu'guulukkiigarúu taabat na ki'am ga Kooh.

7Ki'am ga Koohyiigarúu taabat na kifiiliimunoh ga díkaantirúu ee kifiiliimunohkiigarúu taabat na kiwaaroh.

8En ki'enaa, binaa ďú ɓay iñcii ciima ga keeñnjúu ee ca yewin garúunaa, ca hay kitah ki'ínohkiigarúu na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu hay kiɓaat kilaak jeriñ ee lím yen.

9Wayee ɓaa ɓayyii iñcaama ga keeñci man na búumí', ya hotoo di'úsaayí'. Ya alin an ya sétíruunun ga baakaa'caa ya tumee kuďewaaďa.

10Ërí tah mbok-kerceencii, guu'guulukat, ďú am faali' ga ɓayii Kooh ɓayyúu ga hafciďa na tanukii ya tanukkúuďa. Binaa ďú tum iñaamanaa, ďú keenoo múk ga yibóní'.

11Ee iñaama yërí onanndúu kilëgísďu bi aŋ hal ga nguuraa leehoo taa'ďa, wii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ee en Músalkaatiigaruuďa.

12Ërí tah, mi jominndúu kiníindísi iñcuma besaa en tóoh, luu enee an ďú ínohinndi ee ďú abin bi yëgísin ga kayohfii ďú wo'uďa.

13Kon waa mi yii lís ki'en ga ëldúna, mi abin an júwin mi níindísirúu iñcaama, ďú lík helciigarúu ga.

14En ki'enaa, fodii dii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ínohlukohhookaďa, diimanaa kipessoo leeh ga ëldúna.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Mi hay kitum nak iñaa mi mín tóoh bi ɗú níindísuk iñcuma wahtaa en ɓéeɓ, binaa mi kaanaa.

Wo'een sëldíiga-Koohcaa ga loo Yéesuɗa kayoh

16En ki'enaa, ɗí ayukkii ga liiɓ, caa halaatu hen bi jekin, ki'ínohlukohhúu kihayiskii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu líif na ndamɗa, wayee ɗí nam kihot na hasciigarí kiyakkaagari.

17En ki'enaa, Kooh, Paamudii erinndi cée' na ndam, ee Kooh ga ndamaagari wiyaakwaa wo"a gari an: «Ɓii yii yërí en kowukiigoo mi keeñukɗa, keeñnjoo soosin gari!» .

18Ɗí ga kihaffíi, ɗí kelohha koonaakaa kaama meyohee asamaanɗa, lakanaa ɗí ɓaa nari ga ɗook jaŋjagaa wisela'í'waa.

19Ga iñaama ɗí wëñin ki'ayuk bi yëgísin ga iñcii sëldíiga-Koohcaawo'eeɗa. Ee ɗú foñ hel bi jof gacanaa, ɗú tumin iñaa jof, ndaga wo'eenciima man na lampu, waa en na kiniit ga ɗekataa ñúusin bi ga daa Kooh wíisan. Lee'laatii Kiristaa melic fodaama ga keeñciigarúu fodii olii meyi na kím lée'ɗí ëldúnaɗa.

20Balaa daranaa, ínohat iñii yii dijófí' an, ken mínoo na kihafci kilóogísoh wo'een sëldíiga-Koohcii ga Këyítfaaɗa.

21En ki'enaa, wo'een sëldíiga-Kooh wíinoo meyohhii ga iñaa ɓo'-súusúus waa', wayee Helii yisela'í'yii yërí ëewdohi ɓo' ga iñaama, ya aawi kiwo' ga teekaa Kooh.

2 Pee' 2

Ɓuwii jëgíroh sabohɗa na iñcii sekɓaɗa

1Kuɗewaa, laakeera ɓan ga heetaa Isarayeel ɓuwaa tíkee hafɓa ɓisëldíiga-Kooh ee lak saboh. Fodaama ɓan, hay kilaak ga ɗuuɣcúu ɓuwaa jëgíroh saboh. Bi ɗú yéegaa, ɓa hay kijëgíroh ga ɗuuɣcúu waas ciliis caa enndii kayoh, caa ëewdohi ɓo' ga kisaŋku'. Ɓa hay kitaasuk teekii Ha'mudiilaasɓaɗa, ee fodaama, ɓa hay kitík hafɓa kisaŋkuk ga gaaw gaaw.

2Ɓo' ɓiyewin hayɓa kitaabuk ga kipeskaagaɓa kisépí'í'kaa ɓa enukohɗa ee ɓa hay kitah ɓuwii aaw kiñaawal waasii wukayohwii.

3Ɓuwaama hayyúu kiɗúku na wo'een, caa ɓa tokisoh kiwaa' kiñam hëelís garúu. Wayee Kooh tuukin tek ga ki'atti'ɓa kumëeñí'; ya neehhii ee ya nímmbii, ya hayɓa kiɗúbí'.

4Ínohat an malaakacaa tooñsee Koohɗa, Kooh múuñí'tiiɓa. Ya jaffaɓa ga safara, ɓa ɓagussa ga ñúusaa kisek besaa ɓuwii yʼah ki'atti'uɗa.

5Ɓuwaa kuɗewaa ensee ga ëldúnaɗa, Kooh múuñí'tiiɓa ɓan. Ya toɓpa músú miyewin maa onan ɓuwaama faali'ussiiriɗa, wayee ya sommba Nowee, yaa nakee ɓuwaa kipes ga yijúwí'ɗa, ya na ɓo' ɓiyitnaɓanak ɓiliis.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Kooh atti"a ɓan teeraa Sodom na waa Gomoo', ca tëkírussa na kiwii bi ennda wet. Ee fodaama, ya teewohha iñii ƴah kidal ɓéeɓ ɓuwii faali'ussiiriɗa.

7Ya sommba Loot, yaa enee ɓo' yijúwí' ee keeñci leehee hen tak ga tumeencaa cisépí'í'caa ɓuwaa ɓibóní'ɓaa enukohee ga jamaanaagariɗa.

8Ɓaa yijúwí' yaama dëkee naɓaɗa, keeñaagari wijúwí'waa dëkee ga kileeh ndaga tumeencaa ɓuwaa cibóní'caa ya hotee, ya kelohee wekoo, nohooɗa.

9Kon iñaama teewohin an Ha'mudii ínohin daa ya tuman bi ya músal ɓuwii am gari ga coonucii ɓa enukoheeɗa, na daa ya ɗaakan ɓuwii ɓisóotí'ɓii, ya tóróyí'ɓa bi ga bëríinaa ëldúna ƴah ki'atti'uɗa.

10Ya wëñan kitóróhí' ɓuwiima faali'ussiiri, taabuku rek iñaa neɓ kumuunɓa ee líiɓɗíɓaɗa. Ɓa niikoo dara ee ɓa yéegin hafɓa, ɓa kaañin sah kiɓas iñcii en ga asamaan laakin dooliɗa.

11Wayee malaakacii wëñɓa dooli, mínndaɓaɗa, wo'soo ga iñcaama iñaa bonin ee en ɓasee ga fíkíi Ha'mudii.

12Ɓuwaama nak madu na júu', ɓa laakoo hel ee ɓa baahkoh ki'abu, ɓa apu fodii júu'. Ɓa ɓasi iñaa ɓa ínohoo ee ɓa apsan fodii júu'.

13Yibóní'yii ɓa tumiɗa yërí ɓa faysan. Iñaa neɓɓaɗa wërí en kitaabuk neɓlaat-kumuunɓa na noh taŋ. Binaa ɓa bok narúu kanu kiñamaa, ɓa neɓluki hen ga sabohcaa ɓa wo'irúuɗa. Ɓa soofin ee ɓa apohin kaci.

14Ɓa heeli kifaanuk na ɓeticaa enndii ɓuuɓa, ee ɓa kapoo ga kitum baakaa'. Ɓa abi ga fí'caagaɓa ɓuwaa ngëmaagaɓa yëgíssiiɗa. Ɓa mín ɓéeɓ ga kiheel hëelís: Kooh cojinɓa.

15Ɓa ɗeegin waasii wijúwí'wii, ɓa múuyin, ɓa taabuk waasii Balam, kowu Boosoo'. Yaama, kiwaa' hëelís ekeeri ga kitum yibóní'.

16Wayee ya tíkussa ga waas ga waa ya saŋ kikelohi' Koohɗa. En ki'enaa, baamaa mínoo kiŋaah, wo"a nari fodii ɓo'-súusúus, ee níssa sëldíiga-Koohaama ga kidofkaa ya waaree kitumɗa.

17Jëgírohcaama madu na ne'caa síiñin, ɓa man na húyaa uuris tas. Kooh faanɗínɓa ɗekataa ɓa enan ga ɗuuƴ ñúusaa witërúuswaa.

18En ki'enaa, ɓa taabi ga na kijangat kiyaak, kaa laakoo haf, ee ɓuwaa han kirëcohu ga ɓuwaa múuyinɗa, ɓa teewiɓa neɓlaat-kumuuncaa apohin kaciɗa, kinookɓa.

19Ɓa dígi ɓuwii kilaak hafɓa ee lak ɓa ga kihafɓa, ɓa ɓiñaam ɓadukeen cibóní', caa ëewdohɓa ga kisaŋku'. En ki'enaa, ɓaa en ɓéeɓ ñaam ga iñaa wëñnji dooliɗa.

20Ɓuwii rëcuunun ga tumeencii cibóní'cii ga ëldúna ndaga ɓa ínohin Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, músalluuɗa, binaa ɓa íisis hafɓa ga yah ɓuwaama

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

jëgírohi sabohɗa, bi ɓa ɓúukisɓanaa, ɓa keensisin kimma ga ɓadukeenaa wëñ kiyiis waa ɓa enukohee kuɗewaaɗa.

21Iñaa gënee gaɓaɗa wërí en ki'ínohoo Waasii ëewdoh ɓo' ga kitum yijúwí'ɗa, loo ki'ínohwa, lëehíraa ɓa súugúrukwa, ɓa foñ iñii Kooh nakɓa kitum ee ɓa yéegaluununwaɗa.

22Iñii dalɓaɗa teewohin kayohfii ga wo'eenii liiwuk an: «Baay ɓoƴkisi kiñam ciɓotcaagari», ee «Mbaam lëehíri kiɓookunaa, bíraañuki ga duupuul».

2 Pee' 3

Kihayiskii Ha'mudii dígohuɗa

1Ɗú ɓii mi keeñukɗa, këyítfii fii fërí en diima fukanakfii mi bínndúuɗa. Ga ɗuuƴ këyítcii kanakcii mi bínndúuɗa, mi níindíssúu iñaa ɗú jëgíruunun, en ɗanaa, mi yúun helciigarúu ga kilaak halaat ciléerí'.

2Níindísukat wo'eencaa sëldíiga-Koohcaa ɓisela'í'ɓaa wo'ee kuɗewaaɗa, na ɓan iñiiHa'mudii, yii en Músalkaatii ebiloh kitum ee apotaa'caagarúu yéegalseerúuɗa.

3Ínohat iñii yii paaƴ: ga bescaa mëeñjohanɗa, hay kilaak ɓuwaa taabuksan iñaa neɓ kumuunɓa rek, ɓa ƴensirukirúu,

4ɓa wo'i an: «Man Ha'mudaagarúu dígohee an ya hay kihayis! Haa ya da? Caasamuncaagaruu kaanuunun, ee bi wati, iñaa Kooh sakee ëldúna, tóoh lís ɗa.»

5En ki'enaa, ɓa aluk iñii yii tay: waama, Kooh, ga wo'eenci, sakka asamaanii na kakayfii. Ya méyí'ta kakayfii ga ɗuuƴ músúmii ya hëgísohhaca ca kanak.

6Fodaama ɓan, kooroh ga músú, músúmaa miyewinmaa Kooh toweeɗa, ëldúnaanaama ɗúbírussa.

7Fodaama, Wo'eenii Kooh faanin asamaanii na kakayfii wati bi ga besaa ɓuwii waarusii Kooh ƴah ki'atti'u, ɓa ɗúbíruɗa. Besaa bërí, asamaanii na kakayfii hay kitëkíru na kiwii.

8Ɗú ɓii mi keeñukinɗa, laakin enaama yíinoo yaa ɗú jomoo ki'al: ga Ha'mudii, bes wíinoo man na tíkíis tijúnni ee tíkíis tijúnni man na bes wíinoo.

9Luu enee an laakin ɓuwaa halaatu an yéehin, iñaa Ha'mudii dígohɗa, ya hayyi kitum ga besaa na wahtaa ya amɗa. Nam ki'en kay an ya múuñí'túu hen ndaga ya waa'tii ken saŋku', wayee ya waa' ɓéeɓ mín kisúpít ɓadukeen.

10En ki'enaa, besaa Ha'mudii ƴah kihayisɗa betan ɓuwii fodii lok. Besaa bërí, asamaanii hay ki'en mes, taam na yëngël wiyaak. Ɓéeɓ iñcii en ga asamaanɗa hay kitak, ca seey ee kakayfii na iñcii fa ɓayɗa hay kiɗúm.

11Kon waa ɗú ínohin an ɓéeɓ hay kiɗúbiru fodaama, ɗú jomin ki'ínoh dijófí' daa kipeskiigarúu jom kiman. Ɗú jom kiɓay ɓadukeen wisela'í', waa teewoh an ɗú am ga Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ɗú jomin kisek besii Kooh haysanɗa, ɗú gaawtuk wa le'. Besaama wërí asamaanii tëkí'san na kiwii wa seey ee iñcii ga asamaanɗa hay kiseey ndaga tamohlaataa kiwiikaa.

13Wayee Kooh díŋngaruu asamaan wi'as na kakay fi'as: ɗekatcaama iñaa júwin doŋ tumsan da ee iñaama yërí ɗu sek.

14Ërí tah, ɗú ɓii mi keeñukɗa, waa ɗú ɓii sek besaama, tumat iñaa ɗú mín tóoh bi ɗú set ga fíkíi Kooh, ɗú laakoo iñaa ɓo' wo'an garúu yibóní', ee ɗú en ga jam.

15Ee ínohat an Ha'mudiigaruu múuñí'túu fodaamanaa, ya onndúu halaa ɗú múcohan. Iñaama ɓan, Pool mbokiigaruu ɗu keeñukɗa, ga kiñaañkaa Kooh onndiɗa, bídinndúuri.

16Ga ɓéeɓ këyítcaa ya bín wo' ga loo iñumaɗa, ya wo' fodaama. Laakin ga këyítcaama ɗekatcaa yooɓpii ki'ínoh ee ɓuwii ínohsoo dara, ee ngëmiigaɓa yëgíssiiɗa súpítsi iñaa ca wo'ɗa hen fodaa ɓa tumika ga Këyítcaa cisela'í'caa cíinoo. Fodaama nak, ɓa saŋku' hafɓa.

17Kon ɗú ɓii mi keeñukinɗa, waa ɗú yéegaluunun iñii ƴah kilaakɗa, watukat ɓuwii júwussii múuyuununɗa ɓa ɓaydohhúu ga kimúuƴkiigaɓa. Ɗú watuk ɓan kiyówí' yahhúu ga yëgísii ɗú yëgís ga ngëmiiɗa.

18Wayee namat ki'aaw fíkíi ga kikijofkii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ee en Músalkaatiigaruu teeɓpúuɗa, ee ɗú wëñiri ki'ínoh. Ndam aawat gari wati, bi taa'. Aameen!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Saŋ

1 Saŋ 1

Wo'eenii Kooh onohi kipesɗa

1Ɓii iñii mi bínndúu yii wo' ga loociɗa, enin lak ëldúna sakussii duum. Ɓiima nak, ɗí kelohinndi ya wo', ɗí hotinndi na hassíi, ɗí malaksukohinndi dijófí', ɗí le'in yahhíi gari. Ya yërí en wo'eenii Kooh onohi kipesɗa.

2Kipeskii teewukohin, ɗí hotinka eeërí ɗí seedi'. Ɗí yéegallúu kipeskii leehoo taa'ɗa, kii enee kumëeñí' ga yahaa Kooh Paamudii ee ka teewukohin garíiɗa.

3Iñii ɗí hotin ee ɗí kelohinɗa, yërí ɗí yéegallúu ɗú ɓan, doonaa, ɗú naríi, ɗu en wíinoo, ee ɗu ɓéeɓpuu ɗu bok ki'en wíinoo na Kooh Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa, Kowukiigari.

4Ɗí ɓii bínndúu iñcuma doonaa ɗu ɓéeɓpuu keeñnjuu soos bi mat.

Kooh lee'laat kesi

5Iñii ɗí keloh ga Yéesu Kiristaa ee ɗí yéegallúuɗa yërí en an: Kooh, lee'laat kesi, laakoo dara iñaa ñúus gari.

6Binaa ɗu wo' an ɗu enin wíinoo na Kooh ee ɗu tíidi ga ñúusiinaa, lak ɗu wo"ii kayoh ee ɗu taabukkii waasii kayohfii.

7Wayee binaa ɗu tíin ga lee'laatii fodii dii Kooh ga kihafci ya yii ga lee'laatiiɗanaa, lak ɗu enin wíinoo, ee ñífii Yéesu, Kowukiigari aamukɗa, hayyuu kisétí' ga baakaaraa en ɓéeɓ.

8Binaa ɗu wo' an ɗu laakoo baakaaraa, lak ɗu ɗúk haffuu ee kayohfii gaa garuu.

9Wayee binaa ɗu took an ɗu laakin baakaaraa, Kooh hayyuu kibayal, ya seti'tuu ga tóoh iñaa ɗu tum ee júɓpii, ndaga ya júwin ee iñaa ya wo' tóoh ya tummbi.

10Binaa ɗu wo' an ɗu mosoo kitum baakaaraa, ɗu tíkin Kooh ɓaa wo'oo kayoh ee wo'eeniigari gaa garuu.

1 Saŋ 2

Kiristaanii yërí amɗohiruu

1Oomaaciigoo, mi bínndúu iñcii cii doonaa ɗú tumoo baakaa'. Wayee laak garuu yaa tum baakaaraa, ínohat an ɗu laakin ɓaa wo'ɗannduu ga fíkíi Paamudii; Yéesu Kiristaa yërí, ee ya júwin.

2En ki'enaa, ya ga kihafci yërí eroh kumuunkaagari sarah, doonaa baakaa'ciigaruu bayalu. Ee sah, eemmbii ga baakaa'ciiruu doŋ, wayee bi ga cii ɓu-ëldúna ɓéeɓca.

3Iñii teewannduu nak an ɗu ínohin Kiristaaɗa, wërí en kitum iñcii ya nakohɗa.

4Kon binaa ɓo' wo' an: «Mi ínohin Kiristaa» ee ya tumoo iñcii Kiristaa nakoh kitumɗanaa, ɓaama wo' saboh ee kayoh gaa gari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Wayee ɓaa tumi iñaa Kiristaa nakoh kayoh-kayohɗa, ɓaama teewohin kiwaa'-Kooh kimëtí sëk ga keeñci. Fodaama kon ɗu mín ki'ínoh an ɗu bok nari ki'en wíinoo.

6Ɓaa wo' an ya bokin ki'en wíinoo na Kiristaanaa, ya jomin kidëk kitíin ga kotcaa Kiristaanii.

Iñii nakohu kitumɗa

7Iñii mi bínndúu yii enndii enaama yi'as yaa nakohu kitum. En ki'enaa, wa en iñaa maañin kinakohu kitum ee ɗú laasee ga, ga dalaaraa. Ee iñaama Kooh nakohee kitum kumëeñí'ɗa, wërí en wo'eenii ɗú maañ kikelohɗa.

8Hoonohhii wa enin enaama wi'as, waa mi bínndúu. Wa enee kayoh ga kipeskaa Yéesu ee wa enin kayoh ga kipeskiigarúu. En ki'enaa, ñúusii wii ƴah ee lee'laatii wukayohwii wii melic haat.

9Ɓaa wo' an ya yii ga lee'laatii ee ya waa'tii kihot ga mooroomci kerceen, ya lís ga ñúus.

10Ɓéeɓ ɓaa waarin mooroomci, dëk ga lee'laat. Ee waa ya yii ga lee'laatii, laakoo dara iñaa ɓúukanndi.

11Wayee ɓaa waa'tii kihot ga mooroomci, ya ga ñúus. Ya tíin ga ñúus ee ya ínohoo daa ya ƴahɗa, ndaga ñúusaa kúnin hascaagari.

12Ɗú oomaaciigoo, mi bínndúu an, kooroh ga teekii Yéesu Kiristaa, Kooh bayalinndúu baakaa'ciigarúu.

13Ɗú paamuncum, mi bínndúu an,, ɗú ínohin ɓaa enee ga, aboh ga dalaaraa bi ga watiɗa. Ɗú wahambaanicum, mi bínndúu an, ɗú ɓúukin Seytaani.

14Mi bídinndúu, ɗú oomaaciigoo: ɗú ínohin Kooh Paamudii. Mi bídinndúu, ɗú paamuncii: ɗú ínohin ɓaa enee ga, aboh ga dalaaraa bi ga watiɗa. Mi bídinndúu, ɗú wahambaanicii: ɗú yëgísin, wo'eenii Kooh wii dëkka ga keeñciigarúu ee ɗú ɓúukin Seytaani.

15Kaa keeñukat ëldúna ee kaa keeñukat ɓan iñcii en gaɗa. Ɓaa keeñuk ëldúna, mínoo kikeeñuk Kooh, Paamudii.

16En ki'enaa, iñcii ga ëldúnaɗa: ennda neɓlaat-kumuun, kiɗíibuk kilaak ɓéeɓ iñaa fu hot, na kiyak-yakɗuk ndaga alal. Iñcuma meyohhii ga Kooh, Paamudii, wayee ca meyoh ëldúna.

17Ee ínohat an ëldúna na ɓéeɓ iñcii ɓuwii ɗíibuki kilaak gaɗa, hay kipaaf, wayee ɓaa tumi iñcii Kooh waa'ɗa, hay kipes bi taa'.

Ɓuwii sagoh na Kiristaaniiɗa

18Oomaaciigoo, wahtii mëeñjohɗa le'in. Ɗú kelohin an ɓaa heñohKiristaaniiɗa hay kihay. Ee diima deŋ ɓo' ɓiyewin, ɓaa en na kiheñoh Kiristaanii, hayuunun. Kon ɗu ínohin an ɗu ɓii ga bescii mëeñjohɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ɓuwiima nak heñoh Kiristaaniiɗa meyohu ga ɗuuɣcuu, Wayee ɓa bokéeríi garuu. Ɓa bokee garuunaa, eneenaa ɓa tesan naruu. Wayee ɓa foñinnduu doonaa ɓa hotuk faŋ an ɓéeɓba ɓa bokéeríi garuu.

20Ɓú nak, ɓii yisela'í'yii sorinndúu heliigari. Ee fodaama ɗú ɓéeɓpúu ɗú ínohin kayohfii.

21Mi bínndúunaa enndii an ɗú ínohoo kayohfii. En ki'enaa, ɗú ínohinfa, ee ɓan ɗú ínohin an saboh meyohoo ga kayoh.

22Kon ɓii yiida en yii wo'oo kayohɗa? Ɓaa wedi' an Yéesu yërí enKiristaaniiɗa, yërí. En ki'enaa, ɓaama yërí en ɓaa heñoh Kiristaaniiɗa ee yërí saŋ kitook Paamudii na Kowukii.

23Ɓéeɓ ɓaa saŋ an Yéesu yërí enKowukii Koohaa, mínoo kilaak Kooh fodii paamun. Ee ɓaa took an Yéesu yërí en Kowukii Koohaa, laakin Kooh fodii Paamun.

24Ɓú nak, iñaa ɗú jëgí'see kuɗewaa ga dalaaraa, ɗú te"ariɗa, dëkat ga keeñciigarúu. Iñaa ɗú jëgí'see kuɗewaa ga dalaaraaɗa binaa dëk ga keeñciigarúunaa, ɗú hay kidëk ki'en wíinoo na Kowukii na Paamudii ɓan.

25Ee iñii yii yërí Kiristaanii dígeeruu. Ya dígeeruu kipeskaa leehoo taa'ɗa.

26Kon iñuma yërí mi waareerúu kibín, aaw ga loo ɓuwum hellúu kimúuyi'ɗa.

27Ɓú nak, Kiristaanii sorin heliigari garúu. Ee waa Heliigari wii dëkka ga ɗuuɣcúu, ɗú soolukissii ɓo' yiliis jëgí'túu. En ki'enaa, Helii yisela'í'yii ya so' garúuɗa, jëgírinndúu iñaa en ɓéeɓ ee iñii ya jëgí'túuɗa kayoh, enndii saboh. Kërí tah, taabukat iñii Helii yisela'í'yii jëgírohɗa ee ɗú dëk ki'en wíinoo na Kiristaanii.

28Kon nak oomaaciigoo, dëkat ki'en wíinoo na Kiristaanii, en ɗanaa, binaa ya haysisaa, helluu mín kidal ee ɗu kaci'oo bi ɗu híil ga fíkíici.

29Waa ɗú ínohin an Kiristaanii júwin, kon tookat an ɓaa tumin iñaa júwin tóoh kowu Kooh.

1 Saŋ 3

Ɓuwii enu ɓitowu Koohɗa

1Kon malkat ga dii Paamudii hínnduu kiwaa'ɗa bi ya wo' an ɗu ɓitowuciɗa. Ee sah ɗu ɓitowuci. Iñii tah ɓu-ëldúna ínohsooruuɗa wërí en ga dii ɓa ínohoo Paamudiiɗa.

2Mbokciigoo mi keeñukinɗa, diima deŋ ɗu ɓitowu Kooh ee daa ɗu ɣah kimanɗa teewohussii bi lee' duum. Ɓu ínohin nak an binaa Kiristaanii teewukohis garuunaa, ɗu madan nari ee ɗu hotanndi ga daa ya man deŋɗa.

3Ɓéeɓ ɓaa laak yaakaaraama ga Kiristaaniinaa, hay kisétí' hafci fodaa daa ya ga kihafci, ya setinɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ɓéeɓ ɓaa dëk ga kitum baakaa', lak ya ɗeegin Waas-Kooh, ndaga baakaa' wërí en kiɗeeŋ Waas-Kooh.

5Ɗú ínohin an Yéesu Kiristaa hayin ëldúna kinís baakaa'cii ga ɓuwii ee ya ga kihafci ya laakoo baakaa'.

6Ɓaa en nari wíinoonaa dëkoo ga kitum baakaa'. Ɓaa dëk ga kitum baakaa' nak hottii Yéesu Kiristaa ee mossiiri ki'ínoh.

7Oomaaciigoo, ken hanattúu kiɗúk. Ɓaa dëk ga kitum yijúwí', júwin fodii dii Yéesu Kiristaa júɓɗa.

8Ɓaa dëk ga kitum baakaa' nak, yuu Seytaani. En ki'enaa, Seytaani, ga dalaaraa bi ga wati, dëk ga kitum baakaa'. Iñaama tahKowukii Kooh hayin ëldúna kiɗúbí' iñcii Seytaani lëgëyɗa.

9Ɓéeɓ ɓaa en kowu Kooh, dëkoo ga kitum baakaa', ndaga iñaa Kooh sok gariɗa wërí paal gari. Ya mínoo kidëk ga kitum baakaa', ndaga ya kowu Kooh.

10Ɓo' ínohsohan towutii Kooh na towutii Seytaani ga iñii yii: ɓaa tumoo iñaa júwin ee waa'tii mooroomci kerceen enndii yuu Kooh.

Waarohat ga díkaantiruu

11En ki'enaa, aboh ga dalaaraa bi wati, wo'eeniiwii wërí ɗú wo'u: Ɗu waarohat ga díkaantiruu.

12Ɗu hanat kiman na Kayeeŋ. Ya taabee na Seytaani bi faf ya appa këmëeŋkíci. Ya ga kihafci tumeencaagari enee cibóní', ee caa këmëeŋkíci enee cijúwí'. Kërí tah ya appari.

13Ɗú mbok-kerceencii, binaa ɓu-ëldúna sagussúunaa, iñaama hanattúu kijaahal.

14Ɗu ínohin an ɗu múcin ga kikaan, ɗu laasin ga kipeskaa leehoo taa'ɗa. Ɗu ínohin gaka, waa ɗu waarin ɓimooroommbúu. Ɓaa waa'tii mooroomci, lís ga kikaankaa bi wati.

15Ɓéeɓ ɓaa saŋ mooroomci kerceenaa lak ya apoh-ɓo'. Ɗú ínohin an apoh-ɓo', kipeskaa leehoo taa'ɗa dëkkii gari.

16Ɗú ínohsohan kiwaaroh ga iñii yii: Kiristaa erohha kipeskaagari ndaga ɗu. Kon ɗu ɓan, ɗu jomin ki'eroh kipeskiigaruu ndaga ɓimooroommbuu.

17Binaa ɓo' yaa laakin alal dii ga ëldúna, ya hot mooroomci kerceen yaa laakoo ee soolukin dímal, ya tëc keeñci ga ɓaamanaa, kon kiwaarohkaa Kooh nakohɗa ka hanoh gada ga keeñci?

18Oomaaciigoo, kiwaarohkiigaruu hanat ki'eem ga wo'een doŋ, ga túuwtii, wayee ka enat kayoh-kayohɗa taam na kitum.

Kowu Kooh niikoo

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Iñii yii yërí onannduu ki'ínoh an ɗu ɓii ga kayohfii ee fodaama helluu hay kidal ga fíkíi Kooh.

20Luu enee an helluu yabinnduu ga yen, ɗu míninwa kidëlí ga Kooh, ya yii ya mín helluu fúuf ee ya ínohin tóohɗa.

21Kon ɗú ɓii mi keeñukinɗa, binaa helluu yammbiiruu ga daranaa, ínohat an helluu hay kidal ga fíkíi Kooh.

22Ee iñaa ɗu kíimmbi tóoh, ɗu hayyi kilaas, ndaga ɗu ɓii taabuk iñcii ya nakohɗa, ee ɗu ɓii tum iñcii ya waa'ɗa.

23Iñii yii yërí ya nakoh kitum: ɗu gëmat ga teekii Yéesu Kiristaa, Kowukiigari ee ɗu waaroh ga díkaantiruu fodaa ya nakkuukaɗa.

24Ɓaa taabuk iñcuma Kooh nakoh kitumɗanaa, ya en wíinoo na Kooh ee Kooh dëk gari. Ee Helii yisela'í'yii ya onnduuɗa hayyuu ki'on ki'ínoh an ya yii dëkka garuu.

1 Saŋ 4

Ki'ínohsoh Helii Kooh, wa, na helii Seytaani

1Ɗú mbokciigoo mi keeñukɗa, kaa gaawat kigëm ɓéeɓ ɓaa wo"úu an ya taam na Helii yisela'í'yii, wayee malaksukohatɓa hen paaɣ bi ɗú ínoh ati helaa ɓa ɓayɗa meyoh ga Kooh ati na. Mi wo"úu iñuma ndaga laakin ɓiɓo' ɓiyewin, ɓa tík hafɓa ɓisëldíiga-Kooh, ee enndii kayoh. Ɓa ɓii tasaarukohha ga ëldúna.

2Ɗú ínohsohan ɓaa taam na Helii Kooh ga iñii yii: ɓaa wo' faŋ an Yéesu Kiristaa hayin ëldúna ga faan ɓo'-súusúusaa, ɓaama taam na Helii Kooh.

3Wayee ɓéeɓ ɓaa tookkii an Yéesu hayin ëldúna ga faan ɓo'-súusúusaa, yaama ɓo' taammbii na Helii Kooh, ya taam na helaa meyoh ga bii heñoh Kiristaaniiɗa. Ɗú keloheera an ya hay kihay ëldúnaɗa, ee sah (mi wo"úu man) ya hayin kumëeñí'.

4Kon nak, ɗú oomaaciigoo, ɗú ɓuu Kooh ee ɗú ɓúukin ɓuwaama tík hafɓa ɓisëldíiga-Kooh ee lak sabohɗa, ndaga Helii taam narúuɗa wërí wëñ dooli wii taam na ɓuwii enu ɓu-ëldúnaɗa.

5Ɓuwaama tíku hafɓa ɓisëldíiga-Koohɗa, ɓa bok ga ëldúna kërí tah ɓa wo'i wo'een ëldúna ee ɓu-ëldúna súkúrukiɓa.

6Ɗu nak, ɗu ɓuu Kooh. Ɓaa ínohin Kooh súkúrukinnduu, wayee ɓaa enndii yuu Kooh súkúrukooruu. Fodaama, ɓaa taam na Helii yukayohyii meyoh ga Koohɗa na ɓaa taam na helii ɗúki ɓuwiiɗa, ɗu ínohsohanɓa ga iñaama.

Kooh líif na kiwaaroh

7Mbokciigoo mi keeñukɗa, ɗu waarohat ga díkaantiruu ndaga kiwaaroh meyoh ga Kooh, ee ɓéeɓ ɓaa waarin mooroomci, límuk ga Kooh ee ya ínohin Kooh ɓan.

8Ɓaa waa'tii mooroomci nak, ya ínohoo Kooh ndaga Kooh líif na kiwaaroh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Kooh teeƀpuu an ya waarinnduu ga iñii yii: ya wosin Kowukiigari ya laak doŋɗa
ëldúna, doonaa ka onnduu kipes.

10Kon, kiwaaroh kayoh-kayohɗa kërí en ya? Enndii an ɗu ƀërí waa' Kooh, wayee
nam ki'en an Kooh yërí waa'tuu, ya wossa kowukaagari ëldúna, ka erohha
kumuunkaagari, ka ennda sarahaa tumsi kibayaluk baakaa'ɗa, doonaa ka kinís
baakaa'cumgaruu.

11Mbokciigoo mi keeñukɗa, en lak Kooh ga kihafci yërí waa'tuu fodaamanaa, ɗu
ga kihaffuu ƀan, ɗu jomin kiwaaroh ga díkaantiruu.

12Kooh nak, ken mosoori kihot. Wayee binaa ɗu waaroh ga díkaantiruunaa, ya
hay kidëk ga ɗuuʸcuu ee kiwaarohkaa meyoh gariɗa hay kimat ga keeñciigaruu.

13Iñii onannduu ki'ínoh an ɗu enin nari wíinoo ee ya enin naruu wíinooɗa wërí
en an ya oninnduu Heliigari yisela'í'yii.

14Ɗí nak, ɗí hotin ee ɗí ƀii seedi' an Kooh Paamudii wosin Kowukiigari ëldúna ka
músal ƀu-ëldúna.

15Ɓéeƀ ƀaa took kiwo' faŋ an Yéesu yërí en Kowukii Koohaa, Kooh dëkin gari ee
ya enin wíinoo na Kooh.

16Ɗu ga kihaffuu, ɗu ínohin dii Kooh hínnduu kiwaa'ɗa, ee ɗu gëminka. Ɓéeƀ ƀaa
dëk ga kiwaa' mooroomcinaa, ya enin wíinoo na Kooh ee Kooh enin wíinoo nari
ƀan.

17Ɗu ínohsohan an kiwaaroh matin ga keeñciigaruu ga iñii yii: ɗu mëdí'
kipeskiigaruu na kaa Yéesu. Fodaama helluu hay kidal ga bëríinaa Kooh ʸah
ki'atti' ƀu-ëldúnaɗa.

18Kiwaaroh, kiniik gaa ga ɗuuʸgaa, ee ka mat ga ɗuuʸcuunaa ka kaal kiniik
garuu. En ki'enaa, ƀo' niik yenaa lak helci ka' ga doo'caa sekkiɗa. Kon ƀo' niikaa
lak kiwaaroh mattii ga kipeskaagari.

19Kooh ga kihafci yërí ɗeƀpuu kiwaa', kërí tah ɗu waarinndi, ya na ƀuwii enu
ƀuuciɗa.

20Binaa ƀo' wo' an: «Mi waarin Kooh», ee lak ya waa'tii kihot ga mooroomci
kerceenaa, ya wo"ii kayoh. En ki'enaa, ƀaa waa'tii mooroomci, yii ya hotɗa, mínan
na kiwaa' Koohyii ya hottiiɗa?

21Kiristaanii ga kihafci nakkuu iñii yii: «Ɓaa fu waarin Koohaa, waaraa
mooroomfu ƀan.»

1 Saŋ 5

Kigëm ga Yéesu haydohi kiwaaroh

1Ɓéeƀ ƀaa fu gëm an Yéesu yërí en Kiristaaniinaa, fu kowu Kooh. Ee ƀaa fu waa'
Paamun ƀéeƀ, fu waa' towutaa límukoh gariɗa ƀan.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Binaa ɗu waa' Kooh, ɗu taabuk iñcii ya nakoh kitumɗanaa, iñaama hayyuu kitah ki'ínoh an ɗu waarin towutiigari tíinootii ɓan.

3Kiwaa' Kooh nak, këri en kitaabuk iñii ya nakoh kitumɗa. Ee iñcuma ya nakohɗa, ca ɓítoo ga ɗookkuu.

4En ki'enaa, towutii Kooh laakuunun ndam ga ɗook ëldúna. Kigëm ga Yéesu kërí onnduu kilaak ndamaama ga ëldúna.

5Kon ɓii yiida mín kilaak ndam ga ɗook ëldúna? Hanaa ɓaa gëm an Yéesu yërí en Kowukii Kooh.

Iñcii teewoh an Yéesu Kowu Koohɗa

6Yéesu Kiristaa hayin ëldúna, ya koorohin ga kibëtísi'u ga músú, ee ya aamin ñífaagari ga wii ya kaanɗa. Enndii músú doŋ wayee ga músú na ñíf. Helii yisela'í'yii seedi'in an iñaama kayoh ndaga Helii teewohi kayoh rek.

7En ki'enaa, ya laakin seedi ɓaahay:

8Helii yisela'í'yii, músúmaa, na ñífaa. Ee ɓa ɓaahay, ɓa júwohin ga iñaama.

9Binaa ɓiɓo' seedi' yenaa, ɗu tookin iñaa ɓa wo'ɗa. Seedi'aa Kooh nak wërí wëñ kiɓít ee iñaa ya seedi' yaamaɗa, ya ëewdohwa ga Kowukaagari.

10Fodaama, ɓaa gëm ga Kowukii Kooh ɓayin seedaama ga keeñaagari, wayee ɓaa gëmmbii Kooh, ya tíkinndi ɓaa wo'oo kayoh, waa ya gëmmbii iñii Kooh seedi' ga Kowukiigariɗa.

11Iñii yii yërí en iñii Kooh seedi'ɗa: Ya oninnduu kipeskaa leehoo taa', ee kooroh ga Kowukiigari, ɗu laassa ga kipeskiima.

12Ɓéeɓ ɓaa enin wíiinoo na Kowukii Kooh, laasin ga kipeskii, ee ɓaa enndii wíinoo na Kowukii Kooh, laassii gaka.

Iñii onohi kipeskaa leehoo taa'ɗa

13Mi bínndúu iñcuma tóohca ɗú ɓii ɗú gëmin ga teekii Kowukii Koohɗa, doonaa ɗú ínoh an ɗú laasin ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

14Helluu nak dalin ga fíkíi Kooh ga iñii yii: binaa ɗu kíimmbi yen ee taam ga iñaa ya waa'ɗanaa, ya hay kisúkúruk iñaa ɗu kíimmbiɗa.

15Ee waa ɗu ínohin an ya súkúrukinnduu, ga iñaa ɗu mínndi kikíim ɓéeɓ, ɗu ínohat ɓan an ɗu laasin ga iñaa ɗu kíimmbiɗa.

16Binaa ɓo' hot mbokci kerceen, yaa tum baakaa', waa ëewdohoori ga kikaan ya hëgískoh na Kooh bi taaraa, ya kíimɗatti Kooh. Fodaama, Kooh hay ki'on ɓaa yaama kipes. Iñii mi wo'ɗa eem ga ɓuwaa tumsi baakaa'caa ëewdohooɓa ga kikaanɗa. En ki'enaa, laakin baakaa' waa ëewdohi ɓo' ga kikaan bi taa', wayee nak enndii baakaaraa manɗa tah mi nakkúu kikíim Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Iñcii cibóní'cii ɗu tumiɗa tóohca iñcii baakaa' ga fíkíi Kooh. Wayee nak, enndii an baakaa'cii tóoh ëewdohi ƃo' ga kikaan bi taa'.

18Ɗu ínohin an ƃaa en kowu Kooh dëkoo ga kitum baakaa'. En ki'enaa, Kowukii Kooh kërí watukiri ee sépí'í'-ga-nofii mínoo yen gari.

19Ɗu ínohin an ɗu ƃuu Kooh, ee ɗu ínohin an sépí'í'-ga-nofii tíkin yah ga ɗook ëldúna tóoh.

20Ɗu ínohin an Kowukii Kooh hayin ëldúna ee ya oninnduu hel ki'ínohsoh Koohyii yukayohyii. Ɗu enin wíinoo na Koohyii yukayohyii ndaga dii ɗu enin wíinoo na Yéesu Kiristaa, Kowukiigari. Ya yërí en Koohyii yukayohyii, yërí en kipeskii leehoo taa'ɗa.

21Kon oomaaciigoo, watukat haffúu ga kijaamuk iñcaa enndii Kooh.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Saŋ

2 Saŋ 1

Këñɗoh

1Ɓii mi, yaakii ga jaangiiɗa, ee mi bínndaa këyítfii fii, fu ɓetifii Kooh tanuk, yíppafaɗa, fu na towutumgaraa mi keeñuk kayoh-kayohɗa. Enndii mi haŋngoo doŋ mi waa'túu, wayee ɓan ɓéeɓ ɓuwii ínoh kayohfiiɗa waaruununndúu.

2Ɗí keeñukinndúu ndaga kayohfii dëk ga keeñciigaruu ee fa ƴah naruu ki'en bi taa'ɗa.

3Kooh, Paamudii na Yéesu Kiristaa Kowukii Paamudii, ɓa barkeelattuu, ɓa yërëmmbuu, ɓa yóoskí' jam garuu, fodaama ɗu pes ga kayoh na kiwaaroh.

Iñii nakohu kitumɗa

4Ga wii mi hot an ga towutumgaraa laakin taa taabuk kayohfii, fodii dii Paamudii nakkuukaɗa, keeñnjoo soossa ga lool.

5Diima nak, fu ɓetifii, mi dígallaa iñii yii: ɗu waarohat ga díkaantiruu. En ki'enaa, iñii mi dígallaa yii enndii enaama yi'as yaa nakohu, wayee en enaama ya ɗu laasee ga dalaaraa.

6Kiwaarohërí en kipes ga iñaa Kooh nakoh. Ee iñii ya nakkúu, aboh ga dalaaraaɗa, wërí en ɗú dëk ga kiwaaroh ga díkaantirúu.

7Mi wo"úu iñuma, ndaga ɓo' ɓiyewin tasaarukohuunun ga ëldúna, ee ɓa ɓii ɗúk ɓuwii, ɓa sagin kitook an Yéesu Kiristaa hayin ëldúna kayoh-kayohɗa ga faan ɓo'-súusúus. Ɓaa manɗa, yërí en ɗúkoh-ɓo'ii, yii heñoh Kiristaaniiɗa.

8Kon watukat haffúu dijófí', en ɗanaa ɗú ñakoo neehalaa ɗú jom kilaas ga lëgëyiigaruu, wayee ɗú laas neehal wimëtí'.

9Ínohat nak an, ɓéeɓ ɓaa eemmbii ga iñii Kiristaanii jëgírohɗa, ya ɓaat yen ganaa, ɓaama laakkii Kooh. Wayee nak ɓéeɓ ɓaa taabuk iñii Kiristaanii jëgírohɗa, laakin Paamudii, laakin ɓan Kowukii.

10Binaa ɓo' hay garúu ee haydohi'túu jëgíroh wiliisaa, kaa tookatti ga kaanndúu, ee sah, kaa këñɗohat nari.

11En ki'enaa, ɓaa fu këñɗoh nari ɓéeɓ, fu amɗohinndi ga tumeencaagari cibóní'caa.

Taŋkoh

12En ki'enaa, mi yewinin iñcaa mi waa'túu kiwo', wayee mi waaréeríica kibín ga këyít fodii dii. Mi yaakaarin kihay kaanndúu, mi yuŋ kisaawal narúu, mi na kihaffoo, en ɗanaa ɗu ɓéeɓpuu, keeñnjuu soos seɓ.

13Mbokiigaraa en dii Kooh tanukɗa, towutiigari tii këñí'taa ga.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Saŋ

3 Saŋ 1

Këñɗoh

1Ɓii mi, yaakii ga jaangiiɗa, ee mi bínndaa këyítfii fii, fiiliiroo Gayus. Mi keeñukinndaa kayoh-kayohɗa.

2Fiilii, mi yii kíim Kooh ya onndaa ki'aaw fíkíi ga tóoh, ee faanfu soos fodii dii helumgaraa en weceŋɗa.

3Laakin mbok-kerceencaa haysee duma, ɓa hayin dii ee ɓa seedi'in kayohfii fu enukohɗa, an fu yum taabuk kayohfii dijófí' ee fu dëk ga. En ki'enaa, keeñnjoo soossa ga seɓ.

4Mi keloh an oomaaciigoo taabu ga kayohfiinaa, laakkii iñaa hínndoo ɗa kisoos ga keeñ.

Kijúɓkii Gayus

5Fiilii, fu taam na ngëm ga dii fu tookin kison ga mbok-kerceencii, luu enee sah an ɓa ɓisagac.

6Ɓuwaa fu dímaleeɗa, ɓa seedi'in kijofkiigaraa ga fíkíi ɓéeɓ mbok-kerceencii enu diiɗa. Jofin, fu amɗohi ɓuwaa manɗa, bi ɓa mín kiɗíidoh ɓaawaagaɓa fodaa daa Kooh waarohkaɗa.

7En ki'enaa, kiyéegaloh teekii Kiristaanii tahɓa kikoluk ee ɓa tookkii kite' dara iñaa meyoh ga ɓuwii enussii kerceenɗa.

8Kon ɗu jomin kidímal ɓuwaama, en ɗanaa, ɗu ek yahhuu ga lëgëyaa ɓa en na kitum en kiyéegaloh kayohfiiɗa.

Kibonkaa Yoteref na kijofkaa Dímitiriyus enukoheeɗa

9Mi bídin mbok-kerceencum enu dumaɗa këyít, wayee Yoteref na kihafci tookkii iñaa ɗí wo'ɗa. Ya waa' rek kikuliyuk ga iñaa en tóoh.

10Kon, binaa mi hay dumanaa, mi hay kiwo' ga fíkíi ɓéeɓ iñcum ya tumiɗa: ya pokɗinndíi wo'ee cibóní'. Ee ya eemmbii ga iñaama: binaa laak mbok-kerceencaa hayu daamanaa, ya saŋɓa ki'ek kaanci. Ee ɓaatta ga, ɓuwaa tookɓa ki'ek ga kaancaagaɓaɗa, ya hoonohɓaka ee ɓa sagaa ya kaalɓa ɓan jaangaa.

11Fiilii, kaa taabuk yibóní', taabukaa yijófí'. Ɓaa tumi iñaa jofin yuu Kooh, ee ɓaa tumi yibóní' ínohoo dara ga Kooh.

12Dímitiriyus nak, ɓéeɓ ɓuwii wo' yijófí' gari, ee kayohfii sah ya taabukɗa seedi'inndika. Ɗí ɓan, ɗí seedi'in iñaama gari, ee fu ínohin an iñii ɗí seedi'ɗa kayoh.

Taŋkoh

13Mi yewinin iñcaa mi waa'taa kiwo', wayee mi waa'tiica kibín ga këyít fodii dii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

[14]Mi yaakaarinndaa kihot ga iñaa maañoo, ɗu yuŋ kisaawal ɗu ɓanak.

[[15]Kon jam taabat naraa. Ɓéeɓ fiiliimuncii en diiɗa ɓii këñí'taa ga. Fiiliimuncumgaríi en dumaɗa, këñíraaba ga, yaa en ɓéeɓ ga teekaagari.]

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yúut

Yúut 1

Këñďoh

1Mi Yúut, mi súrga Yéesu Kiristaa ee mi këmëeŋkí Saak, mi yërí bínndúu këyítfii fii ďú ɓii Kooh, Paamudii ɓay ga hafci, ee ya keeñukinďa, ɓuwii Yéesu Kiristaa níiriďa.

2Mi yii kíim Kooh laak yërmaandi garúu, ya onndúu jamaagari na kiwaarohkaa meyoh gariďa, ca yewin kiyewin rek.

Ƀuwii jëgírohi sabohďa

3Mbok-kerceencii mi keeñukinďa, mi waareerarúu kibín lool ga loo kimúckii ďu ɓéeɓpuu ďu bok gaďa. Mi hotta kon an laakin solu mi bínndúu iñii yii kidaassúu, ďú aaw kilebirohi' ngëmii Kooh tumin garúu waas kíinoo, ďú ɓii ďú en ɓuuciďa.

4En ki'enaa, laakin ɓiɓo' ɓaa lokuk, aasuunun ga ďuuƴcúu. Ƀa waa'tii Kooh ee ɓa móoñísin Wo'eenii yéegalohu ga loo kijofkii Koohyiigaruuďa, kiheel kimórí' kipeskiigaɓa kibóní'kii. Ƀa taasukin fodaama Yéesu Kiristaa, ya yii, ya rek, ya laakkuu ee ya enHa'mudiigaruuďa. Atti'aa tíkuk ɓuwaamaďa bíduunun kumëeñí'.

5Hídaa ga dii ďú ínohinka bi leehin takďa, mi wa'túu kiníindís hen ga daa Ha'mudii tum bi ya músalla ɓéeɓ heetaa Isarayeel ga kúlkaa Esíptiďa, tíkka ga, ya saŋku"a ɓuwaa sagee kigëm gariďa.

6Níindísukat ɓanmalaakacaama sagee ki'eem ga doolaa Kooh oneeɓaďa, ɓa foñnja daa ɓa dëkeeďa. Kooh ɓaŋlukinɓa na ceencaa gúroo taa', ďaakinɓa ga ñúusaa ɓu-baam bi ga besaa wiyaakwaa ɓa ƴah ki'atti'uďa.

7Níindísukat ɓan teeraaSodom na waa Gomoo' , na dëkcaa wíileecaďa. Ƀa tumee fodaa malaakacaama, ɓa enukohha ga kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, na ɓan kitaabohkaa keeñ na faan tookkii. Ƀa atti'ussa, ɓa tëkírussa na kiwii bi taa', ee iñaama korin ɓaa en ɓéeɓ.

8Ƀuwiima aasu ga ďuuƴcúuďa nak tumi fodaama deŋ. Ƀa heeyi ëldúnaanaa ekanɓa ga kilíiwí' hafɓa ga fíkíi Kooh. Ƀa sagin Ha'mudii kuliyuk ga kipeskaagaɓa, ɓa ɓasi enaamacii en ga asamaan ee laakuunun ndamďa.

9Iñiima, Míseel ee bok ga malaakacaa kuliyukďa sah tummbiiri. Ga wii ya en na kinookoh na Seytaani ga loo faraaffaa Móyíis ee ya ñarohha nariďa, ya ga kihafci sah ya kaañnjii Seytaani ki'atti' wala kiɓas, wayee ya eemmba ga kiwo"i an: «Ha'mudii torohďattaa».

10Ƀuwiima nak, ɓa ɓasi iñaa ɓa ínohoo. Ee ga daa ɓa ñaañoh has, fodii júu'ďa ekɓa ga kisaŋku'.

11Massa ɓuwaama! Ƀa taabuk kotcaa Kayee . Ƀa múuyin ndaga kiwaa' kopa' fodii Balam. Ƀa saŋku'in ndaga ɓa faree ga kisaŋkaa Koree ɓëytoheeďa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

12En ki'enaa, binaa ɓa bok narúu kanu kiñamaa, ɓa ɓërí yahi hídohaagarúu. Ɓa sori lookcaagaɓa ee ɓa laakoo kaci ga, ndaga ɓa ínoh hafɓa rek. Ɓa man na húyaa towoo ee uurisaa ye'iwa rek. Ɓa man na tediktaa límoo towu luu enee ga wahtaagaca, ee ca ɗofukaa, man na lak ca kaanin waas kanak.

13Ɓa man na dúuscaa giiyaa aylukin. Ca weesi kúuwaagaca ga tewisaa, ee kúuwaama mandarga tumeencaagaɓa apohin kaciɗa. Ɓa man na olcaa wesoh ga asamaan ee Kooh faanɗinɓa ɗekat waa ɓa enohan bi taa', ga ɗuuʸ ñúusaa witërúuswaa.

14Henok, caasamunaagaruu yuyitnakanakyaa aboh ga caasammbuuAadamaɗa, yéegaloheera loo ɓuwiima an: «súkúrukat, Ha'mudii yii hay, taam na ɓiɓo' ɓisela'í' ɓijúnni júnni,

15ki'atti' ɓéeɓ ɓuwii. Ya hay kiɓúl ɓéeɓ ɓuwii heñoh Koohɗa, ndaga ɓéeɓ iñcii on Kooh bíiŋ ɓa tumee ga wii ɓa heñoh Koohɗa, na ɓan ɓéeɓ wo'een-ɓaseecii ɓuwaama laaksoo kaci wo'si aaw gariɗa.»

16Ɓuwiima, keeñɓa soosoo múk, ɓa dëk ga kijambatuk ga kipesɓa. Ɓa taabuk neɓlaat-kumuunɓa, ɓa yakin kúuw ee ɓa ndami ɓimooroomɓa ndaga kiwaa' kilaak yen gaɓa.

Kiguu'guuluk ga ngëmii

17Ɗú ɓii mi keeñukinɗa nak, níindísukat wo'eencaa apotaa'caa YéesuKiristaa, Ha'mudiigaruu yéegaleerúu kuɗewaaɗa.

18Man ɓa wo'eerúu an: Ga jamaanucaa mëeñjohɗa hay kilaak ɓiɓo' ɓaa yʸahhúu kiyʸénsíruk, ɓa wedi' Kooh ee ɓa taabuk neɓlaat-kumuunɓa.

19Ɓa ɓaama nak, ɓa ɓërí hëgísoh kerceencii. Ɓa ɓayyii Helii Kooh, ɓa ɓay doŋ halaat ɓo'-súusúus.

20Ɗú ɓii mi keeñukinɗa nak, guu'guulukat ga ki'amɗoh ga díkaantirúu bi ɗú yëgís ga ngëmii wisela'í'wii ɗú laakɗa. Kíimat Kooh taam na doolii Helii yisela'í'yii.

21Abat ga kiwaarohkii Kooh waa'túuɗa, ɗú seki Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, yii ga yërmaandaagari, onanndúu kilaas ga kipeskaa leehoo taa'ɗa.

22Ɓuwii laak hel kanak ga ngëmiiɗa, laakat yërmaandi gaɓa.

23Somat ɓuwii mínukɗa, ɗú meyʸdohɓa ga kiwiikaa. Ɓuwaa ɓíinoo nak, yërëmatɓa wayee watukat ɓa ekkúu ga baakaa'. Sagat sah kúltícaagaɓa ɓa ekukin ga faanɓa ɗewin ga tumeencaagaɓa cimoroocaaɗa.

Kooh yërí cal kikañ

24Kañat Koohyii mínndúu kiwatuk bi ɗú keenooɗa, Koohyii onndúu kituuk ga fíkíi ndamiigari ee ɗú en ɓuwaa laakoo sík ee ɗú líif na jamɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Ɗu kañat Kooh, yii en yíinoo doŋɗa, yii músalluu, kooroh ga YéesuKiristaa, Ha'mudiigaruu. Ndam, kimín, dooli na nguu' aawat gari, ga iñaa mosee ki'en, diimaɗa, ee bi taa', Aameen!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ínohlukoh

Ínohlukoh 1

Dalaarii Këyítfii

1Këyítfii fii wo' ga loo iñcii Kooh e' Yéesu Kiristaa kiteeɓ súrgacaagari, en ɗanaa, ɓa ínoh iñcaa joman kilaak ga iñaa maañanndii. Fodaama, Yéesu Kiristaa wossa malaakaagari ga súrgaci Saŋ, ya ínohlukohhi'ca.

2Saŋ wo' an ɓéeɓ iñcii ya ɓéestí'ɗa, ya hotca hen, ennda iñaa Kooh wo' na kayohfii Yéesu Kiristaa seedi'ɗa.

3Yewinin múu' ɓaa jagan, na ɓuwaa súkúrukan wo'eencii ciima meyoh ga Kooh ee ɓa am iñcum bídu ga Këyítfiiɗa. En ki'enaa, wahtii abu ca jom kilaakohɗa, deeyin.

Saŋ këñí' mbooloo kerceencaa ciyitnakanakcaa

4Mi Saŋ, mi yërí bínndúu këyítfii fii, ɗú ɓuwii ga jaangucii ciyitnakanakcii ga gohii Aasíiɗa: Kooh yii en, yii enee ee ya y'ah kihayɗa barkeelattúu, ya onndúu jam, ya na helcaagari ciyitnakanakcaa tuuk ga fíkíi baŋ-buuraagariɗa,

5na Yéesu Kiristaa, seedii yiwóorí'yii ɗeɓ kimílís ga ɓuwaa kaaninɗa; yii en buurii buu'cii ëldúnaɗa. Kiristaaniima waarinnduu, ee ya ɓëgísinnduu ga baakaa'ciigaruu, kooroh ga ñífaagari aamu fodii sarahɗa.

6Ya tummbaruu ɓibuu' na ɓisarahoh doonaa ɗu súrga'uk Kooh, Paamudiigari! Ndam na dooli aawat gari bi taa'. Aameen.

7Malakatti! Ya yii hay ga ɗuuy' yaayeelcii, ee ɓéeɓ ɓuwii hayyi kihot na hasɓa, bi ga ɓuwaa maageeri núɓɗa. Ɓéeɓ heetcii ga ëldúnaɗa hay kikodukohu. Ehee, y'ahɗa kilaak deŋ! Aameen.

8Ha'mudii en Koohɗa wo' an: «Mi en Alfaa, mi en Omegaa , mi yërí en, mi yërí enee, ee mi y'ah kihay, mi yërí mín ga tóoh.»

9Mi Saŋ, mbokiigarúu, mi bokin narúu kiday' coonu, mi bokin narúuNguurii Kooh, na kiguu'guuluk ga ki'ennduu wíinoo na Yéesu. Mi toolsee na dooli, mi ɓayussa Patmos, dëkaa giiyaa wíilɗa, ndaga dii mi yéegalohi Wo'eenii Kooh, mi seedi'i Yéesu Kiristaaɗa.

10Laakka bes, hídoh ga besaa Ha'mudii jaamukohsiɗa, Helii yisela'í'yii sorukkaroo. Mi kelohha ga fenooroo koonaa kaa ríi' didóolí' en fan mbiiɓ wiyaak.

11Koonaakaa wo"aroo an: - Iñcii fu hotɗa bídaaca ga këyít, fu wosohca ga jaangucii ciyitnakanakcii, cii en ga teerucii ciiɗa: teeraa Efees, waa Ismíi', waa Pergaam, waa Tíyaatíi', waa Sardes, waa Fílaadelfíi na waa Lawodísée.

12Mi heelukka kimalak ɓaa wo' narooɗa. Daama, mi hotta tofaa'-lampu-wúrúus ciyitnakanak.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Mi hotta ɓan iñaa man na ɓo', tuukin ga leeloo lampu-wúrúuscaa ciyitnakanakcaa. Ya ekuk sabadoo' síp, waa yoosukin bi ga kotcaa, ya pëkírukin liiɓ wúrúus ga kenohkaa.

14Hafaagari na fenfaagari yaanaawin ɗer en fan perkaal. Hascaagari caa bac en fan kiwiikaa jaalohin.

15Kotcaagari man na përëmaa útu ga kiwii bi waa melic. Koonaakaagari kaa ríi' en fan yëngëlaa dúuscaa ga giiyaa.

16Ya abin ga yahaagari ñaabaa tu'ol tiyitnatanak, ee laakka kalaɓfaa meƴ ga kúuwkaa, ɓakcaa kanakcaa kaañin. Fíkíifaagari faa melic en fan noh njaloo'

17Daa mi hoteeri, mi keennda kakay ga kotcaagari, mi mannda na ɓaa kaanin. Waa ennda ɗa, ya tíkka yahaagari ñaabaa ga ɗookkoo, wo"aroo an: - Kaa niik dara! Mi yërí en yii, iñaa en tóoh, ɗewoh gari ee tóoh mëeñjoh gariɗa.

18Mi yërí en yii en na kipesɗa. Mi kaaneera, mi mílísin ee mi ƴah kipes bi taa'. Mi yërí ɓay kucëwíikii mín kilaŋ na kilëgís kikaankii, ka na ɗekataa ɓuwaa kaanin ɗaakohuɗa.

19Kon iñcii fu hotɗa, bídaaca ga këyít. Fu bín iñcii en na kilaakɗa na caa tíkan ga, ƴah kilaakɗa.

20Tu'oltii tiyitnatanaktii fu hot ga yah-ñaabiigooɗa na tofaa'-lampucii ciyitnakanakcii fu hotɗa, mi hayyaa kiteeɓ iñii ca waa' kiwo'ɗa: tu'oltii tiyitnatanaktii teewoh malaakacaa jaangucaa ciyitnakanakcaa; tofaa'-lampucii ciyitnakanakcii teewoh jaangucaa ciyitnakanakcaa.

Ínohlukoh 2

Këyítcaa wosohu ga jaangucaa ciyitnakanakcaaɗa

(2: 1–3: 22)

1. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Efeesɗa

1Ɓaa yaama wo'issaroo an: - Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Efeesɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh ga kúuw ɓaa am ga yahci ñaam olcaa ciyitnakanakcaa ee ya tíin ga leeloo tofaa'-lampu-wúrúuscaa ciyitnakanakcaaɗa.

2Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyum garaa na coonucii fu dayi gaɗa, na dii fu took kiguu'guulukɗa. Mi ínohin an fu wo"ii dara ga ɓo' yibóní'. Ɓuwii tíku hafɓa ɓi'apotaa', ee ɓa enndii apotaa'ɗa, fu malaksukohinɓa dijófí' bi fu ínohin an ɓa ɓikaakoh-saboh.

3Mi ínohin an fu tookin kiguu'guuluk: teekiigoo calalinndaa kidaƴ coonufaa en ɓéeɓ ee fu mosoo kisoof fenoo ga.

4Wayee nak mi hayyaa kiña' ga enaama yíinoo: yërí en an fu keeñukissiiroo fodaa daa fu keeñukeeroo kuɗewaaɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Kon níindísuka ga daa fu ɗëegískohɗa, fu súpít kipesfu, fu ɓoyukis kitum fodaa daa fu tumee kuɗewaaɗa. Binaa fu saŋ kisúpít kipesfunaa, mi hay kihay garaa, mi ɓewoh lampu-wúrúusiigaraa ga ɗekatii wa tofohuɗa.

6Wayee fu neɓlohinndoo ga iñii yii: fodiigoo, fu sagohin na iñcaa ɓuwaa Nikolaatumiɗa.»

7Ɓéeɓ ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñcii Helii yisela'í'yii wo', ëewdoh ga jaanguciiɗa. Ɓéeɓ ɓaa fu lebiroh bi fu meƴ ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa ki'on fu ñam ga towutaa kedikkaa onohi kipes, en ga dëraa Koohɗa.

2. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Ismíi'ɗa

8Ɓaa yaama wo'issaroo an: - Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Ismíi'ɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh kúuw ɓaa yaama enee, lak dara sakussiiɗa ee ƴah ki'en binaa tóoh leehaa. Ya kaaneera ee ya mílísin.

9Ya wo' an: «Mi hotin iñii fu daƴɗa na dii fu laakooɗa. En ki'enaa, fu yërí en ha'-alal kayoh-kayohɗa. Mi ínohin ɓan iñcii cibóní'cii ɓuwii wo'i garaaɗa. Ɓuwii wo'iraacaɗa, ɓa ɓay teekaa yaawúu', ee ɓa enndii yaawúu': jaangu-yaawúuraagaɓa iñaa mbooloo Seytaani.

10Kaa niik dara ga coonucii fu ƴah kidaƴɗa. Malka, hay kilaak garúu ɓaa Seytaani ek kasu, kinat ngëmaagari. Fodaama, ɗú hay kidaƴ coonu bi en bes cidaaŋkaah. Leenaa abaa ga ngëmiigaraa bi ga kikaan. En ɗanaa, mi hayyaa ki'on kipeskaa leehoo taa'ɗa, ka en neehalaagaraa.»

11Ɓéeɓ ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñcii Helii yisela'í'yii wo', ëewdoh ga jaanguciiɗa. Ɓaa fu lebiroh bi fu meƴ ga coonucii na ndamaa, fu ínohanndii coonucaa kikaankaa kukanakkaa.

3. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Pergaamɗa

12Ɓaa wo'issaroo an: - Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Pergaamɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh kúuw ɓaa yaama ɓay kalaɓfaa ɓakcaa kanakcaa kaañinɗa.

13Ya wo' an: «Mi ínohin dum fu dëkɗa. Seytaani yíp nguuriigari da, wayee tahhii bi fu líssa ki'am ga teekiigoo. Ee ga kúllúu duma, dum Seytaani dëkohɗa, Antípas, yii wo'ee ga fíkíi ɓéeɓ an ya yuuroɗa, ya apohsee da, wayee tahhii bi fu sooffa fenoo ga ngëmii fu laak garooɗa.

14Wayee nak laakin iñcaa mi ƴahhaa kiñaroh: fu laakin duma ɓuwaa taabuk jëgírohaa Balam. Balam jëgíree Balak daa ya kooran bi ya ɗúk ɓu-Isarayeel, ya ekɓa ga kiñam koynohkaa sarahohu ga koofcaa, na ki'aas kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ.

15Ee ɓan, fu laakin duma ɓuwaa taabuk iñcii ɓuwaa Nikolaa jëgírohiɗa.

16Kon súpítaa kipeskiigaraa; fu tummbiikanaa, mi hay kihay garaa diima-diima, mi heñoh na ɓuwaama na kalaɓfii meyoh ga kúuwkiigooɗa.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Kon ɓéeɓ ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñcii Helii yisela'í'yii wo', ëewdoh ga jaanguciiɗa. Ɓaa fu lebiroh bi fu meƴ ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa ki'on ñamahaa wo'u maan, ee wa ɗaakukinɗa. Mi onndaa ɓan atoh wiyaanaaw waa bíduunun ga ɗookgaa teek wi'as waa ken ínohoo, enndii doŋ ɓaa eruwaɗanaa.

4. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Tíyaatíi'ɗa

18Ɓaa yaama wo'issaroo an: - Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Tíyaatíi'ɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh kúuw Kowukii Kooh, kii hasciigari baci en fan kiwiikaa jaalohinɗa ee kotcaa melici en fan pëërëmaa útu ga kiwii. Ya wo' an:

19«Mi hotin lëgëyum garaa na kiwaarohkiigaraa, ngëmiigaraa, kitook kidímalohkii en garaaɗa na kiguu'guulukkiigaraa. Mi hotin ɓan an iñii fu tumi diima ga yijófí'ɗa yërí wëñ yaa kuɗewaa.

20Wayee nak, laakin enaama yíinoo yaa mi ñarohhaa: Yërí en an fu íisin Yesabeel, ɓetifum tík hafci sëldíiga-Koohɗa, yum ɗúki súrgacumgooɗa, ya jëgí'ɓa an ɓa aawat kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, ɓa ñami koynohkaa sarahohu ga koofcaa.

21Mi oninndi iñaa maañ doonaa ya mín kisúpít kipeskiigari, wayee ya sagin ki'íis kibonkum ya tumiɗa.

22Kon nak, mi hayyi kifaan ga fayaaŋ na mesiklaat ciyaak. Ee ɓuwii faanuki nariɗa, binaa ɓa íissii iñaamanaa mi hayɓa kitík coonu ciméeskí'.

23Mi hay ki'ap towutiigari. En ɗanaa ɓéeɓ jaangucii hay ki'ínohu an mi yërí en ɓii ínohin iñaa ɗaakuk ga keeñ ɓo', na iñaa ya halaatɗa ɓan. Ee ɓaa en ɓéeɓ garúu, mi hayyi kifay iñaa ya tumɗa.

24Ɗú, ɓuwii ɓíinoo bok ga jaangii Tíyaatíi'ɗa, ɗú ɓii ɗú taabukkii iñum yibóní'yum yuma jëgírohu ee ɗú heellii ki'ínoh iñcum ɓa teek “cihóotí'cum Seytaaniɗa”, mi ƴahhiirúu kikoo' enaama yiɓítí' yiliis.

25Wayee yëgísat rek ga iñum ɗú amɗa, bi ga daa mi haysan.

26Ɓéeɓ ɓaa fu lebiroh bi fu meƴ ga coonucii na ndam ee fu dëk ga kitum iñcii mi nakohɗanaa, mi hayyaa ki'on dooli ga ɗook heetcii ɓéeɓca.

27Fu hayca kiníi' na ngot pewiñ, fu pookisohca fodii dii kataa-ban pooksiɗa.

28Ee fodii dii mi laas ga paammboo kimín kitum iñaa en tóohɗa, mi hayyaa ki'on ɓan olaa meyi na kím cuutɗa.»

29Ɓéeɓ ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñcii Helii yisela'í'yii wo', ëewdoh ga jaanguciiɗa.

Ínohlukoh 3

5. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Sardesɗa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ɓaa yaama wo'issaroo an: - Bídaa iñii yii, fu wosohwa ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Sardesɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh ga kúuw ɓaa ɓay helcaa Kooh ciyitnakanakcaa na olcaa ciyitnakanakcaaɗa. Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyumgaraa, ɓuwii hotohhaa ɓaa en na kipes wayee fu kaanin.

2Yúuduka, fu mórí' iñii tes garaa ee en ga waas kikaanɗa bi wa kaanoo. En ki'enaa, mi malaksukohin an tumeenciigaraa tesohin kimat ga fíkíi Koohyiigoo.

3Kon, níindísukaa wo'eencii Kooh fu yéegalsee ee fu keloh ca wo'seeraaɗa, fu taabukca, fu súpít kipeskiigaraa. Binaa fu yúudukkiinaa, mi hay kihay, mi bettaa fodii lok, ee fu ínohanndii wahtaa mi ʎah kihayɗa.

4En ki'enaa, laakin duma ga teerum Sardes ɓiɓo', ɓaa líiɓɗussii kúltícumgaɓa, ɓa hay kitaam naroo, ɓa tíidi, ɓa ekuk kúltí ciyaanaaw ndaga iñaama joommbiiɓa.

5Fodaama, ɓaa lebirohan bi meʎ ga coonucii na ndam, hay ki'ekuk kúltí ciyaanaaw. Ee mi nísanndii múk teekaagari ga këyítfaa ɓuwaa laak kipeskaa leehooɗa. Mi hay kiwo' ga fíkíi Paammboo na ga fíkíi malaakacaagari an ɓa ɓuuroo.»

6Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñii Helii Kooh wo' ëewdoh ga jaanguciiɗa.

6. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Fílaadelfíiɗa

7Ɓaa yaama wo'issaroo an: - Bídaa iñii yii, fu wosohwa ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Fílaadelfíiɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh kúuw ɓii yisela'í'yii ee ya en kayoh-kayohɗa, yii ɓay kucëwíikii buu' Dëwítɗa. Ya lëgísaa, ken mínoo kilaŋ ee ya lagaa, ken mínoo kilëgís.

8Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyumgaraa, mi ínohin an fu laakoo dooli, ee moona fu taabukin wo'eeniigoo ee fu taasukkiiroo. Kon mi lëgísɗinndaa hal ga fíkíifu ee ken mínoowa kilaŋ.

9Iñii yii yërí mi ʎah kitum mbooloomuma en wu-Seytaaniiɗa. Ɓa tík hafɓa ɓiyaawúu' ee ɓa enndii yaawúu'; ɓa ɓikaakoh-saboh. Mi hayɓa kigítín, ɓa hay, ɓa ʎí' ga fíkíifu, ɓa took an mi waarinndaa.

10Waa mi nakoh kiguu'guuluk ee fu taabuk iñaama, mi ɓan, mi hayyaa kisom ga jamaanaa coonucaa hayanɗa. Coonucaama ʎah kidal ëldúna tóoh, kimalaksukoh ɓuwii.

11Mi hay kihay diima-diima. Abaa bi yëgís ga iñii fu laakɗa, en ɗanaa ken te'oo neehaliigaraa fu laakan gaɗa.

12Ɓéeɓ ɓaa fu lebiroh bi fu meʎ ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa kiyíp fodii jíp-túuʎ ga ɗuuʎ Kaanfaa Koohyiigoo, ee fu meyoo da múk. Mi hay kibín teekii Koohyiigoo ga ɗookfu. Mi bín ɓan ga ɗookfu teekaa teeraa Koohyiigoo, Yéerúsaleem yaa yi'asyaa ʎah kiyoosukoh ga asamaan, meyoh ga Koohyiigooɗa. Mi hay kibín ɓan ga ɗookfu teekiigoo wi'aswii.»

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñii Helii Kooh wo' ëewdoh ga jaanguciiɗa.

7. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Lawodíséeɗa

14Ɓaa yaama wo'issaroo an: - Bídaa iñii yii, fu wosohwa ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Lawodíséeɗa, wo'aari an iñii yii meyoh kúuw ɓaa yaama wo'u Aameen, ee yërí en seedii yiwóorí'yii, yukayohyii, yii ɓéeɓ iñcii Kooh sak koo' yahciɗa.

15Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyumgaraa, mi ínohin an fu soossii, fu tamohhii. Fu soosee wala fu tamoh sahaa, ɓo' mín kiwo'.

16Wayee waa fu eem ga ki'íloh, fu soossii, fu tamohhii, mi hayyaa kiɓíris.

17Fu yii ndamuk an: “Mi laakin alal, mi hoomɗin, mi soolukissii dara”. Fu ínohoo an fu torohin, fu calin kiyërëm, fu nduul, fu búumí' ee fu tesɗa ɓuucuuce?

18Ërí tah, mi dígallaa kihay garoo, kilom wúrúuscaa tíwuunun ga kiwii bi setin, en ɗanaa fu hóomí'. Lomaa ɓan kúltí ciyaanaaw, caa fu ekukan doonaa fu úul faan-ɓuucuucfiigaraa apohin kaciɗa. Fu lom ɓan kedik, kaa fu tuman ga hasciigaraa en ɗanaa fu mín kihot.

19Mi nak, ɓéeɓ ɓuwii mi waarinɗa, mi ñariɓa hen, mi koriɓa. Kon kaantukohaa ga, fu súpít kipesfu.

20Súkúruka! Mi yeema mi tuukka ga halii, mi yii fëekí'. Ɓaa keloh koonaakiigoo, lëgís haliinaa, mi hay ki'aas kaanci, mi bok kiñam nari ee ya bok kiñam naroo ɓan.

21Ɓéeɓ ɓaa fu lebiroh bi fu meƴ ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa ki'on fu yuŋ ga yahaaroo ga baŋ-buuraagoo, fodii mi, mi lebiroh bi mi meƴca na ndam ga coonucaa, ee mi yugin ga yahaa Paammboo ga baŋ-buuriigariɗa.»

22Ɓéeɓ ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñii Helii Kooh wo' ëewdoh ga jaanguciiɗa.

Ínohlukoh 4

Kooh yugin ga baŋ-buuraagari

1Waa ennda ɗa, mi hotta halaa lëgísuk ga asamaan. Koonaakaama man na mbiiɓ wiyaak ee ɗeweera naroo kiwo'ɗa, wo'issaroo an: - Lapaa dii, mi teeɓpaa iñii tík ga, ƴah kilaakɗa.

2Ga saasi, Helii Kooh sorukkaroo. Mi hotta ga ɗuuƴ asamaan baŋ-buu' na ɓo', yugin gawa.

3Ɓaama yuŋ ga baŋ-buuraaɗa, yaa melic en fan atoh cimórí' cihiilii na ciyo'oh. Baŋ-buuraa ya yugohɗa, ko'kaa-huulaa wíilinwa ee kaa melic en fan atoh wimórí' waa wo'si emëróot.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ga iñaa wíil baŋ-buuraaɗa, laakin baŋ-buu' cidaaŋkaah-kanak na cinikiis ee yaak ɓidaaŋkaah-kanak na ɓinikiis yuguunun gaca. Ɓa ekuk kúltí ciyaanaaw ɗer na baanu-buu' wúrúus.

5Meliccaa caa meyoh ga baŋ-buuraa ee toonaa na íníŋ caa ríi', meyoh da ɓan. Laakka ɓan kocom-kiwii ciyitnakanak ciléerí', caa en na kitak ga fíkíi baŋ-buuraa. Kocomcaama cërí en helcii Kooh ciyitnakanakcii.

6Laakin ɓan ga fíkíi baŋ-buuraa, enaama en fan giiʸ-seetu, ee wa lee' en fan seetu. Ga iñaa sës ga baŋ-buuraa rëk wíillawaɗa, laakin enaama ɓinikiis ɓaa en na kipes ee ɓa gomin na has ga fíkíi na fenoo.

7Yíinoo man na gayindi, yukanakyaa man na ɗoon, yukaahayyaa fíkíifaagari man na fíkíi ɓo', yunikiisyaa man na caagiyoofaa en na kipún.

8Enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa, yaa en ɓéeɓ ɓayin paɓ ciyitniinoo ee ca gomin na has, ɗook na fíldoogaa. Wekoo, nohoo ɓa dëkee ga kiyʸeek an: «*Ha'mudii en Koohɗa, fu yii fu mín ga tóohɗa, fu yii fu enee, fu en ee fu yʸah kihayɗa, fu sela'in, fu sela'in, fu sela'in!»

9Ee saycaa enaamacaa en na kipesɗa, ɓa ndam, ɓa kañ, ee ɓa gërëm ɓaa yuŋ ga baŋ-buuraa ee yʸah kipes bi taa'ɗa,

10yaakcaa ɓidaaŋkaah-kanakɓaa na ɓinikiisɓaa yʸí'u kúrúk ga fíkíi ɓaa yuŋ ga baŋ-buuraaɗa, yaa yʸah kipes bi taa'ɗa, ɓa jaamukiri; ɓa ɓúuk baanu-buu'caagaɓa ga kakay, ga fíkíi baŋ-buuraa, ɓa wo"i an:

11«Ha'mudiigaríi, fu yërí cal ki'e' ndam, fu cal ki'on cée', ee fu yërí mín. Fu yërí sak iñaa enin tóoh, fu waaree hen ca en, ca sakussa».

Ínohlukoh 5

Kubaalkaa Kooh ɓeɓpa këyítfaa

1Waa ennda ɗa, mi hotta ga yah-ñaabaa ɓaa yuŋ ga baŋ-buuraaɗa, këyít fipoduu fodii kútúwaan, bíduunun ga ɗuuyʸ na fooh, capuunun cap ciyitnakanak.

2Mi hotta ɓan malaaka yilëekí'-dooli, yaa wo' didóolí' an: - Ɓii yiida mat ga kinís capcii Këyítfii, ya pónísfa?

3Wayee laakkii ken ɓaa mat kipóonís Këyítfaa, ya malak iñaa en ga ɗuuyʸgaaɗa: enndii ga asamaan, enndii ga kakayfii, enndii ga fíldoo kakayfii.

4Mi ennda ga kikoduk mooncaa leehoo ndaga daa laakoo ɓaa mat ga kipóonís Këyítfaa na kimalak iñaa en ga ɗuuyʸgaaɗa.

5Daama, yíinoo ga yaakcaa wo"aroo an: - Kaa koduk, Malka! Gayindifii níilii Yúdaa, kuumkii paal ga buu'Dëwítɗa, yeema. Ya lebirohin bi ya meyin ga na ndam ee ya hay kinís capcii ciyitnakanakcii, ya pónís Këyítfii.

6Waa ennda ɗa, mi hotta kubaal, jaa tuuk ga leeloo ɗekataa enaamacaa ɓinikiisɓaa wíil ee yaakcaa wíillaɗa. Kubaalkaa man na fodii hoossee hen ee ja

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɓayin wiiʎ ciyitnakanak na tuhas tiyitnatanak. Tuhastaa tiyitnatanaktaa tërí en helcii Kooh ciyitnakanakcii wosohu ga ëldúna tóohɗa.

7Kubaalkaa deeʎca kiɓeɓ Këyítfaa en ga yah-ñaabaa ɓaa yuŋ ga baŋ-buuraaɗa.

8Daa ya ɓewee Këyítfaa, enaamacaa ɓinikiisɓaa na yaakcaa ɓidaaŋkaah-kanak na ɓinikiisɓaa ʎí'ussa ga fíkíici, yaa en ɓéeɓ ɓayin ga yahci riiti na aanda-cúuraay-wúrúuscaa líifin muut ee cúuraayaa teewoh iñcaa ɓuwaa en ɓuu Kooh kíimiɗa.

9Ɓa ɓaa ʎeek, ʎeek-kañ wi'as an: «Fu yërí cal ki'e' Këyítfii fu nís capcii amfaɗa ndaga fu apseera ee kooroh ga ñífaagaraa aamukɗa, fu laasi'ta Kooh ɓiɓo' ɓaa bok ga níilaa en ɓéeɓ na lakaa en ɓéeɓ, heetaa en ɓéeɓ na kúlkaa en ɓéeɓ.

10Fu bokidohinɓa ga ɓu-nguuriigaraa, fu tuminɓa ɓibuu' na ɓisarahoh, ɓa en súrga Koohyiigaruu ee ɓa hay kinguuruk ga ɗook ëldúna tóoh».

11Lak mi lís kimalak, mi kelohha koonaa malaaka ɓiyewin, ken ínohoo daa júnnicaa hín kiyewinɗa. Ɓa wíilin baŋ-buuraa na enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa na yaakcaa.

12Ɓa ɓaa ʎeek didóolí' an: «Kubaalkii hoosseeɗa yërí laak kimín, yërí laak alal, yërí laak ki'ínoh, yërí laak dooli, yërí cal ki'on cée', yërí cal ki'on ndam, yërí cal kikañ!»

13Daama, ɓéeɓ iñaa Kooh sakin en ga asamaan, ga kakay, ga fíldoo kakay, ga ɗuuʎ giiʎ, ɓéeɓ iñcii en na kipes ga ëldúnaɗa, ɓaa ʎeek an: «Yii yuŋ ga baŋ-buuriiɗa, ya na kubaalkii ɓërí cal kikañ, ɓërí cal ki'on cée', ɓërí cal kindam, ɓërí mín bi taa'!»

14Enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa taasussa an: - Aameen! Yaakcaa nak ʎí'ussa kúrúk ɓaa jaamuk.

Ínohlukoh 6

Capcaa ciyinakanakcaa ga Këyítfaaɗa
Cap wíinoo ga ciyitnakanakcaa nísussa

1Lëehí'ta, ga waa mi hotta kubaalkaa níssa capaa wíinoowaa ga ciyitnakanakcaa, mi kelohha yíinoo ga enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa lessa koonaa kiyaak en fan ínín, an: - Hay!

2Mi dalla kihot pënís fiyaanaaw meʎca mël. Ɓaa lapfaɗa ɓayin hëlí' ga yahci. Ya erussa baanu-buu', ee ya yaa ʎah fodii ɓaa ɓay ndam ee ya meʎca kilaaksinee ndam.

Capaa wukanakwaa nísussa

3Ga waa Kubaalkaa níssa capaa wukanakwaa, mi kelohha enaamaa yukanakyaa wo"a an: - Hay!

4Pënís filiis fiyo'oh cor en fan kiwii meʎca mël. Ɓaa lapfaɗa onussa kinís jam ga ëldúna, ɓuwii aaw ki'apoh ga díkaantiɓa. Ya erussa kalaɓ fiyaak.

Capaa wukaahaywaa nísussa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ga waa Kubaalkaa níssa capaa wukaahaywaa, mi kelohha enaamaa yukaahayyaa wo"a an: - Hay! Mi dalla kihot pënís fisúusúus, meyʼca mël. Ɓaa lapfaɗa ɓayin balaas ga yahci.

6Mi kelohha, en fan koonaa kërí meyoh ga díkaanti enaamacaa ɓinikiisɓaa, kaa wo' an: - Kílóo beli wíinoo calat cadam fay noh-noh ɓo' yíinoo. Ee kílóo lorsu kaahay calat cadam fay noh-noh ɓo' yíinoo. Dúuleen na biiñ nak, kaa le' gaca!

Capaa wu-nikiiswaa nísussa

7Ga waa Kubaalkaa níssa capaa wu-nikiiswaa, mi kelohha enaamaa yunikiisyaa wo"a an: - Hay!

8Mi dalla kihot pënís fihiilii , meyʼca mël. Ɓaa lapfaɗa teeku «Kikaan» ee ɗekataa ɓuwaa kaanin ɗaakohuɗa taabin ga fenooci. Ɓa onussa dooli ga ɗook komii wu-nikiiswii ëldúna ki'ap ɓuwii na kalaɓ, ki'apɓa kooroh ga a', ɗúukoolcaa karohin, wala kooroh ga raɓ ɓisóotí'.

Capaa wu-yëtúuswaa nísussa

9Ga waa Kubaalkaa níssa capaa wu-yëtúuswaa, mi dalla kihot, ga fíldooloteelaa ga Kaanfaa Koohɗa, fítcaa ɓuwaa hoossee, ndaga kitaabuk wo'eenii Kooh, na ɓan seedi'aa ɓa seedi'eewaɗa.

10Ca nak, caa fiip didóolí' an: - Cic Kooh, fu sela'in ee fu kayoh kesi. Fu sekan bi kera ki'atti' ɓuwii ga ëldúnaɗa na ki'ëldúki'tíi ñífiigaríi ɓa aamɗa?

11Waa ennda ɗa, ɓa erussa yaa en ɓéeɓ kúltí fiyaanaaw, ɓa wo'ussa kisékíruk jutuut paayʼ, bi ga daa kídaa ɓuwaa boku naɓa lëgëy, ɓa na mbok-kerceencaagaɓa jom ki'apu fodaa gaɓaɗa, matan.

Capaa wu-yitniinoowaa nísussa

12Lëehí'ta mi hotta Kubaalkaa níssa capaa wu-yitniinoowaa. Kakayfii dalla kiyëngëluk didóolí. Nohii súusúussa sí'ís en fan kúltí togoh, ñiidii ɓéeɓwa yo'ohha cor en fan ñíf.

13Olcii ɗëegísukka kakay fodaa daa towu een tihiilii wúuni, binaa uuris wiyaak yëngël bos eenaanaa.

14Asamaanii kerukka fodii kútúwaanfaa en na kipodu. Jaŋjaŋcii ɓéeɓca na dëkcii giiyii wíilɗa léerukka ga daa ca eneeɗa.

15Waa ennda ɗa, buu'cii ga ëldúnaɗa na ɓuwii ɓiyaakɓii, soldaa'cii ɓiyaakɓii, ha'-alalcii na ha'-doolicii, ɓéeɓ, ennda ñaam, ennda ɓuwii laakin hafɓaɗa, ɓéeɓɓa ɗaakkussa ga noŋ-noŋcii na ga fenoo atohcii ga jaŋjaŋciiɗa.

16Ɓa ɓaa fiip jaŋjaŋcii na atohcii an: - Ɓúrat ga ɗookkíi, ɗú ɗaakkíi ga hascii Yii yuŋ ga baŋ-buuriiɗa, ɗí úsaay aylukii Kubaalkii,

17ndaga besii wiyaakwii aylukiigaɓa yʼah kikeen ga ɗookkíiɗa le'in. Ee ati ɓii múcan ga ɓa?

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ínohlukoh 7

Ɓuwii Kooh kín ɓayu mandargiigariɗa

1Tíkka ga, mi hotta malaaka ɓinikiis ɓaa tuukin ga topaa'cii ëldúna cinikiiscii. Ɓa ammba uuriscii ëldúna cinikiiscii doonaa uuris wíinoo wëpoo: enndii ga kakayfii, enndii ga giiyii ee enndii ga kedik kíinoo.

2Mi dalla kihot malaaka yiliis, yaa kolukoh meyaa'-noh, yaa lap. Ya ɓayin ga yahci iñaa mandarga'ohsi ɓuwii enu ɓuu Kooh, yii laak kipesɗa. Ya fiippa didóolí' malaakacaa ɓinikiisɓaa onu kiyah kakayfii na giiyiiɗa

3an: - Kaa yahat kakayfii, giiyii na tediktii bi ga daa ɗí tuman mandarga ga púkcii ɓuwii enu súrga Koohyiigaruuɗa.

4Waa ennda ɗa, mi kelohha kídaa ɓuwaa mandarga'uɗa: ɓa ennda ɓo' ɓijúnni citéemée' na cidaaŋkaah-nikiis na cinikiis (144.000), ɓaa meyoh ga ɓéeɓ níilcii heetii Isarayeel:

5ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak (12.000) mandarga'ussa ga níilaa Yúdaa, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Ruben, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Gaat,

6ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Aasee, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Neftalíi, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Manasee,

7ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Simewoŋ, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Léwí, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Ísakaa'

8ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Sabulon, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak ga níilaa Yoseef, ɓo' ɓijúnni-daaŋkaah na ɓijúnni-kanak mandarga'ussa ga níilaa Beesamee.

Ɓuwaa ɓiyewinɓaa ekuk kúltí ciyaanaawɗa

9Tíkka ga, mi hotta mbooloo wiyaak, waa ken ínohoo daa ɓuwaa hín kiyewinɗa. Ɓa meyohee ga kúlkaa en ɓéeɓ, ga níilaa en ɓéeɓ, ga heetaa en ɓéeɓ na ga lakaa en ɓéeɓ. Ɓa tuukin ga fíkíi baŋ-buuraa, ga fíkíi Kubaalkaa, ekukuunun kúltí ciyaanaaw ee ɓayuunun soo'soo' ga yahcaagaɓa.

10Ɓa ɓaa wo' didóolí' an: - Kimúckii kii ga yah Koohyiigaríi yuŋ ga baŋ-buuriiɗa, ya na Kubaalkii.

11Ɓéeɓ malaakacaa tuukussa ga iñaa wíil baŋ-buuraa, wíil yaakcaa na enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa. Ɓa yíppa púk ga fíkíi baŋ-buuraa, ɓa ɓaa jaamuk Kooh

12an: - Aameen! Koohyiigaríi, fu yërí cal kikañ, fu yërí cal ki'e' ndam, fu yërí laak ki'ínoh, fu yërí cal kigërëm, fu yërí cal ki'on cée', fu yërí mín, fu yërí laak dooli, bi taa'. Aameen!

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Yíinoo ga yaakcaa nak meekissaroo an: - Ɓuwii ɓii ekuk kúltícii ciyaanaawciiɗa, ɓa ɓiɓa? Ɓa meyoh gada?

14Mi taassari an: - Kiyaakii, iñaama, fu yërí ínohhi. Ya wo"aroo an: - Ɓërí en ɓuwii meyoh ga kihatalu ga kipes kiméeskí'ɗa. Ɓa naawin kúltíciigaɓa, ɓa yaanaawí'taca ga ñífaa kubaalkaa.

15Kërí tah, ɓa tuuk ga fíkíi baŋ-buurii Kooh, ɓa kañi nohoo, wekoo ga Kaanfiigari. Ee yii yuŋ ga baŋ-buuriiɗa hayɓa kisëegún ga taaliigari.

16Ɓa yaaɓsisoo, ɓa pílsisoo, noh wala taangaay wíinoo tamsisooɓa.

17En ki'enaa, Kubaalkii tuuk ga leeloo ɗekatii enaamacii ɓinikiisɓii wíil ee yaakcii wíillaɗa, hayɓa kiníi', ɓayɓa ga tuhaalaataa músúmaa onohi kipesɗa. Ee Kooh hay kimoos ɓéeɓ moon ga hascaagaɓa.

Ínohlukoh 8

Capaa wu-yitnakanakwaa nísussa

1Ga waa kubaalkaa níssa capaa wu-yitnakanakwaa, asamaan eennda selew iñaa jomin kile' caban wahtu.

2Mi dalla kihot malaakacaaɓiyitnaɓanakɓaa tuuk ga fíkíi Koohɗa ee ɓa erussa mbiiɓ ciyitnakanak.

3Malaaka yiliis dalla kihay, tuukka ga yahaa loteelaa, ya ɓayin aanda-cúuraay-wúrúus ga yahci. Ya erussa cúuraay ciyewin, ya tëkí'ca sarah ga ɗook loteel-wúrúusaa en ga fíkíi baŋ-buuraaɗa , taamdoh na iñcaa ɓuwaa Kooh ɓéeɓɓa kíimɗa.

4Fodaama, iifiilaa cúuraayaa ɓewukohha yah malaakaa, wa lappa, awwa ga Kooh, taamdohha na iñcaa ɓuwaa Kooh kíimɗa.

5Lëehí'ta, malaakaa ɓeɓpa aanda-cúuraayaa, ya teffa ga kiwiikaa en ga ɗook loteelaaɗa bi líiffa, ya weessawa ga ɗook kakayfii. Ga saasi ínínŋcaa awwa kitak na meliccaa, toonaataa taa ríi', kakayfaa faa yëngëluk.

Mbiiɓcaa ciyitnakanakcaa ciyaakcaa

Mbiiwaa ɗeɓɗa

6Waa ennda ɗa, malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa ɓayu mbiiɓcaa ciyitnakanakcaaɗa, ɓaa waayuk ga kimbiiɓ.

7Malaakaa yíinoo dalla kimbiiɓ: toɓ-galaas wiyaak na kiwii, caa akitukoh na ñíf, íifukka ga kakayfii. Fodaama, Komii kakayfii wukaahaywii takka, komii tediktii wukaahaywii takka, ee ɓéeɓ iñaa en pëegíi fihiilii takka dúr.

Mbiiwaa wukanakwaa típpa

8Malaakaa yukanakyaa dalla kimbiiɓ waagari: iñaa man na jaŋjaŋ wiyaak waa en na kitak, jafussa ga giiyaa. Fodaama, komaa giiyaa wukaahaywaa ennda ñíf,

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

9komii wukaahaywii iñcii Kooh sak pesi ga giiyiiɗa, ɗúmmba, ee komii wukaahaywii gaal-giiyʼcii yasukohha.

Mbiiwaa wukaahaywaa típpa

10Malaakaa yukaahayyaa dalla kimbiiɓ waagari: ol wiyaak, waa yaañ en fan kocom-kiwii, ɗëegísukoh asamaan, dalla kikeen ga ɗook komii wukaahaywii húlúɓcii, na ga ɗook haalaa-músúcii.

11Olaama teeku «gít». Komii músúmii wukaahaywii aayya heh en fan gít ee ɓo' ɓiyewin kaannda ndaga músúmaa ɓa anee maama, lak ma yasukohin.

Mbiiwaa wu-nikiiswaa típpa

12Malaakaa yunikiisyaa dalla kimbiiɓ waagari: komii nohii wukaahaywii, na wii ñiidii, na wii olcii míkussa. Fodaama komii wukaahaywii lee'laatiigaca dalla kiñúus, ee komii wukaahaywii lee'laatii en na nohɗa yʼímmba, wii wekii ɓan yʼímmba.

13Lëehí'ta mi hotta caagiyoofaa en na kipún ga jepitaa asamaan, mi kelohhari yaa wo' didóolí' an: - Massa, massa, massa ɗú, ɓuwii ga ëldúnaɗa, ndaga mbiiɓcii tes malaakacii ɓaahayɓii yʼah kimbiiɓɗa!

Ínohlukoh 9

Mbiiwaa wu-yëtúuswaa típpa

1Waa ennda ɗa, malaakaa yuyëtúusyaa dalla kimbiiɓ mbiiwaagari: mi hotta olaa ɗëegísukoh asamaan keennda ga kakayfii. Olaa erussa kucëwíikaa nogaa ɓu-baam.

2Ya lëgíssa nogaa ɓu-baam, ee iifiil dalla ga kimeyoh, waa ɗúuk en fan iifiil púu' wiyaak, bi nohii na ëldúnaanii ñúusí'ta ndaga iifiilaama.

3Laakka payʼcaa meyoh ga iifiilaama, ɓa tasaarukohha ga ëldúna. Ɓa onussa kimín kitum mesiklaat fodii dagal.

4Ɓa hoonohussa kile' ga pëegíifii, ga tediktii wala ga ɓéeɓ iñcii paali ga kakayfiiɗa, wayee ɓa eem rek ga ɓuwii ɓayussii mandargaa Kooh ga púkcaagaɓaɗa.

5Ɓa onussiiɓa ki'ap, wayee ɓa sodalɓa iñaa le' ñiin ciyëtúus. Ee mesiklaataa ɓa yʼah ɓuwaa kitumɗa man na meskilaat ɗoɓ dagal ga ɓo'.

6Ga bescaama, ɓuwii heelsan kikaan ee ɓa hotanndiika. Ɓa kíiman kikaan ee kikaan núpanɓa hen fír.

7Payʼcaa madu na pëníscaa waayuku kiɓay kiheñohnee. Ɓa ɓayin ga hafcaa iñaa man na baanu-buu' wu-wúrúus ee fíkíicaagaɓa man na fíkíi ɓo'-súusúus.

8Ɓa ɓayin fencaa man na fen ɓeti ee síscaagaɓa man na sís gayindi.

9Fasaacaa man na eku kúltí-pewiñ. Ríiraa paaɓcaagaɓa man na ríi' sareet-pënís ciyewin caa íisuk kiheñohnee.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɓa ɓayin lúk, fodii lúk dagal na kútúŋ ga siñdaanaa, ee ga tútúŋtaama, daŋaraa ɓa ƴah ɓuwaa kisodaloh iñaa le' ñiin ciyëtúusɗa, waa ga.

11Buuraa paƴcaama yërí en malaakaa nogaa ɓu-baam. Ya teeku Abadon ga lak ki'Ebërëe, ee ga kiGerek ya ɓaysi Apoliyon .

12Kofeelkii ɗeɓɗa paafin. Tík ganaa, kanak ciliis jomin kihay ɓan.

Mbiiwaa wu-yitniinoowaa típpa

13Malaakaa yuyitniinooyaa dalla kimbiiɓ mbiiwaagari: mi kelohha koonaakaa meyoh ga wiiƴcaa cinikiiscaa ga loteel-wúrúusaa en ga fíkíi Koohɗa.

14Koonaakaa wo"a malaakaa yuyitniinooyaa ɓay mbiiwaaɗa an: - Ɓëgísaa malaakacii ɓinikiisɓii ɓagu ga yahaa húlúwii wiyaakwii teeku Ëfaratɗa.

15Waa ennda ɗa, malaakacaa ɓinikiisɓaa ɓëgísussa. Ɓa waayukee wahtiima na besiima, ñiidiima na kíiskiima kiɗúbí' komii wukaahaywii ɓuwii ga ëldúnaɗa.

16Ga iñaa mi kelohɗa, soldaa'caa lapu pënís kiheñohneeɗa enee ɓimílíyoŋ citéemée'-kanak (200 Mílíyoŋ).

17Pëníscaa na ɓuwaa lapɓaɗa, mi hotɓa en fan ga heeƴ, fodii dii: ɓa ekuk kúltí-pewiñ ciyo'oh cor en fan kiwii, cibúloh, búlohaa deeƴ ga súusúus ee cimbaasaan en fan pëndël witamóhí' . Hafcaa pëníscaa man na haf gayindi. Kiwii, iifiil na pëndël witamóhí', caa meƴ ga túuwtaagaɓa.

18Kofeelcaa kaahaycaa caamaa, meƴ ga túuwtaagaɓaɗa ennda: kiwiikaa, iifiilaa na pëndëlaa, ca ɗúbí'ta komii wukaahaywii ɓuwii ga ëldúnaɗa.

19Doolaa pëníscaa ɓayɗa nak en ga lúkcaa na ga túuwtaagaɓa. En ki'enaa, lúkcaagaɓa man na goŋ; ca ɓayin haf, ee ca tumi ɓuwaa iñaa meskin naca.

20Wayee nak ɓuwaa tes kaanussii ga kofeelcaa-caamaɗa, foñussii ga fen iñcaa cibóní'caa ɓa tumee na yahɓaɗa. Ɓa ɓaa lís kijaamuk raɓ-seytaani na nataalcaa hëwírohu wúrúus, wala hëelís, wala përëm, atoh cimórí' wala doo' kedik. Ee iñcaama mínoo kihot, ca mínoo kikeloh, ca mínoo kitíin.

21Ɓa ɓaa lís ga ki'ap ɓo', kinaahkaa ɓa enukoheeɗa, kifaanuk na ɓaa en ɓéeɓ, na kilok.

Ínohlukoh 10

Malaakaa na kukëyítkaa

1Waa ennda ɗa, mi hotta malaaka yiliis yilëekí'-dooli yaa yoosukoh asamaan, úulukin yaayeel. Ko'kaa-huulaa wíilin hafaagari, fíkíifaa faa melic en fan noh ee kotcaa yo'ohin en fan jelem kiwii.

2Ya ɓayin ga yahci kukëyít jaa kúnísuunun. Ya yíppa kotaagari ñaabaa ga giiyaa, wuseŋwaa ya yíppawa ga kakayfii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ya dalla kiles koonaa ga ɗook en fan gayindifaa en na kibëmbuk. Daa ya fiipee, íníŋcaa ciyitnakanakcaa tëesí'ta.

4Daa íníŋcaa ciyitnakanakcaa tëesɗee, mi waa'ta kibín iñaa ca wo'ɗa, wayee mi kelohha koonaakaa meyoh asamaan, wo"aroo an: - Iñii íníŋcii ciyitnakanakcii wo'ɗa enat kúmpa ga ɓéeɓ, kaa bínndi.

5Waa ennda ɗa, malaakaa mi hotee tuukin ga giiyaa na kakayfiiɗa, ɓëwí'ta yahaagari ñaabaa, ëewdohha asamaan.

6Lëehí'ta ya waatta ga ɓii en na kipes bi taa'ɗa, yii sak asamaanii na ɓéeɓ iñcii en gaɗa, kakayfii na ɓéeɓ iñcii en gaɗa, giiyii na ɓéeɓ iñcii en gacaɗa, ya wo"a an: - Diimaɗa, laakissii kisekis dara.

7Bëríinaa ɗú keloh malaakii yuyitnakanakyii, fúrísan mbiiwaagariɗa, ɓéeɓ iñii Kooh am kitum ee ínohukkii duumɗa, hay kimat sëk fodaa daa ya yéegaleeka súrgacaagari enu sëldíigacaagariɗa.

8Koonaakaa mi kelohee, meyoh asamaanɗa nak wo'issaroo an: - Kara, fu ɓeɓ kukëyítkaa kúnísuunun en ga yah malaakaa tuuk ga giiyii na kakayfiiɗa.

9Mi ka'ta ga malaakaa, kiwo"i ya e'too kukëyítkaa jaama. Ya wo"aroo an: - Uuna, ñamaaja. Ja hay kicelem fodii kúum ga kúuwkiigaraa, wayee le' lookfunaa, hay ki'aay heh .

10Fodaama, mi ɓeɓpa kukëyítkaa ga yah malaakaa, mi ekkaja ga kúuwroo, mi yaa ñam. Ja celemmba fodii kúum, wayee daa mi oneeja, ja aayya heh ga lookkoo.

11Lëehí'ta, mi wo'ussa an: - Fu jomin kika' kiyéegalohis iñcii Kooh ƴah kitum, aaw ga heet ciyewin, túl tiyewin, lak ciyewin na buu' ɓiyewin.

Ínohlukoh 11

Seedicaa ɓanakɓaa

1Waa ennda ɗa, mi erussa doo'-barahaa man na dooraa natohsi hen, mi wo'ussa an: - Koluka, fu nat Kaanfii Kooh, fa na loteelii, fu kín ɓuwii en na kijaamuk Kooh gaɗa.

2Ɗekatii Kaanfii Kooh hanoh foohɗa nak, íisaawa, kaa natwa, ndaga wa foñɗu yiifa'cii. Ɓa hay kitogisoh teerii wisela'í'wii iñaa le' ñiin cidaaŋkaah-nikiis na ñiin kanak .

3Mi hay ki'on seediciigoo ɓanakɓii, ɓa yéegaloh iñii Kooh wo'ɗa, ee ɓa ekukan saaku, kitoŋ iñaa le' bes cijúnni na bes citéemée'-kanak na cidaaŋkaah-yitniinoo (1.260).

4Seedicaama ɓërí en tedik-ólíwíyéetii tanaktii na ɓan lampucii kanakcii en ga fíkíi Ha'mudii laak kakayfiiɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ɓaa waa'ɓa kitum iñaa mesikinaa, kiwii hay kimeƴ ga túuwtiigaɓa, tëkí' ɓuwaa sagoh naɓaɗa. Kayoh, ɓaa fu waa'ɓa kitum iñaa meskinaa, fu joman ki'apu fodaama.

6Seedicaama onuunun kimín kilaŋ asamaanii ee toɓ keenoo kakay bi ga daa ɓa lëehɗan kiyéegaloh iñii Kooh wo'ɗa. Ɓa onuunun ɓan kimín kisúpít músúmii ma en ñíf, na kimín kifeek ɓu-ëldúna na kofeelcaa leehoo, wahtaa neɓɓa tóoh.

7Ee binaa ɓa lëehí' kiseedi'aa, rawaa yisóotí'yaa meyoh ga ɓu-baamɗa hayɓa kiheñoh, ya laak ndam ga ɗookɓa, apɓa.

8Fodaama, faraafcaagaɓa hay kifoñu ga paanaa en ga teeraa wiyaakwaaɗa. Teeraama, Kooh abohwa fodii Sodom wala Esípti ee Ha'mudiigaɓa daayohsee ga kuraanaa daama.

9Iñaa le' bes kaahay na caban, ɓiɓo' ga heetaa en ɓéeɓ, ga níilaa en ɓéeɓ, ga lakaa en ɓéeɓ, na ga kúlkaa en ɓéeɓ, hay kihayu kimalak faraafciigaɓa, ee ɓa íisanndii ken acca.

10Ɓéeɓ ëldúna, keeñɓa hay kisoos ga iñaa dal ɓuwaamaɗa, ɓa neɓluki, ɓa wosohi cikëñí' ga díkaantiɓa ndaga seedicaa ɓanakɓaama sodalseera ɓuwii lool.

11Wayee waa bescaa kaahaycaa na caban matɗa, ëpaa onohi kipes, ee meyoh ga Koohɗa hayya, sorukkaɓa, ɓa kolukka. Daama, ɓuwaa tuukee kimalakɓaɗa, tíitussa bi ɓaa saak.

12Seedicaa ɓanakɓaa kelohussa koonaakaa wo' didóolí', meyoh asamaan, an: - Lapat dii! Yaayeel úullaɓa, ɓa lappa ɗook asamaan. Ɓuwaa sagoh naɓaɗa ɓaa malak ga.

13Ga wahtaama siiƴ, kakayfaa yëngëlukka didóolí', ee ga iñaama, kaan cidaaŋkaahcaa fu am ga teeraa tóoh, fíinoofaa ɓú'ta ga, ɓo' ɓijúnni-yitnaɓanak (7.000) kaanussa ga yëngëlaa kakayfaa waama. Ɓuwaa ɓíinoo múc gaɗa tíitussa, ɓa aawwa kindam Koohyii hanoh ɗookɗa.

14Kofeelkii kukanakkii paafin foduma. Malakat kofeelkii kukaahaykii kii hay diima-diima.

Mbiiwaa wu-yitnakanakwaa típpa: Kihaykii Nguurii Kiristaanii

15Malaakaa yuyitnakanakyaa mbiiɓpa ee ga asamaan laakka toonaataa tëesí' an: - Nguurii ëldúna tíkuunun kimma ga yah Kooh, Ha'mudiigaruu, na ga yahKiristaaniigari, ee ya yƴah kinguuruk bi taa'.

16Waa ennda ɗa, yaakcaa ɓidaaŋkaah-kanak na ɓinikiisɓaa yuŋsee ga fíkíi Kooh, ga baŋ-buu'caagaɓaɗa, yípussa púk kakay, ɓa ɓaa jaamuk Kooh.

17Ɓa ɓaa wo' an: - Kooh, Ha'mudii mín tóohɗa, fu yii fu en ee fu eneeɗa, ɗí ɓii kañnjaa ndaga fu teewohin doolii kimínkiigaraa ee fu tuukirin nguuriigaraa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Heetcii aylukuunun, wayee nak aylukiigaraa wërí yoosuk. Wahtii le'in, wii fu ʏah ki'atti' ɓuwii kaaninɗa, wii fu ʏah kineehal súrgaciigaraa enu sëldíigaciigaraaɗa, na ɓuwii en ɓuufuɗa ee niikuunun teekiigaraaɗa, oomaanoo, yaakoo. Wahtiima ɓan, wërí en wii fu ʏah kiɗúbí' ɓuwii yahsoh ëldúnaɗa.

19Waa ennda ɗa, ɗekataa wisela'í'waa Kooh ga asamaanɗa lëgísukka, gaalaa mandarga kifiiliimunkii Kooh na ɓuwiiɗa , hotukka ga ɗuuʏgaa. Kooh awwa kimelic, toonaataa taa ríi', íníŋcaa caa tak kitak, kakayfaa faa yëngëluk, ee toɓ-galaas wiyaak waa keen.

Ínohlukoh 12

Iñcaa ciyitnakanakcaa Kooh teewoheeɗa
Ɓetifaa na goŋ-jësíkaa

1Fodaama, Kooh teeɓparoo enaama yiyaak yaa meʏ ga asamaan: ennda ɓeti, fa úulukin nohii, ñiidii hanohin fíldoo kotcaagari, ee ya ekukin baanu-buu', waa ɓay ol cidaaŋkaah na kanak.

2Ɓetifaa enee na look bi fa faa ʏah kilaak kowu. Fa faa fiip ndaga lëgëyaa kilaakkaa na mesiklaataa kilímkaa.

3Mi hotta enaama yiliis yaa meʏ ga asamaan ɓan: ennda goŋ-jësík yiyaak, yiyo'oh cor en fan kiwii. Ya ɓay haf ciyitnakanak na wiiʏ cidaaŋkaah, ee hafaa en tóoh ekukin baanu-buu'.

4Ya fëyëekíssa komii wukaahayii olcii ga asamaanɗa na lúkaagari, jaffaca ga kakayfii. Ya tuukka ga fíkíi ɓetifaa en na kilaak kowuɗa, en ɗanaa kowukaa límsinaa, ya ñamka.

5Ɓetifaa nak laakka kowu kiʏaal, kaa ʏah kiníi' heetcii ga ëldúnaɗa ɓéeɓca na ngot-pewiñ. Kowukaa dalla kiɓewu ɓayussa ga yahaa Kooh, ga baŋ-buuraagari.

6Ɓetifaa nak núppa, ka'neera ëgí'-dúndagaa, ga ɗekataa Kooh waayukɗeeriɗa, en ɗanaa, ya toputu'u daama iñaa le' bes cijúnni na citéemée'-kanak na cidaaŋkaah-yitniinoo (1.260).

7Waa ennda ɗa, heñ wiyaak dalla kilaak ga asamaan. Míseel, malaakaaKooh yiyaakyaa, ya na malaakacaagari ɓaa heñoh na goŋ-jësíkaa. Yaama ɓan, ya na malaakacaagari, yaa heñoh naɓa.

8Wayee goŋ-jësíkaa mínndii ga heñaa, ee fodaama ya laakissii fen daa ya enan ga asamaan, ya na malaakacaagari.

9Ya jafussa ga fooh, ya goŋ-jësíkaa, goŋ-cosaanaama wo'u sépí'í'-ga-nofii, wala Seytaanii, yii ɗúki ɓéeɓ ëldúnaɗa. Ya jafussa ga kakay, ya na malaakacaagari.

10Lëehí'ta, mi kelohha koonaa kiyaak ga asamaan, kaa wo' an: - Diimaɗa, jamaanii kimúckii le'in, diimaɗa Koohyiigaruu teewohin iñii ya mínɗa ee tuukirin nguuriigari. Diimaɗa Kiristaaniigari eruunun doolii. Ga iñaama, pokoh-kiwo'ii, yii wekoo nohoo ëpírohi mbok-kerceenciigaruu na Koohɗa, jafuunun ga kakayfii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Ɓa nak, ɓa laakin ndam ga ɗookci ndaga ñífii kubaalkii aamɗuseeɓaɗa, na ɓan kayohfaa ga wo'eenaa ɓa seedi'eeɗa. Ɓa keeñukkii kipeskaagaɓa bi ɓa niikka kikaan.

12Kërí tah, fu asamaan na ɗú ɓii ɗú dëk gaɗa, neɓlukat!! Kakayfii na giiyii nak, massa ɗú, ndaga sépí'í'-ga-nofii yoosukin garúu, ee ya líifin na tam-keeñ ga dii ya ínohin an ya tesohissii yewinɗa.

13Daa goŋ-jësíkaa hotee an ya jafuunun ga kakayfii, ya íisukka ga fenoo ɓetifaa límee kowukaa kiƴaalkaaɗa.

14Ɓetifaa nak tokɗussa paɓcaa kanakcaa caagiyoofaa fiyaakfaa, en ɗanaa ya pún bi ga ëgí'-dúndagaa, ya saan gogaa, ya en ga ɗekataa Kooh waayukɗeeriɗa, ya toputu'u da iñaa le' tíkíis taahay na caban .

15Waa ennda ɗa, goŋ-jësíkaa weessa na kúuwci músú miyewin en fan húlúɓ, ga fenoo ɓetifaa, doonaa músúmaa ɓayfa.

16Wayee kakayfaa sommba ɓetifaa, fa lëgísukka, fa annda músúmaa goŋ-jësíkaa weesee na kúuwciɗa.

17Goŋ-jësíkaa nak, keeñci tammba ga ɓetifaa lool, ya móoñísneera heñaa ga towutaa ɓetifaa tesɗa, ɓaa taabuk iñcaa Kooh nakoh kitumɗa, ee ɓa dëk ga kiseedi' Yéesuɗa.

18Waa ennda ɗa, goŋ-jësíkaa tuukka ga seereenaa giiyaa.

Ínohlukoh 13

Raɓ meƴca ga giiyaa

1Tíkka ga, mi hotta raɓ yidëyna yaa en na kimeƴ ga giiyaa. Ya ɓayin wiiƴ cidaaŋkaah na haf ciyitnakanak. Wiiyaa en ɓéeɓ ɓayin baanu-buu', ee hafaa en ɓéeɓ bíduunun ga teek-ɓasee ga Kooh.

2Rawaa mi hotɗa nak, man na cígídoo, kotcaa man na kot rawaa wo'si úrsi kiyak na kikaañ, ee kúuwkaa man na kúuw gayindi. Goŋ-jësíkaa e'tari kimínkaagari, e'tari baŋ-buuraagari, ee e'tari ɓan dooli wiyaak.

3Wíinoo ga hafcaa ɓayin gaañaa man na hoossee hen, ee gaañaama ƴeeri ki'apɗa, wakka. Ɓu-ëldúna ɓéeɓba waaru'ussa ga rawaa, ɓa taabukkari.

4Ɓéeɓ aawwa kijaamuk goŋ-jësíkaa ndaga daa ya on rawaa dooliɗa. Ɓa ɓaa jaamuk ɓan rawaa, ɓa ɓaa wo' an: «Ɓii yiida man na rawii? Ɓii yiida mín nari kiheñoh?».

5Rawaa nak, onussa kiwo' wo'een tay na wo'een-ɓasee ga Kooh. Ya onussa kon dooli kitum ga iñaa neɓpi, iñaa le' ñiin cidaaŋkaah-nikiis na kanak.

6Rawaa nak aawwa kiɓas Kooh, kiɓas teekii Kooh, kiɓas taalaa Kooh dëkohɗuɗa na kiɓas ɓan ɓéeɓ ɓuwaa dëk ga asamaanɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ya onussa kiheñoh ɓuwii enu ɓuu Koohɗa ee ya laak ndam ga ɗookɓa. Ya onussa ɓan dooli ga ɗook níilaa en ɓéeɓ, heetaa en ɓéeɓ, lakaa en ɓéeɓ na kúlkaa en ɓéeɓ.

8Ɓéeɓ ɓuwii ga ëldúna, ee aboh ga iñaa wa saksee bi wati, teekcaagaɓa bídussii ga këyítfaa ɓuwaa laak kipeskaaɗa, hayussi kijaamuk. Këyítfaama fuu kubaalkaa hoossee fodii sarahɗa.

9Ɓaa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

10Ɓaa Kooh wo' an fu hay kiɓagunaa, fu hay kiɓagu. Kooh wo' an fu hay ki'apu na kalawaa, fu hay ki'apu na kalaɓ. Iñaama tah ɓuwii en ɓuu Koohɗa, ɓa jom kiguu'guuluk hen ee ɓa taam na ngëm.

Raɓ meʸca ga kakayfii

11Waa ennda ɗa, mi hotta raɓ yiliis yaa en na kimeʸ ga kakayfii. Ya ɓayin wiiʸ kanak, caa man na tuwiiʸ baal yiʸín ee ya wo'ee fodii goŋ-jësík.

12Rawaa meyee ga giiyaaɗa, ɓéeɓ doolaa ya laakɗa, yiima laakinwa ee ya yaa teewohwa ga fíkíi rawaa ga giiyaaɗa. Ya yaa gítín ɓu-ëldúna kijaamuk rawaama meyoh giiyaa ee ɓay gaañaa man na ya hoossee hen bi wakinɗa.

13Ya yaa tum kíntaan ciyaak, caa karin sah bi ga kiyóoskí' kakay, ga fíkíi ɓéeɓ, kiwiikaa meyoh asamaanɗa.

14Fodaama, ya múuyʸɗi ɓuwii ga ëldúnaɗa na kíntaancaama ya onu kitum, ga fíkíi rawaa meyohee ga giiyaaɗa. Ya yaa wo' ɓuwaa kihëwí' nataalaa rawaa hoossee na kalaɓfaa ee ya yaa pesisɗa.

15Ya onussa kipesi' nataalaa rawaa waama, ya tummbawa bi wa mínnda kiwo', ee wa onuunun an ɓéeɓ ɓaa fu jaamukkiiwanaa fu apu.

16Rawaa yukanakyaa gítínnda kon ɓéeɓ ɓuwii, oomaanoo, yaakoo, buuroo, nduuloo, ñaamoo, ɓaa enndii ñaamoo, kiɓay mandarga rawaa ga yah-ñaam wala ga púk.

17En ɗanaa, ken mínoo kilom wala kitoon ee ɓayyii mandargaa rawaa: ennda teekaagari wala kídaa hín nawa.

18Diima kilaak hamhamërí meekisohu dii: ɓaa laakin hel hay kimín ki'ínoh iñii kídii teekii rawii waa' kiwo'ɗa. En ki'enaa, kídiima hín na wii teekii ɓo'-súusúus . Wërí en téemée'-yitniinoo na daaŋkaah-yitniinoo na yitniinoo (666).

Ínohlukoh 14

Kubaalkaa na ɓuwaa ɓiyewinɓaa ya laasɗa

1Waa ennda ɗa, mi hotta Kubaalkaa tuukin ga jaŋjagaa Síyoŋ, ya na ɓo' ɓijúnni citéemée' na ɓijúnni cidaaŋkaah-nikiis na ɓijúnni cinikiis (144.000). Yaa en ɓéeɓ, teekii kubaalkii na wii Kooh paamci, bíduunun ga púkaagari.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Mi kelohha koonaa, kaa meyoh asamaan, ee ka ríi' en fan yëngëlaa dúuscaa ga giiyaaɗa, en fan ɓan íníŋ wiyaak. Koonaakaa mi kelohɗa madin ɓan na ríi' riiticaa ɓiɓo' en na kiriiti.

3Ɓéeɓ ɓuwaama ɓaa ʎeek ʎeek-kañ wi'as ga fíkíi baŋ-buuraa, ga fíkíi enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa, ee ga fíkíi yaakcaa ɓan. Yeekaama, Ken mínoowa kiyoon, enndii ɓuwaa ɓijúnni-téemée'ɓaa na ɓijúnni-daaŋkaah-nikiis na ɓijúnni-nikiisɓaa ɓaama Kooh laas ga ëldúnaɗanaa.

4Ɓuwaama nak mossoo kilíiɓ ga kitaam na ɓeti, ee ɓa setin wic. Ɓa taabuki Kubaalkii daa ja aaw tóoh. Kooh yërí laasɓa ga díkaanti ɓuwii, ɓa erohha hafɓa ga Kooh na ga Kubaalkii fodii iñaa nísu ga iñcaa píiku, kifaani' Koohɗa.

5Ee saboh fíinoo mosoo kimeʎ ga kúuwɓa: ɓa laakoo sík.

Malaaka ɓaahay yéegalohha atti'aa Kooh

6Waa ennda ɗa, mi hotta malaaka yiliis yaa en na kipún ga jepitaa asamaan. Ya haydoh hewhew winéwí' waa nísukoo bi taa', kiyéegalwa ɓéeɓ ɓuwii ga ëldúnaɗa: kúlkaa en ɓéeɓ, níilaa en ɓéeɓ, lakaa en ɓéeɓ na heetaa en ɓéeɓ.

7Ya yaa wo' didóolí' an: - Niikat Kooh ee ɗú e'ti ndam! Kayoh, wahtii ya ʎah ki'atti' ëldúnaɗa le'in. Kon jaamukat ɓii sak asamaanii, kakayfii, giiyii na haalaa-músúciiɗa.

8Laakka malaaka yiliis, yukanak, taammba ga fenoo yuɗewaayaa, wo"a an: - Babíloon, teerii wiyaakwii keenin! Ya yii ya lëelɗee heetcii ɓéeɓ na biiñii kifaanuk-pakaʎkiigari kiyaakkii ya enukohɗa, ya keenin jac!

9Laakka malaaka yiliis, yukaahay, taammba ga fenoo ɓanakɓaama, wo"a didóolí an: - Ɓéeɓ ɓaa fu jaamuk rawii na nataaliigari, ee fu ɓay mandargiigari ga púkaagaraa wala ga yahaagaraanaa,

10fu hay ki'an ɓan ga biiñaa aylukaa Kooh. Biiñaama nak koocussii ee Kooh hafanndaawa ga kaas aylukaagari. Fu yaama, fu hay kisodalu lool ga kiwiikaa na pëndëlaa witëmí'waa, ga fíkíi malaakacii Kooh na ga fíkíi Kubaalkii.

11Fodaama kiwiikaa ʎahhaa kisodalɗa, iifiilaagaka ʎah kiɗúuk bi taa'. Ee ɓuwii jaamuki rawii na nataalaagariɗa, na ɓéeɓ ɓaa mandarga'u na teekiigari, laaksanndii íika', enndii wek enndii noh.

12Iñaama tah ɓuwii en ɓu-Kooh, taabuk iñcii ya nakoh kitum, ee ɓa gëmin ga Yéesuɗa, ɓa jomin kiguu'guuluk.

13Waa ennda ɗa, mi kelohha koonaakaa meyoh asamaan, wo"aroo an: - Bídaa iñii yii: «Aboh diima, ɓa yewinin múu' ɓuwii en wíinoo naHa'mudii bi ga kikaanɗa!» Helii yisela'í'yii wo' an: - Kayoh, ɓa hay ki'íikaruk ga coonucaa ɓa dayeeɗa. En ki'enaa, tumeencaagaɓa hayɓa kitaabuk.

Ëldúna píikussa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Waa ennda ɗa, mi hotta yaayeel wiyaanaaw ɗer, ee ga ɗookgaa laakin iñaa yuŋ ga man na ɓo' . Ya ekukin baanu-buu' wu-wúrúus ga hafaa, ee ya abin píikaa wikëeñí' ga yahaagari.

15Laakka malaaka yiliis yaa meyohKaanfaa Kooh, ya yaa fiip ɓaa yuŋ ga yaayeelaaɗa an: - Tíkaa píikaaniigaraa fu aaw kigú' ndaga kipíik le'in ee tóoh lúudin kipíik ga kakayfii.

16Fodaama, ɓaa yuŋ ga ɗook yaayeelaaɗa weessa píikaanaagari ga kakayfii, ëldúna tóoh píikussa.

17Laakka malaaka yiliis yaa meyoh Kaanfaa Kooh ga ɗookɗa. Yaama ɓan abin píikaa wikëeñí'.

18Lëehí'ta, laakka ɓan malaaka yiliis yaa meyoh loteelaa. Yaama yërí laak dooli ga kiwii. Ya fiippa yaa ɓay píikaanaaɗa, didóolí an: - Tíkaa píikaaniigaraa wikëeñí'wii, fu gú' yool-reseŋcii ga ëldúnaɗa, ndaga ca lúudin.

19Waa ennda ɗa, malaakaa weessa píikaanaagari ga kakayfii, gú'ta yoolcaa reseŋcii ga ëldúnaɗa. Ya íiffaca ga seesaa'-biiñaa wiyaakwaa en aylukaa Koohɗa.

20Towu reseŋtaa togisohussa ga ɗuuʎ iñaa seesohsiɗa, ga foogaanaa teeraaɗa. Ñíf meyohha ga, wa taakka iñaa hín na kíloomeet citéemée'-kaahay (300) ga agilaat, ee wa lappa bi hínnda na laaɓcaa pëníscaa ga ɗook.

Ínohlukoh 15

Malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa na kofeelcaa ciyitnakanakcaa mëeñdohɗa

1Waa ennda ɗa, Kooh teeɓparoo enaama yiyaak yiliis ga asamaan, yidóoyí-waa': malaaka ɓiyitnaɓanak ɓayuunun kofeelcaa ciyitnakanakcaa mëeñjoh ee cërí ʎah kimëtí' aylukaa Koohɗa.

2Mi hotta ɓan enaama, en fan giiʎ-seetu, waa akitohu na kiwii. Ɓuwaa tëhin rawaa, ɓa jaamukii nataalaagari, ee ɓa ɓayyii kídaa hín na teekaagariɗa, tuukuunun ga ɗook giiʎ-seetaa. Ɓa níkukin riiticaa Kooh ereeɓaɗa,

3ee ɓa ɓaa ʎeek ʎeek-kañii Móyíis, súrgaa Kooh na wii Kubaalkii, an: - Kooh, Ha'mudii ee mín ga tóohɗa, tumeenciigaraa yakin ee newin kimalak, fu buurii ɓéeɓ heetcii, iñaa fu natin kitum tóoh, júwin ee koo' ga waas.

4Ha'mudii, ɓii kaañanndaa kiniikoo ɓa? Ɓii sagan kikañ teekiigaraaɗa ɓa? Kayoh, fu doŋ fu yërí sela', ee ɓéeɓ heetcii hay kihayu ʎí'u ga fíkíifu, jaamuksiraa, ndaga ɓa hotin an tumeenciigaraa júwin.

5Waa iñaama paaffa, mi hotta ga asamaan, ɗekataa wëñ kisela' en ga taalaa teewoh kifiiliimunkaa Kooh na ɓuwiiɗa, lëgísukin.

6Malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa ɓayu kofeelcaa ciyitnakanakcaaɗa meyohussa da. Malaakaa en ɓéeɓ ekuk kúltí sooy fiyaanaaw ɗer bi faa melic, ee pëkírukin liiɓ-wúrúus ga fasaafaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Yíinoo ga enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗae'ta malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa kaas-wúrúus ciyitnakanak caa líifin muut na aylukaa Kooh, yii en na kipes bi taa'ɗa.

8Waa ennda ɗa, ɗekataama wëñ kisela'ɗa líiffa na iifiil, kiteewoh ndamaa Kooh na doolaagari. Ee ken mínndii da ki'aas bi ga daa kofeelcaa ciyitnakanakcaa malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa haydohɗa matan.

Ínohlukoh 16

Kaascaa ciyitnakanakcaa tum aylukaa Koohɗa

Kaasaa ɗeɓɗa

1Tíkka ga, mi kelohha koonaa kiyaak, kaa meyoh ɗekataa wëñ kisela' gaKaanfaa Koohɗa, ka wo"a malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa an: - Karat, ɗú íif ga ëldúna kaascii ciyitnakanakcii tum aylukii Koohɗa.

2Waa ennda ɗa, malaakaa ɗeɓɗa, ka'ta, íiffa kaasaagari ga ëldúna. Taaw cibóní', ciméeskí' dalla kimeʼ ga faancaa ɓuwaa ɓayee mandargaa rawaa ee jaamuksee nataalaagariɗa.

Kaasaa wukanakwaa

3Malaakaa yukanakyaa íiffa kaasaagari ga giiyaa, músúmaa dalla kiman na ñíf ɓaa kaanin. Ɓéeɓ iñcaa pesee ga giiyaaɗa kaannda.

Kaasaa wukaahaywaa

4Malaakaa yukaahayyaa íiffa kaasaagari ga húlúɓcii na haalaa-músúcii, ca súpítukka ennda ñíf.

5Daama, mi kelohha malaakaa onu dooli ga ɗook músúciiɗa wo"a an: - Fu yii fu en, fu enee ee fu sela'inɗa, fu júwin ga dum fu atti' iñcumaɗa.

6Waa ɓa ɓërí aamee ñífaa ɓuwaa en ɓuufuɗa na waa sëldíigaciigaraa, fu nak, fu erinɓa ñíf ɓa an ee gënin gaɓa.

7Mi kelohha koonaa kaa meyoh loteelaa tëkírohsi cúuraayɗa an: - Ehee, Kooh, Ha'mudii mín tóohɗa, iñcii fu atti'ɗa koo' ga waas ee júwin!

Kaasaa wu-nikiiswaa

8Malaakaa yunikiisyaa íiffa kaasaagari ga ɗook nohii, wa onussa kitëkí' ɓuwii na kiwiikiigawa.

9Noh witëmí' aawwa ɓuwii kitëkí', ɓa ɓaa ɓas Kooh, ya yii ya laak dooli ga ɗook kofeelcaa caamaɗa. Ee ɓa saŋnga kisúpít kipeskaagaɓa, ɓa e' Kooh ndam.

Kaasaa wu-yëtúuswaa

10Malaakaa yuyëtúusyaa íiffa kaasaagari ga ɗook baŋ-buuraa rawaa. Fodaama, kúlkaa rawaa nguurukohɗa ennda ga ñúus kërúus. Ɓuwaa aawwa kiɗowuk perem ndaga mesiklaat.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Ɓa ɓaa ɓas Kooh yii ga asamaanɗa ndaga kofeelcaa ɓa en na kidayʼɗa na taawcaa amɓaɗa; ee bi wati, ɓa saŋnga kisúpít kipeskaagaɓa.

Kaasaa wu-yitniinoowaa

12Malaakaa yuyitniinooyaa íiffa kaasaagari ga húlúwaa wiyaakwaa wo'u Ëfaratɗa, músúmaa dalla kisíiñ kifoñi' buu'caa kúlkohu meyaa'-nohɗa waas.

13Waa ennda ɗa, mi hotta raɓ ɓibóní' ɓaahay ɓaa waa' kiman na buuru-buu', ɓa meyʼca, yii ga kúuwkaa goŋ-jësíkaa, yíinoo ga kúuwkaa rawaa , yíinooyaa ga kúuwkaa sëldíiga sépí'í'-ga-nofaa .

14En ki'enaa, iñcaa enee raɓ ɓibóní', ɓaa tumi kíntaan. Ɓa ka'ta ga buu'cii ga ëldúnaɗa ɓéeɓba, kihídírohba kiheñohnee ga besaa wiyaakwaa Kooh, yii mín tóoh amɗa.

15Ha'mudii wo' an: - Malakat, mi yii hay fodii lok. Ɓaa neehhii ee yaa na kúltícaagari, yewinin múu' ndaga ya tíidoo faan ɓuucuuc bi ɓo' hoti kacici.

16Fodaama, raɓcaa ɓibóní'ɓaa hídírohussa buu'cii ëldúna ga ɗekataa wo'si ga ki'Ebërëe Armagedoŋɗa.

Kaasaa wu-yitnakanakwaa

17Malaakaa yuyitnakanakyaa íiffa kaasaagari ga uurisii. Koonaa kiyaak kelohukka ga ɗekataa wëñ kisela'ɗa, meyoh baŋ-buuraa. Ka wo"a an: - Matin sëk!

18Daama, laakka melic, toonaa na íníŋ, caa en na kiríi', na yëngëluk-kakay wiyaak, waa mosoo kilaak iñaa ɓo'-súusúus enee ga ëldúna bi wati.

19Teeraa wiyaakwaa ɗa'sukohha kom kaahay ee teerucii túltii ɓéeɓca ɓú'ta.Babíloon nak, teeraa wiyaakwaama, Kooh alliiwa. Ya anlukohwa kaas-biiñaa en aylukaagari witamóhí'waa.

20Dëkcaa giiyaa wíilɗa tóohca ennda mes ee ken hotissii jaŋjaŋ wíinoo.

21Toɓ-galaas wiyaak, waa ɓítlaataa kalamcaa jomin kile' kílóo cidaaŋkaah-nikiis, meyohha asamaan, dalla kikeen ga ɗook ɓuwaa. Ɓuwaa nak ɓaa ɓas Kooh ndaga mesiklaataa toɓ-galaasaa haydoh ga ɗookɓaɗa. En ki'enaa, kofeelkaama dal gaɓaɗa, lak ɓarin.

Ínohlukoh 17

Ɓeti faankoh-pakayʼfaa na rawaa

1Waa ennda ɗa, yíinoo ga maalaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa ɓay kaas mesiklaatcaa ciyitnakanakcaaɗa, hayya, wo"aroo an: - Hay, mi teeɓpaa atti'ii sek ɓeti faankoh-pakayʼfii fiyaakfii yípuk ga yahaa giiyʼcii ciyaakciiɗa.

2Buu'cii ga ëldúnaɗa faanukuunun nari, ee ɓuwii ga ëldúnaɗa laaluunun ga biiñii en kifaanuk-pakayʼkiigariɗa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Helii Kooh dallaroo kisooruk, malaakaa ɓayyaroo ga ëgí'-dúndagaa. Mi hotta daama ɓetifaa lap ga ɗook raɓ yiyo'oh cor. Faanfaa rawaa gomin na teek ɓasee ga Kooh, ee ya ɓayin haf ciyitnakanak na wiiʸ cidaaŋkaah.

4Ɓetifaa ekuk kúltí ciyo'oh cor, cimelic-melic, ya líifin na wúrúus na jamaa na pemi. Ya ɓayin ga yahci kaas wúrúus, waa líifin na enaama cisépí'í' caa araamin ee límukoh ga kifaanuk-pakayʸkaagari.

5Laakin teekaa bídu ga púkaagari ee iñaa kúmpa. Bídu ga an: «Babíloon yii yiyaakyii, eew faankoh-pakayʸcii, eew enaamacii ci'araamí'cii ga ëldúnaɗa.»

6Mi hotta an ɓetifaa laalin ga ñífaa ɓuwaa en ɓuu Koohɗa, ɓuwaa seedi'ee Yéesuɗa. Daa mi hoteefa, mi waaru"a lool.

7Malaakaa nak wo"aroo an: - Fu waaru' ya hínɗa? Mi hayyaa kiléerí' kúmpafii en ga ɓetifii, na rawii koorukki, ee ɓay hafcii ciyitnakanakcii na wiiyʸcii cidaaŋkaahciiɗa.

8Rawii fu hotɗa peseera, kipesci leehha. Ya hay kimeyoh ɓu-baam , ya aaw ga kisaŋku'uk. Fodaama, ɓuwii ga ëldúnaɗa, ee ga iñaa wa saksee bi wati, teekcaagaɓa bídussii ga këyítfaa ɓay teekcaa ɓuwaa laak kipeskaa leehooɗa, hay kiwaaru'u binaa ɓa hot rawaanaa, ndaga rawaa peseera, kipesci leehha, ee ya hay kihayis.

9Diima, ki'ínoh iñii yii meekisoh kilaak hel na hamham: hafcii ciyitnakanakcii teewoh tëgëlcii ciyitnakanakcii ɓetifii yípukohɗa; ca teewoh buu' ɓiyitnaɓanak ɓan.

10Ɓiyëtúus ga buu'caama laasin kikeenu, yuyitniinooyii yii nguuruk diima, ee yuyitnakanakyaa hayyii duum. Wayee binaa ya hayaa, ya joman dii ki'en jutuut.

11Rawii pesee ee kipesci leehhaɗa, ya ga kihafci, iñaa buu' yuyitnakaahay. Ya kíndohu ɓan ga ɓiyitnaɓanakɓaa ee ya aaw ga kisaŋku'uk.

12Wiiyʸcii cidaaŋkaahcii fu hotɗa nak, cërí en buu' ɓidaaŋkaah, ɓaa dallii kinguuruk duum. Ɓa hay kinguuruk, wayee ɓa onsan kinguuruk wahtu wíinoo doŋ ee ɓa yʸah kibok kinguuruk na rawii.

13Ɓa ɓéeɓba nak, ɓa díiruk enaama yíinoo: ki'e' rawii kimínkiigaɓa na dooliigaɓa.

14Ɓa hay kiheñoh Kubaalkii wayee Kubaalkii hay kilaak ndam ga ɗookɓa, ndaga yërí en Ha'mudii ha'muncii, ennda Buurii buu'cii ɓan. Ɓuwii ya nook ga hafci, ya fal ee ɓa gëm gariɗa, ɓa hay kibok ɓan kilaak ndam nari.

15Tíkka ga, malaakaa wo'issaroo an: - Giiyʸcii fu hotɗa, cii ɓeti faankoh-pakayʸfii yípukohɗa, teewoh heetcii, mbooloocii, túltii na lakcii ga ëldúnaɗa.

16Wiiyʸcii cidaaŋkaahcii fu hotɗa, ca na rawii waa'sanndii kihot ga ɓetifii. Ɓa hay kite' ɓéeɓ iñcii ya laakɗa, ya tesɗa ɗúŋ. Ɓa hay kiñam nahcii faanfiigari, ɓa tëkí' iñaa tes gariɗa ga kiwii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

17En ki'enaa, Kooh tumin ga keeñcaagaɓa, ɓa mëtí' iñaa ya natee kitumɗa, ɓa bokka kidíiruk iñaama, ennda ki'e' rawii doolaa nguu'caagaɓa, bi ga daa iñcaa Kooh wo' ɗa matan.

18Ɓetifii fu hotɗa nak teewoh teerii wiyaakwii nguuruk ga ɗook buu'cii ga ëldúnaɗa.

Ínohlukoh 18

Keenaa Babíloon, teeraa wiyaakwaa

1Ga waa iñaama paaffa, mi hotta malaaka yiliis yaa yoosukoh asamaan. Ya laakin dooli wiyaak ee lee'laataa meyoh ga ndamaagariɗa gommba ga ëldúna.

2Ya dalla kiles koonaa kiyaak an: - Babíloon, teerii wiyaakwii keenin, wa keenin jac! Diimaɗa ya enin didëkaa' raɓ-seytaanicii, ɗaakkaarii ɓéeɓ raɓcii ɓibóní'ɓii, na ɓéeɓ selcii tabin kiñam [na ɓéeɓ júu'cii tabin kiñam], ee ken waa'tiiɗa.

3En ki'enaa, heetcii ga ëldúnaɗa tóohca anuunun ga biiñiigari en kifaanuk-pakayʼkii kiyaakkii ya enukohɗa. Buu'cii ga ëldúnaɗa faankuunun nari, ee kiwaa' mo'laat ëldúnakiigari ɓarinɗa onin toonohcii ga ëldúnaɗa kilaak alal ga.

4Lëehí'ta, mi kelohha koonaa kiliis kaa meyoh asamaan an: - Ɗú heetiigoo, meyat gari, en ɗanaa ɗú bokoo ga baakaa'ciigari ee ɗú akitohsoo ga kofeelcii yʼahhi kidalɗa.

5Kayoh, baakaa'ciigari tíkísukohin bi le'in asamaan ee Kooh hot ga tumeenciigari cibóní'cii.

6Íkatti iñii ya tumee ɓuwaaɗa, fayatti waas kanak iñaa ya wútíroheeɗa. Líifɗat kaasaagari na anahaa wëñ ki'aay waas kanak waa ya eree ɓuwii ki'anɗa.

7Ga daa ya hídí' kigooñi' hafci ndam na mo'laatɗa tóoh, tíkatti iñaa hínɗa ga coonu na kofeel. Ya wo' ga ɗuuyʼci an: «Mi yii yuŋnga dii dës fodii buu' yiɓeti, mi enndii ɓetifaa yʼah kiñak yʼaal, ee mi ínohanndii múk kitoŋ.»

8Iñaama yërí tahan bi kofeelcii sekkiɗa hídohan kidal ga ɗookci ga bes wíinoo: ennda kikaan, kitoŋ na a', ee ya hay kitëkíru ga kiwii. Kayoh, Kooh,Ha'mudii atti'iɗa, yërí mín ga tóoh.

9Ɓéeɓ buu'cii ga ëldúna faanuksee nari, bokussa nari kineɓluk ga alalaagariɗa, binaa ɓa hot iifiilii kiwiikii ya yʼah kitëkírohuɗanaa, ɓa hay kifiipoh, ɓa kodukiri.

10Ɓa hay kiceel palah ndaga kitíit ga coonucaa ya dayanɗa, ee ɓa wo'i an: - Massa, éeyʼ massa, fu Babíloon, teerii wiyaakwii, teerii wilëekí'-dooliwii! Wahtii wa wíinoo doŋ ee atti'ii fu atti'uɗa matta!

11Toonohcii ga ëldúnaɗa, ɓa ɓan, ɓa hay ki'en ga kifiipoh, ɓa kodukiri ndaga ken lomsisoo iñcaa ɓa toonidɗa:

12ennda wúrúus, hëelís, jamaa na pemi; ennda ɓan píis ci'elep-elep, píis cisooy, píis ciyo'oh cor cimelic-melic; ennda ɓan heet haangacaa yooɓpii, na enaamacaa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

hëwírohu sís cooh, na haanga ciséerí', përëm, pewiñ wala atoh wimórí' waa wo'si marba;

13ennda ɓan safalaah këedíi' na éeñďaah ciliis, la'koleñ, heet cúuraay ciyewin, biiñ, dúuleen, fëríñ na beli, enoh, baal, pënís, sareet, bi ga ɓiñaam na ɓuwaa abu hen.

14Toonohcaama hayyi kiwo' ɓan an: - Iñcii fu heelee kilaak ga keeñfuďa tóohca saadinndaa. Tóoh alaliigaraa na mo'laatcii fu ɓayeeďa, fu hídin gaca ďa ďúŋ, ee fu laasissoo gaca bi taa'.

15Toonohcaa laaku alal ga toonaagaɓa ga teeraamaďa hay kiceelu palah ndaga kitíit ga coonucaa ya dayanďa, ɓa fiipohi, ɓa koduki iñaama.

16Ɓa hay kiwo' an: - Massa, éeƴ massa teerii wiyaakwii ekukee kúltí ci'elep-elepcii, cisooycii, kúltícii ciyo'oh cor, cimo'laatcii; teerii pokukee wúrúuscii, jamaacii na pemiciiďa!

17Wahtii wa wíinoo doŋ, alaliigaraa ɓéeɓwa púdin! Fodaama ɓéeɓ fóolíroh gaalcii, ɓéeɓ ɓuwii aasi gaal kiɓaaɓďa, ɓuwii lëgëyi ga giiƴďa na ɓuwii aƴ kipesɓa ga giiƴďa, ceelussa palah,

18ee daa ɓa hotee iifiilaa tëkíree teeraaďa, ɓa fiippa an: - Laakoo múk teeraa hín na teerii wii kiyaak!.

19Ɓa ɓaa íifuk kakay ga hafcaa, ɓa ɓaa weleluk, ɓa ɓaa fiipoh, ɓa ɓaa koduk iñaama, an: - Massa, éeƴ massa teerii wiyaakwii! Ha'-gaalcii ga giiƴciiďa ɓéeɓɓa ɓewohu alalciigaɓa ga kisíidikiigari, ee wahtii wa wíinoo doŋ, wa ďúbírussa!

20Fu asamaanii, neɓlukaa ga dii wa ďúbíruďa! Neɓlukat, ďú ɓuwii en ɓuu Koohďa, ďú, apotaa'cii, na ďú sëldíiga-Koohcii. Kayoh, Kooh ëldúkďinndúu, ya atti'inndi.

21Waa ennda ďa, malaaka yilëekí'-dooli ɓeɓpa atoh wiyaak waa man na cii ďílohsi beliďa, jaffawa ga giiyaa, wo"a an: - Babíloon, teerii wiyaakwii ƴah kijafu ďa fúr, ken hotsisoowa bi taa'!

22Ken kelohsanndii ga leeloofu típ-halam na koonaa ƴeekoh, mbiiwoh na típoh kúlúɓ. Ken hotsanndii ga leeloofu lëgëyoh, yaa mín ki'en tóoh, na kandaŋ këdí.

23Lee'laat lampu melicsisoo ga leeloofu, ee ken kelohsisoo ga ďuuƴfu típuk sëgílook. Toonohciigaraa ɓërí wëñee dooli ga ëldúna, ee luhuseeniigaraa tahin ɓéeɓ heetcii kimúuƴ.

24Ɓaatta ga, ñífii sëldíiga-Koohcii, na wii ɓuwii en ɓuu Koohďa, na ɓan wii ɓéeɓ ɓuwii apsee ga ëldúnaďa, hotukin ga kaanfu, fu Babíloon.

Ínohlukoh 19

Ƴeek-ndam ga asamaan

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ga waa iñaama paaffa, mi kelohha ga asamaan en fan koonaa kiyaak, kaa en na kiríi' meyoh ga mbooloo wiyaak an: - Alélúyaa! Kimúc, ndam, na kimín kuu Koohyiigaruu!

2Dii ya atti'iɗa taam ga kayoh ee júwin. Ya atti'in ɓeti faankoh-pakayʼfii fiyaakfii yahsohee ëldúna na kifaanuk-pakayʼkiigariɗa, ee ñífaa sëldíigacaagari ɓetifaama aamee na yahciɗa, ya ëldúkɗinɓawa ga ɗookci.

3Tíkissa ga, ka wo'issa an: - Alélúyaa! Iifiilii teerii en na kitakɗa ɗúukin pútúl, ee yʼah bi taa'!

4Waa ennda ɗa, yaakcaa ɓidaaŋkaah-kanak na ɓinikiisɓaa, na enaamacaa ɓinikiisɓaa en na kipesɗa yʼí'ussa ɓaa jaamuk Kooh, yii yuŋ ga baŋ-buuriiɗa, ɓa ɓaa wo' an: - Aameen! Alélúyaa!

Cuunoh sëgílookfaa kubaalkaa

5Laakka koonaa, kaa meyoh ga baŋ-buuraa, wo"a an: - Kañat Koohyiigaruu, ɗú ɓéeɓpúu súrgaciigari, ɗú ɓii ɗú niikinndiɗa, oomaanoo, yaakoo.

6Lëehí'ta, mi kelohha en fan koonaa, kaa meyoh ga mbooloo wiyaak, kaa ríi' en fan dúuscaa ga giiyaaɗa, wala ínín ciyaak caa en na kiles, an: - Alélúyaa! Kayoh, Kooh, Ha'mudiigaruu mín ga tóohɗa aasin ga nguuriigari.

7Ɗu neɓlukat, ɗu koltukat ndaga keeñ wisóosí', ɗu e'ti ndam ndaga sëgílookfii Kubaalkii le'in kimma. Kílookkiigari hëwírukin bi morin.

8Ka onuunun ki'ekuk kúltí-sooy fiyaanaaw ɗer, fimélící'. Kúlti-sooy faama teewoh iñcaa cijúwí'caa ɓuwaa en ɓuu Kooh tumiɗa.

9Malaakaa dallaroo kiwo' an: - Bídaa iñii yii: Ɓa yewinin múu', ɓuwii ɓayu kiñam ga sëgílookfii Kubaalkiiɗa. Tíkka ga, ya wo'issaroo an: - Wo'eencuma Kooh wo'ca sah-sah.

10Waa ennda ɗa, mi jafukka kakay ga kotcaagari kijaamukki. Wayee ya wo"aroo an: - Múk, kaa tum iñuma. Mi súrga doŋ fodiigaraa, fodii ɓan mbok-kerceencaagaraa abu kayohfaa Yéesu seedi'ɗa. Jaamukaa Kooh! En ki'enaa, kayohfaa Yéesu seedi'ɗa fërí léerí' helcaa sëldíiga-Koohcaa.

Iñcii ciyitnakanakcii yʼah kimëeñjoh kilaakɗa

1. Ɓaa lap pënísfaa fiyaanaawfaaɗa

11Lëehí'ta, mi hotta asamaan lëgísukin, pënís fiyaanaaw dalla kimeyʼ. Laakin ɓaa lapfa, ee teeku “Yiwóorí'yii, Yukayohyii”. Dii ya atti'iɗa júwin ee ya heñohi ga kayoh.

12Hascaagari caa bac en fan kiwiikaa jaalohin ee ya ɓayin ga hafaa baanu-buu' ciyewin. Bíduunun gari teek, waa enndiirinaa, ken ínohoowa.

13Ya ekukin kúltí, faa ñoodu ga ñíf. Ya teeku “Wo'eenii Kooh”.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Heñohohcaa ga asamaanɗa taabuunun ga fenooci lapu pënís ɓiyaanaaw ɓan, ɓa ekukin kúltí sooy ciyaanaaw ɗer.

15Kalaɓ fikëeñí', faa ya ƴah kifeekoh heetciiɗa, meƴca ga kúuwkaagari. Ya ƴah ɓuwii kiníi' na ngot pewiñ, ee ya togisoh towu-reseŋtaa ga ɗuuƴ diseesaa'daa en aylukaa Kooh witamóhí'waa, Kooh yii mín ga tóohɗa.

16Bíduunun ga kúltífaagari na ga poogalaagari teekaa wo' an "Buurii buu'cii, Ha'mudii ha'muncii".

2. Mbúumbaayaa wiyaakwaa selcaa

17Tíkka ga, mi hotta malaaka yaa tuukin ga ɗuuƴ nohii. Ya fiippa ɓéeɓ selcii púdi ga jepitaa asamaanɗa an: - Hayat, hídírukohat kiñam cuunohfii fiyaakfii Kooh ɓëytohɗa!

18Hayat kiñam townohtii faancii buu'cii, townohtii cii ɓuwii ɓiyaakɓii kuliyuki ga heñɗa, cii ha'-doolicii, cii pëníscii na cii ɓuwii lapɓaɗa, cii ɓéeɓ ɓuwii: ennda ñaam, ennda ɓuwaa enndii ñaamɗa, oomaanoo, yaakoo.

3. Rawaa ɓúukussa ya na sëldíiga-Seytaanaa

19Waa ennda ɗa, mi hotta rawaa, ya na buu'cii ga ëldúnaɗa, na ɓuwii taabi naɓa kiheñohɗa, ɓa hídírukohha kiheñohnee na ɓaa yaama lap pënísfaa fiyaanaawfaaɗa, ya na ɓuwaa taam nariɗa ɓan.

20Rawaa abussa, ya na sëldíiga sépí'í'-ga-nofaa tumee kíntaancaa ga fíkíiɗa. Kíntaancaama cërí ya ɗúkohee ɓuwaa ɓay mandargaa rawaa ee ɓa jaamukee nataalaagariɗa. Ɓa ɓanak, ɓa jafussa ga ɗuuƴ kiwiikaa na pëndëlaa witëmí'waa ee lak ɓa ɓaa lís kipes.

21Ɓuwaa ɓíinoo tesɗa apussa na kalaɓfaa meƴ ga kúuwkaa ɓaa lap pënísfaaɗa, ee ɓéeɓ selcii ñamussa ga faancaa ɓuwaama bi kapussa.

Ínohlukoh 20

Nguuraa tíkíis tijúnnitaa
4. Goŋ-jësíkaa ɓagussa aaw tíkíis tijúnni

1Lëehí'ta, mi hotta malaaka, yaa yoosukoh asamaan, ɓayin ga yahci kucëwíikaa ɓu-baam, na ɓan ceen fidéena.

2Ya ammba goŋ-jësíkaa, goŋ cosaanaama wo'u sépí'í'-ga-nof, wala Seytaaniɗa. Ya ɓaŋngari ndiit na ceenfaa, kitëhdohhi tíkíis tijúnni.

3Ya jaffari ga ɓu-baam, ya tëcca halaa, galla pewiñ ga ɗookgaa, en ɗanaa, ya mínsisoo kiɗúk heetcii ga ëldúnaɗa bi ga daa tíkíistaa tijúnnitaa paafan. Paaf danaa, ya jomin kiɓëgísu ya íisu jutuut.

4Tíkka ga, mi hotta baŋ-buu'caa, ɓuwaa yuŋ ga ɗookgaaɗa onussa kimín ki'atti'. Mi hotta fodaama fítcaa ɓuwaa hafcaa gú'see ndaga daa ɓa seedi'ee Yéesu ee ɓa gëmee wo'eenii Koohɗa. Ɓuwiima mosoo kijaamuk rawii, mosoo kijaamuk ɓan

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

nataalaagari ee ɓa ɓayyii mandargaa rawii, enndii ga púk enndii ga yah. Ɓa mílíssa , ɓa bokka kinguuruk na Kiristaanii tíkíis tijúnni.

5Waama wërí en kimílískaa ɗeɓɗa. Ɓuwaa tes ee ɓa kaaninɗa mílísanndii bi ga daa tíkíistaa tijúnnitaa matan.

6Ɓuwaama boku ga kimílískaa kaama ɗeɓɗa, yewinin múu' ee ɓa sela'in. Kikaankaa kukanakkaa laakoo dooli ga ɗookɓa. Ee ɓa ɣah ki'en ɓisarahoh Kooh, ɓisarahoh Kiristaanii, ɓa bok nari kinguuruk ga tíkíistaa tijúnnitaa.

Seytaani jafussa ga kiwiikaa bi taa'

7Binaa tíkíistaa tijúnnitaa mataa, Seytaani hay kiɓëgísu ga kasaa ya enoheeɗa.

8Ee ya hay kiɓoyukis kiɗúknee heetcii en daa en tóoh ga ëldúnaɗa, ennda Gok na Magok , ya hídírohɓa kiheñohnee. Ɓa hay kiyewin bi ɓa hín na tukakaytii ga yahaa giiyiiɗa.

9Ɓa tassa daa en tóoh ga kakayfii, ɓa sooŋnga ɓuwii en ɓuu Koohɗa na teeraa Kooh keeñukɗa. Wayee laakka kiwiikaa meyoh asamaan tëkí'taɓa.

10Sépí'í'-ga-nofii ɗúkee ɓuwaaɗa nak jafussa ga giiɣ-kiwiinaa na pëndëlaa witëmí'waa, daa goŋ-jësíkaa na sëldíiga sépí'í'-ga-nofaa jafuɗa. Daama, ɓa ɣah ki'en ga mesiklaat wekoo, nohoo bi taa'.

Atti'aa mëeñjohɗa

11Tíkka ga mi hotta baŋ-buu' wiyaak wiyaanaaw ɗer, mi hotta ɓan ɓaa yuŋ gaɗa. Asamaanii na kakayfii núpussa, úsaayussari, ee ken ínohissii daa ca aawɗa.

12Mi hotta ɓan ɓuwii kaaninɗa, oomaanoo, yaakoo, tuukuunun ga fíkíi baŋ-buuraa. Laakka këyítcaa kúnísu. Këyít filiis kúnísussa ɓan. Faama fërí en këyítfaa ɓay teekcaa ɓuwaa laak kipeskaa leehooɗa. Ɓuwaa kaaninɗa atti'ussa, ga iñaa bídu ga këyítcaaɗa, yaa en ɓéeɓ ga iñcaa ya tumɗa.

13Ɓuwaa kaan ga giiɣɗa, giiyii íkkaɓa. Kikaankii na ɗekataa ɓuwaa kaanin ɗaakohuɗa ɓan, íkussa ɓuwaa kaan ensee daɗa. Ee ɓéeɓ ɓuwaa atti'ussa, yaa en ɓéeɓ ga iñcaa ya tumɗa.

14Lëehí'ta, kikaankii, ka na ɗekataa ɓuwaa kaanin ɗaakohuɗa jafussa ga giiɣ-kiwiinaa. Giiɣ-kiwiinaama wërí en kikaankaa kukanakkaa.

15Ɓéeɓ ɓaa teekaagari bídussii ga këyítfaa ɓuwaa laak kipeskaa leehooɗa, jafussa ga giiɣ-kiwiinaa.

Ínohlukoh 21

7. Asamaan wi'as na kakay fi'as

1Tíkka ga, mi hotta asamaan wi'as na kakay fi'as. Wiima lak asamaanaa laakee kuɗewaa na kakayfaa laakeeɗa múuyin mes ee giiɣ laakissii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Mi hotta ɓan teeraa wisela'í'waa, Yéerúsaleemyaa yi'asyaa, yaa yoosukoh asamaan meyoh ga Kooh. Wa waayukuunun bi jekin en fan kílookkaa hëwíruk kiʎah kaan ʎaalci.

3Mi kelohha koonaa kiyaak, kaa meyoh ga baŋ-buuraa, kaa wo' an: - Diimaɗa, taalii Kooh dëkohɗa weema ga ɗuuʎ ɓuwii! Ya hay kidëk naɓa, ee ɓa, ɓa en heetiigari. Kooh ga kihafci, ʎah kidëk ga ɗuuʎɓa, ya en Koohyiigaɓa.

4Ya hayɓa kimoosi' mooncaagaɓa ɓéeɓca. Kikaan laaksisoo, loy na tikodukoh leeh, mesiklaat ɓan leeh. En ki'enaa, lak ëldúnaanaa laakee kuɗewaaɗa múuyin mes.

5Waa ennda ɗa, ɓaa yuŋ ga baŋ-buuraaɗa wo"a an: - Malka, mi yii tum tóoh yi'as. Ee ya tíkka ga an: - Bídaa iñii yii, ndaga wo'eencii cii wóorin ee kayoh kesi.

6Lëehí'ta ya wo"aroo an: - Matin sëk! Mi yërí en Alfaa, mi en Omegaa, mi en dalaarii mi en siñdaanii. Ɓaa pílaa, mi, mi hayyi ki'on ya an ga kuhaalaakaa ɓay músúmaa onohi kipesɗa ee ya meekissoo dara ga.

7Ɓaa lebiroh bi ya meʎ ga na ndamaa, iñuma yërí ya ʎah kiwaru, ee mi hay ki'en Koohyiigari, ya en kowuroo.

8Wayee nak niikcaa, ɓuwaa gëmmbiiɗa, ɓaa tumi iñaa araamin, ɓaa lagi kumuun ɓo', ɓuwaa faanuki na ɓaa en ɓéeɓɗa, naahcii, ɓuwii jaamuki koofɗa, na ɓéeɓ ɓuwii wo'soo kayohɗa, waraagaɓa wërí en kijafu ga giiʎaa abin jëpít na kiwii na pëndël witëmí'ɗa: kikaankaa kukanakkaa kërí kaama.

Yéerúsaleemyii yi'asyii

9Waa ennda ɗa, yíinoo ga malaakacaa ɓiyitnaɓanakɓaa ɓayu kaascaa ciyitnakanakcaa líif na mesiklaatcaa ciyitnakanakcaa mëeñjohɗa, hayya garoo, wo"aroo an: - Hay, mi teeɓpaa kílookkii, kii en ɓetifii Kubaalkiiɗa.

10Helaa Kooh sorukkaroo, malaakaa ɓayyaroo ga ɗook jaŋjaŋ wiyaak, wihóorí'. Ya teeɓparoo teeraa wisela'í'waa, Yéerúsaleem, waa yoosukoh asamaan, meyoh ga Kooh.

11Ndamaa Kooh lee'ɗinwa lañ. Meliclaataa teeraa man na atoh wimórí', waa wo'si yaspi ee wa lee' fodii seetu.

12Tawah míi' wiyaak, wikërí' ɗook wërí wíil teeraa ee tumuunun ga hal cidaaŋkaah na kanak. Malaaka ɓidaaŋkaah na ɓanak ɓërí watukca. Teekcaa níilcii Isarayeel cidaaŋkaah na kanakcii bíduunun ga halcaama.

13Lafcaa míiraa, waa en ɓéeɓ ɓay hal kaahay: hal kaahay ga lafaa hanoh meyaa'-nohɗa, hal kaahay ga lafaa hanoh meyaa'-noh yah-ñaamɗa, hal kaahay ga lafaa hanoh meyaa'-noh yah-seŋɗa na hal kaahay ga lafaa hanoh aasaa'-noh.

14Míiraa teeraa nak yípuk ga ɗook atoh cidaaŋkaah na kanak, ee ga ɗook atohcaa, bíduunun ga teekcaa apotaa'caa Kubaalkaa ɓidaaŋkaah na ɓanakɓaa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Malaakaa wo'ee naroodɑ ɓayin iñaa natohsi: enee doo'-wúrúus ee ya enoheewa kinatoh teeraa, halcaagawa na míiraa wíilwadɑ.

16Teeraa enee koñ cinikiis, caa hín ga ɓakaa en ɓéeɓ; hoo'laataa na agilaataa ca wíinoo. Malaakaa natta teeraa na dooraa ya ɓaydɑ: hoo'laataa na agilaataa na iñaa aboh kakay aaw ɗookɗɑ, tóohca hínnda net. Waa en ɓéeɓ, ennda estaatcijúnni-daaŋkaah na júnni-kanak (12.000).

17Malaakaa ɓan natta míiraa: wa ennda ŋaaw citéemée' na cidaaŋkaah-nikiis na cinikiis (144). Ya nateewa fodii dii ɓuwii natiɗa.

18Míiraa nak tawahohu atoh wimórí', waa wo'si yaspi ee teeraa tawahohussa wúrúus píi', waa man na seetu kilee'.

19La'-atohcaa míiraa teeraa yípohuɗa nak, mo'ɗussa na heet atoh cimórí' caa en ɓéeɓ. La'-atohaa hanoh kakayɗa hëwíru na atoh yaspi; wukanakwaa hëwírohu atoh wibúloh, waa wo'si safíi'; wukaahaywaa hëwrohu atoh wihiilii, waa wo'si kalseduwaan; wu-nikiiswaa, atoh wihiilii waa sam kibúloh, ee wo'si emëróot.

20Wu-yëtúuswaa, atoh wiyo'oh, waa wo'si sardoník; wu-yitniinoowaa, atoh wiyo'oh cor, waa wo'si sarduwaan; wu-yitnakanakwaa, atoh wimbaasaan, waa wo'si kirisolít; wu-yitnakaahaywaa, atoh wibúloh fodii giiʎ ee wa wo'si béríl; wu-yitnanikiiswaa, atoh wimbaasaan, waa wo'si topaas; wudaaŋkaahwaa, atoh wimbaasaan, waa samin kihiilii ee wa wo'si kirisoparaas; wudaaŋkaah na wíinoowaa, atoh wiyo'oh, waa samin kimbaasaan, ee wa wo'si yaasenti; wudaaŋkaah na kanakwaa, atoh wibúloh, waa samin kiyo'oh ee wa wo'si ametísti.

21Halcaa cidaaŋkaah na kanakcaa iñcaa siimii cidaaŋkaah na siimii kanak. Halaa en ɓéeɓ siimii wíinoo doŋ en ga. Paanaa teeraa iñaa wúrúus píi', waa man na seetu kilee'.

22Mi hottii ga teeraa fen daa wo'u an Kaanfaa Kooh. En ki'enaa, Kooh yii mín ga tóohɗa, ya na Kubaalkaa, ɓërí en Kaanfaa Kooh, daama.

23Ee teeraa soolukkii noh wala ñiin waa ʎahwa kiléerí' ndaga ndamaa Kooh lee'ɗinwa ee Kubaalkaa en lampaagawa.

24Heetcii ga ëldúnaɗa tíinsan ga lee'laataagawa, ee buu'cii ga ëldúnaɗa ndamcaa ɓa laakɗa haydohsanca daama.

25Halcaa teeraa ʎahhii kilagu taa'. En ki'enaa, wek laaksanndii daama.

26Ɓéeɓ iñaa on heetcii ndam, e'ɓa cée', hay kihaydohu daama.

27Dara iñaa settii mínanndii ki'aas ga teeraama. Ɓaa tumi iñaa araamin aasoo da, ee ɓaa wo'i saboh aasoo da ɓan. En ki'enaa, ɓuwaa teekcaagaɓa bídu ga këyítfaa ɓay teekcaa ɓuwaa laak kipeskaa leehoo, ee en fuu Kubaalkiiɗa, ɓërí doŋ aasan daama.

Ínohlukoh 22

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Húlúwaa músúmaa onohi kipesɗa

1Tíkka ga, malaakaa teeɓparoo húlúɓ, waa músúmaa onohi kipes. Wa waa melic fodii seetu, ee wa waa haaloh ɗekataa baŋ-buuraa Kooh enoh, ya na Kubaalkiiɗa,

2wa waa íifuk ga leeloo paanaa teeraa. Daama, ga díkaanti gaanahcaa húlúwaa kanakcaa, kedikkaa onohi kipesɗa kaa da . Ka límí towu waas cidaaŋkaah na kanak ga kíiskaa, ennda ñiidaa en ɓéeɓ waas kíinoo. Tuu'taa kedikkaa nak tërí on heetcii ɓéeɓca kiwak.

3Kofeel-Kooh wíinoo laaksisanndii ga ɓuwii. Baŋ-buuraa Kooh ya na Kubaalkaa ɣah ga teeraama, ee súrgacaagari hayyi kijaamuku.

4Ɓa hay kihot fíkíifaagari ee teekaagari hay ki'en ga púkcaagaɓa.

5Wek laaksisanndii ee ken sooluksisanndii kiniitukoh lee'laat lampu, wala lee'laat noh, ndagaHa'mudii en Koohɗa hay kiwésóhí' lee'laataagari ga ɗookɓa, ee ɓa hay kinguuruk bi taa'.

Kihayiskaa Yéesu

6Tíkka ga malaakaa wo'issaroo an: - Wo'eencii cii wóorin ee kayoh kesi. Ee Kooh, Ha'mudii, yii léerí' helcii sëldíigaciigariɗa, wosin malaakiigari kiteeɓ súrgaciigari iñcii ɣah kilaak ga iñaa maañanndiiɗa.

7Yéesu wo' an: - Kayoh, mi yii hay ga iñaa maañanndii. Fu yewinin múu', ɓaa fu am wo'eencii meyoh ga Kooh, bídu ga Këyítfii fiiɗa!

8Mi Saŋ, mi yërí keloh iñcii cii, mi hottaca. Ee wii mi kelohha, mi hottacaɗa, mi jafukka kakay ga kotcaa malaakaa teeweeroocaɗa, kijaamukki.

9Malaakaa nak dallaroo kiwo' an: - Watuka! Kaa tumka. Mi, mi súrga fodiigaraa, fodaa ɓan mbokcaagaraa,sëldíiga-Koohcaa, na ɓan ɓéeɓ ɓuwaa taabuk wo'eencii bídu ga Këyítfii fiiɗa. Jaamukaa Kooh!.

10Lëehí'ta, ya wo'issaroo an: - Kaa ɗekoh múk na wo'eencii meyoh ga Kooh, bídu ga Këyítfiiɗa. En ki'enaa, wahtii abu ca jom kilaakohɗa deeyin.

11Ɓaa júɓpiinaa dëkat ga kitum iñaa júɓpii. Ɓaa settii ga fíkíi Koohaa dëkat ga kilíiwí' hafci. Ɓaa júwinaa nak, dëkat ga kitum iñaa júwin ee ɓaa en yuu Koohaa, dëkat ga kisela'kaagari.

12Yéesu wo'in an: «Malkat, mi yii hay ga iñaa maañanndii. Mi hay kitaam na iñciigoo mi ɣah kineehal ɓuwiiɗa ee ɓaa en ɓéeɓ ga iñaa ya lëgëyɗa.

13Mi yërí en Alfaa, mi en Omegaa; yii iñaa en tóoh ɗewoh gari ee tóoh mëeñjoh gariɗa; yii en dalaarii, en siñdaaniiɗa.»

14Ɓa yewinin múu' ɓuwii naawin kúltíciigaɓaɗa. Ɓa hay kimín kiñam ga towutaa kedikkaa onohi kipesɗa ee ɓa hay kimín ɓan kikooroh halcaa, ɓa aas teeraa.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Wayee, ɓa yʼah ga fooh, ɓuwii enukohi kibaayɗa, naahcii, faankoh-pakayʼcii, ɓuwii lagi kumuun ɓo'ɗa, ɓuwii jaamuki koofɗa, na ɓéeɓ ɓuwii gëm saboh ee ɓa taabukifaɗa.

16Yéesu wo' an: - Mi Yéesu, mi wosin malaakiigoo kiyéegallúu iñciima tóoh ga ɗuuyʼ jaangucii. Mi yërí en kuumkii paal ga buu' Dëwít ee bok ga heetiigariɗa. Mi yërí en olii wiléerí'wii meyi na kímɗa.

17Helii Kooh wa na kílookkaa wo'ussa an: - Hay! Ɓéeɓ ɓaa keloh iñiimanaa, wo'at ɓan an «Hay!» Ɓéeɓ ɓaa pílaa, hayat. Ɓéeɓ ɓaa sooluk músúmaa onohi kipesɗanaa, ya laasat ga ee ya meekisohsanndii dara ga.

18Mi Saŋ, mi yii yéegal ɓéeɓ ɓuwii keloh wo'eencii meyoh ga Kooh, bídu ga Këyítfii fiiɗa an: «Binaa ɓo' ɓaat yen ganaa, Kooh hayyi kiɓaati ga kofeelcaa tíkukkiɗa, cii ɓéestíru ga Këyítfii fiiɗa.

19Ee ɓaa nís yen ga wo'eencii meyoh ga Kooh bídu ga Këyítfii fiiɗanaa, Kooh hay kinís ɓakaa ya laak ga towutaa kedikkaa onohi kipesɗa, na ɓan ɓakaa ya laak ga teerii wisela'í'wii ɓéestíru ga Këyítfii fiiɗa.»

20Yii seedi' iñcii ciiɗa wo' an: - Ee, mi yii hay ga iñaa maañanndii! Aameen! Haya, Yéesu, Ha'mudii!

21Yéesu, Ha'mudii barkeelat ɓéeɓ ɓuwii.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Floresta em Região Tropical. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.